1890-1891

No. 169 1 Januari 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Groningen.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

DEN LEZER HEIL!

„Weest sterk en hebt goeden moed."
Jos. 1: 6*a*.

Weer staan we op de grens van twee tijdperken; een jaar ligt weer achter ons, een nieuw verrijst daar weer voor onzen geest. Of het komt dat wij ouder worden of dat het werkelijk zoo is, wij weten het niet, — maar ons schijnt elk jaar, dat we meê mogen doorleven, altijd weer gewichtiger dan het voorgaande toe, en dat doet ons ook nu vermoeden, dat het komende weer gewichtiger dingen en moeilijker omstandigheden en toestanden voor ons, voor de Gemeenten en voor het werk des Heeren zal medebrengen dan het pas voorbij gesnelde jaar. Dit is zeker — wie opmerkzaam toeziet, merkt zulks wel op — wij beleven in menig opzicht ernstige en veel bewogen tijden, zoowel op maatschappelijk als op godsdienstig of christelijk gebied, is er veel ongeregelde beweging en spanning. De ongerechtigheid, vooral onder de Westersche natiën, onder welke de zoogenaamde christelijke beschaving heerschende is, neemt op schrikbarende wijze toe. De openbare gruwelen van leugen en ongerechtigheid, schaamteloos uitgevoerd, de godslasterlijke taal en de vreeselijke vloeken, die men dagelijks op straat, in huizen en werkplaatsen hoort, uit de monden zelfs van zeer jeugdige menschen of kinderen van een naar het heet in „christelijke en maatschappelijke deugden onderwezen volk!" doet het hart van menig Christen ineen krimpen van weemoed en smart. En geven we acht op den geest der volken van Europa en op de maatschappelijke toestanden, de verhoudingen tusschen heeren en dienstbaren, hoogere en lagere standen, regeeringen en onderdanen, is het dan niet duidelijk, dat er in het hart der volken een vuur brand, en gevoelen we ons dan niet alsof wij wandelen boven een kokenden en bulderenden vulkaan, die binnen kort zijn afgrond zal openen om over de volken een gloeiende lavastroom van revolutie en een modderig slijk van anti-christelijke ongodsdiensterij uit te storten. Komen moet zulks, al is 't ook dat het nog eenigen tijd door de macht des gewelds wordt weerhouden of naar Gods raad wordt uitgesteld.

Geven we voorts acht op wat zich op christelijk of kerkelijk gebied in 't algemeen voordoet, hoe ook daar diep verval en afwijking van het Woord Gods en van de eenvoudigheid en waarheid des Apostolischen Christendoms duidelijk en naar alle zijden merkbaar is, dan moeten we zeggen: ook op dat gebied is het niet veel beter gesteld dan op staatkundig en maatschappelijk terrein.

Noem deze beschouwing nu pessimistisch of te donker gekleurd, dit staat u vrij. Maar wij raden u, ga niet te luchtig over de feiten, die zich dagelijks voordoen heen, lezer! Vraag liever: hoe kan ik van de zonde vrij worden en aan het gevaar ontkomen, als ook aan het eeuwig verderf. Spot niet met degenen, die angstig vragen: wat zal ons het jaar 1890 baren? Meen ook niet, dat wij onze oogen sluiten voor het vele goede, dat God nog geeft in 't midden van zooveel vergetesting en duisternis. Maar aan al dat goede zult ge niet veel hebben, indien ge de oogen niet open hebt voor het dreigend gevaar! Het zal ons niets baten als wij de oogen al sluiten of doen als de roerdomp, die den kop in gras of struiken verbergt als hem gevaar dreigt. Het gevaar moet ontvloden worden, en voor wie zulks doen is er nog eene veilige schuilplaats onder de vleugelen des Almachtigen; daar kunnen zij, zelfs als dood en verderf rondom woedt, nog vroolijk zingen. In Christus als in eene rotskloof geborgen te wezen is ware, eeuwige beveiliging. Vlied daar heen en acht u nergens anders veilig mijn vriend of vriendin! Wij wenschen u dáár een zegen en God wil en kan u daar zegenen.

En nu geliefde broeders in Christus, wij hebben eene gewichtige en verhevene roeping met betrekking tot deze arme bedreigde wereld. De liefde van Christus moet ons dringen om haar te helpen en velen uit haar te redden. Dit werk moge ons moeilijk toeschijnen, maar weet dan, dat, waar wij het ruime, volle Evangelie van Christus brengen de macht om te overwinnen, te helpen en te redden aan onze zijde is. Het Evangelie van Christus is het eenige machtige middel, dat den verwoestenden stroom van zonde, jammer en verderf nog eenigszins kan stuiten, en de met dien stroom voortgestuwde zielen er uit grijpen.

En bovendien God heeft ons zijne rijke beloften gegeven, ter vertroosting en bemoediging. Let op het hier bovenstaande schriftwoord tot Jozua gesproken, toen hij voor de groote en grootsche taak stond om de aanvoerder en richter Israëls te wezen bij de inneming van Kanaän. Tot viermaal toe wordt Jozua dit zelfde toegeroepen en hem de verzekering gegeven, dat God met hem zou zijn. „Alleen" zegt de Heer „wees sterk en heb goeden moed."

God zeide tot Jozua, dat, als hij niet zou vreezen en goeden moed zou hebben, hem gedurende zijn geheele leven geen vijand weerstand zou kunnen bieden. En wij lezen dat Jozua zeer voorspoedig geweest is en dat nimmer een vijand voor zijn aangezicht kon bestaan. Zoo vervult God zijne beloften, en houdt Hij zijn woord. Wij mogen den moed niet opgeven, en niet versaagd of kleinmoedig worden, al is de vijand groot en sterk, want

„Groszer als der Helfer
Ist die noth ja nicht."

Laat ons zoo met dien geloofsmoed voorwaarts gaan in het nieuw ingetreden jaar en gelijk in het vorige veel van den Heer werd genoten en zegen werd gezien op den arbeid, niet slechts in onze kleine kringen, maar alom op den Evangeliesatie-arbeid over de aarde, bijzonder onder die volken, welke nog altijd van het licht des Evangelies afgesloten leefden, zoo zal de Heer ook onder ons en alom zijnen getrouwen doen ervaren, dat hun arbeid niet ijdel is, in Hem verricht.

Door dat geloof en vertrouwen genieten wij God in zijnen zoon Jezus Christus en door den in ons wonenden H. Geest, en wat willen wij meer dan God en te leven uit God! — Dien zegen wenschen wij u toe, niets meer en niets minder, broeders en zusters!

Ook de redactie van „De Christen" zal weder dien geheiligden moed zeer noodig hebben. Zij gevoelt dat het verre van gemakkelijk is in onzen tijd, zij het dan ook in een beperkten kring, een woord in het publiek, door middel van een blad mede te spreken. Zij denkt dan ook geenszins iets groots of geleerds te leveren, maar in eenvoudigheid mede te getuigen, zoo door woord als schrift van de waarheid, welke het Evangelie van Christus uitmaakt, en bijzonder, die waarheden aan het licht te stellen, die door andere geloovigen, helaas verwaarloosd of verdraaid worden, maar voor ons gedoopte Christenen nog zoo krachtig en dierbaar zijn, als ze dat voor den Heer en Zijne Apostelen waren.

Voorts hopen we, dat „De Christen" in dit jaar weer een boodschapper van goede tijding zal kunnen zijn uit de verschillende Gemeenten en werkkringen, zoo uit het binnen- als buitenland en van het Zendingsveld. — Hiertoe verzoeken we bijzonder de medewerking van alle broeders, die ons eenige berichten zouden kunnen zenden en door middel van het blad of anderszins met ons in betrekking staan, terwijl wij de Redactie en haren arbeid in de voorbede van allen, die haar liefhebben, aanbevelen.

Treedt moedig voorwaarts kindren!
De reis kort op naar 't graf;
Wij zien den afstand mindren,
Ras valt ons 't reiskleed af:
Nog slechts wat meerder moed!
Wat rustiger en blijer,
Van aardsche banden vrijer,
Gestreefd naar 't eeuwig goed!

(FERSTEEGEN.)

G. N. v. B.

De opgang uit de hoogte,

door A. MACLAREN.

„Het rijzende licht uit de hoogte heeft ons bezocht, om te schijnen voor hen, die zitten in duisternis en schaduwen des doods om onze voeten te richten op den weg des vredes."
Luk. 1 : 78, 79.

Gelijk de morgenschemering wordt begeleid door 't liefelijk gezang der vogelen, zoo werd ook het verrijzen van de Zon der gerechtigheid door gezang aangekondigd. Maria en Zacharias deden hun welkomslied weerklinken, ter eere van den komenden Christus; de Engelen zweefden met hemelsch muziek boven zijne kribbe, en Simeon nam het kind in zijne armen en zegende het, God lovende. De gemeenschappelijke deelgenooten van dit koor mogen beschouwd worden als de laatste Psalmisten en Profeten en als de eerste christelijke zangers. Het lied van Zacharias, aan hetwelk mijn tekst is ontleend, is samengesteld uit Oud Testamentische zinnebeelden, en verspreid den liefelijken reuk van den geest der ouden, maar overtreft dien. Het eerste gedeelte van het lied is zuiver nationaal, en begroet de komst van den Messias als zijnde hoofdzakelijk ter verlossing van Israël van vreemde overheersching, evenwel hunne bevrijding uit hunnen nederigen staat en als hoogste doel — het doel welks bereiking als zeer nabij gekomen door een priestelijk profeet wordt aangekondigd — priestelijke dienst door het geheele volk „in heiligheid en gerechtigheid al hunne dagen."

Maar in dit laatste gedeelte, hetwelk zich toevallig onderscheidt door opgewekten stijl, en minder betrekking heeft op des zangers eigen kind, zijn de nationale grenzen verre overschreden. De zanger verheft zich boven dezelve en dringt door tot het hart en de kern van Christus' werk: „De Opgang uit de hoogte heeft ons bezocht om te verlichten hen, die in duisternis en schaduwen des doods zitten en onze voeten te richten op den weg des vredes." Niets dieper, niets ruimer, niets nauwkeuriger kon aangaande de zending van Christus en het doel Zijner komst op aarde gesproken worden. Wij hebben dus bij drie dingen, die in onzen tekst liggen, onze aandacht te bepalen, tot versterking van onze gedachten over Christus en zijn werk: — de duisternis, de dageraad, en het volle licht.

I. De duisternis.

Zacharia, die de plaats inneemt van de laatste der profeten (vóór Christus), en een man, wiens geheel godsdienstig leven was gevormd naar de schriften des Ouden Verbonds, spreekt bijna uitsluitend in Oud Testamentischen trant (phraseologie.) En zijne beschrijving van „hen, die zitten in duisternis en schaduwen des doods" is bijna woordelijk ontleend aan de plechtige uitspraken in het boek der profetiën van Jesaja, die op gelijke wijze met betrekking tot den te verwachten Christus spreekt, van „het volk, dat in donkerheid wandelt en van hen, die wonen", of zitten, „in schaduwen des doods, over welke een licht zou schijnen."

Het beeld, dat hier voor onzen blik verrijst, is. dat van een reizend gezelschap, dat door de duisternis overvallen, verdwaald, door de duisternis geheel in de war gebracht, verschrikt is blijven staan uit vrees van in kuilen of afgronden te storten, door wilde dieren verscheurd of door vijanden aangevallen te zullen worden, en zoo hijgend verlangende naar den dageraad uitziet en tot werkeloosheid gedwongen wordt, totdat de dag aanbreekt. Dit is de natuurlijke teekening van den toestand der menschheid, levende buiten Jezus Christus. De duisternis is zoo sterk, zoo droevig, dat het is alsof de laatste, wezenlijke schaduw van den dood alles bedekt, onder welke de menschen als verstijft nederzitten, buiten staat den weg te vinden en bevreesd om zich te bewegen.

Nu, de duisternis, die over de geheele aarde verspreid ligt, is het zinnebeeld van drie ellendigheden: *Onwetendheid, onreinheid* en *droefenis.* Allen, die nog van Jezus Christus gescheiden leven of op wie zijn licht nog niet viel, stelt onze tekst voor als gezeten onder een drievoudigen jammer.

Merk op de diepe onkunde der wereld zonder Christus. Zij wordt vooral kenbaar uit 's menschen begrip over de onzienlijke dingen en over God — indien Die er is, zoo zegt men, — en wij ons Hem als wonende in hoogere sfeeren mogen denken. Hij is voor hen eene zeer twijfelachtige vooronderstelling, eene groote verschrikking — die men zich liefst wegdenkt — eene diepe ondoorgrondelijkheid, een onverbiddelijk noodlot, een doorzichtig, nevelachtig *niets*, zonder eigenschappen, hart en oor, om de nadering van iets of iemand op te merken. Deze voorstelling is geheel overeenkomstig het wanhopig gezegde van een meester in de filosofie: „Dat reine wezen is gelijk aan het reine niets."

Wel is waar, niet alle menschen klimmen op tot zulk eene hoogte van zwaarmoedige afgetrokkenheid; echter worden er toch slechts weinige menschen aangetroffen, bij wie eene zalige verzekering aanwezig is; en hoe weinig bevatting omtrent een goddelijken persoon, die zich met liefde en teederheid tot ons wendt, bespeurt men, afgezien nog van de onkunde aangaande Christus en Zijne onderwijzing! Wanneer gij den beschaafden mannen de kennis van God, die zij aan Christus te danken hebben, ontneemt, wat houden zij dan nog over? De ladder, langs welke zij opklommen, is door velen weggeworpen; maar toch zijn zij aan Hem, van wien sommigen afweken en Hem verloochenden, hunne eigenlijke beschaving en kennis verschuldigd. Het feitelijk bestaan van dien zwarten nevel van onkunde onder het menschdom — onkunde met betrekking tot God, tot zichzelven en tot 's menschen ernstige toekomst, is voor de meesten geen onbekend feit; maar de aard en beteekenis er van is voor de groote meerderheid nog eene diepe verborgenheid, — alleen voor Jezus Christus niet. Die onkunde is het element der duisternis, die deze wereld bedekt. Wendt uwe blikken naar het heidendom, waar het licht van Jezus Christus de duisternis begint te verdrijven; daar vindt ge een groot vraagstuk opgelost.

En vraagt ook u zelven af, mijne vrienden, gij, die nog buiten dat liefelijk licht des levens staat: in welk een duisteren nevel van onzekerheid leef ik en welke waarde moet het licht, dat van Jezus Christus afstraalt, voor mij niet hebben? Gij zult dan gewis bevinden, dat dat licht oneindig veel meer waarde voor u heeft dan de verstandigste natuurwaarnemingen. Wat weten wij van God, dat we niet aan Christus en Zijn Evangelie te danken hebben? Immers niets. Ge moogt veel vooronderstellen, voor de toekomst hoop koesteren of u beangst maken, redeneeren meer dan iemand anders, tot zekerheid komt ge toch niet.

Doch gaan wij verder. Dat, wat wij aantoonden is ook een bewijs voor de diepe bedorvenheid of onreinheid van ons geslacht. Onderzoeken wij maar ons eigen hart, en wij zullen duidelijk ontdekken in welk eene verduisterende en verdorven atmosfeer wij verkeeren. Doen wij al niet aan grove overtredingen, die de menschen in 't algemeen zonde noemen, niet minder sluw en snood worden dan vaak de handelingen, en nog hopeloozer wordt onze toestand door de duisternis van zelfverheffing. Immers waar die zich voordoet, is zij gelijk aan den mist, die over eene verderf verspreidende moeras zweeft, de geheele lucht verdonkert, de sterren aan ons oog onttrekt en de omgeving als met een rouwkleed bedekt. Dat kleed is wit, maar daarom zoo bedriegelijk. Het is wit, en toch verduistert het de lucht. Er zijn nog meer andere zonden dan die, welke de „tien geboden" breken; er zijn er nog van een andere soort, dan van welke de wereld kennis neemt. De meest gevaarlijke zonden zijn de verborgene, die kleurlooze gassen, welke zoo eene verderfelijke uitwerking hebben. Wij kunnen in eene tastbare duisternis wandelen, zonder iets in ons openbaar leven te hebben, dat de menschen zonde noemen, terwijl er toch wel iets bij ons schuilt, van hetwelk wij in onze gewetens genoeg bewustheid hebben om er ons over te schamen. Gescheiden van God, leeft de mensch voor zichzelven en zinkt zoo in de duisternis weg.

En wat zal ik nog zeggen aangaande het derde deel van het drietal jammeren, die als het ware drie leden uitmaken van een scherp geteekend beeld, dat over de geheele wereld bekend is? Wel is waar, er is nog zeer veel zegening en veel oorzaak van vreugde voor het leven op aarde, maar in weerwil daarvan behoeft men toch slechts weinige schreden op den levensweg voortgezet te hebben om te gevoelen, dat droefheid en rouw een te dragen last zijn, aan welke niemand ontkomt. Er zijn zegeningen in overvloed en er is vreugde meer dan genoeg. Daar is „een lachen", dat gelijk is aan „het gekraak der doornen onder een pot." De wereld biedt wel afleiding en vermakelijkheden in menigte aan; er zijn meer voorbijgaande genoegens dan hoop. Maar dit neemt niet weg dat de grondtoon van ieder leven eens menschen, welke toon vernomen wordt zoodra de eerst onbezonnen drift van nieuwsgierigheid verdwenen is, toch een somber geluid laat hooren. De mensch, die zulks opmerkt en buiten God leeft, komt tot velerlei onzinnige pogingen, ten einde zijn leed te vergeten; terwijl zij, die zich minder hun toestand bewust zijn, angstig naar de oorzaak hunner ellende vragen. Ieder hart kent zijne eigene droefheid, en elk hart heeft zijn eigenaardige bitterheid te kennen. Ik begrijp niet hoe menschen, die zonder God leven, hunne smarten kunnen dragen. Bij oogenblikken schijnt de wereld mij toe als een lichaam, dat zich in eene verstikkende atmosfeer, zuchtende en zwoegende, om zijn middenpunt wentelt, en waarop al de vreugde en beweging en bezigheid gelijk is aan een dun grastapijt met bloemen bestrooid, uitgespreid over een fosforischen afgrond eener vulkaan, die zich wel eens eene kleine wijle tijds rustig houdt, maar toch bestaat.

Broeder! gij en ik hebben die droeve toestanden, zooals die buiten Jezus Christus werkelijkheid zijn, onder de oogen te zien: — onkunde zonder onderwijs, zonde zonder overwinning, droefenis zonder vertroosting.

En dan komt nog het andere treurspel, het scherpst geteekende beeld in onzen tekst: „Zij *zitten* in duisternis." Ja, wat kunnen zij doen, die arme schepselen? Zij weten niet waarheen zij zich wenden zullen. Het licht heeft hen verlaten; zij zijn noodwendig tot werkeloosheid gedoemd. En zij zitten daar neer met gevouwen handen, uitziende naar den dag, of trachtende hun lot te verzachten en de nacht te vergeten door 't ontsteken van een flauw flikkerend lamplicht, dat echter slechts kan dienen om de donkerheid meer kenbaar te maken; en alles sterft weldra weer weg, om hen, aan zichzelven overgelaten, in droefenis te doen neerliggen.

„Maar," zoo hoor ik u mij toeroepen, „welk eene dwaasheid te spreken van werkeloosheid! Merk eens op de krachtige energie onder onze Westersche volken!" Welaan, dit zij alles gewaardeerd; er moge voor het uitwendige, stoffelijke leven beweging en werkzaamheid in overvloed zijn, maar dit alles gaat gepaard met eene inwendige stilstand en verstijving. Maar nog eens, ik zou wenschen te vragen voor hoever de meest goddelooze, ondernemende, kunstlievende, verstandelijk werkzame of zoogenaamde beschaafde of christelijke natiën hun voorrechten aan Christus en aan wat Hij aanbracht hebben te danken. Wenscht gij te zien of het waarheid is, dat de menschen zonder Hem in duisternis zitten, ga dan tot het heidendom en zie de doodelijke stilstand en verstijving die daar heerscht.

G. N. v. B.

(Slot volgt.)

Van het arbeidsveld.

Br. Hesselink meldt:

Den 19 November l.l. verliet ik weer de mijnen met dank aan God, zeer verblijd zelfs, en te meer dewijl het dien dag juist een jaar geleden was, dat ik voor het eerst als afgezant van „de Unie-cent" uitstapte om het voor mij steeds aangename werk in het Evangelie te verrichten. Met een terugblik op het afgeloopen jaar had ik vele redenen om God te danken, daar toch mijn geringe arbeid in 's Heeren hand niet geheel ijdel is geweest in toebrenging van zondaren. Bovendien mocht ik zelf voortdurend uit de bron (Zacharia 12: 1) drinken,

Bij deze liefelijke herinneringen moest ik wel met den dichter instemmen:

„Prijs den Heer met blijde galmen,
Gij mijn ziel hebt rijke stof;
'k Zal zoo lang ik leef mijn psalmen
Vroolijk wijden aan Zijn lof,
'k Zal zoo lang ik 't licht geniet
Hem verhoogen in mijn lied."

Bij br. v. Beek te Groningen werd ik weer zeer hartelijk ontvangen, juist op het tijdstip toen er een huis-bidstond gehouden werd, waarbij mijne ziel mede zeer werd verkwikt. Den volgenden morgen vertrok ik naar BUITENPOST. In een oogenblik stond ik weer in den vollen arbeid en mocht menig traktaat uitgeven en woorden des levens spreken, die soms welwillend werden aangehoord, maar zoo nu en dan ook met spot terug geworpen. Velen gaven blijk, dat er voor Jezus in hun hart geene plaats was. Al voortreizende kwam ik des avonds te AUGUSTINUSGA en logeerde daar bij eenen mij onbekenden vriend B. Het was mij zeer aangenaam bij dezen ouden vriend, die hier zoo eenzaam achtergebleven toefde, totdat ook hij, als zijne gade, die over een jaar was opgenomen in het huis des Vaders, zoude worden afgelost om voor eeuwig met haar vereenigd te worden.

Van hier zette ik koers naar SURHUISUM en vervolgens naar Groninger OPENDE. Nu moest ik de PARKEN opzoeken. Dat was mij een land! Slechts weinige schreden en ik stond midden in een woestijn van heide, een veld waar geen eind aan scheen te zijn. Een wagenspoor en een paadje van een paar voet breedte had ik te volgen, geloovende te zullen komen aan het doel mijner reis.

Zoo op die eenzame vlakte voortwandelende en in gepeins verzonken, begon ik zonder erg te neuriën, wat tot een loflied overging:

Mijn Herder is mijn trouwe God,
Die mij steeds gadeslaat;
'k Heb geen gebrek, volzalig lot,
Daar Hij mij nooit verlaat.
Hij leidt mij naar het liefelijk oord,
Waar Hij zijn schapen weidt;
Hij voert me aan stille waatren voort,
Van vrede en zaligheid.

Eindelijk was ik in de Parken, nog eer ik er aan dacht, daar een dichte nevel de weinige huizen voor mij had omfloerst. Bij zuster de J. werd ik zeer hartelijk ontvangen en liefderrijk verkwikt, waarmede mijn heidelied werd bevestigd. Ik ging verder van huis tot huis en verrichtte met groote vreugde mijn werk, gedachtig, „dat God de armen heeft uitverkoren, rijk in 't geloof."

's Avonds predikte ik het vrije, blije evangelie, waaraan bij die menschen reeds veel behoefte scheen te bestaan. Dit was het gevolg van den voor vele jaren verrichten arbeid van onzen geliefden br. v. Beek, toen die te Haulerwijk woonde.

Zelfs twee avonden en een Zondag verkondigde ik daar de altijd nieuwe boodschap van Jezus Christus. Met een dankbaar hart aan God en een diepgevoeld afscheid, verliet ik de vrienden aldaar, in hope velen hunner zoo niet hier op aarde, toch in den hemel weder te zien.

In Haulerwijk werd ik als altijd zeer hartelijk ontvangen en al spoedig mochten wij ons verblijden in het werk Gods voor arme en in zichzelven verlorene zondaren. Wel gevoelde ik vermoeidheid des lichaams, doch eene gulle hartelijkheid hier genoten, deed mij spoedig alle leed vergeten. Wij zongen:

„Alzoo heeft God de wereld lief,
Alzoo bemint Hij mij" enz.

Slechts een dag kon ik op ZEVENHUIZEN werken en twee dagen in den omtrek van HAULERWIJK, waar ik ook in het lokaal der Gemeente heb gesproken. Van deze plaats ging het via Groningen naar Foxhol, en sprak daar des Zondags.

In huis gekomen vond ik de mijnen wel en in de Gemeente blijdschap, waarin ik al spoedig deelde, want een broeder was door den doop tot haar toegetreden. Zoo had ik dan overvloedige reden van dank aan mijnen trouwen God."

DEVENTER, Dec. '89 B. ROELES.

STATISTIEK.

Volgens „The Baptist Handbook" van Groot Brittannie en Ierland, bedraagt het aantal Baptisten Gemeenten over de geheele wereld 43,125, met 28,308 Predikanten of Voorgangers en 3,816,286 leden. Waarlijk een aanzienlijk cijfer. En denk nu eens dat de Baptisten, even als de meeste kerkgenootschappen ook de ongedoopte huisgenooten en kinderen mede tellen, dan werd het cijfer misschien wel tweemaal zoo hoog. Onder de Gedoopte Christenen, Baptisten genaamd, is het echter regel alleen d e g e n e n, d i e e n z o o l a n g d i e in v o l l e gemeenschap met de Gemeente staan, als leden te tellen. Wij meenen zoodoende alleen waar en apostolisch te zijn. Immers uit 1 Cor. 7: 14 blijkt duidelijk, althans in verband met des Apostels geheele betoog, dat de kinderen der Gemeente *niet* geacht werden tot de Gemeente te behooren.

G. N. v. B.

GEMEENTENIEUWS.

SNEEK. De aangekondigde Evangelische samenkomsten werden van af Maandag 9 tot en met Vrijdag 13 December in ons midden gehouden. Met het oog op die samenkomsten kwam de Gemeente 's weeks te voren vijf avonden aaneen zamen tot het gebed.

Voor goede publiciteit was zorg gedragen; 20000 gekleurde strooibiljetten werden door den voorganger, bijgestaan door eenige broeders, aan de huizen afgegeven. Dit strooibiljet deed tevens dienst als traktaat, wijl op de achterzijde het schoone, ernstige vers van Mc. Cheine: UITNOODIGING, gedrukt was. Reeds dit was voor deze stad eene Evangelieprediking.

Door 's Heeren goedheid waren alle broeders voorgangers (de Hart, v. Beek, Roeles en Horn) in staat aan het werk deel te nemen. Des daags hielden zij zich bezig met huisbezoek, en des avonds getuigden zij op de samenkomsten en navergaderingen.

De opkomst liet niets te wenschen over. Behalve dat vele zitplaatsen bijgebracht waren, bleef er enkele avonden zelfs geen staanplaatsje over.

Hoe groot is wel de verantwoordelijkheid en hoe duur de roeping eener Gemeente, in welks midden de Heere God een genadearbeid geeft zoo overvloedig. Mogen zij die genade Gods niet te vergeefs hebben ontvangen.

Onzen dank aan de broeders, die ook ditmaal zoo bereidwillig huisgezin en werkkring verlieten, om geheel belangeloos met toewijding onder ons te dienen.

EERE ZIJ GOD.

De Gemeente mocht onder ervaring van 's Heeren liefde 's Heilands geboortefeest vieren. Op onderscheidene wijze uitte zich haar kerstvreugde:

1e kerstmorgen overdacht zij, onder loflied en gebed, het groote h e i l s f e i t in zijne beteekenis voor wie gelooft; 's avonds 5 uur had eene goed bezochte volkssamenkomst plaats; er was veel opgewektheid bij de brs. en zrs., de rechtvaardigen zongen v r o o l i j k en lof was den oprechten betamelijk; er werd met ernst getuigd en het getal getuigen was te groot voor den beschikbaren tijd; de navergadering was gewijd; — er was stilheid, er was gebed. Eene jeugdige afgedwaalde beweende hare ontrouw en zocht, vreezende en bevende bij den Getrouwe, heul en troost; eene andere jongedochter vroeg om met en voor haar te bidden; ook zij stortte haar hart uit en vond vrede.

Nog waren de feesten voor dien dag niet ten einde, 't kerstfeest predikt immers g r o o t e blijdschap?

Nu, des avonds 8 uur was er weder eene talrijke schare feestvierenden in de Vredekerk bijeen; dit maal tot herdenking van: h e t t i e n j a r i g b e s t a a n d e r v r o u w e n - v e r e e n i g i n g.

't Was het eerste jaarfeest, dat deze zusters vierden, want zij zijn spaarzaam, met het oog op het doel waarvoor zij werken.

Na een tienjarig bestaan meenden zij Gemeenteleden, Jongelings- en Jongedochters-vereenigingen samen te moeten roepen om Gods groote daden met haar te gedenken. En nu beijverde „Maria" zich om ons te verkwikken met het vele goede, wat zij zittende aan Jezus voeten geleerd had, en „Martha" was bezig in „veel dienen", zonder nu daarin alleen of daarin bovenal het rechte dienen van Jezus te zoeken.

De voorganger der Gemeente opende met gebed, het lezen van Ps. 103 en een kort openingswoord. Hij herinnerde aan den grondtoon der ware vreugde: „Eere zij God!", en wees nog op die edele vrouwengroep, die aan het kerstfeest zoo onafscheidelijk verbonden is, n.l.: de stille maar geloovige E l i s a b e t h; de nadenkende M a r i a, bij wie dat „heilig overleg" gevonden werd; en de 84jarige A n n a, in wie de e e u w i g e j e u g d van het leven Gods zoo heerlijk blonk. Eene groep, van welke het kan heeten: „De heerlijkheid des Heeren verscheen hen."

Toen bracht de presidente, zr. Horn, haar welkomsgroet, wekte op om God te prijzen, wees de vrouwen op hare zusters in den geloove, die daarin voorgegaan waren als: eene zingende M i r j a m, D e b o r a, H a n n a, E l i z a b e t h, M a r i a en A n n a en wees op die vrouwen, die met den Apostel gestreden hadden in het Evangelie. Zij wees op het groote voorrecht week aan week zich rondom Gods woord te mogen scharen, maar ook op de groote verantwoordelijkheid, die dit meebracht. Zij eindigde met aan te sporen tot verootmoediging en vernieuwde toewijding.

Zr. S. Gorter, gaf als Secretaresse een belangwekkend verslag van de geschiedenis der vereeniging: hoe zij eene vrucht was van de Jongedochters-vereeniging; met 4 leden begonnen was en nu 30 leden en 3 begunstigers telde; hoe zij altijd in liefde en vrede vergaderde en veel van den Heer genoot. Toen volgde eene opsomming van goede werken: er waren vervaardigd eene groote menigte lakens, hemden, kousen, mutsen enz. enz. Zij noodigde alle aanwezige vrouwen, die nog geen lid waren, eens een kijkje te komen nemen en prees ten slotte den dienst des Heeren allen aan, wijl ook zij de zaligheid daarvan voor eigen hart smaakte.

Als om Salomo's woord in vervulling te brengen: „'t geld verantwoordt alles," trad zr. v. d. Werf als Penningmeesteresse der vereeniging op. 't Kwam in haar verslag van „Botsjes" ($2^1/_2$ cent) tot stuivers, van stuivers tot guldens, ja zij sprak van een ontvangst in het verloopen jaar van circa *zeventig gulden.* Natuurlijk waren ook de uitgaven groot enz. enz.

Toen trad de eene spreker en spreekster na de andere op en aan liederen des lofs ontbrak het niet.

Het einde der feestviering was zeer gewijd. Op merkwaardige wijze werd tegelijkertijd het belang der zielen der enkele onbekeerden, die aanwezig waren, op veler hart gebonden. Met drang der liefde van Christus werden ze toegesproken en er rezen stille en luide gebeden tot God om hunne redding.

Voorwaar wij hadden het goed; Gode daarvoor alleen de eer.

De Kerstboom.

Na de prediking op 2e kerstmorgen werd door vele willige handen, die door blijde harten bestuurd werden, de kerstboom in de vrede-kerk geplant.

't Schoone Oranjewoud had een zijner prachtigste dennen moeten afstaan, 7 Meter lang, volop in 't groen. Kunstenaars in 't klein hadden bloemen vervaardigd enz. enz.; circa 100 kaarsen verspreidden eene zee van licht; elk der 4 Zondagscholen had zijn vaandel aan de zijden des booms staan, terwijl voor elk der 170 leerlingen een prijs aanwezig was, hoofdzakelijk bestaande uit kleedingstukken, waarvan 52 door de Jongedochters-vereeniging vervaardigd waren. De burgerij van Sneek had, met onze Burgemeester aan het hoofd *f* 70 samen gebracht.

Wat een vreugd, wat een vreugd! 100 Liter chocolade; 'n kist echte Deventer koek; voor elk een krentebroodje en een taaimannetje, bovendien nog een kistje suikerwerk, geschenk van een suikerbakker.

't Examen liep goed van stapel. De Directeur der Zondagscholen br. Horn, leidde het feest, eenige der onderwijzers en eene onderwijzeres namen mee het examen af.

De beschikbare plaatsruimte was door een publiek uit alle standen bezet.

God, onze God, zij lof en prijs voor Zijne menigvuldige gunstbewijzen.

DEVENTER en ZUTPHEN. Bij het vele onaangename, wat wij op dit benedenrond hebben te doorworstelen — vooral smartelijk door de ontrouw van sommigen, die belijden Christus te kennen — was het ons eene groote vreugde in de eerstgenoemde plaats met de kinderen der Zondagschool om een rijk versierden en zwaar beladen

KERSTBOOM

te staan. De vrouwen-vereeniging had ook gezorgd voor eene kleine verrassing, zoodat de kinderen ruim bedeeld en blijkbaar hoogst gelukkig huiswaarts keerden. In Zutphen, waar ons eigen lokaaltje veel te klein was, moesten wij weer naar een ander de toevlucht nemen. Dit blijft immer eene lastige en dure geschiedenis en toch is men nog dubbel dankbaar als men bij zulk eene gelegenheid iets kan vinden.

De kinderen waren ook hier recht blijde en op beide genoemde plaatsen gaven ze blijk, dat het gegeven onderwijs niet te vergeefs is geweest. Blijkbaar maakte een en ander op de vele tegenwoordig zijnde ouders en toeschouwers een goeden indruk.

Wij bidden dan ook dat de onderwijzers voortdurend lust en kracht zullen hebben om in dit niet altijd gemakkelijk werk voort te gaan, ziende op Hem die gezegd heeft:

LAAT DE KINDEREN TOT MIJ KOMEN.

NIEUWE PEKELA, 27 Dec. Hadden wij in geruimen tijd niets van hier uit de kleine Gemeente te berichten, wijl alles zijn gewoon beloop had en er van aanwas der Gemeente niets te bespeuren viel, waarover wel eens verzuchtingen aan het hart van sommige br. en zr. ontglipten, de Heer verblijdde ons echter weder en gaf ons stof om met dank aan Hem iets goeds te melden.

Zondag den 1 Dec. hadden wij het genoegen, een broeder, na eene hartelijke belijdenis te hebben uitgesproken, door den Doop in de Gemeente op te nemen, en dat er in het onderhouden van 's Heeren geboden grooten loon is, blijkt ook weder, door de vrede en blijdschap, welke die broeder voordurend mag genieten.

Op den 12 Dec. mocht de Jongedochters vereeniging haar vierjarig bestaan herdenken; onze voorganger br. de Groot, sprak naar aanleiding van den naam der vereeniging: „de Heer is mijn Herder" een opwekkend en bemoedigend woord. Vervolgens gaf het bestuur der vereeniging verslag van hare werkzaamheden, en werden afgevaardigen van Veendam, Oude Pekela en Bellingwolde gehoord; verder werd de avond onder het zingen van liederen, en het houden van toespraken genoegelijk doorgebracht, de Heer was in ons midden, en waar Hij is, daar is het immers goed?

Den tweeden Kerstdag was het weer feest; van Compascuum, Weerdingermond, Stadskanaal en Vriescheloo waren brs. en zrs. tot ons overgekomen om liefdemaal met ons te houden, ons lokaal was overvol, doch het ontbrak niet aan sprekers, brs. en zrs. getuigden van de liefde Gods, geopenbaard in zijnen zoon, voor ons in het vleesch geboren en ook in onze harten. Wij zagen ook nu weder hoe goed het is, dat broeders en zusters zamen wonen, en de liefdeband wordt versterkt; wat zal het zijn als straks alle verlosten daarboven eeuwig zullen zamen zijn en juichen ter eere van hunnen Koning.

GRONINGEN. Het pas gevierde kerstfeest was ons weder recht goed en liefelijk. Driemaal werd door onzen voorganger gesproken, telkens voor een talrijke schare hoorders. Niet alleen was er veel aandacht, maar blijkbaar werden veler harten door de vermelding van de kerstfeiten opgewekt en door de „vertroosting Israëls" vertroost.

Niet minder vreugde bracht, vooral voor de kleinen, de gewone kerstfeestviering met de kinderen onzer drie Zondagscholen. Zij schaarden zich rondom een welversierden en prachtig verlichten kerstboom. Hun werd verhaald van het heilige Kind in Bethlehem's kribbe etc., terwijl het aan spijs en drank en versnaperingen voor de lichaampjes niet ontbrak.

Door de ijverige zorg van een der jongelingen en door een paar jongedochters was er onder de burgers dezer stad voor de Zondagscholen eenig geld verzameld, waardoor de kinderen niet alleen op het feest konden verkwikt worden, maar den volgenden Zondag ook nog met een geschenkje konden verblijd worden, bestaande uit kleedingstukken en speelgoed.

Een talrijk publiek was van de vreugde der kinderen getuige. Alles liep in de volmaakste orde af. Dit laatste geeft ons wel reden om God te danken, terwijl we moesten hooren, dat zelfs bij een kerkelijk Zondagschoolfeest de politie tusschenbeide moest komen om de orde te handhaven. Na het kinderfeest kwam de Gemeente nog met ruim 150 personen samen, om onder het genot van een ferm stuk „echte Groninger" bij de koffie, en met afwisselend gezang en toespraak nog eenige genotvolle uren door te brengen. Naar den bekomen indruk te oordeelen, was het er al den broeders en zusters recht goed.

Zondag j.l. was weer een „drukke dag," tweemaal de gewone predikdienst en daarna gemeente-vergadering, in welke veel te verhandelen viel. Twee zusters spraken eene hartelijke belijdenis voor de Gemeente uit, en werden daarop toegelaten om Zondag a.s. gedoopt te worden; er werd mededeeling gedaan dat een jongeling om den doop verzocht had, en dat eene afgedwaalde zuster weer in de Gemeente wenschte opgenomen te worden. — Jammer dat de Gem. ook in de smartelijke noodzakelijkheid gebracht was om aan drie harer leden wegens ongeregelden wandel de gemeenschap te ontzeggen.

Bij de verkiezing van twee bestuursleden werden de beide aftredende brs. D. Klooster, ouderling en G. Mulder, diaken, herkozen. Over het al of niet houden van samenkomsten zal, zoo God wil, op oudejaarsavond worden beslist.

Voorts gaat het der Gemeente wel, en groet zij alle zustergemeenten bij het intreden van een nieuw jaar.

't ZANDT. Op onze jaarvergadering, die wij op den 1en Kerstdag des namiddags hielden en waarbij omtrent al de leden aanwezig waren, werden, na Tim. 3 gelezen te hebben, gekozen tot ouderlingen, de B.B. S. Engelsman en H. van Dam en tot Diakenen de B.B. S. Juisting en W. Venhuizen, terwijl br. J. Dering tot Secretaris werd benoemd.

De jaarlijksche rekening werd nu nagezien en kon nog met een klein batig saldo gesloten worden. — Gode zij daarvoor dank gebracht, dewijl Hij ons, die allen tot de onbemiddelde volksklasse behooren, toch in staat stelde om in al de behoeften der Gemeente te voorzien.

De Gemeente besloot, om op Oudejaarsavond tot lof en dank aan God gemeenschappelijk samen te komen, bij wijze van een klein „liefdemaal."

Vervolgens werd nog besloten, om in de week van 6—11 Jan. a.s. hier **Evangelische Samenkomsten** te houden, en wel, omdat we moeielijk meer onkosten kunnen dragen, alleen onder leiding van de Voorgangers HORN en ROELES. Worden die samenkomsten bijzonder in de gebeden van brs. en zrs. bedacht.

Aan onze vrienden.

Gedachtig aan de hulp, die we zoo menigmaal van onze lieve vrienden en broeders hebben ondervonden in de verspreiding van ons blad en 't bezorgen van nieuwe abonnees, zijn wij nogmaals zoo vrij u te verzoeken, lieve vrienden, eens uw best te doen, ten einde ons voor dezen nieuwen jaargang nog eenige nieuwe inteekenaren te bezorgen. Wij worden daardoor zeer in onzen arbeid bemoedigd, en de zaak en het beginsel des christelijken levens, dat wij voorstaan, verspreid en bevorderd.

Groningen. N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van Mej. de B., Hollum (Ameland) *f* 1.30, van H. B. de B., idem *f* 1.30, van J. W. de B., idem *f* 1.30, van Dr. S. C., Zwolle *f* 1.30, van W. A. te Steenwijk *f* 0.65.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding:

Van Mej. J. de B. te H. op A. *f* 1.00; van D. O. te H. *f* 0.75, van de Jongel.-vereeniging te Foxhol *f* 5.00.

Voor de Zending:

Van D. O. te H. *f* 0.75. N. v. BEEK.

Tot onze niet geringe blijdschap ontvingen wij van het Godsdienstig Traktaat-Genootschap te Londen, door bemiddeling van onzen broeder R. KLICKMANN aldaar, 6500 Hollandsche Traktaten. J. HORN.

ADVERTENTIËN.

No. 170 15 Januari 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Groningen.*

De opgang uit de hoogte,

door A. MACLAREN.

„Het rijzende licht uit de hoogte heeft ons bezocht, om te schijnen voor hen, die zitten in duisternis en schaduwen des doods om onze voeten te richten op den weg des vredes."
Luk. 1 : 78, 79.

(Vervolg.)

Nu, waarde broeders, dit alles is waarheid met betrekking tot ons, bijaldien wij niet door geloof en liefde Christus en Zijn licht verwelkomen in onze harten. En wat ik vooral op het hart en 't geweten van een ieder onzer wensch te drukken, is dit: dat het in onzen tekst geteekend en aangrijpend treurtooneel uwen en mijnen toestand uitdrukt, voorzoover wij ons van Christus gescheiden moeten denken. Dit blijft voor ons allen eene waarheid, hoe men zijn toestand voor zichzelven en voor anderen ook tracht te bedekken, en hoe men zich ook al vermomt door zich bezig te houden met afgetrokken denkbeelden en door, al redeneerende, niet te luisteren naar de stem des gewetens, die een antwoord geeft op de vraag aangaande ons zedelijk karakter en onze verhouding tegenover God, en door zich te begeven in luidruchtige vroolijkheid en wilde vermakelijkheden, in welke toch geene vreugde te smaken is. Niets kan toch baten.

II. De dageraad.

Het gedeelte van mijn tekst, dat wij behandelden, sluit zich aan bij de Oud Testamentische profetie, betreffende den Messias, en de uitdrukking: „De opgang uit de hoogte" is een deel van de oude messiaansche profetiën. Vier eeuwen van stilzwijgen op profetisch gebied waren voorbij gegaan, welk stilzwijgen door Maria en Zacharias werd afgebroken, en hun woord sluit zich aan het bijna laatste woord van Maleáchi: „Ulieden daarentegen, die Mijnen naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en er zal genezing zijn onder Zijne stralen," op welk gedeelte onze tekst ongetwijfeld zinspeelt. Het laatste hoofdstuk des Ouden Testaments kleurt de lofzangen van Maria en van Zacharias. Hierbij dient opgemerkt, dat bij de overzetting uit het Grieksch en uit het Hebreeuwsch hier hetzelfde werkwoord gebruikt wordt, waarmede de uitdrukking in verband staat: „De opgaande zon der gerechtigheid." Het oud Engelsche woord hier gebezigd, dat het aanbreken van den dag aanduidt, beteekent ook niets anders dan het opgaan van de zon. De voorstelling is praktisch, doelende op Jezus Christus, die de Zon is, opgaande over eene verduisterde aarde; maar toch met eenige wijziging wat het leenspreukige er van betreft: nederdalende uit de hoogte, niet om ons als uit de lucht te beschijnen, maar op aarde te bezoeken.

De Heer Jezus, noemde zich zelven herhaaldelijk, zinspelende of rechtstreeks, de zon of het licht der wereld. En mijn tekst bevat de voorafgaande aankondiging daarvan uitgesproken door zoodanigen, die wellicht nog niet de diepe beteekenis en den ganschen omvang hunner profetie verstonden, maar die hun echter in de vervulling opgeklaard is.

Wij beschouwden de duisternis als het symbool van drie ellendigheden, die zich over de geheele aarde doen kennen, zoo is ook het licht een symbool. Gelijk de duisternis de onwetendheid voor oogen stelt, zoo vertoont Christus zich daarentegen als de Zon, ons bestralende met het licht der „kennis van de heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." In plaats van twijfel komt eene gezegende verzekering; in plaats van een veraf zijnden onbekenden God, de kennis van God als geheime schat in de hand. Voor een gevoelloos, streng wezen of versteend noodlot, hebben we de kennis (en niet alleen maar een innerlijke ontroering vanwegen de kennis) van een liefhebbend, warm en kloppend hart. Onze God is geen bewegenloos, afgetrokken wezen, maar een levende persoonlijkheid, die lief kan hebben, die medelijden kan gevoelen, en het is meer dan eene dichterlijke ontboezeming als wij zeggen: God is medelijdend en medelijden is Goddelijk. Deze dingen weten wij van Jezus Christus zelf, want Hij zegt: „Wie Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien." En de stellige verzekering, dat we een liefhebbenden, goedertieren, medelijdenden God hebben, machtig om te helpen, bereidvaardig om te hooren, gereed om te vergeven, wachtende om te zegenen, wordt in onze harten geboren en komt tot ons liefelijk als de zonneschijn, wanneer wij ons keeren tot het licht van Christus.

G. (Slot volgt.) N. v. B.

Gods barmhartigheid jegens boetvaardigen,

door Spurgeon.

Eene ernstige dame, die het geluk van anderen zocht, trof voor korten tijd een arm meisje van ongeveer 20 jaar oud aan, die zeer diep gevallen en eene groote zondares geworden was. De dame sprak dringend met haar, en dat leidde er toe, dat het meisje eindelijk blijken van berouw betoonde; haar klacht was echter: „Ik ben reddeloos; ik ben zoo slecht; niemand zou meer iets van mij willen weten." „Hebt gij geene moeder?" „Neen," was haar antwoord, „zij stierf voor eenige jaren." — „Hebt gij geen vader?" — „Ja, maar ik heb sedert jaren niets van hem gehoord." — „Weet hij, waar gij u ophoudt?" — „Neen, ik zou ook niet wenschen, dat hij het wist." — „Gelooft gij niet, dat hij u weder in huis opnemen zoude?" — „Neen, ik weet, dat hij het niet doen zou; ik kan het althans niet verwachten; als ik in zijne plaats was, zou ik zulk eene als ik ben niet opnemen." — „Hebt gij hem wel eens geschreven, sedert gij aan het dwalen gegaan zijt?" — „Neen, ik ben zelfs voor ieder, die mij kende, uit den weg gegaan; ik wilde niet gaarne, dat iemand wist, waar ik ben," — „Hebt gij al eens beproefd, of uw vader genegen zou zijn u weder op te nemen?" — „Neen, want ik begreep wel, dat het mij toch niet zou helpen; ik verzoek u vriendelijk, mij niet openbaar te maken." — „Maar," ging nu die goede dame voort, „wie weet? — Mij dunkt, ik zal beproeven of uw vader u thans, nu gij over het verledene ernstig berouw hebt, weder aannemen wil." — „O ja, ik haat de zonde; maar mijn vader neemt mij niet weer aan; het helpt niets, hem te vragen." — „Nu," zeide de bezoekster, „ik wil 't beproeven." Zij schreef een paar woorden aan den vader, waarin zij hem het adres zijner dochter opgaf, hem met haar berouw bekend maakte, en hem bad haar te vergeven. Wat denkt gij, dat het antwoord was? De naaste post bracht het berouwvolle meisje een brief en op het adres stond: „Spoed!" En toen zij hem opende; nu, ik kan niet alles mededeelen, wat haar vader haar schreef, maar de inhoud kwam hier op neer: „Kom, gij zijt welkom; ik ben bereid u alles te vergeven; ik heb dag en nacht gebeden, dat gij mij mocht weergegeven worden."

Nu, dat wat die vader was voor zijn verloren dochter, wat aangaat die innerlijke beweging en bereidwilligheid om te vergeven, dat is ook God voor den zondaar. Wanneer er van onbereidwilligheid sprake moet zijn, dan ligt die niet aan Zijne zijde, zij ligt gansch en al in uw hart, menschen kind. Het antwoord op ieders gebed om genade is: God is bereid. Ja, Hij wacht er op om genade te bewijzen; Zijn hart is bewogen over zijne kinderen. Jes. 30: 18.

G. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

Van br. van der Baaren ontving ik een uitgebreid verslag van hetwelk ik slechts een uittreksel zal geven.

„Den 3en December aanvaardde ik mijne eerste reis en op mijn dagorder stond : naar

AMELAND,

en wat dat wil zeggen, begrijpen diegenen het best, die deze reis reeds eens of meermalen hebben gedaan. Toch was er ook sterke begeerte om de vrienden op dit eiland nog eens te bezoeken; zoodat eensdeels met vrees, andersdeels met verlangen de reis werd ondernomen. Van Veenwouden naar Dokkum, waar reeds de teleurstellingen begonnen. Nu daarmede heeft men in den regel overal te worstelen. Ik vertrok naar Holwerd, kwam bij mijne familie, door wie ik hartelijk ontvangen en van het noodige voorzien werd.

Ik deed onderzoek naar het vertrek van het veerschip, terwijl meneer de Winter ook begon op zijne wijze mede te spreken, en zijn dienaar in 't land zond met het bevel om het water aan boeien te leggen enz. enz., — kortom al sukkelende en vreezende, heen en weer loopende om te informeeren en uit te kijken, soms halfverkleumd, of het schip er ook was, kon ik na twee dagen toevens van Holwerd vertrekken en kwam 's avonds om 10 uur te HOLLUM bij br. de Boer aan.

Van af het schip tot deze plaats had ik een matroos uit de groote vaart tot reisgezel en daar hij mij veel van zijn avonturen vertelde, deelde ik hem natuurlijk weder mijn bevindingen mede. Hij bedankte mij voor „het goede woord;" want zeide hij: „op zee hoort men nooit iemand over de eeuwige dingen spreken, en zelf denkt men er ook niet aan, zoodat het wel goed is, als men op 't land eens wordt aangesproken, dan komen je al die dingen nog eens weer voor den aandacht."

Bij de fam. de B., die nog op was, werd ik gul ontvangen en het gewone „bed gaan" uurtje, werd minstens twee uren terug gezet.

Den volgenden morgen bezocht ik de oude kennissen, die tot mijne blijdschap verzekerden, dat „de goede keuze", hun nog steeds was bij gebleven. Vervolgens deed ik mijn gewoon werk „huis in huis uit", maar toch vlotte het hier niet meer zoo goed als vroeger, want de bewoners kenden mij en wisten wat ik beoogde, en nu grepen ze krampachtig naar de belijdenis hunner kerk en ik had heel wat te doen, want van achter dat scherm werd ik steeds bestookt, en wat dan het allerergste is, men komt niet recht voor den dag en men tracht zich op allerlei wijze met den veelverwigen mantel van zelfmisleiding op de allervroomste wijze te dekken voor de toekomst. Onze roeping is daartegen te waarschuwen en gelukkig, dat ze er ook zijn, die tegen over de vermaningen niet vijandig staan, maar ze tot een ernstige zaak van onderzoek maken, gelijk mij bleek uit de noodiging, die ik ontving om persoonlijk met de zulken te spreken. Viermaal hield ik hier openbare samenkomst, waarbij echter geene groote opkomst was, maar de aanwezigen betoonden veel belangstelling in het woord. Eenmaal hielden wij bijbelbespreking ten huize van br. de B. We willen gelooven en zijn er zeker van, dat het werk Gods op dit eiland doorwerkt. Veertien dagen ongeveer, met inbegrip van mijn heen en terugreis, heb ik op 't Ameland gearbeid. Een lichte ongesteldheid drong mij naar huis te gaan en al werkende, want ons arbeidsveld is groot en wordt niet door kerkelijke grenzen beperkt en ook in trein en boot, in stad en dorp getuigen wij.

Broeder Kremer bericht:

„Den 2den Dec. was ik thuis gekomen en verliet den 4den weder Groningen in de richting van en naar Eelde, Bunde etc. Als gewoonlijk bezocht ik de menschen, deelde traktaten uit, wees hen op Christus, sprak met hen over het toekomend oordeel voor degenen, die Jezus verwerpen; maar het was, volgens den bekomen indruk, voor de meesten hunner eene dwaasheid. Verleden jaar had ik aan deze streken eveneens een kort bezoek gebracht, en 't was mij alsof dit laatste jaar hen meer ongevoelig had doen worden en zij door de verblinding van den god dezer eeuw minder toegankelijk waren met het Evangelie.

Op Zondag den 7 Dec. sprak ik tweemaal in Groningen voor een niet onbelangrijke schare. Maandags werd ik door sneeuwbuien en regenvlagen verhinderd om mijne reis naar HAULERWIJK voort te zetten. Zoo kwam het, dat ik eerst 's Dinsdagmorgens mijn voorgestelden tocht aanvaardde. Vroeg in den morgen verliet ik Groningen, hier en daar onderweg bracht ik een traktaatje binnen en kwam tegen den avond op Haulerwijk. Hier wachtte men mij reeds. Eene vergadering was aangekondigd, maar niet vele hoorders verschenen, vanwege de dikke duisternis. Evenwel werden we in elkanders gemeenschap verkwikt en gesterkt. Het was reeds een geruimen tijd geleden sedert we elkander hier ontmoet hadden; en toen we des avonds na de prediking nog een oogenblik bij broeder de Vries gezellig bijeen waren en de kennelijke leiding van onzen God overdachten, smolten onze harten van lof en dank aan den Oversten Leidsman en Voleinder des geloofs ineen.

Dien avond hadden we afgekondigd om den volgenden dag nog eens een volksvergadering te houden.

Woensdags deed ik huisbezoek met broeder de Vries en 's avonds hielden we een openbare vergadering, die tamelijk goed bezocht was. Met ernst mochten we op de treurige toestand wijzen en op het naderend einde van deze bedeeling (eeuw); en prezen daarom den Christus te meer aan als den eenigen weg des behouds.

In een eenigszins zwaarmoedige stemming verliet ik 's Donderdags vroeg in den morgen de broeders en zusters van Haulerwijk, wetende dat de bewoners van de plaatsen, die ik bezoeken zou, algemeen bekend staan als zeer lichtzinnig en vijandig tegen het Evangelie der genade Gods.

Mijne reis ging dien dag over HAULE, OOSTERWOLDE en MAKKINGA. Op die plaatsen verrichtte ik mijn werk. Vele woningen ging ik binnen, zoo van meer gegoede burgers, als van arbeiders en boeren, maar slechts aan zeer weinigen kon ik een woord kwijt worden. Bij velen bemerkte ik zeer duidelijk, dat het zaad des Evangelies op een rotsachtigen bodem viel.

Over 't algemeen zijn de bewoners ook hier in de armen van het modernisme gevallen, zoodat ze naar menschelijke schatting voor het Evangelie verloren zijn.

In OOSTERWOLDE hield ik eene vergadering in de open lucht met een 20tal gemeentearbeiders, die voor eenige penningen daags harde keien moesten stuk slaan. Ik mocht deze lieden bepalen bij de hardheid van het menschelijk hart door de zonde, bij den goddelijken hamer, „het woord Zijner genade", dat het hardste hart verbrijzelen kan, en bij de liefelijke balsem in Christus geschonken, die de gebrokenen van harte geneest. Verder wees ik hen op den ernst der tijden, openbaar in den toestand van maatschappij en kerk.

Het deed mij goed met belangstelling te worden aangehoord, dewijl men eerst zich een weinig zocht vroolijk te maken, luisterde men later met gespannen aandacht. En het gevolg was, dat men met graagte eenige blaadjes van mij aannam.

Langzaam vervolgde ik mijn weg, deed overal huisbezoek, tot ik eindelijk laat in den avond een huis binnen kwam, waar ik eene zieke, half krankzinnige vrouw vond. De man meende, dat ze te veel nagedacht had over haar toestand als zondares, maar het bleek mij weldra, dat ze geheel geen zondares wilde zijn. Door medegevoel met deze ongelukkige gedrongen, trachtte ik haar het Evangelie duidelijk voor te stellen.

Toen ik in den avond van Makkinga naar OLDEBERKOOP geheel alleen mijn weg vervolgde, was ik met mijn hart in den hemel, bij Hem, die dood geweest is en ziet Hij leeft. En meer dan ooit kon ik roemen in de genade Gods aan mij bewezen. Ik gevoelde mij van menschen *wel* verlaten, want niemand bood mij een nachtverblijf aan, maar 'k zag op mijn Heer en 'k dacht aan Zijn zwerftochten in Palestina's dreven, en 'k werd herinnerd aan de woorden „niets waar Hij Zijn hoofd nederlegde", en 't was mij of een onzichtbare hand mij schraagde; of een Vaderstem mij influisterde: „nog een weinig tijds"; of mijn oog door een magneet werd aangetrokken naar een ster, die mij aan de morgenster herinnerde, en al de vermoeienissen waren vergeten en al de bekommernis was voorbij.

Dien nacht logeerde ik te Oldeberkoop en ving daar den volgenden dag mijn arbeid weer aan, om op nieuw bittere ervaringen op te doen van 's menschen bedorven toestand.

Zou ik al de gesprekken meedeelen, al de toestanden beschrijven, al den tegenstand opsommen van dien dag, ons blad zou er geheel mede gevuld zijn, daarom zwijg ik er van. Eene rilling gaat er over mijne leden, als ik denk aan de gruwzame taal, die menige jonge man en vrouw uitbraakte, wanneer ik hen wees op den Almachtige, die zoovele onverdiende zegeningen meedeelt aan Zijne menschenkinderen, en die boven dat alles het eeuwige leven om niet aanbiedt door Zijne Genade.

De twee grootste vijanden van het Evangelie, Modernisme en Socialisme had ik hier te bestrijden.

Tegen den middag kwam ik in Noordwolde, predikte, vermaande en verspreidde traktaten, maar altijd met hetzelfde gevolg, tot ik eindelijk mij genoodzaakt zag dit dorp te verlaten op aandrang van eenige socialisten.

Even buiten het dorp gekomen ontmoette ik een paar menschen, samen sprekende; ik gaf hun een paar traktaten, wees hen op Christus, en tot mijne blijdschap was de eene een verloste des Heeren. Deze wees mij nu een huis aan, waar ik nog een geloovige kon vinden. Met snelle schreden spoedde ik mij derwaarts en bevond het naar 's mans woord. Hier verkwikte ik mij door de vriendelijke ontvangst, beide naar lichaam en ziel. Samen dankten we den Heer, en zoo scheidden wij, om straks elkaar weer te zien in 't Vaderhuis daar boven.

Dien avond verliet ik Noordwolde en ging over STEGGERDA naar PEPERGA waar ik overnachtte.

's Zaterdags zette ik mijn reis voort door de kolonie WILLEMSOORD naar ZUIDVEEN bij Steenwijk. Zeer vriendelijk werd ik door mej. de wed. de Gilde ontvangen, en in elkanders gemeenschap, de daden Gods overdenkende, gevoelde ik mij zeer gelukkig.

's Zondagsmorgens sprak ik een stichtelijk woord voor de broeders, en 's namiddags vertrok ik, onder geleide van een broeder naar OSSENZIJL, waar ik voor een niet onbelangrijke schare het Evangelie mocht prediken. We gevoelden ons zeer gelukkig toen we des avonds na afloop nog een onderling samenzijn mochten hebben.

's Maandags bleef ik hier, bezocht nog eenige menschen, verspreidde een menigte traktaten, en 's avonds hadden we andermaal een onderlinge samenkomst. De Heer zegene de onderlinge gesprekken, die we mochten voeren tot zaligheid van elkander.

's Dinsdags 17 Dec. vertrok ik weer in gezelschap van een broeder, die zoo welwillend was de voor mij onbekende en moeielijk te vinden weg te wijzen naar Munnekeburen. Aan de LANGELILLE bij br. Schippers vonden wij een vriendelijk tehuis, waar we overnachtten. Hoe geheel anders was het mij hier in 't midden van sommige broeders te mogen arbeiden.

's Woensdags deed ik van den vroegen morgen tot laat in den avond huisbezoek, meteen eene vergadering aankondigende tegen 7 uur des avonds. Hiervan werd tamelijk wel gebruik gemaakt, en ik mocht er getuigen van de reddende liefde in Christus geopenbaard, in het getrouwe woord Zijner genade ons opgeteekend (1 Tim. 15), door de krachtige drangrede van den Apostel ons aanbevolen. Met veel aandacht luisterde men; moge het door den zegen des Heeren achtervolgd worden.

's Donderdagmorgens van de vrienden en broeders afscheid genomen hebbende, zette ik mijn reis voort over Oudelamer op WOLVEGA aan, waar ik onderweg hier en daar een huis binnen ging en traktaten verspreidde, om zoo verder naar HEERENVEEN op SNEEK aan te sporen.

Br. Horn, die mijn arbeidsveld moest aanwijzen, was afwezig, zoodat ik den volgenden dag in Sneek huisbezoek deed en traktate verspreidde.n

's Zaterdags ging ik van Sneek over de HOMMERTS naar HEEG, mijn gewonen arbeid verrichtende, bleef 's Zondags in deze plaats en vergaderde met de broeders in zeer opgewekte stem-

ming. Des middags hielden we openbare prediking, die ook hier niet druk bezocht, toch met belangstelling werd aangehoord. De Heere zegene de broeders aan deze plaats in den fellen strijd tegen de doode orthodoxie, om het Evangelie tot zijn recht te doen komen; Hij geve hun Zijne nabijheid te ondervinden.

Maandag 24 Dec. vertrok ik van Heeg over Woudsend naar Sneek terug.

Woudsend, vanwege de zuivere leer beroemd, zal nog eens vanwege de doodheid op geestelijk gebied berucht worden. Geen plaatsje werd mij bijna in eenig huis gegund, en ontmoedigd hierover kwam ik des avonds in Sneek behouden aan. Br. Horn met nog eenige brs. waren bezig de zaken voor 't kerstfeest in gereedheid te brengen. Men oordeelde, dat ik in Groningerland met kerstfeest meer van dienst kon zijn en ik kreeg verlof, hoewel mijn reisroute nog niet afgeloopen was, naar Groningen te gaan. Nog dienzelfden avond verliet ik Sneek, stapte in den trein naar Leeuwarden en overnachtte daar bij br. de Vries, waar ik den avond genoeglijk doorbracht en den volgenden morgen naar Groningen vertrok. Ten aanhoore van eenigen besprak ik met een christelijken vriend in den trein de leer der toekomstige gebeurtenissen, dat evenwel niet werd begrepen; hierdoor bekwam ik gelegenheid, door middel van traktaatjes, de menschen op Christus te wijzen.

Het kerstfeest bracht ik op Foxhol door en predikte de 1e en 2e kerstdag het kerst-Evangelie voor een belangstellend publiek. Des middags van den tweeden kerstdag vierden we met de kinderen der Zondagsschool feest, tot groot genoegen van de kleinen. Dat het Kindeke van Bethlehem nog in menig kinderhart geboren worde!

Vrijdag spoedde ik mij naar het lage land, waar men van mijne komst verwittigd eene vergadering had belegd, die wel niet groot evenwel tot zegen van eenigen is geweest. De Heer zij daarvoor geprezen.

Zaterdag kwam ik in Groningen terug, vertoefde hier 's Zondags en ging 's Maandagsmiddags naar Adorp, predikte hier 's avonds het Evangelie. 's Dinsdags, oudejaarsdag, sprak ik 's avonds op Foxhol en eindigde het oude jaar hier, en mocht onder de brs. en zrs. het nieuwe jaar met een toespraak etc. beginnen."

B. ROELES.

UIT ROTTERDAM.

Het was mij een zeer aangenaam en verblijdend bericht in „De Christen" voor eenigen tijd, dat er te Rotterdam in de Oranjeboomstraat gedoopte Christenen woonden. Daar ik als conducteur op de spoorwegen dienst doe en bij enkele gelegenheden wel eens een uurtje te Rotterdam over heb, gaf genoemd bericht mij de gelegenheid aan de hand daar broeders te ontmoeten. Direct na aankomst van den trein aan de Delftsche poort op 7 dezer, zette ik mijn koers naar bovengenoemde straat, ten einde mijn overuurtje daar in gemeenschap met hen, die met mij een Heer liefhebben en dienen, door te brengen. Hoewel ik onze broeder Meijnen niet thuis trof, werd ik toch niet in mijn verwachting teleurgesteld — ik gaf bij mijne aankomst aan zijne vrouw, eene zuster, het doel van mijne komst te kennen en huis en hart stond voor mij open. Wij mochten in dat oogenblik, dat we daar vertoefden, nog een geloovig woord spreken tot eene vrouw, die nog hinkte op twee gedachten. De oorzaak dat ik broeder Meijnen niet thuis vond was, dat zijn vader in Amsterdam, na eene ongesteldheid van slechts 4 dagen, was heengegaan naar het Vaderhuis hier boven, waar alle verlosten juichen. Na een hartelijke handdruk ging ik mijn reis verheugd weer hervatten. Als er nog op meer plaatsen, waar geene Gemeente is, broeders en Zusters wonen, zou het dan niet gewenscht zijn dit in „De Christen" te vermelden en hunne adressen op te geven?

Venloo. S. A. HOF.

„Eene Gemeente, die volk houdt."

Onderstaande opmerking is uit *The St. Louis Advocate.* Zij vestigt de aandacht op wat wij gelooven, dat ééne der voornaamste oorzaken is, welke den wasdom van gemeenten belet. Elk lichaam, dat aanspraak wenscht te maken op den naam van christelijke gemeente, behoort haar ledental te stellen tot één herderschap door algemeen onderlinge zorg en gemeenschap. De predikant moge de visscher zijn, maar de gemeente moet de korf zijn om de gevangen visschen thuis te brengen. Dat elke geloovige zijne plaats inneme in de gemeenschap tot haren steun en stichting en dan zal de „éénmansdienst", eenvoudig de leiding en het bestier zijn van den „iedermansdienst."

Bedoelde opmerking is deze:

„Wat het noodigste moet geacht worden, is niet zoozeer „een dominee, die volk trekt," als wel „een gemeente, die volk houdt." Het volgende diene tot verduidelijking van de zaak: „Een belangstellend lid eener gemeente op een dorp niet ver van mijne standplaats, bracht mij een bezoek op mijne studeerkamer. Hij zeide: „Gij weet, dat onze plaats vacant is en nu kwam ik u vragen, of u ons den grooten dienst wildet bewijzen, ons een goeden predikant te noemen, dien wij beroepen mochten." — Ik zeide: „Ik kan er u wel een dozijn noemen." Het scheen wel, alsof dit antwoord hem eenigszins in de war bracht, en hij zeide na een oogenblik: „Noemt u er, als het u belieft, al vast éénen." Ik deed zoo. Hij zeide: „Ik geloof, dat deze wat zwak van stem is." Daarop gaf ik een tweeden naam. De opmerking volgde: „Het is algemeen bekend, dat deze predikant een zwarte das draagt op den preekstoel." Weêr gaf ik er een op. Nu heette het: Deze heeft geen aangename voordracht." En nog een, op 't noemen van wiens naam de aanmerking volgde: „Die man is zoo stijf en zoo vormelijk in alles." Eindelijk zeide de vrager: Wij moeten eigenlijk in onze gemeente een man hebben, die volk trekt." Ik hernam: „O neen, mijn waarde broeder, wat ge behoeft is een gemeente, die volk houdt. En die hebt ge niet, en dat is uwe kwaal. Meer dan twintig jaar ben ik eenigszins van nabij met den gang van zaken in uwe gemeente bekend, en daardoor durf ik met alle vrijmoedigheid te zeggen: Uwe gemeente moet eens gaan denken aan hare dure verplichting om de lieden te houden, als zij binnen gekomen zijn. De predikant kan dat niet doen. De wasdom van een christelijke gemeente is op lange niet zóó afhankelijk van den leeraar als van u, de gemeenteleden.

(Het Oosten.)

SPROKKELINGEN.

HET GEBED.

Het gebed is de machtigste hefboom, die stervelingen kunnen aanvatten. Mozes bad — Amalak werd verslagen. Hanna bad — Samuel werd geboren. David bad — Achitofel verhing zich. Jesaja bad — en de engel des Heeren sloeg in het leger van Assyrië honderd vijf en tachtig duizend man. Daniël bad — de muilen der leeuwen werden toegestopt. Elia bad — eene droogte volgde. De gemeente bad — Petrus werd uit de gevangenis gelaten. Paulus en Silas baden, en de deuren der gevangenis werden opengezet. Het gebed heeft de zee gekliefd, den loop der rivieren gestremd, de kracht des vuurs vernietigd, het doodelijk vergif van adders schadeloos gemaakt, de sterren tegen de goddeloozen in den strijd gekeerd, de zon en de maan in hunne loopbanen stil gehouden, zware grendelen van ijzeren poorten verbroken, duivelen overwonnen, en een legio van engelen tot vrijgeleide doen ontvangen. Of zoo als Rijland het uitdrukt: „Het gebed heeft de woeste hartstochten van menschen aan banden gelegd, en geheele legers van hoogmoedige en zwetsende ongeloovigen op de vlucht gejaagd." Ja wat heeft het gebed niet gedaan? Het heeft een man uit de afgronden der zee op het drooge gebracht, en een ander in een vurigen wagen naar den hemel gevoerd.

AAN EEN MISTROOSTIGE.

Met uw vreugde, werd uw kracht
Ingeboet,
Ach, daar zit gij zonder macht,
Zonder moed,
Tot een troost, zoo goed als groot,
U verkwikt
En geen leed meer krenkt, geen noòd
Meer verschrikt.

Ga dan tot den Trooster uit,
Die u wacht,
Die zijn armen u ontsluit!
Zie hij lacht,
Lacht u tegen, peilt uw smart,
Uw verdriet;
Stort u aan zijn goddelijk hart;
Wanhoop niet.

BEETS.

Wel heerscht de winter bar en koud,
Rooft blad en loof der boomen,
Maar onverwrikt op God vertrouwd,
Hij doet zijn lente komen.

LUTHER.

Te Richmond, Va. (America) vindt men 24 Baptiste Gemeenten, met een ledental van 20,000 of ¼ van de bevolking.

GEMEENTENIEUWS.

AMSTERDAM. In het vorig nummer van „De Christen" hebben verscheidene Gemeenten beschrijvingen gegeven van hunne kerstfeestviering met groot en klein, doch al ontbrak de opgaaf uit Amsterdam, het heerlijk feest van 's Heilands geboorte werd hier toch niet onopgemerkt voorbijgegaan. Op den avond van den eersten Kerstdag kwam de Gemeente bijeen om in vereeniging met de broeders en zusters uit Haarlem, en eenige verdere genoodigden, te zamen liefdemaal te houden. Zoo zaten wij aan met 70 personen, in een waarlijk niet al te ruim lokaal. Het was een heerlijke avond. Gods Geest was in alles op te merken. Toespraken die de getrouwe weerspiegeling waren van hetgeen in de harten omging, alsmede voordrachten, zang en muziek wisselden elkander af. Konden wij jubelen, ook de engelen in den Hemel hadden stof tot gejuich, want een zondaar, getuige zijnde van onze blijdschap, kwam tot overgave des harten aan Jezus. Het was de zoon van een broeder der gemeente, die zoo eensklaps tot de voor velen zoo moeilijke beslissing kwam en op ongekunstelde wijze zijn hart voor den Heer uitstorte.

„Waar liefde woont gebiedt de Heer den zegen,
Daar woont Hij zelf, daar wordt zijn heil verkregen
En 't leven tot in eeuwigheid.

Tot versterking van den inwendigen mensch waren door de commissie uit de zusters de noodige maatregelen getroffen, welke waarlijk niet overbodig konden genoemd worden. Zoo ging de avond voor ons allen veel te spoedig voorbij en scheidden wij met lof en dank aan God, die ons zooveel heerlijks had te gegeven. Het werd algemeen gevoeld dat de liefdekoorden sterker waren toegehaald, dat de onderlinge liefde was gevoed en versterkt geworden. Den Zondag daaraanvolgende vergaderden de kinderen onzer beide Zondagscholen zich rondom den rijk versierden kerstboom, waarbij hen de liefelijke kerstgeschiedenis werd verteld, gevolgd door tal van kleinere verhaaltjes. Ook de kleinen gingen, na hunne versnaperingen met smaak verorberd en hunne geschenken, bestaande in boekjes, in ontvangst genomen te hebben, zeer vergenoegd naar huis.

Beide feesten, zoowel liefdemaal als Zondagschoolfeest waren de eersten van dien aard hier in de Gemeente, doch de gegronde vrees, die aanvankelijk was gekoesterd, dat het ons daarmee onhandig zou afgaan, is op treffende wijze beschaamd geworden.

Wij maken van deze gelegenheid gebruik mede te deelen, dat sedert de laatste mededeeling dezer Gemeente zich weder vier broeders en eene zuster bij ons hebben aangesloten.

Daartegen hebben wij het verlies te betreuren van een broeder en zuster (man en vrouw) die vijf dagen na elkander, zijn heengegaan naar het vaderhuis met zijn vele woningen, (zie de advertentie.) Reeds bedraagt het ledental der gemeente 50 personen waarvan 3 te Rotterdam woonachtig, die aldaar een onderdeel der gemeente uitmaken. Met den wensch en bede dat de Heer met Zijnen goeden en Heiligen Geest de broeders en zusters in alles nabij moge zijn, eindigen wij deze eerste mededeeling in het nieuwe jaar.

HENGELOO. Ook de Kerstdagen waren voor ons dagen van rijken zegen. De geboorte van onzen aanbiddelijken Heiland werd door ons herdacht, met de opwekking, om Hem die zich voor ons zoo diep vernederde, beter te dienen, dan ooit te voren, in een leven van algehééle toewijding des harten. Ook de 75 kinderen der Zondagschool te Hengeloo hadden genot, toen zij met hunne ouders en andere vrienden, aan den avond van den eersten feestdag, verzameld werden en voor hunne lichamen genoten als hunne zielen bearbeid werden om ook vroeg tot dien Heiland te komen, die ook voor hen was geboren. Met vreugde waren zij in het lokaal en met geschenken gingen ze verblijd weer naar hunne woning. Ook de 16 kinderen van de Zondagschool op: „Het Wilbert" genoten veel, toen zij op Vrijdagavond den 27 Dec., met hunne ouders rond een Kerstboom mochten neerzitten.

Op de Gemeente verg., Nieuwjaarsmiddag, deed het in het vorige Gemeentenieuws genoemde viertal, uit Borne, belijdenis van hun geloof. Weldra zullen zij D. V. gedoopt worden en de Heere geve, dat wij in hen getrouwe leden mogen hebben, die hun jeugdig leven geheel Christus ter eere wijden, die zoo goed was om hen in hunne jeugd tot de kennis van Zijnen naam te brengen. Br. J. Kuipers werd weer tot Ouderling herkozen, eveneens de broeders J. Haverkate en F. Schultz tot medebestuursleden en in de plaats van br. D. J. Berends. die door omstandigheden moest bedanken, werd br. H. Assink gekozen.

Een voorstel van het Bestuur om eene verandering te brengen in de geldelijke aangelegenheden der Gemeente werd met algemeene stemmen aangenomen. Tot heden was regel, dat de Penningmeester eerst de gewone uitgaven afdeed en dan het overschot den Voorganger bezorgde. Nu is aangenomen eerst den Voorganger een vaste som te geven en dan als er nog iets over is, hem dat ter hand te stellen. Men kwam tot het inzicht, dat dit laatste meer naar den Bijbel was en dit van zelf eene betere verhouding gaf.

HEEG. Hoewel er in de Gemeente hier weinig vermeldenswaardigs voorviel, en er vanwegen de tegenover haar staande kerkelijke stroomingen, weinig hoop bestaat voor hare uitbreiding, is het toch een verblijdend teeken, dat ze zich voortdurend kenmerkt door onderlinge éénheid en liefde.

In dien geest mochten we ook het geboortefeest van onzen Heiland vieren, vooral toen wij op den eersten Kerstavond met de kinderen onzer Zondagschool in de Silo-Kapel, (gevuld door een talrijk publiek) plaats namen rondom een prachtigen rijk versierden en verlichten kerstboom, om in den geest gevoerd, naar Efratha's velden de boodschap en het gezang der Engelen af te luisteren, en daar te aanschouwen, de onuitsprekelijke gave Gods, liggende in de kribbe.

Gaf genoemde kerstboom ons gereede aanleiding tot overdenking, wij mochten den kinderen verhalen van wat die gave voor een van God afvallig menschengeslacht in zich sluit.

Het was den kinderen aan te zien, dat ze recht blijde waren, en de meesten gaven door hunne goede antwoorden blijken, dat de Zondagschool niet vruchteloos door hen is bezocht geworden. Het afwisselend gezang van toepasselijke liederen, waaronder dan gedurig verkwikkingen ook voor het lichaam werden genoten, scheen hen mede uitstekend te bevallen.

Tegen negen uur des avonds werd dit kinderfeest met dankzegging door een br. gesloten. En nadat aan elk der kinderen nog een boekje als prijs was uitgereikt, keerden ze voldaan en blijmoedig huiswaarts. Ook het publiek, waaronder ouders van kinderen, gaven duidelijk te kennen, mede in de kindervreugde te deelen.

Na ongeveer een half uur pauze kwam de Gem. met nog eenige begunstigers, (die door hunne tegenwoordigheid niet slechts, maar ook door hunne milde bijdragen van hunne belangstelling blijk gaven) wederom bijeen. Wij mochten tot over middernacht genoegelijk zamenzijn, en verkwikking genieten voor het lichaam, maar bovenal door onderling samenzijn en spreken iets smaken van dien zoeten en zaligen zielevrede, die van uit de kribbe ons tegenstroomt.

Ook de tegenwoordigheid van br. Hesseling was voor onze Gemeente een ware verrassing. Niet slechts naardien aan de begeerte van sommige br. en zr. daardoor werd voldaan, maar bovenal, in aanmerking nemende de toestand door ons bovengenoemd, door zijn werk onder ons, dewijl zijne prediking bij sommigen der toehoorders niet alleen eenige werking heeft achtergelaten, maar voor een jongeling zoodanig ten zegen is geweest, dat hij vrede voor zijn ziel heeft gevonden door overgave des harten aan den Zaligmaker, die hij van nu aan zijn Heiland mag noemen. Mogen deze druppelen ons aankondigers zijn van een overvloedigen regen.

DEVENTER. Bij de intrede van den nieuwen jaarkring mogen wij spreken van

EEN GOED BEGIN,

want wat nog nimmer is geschied is ons nu weder-varen n.l., dat wij op den nieuwjaarsmorgen *drie* broeders door den doop in de Gemeente konden opnemen. God sterke dit *drie*tal en geve, dat ze de eerstelingen dezes jaars van een talrijk volgende schare mogen zijn, en dat dit drievoudig snoer nimmer worde verbroken door eenige macht.

Konden we op den oudejaarsavond met dankbare vreugde getuigen, dat niet één door den Engel des doods van ons was weg genomen, ook te ZUTPHEN niet, anders was het bij de intrede des jaars, want nauwelijks schreven wij 2 Jan. of het doodsbericht ging door de Gemeente, van een broeder, die *langen* tijd zeer smartelijk heeft geleden — *smartelijk* in meer dan een opzicht, toch bleef zijn oog op den Heiland gevestigd, en hoewel hij niet iemand was, die in de eerste gelederen stond om getuigenis te geven, of bekwaam was om een afgerond leerstelsel te verdedigen, werd het ons toch steeds bij vernieuwing in hem duidelijk, dat die in den Heere Jezus gelooven als hun Borg en Zaligmaker, vrijmoedig den dood kunnen te gemoed gaan. Ook hij stierf zooals hij geleefd heeft. Wij hopen ook hem in den dag der opstanding in heerlijkheid weder te zien.

Rondom de groeve stonden vele menschen, waarbij een 26 tal sigarenmakers, met wien hij op de fabriek had gewerkt, die van huis uit de rouwkoets waren gevolgd. Op het graf sprak de voorganger der Gemeente de menigte een woord toe, niet over de *deugden* van den overledene, maar over het geloof, waarin hij had geleefd en was gestorven, en prees Christus als dien volkomen Zaligmaker.

De oudste broeder des overledenen bedankte al de omstanders voor de eer zijnen broeder in dezen bewezen en sprak nog een enkel woord over het waarachtig geluk, als men den Heere Jezus als zijn Heiland kent.

SNEEK. Reeds op den eersten Rustdag des Nieuwen Jaars wilde de Heer de Gemeente verblijden door een broeder en zuster tot haar toe te voegen; ten aanschouwe van een niet onbelangrijke schare, vond de doop plaats.

Ook de volkssamenkomst was flink bezocht en de Heer gaf groote vrijmoedigheid in het getuigen.

Eene bede om hulp!

Broeder D. SPREEWERS van Compascuummerkanaal, in wiens huis de broeders en zusters aldaar vergaderen, schrijft ons aangaande een hem en zijn gezin overkomen ramp het volgende:

„Op Zondag den 5den Januari j.l., pas nadat de vergadering ons huis verlaten had en wij ons middagmaal zouden nuttigen, bemerkten wij plotseling, dat onze woning door de vlammen aangetast was en wel zoo hevig, dat we ons genoodzaakt vonden, ten einde ons leven te redden, door de ramen ontkoming te zoeken. De in aantocht zijnde kinderen der Zondagschool, die in ons huis zou gehouden worden, maakten door hun misbaar de buren opmerkzaam, en trachtten nog het een en ander te redden; doch van onze meubelen en lijfstoebehooren kon bijna niets behouden blijven, zoodat wij van alles beroofd zijn geworden. Wij hadden niets bij menschen verzekerd, maar ons oog is op God, die ons de beste verzekering geeft.

Wanneer er onder onze broeders en zusters zijn, die ons kunnen en wenschen te helpen met eenig geld, meubelen of kleeding, zullen wij hun en bovenal onzen God van harte dankbaar zijn. Zoo bevelen wij ons dan in de liefde en hulpvaardigheid en in de gebeden der broederen aan."

De Redactie van dit blad belast zich gaarne met het bezorgen van hetgeen voor br. Spreeuwers en zijn gezin zal gegeven worden, benevens tot het geven van nadere inlichting en verantwoording der giften.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van Foxhol door Mej. G. *f* 11.05; van W. P,, Winschoten *f* 0.65; van K. H., Almeloo *f* 1.30; van T. S., Appingedam *f* 1.30; van Stadskanaal door br. D. *f* 18.62; van P. de B., Hollum (Ameland) *f* 1.30; van C. B., Spijkenisse *f* 1.30; van A. K., Vriescheloo *f* 0.65. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

van de Gem. te Hengeloo *f* 4.44½ en uit het busje der Zondagschool *f* 0.84.

Voor de Opleiding:

van de Gemeente te Haulerwijk *f* 10.

N. v. BEEK.

BERICHT.

Br. van Beek te Groningen heeft het beroep naar de Gemeente van Stadskanaal aangenomen.

ADVERTENTIËN.

No. 171 1 Februari 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Groningen.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE MACHT VAN JEZUS.

In hemel en op aarde
Heeft Jezus alle macht,
Hij die mij steeds bewaarde,
Blijft nog mijn hulp en kracht.
Op menschen is geen bouwen,
Met hen is 't ras gedaan:
Ik zal op God vertrouwen,
Zijn woord blijft eeuwig staan.

Ofschoon een macht van zonden,
Mijn ziel en lijf vermoeit,
Daar zijn vijf diep're wonden,
Waaruit mij laaf'nis vloeit.
De God van mijn vertrouwen
Heeft al mijn strijd volstreên.
Ik ben in Hem behouên
Voor tijd en eeuwigheên.

Ik zie de slang wel loeren,
Op mijn verderf belust,
Mijn ziel zal niet ontroeren,
Daar ze in Gods armen rust.
Ik hoor den leeuw wel brullen,
Die omzwerft in den nacht:
Mij zal geen schrik vervullen,
Mijn Jezus houdt de wacht.

Dit leven is een strijden,
Een strijden tot den dood,
Bij vele zware tijden,
Om lijfsbehoud en brood.
Maar over alle muren
Spring ik met mijnen God;
Uw trouw zal eeuwig duren,
O Heere, Zebaoth.

J. DE LIEFDE.

De opgang uit de hoogte,

door A. MACLAREN.

„Het rijzende licht uit de hoogte heeft ons bezocht, om te schijnen voor hen, die zitten in duisternis en schaduwen des doods om onze voeten te richten op den weg des vredes."
Luk. 1: 78, 79.

(Slot.)

En gelijk de duisternis ontstaan is door onze eigene zonde, welke ons hart bevangt en beheerscht als eene door vleierij sterke macht, zoo zal ze door eene tegenovergestelde macht (de macht des lichts) verdreven worden als wij ons wenden tot Christus. Zijn licht, stroomende in onze zielen, zal eerst wel pijnlijk zijn voor onze oogen, maar dit zal zijn om te genezen. De duisternis der zonde en dwaling zal vlieden en het ware licht schijnen.

De duisternis van kommer en zorg, wel is waar, zal niet geheel verdwijnen, maar God zal gewis raven neerzenden, die in de duisternis liefelijke verkwikking en verheuging des aangezichts aanbrengen, en dit zal ons in onze verdrietelijkheden zulk een geest van rustige gelatenheid geven, dat de smart in vreugde veranderd, tot eene bespotting van alle zwarigheden, terwijl er schier niets dan vreugde zijn zal. — Vrede, die beter is dan overvloed en wereldvreugde, zal ons deel zijn om de zorgen en moeite te verdrijven en onze ziel zal rusten in Christus Jezus. Wij genieten de vruchten van den dag der zaligheid, den welaangenamen tijd, als wij ons aan Hem vasthouden. „Wij zijn allen kinderen des lichts en des daags; wij zijn niet des nachts of der duisternis."

Broeders, wij hebben naar menschelijke berekening, met betrekking tot de duisternis, die de aarde bedekt, reeds het middernachtelijk uur bereikt, en uit al de flikkeringen van de verlichting Christi blijkt het, dat de morgenstond nadert. Gij kunt uwe blikken richten naar de rijzende zon; hebt gij uwe harten ontsloten voor haar licht?

Ik kan niet langer vertoeven ('k zou te veel van uwe aandacht vergen) bij dit gedeelte van den „opgang," vergun mij alleen nog u als in 't voorbijgaan te wijzen op de kracht en de diepte van die uitdrukking, zonder te meenen, al de kracht en diepte, die er in ligt te kunnen onderzoeken of aan het licht stellen.

De opgang is „uit den hooge." Deze zon is neergedaald op de aarde. Zij is niet verrezen aan een ver verwijderden horizont, maar is neergekomen en heeft ons bezocht en onder ons gewandeld. Deze Zon, onze levensster, die ergens elders hare plaats gehad heeft, is nu uit hoogere sfeeren tot ons gekomen. Want Hij, die onder ons als het waarachtige Licht verschenen is, is het licht des levens, en was, eer Hij onder de menschen verscheen.

En Zijn komen is eene goddelijke profetie. De uitdrukking hier „heeft ons *bezocht*" (of volgens de herziene vertaling: „zal ons bezoeken") is eerst in het Oude Testament gebruikt om eene beschrijving te geven van eene Godsdaad van zelf-openbaring, en deze is een der hoogste verlossings-daden. Zacharias was van die gedachte vervuld, bij het uitspreken van het eerste gedeelte van zijn lofzang, waar hij zegt: „God heeft bezocht en Zijn volk verlost." En naar getrouwheid van dat woord putten wij er deze twee gedachten uit: — „God is tot ons gekomen toen Christus tot ons kwam, en Zijne komst is wonderbaar, zegenend, en Hij is nabij een ieder onzer." „Wat is de mensch, dat Gij zijner gedenkt? en de zoon des menschen, dat Gij hem bezoekt?" zoo spreekt de oude Psalmist. Wij zeggen: „Wat is de mensch, dat de „Opgang uit den hooge" zou neerkomen op aarde om ons wegens zijne hemelsche afstraling en door zijn waarachtig mensch-zijn als het ware een sluier of eene verberging te zijn, en zoo wandelt onder ons het belichaamde Licht, de God-mensch. „De opgang uit den hooge heeft ons bezocht."

III.

Eindelijk letten we nog op de leiding door het licht. „Om onze voeten te richten naar den weg des vredes." Deze zon doet dienst als de ster, die de wijzen uit het Oosten den weg aanwees naar Zijne kribbe, en biedt zich voor elke ziel afzonderlijk aan als bestuurder en leidsman.

Het beeld in onzen tekst geteekend, stel ik mij voor, ons te verplaatsen in den morgenstond, wanneer de door den nacht overvallen reizigers de eerste schemering van het zonlicht bemerken en zich weer met nieuwen moed tot de verdere reis gereed gaan maken, er komt eene opwekkende beweging en bedrijvigheid onder het gezelschap, de weg zien zij zich weder open en zij zijn gereed om in denzelven te wandelen. De rijkdom van het leenspreukige in onzen tekst is nog grooter dan wij hier gaven, maar de bedoeling er mede is, dat dit heerlijke, eeuwige Licht de bijzondere leiding en besturing van elke ziel moet hebben, en daarom verschijnt dat Licht maar niet slechts aan den hemel, om in het algemeen zijne stralen te werpen op het geheele aanschijn des aardrijks, maar het moet schijnen om voor ieder mensch „een licht voor *zijn* pad en eene lamp voor *zijn* voet te zijn," tot bijzondere aanwijzing van zijne verplichting en zijn pelgrimstocht door dit leven.

Er is slechts één weg des vredes n.l. die, op welken wij het afschijnsel van Christus volgen en geleid worden door Zijne herderlijke besturing. Dan wij hebben in acht te nemen en in ons te verwezenlijken de meest gewichtige voorwaarden van vrede — Christus brengt u en mij de verzoening aan, welke oorzaak van onze vrede met God is en de eenige wezenlijke grond van ware zielerust. En Hij wil voorts door onderwijzing onze voeten richten op den weg des vredes, terwijl Hij zichzelven ter navolging voorstelt en om Hem aan te kleven, vasthoudende, door het geloof, aan den zoom van Zijn kleed of aan Zijne hand, tredende in Zijne voetstappen, als zijnde de eenige weg in welke het hart volkomene voldoening verkrijgt, waarin het

kan rusten, en het geweten kan ophouden van beschuldigen en pijnigen. De weg der wijsheid is een pad van vergenoegdheid en een weg des vredes. Alleen zij, die wandelen in de voetstappen van Christus bezitten rust voor hunne harten en hebben gemeenschap met God en zijn vereenigd met allen, die naar denzelfden regel en in denzelfden geest wandelen, en behouden vrede onder alle toestanden en omstandigheden. Er is geen strijd in hun binnenste, geen beangstigende tegenstrijdigheden of vijandige bedenkingen tegen God. Welgelukzalig de mensch, die zijne hand in Christus hand legt en zegt: „Richt Gij mijne schreden naar Uw woord,“ „waar Gij gaat wil ik gaan en wat Gij gebiedt wil ik doen.“

Broeders, onttrek u aan de duisternis en klem u vast aan Christus' hand, en de duisternis zal licht worden om u heen; en Hij zal Zijne beloften vervullen, gelijk Hij gesproken heeft: „Ik ben het licht der wereld, die Mij volgt zal in de duisternis niet wandelen, maar het licht des levens hebben.“

G. N. v. B.

(*Uit het Engelsch.*)

Van het arbeidsveld.

Br. van der Baaren schrijft: „Door ongesteldheid des lichaams moest ik, na mijne terugkomst van Ameland, eenigen tijd te huis blijven, wat mij zeer speet, wijl de tijd van drie maanden maar al te gauw voorbij spoedt. Op het kerstfeest kon ik weer mede helpen als voorgaande jaren, en het was mij tot groote vreugde te midden van zoovele blijde kindergezichtjes eenigen tijd te mogen doorbrengen.

Den 30sten Dec. vertrok ik naar 't ZANDT, via Loppersum. De broederlijke ontvangst en de christelijke hartelijkheid onder die vrienden stemt immer tot vroolijkheid en dank aan God.

Oudejaarsdag deed ik met br. E., ouderling, huisbezoek en des avonds hielden we met de Gemeente een dankstond met een terugblik op het jaar, dat voorbij was gesneld. Ieder had zijn bijzonderen weg en leiding gehad, en ook de Gemeente in haar geheel had hare bijzondere ervaringen. Er was stof tot danken en zelfs de zwaarmoedigste moest bekennen:

„Hij heeft alles welgemaakt.“

Wat van zelf spreekt, het danken werd afgewisseld door bidden, want men stond weer voor een nieuwen tijdkring, en wat zou hij brengen? Vragen van allerlei aard dringen zich aan den geest op; gelukkig die een God heeft, aan Wien hij zijn wenschen en vreezen kan bekend maken — een God, die de leidsels van ons aller leven en den vang van het groote raderwerk dezer wereld in Zijne almachtige hand heeft, zoodat een kind van God nooit behoeft te vreezen, al ziet hij donker de toekomst in.

Nieuwjaarsmorgen vingen wij aan met Bijbelbespreking en het was ons goed rondom het woord van God. Des avonds openbare prediking, waarbij weinig menschen tegenwoordig waren.

2 Januari ging ik naar GARSTHUIZEN, bezocht daar eenige menschen, als ook de predikant der Herv. kerk; wij hadden samen een zeer ernstig en hartelijk gesprek, en ik hoop, dat ZEerw. met de Gode gewilde vrijmoedigheid en beslistheid het woord Gods predike, zonder veel te letten op de gevolgen, de uitkomst overgevende, hoe het dan ook ga, in de hand van den Heer, die nooit Zijne getrouwe knechten beschaamt.

Des avonds predikte ik met br. E. en V. het Evangelie ten huize van br. J., wat afgewisseld werd door het zingen van Sankey's liederen door de jongelieden der Gemeente, die zich daarvoor beschikbaar hebben gesteld en hun best doen om langs dezen weg de menschen voor Christus te winnen. — Zoo is ieder bezig — „en ieder vogeltje zingt naar het gebekt is.“

Er was echter weinig publiek; over het algemeen willen de menschen niet dat besliste, wel een lijdelijk evangelie.

Des anderen daags ging mijn reis over Leermens, waar ik traktaten verspreidde, naar Appingedam, ik zocht daar gelegenheid om er een avond te spreken, wat mij gelukte, doordat de Chr. Jongelingsvereen. haar lokaal daarvoor afstond. Doch den avond daarvoor gegeven kon ik zelf niet, zoodat br. Roeles die plaats voor mij heeft vervuld op Woensdag 8 Januari.

In FARMSUM en DELFZIJL had ik gaarne eene openbare prediking gehouden, doch de geldelijke bezwaren waren van zoodanigen aard, dat ik er van afzien moest.

In OOSTERNIELAND bracht ik een dag door en hield er 's avonds eene Bijbellezing, die goed bezocht was, en de wensch werd uitgesproken eens spoedig weer te komen. In al deze dorpen is het treurig gesteld, want naast of beter tegenover het modernisme heeft men een „LEER“-christendom, zonder waarachtig leven Gods. Ik gevoelde mij zeer gelukkig om op eenvoudige wijze de heerlijkheid des Evangelies en de levende kracht van Gods woord te mogen brengen.

Zondag 6 Jan. leidde ik de onderlinge Bijbelbespreking en sprak 's avonds in 't openbaar in het lokaaltje der gemeente te 't Zandt.

's Maandags werkte ik te GODLINZE en moest ondervinden, dat helaas bij velen de fontein des levenden waters „lens“ was.

Des avonds mocht ik met de broeders Horn en Roeles op de Evang. samenkomst werkzaam zijn en ging den anderen dag over SIDDEBUREN al werkende via ZUIDBROEK naar Groningen terug.

's Woensdags kwam ik te huis, vond de mijnen in goeden welstand, en 's avonds was het feest der Jongedochtersvereen., waar het recht hartelijk was, hoewel vele leden afwezig waren door de g r i e p.“

Br. Hesselink deelt ons mede: „Het is mij niet verdrietig om u, mijne waarde lezers, eenige mededeeling te doen van het werk, dat de Heere God mij op de hand heeft gezet. Ook David zeide: „Ik zal vertellen van de werken Gods“, en gelijk deze dichter zich daarin verblijdde, zoo verheugen zich nog steeds degenen, wier lust en keuze het is God te dienen, in Gods daden.

Mijn 3de reis dezen winter was naar Overijsel, Gelderland en Friesland, en wel de omstreken van Deventer, Zutphen, Hengeloo en Heidenschap. De eerstgenoemde plaatsen kende ik alleen bij name, en hoewel mij alles weer zeer vreemd was, hield ik mij steeds bezig met het versje:

„In welker oord men vromen vindt,
Hun aller lust en leven
Is Jezus na te streven,
In Hem zijn z'allen eensgezind“ enz.

Dit bezielde mij met nieuwen moed en dacht, het zal alles wel weer boven mijn vreezen en verwachting uitloopen, en waarlijk, aan het einde van mijne reis moet ik bekennen:

Ik ben blij er geweest te zijn.

Op den avond van 5 December kwam ik met den trein te Deventer aan, doch daar br. Roeles mij al stond op te wachten, moest ik direkt door naar ZUTPHEN en we gingen samen. Een buitengewone drukte heerschte op straat, niet dat de menschen in stroomen naar de openbare Evangelieprediking gingen, helaas! neen, maar om in allerlei zotternij zich te vermaken met S t. N i c o l a a s.

Het is meer dan ergerlijk, dat door een protestantsch christelijk volk (want dat wil het zijn) aan een roomschen heilige, die misschien nooit heeft bestaan, alle jaren hulde wordt gebracht en dat weken lang, dikwijls met de grootste offers. Duizenden van die christelijke offeraars hebben echter geen cent over voor het werk van den Heere Jezus — staan Hem tegen — hoewel ze in alle opzichten ruimschoots deelen in den zegen des kruises. Wat mij bijzonder trof is, dat de christelijke (?) modernen, niets van den Christus willen weten en immer de waarheid van Gods woord betwijfelen, zulke ijverige vereerders zijn van mijnheer Nicolaas, en dat wordt het beste openbaar doordat ze hunne kinderen, in plaats van op kerstfeest, op 5 December laten feestvieren.

De opkomst in het lokaal S i l o was zeer gering, buiten de Gemeenteleden slechts een enkele. Ik sprak dien avond over Joh. 4: „*De blijdschap der vrouw, die haar watervat achterliet.*“

Ik heb met veel zegen voor mijn eigen hart in Zutphen 8 dagen vertoefd, en het was mij zeer aangenaam onder de broeders en zusters. Moge ook het werk buiten de Gemeente verricht door den Heer rijkelijk worden gezegend.

Wat mij echter steeds met zorg vervult is, dat de Gemeente a.s. Mei naar de openbare straat zal moeten verhuizen, daar haar het lokaal, wat op zichzelf al niet veel bijzonders is, haar zal worden ontnomen, en waar dan heen? iets anders huren, maar waar en wat, dit is eene vraag die de broeders bezig houdt.

Het komt mij voor dat ieder der lezers zijn beurs eens moest nazien, en eene milde bijdrage zenden tot het verkrijgen van een eigen gebouw, want daaraan is groote behoefte.

Van Zutphen uit heb ik ook VOORST bezocht en er tweemaal gesproken, doch de opkomst was er die keeren allerbedroevendst luttel.

Toen ik in HENGELOO aankwam was het mij moeielijk om het huis van br. de Hart te vinden, niet omdat die ik vroeg ZEd. niet wisten wonen, maar blijkbaar uit vijandschap staken ze met mij den draak. Al dat omdoolen wekte bij mij ernst, om toch zoo duidelijk mogelijk den menschen den kortsten weg naar het „Vaderhuis“ te wijzen. Ik werd bij br. de Hart zeer hartelijk ontvangen en heb eveneens veel genoten in de gemeenschap der broederen aldaar. Zeven dagen was ik hier in en om Hengeloo werkzaam. Ook mocht ik getuigen op de volksbijeenkomsten en openbare prediking houden, o. a. te BORNE etc.

In DEVENTER en Zutphen sprak ik een Zondag voor br. Roeles, die afwezig was, als ook nog in de week. Ook in deze stad van koophandel ondervond ik dat de genade machtig is om groote zondaren te redden. Wel is het getal klein tegenover zulk een groote bevolking, maar het komt mij voor, dat er wel moed is onder de broeders. Dit hebben ze ook noodig. En daar de Heere Jezus ons uit liefde tot zich heeft getrokken, zij dan ook gedurig onze bede met den dichter:

„Heeft die Heiland in liefde u getrokken,
Vertel dan aan anderen hoe dierbaar Hij is;
En bidt dat die Heiland ook hen tot zich trekke,
Uw bidden voor anderen dat hoort Hij gewis.“

In deze door mij bezochte plaatsen heb ik eigenlijk geleerd hoe noodig volharding is, want de broeders hebben daar een zeer moeielijk werk.

Van Deventer spoorde ik over SNEEK, waar ik hartelijk werd ontvangen door br. Horn en echtgenoote en de noodige verkwikkingen ontving, naar 'T HEIDENSCHAP. Vermoeid kwam ik aan, doch spoedig was het zure der reis vergeten. Immers de blijdschap der brs. en zrs. en dat wij elkander in welstand weer zagen, gaf veel stof om den Heer te danken, want deze plaats en de vrienden hier zijn voor mij onvergetelijk geworden.

Op kerstfeest sprak ik driemaal en we zongen met vreugde:

„Nog juicht ons toe die zaalge nacht“ enz.

Zondag tusschen kerstfeest en nieuwjaar sprak ik 's morgens en 's avonds te Heeg, waar ik met vreugde kennis maakte met de kleine Gemeente. Mijn eerste arbeid werd hier kennelijk van God gezegend, en Hij deed mij ondervinden, dat Hij nog dezelfde bemoedigende Vader is.

In Heidenschap teruggekeerd, sprak ik er nog oudejaarsavond voor een flinke opkomst en mocht getuigen „van de liefde Gods“, die niet verandert bij de wisseling der jaren — maar ook Zijne „rechtvaardigheid“ is altijd dezelfde.

De nieuwjaarsmorgen predikte ik er voor het laatst en riep den Heidenschappers toe: „Zoekt de dingen, die boven zijn.“ 's Middags vertrok ik naar huis en vond alles in de beste orde.“

Deventer. ROELES.

Evangelische Samenkomsten

te 't ZANDT, prov. Groningen.

6—10 Jan. 1890.

De broeders Horn en Roeles arriveerden ter bestemder tijd met den trein te Loppersum, van waar zij werden afgehaald door de brs. E. en V. en na eene wandeling van circa $1\frac{1}{2}$ uur

kwamen ze op 't Zandt aan, waar moeder de vrouw reeds zat te wachten om de in het spoor leeg geschudde magen te doen vullen met het noodige. Op de aangezichten was de blijdschap des harten te lezen, nu we elkander weer zagen na eene afwezigheid van ongeveer een jaar. Men behoeft niet te vragen, maar kan het uit alles zien, dat er een familieband is gelegd, hechter dan die des bloedverwantschaps. Het was een aangename week, dagen van dankbare herinneringen, gul en hartelijk, als *één* van ziel en *één* van hart waren we samen. De bidstonden, elken avond voorafgaande aan de openbare vergaderingen, waren steeds vrij goed bezocht en er werd met veel vrijmoedigheid gebeden. Dit is immer een goed teeken in de Gemeente, want daar, waar het hart niet veroordeelt, is vrijmoedigheid tot God; maar ook behoefte om met Hem in gemeenschap te zijn. 's Avonds was op de afgehuurde zaal van den heer O. niet zooveel volk als wij vroeger jaren gewoon waren — als medeoorzaak was, niet alleen het morsige weer — maar zoo als men ons verzekerde ook een soort concurrentiegeest. Nu, die openbaart zich op allerlei gebied en dus ook in den godsdienst, zelfs al in de dagen van den Apostel Paulus.

Een geloovig „wicht" (meisje) gaf haar begeerte te kennen om gedoopt te worden en eene buiten gemeenschap levende zuster om weer in de Gemeente te worden opgenomen, hare verkeerdheden belijdende en beterschap belovende.

Den 2den avond was er wel iets meer volk, maar op de navergadering bleef niemand, en toch scheen het woord over het geheel een diepen indruk gemaakt te hebben.

„Op dee naovergaringe ek het neet begrepen"

zei eens eene vrouw en de meeste toehoorders schijnen van dezelfde gevoelens te zijn — want nauwelijks is er AMEN gezegd of de menschen haasten zich om weg te komen, sommigen blijven even bij den uitgang staan om eens te zien wie het waagt na te blijven, en gaat men dan naar zulke nieuwsgierigen toe dan stuiven ze in den regel weg. De oorzaak hiervan zal ongetwijfeld zijn, dat ze niet gaarne persoonlijk worden aangesproken.

Terwijl br. Horn op Woensdagavond op 't Zandt met de Gem. een onderlinge vergadering hield, ging br. Roeles vergezeld van een broeder naar Appingadam, om in het lokaal der Chr. Jongel. Ver. het Evangelie te verkondigen. Er was een flinke opkomst en naar het uitterlijk te oordeelen werd er met veel aandacht geluisterd, doch daar bleef het ook bij, voor zoover ons bekend is.

Donderdag en Vrijdagavond hielden we bijeenkomsten te

GARSTHUIZEN

en aan het einde van den laatsten avond kwam een man terug om nader met den weg der verlossing bekend te worden. Hij vertelde ons dikwijls te hebben geprobeerd een ander mensch te worden, doch viel telkens weer in de zonden terug en dan was het Bacchus, die vreeselijken afgod, die hem weer zijn verdiende geld afperste en die hij in den roes van onbezonnenheid maar al te gretig offerde. Steeds, zoo verhaalde hij verder, gevoel ik mij ongelukkig en ik heb menigmaal uit mijne nooden tot God geroepen, ook gedurig in den Bijbel gelezen, maar kom geen stap verder, en toch wil ik gaarne anders worden. Weet gij raad? We wezen hem op den eenigen NAAM, onder den hemel tot zaligheid gegeven. Hij boog zich voor Christus en we gelooven, dat hij voor het eerst den voet op den goeden weg zette. Er werd hem geraden vooral te belijden en zich bij de broeders aan te sluiten, beproefde middelen tegen de verleiding en in de verzoeking, die nooit schadeloos kunnen worden veronachtzaamd. De broeders hadden geschreven biljetten hier en daar aan de boomen gespijkerd, eene bekendmaking in Groningerland niet vreemd. Dit scheen de hartstocht van iemand gaande te hebben gemaakt, die tevens liet blijken niet ingenomen te zijn met den arbeid op de wijze, zooals wij die aldaar verrichtten, want in een soort versje gaf hij zijn hart lucht, dat aldus luidt en onder een der genoemde biljetten was gespijkerd:

„'k Heb met dat nieuwe niets te doen,
Vooreerst strijdt het met ons fatsoen,
En dan heb ik een vrouw getrouwd,
Die 't met de catechismus houdt."

DEVENTER
van 13—17 Januari l.l.

De Evangelische Samenkomsten zijn aan onze stadgenooten door 2000 strooibiljetten, door de broeders zelf aan de huizen gebracht en per advertentie bekend gemaakt. Doch toen ik Maandag 13 Januari uit Sneek — waar ik voor br. Horn des Zondags de dienst had waargenomen — arriveerde, was er eene diepe verslagenheid. Het stond er dan ook naar, dat de geheele samenkomst zoude mislukken, want br. de Hart had geschreven: „ik kan van wege ongesteldheid niet komen" en br. Kremer had des Zondags niet kunnen spreken van wege de GRIEP, zoodat het er naar geleek, dat ik den eersten avond alleen moest aanvangen. Dit zou een niet geringe teleurstelling zijn voor het publiek, daar het toch bij dusdanigen arbeid veel sprekers gewoon is. Ik telegrafeerde naar br. de Hart, die aan mijn roepstem gehoor konde geven en tot onze vreugde was ook br. K. zoo ver hersteld, dat hij kon medegetuigen.

Dinsdag kwam br. Horn en Woensdag br. v. Beek en br. v. d. Hoek van Leeuwarden, zoodat er ZES sprekers op den platvorm zijn geweest.

De opkomst was bevredigend te noemen in aanmerking nemende de rondgaande ziekte, waarmede helaas zooveel wordt gespot, want de menschen beschouwen haar blijkbaar niet als een tuchtroede van hooger hand en zullen waarschijnlijk voortgaan met spotten als in de dagen van Noach en Lot tot God wat ergers, misschien zijn VUURORDEEL over de wereld uitgiet en dan zullen de volken kermen, vluchten, vloeken en zuchten, maar nergens zal verberging zijn van den toorn des Heeren en voor het aangezicht van het vergramde Lam.

Over het geheel genomen, waren de getuigenissen ernstig en naar het oordeel der broeders en zusters diep de harten inwerkend, vooral de twee laatste avonden.

Tot overgave kwamen twee jonge dochters en een jongeling, die reeds lang onder den arbeid des Evangelies waren voorbereid. Bovendien een bejaarde man, van wien echter weinig verwachting is — en naar wij gelooven terecht — daar volgens zijn later zeggen wel een streven naar godsdienst in hem is — maar rechtstreeks geen besliste overgave aan Christus en een losmaken van de knoopen der ongerechtigheid.

Niet die zijne zonden voor driekwart, maar volkomen belijdt en ook laat, dien zal barmhartigheid geschieden.

Een echtpaar, door de Gemeente een jaar geleden afgesneden, begeerde weer in de gemeenschap te worden opgenomen. Daarover zal later door de Gem. worden gehandeld, wijl het vertrouwen in oprecht berouw jegens hen niet volkomen aanwezig is, daar toch de ervaring heeft geleerd, dat soortgelijke ontboezeming vaak een gemoedelijke opwekking is van een ernstige toespraak, zonder meer. Er zijn van die indrukken, die gelijken op die eener elastieken bal, nauwelijks is de vinger weer weggenomen of de oude vorm komt weer te voorschijn. Evenwel was het ons een verblijdend teeken, dat ze nog niet geheel ongevoelig zijn en we hooren niets liever dan dat het tot een waarachtige schuldbelijdenis kome voor God en tot diepe smart over het bedreven kwaad opdat ze nog eenmaal als toonbeelden van de genade Christi, die nu om hunnentwil is gesmaad, in deze stad mogen wandelen, de dagen die hun overig zijn in het vleesch te leven.

D. V. hopen wij in een volgend no. den uitslag der Samenkomsten in

HEEG

mede te deelen en tevens bij deze berichten, dat er van 9—10 Febr. te Zutphen meetings zullen worden gehouden en waarschijnlijk ook nog te Arnhem, zoodat er nog een week disponibel is in de maand Februari; wie hier nog over wenscht te beschikken, berichte zulks vroeg genoeg aan ondergeteekende.

Deventer Jan. '90. B. ROELES.

ZENDINGSBERICHTEN.

Broeder Mensink te Tetuan, Marokko, zond ons aan het einde des vorigen jaar reeds het volgende aangaande zijn arbeid op het zendingsveld in Noord-Afrika. Tijd voor ons om hetgeen hij zond te vertalen en plaats in ons blad ontbrak tot heden, vandaar nu eerst plaatsing van hetzelve.

Zendeling Summer, mede in Tetuan, schreef dato 28 Oct '89: „Br- Mensink trok uit in de richting van Tangier om onderweg de dorpen te bezoeken, de bewoners toe te spreken en Evangeliën uit te deelen. Moge de Heer hem rijkelijk zegenen op deze zijne eerste zendingsreis door Marokko. Het huis schijnt mij zoo ledig en koud toe, zonder hem."

Het volgende is van br. M. zelf:

„21 Oct. Thans alleen in Tetuan. Mr. S. nam heden morgen afscheid om naar Sheshawan te vertrekken en Mr. E. om naar Gibraltar te gaan. Ik studeerde heden morgen tot 12 uur Arabisch, waarmede ik mij heb bezig gehouden al den tijd, dien ik in Marokko heb vertoefd, slechts zelden deed ik iets anders. Heden middag ging ik uit en bezocht eenige Mooren. Dezen avond las ik de H. Schrift met onzen jongen en zong eenige Arabische liederen met hem, dat hem uitstekend beviel.

24 Oct. Heden bezocht ik met onzen jongen een dorp in de bergen ten zuiden van Tetuan. De rivier, die wij door moesten, was zoo gezwollen, dat we genoodzaakt werden te zwemmen. Het volk zag ons wantrouwend aan, maar dit veranderde spoedig toen ik hun vertelde vanwaar ik kwam en wie ik was. Het is een lief dorp en welvarend, maar wij konden er niemand vinden, die lezen kon. Na zoo met eenigen kennis gemaakt te hebben zwommen wij weer de rivier over en kwamen wel behouden te huis, vermoeid, doch zeer welgemoed.

25 Oct. Heden maakte ik nog eenige studie en maakte mij voorts reisvaardig tegen den volgenden dag, om dan vroeg uit te gaan, ten einde eenige dorpen verder van de stad gelegen te bezoeken.

26 Oct. Ik verliet heden morgen Tetuan in moorsche kleeding. De lucht was bewolkt en voorspelde veel regen. Nauwelijks was ik dan ook buiten de stad of het regende reeds; maar ik had mij deze reis nu voorgenomen en ging dus door. Eindelijk hield het weer op te regenen, de wolken dreven weg en het werd een schoone dag. Te 11 uur ongeveer kwam ik in een dorp, de bevolking ontving mij zeer vriendelijk, en zij brachten mij brood en melk. Ik onderhield mij van tijd tot tijd met hen en gaf hun, die lezen konden een Evangelie. Biddende dat God zijn eigen woord, dat ik achter gelaten had mocht zegenen, ging ik weer naar een ander dorp. Hier was het volk minder vriendelijk, ik kon er niets uitrichten.

27 Oct. De laatste nacht sliep ik in een „fundak" (Karavanserai) tusschen Tetuan en Tanger. Ik had mijn slaapvertrek te deelen met eenige Mooren. De atmosfeer in dat vertrek was al even frisch als mijn bed zacht, laat ik u n.l. zeggen, dat ik op eenige planken lag.

Te halfzeven stond ik weer voor een ander dorp in in de Augera. Hier waren de lieden niet te vriendelijk toen ik hen toesprak, maar na wat met hen gesproken te hebben, werden zij beter gezind. Ik trof hier eenigen aan, die konden lezen aan wie ik Evangeliën uitreikte, en toen vertelden zij mij, dat er reeds een Evangelie in hun dorp was, dat hun door Dr. Churcher was gegeven. Bij mijn heengaan waren zij zeer vriendelijk en zeiden mij, dat, als ik nog eens weer daar mocht komen en een nacht moest overblijven, ik dan wel in hun kamer mocht slapen. Dezen avond arriveerde ik in „Hope Hous" (Zendingshuis te Tangier) waar ik een aantal bekende en onbekende aan-

gezichten ontmoette, over het geheel zeer opgewekt en gezond. Broeder Patrick noodigde mij in zijn gastvrije woning, waar ik 3 dagen met veel genot verblijf hield.

31 Oct. Mijn werk thans afgedaan hebbende, dat ik in Tangier had te doen, keerde ik terug naar Tetuan in gezelschap met Mr. E. Na 11 uur lang rijdens langs een slechten weg kwamen we behouden te Tetuan, ons tegenwoordig zendingsstation, aan.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. Op Zondag 5 Jan. j.l. werden 2 zusters op hare belijdenis gedoopt en zoo der Gemeente toegevoegd. De Gem. dankte den Heer, die bij 't begin des jaars weer nieuwe zegeningen wilde schenken.

Op Woensdagavond den 8sten was het feest voor de Jongedochtersvereeniging, dat goed van stapel liep. Afgevaardigden van Zustervereenigingen te Stadskanaal, 't Zandt, Nieuwepekela en Foxhol hielpen de feestvreugde verhoogen. De verslagen der bestuurderessen luidden niet ongunstig. Met een 25 leden, die allen beslist den dienst des Heeren Jezus gekozen hebben, mocht de Vereen. gedurende het verloopen jaar vergaderen, terwijl de vergaderingen vrij goed werden bezocht. Menig goed woord werd op dezen feestavond gesproken, menig opwekkend lied gezongen — zoo werd er voor het hart genoten, terwijl de Jongedochters voor lichamelijke verkwikking, eveneens goed hadden gezorgd.

Op Zondag 26 werd in de Gemeente-vergadering weder belijdenis afgelegd door een jongen broeder en dat op zoo bevredigende wijze, dat de Gem. vrijmoedigheid had hem tot den Doop toe te laten. Er werd ook medegedeeld, dat een paar afgedwaalde leden de wederopname hadden verzocht.

Den 29sten was het weder feest. De Jongelingsvereeniging herdacht haar 2jarig bestaan. Zij had van onderscheidene Zustervereenigingen afgevaardigden genoodigd, aan welke uitnoodiging gevolg was gegeven door de Vereeniging te Leeuwarden, Haulerwijk, Stadskanaal, Appingadam en Groningen. Te 7 uur 's avonds ving het feest aan met eene openbare vergadering, in welke de voorganger der Gemeente een gelegenheidswoord sprak over de woorden: „Die mij vroeg zoeken zullen mij vinden." (Spr. 8: 17b).

Daarna begon het eigenlijke feest. De verslagen der bestuurders werden als naar gewoonte uitgebracht en luidden niet ongunstig; de Vereen. telt 18 leden, die bijna alle geloovige belijders van Christus zijn. Vervolgens werden de afgevaardigden gehoord, die, behalve hunne mededeelingen, vele goede en opwekkende woorden spraken. Eindelijk werd nog door onderscheidene feestgasten iets gesproken of voorgedragen, terwijl tusschenbeide de zang geene geringe plaats innam en den Heer met gebed en dankzegging werd verheerlijkt. Wij meenen, dat het feest een goeden indruk gemaakt heeft op de aanwezigen en niet ongezegend zal geweest zijn voor de harten. De Heer zegene verder die jeugdige vereeniging, geve hare leden genade om eenvoudig en nederig den Heiland te dienen en tot een zegen voor vele hunner medejongelingen te zijn.

'T ZANDT. Op Zondag 12 Jan. j.l. was voor de kleine Gemeente alhier weder een vreugdedag, naardien eene jeugdige zuster op hare belijdenis, aangaande haar hartelijk geloof in den Heer Jezus, door den doop in de gemeenschap werd opgenomen. De Gemeente werd daardoor zeer opgewekt en wij mochten God prijzen en elkander stichten met „Psalmen, lofzangen en geestelijke liederen."

Niet minder opwekkend en verblijdend was ons een feestelijke samenkomst op Dinsdagavond den 14den. De jeugdige Jongedochtersvereeniging, pas een jaar oud, bereidde ons toen een feestje, waartoe de geheele Gemeente was genoodigd, die dan ook niet naliet aan die uitnoodiging gevolg te geven; zelfs onze broeder Juisting, die van wege een hem getroffen ramp vele maanden lang aan zijne woning gebonden was geweest, kon, niettegenstaande hij een uur ver moest loopen, dit feest bijwonen. Dit vermeerderde onze vreugde en dankbaarheid. Op verzoek werd het feest door onzen broeder Ouderling geleid. Er werden vele goede woorden gesproken en menig lied aangeheven. Intusschen bereidde God ons een bijzonderen zegen, dewijl een jongeling van Foxhol opstond en openlijk en vrijmoedig verklaarde, zich geheel aan den Heiland te hebben overgegeven. Wij dankten God en gingen nog met meer opgewektheid met de feestviering voort, totdat op nieuw een jongeling uitsprak zich geheel aan Christus te willen overgeven en toevertrouwen. Dit gaf nieuwe blijdschap, en de vader des jongelings, een broeder, dankte openlijk den Heer voor wat hij van zijn zoon had mogen vernemen. Nauwelijks was dit geschied of zijn tweede zoon openbaarde zich door eene zelfde belijdenis als de eerste. — Waarlijk, het werd kennelijk ondervonden, dat de Heer in ons midden was en werkte door Zijn geest. De Heere zegene en sterke verder de jeugdige Vereeniging en elk der leden afzonderlijk in den strijd des levens, bijzonder hen, die zoo pas zich aan den Christus overgaven!

SPROKKELINGEN.

HET GEWETEN.

Er is geen moeielijker of zwaarder kruis, dan een kwaad geweten, want gelijk een goed geweten als suiker is, om alle verdrukkingen te verzoeten, alzoo is een kwaad geweten als edik, om alle vreugde en blijdschap in zuur en treurigheid te veranderen.

AVONDMAAL HOUDEN.

Robert Bauer zat aan den morgen van zijn sterfdag aan het ontbijt, en nadat hij een ei gegeten had, zeide hij tot zijne dochter: „Ik geloof dat ik nog honger heb, geef mij nog maar een ei." Maar nadat hij er een poosje over gedacht had, zeide hij: „Laat het maar, mijne dochter, mijn Meester roept mij." Bij het spreken dezer woorden begaf hem zijn gezicht. Daarna verlangde hij een Bijbel en zeide: „Sla het achtste hoofdstuk op van den brief aan de Romeinen en leg mijn vinger op de woorden: „ik ben overtuigd, dat noch dood, noch leven mij scheiden zal van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus." Toen men zijn vinger op de woorden gelegd had, sprak hij: „God zij met u mijne kinderen, ik heb met u ontbeten en zal met mijnen Heere Jezus van avond het avondmaal houden." Hierop stierf hij.

HET HEEFT GEEN HAAST.

„Het heeft geen haast! zegt GY. 't Heeft wèl!
zeg ik;
De tijd is haastig en stelt af wat uitgesteld is.
Tast toe, grijp aan, zet door! Dat oogenblik
Is 't uwe slechts, dat niet voorbij gesneld is.

BEETS.

BERICHTEN.

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

zullen, zoo God wil, te Zutphen worden gehouden op 17—21 Februari e.k.

Broeder van Beek denkt op Zondag den 9den dezer afscheid te nemen van de Gemeente te Groningen en Zondag den 16den te Stadskanaal zijn arbeid aan te vangen.

De Gemeente te Groningen kwam nog niet tot een besluit, een Voorganger te beroepen.

Door de Gemeente te Foxhol werden de broeders T. Grasmeijer en G. van Holstijn gekozen tot ouderlingen; daar de eerste was herkozen, werd alleen de laatste door handoplegging in zijn ambt bevestigd, op Vrijdagavond 25 Jan. door br. van Beek.

Aan de Gemeenten der Unie wordt dezer dagen een pak traktaten verzonden, een deel uitmakende van de bezending, die de Unie onlangs ten geschenke ontving van het Engelsch Godsdienstig traktaatgenootschap.

J. HORN,
Penningmeester der Unie.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van br. C. A. den Haag ƒ 5.25; van K. O. Naarden ƒ 0.65; van br. H. R. Amsterdam ƒ 9.75; van br. v. H. te Assen ƒ 1.55; van br. S. E. te 't Zandt ƒ 8.40.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-cent.

Met dank ontvangen: Hollum (Ameland) van zr. J. de B. ƒ 5.38½, zijnde het verzamelde in een half jaar; Berkhout van br. C. B. ƒ 11.50. Dit is de eerste bijdrage uit de gemeente Hoorn en Berkhout. Werkelijk een mooi begin.

J. HORN, penningm. der Unie.

In dank ontvangen voor br. Spreeuwers en gezin, die door brand van al hunne meubelen, kleeding etc. beroofd werden (zie vorig No.): Van br. P. Sr. te D. ƒ 5, van br. Kr. Jr. G. ƒ 2, van eene zuster, die als geefster onbekend wenscht te blijven bij menschen, een flink pak nieuwe onderkleederen etc.; van N. N. te S. ƒ 0.50 en van br. D. v. V. te Hoorn ƒ 8.60.

Voor de opleiding:

Van zr. N. N. te H. ƒ 1.—.

N. v. BEEK.

Voor een nieuw SILO te Zutphen:

van br. A. te R. een kistje fijne sigaren voor de Bazar.

B. ROELES.

No. 172 15 Februari 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

„Uwe goedertierenheid is beter dan het leven."

Ps. 63 : 4*a*.

In de woestijn van Juda ligt op een eenvoudig veldbed een grijsaard. De eerste lichtstrepen van den komenden dag vertoonen zich pas aan den horizon, en reeds is hij ontwaakt.

Als gij hem in het aangezicht kondet zien, dan zoudt gij op zijn gelaat de uitdrukking van zieleleed ontdekken.

Hoor! hij spreekt! Tot wien spreekt hij? Is er iemand bij hem? Maar wie is hij eigenlijk?

Die grijsaard op dit veldbed, in de woestijn van Juda, is niemand minder dan Israëls geliefden koning David, en in dit vroege morgenuur spreekt hij tot zijnen God.

Maar hoe komt Israëls koning te midden van deze onherbergzame wildernis? Waarom is hij niet in zijn paleis te Jeruzalem, te midden van zijn rijksgrooten en zijn volk? Is hij wellicht met Israëls legerscharen uitgetogen ten strijde? Neen lezer; zoo dit het geval ware, dan zoudt gij dezen held Gods, in weerwil van den last der jaren, niet zuchtende en weenende zien. Neen, 't is geen vijand die hem vervolgd, of die door hem vervolgd moet worden. Hij is op 't oogenblik in deze woestijn als een balling, een vluchteling. Niet slechts de man die zijn brood met hem at verhief de verzenen grootelijks tegen hem, maar zijn vleesch en bloed, zijn eigen zoon Absalom, voor wien zijn vaderhart zoo teeder klopte, was tot snooden opstand gekomen, zijn beminnend volk van hem afkeerig makende, hem naar de kroon stekende. En zoo hoog klom de opstand, dat het zwaard der rebellen hem gedood zou hebben, zoo God het niet had verhoed. Ter beveiliging van zijn leven was hem niets overgebleven dan in allerijl te vluchten; en van weinig getrouwen omringd, zien wij den koning Jerusalem verlaten, over de beek Kedron trekken, en barrevoets, al gaande en weenende, door den olijvenhof gaan, in de richting van de woestijn van Juda.

In die woestijn treffen wij hem aan, en beluisteren wij in Psalm 63, die de H. Geest ons bewaarde, zijn morgengebed.

Zie maar het opschrift van onzen Psalm: „Een psalm van David als hij was in de woestijn van Juda."

Reeds dit opschrift trekt aan. In de *woestijn*, en daar een Psalm? Zie, dat vat de wereld niet. De wereld heeft ook hare loftiederen, hare psalmen, maar nooit in de woestijn.

Ziedaar nu weder het geheim van het godsleven in de ziel eens menschen. Zelfs onder tranen en zielsbenauwdheden sterft de psalm niet bij hen weg; zij zijn als de leeuwerik, die te midden van den storm zich hoog in de lucht verheft en daar zijn lied zingt.

De dichter bevind zich in een toestand van gemis en berooving. Wat was hem niet ontnomen en wat moest hij niet ontberen? Maar daarover hoort gij geen enkele klacht in zijn lied. Neen, hij roemde in wat hem o v e r b l e e f. En wat bleef hem dan over? Het leven ja, en de weinige getrouwen die bij hem waren, en de hoop dat de kansen zich nog eens mochten keeren. Denkt ge dat lezer? Verheft zich daarover zijn psalm? Verre van daar! Weet gij wat zijn ziel jubelen deedt? Dit: GOD bleef hem over en deze God roept hij aan, zeggende: „Heere God! G i j z ij t m ij n G o d."

Ja, God was z ij n God, ook in de woestijn, en wat hem ook afgesneden ware, de toegang tot dien God was hem open gebleven.

In dit licht wordt de grootste ramp klein. In den grond der zaak is er voor Gods kinderen maar éene ramp, en die is, als hun den toegang tot Gods Vaderharte versperd is door eigene, onbeleden zonden.

D i e ramp trof David niet, en daarom hooren wij hem roepen tot zijnen God.

En zie hierin nu weder het voordeel van het lijdenspad voor Gods kinderen; dat juist in een toestand van berooving en gemis de groote waarde van dat onvervreemdbare goed des te duidelijker aan het licht treedt, en ook door hen zelve het meest wordt gewaardeerd.

Hoor maar hoe hij bidt: „Mijn ziel dorst naar U, mijn vleesch verlangt naar U, in een land dor en mat, zonder water."

Hoe sterk is nu dat verlangen, nu elke bron buiten de „Eeuwige Bron" uitdroogde; nu dorst niet slechts z ij n z i e l, maar ook z ij n v l e e s c h verlangt. Heel de wereld is hem een land „dor en mat, zonder water."

En waar zijne ziel zich tot God verheft, put hij kracht uit de levendige herinnering, aan de zalige betrekking, die er tusschen hem en zijn God tot stand kwam. „Voorwaar," zoo zegt hij, „ik heb U in het heiligdom aanschouwd, ziende Uwe sterkheid en Uwe eer." Hij zag God, hij zag Hem in het heiligdom; want in dat heiligdom ontvouwde God Zijne „sterkheid" en Zijne „eer." En in die ontvouwing zag hij de tentoonspreiding van Gods g o e d e r t i e r e n h e i d.

Deze g o e d e r t i e r e n h e i d nu was hem boven alles waard, zij was de bron van al zijn geluk in het verleden en heden, en ook voor de toekomst.

Deze g o e d e r t i e r e n h e i d schat hij, en dan rijst zij in waarde voor hem, boven het dierbaarste, wat maar te denken was, en dat doet hem jubelen: „U w e g o e d e r t i e r e n h e i d i s b e t e r d a n h e t l e v e n."

Wat is den mensch meer dierbaar dan het leven? Zulks wordt wel dan het meest gevoeld, als men het leven ernstig bedreigd ziet. Zulks was hier bij David het geval; en juist nu belijdt hij iets te bezitten, wat hem b e t e r was dan het leven. Hieruit vatte hij moed; dit troostte in deze bange dagen zijne ziel, want wat Absalom hem ook kon ontnemen, d i t niet; en al moest hij, bij wat hij verloor, ook nog het leven derven, Gods goedertierenheid b l e e f zijn deel.

En wat maakte nu die goedertierenheid Gods van zoo hooge waarde voor hem? Dit: zij was het, die redding wrocht voor den verlorene; — die de verdwaalde opzocht en ontdekte; — die de berouwvolle vertroostte; — die hemelvrede, vreugde en verwachting in zijn hart werkte; — die een leven van liefde en toewijding in hem wekte.

Lezer, is de betuiging van den man naar Gods harte de uwe?

Gods goedertierenheid, door hem nagespeurd in de schaduwen des Ouden Verbonds, is nu in den Zoon van Gods welbehagen t e n v o l l e geopenbaard. Als David dit had beleefd, hoe luide zou hij dan gejubeld hebben.

En gij?

En weet gij wat met betrekking tot u deze goedertierenheid zoo heerlijk maakt? dit: dat gij er het v o o r w e r p van zijt.

Hoe heerlijk is dit; ja maar ook: welk een ontzachelijke verantwoordelijkheid brengt dit mee.

Helaas! de duizenden bij duizenden, die daar heen wandelen in hunne onbekeerlijkheid, a c h t e n z e g e r i n g. Zij hebben honderde dingen, die zij verre schatten b o v e n Gods goedertierenheid.

Maar de bekommerde dan; de aanvankelijk aan zich zelven ontdekte? Ach, hij hunkert er naar, en toch hij verkleint ze menigmaal, door meer rekening te houden met zijn zonde en diep bederf, dan met deze goedertierenheid. O, dat ook zij bedachten, dat er geen gruwelijker zonde uit te denken is dan deze goedertierenheid te smaden.

En de Christen?

I n b e g i n s e l, dit is ongetwijfeld, zegt hij het David na: Uwe goedertierenheid is beter dan het leven. Ook hij weet aan deze goedertierenheid alles verplicht te zijn.

In de p r a k t ij k echter faalt hij menigmaal. Niet alsof hij niet elk uur, ja elke stonde bereid zou zijn te erkennen, dat Gods goedertierenheid toch eigenlijk het beste is van alles; maar daar-

mede is nog niet uitgemaakt dat hij in de rechte waardeering dier goedertierenheid immer leeft.

Wel mogen wij zeggen: driewerf schande over die ziel, die Gods goedertierenheid proefde en smaakte, en ter kwader uur zich liet aftrekken, door veel en velerlei, dat het hart inneemt.

Evenwel meene niemand, dat het de christen dáár „goed" is.

Neen, want daar verflauwt het bewustzijn: „Mijn" God.

Dáár is geen „zoeken in de dageraad."

Geen „dorsten" en „verlangen."

Geen prijzen met „vrolijk zingende lippen."

Geen vetheid (vs. 6) maar magerheid der ziel.

Geen verblijden in God.

Broeders en zusters. Worde Gods goedertierenheid meer door ons gekend, gezocht, genoten. En mijden wij alles wat haar licht, haar zaligheid voor ons verbergt. Ja, toonen wij in alles en ten allen tijde, dat Gods goedertierenheid ons beter is dan het leven.

Sneek. HORN.

Eene wonderbare bescherming.

„De engel des Heeren legert zich rondom degenen, die Hem vreezen, en rukt hen uit." Ps. 34: 8.

Toen zendeling van Asselt, Rijnsch zendeling op het eiland Sumatra, van 1856—1876, Lubeck bezocht, verhaalde hij het volgende voorval uit zijn leven:—

„De leeraar Blumhardt heeft eens gezegd: Ja, de zendelingen hebben ook nog een geheel bijzonderen Heiland; Hij openbaart zich minstens op eene bijzondere wijze aan hen, en dat moet wel waar zijn, daarenboven mag ik haast wel zeggen, dat Hij zich op eene bijzondere wijze aan hen moet openbaren, aangezien zij in den zwaren kamp, dien zij moeten doorstaan, dikwerf het onderspit moeten delven.

Toen ik voor 't eerst in het jaar 1856 naar Sumatra werd gezonden, was ik de eerste Europeesche zendeling, die onder de wilde Batta's ging. Wel waren twintig jaren voordien twee Amerikaansche zendelingen tot hen gekomen om hun het evangelie te brengen, doch die waren door de inboorlingen gedood en opgegeten, en sedert dien tijd was onder hen het evangelie niet weder verkondigd geworden; bijgevolg waren zij even wild en wreedaardig gebleven.

Wat het echter beteekent, geheel alleen in het midden der wilden te verkeeren, met dewelken men in 't geheel niet spreken kan, omreden geen enkel geluid hunner taal voor ons verstaanbaar is, — ja, daarvan kan men zich geen juist begrip vormen. De eerste twee jaren, die mijne vrouw en ik daar alleen onder de Batta's hebben doorgebrach, waren zoo moeitevol, dat ik er nog met schrik aan denk. Het scheen alsof wij niet alleen van vijandige menschen, maar van de vijandige macht der duisternis omgeven waren. Somtijds overviel ons zulk een onverklaarbare angst, dat wij des nachts van onze bedstede opstaan, en bidden of Gods Woord lezen moesten, om toch van dezen ban bevrijd te worden, en weder vrij adem te mogen scheppen.

Na twee jaren op de eerste plaats gewoond te hebben, trokken wij een uur gaans landwaarts in naar eenen volkstam, die eenigszins beschaafd was en ons vriendelijk ontving. Daar bouwden wij ons een klein huisje met drie vertrekken: eene woonkamer, eene slaapkamer, en een klein kamertje voor gasten. Hier werd ons leven wat vrijer en aangenamer.

Nadat ik eenige maanden op deze plaats gewoond had, ontmoette ik eenen man, dien ik op mijn vorige woonplaats had leeren kennen. Ik zette mij onmiddelijk op de bank voor ons huis en hij ging naast mij zitten. Over het eene en het ander eene wijle tijds gesproken hebbende, begon hij met het volgende verzoek: „Maar, *tuan* [meester], nu heb ik nog een verzoek." „En wat is dat?" — „Ik zou uwe wachters zoo gaarne eens van nabij willen bezien." — Welke wachters bedoelt gij? Ik heb geene." — „Ik bedoel de wachters, die gij des nachts rond uw huis plaatst, waarmede ge u beschut." Ja maar ik heb immers geene wachters," zeide ik nogmaals; „ik heb slechts een kleinen oppasser en een kleinen kok, en die zouden toch weinig voor wachters deugen." Daarop zag de man mij zoo ongeloovig aan, alsof hij zeggen wilde: „Kom, maak mij niets wijs, ik weet immers wel beter."

Toen vroeg hij mij: „Mag ik uw huis dan wel eens doorzoeken om te zien of zij daarin ook verstoken zijn?"

„Ja zeker," antwoordde ik hem lachend, „doorzoek het maar, gij zult er niemand in vinden." Hij ging naar binnen, zocht in alle hoeken, doorsnuffelde zelfs de bedden, doch kwam eindelijk verwonderd tot mij terug. Nu begon ik hem te vragen wat hij bedoelde met die wachters, waarover hij gesproken had. Hij antwoordde: „Toen gij tot ons kwaamt, *tuan*, waren wij zeer boos op u; wij wilden u niet onder ons laten wonen, omreden wij u niet vertrouwden, maar geloofden, dat gij kwade bedoelingen koesterdet. Daarom belegden wij eene vergadering en besloten u en uwe vrouw te dooden. De eene nacht na de andere gingen wij naar uw huis, doch zoo dikwerf wij er kwamen, stond er eene dubbele rij wachters met blinkende wapens, en daarom waagden wij het niet uw huis binnen te dringen.

Ons plan opgeven wilden wij echter niet en daarom begaven wij ons naar eenen sluipmoordenaar, — er bestond onder de Batta's eene vereeniging van sluipmoordenaars, die gehuurd werden om menschen om het leven te brengen, — en wij vroegen hem of hij de taak ondernemen wilde om u en uwe vrouw van kant te helpen. Hij lachte om onze lafhartigheid en zeide:

„Ik ben voor geen God noch duivel bang, ik zal wel door de wacht heendringen."

Dienovereenkomstig kwamen wij des avonds tezamen en de sluipmoordenaar, zijn wapen om het hoofd zwaaiende, trad moedig vooruit. In de nabijheid van uw huis bleven wij achter en lieten hem alleen gaan, doch een weinig later kwam hij in aller ijl terug loopen en zeide: „Neen, ik waag het niet om alleen door die dubbele rij van schouder aan schouder staande, sterke mannen door te dringen; hunne wapens blinken als vuur." — Toen gaven wij het op om u te dooden.

„Maar zeg nu, *tuan*, „waar zijn die wachters; hebt gij hen niet gezien?" „Neen, ik heb hen niet gezien."

„En uwe vrouw, heeft zij hen ook niet gezien?"

„Neen mijne vrouw heeft hen ook niet gezien."

„Maar wij allen hebben hen toch gezien; hoe kan dat toch zijn?"

„Hierop," zeide de zendeling van Asselt, „ging ik naar binnen, haalde den Bijbel, hield hem open voor den man en zeide: Zie, dit boek is het woord van onzen God; hierin heeft Hij beloofd ons te zullen behoeden en beschermen; en omdat wij dit woord gelooven, zoo behoeven wij de wachters niet te zien. Gijlieden gelooft echter niet, en daarom moet de groote God u de wachters laten zien opdat gij ook leert gelooven.'" — *Herold und Zeitschrift.*

Gehoorzamen is beter dan offerande.

Zoo sprak de grijze Godsman Samuël tot Koning Saul; eerzucht en hoogmoed hadden hem verleid tot ongehoorzaamheid. *Hij*, de groote man, en niet de Heer, daar zat 't hem. Hij moet eerst groot zijn en dan wil hij God ook nog wel voldoen en zoo zijne zonde achter het offer verbergen. O, die hoogmoed! hoe kan zij den van God afgevallen mensch in de diepte storten. Wat is die Saul voor ons allen een waarschuwend voorbeeld, lieve broeders. Wat was het begin van zijn optreden heerlijk; hoe had het zelfs een nederigen schijn. Wat al lichtstralen, wat al gedeeltelijke wijding; wat al blijken van Gods gunst op Zijnen weg; en hoe rampzalig treurig is zijn einde. Wanneer wij met biddenden aandacht zijne geschiedenis lezen, hoe worden wij dan daarin vermaand: „Zijt niet hooggevoelende, maar vreest. Wat heft die groote man, van uit Endor, den wijsvinger dan niet waarschuwend tegen ons op. Daar staat hij, verlaten van zijn God, op verboden terrein en zoekt heul bij die geheimzinnige toovenaresse, bij haar, die hij vroeger uit gehoorzaamheid aan God uit het land verdaan had. Is het niet alsof Samuël het reeds voorzag, toen hij tot hem zeide: „Wederspannigheid is eene zonde der tooverij." Ook nu heeft hij nog achting voor den overleden Godsman, maar wat baat dat? Wat baatte het Herodes, dat hij Johannes gaarne hoorde? Het medium heeft zelf nog medelijden met den ongelukkige, die nog slechts *een* dag te leven heeft. Nog *een* dag en Saul gebruikt hetzelfde zwaard, waarmede hij in gehoorzaamheid aan zijnen God, Israëls vijanden had verslagen, om daarmede een einde te maken aan zijn, door God zoo grootelijks bevoorrecht, maar vanwege zijne zonde zoo diep rampzalig leven. Wij kunnen in deze laatste ontzettende daad niet anders vinden mijne lieve broeders en zusters, dan een laatste bewijs van zijn onverbroken hart. Israëls koning een zelfmoordenaar, en toen? Doch laat ons daarover zwijgen, want alles is daar huiveringwekkend duister; laat ons liever vragen: zou er onder de kinderen Gods zooveel verdeeldheid gevonden worden, als zij geleerd hadden, altijd gehoorzaam te zijn? Gehoorzamen, dat strekt zich immers veel verder uit dan een offer brengen, al is dat offer op zich zelf ook goed? Gehoorzamen zegt: dat wij *éene* offerhande moeten zijn; gehoorzamen, zegt: zoo *veel*; als wij hooren van overgave en wij zien geen gehoorzaamheid, dan *halen* wij de schouders op. Als wij hooren: „ik heb mij aan Jezus overgegeven", en wij vinden dan geen nederig, ootmoedig harte, dan worden wij onwillekeurig met zekeren weerzin vervuld, niet waar, mijne broeders? Als wij gered zijn is Adam verteerd, hetzij de wet ons doodde of het kruis. De wet kan onze gerechtigheid dooden, maar het kruis laat noch onze ziel, ons gevoel, noch iets wat aan ons is leven; daar leeren wij gehoorzaamheid, daar wordt nederigheid en ootmoed voor ons harte zeer begeerlijk, en hoe meer wij door Goddelijk licht verlicht worden, hoe meer wij ook onzen lust vinden in gehoorzaamheid. Al onze ongehoorzaamheid is een bewijs, dat wij nog voedsel geven aan den ouden mensch. Gehoorzaamheid is het onderhoud des geestelijken levens, of het bewijs van de zekerheid des eeuwigen levens in ons. Zie 1 Joh. 2: 5, 6. Hoe meer wij het beeld dragen van onzen Verlosser, hoe meer onze gehoorzaamheid in alle dingen zal openbaar worden. Hij is gehoorzaam geworden tot den dood des kruises. Dan leeren wij alles haten, wat buiten den weg der gehoorzaamheid ligt, al klinkt het ook nog zoo schoon, de Vader, de Zoon en de H. Geest hebben een welbehagen in gehoorzaamheid, niet in Farizeesche werkheiligheid: dat feitelijk ongehoorzaamheid is. Jezus is ons in gehoorzaamheid voorgegaan; nooit heeft hij dat uit het oog verloren; geen duivel was bij machte hem daarin te doen struikelen. Geliefden, al stond het niet met woorden in de H. Schrift, dan nog getuigden het leven en de werken van Jezus, benevens de wonderen, dat Hij inderdaad was, wat Hij zeide te wezen, „Eén met den Vader." De ongeloovigen, (sommigen althans), zeggen: „het voorbeeld van Jezus willen wij wel." Welnu, dat voorbeeld getuigt even sterk voor Zijne Goddelijke afkomst, als de opwekking van Lazarus. Ja, ik zou zeggen, nog sterker. Juist is zijne volmaakte bereidwilligheid om elk oogenblik, en overal en tot aan het einde toe, den wil Zijns Vaders, dien Hij anderen leerde, in volmaaktheid te doen, waarvan hem geen Satan, geen Farizeër, geen discipel, geen honger, geene vermoeidheid, geene spotternij, geen vleitaal, geen geeseling, geen kruis kon afbrengen, ook niet waar alles hem verliet, zelfs zijn eigen Vader, zelfs niet voor een enkel oogenblik. Juist daarin lag het zeker bewijs Zijner Godheid. Ach, zeg niet, dat gij zijn voorbeeld wilt, ongeloovige, gij wilt het met uwen vinger niet aarvoeren; alles, wat aan u is en wat in u is, is daar zoo beslist tegen als gij tegen uwen eigen dood zijt. Juist naardien wij door het geloof éene plante met Hem worden, wil dat nieuwe leven, dat de H. Geest in onze harten werkt, in ons tieren en leeren wij door dien Geest verstaan, wat het

zegt een kind van God te zijn. Neen wij beminnen onzen Heiland niet *alleen* als Hoogepriester, wij beminnen Hem evenzeer als ons voorbeeld. Hij trekt ons overal aan, waar Hij is; het is ons goed aan Hem te denken, van Hem te leeren, Hem te aanbidden en den Vader te danken voor Zijne onuitsprekelijke gave, ons in Hem geschonken. En nu, mijne broeders, wat is gehoorzaamheid? is het naar de kerk gaan, bidden, gelooven, werken, en getuigen van Jezus? Dat kan wel zoo zijn; zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen, en dat levend geloof leert ons bidden, werken, getuigen, maar zijn onze gebeden altijd gehoorzaamheid? ontbreekt er niet veelal aan „Uw wil geschiede", en het „*ons*", en het „*heden*"? Werken *kan* gehoorzaamheid zijn, maar rusten ook, getuigen *kan* gehoorzaamheid zijn, maar zwijgen ook. Als wij onze ouders en overheden onderdanig zijn, o, daar mogen wij wel eens aan denken, dat is de wil van God, maar het kan ook gehoorzaamheid zijn, wanneer wij met de drie jongelingen fier zeggen: „Wij zullen dat niet doen;" maar dan moeten wij in dergelijke omstandigheden verkeeren. Die de onderlinge bijeenkomst nalaat, om zijnen wil te doen; wanneer het hem ergens elders aangenamer is, dan is hij zeker ongehoorzaam, toch kunnen er omstandigheden zijn, dat tehuis blijven gebiedend noodzakelijk is.

Als wij niet door den Geest van God geleid worden en elk oogenblik acht geven op zijne wenken, zijn wij ongehoorzaam, en wat komt nu tusschenbeiden? eigen belang, eigen wijsheid, menschenvrees enz. en gelijk wij bij Saul zagen, ook vaak eerzucht en hoogmoed, sterven mijne broeders, verteeren is de weg ten leven. Het beginsel der Goddelijke liefde in ons, *moet* niet de broeders liefhebben, maar *heeft* de broeders lief, en dat is voor ons een zekere vergewissing, dat God ons lief heeft; elke andere grond faalt. God leert al zijne kinderen, dat de oude boom zoo verdorven is, dat hij niet alleen geene goede vruchten kan voortbrengen, maar dat ook elke levensuiting van hem de strooming des Goddelijken levens tegenhoudt. Dien weg moet het met ons op, dat is het beginsel der gehoorzaamheid.

Worstelen met God in de binnenkamer omdat leven, dat licht. O, mijne broeders, dat is uw weg. Oplappen doet God niet. Als het dien weg niet opgaat, kunnen wij ook niet werken voor den Heer. Wij kunnen het wel meenen, maar dan werken wij toch feitelijk voor ons zelven. Hoe sterk zouden wij zijn in onzen God, en in elkander, en tegenover de wereld, zonder dat wij zooveel rumoer maken, als wij altijd voorwaarts gingen op dien weg. Dan zou alle eigen roem buiten gesloten worden. Hoe gelukkig zouden toegebrachte zielen zich in ons midden gevoelen. Ja, hoe zouden wij ook daardoor buiten houden wat niet mede wil op dien weg. O, dat wij dan eens voor goed met ons zelven hadden afgedaan, dan zouden wij alle bombast leeren verwerpen, en zoo elkander en voor de wereld ten zegen zijn; en onze Heiland zou zich in ons verblijden, als ook de Vader. O, voorzeker bewaart de Heer ons dan, dat wij niet meêgevoerd worden „met alle wind van leer." God geve ons allen die genade!

H. J. H.

Van het arbeidsveld.

Br. van der Baaren schrijft:

„Den 17 Jan. aanvaardde ik de reis over FOXHOL, waar ik dien avond in het openbaar het Evangelie verkondigde, en den volgenden dag zette ik mijne reis voort naar Assen. Te voet ging ik over KROPSWOLDE c.a., traktaten verspreidende en met velen een kort woord sprekende over den weg der zaligheid, zoodat ik mij ten laatste moest haasten om op tijd bij den trein te zijn. Doornat van zweet en regen kon ik juist bij tijds te VRIES-ZUIDLAREN het spoor halen en kwam behouden te ASSEN aan, waar ik door br. N. en zr. D. van het station werd afgehaald. Een vriendelijke ontvangst was mij bereid en het ontbrak dan ook niet aan stof om God te prijzen. Wij waren dienzelfden avond ten huize van br. N. met een paar vrienden genoegelijk samen. Zondagmorgen en -avond was ik in de samenkomsten van den weled. heer van Urk, waar ik op ZEds. verzoek met vrijmoedigheid een woord mocht spreken van de groote liefde Gods en de noodzakelijkheid om zich met beslistheid tot Jezus, den Zaligmaker van zondaren te wenden. Dat de Heer ook dien arbeid moge zegenen is onze bede. Overigens deed ik met br. N. en D. een paar bezoeken en waren wij na de openbare samenkomst met vele vrienden bij br. N. te samen, elkander opwekkende tot getrouwheid en het nakomen van Christus' woord. Mijn voorgenomen plan om Maandag weer te vertrekken, was voor hen minder aangenaam, zoodat zij mij wisten over te halen ook nog dien dag over te blijven. 's Morgens bezocht ik nog eenige vrienden en na den middag werkte ik in de richting van LOON. Het was mij alsof God mijnen weg zoo geleid had, want de eerste woning die ik binnentrad, mocht ik, met dank aan God, den man des huizes, die lijdende was aan de zoo heerschende ziekte (griep), aan de voeten van Jezus leiden, waar hij voor zijn hart vrede en vreugde vond. Zulks deed mij waarlijk goed. Immers dat is het ook wat de vereeniging „de Unie-cent" beoogt en wat bovenal de Heiland wil, n.l.: dat zondaren tot Hem komen. Zooveel de tijd mij toeliet deed ik in deze streek huisbezoek. Dien avond hielden wij eene bijbelbespreking ten huize van br. N., en het was ons goed daar te zijn.

Vroeg in den volgenden morgen (Dingsdag) vertrok ik van Assen over ROLDE naar GIETEN. In Rolde bezocht ik onderscheidene huisgezinnen en deelde traktaten uit, en zoo vervolgens naar Gieten, vanwaar ik per omnibus naar GASSELTERNIJVEEN vertrok, waar men bij br. R. mij verwachtte. De ontmoeting was recht hartelijk. Het deed mij weer duidelijk zien hoe gelukkig de godsdienst maakt, maar ook leerde ik bij vernieuwing op deze reis kennen hoe jammerlijk ongelukkig diegenen zijn, die zonder waarachtigen godsdienst daarhenen leven. De onkunde, die ik op boven bereisde plaatsen moest aantreffen, deed mij met innig medelijden zuchten: Och Heer! *ontferm U* ook over deze dorpsbewoners. De menschen schijnen overgoten te worden met godsdienst*zin* — maar jammer genoeg, de eigenlijke *pit* ontbreekt er aan.

Woensdag morgen bezocht ik menschen te NIJEVEEN, alwaar ik met sommigen zeer aangenaam mocht spreken over het éene noodige; en na den middag ging de reis naar STADS-KANAAL, waar ik dien avond in het openbaar zou spreken. Na afloop der prediking ging het weer terug naar Nijeveen, waar ik andermaal verwacht werd en den volgenden voormiddag daar huisbezoek deed.

Des namiddags ging ik in gezelschap van br. R. naar Drouwerdermond, bezocht onderweg zoo veel als doenlijk was menschen, en dien avond sprak ik voor een kamer vol volk het Evangelie van Gods genade.

Na afloop dezer vergadering vertrok ik met br. S. naar BUINERMOND, en den volgenden morgen onder zijn geleide naar het zoogenaamde Moeras, waar wij dien dag ons bezig hielden en het zaad des woords strooiden. Ook daar was zeer veel onkunde, maar wij werden welwillend ontvangen en mogen vertrouwen, dat deze arbeid niet ongezegend zal blijven. Dien avond sprak ik voor een flink opgekomen publiek in eene groote kamer van br. S., en de aandacht, die er was deed ons vermoeden, dat zulks niet ijdel is geweest. Er waren er die (volgens getuigenis van anderen) zeiden: „wanneer het den geheelen nacht geduurd had, zou het ons niet hebben verveeld."

Den volgenden dag vertrok ik vandaar langs het zoogen. „nieuw gegraven." Al gaandeweg huisbezoek doende en traktaten uitdeelende, totdat het reeds avond was toen ik bij br. R. te Nijeveen aankwam.

Den anderen dag (Zondag) zou ik te Stads-Kanaal weer prediken, en wij gingen tezamen per rijtuig van br. R. naar de kerk. De opkomst was bevredigend. Des namiddags was ik br. Dethmers behulpzaam op het feest met de kinderen der Zondagschool, dat vanwege de mazelen zoolang was uitgesteld. Het was ons daar goed onder die kleinen met vroolijke aangezichten, om hen van Jezus te vertellen als de allerbeste kindervriend. Des avonds brachten br. D. en ik een bezoek in een huisgezin, waar de vrouw beleed te gelooven, maar de man niet. De uitkomst van dit bezoek was, dat de man zich overgaf aan Jezus, den Zaligmaker van zondaren. Aangemoedigd door een en ander vervolgde ik mijnen weg naar N. PEKELA en bezocht daar br. de G., waar ik dien middag het noodige voor het lichaam gebruikte en ging verder met de jonge br. O. naar de TANGE, waar ik dien avond eene Bijbellezing zoude houden. Op het aangekondigd uur waren de hoorders aanwezig en met opgewektheid sprak ik van de liefde Gods in Christus den menschen geschonken; vooraf hadden we nog eenigen aan hunne huizen bezocht.

Wij keerden weer terug naar Pekela, waar ik bij br. de Groot vernachtte, om den volgenden dag naar ZUIDERVEEN te gaan. De jonge br. O., was mijn leidsman daar heen, waar wij huisbezoek deden en aan den avond sprak ik voor een groote opkomst van hoorders, daar in de omtrek wonende. Ook daar heb ik een indruk bekomen, dat het uitgestrooide zaad vruchten zal voortbrengen.

Mij werd door vriendelijke menschen een nachtlogies aangeboden, zoodat ik dien nacht daar kon blijven, verheugd over al het goede, daar de Heer middelen en wegen beschikt, om hun, die in de eenzaamheid en op afgezonderde plaatsen wonen, „de blijde boodschap des Heils te brengen.

Ik werkte den volgenden dag met opgewektheid, huisbezoek doende, totdat mij de tijd riep om te vertrekken. 's Avonds kwam ik bij de mijnen in gezondheid aan en we konden met dank aan den Heer elkander in goeden welstand aanschouwen. Het was nu juist feest van het 2jarig bestaan der Chr. Jongelings-Vereeniging, zoodat ik dit konde bijwonen. In overleg met onzen Voorganger werd het noodzakelijk geacht het verdere van deze week in Groningen te blijven, om samen huisbezoek te doen, wat zeker evenmin in strijd is met het doel mijner zending. Na een en ander van mijne reizen te hebben medegedeeld, bereid ik mij weer voor, om een langen tocht te aanvaarden en beveel mij met alle arbeiders in Gods Koningrijk in de gebeden der kinderen Gods aan."

D. ROELES.

Evangelische Samenkomsten

TE HEEG.

Gelijk het vorige no. van „De Christen" reeds medegedeeld werd, zijn bovengenoemde Samenkomsten hier gehouden.

De brs. Voorgangers, J. Horn van Sneek, en J. de Hart van Hengelo, kwamen daartoe 's Dinsdags 22 Jan., even voor de afgekondigde bidstond hier aan. Zij deelden ons mede, dat de heer Roeles door ongesteldheid van echtgenoote en kinderen werd verhinderd tegenwoordig te zijn.

Dit, alsmede dat enkele br. en zr. mede door dezelfde ziekte niet konden komen, was wel is waar een weinig ontmoedigend, doch een geval, dat we wellicht als een medewerkende oorzaak hebben aan te merken, tot vernieuwden drang der ziele, om den Heere als een stroom aan te loopen, en Zijn zegen over de Samenkomst af te smeeken.

En gelijk de koning Israëls getuigde, hebben ook wij ervaren, dat onze aangezichten niet schaamrood zijn geworden.

Onze Kapel toch was elken avond goed bezet, niet alleen, maar zelfs en vooral de laatste avond werden sommigen door plaatsgebrek genoodzaakt zich te verwijderen.

Ook werd het den sprekers in ruime mate gegeven, met kracht en ernst te getuigen van de rijke liefde Gods in Chr. Jezus, tot redding van zondaren.

En gelijk het spreken voordurend het kenmerk droeg van den daarin heerschenden grondtoon der waarheid en trouw Gods. Zoo open-

baarde zich daarin even zeer de macht des woords. Blijkbaar toch, speelde menigeen bij het binnentreden de lach des spots om de lippen; doch, allengs vertoonde dat zelfde gelaat de gepaste eerbied en ernst, terwijl een traan in menigs oog vertolkte, wat daar binnen omging. Hoewel dit nu de doorgaande werking der Prediking was, werd toch de laatste (Vrijdagavond) meer bijzonder den klem gelegd op de groote verantwoordelijkheid voor de toehoorders, voortvloeiende uit al de bemoeiingen Gods tot redding hunner zielen. En dit nog te meer met het oog op al den arbeid der liefde Gods, sinds hengelijke jaren aan de inwoners van Heeg bewezen.

Toch is het voor zoover bekend is, niet gekomen tot een openlijk doorbreken. En God verhoede, dat het bij iemand kome tot of blijve bij een, *voor dit maal ga heen.* Maar het zij voortdurend onze bede, dat het werk des Geestes door niemand en niets worde verhinderd, maar blijve doorwerken in de harten, opdat we eerlang de blijmare van velen mogen vernemen: „Ik ben des Heeren."

J. DE VRIES.

HEEG, 10 Febr. '90.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. Op Zondag 9 dezer nam onze Voorganger Br. N. VAN BEEK afscheid van de Gemeente, sprekende des avonds naar aanleiding van den tekst Hand. 11 : 23*b*. Er werd herinnerd aan den zegen van het verleden en gewezen op den ernst van de toekomst. Eene zeer talrijke menigte vulde ons kerkgebouw en luisterde met gespannen aandacht van 't begin tot het einde der rede. Eindelijk zong de vergadering, op voorstel van een broeder, staande den scheidenden leeraar toe Ps. 121 : 4.

Na afloop der openbare vergadering kwam nog eene vrouw tot overgave van haar hart aan Christus en bleef de Gemeente vervolgens nog eenigen tijd, onder het genot van geestelijke en lichamelijke verkwikking, gezellig samen. Aan ondubbelzinnige blijken van liefde en belangstelling, niet alleen van de Gemeente, maar ook van sommigen buiten de Ge, meente, heeft het onzen broeder Voorganger, die wij zoo noode uit ons midden zagen vertrekken, niet ontbroken. — Dat de Heer hem in den werkkring in welken hij thans getreden is, moge zegenen, is door velen hem toegewenscht en van God gebeden.

Met groote meerderheid van stemmen werd door de Gemeente besloten, broeder Horn van Sneek als Voorganger te beroepen. Moge het zoo door God geleid worden, dat onze broeder met vrijmoedigheid kan besluiten tot ons over te komen, en onze Zustergemeente, die hij dan moet verlaten, bereidwillig gemaakt en van het wenschelijke dier verwisseling overtuigd worde.

AMSTERDAM. Spoediger dan wij hadden durven verwachten, zien wij ons in staat gesteld aan de broederschap weder eenige goede tijdingen van ons te doen toekomen. Ofschoon wij moeten beginnen met de droeve mededeeling, dat de dood op nieuw een offer van ons vroeg door eene geliefde zuster uit ons midden weg te nemen, toch blijven wij er bij, dat het goede tijdingen zijn die wij den broederen hebben toe te zenden. Of zou het voor allen, die hunne schreden gericht hebben naar het oord van vrede en gelukzaligheid, waar Jezus hen wacht, nog een oorzaak van droefheid kunnen zijn te vernemen, dat weder een medereiziger op dat pad gelukkig aan dat doel is aangeland? te vernemen, dat het weder op nieuw is gebleken dat Hij, aan wien wij ons voor tijd en eeuwigheid hebben toevertrouwd, ons nabij blijft, ook in die ure waarin de wereld, ja alles wat ons hier omringt, ons alleen laat?

Neen, in plaats van tot droefheid of moedeloosheid te stemmen, staalt zulks den moed en geeft dit nieuwe krachten, en wordt het lichamelijk gemis ruimschoots vergoed door de toenemende zekerheid, dat de tijdelijke scheiding eenmaal voor een nimmer eindigende hereeniging zal plaats maken, eene hereeniging door geen scheuring verbroken machten meer bedreigd, want in dat oord woont geen zonde meer.

Hoe vertroostend is het bovendien, waar de ledige plaatsen weder zoo spoedig worden ingenomen, waar de groote Bouwmeester ons zoo liefelijk tegemoet komt door voor de afgestreden krachten, die thans als loon op hunnen strijd de onverwelkelijke kroon hebben ontvangen, jeugdige krachten in de plaats te stellen, die met ons den strijd hebben aangebonden tegen onzen gemeenschappelijken vijand, den duivel. Die vertroosting viel ons ten deel!

Waar achtereenvolgens twee zusters en een broeder de gelederen verlieten en huiswaarts keerden, sloten zich weder twee broeders bij ons aan. Een daarvan werd reeds vroeger als „darbist" naar den eisch van Gods woord gedoopt; de andere is de broeder, die, zooals wij de vorige maal reeds mededeelden, op ons laatst gehouden liefdemaal er toe kwam met de wereld en de zonden te breken, en het voortaan met God te wagen. Wat wonder dat het nu zijn begeerte was dat in den doop bezegeld te zien, en de gemeente, waar zij getuige was geweest van zijne overgave, was op Zondag 2 Februari l.l. mede getuige van zijn vernieuwd belijden éene plant met den Heiland geworden te zijn.

Was het te veel toen wij begonnen met de toezegging, dat wij u goede tijdingen zouden toezenden? Voorwaar neen!

Ons past gejuich in plaats van klagen.

Inderdaad, het kortlings ingetreden jaar heeft zich, even als voor velen in den lande, ook voor deze gemeente gekenmerkt door scherp afwisselende gebeurtenissen. Twee daarvan maakten wij u bekend, de laatste is, dat wij ons lokaal, waarvan ons de huur was opgezegd, tegen een ander hebben verwisseld, dat, hoewel even als het vorige, niet geschikt voor openbare doopsbediening, ons toch beter dan het oude, in de gelegenheid stelt, vreemden in ons midden te ontvangen, daar wij ons in het tegenwoordige niet voor onze omgeving behoeven te schamen.

Voor diegenen die, te dezer plaatse komende, ons mochten wenschen te bezoeken, deelen wij hier mede, dat het gevestigd is, Quellijnstraat 23.

Zondag 16 Febr. e.k. hopen wij aldaar onze eerste bijeenkomst te houden. Ook in dit opzicht zijn wij dus weder wonderlijk geholpen en zijn wij daardoor in het vertrouwen gesterkt geworden, dat de Heer ook op Zijn' tijd de vervulling onzer wenschen zal schenken, door ons in de gelegenheid te stellen, door een flink openbaar optreden ook hier ter plaatse, de Doop te ontdoen van het geheimzinnig masker, waarmede deze heerlijke instelling nog voor veler oog is omhuld.

FOXHOL. De avond van den 5 Febr. j.l. was voor de Gemeente, bijzonder voor de Jongel. en Jonged. Vereen., een heugelijke en verkwikkende avond. Genoemde Vereen. had namelijk het voorrecht feestelijk te mogen herdenken, hoe de heer haar wederom een jaar tot haar levensdagen had toegedaan; zij kon met blijdschap terug blikken op al hetgeen in dat verloopen jaar weder was verricht, want het kon strekken volgens het motto der Vereen., tot eere Gods.

Br. v. Beek sprak tot inleiding van 't feest een welgepast en hartelijk woord naar aanleiding van Ps. 111 : 10. „De vreeze des Heeren is 't beginsel der wijsheid" enz. Het bestuur der Vereen. deed in 't kort verslag van den toestand en de werkzaamheden der Vereen. Deze mededeelingen wekten ons reeds op om recht feestelijk, d. i. blijde of dankbaar te zijn, want ruimschoots had de Heer dit jaar de Vereeniging gezegend. De afgevaardigden van de volgende plaatsen hebben ook het hunne bijgedragen om aan 't feest de rechte stemming te geven; zij waren tegenwoordig van: Haulerwijk, Groningen, N. Pekela en van 't Zandt.

De oude dreun van versjes voordragen en zoo iets dergelijks, miste ook hier bijna geheel. Met aandrang der liefde en heiligen ernst werd er getuigd van 't heil in Christus door oud en jong; dit werd gedurig afgewisseld door 't zingen van Psalmen en Gez. en liederen, terwijl de Martha's ondertusschen vlijtig dienden. Zoo was de tijd van scheiden al spoedig weer daar; maar wij gelooven, dat de nagalm nog lang in onze harten, ja zelfs in den hemel zal weerklinken. Wij roepen dan nogmaals alle jongelingen en jongedochters, die in dat werk bezig zijn, toe: ga maar steeds voort in den naam en de vreeze des Heeren, tot eere van God.

DEVENTER. Tot onze smart moeten wij berichten, dat wij op de laatste Gem. Verg. aan een lid de gemeenschap moesten ontzeggen, omdat in deze weduwe helaas! 1 Tim. 5 : 6 wordt vervuld.

Ten anderen was onze jaarrekening ook niet heel rooskleurig, doch we hopen, dat het tekort spoedig worde aangevuld. Toch bleek uit alles, dat de Gem. nog met moed de toekomst tegengaat, steunende op dien God die gezegd heeft, dat niet beschaamd worden die op Hem vertrouwen.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Uit de bidstonden-bus te Groningen *f* 3.23; van de zendingvereeniging „het Mosterdzaadje" te Sneek *f* 20; collecte bij het jongelingsfeest te Foxhol *f* 6.65.

N. v. BEEK.

Voor br. Spreeuwers te Compascumer-Kanaal:

Van br. B. te S. *f* 1; van 4 broeders en 1 zuster te Spijkenisse, „die niet aan den afgod „Assurantie willen offeren, maar wel elkanders lasten wenschen te helpen dragen" *f* 5; bij br. Horn van br. J. de B. te H. op A. *f* 4 en van 2 zusters te Sneek elk *f* 1; door br. C. Groet van de Gemeente te Haarlem *f* 6.15.

N. v. BEEK.

Voor de opleiding:

Van br. S. J. te G. een hectoliter aardappelen; van N. N. te G. *f* 5.

Voor een nieuw SILO te Zutphen:

Van drie jeugdige zusters uit Haarlem in dank ontvangen; een prachtige

SLUIMERROL

voor de Bazar.

PS. Zij, die meenen, dat de magazijnen vol zijn, kunnen wij verzekeren, dat er lang nog geen goed genoeg is om de Bazar te houden; moge dat anderen aansporen om nog veel te zenden. Uw dw. br. B. ROELES.

Veranderd adres:

(Ook voor de administratie van „De Christen")

N. VAN BEEK, Evangeliedienaar

te Stadskanaal (Gem. Wildervank).

ADVERTENTIËN.

No. 173 1 Maart 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

VOOR DE LIJDENSWEKEN.

Door zijne striemen is ons genezing geworden.
Jes. 53: 3.

Ter dood toe krank door mijne zonden,
En als een slaaf verkocht, gebonden
In dienst der ongerechtigheid;
Zoo was mijn lot, door lust en beven
In onrust als een zee gedreven,
Bij 't duchten van Gods majesteit.

Zoo hebt gij, Heer, ons gageslagen
En onze zonden weggedragen
Ze met u nemend in den dood;
Gij stierft voor ons, voor ons verrezen,
Zijn door uw striemen wij genezen,
Toen 't Vaderhuis gij ons ontsloot.

„Zijn hemelsch koninkrijk."

2 Tim. 4: 18.

Gindsche stad van den grooten Koning is eene plaats van *werkzaamheid.* De verlosten dienen hem dag en nacht in zijn tempel. Nimmer staken zij het volbrengen van huns Konings wenschen. Zij „rusten" altijd, voor zoo ver het de ontheffing van lasten en van zorgen geldt, maar nimmer rusten zij uit traagheid of uit werkeloosheid. Het gouden Jeruzalem is de vereenigingsplaats van het geheele volk Gods. Met Abraham, Izak en Jakob zullen wij eeuwig gemeenschap oefenen. Wij zullen heilige samenspraken genieten met het voortreffelijke heir der uitverkorenen, welke gericht uitoefenen met Hem, die hen door zijn liefdevollen en machtigen arm veilig tehuis gebracht heeft. Wij zullen geene solo's zingen, maar met koorgezang zullen wij onzen Koning prijzen. De hemel is het oord der verwezenlijkte overwinning. Geloovige, zoo vaak gij eene zege behaald hebt over uwe begeerlijkheden, zoo vaak gij na fellen strijd een hevige verleiding hebt gedood, alsdan geniet gij in dat uur een voorsmaak van de vreugde, die u voorbereid is, wanneer de Heer eerlang den satan onder uwe voeten vertreden zal, en gij u meer dan overwinnaar zult zien door Hem, die u liefgehad heeft. Het paradijs is eene plaats van zekerheid. Wanneer gij die volle zekerheid des geloofs geniet, dan bezit gij het onderpand van die heerlijke vastheid, die de uwe wezen zal, wanneer gij een verheerlijkt inwoner van het hemelsch Jeruzalem wezen zult. O! mijn heerlijk Vaderhuis, Jeruzalem, gij veilige haven mijner ziel! Dank worde reeds nu Hem toegebracht, wiens liefde mij naar U leerde verlangen; volmaakten dank zal ik U in eeuwigheid brengen, wanneer ik U bezitten zal.

'k Heb de eedle druif geproefd,
En voel mijn borst ontgloeien
Van heimwee naar des Heeren hof,
Waar al de trossen groeien.

Want mijn vermoeide ziel
Wenscht eeuwig zich te laven
Aan 't levengevend druivenbloed,
Die kostbaarste aller gaven.

Spurgeon.

De waarschuwende klok.

Nabij Engelands kust ligt een mooi klein eiland, Engelands tuin genaamd. Als men er heenvaart, ziet men midden in zee een groote klok, die door de golven in beweging wordt gebracht, zoodat zij voordurend luidt, om de menschen dag en nacht te waarschuwen voor de uitgestrekte rotsen en zandbanken, die zich aldaar in zee bevinden.

Als men deze klok zoo in het midden der zee ziet en haar tot allen, die er voorbij-komen, zoo ernstig en waarschuwend hoort spreken, dan komt bij een christen onwillekeurig de gedachte op, dat God door dit aardsche voorwerp *ook iets zeer ernstigs tot ons voor onze zielen* wil zeggen. Gij en ik, wij varen ook op eene groote, breede zee, op den grooten levensoceaan, met zijne menigvuldige gevaren voor onze zielen, die onbeduidende kleine scheepjes gelijken, die in zee gezonden worden, zoodra wij geboren worden.

Hoevelen zijn er, die geen stuurman hebben, die hen veilig over het water naar het Vaderhuis stuurt, die de heerlijke zeekaart niet kennen, die God ons in Zijn Woord heeft geschonken, opdat wij daarmede den weg door den oceaan des levens kunnen vinden, want wij kunnen de haven niet alleen bereiken. O! hoe diep zijn de arme zielen te beklagen? De Heere God heeft echter in Zijne oneindige liefde, ook ons zulke waarschuwende klokken geschonken, opdat onze scheepjes niet op de klippen en in de ondiepten van het verderf zullen stranden.

Ik wensch u, waarde lezer, nu eens iets over die waarschuwende klokken te zeggen. De eerste is 't geweten. Indien gij voor eene zonde staat, voor de rots, waarop gij stranden zult, hetzij het een leugen is, die gij op uwe lippen hebt, een driftig woord, dat uw mond wil ontglippen, dan luidt de klok van uw geweten duidelijk en ernstig, en wordt uw hart door de hevige golven van den hartstocht bewogen, dan luidt zij steeds duidelijker en hoorbaarder. Luister naar deze u door God geschonken klok, neem u in acht voor de gevaren der zonde.

Eene tweede waarschuwende klok is het geheugen. De gedachte aan het bedroefde gezicht uwer moeder, de spreuk, die zij u leerde, over de macht, die de zonde over ons uitoefent, als wij er aan toegeven, de herinnering aan alles wat wij gehoord hebben van den heiligen, alwetenden God, klinkt in uw hart met de waarschuwende stem: vlied de zonde.

Zoo is ook de herinnering aan bedreven zonden, waarover men diep berouw gevoelt, eene waarschuwende roepstem. Evenals een kind, dat zich gebrand heeft, het vuur vermijdt, vreest de mensch ook dikwerf de zonde, indien hij er de bitterheid reeds van geproefd heeft. De vervlogene jaren zijn voor ons ook eene waarschuwende klok tegen de dagelijksche terugkeerende gevaren, en sturen ons drijvend scheepje in de armen van onzen Heiland, de eenige veilige haven voor onze ziel. Luister dus naar de roepstem van zulke waarschuwende klokken! Hebt gij 't nog nooit gevoeld, hoe veilig wij bij den Heere Jezus zijn? Laat dit woord er u dan toe dienen, om uit de gevaren dezer wereld uwe toevlucht te zoeken onder de veilige bescherming van uwen Heer en Zaligmaker Jezus Christus.

(Overgenomen.)

Wat wilt gij?

2 Cor. 5 v. 10. 1 Petr. 4 v. 18*a*. 2 Petr. 1 v. 11.

Bovenstaande teksten klinken vreemd bij oppervlakkig lezen en zullen wellicht de vraag uitlokken: „hoe kan dit zoo wezen"?

Dat de geloovige wordt geopenbaard voor den Rechterstoel van Christus, wordt toch algemeen opgevat als een openbaar worden in en tot Heerlijkheid, terwijl in 1 Cor. 5 v. 10 wordt gesproken van een wegdragen, ook naar het *kwade*, dat wij hebben gedaan. Men is toch algemeen van oordeel, dat de zonden na onze bekeering gedaan, niet worden toegerekend, en terwijl de een alleen gelooft, dat men *nauwelijks* zalig wordt, alleen een ingaan in de Heerlijkheid erkent met vreeze en beven, veel zuchten, veel gebed en tranen — denkt de ander enkel aan eene ingang in de eeuwige Heerlijkheid met vreugde en blijdschap. En toch is geen van beiden alleen waar, of liever — beiden zijn waar — maar, het zal afhangen van hetgeen *door het lichaam* is gedaan. Gaan wij slechts bovenstaande teksten ieder op zich zelf na en het zal duidelijk wor-

den, welk eene ernstige waarheid en verheven roepstem Gods woord ook hierin tot ons richt. In 2 Cor. 5 v. 10 spreekt de Apostel, dat wij *geopenbaard* worden voor den Rechterstoel van Christus. Nu, iets dat geopenbaard wordt is iets, waarvan openbaar komt, wat het eigenlijk is, en de Apostel spreekt hier over geloovigen, niet over de wereld. Eenmaal zal dus gezien worden, wat wij innerlijk zijn geweest niet alleen, maar een iegelijk van *ons* zal *wegdragen* naar hetgeen door het lichaam geschiedt. Hoe ernstig en hoe waarschuwend!

Neen, niet alzoo, broeders en zusters, dat ons vleesch zou kunnen zondigen, en de geest een behagen zou scheppen in de wet Gods. Als dat zoo is, moet de geest maar zorgen, dat het vleesch niet zondigt. Onze God beschouwt ons lichaam niet enkel als een omhulsel voor onze ziel en geest, maar ook dit lichaam maakt een deel uit van ons wezen. *)

O, wij weten, dat God al onze zonden voor onze bekeering en toebrenging tot Zijne Gemeente achter Zijnen rug heeft geworpen. Jezus, onze Heiland is en blijft het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt en Hij is eene verzoening voor al onze zonden. Wat de Heer onze God vergeeft, heeft Hij ook vergeten. Is het echter niet duidelijk, dat hoe meer kwaad wij doen in en door dit lichaam, al des te minder goeds overblijft, dat God door Zijn H. Geest in ons heeft kunnen werken, omdat wij zelf Hem in den weg stonden en daardoor ons leven niet geheel tot Zijne eer was, hetwelk openbaar zal worden.

Ernstig en diep van beteekenis is daarom de waarheid, welke ons door Petrus wordt voorgesteld, dat de wijze en het hoe, waarop men zalig wordt, afhangt van ons eigen zijn hier, en de wijze en maat, waarop wij het leven, dat uit Christus in ons woont, openbaren.

In 1 Petr. 4 v. 18, spreekt de Apostel van een *nauwelijks* zalig worden, en in 2 Petr. 1 v. 11 van eenen ingang, welke, let wel, *rijkelijk* toegevoegd wordt. Groot verschil voorwaar. Als 't ons vrij staat dit beeld te gebruiken: de engelen zullen bij den een aan de poort des hemels nauwlettend toezien, of deze wel behoort tot degenen, die recht hebben op de heerlijkheid Gods, terwijl voor den ander de poorten des hemels zullen geopend worden en het kind Gods als het ware verwelkomd en ingeleid door de legerscharen des hemels, als in zegepraal wordt gevoerd tot den troon van zijn God, die hem de kroon der overwinning uitreikt.

Vanwaar dit verschil? Gaan wij na wat Gods Geest ons in dezen leert en voorhoudt.

In 1 Petri 4 v. 15, heeft de Apostel de geloovigen vermaand, dat zij lijden moeten om Christus wil, niet als degenen, die kwaad doen, en gaat voort in vers 17, te zeggen: het oordeel begint van het huis Gods. Nu, waar de Heer oordeelt, is er ook reden en oorzaak. Onze hemelsche Vader kastijdt ons tot ons nut, maar niet, of wij hebben het er naar gemaakt, beiden is waar. (Kastijding is toch zeker wel te onderscheiden van beproeving des geloofs, niet waar?) — Waar nu onze Heer de wereld oordeelt eenmaal, wordt ook de geloovige geoordeeld, 1 Cor 5 v. 10, en terwijl de ongeloovige *en* zondaar *niet* verschijnen kan, wordt de rechtvaardige (geloovige) nauwelijks zalig. Deze geloovige wordt zalig, maar als het ware door de oordeelen heen, indien zijn levensopenbaring alzoo is, dat hij door Gods Geest en Woord met de ongeloovigen en zondaren in éénen adem wordt genoemd.

In 2 Petri 1 v. 5—8 noemt de Apostel daarentegen alle eigenschappen op, welke bij en na elkander moeten worden gevoegd, waartoe wij (vers 4) de goddelijke natuur deelachtig zijn geworden; waarom hij ook zegt in vers 3, dat ons alles *is* geschonken, wat tot het leven en de godzaligheid noodig is; daarom, gaat hij voort: vermeerder uwe vrucht en voeg geloof, deugd, kennis, godzaligheid, broederlijke liefde en liefde jegens allen bij elkander; zij zullen u niet ledig en onvruchtbaar laten in de toekomst onzes Heeren; maakt alzoo uwe roeping en verkiezing vast, nimmer meer struikelende, en vervolgt daarna in vers 11, alzoo zal u *rijkelijk* worden toegevoegd den ingang in het eeuwig Koningrijk.

Ga alzoo voort, wil de Apostel zeggen, op den weg des levens, wees niet tevreden met hetgeen gij zijt, jaag naar de volmaaktheid, maak uwe roeping door het Evangelie, daarna uwe verkiezing door en in de genade Gods vast in uwe zielen, als vrucht van den arbeid des Geestes in uw hart, zoodat gij nimmer meer struikelt. Laat uwe voeten vast staan op den weg des levens, als gegrond op de rots der eeuwen, laat geen wankeling in u zijn, maar ga voort en vooruit op den weg des levens, in de wegen des Heeren, ondanks allen strijd, alle bezwaren, alle moeijelijkheid.

Is het niet, alsof wij den Apostel Paulus ons hooren toeroepen: „Werkt uws zelfs zaligheid met vreezen en beven, juist daarom en daardoor, dat God zelf het is, die in ons werkt het willen en het werken.” — Vrees niet voor iets, dat u tegen zou kunnen houden, noch Satans listen, noch gevlei of de haat der wereld, of de lasten van het vleesch, zullen u tegen kunnen houden op den weg des geloofs, want Hij, die het willen in u werkte, werkt ook het werken. Niet uw werk, o discipel des Heeren, het is Zijn werk. Niet *uw* kracht, maar de kracht des Zoons van God, wordt in u geopenbaard. Juist waar wij niets zijn, volbrengt Hij zijn werk. Verlaat u op den Heer en steunt op uw verstand niet. De Apostel Paulus getuigt, „ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik door Jezus Christus gegrepen ben” en hij bedoelt daar niet Zijne zaligheid, maar de kroon der onverderflijkheid.

De groote schaar, die *voor* den troon staat, met witte kleederen bekleed, (Openb. 7 v. 9), heeft palmtakken in de handen en *staat* voor den troon. De 24 ouderlingen (Openb. 4 v. 4, *zitten* rondom den troon en hebben *gouden kroonen*, welke zij neêrwerpen in lof en aanbidding.

O! er zijn er, die in z. g. geestelijke ootmoed zeggen: „o, als ik maar een dorpelwachter wezen mag in het huis des Heeren, ik zal tevreden zijn” en zeker, het is genade, niets dan genade, ook de minste zaligheid, doch de Heer heeft ons niet tot *kleine*, maar tot *groote* zaligheid geroepen. Onze Heiland wordt niet verheerlijkt naar waarde, wanneer men *nauwelijks* zalig wordt, maar daarin, dat ons den toegang *rijkelijk* wordt toegevoegd. Het hart van onzen hemelschen Vader is zeer ruim en Hij gunt ons in Zijn groote liefde het beste en hoogste, ook in Zijne heerlijkheid. Laat ons waken en bidden, opdat Hij ons kunne zegenen met Zijnen zegen. Die niet wettelijk heeft gestreden, wordt niet gekroond. De Heer onze God deelt als *rechtvaardige* Rechter de kroon uit. Haast komt de tijd, dat Hij, die ons leven is, zal geopenbaard worden en wij met Hem. Jezus zal geopenbaard worden in heerlijkheid, ook wij?

Laat ons toezien, broeders en zusters. De Heer komt en Zijn arbeidsloon is voor Zijn aangezicht en Hij zal een iegelijk vergelden naar Zijn werk. 2 Petri 3 v. 18. Openb. 3 v. 11—21², 22.

OLTHUIS.

*) 't Komt ons voor, dat de schrijver hier „vleesch” en „lichaam” met elkander verward. De uitdrukking „vleesch” in den tekst, waarop de schrijver schijnt te zinspelen (Rom. 7 : 27) beteekent daar niet het lichaam, maar is benaming van het zondige bestaan, de verdorvene natuur der menschen, ook bij den verloste. Dat vleesch kan niet anders dan zondigen, zelfs het *bedenken* des vleesches is reeds vijandschap tegen God. Van die *wet der zonde* nu is de christen vrijgemaakt door de wet des Geestes des levens in Chr. Jezus (Rom. 8) waarom hij geroepen werd: niet naar het vleesch, maar naar den Geest te leven. HORN.

Van het arbeidsveld.

Uit het uitgebreide en laatste verslag van br. Kremer kunnen wij, ook om de wille van plaatsruimte in ons blad, slechts een en ander aanstippen. Hij schrijft o. a.:

„Nieuwjaarsdag kwam ik op den middag te Groningen, om reeds des Donderdags weer te vertrekken, zoodat ik weinige mijner vrienden en kennissen mondeling geluk kon wenschen bij de intrede van een nieuwen tijdkring. Mijn laatste zendingsreis zou naar Deventer en Zutphen zijn, waarvoor de geheele maand Januari was bestemd. Ik kwam behouden op den 2den van Louwmaand aan in eerstgenoemde stad, ontving mijne orders voor den volgenden dag, n.l. om in Deventer zelve eenigen tijd te blijven werken. Is het moeilijk, ver van broeders en zusters verwijderd, geheel in den vreemde rond te zwerven, niet veel gemakkelijker onder eene bevolking, die bijna geheel aan het ongeloof is prijsgegeven.

Had ik vroeger wel eens over het moderne Deventer hooren praten, ik heb er nu iets van leeren kennen en gezien hoe treurig het met de menschen gesteld is, die van God en Zijn dienst ontbloot zijn. Ik werd òf in het geheel niet begrepen, òf daar mijn doel eenigszins werd gevat met een vlijmenden spotlach aangezien, alsof ik wel de betreurenswaardigste was onder de zon. Evenwel bleek mij reeds spoedig, dat in vergelijking niet ik, maar zij in de slechtste conditie stonden.

Het moderne ongeloof is zeer diep doorgedrongen in het volk, waaronder ik in hoofdzaak heb gewerkt. Ik ging van huis tot huis en ben bij vernieuwing tot de overtuiging gekomen, dat de moderne leer wel ontneemt, maar daarvoor niets terug geeft; vooral niet terug geeft aan het minder ontwikkelde volk, die grootendeels dan ook niets anders doen, dan zitten te mokken en te morren over de slechte toestanden, en hier zij het woord van een sociaal-democraat herhaald: „De moderne domine's hebben ons den hemel in de toekomst ontfutseld, maar nu geven zij ons ook de aarde niet, die wij evenwel hun af zullen dwingen.”

Men roemt in onzen tijd over de beschaving, die met reuzenschreden, zoo men zegt, over de aarde wordt verbreid, doch een beschaving zonder waar Christendom maakt de menschen diep ongelukkig en doet ze tot het heidendom terugkeeren. *)

Des Zondags was ik in het midden der broederen, want daaraan heeft ook een reizend prediker, gelijk ieder oprecht Christen, groote behoefte. Zij, die zoo gemakkelijk de gemeenschap met Gods kinderen kunnen verzuimen, toonen daardoor, dat hun geestelijk leven niet gezond is.

Bij afwezigheid van br. Roeles nam ik de beurt voor ZEd. waar, doch daar de „GRIEP” ook mij had gepakt, kon ik op Zondag 5 Januari niet optreden, evenmin te Zutphen; er werd besloten tot onderling vergaderen. Nu, naar wij mogen gelooven, leidde de Heer ook dat weer ten goede. Ik had ook het voorrecht een paar avonden als medegetuige op de

EVANGELISCHE SAMENKOMSTEN

te arbeiden, in gemeenschap der brs. Voorgangers.

Van Deventer uit bezocht ik OLST en WIJHE, in gezelschap van br. H., die zoo welwillend was mij gedurig op de buitentochten te vergezellen en tevens diende als wegwijzer en medearbeider. Wij waren van plan deze reis te voet te doen, maar het hemelwater viel zoo in milden overvloed neer, dat wij te Diepenveen den trein kozen. Te WIJHE aangekomen, bezochten wij eerst de ons opgegeven adressen om meteen te informeeren naar logies; doch hoe werden wij teleurgesteld, nergens konden we onderdak krijgen dan tegen betaling in een logement; maar dan konden we weer even goed naar Deventer terugreizen.

Het ziet er op godsdienstig gebied ook hier treurig uit, omdat het satan is gelukt een twistappel in het midden der geloovigen te werpen, waarnaar nu ieder grijpt, en zoodoende een verachten en verbijten van elkander tot verteerens toe wordt gevonden. Daarbij komt dat de strijd niet alleen gaat over de l e e r, maar over het b e h e e r. Wat men wel eens zegt: „niet om het *bloedje*, maar om het *goedje*.” Het spreekwoord van de honden met het been kan ook hier worden toegepast; want terwijl de vrienden der Evangelisatie met elkander vechten, komt de Chr. Ger. Gem. en gaat met den buit op den haal en vestigt zich daar inmiddels. Dat het ongeloof daarmede den spot drijft en soms schatert van lachen is wel te verstaan, en we

*) Hier geeft br. K. enkele voorbeelden op, zooals hij die heeft aangetroffen.

zouden mede doen ware de zaak zelve niet zoo droevig. Wij konden echter geene plaats vinden voor het hol van onzen voet, en een der hoofden van de Evangelisatie verzekerde ons „dat er in geen twintig jaar weer iets gedaan kan worden tot heil der bevolking op geestelijk gebied." En of wij nu al aanvoerden, dat er dan ook niemand meer konde bekeerd worden, en dat we hier eene roeping gevoelden om buiten allen strijd om „Jezus als den eenigen naam te prediken tot zaligheid," niets mocht baten om ZEd. van het ingenomen standpunt af te brengen. Wij verlieten hem in zeer droeve stemming (1 Cor. 10 : 23).

Van uit Deventer gingen wij over VOORST, waar ik tweemaal eene bijbellezing hield voor 7 à 8 menschen, naar Zutphen, om ook daar eenigen tijd werkzaam te zijn. Ik bezocht van daaruit de Marschweide, waar toen zeer hevig de influenza heerschte, zoodat de menschen eenigszins in gedrukte stemming gebracht, wel wat meer vatbaar schenen voor den troost des Evangelies. Ook in de achterbuurten der stad bezocht ik veel menschen aan hunne huizen, hield, waar de gelegenheid mij zulks aanbood, eene straatprediking, en werd eene keer als omsingeld door de straatjongens, die mij in optocht naar mijn logies brachten. In Deventer sprak ik ook een kort, ernstig woord tot de nieuwsgierige menigte, die, toen de lijkstatie van br. A. grafwaarts toog, op den hoek van den Brink samenliep en gaf nog ieder een traktaatje.

Ik had op deze reis een aardige ontmoeting, waaruit blijkt, dat „de God van Elia nog leeft." Ik kwam bij een arme, zieke zuster over wie mijn hart bewogen was vanwege haar droeven toestand. Maar daar tijd en plicht mij riepen om mijn werk onder de ongeloovige menschen voort te zetten, kwam ik in een gezin, waar na eenig praten de man zeide : „vrouw, geef dien man een kleinigheid." Ik verzekerde dat ik daarom niet kwam. „Ja," zegt hij, „ik wil u toch wat geven, want ge kunt zoo mooi en zoo goed praten." Wat ik ook deed om zulks af te weren, de vrouw liep naar de kast en stopte mij een KWARTJE in de hand; op eens dacht ik aan die arme zuster en nam het dankbaar aan. Doch nauwelijks had ik de deur achter mij toegedaan of ik hoorde de geefster al pruttelen op haar man: „Hoe kom jij daartoe, die man vroeg immers niets en wij zijn het zelf ook wel noodig." Ik ging mijns weegs, kwam op den middag bij een broeder, dien ik het voorgevallene vertelde, deze werd daardoor zoo getroffen, dat hij er mij iets bijgaf; toen anderen dat hoorden gaven die mij ook iets, kortom, ik had tegen den avond een klein sommetje bij elkander, om met dank aan God het aan het bestemde adres te brengen. Ik deel dit vooral mede om te doen opmerken, hoe de Heer duizende wegen heeft en gebruikt om de Zijnen van het noodige te voorzien, zelfs raven en ongeloovige menschen, dezulken die in den grond der zaak niet eens genegen zijn om wat te geven.

Des Zondags daarop hoorde ik een opwekkende preek over 1 Kon. 17 : 8—16. Waarlijk, het is niet te vergeefs met ons gansche hart op God te vertrouwen.

In GORSSEL hadden wij bij onzen doortocht een zonderling geval. Een man, dien wij ook 't voorgaande jaar hadden bezocht, ontving ons nu zeer norsch en zeide: „met die dingen houden wij ons niet meer op, want de Bijbel is een boek vol leugen en bedrog." Met veel vrijmoedigheid toonde ik hem uit zijn eigen woorden en leven aan, dat de Bijbel juist de waarheid zei, waaruit tusschen ons een levendige woordenwisseling ontstond. Hij ging zoo ver, dat hij verzekerde nu niet meer zich te bekommeren over „dood en eeuwigheid," waarop ik heel bedaard antwoordde: „ik geloof wel, dat gij een zeer verhard zondaar zijt." Dit was hem te veel en nu werd hij woedend en joeg ons de deur uit, om er nooit weer binnen te komen. We gaven hem een paar traktaten en gingen heel kalm naar buiten. Hij kwam ons na en wilde de blaadjes niet hebben. Wij zeiden: „wat we eenmaal hebben gegeven nemen wij niet terug." Toen scheurde hij ze stuk en wierp ze weg, doch in plaats van weg te waaien omsingelden de stukken hem, die door de warrelwind voor zijn raam omhoog werden gedreven. Wij bleven van uit de verte dit schouwspel gadeslaan en we bemerkten, dat hij razend werd van drift, omdat de stukjes papier hem nu dreigden, nu hij meende zich van ons voor goed ontdaan te hebben.

Onze bede was en is: „Heere, mocht ook deze man nog worden gered, en verlos hem uit de macht des ongeloofs."

Aan het einde van den dag vergoedde de Heer ons ruimschoots de velerlei teleurstellingen. Wij kwamen bij een jonge vrouw, die met alle vrijmoedigheid haren Heiland beleed en verhaalde ons menige treffende ervaring, die ze door de trouw van God had mogen ondervinden. Zulke mededeelingen zijn hartversterkend op den moeitevollen pelgrimstocht. Maar de Heer weet juist als een liefhebbend Vader, wanneer Zijne knechten en kinderen het noodig hebben.

Den 27sten Januari verliet ik dit gedeelte van Gelderland en Overijssel en vertrok via ZUIDVEEN, waar ik in het lokaal der Vrije Evang. Gem. nog het Evangelie verkondigde voor niet vele menschen. Juffr. de Gilde zet nog steeds met lust en moed den arbeid, door haar overleden echtgenoot aangevangen, voort, bijgestaan door de brs. en zrs. daar ter plaatse, met wien ik op zeer aangename wijze een en andermaal heb kennis gemaakt.

Woensdag 29 Jan. arriveerde ik goed en wel in Groningen, waar het 's avonds feest zou zijn van de Chr. Jongelingsvereen. Zeer veel heb ik daar genoten voor mijn hart, en ik verheugde mij zeer een jongeling te zijn, die door de genade Gods Christus als zijn Heiland heeft leeren kennen, en zou zoo gaarne willen dat al de jongelingen, die nu nog buiten Christus in de wereld leven, iets konden verstaan van het waarachtig geluk, dat een christen-jongeling heeft, die met de wereld en de dwaze en zondige begeerten heeft gebroken.

Hoewel mijn tijd nu om was voor „de Uniecent", ging ik toch op dezelfde wijze werkend voort in FOXHOL en van daar naar het LAGELAND, en mocht in de laatste plaats nog deelen in de feestvreugde der CHR. ZANGVEREENIGING.

Met dank aan God voor Zijn bijstand, roep ik ook de broeders en zusters een hartelijk „tot weerziens" toe. En breng bij dezen allen mijn oprechten en hartelijken dank voor de mij betoonde liefde in hun midden. Ik werd niet als een bijwoner, maar meestal als een huisgenoot, als een kind behandeld en verpleegd. Zie, zulk eene liefde des geestes door de genade Gods, is toch heel wat anders dan die der wereld, voor geld gekocht. B. ROELES.

ZENDINGSBERICHTEN.

Br. Mensink vervolgd:

„Den 5 November. Toen we in Tangier waren, eene week geleden, hadden we *f* 18 ontvangen, van Mevr. Hambury, voor de arme gevangenen in Tetuan. Heden maakten we een warm maal voor hen en wel dat, daar zij zoo veel van houden, kuskus met mutton. Eerst toen de maaltijd gereed was, kwam de goede dame, boven genoemd, geheel onverwacht bij ons. De arme menschen waren verblijd. En wij verheugen ons met de blijden.

Den 13 Nov. waren we uitgenoodigd om bij een Moor te komen middagmalen. Wij namen de uitnoodiging gaarne aan en gingen er tegen $6^1/_2$ uur heen, in het Moorsch gekleed. Na een kort gesprek was de kuskus gereed en binnen gebracht. Negen personen namen plaats aan den disch en in een oogenblik was de schaal zonder vork of lepel geledigd. De vingers moeten hier alles verantwoorden.

14 Nov. Heden zag ik de Mohamedaansche godsdienst, zooals nooit te voren. Voorwaar, dit godsdienststelsel is niet van boven, maar is aardsch, zinnelijk, duivelsch. Deze week vierden ze Mohameds geboortedag. Het feest duurt zeven dagen. Sommigen hunner, die zichzelven getrouwe volgelingen van Mohamed noemen (bin Aïsa), de beschermheilige van — Mequines, vierde denzelfden tijd zijn geboortedag.

Deze heilige (?) leerde: de menschen moeten dingen doen, waaraan zij geene behoefte hebben. Nu, zij deden dan ook dingen, die tegen elke wezenlijke behoefte van ieder redelijk wezen ingaan. — Zij offerden des morgens eenige jonge stieren, wier vleesch zij des avonds aten. Met het bloed dezer dieren bestreken ze hun voorhoofd en hoofddeksel. Vervolgens begaven zij zich in de straten, dansende, zingende, blazende met trompetten en springende gelijk waanzinnigen. Een levend schaap werd in hun midden gebracht; zij namen en scheurden het in stukken en aten het op, rauw met het bloed. Wanneer het gebeurd, dat een hond of kat in hun weg komt, dan behandelen ze die somtijds op dezelfde wijze. Een van hen bleef den geheelen tijd aan het hoofd der bende, immer kluivende aan een been van het schaap; hij verslondt ook de wol en brulde als een leeuw.

Ik gevoelde mij wonderlijk te moede, toen ik dit verschrikkelijk tooneel aanschouwde."

Men kan dit arme volk niet anders dan beklagen, want ze zijn in satans macht

O God! tot hoe lang?"

G. N. v. B.

Evangelische Samenkomsten

GEHOUDEN TE ZUTPHEN, OP DE AVONDEN VAN 17 TOT EN MET 21 FEBRUARI L.L.

Door eenige bemiddelde en goedgezinde vrienden, buiten de Gemeente, waren wij finantieel in staat gesteld, om de jaarlijksche meetings voor de 7e maal te houden, op de bovenzaal der Arbeiders-vereeniging, daartoe expres afgehuurd.

De opkomst, wel niet zoo groot als 't vorige jaar, was toch over het geheel zeer bevredigend, behalve den laatsten avond, toen de EAchtb. Heer Burgemeester verjaarde, wien eene serenade werd gebracht, waardoor wij het zoogenaamde nieuwsgierige volk misten; toch was het een rijk gezegende avond, want twee mannen kwamen tot de overgave van hun hart aan Jezus of beter tot het besliste uitspreken daarvan. Moge God hen sterken in hun moeitevollen loopbaan, waarin het zeker ook niet aan hoon en smaad zal ontbreken en dat ze met hunne vrouwen, die reeds eerder de goede keus deden, nu voortaan met een beslistheid des harten, die niet den minsten twijfel overlaat, den Heer mogen dienen.

Wij verblijden er ons in, dat er onder het spoorwegpersoneel zulk een heerlijke werking van Gods genade openbaar wordt.

Als sprekers traden, behalve de drie bekenden: de Hart, Horn en Roeles (br. van Beek kon niet komen) ook nog op de B.B. v. d. Hoek uit Leeuwarden en Mr. Brants uit Zutphen. De laatste gaf zijn smart te kennen, dat deze arbeid zoo veel tegenstand ondervond en zoo weinig belangstelling inboezemde bij diegenen, van wie men redelijker wijze iets anders mocht verwachten. „Mijn optreden is nu volstrekt niet het bewijs, dat ik met deze broeders in alles meêga, maar toch mocht en wilde ik niet nalaten om openlijk mijn sympathie voor deze wijze van arbeid uit te spreken. De duizenden toch gaan verloren, terwijl de christenen over kerkleer en kerkvorm twisten. Dit moet anders worden, en God geve zulks spoedig!"

Voor een goed verstaander gaf hij de oorzaak van tegenwerking duidelijk te kennen, waaraan br. Roeles nog een woord vastknoopte en een vluchtigen terugblik deed vallen op de zeven jaren, die de Heere God hem het voorrecht had geschonken in deze stad te arbeiden. Niet openbare bestrijding, zeide spreker, maar bedekte tegenstand is immer ons deel geweest en dat meestal van kerkelijk godsdienstige menschen.

Over het geheel is er met ernst getuigd, en wij betwijfelen niet of ook op deze week van zaaien zal nog een dag van oogsten volgen. We bereikten ook nu weer een deel des volks, dat anders weinig of in het geheel geen kerken bezoekt. Ten slotte nog een woord van dank aan allen, die ook deze samenkomst deden welslagen, alsmede aan de juffrouw die zoo welwillend haar tijd beschikbaar stelde om den zang met het orgel te begeleiden, en boven alles

DEO GLORIA.

Deventer. B. ROELES.

GEMEENTENIEUWS.

STADSKANAAL. Zondag 16 Febr. was voor de Gemeente hier een hoogst ernstige en gewichtige dag. Onze geliefde br. van Beek, tot ons overgekomen om in ons midden te arbeiden, werd des morgens door br. de Vries van Haulerwijk (die tot dat einde door de Gem. uitgenoodigd was) bij de Gem. ingeleid. ZEd. sprak over den tekst Ex. 17 : 10—15. Hij wees er in de eerste plaats op, dat Mozes met den staf Gods al de teekenen en wonderen in Egypte, bij de Roode zee en in de woestijn verricht had.

In de tweede plaats wees hij de Gem. op hare hooge en dure roeping, die zij te vervullen heeft in deze wereld. Dat de Heer haar gesteld heeft, om even als Jozua en de kinderen Israëls te strijden tegen de zondaars, niet om hen te vernietigen, maar om hen van hunne ongerechtigheid te verlossen door hen te leiden tot Hem, die van den hemel gekomen is om hun Zaligmaker te wezen, opdat ook zij zich zouden verblijden in de vrijheid en heerlijkheid der kinderen Gods.

Vervolgens werden de Ouderlingen gewezen op hunne verhevene roeping, ook in betrekking tot den beroepen Voorganger, en dat het hunne bijzondere taak was den Voorganger te steunen, even als Aäron en Hur Mozes ondersteunden, toen hij de staf Gods in de hoogte hield. Daarna wees hij den Voorganger op zijne roeping om den staf Gods omhoog te houden, in de verzekering, dat de Heer zijne banier was.

Nadat de spreker de Gem., Ouderlingen en Voorganger toegesproken had, hen herinnerende aan den duren prijs, waardoor zij tot hunne heerlijke roeping gekomen waren, deed hij br. van Beek de vraag, of hij zich door God in dezen weg geroepen achtte, hetwelk ZEd. bevestigend beantwoordde door te zeggen: „Ik heb wel niet, even als Mozes toen hij geroepen werd een wonderteeken uit den hemel ontvangen, maar toch heeft het getuigenis des H. Geestes in mijn hart, mij de volle overtuiging gegeven, hier door God geroepen te zijn." Daarna werden de Ouderlingen gevraagd of ook zij de overtuiging hadden, naar den wil des Heeren gehandeld te hebben, en of zij hunnen Voorganger in alles zouden wenschen ter zijde te staan. Hierop gaf br. Stavast te kennen, dat de zaak hem tot blijdschap was, en dat hij getrouw wenschte te wezen. Br. Engelsman betuigde in dieproerende woorden, dat (de Ouderlingen), doch *bovenal wat hem persoonlijk aanging*, het zijne vaste overtuiging was naar den wil des Heeren gehandeld te hebben, en dat het zijne innige begeerte was den Voorganger in alles te steunen, opdat de Gem. in heiligmaking mocht toenemen en dat velen, die den Heer Jezus nog niet kennen, den eenigen naam, die onder den hemel gegeven is, waardoor wij moeten zalig worden, ook mogen leeren kennen, en verlost worden uit hunne ijdele wandeling, waarin ook wij allen eertijds verkeerd hebben. Nadat de Voorganger en Ouderlingen elkander de rechterhand der gemeenschap gegeven hadden, knielden ze gezamenlijk neder om het verbond te bekrachtigen, en werden, terwijl de Gem. stond, door br. de Vries en den Voorganger met ernstige smeekingen de belangen van allen den Heere opgedragen, waarna we elkander staande toezongen Ps. 134 : 3. Nu verliet het talrijke publiek en de Gem. in ernstige stemming het kerkgebouw om te 2 ure in den namiddag andermaal samen te komen, en van onzen br. van Beek te hooren, naar aanleiding van Col. 1 : 28, wat de roeping is van een dienstknecht van Christus en wees op het in de eerste plaats noodzakelijke voor een arbeider in het Evangelie, dat hij zich zeker bewust is een geroepene des Heeren te zijn tot dat werk. ZEd. schetste in korte trekken, wat hij der Gemeente en in het algemeen den volke in hoofdzaak wenschte te verkondigen.

De Gemeente heeft het recht, merkte hij verder op, te vragen, dat hij de waarheid Gods duidelijk voorstelle, de schriften opene en de banier des kruises omhoog houde, ten einde haar te leeren en te vermanen, en om zoo te trachten een iegelijk mensch volmaakt te stellen in Christus Jezus. Na nog een kort woord gesproken te hebben tot het talrijke publiek, dat ons gebouw vulde, en na allen met drang der liefde Christi vermaand te hebben, dat zij zouden vlieden tot Hem, die zich zelven gegeven heeft, ook voor hunne zonden, en nadat onze Voorganger aller behoeften den Heere had opgedragen, gingen wij weer van elkander, naar wij vertrouwen met de overtuiging in het hart, dat de Heer de Gem. te Stadskanaal zal zegenen.

J. R.

GEDACHTEN.

Wie door *hoogmoed* in het werk des Heeren steeds de *eerste* wil zijn, en wie door *traagheid* immer de *laatste* is, zijn elkanders tegenvoeters; — maar zij zien veelal niet, dat God de hand dreigend tegen hen beiden opheft.

In den onbezonnen arbeid van voortvarende Christenen, vinden de tragen een kussen om te blijven rusten, ondanks de aansporingen Gods, om voor Hem te werken; terwijl eerstgenoemden in dat kussen een afleider zoeken voor het tegen hen gerichte hemelvuur van Gods heiligheid.

Wie God dient in de Adamsnatuur is een speelbal van het ongestadige succes; (voorspoed) wie Hem dient door de nieuwe natuur en den Heiligen Geest, is dan nog een held in den strijd, als velen verslagen ter aarde neer liggen.

H. D. H.

SPROKKELINGEN.

TWEE LEVENSBESCHOUWINGEN.

DE VROEGERE.

Voor God en Naasten leven,
En naar volmaking staan;
Ziedaar op 's levensbaan
De taak u voorgeschreven,
Den eisch aan u gedaan.
Gij vaardt die dankbaar aan,
Scheen vrees en heilig beven
U om het harte slaan.
De neigingen weerstreven,
Maar, 't oog tot God geheven,
En door zijn Geest gedreven,
Zwak sterv'ling! zal het gaan.

DE NIEUWSTE.

Te leven om te leven,
Te strijden om 't bestaan,
Ziedaar wat ons voortaan
Als doel voor 't oog moet zweven,
En — *niet* ter harte gaan,
De rest is droom of waan.
Waar die zijn opgeheven;
Daar vangt de wijsheid aan . . . .
Ja! — Mits de mensch, gedreven
Door wat ont-menschten schreven,
Naar 't voorschrift hem gegeven,
Den mensch heeft uitgedaan.

N. BEETS.

Lectuur.

Onzen vrienden, die Engelsch lezen, bevelen wij zeer aan het tijdschrift: „The Church." Het verschijnt maandelijks, 32 bladzijden groot en kost 7½ cent p. ex. Het wordt uitgegeven door „The Baptist Tract & Book Society, 22a, Furnivalstr. London, E. C." en kan ook besteld worden door tusschenkomst van

N. v. BEEK,
Evangeliedienaar te Stadskanaal.

Vriendelijk verzoek.

Door eenige broeders werd ons verzocht (en reeds bestellingen gedaan) het stuk „De stervende tamboer", voorkomende in den vorigen jaargang van ons blad, als traktaat of boekje te laten herdrukken. Doch aangezien daaraan nog al eenige uitgaven verbonden zijn, kunnen wij er niet mede beginnen, voor wij zoo vele bestellingen hebben, dat we van de dekking der drukkosten zoo ongeveer verzekerd zijn. Zondagschoolhouders en allen, die van bovengenoemd geschriftje gediend zouden willen zijn, verzoeken wij ons zoo spoedig mogelijk hunne bestelling op te geven.

Afwachtend Uw dw. dr.,
N. v. BEEK.

STADSKANAAL (W.)

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Ontvangen van br. K. V. te W. *f* 1.—.

Voor br. Spreeuwers.

Idem *f* 2.—.

Voor den Unie-cent.

Idem *f* 1.—.

Voor „een nieuw Silo" te Zutphen.

Idem *f* 1.—.

N. v. BEEK.

Voor br. Spreeuwers te Compascumer-Kanaal:

Van br. J. Schoemaker te Muscatine (Iowa) *f* 24.39, uit de Armenkas der Gemeente aldaar.

J. HORN.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van R. H. te G. *f* 0.65, G. M. te G. *f* 0.65, M. de W. te G. *f* 0.65, K. J. te G. *f* 1.30, R. L. te G. *f* 0.65, P. L. Zuidlaren *f* 1.30, J. H. te G. *f* 0.65, van Haulerwijk *f* 3.25, J. de V. te Leeuwarden *f* 4.55, Wed. B. te G. *f* 0.65, H. A. te G. voor A. te Nijborg *f* 1.30; nog van Foxhol *f* 1.30, J. v. d. K., den Haag, *f* 0.65, Wed. O. te G. *f* 0.65, H. S. te G. *f* 1.30, S. H. te Venloo *f* 1.30, door J. R. Valthermond *f* 6.72, door E. v. d. S. te Haarlem *f* 4.55, T. N., Grand Rapids, *f* 1.70.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

No. 174 15 Maart 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Vader! de ure is gekomen.

Joh. 17 : 1.

't Is nacht. In gezelschap Zijner elf jongeren, die zwijgend aan Zijn zijde gaan, verlaat de Heer de Paaschzaal, begeeft zich buiten Jerusalem, wandelt het dal van Josafat door, tot dat Hij aan de beek Kidron gekomen is. Daar houdt Hij stil, blikt op naar den hemel, hoor! Hij bidt.

Verheven schouwspel, door 't zachte licht van de vollen maan beschenen. Zie, de gezalfde Gods, gezalfd tot Profeet, Priester en Koning, heeft zijn Profetische loopbaan voleind en staat aan den drempel van den heiligen tempel Zijns lijdens, waarin Hij Priester en offer beide zal zijn.

En eer Hij nu dien gewijden grond betreedt, gewijd reeds door Zijn gebed, maar straks voor eeuwig gewijd door Zijn bloedzweet en tranen, bidt deze Hoogepriester. Dan zal Hij den Kidron overtrekken en den hof Gethsemané binnengaan.

Hoor den aanhef: „Vader!", hoe vertrouwelijk en onderworpen te gelijk. Zoo als Hij dat „Vader" uitspreekt vermag de *eeniggeborene* het alleen.

Vader! de ure is gekomen. Wat mag Hij bedoeld hebben met die „ure"?

Bepeinzen wij zulks; staan wij bij de beteekenis van dit woord stil, met het oog op

a. 's Heilands lijden; *b.* Gods raad en Zijn uitvoerder; *c.* het rijk der duisternis; *d.* de verlossing des zondaars; *e.* de roeping der christenen.

'*s Heilands lijden.*

De Heer noemt Zijn lijden een „ure"; en wij zeggen: welk een ure!

't Brengt ons het woord te binnen wat de Heer in het voorgaande hoofdstuk zegt (vs. 21): „Eene vrouw wanneer zij baart, heeft droefheid, dewijl hare ure gekomen is. Hare ure, en dit is zijne nre, de ure bij uitnemendheid.

's Heeren lijden een „ure" en welk een ure! Reeds ging de verrader uit, en verhief de man, die zijn brood met hem at, de verzenen grootelijks tegen hem. Straks, o schrikkelijk oogenblik! zou hij de kus des verraads op zijn aanminnig aangezicht drukken, die hem, den getrouwen vriend bij uitnemendheid, als een slangenbeet in de ziel zou zijn, die hem meer smart zou veroorzaken dan de scherpe nagelen, die straks Zijn handen en voeten aan den schandpaal zouden hechten.

Welk een ure! Denk aan Getsemané's zielelijden, nog verzwaard door het slapen der getrouwen; denk aan de bende met zwaarden en stokken; de vernedering bij Annas, de verguizing bij Kajafas, waar de verloochening van Zijn geliefde Petrus de mate Zijner smarte zou vol maken; zie Hem ten speelbal van Pilatus' dubbelhartigheid, Herodes' moedwil, en der Romeinschen soldaten euvelmoed. O, zie Gods heilig kind, tot zonde gemaakt, zelfs 's Vaders gemeenschap derven en uitroepen: Mijn God, mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten?! Wel mogen wij zeggen: welk een ure!

Maar niet minder beteekenis heeft deze zielsuiting als wij ze beschouwen met betrekking tot

Gods raad en Zijn uitvoerder.

De Heiland spreekt zoo bepaaldelijk over deze ure, alsof zij een ure ware, die èn Hem èn den Vader beiden bekend was, en door beiden bestemd.

Ja, lezer, deze ure stond in verband met een andere ure.

Vraagt ge: „wellicht met die ure, toen de morgensterren de heerlijkheid van al het geschapene bezongen?" Neen mijne geliefden, maar met die ure toen de beelddrager Gods, verontreinigd, zich sidderende voor zijn God verborg; de rampzaligste ure, die immer op deze aarde sloeg.

Ja, meer nog, de ure waarvan de Heiland hier tot Zijn Vader spreekt als bij beiden bekend en bestemd, wijst terug tot voor de tijden der eeuwen.

Aanbiddelijke geheimnis van Gods ondoorgrondelijken Raad! Was het Lam niet alreede geslacht vóór de grondlegging der wereld? (Opb. 13:8)

Sla eens op spreuken 8: 22—31, daar spreekt de opperste wijsheid, Jezus Christus:

De Heere bezat mij in *het* beginsel zijns wegs, vóór zijne werken, van toen aan. Ik ben van eeuwigheid af gezalfd geweest, van den aanvang, van de oudheden der aarde aan. Ik was geboren, als de afgronden nog niet waren, als nog geene fonteinen waren, zwaar van water; aleer de bergen ingevest waren, vóór de heuvelen was ik geboren. Hij had de aarde nog niet gemaakt, noch de velden, noch den aanvang van de stofjes der wereld. Toen Hij de hemelen bereidde, was ik daar, toen Hij eenen cirkel over het vlakke des afgronds beschreef; toen Hij de opperwolken van boven vestigde, toen Hij de fonteinen des afgronds vastmaakte; toen Hij de zee haar perk zette, opdat de wateren zijn bevel niet zouden overtreden; toen Hij de grondvesten der aarde stelde; toen was ik een voedsterling bij Hem, en ik was dagelijks *zijne* vermakingen, te aller tijd voor zijn aangezigt spelende; spelende in de wereld zijns aardrijks, en mijne vermakingen zijn met der menschen kinderen.

Ziedaar u een blik gegeven vóór de tijden der eeuwen. Zie Gods lieveling, Gods voedsterling, spelende voor Gods aangezicht. En wat was zijn speelgoed en kinderlijke vermaking? De wereld van Gods aardrijk, de menschen-kinderen. Wanneer? toen van de stofjes der wereld de aanvang nog niet gemaakt was, toen nog geen fonteinen waren zwaar van water.

En diezelfde Zoon zegt: Ik ben van eeuwigheid af *gezalfd* geweest (vs. 23). Gezalfd? Maar staat Zijne zalving dan niet in betrekking tot Zijn middelaarswerk? Ongetwijfeld; maar gelijk het Lam voor de grondlegging der wereld geslacht is, is ook de borgstelling des Zoons; zegt Hij niet: Zie, ik kom om Uwen wil te doen, o God, Gij hebt mij het lichaam toebereid, in het begin des boeks is van mij geschreven? Hebr. 10; Ps. 40.

Hoe plechtig is in dit verbond de oorkonde van 's menschen schepping; als na het zevenvoudig herhaalde: „en God zeide" er een pauze in het scheppingswerk schijnt gekomen en de Vader en de Zoon en de Heiligen Geest samen raad schijnen te houden, toen God sprak: Laat *ons* menschen maken naar *ons* beeld en naar *onze* gelijkenis.

Voor die menschenkinderen, die reeds voor de tijden der eeuwen Zijne vermakingen waren, heeft de Zoon zich borg gesteld, wanneer zij ter kwader ure, door de bestaande booze macht, ten val gebracht mochten worden. *)

Daarom is die ontboezeming des waren Hoogepriesters niet anders dan de echo van borgstelling des Zoons van voor de tijden der eeuwen, en in deze *ure*, de ure eener *onbegrensde, vrijwillige, ontfermende* liefde, tot redding van Adam's geslacht. Een ure, waarin de Zoon volmaakte gehoorzaamheid aan Zijn Vader zal toonen, waar Hij komt om Zijnen (Gods) wil te doen.

Maar ook tot

het rijk der duisternis

staat deze ure in betrekking. Zegt Jezus niet tot die Hem willen vangen (Luk. 22: 53), dit is *uwe* ure en de macht der duisternis?

Ja deze ure was de ure van de macht der duisternis, de ure harer hoogste machtsopenbaring, maar tegelijk ook die harer volkomene vernietiging.

Vreeselijke aanblik in Edens hof: het sidde-

(*) Ik gevoel dat deze voorstelling een menschelijke is, maar hoe kunnen wij anders dan op menschelijke wijze over het Goddelijke en eeuwige spreken.

rende menschenpaar, dat zelfs elkanders blikken vreesde, en Satan met den helschen grijnslach op het gelaat van wege zijn triumf. Straks staat hij vol hoovaardij bij Abel's graf, het eerste van de millioenen die volgen zullen, als zoovele zegeteekenen van hem wiens naam is: Geweldhebber des doods. Zie, hoe hij de aarde met wrevel en vloek vervult, en een zee van jammer over Gods schepsel brengt.

Toch, zijn grijnslach was te voorbarig, zijn jubel te vroeg; zie daar verschijnt in de volheid des tijds het zaad der vrouw, dat hem, naar luid van Gods vonnis over hem, den kop zal vermorselen. Doch hij neemt zijn maatregelen, spant zijn strikken; verzoekt hem bij zijn optreden, met welberaamde verzoekingen; treedt hem gedurig op zijnen weg tegen; nimmer toch was het getal bezetenen zoo groot als tijdens 's Heilands omwandeling. Eindelijk besluit hij den Christus te dooden. De dood des Heilands toch wordt in de H. Schrift even stellig aan Satan's opzet als aan de botvierende boosheid zijner onderdanen toegeschreven. Lezen wij niet: „toen voer de duivel in het hart van Judas?" Dit is een exceptie, iets apparts; boos was Judas reeds lang; nu was hij erger dan bezeten; in hem heeft Satan vleesch en bloed aangenomen.

Welk een triumf, als Satan Gods gezalfde aan den vloekpaal klonk.

En toch, dit was juist zijn nederlaag; hier verspeelde hij zijn recht door een zondelooze aan den vloekpaal te brengen; door een rechtvaardige te dooden.

Heeft hij zijn misslag wellicht gezien toen hij heel het rot zijner handlangers, de eene moordenaar zelfs niet uitgezonderd, uit alle macht deedt brullen: „verlos u zelven," „kom af van het kruis!"? Misschien.

Zijn overwinning was zijn nederlaag, want zijn bestrijder zou door zwakheid overwinnen en door zijn dood den dood dooden, en straks als verwinnaar uit het graf weerkeeren met de sleutels van hel en van dood aan zijn gordel.

Vader! de ure is gekomen, zoo bad de Hoogepriester, de ure zijns lijdens, de ure tot vervulling van Gods raad, de ure van de macht der duisternis, maar ook de ure van

de verlossing des zondaars.

Zondaar, schik u om uwen God te ontmoeten; evenwel niet in wrekende gerechtigheid, maar in lijdende liefde.

O, bedenk het, Zijne ure was *uwe* ure; Zijn lijden *uw* lijden, en daarom bewerkte Zijne vernedering uwe verhooging; Zijne veroordeeling uwe vrijspraak; Zijne banden uwe bevrijding; Zijn sterven uw leven.

Deze bange ure doorworstelde Hij voor u, dezen „oogenblik van Gods toorn," opdat er voor u „een leven in Gods goedgunstigheid zijn zou."

Ja, Zijne ure was de ure van de verlossing der wereld; van de zaligheid uit genade; van de vergeving der zonden in Zijn dierbaar bloed.

Zijne ure verkondigde Hij aan Zijn Vader, en aan Zijne gezanten droeg Hij op u *uwe* ure te verkondigen.

Daarom dan ook: „haast u!"; uwe ure spoed ten einde; straks is het weer Zijne ure, maar dan als Rechter.

Verlosten,

wat gaat er in uw hart om, als gij uw Heiland daar zoo ziet staan en zoo hoort bidden?

Is er bij den aanblik van zooveel liefde nieuwe verteedering in uwe ziel?

Nieuwe toewijding bij zoo volkomene overgave van uw Heiland?

Dieper haat tegen alles wat deze liefde zou kunnen bedroeven?

En een keuze tot standvastiger kruisdragen uit liefde tot de wereld, uit wederliefde tot uw Heiland?

God geve zulks! Amen.

Sneek. HORN.

Het lijden van onzen Heer.

Indien er van een gewichtig*ste* of belangrijk*ste* gedeelte in de geschiedenis van het leven onzes Verlossers op deze aarde sprake mag zijn, dan is zulks gewis de lijdensgeschiedenis. Het middelpunt van alle feiten, welke deze geschiedenis vermeldt, is het kruis, en dat kruis is het brandpunt voor de gedachten van geleerden en ongeleerden onder de christenheid, en zelfs van velen buiten dezelve staande, en is de oorzaak van roem geweest voor alle oprechte jongeren des Heeren door alle eeuwen onzer christelijke jaartelling heen.

En niet alleen wordt door de Gemeente des Heeren eene gedurige gedachtenis van het lijden en sterven van onzen Heer bewaard door de breking des broods en het opnemen van den drinkbeker bij het avondmaal, maar ook in de prediking des Woords wordt zij aan dat gewichtigste aller heilsfeiten gedurig herinnerd.

Het is in de christelijke kerk een vaste regel geworden, om gedurende de zeven weken vóór het Paaschfeest meer bepaaldelijk in de prediking bij de lijdensgeschiedenis stil te staan, en die ter overdenking der christenheid voor te leggen. Dezen regel houden wij — ter wille van de zaak — belangrijk genoeg om er ons ook aan te houden, zonder ons door iets te laten binden of zoo bepaaldelijk op een zeker getal weken te letten.

De lijdensgeschiedenis is niet alleen waardig biddend nagespeurd en overdacht te worden, maar het is hoogst noodzakelijk voor den christen dat het geschiede. Die geschiedenis werpt een gansch bijzonder licht op den persoon des Verlossers en op de teweeggebrachte verlossing. Nergens valt voor het oog der wereld — al is dat oog ook verblind — een glansrijker goddelijk licht op den Persoon des Heeren dan daar, waar Hij zich overgevend in gehoorzaamheid aan 's Vaders wil, als onder de machten der duisternis en in de akeligste schaduwen des doods wegzinkt. Voor den aanblik van den verharden Jood en den verblinden Heiden mocht het schijnen alsof nu eindelijk de boosheid en satanslist zegevieren zou; voor het oog des geloofs toch is het door alle tijden heen gebleken, dat in de zwakheid des kruises de goddelijke macht des Verlossers zich openbaarde, en dat daar de zondaarsliefde Gods zich op het luisterrijkst heeft getoond en aangeprezen. Hier aanschouwen wij de macht en majesteit Gods, die zich door Jezus Christus wreekt op al de machten der duisternis, die gansch en al ontwapent en over hen triumfeert (Col. 2: 15) tot eene eeuwige verlossing of vrijmaking van ons geslacht, — om de zonde teniet te doen, den weg tot verzoening met Zich voor alle menschen open te stellen (Rom. 5: 10; 2 Cor. 5: 19, 20), en door den dood heen leven en onverderfelijkheid te openbaren, en door het Evangelie aan het licht te brengen (1 Tim. 1: 10) voor allen, die onder de heerschappij van zonde, dood en oordeel liggen. — Welgelukzalig de mensch, die zich in ootmoed, schuldgevoel en hartelijk geloof met het kruis, liever gezegd, met den lijdenden, maar nu verheerlijkten Christus in betrekking stelt, — die de bede, welke nog van Christus' wege tot de menschen komt, gehoor geeft: „Laat u met God verzoenen!" — In de zoodanigen wordt Gods doel, dat Hij had met de overgave Zijns Zoons, bereikt, en zij worden voor den Heer Jezus zelf een loon op Zijn smarten, waarover de Engelen voor Gods troon en de kinderen Gods in den hemel en op de aarde zich verheugen en God verheerlijken.

En staren wij nu op den grooten Lijder, — Hij de Zoon des eeuwigen Gods, zelf ook eeuwig één met den Vader in natuur en wil — overgegeven om te lijden en te sterven onder de wreede handen van zondige menschen, om zoo in den dood weg te zinken — zij het dan ook maar voor korten tijd — die alleen voor zondaars en misdadigers kon gedacht worden; inderdaad, dat wonder doet ons met een dichter uitroepen:

„In deze zee verzinken mijn gedachten.
O liefde! die om zondaars te bevrijden,
Zoo zwaar woudt lijden."

Dat lijden onzes Heeren was werkelijk meer dan eene lichamelijke smart, waar vaak door ons, gevoelige, zinnelijke menschen zooveel nadruk op gelegd wordt. Wat het lichamelijk lijden aangaat, ja dat was zeer smartelijk, maar toch zou er in de geschiedenis wel menschelijk lijden en foltering aan te wijzen zijn, nog vreeselijker en smartelijker dan van onzen Heer. Wij moeten het diepste en smartelijkste van 's Heeren lijden zoeken in den aard van hetzelve. De strijd werd hoofdzakelijk op het gebied der ziel gestreden, gelijk in Gethsémané, *waar Zijne ziel tot den dood toe benauwd werd*, openbaar geworden is. Gaarne bekennen wij, dat we van den aard van dat lijden nog slechts zeer weinig kunnen zeggen; er liggen diepten in, die wij niet kunnen peilen.

Dit mogen wij zeker wel aannemen, dat 's Heeren lichamelijk lijden niet te vergelijken is met Zijne innerlijke zielesmart. Eerstens wel vanwege de openbaring van de ongerechtigheid van het menschelijk geslacht, die door de verwerping van Hem en in de wreedheid, waarmede Joden en Heidenen vereenigd al hunnen haat op Hem deden losbranden, ten hoogsten toppunt steeg. Van de schaduwen van eigen lijden uit overzag Hij den jammerlijken toestand der wereld, die Hem, den volmaakt Rechtvaardige, geen plaatsje op den aardbodem gunde, en Hem een doodelijken haat toedroeg. Hierdoor werd al de hardheid der harten en de verblindheid der zielen openbaar.

Ten tweeden hebben wij er op te letten wat het sterven voor Jezus, de reine, heilige Zoon van God, beduidde. De dood — de bezoldiging der zonde — is een caricatuur van dat leven, dat Jezus leefde. De dood is in zijn aard in de ergste mate voor God onrein; — denk aan de Mozaïsche wetten dienaangaande, waar ons de onreinheid des doods in typen en schaduwen wordt voorgesteld. Zonde en dood zijn voor God één, als de plant en hare vrucht. Beide zijn even onrein en moeten den afkeer van een heilig wezen als God is ten strengste doen uitkomen. De zonde is uit den duivel en een vijandig element tegen God, zij openbaart zich in het leven der menschen in vijandige daden. Zoolang de mensch in de zonde blijft, met de zonde als vereenigd blijft, en in den aard, gelijk de natuurlijke mensch in zijn aard zondig is, heeft hij van zijne zijde ook een afkeer van het heilig wezen Gods; dan leeft hij in een onverzoenden staat tegenover God en moet met God verzoend worden.

Om dit nu te bewerken is Christus in den dood, den dood des zondaars gegaan, is als het ware daarin weggezonken, heeft ten gevolge daarvan de tegenwoordigheid des Vaders een oogenblik moeten derven, toen Hij in zijn diepste zielesmart uitriep: „Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij mij verlaten!" Daar werd Christus „zonde voor ons gemaakt," opdat wij, (die ons aan Hem hebben overgegeven, met Hem één geworden zijn) door Zijne vernietiging van zonde en dood, zouden worden „rechtvaardigheid Gods" in Hem, d. i. zonder zonde voor God gesteld zouden worden, één geworden zijnde met den opgewekten en verheerlijkten Christus Gods. (Zie 2 Cor. 5: 21)

Hierin ziet de apostel Paulus een werk der liefde Gods jegens de zondaren en een aanprijzen van die liefde aan de menschen (Rom. 5: 7), en eene openbaring van de genadige vergeving der zonden door God (2 Cor. 5: 19).

Elders weer wordt ons die verlossingsdaad als een werk des Zoons beschreven, uit liefde tot de menschen en uit gehoorzaamheid aan den Vader, naar dat het verband der rede eischt. (Zie o. a. Phil. 2: 8, 1 Petr. 2: 24.)

Terecht merkt Quesnel op: „Om aldus zijne vijanden lief te hebben, zonder er toe verplicht te zijn, zonder er iets voor terug te wachten, ja, er zelfs een stroom van beschimpingen van te wachten, moet men God zijn. Om een zoo beminnelijk God niet te beminnen, moet men meer dan vijand, moet men een duivel zijn. Wamoet hij dan niet wezen, die hen, welke Christ tus door Zijn bloed verlost heeft, zou trachten terug te houden van Hem lief te hebben."

Dat door deze korte heenwijzing naar het lijden van onzen Zaligmaker, als door de behandeling der lijdensgeschiedenis, overal waar het Evangelie gepredikt wordt, velen door die liefde Gods en van Zijnen Christus mogen getroffen worden, zoodat zij als schuldige zondaren diep ootmoedig buigen bij het kruis, is

de bede, die ons hart bij het schrijven van dit artikel vervult.

S. N. v. B.

Van het arbeidsveld.

Br. van der Baaren schrijft:

„Den 4den Februari reisde ik over Harlingen naar Enkhuizen. Het was dien dag erg mistig, waarom wij wat later dan gewoonlijk aankwamen. In laatstgenoemde plaats was mij het adres van den heer de H. bekend, wien ik opzocht en waar ik vriendelijk werd ontvangen, en na een korten tijd daar vertoefd te hebben, zette ik mijnen weg te voet verder voort naar Hoorn. Wandelende en traktaten verspreidende kwam ik slechts zachtjes vooruit, en daar de avond inviel meende ik wijzer te doen het laatste gedeelte met den tram af te leggen, zoodat ik te 7 ure te Hoorn aankwam. Spoedig had ik br. v. V. gevonden, waar mij een hartelijke ontvangst werd bereid, en wij mochten ons verblijden in een eerste kennismaking. Dien avond was er ten zijnen huize eene vergadering van broeders en zusters, die zij catechisatie noemden. Ik heb daaromtrent een goeden indruk bekomen. De brs. en zrs. komen n.l. samen om zich te oefenen in den Bijbel; na volgorde wordt een gedeelte of vers gelezen en besproken; zoo nu en dan worden er vragen gedaan. Ook werden er vragen opgegeven en mede naar huis genomen, die dan in de volgende vergadering moeten beantwoord worden. Dit leidt van zelf tot schriftonderzoek, waarom mij dezen arbeid uitnemend beviel.

In de omstreken van Hoorn en te Berkhout arbeidde ik door traktatenverspreiding en huisbezoek. Oppervlakkig beschouwd heb ik daar weinig kunnen uitrichten, omdat er maar een enkele werd aangetroffen bij wien ik gelegenheid vond een woord te spreken. De eerbied voor de waarheid Gods schijnt geheel te zijn weggenomen. Verbazingwekkend is het, wanneer men ondervindt, hoe diep het modernisme is doorgedrongen, en velen den eerbied voor den Bijbel heeft benomen; van eene andere zijde het romanisme, dat niet minder eene macht heeft verkregen, zoodat duizende menschen-zielen zijn onttrokken aan de vertroostende en zaligende uitspraken der H. Schrift. Door totale onkunde spotten ze met den Bijbel, zoowel deze als gene. Traktaten kon ik, op enkele uitzondering na, bij de lieden wel kwijt worden, waarom ik dan, met biddend opzien tot Hem, die den zondaar wil zalig maken, ruim verspreidde, en de hoop koester, dat het daardoor gestrooide zaad eene goede vrucht zal dragen. Te Berkhout vond ik enkelen, die Jezus als hun Heiland beleden, wat mij tot onuitsprekelijke blijdschap is, vooral in zulk een geestelooze streek. God zal de brs. en zrs. stellen tot een licht op den kandelaar. 's Zondags morgens hadden de brs. te Berkhout en des avonds te Hoorn vergadering, waaraan ik deel nam.

Verkwikt door het onderzoek des Bijbels, ging de gemeente uiteen, mij vele zegenbeden toewenschende.

Den volgenden dag vertrok ik uit Hoorn om naar Edam te gaan. Ik maakte die reis te voet en bezocht dien dag onderscheidene menschen, tot wie ik een woord kon spreken en reikte vele traktaten uit. Tegen den avond kwam ik te Edam aan, waar ik br. B. opzocht, die mij in zijne woning een vriendelijke ontvangst aanbood, waarvan ik gaarne gebruik maakte. Wij bezochten dien avond nog een vriend, en al spoedig was het uur aangebroken, dat wij ons ter ruste moesten begeven. Den volgenden morgen verliet ik Edam weer, en na afscheid genomen te hebben, sloeg ik den weg naar Purmerend in. Onderweg deelde ik eene massa traktaten uit aan de langs den weg staande huizen en aan de voorbijgangers die van de markt kwamen. Van Purmerend ging ik per spoor naar Amsterdam, vertoefde te Zaandam nog een kleinen tijd, om daar iemand op te zoeken op aanraden van br. B. Te Amsterdam aangekomen, bezocht ik mijne familie, waar ik dien nacht bleef, en den volgenden morgen vertrok ik per spoor naar Haarlem. Br. G. die van mijne komst wist, ontving mij recht hartelijk en bood mij logies aan. Vergezeld door br. O. was ik een paar dagen te Haarlem en omstreken, en Spaarndam. De arbeid bepaalde zich hier hoofdzakelijk tot het uitreiken van traktaten. Veel tegenstand moesten wij ondervinden, waaruit duidelijk te zien is, dat overal door de groote meerderheid de waarheid van Christus niet gewenscht wordt. Een avond hadden de broeders bidstond, waaraan ik deel kon nemen. Genoegelijk mochten wij samenzijn en den Heer danken voor de onderlinge gemeenschap.

Zaterdag nam ik de terugreis aan. Br. G. van Haarlem had lust om mij te vergezellen en zoo aanvaardden wij de reis te voet naar Amsterdam. Onze reisroute liep over Halfweg en Sloten. Wij maakten alzoo een omweg, zoodat de afstand dien wij liepen aanmerkelijk grooter werd. Het was ons onmogelijk al de menschen te bezoeken, maar zoo nu en dan mochten we een woord van vermaning of troost spreken. Doordat wij samen werkten konden wij ook meer doen. Doch ook in deze streken was alweer het oude ongeloof meester, wat zich in vrome en goddelooze termen openbaarde.

Vermoeid kwamen wij te Amsterdam bij br. P. aan, waar we werden verkwikt door de hartelijke ontvangst en het noodige voor het lichaam. Wij bezochten nog dien avond br. Reeders en ik verblijdde mij zeer in de kennismaking. Bij br. en zr. P. logeerde ik, en den volgenden dag (Zondag) woonde ik de vergaderingen bij.

Des avonds had ik het voorrecht een kort woord tot de gemeente te spreken.

Ik ben waarlijk verblijd bij de broeders te zijn geweest en hun aangezicht te hebben aanschouwd. Na afloop dezer vergadering waren we gezellig eenigen tijd bij br. P., tot ook weer de tijd van scheiden ons riep. Den anderen dag nam ik de terugtocht naar Groningen aan, waar ik 's Vrijdags aankwam en mijn huisgezin in goeden welstand ontmoette.

Is de arbeid somwijlen zeer moeielijk vanwege de machten die tegenstaan, moeielijker wordt het nog wanneer degenen, die zich naar den naam van Christus noemen, een ergelijken wandel leiden, waardoor ze gelijk staan, zoo niet erger, met hen, die de ongerechtigheid werken. Wat zulke leugensprekers zullen ondervinden, zal de eeuwigheid openbaren; want niet alleen dat zij zich zelven verderven, maar zij maken door hunnen wandel ook het christendom verachtelijk en hebben alzoo eene dubbele verantwoording. Het ware dezulken beter, dat zij nooit geboren waren. Dat toch allen, die den naam van Christus noemen, afstand doen van ongerechtigheid, opdat de bede van onzen Heiland krachtig moge worden gezien, toen Hij zeide: „Opdat de wereld moge bekennen, dat gij mijne discipelen zijt, en door de goede werken God mogen verheerlijken." Zulks worde meer openbaar.

De Heer zegene allen arbeid, die in Zijnen naam gedaan wordt, en gorde al Zijne knechten aan met kracht uit de hoogte.

Bij vernieuwing beveel ik mij met allen, die arbeiden in Gods koninkrijk, den broederen aan. Uw br. K. v. d. B."

Dev. B. ROELES.

ARNHEM.

Op uitnoodiging van den vriendenkring, die in bovengenoemde stad in de Catrijnenstraat Evangeliseert, waren de broeders de Hart, Roeles en Horn de vorige week Dinsdag derwaarts gekomen en werden door genoemde vrienden hartelijk ontvangen.

Niet lang na hunne aankomst vereenigden zij zich met eenige br. en zrs. in 't gebed (wat elke avond voor de openbare Samenkomst geschiedde) en vingen om halfacht de openbare vergadering aan.

Wel eenigermate tot onze teleurstelling was ditmaal het schoone gebouw voor Inwendige Zending niet gehuurd, zoodat de bijeenkomsten in het lokaal, dat plm. 150 hoorders zal kunnen bevatten, gehouden werd.

Wij aanvaardden het als van God, gelijk wij het vonden, toch geven wij de vrienden aldaar in overweging of een volgende keer met een weinig meer inspanning en offervaardigheid, met het oog op de massa, de groote zaal niet gehuurd zal kunnen worden.

Alle drie avonden was het vol. De toespraken kenmerkten zich door ernst. Er was een ageeren tegen dat wulpsche, wilde en oppervlakkige in te ontdekken, wat zich bij dergelijke bijeenkomsten nog wel eens voordoet.

Aangezien er vele Christenen waren werd daar in de toespraken rekening mee gehouden.

Over dag maakten de broeders het zich zeer druk met huisbezoek. Hier ging het in vollen nadruk naar het woord des Heeren; den armen wordt het Evangelie verkonigd. In stegen, gangen en sloppen, in kelders en op zolders kwamen de voeten dergenen, die het goede boodschappen. Tooneelen van jammer en ellende, lichamelijk en geestelijk vertoonden zich aan hunne blikken. Met de stille bede, dat God de woorden van troost en vermaan in die stulpen der ellende nog zegene, denken wij aan dien arbeid terug.

Dat het hoogst verblijdend was na een jaar de broeders en zusters eens weder te zien laat zich verstaan. En niet weinig verheugde het ons velen dergenen, die toen gered waren nu weder te zien met de betuiging, dat het hun bij hun Heiland o zoo goed was. Sommigen hunner deelden ons mee dat sedert ook van hunne vrouwen, kinderen en familiebetrekkingen tot den Heer gekomen waren.

Op de navergaderingen kwamen twee jongelingen tot den Heer en een jonge man, wiens vrouw nog maar kort geleden tot den Heer was gekomen. Ook een dronkaard boog nog zijn knieën en smeekte den Heer hem te helpen om het zondepad te verlaten.

Bij huisbezoek ontmoetten wij een jongeling, die vroeger den Heer beleden had, maar die de rechte wegen des Heeren weder had verlaten, en nu geslingerd werd door vertwijfeling. Hij zag bestendig op zich zelven en achte terugkeer voor hem onmogelijk. Wij predikten hem de oneindige barmhartigheid van den medelijdenden Hoogepriester en Diens onveranderlijke trouw, en zie, dat bracht weder licht in die donkere ziel en hoop in dat vertwijfelde hart. De tranen begonnen te vloeien, de knieën bogen zich, het hart verhief zich in verzuchtingen tot God, en wij hebben goede hope dat een verloren zoon het Vaderhart weer gevonden heeft.

De toebrenging van een der genoemde jongelingen in de navergadering was mede merkwaardig. Na het eindigen der toespraken tusschen de hoorders doorloopende, zagen wij in een hoekje een jongeling staan met gebogen hoofd, blijkbaar tot zich zelven ingekeerd. Wij spraken hem aan en tot onze verrassing antwoordde hij ons in het Duitsch. Wij gingen met hem alleen in het „zielenkamertje," en kampten en worstelden al biddende met het ongeloof dat hem gevangen hield. En.... God gaf de overwinning. Hoe aanbiddelijk toch zijn Gods leidingen; hij woonde te Heiligenhaus en was naar Arnhem ter begrafenis van een familielid gekomen, en als een levend gemaakte keerde hij weer. Juist heden terwijl wij dit schrijven (Dinsdag) ontvingen wij reeds een brief van hem. Hij zegt dat zijn geloof nog zwak is, doch hij *roemt in de kracht Gods*. Ook deelt hij ons mee, dat op korten afstand van zijn woonplaats in een paar weken tijds 300 zielen tot Christus kwamen, maar ook dat in het zelfde tijdsbestek 8 zelfmoorden plaats vonden. Moge de Heer hem en alle geredden bij aan- en voortgang sterken.

Het scheiden viel, gelijk altijd, ook nu moeielijk. Menig hartelijk afscheidswoord werd nog gesproken en de geloovigen met ernst en nadruk op hunne dure roeping gewezen, o. a. ook nog door den broeder, die gewoonlijk de vergaderingen leidt, den onderwijzer Ruben. Met ernst wees ZEd. op het woord uit 1 Joh. 2 : 5, waarmede wij onze mededeelingen besluiten:

Wie zijn woord bewaart, in dien is waarlijk de liefde Gods volmaakt geworden.

Sneek. J. HORN.

INGEZONDEN.

Mijnh. de Red.! Daar ik eenigszins vreemd opzag niets in „De Christen" van 1 Maart te lezen over het „Mannenfeest" te Heeg, den 12

Febr. l.l. gevierd, dacht ik „beter laat dan nooit" en zette mij neder om daarover een stukje te schrijven.

Hoewel ik niet tot de vereeniging behoor, was ik toch als vriend zijdelings genoodigd, en ik moet zeggen het heeft mij geen oogenblik berouwd daar te zijn geweest.

Als naar gewoonte bij feestelijke gelegenheden werden nu ook de levensmoeiten van het alledaagsche zooveel mogelijk op zij gezet.

Alles had een feestelijk aanzien, en het lokaal „Silo" was zelfs gedecoreerd. Een soort eerepoort was opgeslagen, die met dennentakken van den kerstboom groen gemaakt en met deszelfs bloemen en ballen versierd was. Tusschen dat groen was een transparant aangebracht, waarop de beteekenis van het feest in schitterende letters geschreven stond. Ieder had zijn zondagsche plunje aan, zoowel de vrouwen als de mannen, en met luider stem en van goeder harte klonk het lied:

„Laat ons verheugd, van zorg ontslagen,
Hem roemen, die ons blijdschap geeft."

Er waren ook nog afgevaardigden (vroegere leden) uit Groningen overgekomen, alsmede br. Roeles uit Deventer.

Ieder deed zijn best om den feesttoon te verhoogen, en van het begin tot het einde heerschte er een hartelijke welgemeende geest.

De dienende Martha's, die in overvloed opdischten, als ook de stil nederzittende Maria's, waren recht feestelijk gestemd.

De Voorzitter sprak een zeer ernstig woord tot inleiding, waarna de Secretaris op zijne wijze en in 't Boerenfriesch een overzicht gaf over het „afgerunnen jier." *) Niet zelden bracht hij de lachspieren in beweging, zonder te willen zeggen, dat hij onernstig was. Vooral trof ons de mededeeling, dat ieder op zijn beurt elk lid op zijn avond een tekst moet verklaren, waarover hij nagenoeg 3 kwartier moet handelen; is hij daarin geheel nalatig, dan heeft hij 10 cents boete. Bovendien krijgt ieder lid eene vraag mede naar huis, om te beantwoorden op de eerstvolgende vergadering. De overige tijd van den avond wordt besteed aan een geregeld schriftonderzoek.

De Penningmeester was zeer gemoedereerd, wat men overigens zelden bij die heeren aantreft, als het over den staat der kas gaat; doch hij was zeer opgewekt toen hij zijn voordracht ten beste gaf. 't Was ook een zeer goed woord. Wat ieder begrijpt, er werd tusschentijds veel gezongen.

Br. Mostert uit Groningen vertelde ons onder meer, dat hij op een avond thuis kwam en zeide: „vrouw, ik gevoel mij erg ziek, ik geloof ik heb voor goed de g r i e p. Mijne vrouw zegt, daar is een brief voor jou (dit gebeurt niet iederen dag), ik las dien vóór ik naar bed ging en tot mijne vreugde vernam ik, dat het „mannenfeest" zou gevierd worden en dat ik daarbij ook genoodigd werd; dit g r e e p mij zoo aan, dat ik geheel g e i n f l u e n s e e r d werd, zoodat ik heelemaal de GRIEP vergat en tot nu er ook geen last meer van heb gehad."

Twee jongelieden droegen een eigengemaakte samenspraak op rijm voor, waarin de heerschende godsdienstige gedachte van Heeg bijzonder uitkwam.

Het calvinistisch element beriep zich op gezegden van „Mijn lang gestorven moeike," †) de andere verdedigde zich met de Schrift.

Br. Roeles gaf op deze Vde jaardag aan de feestvierende vereeniging vijf letters cadeau, niet van banket of marsepein, maar ernstige schriftwoorden: zijt W(aar), W(ijs), W(akker), W(erkzaam), W(achtend), bracht een en ander met elkander geleidelijk in verband. Waarna br. Sijsling van Groningen sprak over „Ik zal gedenken hoe voor dezen" en bracht het vroegere nog eens weer in herinnering. Het was een zeer genoegelijke avond en de tijd van scheiden was maar weer al te spoedig aangebroken.

De Heegemer broeders hebben goed slag om feesten te organiseeren en te vieren, althans met dien indruk keerde ik huiswaarts.

EEN FEESTGENOOT.

*) Afgeloopen jaar. †) Tante.

GEMEENTENIEUWS.

SNEEK. Op den eersten Zondag dezer maand had de Gemeente het voorrecht een jongeling door den Doop in haar midden op te nemen.

Als kind had hij onze zondagschool bezocht en op de Volkssamenkomst, gekomen om te spotten, kwam hij tot den Heer.

Zondagavond werden de Volkssamenkomsten voor dezen winter gesloten; met het oog op het aanstaand vertrek van onzen Voorganger naar Groningen, geschiedde dit wat vroeger dan andere jaren.

Met dank aan God blikken wij op dezen gezegenden arbeid terug. Ook ditmaal, gelijk altijd, was de kerk goed gevuld. Op de navergadering gaven zich nog twee jongelingen aan den Heer, waaronder ook weder een oud-leerling van de zondagsschool.

Liefelijk besluit alzoo. Geve God, dat de tijd der inzameling van de vruchten der Zondagsschool gekomen zij, en de Gemeente met het najaar meer eenparig de Volkssamenkomsten omvatte. H.

COMPASCUMERKANAAL. Wij gevoelen ons opgewekt en gedrongen eens iets aangaande den arbeid, dien de Heer in deze streken door zijne kinderen wil verrichten, mede te deelen. — Moge het zijn ter opwekking van onze medebroeders hier en elders om den Heer met ons te danken en voor ons te bidden.

Eerst dan mochten wij onder besturing Gods eene nieuwe werkzaamheid aanvangen op de z.g.n. Nieuweschutting, waar wij herhaalde malen werden uitgenoodigd door H. v. d. Wijk, om daar samenkomsten te komen houden. Wij spraken er onderling over, maar een der broeders maakte er bezwaar tegen, wegens de ruwheid die op die streek heerschte. Wij besloten echter toch er heen te gaan, en wij hebben daar ondervonden, dat, al schijnen de wegen soms duister, als wij maar in 's Heeren wegen gaan, alles heerlijk licht voor ons wordt. Thans gaan we naar diezelfde plaats, niet meer als naar ruwe, roekelooze menschen, om er dezulken te ontmoeten, die we broeders en zusters mogen noemen. Van dezen vinden wij er nu 6, die nog wel niet door den doop met ons verbonden zijn, maar toch hunne redding door Jezus zich bewust geworden zijn, een hunner leidt reeds eene Zondagschool en arbeid met ons mede.

Daarna werd ons eene deur geopend in het Weerdingerveen. Niet alleen was het eene moeielijke reis door het veen om heen te komen, maar wij hebben daar ook veel tegenstann te verduren gehad. Terwijl wij spraken stonden soms 5 of 6 mannen met dikke stokken gewapend voor de ramen en drongen soms de woning waarin wij waren binnen om ons te dreigen en het zwijgen op te leggen. Eindelijk hebben wij het werk daar moeten opgeven, omdat de bewoners het gevaar vreesden. Doch ons werk werd niet minder, want toen werd ons weer eene gelegenheid geopend in 't Exloërveen, waar broeder H. Bos voor 4 flinke banken zorgde. Wij moesten daarheen een afstand afleggen van 2½ uur langs ongebaande moerassige wegen, maar ons oog was op den Heer en wij zongen:

„Treedt vroolijk voor op 's Heeren wegen" enz.

Eindelijk werd ons weer eene plaats geopend op de Valtherdijk, waar wij weer met onzen God heengingen en vele menschen mochten berichten met ons eenvoudig woord. Zoo werden niet slechts de Zondagen maar ook verschillende avonden der week in het werk des Heeren doorgebracht. Wij mogen wel zeggen: de Heer heeft ons dezen winter veel te doen gegeven, en dat is ons tot veel blijdschap. Is het soms wel moeielijk voor ons lichaam, we zeggen met Paulus: „Ik bedwing mijn lichaam en breng het tot dienstbaarheid."

Nu de winter voorbij is meenden we den arbeid gedeeltelijk te moeten staken, maar op aandrang van velen zullen wij nog wel op 4 plaatsen moeten voort arbeiden. God schenke ons tot dat alles kracht en genade en doe ons de voorbeden der kinderen Gods genieten.

Uwe broeders,
H. ELEVELD, H. BOS en K. KRUIT.

BERICHTEN.

Onze zuster Geestje v. d. Molen uit Groningen verreisde op den 3 dezer maand naar Londen, om hare vorming te ontvangen tot z e n d i n g s z u s t e r, ten einde na voldoende opleiding naar een of ander deel van het zendingsveld gezonden te kunnen. Voorloopig woont zij onder het gastvrije dak van den Secretaris van het Noord-Afrikaansche Zendingsgenootschap, Mr. Glenny, om nadat zij genoegzaam met de Engelsche taal bekend zal zijn om de lessen op het College te volgen, in het opleidingshuis voor Diakonessen van Mr. en Mrs. Grattan Guinness geplaatst te worden.

Wij bevelen haar in de voorbede der Gemeenten aan.

Van br. Horn ontvingen we tot onze blijdschap bericht, dat de Heer hem volle vrijmoedigheid gegeven heeft, de beroeping naar Groningen aan te nemen.

's Heeren zegen dale overvloediglijk op de Gemeente en haren Voorganger, en geve de Gemeente te Sneek spoedig den rechten man te vinden, die haar kan dienen in het Evangelie van Christus.

S. N. v. B.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. K. te Rotterdam ƒ 7,05, van D. v. V. te Hoorn ƒ 6,50, van K. H. te Nieuwepekela ƒ 11,65, van J. de H. te Hengeloo ƒ 10.—.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

No. 175 — 1 April 1890 — 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ECCE HOMO!

(ZIE DEN MENSCH.)

Zie den Mensch! Des menschdoms zonden
Vlochten *dezen* Menschenzoon,
Onder smarten, slagen, wonden,
Een nooit meer aanschouwde Kroon.
Doornen, uit den vloek geboren,
Prangen dat gezegend Hoofd,
Glorie, stralende uit wiens poren,
Al wat zon heet haast verdooft.

Zie die oogen, neêrgeslagen
Onder 's werelds hoongericht!
Smaadheên, koninklijk gedragen,
Oversluieren hun licht,
Oversluieren die blikken,
Die door hart en nieren gaan,
Al wat schuld belijdt verkwikken,
Al wat hoog staat, nederslaan.

Zie die schouders, hier omhangen
Met de purp'ren spotkleedij,
Door 't triumflied eens vervangen
Van de christusheerschappij;
Als de rietstaf zal veranderen
In een scepter, nooit veroud,
IJzer voor zijn tegenstand'ren,
Voor zijn lijdend volk van goud.

Zie die handen! *haast* doorgraven
Haar de naag'len aan het kruis!
Eerlang zegenen zij gaven
Uit het hemelsch Vaderhuis!
Eens van op de hemelwolken,
Bij bazuin en stemgeluid,
Breiden ze over alle volken
Vrede- en zegevol zich uit!

Zie den Mensch! den Afgedaalde
Van den Vader, die Hem gaf!
Wien Onzondigheid omstraalde
Van de kribbe tot het graf.
Englenmachten, hemelkoren!
Geeft den Mensch, Gods eêngeboren,
Onbeperkten lof en en eer!
En gij, mensch door schuld verslagen!
Zie het Lam, dat haar kwam dragen,
Zie den Mensch, uw God en Heer!

I. DA COSTA.

Wij hebben geen Koning, dan den Keizer.

Joh. 19: 19.

Zie daar Israëls r e v o l u t i e k r e e t, n o o d k r e e t, b o e t e k r e e t. Zijn r e v o l u t i e k r e e t in de misdadige ure, toen het zijnen Messias in de handen der Heidenen overleverde. Zijn n o o d k r e e t, waar die, huns ondanks, eigen ellende predikt. Zijn b o e t e k r e e t eenmaal, als het tot den Heere bekeerd zal zijn.

Ja, misdadig was die ure in hooge mate, toen Israël op dien merkwaardigen morgen, samengeschoold voor Pilatus' rechthuis, de lucht van dezen kreet deed weergalmen.

Neen, 't is hier niet slechts een los daarheen geworpen schimp- of spotwoord, maar 't is een wandaad van de ergste soort; 't is hoogverraad, door een volk gepleegd niet slechts tegenover zijnen wettigen vorst, maar ook tegenover zichzelven.

Denk slechts aan Israels koningsverwachting. In wiens borst, die nog aanspraak op den naam van Israël maakte, leefde zij niet?

Was die Scepterdrager uit Juda, die Vredevorst als Salomo, niet de hope aller vaderen? Wie kon in Israël een heilbode heeten, anders dan die de komst van dien Koning profeteerden? En wat anders deed Israëls zangers de snaren van hart en harp spannen en daaraan de zuiverste tonen ontlokken, dan wanneer zij van dien schoonsten onder tienduizenden zongen? En verstaat gij het geheim van Israëls kracht, en weet gij wat dat volk in lijden en strijd, in ballingschap en druk voor bezwijken behoedt, als het niet is de hope op Hem, die troost zou bieden? Ja, Israël verwachtte eenen Koning, dat verheelde het niet voor de volken van rondom; — daarop boogde het ook tegenover den Romeinschen adelaar.

Helaas! op die schoone bladzijde van Israëls Koningsverwachting volgt die van zijne K o n i n g s v e r s m a d i n g.

De beloofde, de lang verwachte, de vurig begeerde, Hij is gekomen — gekomen *tot het zijne.* In het midden van Israël verscheen Hij, en openbaarde zich met vele gewisse kenteekenen aan zijn volk, dat Hij de Christus, de Koning was. Zachtmoedig kwam Hij en als een Heiland; genade was uitgestort op zijne lippen; niemand sprak gelijk Hij.

Welk een Vorst wijdde zich met meer trouw aan zijn volk dan Hij. Steeds wandelde Hij in het midden der zijnen; elke berg Israëls werd door Hem, als boodschapper van het goede, betreden. Hij troostte Israëls bedroefden, richtte de neêrgebogenen op, gaf aan kranken de gezondheid, aan dooden het leven weêr. Des nachts waakte Hij als Israëls wachter over Zijn volk in den gebede. En kwamen ook toen reeds de Heidenen naar den wortel Isai's vragen. Hij verklaarde niet gezonden te zijn dan tot de verlorene schapen van het huis Israëls, en zijne gezanten gelastte Hij niet te gaan op de wegen der Heidenen of in de vlekken der Samaritanen.

„Maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen." Bij de menigte oppervlakkige genegenheid; bij overpriesters en schriftgeleerden sluwe haat en boos opzet. Zijne wonderen noemen zij Sabbath-schending of Satans-werk; van zijne reine lippen zoeken zij een woord te bejagen om Hem te kunnen beschuldigen, en altijd treden zij met hunne ergernissen Hem in den weg.

Schande over u, Israël, wijl gij uwen Koning versmaad hebt, en dan nog wel zulk eenen. Helaas! dit was nog maar een beginsel dier gruwelen, welker voortzetting zou zijn: de *afzwering* en het einde de *moord* huns Konings.

In geheime raadslagen smeden hunner oudsten het moordplan. Daar gaat reeds de bende in het middernachtelijk uur. In Kajafas' zaal roept de Hoogepriester, met gescheurden mantel: *„hij* is des doods schuldig." Het wordt door al de leden van het Sanhedrin herhaald, en nog een stap, en Israëls vaderen voltooien eenen gruwel, die te vergeefs in de geschiedenis zijne weerga zoekt.

Maar ook voor dien laatsten stap deinsden zij niet terug. Daar gaan ze, Israëls oudsten, op Israëls Paaschfeest, met hunnen Koning, *gevangen en gebonden in hun midden,* om hem straks buiten Jerusalem, boven de aarde, en buiten den hemel te bannen, Hem uit hun midden, uit hun tempel, uit hunne stad, als een zuurdeesem op dit Paaschfeest, uitzuiverende.

Daar staan zij voor het rechthuis van Pilatus, niet vruchteloos rekenende op Pilatus' zwakheid. Toch heeft deze eerst nog eenen strijd te strijden tegen betere overtuiging in. Maar als het booze overwint, en Pilatus hunnen drang niet kan wederstaan, dan geeft hij Jezus over naar hunnen wil, maar hij doet dit niet zonder hen te bespotten, tot zelfs in hunne heiligste verwachting toe.

Indien iets in staat ware Pilatus te overtuigen van Jezus' onschuld, en hem een nieuw bewijs van der overpriesters sluwheid en boosheid te geven, het was het ter sprake brengen van Jezus' Koningschap.

Voor den Romeinschen staatsdienaar moest eene misdaad tegen den staat worden aangevoerd, als door dezen beschuldigde gepleegd. Maar juist hierom werd in deze aanklacht aan Pilatus

de boosheid van Israëls oudsten openbaar, omdat hij hen te goed kende, en wel wist, dat indien deze Nazerener werkelijk een volksleider was, die het volk in verzet bracht tegen den Romeinschen keizer, zij hem geenszins den rechter zouden overleveren, maar hij hen alsdan een gewenscht man zou zijn. Eerder kon Pilatus gelooven, dat zij den Nazarener tot hem brachten juist om omgekeerde redenen.

Daarom de bittere spot, waarin Pilatus zich zoekt te wreken, als hij zegt: „zal ik dan uwen koning kruisigen?" . . . . .

Hoort gij het Israël? *uwen Koning?* Maar Israël kan niet meer hooren, en zoo het zulks nog kan, dan zal het heden de laatste gehooren gevoelszenuw verkrachten. Zij openen de lippen en schreeuwen den revolutie-kreet: „Wij hebben geenen koning dan den keizer!"

Zoo zweert Israël Jezus als zijn' koning af; maar niet alleen dit, neen meer, Israël zweert zijnen koning af, en wie als zoodanig zich ook van Godswege bij hen mocht bekendmaken, Israël geeft zijne schoonste hope, zijne heerlijkste verwachting schandelijk prijs. Daarom, Israël verraadt niet alleen zijnen koning, maar ook zich zelf. Hier wordt door Jakob's nakroost Ezau's wandaad herhaald, in het verkoopen van den goddelijken zegen.

Daarom is Israëls revolutie-kreet tegelijk zijn noodkreet.

Wie hoort in dezen kreet der uiterste boosheid niet tegelijk den kreet der diepste ellende.

Ja, Israël, gij zegt naar waarheid „wij hebben geenen koning." Hierin is al uwe ellende samengevat, sedert gij verraders en moordenaars geworden zijt van den heilige en rechtvaardige, sedert van u gezegd moest worden:

Zij hebben den Heere,
Den koning der eere,
Genageld aan 't hout;
Voor goden der logen,
De knieën gebogen,
Hun outers gebouwd.

Gij hebt geenen Koning, en daarom geenen bevrijder en verlosser uit de hand van tallooze vijanden.

Geen Koning, en daarom geen beschermer in menigvuldige gevaren.

Geen Koning, en daarom geen leidsman u ten zegen.

Gij hebt geenen koning, en toch, ja, gij hebt er een, n.l. dien gij u zelven verkozen hebt, *den keizer*.

De door u zelf verkozen koning, wie is hij? uw onderdrukker — uw dwingeland — de man, die u de zwaarte van zijnen scepter doet gevoelen; die in uwe steden en aan uwe heirbanen schathuizen bouwt, de zetelplaatsen van de zoo zeer bij u gehate tollenaren.

Uw' eigen koning dus hebt gij verraden en vermoord; uw' dwingeland en onderdrukker u tot koning verkozen. Gij hebt eene keuze gedaan als de boomen des wouds weleer, die tot den doornbosch zeiden: wees koning over ons, en uit den doornbosch ging een vuur tot verbranding (Rigt. 19 : 14). Zoo ging het u. Pas 40 jaren na de afzwering van uwen wettigen vorst, zendt Tiberius, uw koning, zijne krijgsheiren, omsingelt Jerusalem, en het vuur gaat uit van dezen doornbosch u ten verderve.

Arm Israël! als wij u nu reeds 1800 jaar als ballingen zien dolen te midden van alle volken, als wij nu de stervenskreten bij Jerusalems verwoesting, uw angstgeschrei in de middeleeuwen vernemen, en eenen blik slaan op de vervolging van uw volk nog in dezen tijd in Rusland, o, dan lezen wij als op uw aangezicht, dan hooren wij al die klachten samensmelten en zich oplossen in deze eene klacht: „*Wij hebben geenen koning.*

En niet alleen geen koning, maar met de versmading uws konings hebt gij ook uwen *Priester*, uw *offer*, uw *tempel*, uwen *Profeet* verloren. Waar is een volk, armer dan gij, juist wijl gij weleer zoo rijk waart. Gij hebt wel tal van *verdrukkers*, maar geenen koning.

Is er voor Israël nog hope? Ook nu nog, nu het met zijnen koning, zijne hope verworpen heeft? Godlof, ja! nog is er hope, en wel hierom dat, *ook al heeft het volk zijnen koning verworpen, de koning nochtans zijn volk niet verwierp.* Wij overschrijden den onheiligen drempel van Pilatus' rechthuis, geheiligd door de voeten van den zondelooze. En de stadhouder vraagde hem: „Zijt gij de koning der Joden?" En Jezus zeide: „Gij zegt het." (Matth. 27 : 11).

Sta hier een oogenblik stil, mijn lezer, en aanbid eene liefde zonder wederga. Dringt het u niet door merg en been? Daar buiten staat het volk, met zijn hoogwaardigheidbekleeders aan het hoofd, als eene woeste bende, en met hun wraakgeschreeuw de lucht vervullende, roept het: „Weg met dezen! kruist hem, kruist hem! Wij hebben geenen koning dan den keizer." Tot in het rechthuis dringen die moordkreten door. Op Pilatus' aangezicht is eene schampere uitdrukking van verachting jegens dat Jodengebroed, en voor hem staat het voorwerp hunner woede, hun Weldoener. En in dezen oogenblik doet Pilatus hem de vraag: „Zijt gij de koning der Joden?" Wat zal hij antwoorden? Zal hij zeggen: Tot hiertoe was ik het, maar nu niet meer? Wil hij langer de koning van zulk een volk zijn?

Onuitputtelijke liefde, Hij schaamt zich niet dit moordenaarsrot zijn volk te noemen. Verloochenen zij Hem, Hij belijdt hen zijn volk te zijn; Hij noemt zich hun Koning. Hier ligt Israëls behoud. Zij laten hunnen Koning los, maar hun Koning laat hen niet los; Hij kan zichzelven niet verloochenen; Hij is getrouw.

Hij staat gereed voor hen te sterven en stervende zal hij in vergevende liefde voor haar bidden. En als Hij alles volbracht zal hebben, en uit de dooden zal opgestaan zijn, dan zal Hij Israëls vloekbede in zegen verkeeren, door zijn bloed te doen komen over hen en hunne kinderen ter verzoening, als Hij zijne gezanten zal zeggen: „beginnende van Jeruzalem."

God heeft zijn volk niet verstooten. Nog zijn zij beminden om der vaderen wil; nog is dat woord van kracht: „wel moeten zij varen, die u beminnen, o Jerusalem!"

Hij *betoont* zich hun koning, hoewel zij tot op heden weigeren Hem te erkennen.

Door alle eeuwen heen weet Hij hen wonderlijk, als afgezonderd volk, te bewaren, en hoewel zij eenen brandenden braambosch gelijk zijn, Hij, de Engel des Heeren, is in het midden daarvan, zoodat hij niet verteert.

Nog ligt daar het Profetische woord dat zeer vast is. Een schat van beloften ligt daarin voor dat volk, en de onwankelbare trouw van zijnen versmaden koning is waarborg, dat van alle die geen titel op de aarde zal vallen.

Hij wil zich hun Koning betoonen, door straks hen uit alle volken te vergaderen, en hen te brengen in het land hunner vaderen (Ezech. 37 : 21).

Reeds doet hij Israël, dat er bijna toe gekomen was zijn Jeruzalem te vergeten, opwaken. Reeds trekken uit alle deelen der wereld de honderden naar 't beloofde land. Als Doorbreker gaat Hij voor hun aangezicht heen. In de doorgraving van de landengte van Suez is reeds „de inham van de zee van Egypte verbannen" (Jes. 11 : 15). Reeds staan de snelle loopers gereed (Jes. 66 : 20). En als Hij hen vergaderd zal hebben rondom den Olijfberg, die voor Jeruzalem ligt, dan zal Hij den Geest der genade en der gebeden op hen doen neêrdalen, dan zullen zij rouwklagen als met de rouwklage over een' eenigen zoon, en bitterlijk kermen, gelijk men bitterlijk kermt over eenen eerstgeborene (Zach. 12 : 10).

Dan zal Israël andermaal, maar dan met een verbroken hart, als boetekreet, uitroepen: „Wij hebben geenen Koning."

Te dien dage zullen zijne voeten staan op den olijfberg (Zach. 14 : 4). Zij zullen hem zien, en weenende komen tot den Heer en zijne goedheid in het laatste der dagen (Hos. 3). Dan zal hij tot zijn treurend volk zeggen: „Ziet hier ben ik, ziet hier ben ik." Dan zullen de teekenen zijner wonden, eenmaal de teekenen hunner boosheid, als teekenen zijner liefde het herkenningsteeken zijn van Hem in wien zij gestoken hebben.

Dan zal Israël andermaal, maar nu van harte, juichen: „Hosanna den zone Davids! Gezegend is Hij, die daar komt in den naam des Heeren! Hosanna den koning Israëls!"

Sneek. HORN.

NU, HEDEN.

Ziet *nu* is het de welaangename tijd, *nu* is het de dag der zaligheid.
2 Cor. 6 : 2.

De evangelist Lukas verhaalt ons in het vierde hoofdstuk van zijn evangelie van eene predikatie, die de Heere Jezus gehouden heeft in de Synagoge te Nazareth. Hij koos zich tot tekst Jez. 61 : 1, 2. Waar onder anderen staat: „Hij heeft mij gezonden om te prediken het aangename jaar des Heeren", en Hij begon Zijne rede met de woorden: „Heden is deze schrift in uwe ooren vervuld." Met de verschijning van den Zoon Gods in het vleesch is een tijd aangebroken, die de H. Geest „*de aangename*" noemt, en in dien tijd der genade leven wij nog.

Aangename tijd, dat wil zeggen: een tijd, waarin God den zondaar wil genadig zijn, wil aannemen. Wanneer een nieuwe koning den troon bestijgt, verleent hij in den regel amnestie aan de grootste misdadigers, dat is: Hij schenkt hun genade; dat is een aangename tijd voor dezulken, die binnen de enge kerkermuren smachten. Het wordt hun aangezegd, dat hun alles is vergeven, dat hun kwijtschelding van straf, dat hun volkomen vrijheid geschonken is, en de deuren der gevangenis hun worden opengezet. Maar Koning Jezus belooft niet slechts aan eene zekere klasse van zondaren genade, maar aan allen zonder onderscheid. Hij heeft eenen algemeenen pardonbrief afgegeven, en de tijd, waarin Hij dat pardon verleenen wil, is *nu*.

Wanneer in Israël iemand verarmde en zich aan zijnen schuldeischer als slaaf verkocht voor zijne schuld, dan brak er voor hem, naar de wet van Mozes, nog weer een tijd aan, waarin hij weer vrij was; in het vijftigste jaar, het jubeljaar, was het uur zijner vrijheid weer aangebroken, dan mocht hij tot zijn geslacht wederkeeren, dan ontving hij zijne vroegere have, de erve zijner vaderen weder, alsof hij nimmer schuldenaar geweest was; dat was een aangename tijd voor den armen man, en in dat blij vooruitzicht leefde hij zijnen ganschen diensttijd; en wanneer hij op den tienden der zevende maand het geschal der bazuin hoorde, hoe jubelde dan zijn hart: ik ben vrij, ik ben vrij! Hoort gij niet hoe de Heere Jezus de bazuine des evangelies laat blazen door het gansche land: „Komt tot mij vermoeiden en beladenen, verlorenen en gebondenen. Ik heb u gekocht met mijn eigen bloed, uw slaventijd is ten einde, gij zijt vrij." Zeg, jubelt uw harte ook als gij het blazen van de bazuine des evangeliums hoort? Hoe komt het, dat de meeste menschen koud blijven en gevoelloos, en geen deel nemen aan den juichtoon der verlossing, die ook in hunne ooren klinkt? Er waren voorzeker in Israël ook velen, die gansch onverschillig waren omtrent het jubeljaar, namelijk: al degenen, die niet behoorden tot de verarmden, die geene schulden hadden. Zij waren immers zeker van hunne bezittingen, wat bekommerden zij zich om het jubeljaar; veeleer moest het hun ergerlijk zijn, dat die maatschappelijk gedaalden, waaronder gewis velen waren, die door eigen schuld en nalatigheid verarmd waren, zoo in eens, zonder eenige moeite, er weer boven op waren, en weer gelijk stonden met hen, die door noeste vlijt en overleg zich zelven voor armoede hadden weten te bewaren, en is het niet heden ten dage nog zoo? Wat gaat mij de genade aan? ik heb het nog zoo erg niet gemaakt, zoo spreekt de blinde wereld, en zij dankt God daar voor; geen wonder dat zij zich om den dag der genade niet veel bekommert. Zij heeft immers geene behoefte aan verlossing. Zeg het eens in oprechte liefde een der verzadigde wereldlingen of Farizeesche christenen, dat zij verloren gaan, indien zij niet als arme verlorene zondaren de toevlucht tot Jezus nemen, het is zeer te vreezen, dat zij boos worden, zij zullen in elk geval trachten u te bewijzen, dat zij bij lange na zoo slecht niet zijn als velen, die zich vroom noe-

men. En wanneer daar een openbare zondaar leert roemen in het bloed van Jezus, dan is dat der eigengerechtige wereld tot een aanstoot en ergernis. De geneesheer is voor de kranken, de Heiland voor den armen zondaar; het jaar der bevrijding voor de schuldigen, en de dag der genade voor de verlorenen. Arme wereld! wanneer zult gij tot der kenning komen, dat gij een Heiland behoeft?

Doch er is een ander die wel weet, dat hij een verkochte slaaf is, ook hij hoort de bazuin, die hem vrijheid aankondigt, maar hij zet zich neder, telt zijne schulden tezamen, en jammert en klaagt, dat zij zoo groot zijn, en dan zegt hij: ik weet niet of dat Evangelie ook voor mij is, ik ben door en door een schuldenaar. Wat zal men den zoodanigen antwoorden?

Is er ooit een Israëliet geweest, die als hij het geschal der bazuin in het jubeljaar vernam, dacht: ach! ik hoor dat blazen wel, maar wie zegt mij, dat het ook mij geldt? ik ben zoo diep in schulden geraakt en ben niet in staat mijnen schuldheer ook maar het minste af te betalen, hoe zou ik kunnen gelooven vrij te zijn? Welk eene verkeerde gezindheid moest zulk een niet gehad hebben, die alzoo had geredeneerd. Had God dan gesproken van kleine schulden? of had Hij gezegd, wie een gedeelte kan afbetalen zal vrij zijn? immers neen. God had juist die wet gegeven voor de verarmde schuldenaars. Met de zoodanigen, die des noods zich zelve kunnen redden, laat de Heere Jezus zich niet in.

Luister eens hoe duidelijk en krachtig de bazuine van Paulus zich laat hooren, opdat alle armen en ellendigen het verstaan zouden: „Het is *nu* de welaangename tijd, het is *nu* de dag der zaligheid." Heden is de tijd, waarin God in Christus zondaren begenadigt. Alle zonden zijn op Golgotha verslonden. De deur der genade staat wijd open, en de reddende armen van Jezus zijn tot alle verlorenen uitgestrekt. De dag der genade is *nu*, de dag der verlossing in Zijn bloed. God wil niet, dat de zondaar verloren ga, maar dat hij behouden worde in Jezus Christus Zijnen Zoon.

('t Slot volgt.)

Gedachten over het vierde Kruiswoord: „Mijn God, mijn God! waarom hebt Gij mij verlaten"!

1. Deze klacht heeft de Heiland van David uit Psalm 22 overgenomen en heeft daarin David als zijn *type* erkend en dien Psalm als een *Messiaansche* gehandhaafd.

2. De klacht was bij David de taal des *gevoels*, niet die des *geloofs* of der *werkelijkheid*. Door zijn *geloof* was hij *gerechtvaardigd* en alzóó in de *gemeenschap* Gods. De *werkelijkheid* was dus, dat God hem nabij was door den Christus, die voor hem verzoening doen zou, en hem alzoo omringde met vroolijke gezangen van bevrijding (Ps. 32).

3. Dan nu het lijden zoo geweldig ons gevoel kan aangrijpen, dat de vleugelen des geloofs eene verlamming ondergaan, komen die tegenstrijdigheden zoo gedurig in het leven van sommige lijdenden voor.

4. Omdat nu alles onder het bestuur van God staat, kon Hij door zijnen Heiligen Geest David in dezen toestand gebruiken, om het eigenlijke lijden van Christus af te malen, zooals dat aan het kruis zijn zou.

5. Wanneer wij nu den Heiland die klacht van David hooren overnemen, dan komt daartoe niet alleen die profetie tot *vervulling*, maar dan is tevens de taal des *gevoels* van David tot eene *werkelijkheid* voor Hem geworden.

6. De *werkelijkheid* van het verlaten zijn vindt haar oorzaak in de *werkelijkheid* der *zonde* aan de eene en de *werkelijkheid* van de *overname van de schuld* der zonde aan de andere zijde.

7. Bij Christus heeft nooit het *gevoel* over het *geloof* geheerscht, want, hoewel naar de *werkelijkheid* door God (om onze zonden verlaten) spreekt zijn *geloof* zich nog uit in het: *Mijn* God, *Mijn* God!

8. Dit dubbele: Mijn God! geeft de tweeërlei betrekking aan, die er bestaat tusschen Hem en den Vader; eene betrekking als eenige Zoon Gods en als Zoon des menschen.

9. Door dat het verlaten zijn van den Heiland, als offerlam, door den rechtvaardigen God, eene *werkelijkheid* is, kan de geloovige in Christus met het oog daarop roemen: „Wie is het, die verdoemt" (Rom. 8: 34).

10. Voor Christus ziet het „waarom?" niet op zijn persoon, want Hij had den Vader verheerlijkt in zijn leven, als vóóral in zijn sterven, zijnde daarin voor God het *brandoffer*, maar op onze zonden, zijnde voor ons het *schuldoffer*.

11. Voor de verdoemden in de hel ziet het „waarom" op *hen zelven* vanwege de verwerping van God als schepper en onderhouder, maar vóóral als de God der genade in de herschepping, om de verwerping van Christus.

12. In dien staat der verdoemenis zullen zij het *Mijn* God ook verliezen, want God heeft Zich van hen teruggetrokken, en het: God, Gij hebt mij verlaten om *mij zelven* zal de eeuwige jammerkreet van het folterend geweten zijn.

H. D. H,

Van het arbeidsveld.

Br. Hesselink schrijft:

„Het is voor mijn hart weer een groote vreugde, nu ik mij mag neerzetten om aan „De Christen" lezers weer iets mede te deelen van den arbeid mijner laatste reis die ik in de deelen van Drente heb afgelegd.

Gemoedigd en gesterkt door 's Heeren beloften, verliet ik de mijnen, nam mijn reisstaf ter hand en stapte den 4en Januari eerst naar Foxhol, waar ik nog een paar dagen moest werkzaam zijn en de Heer gaf ons de vreugde te smaken, dat eene vrouw zich neerboog in belijdenis van haar zonde en schuld tegenover God. Moge zij volharden — in weerwil van den strijd, die ook haar wacht — dan zal zij door genade zalig worden en ontvangen de kroon der heerlijkheid, die allen zullen beërven, die hier Jezus met oprechte toewijding hebben liefgehad.

Van hier ging ik naar Groningen en ontving bij br. van B. het noodige op reis, bestaande in traktaatjes en boekjes ter uitdeeling.

Per trein kwam ik in de hoofdstad van Drente binnen, bezocht daar allereerst mijn vriend br. K., die juist gereed stond om naar Rolde te gaan en er het evangelie te verkondigen. Spoedig waren wij het eens om samen te gaan. Evenals de Emmausgangers spraken wij ook over de dingen, die ons gansche hart vervulden en ons recht gelukkig maken op den weg des levens.

Liefelijk voorbereid door de samensprekingen verkondigden wij met vreugde de „boodschap des heils" zoodat ook de broeders andermaal uit den mond van twee getuigen de waarheid hebben gehoord — mogen zij ze ook beslist aannemen tot eigen heil en zaligheid. Gemoedigd keerden wij huiswaarts en ik bleef dien nacht bij dezen broeder en vertrok den volgenden dag naar Hooghalen, gaf vele traktaten uit, sprak met menigeen over het nooit verouderende Evangelie en vond gedurig gelegenheid om de menschen aan te toonen de noodzakelijkheid der wedergeboorte.

Wanneer men zoo over het geheel genomen de menschen hoort spreken over God en godsdienst, dan staat men verbaasd over de verregaande onkunde en dwaasheden en dan wordt het hart gedurig met smart vervuld, dat er zoo weinigen gevonden worden, die waarlijk kennis en deel hebben aan het eeuwig heil hunner ziel.

Zij het daarom voor ons een spoorslag, voor zoovelen wij vernieuwd en wedergeboren zijn, om met allen ernst en toewijding dat nieuwe leven in de kracht des H. Geestes te openbaren door een oprechten wandel en blijde getuigenis. Laat er geen zwijgen zijn, maar „een uit de keele roepen," zooals Jesaja zegt. Als kinderen Gods hebben wij nog een werk Gods te verrichten op aarde en zal het rijk des Satans, de macht der duisternis, moeten wijken.

In Schoonoord, waar ik reeds eerder met zooveel genot en zegen heb gearbeid, werd ik in liefde ontvangen. Het allereerste was, dat mij medegedeeld werd, dat de engel des doods ook hier zijn verslagenen telde, o.a. eene vrouw die twee maanden geleden met zooveel nadruk tegen mij had gezegd: „kom toch eens spoedig weer" was nu pas en dat zeer plotseling overleden en het ontzielde overschot was reeds in de laatste woning neergelegd en stond te wachten grafwaarts gebracht te worden. Ik werd ook genoodigd om de overledene de laatste eer te brengen, waaraan ik meende mij niet te mogen onttrekken. Toen ik zoo op de doode staarde, kwam mij het versje te binnen:

„Wat gij nu zijt, was ik voor dezen,
Wat ik nu ben, zult gij ras wezen",

dit was een zeer ernstige prediking voor mij en alle omstanders en ik werd gedrongen om daarover een woord te spreken. De predikant van het dorp was ook genoodigd — ouder gewoonte — die de leiding der begrafenis had. Jammer dat deze heer tot de modernen behoort en het is mij nu weer bij vernieuwing duidelijk geworden, wat een weinige (beter gezegd niets, geen) troost in deze nieuwe leer is vervat in het sterfhuis. Tot aan het stervensuur toe kunnen ze nog zoo iets van deugd en vroomheid praten, maar in den dood ingetreden, dan is hun ook het zwijgen opgelegd. Gelukkig dat de christen, die over graf en dood beeft, in de andere, betere wereld blikt en hoe heerlijk als met een oprecht gemoed kan gezongen worden:

Vrome vroeg gestorven vrinden
Slechts zijt gij ons wat vooruit,
Ik zal u allen wedervinden,
Als ons Jezus 't graf ontslaat.

Lieve lezers, laat ons zoo door genade ons leven inrichten, dat wij aan de groeve van elk in den Heer ontslapene dat kunnen zingen en dat de omstanders ook dit lied in volle vrijmoedigheid bij onze begrafenis kunnen aanheffen. Daartoe wil de Heere Jezus ons bekwamen.

Vervolgens werkte ik in Schoonoord en omstreken en mocht er viermaal in het openbaar spreken. Zelfs werd het mij vergund om in de Afgescheiden kerk op te treden, dat ik natuurlijk met blijdschap aannam, waar ik voor een groote menigte het woord Gods mocht spreken. De Heere stond mij nabij met Zijn hulp en kracht en bij het einde kon ik uit volle borst mede zingen:

„Welzalig hij, die al zijn kracht
„En hulp alleen van u verwacht,
„Die kiest de welgebaande wegen" enz.

Met dank aan God verliet ik deze plaats, in hope, dat ook hier de arbeid niet ijdel zal zijn geweest en dat er nog een rijke zegen op moge volgen. B. ROELES.

INGEZONDEN.

De heer Velthuizen van Haarlem heeft Zondag 9 Mrt. l.l., 's avonds 8 uur, voor de Afd. Chr.-geh.-onth. eene rede gehouden, naar aanleiding van zijn belangrijke collectie platen, over het gebruik en misbruik van alcohol. Het ging hoofdzakelijk over de maag en ZEd. toonde ons een *volkomen gezonde*, een van een *matig drinker* (2 borrels b.v.b. per dag), een van *een dronkaard* en een van iemand die aan *delirium* lijdt, en ten slotte een door alcohol verkanderde maag.

Br. Velthuizen is zijne zaak machtig en wist door zijne toespraak en voorlichting een gemengde vergadering zoodanig te boeiën, dat met aandacht werd geluisterd tot het einde toe.

De kerk was eivol — bij den aanvang moest de deur gesloten worden om den drang te voorkomen. Jammer dat de tijd zoo snel voorbij vloog, want anders had ZEd. ook nog behandeld: de longen, de milt, de nieren, de hersenen, enz. enz.

Wij zijn blijde, dat de spreker ons nog eene spreekbeurt heeft toegezegd en zien daarnaar reeds met verlangen uit; want de volkscontientie, door onkunde in slaap gehouden, moet worden wakker geschud.

Wij kunnen in volle vrijmoedigheid alle afdeelingen, corporatiën en Gemeenten of personen aanraden om den heer Velthuizen te noodigen en in hunne vergaderplaatsen te laten optreden.

Ik geloof, dat het volk den verkregen indruk niet gemakkelijk wegdrinkt — het werkt na. De MAAG, in verschillenden toestand geteekend, staat overal voor oogen, tot zelfs in den droom.

Ik geloof, dat twee avonden achtereen nog beter zijn — als dat verkregen kan worden — dan een.

DEVENTER, Mrt. '90. B. ROELES.

Baptisten in Nieuw-Zeeland.

Volgens de laatste Statistiek der Unie van Baptisten-Gemeenten in Nieuw-Zeeland bedraagt het getal leden thans 2747. Er zijn 28 geunieërde gemeenten, 72 predikanten, 22 predikstations. In de Zondagscholen worden door 492 onderwijzers, 4459 leerlingen met Gods woord bekend gemaakt. N. v. B.

GEMEENTENIEUWS.

HENGELOO. Konden wij in het vorige Gemeentenieuws mededeeling doen van vier jonge menschen uit Borne, die belijdenis hadden afgelegd van hun geloof in Christus; nu kunnen wij mededeelen, dat de Doop aan hen is voltrokken. Hadden zij, althans drie hunner, vroeger de Zondagschool bezocht, en heeft die arbeid, alreeds de eerste zaden in hunne harten gelegd voor hun later geopenbaard geloof in Christus, is het dan nu wel als iets vreemds te achten, dat zij weer gaarne zagen, dat de Zondagschool, die uit gebrek aan belangstelling moest ophouden te bestaan, opnieuw werd opgericht. Volgens hunne begeerte togen zij aan het werk, en nu vergaderen weer des Zondagsmiddags eenige kinderen ten huize van br. *Varenhorst*. Dus is er nu aldáár weer eene Zondagschool. — God zij geloofd!

Dit is eene waarheid, als jonge geloovigen iets doen worden ze voor velerlei verzoekingen bewaard. Helaas! dat er zoo velen zijn, die geen lust hebben om iets voor den Heere te werken.

Maar het leven in de Gemeente heeft ook andere gevallen.

Op Zondag 26 Jan. nam de Heere onze zuster Helena Fokking tot zich, waarvan alreede mededeeling werd gedaan door eene advertentie van de Jonged. Vereeniging.

Zij was de laatste van de acht kinderen, die haren bejaarden ouders overbleef. Maar ook haar moesten zij afstaan. Mocht dit hun tot zegen worden, zoodat er bij hen mag komen een ernstig zoeken van dien Heiland, tot wien hunne dochter heenging.

Op Zondag 16 Maart behaagde het den Heere onze zuster G. Flinkers te Delden uit haar smartelijk lijden over te brengen in een veel schooner oord dan de heerlijkheid „Twickel", een oord waar geen zonde noch dood en verderf wonen, maar waar ze eeuwig in die heerlijkheid zal leven, die Jezus ook voor haar heeft verworven door Zijn bloedig lijden aan het kruis.

Zij was een stille in den lande, en heeft meer in daden van offervaardigheid en dienende liefde en in het bezoeken van de vergaderingen met haar man, 20 jaren lang te kennen gegeven zonder Jezus niet te kunnen leven, dan door mondelijke belijdenis. Onze broeder Flinkers verliest veel in haar, en dat verlies is daarom zooveél te grooter, omreden al vroeger hunne tweé geloovige dochters naar den Heere gingen, en bij nu overblijft met een door hen aangenomen meisje, zijnde een wees, die nog maar negen jaar oud is.

De Heere sterke onzen broeder in zijn ouderdom, en in zijne laatste levensdagen zij zijn genot steeds Jezus' zondaarsliefde; dat is een genot, hetwelk aan alle huiselijke verandering en aan de hier heerschende wet der onbestendigheid vreemd is.

GRONINGEN 28 Maart. Zoo de Heer wil, zal br. Horn van Sneek a.s. Paaschdagen zijn beroep als Voorganger der Gem. Groningen aanvaarden. De bevestiging zal geschieden door br. v. Beek van Stadskanaal den 1en Paaschdag, denkelijk 's avonds.

HEEG. Er komen in het leven gebeurtenissen en omstandigheden voor, 't zij ze in betrekking staan tot een enkele of meer personen, 't zij ze van verblijdenden of meer bedroevenden aard zijn, welker indruk, al verloopt er een reeks van jaren over, niet licht uit het geheugen wordt gewischt. Dit werd ook door onze Gem. gevoeld, toen op Zondag 23 Maart onze gel. voorganger J. Horn van Sneek tot ons over kwam, om, vóór hij als voorganger naar Groningen ging, nog een dag met de zijnen in ons midden door te brengen, en een woord van afscheid te spreken tot de Gem. en tot allen, die belang stellen in zijn arbeid aan deze plaats.

Ten dien einde vertrok ZEd. reeds in den vroegen morgen van dien dag per rijtuig van Sneek, en arriveerde omstreeks negen uur hier ten huize van br. D. Sijsling, waar hij vriendelijk met zijn gezin werd ontvangen.

Ten half tien ure trad hij in de Silo-kapel op, sprekende over 's Heilands lijden, naar aanleiding van Jes. 53 : 10a. Zeer voldaan en niet minder gesticht door de troostrijke waarheden, die telkens, wanneer spreker beurtelings op ieder woord de klem legde, daaruit te voorschijn kwamen. Des namiddags keerden wij (na ook het noodige tot instandhouding van ons lichaam te hebben genoten) naar de Silo-kapel terug, ten einde onder het genot van een kop thee elkanders gemeenschap te genieten. Twee broeders en eene zuster van Sneek, reeds in den vroegen morgen mede tot ons overgekomen, waren tegenwoordig, terwijl nog twee jeugdige broeders uit genoemde gemeente zich ook onder ons schaarden; ook twee broeders, benevens een niet gedoopte zuster uit het naburig Gaastmeer waren tegenwoordig, alsmede eenige belangstellenden uit Heeg. Zoo waren wij tot vier uur wederom zeer genoegelijk en gezellig samen. En niet slechts uit de gevoerde gesprekken, maar ook uit menig door ons gezongen lied sprak wat in deze ure de harten vervulde. Spoedig begrepen wij, dat ook dit samenzijn, voor dat wij het verwachten, zou moeten afloopen. Ook had in deze namiddagure eene plechtigheid plaats, welke op allen, die zulks nooit hadden bijgewoond, een goeden indruk achterliet.

Het aanstaande vertrek namelijk van onzen voorganger, maakte het zijns inziens, en ook naar het oordeel der Gem. noodig, dat het tot nu toe hier ontbrekende ambt des ouderlingschaps nu in de gemeente niet langer gemist werd. Zoo werd dan op een vorige gem. vergadering br. de Vries als zoodanig door de gemeente gekozen, en werd nu, na wederzijdsch antwoorden van den ouderling en de gem. op de hun voorgestelde vragen, betreffende de waarheid van Gods Woord, op hen rustende verplichtingen, met oplegging der handen en aanroeping van den naam des Heeren, bevestigd, waarna de Gem. hem des Heeren zegen (Ps. 134 : 3) zingende toebad.

Na afloop dezer middag-bijeenkomst en eene korte afwezigheid verzamelden we ons andermaal in de kapel, ten vijf ure, ten einde bij het afscheidswoord van onzen beminden voorganger tegenwoordig te zijn. Hoewel de wekelijksche prediking in den regel, behalve door de Gem., slechts door enkele belangstellenden werd bijgewoond, zoo was toch bij deze gelegenheid ons kerkje meer dan bezet, terwijl we meenen te hebben opgemerkt, dat allen met de grootste belangstelling luisterden.

ZEerw. had voor deze gelegenheid tot onderwerp gekozen Fil. 1 : 27, 28, 29, 30; de Gem. in verband met zijn ruim negenjarigen arbeid, als voorganger der Gem., wijzende op *ontvangen genade*, *voortdurenden tegenstand*, *dure verplichting*, en bepaalde ons ten slotte *bij het belang ook voor hem*, voortvloeiende uit het genoemde. Zoo werden wij, zij het ook in sommige opzichten tot schaamte, terug geleid in het verleden, evenwel niet minder bemoediging en waardeering. Moge onze geschiedenis in de toekomst het bewijs leveren, dat een en ander niet slechts behoort tot het verleden, maar werkelijk een toekomst heeft, en blijken geven, dat het belang ook van onzen voorganger in dezen niet vruchteloos was.

Zooals van zelf spreekt, was dit gelegenheidswoord niet alleen voor de Gemeente, maar ook voor wie tegenstander, zoowel als voor die, wiens houding steeds onzijdig was geweest, was er een woord ten goede, en wij gelooven, dat ook niemand der aanwezigen de kapel verliet zonder goede indrukken. Althans toen we bij het einde der godsdienstoefening onzen geliefde br. voorganger biddende des Heeren zegen toezongen, namen ook al de aanwezigen daaraan deel. En hoewel wij hem *gaarne zijn arbeid onder ons zouden* zien voortzetten, en noode van hem scheiden, zien we hem toch daarheen, waar de Heer wellicht een beter arbeidsveld voor hem heeft uitgekozen, met blijdschap gaan, hopende en van God begeerende hem en de zijnen daar te zegenen, en te stellen ten grooten zegen en uitbreiding voor het rijk van Jezus.

Niet slechts in ons laatste samenzijn, maar gedurende al den tijd, in welke we hem onzen Voorganger mochten noemen, heeft het niet aan blijken van liefde en gehechtheid wederzijds ontbroken. Waar we de meeste smart over gevoelen is dit, dat we in vele gevallen niet bij machte zijn geweest voldoende blijken te geven van waardeering van zijn arbeid en opoffering om onzent wil. Doch hoe goed is het ook in dezen te weten, dat de Heer dit alles weet, en ook dezen arbeid der liefde door zijn dienstknecht niet onbeloond laat.

BERICHTEN.

Br. H. Kremer is door de Gem. te Foxhol c.a. benoemd als Voorganger, doch heeft die benoeming nog niet aangenomen. Ook schijnt er met dien broeder nog onderhandeld te worden door de Gem. te 't Zandt c.a.

Br. Kremer arbeidde in de laatste weken van de Gem. te Foxhol uit in de omstreken aldaar, naar wij vernemen niet ongezegend. Hij bezocht vele menschen en predikte op verschillende plaatsen en buurtschappen voor vele menschen het Evangelie. Er is daar een zeer belangrijk arbeidsveld.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Gevonden in de coll. der Gem. te Hengeloo *f* 1.—, met bestemming voor br. Mensink.

Unie-Cent.

Edam van br. S. B. *f* 2.—.

J. HORN.

CORRESPONDENTIE.

Allen, die nog abonnementsgelden van den vorigen jaargang moeten voldoen, verzoeken we beleefdelijk ons die te zenden. Voor hen, van wie wij in den regel per post incasseerden, hebben we kwitanties verzonden.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

No. 176 15 April 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Vrede laat ik u, mijn vrede geef ik u.

Joh. 14: 27.

Heeft niet de mensch een strijd op aarde,
De zondenslaaf een slavenlot,
Dat nog zijn moedwil steeds verzwaarde
Door 't zich verzetten tegen God?
Zoo was mijn deel, tot op uw bede,
Mijn Heiland, ik mijn hart u gaf
En gij spraakt: Ik geef u mijn vrede
En niets neemt ooit van u dien af.

Schoon wordt weer de aarde, als lente's naadren
Haar naaktheid met gebloemte dekt,
Maar als uw bloed mij stroomt door de aadren,
Uw Geest mij tot uw leven wekt,
Deelt gij mij hooger schoonheid mede,
Zie 'k, Heer, in mij uw wederschijn;
Zoo leeft ge in mij, en doet uw vrede
Mij weer een kind des huizes zijn.

Christelijk Socialisme.

Wie een eenigszins teer geweten heeft, zou door het gebod: „Gij zult uw naaste liefhebben" als uzelven wel tot de gedachte kunnen komen, dat hij, die een paar honderd gulden bespaard heeft, verplicht zou zijn er honderd van af te staan aan iemand, die er behoefte aan heeft. Nadat hij dat gedaan heeft vindt hij misschien een ander behoeftige; weder deelt hij een gedeelte van zijn overige ƒ 100 mede, hij doet dat nog eens en nog eens tot hij eindelijk alles kwijt is. De ontvangers dier giften daarentegen, die nu zoo gemakkelijk aan dat geld gekomen zijn, geven het ook weer even zoo gemakkelijk uit en binnen korten tijd is werkelijk de volkomenste gelijkheid verkregen — n.l. de gelijkheid in niets hebben. Wanneer echter iemand, die door spaarzaamheid een klein kapitaaltje verzamelde en zich daarover verheugt, bezwaar heeft over zijn behoeftige buren, die minder spaarzaam en voorzichtig leefden, en dezen dan leert en aanspoort met overleg en spaarzaam te leven, zoodat zij ook als hij een sommetje samenbrengen, dan beoefent hij eene weldadigheid, die weldra tot eene betere gelijkheid leiden zal — n.l. de gelijkheid van zekere welgesteldheid.

Wij merken verder op, dat gelijkheid in bezitting niet hetzelfde beteekent als gelijkheid in welgesteldheid of genot. Wanneer de boeken in alle bibliotheken zoo verdeeld werden, dat ieder precies zoo veel filosofische verhandelingen en uitgaven van Grieksche dichters bekwam als zijn naaste, dan zouden er zeer vele onder onze medeburgers zijn, die niet veel genot van hun aandeel zouden hebben. En werd al het geld op de zelfde wijze verdeeld, zoo zou hij, die met zijn geld niet anders wist te beginnen, dan het zoo spoedig mogelijk opmaken, er altijd nog veel ongelukkiger aan toe zijn dan zijn naaste, die wijzer wist te handelen. Alle familiën, die gelijke sommen in de spaarbank hebben, zijn niet even gelukkig. Onze welvaart hangt niet bloot van uitwendige bezitting af; maar veel meer van het persoonlijk karakter. Zouden alle menschen even gelukkig zijn, dan moesten alle gelijk zijn in verstandigheid en andere goede eigenschappen.

Wenscht een vermogend vader, dat het zijn zoon even goed zal gaan als hem, dan is voor hen het meest noodige niet een groot vermogen na te laten; door het bezit van eene gelijk som gelds als hij heeft is het nog niet bewezen dat zijn zoon even welgesteld of gelukkig zou zijn als zijn vader. Neen, het ware genoeg en in ieder geval beter, wanneer hij den knaap eene zoodanige opvoeding geeft, dat hij zichzelven een vermogen verwerft en onafhankelijk van zijns vaders erfdeel wezen kan. In plaats van zijn visch met een ander te deelen, is het beter hem te toonen hoe men den hengel uitzetten moet, ten einde er zelf een te vangen, zoo best als de beste hengelaar. Degene, die zijn naaste liefheeft als zichzelven, behoeft hem nog niet noodwendig een geschenk in geld te geven, — hij trachte eenvoudig hem een uitrusting als hij zelf heeft, te verschaffen, hem evenzoo een weg te banen en gelegenheid te geven om zelf iets te verzamelen en zijn welvaart te bevorderen.

De eene mensch mag het beter hebben dan de andere, omdat niet alle menschen in gelijken toestand geboren zijn. Hier is een kind van deugdzame, krachtige ouders, hetwelk rijkelijk voeding opneemt, geregeld slaapt en zich hoogst welgedaan gevoelt. Daar is een ander klein wezentje, dat een zeer bedorven stamboom heeft. De onrijpe druiven, die vele geslachten voor hem gegeten hebben, maken hem het tandlooze verhemelte stomp en in zijn klein hoofd klopt de morgenhoofdpijn, aan welke reeds duizende zwendelende voorzaten van zijn geslacht bijgedragen hebben. In zijne teedere ledematen woeden de ellendige gevolgen der uitspattingen van een talrijk, verwoest voorgeslacht, en in zijne aderen baant zich het vergif der roekeloosheid van vele geslachten een weg. Hoe kan daar van gelijkheid sprake zijn, waar twee personen onder zoo zeer verschillende voorwaarden hun leven beginnen? Wanneer een knaap in zijne woning der deugd opgevoed, tot vlijt en vele andere goede hoedanigheden opgeleid wordt, terwijl een ander in een pesthol van ongerechtigheid en ontucht opgroeit, of onder leiding van onverstandige ouders, die hem in alles eigen zin en wil laten volgen, hoe kan men dan verwachten, dat zij een gelijk goed in de worsteling des levens besteden zullen? Waar de eene gezond is en de andere ziekte geërfd heeft, waar de een vlijtig is en de andere lui; de een matig, de andere een drinker, de een vol energie en scherpzinnigheid, de andere traag en dom, is het wonder, dat die beiden elkander in den wedloop des levens ontloopen?

Het heerschende Socialisme is materialistisch, het maakt geene rekening met de zedelijke krachten. Het streeft alleen naar gelijkheid in uitwendige bezittingen en bemerkt niet, dat welvaart hoofdzakelijk eene zaak van het innerlijke leven des menschen is. Men schrijft de oorzaak van de maatschappelijke kwalen en ongeregeldheden ten onrechte aan uitwendige omstandigheden toe, terwijl het christendom de oorzaken in de innerlijke toestanden vindt. Den bedelaar aan de tempeldeur zou de Socialist betere kleêren en betere voeding verschaft hebben; de Apostel verschafte hem betere ledematen in den naam van Jezus. Het Socialisme beweert, dat de toestanden der menschen, veranderd moeten worden; het christendom daarentegen verklaart, dat zij zelve veranderd, wedergeboren, geheel vernieuwd moeten worden. Wanneer de tijd zal gekomen zijn, dat de persoonlijke goedgezindheid van ieder mensch even goed zal geacht worden, als de kracht van den sterkste, dan zal er zich eene gelijkheid van den toestand openbaren, en dat wel in de hoogste beteekenis en mate. Het heerschende Socialisme zoekt gelijkheid door de onderdrukkingen te vermeerderen; een waar christelijk Socialisme zoekt de gelijkheid door verheffing van den mensch te bewerken.

Het christendom maakt de zorg voor de lichamelijke gezondheid tot een heiligen plicht, en wanneer ieder zijne voorschriften betreffende matigheid, kuischheid en dergelijken wilde opvolgen, dan zouden de nageslachten gezondere lichamen bekomen en de kinderen zouden gelijk geboren worden. Het christendom leert eene orderlijke opvoeding der kinderen, en wanneer de ouders niet in staat zijn hunnen kinderen de noodige opmerkzaamheid te verleenen, dan wil het christendom, dat door goede scholen en stichting dat gebrek vergoed zal worden, opdat het eene kind zoo goed opgevoed worde als het andere. Het christendom leert, dat ieder volwassene even vlijtig, kloek en voorzichtig behoort te zijn als de beste. Wanneer ieder mensch in zijn persoonlijke omstandigheden aan ieder ander volkomen gelijk wil zijn, dan zal de meest ge-

wenschte gelijkheid wezen eene werkelijke welstand. Hij, met wien het wel staat, is gelukkig. Werpt iemand mij tegen: Het zal nog wel lang duren eer de vele onwetenden en zwakken zoover gebracht zijn, dat ze op eene hoogte staan met de flinkst ontwikkelden, dan antwoorden wij, dat kwalen, die duizende jaren geheerscht hebben, ook vele geslachten tot hunne heeling noodig zullen hebben. Maar in de aangewezen richting is de eenige weg tot verbetering van het kwaad te ontdekken, en kunnen wij in onzen tijd al niet het gansche werk uitvoeren, wij kunnen toch helpen bevorderlijk te zijn aan dat heerlijke beginsel van het rijk van Christus.

Naar 't Hoogduitsch.

N. v. B.

NU, HEDEN.

Ziet *nu* is het de welaangename tijd, *nu* is het de dag der zaligheid.
2 Cor. 6 : 2.

Slot.

De boden van koning David zeiden tot den rijken Nabal: „Wij zijn op een goeden dag gekomen, geef nu uwe knechten wat uwe hand vindt", maar zij werden afgewezen. Maar in den dag der genade wordt niemand afgewezen, wie hij ook zij, hij komt op een goeden dag en ontvangt van Hem leven en zaligheid. Wanneer is die dag des heils, wanneer die aangename tijd? *heden*, er staat niet morgen, of na lang wachtens, neen! *heden*, *nu* het oogenblik, waarin gij dit leest, is voor u de genadetijd, of het volgende nog voor u zal zijn, dat weet God alleen. Niet zonder reden schrijft de Apostel: „De *dag* des heils," één dag is een korte spanne tijds, dan volgt de nacht, waarin geen heil meer te verwerven is.

Hebt gij wel eens gelet op den ondergang der zon? in een rooden gloed werpt zij ons hare laatste stralen toe, dan verdwijnt zij weldra voor ons oog en de nacht breekt aan. En gij, die dit weet, zeg, zult ge niet in dezen uwen tijd bedenken wat tot uwen vrede dient. Heden *biedt* God u Zijne genade nog aan. Heden klopt de doorboorde hand van Jezus nog aan uw hart. Hij begeert binnengelaten te worden. Heden werkt de H. Geest nog aan uwe ziel om u van den dood over te brengen tot het leven. Heden stroomt het water des heils nog om uwe voeten, dat u kan reinigen van zonde en onreinheid. Heden is nog heil en redding voor u bereid, *heden*, *heden*.

„Voor ditmaal gaat henen." Zoo sprak eenmaal Felix tegen den onverschrokken prediker in zijn gevangenisgewaad, „wanneer ik gelegener tijd zal bekomen hebben zal ik u tot mij roepen", misschien is het voor u ook nog niet de gelegene tijd. Heden avond moet gij wellicht nog met uwe vrienden naar de kroeg, dat hebt gij hun beloofd, maar dan, dan zult ge u bekeeren of misschien is er de volgende week nog een bal op handen, wat zou het schaden die pret nog eerst mede te maken en dan, dan wil ik eenen anderen weg inslaan: of wellicht hebt gij eene onderneming op touw gezet, wel niet eerlijk, maar toch winstgevend, de duivel zegt: „Waarom zoudt gij daarvan niet eerst profiteeren, later kunt gij immers de zaak er neerleggen." Het besluit staat immers bij u vast; gij wilt een Christen worden eer gij sterft. Het heeft immers nog zoo'n haast niet, eerst kunt gij nog wel het leven genieten, den duivel dienen! het heeft immers nog tijd! eerst kunt ge nog wel naar uwe lusten leven? God zal immers nu de open genadepoort nog niet sluiten?

Zoo dachten duizenden, die den ongelukkigen Felix navolgden, en eerst te laat in de hel ontdekten, dat zij door den duivel bedrogen waren.

Zeg, waarom wilt gij den duivel liever gelooven dan God? God zegt, *nu*, *nu*, *heden*, *heden*, de duivel zegt, morgen, morgen en hij is een menschenmoorder en leugenaar van den beginne. In Chicago, N. Amerika, leefde eens een man, die de genadewerking des H. Geestes dikwijls aan zijn harte had ondervonden. Hij werd zeer gevaarlijk krank, en in zijn doodsangst beloofde hij aan God voortaan geheel voor hem te zullen leven, indien hij weder mocht herstellen; zoodra de ziekte echter een gunstige wending nam, dacht hij aan zijne wereldsche vrienden in de stad en zeide: „in Chicago kan ik God niet dienen", tegen het voorjaar ga ik van hier naar de Michigan-zee, om mij daar eene boerderij te koopen, dáár wil ik mij dan met ter woon nederzetten en dan, dan wil ik een Christen worden. Ernstig werd hij gewaarschuwd voor dit gevaarlijke uitstel, maar te vergeefs. Spoedig daarna keerde dezelfde krankheid in veel hooger mate terug. Daar lag hij nu op zijn sterfbed met den dood voor oogen, en de wanhoop in zijne ziel; elke toespraak uit Gods woord wees hij af met die ontzettende betuiging: „Mijne verdoemenis is gewis, binnen korten tijd ben ik in de hel. Christus is menigmaal tot mij gekomen en heeft aan de deur van mijn hart geklopt, en de laatste maal beloofde ik Hem binnen te zullen laten, maar toen ik weder gezond werd, wendde ik mij toch weer van Hem af, en nu moet ik zonder Hem de eeuwigheid in, en in zijne laatste ure was alles wat men van hem hoorde, de zaaitijd is vervlogen, de zomer is voorbij, en ik ben niet gered." Zoo lag hij daar neder, telkens en telkens de vreeselijke klacht herhalende: „de zaaitijd is vervlogen, de zomer is voorbij en ik ben niet gered!" In zijne laatste oogenblikken bemerkte zijne vrouw hoe zijne lippen zich nog bewogen, hij wilde nog wat zeggen, zij hield haar oor dicht bij zijn mond, maar alles wat zij kon hooren was: „de zaaitijd is vervlogen, de zomer is voorbij en ik ben niet gered" en zoo stierf hij!

Eenmaal zal die aangename tijd achter u liggen en nimmer keert zij weer, neen er is geen tweeden genadetijd; op den avond van den dag der genade volgt den morgen van den dag des gerichts. Wie dan binnen is, die is binnen, maar wie buiten is, is en blijft buiten, dan wordt nog wel dat hartverscheurende woord in de duisternis geroepen, Heere, Heere doe ons open, maar Hij, die de sleutels heeft, antwoord: „Ik kenne u niet."

Wie aan zijn zieleheil niet dacht,
Wie den genadetijd veracht,
Wordt namaals niet meer opgedaan:
Maar Jezus neemt u *heden* aan.

Indien iemand met het vermogen eens Cherafs den jammer kon beschrijven dergenen voor wien het geldt: „te laat, voor eeuwig te laat;" — maar neen! ook dat zou niet baten. Moge de H. Geest u, die nog wandelt op den breeden weg, de oogen openen, zoodat gij het gevaar leert zien, waarin gij verkeert, en zonder uitstel u tot den Heere Jezus leert wenden. Vraagt ge misschien: Wil de Heere Jezus ook mij snoodaard nog redden, die zoo lang tegen beter weten gezondigd heb?

Luister naar wat de Apostel zegt:

Gisteren was de dag der zaligheid? neen, immers. — „Heden, nu is de welaangename tijd, de uurwijzer mag bijna de laatste stonde aanduiden, het uurwerk, dat den tijd uwer genade aanwijst bijna zijn afgeloopen, zij loopt nog, de zonne uws levens mag zich ter kimme neigen, zij schijnt toch nog. Heden is er nog genade voor u. De duivel moge fluisteren: het is te laat. De Heiland zegt: Ziet welgemoed, uwe zonden zijn u vergeven. Zoo iets had ge zeker niet kunnen verwachten en toch, zulk een Heiland bezitten wij. O, kom tot Hem, kom nu, ofschoon uwe zonden rood zijn als bloed, al waart gij ook den duivel te slecht, neem de toevlucht tot Jezus en Hij maakt u witter dan sneeuw, rein als de engelen. Heden is het nog uwen tijd, den tijd der genade.

Wat zou er een juichtoon weergalmen in den duisteren afgrond der hel, wanneer daar iemand zulk eene boodschap bracht; maar voor hen heet het: de aangename tijd ligt achter u, de dag des Heils is voorbij. Als gij u in dien toestand verplaatst, moet dan uw hart niet opspringen van vreugde, dat tot u het woord nog niet komt: *voorbij! voorbij!* — maar *heden! heden!* Zult ge dan niet op uwe knieën vallen en uitroepen: Heer Jezus ik dank U, dat het voor mij nog niet te laat is, hier ben ik arme zondaar, ik wil nu niet langer van verre blijven staan; ontferm u over mij en neem mij aan en laat mij niet los. Voor Gods volk volgt op den dag der genade een dag der heerlijkheid, waaraan nooit een einde komt. Hoe zullen wij daar onzen verlosser danken, dat Hij ons in den aangenamen tijd heeft verhoord en in den dag des heils heeft geholpen, daar zal het zonder ophouden weergalmen: „Hallelujah! lof zij het Lam!"

Uit „Der Stadtsmissionar."

H. J. H.

Van het arbeidsveld.

Den 18en Februari terug gekomen van de Hollandsche reis, achtten de Broeders medebestuurders der Gem. te GRONINGEN het noodig, dat ik eenige dagen hier bleef, ten einde huisbezoek te doen.

Overtuigd van de wenschelijkheid, liet ik mij zulks welgevallen en was hier tot den 25sten werkzaam.

Intusschen had ik bericht naar N. Pekela gezonden, dat ik daar in den omtrek nog een paar dagen dacht te arbeiden, waarom ik dan 's Woensdags den 26sten Februari daar heen reisde. Des middags namen wij onzen weg (br. O. ging mede) naar de TANGE; bezochten daar nog eenige menschen in hunne woningen en spraken tot hen over 't eene noodige, hetwelk, naar 't ons toescheen, belangstellend werd aangehoord. Des avonds sprak ik in het lokaaltje. Er was eene talrijke schare saamgekomen, en met opgewektheid mocht ik spreken van de liefde onzes Gods voor zondaren.

Na afloop dezer samenkomst namen wij de terugtocht naar N. Pekela aan, waar ik logeeren zou bij br. de G. en den volgenden morgen vertrok ik in gezelschap van br. Hesselink naar ZUIDERVEEN, alwaar wij den dag doorbrachten met huisbezoek en des avonds verkondigden wij in eene woning het Evangelie. Ook daar was een menigte menschen saâmgekomen, niettegenstaande het weer zeer ongunstig was. Den indruk, die ik bekwam, doet mij geloovig verwachten, dat de arbeid, die daar geschiedde, vruchten zal afwerpen. Na afloop der vergadering gingen wij terug naar de N. Pekela. Den volgenden morgen reisde ik naar Stadskanaal, bezocht daar br. van Beek en nog andere broeders en begaf mij des avonds op reis naar huis, waar ik de mijnen in welstand ontmoette. Des Zaterdags deed ik nog eenige bezoeken in Groningen.

Het is mij menigmaal bijzonder opgevallen, hoe het woord Gods in eenvoudigheid gesproken zoo veel kracht kan doen, dat ruwe zondaren welgeoefende Christenen worden; terwijl zoo menige, geleerde, wel uitgewerkte preek niets uitwerkte, zoodat er niemand tot overgave des harten aan Christus kwam. *) In den laatsten tijd mogen wij gelukkig aanschouwers zijn van eerstgenoemde feiten, en het is voorwaar! een verblijdend teeken. 't Doet ons tevens zien dat allen, die God van harte liefhebben, met het talent wat God hun gegeven heeft behooren te handelen, dan zal er ook zeker, nadat er gewerkt is, vrucht worden aanschouwd (1 Cor. 2 : 6). Dat het Godsrijk kome, zij of worde de werkelijke begeerte van ons allen, die den naam van Christus noemen. Dan zal ook bij die bede de daad gevoegd worden, om mede te arbeiden naar de gaven en krachten, die men heeft tot bevordering van deze grootsche taak. Dat er veel meer kan worden gedaan behoeft geen betoog. Dat er echter niet meer wordt gedaan vindt somtijds zijn oorsprong daarin, dat velen zich ongeschikt achten; weer anderen meenen, dat men in het bezit van veel kennis moet zijn, en wanneer zij nu maar wat meer daarvan hadden, zouden ze mede kunnen doen; anderen schamen zich omdat zij zoo weinig uiterlijke gaven deelachtig zijn zich te openbaren; nog anderen hebben genoeg met zich zelven te doen en missen daardoor de vrijmoedighaid, om anderen te vermanen, want ze moesten eigentlijk zich zelven

*) Dat zal met de niet bestudeerde toespraken ook wel eens het geval zijn? Red.

eerst prediken †); doch met dat al gaat veel tijd verloren en wordt er weinig, ja dikwijls niets gedaan. Dat ieder christen toch zijne roeping leere verstaan om in de eerste plaats zich zelven te bewaren en dan uit liefde tot anderen te arbeiden tot heil zijner mede-menschen.

Hiermede heb ik in het kort, de deelnemers aan den Unie cent, een en andermaal den loop dezer werkzaamheden in hoofdzaak verhaald en houde mij overtuigd, dat deze mededeelingen met innige deelneming zijn gevolgd geworden. Ik dank tevens hen, die mij mijnerzijds in staat stelden.

Mijn wensch en bede is dan ook, dat velen door dezen geringen arbeid, hetzij door woord of traktaat, een blijvenden zegen mogen hebben ontvangen of door de nawerking zullen ontvangen. Tevens breng ik ten slotte door dezen mijnen hartelijken dank aan allen, die in bizonderen zin hunne liefde aan mijn persoon hebben betoond en roep hun van harte toe: „Dat 's Heeren zegen op u daal."

Uw dw. dn. en br.
K. v. d. BAAREN.

†) Eigenlijk behoort IEDER prediker zichzelven eens flink de waarheid te zeggen, eer hij voor anderen optreedt, dan zal er meer tot de harten worden gesproken. Wij achten echter, dat een oprecht prediker het niet gemakkelijk zal kunnen nalaten. Red.

GEMEENTENIEUWS.

HEEG. Hoe liefelijk de samenwoning der broederen is, daarvan weten allen, wier lust en leven het is Jezus aan te kleven.

Meermalen hoorden wij van menig br. en zr. daar van gewagen, als van een inniger en nauwer band dan die der natuur.

Is dit zoo tusschen de geloovigen onder elkander, nog inniger is de band als er een betrekking bestaat als tusschen Paulus en Timotheus, die hij in 1 Tim. 1 : 2 zijn *zoon* noemt.

Dit was dan ook met de meeste leden onzer gemeente het geval met betrekking tot onzen scheidenden voorganger br. Horn, waarom wij, hoewel ZEd. Zondag 23 Maart bij ons afscheid genomen had, ons op Zondag 30 Maart naar Sneek begaven om daar zijn afscheid bij te wonen.

Ons gezelschap, bestaande uit 5 mannen en 6 vrouwen, kwam op bedoelden Zondagmorgen, onder begunstiging van mooi weer, per boot (wel wat laat) aan. Wij vonden de Vredekerk geheel bezet. De godsdienstoefening was reeds aangevangen. Ook deze morgenprediking was reeds doortrokken van de gedachte der op handen zijnde scheiding. Met ernst en liefde sprak de voorganger over Jezus' laatste samenzijn in den kring der Zijnen. Hij had tot tekst Joh. 13 : 1*b*: *Alzoo Hij de zijnen, die in de wereld waren, liefgehad had, zoo heeft Hij hen liefgehad tot het einde.*

Na de prediking mochten we het voorrecht genieten getuigen te zijn, dat twee jongelingen door den doop beleden eene plant met Christus te zijn.

Na afloop hiervan begaven we ons met onzen voorganger naar zijne woning, waar alles voor ons in gereedheid was gebracht. Met nog een paar brs. van elders maakten we een personeel uit van 17 personen. Geen kleinigheid zegt ge wellicht. Neen dat is het ook niet; maar onze gastheer en gastvrouw waren op alles voorbereid, en we weten niet wat meer lof verdient: het gulle en hartelijke in een en ander ondervonden, dan wel de goede regeling in alles.

De talrijkheid der gasten maakte het echter noodig dat dit gezelschap in twee groepen werd verdeeld; de vrouwen bleven in de voorkamer om het middagmaal te gebruiken, terwijl de mannen in de achterkamer aan een welvoorziene disch plaats namen.

Inderdaad, het was een dag om te genieten ook voor het lichaam. Na het noodige genuttigd te hebben, vloeide onwillekeurig een: „O goedheid Gods, nooit recht geprezen" van de lippen der mannen, hetwelk onmiddelijk werd beantwoord door de vrouwen met het tweede vers: „Wie wou mij wonderbaar bereiden." De mannen konden nu weder niet nalaten dit te beantwoorden door vers 4: „En dezen God zou ik niet eeren?" waarna door de vrouwen deze beurtzang werd gesloten met het laatste vers van Gez. 12: „Dat Uwe zorg en trouwe hoede."

Des namiddags ten twee ure begaven wij ons gezamentlijk weer naar de Vredekerk. Vier Zondagsscholen, allen onder leiding van br. Horn, waren tegenwoordig, bestaande uit een getal van 170 kinderen. Na met hen gezongen en gebeden te hebben, betuigde ZEd. onder meer zijne liefde en ernstige belangstelling in het heil hunner zielen. Hij zeide, er al aan gedacht te hebben een grooten rok te laten maken, waarin hij allen mee naar Groningen kon nemen. Dit gaf aanleiding dat de kinderen, als ook de grooten, hartelijk begonnen te lachen, maar ook dat de kinderen hunne gedachte in dezen openbaarden, en huns bedenkens was het, bij het onmogelijke van dit voorstel, toch wel mogelijk dat mijnheer hen in zijn hart meenam naar Groningen, welke gedachte door ondervraging van ZEd. ook door de kinderen nader werd toegelicht, als hierin bestaande, dat mijnheer voor hen kon bidden. Natuurlijk werd dit door ZEerw. aan den kinderen beloofd, maar ook van hen hetzelfde gevraagd, en tevens de hoop uitgesproken, dat vele brieven van deze Zondagsschoolkinderen, getuigende van hunne overgave aan den Heiland, het bewijs mochten leveren van voortdurend aandenken, ook in elkanders gebed.

Nu werd, onder de leiding van den zangonderwijzer de heer Lindeman, een lied (door hem voor deze gelegenheid vervaardigd) gezongen door eenige kinderen der Zondagsschool; ook dit uit der kinderen monden en door verschillende stemmen opgezongen lied, vooral met het oog op het daarin uitgesprokene als toegewenschte, liet niet na indruk te maken op de aanwezigen.

Na de kinderen met hunne onderwijzers nog in een vurig dankgebed opgedragen te hebben aan den Almachtigen, liet ZEd. hen gaan, hen allen de hand drukkende en een klein bewijs van aandenken toereikende.

Wederom verzamelden we ons, met nog andere brs. en zrs. van elders, ten huize van onzen gastheer, en na eenige verkwikking genoten te hebben, begaven we ons ten 5 ure weer ter kerk. Gelijk in den morgen waren ook nu alle plaatsen bezet, en behalve de Gemeente ook belangstellenden van andere gezindten opgekomen.

Na den Heere een lied te hebben gezongen, droeg de voorganger dit ons samenzijn den Heere in geloovig gebed op, en bepaalde vervolgens onze aandacht bij Hand. 20 : 32 en noemde dit: De Afscheidsgroet van den Evangeliedienaar aan eene hem dierbare Gemeente. Die afscheidsgroet werd geuit: *a.* onder velerlei herinnering; *b.* met innige bezorgheid; *c.* onder ernstige vermaning en *d.* in biddende hope op God.

Aan het eerste gedeelte betrekkelijk het verleden, zijn eerste aankomst, ontmoetingen, omgang in den beginne met de weinige brs. en zrs. voor 20 jaren, van welke nog 3 aanwezig waren en 3 door onderdom niet tegenwoordig konden zijn. Aan zijne ervaringen op het gebied der evangelisatie, het ontstaan der Gem., hare uitbreiding enz. wijdde spreker een belangrijk deel zijner rede, welke tevens, naar gelang der aanwezige toestand, aangegeven in het tweede gedeelte, rijk was aan nuttige wenken voor de Gem. met het oog op de toekomst; terwijl het troostrijke van wat ZEd. in het laatste deel daarvan voor haar betoogde, ook voor hem zelven nog duidelijker te voorschijn trad, toen hij in een innig gebed de Gemeente opdroeg aan den oppersten Herder en Leidsman der zielen.

Nadat de dienst geeindigd was, verzocht een br. der gemeente Sneek den scheidenden leeraar toe te zingen Ps. 121 : 4, en de Gemeente zelve voegde daaraan de bede toe door aan te heffen Ps. 134 : 3, waarna door denzelfden br. nog werd herinnerd aan het groote gemis voor de Gemeente van haren voorganger, die hem zoo noode uit haar midden ziet heengaan, hem en zich zelven troostende, met een voortdurend dagelijksch ontmoeten voor den troon der genade. ZEd. ten slotte toewenschende den zegen des Heeren, die hem tot een nieuw arbeidsveld heeft geroepen, met de zijnen ook en vooral betrekkelijk den arbeid in het Godsrijk rijkelijk te mogen genieten.

Hoe gelukkig is het voor den Christen een toekomst te hebben, waar, zooals bij deze gelegenheid, van geen scheiden sprake kan zijn. Deze waarheid, welke zich nu wellicht meer dan ooit aan onzen gel. voorganger opdrong. Die verwachting bracht balsem voor het gewonde hart, ook voor hem, althans ZEd. verzocht ons nog eens gezamenlijk te zingen: „Eens zullen wij met Jezus leven" enz., en daarna nog vers 6, (Gez. 189: 2, 6).

En naar we mogen gelooven zullen al de brs. en zrs. het in deze ure te meer met ons hebben gevoeld, dat de banden, die ons vereenigen van uit den Heiland in den hemel, ons verbinden en derwaarts opvoeren, en we elkander, als bij dezen, ook gedurig mogen opwekken, met het lied ten slotte gezongen:

Komt treên wij dan gemoedigd voort
In 't vast vertrouwen op Zijn Woord.
Hoe donker soms den weg ook schijn,
Het eind zal zeker zalig zijn.

Ook het voornemen om als *evangelist van de stad Sneek* nog een laatste woord te spreken, was ons ter ooren gekomen. Zoo begaven wij ons Dinsdag weder op reis derwaarts en waren 's avonds 8 uur op de aangewezen plaats, de groote concertzaal. We vonden de zaal reeds met een publiek van ruim 700 personen gevuld, en onzen voorganger bezig met het voorlezen van Ezech. 33. Na het zingen van het bekende 10de vers van Ps. 68 en gebed, betuigde ZEd. zijn dank aan de aanwezigen, dewijl het hem een dringende behoefte was voor zijn vertrek nog een woord tot het volk van Sneek te richten.

Naar 1 Petrus 1 : 25: *Het woord des Heeren blijft in der eeuwigheid, en dit is het woord dat onder u verkondigd is*, zou zijn laatste woord als Evangelist van Sneek zijn; een woord der herinnering, der getuigenis, der waarschuwing en der liefde.

Dit woord van herinnering van af zijne aankomst in 1869 als Evangelist, bleek ons een doorgaande tegenstelling van den geest des Evangelies, en die der wereld. Hij wees ons op een reeks van hindernissen en tegenstand, maar niet minder op de trouw van zijn Zender, in de ervaring van zijn kracht en zijn zegen in dien arbeid.

In 's Heeren mogendheid mocht hij dan ook gedurende 20 jaren arbeiden, niet om de vromen te winnen voor zijne zienswijze of voor een leer of opstel, maar bij voorkeur dezen opzoekende, die, door welke omstandigheden dan ook, zich bevonden in de wegen en heggen, nooit eene kerk bezochten, en evenmin werden aangetrokken door anderer geestelijken arbeid, om dezen te brengen aan de voeten van Hem, die gekomen is om te zoeken en zalig te maken dat verloren is.

Dien arbeid voort te zetten, drukte hij dan ook de geloovigen Christenen op het hart, en droeg die bij zijn vertrek eigenlijk aan hen over.

Tegen het ongeloof der bestaande volkszonden, alsmede de drinkgewoonten, werd een krachtig getuigenis gegeven. Ja, in welken vorm de zonde en werelddienst zich ook mocht voordoen, haar nietigheid, onhoudbaarheid, de groote ledigheid achter gebleven, ook bij haar volop te genieten, werd door menig feit aangetoond. En de voldoening, de bevrediging van de innerlijkste behoeften des harten, in den dienst, en het toebehooren aan den Heere Christus, evenzeer met verschillende bewijzen en getuigenissen van ervaringen aangedrongen.

Zijn laatste bede was dan ook door den drang der liefde een afmanen van den breeden weg des verderfs, een aanraden tot overgave aan Hem, Wiens te zijn en te dienen alleen rust geeft en vrede schenkt, omdat Zijn Woord niet gelijk eigen of menschelijke idealen als een zeepbel verdwijnt, maar blijft tot in eeuwigheid.

Met den wensch dat de Gem. van Ged. Chr. te Sneek een voorganger, en de stad een Evangelist waardiger dan hij mocht ontvangen, eindigde ZEd., na het zingen van Ps. 25 : 4, met dankzegging.

Met onverdeelde belangstelling en aandacht werd deze toespraak van het begin tot het einde door de aanwezigen gevolgd.

J. DE VRIES, ouderling.

GRONINGEN. Lieten wij in langen tijd niets van ons hooren, thans mogen wij niet langer zwijgen, want: de Heere heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn wij verblijd!

Was er diepe verslagenheid in ons midden, toen onze geliefden Voorganger, br. v. Beek van ons heenging naar Stadskanaal, de Heer gaf ons het oog op Hem te richten, die tusschen de gouden kandelaren Zijner Gemeenten wandelt, en die de sterren (de leeraars) in Zijn rechterhand houdt. En de Heer beschaamde ons niet; Hij vervulde Zijn woord aan ons: Ik zal u geene weezen laten. Bijna heel de Gemeente vond vrijheid en drang br. Horn van Sneek toe te roepen: „Kom over en help ons!" En ziet, onze gedachten bleken die des Heeren te zijn, want Hij gaf br. Horn in onze roeping een wenk Zijns hemelschen Meesters te zien, en ons op onze roepstem een „ik kom!" te antwoorden, was het dan ook met een bloedend harte, met het oog op de Gemeente Sneek en Heeg, die hij daarvoor moest verlaten.

Het Paaschfeest was bestemd als het tijdpunt, dat onze nieuwe leeraar den herderstaf onder ons zou aanvaarden. Met verlangen zagen wij daarnaar uit.

Eindelijk kwam het.

Naardien br. v. Beek verhinderd was 1e Paaschmorgen tot ons over te komen, had de Gemeente br. de Hart van Hengeloo uitgenoodigd onzen nieuwen Voorganger bij haar in te leiden. Hoe moeielijk het genoemden br. ook viel op het Paaschfeest zijn werkkring te verlaten, met het oog op het gewicht der zaak, en uit belangstelling in het welzijn der gemeente, en uit liefde voor zijn vriend, had hij niet kunnen weigeren.

Op 't bestemde uur trad ZEd. in ons midden op voor een zeer talrijke schare. De Heer sterkte hem tot zijn taak, en gaf hem eene ernstige, leerzame en schoone rede uit te spreken naar aanleiding van Spreuken 27 : 23. ZIJT NAARSTIG OM HET AANGEZICHT UWER SCHAPEN TE KENNEN; ZET UW HART OP DE KUDDEN.

Het Paaschfeit was uitgangspunt; immers 's Heeren opstanding was de aanvang Zijner Hemelvaart, en deze de voorwaarde voor de komst des H. Geestes, die de Gemeente stichtte en de ambten en bedieningen gaf.

Had hij liever gezien, dat de oude Voorganger den nieuwen had ingeleid, wijl deze de Gemeente beter

kende en meer naar hare behoefte kon spreken; nu God het zoo had geleid was het hem dan ook een aangename taak. Hij besefte al het gewicht van deze ure voor de Gemeente en voor den broeder, dien hij nu 23 jaren kende, en dien hij in zijn liefde, moed en volharding, nu 20 jaar had gadegeslagen, en dien hij zijn vriend en mede-strijder mocht noemen.

Bij de uiteenzetting zijner tekst wees spreker *a.* op het herderlijk werk in de Gemeente *b.* op de noodzakelijkheid voor den Herder Zijn schapen te kennen.

De Gemeente bestond uit schapen: menschen die door genade verlost en door Gods Geest vernieuwd waren, in onderscheiding van de kerken waar de geboorte uit het vleesch gold.

Jezus was de Eigenaar en de *Opperste* Herder dezer schapen. Deze schapen had de Leeraar, als Herder onder Jezus, op te voeden.

Daarvoor is bij den Herder noodig zelf schaap te zijn, en als zoodanig zich steeds voor den Oppersten Herder te stellen; vandaar de vermaning in Hand. 20: 28; „Hebt acht op *uzelven*." Dit bewaarde voor hiërarchie; zelf-kennis leidt tot kennis der schapen.

Gelaatkunde en karakterkennis zijn voor den Herder van groot belang. Jezus zelf merkte het gelaat Zijner discipelen aan, zeggende: „Waarom ziet gij droevig?"

Ook verschilden de karakters der schapen zeer, waarmede, bij beoordeeling van goed en kwaad, nauwkeurig rekening gehouden moest worden.

Het hart op de kudde te zetten wilde zooveel zeggen, als: Tracht door liefde in de Gemeente in te leven, en wil alles voor de schapen zijn, want bedenkt: 't zijn Jezus' schapen; Hij vertrouwt ze u toe.

Weidt ze in Gods weiden. Op Gods bergen: Golgotha, Olijfberg, Thabor. In Gods dalen: Gethsemané, Eskol (druiftrossen), maar ook in het dal Achor, dal des gerichts, wel vreeselijk maar in dien weg „een deur der hope." Leidt ze aan Gods wateren, opdat zij den dichter van Ps. 23 kunnen nazingen.

Hoedt ze, behoedt ze, met den herderstaf der getrouwheid, tegen het wild gedierte. Denk aan David.

De Herder mag, ja moet van de schapen leven, zie maar vers 26 en 27 en betracht de vermaningen des Heeren uitgedrukt in 1 Cor. 9: 7, 1 Tim. 5: 18, enz.

Vervolgens deed hij br. Horn de volgende vragen:

1. Gelooft gij door God tot dit heilig dienstwerk te zijn verkoren, en tevens geroepen om nu voortaan deze Gemeente met uwe gaven te dienen?

2. Belooft gij de gansche H. Schrift, als het woord Gods te zullen prediken?

3. Zult gij u beijveren om de beide heilige instellingen van Doop en Avondmaal naar eisch des woords voor te staan, en ze nooit met bewustheid toe te dienen aan hen voor wie zij niet bestemd zijn?

Broeder Horn beantwoorde zulks met JA.

Op verlangen der sprekers staan nu de ouderlingen op. Hij vraagt hen:

1. Belijdt gij in Gods weg te hebben gehandeld, door mede voor te staan, dat br. Horn de plaats van uwen vroegeren Voorganger zou innemen?

2. Belooft gij om dezen Voorganger in zijn werk te steunen en te waken om het goede verband tusschen hem en de Gemeente steeds te bewaren?

De Ouderlingen antwoorden toestemmend en Leeraar en Ouderlingen geven elkander de rechterhand der gemeenschap.

Nu richt de spreker zich tot de Gemeente en vraagt: Neemt gij br. Horn als Dienstknecht Gods in uw midden op en is het uw begeeren hem in dat ambt te achten en lief te hebben?

De Gemeente geeft haar ja te kennen door op te staan en Ps. 134: 3 te zingen.

Terwijl de Gemeente staat, knielen de beide Voorgangers en Ouderlingen en bidt br. de Hart om 's Heeren zegen.

Des avonds 5 uur had zich weder een talrijke menigte in ons kerkgebouw vergaderd, om het eerste woord van onzen nieuwen Leeraar te hooren.

ZEd. begon met den Paaschgroet der eerste Christenen: „De Heer is waarlijk opgestaan!" Hij zeide de troost en de kracht van dat „waarlijk" meer dan ooit te behoeven in een ure als deze, nu er zóóveel omging in zijn ziel, met het oog op twee dierbare Gemeenten die hij had moeten verlaten, en met het oog op de gewichtige taak, die hem stond te wachten, en waarvan de hooge beteekenis en verantwoordelijkheid hem in het morgenuur met zooveel klem op het hart gebonden was.

Doch met het oog op 's Heeren verrijzenis, met het oog op een levenden Heiland, greep hij moed. Sprekende naar aanleiding van Hand. 3: 15*b*, „WELKEN GOD OPGEWEKT HEEFT UIT DE DOODEN; WAARVAN WIJ GETUIGEN ZIJN." Sprak hij met bezieling en overtuiging over „'s Heiland's verrijzenis de Oorsprong, Kracht en Heerlijkhid van de Bediening des Woords in de Gemeente Gods." De Gemeente; hare Ouderlingen en Diakenen; br. de Hart, de vroegere Leeraar, mede in ons midden, allen werden op gepaste wijze toegesproken, alsmede br. Klickmann uit Londen, die tot ons overgekomen was om met ons feest te vieren.

Toen de toespraak geëindigd was, stond br. v. Beek op, gaf zijn vreugde te kennen daarover, dat de Heer zulk een Paaschgeschenk had gegeven en noodigde de aanwezigen den nieuwen Voorganger de zegenbede uit Ps. 134 toe te zingen.

Nog hadden de geestelijke genietingen geen einde, want de Gemeente schaarde zich om den disch des Heeren, die door br. v. Beek, op verzoek des Voorgangers, bediend werd. Naar aanleiding van Lukas 22: 14—20, sprak ZEd. een ernstig en bemoedigend woord. Nu stond ook br. Klickmann van Londen op, las in goed verstaanbaar Hollandsch uit Joh. 14: „Ik zal u geen weezen laten, enz.", drukte zijn blijdschap uit in ons midden te zijn, beleed even dierbaar geloof met ons deelachtig te wezen, en wees met het oog op den nieuwen Leeraar op het gelezen schriftwoord terug; op 's Heeren liefde en trouw, en wenschte Gemeente en Leeraar beide, des Heeren zegen.

De tweede Paaschdag bracht nieuwe vreugde. Br. v. Beek was intijds naar zijne Gemeente vertrokken, ten einde daar nog te kunnen dienen. Ook br. de Hart en br. Klickmann waren afgereisd naar Deventer, ten einde daar nog met de Gemeente te vergaderen.

Te 10 uur des morgens predikte onze Leeraar over de Emmausgangers, voor een aandachtig gehoor.

's Avonds 7 uur kwam de Gemeente andermaal samen.

De regeling der banken, rondom daar geplaatste tafels, bracht bij den eersten aanblik Sancky no. 16 te binnen: „De feestzaal is bereid." En inderdaad 't zou feest zijn; de opgestane zou bij vernieuwing zijne discipelen verblijden.

Die genietingen waren meer geestelijk dan stoffelijk, hoewel de laatste niet geheel ontbraken, want het Bestuur had gezorgd voor een kop koffij met een flink stuk echte Groninger. De Martha's zweefden in dienstijver door de zaal.

Onze Voorganger las een gedeelte van Col. 3 en sprak over den eisch der opstanding een ernstig woord; daarna kwam er aan liederen, gebeden, dankzeggingen, mededeelingen en gelukwenschen schier geen einde. Na al het gehoorde scheen thans de beurt aan de Gemeente om te spreken en zij sprak. Vreugde over wat God gedaan had, kenmerkte alles. De Ouderlingen en Diakenen kwamen aan het woord en wenschten den Voorganger van harte geluk. De Jongelings-Vereeniging riep bij monde van br. Sijsling den Leeraar een „welkom" toe, met de bede „gedenk onzer!" De Jongedochters-Vereeniging koos br. v. d. Baaren tot haar tolk om hetzelfde te doen, waarbij zij Gezang 91: 3 zong.

Diep geroerd door zeeveel uitingen der liefde, beantwoordde de Voorganger allen.

't Vergevorderde uur noopte tot scheiden. Dankbaar gingen wij uiteen na zulk een heerlijk Paaschfeest van God te hebben genoten. De Heer bevestige wat Hij begon, Zijn grooten naam tot prijs. Amen.

K. v. D. BAAREN.)
D. KLOOSTER.) Ouderlingen.

VALTHERMOND. In November des vorigen jaars hadden we het voorrecht eene Zondagschool op te richten aan de Valtherdijk met een 20tal kinderen, die daar sedert door br. J. Rengers gehouden werd, die zich steeds in eene trouwe opkomst der kinderen mocht verblijden. Op het laatst gehouden feest van de opstanding onzes Heeren mochten we met de kinderen dier afgelegen streek een recht genotvol feestje vieren. De belangstelling van vele oude menschen, bijzonder van de ouders der kinderen liet zich zeer duidelijk uit, en bleek ook uit de milde bijdragen, die ons in staat stelden, dit feestje aan te leggen en waarmede we alle uitgaven ruimschoots konden bestrijden. De ambtenaar, die ons meermalen gunstig bedacht, had ons thans ook weer niet vergeten, maar verschafte ons weer eenige boekjes. Zoodanig werk aan zulk eene afgelegene plaats, heeft iets eigenaardigs en is naar we meenen niet van belang ontbloot, terwijl men door de kinderen ook licht de ouders etc., bereikt. Wij zijn daar letterlijk „op de uitgangen der wegen." Mogen er nog velen zich laten „dwingen" om in 's Heeren feestzaal binnen te gaan! Wij bevelen ons in de gebeden der broederen aan; want het werk voor onzen Heer en Verlosser ondervindt overal bestrijding.

BERICHTEN.

Broeder H. Kremer heeft de benoeming als Voorganger der Gemeente te Foxhol aangenomen.

MEDEDEELINGEN.

Eenige dagen geleden werd ik aangenaam verrast, naardien een heer in deze stad, met wien ik nimmer in aanraking was geweest, mij ontbood en mij *f* 200 ter hand stelde, om dit te beleggen en de rente daarvan jaarlijks voor den kerstboom te bestemmen. J. HORN.

VARIA.

In de toespraak waarmede br. de Hart, br. Horn bij de Gemeente te Groningen inleidde, deelde hij, sprekende over het lijden van den Herder, het volgende meê:

Op een groenen heuvel zat een Herder, leunende op zijn staf, terwijl zijn kudde in het dal graasde.

Een heer die hem voorbijkwam zeide: „Gij zijt wel te benijden, hoe vredig is uw leven te midden dezer vredige dieren." „Ach!" antwoordde de Herder, „ook ik heb mijn leed; ziet gij daar dat zwarte schaap wel? Op 't oogenblik is het nog al kalm, maar 'k zie het aan de ooren reeds dat het weer wat in 't schild voert. Dan springt het over dat slootje en de andere schapen gaan het achter na en dan weet gij niet hoeveel moeite ik heb de kudde weer in de rechte weide te krijgen. En nu heb ik mijn meester al gevraagd het maar te slachten of te verkoopen, doch hij gaf mij daarop tot hiertoe nog geen antwoord."

ABONNEMENTSGELDEN.

Van Joh. Hut te Ulrum *f* 1.

J. HORN.

ADVERTENTIËN.

No. 177 1 Mei 1890 9de Jaarg...

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Sneek.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

HEMELVAARTSLIED.

God vaart op met gejuich, de Heer met geklank der bazuin.
Ps. XLVIII. 6.

De dag der kroning is gekomen!
O all' gy Vorsten! kust den Zoon!
Hy heeft de helburcht ingenomen!
De Triumfeerder stijgt ten troon!
Aarde en Hemel galmen!
Sion! van uw psalmen
davert het Heelal!
God is opgevaren!
met gejuich der scharen!
met bazuingeschal!

Dien dag reeds groette met verlangen
het heilverbeidend voorgeslacht!
Dien riepen ze uit met ommegangen,
toen de Arke Gods werd opgebracht!
Met gewijde reien,
trommels en schalmeien
vierde reeds dit feest,
dezen dag der eere
van zijn Zoon en Heere,
David in den Geest!

De schaduwbeeltnis is verdwenen,
die Isrel door 't geloof verstond!
En in zijn Tempel is verschenen
De Levende Ark van 't Godsverbond.
Buigt u voor den drempel
van dien hemeltempel,
Kerke Gods op aard!
Looft Hem in den hoogen,
Heil'gen, voor wier oogen
God zich dus verklaart!

De HEERE sprak tot mijnen Heere-
„Zit aan mijn rechterhand met mij!"
Dat alle hoogheid zich verneêre
voor 't scepter dezer heerschappij!
Leg de waapnen neder
voor dien Draakvertreder,
overwonnen hel!
Schuddet Hem uw palmen,
wierookt Hem met psalmen,
Geestelijk Israël!

In U verheugt zich thans die Koning,
o Kerk, Zijn uitverkoren Bruid!
Op U, tot eeuwge trouwbetooning,
strooit Hy de gaven zeegnend uit!
Vier met Hem viktori
op den dag der glorie
van des Menschen Zoon,
op den dag der kroning
van den Vredekoning,
Priester op Zijn troon!

Laat ons steeds hopen, bidden, waken,
en ons versterken in ons Hoofd!
Ook heden wil Hy vreugde maken
aan al wie dezen Geest gelooft!
Gy werd opgenomen'
Gy zult wederkomen,
onze Hemelvorst!
Gy stort uit den hooge
stroomen op het drooge,
laving aan wie dorst!

Da Costa.

De kracht van Christus' opstanding.

„Opdat ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding." Fil. 3 : 10*a*.

De opstanding van Christus wordt door een geloovige niet slechts aangenomen als een historisch feit, maar zij is hem eene levensvoorwaarde. Zonder haar ware Christus een leugenaar, het gansche Evangelie eene bedriegelijke fabel van de ergste soort, en dan zou er van zaligheid geen sprake kunnen zijn; alle geloof en hoop ware dan de vrucht van eene valsche voorspiegeling, eene schromelijke misleiding.

Alles, alles was dan verloren.

Maar, God zij geloofd, Christus *is* opgewekt; Hij *is* als de overwinnaar over dood en graf uit het graf verschenen. Wij mogen ons nu aan Hem met de armen des geloofs vastklemmen, ons in Zijne gemeenschap begeven en ons voor tijd en eeuwigheid aan Hem als aan den triumfeerenden Koning van het Godsrijk, aan Wien eens alles onderworpen zal worden, gerustelijk toevertrouwen. Hij is krachtig als Gods Zoon geopenbaard door de opstanding uit de dooden. Wie zich aan Hem niet van harte toevertrouwt, betoont daardoor niet werkelijk aan het feit der opstanding te gelooven, of de zonde, om welke Christus leed en stierf, nog te beminnen en aan de hand te houden, nog niet aan zichzelven te willen sterven, en mitsdien niet tot de opstanding te willen komen. De zoodanigen kennen nog niets van de kracht van Christus' opstanding, leven naar de zinnelijkheid van het vleesch, volgen eigen wil en verheerlijken zichzelven door hoogmoedige en eigengerechtige handelingen, in plaats van God, die te prijzen is tot in eeuwigheid.

Geheel anders de apostel Paulus en alle waarachtige geloovigen. Eerstgenoemde zegt, in verband met den hierboven geplaatsten tekst:

Maar wat mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht. Ja gewisselijk, ik acht alles schade om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijnen Heer, om Wiens wil ik de schade van alles geleden heb en acht het vuilnis, opdat ik Christus moge gewinnen, en in Hem gevonden worde, niet hebbende mijne gerechtigheid die uit de wet is, maar die door het geloof van Christus, de gerechtigheid uit God op het geloof; en dit alles teneinde ik Hem kenne en de kracht Zijner opstanding, enz. Ziedaar het ware levensbeginsel des christens, dat zeker zijn doel niet zal missen.

Alles grondt zich op de kennis van Christus, die gestorven is en door en in Zichzelven verzoening voor de menschheid, verlossing van en volkomene overwinning over al de machten des doods heeft teweeggebracht, op welk werk Zijne opstanding het zegel zette. Daar is de kracht Zijner opstanding aanschouwd als eene goddelijke, krachtige openbaring van 's Heeren persoonlijk goddelijk leven in volkomene vereeniging met den Vader, — de openbaring tevens van een gerechtvaardigd, d. i. schuldeloos en heilig leven, dat voor God gelden kan en het deel wordt van allen, die in Christus met het hart gelooven, zich aan Hem overgeven om alleen in en voor Hem te leven, waarin dan de erkentenis ligt besloten: alleen in Christus levende kan ik voor God, die volmaakt rechtvaardig en heilig is, bestaan. Op die hartelijke overgave, met achterlating van alles wat van zichzelven of wat zondig is, met alle lasten en bezwaren, daarop komt het voor alle menschen aan. Geen andere weg tot zaligheid is ons door God geopenbaard. En die daad der overgave is van 's menschen zijde geenszins eene roemdaad, maar eene nooddaad, een sprong om 't leven, zooals Filips ergens gezongen heeft; 't is een gebruik maken van de door God opengestelde gelegenheid om behouden te worden. Wie zich zijn wezenlijke toestand bewust wordt, door zich dienaangaande door Gods Geest te laten overtuigen, komt tot de waarheid en begeeft zich in den weg des behouds.

O, hoe gelukkig gevoelde Paulus zich, en gevoelen zich nog allen, die er toe gekomen zijn om alles, wat zij vroeger hun roem achtten, als schadelijk en verderfelijk achter te laten, te schuwen, ten einde den genadeweg te bewandelen in gemeenschap en kracht van Hem, die in Zijne opstanding Zijne heerlijkheid en macht geopenbaard heeft. Hem en de kracht Zijner opstanding te kennen, steeds meer en dieper te leeren kennen, is nu de levensleus, waarvoor zij alles veil hebben.

Dat die kennis van Christus en van de kracht Zijner opstanding niet maar eene verstandelijke

beschouwing of bespiegeling is, maar eene ervaring in de gemeenschap met den Opgewekte, zal, naar ik hoop, de lezer vatten. Wel mag het verstand er in deelen, maar de genoemde ervaring gaat nog zeer verre boven het verstand, — zoo verre als Gods Geest boven den geest des menschen staat.

Paulus berekent dan ook de waarde van de kennis van Christus of de grootheid van de kracht der opstanding niet; hij filosofeert er niet over, neen, hij weet die kennis is diep en veel omvattend en die kracht niet te bepalen. Doch dit weet hij: om er deel aan te hebben, moet hij alles — en zulks wenscht hij — opgeven, loslaten en in het lijden van Christus deelen, zijn leven verliezen, om meer in gemeenschap met Christus, Diens leven te leven. Dan zou hij, hiervan was hij zeker, meer en meer ervaren wat Christus voor hem is en welke de kracht Zijner opstanding zij.

De kennis van Christus en van de kracht der opstanding is één, want de opstandingskracht is in Christus en Hij deelt ze den Zijnen mede. Het woord noemt niet de kracht van Paulus' opstanding of de kracht der opstanding in 't algemeen, maar de kracht Zijner (van Christus') opstanding. Christus noemt zich *de* opstanding en het leven. Wie Christus heeft, heeft deel aan de opstanding van Hem, heeft het eeuwige leven. In den weg, dien Paulus hem aanwijst door zijn voorbeeld, moet hij nu toenemen in kennis. En naarmate die kennis toeneemt, zal de geloovige steeds duidelijker door ervaring verstaan, dat:

1e. de opstandingskracht eene wederbarende kracht is (1 Petr. 1: 3), waardoor wij in dat nieuwe leven gebracht worden, dat ons naar zijn aard boven het stof verheft en Gode doet leven;

2e. eene kracht, die rechtstreeks uit God is (Col. 2: 12) en ons zoo in vereeniging met Christus stelt, dat we éénslevens met Hem worden en reeds met Hem in den hemel zijn, en wij, zoolang we lichamelijk nog op aarde zijn, hebben te verstaan en te beseffen, dat wij voor de zonde dood en begraven, maar voor God opgewekt en levend zijn in Christus Jezus, en dat als zoodanig de zonde niet over ons *zal* heerschen;

3e. en eindelijk eene kracht, die ons sterfelijk lichaam tot een tempel des H. Geestes maakt (Rom. 8: 11), en ons zoo ook tot de heerlijkheid der lichamelijke opstanding zal brengen, wanneer wij ook lichamelijk aan Christus gelijk zullen zijn, Hem zullen kennen, gelijk Hij ons gekend heeft!

Welk een heerlijk uitzicht opent ons Christus' opstanding en hare kracht! Wie wil niet gaarne om dat hemelsch kleinnood te bezitten, alles wat hier op aarde hinderlijk is prijsgeven?

Mijn waarde lezer, is het in uw leven openbaar, dat ge zoekt datgene, waar de apostel Paulus zoo ernstig en volijverig naar jaagde?

Misschien zegt menigeen, dit lezende: 't Is alles wel waar, maar men vindt dat leven zoo zelden onder de belijders van Christus. Dit moeten wij helaas toestemmen; maar dat mag ons geenszins terughouden op dat leven, dat door God ons mogelijk gemaakt en volgens het geopenbaarde beginsel des H. Geestes is, te wijzen. Waar de waarheid verborgen gehouden wordt, daar komt verslapping en verzwakking onder het Christendom. Het moet met ons zoo worden: „wij weten de dingen, die ons van God geschonken zijn!"

St. N. v. B.

De wezenlijke rust.

„Er blijft dan eene rust over voor het volk van God." (Hebr. 4: 9.)

De vrome Job, is ons allen bekend als de groote lijder der oudheid. Wanneer wij van hem de ontboezeming hooren: „Heeft niet de mensch een strijd op aarde" (Job 7) dan zien wij voor ons eene zee van lijden, want in Jobs geschiedenis vinden wij het lijden der wereld als vereenigd voor ons. De man, die daar met een uitgeteerd lichaam op een aschhoop zit en dan daarbij gefolterd wordt door eene ondragelijke jeuking als door de koortsachtige woeling van bedorven bloed, heeft andere dagen gekend. Die man heeft in zijn leven een Paradijs zien bloeien, maar ook zien vergaan. Was hij niet ééñmaal de rijkste man op aarde en nu de armste? Genoot hij niet het liefelijke der Vadervreugde en verslond niet de dood zijne zonen en dochteren? Werd hij niet overal geëerd om zijn rijkdom en vroomheid en verdween niet die eere even als de zon achter een donkere onweerswolk?

Was hij niet een aangebeden echtgenoot en is nu zijne vrouw hem niet tot een kwelduivel geworden. Groot was het getal zijner vrienden, maar waren nu niet zijne vertrouwelingen in achterdochtige, kwaaddenkende en scherpbeoordeelende rechters veranderd? Zelfs was de natuur hem tot eene vijandin geworden, die met haar *vuur* en *wind*, ten strijde tegen hem was uitgetogen. Eene ontboezeming van smart van zulk een lijder is gewis geoorloofd, en zoo lang hij God niet met zijne lippen beleedigt, kunnen wij hem vrijheid geven, zijn geprangd gemoed in jammerklachten te ontlasten. Hoewel dit lijden tot aan het fabelachtige grenst, deelt de H. Schrift het als geschiedenis mede, en daarom is het ook voor ons zoo verbazend groot. Ook ieder onzer weet wat lijden is, maar wij kregen ieder een afzonderlijk deel van het lijden der aarde, en zoo wij meerdere deelen kregen, waren er nog steeds tusschenruimten van kalme, zonnige dagen van verrassingen en voorspoed. Bij Job daarentegen kwam alles in eene spanne tijds.

De wolken kwamen weder na den regen. Onder de toelating Gods zien wij Satan, de verwoester van alle geluk, als in bliksemsnelheid een kroon van verschillende lijdensdoornen vormen, om met wreede hand dien aartsvaderlijken vrome op den eerwaardigen schedel te drukken. Zoo werd Job in een kleine tijdruimte een beeld der menschheid, want in die lijdensgestalte zien wij de vele jammerbeelden uit het menschelijk leven voor ons.

Wij nemen den klaagtoon van Job over, want ook voor *ons* verdween het Parijdijs, en ook *wij* ondervonden Satans vernielingswerk in de menschenwereld. De werkelijkheid daarvan klimt voor ons met de jaren, zoodat wij ten leste alle Idealen aan deze zijde des grafs verliezen. Tot aan de doodsjordaan zien wij niets meer dan donkere onweerswolken; alléén het geloofsoog ziet het licht der eeuwigheid in weldadige en verblijdende stralen op ons doornig levenspad neerkomen. Als het oog slechts ziet op de donkere werkelijkheid van het ondermaansche leven, dan roepen wij in wanhoop uit: zou er wel in het heelal een plaats der ruste zijn! Zij, die geen ander oog hebben, moeten dan ook door allerlei kunstmiddelen van bedwelming, de werkelijkheid van hun staat wegdenken. Kunnen zij dat niet meer, dan komt een donker floers hun geest omhullen, dan maakt zich eene verlamming van hen meester, en weldra zien zij zich van alle zijden ingesloten, alle licht dooft uit, alle kracht vergaat, alle genot ontvalt, wat blijft er over dan de zucht naar *vernietiging* en velen doen een wanhopige poging, om die zucht tot bevrediging te brengen. Maar, helaas! nauwelijks sloot zich het oog voor de werkelijkheid in het dezerzijds of het zag de werkelijkheid in het generzijds, als veel erger, want die is bestemd om te blijven. God bracht in Zijn Vaderliefde licht aan, licht in het Evangelie der genade, licht in de glansrijke verschijning van den Christus, licht in de vuurvlammen des H. Geestes, licht in de armoede, in de ziekenkamer, in het sterfhuis, in de grafspelonk, op de puinhoopen van alle aardsche geluk, licht in de ruïnen van Satan. — Waar dat licht straalt, komt er hoop en die hope doet duizenden zielbegeerig vragen: Is er dan nog eene plaats in het groote gebied des Scheppers, waar ik kan rusten? Het antwoord van den Bijbelgeloovige is beslist toestemmend. Laten wij ons daarbij tot onzen troost bepalen, als ik tot U spreek over: De wezenlijke rust.

Vragen wij:

I. Waar is de plaats, waar zij genoten kan worden?

II. Waarin zal zij feitelijk bestaan?

III. Wie mogen er zich hier reeds in verblijden en haar deelachtig worden?

Met het oog op de aarde moet de vraag:

I. Waar is de plaats waar zij genooten kan worden? steeds onbeantwoord blijven. Noch in de oude, noch in de nieuwe wereld, vindt gij haar. Al doorreist gij ook de geheele wereld, en bezoekt de schoonste landen, niet eens zal het u gelukken haar slechts bij benadering te ontdekken. Iedere poging daartoe zal steeds blijken ijdel te zijn. Zelfs niet het schoone land Kanaän, met zijn trotsche bergen en weelderige dalen, met zijn vruchtbare wijnstokken en tierende vijgeboomen, kon er aanspraak op maken het land der ruste te zijn. Komt het ook uit kracht van vergelijking en tegenstelling, met Egypte het land van slavernij en de veertigjarige woestijnreis alzóó voor, met het oog op het eigenlijk Ideaal van rust, zegt de Schrift, dat het het land der rust niet was (Hebr. 4: 8.)

Als wij de geschiedenis van Kanaän lezen, dan vinden wij dat het met het zwaard moest ingenomen worden, en dat zelfde zwaard steeds den vijand weer moest verdrijven. Denk dan daarbij aan al de volksrampen en gij zoudt het veel eer het land van *on*rust willen noemen. Sterk klinkt U dat in de ooren als gij de tonen van Israëls gewijde harp opvangt en de beeldrijke taal van Israëls Profeten verneemt. Daarom nog eens, en mochten alle bewoners der aarde, wijs gemaakt door eigene levensondervinding, het gelooven, het land van *wezenlijke rust* moet gij niet hier beneden op aarde, maar boven U in den hemel zoeken. Het antwoord op de vraag waarom het zich alléén daar bevindt is aldus te geven:

1. *Daar heeft God volkomen heerschappij.*

Het is eene onomstootelijke waarheid, dat ook de regeering van God zich tot de aarde bepaald. Het: „De Heere regeert; Hij is met hoogheid bekleed," strekt zich ook uit tot de planeet, die wij bewonen.

Ook in het Mesech, in het tranendal, in de gevallene schepping, in het doornen- en distelenrijk liggen de teugels van het Godsbestuur. Overal is ook hier de besturende en leidende hand van den Almachtigen Wereldbeheerscher te ontdekken. Hij drukt Zijne voetstappen op de bergen, in de dalen, in de woestijnen en in de zeeën. Zijn Majesteit ligt als een oogverblindend licht op al Zijne werken uitgespreid. In de groote en kleine gebeurtenissen vindt gij een Alwijze heerschappij, waardoor Zijne grootheid, tot onze verwondering en aanbidding schittert, en wij onze nietigheid steeds gewaar worden. Koningen en volkeren, rijken en armen, voorspoed en tegenspoed, de vogelen des hemels en de dieren der aarde, kortom alles, tot de ingewanden der aarde toe staan onder Zijn bestuur. Met het oog daarop kon het hier *het land der ruste* wél zijn, want de Regeerder is het door Liefde, Almacht en Alwijsheid alléén mogelijk deze schepping tot een oord der ruste te maken, voor alle schepselen. Zoo was het hier voor een korten tijd, maar de Paradijs-rust verdween zoodra de mensch, alhier het hoofd der schepping, met de Godsregeering door den zondeval in botsing kwam. Die botsing, zijnde een willens verzet, een verbreking van Gods teugels, een geweldpleging tegen Zijn troon, en een minachting van Zijn Schepter, bracht zulk eenen geweldigen schok in deze schepping te weeg, dat de harmonie der dingen verbroken werd en eene ontzettende onrust ontstond, die van wege het blijven der zonde en haren Vader, den Duivel, haar doet bestendigen. Zoo lijdt de schepping onder den vloek der onrust, als noodwendig gevolg en rechtmatige vergelding van het verzet van 's menschen zijde tegen de heerschappij van God. Zoo lang de Duivel en de zonde hier heerschen zal de rust wel begeerd, en gezocht, maar nooit hier verkregen worden.

In den hemel, daar is het anders. De opstand der Engelen werd met hunne uitwerping uit den hemel gedempt. De heerschappij van God heeft daar geene tegenwerking. Hij is aldaar de Heere des hemels en alles erkent en buigt voor Hem. Alle Engelen brengen Hem

eerbiedig hulde. Alle wezens vliegen op Zijne wenken en in het verband der dingen komt niet de minste stoornis. Alle wetten hebben de liefde tot bron en de wijsheid tot uitvoering en de eeuwige rust tot doel. Daarom, naar boven Uw blik, o, gij door onrust voortgedrevenen, daar is zij onder de onbelemmerde heerschappij van Uw God, en:

2. *Daar is de Heere Jezus, de Vriend van zondaren.*

Sinds gij kinderen van God, gebukt onder Uwe zonden, en gebogen onder de onrust van deze gevallene schepping, den naam van Silo hoordet en in de Evangelieprediking vernaamt, dat de door U begeerde rust in de wegneming van Uwe zonden en hare kwellende gevolgen in verband stond met Jezus, die op aarde in bestendige onrust was, om uwentwil, werd Hij U dierbaar. Hoe zalig was het neervallen aan Zijne voeten; hoe heerlijk werd U de ruste des geloofs. Uw ziel verkreeg in Hem het Paradijs der rust terug. Maar, welk eene ontdekking! Van af dien tijd, dat gij van Hem vrede met God verkreegt, van het folterend geweten der zonde werd bevrijd, de onvoldaanheid van Uw gemoed werd bevredigd, de afstand tusschen hemel en aarde voor Uw gebedsleven was weggenomen, werd de aarde nog veel meer het land van bestendige onrust. Niet alléén ontvielen U, door de vernieuwing des harten, de *on*geoorloofde genietingen als zoo vele pijnstillende middelen in Uw lijden, maar ook de *ge*oorloofde genietingen, hoewel nu tot den hemel opgevoerd, door Uw leven van boven, verloren van hare waarde, en een vroeger onbekend heimwee werkt in Uw geest om Hem te zien, Dien gij lief kreegt, door het geloof.

Niet waar? die magnetische band der liefde, het verlangen naar Hem, geeft U eene begeerte naar Zijn persoon om eeuwig bij Hem te zijn. Gij behoort nu immers tot de Bruid, die door de vensteren ziet of haar Bruidegom nog niet komt. Bij Hem *wilt* gij zijn, tengevolge van Uw nieuw leven, bij Hem *moet* gij zijn, tot Uwe ware en volkomene voldoening, bij Hem *zult* gij zijn, op grond Zijner belofte. In den hemel daar is Uw Vriend, de Vriend van zondaren en daar gij U nu geenen hemel kunt denken zonder Hem, moet de wetenschap dat Hij daar is en gij bij Hem zult zijn, U het vooruitzicht geven, dat daar de wezenlijke rust voor U zal zijn. Verder:

3. *Daar zijn de Engelen, die allen den Heere dienen en verheerlijken.*

Zooals wij hebben gezien, verheerlijken zij God, hunnen Schepper, in stipte gehoorzaamheid, en zal het tot een waar genot voor ons zijn, met hen samen te stemmen in hunnen zevenvoudigen lof. Daarbij zijn zij onze vrienden. Toen wij tot den Heere kwamen, begonnen zij in het Vaderhuis te juichen. Daarna kregen zij de opdracht van hunnen Heere om ons tot „gedienstige geesten” te zijn. In hoeverre, en wanneer wij die diensten van hen hebben ondervonden, blijft ons nog veelal in nevelen gehuld; maar nu is het beslist zeker dat, wanneer die onthulling voor ons komt, er ontdekkingen door ons zullen gemaakt worden in den dienst der Engelen, die zoo treffend zijn zullen en daarbij zoo opwekkend, dat wij met hen zullen neervallen aan de voeten des Heeren om Hem daarvoor te verheerlijken. Hier hebben wij nog zooveel moeite en onrust van onze medestrijders, in traagheid, of in vleeschelijken ijver, dat het ook in dezen een rusten zal zijn met wezens den Heere te dienen die door de wet der volkomene eenswillendheid beheerscht worden. En, o welk een vreugde:

4. *Daar zijn al de gezaligden van Adam af, allen vereenigd om het Lam.*

De zonde baart den dood, en die dood brengt gedurige scheiding onder de verlosten op aarde te weeg, die elkander in den Heere beminnen en liefhebben. De wedergeboorte maakte hen tot zonen en dochteren van één huisgezin en bracht in hen eene vroeger onbekende liefde, eene liefde veel grooter en inniger dan de natuurlijke liefde, in de hoogste openbaring der moederliefde. Die liefde heeft in zich de wet der éénheid en der vereeniging. Hoe liefelijk is het samenwonen der broeders, om hunnen Heere en Heiland te dienen. Maar daar komt gedurig de dood het leven, véélal van de meest geliefde broeders en zusters, wegnemen. Dit geeft smart. Zijn de heengeganen er ook veel beter aan toe nu zij bij den Heere zijn, toch men mist hen zoo noode. Gedurig komen ze weer in de herinnering, vóóral wanneer de heengegane geloovigen daarbij ook nog bloedverwanten waren. Maar hoe heerlijk! De scheiding duurt niet eeuwig. Weldra zijn wij bij hen.

En hoe geheel anders zullen wij daar elkander zien. Alle sporen van zonde en lijden zullen alsdan weggenomen zijn en wij zullen elkander weerzien, ons over elkander verwonderen van wege de onovertrefbare heerlijkheid der verlossing. Met alle vromen, uit Oud en Nieuw verbond vereenigd, rondom het Lam geschaard. Dan zal het voorgoed genoten worden wat het is gemeenschap der heiligen te smaken.

Dan zal er wat zijn mede te deelen van de wegen des Heeren en over alle verschil hier beneden zal geen woord meer gerept worden, want door wijsheid zullen wij alles in het rechte licht zien en door de onbelemmerde werking der liefde zal alles vergeven en vergeten zijn. De zaligheid zal zoo geheel het hart vervullen, dat er geen plaats meer zal zijn voor iets anders.

Daarbij komt nog:

5. *Daar is de plaats volmaakt, zijn de toestanden volmaakt, en heerscht geen zonde en geen dood.*

De hemel is niet alléén een *toestand* maar ook een *plaats.* Als zoodanig beschrijft hem de Schrift. Die plaats is alléén volmaakt. Waar de Eeuwige troont is de bodem in ruste bewoonbaar. Neem het heerlijkste uit deze schepping tot voorbeelden om den hemel te schetsen, de werkelijkheid zal die verre overtreffen. O, gij kinderen van God, nergens vindt gij hier de volmaaktheid en toch is zij eenmaal Uw Ideaal geworden. En met niets minder zijt gij te vreden. Plaats, toestand, persoon moeten voor U volmaakt zijn.

De wedergeboorte is immers eene schepping van den Volmaakten God, o, die God schiep éénmaal alles, om te volmaken, deze wet werkt in de nieuwe schepping trots alle belemmering door en uitgevoerd zal zij worden door den Almachtige om U, Zijne kinderen, van deze aarde op te nemen, waar gij te vergeefs de ware rust zocht, en te voeren in Zijne rust waar gij volkomen verzadiging van vreugde geniet en geheel verkrijgt het wezen van Uwe begeerte, n.l. de volmaaktheid. Wordt ze daar door U genoten, de zonde en de dood zullen ze niet kunnen wegnemen. Zoo is dan de hemel de alléén eenige plaats van de wezenlijke rust.

H. D. H.

(*Wordt vervolgd.*)

Sterkte in God.

(1 Sam. 30 : 6.)

Sterkte in God, des Christens kracht en steun in dit leven.

Niet vreemd ook aan de mannen Gods in het O. V., allerminst aan David, zie zijn Psalmen maar. Ze vloeien over van uitdrukkingen, krachtig en schoon, waaruit blijkt, hoe hij, de man naar Gods hart, zijn steun, sterkte en toevlucht vond in den Heere, den God Israëls, zijn God.

Toch is er geen tijdstip in David's leven geweest, waarop men 't minder zou verwachten, en daarom is juist deze plaats zoo aangrijpend, en schetst zij juist een der verborgenheden van het leven met God.

Stonden deze woorden van David geschreven bij een der veelvuldige moeielijke dagen, die hij doorleefde, 't ware niet vreemd, als hij zijn toevlucht en sterkte zocht en vond in zijn God, waar hij was gebleven in de wegen des Heeren, hetzij bij de vervolging door Saul of bij zijne oorlogen tegen de vijanden des Heeren; maar nu, hoe stond het nu?

Was David in den rechten weg, toen hij de toevlucht nam tot Achis, den koning van Gath? Was het billijk en overeenkomstig zijne waardigheid als Israëliet en gezalfde des Heeren tot koning, dat hij den Philistijnschen koning voorloog en zeide Israël te berooven, terwijl hij juist de vijanden van dat volk aanviel, en om zijn dubbelzinnige handelwijs te bedekken, alles vermoordde wat hem onder de handen kwam? Was het geloof in zijne roeping, dat hij zich verbond met de Philistijnsche legers en mede tegen Israël optrok? Als er iets zijn koningschap onmogelijk kon maken, was het wel juist dit, dat hij, David, het gevierde en door de Philistijnen gevreesde legerhoofd, zich met deze doodvijanden Israëls verbond tegen het volk Gods. En David ondervond de gevolgen van zijn ongeloovig en listig handelen. De Heer redde hem uit den strik, dien hij zichzelven had gespannen, door dat de koning der Philistijnen hem terugzond; hij vond Ziklag echter verbrand, vrouwen en kinderen weggevoerd.

En zijne mannen wilden David steenigen; deze woorden zeggen veel; God laat het David gevoelen, dat hij den verkeerde weg was ingeslagen, door dezelfde mannen, die hem overal gevolgd waren, die hun leven voor hem veil hadden. Door zijne schuld waren ze toch in deze ellende geraakt en dit wilden ze op hem wreken. De genade Gods, die hem tot koning uitverkoren had, redde hem uit zijn dubbelzinnigen en pijnlijken toestand, maar Gods gerechtigheid deed hem de gevolgen ondervinden van deze zijne handelwijs. En zeker, zelden was David in moeielijker toestand. Hachelijk voorwaar.

Ging 't ons somtijds niet evenzoo? Waar wij in eigen weg redding zochten en hulp bij ons verstand, en verstandelijk meenden te moeten handelen, hoe diep raakten wij er in verward? Hoe moeielijk werd de toestand? totdat God zelf er ons uithielp. Neen, de God, die trouwe houdt, laat ons niet aan ons zelven over, maar rukt ons uit onze verkeerde wegen, ofschoon niemand meene dat de Heer, die rechtvaardig is, de kastijding onthoudt. Zwaar moet het David gevallen zijn, dat zijne wapenbroeders, die alles voor hem over hadden, hem wilden steenigen. Waar vroeger God hem uit de hand van Saul redde, was er een Sela Machlekoth, maar nu?

Toch houdt het geloof de overhand.

Ondanks dit alles zeker door David's hart ging en zijne ziel doorsneed, sterkte hij zich in den Heer, zijn God. Bewijs van geloof en ten voorbeeld. David keert terug tot God en komt weer in den rechten weg. Dat dit niet zonder schuldbelijdenis ging, begrijpt ieder. Maar hij gelooft en twijfelt niet aan de vergevende liefde van zijn God en sterkt zich, let wel, in *zijn* God, niet in den God van het volk Israël, maar in zijn persoonlijk eigen God.

O! hoe is hier de man van het oude verbond, die niet anders had dan de wet van Mozes, een voorbeeld voor al diegenen onder de kinderen Gods, die, de Heer verhoede het, van Hem afgedwaald zijn. Sterkt men zich dan in zijn God? David ging dadelijk en vroeg zijnen God wat hij doen moest, en verkrijgt antwoord. — Doen wij ook alzoo. — Wanneer Gods Geest ons overtuigt, dat de weg, dien wij gaan, verkeerd is, en een kind van God onwaardig, hoe lang duurt het dan soms, eer men weer omkeert en in den God zijns heils weer zijn steun en sterkte zoekt? Staat ook in dit geval niet geschreven; „werpt uwe vrijmoedigheid niet weg.” Laat David ons niet beschamen en laat het niet lang duren, eer men in God zich sterkt en tot God wederkeert. Eerst schuldbelijdenis en dan verhooging. Des Heeren bedoeling met David werd niet verijdeld door zijne handelwijs, maar eerst moest David terug van *zijn* weg en weer terugkeeren tot den *weg des Heeren.* De Amelekiten werden verslagen, de gevangenen bevrijd, en weldra werd David koning over Juda en begon zijn roemrijke regeering.

Alzoo ook gij, kind van God. Hoever ook afgedwaald. Jezus neemt u aan. Het is wellicht een der meest geliefde en best slagende listen des Satans, om, als wij gevoelen, dat wij van God afgedwaald zijn, ons wijs te maken, dat deze afdwaling te groot is, en wij nooit wêer zoo vrij en vroolijk tegenover den Heer kunnen staan als vroeger.

Het is toch de algemeene klacht onder de Christenen, dat men zijn eerste liefde heeft ver-

laten, maar hoe zelden hoort men zeggen: „ik had ze verloren, maar door Gods groote liefde en genade heb ik ze terug, de Heer zij geloofd!" Men heeft zich niet gesterkt in zijn God, nadat men ontdekt is aan zijn verkeerde toestand. Of, en dit gebeurt maar al te vaak, men denkt, of doet ten minste alsof men het denkt, dat zulks bij het geloofsleven tehuis behoort, alsof het natuurlijk is, dat de eerste frischheid verdwijnt; de liefde verkoelt; en waarlijk, het is niet om er zich op te beroemen of rustig bij te blijven. Waar onze Zaligmaker de gemeente van Eféze, hoeveel goede dingen zij ook heeft, moet berispen dat zij hare eerste liefde heeft verlaten, voegt Hij de bedreiging er bij, dat Hij de kandelaar zal wegnemen.

En hebben wij ze niet aanschouwd, ook nog in onzen tijd, en wie kent ze niet in eigen kring. Christenen, geloovigen, broeders in Christus, mannen van geest en gaven, die lichten waren te midden der kinderen Gods, maar uitgebluscht zijn?

Niet alzoo, Gemeente des Heeren. In uwen doop hebt gij geloofd en verklaard, dat het oude leven begraven en een nieuw leven voor u begonnen was. Keert niet weder terug tot de wenteling des slijks of gelijk een hond tot zijn eigen uitbraaksel, hunkert niet gelijk Israël in de woestijn, naar de vleeschpotten van Egypte, maar acht gelijk eenmaal Mozes, de man Gods van het oude verbond, de smaadheid van Christus meer dan de voorrechten der wereld. Waar onze Heiland eenmaal Zijn heerlijkheid verliet en alles voor ons gaf en werd, keert terug, waar gij afgedwaald zijt, en geeft Uwen Heiland alles over. — „Keert weder, gij afkeerige kinderen, en ik zal u genezen." — De Heer zij gedankt, er is balsem in Gilead, en onze groote en eenige Medicijnmeester kan en zal ook hier genezing brengen, als wij ons slechts tot Hem wenden. Sterkt u in den Heer, Uwen God, en gaat weder in *Zijn* wegen. Maar ook alleen sterkte in Hem, geen menschenkind, geen broeder of zuster, hoe uitnemend, hoe godvreezend ook, kan ze ons geven. Wij geloovigen en leden van Christus Gemeente kunnen elkander den weg *wijzen*, maar onze voeten *vastzetten* op den weg des levens, kan alleen de Heer.

Doet Uwen mond wijd open en ik zal hem vervullen, Ps. 81 v. 11. Die den Heer verwachten zullen de kracht vernieuwen, Jez. 40 v. 31, De Heer geve ons, naar den rijkdom Zijner Heerlijkheid, versterkt te worden door Zijnen Geest, in den inwendigen mensch, Efeze 3 v. 16.

Dat er uit de geschiedenis van David in 't geheel niet op te maken is, dat al wijkt een geloovige ook van God af, de Heer hem toch weder terug brengt (zooals zoo dikwijls wordt geleerd), blijkt alrede uit de woorden van den Apostel Paulus: indien wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonde, (Hebr. 10 v. 26); waar de geloovige echter in zonde *valt* is de Heer vergevend en genadig en op schuldbelijdenis volgt vergeving.

Haarlem. OLTHUIS.

Baptisten in de Vereenigde Staten van Amerika.

Volgens het jaarboek der Amerikaansche Baptisten voor 1890 waren er in 1889 in de Vereenigde Staten 33,588 Gemeenten met een gezamelijk ledental van 3,070,047 en daaronder 21,175 geordende leeraren. Gedurende 1889 nam het getal leden toe met 72,253. Voorts hebben zij 17,696 Zondagscholen met 1,211,696 leerlingen onder hunne leiding. De inkomsten in genoemd jaar bedroegen 10,199,259 Dollars (= *f* 25,498,147.)

Mededeelingen.

In het Advertentieblad voor Assen en omstreken van Zaterdag 19 April las men de volgende advertentie:

☞ **Gemeentelijk leven in overeenstemming met de H. Schrift, een eisch en zegen voor den Christen.**

Over bovenstaand onderwerp wenscht de heer J. Horn, predikant bij de Baptisten Gemeente te Groningen, te spreken. Maandag avond 8 uur op de zaal van enz. Toegang vrij.

Wij vernamen dat bedoelde samenkomst door pl. m. 250 hoorders werd bijgewoond.

In Assen, waar evangelisatie onder alle tinten en kleuren wordt gedreven (er is een hervormde Evangelisatie, een Reddingsleger en het Heilsleger), kan een woord over bovenstaand onderwerp op zijn plaats worden geacht.

Tot onze niet geringe blijdschap lazen wij in „De Vredebode", dat ds. Huët berouwvol van zijn' spiritistische dwalingen aan de voeten van den Heiland is teruggekeerd.

Geve God dat hij nu ook de dwaling der kinderbesprenging en het samenwonen met de ongeloovigen in de hervormde kerk opgeve, opdat hij een voorbeeld der broederen zij in woord en wandel.

Zijn verstrikt raken in het spiritisme gaf ons meermalen veel te denken met het oog op de dubbelzinnige positie, die deze krachtige getuige voor het volle Evangelie op het gebied van de kerk en tegen den doop der geloovigen innam. RED.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. Lijden en verblijden wisselen elkander af in dit ondermaansche. Dit ondervond ook de Gemeente. Konden wij in ons laatste bericht van enkel vreugde gewagen, nu moeten wij van droefheid spreken. Een broeder toch werd zwaar beproefd, naardien de Heer zijn jeugdige echtgenoot, de moeder zijner 6 kinderen, in 14 dagen tijds door de gevreesde Typhus wegnam.

De Gemeente over 't geheel en de Vrouwen-Vereeniging in 't bijzonder verliest in haar een trouw en waardig lid. Hoe gelukkig, dat zulks van haar gezegd kan worden. Desniettemin maakt dit het verlies te grooter.

Dinsdag 15 April geleidde de Gemeente (voor zoover ze tegenwoordig kon zijn) haar stof naar de laatste rustplaats heen. Aan hare groeve sprak onze Voorganger, br. Horn, over de hope der heerlijkheid, waarna de Gemeente zong:

„Stille rustplaats van Gods dooden."

Toen begaven wij ons naar de kerk, waar wij bij vernieuwing bij Gods woord werden bepaald.

Eene jonge dochter van hier en een man uit Assen vroegen den Doop aan.

STADSKANAAL. Sedert onze laatste berichten werden een broeder en een reeds bejaarde zuster gedoopt. Voorts was de arbeid, die we voor onzen Heer mogen uitvoeren, niet ongezegend, en wij hebben reden te verwachten, dat er spoedig meerderen, die den Heiland liefhebben en belijden, toe zullen komen zich ook door den doop aan des Heeren wil te onderwerpen.

De Gem. heeft hier een zeer ruim arbeidsveld en zeer veel is er nog onder de duizenden in deze streken te doen. Vertrouwende op de beloften van onzen Heer, maken we dan ook van elk ons gegeven middel gebruik om voor onze medemenschen tot een zegen te zijn. Benevens den Voorganger zijn er nog vier broeders, onder welke ook br. P., die bij onzen Voorganger opleiding ontvangt, die van tijd tot tijd hier en daar het Evangelie verkondigen. Men begrijpt dat dit jaargetijde van zeer veel drukte in veenderijen en op boerderijen voor de Evangeliesatie weinig geschikt is. Behalve des Zondags is dan zeer weinig onder de menschen te beginnen. Door bovengenoemden broeder P. werd in de Drouwenermond eene Zondagschool begonnen.

De Gemeente woont in vrede en liefde samen en ondervindt dat zulks „liefelijk" is.

FOXHOL. De Gemeente verblijdt zich, dat ze weldra het voorrecht zal hebben br. Kremer, wiens arbeid, in haar midden van tijd tot tijd verricht, reeds gezegend werd, weldra, D. V., als haar Voorganger in haar midden zal zien. En voor de Gem. èn voor den arbeid in deze streken hebben we zeer veel behoefte aan een Voorganger. Den 11 Mei e.k. zal br. K. onder ons zijn ambt en werk aanvaarden. Door de Gem. werd br. van Beek van Stadskanaal, bij wien br. K. zijne opleiding genoot, verzocht haren Voorganger te bevestigen.

De jongelingen en jongedochters onder ons hebben de Gem. zeer verplicht door op hunne kosten ons kerkgebouwtje zeer netjes te doen verven en de uitvoerder van het werk heeft er alle eer van.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. de H. te Hengeloo *f* 9.80; van S. E. te 't Z. *f* 1.95; van H. S. te Ossenzijl *f* 3.23.

N. v. BEEK.

CORRESPONDENTIE.

Degenen onder onze abonnees, die met Mei verhuizen, waardoor hun adres moet veranderd worden, verzoeken wij vriendelijk ons hun nieuw adres duidelijk te willen opgeven.

Stadskanaal. N. v. BEEK.

J. V. te Nieuwe Schans. Opzegging van het blad kan alleen aan 't einde des jaars geschieden.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

Door br. Horn van K. O. te H. *f* 5.—; van R. K. te F. *f* 1. N. v. BEEK.

Voor de Unie.

Van K. O. te H. *f* 2.50. J. HORN.

Voor de Opleiding.

Van zr. M. te F. *f* 1.—. N. v. BEEK.

Een nieuw SILO te Zutphen.

Voor de Bazar van Mej. J. v. M. te Amsterdam, een prachtig mandje eigengemaakte bloemen en twee zeer fraaie kleedjes; 1 plaat; van Mevr. v. G. te Dev., een paar heerensokken; van br. B. N. te Zutphen, een eigen gesneden portretlijstje; van br. N. te Zutphen, een schilderijtje voorstellende „zeebanket."

De vraag wordt mij gedurig gedaan wanneer wordt de Bazar gehouden? Daarop is moeielijk te antwoorden, want dan moet er nog VEEL meer goed zijn.

Aanbevelend, Uw Dw. Br.,

Dev., Apr. '90. B. ROELES.

ADVERTENTIËN.

No. 178 15 Mei 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Des Heilands afscheid.

Eer de Heiland nog scheidde van d' aard,
Na den strijd hier te hebben volstreên,
Zijn Zijne jongren rondom Hem geschaard,
Die — welk denkbeeld! — nu weldra alleen
Zullen staan in dit eenzame oord.
Maar neen, wat anders is hun bereid;
Daar klinkt hun met macht 's Meesters Woord
In het oor, in het hart, dat reeds schreit:
„Ga heen tot de volkren der aard
En verkondigt Mijn heilwoord, Mijn raad,
Maak alom dan Mijn glorie vermaard;
Toon Mijn rijk, dat in eeuwigheid staat!
Roept zoo allen tot boete, berouw;
Tot geloof, tot den doop in Mijn naam,
En steun immer op 't Woord Mijner trouw,
Want Mijn Geest maakt tot alles bekwaam.

Nu de Heiland deze aarde verliet,
Om te gaan naar Zijn hemelsch tehuis,
En de Zijnen op aarde hier liet
Onder arbeid en lijden en kruis;
Toen vertroostte Hij goddelijk groot,
Met beloften verheven en schoon:
„Ik blijf bij u, mijn jong'ren, in nood;
'k Sla u gâ van Mijn hemelschen troon.
'k Zend een Trooster u neer voor uw hart,
Die Mijn volheid u geeft te verstaan,
Die zal raden en sterken in smart,
U bewust in Mijn wegen doen gaan."
Ja, de toekomst wordt door Hem onthuld,
U, uw zalige toekomst verklaard,
Al de wenschen uws harten vervuld,
En uw geest in Mijn waarheid bewaard.

Na als op een zegewagen,
Bij 't gejuich van 't Eng'lenheir,
Onze Christus was gedragen
Boven 't lucht- en wolkensfeer;
Toen verkonden hemelingen
Den verbaasden volgelingen:
„Hij, die heenvoer, komt eens weer!"
Zie uw Heer nu boven tronen,
Boven 's werelds wreed geweld,
Bij *uw* God, *uw* Vader wonen,
Waar Hij u ook plaats bestelt.
Blijf uw roeping slechts betrachten,
Vrienden van dien Hemelheer,
Steeds op Zijn beloften wachten;
Hij, *uw* Goël komt *u* weer!

St. N. v. B.

De wezenlijke rust.

„Er blijft dan eene rust over voor het volk van God." (Hebr. 4: 9.)

II. Waarin zal ze feitelijk bestaan?

Zoo als wij hebben gezien, moet de plaats der ruste niet in deze schepping, maar boven ons in den hemel worden gezocht.

Maar wanneer wij arme pelgrims door de genade Gods daar eenmaal zullen zijn, waar zal dan voor ons de rust in bestaan, van welken aard zal die rust dan zijn? Ook hier in dit land van onrust, strijd en woeling geeft de Heere *ons* rust. Volgt er niet op den dag een nacht en alzóó na den werktijd een rusttijd? Hoewel dit zoo is, vragen wij, wat is dit voor eene ruste? Bij den arbeid en moeite en lijden en strijd is ons bewustzijn werkende, en hoe beter dat werkt, hoe beter geschikt voor den arbeid, en hoe helderder dat schijnt, hoe meer grijpt ons alle lijden aan, maar in de rust des slaaps is ons bewustzijn beneveld en houdt op te werken. Zoo is dan die rust eene onbewuste. Zoo lang wij hier zijn hebben wij aan die onbewustheid behoefte. Wij moeten onze oogen en ooren kunnen sluiten voor alles, wat in de schepping is. De werkelijkheid moet gedurig voor ons verdwijnen en wij moeten in een toestand komen, dat wij van alles niet met al weten. De slaap is dan ook zoo lang wij hier zijn een van de grootste zegeningen Gods. Hij is eene weldaad des Heeren en wel *zóó* groot, dat wij ons zeer hebben te beschuldigen van den Heere niet genoeg daarvoor te hebben verheerlijkt. Maar eerst dan, wanneer wij tot ontwaking komen en wel tot bewustzijn, gevoelen wij het weldadige van hem. De vermoeide van den avond gevoelt zich weer verjongt. De kranke heeft nieuw leven ontvangen. Door zijn bewustzijn gevoelt hij het verschil in zijn lichaam en geest, tusschen den avond en den morgen, maar nog nauwlijks heeft hij eenig genot daarvan of hij komt weldra weer tot afmatting, pijn en onrust. Iedere dag heeft zijn eigen kwaad.

Hierbij komt nog, dat die rust, welke in de bewusteloosheid des slaaps bestaat, ook nog eene gestoorde is. Hoe menigeen is des avonds vermoeid; maar in plaats van slapen moet hij waken, in plaats van rusten moet hij lijden, of zien lijden en lijdenden helpen. In den hemel daarentegen zal alles anders zijn. Daar is:

1. *Eene bewuste, ongestoorde en werkzame rust.*

Dat kan aldaar rust genoemd worden.

Zie, men is daar altijd zich zelf. In onbenevelde helderheid des geestes weet men waar men is, en gevoelt men den invloed der omgeving. Terwijl het bewustzijn op aarde nooit zoo sterk werkte, als in den hemel, geeft dat bewustzijn nooit eenige kwelling, maar is steeds werkzaam om het hemelgenot te verhoogen. Daar heerscht eene andere wet. Van stoornis in die ruste kan nooit sprake zijn. De onveranderlijke laat in Zijn huis geene verandering toe. Wat daar is gaat eeuwig zoo door. Geeft hier de arbeid zweet en moeite afmatting, daar dient hij tot verhooging van de rust. Was voor Adam de Paradijswerkzaamheid genot en is ook voor ons de arbeid nog een zegen, daar boven zullen zoowel arbeid als bewustzijn de zalige rust des hemels verhoogen. O, onbegrijpelijke toestand!

In die *bewuste*, *ongestoorde* en *werkzame* hemelrust, zullen wij ons geheel en voor eeuwig bevrijd zien van alles, wat ons hier kwelling veroorzaakte. Als wij haar genieten dan hebben wij:

2. *Rust van de moeiten des dagelijkschen levens.*

Daar zijn ten allen tijde menschen geweest, wier leven meer zoo stil en bestendig als het kabbelen eener beek daar heen ging; maar de meesten weten van het gebruis van golven en baren te spreken.

De zware arbeid, die veelal door zwakke en soms lijdende lichamen moet verricht worden, geeft aan den mensch eene moeite, soms met woorden niet te beschrijven. Dan komt daarbij, dat het nog zoo moeilijk is om door noesten en moeitevollen arbeid in de nooden van het gezin te voorzien.

Hoe moeten veelal alle lichaams- en geesteskrachten worden ingespannen om een karig stukje brood, en men ziet zich door den strijd om het dagelijksch bestaan vroeg verouderen. Maar welk een uitzicht voor het kind van God, voor hem komt aan dat lijden een einde. In de volzalige hemelrust is geen plaats meer voor die onrust. Het is zoo goed, vóóral in onze dagen, nu er meer dan ooit een streven onder de volken is, om door veranderingen in de maatschappij dit land tot een land der ruste te maken, dat Gods kinderen maar veel uitzien naar boven, waar alléén verkregen zal worden, wat men hier vergeefs zoekt.

Ook van de Socialistische maatschappij zal het waar zijn: „Dit land zal de rust niet zijn, omdat het verontreinigd is" en wel door *revolutie*, waarin alles aanwezig is om de onrust hier beneden steeds meerder te maken en alle licht der hope voor eene andere wereld boven ons is uitgebluscht.

Als de hope des hemels voor ons tot wezenlijkheid is gekomen, dan hebben wij ook:

3. *Rust van den strijd met de elementen.*

Door den val der schepping is datgene, wat *voor* ons is, ook *tegen* ons. Wat hier noodig is om te leven en te genieten doet ons evenzeer lijden. De *lucht*, wier inademing noodzakelijk is om te leven, kan ook ons kwellen, de *aarde* geeft niet alléén voedsel, maar ook doornen, het *water* lescht niet alleen den dorst, maar doet ook verdrinken, het *vuur* dient niet alleen tot verwarming, maar ook tot verbranding. Zoo kunnen wij doorgaan. Wij gaan hier op dit benedenrond als in eene gedurige kwelling en angst voort en de invloed van de Natuur is soms zulk een pijnigende voor vele lichamen, dat het verlaten van dit ondermaansche leven, ook dienaangaande, eene verlossing zal zijn. Verder:

4. *Rust van het lijden der booze menschen.*

De rechtvaardige weet, dat de wereld in het booze ligt. Door zijne nieuwe geboorte is hij hier gehaat door de goddeloozen. Hij wordt bespot, benadeeld en is veelal in doodsgevaar. Daar hij een afkeer kreeg van de zonden, is het zien en hooren van de zonde hem tot zielesmart. De eere van zijn God ziet hij door de ongeloovigen vertreden in het stof, hij moet aanzien, dat Gods majesteit wordt geschonden, dat zijn Heiland wordt gehoond en gelasterd, dat Gods Geest smaadheid wordt aangedaan, dat de menschen elkander verderven, dat Gods koninkrijk wordt bestreden. O, dat leven in eene goddelooze wereld, wat is dat eene dagelijksche kwelling voor teergevoelige zielen, die zoo innig begeeren, dat de gansche menschheid God prees en zich rondom Zijn Zoon schaarde om Hem te verheerlijken. Daar komen tijden, dat men zich vleugelen zou wenschen om van uit de zondige en Gode hatende wereld op te stijgen, maar wij moeten hier blijven op onzen post, totdat God ons roept in Zijn Vaderhuis.

Geduld lijdende pelgrim, wandelaar naar het hemelsche Sion, die tijd komt en wie weet hoe spoedig. Is die tijd daar, dan hebt gij ook:

5. *Rust van Satan, als brieschende leeuw of engel des lichts.*

Satan heeft nu nog eene groote macht en zij moet nog eerst grooter worden. Wij zien haar toenemen in ons geslacht. Het schijnt ons als worden de menschen duivelen ondanks allen arbeid der goddelijke genade. Wij werken om op allerlei geoorloofde wijze de kennis des heils onder de menschen te brengen. Wij rekenen met de tijdsomstandigheden, en willen ons geheel voor den Heere geven om toch maar Zijn rijk afbreuk te doen. Echter, hoe weinig zijn de vruchten. Het is ons als gaan wij achter uit. Als een engel blijft hij de verleider en als een leeuw blijft hij de verscheurder. O, die Satan! Dan laat hij ons nooit met rust, maar valt ons zoo gedurig aan. Zal dat doorgaan? Neen, o neen! daar komt een einde aan zijn rijk en heerschappij. Weldra zal hij onder onze voeten verpletterd worden. Hij, die eenmaal uit den hemel werd geworpen, zal ons daar boven nooit meer kunnen benauwen.

Maar de verlossing van al het opgenoemde is niet te waardeeren tegen de verlossing van ons zelven, voor zoover wij hier nog in persoonlijk verband staan met het kwaad. Als wij bij den Heere zijn, dan hebben wij:

6. *Rust, vóóral van de zonden, en komen nooit meer uit de gemeenschap van God.*

Hoewel deze rust niet altijd de door ons begeerde is, is ze toch de hoogste. Niets staat boven haar. Wanneer dan ook de eischen des nieuwen levens zich in ons laten hooren, dan wordt dit het eerste genoemd. De gemeenschap met God, door Christus, als een kind aan Zijn hart te rusten. Het volle genot Zijner Vaderliefde te smaken, wat is met haar te vergelijken? Daar is een hemelsch heimwee naar die volmaaktheid. Alle zonde geeft bitterheid; de Christen zondigt zoo duur. Daarom is er in hem niet alleen een verlangen, maar ook een hoop naar volmaaktheid, en beide verlangen en hoop zijn uit God en zullen ook door God en wel bij Hem, in Zijne onmiddelijke gemeenschap, in Zijn huis tot verwezenlijking komen.

Wanneer die tijd daar is en dat plaats vindt, dan heeft hij de:

7. *Bevrediging van alle door God ingeschapene behoeften, begeerten en wenschen.*

Zoo lang wij in de woestijn zijn, zijn wij niet ten volle voldaan. Al eten wij ook Manna, al drinken wij ook uit den rotssteen. Al ondervinden wij ook de gedurige trouw van God in Zijne leidingen met ons. Al geeft ons de Heere rijkelijk te genieten. Met dat alles zijn en blijven wij toch in de woestijn en zien reikhalzend uit naar het Kanaän dat boven is. Dáár, maar dan ook dáár alléén worden alle onze behoeften bevredigd, aan onze begeerten voldoening geschonken en onze wenschen komen alsdan tot vervulling. Daarom hebben wij hier geene blijvende plaats, maar zoeken de toekomende. Indien wij alleen in dit leven op Christus waren hopende, dan waren wij de ellendigste aller menschen. Door wedergeboorte is ons ideaal dat der volmaaktheid. Niet de zonden, ook al de gevolgen der zonde moeten voor ons verdwenen zijn, om ongestoord gelukkig te zijn. In Christus bezit de geloovige dien volkomenen Verlosser, die hem eenmaal in een toestand zal brengen van met eeuwig doorgaande zelfsbewustheid en arbeid, toch te genieten en die alle verlangen naar verandering van toestanden eeuwig uit zijn ziel zal houden. O, onbegrijpelijke heerlijkheid. Als wij U genieten, dan zal ons gezang zoo luide zijn als een stem veler wateren, en nooit zullen wij den Heere in onvoldaanheid met onzen staat eenige smart aandoen, want in die ruste, die er overblijft voor het volk van God, is eene eeuwige voldoening des harten, des lichaams, der toestanden, en van alle wenschen en begeerten, die hier op dit benedenrond ontelbaar zijn.

H. D. H.

(*Wordt vervolgd.*)

De groote Mei-meeting of jaarvergadering der Baptisten-Unie van groot Brittanje en Ierland.

Deze vergadering ving dit jaar aan op den 28sten April j.l. met eene bidstond onder leiding van den aftredenden President der Unie Rev. J. T. Wigner. De zang werd geleid door 500 geoefende zangers.

Nu kwam het oogenblik, dat Mr. Wigner het Voorzitterschap aan zijn opvolger voor dit jaar zou overdragen. Vele krachtige woorden, die van waardeering en dankbaarheid getuigden, werden den hooggeachten grijsaard toegesproken, en deze dankte eindelijk met bewogen stem de broederen „voor hunne liefde”, die hij „naast de liefde van den Heer op hoogen prijs stelde.”

De nieuwe President is James Owen, Predikant in de Gemeente te Swansea (Wales), een man van grooten invloed aldaar en een vurig getuige voor zijn Heer en Heiland, die hij reeds van zijn 12de jaar af toen hij gedoopt werd mocht dienen. Thans is hij ruim 51 jaar oud.

Uit de rede, waarmee Mr. Owen het Voorzitterschap aanvaardde geven we hier nog eenige hoofdgedachten vertaald weer. De rede in haar geheel op te nemen zou te veel plaats in ons blad vereischen.

Het onderwerp der rede luidde: „Eene werkelijke bediening des Woords.” In zijne inleiding maakte hij melding van zijne betrekking waarin hij staat met het vorstendom (Wales), die — zoo zeide hij — ook invloed gehad had op de keuze van zijn onderwerp. Wales heeft gebloeid door de prediking des Woords, daarvan hebben de aldaar gehouden aantrekkelijke vergaderingen getuigenis gegeven.

Onze tegenwoordige tijd is een tijd van lezen; boeken zijn onze meesters, maar de pers kan nog niet wedijveren met de levende stem. Geen priesterdom kan die overweldigen of krachteloos maken. De priester eischt heerschappij, de prediker komt hulp bieden. Het zal een jammerlijke dag voor Engeland zijn als het zijn voorvaderlijk erfdeel, de vrijheid, afstaat, een erfdeel ontvangende uit de handen van mannen, die in donkere dagen van priestertirannij opstonden en zoo dapper streden voor de vrijheid van het geweten en de oppermacht van Christus in Zijne Gemeente; zij veroverden het recht des gemoeds op eene priesterlijke overheersching, ten einde ons door hunnen invloed te beschermen en die onbetamelijke overheersching te vloeken door hun voetspoor, dat zij achterlieten in de huishouding en den Godsdienst van ons land. Er moge geklaagd worden over nieuwigheden in den Godsdienst, dit geeft echter nog geene reden om het vertrouwen in de vrije prediking des Woords te verzwakken. De invloed der christelijke bediening was nimmer grooter dan thans. Zij toch openbaart medegevoel en liefde, en deze is de eenige brug over den afgrond der scheiding, die haar met allen, die nog verre zijn of die er zich nog verre van houden in verbinding kan stellen. De kracht der prediking is steeds in evenredigheid geweest met de sterkte onzer begeerte naar behoudenis van zielen. Onze eerste en verhevene roeping is menschen te redden. Wij hebben in onze gezindte — dit is een feit, een niet gering getal mannen, die getrouwe en bekwame dienaars des Woords zouden kunnen worden. Laat dit eene aansporing zijn om de fondsen onzer Unie te vermeerderen en onze scholen, waar Evangelisten in den geest der H. Schrift onderwezen worden, te bevorderen. Maar wij behoeven ook een veel grooter getal Evangelisten, die, terwijl zij hun dagelijks bedrijf voortzetten, toch ook gewichtige diensten voor het Evangelie kunnen bewijzen. Het is immer waar, dat het beste werk niet gedaan wordt voor geld, maar uit liefde.

Zoo nader komende tot zijn onderwerp merkte de spreker op, dat de boodschap die het Evangelie bevat geschikt en geheel berekend is voor den nood der menschen. De tegenwoordige tijd moge een tijd van twijfel zijn; ’t moge waar zijn, dat sommige theologen hun licht en warmte hebben verloren; ’t moge zijn dat er moeielijk te verklaren gedeelten in het Woord gevonden worden — dit alles zij zoo, maar laat ons bedenken, dat de nood der menschen groot is. De christelijke bediening in den tegenwoordigen tijd sluit de verhevene taak in zich den geest van een ernstig onderzoek des Woords op te wekken. Noch wij, noch onze vaders durfden de poort van het vrije onderzoek door te gaan, ten einde de resultaten van ons onderzoek te laten drukken. De christelijke prediker heeft geen verhaal te leveren van een mummie, maar handelt over een levend woord, dat bestemd en geschikt is voor alle tijden. En daar is ruimte voor de verschillende bedieningen, welke onder ons aanwezig zijn. Inplaats van elkander te verachten of te minachten, waardeere ieder de gaven zijns broeders. Diepe volle overtuiging aangaande de waarheid en die onverschrokken uitspreken is eene vereischte voor eene gevolgrijke bediening des Woords. Het is valsch wanneer predikanten, die, omdat zij door hunne gezindte bezoldigd worden, vreezen de volle waarheid uit te spreken. Het is door iemand buiten ons terecht opgemerkt: „Mijn vertrouwen op het karakter, op de vrijheid en de eerbiedwaardige menschelijkheid mijnen broederen doet mij alle verdenking uit het oog verliezen.”

Een krachtig persoonlijk geloof hebben we noodig om in de bediening getrouw te zijn. Als wij geen vastheid van overtuiging hebben, doen we beter te zwijgen. Als wij en onze prediking vervuld zijn van twijfel, dan ware het veel beter geweest in plaats van het preekgestoelte te beklimmen, dat men zich in eene verborgen plaats had terug getrokken, of zich daar had neergezet waar men nog wat leeren kan, of daar, waar, zoo als men zegt, „goede duitsche filosofen vertoeven wanneer zij sterven.”

Eindelijk, eene goede bediening des Woords moet met geestdrift en opgewektheid geschieden. Er moge gevaar bestaan voor opwinding; er behoort toch ook een beroep op het gevoel gedaan te worden. De beide uitersten: een onredelijke geestdrijverij en eene koude, vernuftige redeneering, dienen te worden vermeden.

Laat onze bediening eene bediening des Woords zijn. Er is gezegd, dat bij de oude preekwijze bijna iedere tekst in denzelfden vorm werd gegoten en behandeld, b.v. (1) de zegen,

die er in beloofd is; (2) de plichtsvervulling die er dringend in bevolen wordt; (3) de leeringen, die er in liggen opgesloten;" — terwijl de nieuwere preekmethode aldus wordt gekwalificeerd: „Laat ons op ons onderwerp letten, (1) in het licht der philosophie; (2) in het licht der analogie (overeenstemming); (3) en, als dan de tijd het nog zal toelaten, in het licht van de H. Schrift."

Er is maar ééne bron, die olie geeft waardoor onze lamp immer schitterend brandende kan blijven.

S. N. v. B.

Opdat zij allen den Zoon eeren Gelijk zij den Vader eeren.

Ziedaar, mijn geliefde broeders, Gods bedoeling met ons. Ziedaar het leven onzer zielen. Vele menschen verkiezen dat niet, maar kiezen hunnen eigenen weg, omdat zij hunne eigene eer zoeken. Maar laat ons niet uit de hoogte op hen nederzien; 's menschen gevallen natuur is zoo, ook wij zijn van nature niet anders. Het is de genade Gods, dat wij hebben leeren bukken voor Hem; dat wij onzen lust vinden in Hem te kennen, Hem te gehoorzamen, Hem te eeren. Hij beware ons, dat wij daar steeds in mogen leven, anders dwalen wij voorzeker van Hem af, dan zoeken wij onze eigene eere op te richten; dan verliezen wij den ootmoed des harten, de rechte verhouding tot God, tot onze broeders, tot onze naasten. Dan gebruiken wij, al is het ook onbewust, onzen invloed in Gods koningrijk tot verwarring.

Niemand onzer meene ooit, dat wij daar boven verheven zijn, dat voor ons daaromtrent geen gevaar zou bestaan. De stroom van goddelijk leven vloeit alleen in een nederig en ootmoedig harte. „Onze God is een jaloersch God, Hij zal Zijne eer geenen anderen geven." Ons eeuwig geluk bestaat daarin, dat wij Hem eeren. Hoe komt het, mijne geliefde broeders, dat er in de Gemeente Gods nog vaak zooveel verdeeldheid, zoovele ellenden gevonden worden? A zegt het is B's schuld, en B wijt het wederom aan A, en beiden kunnen meenen in het reine te staan. Mijne broeders, er is eene hoogere hand, die deze dingen beschikt. O, letten wij daar eens op. God heeft ons lief, en nu kan Hij niet anders als zulke middelen gebruiken, die dienstbaar kunnen zijn om Hem en ons zelf beter te leeren kennen. Daar werkt de Heere op. Hij moet onze natuur dooden, en nu leidt Hij het zoo, dat wij recht duidelijk zullen zien hoe noodig dat is. De twisting en wrijving onder ons is niets anders dan een tegenspartelen tegen God om het behoud daarvan. En het kan niet beter worden, mijne broeders, en aleer wij voor Hem in het stof vallen, en bereid worden om ook des noods den slag in het aangezicht te willen ontvangen om Zijnentwille.

Zou de duivel wat aan ons hebben, als hij ons altijd vond met zulke door God toebereide harten? Neen mijne broeders, niets. Wij behoeven niet te vreezen, dat wij voor lafaards zullen gehouden worden, daar kennen onze broeders en zusters ons, helaas, maar al te goed voor. Het is ook niet goed een lafaard te zijn, maar het is o zoo goed en zoo heerlijk, als wij bukken voor God en luisteren naar Hem. Voor onze eere zal Hij wel zorgen, al worden wij ook voor een tijdlang vertreden; dan doet Hij nog met ons als ik laatst van iemand uit Antwerpen las: Zijn huis was door de vreeselijke ontploffing in brand geraakt, zijne stervende vrouw lag boven onder het bed, hij bracht haar naar beneden en naar buiten, legde de kleinen boven op haar en beschermde hen met zijn eigen lichaam tegen het vallende lood. Als wij maar Hem eeren en Hem gehoorzamen, dan is Hij bij ons, ook zelfs als men ons mocht verdrukken.

De vijand drukte Johannes naar Patmos, maar o, daar had hij het zoo goed. Hem eeren, Hem gehoorzamen, ons toewijden, voor Hem leven. Daarin is zeer weinig verschil. Die het eene mist, mist ook het andere. Uit de rots Christus vloeien al deze dingen gelijkelijk, en dalen en rijzen naarmate wij God laten heerschen over ons hart en leven. En nu kunnen wij bereid zijn *dit* te doen en *dat* te laten, wat op zichzelven zeer goed kan zijn, maar als dat leven, die bereidwilligheid des harten bij ons niet gevonden wordt, dan is dat goede immers toch niet goed. In de hand van Kaïn wordt het beste wat hij bezit verdorven en tot een dolk gemaakt, waarmede hij het hart van zijnen broeder zocht te treffen, en o, bedenken wij het wel, ook het harte Gods. Dat wij dan mogen leeren de wapenen, die wij ons zelven vervaardigden en waarmede wij ook onze eigene ziele wondden, neder te leggen aan den voet van het kruis, opdat de stroom der goddelijke liefde kan vloeien in onze harten, dan leeren wij Hem eeren.

Zou de Heere er niet in verheerlijkt worden, wanneer wij onzen broeder, met wien wij in twist leven, de hand drukken? gewisselijk, ook zelfs al zeggen wij er niets bij.

Oefent niet zulk een leven een machtigen invloed uit op onze medemenschen?

Waar zulk een leven gevonden wordt schuwt men daar niet de plaatsen der ijdelheid?

Ja, dat leven Gods verwekt eenen zaligen broederband; het ruimt alle beletselen op tusschen ons en den troon der genade, zoodat wij kinderlijk en vertrouwelijk ons harte voor God kunnen uitstorten. Daar in de gemeenschap Gods verliezen wij elke genegenheid tot de zonde. Daar leeren wij leidzaamheid en geduld, en leeren ook in zachtmoedigheid en liefde de vonk des nieuwen levens in anderen aan te blazen. Dan worden ons de bijeenkomsten eene behoefte des harten al zou er ook een broeder spreken, die in kennis ver beneden ons stond, als wij maar dat ware leven in Hem ontdekken. Dan wordt ook vooral de binnenkamer voor ons een Beth-El en Pniël. O mijne broeders, daar moeten wij met onzen God alleen leeren worstelen en pleiten op zijne beloften. Als wij dat doen vervult onze God nog zoo getrouw zijn woord.

Het is mijne hoop en bede, dat dit steeds meer en meer mijne en uwe ondervinding moge zijn, dan zal dat leven uit zijne volheid ons ook meer en meer toevloeien.

Adam moet sterven,
Dat is zijn lot,
Om 't leven te erven,
Het leven van God.
Dan werkt dat leven
In ons gemoed,
God wil dit geven,
Hij is zoo goed.

H. J. H.

INGEZONDEN.

De Afdeeling Hengelo, van de Christen-geh.-onth.-vereeniging, mocht op 14 April haar eenjarig bestaan herdenken. Zij het haar vergunt hier iets van haren arbeid mede te deelen.

Tweemaal mocht zij in 't openbaar vergaderen onder leiding van haar President, waar de opkomst bevredigend was.

Tweemaal zijn aan alle kroeghouders en bekende drinkers traktaten gezonden, meest per post, in Hengelo, Borne en Delden, alwaar leden der Afdeeling wonen. In het geheel zijn 2000 onthouderstraktaten verspreid, en in vereeniging met de jongelings- en meisjes-vereeniging 2000 exempl. van het traktaat „de Spiegel des Geheims", tijdens de kermis. Het ledental, wat eerst uit 15 bestond, is geklommen tot 23. In den loop des jaars teekenden eenigen de gelofte voor drie maanden. Sommigen vielen weer in hun oude zonde terug en twee kwamen er van tot Jezus en vonden in Hem volkomen verlossing door Zijn bloed. Dezen, een jongeling en jongedochter, kwamen met nog 2 jongelingen, ook leden der Afdeeling, tot de Gemeente. Stonden in het begin sommige broeders in het geloof vijandig tegenover haar, wij hopen, dat dit ten beste is veranderd. Ik eindig met den wensch, dat allen, die weten gered te zijn door het Bloed des Lams, den strijd mogen aanbinden tegen dien heilloozen stroom, die niets dan wee en jammer in zijn gevolg heeft. 1 Petrus 5 : 8.

BORNE. G. H. VARENHORST, Secretaris.

INGEZONDEN.

De avond van den 5en dezer, was voor de gemeente te Sneek een onvergetelijke.

Nog eenmaal was het haar vergund, het genot van de tegenwoordigheid van haren geliefden Voorganger te smaken, eer hij voor goed van hen heenging. Ten acht ure was daartoe de gemeente met hare verschillende vereenigingen, benevens den Voorganger br. Horn en diens echtgenoote in de Vredekerk vergaderd. Door het zingen van Ps. 116 : 10, 11, werd het feestelijk samenzijn aangevangen, waarna de Ouderling, br. S. Gorter, in gebed voorging en verder br. Horn verzocht, de vergadering te leiden. Deze laatste had een onverwachten bezoeker ter vergadering meegebracht, welke nu allereerst aan 't woord kwam, en wel — br. de Hart van Hengelo — die ik meen half acht van huis gegaan was en toch nog tijdig aankwam, n.l. in de gedaante van een telegram, waarin ZEw. verzocht, eerst te lezen 2 Sam. 7 : 18—22, vervolgens door de gemeente te zingen Gez. 192 : 10, verder met elkander Ps. 130 : 2 en eindelijk nog te lezen zijn hartewensch aan den vertrekkenden Leeraar, Ps. 122 : 6—9.

Aan ZEds. verlangen werd natuurlijk oogenblikkelijk voldaan, waardoor eerstens br. Horn aan Gods goedheid en grootheid, ten andere de gemeente aan den rijken zegen haar in den afscheidnemenden zieleherder geschonken, en allen allen 's Heeren liefde en genade, niettegenstaande hunne verkeerdheden, werden herinnerd, terwijl de zegenbede om Jeruzalem's vrede, allen een bode der vertroosting was.

Hierop kwam de Presidente der Vrouwen-Vereeniging een woord van dank brengen, aan br. Horn en echtgenoote voor bewezen hulp en liefde aan de Vereeniging, terwijl zij hem tevens een grooten rietenstoel ten geschenke aanbood. Br. Horn herinnerde nog hoe eens de V. V. van ondergang op het gebed gered was geworden; hij sprak over 's Heeren trouw aan de V. bewezen en brengt haar zijn dank voor den stoel, waarin hij niet zijn tijd hoopt te verluieren, maar integendeel nieuwe kracht tot den arbeid te verzamelen.

In 't midden hing een prachtige lamp, die echter geen licht verschafte, doch de br. Ouderling ging dit raadsel oplossen, door in naam der gemeente deze lamp, als bewijs van waardering van zijne trouw en liefde jegens de gemeente den Voorganger aan te bieden en spreekt daarbij den wensch uit, dat hij zittende in den stoel en ziende op de lamp, aan de gemeente mag denken.

Ook hierover betoonde br. Horn zijne blijdschap, hoewel hij geen aandenken noodig achtte, daar hij ook zonder dat de gemeente niet uit de gedachten zal verliezen, wijl hij Israëls getuigenis met betrekking tot Jeruzalem vrijmoedig tot het zijne kon maken en van den Gemeente te Sneek kan zeggen: eer vergete mijn rechterhand zich zelve, eer ik U vergete.

Op verzoek van de Presidente der Vrouwen-Vereen. zingt nu de vergadering nog Ps. 77: 7.

Ook de Jongedochters-Vereen. bleef niet in gebreke hare gewezen Presidente Juffr. Horn een fraai geschenk aan te bieden, bestaande in een keurig met bloemen gevulde bloementafel als bewijs van dankbaarheid voor de diensten der Vereen. bewezen, waarbij de gezamentlijke Jongedochters, ten genoegen van Juffr. Horn, nog een lied uit Filip Fillips zongen, een door haar eenmaal hen geleerd.

Het scheen wel dat er geen einde zou komen, aan de bewijzen van erkentelijkheid, daar vervolgens ook nog br. de Jong van de gezamentlijke Zondagschoolkinderen een klein cadeau aanbracht ter versiering voor den schoorsteenmantel. Br. Horn drukt zijne erkentelijkheid uit met het oog op de liefde der Zondagsschoolkinderen en wijst hoe God de Zondagsschool tot in verre toekomst had bedacht door de gift van *f* 200.— door hem voor de Zondagsschool ontvangen, welk bedrag hij bij deze gelegenheid het bestuur der Gemeente ter hand steld.

De Pres. der Jong. Vereen. zegt, dat hij bij het zien van al deze geschenken wel wilde wegkruipen, daar zijne Vereeniging hierbij het hare niet

kon voegen; hij verontschuldigde de Ver. in dezen, door mede te deelen, dat zulks niet aan ondankbaarheid maar aan finantiëele onmacht was toe te schrijven, waarop br. Horn hem echter geruststelde.

Hierop sprak br. H. nog een hartelijk woord over 's Heeren leiding, hoe hij, hoewel eerst onwillig, in S. geplaatst was, en door de br. en zr. als vastgespijkerd, niet weer weg kon komen, en dat hij met het oog op de scheiding tegenwoordig meer dan ooit aan den hemel dacht, als de plaats van hereeniging, waar geen scheiden meer zijn zou, en ook geen afstand, waarvan bovengenoemd telegram wel tot afschaduwing kon dienen, terwijl hij bij zijn heengaan zich troostte met de gedachte, dat de Heer ook verder voor het werk in S. zou zorgen, door haar weder een Voorganger te zenden.

Br. H. Gorter maakte nog de opmerking, dat, gelijk de geschenken verschillend waren, ook in den hemel *verschil* zou zijn *in heerlijkheid* en dat na een werkzame en gezegenden arbeid, den Voorganger een schitterende heerlijkheid wachtte, waarop br. Horn zegt, dat hij, nog jong zijnde, gezegd had, dat indien hij 40 jaar zou arbeiden en éene ziel had mogen toebrengen, dan reeds zijn arbeid rijk beloond zou zijn, maar dat hij nu de vreugde had mogen beleven, dat de vruchten zijne verwachting verre overtroffen en hij zelfs in G. vond van degenen, die door zijnen arbeid gewonnen waren.

Br. Has gaf nog zijn hart lucht, door te zeggen, dat na regen zonneschijn komt, en door met een hartelijken handdruk en zegenwensch afscheid van br. Horn en vrouw te nemen, waarop br. Horn hem toewenscht dat hij, br. Has, in grijzen ouderdom nog vruchten mag dragen. Aan scheiden werd niet gedacht, maar éens toch komt dat uurtje, zoo ook hier, de tijd was als omgevlogen bij de liefelijke gemeenschap. Eindelijk verzocht br. H. nog gezamentlijk neer te knielen op de plek van zooveel herinneringen, en bad hij des Heeren beste zegeningen af voor de Gemeente, waarna met het zingen van Gez. 96 dit lieflijk samenzijn gesloten werd en daarna de een na de ander hartelijk afscheid nam van den geliefden herder hunner zielen, om dan in gepeins verzonken huiswaarts te keeren.

Geve de Heer, dat de wederzijdsche wenschen op dien avond geuit, hare vervulling mogen erlangen en br. Horn ook op zijne nieuwe standplaats ten rijken zegen gesteld worde. En moge aan de gemeente Sneek een Voorganger gegeven worden, die waardig is de ledige plaats in te nemen.

Sneek. K. KUIPERS.

GEMEENTENIEUWS.

STADSKANAAL. Op Zondag den 4 Mei had de Gemeente weder het voorrecht twee zusters door den doop tot haar te zien toegevoegd worden. Dit gaf der Gem. te meer genoegen, dewijl die doopelingen reeds lang verwacht waren.

Onze Voorganger sprak bij die gelegenheid naar aanleiding van Hand. 8 : 5—12, over „den hoogen eisch, de krachtige werking en den milden zegen der Evangelieprediking" voor eene zeer talrijke en met aandacht luisterende schare.

11 Mei. De dag ging voor de Gemeenten DEVENTER en ZUTPHEN niet ongemerkt voorbij, daar toch haren voorganger weer een jaar tot zijn leven was toegedaan.

's Avonds ten zijnen huize was er naar gewoonte een feestje, waar de Gemeenteleden en vrienden, ook een paar uit Zutphen, bij tegenwoordig waren. Ook nu weer ontbraken de hartelijke gelukwenschen en stoffelijke blijken van liefde en waardeering niet, — zoomin van de Vrouwenvereeniging te Zutphen, die gedurig het gezin des voorgangers op allerlei wijze weet te verrassen als beide Gemeenten. Uit alles blijkt de voortdurende goede verstandhouding die er wederzijds bestaat.

Moge het tot den einde toe zoo blijven, tot opbouwing van elkanders geloof in Christus en tot verheerlijking van den naam des Heeren. Joh. 13 : 35.

FOXHOL, Zondag 11 Mei. Deze dag was voor de Gemeente van veel beteekenis, en bracht ons zeer veel genot en vreugde. Een lang gevoelde behoefte en veel gekoesterde wensch werd op dien dag vervuld. De door de Gem. gekozen broeder Kremer werd des morgens in zijn heilig dienstwerk bevestigd door br. van Beek van Stadskanaal, die vooraf eene rede uitsprak naar aanleiding van den tekst Efez. 4 : 11a: „Dezelve heeft gegeven ..... sommigen tot herders en leeraars."

Na opgemerkt te hebben hoe God van oude tijden af bijzondere personen had afgezonderd en gegeven, om de godsdienstige of geestelijke belangen des volks, of zooals aan den nieuwen dag die der Gemeente, te behartigen en te dienen, wees hij de Gemeente hier op het voorrecht haar thans verleend, nu ze een harer vurigste wenschen zag vervuld worden. Ook de spreker zelf verheugde zich om tweeërlei reden. Eerstens wegens de vervulling eener dringende behoefte der Gemeente, wier heil hij reeds zoo vele jaren ernstig gezocht had; en in de tweede plaats omdat de br., die nu als haar voorganger stond bevestigd te worden, in zoo nauwe en intieme betrekking met ZEw. stond, en hij in diens optreden als voorganger eener Gemeente eene vrucht mocht zien van zijne zwakke pogingen, doch in den naam des Heeren begonnen en voortgezet, om jonge broeders, die eenige bekwaamheid en roeping er toe hebben, in hunne voorbereidende studiën behulpzaam te zijn. Met dankbaarheid en vreugde mocht hij mitsdien op eene gunstige uitkomst en de verhooring zijner gebeden wijzen, al was dan die vreugde niet altijd onvermengd. Zoo eindelijk naderende tot zijn onderwerp, wees ZEw. ons op de in den tekst genoemde gift aan de Gemeente: „*Als eene gift van den verheerlijkten Heiland, en als eene weldaad van zeer groote beteekenis voor de Gemeente en haren arbeid in de wereld.*"

Bij de behandeling van het eerste punt werd er in hoofdzaak gewezen op den aard van die gift: reinheid, heiligheid en op de dankbare waardeering der Gemeente, die zij verdient; maar ook met nadruk er bij bepaald, dat er alleen eene rechte, gezonde verhouding tusschen den leeraar en de Gemeente kan bestaan, als niet de persoon des leeraars verheerlijkt of vergood wordt, maar dat men in en om hem den Gever dankt en verheerlijkt, en den leeraar liefheeft en eert om zijns werks wil. Stilstaande bij het tweede gedeelte der rede, werden ons de vele geestelijke behoeften der Gemeente en hare verhevene roeping in de wereld voor oogen gesteld, waartoe dan de dienst van den herder en leeraar, die ook nog dikwijls, vooral onder ons, het werk van een Evangelist moet verrichten, moest voorzien, zoo ver de gaven en krachten daartoe strekken.

Vervolgens werd er herinnerd aan de ernstige roeping van den Evangeliedienaar, niet om verschillende leerbegrippen te verkondigen, maar den gekruisten en verheerlijkten Christus voor oogen te stellen, van Hem te getuigen ten einde Hem en Zijne genade te doen kennen bij het licht des Evangelies, dat ons gegeven is.

Daarna, toen tot de bevestiging zou worden overgegaan, wendde de spreker zich tot den te bevestigen broeder en deed hem de volgende vragen:

1. Zijt gij in uw hart verzekerd, dat de Heer u tot dit H. dienstwerk heeft geroepen?

2. Neemt gij u voor en belooft gij hier voor God en Zijne Gemeente, dat ge in de gemeenschap en kracht des H. Geestes getrouw zult zijn in de prediking des *Woords*, en *uitsluitend* dat Woord, ons in de H. Schriften, als de hoogste openbaring Gods en van Zijnen Raad en wil gegeven, den volke zult voorstellen?

3. Neemt ge u in den naam des Heeren voor, om als Herder van 's Heeren kudde getrouw te zijn en uit liefde opzicht over haar te houden, de overtreders te bestraffen, de ongeregelden te vermanen, de zwakken te sterken, de bedroefden te troosten enz. en voorts te waken voor de heiligheid der bedieningen (Doop en Avondmaal) in de Gemeente?

Al die vragen werden eenvoudig en beslist bevestigend beantwoord. Hierna knielde br. Kremer neer en werd met handoplegging en gebed, waaraan ook door br. de Vries van Haulerwijk werd deelgenomen, in zijn ambt bevestigd. Daarop sprak br. de Vries nog een kort woord tot den bevestigde en de Gemeente, haar bijzonder wijzende op hare dure verplichting tegenover haren jeugdigen Leeraar. Br. van Beek sprak vervolgens de Ouderlingen aan, die op hunne beurt hun ernstig voornemen te kennen geven om hun Leeraar te steunen en in vereeniging met ZEw. voor het heil der Gemeente te blijven werken en waken. Nu werd ook de Gemeente verzocht om door opstaan te kennen te geven, dat zij br. Kremer als haren Herder en Leeraar aanvaardde en zij zich aan zijne leiding wenschte te onderwerpen. Daarop werd de bede zingend uitgesproken: „Dat 's Heeren zegen op u daal" enz.

Een en ander had op de talrijke schare, die aanwezig was, blijkbaar een diepen indruk gemaakt.

Des avonds te 5 ure kwam men, nog talrijker dan des morgens, andermaal samen om het eerste woord van den nieuwen Leeraar te hooren. ZEw. sprak naar aanleiding van Rom. 15 : 30 een goed, zeer gepast en ernstig woord. Ja, wij zijn er zeker van, gaat onze broeder zoo en in denzelfden geest voort, dan *zal* zijn arbeid niet ijdel zijn. Van het begin tot het einde der rede werd ZEw. met de meeste aandacht aangehoord. Eindelijk was niet minder aangrijpend een woord van dank, dat de spreker richtte tot broeder van Beek, die hem zoovele diensten en liefde had bewezen en in zijne studiën was behulpzaam geweest. Ook br. Sijsling van Groningen, die de Gemeente zoo vele diensten had bewezen en zoo menigmaal door zijn woord had gesticht, ontving een woord van dank. Na nog een kort woord door br. v. B. gesproken te zijn, werd ook weder deze samenkomst en daarmede den gewichtigen en plechtigen arbeid van dien dag besloten. Zegene de Heere de Gemeente en haren arbeid rijkelijk, boven ons bidden en verwachten.

GRONINGEN. Op den eersten Zondag dezer maand werd de Gemeente verblijd naardien zij een broeder door den Doop in haar midden mocht opnemen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. de Haan te Sneek van 1 Oct. '89—1 Oct. '90, *f* 1,30.

LIEFDEGAVEN.

Amsterdam, van Kapt. H. de Boer *f* 10.—, ter vrije beschikking. Ameland, van N. N. *f* 1,50, voor br. Spreeuwers.

Voor den Unie-cent.

Van br. T. Nienhuis te Grand Rapids *f* 1,35.

Groningen. J. HORN.

Voor de Opleiding.

Van de Gemeente te Haulerwijk *f* 10.—.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** Ondertrouwd:

E. STUUT
en
T. HUTTENGA.

NIEUWEPEKELA, 12 Mei 1890.

*** Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van eene welgeschapen *DOCHTER*, T. NAUTA, geliefde echtgenoote van

C. DOUMA.

PASSAIK (N. A.) 3 April '90.

*** Heden verblijdde de Heer ons grootelijks door de geboorte van eene *DOCHTER*.

T. BOOTSMA.
M. BOOTSMA—
geb. GROEN.

SNEEK, 7 Mei '90.

*** Heden werden wij zeer verblijd met de geboorte van een ZOONTJE.

R. A. HOF.
T. HOF—MULDER.

GRONINGEN 7 Mei 1890.

*** Heden overleed tot onze diepe smart onze lieveling JOHANNA HENRICA, nog geen acht maanden oud.

W. PANJER.
J. H. PANJER—TEKELENBURG.

AMSTERDAM, 8 Mei 1890.

Aan de Gemeenten

tot de Unie behoorend wordt bericht, dat de

ALGEMEENE VERGADERING

D. V. zal worden gehouden te Hengeloo, op **Woensdag 25 en Donderdag 26 Juni a.s.,** en daags te voren de **Commissie-Vergadering.**

Op spoedige indiening van VOORSTELLEN of VRAGEN worde aangedrongen, om op de AGENDA te kunnen geplaatst worden.

Het verkiezen van AFGEVAARDIGDEN en LEDEN der COMMISSIE van REDACTIE moet op de eerstkomende Gemeente-Vergadering plaats hebben en kunnen namen bij tijds worden opgegeven.

Zij die een referaat op den 2en dag wenschen te houden, worden verzocht hun onderwerp bekend te maken.

Een en ander op te geven aan den Secretaris der Unie, minstens voor 11 Juni a.s.

Deventer Mei '90. B. ROELES.

No. 179 — 1 Juni 1890 — 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

PINKSTERZANG.

Ja! de Trooster is gekomen;
Jezus ging van de aarde heen,
Jezus, van u opgenomen,
Liet Zijn kudde niet alléén,
De Beloofde werd gezonden,
En de kracht uit God kwam neer,
't Past ons juichend, keer op keer,
Zijn verschijning te verkonden,
Heden is het Pinksterfeest,
Looft en dankt den Heiligen Geest.

Looft den Geest! Hij is de Heere,
God door God uit God gegaan.
Zingt Hem psalmen, geeft Hem eere,
Roept Zijn naam uit, bidt Hem aan,
Hem, die gaaf en Gever tevens,
Uitzendt, en gezonden wordt,
God is, en wordt uitgestort!
Looft, o volk! den geest des levens,
Hem die schept en wederschept
Dien ge in 't hart ontvangen hebt!

Trooster, Zalver, Gij zult komen
Op gebed, door U verwekt.
Van Uw regens, van Uw stroomen
Wordt eens de aarde gansch bedekt!
Liefde en ijver zullen blaken.
Waar reeds alles scheen verkwijnd,
Als de Pinksterzon verschijnt!
Noordenwind, o wil ontwaken,
Zuidenwind, doorwaai den hof,
Heilge Geest, U zij de lof.

DA COSTA.

De wezenlijke rust.

„Er blijft dan eene rust over voor het volk van God." (Hebr. 4: 9.)

III. Wie mogen er zich reeds hier in verblijden, en wie worden haar deelachtig?

Hebben wij ons bepaald bij de *plaats* en het *wezen* der rust, nu hebben wij stil te staan bij de personen, die haar eenmaal zullen binnengaan, daar ze nu alreede in dit tranendal eene voorsmaak er van genieten. Eerlijk moeten wij erkennen, dat wij nooit onze armoede aan woorden meer gevoelen dan wanneer wij moeten spreken over de groote zondaarsliefde van God, in verband gesteld met de eeuwige heerlijkheid van Zijn volk. Volgens onzen tekst zal Gods volk in die ruste deelen; en nu komt het er voor alles op aan, dat wij tot dit volk behooren. Om voor ons de zekerheid dienaangaande te hebben tot bemoediging in dit worstelend leven, moeten wij ons niet zoo zeer bezig houden met de vraag of wij wel tot de uitverkorenen behooren, maar met alle eerlijkheid en trouw ons zelven onderzoeken of wij het *leven* der uitverkorenen hebben. In verband met onzen tekst is sprake van het uitverkoren volk Israëls, en van dat volk staat er geschreven, dat zij „niet ingegaan zijn vanwege de ongehoorzaamheid" (vs. 6).

Dat volk was trotsch op zijne uitverkiezing, en rekende er niet alleen op van in Kanaän te zullen komen, maar ook na den dood in Abrahams schoot.

Toch liep het juist geheel anders af.

Zoo zijn er ook nu nog velen onder het christendom, die uit sommige levensondervindingen willen afleiden en daarin de kenteekenen meenen te bezitten van zekerlijk in die eeuwige rust te zullen deelen, zonder dat hun leven dat van pelgrims is, en zonder dat er bij hen een heimwee in de ziel ontstond naar den hemel, als de plaats der absolute heiligheid.

De Schrift geeft dat veel anders aan en wij hebben ons ook in deze gewichtige aangelegenheid door haar te laten leiden, dan zullen wij bevrijd worden van ons voor de eeuwigheid te bedriegen. Het getal van hen, die meenden hunne namen te hebben zien schitteren in het levensboek, door eene wegschuiving van het gordijn van 's Heeren raadsbesluit, zijn velen, en er is gevaar dat zij even als de verleiden door een *fata morgana*, een hemel voor zich hebben gezien, maar er toch niet in zullen deelen. Daarom niet in de verborgenheden ingedrongen, maar ons *in-* en *uitwendig* leven onderzocht of het aan de eischen Gods voldoet, en wij alzoo recht hebben op grond van Gods getuigenis te mogen gelooven: ik behoor tot Zijn volk en zal in Zijne rust deelen.

Dit hoofdstuk begint met de woorden: „Laat ons dan vreezen" (vs. 1). Dit is van beteekenis en moet onze aandacht tot zich trekken. Let wel, dit *vreezen* slaat niet op Gods souverein eeuwig raadsbesluit, of wij wel een van de gekenden zullen zijn, want zijn wij dat niet, dan is ons lot, indien dit zoo ware, onverbiddelijk, voor eeuwig beslecht. Hoe velen vreezen in dien zin, maar dit vreezen is nergens in den Bijbel aangewezen als geoorloofd of gepast. Eens kwam iemand tot den Heiland en vroeg: „Zijn er ook weinigen die zalig worden?" maar de Heere versperde terstond dien weg in de verborgenheden Gods, door strengelijk te zeggen: „Strijd om in te gaan door de enge poort."

Dit *vreezen* ziet op ons zelven. Daar nu die vreeze van geloovigen alhier wordt gevorderd, is het eene vanzelfheid, dat ook zij, voor zij tot het geloof kwamen, tot eene vreeze kwamen, met het oog op hun eigen toestand.

En dit is nu zeer opmerkelijk dat diegenen, die wij onder Gods volk mogen rekenen, als zondaren tot eene vreeze kwamen voor de rechtvaardigheid en heiligheid Gods, door het gezicht in hun schuld en onreinheid. Terwijl de wereldsche en eigengerechtige menschen zonder vreeze leven, of, wanneer zij komt, weer door allerlei kunstmiddelen tot een valschen vrede komen, geraakte dit voor de geloovigen voor goed uit. Zonder dat zij in dit alles volkomen rekenschap kunnen geven van het hoe! kwam er nog, op den breeden weg zijnde, een licht in hun ziel, en in dat licht zagen zij hunne ware gedaante als dat van een gevallen en schuldig en doemwaardig mensch. Dat licht was Gods licht, Gods licht, als eene trekking des Vaders. Gods licht, om tot den Zoon te leiden, en nu was het uit met den valschen vrede op den breeden weg in de zonde, want zij:

1. *Leerden vreezen voor den rechtvaardigen God en Diens eischen, als hebbende die overtreden.*

Welke eene gemoedsverandering, welk eene andere beschouwing van de zonde, welk een ander inzicht van de wereld.

De blinddoek was nu voor de oogen weggenomen en alles was nu veranderd. Maar die verandering gaf vrees, de vrees van een schuldige voor zijn Rechter, die vrees deed bukken, leidde tot verootmoediging en tranen, veranderde den wil. Maar in die duisternis van eigene veroordeeling kwam weer licht en wel het licht van uitnoodiging tot Jezus, den Verzoener der zonden, den Heere onze gerechtigheid. In het wanhopige hart kwam hoop, de hope op vergeving en kwijtschelding, de hope van verlossing uit dien jammerstaat. Bij dat licht richtte het gebogene hoofd zich op en men zag Jezus staan, het Lam van Golgotha met uitgestrekte armen. Hoe aantrekkelijk waren Zijne oogen; wat gebeurt? de arm des geloofs begint te werken en die Heere wordt aangenomen. O, wonderbaar! het zondenpak wordt door Diens doorboorde hand van de schouders genomen en geworpen in Zijn graf; de borst wordt ruim. Jezus spreekt: „Mijn zoon, uwe zonden zijn u vergeven, Mijnen vrede geef ik u." Welk eene verandering, de vrede is het hart binnengestroomd en eene ongekende zaligheid maakte zich meester van de ziel. De vreugdeolie is voor asch en het gewaad des lofs voor een benauwden geest gekomen. Hoe heerlijk is de verlossing eens zondaars!

Met het oog nu op dien Heiland is alle vreeze geweken, want Hij is wel in staat om hen in de hemelsche heerlijkheid in te leiden, zooals Jozua het jonge Israël Kanaän binnenvoerde.

Ook zijn alle beloften Gods daaromtrent in Christus ja en in Hem amen.

Maar meen nu niet dat die goddelijke vrede, van door het bloed van Christus te zijn gered, maar eenigermate tot zorgeloosheid zou stemmen. Geenszins! het nieuwe leven is van een ander karakter en openbaring. Zij leerden zich zelven kennen, alsook de gevaren van te verachteren, vooral ook door zoo vele waarschuwende voorbeelden, en dat:

2. *Leerde hun zelfs, na de toezegging der eeuwige rust, vreezen voor eene verachtering* (vs. 1).

Op de vreeze bij het gezicht der schuld, die door het bloed des kruises in vrede verandert, volgt eene vreeze om uit den weg des Heeren te komen. Dit wordt door den H. Geest hier gevorderd, en waar ze dus, na de vreugde over de vergeving, ontstond, is ze een kenmerk van het ware geloofsleven. Waar ze niet is, omdat er eene zekere hooggevoeligheid des harten bestaat, waardoor men de vreeze verre van zich wil, omreden men wel in anderen, maar niet in zich zelven de mogelijkheid van te kunnen verachteren in de genade veronderstelt, daar is het gevaar zeer groot, ja, daar is men al in enkele dingen uit den weg des geloofs getreden. Het is dan ook veelal de geschiedenis, dat die vermaand moeten om getrouwer voor den Heere te leven, veelal meenen de beste christenen te zijn. Even als de teringlijder zich door zijn koortsblos, en de zwakke zich door zijn zenuwkracht, en de sanguinische mensch door zijn gevoel zich verleidt, zoo verleiden zij zich door eene zeer eenzijdige opvatting van het christelijk leven, en geven aan de een of andere deugd zulk eene uitgebreide beteekenis, dat er heel wat plaats voor nalatigheden niet alleen, maar voor allerlei zonden overblijft. Een nauwkeurig zelfonderzoek, geboren uit eene geoorloofde vreeze, is daarom dringend noodzakelijk om het enge pad des pelgrims ten einde toe te bewandelen.

Twijfel aangaande de beloften Gods is ongeoorloofd en strafbaar, maar ons christelijk leven de Thomaskuur eens te laten doormaken, is zeer heilzaam. O, die dit doen, worden gedurig bij verborgene zonden bepaald, en worden vaster in de genade, zoodat zij veel meer de genade Gods genieten en zekerder worden van het eeuwige leven. In dat leven wordt het openbaar dat zij

3. *Niet alleen het Evangelie hebben gehoord, maar ook geloofd* (vs. 2, 3).

Indien al de hoorders van het Evangelie de rust konden ingaan, dan zou het getal zaligen niet zoo klein zijn in de vergelijking met het veel grooter getal, dat verloren gaat.

Daar zijn er, die dit meenen. De Heere sprak er van toen Hij op aarde was, dat velen zouden zoeken om in te gaan maar niet kunnen, en dan zouden deze als oorzaak van hun opgegeven vermoeden wel binnen gelaten te worden zeggen, dat *de Heere in hunne straten had geleerd* (Luk. 13: 24—27).

Welk eene verblinding om het hooren van het Evangelie genoegzame waarde toe te kennen om in den hemel te brengen. Niet hooren en weten, maar gelooven, mits het een volhardend geloof is, voert in de eeuwige rust.

Dat er dan zoo velen zijn, die hiermede zich tevreden stellen en alzoo een valschen grond hebben voor de eeuwigheid!

Daar is wat orthodoxe eigengerechtigheid, d. w. z. een gerust zijn met de kennis van de Schrift en hare waarheden, zonder het levend geloof des harten te bezitten. Zooals wij hebben gezien worden dezulken niet binnen gelaten, en al zouden ze binnen gelaten worden, dan zouden ze toch in den hemel niet kunnen leven, daar ze de natuur voor den hemel missen. Van het volk Gods kan gezegd worden dat zij:

4. *Door te gelooven Gods natuur deelachtig werden, en daarom in den hemel kunnen wonen.*

„Een iegelijk die gelooft, dat Jezus is de Christus, die is uit God geboren" (1 Joh. 5: 1). Zoo is dan het geloof en het nieuwe leven aan elkander verwant. Zon, licht en warmte is één, zoo ook geloof, bekeering en wedergeboorte.

Als de Heere Nicodemus heeft gewezen op de noodzakelijkheid van de wedergeboorte om het koninkrijk Gods in te gaan, dan komt hij weldra op het geloof in den gekruisten Christus als noodzakelijk om te leven. Daarom, die in dien Christus gelooft, ontvangt dat leven, welks natuur geschikt is om in den hemel te leven. Hier hebben ze alreede het heimwee naar die plaats, en zalig zijn zij, die dat heimwee hebben, want ze komen zeker tehuis. Maar zoolang die geloovigen nog hier zijn, hebben ze hunne roeping, en die roeping is om met het oog op die eeuwige rust hier voor:

5. *Dien waren Jozua (Jezus) te leven, te ijveren, te werken, te lijden en te strijden.*

Dit is zoo. Waar een verloren zondaar verlost is van de vreeze des eeuwigen doods, en een kinderlijke vreeze verkreeg door het geloof, met Gods natuur, daar wordt zijn leven nu den Heere gewijd. Met zich zelven als met de wereld heeft hij afgedaan, en 's Heeren werk is nu zijn werk. Nu is voor dat werk wel veel zelfverloochening noodig en is er veel moeite en miskennis aan verbonden, zoodat men licht kan verflauwen; maar als de eeuwige rust maar voor oogen is, dan gaat men door bij kwaad en goed gerucht, bij voor- of tegenspoed, en zegt men met Paulus: „Ik bedwing mijn vleesch en breng het tot onderwerping." Door de hoop der heerlijkheid wordt het leven voor den Heere veel lichter en daarom moeten wij steeds in de toekomst leven om hier getrouw te zijn.

Daar wij nu weten dat alle menschen, die buiten den Heere leven, ook op deze aarde met allerlei lijden hebben te worstelen, is het toch eene vreeselijke zaak, als op dit leven van velerlei smart eene eeuwigheid van ongekende smart zal volgen.

Daarom roepen wij U toe, geliefde lezers, onderzoek U zelven nauw, ja zeer nauw, of gij met het volk van God kunt gerekend worden en met hetzelve in de heerlijke rust kunt ingaan. — Zeg, kent gij het Evangelie? Ja! Maar gelooft gij in het Evangelie? Zoo ja, gelooft gij er zoo in, dat gij veranderd zijt en eenen nieuwen mensch werd? Zijt gij in de wereld als zoodanig bekend, omdat gij nu een pelgrimsgewaad draagt en als pelgrim leeft?

Verlangt gij naar den hemel vooral om volmaakt God te dienen?

Hoe staat uw hart in verhouding tot de aardsche dingen? Wat doet en laat gij voor Jezus? Wat offeranden brengt gij Hem? Weet, daar blijft eene ruste over, maar voor *het volk van God*, lees nog eens *volk van God*.

H. D. H.

Het gezicht van Fursey. *)

Toen het Christendom het allereerst tot onze voorouders gebracht werd, greep het de zielen aan op krachtige wijze. De nieuwe, groote denkbeelden van zonde en schuld, van verantwoordelijkheid van den mensch, van den eisch van heiligheid, die tot ons kwam, zoo ernstig en nadrukkelijk, dat het offer van Gods eigen Zoon alleen dien eisch bevredigen kon — dat alles deed een wereld van nieuwe gedachten ontstaan. De oude aarde, met al wat zij liefelijks gehad had, verdween, de hemel scheen naderbij gekomen.

Hij scheen — neen hij was het. De uitdrukkingen: „de hemel opende zich voor mij", „de engelen daalden neder", „ik werd in den hemel opgenomen", zijn zeer algemeen in de verhalen, welke uit die dagen tot ons gekomen zijn. De van boven geopenbaarde waarheid lag daar niet als een dood kapitaal in den vurigen geest der nieuwe belijders: zij werd er neergelegd als een levende kiem, die groeiende en vrucht dragende, nieuwe gezichten en visioenen te voorschijn riep.

Een daarvan treft ons vooral door de oorspronkelijkheid en kracht zijner voorstelling en de diepe gedachte, die het bevat. Het is het visioen van Fursey, een monnik uit den stam van de Angelsaksen, die uit ons vaderland scheepgingen om het rijk der Britten te veroveren, en een der voorloopers van de predikers Willebrord en Winfried, die later tot ons zouden terugkomen met de zegeningen van het Christendom.

„Op een nacht", zoo verhaalt hij, „werd ik in den geest opgeheven en de engelen, die mij droegen, zeiden: „zie naar beneden op de aarde!" Ik sloeg de oogen naar omlaag en zag in een donkere vallei, en nog dieper in een duisteren afgrond. Ook zag ik in de lucht boven dien afgrond vier vuren, niet ver van elkander."

„Ik vroeg aan de engelen, wat die vuren waren, en zij antwoordden mij: dit zijn de vuren, die de aarde in vlam zetten en zullen eindigen met haar te verteren. „Wie bracht ze daar en wie heeft ze aangestoken?" vroeg ik; en zij antwoordden: „de menschen staken ze aan door hunne zonden. Het eerste vuur heet: de leugen; want de christenen volbrengen niet, wat zij bij hunnen doop hebben beloofd: den satan te wederstaan en al zijne werken. Het tweede vuur heet: begeerlijkheid; want de gedoopten verkiezen het genot der zonde en het goud der aarde boven God, en de hemelsche liefde. Het derde is: het vuur van de tweedracht; want de menschen houden niet op, hunne naasten te beleedigen en twist te zoeken over zaken van geen gewicht. Het vierde heet: de ongerechtigheid, aangestoken door hen, die de zwakkeren berooven en hen bedriegen, hen, die zij beschermen moesten."

„Wanneer", zoo vroeg ik, „zullen die vuren den ondergang der aarde hebben voltooid?" „Elken dag", kreeg ik ten antwoord, „worden zij gevoed door de hartstochten en de booze lusten van de kinderen der menschen. Zoo worden zij grooter, tot de maat vol is, en zij zich vereenigen zullen tot *één* ontzettende vlam."

„De engelen droegen mij voort, tot wij nader bij het vuur kwamen en ik werd zeer bevreesd en riep tot hem, die gesproken had: „Heer zie! De vlam komt over mij!" Maar hij antwoordde: „Vrees niet! Zij, die het vuur niet hebben aangestoken, zullen door de vlammen niet worden verschroeid. Beproefd zult gij worden en gelouterd, gelijk gij ook, als ieder die in het lichaam gekomen is, gekweld zijt geworden door de booze lusten van het vleesch. Evenwel zal de vlam u niet verteren."

„Toen zag ik, hoe hij, die geproken had, voor mij uitvloog en bij zijne nadering verdeelde zich de vlam. Eene tweede engel vloog aan zijn rechter-, een derde aan zijn linkerzijde en zij beschermden mij en het vuur verteerde mij niet."

„Zoo kwam ik in het midden der vlammen en zag vele duivelen, die daar rondvlogen en den oorlog aanstookten tegen de rechvaardigen. Toen zij mij zagen, vlogen zij achter mij en vervolgden mij met hunne luide aanklachten. „Hij heeft aangezien wat voor oogen is! Hij heeft den rijkdom van Gods liefde gering geacht. Hij heeft zich verzet tegen de tucht der orde! Hij is traag en onverschillig geweest en nalatig in den gebede!" Zij namen een groot boek, het was zwart en vreeselijk om aan te zien, en zij hielden mijne zonden voor mij. Ik verstomde en beefde zeer, want in hunne stem was waarheid. Maar hij, die gesproken had, riep: „Hij heeft overwonnen in de kracht Gods!" En de anderen getuigden met hem: „De geest heeft bij hem getriomfeerd!" Zoo beschermden zij mij te midden van het vuur en van de duivelen."

„Daarna hielden de duivelen af en gingen voort met hen te pijnigen, die aan hen overgegeven waren. Ik zag daaronder vele grooten en machtigen, die koningen genoemd werden op aarde, ook velen aan wier lichaam het goud kleefde, dat zij hier hadden gezocht. Ook zag ik velen van mijne broeders, die aan mijne zijde een heilig leven hadden geleid. Ik wilde vragen: „Heer, waartoe deze?" Maar mijne tong verstomde. Want ik zag hun hart en het was vol geveinsdheid en hunne ziel was vol leugen en bedrog. Ik zag het en was bevreesd en beefde zeer."

„Toen zag ik dat de drom van engelen, die mij gedragen had, mij verliet en naar boven vloog, naar den geopenden hemel. Maar drie bleven bij mij, een die voor mij uit vloog,

*) Hoewel er in dit stuk uitdrukkigen voorkomen vóór! over het biechten, die wij niet deelen, is het toch niet zonder leering.

een aan mijn rechter- en een aan mijn linkerhand. En ik was in het midden van het vuur. De duivelen naderden mij weder en mijn geest ontzonk mij. Zij grepen eenen, die de handen naar mij uitstak en riep: „Grijpt dezen!" Ik zag eenen man, dien ik gekend had, op aarde in zonden rondwandelende. Maar hij was niet in zijn zonden gestorven, hij had ze mij gebiecht en ik gaf hem de vergiffenis, die onze kerk verzekert. De duivelen brachten hem tot mij en hij greep mij aan, ik voelde het branden van zijn vingers in mijn linkerschouder, op mijn linkerwang. Ik riep in mijn angst: „Red hem, red hem! Hij was een zondaar, maar is berouwvol gestorven!" De duivelen lachten en riepen tot de engelen: „Neemt hem dan, daar hij u toebehoort." Maar hij, die gesproken had, zeide: „Leugen was in zijne ziel en bedrog op zijne lippen!" En hij riep tot hem op bevelenden toon: „Laat af!" Toen liet hij mij los en zonk terug in de vlammen."

„De duivelen echter naderden mij, roepende: „Geeft hem ook aan ons! Want hij nam het goud van den onrechtvaardige en hij nam zijn kleed en hij gaf het aan zijne kerk. Hij nam het in ruil voor de vergiffenis der zonde." De engelen omringden mij dichter en weerden hen af. „Hij nam het niet om geld of goed te bezitten, maar om des zondaars ziel te redden." Zij vlogen verder door het vuur en de duivelen verlieten mij."

„Daarop droegen de engelen mij buiten de vlammen en hij, die het eerst gesproken had, stond voor mij en leerde mij vele zaken. Ik echter voelde het schrijnen van de wonde, die het vuur in mij had gebrand."

„Heer!" sprak ik, „neem ze van mij, die pijnen en die smarten der hel!" Maar hij zag mij aan en antwoordde: „Het vuur, dat u verschroeide, hebt gij zelf ontstoken."

„Gij hebt het heilige bezoedeld en de kerk verrijkt met het goed des onrechtvaardigen, de straf der onrechtvaardigen zult gij deelen."

„Neen! ik was ontwetend. Ik dacht dat hij boetvaardig zijne zonden beleed! Maar hij sprak met sterke stem: „Wie de zonde aanraakt, ook onwetende, dien bevlekt zij en brandt zij in de ziel." En wederom sprak hij: „Gij zult het teeken van de zonde dragen in het vleesch al den tijd, dien gij nog in het lichaam zult wonen op aarde."

„Ik boog het hoofd en de engel onderwees mij, wat ik weten moest. Hoe ik het woord des levens moest brengen aan de zondaars en de kleingeloovigen, en de eisch der bekeering tot de heidenen en tot hen, die wandelden buiten God. Ook gaf hij mij een woord van troost en ontstak het licht der waarheid in mijne ziel. Hij bracht mij de gave, die ik noodig had: te onderscheiden de waarheid van den leugen, het valsche van het oprechte berouw."

„De stem hield op met spreken en de engelen droegen mijnen geest terug naar mijn lichaam en langen tijd lag ik neder als in een droom. Eindelijk ontwaakte ik om weder te leven in het vleesch, met de menschen omgang houdende, maar niet meer behoorende tot de aarde."

„En sedert dien nacht draag ik in het gelaat en op den linker schouder de teekenen van het vuur, dat mij verschroeide en waarvan ik de smarten in mijn lichaam gevoel."

„En ik moet voortgaan deze wonden te toonen en ze te lijden tot aan den dag der volkomene verlossing."

M. P.

HET HEILGEHEIM.

De Verborgenheid des Heeren is
voor degene, die Hem vreezen.
Ps. 25 : 14*a*.

Geen tong is ooit in staat aan anderen te verhalen,
Wat zoete hemelvreê hij in zijn hart voelt dalen,
Wien Goddelijk hooger licht in schitterende stralen
Het kruis voor hem onthult;

Als moê, en afgestreên, door Mozes zweep gedreven
Hij 't wraakzwaard aan één haar zich boven 't hoofd ziet zweven,
Dan wordt „*Het is volbracht*" voor hem een woord ten leven,
Dat heel zijn ziel vervult.

Dan geen verdoemenis meer, zijn Middelaar droeg zijn zonden
En grimt de hel hem aan, dan schuilt hij in zijn wonden;
Hij voelt met teederen band zich aan zijn Heer verbonden
Al 't oude is nu voorbij.

En bij 't geopend graf hoort hij den Vader spreken:
„Ik neem als kind u aan, dit graf zij u een teeken
Van mijn genâ in Hem, 'k zal nooit mijn trouw verbreken,
Ik, *Ik*, verklaar u vrij."

En Engelen juichen: „Een zondaar gansch verloren
Is weer verlost, gered, en uit genâ herboren."
En „Amen, amen" laat zich heel de hemel hooren
Het is een jubelfeest.

En al die heerlijkheid, waarop de ziel mag staren,
Den rijkdom van genâ, die haar is wedervaren
En die z' in menschentaal hier nimmer kan verklaren,
Is 't werk van 's Vaders Geest.

H. J. H.

ZENDING.

⁂ De Joden in New-York hebben 49 synagogen en hun aantal bedraagt meer dan 90 duizend, dus meer dan de bevolking van Jeruzalem. Zij vormen een invloedrijk deel der bevolking: velen hunner zijn bankiers, kooplieden, uitgevers van dagbladen of spelen eene niet onbelangrijke rol op politiek gebied. Ofschoon tien percent uitmakende van New-Yorks bevolking komen zij op de lijst der misdadigers slechts tot een bedrag van één percent voor.

⁂ De Lutherschen in Noorwegen zijn zeer werkzaam op het gebied der uitwendige Zending. Het geheele koninkrijk is verdeeld in acht districten; 900 personen belasten zich met de inning der contributies en 3000 verschillende afdeelingen der genootschappen werken mede aan de verbreiding des Evangelies. Het land is niet rijk; toch onderhouden de Noren 10 stations met 32 gemeenten onder de Zulu's in Zuid-Afrika en 300 gemeenten met 16000 lidmaten op Madagascar.

⁂ Mr. Joseph Thomson, de Afrikaansche reiziger, zegt: Voor iederen Afrikaan, die onder den invloed is van het Evangelie zijn er duizenden, die dieper verzinken door den invoer van geestrijke dranken. De Mahomedaansche geestdrijvers, die belang hebben bij den slavenhandel in West-Afrika, stellen alles in het werk om den handel in rum en jenever te bevorderen.

⁂ Madagascar. Eene conferentie in zake het drankgebruik werd gehouden door alle op dit eiland werkende genootschappen, uitgezonderd door het Roomsch Katholieke. Zij werd gehouden in de vergaderzaal van het Londensch Zendingsgenootschap op den tweeden Augustus en had de benoeming van een vertegenwoordigend comité ten gevolge met Rev. B. Briggs als voorzitter, die namens dit comité de koningin en den Eersten-Minister een adres aanbood, tot verbod van den invoer van bedwelmende dranken.

⁂ In de Heidensche landen bezetten de Protestantsche Zendelingen 500 verschillende arbeidsvelden met 20,000 stations 40,000 Zendelingen. In deze 20,000 stations of posten telt men 500,000 zondagsscholieren en 1 millioen avondmaalgangers, en meer dan 2 millioen, die het Evangelie genegen zijn en bestendig onder het gehoor der predikers komen.

⁂ Dr. Abel Stevens meldt, dat het oude Aziatische heidendom langzamerhand wijkt voor den machtigen invloed der Westersche beschaving en voor dien van het Evangelie.

⁂ Een Brahmaan in Calcutta vertelde Dr. Baumann, dat hij het Nieuwe-Testament 83 en het Oude 27 maal had doorgelezen.

⁂ Egypte. Langs de Nijloever van Alexandrië tot den eersten waterval zijn 70 stations en 70 Zondagsscholen met 4017 scholieren, terwijl de dagscholen meer dan 5200 leerlingen tellen. Naar Bijbels is elk jaar meer vraag. Dit jaar (1889) werden 7000 exemplaren verspreid en bijna 18,000 geschriften van evangelische strekking.

(Ermeloosch Zendingsblad).

GEMEENTENIEUWS.

STADSKANAAL. Het Pinksterfeest, het feest van 's Heeren Gemeente bij uitnemendheid, was voor ons ook recht genoegelijk. Na des morgens van den eersten feestdag door onzen Voorganger in de prediking bepaald te zijn geworden bij de wondervolle Pinkstergave, werd des namiddags de gewone onderlinge vergadering niet gehouden, dewijl er feest gevierd zou worden met de leerlingen van 4 Zondagscholen: die van br. Dethmers in de Boerveenschemond, van br. Reiling te Gasselder-Nijveen, van br. Baas in de Buinermond en van zuster Braamhorst te Musselkanaal. Op alle vier plaatsen werden de kleinen verblijd en verkwikt, en wij wenschen zeer, dat die feestjes veel tot den bloei dier Zondagscholen mogen bijdragen. Dit zou zeker ook voor degenen, die er in arbeiden en zich nog al eenige opofferingen getroosten de meest gewenschte vrucht zijn.

Op den 2e dag des morgens weder prediking, aan het einde waarvan eene oude zuster door den doop der Gemeente werd toegevoegd. Jaren lang was die zuster reeds met de Gemeente in- en uitgaande, maar liet zich door velerlei bezwaren steeds terughouden van den doop. Nu echter drong Gods waarheid haar zoo, dat ze over al de bezwaren heen eindelijk tot een besliste stap kwam, waarin zij zich uitnemend gelukkig gevoelt. Wij schrijven dit om anderen, die misschien in gelijke omstandigheden verkeeren als onze zuster voorheen, tot voorbeeld te strekken.

Des namiddags hielden we een „Liefdemaal" onderling met de Gemeente en eenige belangstellende vrienden. Zeer gezellig en opwekkend waren wij ongeveer vier uren samen en genoten veel, terwijl de nardusgeur der liefde merkbaar was. Een en ander werd met de verkondiging van den dood onzes Heeren bij de „breking des broods" besloten.

Zonder eenige overdrijving meent schrijver dezes in naam van alle broeders en zusters te mogen betuigen: Het was ons goed samen te zijn, en: wij mochten een gezegend Liefdemaal vieren.

GRONINGEN. Bij een terugblik op het gevierde Pinksterfeest heeft de Gemeente alhier rijke stof om uit te roepen: „Niet ons o Heer, niet ons, maar Uwe naam *alleen* zij de eer." De Heer toch heeft Zijne barmhartigheden velen aan ons gemaakt.

Als liefelijke voorbereiding mogen wij spreken van de bidstonden, die elken avond, gedurende de dagen tusschen Hemelvaart en Pinkster, onder ons gehouden werden. Wel hadden wij gaarne gezien dat zij drukker bezocht waren geworden. Wie evenwel ontbrak, de Heer niet. Mogen al Gods kinderen de waarde en zegen van het gemeenschappelijk gebed leeren kennen en beseffen.

Eindelijk was het Pinksterfeest daar. Reeds op den eersten feestdag vulde eene aanzienlijke schare ons bedehuis. Aan den morgen werden wij bij de Pinkstergeschiedenis bepaald; aan den avond voor de hartdoorzoekende vraag geplaatst: „Hebt gij den H. Geest ontvangen?"

De tweede dag was „de groote dag van het feest," de dag van het Liefdemaal. Groote toebereidselen waren door de dienende liefde gemaakt met het oog op de genoodigde gasten. Als antwoord op ons gebed gaf de Heer mooi weer, zoodat daarin althans voor de van elders komenden geen hinderpaal bestond. Allengskens daagden de gasten op; sommigen kwamen te voet, anderen per spoor of boot, en de Gemeente van Foxhol kwam ten getale van 35 brs. en zrs. per „snik," daarvoor opzettelijk afgehuurd. Onder leiding huns jeugdigen voorgangers hielden zij aan boord reeds een „Morgenaandacht" met het lezen van een gedeelte der Schrift, gebed en gezang.

Wat al handdrukken, wat al verwelkomen van elkander; inderdaad, de aanblik dier aangezichten, waarop blijdschap en vrede lag, bracht Israëls vreugdetoon in herinnering: „Onze voeten zijn staande in uwe poorten, o Jeruzalem!" terwijl de gewaarwording van elks hart zich scheen lucht te geven, toen

bij den aanvang van het eigenlijk liefdemaal van aller lippen vloeiden:

Looft God in zijn gemeent' alom,
Den Heer, gij, die in 't heiligdom,
Als Isrels kroost, moogt nad'ren!
Hoe vrolijk gaan de stammen op
Naar Zions godgewijden top
Met Isrels achtb're vad'ren!

Ja, niet alleen jongelingen en maagden, mannen en vrouwen in de kracht huns levens, maar ook achtbre vad'ren, met de eeuwige jeugd in hunne zielen, waren hier samen gekomen.

Met al deze brs. en zrs., vertegenwoordigende de Gemeente van Foxhol, 't Zandt en N. Pekela en de Gemeente te dezer plaatse, en vele toehoorders niet tot de Gemeente behoorende, was onder de morgenprediking, die te tien uur aanving, de kerk nog voller dan de vorige dag. De voorganger sprak over de grootheid der verlossing, de verantwoordelijkheid van den verloste en de bestemming van elk mensch, naar aanleiding van 1 Cor. 3 : 16: „Weet gij niet dat gij Gods tempel zijt, en de Geest Gods in ulieden woont?"

Er was aandacht, er was ernst en naar wij hopen ook zegen. Aan 't slot der godsdienstoefening werden nog een broeder en zuster door den Doop in de gemeente opgenomen.

De pauze, die een uur duurde gaf nieuwe gelegenheid tot aanvankelijke of voortgezette kennismaking. Buiten de kerk stond hier een groepje en daar een groepje. In de kerk waren vele dienstvaardige handen aan het werk om haar in een feestzaal te herscheppen. Drie lange tafels met dubbele rijen zitplaatsen werden aangericht. Bij de liefdegeur verspreidde zich de koffiegeur. Welk een aanblik als men de aanzittende gasten overzag. Meer dan 200 zaten mede aan en het kon gezegd worden: de menigte dergenen die geloofden was één hart en één ziel.

Na gebed en loflied las de Voorganger Psalm 147; dit gaf den toon aan voor tal van toespraken, liederen en gebeden. Voorwaar, wij wenschten daar te tabernakelen, want het was er ons goed. Niemand ging naar huis te eten; men at in het groote huisgezin der gemeente, en men at met verheuging des harten en ondervond dat het zalig is brood te eten in het koninkrijk Gods.

Onder alle getuigenissen kwam er tegen het einde des samenzijns een, regelrecht, van de poorte der eeuwigheid; een zuster toch bracht de boodschap dat een afgesneden lid der gemeente, voor een paar dagen nog gezond, dien morgen in het hospitaal was gebracht en daar zoo even was gestorven. Ontzachelijk was de indruk, die dit maakte. Zonder dat iemand een oordeel over den gestorvene wilde uitspreken, klonk toch als van den hemel allen een plechtig WAAKT EN BIDT tegen. Zij toch, die heden opgeroepen was om God te ontmoeten, was het vorige jaar nog op het Liefdemaal en openbaarde zich eenmaal als een vurige belijdster van den naam des Heeren. O, hoe smartelijk maar ook waarschuwend was het der gemeente, dat zij, buiten de gemeenschap staande, weggemaaid was door de zeis des doods.

Met de viering van het Heilig Avondmaal werd alles besloten, nadat de vergaderde menigte door opstaan en in stil gebed rouwe en smart betuigde over elke ontrouw en afwijking voor den Heer, en hierdoor te gelijk te kennen gaf in broederlijke verhouding te staan tot elkander.

De Voorganger gaf als afscheidswoord de menigte drie w's mede, n.l. WAAKT! WERKT! WACHT!

Staande zong men elkander de zegenbede uit Ps. 134 toe.

Toen kwam er aan het handgeven weer bijna geen einde. Men deedt de vertrekkenden uitgeleide; de snik naar Foxhol voer af onder blij gezang.

Aan den avond zette de Heer de kroon op den dag toen nog een paar zielen tot de overgave aan den Heer kwamen.

SOLI DEO GLORIA! Gode alleen de eer!

FOXHOL. De groote daden onzes Gods doen ons spreken. Wanneer wij dezelve overdenken, zien we de trouw onzes Heeren heerlijk uitblinken. Dan worden onze harten dankbaar gestemd, dewijl wij onze ontrouw ons bewust, nochthans in Zijne liefde mogen deelen.

Dankbaar erkennen we het Godsgeschenk in onzen jongen Voorganger, wiens zijn in ons midden reeds kennelijk door den Heer gezegend werd; want eene zuster, die reeds geruimen tijd met ons opging en de Heiland als haar Verlosser beleed, kwam tot volkomene beslistheid met betrekking tot den doop. Een andere zuster, die reeds geruimen tijd buiten gemeenschap had gestaan, keerde ootmoedig en met berouw, door de deur der erkenning van schuld, in de Gemeente terug. Er was blijdschap, gelijk bij de Engelen Gods, wanneer een zondaar verlost wordt, over haar terugkeer.

Zondag den 18en was eerstgenoemde zr. in ons midden en gaf rekenschap van haar geloof in den Heiland als haar eenige troost in leven en sterven. De geheele Gemeente was verblijd. Den 1en Pinksterdag mocht des avonds de doop aan haar worden toegediend. Ons kerkgebouw was geheel met toehoorders gevuld. Met blijkbare belangstelling werd onze Voorganger aangehoord van het begin tot het einde.

Hij sprak bij deze gelegenheid, over het Pinkster-Evangelie, Hand. 2: 36—38 een passend woord en wees op de korte maar gewichtige inhoud van hetzelve, op de heilrijke uitwerking er van, en de goddelijke raadgeving daarin vervat. Hierna werd de doop bediend, dat alles zonder stoornis afliep.

Bij 't scheiden was aller hart met lof en dank vervuld. De Heer werd geprezen, die Zijne kracht in zwakheid volbracht had.

Maandag, 2e Pinksterdag, was ons een nieuwe vreugde bereid. 's Morgens om 7 uur was de schuit gereed, die ons naar Groningen zou overbrengen, om daar met de br. en zr. van Groningen en 't Zandt een gemeenschappelijk liefdemaal te houden.

Ongeveer 35 der onzen namen plaats in het veerschuitje en onder zingen, bidden en samenspreken bereikten we eindelijk de oude stad.

Hetgeen we dien dag voor onze harten hebben ervaren, kan door geen pen beschreven worden, maar alleen door het verootmoedigde hart van een Christen gevoeld worden. Daarom dank aan den Heer en aan Hem alleen. Dat blijve de Verlossings-kreet van onze harten.

BAPTISTEN IN RUSLAND.

Volgens mededeeling van Pastor S. Lehmann te Neudorf telt zijne Gemeente aldaar 843 leden. Het laatst voorgaande jaar werden 67 personen gedoopt en in eene naburige gemeente te Toporitscht werden niet minder dan 142 personen door den doop op belijdenis aangenomen. De Russische Unie telt thans 11,392 gedoopte leden, van welke 1,176 in het vorige jaar gedoopt werden. Werkelijk hoogst belangrijk in een land van zooveel duisternis als Rusland.

St. N. v. B.

ALLERLEI.

ZONDAGSSCHOLEN.

Volgens de laatste opgave zijn er in Amerika 101,824 Zondagsscholen met 8,345,000 leerlingen en 1,100,000 onderwijzers. Ook den president der Vereenigde Staten, Harrison, en de minister der posterijen, Wanamaker, arbeiden op de Zondagsschool.

SPURGEON.

Spurgeon gaf dezer dagen het 35e deel zijner preeken in het licht. Er zijn van dezen rijk begaafden prediker nu reeds 21,000 leerredenen in druk.

BIJBELVERSPREIDING.

Van wege het Britsch en Buitenlandsch Bijbelgenootschap was er gedurende de onlangs gehouden tentoonstelling te Parijs een Bijbel-kiosk geplaatst in de galerij van het paleis der vrije kunsten.

Er werden gedurende de tentoonstelling aan de bezoekers niet minder dan 260,000 Evangeliën afgegeven.

Verre van bemoedigend was het, dat gedurende al die maanden de opbrengst der aldaar geplaatste bus, ter ondersteuning van het genootschap, slechts *f* 6.50 bedroeg.

Als men weet, dat de kosten van de reusachtige Eifeltoren spoedig gedekt waren uit de opbrengst der entréegelden van hen, die dit wonder van bouwkunde gingen bestijgen, dan teekent dit luttele, wat voor den Bijbel geofferd werd, niet veel liefde voor Gods woord bij de bezoekers.

Evenwel het uitgestrooide zaad zal vrucht voortbrengen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Door br. v. D. te Groningen *f* 1.95, van H. S. te Exloërmond *f* 0.65.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding.

Van N. N. te F. *f* 1.—, van br. S. te G. *f* 1.—. N. v. BEEK.

Voor de Zending:

Van de Gemeente te 't Zandt *f* 10.50, van N. N. te G. *f* 1.—. J. HORN.

Vriendelijk verzoek.

Door eenige broeders werd ons verzocht (en reeds bestellingen gedaan) het stuk „De stervende tamboer", voorkomende in den vorigen jaargang van ons blad, als traktaat of boekje te laten herdrukken. Doch aangezien daaraan nog al eenige uitgaven verbonden zijn, kunnen wij er niet mede beginnen, voor wij zoo vele bestellingen hebben, dat we van de dekking der drukkosten zoo ongeveer verzekerd zijn. Zondagschoolhouders en allen, die van bovengenoemd geschriftje gediend zouden willen zijn, verzoeken wij ons zoo spoedig mogelijk hunne bestelling op te geven.

Afwachtend Uw dw. dr.,
N. v. BEEK.

STADSKANAAL (W.)

ADVERTENTIËN.

Aan de Gemeenten

tot de Unie behoorend, wordt herinnerd, dat ze zich moeten HAASTEN, om te voldoen aan: Art. 6 sub *c*, Art. 7 sub *d* en Art. 12 sub *b* van hare Statuten (Zie „De Christen" no. 165 van 1 Nov. 1889.)

Dat, wanneer in haar midden broeders zijn, die zij als reizende predikers voor de Unie-cent a.s. winter wenschen gekozen te hebben, dier namen moeten worden bekend gemaakt.

DEVENTER. B. ROELES,
Secr. der U.

No. 180 15 Juni 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:

Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ZENDELINGS-HOPE.

Ziet ge, in zonde dronken,
In den dood verzonken,
Volkren zonder tal
d'Allerhoogste tergen,
Offrend op de bergen,
Rookend in het dal:
't Lofgeschal,
Het Heillicht zal
Ruischen door de dalen,
't Berggevaart omstralen.

Van de heuveltoppen
Vloeien schaarsche droppen
Op het zendlingsveld;
Kleine kudden weiden,
Waar de blinde heiden
Myriaden telt:
Eens zal 't graan
Volheerlijk staan,
Eens het volk des Heeren
Talloos zich vermeeren.

Laat ons niet vertragen,
Tot we 't licht zien dagen
Van zijn glorietroon,
Heel dit aardsche leven
Werken, kampen, streven,
Voor des Menschen Zoon!
Jezus leeft!
Komt, Broeders, geeft
Uw verhoogden Heere,
Eeuwig lof en eere.

A. KNAPP.

Verzoen u met uwen broeder.

(*Naar het Engelsch van J. A. James.*)

Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen:
Maar indien hij niet hoort, zoo neem nog één of twee met u: opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
En indien hij aan dezelve geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
Matt. XVIII vs. 15—17.

Twist onder Christenen! Is dat niet eene tegenstrijdigheid? Kunnen Christenen ooit twist onder elkander hebben? Bevat de Christelijke Godsdienst, waar haar eigenaardige invloed werkelijk genoten en gevoeld wordt, niet alles wat liefelijk, vriendelijk en vreedzaam is? Zekerlijk; en zoo elke belijder der Christelijke Godsdienst waarlijk onder haren invloed leefde, dan zou er niets dergelijks, als het zondigen van den eenen broeder tegen den ander, bestaan. De Christelijke Godsdienst is, in elk opzicht', eene godsdienst van liefde, God is liefde. Christus is liefde. De wet is liefde. Het evangelie is liefde. De Hemel is liefde. Dat éene woord *liefde* bevat alles in zich. De volmaakte liefde drijft niet alleen de vreeze, maar ook de kwaadwilligheid buiten. In den hemel zal geen twist zijn, omdat elk zijner bewoners volmaakt in de liefde is. De bedoeling van de Christelijke Godsdienst is niet alleen ons naar den hemel te geleiden, maar ook ons voor den hemel te bekwamen; en dit doet zij, door ons met den Geest der liefde te vervullen. De ware geest des Christendoms is die, welken de Apostel op zulk eene uitstekend schoone wijze in het dertiende hoofdstuk van zijnen eersten Zendbrief aan de Corinthiërs beschrijft.

Veronderstellen wij eens, dat iedereen *volmaakt* onder den invloed van dezen geest leefde, waar ergens zou er ruimte voor twisten zijn? Doch *niet* allen zijn *volkomen* onder dien invloed. Integendeel, *niemand* is het. Dengenen, die in heiligmaking het meest gevorderd zijn, blijven eenige overblijfsels van verderf aankleven, waaruit somtijds twisten en vechterijen ontspruiten. *Het is noodzakelijk*, zegt onze Heer, *dat de ergernissen komen.* Dat wil zeggen, dat zij van wege de menschelijke natuur, niet kunnen uitblijven. Overal waar zonde is, daar zal, den eenen of anderen tijd vijandschap zijn. Doch dit is gezegd, niet om de twisten der Christenen te verontschuldigen, maar om ze te verklaren.

Ja, het is zoo, Christenen twisten. Al de leeraren weten dit tot droefheid huns harten: alle Christelijke belijders, van welke benaming of afdeeling ook, ondervinden het ten koste hunner rust: ieder, die de godsdienst tegenstaat, bemerkt het, ziet het aan en roept uit: „Ha! zoo wilden wij het hebben!" — de Geest van God weet het, en wordt er door bedroefd; en de gevolgen dezer twisten — wie erkent het niet? — zijn allerbetreurenswaardigst. Betreurenswaardig voor henzelven, om de verstoring van hunnen vrede, om de schade, die hunne godsdienst er door lijdt, en om het wantrouwen, dat hunne belijdenis daardoor tegen zich opwekt. Zeer weinige menschen komen ongedeerd uit eenen twist, om het even of zij de aanvallers of de aangevallenen zijn. De gevolgen van zoodanige oneenigheden strekken zich tot anderen, tot de vrienden, en somtijds tot de gemeente uit, in wier boezem zij plaats grijpen. Gansche gemeenten zijn in geschil, in twist en verdeeldheid geraakt doordien twee harer leden den vrede braken. Salomo zegt: *het begin des krakeels is gelijk een die het water opening geeft: daarom verlaat den twist, eer hij zich vermengt.* (Spr. 17 vs. 14)

Het nieuwe Testament spreekt veel over de ergernissen, en de wijze, waarop zij behandeld moeten worden. Wij hebben hier een onderscheid te maken tusschen verschillende soorten van ergernissen, waarop gezinspeeld wordt. In de reeds aangehaalde plaats Matth. 18 vs. 7. *Wee der wereld van de ergernissen! want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen;* en op andere plaatsen, zoo als Rom. XIV vs. 21. *Het is goed, geen vleesch te eten, noch wijn te drinken, noch iets waaraan uw broeder zich stoot, of geërgerd wordt, of waarin hij zwak is;* beteekent het woord, in zijn verband, niet datgene wat *wij* in de gewone spreekwijze door *ergernis* verstaan, maar het beteekent: eenen broeder door ons gedrag tot zonde verleiden — door zoodanige handelingen, die hem doen overtreden — door een struikelblok op zijnen weg te werpen, of, gelijk de Apostel het noemt, *door onzen broeder te ergeren.* Nu is het alleszins waar, dat wij zeer nauwlettend en gedurig wakende en biddende behooren te zijn, om niet in eenig opzicht door ons gedrag iemand tot zonde te verleiden, opdat onze zwakke broeder, voor wien Christus gestorven is, niet *verloren ga.*

Het onderwerp van dit stuk ziet echter op eene geheel andere soort van ergernis, en wel bepaaldelijk op die handelingen, welke men gewoonlijk in het oog heeft, wanneer de een van den ander zegt: *Hij heeft mij zwaar beleedigd*, en waarvan onze Heer spreekt, in het voorval aan het hoofd van deze regelen geplaatst. *Indien uw broeder tegen u zondigt.* Dit slaat op eene werkelijke of vermeende beleediging, die de eene Christen den ander aandoet, en waarbij hij in zijnen persoon, in zijn eigendom, goeden naam, of vrede der ziel benadeeld wordt; op eenige zonde, waarvan de klager het onmiddellijke voorwerp is, en waaronder hij op eene of andere wijze lijdt. Er worden hier volstrekt niet die zonden bedoeld, waarbij wij geen bijzonder of persoonlijk belang hebben; maar zoodanige, die bijzonderlijk *ons* betreffen. Iemand heeft b. v. ons door eenige daad van financiëelen aard benadeeld — of hij heeft het op ons eigendom toegelegd — ons onvriendelijk behandeld — met verachting ons bejegend, of valschelijk van ons gesproken en daardoor ons gegriefd: in dit alles is eene overtreding tegen *ons* begaan — *wij* zijn de beleedigde persoon; en het is op zoodanige gevallen, dat de wet van Christus van toepassing is. Het is waar, dat er andere zonden kunnen zijn, waarover

dit gebod zich ook uitstrekt. Wanneer wij eenen broeder in zonde zien leven, dan behooren wij, al heeft zijne zonde ook geen dadelijk belang voor ons zelven, tot hem alleen te gaan, en in den geest der liefde hem te waarschuwen en hem zijn gedrag voor oogen te houden; maar dit behoort onder een ander gebod, zoo heerlijk in het Oude Testament uitgedrukt. *Gij zult uwen broeder in uw hart niet haten; gij zult uwen naaste naarstiglijk berispen, en zult de zonde in hem niet verdragen.* Lev. XIX vs. 17.

Veronderstel nu eens, dat gij, hetzij dan inderdaad of vermeendelwijze, door eenen Christelijken broeder zijt beleedigd, hoe zult gij u daarin gedragen? Vóór alles zult gij onderzoeken of het der moeite waard is om er eenigszins acht op te slaan; of het niet het geval kan zijn, dat gij u in de bedoeling des beleedigers hebt vergist; en zoo ook niet, of het dan niet behoort tot een van die tienduizende kleine dingen, die in de wisselingen der dagelijksche samenleving geduurig voorkomen, waarop een verstandig man geen acht zou slaan, en die een geloovige niet in zijn gemoed zou laten post vatten, om daardoor zijne goede gezindheid of goeden wil jegens den overtreder te verstoren. „Hij is een zeer ellendig man," zegt de Bisschop Jeremy Taylor, „die zich verontrust, omdat er eene muis over zijn schoen loopt, of eene vlieg zijne wang aanraakt." — „Hetgeen gering en dragelijk is, moet men op zijne plaats laten," zegt Aristides. Zoodra wij beleedigd worden, moeten wij er ons dadelijk voor wachten, om de beleediging niet te vergrooten en al ons verstand te hulp roepen om ze te beschouwen, gelijk zij werkelijk is. Zulk eene gezindheid des gemoeds stelt ons in staat om te zeggen: „Wel, het is waar, hij „heeft mij niet zeer vriendelijk behandeld, maar „ik moet bekennen, dat het niet zoo zeer met „opzet, nog minder met voorbedachtheid geschied-„de, maar het gevolg was van overhaasting en „onnadenkendheid; en buitendien, het was geene „zaak van belang, zonder twijfel ben ik dik-„werf even onbedachtzaam geweest. Ik wil het „over het hoofd zien. Door die zaak aan te „roeren, wordt zij nog maar erger, en ik wil „zoo iets in mijn gemoed niet laten binnen-„dringen, noch ook mijne goede gedachten of „goede gezindheid jegens mijnen overtreder in „het minst hierdoor benadeelen." Vele beleedigingen hadden op deze wijze moeten behandeld worden, die nu door eene minder bedachtzame en onberedeneerde handelwijze tot eene zee van gal geworden zijn, en eenen bitteren smaak over al de volgende handelingen verspreidden. Er ligt zoowel eene groote wijsheid, als eene groote nederigheid opgesloten in het gezegde, dat vele malen bij den aanvang van oneenigheden gebezigd wordt: „Och, trek het u toch niet aan."

Maar nu, indien de aard en oorzaak der beleediging eens van grooter aanbelang ware, dan wij hier veronderstelden, of dat zij op ons gemoed dien indruk verwekte, dat onze rust er door verstoord, of de gewenschte betrekking tot onzen beleediger er door verbroken werd, dan komt de wet van Christus tusschen beide om hierin te beslissen. Wat moet er dan gedaan worden? —

Ik wil in de EERSTE PLAATS dit ontkennend beantwoorden.

Wij mogen de zaak niet stilzwijgend in ons hart laten broeien. In het gebod van onzen Heer wordt ons dit, ten minste op eene bedekte wijze verboden. Wanneer wij het *niet* van ons *kunnen* zetten, dan mogen wij het evenmin in ons hart laten wortel schieten, maar moeten het aan *iemand* mededeelen. Dit wordt door velen niet bedacht. In plaats van dadelijk rondborstig tot den beleediger te gaan, ontwijken zij zijn gezelschap, denken met alle mogelijke hardheid over hem, koesteren alle soort van kwade gezindheid jegens hem, en geven hem zelven bij geschrifte zoo min als in woorden er een enkel bewijs hoegenaamd van. Niets is meer in staat om eene beleediging in onze schatting te verzwaren, dan juist zulk een gemoedstoestand. Hij, die in somber stilzwijgen op eene ontvangene beleediging, als 't ware zit te broeden, mag zich verzekerd houden, dat hij uit een klein ei een monster zal te voorschijn brengen. Zijne hartstochten prikkelen zijne verbeelding, tot dat zijn oordeel bedorven is, en terwijl hij ten laatste zich zelven als de meest beleedigde mensch in de wereld beschouwt, vestigt hij het besluit, dat hij met de beleediger niets meer te maken heeft. Dit is het wat de Apostel noemt *aan den duivel plaats geven.* „Wat was dat hard en onvriendelijk," zegt zulk een zelfpijniger, „wie zou het verwacht heb-„ben? Zulk eene onverdiende behandeling! Wel, „ik heb niets met hem te maken. Ik wil hem „niet meer toespreken." Hij ontmoet den schuldige, maar houdt zich als vreemd tegen hem, en op het gezigt van den persoon voelt hij zijnen wrok toenemen; terwijl het voorwerp van dit gedrag zich misschien verwonderd vraagt, wat er toch aan schelen mag.

En evenmin als wij met stijfhoofdig stilzwijgen eene beleediging in ons hart mogen laten broeden, *evenmin mogen wij ze aan een ander, dan aan den beleediger zelven mededeelen, en wel aan hem alleen.* Zoodra hebben niet sommige lieden eene beleediging ontvangen, of zij roepen de vrienden en kennissen ter linker- en ter rechterzijde er bij; halen, zoo als men zegt, er een ieder bij in, en laten juist den eenigen persoon, die er van behoorde onderricht te worden er buiten. Zij, die het gehoord hebben, vertellen het aan anderen, deze weder aan anderen, en eindelijk komt het verhaal, bij elke herhaling vergroot, in zulk eene opgezwollene en misvormde gedaante tot den beschuldigde, dat deze nu op zijne beurt de beleedigde persoon wordt, daar men hem met misdrijven beticht heeft, waaraan hij in waarheid nooit schuldig was. De zaak wordt dan zoo ingewikkeld, dat het moeielijk is te beslissen, wie het meest te berispen is, hij die de beleediging toebracht, of hij die ze verbreidde. Wij mogen de beleediging aan niemand mededeelen. — Ja ik zoude haast zeggen niet eens in het gebed aan God, of aan ons zelven, voordat wij ze aan onzen broeder medegedeeld, die ons beleedigde; wij moeten hem voor God niet beschuldigen, alvorens wij hem de gelegenheid gegeven hebben, om zich te kunnen verantwoorden. Het kon immers zijn, dat wij in de beschouwing van zijn gedrag hadden misgetast.

Deze zucht om eene beleediging ruchtbaar te maken zoude belet worden, indien wij vastelijk ons voornamen hem, die ze ons verhaalde, met deze vraag tegen te komen: Hebt gij het bevel van onzen Heer gehoorzaamd, en het den beleediger, en hem *alleen*, medegedeeld? zoo niet, dan kan ik u niet aanhooren. Maar helaas! het ligt zoo zeer in des menschen verdorvene natuur om slechte geruchten aan te nemen, dat het menschelijk oor zelfs begeerig is naar berichten, die eene blaam werpen op het karakter van den naaste.

(*Wordt vervolgd.*)

DE ZENDING.

Gelijk de oogen van vele christenen, die ijver en liefde voor het werk der Zending gevoelen, bijzonder op het zoo vele eeuwen in schaduwen des doods neergezeten Afrika gericht zijn, zoo heeft de Heer het ook voor onze Gemeenten geleid, dat we onwillekeurig aan het zendingswerk in Afrika en wel aan het tot voor korte jaren als het ware geheel misdeelde gedeelte Noord-Afrika mogen medewerken. Immers daar arbeidt een broeder direct uit onze Gemeenten; en zijn we nog al niet in staat om geheel in zijn onderhoud te voorzien, nochtans mogen we dat deel van het zendingsveld in bijzonderen zin mede als *ons* arbeidsveld beschouwen en het ons een heilige plicht rekenen dien arbeid naar vermogen te steunen.

Bovendien is er eene zuster uit Groningen, zr. v. d. Molen, in Londen die, na aldaar genoegzaam onderricht te hebben ontvangen, mede naar Afrika denkt te gaan, waar de arbeid der zusters zoo veel beteekenis heeft. Wij verblijden ons, het goede van onze zuster te mogen vernemen.

Dat de arbeid in Noord-Afrika nog veel hulp behoeft en hoogst noodzakelijk is, zal uit het volgende, dat we uit het zendingsblad *„North Africa"* vertaald hier weergeven, duidelijk kunnen blijken. Men schrijft:

ER IS DRINGENDE BEHOEFTE.

Heft uwe oogen op en aanschouwt de velden, want zij zijn alreede wit om te oogsten.

Toen onze Heer zijn openbaar werk onder de menschen op de bergen en in de valleien van Palestina begon, vond Hij vele harten voorbereid op Zijne komst, en een verlangen onder hen om eene meer ernstige prediking te hooren dan tot op dien tijd onder hen geschied was, tot bevrediging voor hunne door onrust kloppende harten. Veel had daartoe moeten medewerken: Nationaal verval des Joodschen volks was reeds lang zichtbaar geworden, — „de scepter was van Juda geweken"; het Romeinsche juk werd al meer onverdragelijker; en niet het minst de afkeer, die bij het volk ontstond van een godsdienst, die al meer en meer in een blooten vorm ontaardde.

Terwijl echter de Heer deze volkomen doorzag en van de omstandigheid gebruik wist te maken, bleven de geestelijke leiders en leeraars onder Israël geheel onopmerkzaam dienaangaande en hielden zich met allerlei nuttelooze dingen bezig en trachtten de lieden aan zich te onderwerpen; zelfs de discipelen waren „traag van hart" in het opmerken van de tijden en gelegenheden, vandaar dat hun Heer en Meester hen aanspoorde hunne oogen op te heffen en de velden te aanschouwen, die alreede wit waren om te oogsten.

In de Gemeente van Christus onzer dagen is er nog veel van die zelfde traagheid van hart te bespeuren in betrekking tot de millioenen Heidenen en Mohamedanen, die nog in totale onwetendheid verkeeren aangaande den Zaligmaker onzer ziel. Nog worden er vele duizende christenen aangetroffen, die zich weinig of niets over die dingen bekommeren. Velen houden zich geredelijker met politiek bezig, terwijl vele anderen, die nog al goed gezind heeten, zich geheel bepalen op het eigen gebied hunner kerk en noch oog noch oor hebben voor de groote wereld om zich heen, die „in het booze ligt." Wij behooren wel degelijk de dingen, die buiten onzen eigen kring liggen, ons aan te trekken en acht te geven op des Apostels woord: „Een iegelijk zie niet op het zijne, maar ook op hetgeen des anderen is."

Laat ons in onze gedachten eenige oogenblikken staren op de breede vlakten en de schoone valleiën van Noord-Afrika en de velden aanschouwen, die zooveel werkkrachten vereischen.

Geven wij acht op de verschillende nationaliteiten, die spelende rondtrekken of omzwerven in onherbergzame woestijnen — Arabieren, Mooren, Kabilen, Joden, Negers en Europeanen uit verschillende landen — en allen, voor zoover de burgerlijke vrijheid zich uitstrekt, toegankelijk voor het evangelie. Slechts weinige jaren geleden scheen overal de toegang gesloten, maar God heeft deuren geopend, slagboomen weggeruimd, vooroordeelen overwonnen, en thans is er vrijheid en toegang tot al die verwijderde volken met hunne verschillende talen en tongvallen.

Hooren wij, wat eenige van onze aldaar arbeidende broeders hebben te zeggen aangaande de dringende behoefte.

Een hunner, die eene reis van 60—80 mijlen over de wijde vlakten van Marokko ondernam, schrijft:

Wij hielden halt om eenige middagrust te genieten, te midden van een groep van 5 Karravanen, zich vormende voor eene lange reis. Op zijn minst reken ik, dat daar in den omtrek 500 van „die beweegbare dorpen" gevonden worden, dit zijn rondtrekkende gezelschappen met hunne tenten en hun vee etc. Reken nu vijftig zielen in elk dier dorpen, dan krijgen we een getal van 25.000 kostelijke zielen, zonder een eenig christen onder die allen, zonder een straal van evangelie-licht, en negen en negentig procent kunnen niet lezen, het goede nieuws *moet* hun dus gebracht worden door middel van „de levende stem."

Eene zuster schrijft, na van een bezoek aan

een nieuw distrikt in West-Algiers terug gekeerd te zijn, het volgende:

„Ik bracht eenige bezoeken in Arabische huizen. De inboorlingen hebben hier weinig van de scherpheid, hun geslacht eigen over 't algemeen, en hunne huizen zijn kleiner en vuiler. Doch daar is een ruim veld om te bearbeiden; wij berekenden, dat, met behulp van een paard of een muil, van dit punt uit, 60,000 Arabieren zouden kunnen bereikt worden. En nu te denken, dat zulk een groot getal menschen, met uitzondering van de weinigen wie wij konden toespreken, nog zonder de kennis van Jezus Christus heen leeft, dewijl er niemand onder hen verkeert, die hun de rechte, de eenige weg ten leven aanwijst!"

Een andere zendeling meldt van de bergstreken, bekend als de *Dahra*:

„Het is hier een prachtige landstreek, dicht bevolkt, maar ach! de arme bewoners zijn zoo zeer onwetend en verwaarloosd. Bijna dagelijks reizen wij ijverig door deze schoone streeken. De eene nederzetting na de andere is hier gekomen, maar niets is voor de arme zielen van dit volk gedaan."

Na eene reis door een ander gedeelte volbracht te hebben, schreef hij:

„Zoo als ik vroeger reeds meldde, zijn hier in dit distrikt een groot aantal Arabieren; op de vlakten en tusschen de heuvelen zijn vele nederzettingen te zien. Weinige van de Arabieren kunnen lezen en niet een christen zoekt hen op om hun te spreken van een Zaligmaker, die tot hunne behoudenis gestorven is. Iemand, die op een paard deze vlakten bereisde, zou met duizende Arabieren in aanraking kunnen komen. Ik was genoodzaakt, ofschoon met weemoed in het hart, weer terug te keeren naar huis, doch ik deed het biddende, dat de Heer des oogstes arbeiders mocht uitzenden in zijn oogst."

Nog een ander, reizende door de provinciën van Oran en Algiers, zegt:

„Wij bereisden een groot gedeelte van een bergvlak met onze voertuigen, en verkregen een ruimen blik over dat land, waarbij wij van ons handboek gebruik maakten. Wij werden getroffen door het zien van dit groote land en de geestelijke ellende, die het als het ware vervult. Wij trokken tien uur ver in oostelijke richting en legden naar onze berekening 20 mijlen per uur af, wij zagen voortdurend dorpen van inboorlingen, maar van het noorden tot den meridiaan, noch van het zuiden tot Soudan, vindt men daar een zendeling, arbeidende onder de inlanders."

En onder de barbaarsche volken in de oostelijke deelen van Algiers is het al niet beter gesteld.

„En toen de Heer de schare zag, werd Hij met innerlijke ontferming over haar bewogen, omdat zij verstrooid waren als schapen zonder herder." O, dat toch de oogen van zijne door Zijn bloed verloste volgelingen opgeheven worden, om te „aanschouwen de velden;" opdat iets van datzelfde medelijden, dat eens dat teeder gevoelend hart des Meesters vervulde, hen aanspore tot bidden, of geven, of gaan, zoodat die duizende in duisternis verdoolde zielen weldra mogen hooren het blijde, goede nieuws van verlossende liefde!

St. N. v. B.

De Joden onzer dagen.

De Joden zijn steeds een belangrijk volk geweest, dat voortdurend de aandacht heeft getrokken van de andere volken.

Vele pogingen zijn aangewend geworden om de Joden te vernietigen, maar kennelijk waakte de Voorzienigheid over hen.

Noch een Pharaö van Egypte vermocht vroeger tegen hen, noch een Czaar van Rusland in onzen tijd.

In vorige eeuwen werden zij overal hard behandeld, in geen enkel land genoten zij de rechten van andere burgers. Het is nog pas vijftig jaar geleden, dat zij in Engeland voor de wet gelijkstelling ontvingen. In 1853 kwam voor het eerst een Jood als afgevaardigde in het Lager-huis.

Hoe is nu de toestand der Joden in de meeste landen? Dat zwakke, verdrukte volk van vroegere eeuwen is sterk geworden. Waar zij voorheen *dienden*, beginnen zij nu te *heerschen*. Zij oefenen een invloed uit machtiger dan in de dagen van David en Salomo. Hoewel zij geen land, geen schepter bezitten, regeeren zij toch door hun geld, door hun hooge positiën over duizenden. Zij trekken nu de aandacht van vorsten en volken meer dan ooit. Er zijn onder hen staatslieden, dichters, schilders, wijsgeeren, rechters, hoogleeraren enz., waarvan enkelen hunner in bekwaamheid en in kennis uitmunten. De pers is voor een belangrijk deel in hun handen. In één woord, de invloed der Joden thans op maatschappelijk, wetenschappelijk en godsdienstig terrein is verreikend.

Waar in de wereld worden de Joden niet gevonden? Zij leven onder elk gesternte, zij handelen op alle markten, zij varen over alle zeeën, doortrekken alle woestijnen. Zij weten zich aan alles te gewennen. Zij kunnen zich gemakkelijk schikken naar de zeden en gewoonten der volken, waaronder zij leven. Zij zijn te gelijk geen volk en het machtigste volk.

Wat hun godsdienst betreft, zijn zij arm. Zij hebben geen profeet, geen priester, geen urim en thummim. De weg naar het hemelsch Kanaän kennen zij niet. Zij zoeken slechts het koninkrijk dezer aarde. Wereldsche glans en eer is het doel van al hun streven.

Maar hebben zij dan hun synagoge niet, waar zij iederen Sabbat bijeen komen? Duizenden Joden bezoeken die plaats der samenkomst niet meer. De dienst, die eeuwen zonder eenige verandering is gehouden, kan niet meer aantrekken. Hun geschiedkundige, wetenschappelijke, wijsgeerige studiën hebben hen afkeerig gemaakt van den godsdienst hunner vaderen. Hij bevredigd hen niet meer. Waar op vele plaatsen in den dienst der synagoge een hervorming werd gebracht, scheen het voor een tijd, dat de oude liefde tot de wet en de profeten weer zou ontwaken. Spoedig echter bleek het, dat ook de hervorming machteloos was om bezieling te brengen in de harten van vele Joden. Zij ontdekten al ras, dat de geest der gebeden, in de synagogen uitgesproken, in tegenspraak was met hun inzichten en hun nieuwe levensrichting.

De geschriften van ongeloovige Joden hadden op ruwe wijze het voorvaderlijk geloof geschokt. Hoe kunnen nu die ongeloovige Joden instemmen met een liturgie, die op iedere bladzijde de hoop uitdrukt van den komenden en den beloofden Messias, met gebeden voor Zijne verschijning, voor de verzameling van het verstrooide volk, en hun terugkeer naar het heilige land, voor de herbouwing van den tempel en de herstelling van den offerdienst?

Zoo was ook de ingevoerde hervorming niet in staat den Jood te bevredigen en weder keerden velen der synagoge den rug toe.

Er ontstaat aldus, vooral onder het jongere geslacht, een geest van twijfelzucht, die hen onverschillig maakt voor het hoogere en hen des te meer naar de aarde trekt, zoodat in hun oog niets nuttig is, niets waarde heeft dan datgene, wat stoffelijk voordeel, weelde, eer, macht en aanzien aanbrengt.

Ziedaar een korte beschrijving van den modernen Jood. Wij, die gelooven in Jezus Christus, den Messias der Joden, dragen rouw over de ellende van dat diepgevallen volk. Wat zullen wij doen? Laat ons volharden in het gebed voor Israël en pleiten op de belofte, die God heeft gedaan aan Abraham, Izaäk en Jakob.

Erm. Zend. Blad.

INGEZONDEN.

De Slangvertreder.

In Gen. 3: 15, vinden wij de belofte, dat God uit het zaad der vrouw, een zou doen ontstaan die de slang den kop zou vermorselen. In het kind van Bethlehem begroeten wij Hem, die aan het kruis zijn doorboorde voet zette op den kop der oude helslang en van Hem weten wij, dat Hij weldra den Duivel geheel tot onderwerping zal brengen. (Zie o. a. Openb. 20)

In de Roomsche Vulgata, dat is de voor Roomsch-kerkelijk gebruik alléén geldende Bijbel, vinden wij aangaande dat zaad niet *datzelve* of *hetzelve*, maar: „*Dezelve* zal de kop vermorselen," en dit dan ook in plaats van op Christus, op *Maria* toegepast. Hoe verschrikkelijk niet waar?

Maar hoe vindt gij nu, wat ik heden vernam van die groote vergadering van het Heilsleger, in het vorige jaar te Londen gehouden. Bij die gelegenheid zou men met een vaandel door de straten zijn gegaan, waarop de beeltenis prijkte van Generaal Booth, zijn eene voet gezet hebbende op een: — verschrik niet! een slang. Die slang moet natuurlijk den Duivel voorstellen. Dit riekt naar Rome. Waar gaat het leger heen? Maar, zoo hoor ik mij toeroepen: het leger is zoo erg tegen Rome en is zoo bang voor afgoderij, vandaar is men er toe gekomen, om Doop en Avondmaal af te schaffen, omrede de kerken, met Rome voorop, er zooveel afgoderij mee hebben gepleegd, even als de Israëlieten met de koperen slang. Gewis, dat beweert men, maar vergeet niet, dat de uitersten elkander, ook in dezen, ontmoeten. Daar, waar het leger de organisatie der Gemeente prijs geeft, moet zij noodwendig in hare eigenwillige organisatie tot een Protestantsch Pausdom vervallen. Die van den berg af is gaat steeds sneller naar de diepte.

GEDACHTEN.

Wanneer de Engelen vreugde bedrijven over de redding van zondaren, dan moeten de verlosten het nog meer doen, want zij zijn van hun geslacht en daarom hunne broeders.

De vreugde over de toebrenging van zondaren is dan *hemelsch* en *Goddelijk*, wanneer wij God om Zijn herscheppingswerk in de toegebrachten verheerlijken.

Als heilige vreugde onze harten vervult, blijkt zulks door een ijverig arbeiden voor den Heer, opdat weer anderen mogen gewonnen worden.

Alléén in de ware vreugde is een innig zielsbegeeren om steeds achter den Heer te komen, Zijn arbeider te zijn, opdat Hij alléén in Zijne zondaarliefde voor de oogen van verlorenen moge uitblinken.

H. D. H.

SPROKKELINGEN.

ALTIJD DANKBAAR.

„Hebt gij dan voor zooveel God te danken?" vroeg de rijke Lord aan een zijner buren, een arme wever, „wijl gij iederen avond zingt:

„„Nu danken allen God?"" — „Uw handwerk geeft weinig verdienste, en gij hebt eene groote familie te onderhouden, het moet er toch schraal bij u toegaan." — „Dit is wel zoo mijnheer," antwoordde de wever, „maar met het danken staat het zoo bij ons: voor hetgeen dat wij hebben, danken wij God, omdat het ons nuttig is, en voor dat, wat wij niet hebben, danken wij God, omdat het ons *niet* nuttig is."

Tevreden *zijn* is groote kunst,
Tevreden *schijnen* enkel schuim,
Tevreden *worden* groot geluk,
Tevreden *blijven* meesterstuk.

De weg naar den hemel is lichter, wanneer men niet veel mede heeft te voeren. Het is genoeg, wanneer God ons het reisgeld geeft. Het is een groot gewin, niet wanneer men een rijke oogst heeft, maar wanneer men godzalig is en de Heere ons genoeg is.

10de ALGEMEENE VERGADERING

DER

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland

TE HOUDEN

in Hengeloo, den 25 en 26 Juni 1890.

AGENDA. 1e dag.

I. Huishoudelijk gedeelte.

a. Bidstond, 's morgens van half negen tot half tien.
b. Teekenen van de Presentielijst.
c. Opening der Vergadering door den Presid. 's m. 10 uur.
d. Het vaststellen der Algem. Verg. over 1890/91.
e. Lezen der Notulen door den Secretaris.

JAARVERSLAGEN:

1. Penningmeester { A. Unie kas. B. Unie-Cent kas. C. Weezen kas.
2. Administrateur „De Christen" enz.
3. De Secretaris, namens de **Commissie.**

MEDEDEELINGEN

betreffende de Unie, waartoe aan ieder gelegenheid wordt gegeven; ook om vragen te doen.

VERKIEZINGEN.

a. De Voorzitter benoemt { 1. De commissie van Rapport tot het nazien der Rekeningen. 2. De stemmen Opnemers.
b. Reizende predikers, voorgesteld: { K. Kuiper door Sneek. K. v.d. Baaren door Gron.
c. Redactie „de Christen."
d. Plaats der Algem. Verg. voor 1891.
e. Commissieleden. Periodieke aftreding: { G. de Vries. B. Roeles. J. Horn.

Pauze.

II. COMMISSIEVOORSTEL.

Zal ons blad „de Christen" ooit uitbreiding bekomen, dan moet het een weekblad worden.
Inl. N. v. BEEK.

III. VRAGEN EN VOORSTELLEN DOOR DE GEMEENTEN.

a. Groningen: De Unie stelle overdrukken van „De Christen", voor de Gemeente beschikbaar tegen den kostenden prijs.
Inl. J. van Duinen.
b. Sneek: De Unie zende haar reizende predikers twee aan twee.
Inl. K. Kuiper.
c. Hengeloo: Welke moet de verhouding zijn der Gemeente in haar geheel en harer leden in het bizonder tot de hedendaagsche sociale beweging? Inl. J. Haverkate.
d. Deventer: Is het bevestigen van een Voorganger met oplegging der handen bij de aanvaarding Zijner bediening schriftuurlijk en daardoor noodzakelijk, of alleen eene kerkelijke ceremonie? C. Peters Jr.
e. Zutphen: Wat zijn de eigenlijke werkzaamheden der Diakenen naar de H. Schrift?
f. Hengeloo: Hoe en wanneer moet de tucht in de Gem. worden toegepast?
Inl. J. Kuiper.
g. Heeg: Is algemeen stemrecht in de Gemeente wel verkieselijk.
Inl. J. de Vries.
h. Zutphen: In welke verhouding staat de Gemeente tot de kinderen harer leden naar Gods woord? Inl. G. W. Prost.

2de dag. REFERATEN.

J. de Hart, Onderwerp:
Het geven aan den Heere tot levensonderhoud van zijne dienstknechten.

B. Roeles, Onderwerp:
Middernachtzending.

(De Broeders worden dringend verzocht om de vragen en voorstellen zoo kort en duidelijk mogelijk in te leiden, liefst op schrift, opdat er tijd blijve voor discussie.)

Voor logies enz. is overvloedig gelegenheid. (Ook voor leden, niet Afgevaardigden.)

Zij die er gebruik van wenschen te maken, geven daarvan spoedig kennis aan den Secretaris ook leden niet Afgevaardigden.

Zij, die verder dan Zwolle komen, kunnen naar verkiezing over Deventer, Zutphen of Almeloo reizen. Mogen op de *heen-* en *terug*reis eenmaal onderweg uitstappen om er een of meer treinen over te blijven.

De Commissie.

Leden der Algemeene Vergadering:

De Commissie:
- J. de Hart — voorz.
- G. de Vries — vice-presid.
- B. Roeles — Secretaris.
- N. v. Beek — vice-scriba.
- J. Horn — penningmeester.

Afgevaardigden:
- Deventer: C. Peters Sr., C. Peters Jr.
- Foxhol: H. Kremer (voorg.), J. Schut.
- Groningen: D. R. Klooster, K. v. d. Baaren, J. v. Duinen, G. Mulder, R. Meijer, H. Sijsling.
- Haulerwijk:
- Heeg: J. de Vries (ouderl.), M. Kaspersma.
- Hengeloo: J. Kuipers., J. Haverkate., J. T. Schultz.
- N.Pekela: E. H. de Groot (vrg.), G. Olieslager.
- Sneek: S. Gorter (ouderl. vrg.), S. de Jong., K. Kuiper.
- 't Zandt: R. Engelsman Sr., S. Engelsman Sr.
- Zutphen: A. Albers., G. W. Prost.

DE UNIE-CENT.

Mag ik de verzamelaars vriendelijk verzoeken het verzamelde aan den Penningmeester hunner Gemeente voor 20 dezer te verantwoorden, opdat deze het den Afgevaardigde ter Unie-vergadering mede geve?

Mocht dit om eene of andere reden niet kunnen geschieden, wil men dan wel voor genoemden datum mij bericht zenden, *hoeveel* men verzamelde?

Met groete
Groningen. J. HORN,
Penningmeester der Unie.

GEMEENTENIEUWS.

STADSKANAAL. Weder hadden we het voorrecht op den 1 dezer maand een reeds bejaarde broeder en hoogbejaarde zuster, op belijdenis van hun overgave aan den Christus, door den Doop in Christus dood te zien begraven worden, om alzoo der Gemeente te worden toegevoegd.

Eene zuster ruim 80 jaren oud, ging vol vrede en vreugde, ofschoon ze door lichamelijke smarten veel leed, tot haren en onzen Heiland. Zij werd op het Pinksterfeest van het jaar 1860 gedoopt, en was gedurende nu ruim 30 jaren een waarlijk trouw lid der Gemeente. Zij had een zware beproevingsweg achter zich, doch zij heeft den goeden strijd gestreden, den loop geëindigd en het geloof behouden.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:
Van de Zangvereeniging te Foxhol *f* 5.—.
N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van A. v. T. te Scheveningen *f* 1.30.

Unie-Cent.
Van Jan Rengers te Valthermond *f* 7.94[5].
J. HORN.

BERICHT.

ABONNÉ'S TE GRONINGEN

zij bericht, dat br. N. B. Siccama aldaar belast is met de tijdige bezorging van het blad. En *onze abonné's, die schippers zijn,* bij hem steeds hun exemplaar kunnen bekomen.

ADVERTENTIËN.

No. 181 | 1 Juli 1890 | 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:

Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30

Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70

De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken

WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,

Adres: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:

Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30

Elke regel meer . . . . „ 0.03

Groote letters naar plaatsruimte.

☞ Lezer, hebt ge in 't vorige No. 't stuk gelezen: Verzoen u met uwen broeder? Zoo niet, doe het dan nu nog. In dit en volgende No's., zoo de Heer wil, het vervolg.

RED.

Verzoen u met uwen broeder.

(*Naar het Engelsch van J. A. James.*)

2.

Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen: Maar indien hij niet hoort, zoo neem nog één of twee met u; opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. En indien hij aan dezelve geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
Matt. XVIII vs. 15—17.

Wij hebben de vraag, hoe wij het bedoelde gebod van Christus te vervullen hebben, *ontkennender wijze* beantwoord; doen wij het thans *bevestigender wijze*. In het veronderstelde geval, dat er eene zonde bedreven is, schrijft Christus ons voor, drie achtereenvolgende stappen te doen die, zoo wij werkelijk Hem als onzen Heer en Meester erkennen, allen strekken om verzoening te bewerken, en die in de orde, zoo als Hij ze gegeven heeft, moeten opgevolgd worden.

1. De beleedigde partij moet *zelf* het eerst tot den beleediger gaan, en hem, zoo hij alleen is, zijn vergrijp onder het oog brengen. De reden hiervan is duidelijk. Een mensch komt er onder vier oogen veel ligter toe, zijn gedrag in het rechte daglicht te beschouwen, dan in tegenwoordigheid van anderen. — Hij is veel geschikter om bedaard naar rede te luisteren, en vatbaarder voor overtuiging; en indien hij overtuigd is, meer genegen om zijne fout te belijden, dan wanneer hij zich in tegenwoordigheid van getuigen zijner vernedering bevindt. In het laatste geval wordt zijn hoogmoed geprikkeld, en hij weigert voor anderen beschaamd te worden. Zoo hij ooit *gewonnen* zal worden, het is langs dezen weg het eerst te verwachten.

Het welslagen zal evenwel vooral afhangen van de wijze, waarop deze allerteederste en moeijelijke plicht vervuld wordt. De verkeerde manier, waarop eene goede zaak verricht wordt, is op zich zelf een kwaad, en 't ware dan beter geweest, dat zij in het geheel niet verricht was. Dit is van letterlijke en nadrukkelijke toepassing op ons onderhavig geval. Eene twistzaak kan bemoeielijkt worden, wanneer men haar zoekt te beslechten door op eene onberedeneerde wijze naar den eersten regel van het bevel onzes Heeren te handelen. De volgende besturing neme men dan in acht.

Vóór dat wij naar onzen broeder gaan, die ons beleedigd heeft, om hem zijne fout onder het oog te brengen, zij het ons eene zaak van oprecht en ernstig gebed, dat wij een helder inzicht in de zaak mogen verkrijgen, en niet door schijn verblind, een kwaad veronderstellen, dat niet bedoeld werd. Laat ons om de genade vragen, dat wij onze gewaarwordingen zóó mogen bedwingen en besturen, dat geene driften invloed op ons hebben, maar dat wij bijzonderlijk in staat mogen gesteld worden, om in den zachtmoedigen en vriendelijken geest van Christus te handelen. Laat ons God smeeken, dat Hij ons bekwaam make, om bij ons onderhoud met den beleediger zulke woorden te kiezen, en zulk eenen geest te openbaren, die het bepaalde kenmerk dragen om hem te verteederen en tot bedaren te brengen. Niets vereischt tot het welslagen meer wijsheid en genade, dan de hier door ons bedoelde plicht, en wij kunnen zonder het gebed moeijelijk iets er van verwachten. Ook moeten wij bijzonder in den gebede vragen, dat alle boosheid en kwade gezindheid jegens den beleediger bij ons uitgewischt zij, en wij steeds eenen geest van liefde voor hem koesteren. Evenmin mogen wij vergeten voor hem te bidden, dat hij er toe gebracht mag worden om zijne dwaling in te zien, dat hij bereid zij om ze te belijden, en zich deswege voor God te verootmoedigen.

Wat nu het *tot stand brengen* van zulk een onderhoud betreft, zoo is hierbij vooral in het oog te houden, dat de wijze, waarop wij het *aanleggen*, geheel en al den geest der liefde behoort te ademen.

Wij moeten niet in het karakter of in den geest van eenen beschuldiger, maar *als* een broeder *tot* eenen broeder gaan. Wij moeten in waarheid hem kunnen betuigen, dat wij het aan niemand ter wereld hebben medegedeeld; wij moeten hem zeggen, dat wij thans niet zoo zeer hem van eenen misslag beschuldigen, maar in de eerste plaats hem alleen opheldering komen vragen, daar wij allen voor misvatting vatbaar zijn; dat wij geenszins komen om hem onredelijke bekentenissen af te persen, maar om, zoo er eenig ongelijk bedreven is, van hem zelven de erkenning daarvan te ontvangen, opdat wij voorts vrienden en broeders blijven als te voren. Wij moeten daarna de gronden van het kwaad openleggen, zonder in het minst de omstandigheden te verzwaren, maar geneigd zijn die veeleer te verkleinen dan te vergrooten. Vooral behoort men, wat deze laatste aanmerking betreft, bijzonder op zijne hoede te zijn, want elke poging, om het kwaad grooter te maken dan het werkelijk is, moet nadeelig terugwerken. De beide partijen zien dezelfde zaak op onderscheidene wijzen in, en wat den eenen een berg schijnt te zijn, is voor den ander vaak niets meer dan een grasheuvel. In het eerst moge de beleediger, gelijk wel zeer waarschijnlijk het geval zal zijn, een weinig hooghartig, fier en kitteloorig ons aanhooren; hierop moeten wij echter geen acht slaan, evenmin plotseling het gesprek afbreken en ons verwijderen; maar voortgaan om in alle zachtmoedigheid met verstand hem te overreden. Wij moeten elke toenadering, die verleend wordt, gaarne aannemen, en door zulks vriendelijk te erkennen, tot verdere stappen aanmoedigen, tot dat alles, wat wij zoeken, verkregen is. Vooral worde hierbij niet vergeten, dat wij bij de erkenning van schuld onze eischen niet te hoog moeten opvoeren, noch ook van onze zijde den schijn aannemen, alsof wij het er op toeleggen om over den schuldige te triomfeeren. Hij moet het duidelijk inzien, dat wij geene andere belijdenis van het kwaad verlangen, dan die alleen noodig is tot instandhouding der vriendschap en van den broederzin. Laat mij dit gedeelte van mijn onderwerp ophelderen door een uittreksel uit het schoone en tot mijn leedwezen vergeten werk van Maurice, getiteld: „De Godsdienst der samenleving in voorbeelden." Ik ontleen daaruit het volgende gesprek:

Neophytus. Indien het Epenetus behaagt, en het gezelschap het goedvindt, zou ik wel een kort verhaal willen verzoeken van de bijzondere grieven, die waarschijnlijk onder deze broeders zijn voorgevallen.

Epenetus. Ik wil gaarne aan het verzoek van mijnen jongen vriend voldoen, daar ik mij overtuigd houde, dat dit aan het gezelschap niet onwelkom zal zijn. — Bij gelegenheid dat Egwan (van wien gij vroeger iets vernomen hebt) met zekeren Hyderus een gesprek had, waarin zij van gevoelen verschilden, zeide de laatste tot den eerste, dat hij een *onbeduidend mensch* was, wiens denkbeelden geene aandacht verdienden. Egwan antwoordde hem, dat hij dit zeer kwalijk nam. De andere hernam: „Gij moogt het opvatten zoo als u behaagt;" en zoo eindigde hun gesprek als in eene wolk. Egwan genoot evenwel dien nacht weinig rust. „Is dit dan zoo, zeide hij tot zich zelven; en heeft Christus mij niettemin verlost? Is de Geest des Heeren in mijn hart gedaald? Heeft de gemeente van Christus mij ontvangen? En moet ik dan evenwel (ofschoon zwak en gebrekkig) *onbeduidend* genoemd worden?" Gedurende den nacht door vele onrustige gedachten gekweld, besloot hij des

morgens naar eenen der ouderlingen te gaan, om zich hierover te beklagen. Hij stond op, en als naar gewoonte boog hij in de eerste plaats zich voor God neder; maar terwijl hij biddende was, en de bestaande onrust van zijn gemoed betreurde, kwam hem dat woord voor den geest: *Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen.* Terstond zag hij in, dat het niet *dadelyk* zijne roeping was, om het aan iemand anders, zelfs niet aan eenen ouderling, te *openbaren*; maar allereerst tot den broeder te gaan die hem beleedigd had. Dienovereenkomstig bad hij God, dat Hij hem den zachtmoedigen geest der wijsheid van boven schenken en zijn voornemen zegenen wilde. Zoo ging hij tot Hyderus, en sprak hem op de volgende wijze aan:

Egwan. — Broeder, ik heb eenen zeer onaangenamen nacht doorgebracht; gij hebt, zoo ik meen, zeer te onpas een woord gesproken, om er niets ergers van te zeggen; gij hebt mij zeer gegriefd: en voorzeker tegen God gezondigd. Ik achtte mij verplicht tot u te komen en met u hierover te spreken; aan niemand dan alleen aan God heb ik het medegedeeld. Gij weet, dat gij mij met verachting een onbeduidend mensch hebt genoemd. Zeg mij, bid ik u, wat dunkt u van deze *uitdrukking* en van den *geest*, waarin zij gebezigd werd?

Hyderus. — Inderdaad, het dunkt mij, dat het niet der moeite waard was, daarom tot mij te komen. Ik beschuldig u niet van trotschheid; maar zeg mij, draagt die handelwijze er toch niet vele blijken van, dat gij het u tot eene taak stelt om hier te komen en te bewijzen, dat gij geenszins gering te achten zijt en wel degelijk wat beduidt?

Egwan. — Ik kwam met geen ander oogmerk tot u, dan om u mijne grieve mede te deelen. Want als ik zoodanig een persoon ben, als gij met verachting van mij gezegd hebt, dan heeft de Verlosser mij niet aangezien; dan heb ik geen deel aan Hem, dan woont de Heilige Geest niet in mij, noch heeft Hij ooit eenige acht op mij geslagen: anderzins ware ik zekerlijk in de achting Zijner kinderen eene plaats waardig gekeurd. Waarom heeft de gemeente mij aangenomen? Gij hebt de gansche gemeente en hare ouderlingen, zoowel als mij, berispt.

Hyderus. — Ik begeer mijn gezegde niet te rechtvaardigen; maar ik geloof, dat gij de zaak grootelijks overdrijft; zoodat gij het u ruim zoo gemakkelijk zoudt gemaakt hebben, indien gij er geen acht op geslagen hadt.

Egwan. — En geduld had, dat u eene zonde aankleefde? Broeder, er wordt van ons niets verlangd, dan dat wij over onze zonde tegen God berouw hebben. Ik hoop, dat ik gezind ben om gering van mij zelven te denken, maar geenszins om toe te laten, dat eenige zaak, die tot het Koningrijk van den Verlosser behoort, met spot of verachting behandeld worde.

Hyderus. — Waarde broeder! Ik veracht u niet; gij betoont u een Christen te zijn van beproefden wandel. — Het smart mij, dat ik tegen God en u gezondigd heb, en verlang dat de broederlijke liefde en achting blijven moge.

Egwan. — Amen; ik ben voldaan, waarde broeder.

Christophilus. — Hoe spoedig en gelukkig is deze ergernis ten einde gebracht! O hoe veel oneindig gekijf van woorden, kwade vermoedens, verbitteringen en volkstwisten ontstaan er niet en hebben niet de overhand, omdat men in gebreke blijft zulk eene handelwijze als deze in acht te nemen.

Neophytus. — Maar hoe zou het geweest zijn, indien Egwan *eerst* tot de ouderlingen gegaan was, zoo als hij vroeger het plan had.

Epenetus. — Wel, dan zou hij bestraft zijn geworden, dat hij zulk eenen verkeerden stap gedaan had; hij zoude beter zijn ingelicht geworden en weder naar huis gezonden zijn.

Neophytus. — Maar indien nu Hyderus zich eens gerechtvaardigd had, en in zijne zonde was blijven volharden?

Epenetus. — Dan had Egwan eene andere gelegenheid moeten afgewacht en een of twee broeders uitgenoodigd hebben om met hem te gaan, ten einde met vereenigde pogingen te beproeven den beleediger tot schulderkentenis te brengen,

Deze handelwijze, om beleedigingen tot een einde te brengen door het vragen van ophelderingen, vinden wij ook op eene schoone wijze toegelicht, door een voorval uit het leven van den uitstekend vromen Christelijken Leeraar Samuel Pearce, van Birmingham. Bij gelegenheid eener bijeenkomst van leeraren, zoo verhaalt Mr. Fuller in zijn gedenkschrift over dezen voortreffelijken man, ontviel aan een der broeders een woord, dat Pearce opvatte als op hem toegepast, ofschoon niets zoo zeer als dit buiten de bedoeling van den spreker lag. Het hield zijn gemoed bezig, en weinige dagen daarna schreef hij het volgende: — „Herinnert gij u nog het voorgevallene Bedworth? zoo ik niet gewoon ware uwe *opene vriendelijke* aanmerkingen te ontvangen, zou ik gedacht hebben, dat het uwe bedoeling was mij te berispen. Was dit zoo, zeg het mij dan ronduit. Was het zoo niet, dan is de gansche zaak geëindigd. Gij zult mij dit niet ten kwade duiden, ofschoon ik kan misgetast hebben, daar welgemeende ophelderingen noodzakelijk zijn, om, zoo er vermoedens ontstaan, de vriendschap te bewaren, en ik behoef u niet te zeggen, dat ik op het voortdurend bezit van uwe vriendschap geenen geringen prijs stel. S. P."

„Het bovenstaande, zegt de levensbeschrijver, is opgeteekend, niet alleen om den geest en het gedrag van Mr. Pearce te doen kennen, in een voorval, waarin hij zich beleedigd achtte, maar ook om te doen zien op welk eene gemakkelijke en liefelijke wijze, door eene opene en tijdige verklaring, duizende van misvattingen en verschillen kunnen terecht gebracht en voorkomen worden" — Ja, het toont ons ook nog iets anders, namelijk, hoe licht het valt om valsche indrukken te ontvangen, en kwaad van iemand te denken, waar door hem geen kwaad bedoeld werd. Hoe zouden velen, die met minder liefde dan Mr. Pearce gezegend zijn, wel gehandeld hebben? Zij zouden óf in stilte de vermeende beleediging in hun gemoed wortel hebben doen schieten, waaruit allerlei kwade gezindheid tegen den onschuldigen bewerker van de wond voortspruit, óf zij zouden aan iedereen de zaak medegedeeld hebben, zonder een woord er van tot den beschuldigde zelven te spreken. In plaats hiervan, schreef Pearce in de zachtmoedigheid der wijsheid aan den broeder, wien hij meende dat op hem gedoeld had, en hij ontving een antwoord, dat zijn hart volkomen bevredigde. O! mochten alle Christenen om de genade bidden, die hen in staat stelt dit schoone voorbeeld na te volgen. Welk eenen verblijdenden uitslag zou dit hebben! en hoe eenvoudig, maar niet minder nadrukkelijk tevens is ons daarvan verzekering gedaan door den Heer zelven, als Hij zegt: *Gij hebt uwen broeder gewonnen.* Het verlies van eenen broeder is toch waarlijk geene kleinigheid, en behoort als een *groot verlies* aangemerkt te worden.

(*Wordt vervolgd.*)

TIENDE JAARVERSLAG

DER

Unie van Gem. van Ged. Christenen

IN NEDERLAND,

over 1889 tot 1890.

Uitgebracht door den Secretaris op de j.l. Algemeene Vergadering.

Waarde Broeders, Afgevaardigden en Leden der verschillende Gemeenten hier tegenwoordig!

Daar het Uwe Commissie heden weder vergund is u een jaarverslag over den afgeloopen tijdkring aan te bieden en in uw midden uit te spreken, doet zij zulks met blijdschap des harten en met dank aan God, die ons allen in Zijne barmhartigheid gespaard heeft bij het leven, daar er toch zoo velen — ook door de epidemie, die over de geheele wereld heeft geheerscht — zijn opgeroepen, wier lot nu reeds voor eeuwig beslist is.

Terugziende van dezen mijlpaal op de afgelegde jaarbaan, hebben wij alle reden van tevredenheid, ook, en niet het minst, doordat de rust en vrede der

Algemeene Vergadering

voor geen enkele maal is verstoord geworden.

De tijdkring, waarover wij spreken, was deels vol droeve herinneringen, (eeuwjaar der Revolutie,) deels vol bezorgdheid voor de toekomst, (Socialistische woelingen; strijd tusschen arbeid en kapitaal,) en beide werken na. Daarom achten wij het goed — zelfs noodzakelijk — dat ook deze Vergadering, van haar Christelijk standpunt uit, dit vraagstuk eens onder de oogen zie; struisvogelenpolitiek kan ons hier zoo min als ergens anders helpen.

Het is eene genadige beschikking onzes Gods, dat tot hiertoe de uitbarsting der volken althans is verschoven. Mochten ook wij daarvoor recht dankbaar zijn.

De uitbreiding des Christendoms, in spijt van de tegenwerking van het ongeloof, maakt belangrijke vorderingen onder alle natiën der wereld. Nooit talrijker is de Bijbel vertaald en verspreid geworden dan in deze eeuw, en vooral in den laatsten tijd neemt het met reuzenschreden toe, opdat alle volken leeren buigen en zich verblijden aan den voet van het kruis.

Vooral de *gedoopte Christenen* — met name in Engeland en Amerika zijn goede bekenden in den arbeid der zending onder de Heidenen. De finantieele positie der Gemeenten in hare leden, doet hen over groote sommen beschikken, die zij als een offer der dankbaarheid brengen op het altaar der liefde, als een schuldige plicht tegenover de nog in afgoderij levende volken.

Zij, die het Christendom en de kracht der waarheid van Gods woord versleten waanden, zijn bitter teleurgesteld en ook hierin wordt de H. Schrift bewaarheid: „de wijsheid der wijzen zal vergaan, — zij is dwaasheid voor God."

De nu nog levende ongeluks-profeten, hebben reden om schaamrood te worden, althans als hun nog zooveel gevoel en bloed is overgebleven om van schaamte te bloozen. Moge het dan eene schaamte worden, die tot diepe droefheid van schuld leide, waarop eene ootmoedige belijdenis van zonde volge voor het aangezicht van Hem, die gaarne vergeeft en den boetvaardige genade bewijst.

Voor ons, die zich vastklemmen aan — en de waarheid der H. Schrift — met uitsluiting van alle menschenleer trachten te handhaven, is het eene bemoedigende vertroosting, dat wij een godsdienst hebben, die niet door Zijne vereerders op de been behoeft gehouden te worden, zooals bij de beschaafde en onbeschaafde Heidenen (Jesaja 46) zulks wel het geval is; maar die zich zelven staande houdt en ook ons kracht geeft om te wandelen in de vreeze des Heeren.

Dit is bij vernieuwing de ervaring van de Unie, waarvan deze vergadering de eer heeft vertegenwoordigster te zijn. Niet wij, hare vrienden, noch de welwillendheid harer tegenstanders gaf haar blijvende levenskracht, maar enkel en alleen de goedertierenheden des Heeren. Dit geeft moed, om met lust en ijver voort te gaan op den ingeslagen weg naar den woorde Gods. Temeer daar haar

Arbeid

geenszins ontvruchtbaar is geweest. Hoewel er oogenschijnlijk geen verandering is gekomen. Op nieuwe stations of werkzaamheden kunnen wij rechtstreeks niet wijzen, zoodat alles op de gewone wijze wordt voorgezet.

Het werk, vooral onder de jeugd als: Zondagscholen, kinder-vereenigingen — Catechisatiën — jongelings- en meisjes-vereenigingen beloven belangrijke vruchten in de toekomst, waarvan zoo nu en dan heerlijke voorproeven worden gesmaakt.

De gewone prediking des woords ging geregeld en niet zonder zegen door. Naar buiten werd veel gewerkt door 't verspreiden van traktaten. Door tusschenkomst van Mr. Klickmann te Lon-

don, werd ons een pak van 6000 gezonden, waarvan alle Gemeenten een deel hebben gekregen, als ook de „Unie-cent." Behalve deze zijn nog eenige duizenden aangekocht en onder het volk rondgedeeld.

Als voorgaande jaren dringt ook nu de Commissie bij vernieuwing aan, om toch vooral ook geschriftjes te verspreiden, waarin rechtstreeks de beginselen onzer Gemeenten op duidelijke en eenvoudige wijze worden uiteengezet.

„De Christen"

ons officieel blad, wordt nog te weinig gelezen om in die behoefte te voorzien. Het getal abonné's blijft nagenoeg hetzelfde. En als een reeds oude bekende gaat het de wereld door, doende wat zijn roeping is.

De Evangelische Samenkomsten

nog steeds bij velen geliefd, vonden echter niet zooveel bijval als vroegere jaren; oorzaak was mede de invloed der Influenza; maar ook naar sommiger meening de mindere opgewektheid der Gemeenten, en anderen beweerden dat de sprekers niet meer zoo vurig van geest waren. Ook wordt het aan de weinige openbare zegen toegeschreven; er zijn er, die te veel letten op hen, die weer in de oude paden terug vallen, dan dat ze zien op de vrucht die blijft.

Hoe het zij, wij durven dit verschijnsel niet als eene winste te boeken. Wel mag het ons allen te samen en ieder afzonderlijk, leiden tot ernstig zelf-onderzoek en verootmoediging voor dien God, die de nederigen genade geeft. Daarbij gedachtig, dat de Heere Jezus voor een schuldige wereld zijn leven gaf, zoodat ook wij, die belijden Zijne volgelingen te zijn, aan Hem verschuldigd zijn ons over onze in zonde gedompelde natuurgenooten in diep medelijden te ontfermen.

Niemand meene echter uit het voorgaande, dat de gehouden Samenkomsten te *Hengeloo*, *Deventer* (2 maal), *Sneek*, *Heeg*, *'t Zandt*, *Arnhem* en *Zutphen* in de afgeloopen winter onvruchtbaar zijn geweest. Neen! de sprekendste bewijzen van zegen zijn overal openbaar.

De Volks-Bijeenkomsten

moeten als opgeheven worden beschouwd. Wel hield *Hengeloo* en *Sneek* den vorigen winter nog vol, maar of ze in den a.s. herfst aldaar weer zullen worden opgevat is lang nog niet zeker. Ook hier schijnt het woord van Salomo toepasselijk: „voor alles is een tijd."

Rotterdam.

werd in Nov. door br. Horn bezocht, daartoe door de Unie afgevaardigd om het zevental leden, van verschillende Gemeenten daar woonachtig, te bezoeken. ZEd. sprak tijdens dit bezoek in twee lokalen, daarvoor welwillend afgestaan, het Evangelie; telkens voor een belangrijk publiek. Heeft daarna met Christenen van onderscheidene richting een Samenkomst gehad, waar Z.Ed. de beginselen der Gemeente naar de Schrift heeft uiteengezet en aangeprezen. Een en ander breedvoerig vermeld in ons blad zie no. 168.

„De Unie-cent,"

waarvan men den Penningmeester in bizonderheden moet hooren, gaat nog steeds vooruit. Ook nu mag een woord van oprechten dank niet worden onthouden aan de welwillende *gevers* en verzamelaars van dit penningske. In de *drie* laatste wintermaanden reisden weer drie broeders, wier verslagen in „De Christen" zijn opgenomen en waardoor de belangstellende hen van plaats tot plaats kon volgen. Zij werkten even als voorgaande jaren dagelijks van huis tot huis en hielden 's avonds openbare Evangelie-prediking in kerken, kamers, schuren etc. Doordat ze nagenoeg dezelfde plaatsen weer bezochten, werden ze als oude bekenden, meestal welwillend bejegend en genoten allen, waar ze bij broeders of zusters kwamen, een gulle hartelijke ontvangst. Op deze wijze is het arbeidsveld aanmerkelijk vergroot geworden, en het zaad op dien uitgebreiden akker gezaaid zal tot in lengte van dagen vrucht dragen. Blijven wij biddend hopen.

Zeiden wij bij den aanvang, dat de toestand der Gemeenten en hare aangelegenheden nagenoeg hetzelfde zijn gebleven, toch moeten wij op een aanmerkelijke verandering wijzen n.l.:

Het Beroep

door de Gem. Stadskanaal, hoewel niet meer tot de Unie behoorend, op br. van Beek uitgebracht, wien zij als Voorganger in hun midden begeerden. Dit bracht eene bij ons ongekende beweging in de Gemeenten. Ieder toch gevoelde dat als ZEd. het aannam er een belangrijke verandering zoude volgen. Br. van Beek, echter niet zonder grooten strijd, en dit niet zonder reden, meende aan den wensch van Stadskanaal te moeten voldoen, niettegenstaande de Gem. Groningen ZEd. met droefheid zag vertrekken. Toch werd allerzijds erkend, dat het de weg Gods was. Dit gaf voor alles den doorslag en maakte het scheiden gemakkelijk.

Vóór dat Groningen het gemis van een Voorganger gevoelde beriep zij br. Horn, die na lang aarzelen er toe kwam om Sneek, waar ZEd. circa 21 jaren met zegen heeft gearbeid, te verlaten, om zich in de rijk bevolkte, noorder academiestad te vestigen om zijn krachten en gaven daar te wijden in den dienst van het Koninkrijk Gods.

Hierdoor is Sneek en Heeg c.a. vacant geworden, die nu br. de Hart van Hengeloo als hun Voorganger hebben benoemd. ZEerw. heeft echter nog geen uitspraak gedaan, die evenwel spoedig te verwachten is.

Voor de Unie is een en ander eene ernstige vingerwijzing wat betreft

de Opleiding

van geloovige jongelingen in den Evangelie-arbeid. Zoo ooit dan wordt *nu* de behoefte in al de Gemeenten gevoeld en wij kunnen als commissie niet nalaten om daarop al den nadruk te leggen.

Tot onze blijdschap kunnen wij mededeelen, dat br. K. Kuiper van Sneek zich daartoe niet alleen heeft gegeven, maar zich ook ijverig toelegt op het aanleeren van het Duitsch, om dan op zeer voordeelige voorwaarden te worden opgenomen in de school te Hamburg, doch niet voor September 1891.

De tegenwoordige kweekeling van br. van Beek, br. Planting, studeert met ijver, ten einde straks als Evangelist uitgezonden te kunnen worden.

Br. Kremer, wiel bekend als Evangelist van de „Unie-Cent," is als Voorganger te Foxhol benoemd. Dit is een hoogst verblijdend feit, daar deze Gemeente jaren herderloos is geweest. Bovendien is het met het oog op de environs een zeer belangrijke Evangelisatie-arbeid. Als bijzonderheid melden wij nog, dat Rehobôth het eenige kerkje is op deze plaats.

Br. Kremer werd door zijn leermeester, br. v. Beek, op Zondag 11 Mei l.l. met oplegging der handen, waaraan br. de Vries van Haulerwijk ook deel nam, tot het dienstwerk ingeleid en bevestigd. Gods zegen ruste voortdurend op Gemeente en Voorganger beiden, opdat ze groeien en bloeien in de voorhoven des Heeren.

De Heiden zending

werd door de verschillende Gemeenten bevorderd door geldelijke bijdragen en op de onderlinge bidstonden steeds gedacht in den gebede. Bovendien ging er eene

Zuster

Geertje v. d. Molen uit Groningen naar London, om op hetzelfde College te studeeren, waar onze br. Mensink, thans in N. Afrika als zendeling werkzaam, zijn opleiding ontving. Na volbrachte studie en genoegzame bekwaamheid hoopt ook zij als Zendingzuster naar de Heidenen te gaan. Wat we *tot* hiertoe van haar hoorden stemt tot blijdschap.

Het is ons als commissie voortdurend tot smart, dat wij, ziende op den nood, jongelieden met aanleg en lust om geldelijke bezwaren moeten afwijzen. Doch de

Finantiën

zijn van zoodanigen aard, dat de Unie-kas zoowel als die der Gemeenten immer bodemzind zijn. Wel is de eerste in ietwat betere positie dan het vorige jaar, door „het bekende doel," gelijk uit het verslag van den Penningmeester zal blijken, maar toch geenszins rooskleurig.

Uwe Commissie heeft dit jaar, hoewel daartoe gemachtigd, nog geene geschikte aanleiding gevonden om buiten de Gemeenten om, pogingen aan te wenden tot verbetering van de geldelijke toestand. Toch zal ze, voor den nood een open oog hebbende, geene gelegenheid ongebruikt laten voorbijgaan. Moge dan „die echt Neder-„landsche trek om bij den vreemde hulp te zoe-„ken, en wanneer die hulp daagt zich terstond „terug te trekken, beducht voor het spook van „vreemde overheersching" — zoo naïef door Jonkvr. A. van Hogendorp gezegd in haar: Mevr. Bosboom—Toussaint — voor de Unie geen schade brengende parten spelen.

De Weezen-Kas.

Nog steeds van haar eerste en belangrijke bijdrage beroofd, op de ons bekende wijze, bestaat nog. Iedere Gemeente en elk lid heeft het recht en de gelegenheid om haar met giften te bedenken.

De Penningmeester zal daarover ook de nadere inlichting geven, Alsmede van de

Eigen drukkerij,

die om de straks te noemen reden nog niet tot stand is gekomen. Hoe dringend noodzakelijk het ook is, toch heeft de Gemeente Zutphen geen

Kerk

kunnen bouwen. Het ingekomene is nog te luttel. Schoone gelegenheden gingen voorbij en om niet op straat te staan heeft zij onder bezwarende omstandigheden haar lokaaltje nog voor een jaar ingehuurd.

De Statistiek

der Gemeenten bleef hetzelfde, toch blijven wij hopen, dat de nog buiten staande zustergemeenten zich met ons zullen vereenigen. Om daardoor met meer vastheid onderling en krachtiger ontwikkeling naar buiten te kunnen optreden.

God geve dat dit jaar de werkzaamheden der Unie worden gezegend, vele zondaren bekeerd en nieuwe Gemeenten, in verschillende deelen onzes lands, geboren.

Zijn Geest leide ons in het effen spoor, en blijven wij allen moed behouden en lust om voort te gaan op den ingeslagen weg, afleerende wat niet goed is, aanleerende wat tot onderlinge stichting en tot uitbreiding van Gods koninkrijk dienstbaar kunne zijn. Daartoe sterke en bekwame ons Hij, die machtig is en Wiens kracht in zwakheid wordt volbracht, naar den rijkdom Zijner genade en liefde.

DE COMMISSIE.

Hengeloo (O.), 26 Juni 1890.

Lees dit!

Wat wijlen Salomo, Israëls koning, te zeggen heeft in het Boek zijner Spreuken aan:

de Echtelieden Mijnheer **Praatgraag** en Mevrouw **Babbelaarster.**

Aldus vangt hij aan. Deze haat de Heere: Een valsch getuige, die leugen blaast en die tusschen broederen krakeelen inwerpt. Hij haat ook den mond van verkeerdheden, want die dwaas is van lippen zal omgeworpen worden, en die de haat bedekt is van valsche lippen, en die een kwaad gerucht voortbrengt is een zot. *Daar toch* in de veelheid der woorden de overtreding niet ontbreekt, maar die zijne lippen wederhoudt, die is verstandig.

De tong der verkeerdheden zal uitgeroeid worden en een man van schandelijke lippen zal hij verdoemen. In de overtreding der lippen is de strik des boozen, want er is een, die onbedachtelijk woorden uitspreekt als steken van een zwaard. Doch de valsche tong is maar voor een oogenblik.

Valsche lippen zijn den Heere een: gruwel, maar die zijne mond bewaart behoud zijne ziel. Voor hem is verstoring, die zijne lippen wijd open doet en: de slechte gelooft alle woord. In den mond des dwazen is een roede

des hoogmoeds en een MAN van schandelijke verdichtselen zal gehaat worden. Die zijn naaste veracht zondigt.

Die leugen blaast is een bedrieger, *terwijl* de mond der zotten overvloediglijk dwaasheid en goddeloosheid uitstort. *Nochtans* zal de spotter niet liefhebben die hem bestraft, wijl de mond der zotten met dwaasheid gevoed wordt.

De lippen van een Belials-man zijn als een brandend vuur en een leugenaar neigt het oor tot de verkeerde tong. *Doch* die de overtreding toedekt, die zoekt liefde, maar hij die de zaak (van geschil) weder ophaalt scheid den voornaamsten vriend.

Die het gekijf lief heeft, heeft de overtreding lief en die verkeerd is met zijne tong zal in het kwaad vallen. Doch die zwijgt en zijne lippen toesluit, die is verstandig.

De lippen des zots komen in twist, en zijn (tot) een strik zijner ziel en zijn mond roept omslagen. (Daar toch) de woorden des oorblazers zijn als degenen, die geslagen zijn.

Een valsch getuige zal niet onschuldig zijn en die leugen blaast zal (evenmin) ontkomen. De arme is beter dan een leugenachtig man (en toch schijnt) het brood der leugen den mensch zoet.

Die als een achterklapper wandelt, openbaart het heimelijke van zijn naaste, daarom vermeng u niet met dien, die met zijne lippen verlokt.

Te arbeiden om schatten met een valsche tong, is eene voortgedrevene ijdelheid dergenen, die den dood zoeken. Het is (zelfs nog) beter te wonen in een woest land of op een hoek van het dak, onder gestadige druiping, dan met eene kijfachtige HUISVROUW en dat in een huis van gezelschap. Die zijnen mond en zijne tong bewaart, bewaart zijne ziel van benauwdheden. Openbaart (toch) het heimelijke Uws naasten niet, opdat degene die u hoort u niet smade, want het kwaad gerucht zou niet afgekeerd worden. Een man tegen zijn naaste een valsch getuigenis sprekende is: een hamer, een zwaard en een bijl, en die zijn geest niet wederhouden kan (maar er alles maar uitspuwt) is een opengebroken stad zonder muur. Als er geen oorblazer is wordt het gekijf gestild maar een gladde mond maakt omstooting en een toornig man verwekt gekijf.

Hier voegt Jakobus nog aan toe: Indien iemand onder u dunkt, dat hij godsdienstig is en zijn tong niet in toom houdt, maar zijn hart verleidt, dezes godsdienst is ijdel — daarom past ieder mensch en inzonderheid elk Christen, de bede van Agur: IJdelheid en leugentaal, Heere doe verre van mij. VERITAS.

De Unie-Vergadering,

gehouden te Hengeloo op 25 en 26 Juni l.l., is, om eens een gewoon courantenwoord te gebruiken, goed van stapel geloopen. Van 7 Gem. waren 14 Afgevaardigden gekomen. De Gem. Haulerwijk, Heeg en 't Zandt waren schriftelijk vertegenwoordigd.

Uit Duitschland en Engeland was een vriendschappelijk en belangstellend schrijven ingekomen, dat misschien in een niet te verre toekomst belangrijke gevolgen kan hebben.

DE COMMISSIE was in haar voorbereidende werkzaamheden daags te voren, hoewel weinig tijd hebbende, klaar gekomen.

DE BIDSTOND was zeer liefelijk en gewijd.

DE VOORZITTER opende om 10 uur de vergadering op de gebruikelijke wijze en las daarbij Ezra III: 10—13 en sprak naar aanleiding van deszelfs inhoud een opwekkend woord.

IN DE VERGADERING heerschte een zeer liefelijke en Christelijke geest. Het ging er echt broederlijk toe. De onderwerpen werden alle afgehandeld en alles droeg zoo het karakter van een stichtelijke vergadering, hoewel niet alles, wat van zelf spreekt, daartoe aanleiding gaf.

De jonge leden betuigden, dat ze veel hadden geleerd en de ouderen beweerden, dat ze waren bevestigd in de hun dierbaar geworden beginselen.

Aan den avond van den eersten dag, werd, wat nog niet was voorgevallen, zoo lang de Unie bestaat, Avondmaal gevierd met de Gemeente. Daar was het onuitsprekelijk heerlijk en hoe drukkend ook de Atmosfeer was in het niet overgroote locaal, de zielen ademden in de liefde van den gestorvenen en opgestanen Heiland.

De gemeenschap der heiligen werd krachtig gevoeld en genoten. Het scheiden viel zeer moeielijk.

DE REFERATEN

den volgenden dag gehouden, werden met belangstelling aangehoord en er volgden leerzame discussiën uit, die ongetwijfeld zullen nawerken.

Op den laatsten avond was er openbare samenkomst, die goed bezocht was. Vier Voorgangers spraken achtereenvolgens, als: B.B. Roeles, Horn, van Beek en Kremer, de schare toe.

Nadere mededeeling van het verhandelde, D. V., in het volgende nummer.

Ps. 133 : 1 en 3.

De Secretaris der Unie:
B. ROELES.

ZENDING.

*** De Gustaaf-Adolf vereeniging, wier doel is het Evangelie te brengen onder Roomsch Catholieken, ontving het laatste jaar 230,000 shilling. Alleen in Roomsche landen telt zij 1444 contribueerende leden.

*** Tienduizend Italiaansche priesters hebben in het geheim een verzoek bij het gouvernement ingediend om bescherming tegen de overheersching van het vaticaan.

Verscheidene afgevaardigden hebben hunne hulp toegezegd bij de bepleiting hunner zaak in het parlement.

*** Rusland. Twaalf-honderd bekeerlingen zijn in de laatste twee jaren, niettegenstaande de straffen van het Gouvernement, uit de Grieksch Catholieke kerk overgegaan tot de Baptisten, die vooral onder de Duitsche kolonisten in Rusland arbeiden.

*** Miss Grant Brown, die met twee andere dames een zendingsreis in Corsica (aan Frankrijk behoorend) maakte, deelt mede, dat waar zij reisden, zij overal samenkomsten hielden, bezocht door een groote menigte volks begeerig naar de waarheid. Veel tegenstand ondervond men bij de priesters, maar de burgelijke autoriteiten waren over het algemeen vriendelijk en in verscheidene dorpen boden de burgemeesters haar zelfs hunne woning aan. In een dorp melden zich drie mannen aan om op de markt aan hunne dorpsgenooten het Evangelie te brengen. Er is op het eiland niet eene Protestantsche kerk.

*** De Moravische broeders hebben een zendingsveld geopend aan het Victoria Nijanza meer, daartoe in staat gesteld door eene gift van 30,000 shillings,

*** De oorsprong der Amerikaansche- Baptistiche Telugu Zending, die een der meest gezegende in de wereld is, met meer dan 30 duizend bekeerlingen, ligt in het optreden van een jongen Zondagsschool-onderwijzer, die op een Zondag aan een ruwen straatjongen een shilling gaf. Deze jongen, Amos Sutton werd bekeerd, later Zendeling en later de hoofdleider der tegenwoordige Zending onder de Telugus.

*** 1892 Is voor de Zending een gedenkwaardig jaar. Wanneer wij denken aan de uitwendige Zending, moeten wij wel beschouwen, dat de Zendingsijver juist een kenmerk is van deze eeuw. Het was in het jaar 1792, dat 12 Baptische predikanten te Kettering te zamen kwamen en het eerste Engelsche genootschap vormden ter verbreiding van het Evangelie onder de Heidenen. Wat wonderen zijn sinds dien tijd niet gewrocht. Welk een reusachtige strijd heeft zich niet ontwikkeld. Indien deze 12 mannen eens konden neerzien op hunnen arbeid en aanschouwen hoe het mosterdzaadje zich gezet heeft tot een machtigen boom, wiens takken de geheele aarde bedekken, zij zouden uitroepen: Dit is Gods werk."

De eerste contributie van p. st. 13 = ƒ 156 is aangegroeid tot 36 millioen gulden per jaar. Het gebouw, waarin dit twaalftal bijeenkwam, is, naar wij vernemen, nog te zien.

De Engelsche Baptisten moesten het aankoopen en er een Zendingsmuseum vestigen, waar de relieken van afgodendienst en bijgeloof konden worden bewaard als een getuigenis van wat God heeft gewrocht.

*** CHINA. Geen genootschap ter wereld kan op merkwaardiger uitkomsten wijzen, dan die van het Canadeesch-Presbyteriaansche genootschap in dat land. Na 16 jarigen arbeid en met geringe krachten mocht het 2650 Chineezen doopen. Twee inlandsche Zendelingen, 37 inlandsche helpers, 64 ouderlingen en 60 diakenen brengen nu in 50 gemeenten het Evangelie der Verlossing. Naast God, danken wij deze uitkomst aan Dr. Mackay, één van deze merkwaardige mannen, die geboren Zendelingen zijn.

(*Ermeloosch Zendingsblad.*)

BERICHT.

De Gemeente te Sneek en Heeg hebben br. J. DE HART van Hengeloo als haren Voorganger beroepen.

CORRESPONDENTIE.

Jongelui.

In 't volgende No. van de Christen hoop ik eenige mededeeling van de Unie-Cent te doen. Van enkelen ontving ik nog geen opgave. Men zende mij die spoedig s. v. p.

Uw vriend,
J. HORN.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van H. H. B. te Hollum (A.) ƒ 0.65, van D. O. Haarlemmermeer ƒ 0.65.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

No. 182 — 15 Juli 1890 — 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Verzoen u met uwen broeder.

(*Naar het Engelsch van J. A. James.*)

3.

Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen: Maar indien hij niet hoort, zoo neem nog één of twee met u: opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. En indien hij aan dezelve geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
Matt. XVIII vs. 15—17.

Gij hebt uwen broeder gewonnen, hoe veel zegt dat, want zoo onze broeder niet gewonnen wordt door zijne schuld jegens ons te bekennen, dan kan zijn hart jegens God verhard worden, en hij zich dien verschrikkelijken toestand op den hals halen, dien onze Heer beschrijft, waar hij zegt: *wat baat het eenen mensch of hij de geheele wereld wint, en schade lijdt aan zijne ziel!* Want die éene onbeledene zonde kan de aanvang zijn van eenen wandel op den breeden weg des verderfs. Terwijl omgekeerd, zoo wij eenen broeder tot berouw brengen, wij hem niet alleen voor ons zelven winnen, maar ook voor Christus, de gemeente en den hemel. Overtredingen tegen menschen zijn overtredingen tegen God, en het begane ongelijk is in vele gevallen veel grooter voor hen die het bedrijven, dan voor hen tegen wien het bedreven wordt. Zoo wij dus het welzijn van onzen broeder, waartoe wij in deze gevallen altijd van harte gezind moeten zijn, zoowel als onzen eigenen vrede beoogen, dan behooren wij hem over de beleediging te onderhouden, en wel op de verstandigste en vriendelijkste wijze.

Zulk een gedrag zal in vele, misschien kunnen wij zeggen, in de meeste gevallen tot een goed einde leiden; de beleediger *zal* gewonnen worden. Hoe slecht de menschelijke natuur en hoe onvolmaakt zelfs de *vernieuwde* menschelijke natuur ook zij, er zijn slechts weinigen, die het tegen dezen aanval van liefde zullen of kunnen uithouden. Laten de menschen op eene liefderijke wijze behandeld worden, en wij zullen ze hooren betuigen: „*Gij hebt, o liefde!* „*overwonnen! De koorden der liefde zijn banden* „*die de menschen binden.*"

Wat nu Christenen betreft, zij mogen voorzeker de zaak niet eerder voor geëindigd houden tenzij de liefde hersteld, en de broederschap vernieuwd is. Onze bedoeling van naar den broeder te gaan die beleedigd heeft, is niet enkel, om de erkenning van schuld te erlangen, en daarop het onderhoud af te breken, maar om de verbrokene vriendschap der partijen te herstellen. Het is niet voldoende te zeggen: *Ik heb deze belijdenis verkregen, dat is alles wat ik verlangde, en nu wensch noch begeer ik verder in betrekking met hem te staan.* Hiermede wordt de wet van Christus slechts *nagebootst*, niet *nagekomen.* Het moet er ons niet zoo zeer om te doen zijn onze *rechten*, maar onzen *broeder* te herwinnen.

Evenzeer behooren wij in gedachten te houden, dat van het oogenblik af, dat de beleediger zijne zonde beleden heeft, de geheele zaak aan de vergetelheid moet worden overgegeven. Zoo min als iemand vóór het afzonderlijk onderhoud er iets van geweten heeft, zoo min moet iemand er naderhand iets van vernemen. Eene fout te vermelden, die met berouw beleden, en genadig vergeven is, is een boos en laag vergrijp tegen de wet der liefde, evenzeer als tegen den beleediger.

Ten laatste merken wij nog aan, dat ondanks dit alles er gemoederen zijn, die zoo weinig gevoelig zijn voor de pogingen van rede en godsdienst, omdat zij zelve zoo weinig van beiden bezitten, dat de verstandigste en liefderijkste bemoeiingen, om eene bijzondere twistzaak bij te leggen, zullen te kort schieten. Er zijn zulke hoogmoedige, stijfhoofdige, onbuigzame belijders van het Christendom, dat zij door geene redenering zich laten bewegen om te erkennen, dat zij verkeerd hebben gehandeld. Waar dit het geval is, daar moet de beleedigde partij tot

2. den tweeden stap. *Indien hij u niet hoort, zoo neem nog een of twee met u, opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.* Wij moeten hier opmerken, dat ook dit gebiedender wijze gezegd wordt. In gevallen van bezwarenden aard mogen wij de zaak niet laten rusten, maar moeten door volharding en door nieuwe maatregelen onzen schuldigen broeder tot inkeer trachten te brengen. Wij kunnen evenwel veronderstellen, dat in vele gevallen de beleedigde partij het raadzaam acht de zaak te laten rusten, zelfs al is hij in zijn afzonderlijk onderhoud niet geslaagd. Het kan zijn, dat hij meerder licht verkregen heeft, en daardoor er toe geleid wordt om het misdrijf uit een milder oogpunt te beschouwen; of hij heeft reden te gelooven, dat de tijd gunstig werken zal om het gemoed van den schuldige te verteederen; of hij vreest met recht, dat hij door het aanroeren der teedere quaestie, een grooter kwaad mocht veroorzaken, dan er ontstaan kan door de zaak te laten zoo als zij is; en daarom doet hij dan gewis wijzer en meer overeenkomstig den godsdienst door niet verder voort te gaan. Is deze gedragslijn aangenomen, dan moeten wij ook geenen geest van onwil in het hart jegens den schuldige koesteren, noch eenig uitwendig bewijs van gevoeligheid in ons gedrag vertoonen; nog veel minder het aan iemand anders mededeelen. Indien de zaak echter zoodanig staat, dat zij de broederschap dreigt te verbreken en de liefde uit te dooven, dan doen wij beter van tot den tweeden stap over te gaan en een of meer personen met ons te nemen. Het zij hier opgemerkt, dat wij deze getuigen niet behooren *te zenden*, maar ze *met ons mede te nemen.*

De redenen van dezen tweeden stap zijn genoegzaam duidelijk. Wij ontvangen daardoor ondersteuning. Misschien kunnen *wij* een slecht of overdreven inzicht in de zaak hebben, en is het voor ons noodig, dat wij in eenige bijzonderheden terecht gebracht worden. Of, zoo wij recht hebben, dan kunnen deze twee of drie broeders eenig woord tot den schuldige spreken, dat aan onze poging gewicht bijzet. Hunne voorstellingen kunnen meer overtuigend en overredend zijn dan de onze, en daardoor kunnen zij meer in staat zijn om invloed op hem te hebben; zij vermeerderen het getal dergenen die met hem omgaan, en zij zijn, althans zij behooren te zijn, onpartijdige lieden; en bovendien zullen zij dan in staat gesteld zijn om aan de gemeente getuigenis af te leggen, wanneer het noodig mocht zijn, de zaak voor deze laatste en hoogste rechtbank te brengen.

Het spreekt van zelf dat veel, zeer veel afhangt van de keuze der personen, die den aanklager vergezellen. Zij zouden de zaak tienmaal erger kunnen maken, zoo zij voor het verzoeningswerk ongeschikt waren, of hetzelve op eene onvoegzame wijze aanvatteden. Zij moeten Christelijke broeders zijn: want wat hebben wij in zulke gevallen te doen, *met degenen die buiten zijn?* Zij behooren zachtaardig van gemoed, vriendelijk in hun spreken en niet licht geraakt te zijn, en zich zelven weten te beheerschen. Zij behooren in de gemeente menschen van gewicht en vastheid te zijn. Zij behooren onpartijdig en in de zaak niet persoonlijk betrokken te zijn; en dien overeenkomstig is het voor hen raadzamer, dat zij de zaak zelve niet hooren, voordat zij in tegenwoordigheid van den beleediger wordt opengelegd. Ook zal het zeer wenschelijk zijn, dat zij personen zijn, in welke hij vertrouwen stelt, en tegen wie hij met geene mogelijkheid eenige bedenking hebben kan. Daar onze Heer van *een* of *twee* melding maakt, is het wellicht in den regel veiliger het eerste te verkiezen, en den bijstand van dezen

of genen uitstekend vromen en rechtvaardigen vriend te verzoeken om ons te vergezellen. De meeste menschen zijn geneigd om voor zulk een werk der liefde terug te deinzen, want het is eene kiesche moeielijke plicht, welks rechte en geschikte vervulling eene groote genade vereischt: en zij, die met zulk eene zaak belast worden, mogen met groote zorgvuldigheid waken over de bewegingen van hun eigen hart.

Gedurende mijne ambtsbediening, heb ik vele malen op deze wijze twistzaken bijgelegd. Een lid kwam tot mij om zich over de slechte bejegening van een ander te beklagen, en verlangde van mij, dat ik zijne zaak voor onze *commissie tot de tucht* zoude brengen. Ik hield hem daarvan dadelijk terug, zelfs nog voor dat ik wist, waarover de twist eigenlijk ging, en toen ik bevond, dat zij de zaak niet onder elkander konden beslechten, zeide ik: wilt gij deze zaak aan eenige wijze en goede mannen voorleggen, die bekwaam zijn om tusschen u beiden te oordeelen.

Toen ik zijne toestemming bekomen had, deed ik denzelfden voorslag aan den ander. Men kwam in de keuze van den scheidsman overeen, de zaak is ten gehoore gebracht geworden, de beslissing volgde daarop; van beide zijden werden eenige zaken toegegeven; de partijen werden verzoend, en ik ben nooit te weten gekomen, waarover de gansche twist geloopen heeft. Eerst daags voordat ik deze regelen nederschreef, ontving ik een geschrift, waarvan wij hier eene copij laten volgen.

De ondergeteekenden J. A. *en* T. S. *begeerig zijnde een einde te maken aan de onaangenaamheden, welke sedert eenigen tijd tusschen hen bestaan hebben, komen in het volgende overeen:*

T. S. *bekent in waarheid en oprechtheid, dat hij zich op ongepaste wijze tegen* J. A. *heeft uitgelaten, en* J. A., *ofschoon zich niets bewust van met eenig opzet* T. S. *beleedigd te hebben, geeft nochthans zijn hartelijk leedwezen te kennen, indien hij aan* T. S. *op de eene of andere wijze reden tot ergenis mocht gegeven hebben. Ten teeken van onderlinge verzoening bieden zij elkander van harte de hand der Christelijke vriendschap.*

Volgen de onderteekeningen.

Indien er slechts weinigen zijn die tegen de verzoenende pogingen van een enkel mensch bestand zijn, nog geringer is het aantal dergenen die de beden van twee of drie kunnen weerstaan, en zoo zou menig zondaar van de dwaling zijns wegs kunnen bekeerd worden. Evenwel, onze Heer veronderstelt dat sommigen door den satan zoo verblind, en tevens door de arglistigheid van hun hart zoo hard kunnen zijn, dat zij ook aan bovenvermelde pogingen weêrstand bieden. In dit geval blijft er geen ander dan het laatst aangegeven middel over. Dit middel noodigt den beleedigde tot

3. den derden stap: *En indien hij denzelven geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente. Door gemeente* verstaat de Heer buiten twijfel de vergadering der geloovigen, de personen, die zich met elkander tot eene gemeenschappelijke aanbidding van God vereenigd hebben. Die gemeente is dus als het ware ingesteld als de rechtbank van hoogst appèl op aarde. De Heere Christus sprak dit uit in eenen tijd, toen het Jo dendom nog in bloei was. In eenen Joodschen zin derhalve kan *de gemeente* niets anders beteekenen dan: de personen, die in de Synagoge verzameld zijn om God te dienen; en het is eene bekende zaak, dat het bij de Joden eene gewoonte was, bijzondere geschillen door een beroep op de Synagoge te beslechten, en zulks als het laatste middel te beschouwen; terwijl ingeval de persoon, die op deze wijze eene openbare vermaning ontvangen had, bij zijn kwaad bleef volharden, hij in den ban werd gedaan. Met eene stilzwijgende toespeling op die welbekende gebruiken der Joden, geeft onze Heer hier reeds als bij voorbaat den regel aan, waarnaar zijne gemeente zich in het vervolg hebbe te gedragen.

Wanneer nu het punt van verschil op ordelijke wijze in het midden der gemeente gebracht is, dan moet deze, na behoorlijk ingesteld onderzoek, haar oordeel uitspreken. Elke eenigszins talrijke gemeente evenwel zal, wanneer zij wijs handelt, eenigen der broeders tot eene commissie benoemen, om de zaak te onderzoeken en rapport in te dienen, en op dat rapport zal dan de gemeente hare uitspraak geven. Voor deze uitspraak wordt het den beleediger opgelegd zich te buigen. — De stem der gemeente is de stem van God. Zoo zegt onze Heer in het volgende vers tot degenen voor wie wij dit opstel bestemd hebben: *Voorwaar ik zeg ulieden, al wat gij binden zult op aarde, zal gebonden zijn in den hemel.* Dezelfde woorden had de Heer bij eene vroegere gelegenheid tot Petrus gesproken (Matt. XVI: 19), en men heeft willen beweeren, dat hiermede aan dezen Apostel groote voorrechten en uitgebreide macht zijn verleend geworden. In onzen tekst evenwel worden dezelfde voorrechten en dezelfde macht aan elke gemeente toegekend, hoe klein die ook zijn moge. De zin dezer woorden is, dat alles wat ordelijk in de tucht der gemeente zal gedaan worden, ook zal worden goedgekeurd en bevestigd door God in den Hemel. Onze Heer stelt echter voorop, zoo als in de volgende woorden opgesloten ligt, dat de gemeente al hare handelingen, inzonderheid die der tucht, in den geest des gebeds en des geloofs, als in de tegenwoordigheid Gods uitvoere.

Wederom zeg ik u: indien er twee van u zamenstemmen op aarde over eenige zaak die zij mogen begeeren, dat die hun zal geschieden van Mijnen Vader, die in de Hemelen is. Want waar twee of drie in Mijnen naam vergaderd zijn, daar ben Ik in het midden van hen.

Uit dit alles blijkt, hoe veel gewicht onze Heer hecht aan de handhaving der tucht in Zijne gemeente, en met welken bijzonderen eerbied en plechtigheid deze handelingen der tucht behooren te geschieden. De daad van eene Christelijke vergadering, welke het karakter of het gedrag van een harer leden in een geval van aangegevene overtreding onderzoekt, is een van de gewichtigste handelingen op aarde, aangezien hiermede een beschuldigd persoon wordt gedagvaard wegens een misdaad, waarmede hij niet enkel tegen de wetten der menschen, maar tegen die van God overtreden heeft, en het onderzoek, dat tegen hem wordt ingesteld, leidt ingeval hij schuldig bevonden wordt, tot een vonnis, dat hoegenaamd in geene betrekking staat tot burgerlijke straffen of beboetingen, enkel tot veroordeelingen van geestelijken aard.

Indien dit waar is, met hoeveel omzichtigheid en ernst behoort de gemeente dit vreeselijk zwaard dan niet te voeren, als hetwelk bestemd is om een misdadiger des noods van het Koningrijk van Christus af te snijden, en over te leveren aan het Koningrijk van den Satan. Evenwel moet het geschieden, wanneer in het onderhavige geval de overtreder de stem der gemeente welke hem tot bekeering roept, niet wil hooren. Hij moet dan beschouwd worden als een heiden of een tollenaar, d. i., hij moet niet langer beschouwd en behandeld worden als een Christen, maar als iemand die geen lot of deel heeft in de gemeente of hare voorrechten. „Evenwel,” zegt Matthew Henry, „zegt de Heer niet: laat hem voor u zijn als een duivel of eene booze geest, of als iemand, wiens toestand hopeloos is, maar als een heiden of een tollenaar, als iemand, die nog vatbaar is om hersteld en weder opgenomen te worden.”

Dit is dus eene verklaring van den regel, dien Christus aangegeven heeft, ter beslechting van die tallooze, bijzondere geschillen, welke zelfs onder leden van het verloste huisgezin oprijzen.

Wij moeten hier even nadrukkelijk als ondubbelzinnig verklaren, dat dit gebod van Christus noodzakelijker wijze met zekere beperkingen moet toegepast worden, en dat zonder twijfel aan de bescheidenheid der beleedigde partij eenige ruimte moet worden overgelaten, om te bepalen hoe ver zij in het eischen van voldoening gaan wil, en wanneer het naar haar oordeel oorbaar is, op te houden of voort te gaan met het geven van openbaarheid aan de in behandeling zijnde zaak.

(Wordt vervolgd.)

EXTRACT

van het verhandelde op de laatst gehouden Unie-Vergadering

DER

Gemeenten van Ged. Christenen

IN NEDERLAND.

Gaven wij in de vorige „Christen” een kort overzicht van bovengenoemde vergadering, thans hopen wij aan onze belofte te voldoen, door eenigszins uitgebreid een en ander mede te deelen.

1. Mededeelingen.

Deze waren van zeer intiemen aard en dus niet voor algemeene publiciteit geschikt. Er was veel in, dat hoop voor de toekomst geeft.

2. Verkiezingen.

a. Om bizondere reden werden er niet drie (hoewel de Unie-cent-kas dit wel toeliet) maar twee reizende predikers gekozen. Er is een ander plan op touw gezet, waarover voorloopig niet meer mag worden gezegd.

b. De Redactie voor ons blad is weer bij acclamatie (d. i. zonder stemming) benoemd.

c. De aftredende drie Commissieleden zijn allen met algem. stemmen min één herkozen. In de functiën is geen verandering gekomen.

Ten overvloede deelen we nog mede, en hopen dat er nota van zal worden genomen ten behoeve van de goede orde, dat:

br. J. DE HART van Hengeloo president is
„ G. DE VRIES „ Haulerwijk vice-voorzitter
„ B. ROELES „ Deventer Secretaris.
„ N. v. BEEK „ St. Kanaal vice-secretaris.
„ J. HORN „ Groningen Penningmeester.

en dat alles, wat met de „Christen” in verband staat, aan het adres behoort van de *twee* laatstgenoemden.

3. Commissie-Voorstellen.

a. Aan de commissie is opgedragen om spoedig een onderzoek in te stellen of het gewenscht en mogelijk is ons blad „de Christen” tot een weekblad te maken.

b. De leden der Redactie behoeven niet lid te zijn van eene Gemeente aan de Unie behoorend — maar moeten in ieder geval gedoopte Christenen zijn.

4. Gemeente-vragen en voorstellen.

a. GRONINGEN: Haar verzoek om overdrukken van „de Christen” voor de Gemeente verkrijgbaar te stellen voor den kostenden prijs werd gewezen van de hand. Wel werd het door br. van Duinen, die een warm hart toont te bezitten voor de armen, met gloed bepleit, doch de Algem. Verg. meende niet op het terrein der diakonie te mogen treden. Zij was er eveneens tegen om ons blad officiëel gratis te verspreiden.

b. SNEEK: *De Unie zende hare reizende predikers twee aan twee.* Dit voorstel, zeer gevat en naïef ingeleid, kon echter geen instemming vinden bij de vergadering. Uit tal van voorbeelden uit de H. Schrift, eigenaardig gerangschikt, toonde de inleider aan dat *twee* beter waren dan één. Br. Kremer ondersteunde dit krachtig op grond van eigen ervaring, maar de Verg. meende op kosten van „de Unie-cent” hiertoe niet te mogen besluiten.

In de Gemeente zouden broeders moeten worden opgewekt die in hun omgeving de reizende predikers vergezelden, zoodat wanneer dit gelukte nog meer werd verkregen dan door het voorstel was bedoeld.

Sommigen der Afgev. boden zich reeds vrijwillig daartoe aan. Hiermede werd niet uitgesloten, dat de Commissie in sommige gevallen hen twee aan twee zou kunnen zenden.

c. HENGELOO: Het sociale vraagstuk werd door br. Haverkate ingeleid. Deze bleek geen vreemde te zijn op dit gebied. ZEd. is president van de Afd. Patrimonium te zijner plaatse.

Uit de discussie is de volgende conclusie genomen:

De Alg. Verg. spreekt als haar gevoelen uit, dat de Gemeente zich zelve en hare leden tegen den geest van het hedendaagsche Socialisme moet trachten te beveiligen, aangezien zij wortelt in de Revolutie, die miskenning is van den levenden God.

d. DEVENTER: De vraag van Deventer, met betrekking tot de handoplegging, werd door afwezigheid van den Inleider door den Secretaris toegelicht. ZEd. had een uitgewerkt opstel van een der leden van de Gem. Deventer bij zich, wat hij voorlas.

De schrijver ging daarin na welke beteekenis door God aan de handoplegging is gegeven en welk gewicht er ten allen tijde aan gehecht is geworden door de geloovigen. Het O. Verbond, het N. Testament als ook de Kerkgeschiedenis werd nagespeurd. Nadat deze zaak breedvoerig was besproken (en het was een levendige discussie) werd het volgende besluit genomen:

(„De Alg. Verg. is van oordeel: dat de oplegging der handen volgens de practijk der Apostelen Schriftuurlijk is, en mitsdien noodig geacht moet worden bij het aanvaarden van bedieningen in de Gemeenten.")

e. ZUTPHEN: Over „de werkzaamheden van een Diaken" kon het maar tot geen algemeen inzicht komen. De groote meerderheid was van meening dat die alleen bestaat in het verzorgen van arme Gemeenteleden, doch anderen waren van gevoelen dat onder „bediening der tafelen" Hand. 6, het geheele finantieele beheer is begrepen.

f. HENGELOO: „De toepassing der tucht" bleek opnieuw een zeer ingewikkeld vraagstuk te zijn. Uit de H. Schrift — Joodsche geschiedenis en kerkhistorie werden vele voorbeelden en feiten tot toelichting aangehaald.

Dit onderwep — daar het misschien bij ons meer in toepassing wordt gebracht dan bij eenig ander kerkgenootschap — was zeer leerzaam, hoe droevig ook op zich zelve.

Bij de overeenstemming bleef er echter ook niet weinig verschil, wat betreft de wijze van uitoefening. Uit alles bleek hoe omzichtig ten allen tijde behoort te worden gehandeld en dat het nimmer zonder ernstige voorbereiding des gebeds mag worden uitgevoerd. Dat overtredingen die hetzelfde schijnen nog lang niet altijd hetzelfde zijn en dat vooral behoort te worden gelet op de personen en hunne omstandigheden.

Een vaste regel, waarnaar moest worden gehandeld, kon wel het allerminst worden gegeven. De voorlichting des H. Geestes was bij ieder geval noodig. In hoofdzaak was men het hierin eens:

1. De tucht moet als een recht Gods in de Gemeente worden gehandhaafd;

2. Zij mag nooit anders bedoelen dan de zuivering der Gemeente en het behoud van den schuldige.

3. Wanneer het tot afsnijding is gekomen, dan mag door de leden der Gemeente met dezulken geen gemeenschap meer worden geoefend, of het moet zijn om hen nog ernstig te vermanen en zoo mogelijk terecht te brengen. In ieder ander geval van vriendschap zal de tucht worden verkracht.

g. HEEG: Over de vraag van Heeg „Is Algemeen Stemrecht gewenscht!" is veel gesproken. Echter kon de vergadering tot geen definitief beslnit komen. De grootste meerderheid scheen toch vóór Algemeen stemrecht, maar het kleinste deel achtte, dat het meer in den aard der zaak ligt, dat alleen de mansleden dit recht toekomt volgens (Hand. 6 : 2; 15 : 13 v. v.) als ook op grond van het geheele Oude Testament.

Er waren er onder anderen nog die alleen het stemrecht wilden verleend zien aan de meerderjarigen der mann. leden, nadat zij minstens een jaar tot de Gemeente behoort hadden.

h. ZUTPHEN: Dit laatste punt: *In welke verhouding staat de Gemeente tot de kinderen der leden?* was niet minder gewichtig dan de voorgaanden. Men kwam hier tot eenheid — slechts één afgevaardigde was tegen Gemeente-inmenging — de anderen achten het allen een zedelijken plicht, dat de gemeente het lot der kinderen harer leden aantrok inzonderheid die weezen werden. Niet in dien zin (gelijk de kerk dat in het algemeen leert) alsof de kinderen uit christenouders geestelijk bevoorrecht zijn door natuurlijke geboorte boven andere kinderen — maar wel als een schuldigen plicht tegenover de ouders.

Wat de zoogenaamde „inzegening" van zuigelingen betreft, vroeger veel in gebruik, hiervan is nu bijna niets meer te bespeuren en daar waar het soms nog plaats heeft (nergens is het meer regel) wordt er ook niet de minste geestelijke bevoorrechting aan gehecht, zoodat wij mogen gelooven, dat het spoedig geheel tot het verledene zal behooren.

Vooral werd er bij vernieuwing als hoogst noodzakelijk op aangedrongen en als een dure plicht der Gemeente geacht om der jeugd Bijbelsch onderwijs te geven tot recht begrip der waarheid, zoo schaarsch in onze dagen.

Het Referaat

door br. de Hart over: „het geven aan den Heere tot levensonderhoud Zijner dienstknechten" gaf tot een breede en ernstige discussie aanleiding, ZEd. had zijn onderwerp in drie hoofdgedachten gesplitst, door:

ten Ie. Het O. T. te laten spreken.

ten IIe. Het N. T. na te gaan en

ten IIIe. De zegen der getrouwheid in dezen te schetsen.

Met nadruk werd gewezen op de ernstige roeping, die hier de Gemeente had te vervullen tegenover God. Gal. 6 : 6. Niet om den persoon des dienstknechts moest worden bijgedragen, maar als plicht jegens God. Daar, waar dat werd begrepen en uitgeoefend, stond de Gem. op een zuiver Bijbelsch standpunt, waar het werd gemist, was de zaak onmogelijk zuiver. Ieder lid der Gem. heeft hier persoonlijke verantwoordelijkheid tegenover den Heer en het geestelijk leven kan nooit recht gezond zijn, wanneer hier schuldige nalatigheid aanwezig is.

Ook is het niet goed en zelfs hoogst gevaarlijk om een persoonlijke gave op den drempel des Voorgangers te leggen, daar toch het geschenk lichtelijk de oogen verblind.

Een der afgevaardigden van Groningen drong er met kracht op aan, dat zijne collega's der Zuster Gemeenten deze zaak ernstig ter sprake moesten brengen in hunne Gemeenten.

Het 2de Referaat

door br. Roeles, onderwerp: „Middernachtszending" Efez. 5 : 11—13, heeft misschien niet veel meer uitgewerkt dan dat het ter sprake is gebracht. Hierbij kwam dat het reeds laat was geworden en vele afgevaardigden waren vertrokken en anderen moesten onder de voordracht de vergadering vergadering verlaten. De tegenwoordig zijnden meenden dat de Gemeente als Gemeente hier niet meer kon optreden daar toch de Vereeniging was geconstitueerd, maar de leden daarvoor geschikt, en roeping gevoelende konden zich bij de bestaande vereeniging aansluiten en des verlangd eene Afdeeling oprichten.

B. ROELES, Secr.

DE AMERIKAANSCHE BAPTISTEN ZENDINGVEREENIGING.

Deze Vereen. heeft 331 Zendelingen op het arbeidsveld, benevens 1,736 helpers of inlandsche predikers en 1361 Gemeenten. In 1889 werden 11,461 geloovig geworden personen gedoopt. In dat jaar had zij eene vermeerdering van 52 Zendelingen, 45 Gemeenten en 3,980 leden. De Vereen. heeft twaalf zendingsposten in Azië en een in Afrika, aan de Congo. Haar zendingswerk onder de zoogenaamde christelijke volken wordt uitgeoefend in Zweden, Duitschland, Rusland, Denemarken, Frankrijk en Spanje. Met den arbeid in deze landen staan in verbinding 917 predikanten, 707 Gemeenten met 70,003 leden. Hier werden in 1889 5,522 personen gedoopt. De geheele gemeenschap dezer zendingsgemeenten over de wereld heeft een van 138.293. Het inkomen bedroeg over het laatste jaar *f* 960,000.

DE UNIE-CENT.

Aan de jeugdige Verzamelaars.

Als iemand verre reizen doet,
Dan kan hij wat verhalen;
Daarom nam ik mijn stok en hoed
En ging terstond aan 't dwalen.

KOOR:

Daar heb je gansch niet kwalijk aan gedaan
Heer Bastiaan.

'k Zeg u, dat het een reis was van Groningen naar de Unie-Vergadering te Hengeloo; — eerst reed ik met het ijzeren paard door een deel van de provincie Groningen, toen door een deel van Drente, toen over een tipje van Gelderland, tot dat ons paard in den achterhoek van Overijsel stil hield. — Wel, wel, 'k was haast biefstuk in de „eerste klasse harde banken," maar, enfin, gij weet wat een penningmeester alle leed verzoet, en dat was in 't verschiet, want de afgevaardigden hadden een opzettelijke boodschap van u aan mij. Goed opgepast, jongens!

Bij 't station te Hengeloo was een jongen met een olijk gezicht, die riep: „Mijnheer, zal ik uw.....? Doch hij bleef er in steken, want hij bemerkte noch koffer noch valies. Of ze hem van de komst der heeren onderricht hadden en of zij gezegd hadden, denk om een heer zoo en zoo, die komt met den geldzak, 'k weet het niet. Gij moet weten, dat mijn penningmeesterskas zoo licht was als eene veer, maar.... ik hoopte mijn kasje te vullen met de door u vergaarde penningen. Eer ik evenwel dit genot ongestoord kon smaken, moest ik zelf in de algemeene vergadering verschijnen en waren aller oogen gericht op het deurtje van mijn kas, en wilde ieder van stukje tot beetje weten, hoe het er mee stond. Eer ik het deurtje opensloot hield ik tot de aanwezigen een deftige aanspraak, prees uwen ijver en uwe liefde, roemde in onzen vooruitgang en eindigde mijne rede met te wijzen op het opschrift mijner kas, dato 25 Juni 1890, namelijk:

„HIER HOUDT MEN EEN BEER!"

Hoe vreemd stonden de heeren te kijken; misschien even vreemd, als toen ik voor de eerste maal dit opschrift las voor een boerenerf in Friesland. Laat ik u dat eens vertellen: Op 17jarigen leeftijd bezocht ik met nog een broeder Evangelist-kweekeling met de bijbeltasch een Friesch dorp. Bij onze aankomst lazen wij al dadelijk genoemd opschrift; wij keken elkander aan, herinnerden ons de dansende beeren die wij op de kermis wel eens gezien hadden en kwamen overeen, dat wij eerst huis aan huis onze bijbels zouden aanbieden en traktaten uitreiken en dan samen de beer gaan zien. Zoo gezegd, zoo gedaan. 't Werk was af en wij vroegen den beer te mogen zien. Maar denk u hoe wij onnoozele stadsjongens op onzen neus stonden te kijken, toen de boer zelf ons bij een zwijnenhok bracht en ons een mannetjesvarken liet zien; toen was 't ons alsof de oude knorrepot tusschen de tanden bromde: „April!"

Toch geloof ik dat de heeren van de Unieverg. in hun schik zouden geweest zijn als er *zulk* een beer uit mijn kastje gekomen was. Zij keken en ja daar kwam hij en snorkte: „te kort," „te kort," „te kort;" precies zoo'n beer, maar gelukkig niet zoo groot.

Ra, ra, wat is dat? Antw. Een onbetaalde rekening. (Vraag het uw ouders maar eens, als gij 't nog nooit hebt gehoord, of die geen „beren" genoemd worden.)

Doch zonder beeldspraak:

Toen ik 't vorige jaar met u een praatje in de Christen praatte, stond de zaak van de Unie-cent reeds perfect: toen had gij er mij reeds *f* 277.98½ gebracht; met het restantje *f* 4.10½ dat ik nog in kas had, bedroeg dat reeds *f* 282.09, — wel, ik waande mij Rotschild; ook de nadruppelingen waren lang niet voor de poes, er kwam nota bene nog *f* 72.27 bij, zoodat ik het beheer te vocren had over eene som van *f* 354.36 zegge *vierdehalf honderd gulden.* Zoo rijk was 'k nog nooit geweest. — Maar, maar,...... 't is gevlogen jongens en ik moest nog poffen (borgen.) Hoe groot denkt ge dat de beer was? ...... *f* 33.04½.

Zie mij nu maar niet zoo aan alsof ik het helpen kan. Neen, neen. De drie Evangelisten hebben zooveel langer gereisd en dat was immers goed? Evenwel, ik moet oppassen dat er geen beer meer in mijn hok komt en gij moet mij trouw daarin helpen. Wat deze beer betreft die is al weer in 't bosch, het driemanschap ('t klaverblad) uit Zutphen had zulk een geduchte stok meêgegeven, dat de beer bij 't zien daarvan ijlings de vlucht nam. En wat meer zegt, zij kregen er een vierde bondgenoot bij, zoodat het nu klaver vier is, die wel zeldzaam is maar toch bestaat, en de geduchte stok door hen gezonden, die de beer op de vlucht dreef, was de verbazende som van *f* 57.71½.

En hoe staat het nu? Oordeel zelf:

	1888.	1889.	1890.	VERZAMELAARS.
AMELAND	ƒ 0.00	ƒ 9.88½	ƒ 0.00	P. de Boer en Janke de Boer.
ASSEN	„ 0.00	„ 0.00	„ 2.60	Metje de Vries.
BERKHOUT	„ 0.00	„ 11.50	„ 5.25	C. Broertjes.
BORNE	„ 0.00	„ 7.60	„ 3.60	Gerrit en Jakobus.
DELDEN	„ 0.00	„ 4.01	„ 4.32	Johanna.
DEVENTER	„ 20.99	„ 19.46	„ 21.61½	Heintje ƒ17.53½; Frits ƒ4.08.
FOXHOL	„ 6.08	„ 12.15	„ 15.22½	Eppo Kramer.
GRONINGEN	„ 51.70½	„ 43.69	„ 36.49½	M. Boetes ƒ12.50; A.Kruizinga ƒ7.50; C.Alberts ƒ12.59½; G.v.Duinen ƒ3.90
HAULERWIJK	„ 16.30	„ 18.00	„ 16.61	S. v. d. Mei.
HAARLEM	„ 0.00	„ 10.25	„ 14.25	C. Groet.
HENGELOO	„ 17.78½	„ 17.32½	„ 14.60½	Bertus en Willem.
HEEG	„ 4.95	„ 7.27	„ 6.88	J. Steenbeek.
DEN HAAG	„ 6.77	„ 4.90	„ 4.70	J. v. d. Kam.
LEEUWARDEN	„ 14.00	„ 19.00	„ 19.00	Joh. de Vries en Jansje Ringenerie.
MUSSELKANAAL	„ 0.00	„ 0.00	„ 0.50	Zr. Braamhorst.
N. PEKELA	„ 15.18	„ 11.22	„ 7.02	Mina Olieslager.
ROTTERDAM	„ 2.75½	„ 20.50	„ 21.25	J. Kuipers.
STADSKANAAL	„ 2.50	„ 2.75	„ 3.80	Henderik
SNEEK	„ 25.17	„ 21.90½	„ 21.01½	Pietje ƒ10.58; Grietje ƒ4.91; Folkert ƒ4.16½; Sjoukje ƒ0.85½; Rinkje ƒ0.50
VALTHERMOND	„ 4.72	„ 7.80	„ 7.94½	J. Rengers.
'T ZANDT	ƒ10.65	ƒ10.65	ƒ 9.36	H. van Dam.
ZUTPHEN	„ 27.20	„ 42.67½	„ 57.71½	G. A. Prost, G. Prost, A. H. Nijveld, F. Schripsema.

En waarom heb ik nu de cijfers van eenige jaren er bijgeplaatst? Wie vraagt dat? Dat zult ge niet weten, denk ik. Een goede verstaander heeft aan een half woord genoeg.

Over 't geheel genomen ben ik toch over u tevreden, hoewel 't mij spijt dat sommigen wat gezakt zijn, waardoor nu het voordeel van den ijver van anderen geheel verslonden wordt. Gij zakkende, onder vier oogen, zeg, ben je lui geweest? foei dat zou mij spijten. 'k Hoop dat het zien van die dikke stok uit Zutphen heilzaam bij u werkt.

Maar zeg, zijt gij allen nu niet blij, dat de Unie-cent den vorigen winter weer zoo gezegend kon werken en ook nu haar arbeid weer voort kan zetten?

Maar hoe is 't met u zelf? Gij loopt toch niet met de lantaarn op den rug, zoo dat gij anderen tot een licht zijt en zelven in duisternis wandelt?

Met ontzetting denk ik aan die mannen, die gezweet hebben bij het vellen en zagen van de dikke boomen waaruit de planken moesten komen voor de ark van Noach, en die toch zelf niet in die ark behouden bleven, maar in den zondvloed omkwamen.

Zijt gij nog onbekeerd? Hebt gij den Heere Jezus nog niet lief? O, wacht dan niet langer, maar geef Hem uw zondig hart, dan wil Hij het reinigen en er in wonen met Zijn genade en vrede.

Ontvangt mijne hartelijke groete.

Uw liefhebbende vriend

GRONINGEN, Juli '90. J. HORN.

Penningmeester der Unie.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. Op den laatsten Zondag der vorige maand had de Gemeente het voorrecht eene zuster uit Delfzijl door den Doop in haar midden op te nemen.

HENGELOO. Wij hadden hier het voorrecht de 10de jaarverg. van onze Unie te mogen hebben. De Heere heeft ons op 24, 25 en 26 Juni heerlijk willen zegenen. O, hoe goed was het ons de Broeders van elders te mogen ontvangen en met elkander door den Heer te worden gezegend. Maar de Heer gaf nog meer. Op Zondagavond 29 Juni vierden wij voor de 20ste maal de geboortedag van onzen Voorganger in het Lokaal te Hengeloo.

De Gemeenteleden waren met hunne kinderen trouw opgekomen en de Heer werd geprezen voor hetgeen ons in elkander was gegeven. Als naar gewoonte kwam Br. J. Haverkate weer met een gedicht en wel het volgende:

Op den drieenveertigsten verjaardag van den Eerw. Heer J. de Hart. 25 Juni 1890.

Aangaande de dagen des levens op aarde,
Het beste, zegt Mozes, is moeite en verdriet.
En toch heeft elk deel voor de toekomst een waarde,
Die men hier beneden maar zelden doorziet.
Het lijden, den strijd, de moeite en de smarten
Gebruikt God als 't vuur bij de loutring van goud
Om 't schuim te verwijderen uit onze harten,
Van aard en natuur voor Gods liefde zoo koud.
Die liefde voelt meer dan een vader het lijden
Van 't kind, dat Hij aannam in Christus zijn Zoon,
En dat hij bewerkt om Zijn hart te bereiden
Door lijden en strijd voor zichzelven ter woon.
O, zie! lieve broeders! zie opwaarts naar boven
Hoe schittert Gods trouw ook voor u in dit uur,
Hij noopt u om Hem voor Zijn leiding te loven,
Om hulde te brengen aan heel zijn bestuur.
Weldra hebt gij immers de helft van uw leven,
Vooral in dit plaatsje voor Jezus gewerkt.
Heeft Hij niet Zijn licht door Zijn Geest u gegeven
In moeite en strijd u gesteund en gesterkt.
Welaan dan, zie rugwaarts, kom blik in 't verleden,
Wat werden er velen verlost en gered;
Met hoevele zondaars hebt gij niet gebeden,
Waarvan gij moet zeggen „God hoorde 't gebed",
En nu komt uit Friesland een stemme u nooden:
„Kom over en voedt ons met geestelijk brood,
„Breng Water des levens voor geestlijke dooden
„Kom over en help ons, de akker is groot".
God geve u wijsheid en licht uit den hoogen,
Hij doe u zijn weg hier recht duidelijk verstaan,
Opdat wij Zijn name ook hierin verhoogen,
Hetzij gij kunt blijven, hetzij gij moet gaan.
Hij stelle u nog vele jaren ten zegen
Voor velen, die buigen voor Jezus uw Heer,
Hij zij u genadig op al uwe wegen,
Hij zende zijn licht in het donkere u neer.
Weldra komt de tijd, dat de strijd is volstreden,
De zonde is verwonnen, de satan verplet,
Dan staan uwe voeten in 't zalige Eden,
Waar nu door 't geloof reeds uw hart is gezet.
Wat zal het u zijn, als ge daar zult ontmoeten,
Die door uwen arbeid hier knielden voor Hem,
Als ze u in die Godstad daar juigend begroeten
Hem dankend met schooner dan engelenstem.
Als ge Hem daar zult zien, dien koning der eere,
Voor wien heel de schepping aanbiddend zich buigt,
Voor u ook gestorven, uw Heiland, uw Heere,
Door wien en om wien heel het hemelheir juicht.
Hoe zal 't u daar zijn, als de moeite en het lijden
Door u daar in 't hemelsche licht wordt beschouwd.
Die hoop geve moed u en kracht in het strijden,
Uw leven en lot aan uw Heiland vertrouwd.

AMSTERDAM. Waar wij ons zetten tot het schrijven van dit verslag van het gebeurde in deze gemeente, daar herinneren wij ons, dat alvorens over ons zelven te spreken op ons de verplichting rust het woord aan een ander te gunnen of liever voor een ander het woord op te nemen. Dit geldt de gemeente Haarlem. Bij gemis aan kracht tot een geheel zelfstandig optreden staat zij nog onder het toezicht van de gemeente te dezer plaatse en ofschoon dit haar niet verbiedt den broederen van harentwege eenige mededeelingen te doen vooral niet waar het de uitbreiding der gemeente betreft, daar heeft zij tot nog toe het stilzwijgen bewaard.

Om die reden dus en omdat wij toch ook daarbij betrokken zijn deelen wij mede dat aan haar twee nieuwe leden (zusters) door den doop zijn toegevoegd geworden, terwijl een broeder en eene zuster van elders tot haar overkwamen. Bij gemis van eene geschikte gelegenheid tot het bedienen van den doop kwamen wij haar daarin te hulp. Wij hebben ons in die uitbreiding verblijd gelijk het ons ook een oorzaak van vreugde is geweest, toen zich ook bij ons weder eene zuster voor den doop aanmeldde en wij die op Zondag 6 Juli aan haar zagen voltrekken, maar toch wenschen wij bewaard te blijven om in de veelheid de kracht te zoeken die noodig is om staande te kunnen blijven in dezen strijd tegen den booze en zijne verleidende machten. Daartoe zij het veeleer ons streven om de bede van onzen Heiland in vervulling te doen treden: „Vader dat zij één zijn, gelijk ook wij één zijn."

ABONNEMENTSGELDEN.

Van T. N., Grand Rapids ƒ 5.10, van A. K., Grand haven ƒ 9.75, van D. v. V. te Hoorn ƒ 7.15, van J. v. d. K., den Haag ƒ 5.20, van H. K. te Foxhol ƒ 15.14, van A. K. te Vrieschelo ƒ 2.54.

Wij hebben als gewoonlijk de kwitantien aan onze inzamelaars der gelden verzonden, en hopen, dat onze abonné's hun het werk zoo gemakkelijk mogelijk zullen maken.

Hun, die op plaatsen wonen, waar geen inzamelaars zijn, als in het Buitenland, verzoeken wij beleefdelijk *ons hun abonnementsgeld* te willen toezenden, bijzonder geldt dit voor hen, die nog van den vorigen Jaargang schuldig zijn.

Uw Dw. in Christus
N. v. BEEK.

Van P. Riemersma te Workum ƒ 1.30, jaarg. 1890. J. HORN.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Van D. O., Haarlemmermeer ƒ 0.70, van de Gemeente van Gedoopte Christenen te Hoorn en Berkhout ƒ 28.96. Wij danken God er voor, dat die kleine Gem. nog zulk een aanzienlijk offer voor de Zending op Gods altaar kan brengen. Van N. N. te F. ƒ 5.00. N. v. BEEK.

OPROEPING.

Al de Gemeenten in ons land worden verzocht om direkt opgave te doen van het getal Leden en Zondagscholen en Kinderen — om te worden opgenomen in het Engelsch jaarboek gelijk voorgaande jaren.

Adres:

B. ROELES,
Secr. der Unie.

Deventer, Juli '90.

BERICHT.

Br. de Hart heeft de roeping naar de Gemeente Sneek en Heeg aangenomen.

ADVERTENTIËN.

No. 183 | 1 Augustus 1890 | 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Verzoen u met uwen broeder.

(*Naar het Engelsch van J. A. James.*)

4.

Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen:
Maar indien hij niet hoort, zoo neem nog *één of twee met u;* opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
En indien hij aan dezelve geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
Matt. XVIII vs. 15—17.

Men houdt wel in het oog, dat alle geboden des Heeren, die op ons onderwerp betrekking hebben, niet alleen tot ons geweten, maar ook tot ons verstand gericht zijn. Het kan zijn, dat er misdaden zijn gepleegd en beleedigingen toegebracht, die van zulk eene bijzondere moeielijkheid en van zoo teederen aard zijn, dat, wanneer zij voor geene minnelijke vereffening onder de twistende partijen zelve vatbaar zijn, het beter geweest ware de gansche zaak in stilte te begraven, en den beleedigde te overreden, zich te vreden te stellen met een beroep op de hemelsche rechtbank zelve, en voorts alle boosheid en wraakzucht uit zijn hart te verbannen. Ja er zijn gevallen, waarin men ook met de duidelijkste bewustheid, dat de beleedigde het recht aan zijne zijde heeft, hem echter, naar den aard der Goddelijke wijsheid, niet anders kan troosten dan met de opmerking, dat hij hier eene geschikte gelegenheid heeft, om kwaad met goed te vergelden, zelfs jegens eenen beleediger, met wien hij geene hoop hebben kan ooit weder in betrekking van vriendschap te zullen kunnen geraken. Dezelfde opmerking moge gelden met betrekking tot andere onderwerpen, die geheel en al geschikt zijn om tot op den tweeden stap te worden vervolgd, maar welke een wijs man nooit tot den derden zoude voortzetten. Het geval kan zoo zeer in allerlei nevelen van twijfelachtige en netelige omstandigheden gewikkeld zijn, dat zelfs de spitsvondigste onderzoekingen der strengste rechtbank te kort zouden schieten, om al de kleine punten te voorschijn te brengen, welke zouden noodig zijn om de zaak te beslechten, en aan te voeren, waar de schuld ligt, of wel, welke verzachtende omstandigheden hier vooral in aanmerking dienen genomen te worden. Ook kan de zaak van zulk eenen bijzonder teederen aard zijn, zoovele partijen in zich betrekken, en zoovele geheimen in gevaar brengen van geopenbaard te worden, dat de vrede van de gansche gemeente daarmede als op het spel zou komen te staan. In dit geval, zoo het namelijk geene zaak van onzedelijken aard geldt, en de eer der godsdienst of de goede naam der gemeente er niet mede gemoeid is, behoort de verongelijkte te berusten bij en tevreden te zijn met het uitgedrukt oordeel der beide getuigen, die hij goedgevonden heeft met zich mede te nemen, om den beleediger terecht te brengen. Er moet altijd een onderscheid blijven bestaan tuschen eene christelijke gemeente en een kantongerecht. Wordt dit onderscheid opgeheven, dan verbant men ten stelligste den vrede uit de gemeente. Eene gekrenktheid, die zoo ver gaat, dat men elke kleinigheid voor het publiek brengt, is zelfs in gevallen van niet geringe beleediging, even strijdig met het gebod van Christus als zij een bewijs is, dat men er geene zwarigheid in ziet een ander in groote ongelegenheid te brengen. In deze gansche zaak is eene groote mate van wijsheid en voorzichtigheid noodig. In de eerste plaats behooren wij afkeerig te zijn van lichtgeraaktheid in kleine dingen, en traag in het opmerken van onbeduidende beleedigingen. Voorts moeten wij er niet spoedig toe komen, om van den tweeden stap gebruik te maken, en nog minder spoedig, om tot den derden over te gaan. De *genade* snelt op vlugge wieken de baan harer roeping af; *gerechtigheid* daarentegen bewandelt de hare met langzame schreden.

Het is waarschijnlijk, dat menigeen hier de vraag zou opwerpen, of, ingeval alle tot dusverre aangewende pogingen niet baten, het geoorloofd is zich tot de burgerlijke rechtbank te wenden en de hulp der landswetten in te roepen. Wij antwoorden met eene heenwijzing op het Nieuwe Testament. De Apostel heeft deze vraag beantwoord in zijne bestraffing van de Corinthiërs, in het zesde hoofdstuk van zijnen eersten brief aan die gemeente. In dat hoofdstuk verbiedt hij het eenen broeder met eenen anderen broeder voor het gerecht te gaan, en geeft de vermaning, dat men geschillen tusschen broeders aan de beslechting van broeders overgeve. Hij doet hier dus niets anders, dan op eene nauwgezette naleving van het gebod van Christus aan te dringen. De één of twee getuigen, waarvan onze Heer spreekt, maken deze rechtbank uit, zoodat, zoolang *dit* niet beproefd geworden is, een beroep op eene wereldsche rechtbank ontegenzeggelijk onwettig is. En wanneer ook *dit* blijken mocht zonder vrucht te zijn, zoo behoort alle inroeping van den wereldschen arm nog opgeschort te worden, totdat de gemeente hare beslissing over het gedrag van den beleediger gegeven heeft. Indien deze echter ook *dan* nog niet tot rede te brengen is, en tengevolge van zijne halstarrigheid uitgebannen wordt, dan voorzeker blijft der beleedigde partij niets anders over, dan den beleediger voor eene rechtbank te brengen, die hij *moet* gehoorzamen. In dit geval is hij niet meer een broeder, maar mag als een Heiden of tollenaar behandeld worden. Er zijn menschen, die zoo kwaadaardig en onbeschaamd zijn, dat niets, buiten den arm der wet, in staat is om hen te bereiken en terecht te zetten, en het is een geluk voor de maatschappij, dat er ten minste *iets* bestaat, hetwelk voor zulke karakters sterker is dan de zedelijke macht.

Intusschen blijkt het duidelijk uit de woorden onzes Heeren, dat een Christen er niet licht toe behoort te komen, om tot zulke middelen zijne toevlucht te nemen, zelfs niet eens in betrekking tot iemand, die geen broeder is. *Wanneer uw vijand uwen rok neemt, laat hem ook uwen mantel nemen, en wanneer hij u op de rechter wang slaat keer hem ook de linker toe.* (Matth. V: 39, 40.) Het spreekt wel van zelf, dat deze woorden niet letterlijk te verstaan zijn, alsof men geene voorzorgen tegen beleedigingen zou mogen nemen, noch zich in tijds aan verongelijkingen onttrekken. Christus zelf handelde niet alzoo, toen een booze dienstknecht Hem sloeg, noch Paulus, toen de Hoogepriester beval, dat men hem op het aangezicht slaan zou. Geen van beiden beantwoordden deze beleediging met stilzwijgen; veelmin keerden zij in letterlijken zin de linker wang toe. Het is duidelijk dat deze woorden slechts de figuurlijke, maar tevens de sterkst mogelijke uitdrukking zijn van het verbod: geweld met geweld te keer te gaan. Bij gevolg ligt hierin ook het verbod opgesloten, van spoedig tot de wet onze toevlucht te nemen, om ons ongelijk te herstellen of onze rechten te verkrijgen. Het valt dus niet moeielijk hieruit af te leiden, hoe wij te handelen hebben. Een *wijs* man zal om beuzelingen niet voor het gerecht gaan, en een *goed* man zal het zelfs niet om gewichtige dingen doen, zoolang er nog mogelijkheid bestaat, om de zaak langs andere wegen in vereffening te brengen. Twee lieden van dezelfde gemeente en beide nog in betrekking van broederlijke gemeenschap met elkander, voor het gerecht te zien, om elkander vijandig te vervolgen — is een schouwspel, dat nooit moest plaats hebben, en ook nooit plaats hebben zou, indien de gemeente haren plicht deed. En zoo zij leden van twee verschillende gemeenten zijn, dan behoorden deze gemeenten met elkander over het geval te onderhandelen, om, door toepassing van betamelijke tucht, de zaak te voorkomen, of uit den weg te ruimen. Men kan hiertegen niet met grond aanmerken, dat de vermaning van den Apostel niet geschikt is voor

onze eeuw en onze maatschappij, omdat de overheid in die dagen heidensch was, en thans, ten minste in naam, christelijk is. Want de grond, waarop 's Apostels vermaning rust, is niet zoozeer gelegen in de godsdienst der overheid, maar in het *crediet* der gemeente. En wij zien niet in, waarom eene gemeente in onze dagen minder vertrouwen behoort te verdienen, dan toen ter tijd.

Ik zal thans eenige aanmerkingen op dit schoon en gezegend gebod des Heeren laten volgen:

1. Het gebod is niet alleen een *raad*. Het is, als gebod, verbindend voor ons geweten, en niet louter te onzer overweging en aan ons goeddunken overgelaten. Het is het woord van onzen Heer. *De Meester heeft het gezegd*, en Hij verlangde, dat het opgevolgd werd. Wij hebben geen recht, en wij behooren evenmin geneigdheid te hebben om *dit* gebod meer te verzuimen, dan eenig ander, dat door denzelfden Heer gegeven is. Het is gewis evenzeer onze roeping, *dit* bevel te gehoorzamen, als het onze roeping is te bidden en de Schrift te lezen. Het mag hier de vraag niet zijn, hoe moeielijk en onaangenaam het is. Duizend andere zaken, die wij om des voordeels wille met ijver verichten, zijn insgelijks moeielijk. En zal, bij een trouw discipel des Heeren, het tijdelijk voordeel van hooger belang zijn, dan Zijne goddelijke goedkeuring?

Het gebod is niet alleen eene korte aanwijzing, maar zelfs een uitdrukkelijk en uitvoerig voorschrift. Er is daarin geene dubbelzinnigheid van uitdrukking hoegenaamd; geene geheimzinnigheid, geene diepe verborgenheid; — er is, bij gevolg, geene mogelijkheid van misvatting. Het eenvoudigste verstand kan het gemakkelijk bevatten. Niemand kan onkunde of onbegrijpelijkheid als voorwendsel aanvoeren, om zich van de vervulling van dit gebod te kunnen ontslaan. Het is een zeer *redelijk* gebod. Het is vol wijsheid. Niemands gezond verstand kan er iets tegen inbrengen; de rede zelve moet het goedkeuren. Het is een gebod, waarin vele andere geboden begrepen zijn, en wie hetzelve gehoorzaamt, gehoorzaamt die andere tevens. Wanneer wij dit gebod verzuimen, kunnen wij de wet der liefde niet betrachten. Zonder gehoorzaamheid aan dit gebod zul len wij het welzijn der gemeente tegenwerken. Dit gebod te verwaarloozen is niets anders, dan af te zien van de poging om onze leden, die op aarde zijn, te dooden. Het is een gebod, dat even als de overige geboden, verre weg meer ongeluk te weeg brengt door verzuimd, dan door opgevolgd te worden. Laat het zoo zijn, dat er wat last en moeite aan verbonden is, om dit gebod te vervullen; hoeveel meer last en ellende onstaat er niet, wanneer men beleedigingen op eene andere wijze behandelt! Op welk eene onstuimige zee zijn zoo velen scheep gegaan, die in het beantwoorden van beleedigingen hunnen eigenen weg liever bewandelden, dan dien van Christus! Het is een gebod, dat, zoo men het slechts uitoefent, bewijst, volkomen berekend te zijn, om datgene tot stand te brengen, wat het bedoelt. Wanneer dit gebod in al de zachtmoedigheid der wijsheid die van boven is, en met al den ijver en de warmte eener ware liefde nageleefd wordt, zal men, dit spreekt wel van zelf, wel is waar, de bijzondere geschillen niet *voorkomen*, maar men zal eene vriendelijke en minnelijke schikking in de meeste gevallen te weeg brengen, zonder dat de gemeente door die onaangenaamheden in het minst verstoord of zelfs daarmede bekend wordt. Het is van gewicht, wij herhalen het, dit laatste beroep, namelijk op de gansche gemeente, te vermijden. Bijzondere veten zijn in sommige graden voor de rust van genootschappen gevaarlijker, dan zaken van openbare ergernis. De misdaad heeft geene partij voor zich, en de man, die haar begaan heeft, geene voorsprekers; maar in eenen particulieren twist kan de beleediger zich beide, voorspreker en partij, in de gemeente verschaffen. Wanneer dan later zulk een onkruid *toch* eenmaal uitgeroeid moet worden, kan men zulks dikwijls niet meer doen, zonder ook eenige goede tarwe mede uit te rukken; of, om zonder beeldspraak te spreken, wanneer men den boozen geest uitwerpt, kan hij door zijne uitwerping licht het gansche lichaam beroeren en benadeelen. De man, wiens hoogmoed, hartstocht en onbeschaamdheid dit laatste beroep noodzakelijk maken; die zoo weinig gevoel heeft, niet alleen voor den vrede van den broeder, dien hij beleedigd heeft, maar ook van de gemeente, waartoe hij behoort, verwekt een sterk en welgegrond vermoeden, dat hij niet alleen schuldig is in deze enkele overtreding, waarover thans kwestie is, maar ook dat over het algemeen zijn karakter slecht, zijne gemoedsgesteldheid onchristelijk, en hij zelf geheel ongeschikt is voor geestelijke gemeenschap.

II. Het is buiten tegenspraak, dat dit gebod van Christus eene hooge mate van godsdienstig leven vereischt en veronderstelt. Alle geboden der christelijke kerk doen dit meer of minder. De gemeenschap der geloovigen, en het wederkeerig betoon van broederlijke vriendschap en liefde vorderen het zelfs. Om kort te gaan, het geheele goddelijke leven vereischt in deszelfs gansche beoefening eene inspanning van verhevene krachten. De Gemeente van Christus heeft de bestemming, om eene *Oase* in deze wereldsche woestijn te zijn; een Gozen in het midden der Egyptische duisternis; een getuige voor haar goddelijk Hoofd, welke van Hem, als den Verlosser van een uitverkoren volk, getuigenis geeft. En hoe kan aan deze roeping voldaan worden, indien men niet een geest en karakter bezit, niet alleen verschillend van, maar ook tegenovergesteld aan den geest en het karakter der wereld? De leden der gemeente verstaan, over het algemeen, hunne roeping maar al te weinig, of indien zij ze ook verstaan, vergeten zij haar maar al te dikwijls. Zij houden niet in gedachte, dat hunne roeping is, aan de wereld te toonen, hoe geheel anders een volk de Christenen zijn, in vergelijking met het krom en verdraaid geslacht, waaronder zij leven; welk een ganschelijke omkeering de genade te weeg brengt, wanneer zij het gemoed vernieuwd en geheiligd heeft. Bovenal zijn zij geroepen om de macht, de schoonheid en de werken der liefde in het licht te stellen: *Gij zijt geroepen tot heiligheid*, zegt de Apostel; maar heiligheid is liefde. Hiervan weet de wereld niets. Zij wordt beschreven als *hatelijk* en *elkander hatende*. De gemeente behoort hiervan juist het tegenovergestelde te zijn, namelijk, beminnelijk en elkander beminnende. De geest der wereld is wraak, voldoening, terechtstelling naar de wet, in het kort, het volle spel der wraakzuchtige hartstochten. De geest der Christenen daarentegen, wanneer zij dien naam met recht dragen, is verdraagzaamheid, vergevensgezindheid, wederkeerige toegevendheid, verzoening, vrede. Wanneer dit onder ons niet bestaat, wat doen wij dan meer boven anderen? Waar is dan het onderscheid? Onze belijdenis bevat vrij wat meer in zich dan loutere rechtzinnigheid, regelmatige inachtneming van godsdienstige instellingen en onthouding van grove onzedelijkheid; zij behelst het beeld van Jezus, ja, Zijn geest en gevoelen zelf. De zachtmoedigheid en nederigheid van Christus behooren ons onderscheidend merkteeken te zijn, het bewijs, dat wij ons aan Zijn gezag onderworpen hebben, en dat wij Hem oprecht toebehooren. Wanneer wij Zijne geboden niet bewaren, en beweren, dat wij ze niet bewaren kunnen te midden van de overigen, die er zich in het geheel niet om bekommeren — waartoe zijn wij dan in Zijn koningrijk?

Indien het dus waar is, en het *is* waar, dat dit gebod eenen hoogen graad van godsdienstig leven d. i. van onderwerping aan het gezag des Heeren vereischt, zoo is dit echter geene verontschuldiging voor ons, wanneer wij het verzuimen; want ware dit zoo, dan zou ongehoorzaamheid aan elk ander gebod kunnen verontschuldigd worden. Er wordt in dit opzicht niets van ons gevorderd, waarin Hij door Zijne genade ons niet wil ondersteunen; wanneer wij slechts gewillig zijn die hulp te ontvangen, en in het geloof er om bidden. Moeielijk is het, maar niet onmogelijk; en in plaats van het onvervuld te laten, omdat het moeielijk is, behooren wij ons veel meer te *oefenen* in het volbrengen. Wij moeten onzen hoogmoed dooden, onze oploopendheid beteugelen, de hittigheid van onzen hartstocht dooven, onze lichtgeraaktheid tekeer gaan.

Misschien wil ook dit geslacht niet uitvaren, dan door vasten en bidden. Welnu, dan behoort er gevast en gebeden te worden. Oprecht gesproken — wij willen maar al te gaarne op eene gemakkelijke wijze Christenen zijn, en bezitten het liefst eenen godsdienst, die louter uit genoegelijke indrukken bestaat. Hoe gaarne zouden wij het kruis ontwijken, en kunnen bewijzen, dat de noodzakelijkheid der zelfverloochening voor ons niet bestaat!

III. Inderdaad, het is een gebod, dat, ik zeg het met droefheid, over het algemeen meestal verwaarloosd wordt. Er bestaat een treurig feit: een erkend voorschrift van Christus wordt meestal met algemeene toestemming buiten de praktijk Zijner gemeente gesloten. Een wijs, goed, vredelievend gebod wordt door Zijne onderdanen in hun praktisch leven uitgedaan uit het boek Zijner inzetting! Twijfelt men hieraan? Ik beroep mij op het getuigenis van allen, inzonderheid van de herders en leeraren van alle gezindheden. Zij weten het tot hunne smart en schaamte maar al te zeer, hoe snel hunne leden gereed zijn tot oneenigheid, en hoe moeielijk het is hen te verzoenen. Ondervinden wij niet voortdurend de waarheid van Salamo's woord: *een broeder is wederspanniger dan eene sterke stad; en de geschillen zijn als de grendelen van een paleis?* Welk eene aanteekening op het hoofdstuk der menschelijke verdorvenheid is dat! Alsof de breuk te wijder wordt, naarmate de betrekking te inniger is! Wie denkt er aan, dezen regel tot richtsnoer van zijn gedrag te stellen? Wie tracht op deze wijze eenen twist bij te leggen en eene vete in de geboorte te smoren? Men glimlacht meestal over onze eenvoudigheid, wanneer wij het voorstellen, en men houdt het voor een gebod, dat alleen geschikt is voor de bewoners van het een of ander geestelijk Utopia. Helaas, helaas! is het dan zoo ver gekomen, dat *Christenen*, die belijden nieuwe menschen te zijn, menschen die van God vergeving ontvangen hebben voor hunne tienduizend overtredingen tegen Hem, die hun recht laten gelden als geestelijke kinderen van Hem, van wien geschreven staat: *God is liefde; Hij is de God des vredes;* — dat zulke menschen ons zeggen, dat dit gebod van Christus te moeielijk is, en al te veel zachtmoedigheid en verdraagzaamheid eischt? Wat? Daalt God, de oneindige God, door 's menschen overtredingen beleedigd, en in staat om hun dit met ontzettende wraak te vergelden — daalt Hij neder, en klopt Hij aan de deur van den zondaar, en bidt Hij hem: *laat u met Mij verzoenen*, en biedt Hij hem vergeving aan; en zal dan een mensch, een Christen, het te zwaar vinden, om tot zijnen eigenen broeder te gaan, en hem te bidden hunnen twist te vereffenen? Is godsdienst dan iets wezenlijks, of alleen een klank, eene belijdenis, een stelsel van begrippen?

(Wordt vervolgd.)

Wat de Penningmeester der Unie zoo ongeveer op de Algem. Vergadering te zeggen had:

Geachte Vergadering, Geliefde Broeders!

Zonder de kunst van gedachtenlezen te verstaan, acht ik het toch zeer waarschijnlijk, dat nu de Voorzitter, na de mededeeling van onzen Secretaris, ook mij als Penningmeester oproept om verslag te doen, u het woord van den wijzen Prediker voor de aandacht staat:

'T GELD VERANTWOORDT ALLES;" er bijvoegende: en de Penningmeester verantwoordt het geld.

Men heeft verslagen, maar inzonderheid van penningmeesters, wel eens droog genoemd. 'k Wil zulks niet tegenspreken; 't is zeer wel mogelijk, dat het menigeen bij het hooren van die cijfers wel eens wat droog in de keel werd, ongeveer op de manier of hij wat te slikken kreeg, wat niet best wilde zakken.

Ik weet wel, in dien zin bedoelt men het „droog" niet, maar *ik* bedoel het zoo, in aansluiting aan den wijzen Prediker, die ons zegt, dat het geld zoo veel verantwoordt.

't Zou te veel van uw geduld gevorderd zijn, ook maar eenigermate op het veelzeggende van dit woord in te gaan.

In de wereld is het geld een groote macht, ja, een krachtige hefboom van veel ongerechtigheid; maar ook in het koninkrijk Gods heeft het grooter beteekenis, dan menigeen vermoedt.

Die beteekenis komt in de H. Schrift veelvuldig uit: al noemen wij alleen maar dat daar sprake is van den „Sikkel des Heiligdoms" en God spreekt van „*Zijn* tienden", die men in Zijn schathuis heeft te brengen, en den zegen, die aan de getrouwe naleving daarvan verbonden is, en hoe de Heer, bij nalatigheid daarin, het Heilige, ja zich zelve beroofd acht en dit een oorzaak van allerlei wanzegen noemt. Wat meer is, de Heere God heeft op alles het beslag gelegd en gezegd: Van Mij is het goud en het zilver en het vee op duizend bergen. Tusschen twee haakjes zij gezegd, dat de meesten die deze tekst bezigen, er in stilte schijnen bij te zeggen: „Heere, van U is het goud en zilver, behalve *dat*, wat in *mijn* portemonné en in *mijn* kas is, en van U is het vee op duizend bergen, maar mijn weide heet: „*de duizend en een.*" Inderdaad, menig Penningmeester heeft het als antwoord bekomen wanneer hij de alarmklok heeft laten luiden: stil maar beste broeder, de Heer heeft wel, is niet van Hem het goud en het zilver en het vee op duizend bergen?

Reken er op vrienden, dat de zaak des Heeren en de post als Penningmeester een geheel nieuwe phase zullen zijn ingetreden, zoodra Gods kinderen Gods eigendomsrecht op het goud en zilver niet langer betwisten.

Hoe nederbuigend goed is toch de Heer, dat Hij aan stervelingen, die niets in de wereld gebracht hebben en van wien het openbaar is dat zij ook niets daaruit zullen dragen, het goed wat het Zijne is, heeft willen toebetrouwen, opdat zij het zalige van het geven zouden kunnen genieten en zij met dit Zijn goed werken der liefde en barmhartigheid zouden werken, waaraan Hij nog bovendien genadeloon verbond.

Waar offervaardigheid is, zal, wat tot het offer noodig is, niet ontbreken, ja rijkelijk aanwezig zijn; hiervoor zorgt God; of heeft het u nimmer getroffen dat, terwijl van al het gedierte des aardbodems slechts één paar naar de Ark geleid werd, God van het reine vee, voor den offerdienst bestemd, zevenmaal meer in de Ark bracht?

Eer ik mijn cijfers doe hooren, zij het mij vergund nog aan één voorval uit 's Heilands omwandeling op aarde te herinneren; ik bedoel dit toen Hij bij zijn laatste bezoek aan den Tempel, ging zitten tegenover de schatkist. Over veel en velerlei had Hij het oog laten gaan, en vermoeid van een ernstige strafrede over dat alles, schijnt Hij tot het laatste deel van zijn onderzoek gekomen te zijn en dat geldt de schatkist en hen die hun gaven daarin werpen. En dat zijn nederzitten *juist daar* niet toevallig maar opzettelijk is, bewijst zijne opmerkzaamheid waarmede Hij die tot haar naderen gadeslaat. En dan weegt Hij, die de harten kent en de nieren proeft en die nooit oordeelt naar den schijn, de gaven die daar ingeworpen worden, in verband met het vermogen en de gezindheid dergenen, die ze daar brengen, en dan roept Hij Zijne jongeren tot zich en deelt hen de uitkomst van Zijne waarnemingen mede, met een plechtig: Voorwaar ik zeg U, dat die meer ingeworpen heeft dan die.

Ontzachelijke gedachte: 't oog des Heeren bespiedt de schatkist en die daar in offeren. Wat dunkt U, deedt dat oog dat alleen toen? Of blikt het ook nu nog uit de heerlijkheid met dat doel neder? Zoo ja, dan gevoelt gij van hoe groote beteekenis de cijfers zijn in het boek eens Penningmeesters in het Koninkrijk Gods. Dat geld verantwoordt gierigheid of mildadigheid; een spaarzamelijk zaaien of een in zegening zaaien. De cijfers vertegenwoordigen ijver of traagheid in het ons aanbevolen werk. En benoemt onze Voorzitter straks een Commissie om mijne verantwoording na te zien, om bij accoordbevinding mijn cijfers met zijne handteekening te bekrachtigen, dan is hiermede het einde van mijn Penningmeesters-rekening nog niet bereikt, wijl het oog des Rechtvaardigen op die cijfers gericht is en ze tot een bladzijde van het boek zijner eeuwige gedachtenis maakt, om naar hetgeen ook op deze bladzijde geschreven is, vergelding te doen in zijnen dag. Zijn eeuwig welgevallen zal rusten op de twee Penningen der Weduwe, zijnde een oort, maar ook zal zijn afkeuring gaan over het door gierigheid bezoedelde dat in zijn heiligdom kwam.

Doch laat mij thans tot mijne verantwoording van het geld dat alles verantwoordt overgaan en u rekening geven van mijn rentmeesterschap.

Achtereenvolgens doe ik u rekening van: De Kas der Unie. De Collecte ten behoeve onzer Voorgangers in Engeland. De Kas der Unie-Cent. De Kas van het Weezenfonds, en van het verzamelde voor het bekende doel.

Ik begin dan met de Unie-Kas.

(Met weglating der rekening deelen wij alleen mede, dat de ontvangst de som van *f* 95,15 bedroeg tegen een uitgaaf van *f* 89,08, wat een voordeelig saldo van *f* 6,07 maakte.)

De Penningmeester vervolgde:

't Kan voor een Penningmeester een verademing heeten, als hij althans het schrikwekkende woord „*te kort*" uit zijn verslag kan weren.

Waren de inkomsten der Unie nog maar luttel en mag er wel op middelen gepeinst om die inkomsten te vermeerderen, wij gingen vooruit. Immers de voorgaande rekening sloot met een te kort van *f* 1,44½ en nu hebben wij een overschot van *f* 6,07, dat is een vooruitgang van *f* 7,51½. Gekonstateerd kan dus: dat de Unie geld in kas heeft en wel de som van *f* 6,07; — doch wie reeds peinst hoe dit op 't voordeeligst te beleggen, hebbe met zijn voorstel nog even geduld. Behalve dat zijn in het Depôt van „De Christen" nog voorhanden 804 Ex. van het boekje, de wonderl. gebeurtenis, die een waarde van minstens *f* 25 vertegenwoordigen.

Nu volgt mijn rekening met betrekking tot de Collecte in Engeland ten behoeve van onze Voorgangers. Schrik niet vrienden want 't is de geschiedenis van Blauwbaard, en de Penningmeester heeft de rol van zuster Anna, maar wie onzer schaarsbezoldigde Voorgangers ook zucht of roept: „Zuster Anna, ziet gij niets komen", van uit mijn hoogen toren kan ik geen ander antwoord zenden dan: „'k Zie niets dan een kudde schapen."

Doch laat ik hierover niet verder uitwijden, ik zou de ijver en liefde dier Engelsche broeders te na komen, die zich zeer aan ons hebben verplicht, door tal van pogingen, en het is zeker het allerminst aan hunnen ijver te wijten, dat de uitkomsten niet beter waren. Behalve den steun en hulp, die br. Roeles in een particuliere collecte ten behoeve van zich daar mocht ondervinden, voorzien van een aanbeveling der Commissie, werden voor het Algemeene fonds, door onze bb. Pratt en Klickmann mij 4 giften ad *f* 1,50 gezonden; te zamen alzoo een bedrag van *f* 6.—, dat nog bij mij in Kas is en op aanwijzing voor de verdeeling wacht.

Thans ben ik gevorderd aan den

Unie-Cent.

't Is overbodig bij vernieuwing Uwe welwillende aandacht te vragen want: „*Is niet Efraïm ons een dierbare zoon? Is hij ons niet een troetelkind?*" Was Benjamin niet Jakobs jongste en dierbare zoon? Zeldzaam is het hoeveel liefde en belangstelling de Unie-Cent onder de Gedoopte Christenen mocht vinden. Toch, 't zij in 't voorbijgaan gezegd, te midden van alle troetelingen heeft het ook aan de „benijdingen Ismaëls" niet ontbroken. En de Penningmeester is niet zonder vreeze, dat zoo Ismaïl blijft groeien hij Izak dood zal plagen, tenzij de dienstmaagd en haar zoon weggezonden worden.

Ook geve de Heer dat met Benjamin's geboorte Rachel's geest niet moge zijn uitgegaan, en men straks haar graf niet wijze bij Efrata als het nog maar een kleine streek lands is.

Vergun mij eerst de weelde in den bloei der Unie-Cent te roemen, ook al vrees ik dat het slot mijner verantwoording u „Jeschurin" voor de aandacht zal roepen, die, toen zij vet geworden was, achter uit sloeg; of een enkele zwaarmoedige, bij het hooren van het eindcijfer zal zeggen: „Is *dat* Naomie?"

Laat mij eerst in zijn welvaart roemen:

in 1887, het eerste jaar, verantwoordde ik een bedrag van *f* 200,67.

in 1888 klom de ontvangst met circa *f* 58.—, zoodat er toen *f* 258,48½ in kas kwam,

in 1889 was de aanwas minder forsch, wij gingen slechts met *f* 21.— vooruit; doch in dit boekjaar, als om zich te wreken op die geringe vooruitgang, wijst de uitkomst van mijn huidige rekening een vermeerdering aan van *f* 75.—, zoodat ik thans een ontvangst te melden heb van *f* 354.36.

Doch laat mij u de zaken punctueel als op de vingers voortellen, opdat gij moogt weten *hoe* die schat in mijn kas druppelde, hoe hij er weer uitstroomde en in mijn kas een BEER overbleef, dien ik gratis aan de vergadering zal vertoonen.

Mijn rekening is als volgt:

(Met weglating van de rekening deelen wij alleen deze uitkomst mee: Tegenover een ontvangst van *f* 354,36 staat een uitgaaf van *f* 387.40½, zoodat er een tekort was van *f* 33.04½.)

De Penningmeester vervolgde aldus:

Ziedaar nu den Beer, brullende in mijn ledige kas — een tekort van *f* 33.— ruim.

Wellicht hebben sommigen lust hem eens bij den tand te voelen, vragende: vanwaar dit verschil? want als wij dit tekort optellen bij de meerdere ontvangst van pl. m. *f* 70.—, dan beloopt het verschil een honderd gulden; toch reisden het vorige jaar even als nu drie broeders.

Om dit precies te zeggen en te weten, moet men beide rekeningen naast elkander zien, waartoe natuurlijk de gelegenheid is — doch in groote trekken kan ik er wel iets van zeggen. Onder meer dit:

't Vorige jaar reisde br. v. d. Baaren slechts 10 weken, nu 13, dit maakt in zijn salaris een verschil van *f* 24.—.

Br. Hesselink reisde 11 weken tegen nu 13 en ontving *f* 5.— in plaats van *f* 4.— per week salaris, dit maakte een onderscheid van *f* 21.—. Ook br. Kremer ontving *f* 5.— in plaats van *f* 4.— over 13 weken, dit bracht een verschil van *f* 13.—. Alzoo werd aan salaris voor de Evangelisten dit jaar meer uitgegeven de som van . . . . . . *f* 58.—

Ook hadden de broeders dit jaar . . - 35.40
aan reiskosten meer, veroorzaakt door
den langeren duur der reis en de grootere uitgestrektheid van het veld dat
zij bearbeiden. Een en ander samen ———
genomen maakt reeds een som van *f* 93.40

Voor de Vice-Secretaris br. v. Beek en mij, die meestal dit werk regelden, ligt hierin wel de gulden les:

Zet de tering naar de nering
Anders krijgt de nering de tering.

Het brullen van dezen Beer evenwel kan niet den jubel doen verstommen die onze cijfers uitgalmen. Hoe belangrijk is de vooruitgang in de ontvangst van *f* 70.— meer; hoe aanzienlijk is een bedrag als dit jaar uit die simpele cent verzameld is; een bedrag toch van vierdehalf honderd gulden. Wie had zulks durven hopen. Soli Deo Gloria! Gode alleen de eer!

Nog zij opgemerkt, dat in het Traktaat-Depôt nog 300 traktaten en 109 boekjes voorhanden bleven, te zamen eene waarde vertegenwoordigende van pl. m. *f* 5.—.

Nu volgt mijne administratie betreffende het

Weezen-Fonds.

Hierover kan ik kort zijn. Een klerk behoefde ik er niet om aan te schaffen, een brandkast evenmin — de gelden, aan het fonds behoorende, werden nog steeds wederrechtelijk door den vroegeren beheerder onder zijne berusting gehouden.

Evenmin werd ik lastig gevallen door aanvragen. De Gemeenten wisten er was niet. Ook meen ik dat er alleen in de Gemeente Hengeloo weezen zijn, die naar ik meen verzorgd worden.

De staat der kas is aldus:
Ontvangst van Gemeente 't Zandt *f* 1.50.
Uitgaven geene.
Alzoo in kas *f* 1.50.
Een nest-ei zeide br. v. Beek.
Ik eindig met u mededeeling te doen betreffende het bijeengebrachte voor
't bekende doel.
Zoo als bekend is werd op tweeërlei wijze daarvoor geld bijeengebracht. 't Eene bracht *f* 55.55½ bijeen, 't andere *f* 39.58, samen *f* 95.13½.
Zoo de cijfers die ik u voorlas spreken, deze zijn zeker de welsprekendste van allen. Ik zal hunne spraak niet vertolken, de ingewijde roept mij toe: „Ik weet het ook wel, zwijg gij stil."
Er bleef een tekort van *f* 68.84, hoe moet dat??
Jammer dat de lijst van de gemeenten, die voor 't bekende doel inzamelden, zoo onevenredig is. Ware de zaak overal met energie aangegrepen, er was van geen tekort sprake geweest. Stonden wij voor onze zondagschoolklas wij zouden enkele Gemeenten toeroepen: Van voren af aan!
En hiermede eindig ik mijn verslag, den Heere God dankende voor de gelegenheid en lust die Hij mij schonk Hem in dit werk te dienen, alsook deze vergadering, die mij met haar vertrouwen vereerde.
Laat ons, broeders, goeden moed behouden! Laat ons goed doende niet vertragen, want te zijner tijd zullen wij maaien, zoo wij niet verslappen. Ik heb gezegd.

Predikende steenen.

Velen onzer lezers hebben misschien wel eens iets gehoord van de opgravingen, die in het belang der wetenschap of der oudheidkunde gedaan worden, veelal daar, waar oude, ook meestal in den Bijbel vermelde steden, verwoest of diep in de aarde begraven liggen. Vooral in Assyrië, Babylon en Egypte vondt men daartoe een vruchtbaren bodem. En het is opmerkelijk, dat in onze eeuw van verlichting, maar in welke helaas het ongeloof zoo vele hoofden en harten verduisterd heeft, juist zoo menigerlei voorwerpen als uit des aardrijks schoot zijn te voorschijn gebracht, die als doode predikers tot de levende menschen spreken en de bijbelsche verhalen des Ouden Testaments krachtig bevestigen.
Iets merkwaardigs uit den laatsten tijd verhaalt de Egypteoloog Dr. Brugsch in de „Deutsche Rundschou", dat zeer de aandacht van elken bijbelonderzoeker verdient. In Januari l.l., schrijft Dr. B. ongeveer, werd er in de nabijheid van Laxor in Egypte (ter plaatse waar eens het oude Thebe met zijn 100 poorten lag) een tafel of steen gevonden, beschreven met hieroglyfen-schrift, waarin iemand, Chitbet genaamd, menige belangerijke bijzonderheid verhaalt aangaande „den nijpenden hongersnood, die eens in Egypte heerschte, naardien de Nijl gedurende zeven jaren niet buiten zijne oevers stroomde." De woorden in dien steen gegrift zijn zeer duidelijk leesbaar en laten geene andere vertaling toe. De heenwijzing naar Jozefs geschiedenis en den zevenjarigen honger ligt er duidelijk in begrepen. Dr. B. heeft het inscript zeer nauwkeurig bestudeerd en komt in zijn artikel, dat hij er over scheef, tot de conclusie, dat het volkomen echt is en dat het het werk moet zijn van een priester, die ongeveer 400 jaar voor onze jaartelling geleefd heeft. De naam van den regeerenden Faraö komt er niet in voor, dat is wel jammer; maar de zinspeling op Jozef is ongetwijfeld juist. Deze belangrijke ontdekking kan misschien weer als een nieuw middel dienen om bezwaren tegen de echtheid der historische verhalen des Bijbels weg te nemen, die zich aan moderne oogen zoo gereedelijk voordoen. Waar toch zulke wonderbare getuigenissen voor de historische nauwkeurigheid des Bijbels aan het licht komen, daar moet men toch wel noodwendig tot de erkentenis komen: hier is meer dan louter toeval. Wie weet, hoeveel nog openbaar zal worden voor volgende geslachten, en wat zal meer in staat zijn de wereld in verbazing te brengen, dan die werkelijk sterk sprekende „getuigenissen in steenen gegrift?"

St. N. v. B.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. Door 's Heeren genade gaat het der Gemeente wel.
De opkomst onder de prediking is hoopgevend, er laat zich nog al eens een vreemdeling zien, en immers het geloof is uit het gehoor?
In weerwil dat het zomer is neemt de opkomst op onze Dinsdagavond-bidstond toe.
Ook de Vrouwen-, Jongedochters- en Jongelings-Vereeniging gaat het goed.
Onze ouderling br. v. d. Baaren hervatte op Maandagavond de Zangvereeniging weer.
Ook kwam er eene Vereeniging tot stand die den naam draagt: Vereeniging tot oprichting en instandhouding van een Muziekkorps; hoewel klein en zwak, is God nogtans machtig deze gedachte, die naar wij meenen uit Hem is, te verwezenlijken.
Zondag l.l. deed eene zuster, wier man onlangs tot de Gemeente kwam, belijdenis en zal D. V. Zondag a.s. worden gedoopt. Ook smaakten wij de vreugde eene afgedwaalde zuster berouwvol tot de Gemeente te zien wederkeeren.
Onze Voorganger deelt op verschillende punten der stad honderde tractaten uit, die gretig worden aangenomen.
Ons kerkgebouw is op nieuw geverfd en gestucadoord en ziet er nu zeer netjes uit en als ook de 60 banken nog geverfd worden, waartoe op eigenaardige wijze besloten werd,*) dan zal het geheel een goed effect maken. Ook zijn wij in 't vooruitzicht een vrije toegangsweg naar den hoofdingang der kerk te krijgen (die tot groot ongerief nog ontbrak.) De daartoe benoodigde grond werd reeds door de Gemeente aangekocht. Een en ander eischt wel groote uitgaven, doch de eenstemmigheid en offervaardigheid, die er Gode zij dank, in de gemeente heerscht, maakt zulks mogelijk.
Behalve dat, huurde de Gemeente nog een tweede lokaliteit.
Bedoeld lokaaltje dat „De Goede Herder" zal heeten, staat in de Hoekstraat, juist op een ander einde der stad dan onze kerk. De kosten van dit zendingswerk worden bestreden uit een bus in de kerk die het opschrift draagt: „STADS-EVANGELISATIE," waar boven staat: „GERED OM TE REDDEN." Zoo de Heer deze bus zegent dan hopen wij tegen den naderende winter nog op andere punten der stad dergelijken arbeid aan te vangen. Heden Vrijdagavond 1 Aug. wordt D. V. het lokaaltje „De Goede Herder" door een Bidstond den Heere gewijd.
Hebben wij na al het genoemde geen reden God te prijzen en onze mede-broeders toe te roepen: „Smaakt en ziet dat de Heer goed is!"?

*) Vele Gemeenteleden namen elk voor zich de kosten van het verwen van één bank voor hunne rekening.

FOXHOL. In den laatsten tijd mochten we ons op nieuw verblijden, doordat twee zusters openlijk door den doop getuigenis aflegden van hun geloof in den gestorvenen en opgestanen Heiland.
Heerlijk mochten we, bij de eene vooral, de macht van onzen Heere Jezus Christus zien uitblinken, want in weerwil van den fellen tegenstand en de bittere vijandschap tegen het Evangelie en Zijne heilige inzettingen, die zij had te verduren, kon zij in en door de kracht van haren Heer voorwaarts gaan. Zijn Naam zij geprezen.
Ook voor ons is dit een moedgevend bewijs van 's Heeren goedkeuring over onzen arbeid, wijl Hij ons keer op keer doet ondervinden, dat waar Hij werkt, niemand of niets het kan keeren.
Voorts vermelden wij nog, met dank aan onzen God, Wiens trouw en ontferming in al zijne wegen opgemerkt kan worden, iets aangaande den voortgezetten arbeid, eens door middel van den Unie-Cent aangevangen.
Bijna twee jaar geleden reisde br. Hesseling in deze omstreken en deed huisbezoek in 't Lageland en sprak eenige keeren in een woning aan den Hamweg, een buurtschap in 't Lageland. Blijkbaar werd er eenige belangstelling *in* en behoefte *aan* het Evangelie getoond. Br. Kremer, destijds in Groningen, zette dien arbeid ongeveer een jaar lang voort, en ging er geregeld om de 14 dagen een bijbellezing houden, die steeds getrouw werd bezocht. Verschillende andere broeders namen ook nu en dan een beurt waar.
Eindelijk verminderde de belangstelling dermate, dat onze Voorganger de lezing verplaatste naar den Slochterweg bij een boer in huis. Van menschen stroomden van alle zijden scharen van menschen samen en zelfs nu, te midden van drukke bezigheden, is de woning nog altijd tamelijk gevuld met belangstellenden. Reeds is er verblijdende vrucht in een drietal menschen, die voor Jezus bogen.
Ongeveer een maand geleden ging Br. Horn van Groningen, in gezelschap van Br. Kremer, gen. buurt bezoeken. Gen. broeders smaakten het zalig genot, van te mogen zien, dat het zaad des Evangelies, hier gestrooid, uit den akker des harten van dat drietal te voorschijn kwam, in de belijdenis van zonde en schuld en in de aanname van Christus den Heer. Aan de waarheid dier belijdenis kan niet getwijfeld worden, dewijl de wereld wel getuigenis moet geven van hunne groote verandering, die door daden wordt gestaafd. De genade van onzen God komt daarvoor de lof en Zijn Naam de dank toe.
Dat de Heer hen beware in Zijne kracht zij aller bede.
Wellicht zullen we, zoo de Heer wil, binnen kort melding maken van de inwijding van een lokaaltje, ten dienste eener Evangelisatie in reeds genoemde buurtschap.
Moge zulks door 's Heeren zegen bekroond worden.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. R, Valthermond c.a. *f* 8.45, van J. K., Rotterdam *f* 6.30, van Mej. T. de W., Nieuwhorne *f* 1.30, van de Wed. S., Veendam *f* 1.30, van H. J. N., Assen *f* 3.90, van J. de H., Hengeloo, *f* 2.58.
Met dank aan de vrienden, die ons bij het incasseeren der gelden behulpzaam zijn.
N. v. BEEK.
Door br. de Hart van br. O. Beekmann en br. R. Klickmann te Londen, ieder *f* 1.70.
J. HORN.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Door br. de H. uit de Zondagsschoolbus te Hengeloo *f* 1.10.

Voor de Opleiding:

Van N. N. te G. *f* 2.—. Moge ook aan dezen arbeid door de broeders steeds in liefde worden gedacht.
N. v. BEEK.

Voor de Unie:

Door br. de Hart van br. O. Beekmann en br. R. Klickmann te Londen, ieder *f* 2.—.
J. HORN.

Voor de Unie-Cent.

Door zr. Janke de Boer op Ameland *f* 5.20.
In onze verantwoording in het vorige No. van ons blad sloop een fout, onder 1888 Ameland stond 0.00, moet zijn *f* 9.75.
J. HORN.

No. 184 15 Augustus 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Verzoen u met uwen broeder.

(*Naar het Engelsch van J. A. James.*)

(*Slot.*)

Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen:
Maar indien hij niet hoort, zoo neem nog één of twee met u: opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta.
En indien hij aan dezelve geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar.
Matt. XVIII vs. 15—17.

Is bovenstaand schriftwoord een bepaald bevel van den Heer, van waar is het, dat deze wet zoo algemeen verzuimd wordt?

1. Wij mogen veronderstellen, dat sommigen de verbindendheid van dit gebod nauwelijks toestemmen; zij ontslaan er zich van, ten minste zij trachten dit te doen, onder voorgeven, dat het een plaatselijk en tijdelijk voorschrift was, hetwelk de bestemming niet had van algemeen en voortdurend van verbindende kracht te zijn. Maar dit zal hun niet baten, want daar is hoegenaamd niets in den aard van dit gebod, of in de omstandigheden waaronder het uitgesproken werd, dat eenig bewijs van beperking in zich draagt. Hij, die op zulk eene wijs zich van *dit* gebod weet te ontslaan, weet ook middelen te vinden, om zich van alle geboden te ontslaan. Het *is* een gebod; een gebod voor ons, en men kan er zich niet aan onttrekken, tenzij door Hem te weêrstaan, die het gegeven heeft. Wij mogen beproeven wat wij willen, onze tegenwerpingen zullen niemand voldoen, al roepen wij ook, dat dit een gebod was voor de Joodsche Synagoge en niet voor de Christelijke gemeente.

2. Het algemeene onbruik, waarin dit gebod geraakt is, wordt door ieder persoon in het bijzonder als eene voldoende reden aangezien, om zijn misbruik te kunnen verontschuldigen. Zoo is het algemeen verzuim de oorzaak van bijzondere ongehoorzaamheid, en bijzondere ongehoorzaamheid houdt, op hare beurt, het algemeen verzuim weder in stand. Er is eene treurige geneigdheid in ons, om den grooten hoop na te volgen in kwaad te doen, en in de gedachte dat wij eene *menigte* volgen, eene verontschuldiging voor die volgzaamheid te vinden. Er is nog al een dringend gevoel van verplichting en eene zekere mate van zedelijken moed noodig, om in het vervullen van onze roeping ons te onderscheiden. Ongelukkig genoeg is de geestelijke toestand van de Gemeente over het algemeen niet zoodanig, dat hare leden elk voor zich er naar streven, om ook slechts eene matige hoogte van persoonlijke vroomheid te bezitten. Wij brengen onze eigene zielen groot nadeel toe, door ons niet met Gods woord, maar met ons zelven te vergelijken. Het is geene verdediging, geene verontschuldiging, noch zelfs eene vergoeding voor onze fouten, te kunnen zeggen: onze medechristenen doen even zoo; en waarom zouden wij het dan niet mogen doen? Indien dit in het eene geldt, geldt het ook in het andere; en indien dit oorbaar is in eene kleine overtreding, zoo is het dat ook in eene groote. De Gemeente kan nooit in de volmaking toenemen, wanneer hare onvolmaaktheden op die wijze een zeker recht op instandhouding bekomen. Ach! mocht iedereen, wiens oog over deze bladzijden gaat, tot zich zelven zeggen: „Ik zal beginnen met dit voor„schrift eens in beoefening te brengen. De „eerstvolgende gelegenheid, waarbij ik beleedigd „word, zal ik tot mijnen broeder alleen gaan, „en hem in de zachtmoedigheid der wijsheid, „die van boven is, over zijne zonde onder„houden. Het is meer dan tijd, dat hiermede „een aanvang gemaakt wordt, en wie dan „volgen moge of niet, ik voor mij wil dan de „eerste zijn." Mocht iedereen, die beleedigd is geworden, en die, in zijne gegriefdheid of gekwetstheid, thans in stilte over de beleediging broeit, aanstonds het besluit opvatten, om deze gelijkvormigheid aan het algemeen gebruik af te werpen en naar zijnen beleediger te gaan! Slechts weinige voorbeelden van dien aard zouden er noodig zijn, om het gebod wederom in het leven terug te roepen en van kracht te doen zijn.

3. De kracht van het beleedigd gevoel, of indien men zoo wil, alleen de diepe indruk, welken de ontvangene beleediging gemaakt heeft, weêrhoudt menigeen van de gehoorzaamheid aan dit gebod. Het gemoed is ontroerd, en zijne bewegingen zijn zoo hevig, dat zij de koelere rede den toegang versperren, en den invloed der godsdienstige beginsels verlammen. Hoogmoed, toorn, wrok hebben de ziel bemachtigd en verhinderen de werkzaamheid des verstands en de beoefening der zachtmoedigheid. Somtijds zijn er verzwarende omstandigheden, die de beleediging vergezellen; zij kan een bewijs geweest zijn van de snoodste ondankbaarheid; zij kan de duidelijkste sporen van opzettelijke kwaadwilligheid dragen; ja, zij kan eene daad der schandelijkste onrechtvaardigheid en trouweloosheid zijn. In al die gevallen zegt de beleedigde partij met Jonas: *Billijk is mijn toorn ontstoken, ter dood toe.* Zij is dan zoo geheel en al verdiept in haar gevoel van het aangedane kwaad, dat zij er niet aan denkt een onderhoud te hebben met den kwaaddoener. De gedachte zelve van hem te zien, te ontmoeten, te spreken, is reeds ondragelijk. „Hem te „zien!" roept het verontwaardigd gemoed, „ik mag hem onder mijne oogen niet zien! „Liever ging ik honderd uren ver, om hem te „kunnen ontwijken! Hem te zien! Tot hem te „gaan! Ik vertrouw mij zelven niet in zijne te„genwoordigheid: want ik zou mijne eigene han„den niet meester zijn, veel minder mijne tong. „Neen, zoo ik hem ooit ontmoet, dan zal het „zijn voor de vergadering der gemeente of voor „de rechtbank." Bedaard, mijn vriend, bedaard! Luister naar de stem van Hem, die op het meer Genesareth tot de stormen zeide: *zwijgt, weest stille!* Zeker, in zulk eene gemoedsstemming doet gij beter van niet tot hem te gaan. Gij staat zelf in brand, en zult hem er bij in brand steken. Maar ik bid u, temper den gloed uwer ziel. Het is zoo; gij zijt beleedigd, zwaar beleedigd; wij stemmen het u toe: want ware het niet zoo, dan zou er geene sprake kunnen zijn van Christelijke verdraagzaamheid en vergevensgezindheid. Maar dit verontschuldigt de onstuimige hartstochten niet, waaraan gij toegeeft. Hebt gij zelf niet menigmaal misdaan, is het dan ook niet tegen menschen, dan toch tegen God? Betaamt het *u* aan al deze driften en aan dit wraakgevoel toe te geven? Volg mij naar Golgotha! Zie op het kruis! Merk op, wie daar bloedend hangt, en voor wien Hij daar hangt! Kunt gij, met dit schouwspel vóór u, de beteugeling uwer hartstochten nog langer uitstellen, en weigeren tot uwen broeder te gaan?

4. Eene andere oorzaak, waarom dit gebod verwaarloosd wordt, ligt in den hoogmoed. Wij hebben allen ons deel van deze hatelijke gemoedsgesteldheid, meer dan wij weten of vermoeden. Hoogmoed is de *moeder-zonde;* de zonde aller zonden, beide in hemel en op aarde; de zonde des duivels; de zonde, waardoor onze stamouders gevallen zijn. Hoogmoed is in vele gevallen de voornaamste oorzaak van onze verregaande lichtgevoeligheid in gevallen van verongelijking. De mensch, die licht beleedigd is, kan niet anders dan een hoogmoedig mensch zijn, en het is de hoogmoed, die zijn hart tot een ware tonderdoos gemaakt heeft, waarin zelfs de geringste vonk van beleediging overvloedige brandstof vindt. Deze zelfde gemoedsgesteldheid weerhoudt hem van de begeerte naar verzoening, of van de poging om haar te weeg te brengen. „Hoe? *ik* tot mijn broeder gaan! Wèl, laat hem tot mij komen! Hij heeft mij beleedigd, niet ik hem! Ik zou mij waarlijk vernederen, zoo ik met den hoed in de hand tot hem ging, alsof ik *zijne* vergeving noodig had

in plaats van hij de mijne!" — Stil, mijn vriend! Zijt gij een Christen? Belijdt gij, dat gij vergeving van God ontvangen hebt? Zijt gij den Heere Christus gehoorzaamheid schuldig, en belijdt gij zulks? En kunt gij dan op deze wijze spreken? Uzelven te verlagen! Neen, zeg liever uzelven te verhoogen! Door dit gedrag wordt gij juist een navolger Gods. Gij rijst in zedelijke waarde onberekenbaar boven den beleediger. Wat zegt Salomo? „*Wie traag is tot toorn, is beter, dan de machtige, en hij, die zijne ziel bezit, dan hij, die eene stad inneemt.*" „Van al mijne veroveringen," zeide de stervende keizer Valentinianus, „is er slechts ééne, die mij nu vertroost; ik heb mijnen ergsten vijand overwonnen; namelijk mijn eigen boos hart." En Cato, een heiden, placht te zeggen: „Hij is de roemwaardigste krijgsoverste, die zijne eigene hartstochten te beteugelen weet." En dan zal zulk eene beteugeling onzer hartstochten, waardoor wij tot onzen broeder gaan en vereffening van geschil begeeren, eene *verlaging* heeten? Waarlijk, dan mogen wij nog bij heidenen ter schole gaan, om betere beginsels te leeren!

5. „Het zal niet baten of ik al tot hem ga. „Ik ken hem, en het zal hem slechts verbitte-„ren en de zaak nog verergeren." Ziedaar het gewone voorwendsel, waarmede men den onwil, om zijne christelijke roeping te vervullen, verontschuldigt. Maar hoe weet gij dat, voordat gij het beproefd hebt? Zekerlijk, het zal niet baten, wanneer gij het op eene onbehoorlijke wijze doet; dan zal het zelfs schaden. De beleediger zal op zijne beurt verbitterd worden, wanneer gij verbitterd tot hem gaat. De hartstochten zijn aanstekend; de booze gemoedsbewegingen zijn zelfs zeer snel aanstekend, de goede in zekere mate. Al baat het ook in vele gevallen niet, dit gebod des Heeren op te volgen, zoo kan het toch in uw geval nog baten. — „Neen, het zou niet baten!" — Hoe, indien het dan ook al van geen nut is voor den beleediger, zoo kan het van nut zijn voor uzelven. Wordt hij er ook niet beter door, zoo kunt gij er toch beter door worden. Kunt gij hem ook niet onderwerpen, zoo kunt gij toch Christus eeren. Al zijt gij ook niet gelukkig in uwe poging, zoo zult gij toch een voorbeeld geven, hetwelk misschien van gelukkiger gevolg zal zijn voor anderen, die het navolgen.

6. „Het is zoo lastig; en waarom zouden wij ons al die moeite op den hals halen?" Ja, dat is zoo; het zal een weinig van uwen tijd en van uw gevoel ten offer vorderen. Het zal veel nadenken en zorgvuldigheid van u vereischen, opdat gij bewaard wordt van het kwade nog erger te maken; en ik zeg u wederom, dat, indien wij de moeite niet nemen, om de gloeiende kolen uit te dooven en de vlam te blusschen, wij dan beter gedaan hadden, de zaak in het geheel niet aan te roeren. Wij stemmen dus toe, dat de zaak moeite en tijd kost. Maar zijn niet vele andere plichten moeitevol? Kunnen wij als Christenen zonder moeite leven? Kunnen wij zonder moeite in den hemel komen? En is het dan niet al de moeite, die daartoe gevorderd word, waard? Is het niet eene goede zaak, onzen dwalenden broeder tot betere gedachten te brengen? Is het niet eene goede zaak, ons eigen gemoed tot vrede te leiden?

7. Men heeft dikwijls als reden van verontschuldiging aangevoerd, dat het de plicht van den beleediger is, de eerste schrede tot verzoening te doen, en dat niet wij tot hem, maar hij eigenlijk tot ons moet komen, aangezien de Heere zegt: *Zoo gij dan uwe gave zult op den altaar offeren, en aldaar gedachtig wordt, dat uw broeder iets tegen u heeft, laat daar uwe gave voor den altaar, en ga heen, verzoen u eerst met uwen broeder, en kom dan en offer uwe gave.* (Matth. V: 23, 24.) Uit deze woorden, zoowel als uit den aard der zaak blijkt het duidelijk, dat degene, die eene overtreding begaat, door zijne bekentenissen de eischen van den beleedigde behoort te voorkomen. Maar gesteld, dat hij dat niet doet, dan wordt het *uwe* roeping het eerst tot hem te gaan. De Heidensche wijsgeer Seneca zeide eenmaal: „Wanneer anderen den twist begonnen hebben, begin gij dan den vrede." Somtijds toch verdient de beleediger vergiffenis, maar durft hij haar niet vragen; hij vraagt haar misschien alleen door eene stilzwijgende houding, maar waaraan zijn innerlijke wensch duidelijk te bespeuren is. Welnu, kom dan zijne beschroomdheid, zwakheid en bevreesdheid te gemoet. Hij is er meer toe geroepen om den eersten stap te doen dan gij; maar evenwel, gij kunt dien gemakkelijker doen dan hij. Hij is niet altijd zeker van den goeden uitslag, gij daarentegen wel. Voor hem ligt er altijd eene vernedering in, voor u niets dan eer. Hij moet er altijd iets bij verliezen, gij wint er in elk geval bij. Hij heeft eenen moeielijken weg op te klimmen, gij behoeft dien slechts af te dalen. Door zoo te doen, volgen wij God na, die ofschoon dikwijls en zoo oneindig door ons beleedigd, echter gedachten des vredes over ons gehad, en gezanten des vredes en bedienaren der verzoening tot ons gezonden heeft. Wij kunnen geene betere drangredenen tot vreedzaamheid aanvoeren dan deze; er ligt voor u geene schande in, wanneer gij vrede aanbiedt aan den broeder, die u beleedigd heeft, vermits God, die zoo zwaar door u is beleedigd geworden, even zoo met u gedaan heeft. En gij treedt waarlijk niet buiten uw fatsoen, wanneer gij de verzoening begeert met iemand, voor wien Christus gestorven is. Gij zijt, ik herhaal het, in liefde aan de ziel van uwen broeder verbonden, wiens berouw gij gemakkelijk kunt uitlokken door uwe aanbieding. Bedenk, dat gij geroepen zijt, zijne terugkeering niet te verzwaren, maar gemakkelijk te maken. Gij vestigt daardoor uw eigen recht op des te beter grondslag, en gij brengt u zelven in des te grooter genade bij God en menschen. Gij doet het werk van God; gij doet voordeel voor uwe eigene ziel. Gij draagt vergeving, en mildheid, en barmhartigheid voor u uit. En wie moet er niet naar jagen en streven, om de eerste te zijn in het brengen van vergeving, en van eene goede boodschap des vredes en der vreugde?

Houdt daarbij in gedachte, dat de dood u ieder oogenblik overkomen kan. Gij twist in den morgenstond, en het kan zijn, dat gij sterft eer de avond daalt; haast u dus tot verzoening, uit vreeze, dat uw toorn langer mocht duren dan uw leven. Het was eene groote overwinning, die Euclides eenmaal op zijnen broeder behaalde, toen deze op zekeren tijd in toorn uitriep: „Laat mij sterven, zoo ik niet gewro-„ken word!" — „En mij, antwoordde Euclides: „laat mij sterven. indien ik niet met u ver-„zoend word." Dit schoone antwoord had de gewenschte uitwerking; zij werden dadelijk vrienden, om nooit weêr vijanden te worden. Het is eene schande, wanneer wij door Heidenen overtroffen worden; en vooral in die genade, welke het sieraad en juweel onzer Godsdienst is, d. i., in onzen vijanden te vergeven, den toorn te stillen, kwaad met goed te vergelden, gebeden in plaats van vervloekingen te geven, en grove behandelingen met vriendelijke bejegingen te beantwoorden. Dit is evenzeer de roem van het Christendom als het Christendom zelf de roem der wereld is.

In al deze zaken mogen wij bedroefd zijn over het, helaas, maar al te zeer heerschend verzuim van dit schoone voorschrift, hetwelk zoo geheel berekend is om den vrede in Sion te bevorderen. Een ieder, die de gemeente Gods lief heeft, behoort hieraan zijne bijzondere aandacht te schenken. Ik zou niet weten, hoe hij anders in waarheid voor het welzijn der gemeente kan bidden, ja zelfs hoe hij zijne eigene rust, heiligmaking, en zaligheid hartelijk begeeren kan.

In welke verhouding moet de Gemeente van Christus staan tot de Sociale kwestie onzer dagen? *)

I.

O, zie eens! Gemeente — 't gevaar is zoo groot,
Of ge ook reeds den vijand hebt binnen genood.

De Sociale kwestie treedt hoe langer hoe meer op den voorgrond, en daarom onwillekeurig ook binnen de grenzen der Gemeente van Christus.

De Sociale kwestie of strijd is de strijd tusschen kapitaal en arbeidskracht, of liever, tusschen werkgevers en werknemers, tusschen bezitters en nietbezitters, tusschen gezagvoerders en onderdanen, en in den diepsten grond tusschen den ontaarden mensch en zijnen Formeerder. Die strijd nu krijgt naar de meening van velen in onze dagen hoe langer hoe meer recht van bestaan, en wordt dientengevolge ook hoe langer hoe meer algemeen, hoe langer hoe heftiger; ja neemt eene eerste plaats in onder de gesprekken van den dag. In vele nieuwsbladen worden het hoofdartikel gedurig daaraan gewijd. En daar wij nu weten, dat uit den overvloed des harten de mond spreekt, kan men gerust zeggen: die strijd neemt eene eerste plaats in in de harten van vele menschen. Armen en rijken, geleerden, edellieden en overheidspersonen, ja zelfs koningen en keizers, denken, spreken en schrijven er over. Deze om den strijd te beteugelen, gene om met alle macht het vuur op te stoken. Men beraadslaagt samen en men wendt middelen aan; maar het schijnt ons toe, dat vele middelen niet beter zijn dan de kwaal. Wij althans vragen schouderophalend: Zal dan de Satan den Satan uitwerpen? Voorwaar! de menschelijke rede heeft voor deze verouderde maatschappelijke kwaal niet één geneesmiddel. Zou er dan geen middel te vinden zijn? — Zeer zeker wel! maar zie, dat middel is te vernederend in 's menschen oog, die zich zelven met zooveel overleg en krachtsinspanning in de hoogte heeft gewerkt. God zelf biedt dat éene geneesmiddel, in Zijne liefde, der wereld aan. Maar door jammerlijke zelfverblinding en hardheid des harten, verwerpt men den raad Gods, en draait men den nek verachtelijk en al spottende om, of men gaat al dommelende op de oude paden voort. Dit is echter zeker: gaat men voort op eigen gekozen wegen, dan zullen de vlammen weldra — en wie weet hoe spoedig — naar alle kanten uitslaan, zoodat al wat in het verleden ligt, daarbij vergeleken, slechts kinderspel zal zijn. Het valsche licht heeft deze eigenaardigheid, dat het zijn schijnsel altijd alleen op anderen werpt.

Met een adelaarsoog bespiedt men de zonden en gebreken in andere personen of partijen; maar eigen kwaad kan men bij dat licht maar niet ontdekken. Zulk licht is inderdaad revolutielicht; want het leidt tot revolutie. Het licht Gods daarentegen dringt tot het binnenste van eigen hart door, en ontdekt den mensch allereerst zijn eigene naaktheid, verdorvenheid en opstand tegen God. Dat licht maakt den mensch afkeerig van zijn eigen bedorven hart; maar het is het ware vredelicht, dat tot den vrede leidt. Door dat eerste licht nu komt de mensch tot de meening, dat de revolutie in onze dagen hoe langer hoe meer recht krijgt van bestaan.

Men rekent het zich tot een duren plicht om elkander te moeten wijzen op de groote weelde en schreiende armoede, op tyrannieke onderdrukking en weerlooze onderdrukten, op uitzuigerij en loonslavendienst; ja ook op eigene edeldaân en anderer euveldaân; en men is o zoo behendig om anderen bij het opsommen van deze dingen een vergrootend lorgnet op den neus te zetten, opdat de revolutie-vonk, reeds in het paradijs outstaan, toch maar zou worden aangeblazen.

Te Wapen, te Wapen! die kreet hooren wij schier overal, niet om nog dadelijk slag te leveren, maar alleen om den vijand ontzag in te boezemen; om hem daarmede te kennen te geven: schik u naar ons, of als ge niet met ons rekent, reken er dan gerust op dat ge met de kracht van onzen arm en met de voortreffelijkheid onzer wapenen kennis zult moeten maken.

---

*) Dit stuk ontvingen wij ter plaatsing van een broeder, die in zijne woonplaats (Hengeloo (O.), voorzitter der voor nog niet langen tijd aldaar opgerichte afdeeling van Patrimonium is. Ook wij wenschen met den schrijver, dat de oogen van vele onzer broederen er door mogen ontsloten worden om, vooral op plaatsen als Hengeloo, waar de sociale woelingen zich steeds meer en spookachtiger vertoonen, mogen opengaan, en zij ernstig waken en over de vragen des tijds nadenken. Overeenkomstig den wensch van den schrijver zullen we gaarne aan elke afdeeling der genoemde vereeniging de Nos. van ons blad zenden, in welke deze stukken voorkomen. RED.

Overal ontwaren wij gereedmaking en voorbereiding tot dien grooten strijd. Een strijd ter eener zijde om eigen eer en grootheid, en ter anderer zijde om een menschwaardig bestaan; met het ideaal om op de ruïnen dezer maatschappij, zich zelf een paradijs te stichten.

Hoogmoed is tot Veldmaarschalk gekozen, zelfzucht tot Generaal, haat, nijd en afgunst tot Officieren. Maar zegt ge misschien: Voor zulke heeren, afkomstig uit het rijk des verderfs, zal toch de gemeente van Christus geen respekt hebben? Verklaarde vijanden van den Heere Jezus Christus zullen toch in het midden Zijner Gemeente niet geduld worden? De Meester heeft dit immers uitdrukkelijk verboden? Zeer zeker! maar die heeren komen ook onder eene andere vlag de Gemeente binnen: menschenliefde, recht, vrijheid, gelijkheid en broederschap, zulks staat met schoone letteren in hun vaandel geschreven; en om de eenvoudigen of minkundigen des te beter te kunnen misleiden, ontzien zij zich niet om er met gulden letteren den naam *„Jezus”* in te plaatsen. En daar nu onder zulke droeve misstanden de christen-werkman niet het minst moet lijden, moet het ons inderdaad niet verwonderen, dat men den vijand, die uitzicht geeft op verbetering, wel eens als een redder begroet, en hem deswege verwelkomt. Niemand zegge: „ik zal mij wel wachten.” Er bestaat voor rijken en armen groot gevaar, om met den revolutiestroom meegevoerd te worden, en dan worden de harten wel vervuld met vuur, maar het is vuur uit den afgrond, maar niet het vuur des Geestes, het vuur der ootmoedige liefde. Dan gaat men den weg van Kaïn in, en wordt Biliam gelijk, of Korach's medgezel. God beware ons voor het *„Wee hun,”* dat de Apostel Judas vooraf laat gaan. Hij opene onze oogen, opdat wij den vijand mogen onderkennen en in zijne kracht bestrijden.

II.

De revolutie is eene geheele of gedeeltelijke ontkenning en tegenwerking van het oppergezag des Allerhoogsten en van Zijnen gezalfden Zoon.

> Als Vorsten en volken Gods woord niet bewaren,
> Dan gaat men d'Alwijze den oorlog verklaren,
> En 't rede- en redde- en radeloos volk,
> Dat werpt zich vol wraak in een grondloozen kolk.

Hij, de Allerhoogste, heeft recht op den mensch, en in het bijzonder op de Gemeente in Christus, zijnen gezalfden Zoon. Niet alleen behooren ziel en lichaam, krachten en gaven Hem toe, maar ook deze aarde met al hare schatten. Niemand heeft het recht om hetgeen hij bezit naar eigen goeddunken te gebruiken.

Geene koningen of andere overheidspersonen hebben het recht om naar eigene willekeur het volk te regeeren. Zij zijn Gods vertegenwoordigers op aarde, en behooren mitsdien ook Hem te vertegenwoordigen. Elke wet, die zij uitvaardigen, moet ontleend zijn aan den hoofdinhoud van Gods wetboek en moet mitsdien ook dezelfde strekking hebben.

God gaf onder Israël zulke wetten, waarbij allen, niet indirect, maar oogenblikkelijk belang hadden. De armen, de weduwen en weezen werden in bescherming genomen, ja zelfs de vreemdeling werd daarin niet vergeten; aan de uitbreiding van grondgebied en oppermacht, werd door het jubeljaar paal en perk gesteld, daardoor werd de zelfzucht beteugeld en het wederkeerig belang bevorderd.

Van die standen, waardoor een muur, als 't ware is opgericht, tusschen den eenen mensch en den anderen, die allen uit éénen bloede zijn voortgekomen, is in Gods wetboek volstrekt geen sprake, integendeel: de wet streeft ontegenzeggelijk naar aller welzijn.

Wanneer nu eene overheid wetten invoert of bestendigt, waarbij de bezittenden gebaat, en het waarachtig belang der armen wordt voorbijgezien, is zulk eene wet dan niet ontleend aan het gezag van Gods tegenstander? Verklaart zulk eene overheid dan niet feitelijk aan God den oorlog? Zet zij dan zelf de deur niet open voor de revolutie? Dat toch de oogen daar meer voor mochten opengaan, dat aan den blaasbalg voor de revolutievonk door de overheidspersonen vaak het eerst en hardst getrokken wordt, tot verderf van de maatschappij, en ook tot eigen ondergang; en dat mannen van invloed en wachters op Sions muren vaak helpen trekken, of zich geene van deze dingen aantrekken. Het verwondere niemand, wanneer hij ziet, dat het volk op middelen peinst om zulk een gezag af te schudden.

De Christen evenwel mag in geen geval, dan wanneer het de verkrachting van zijn geweten betreft, het bestaand gezag verwerpen, God is Opperheer; en Hij keurt het naar Zijnen alwijzen raad soms noodig, om de zonde des volks, dat tyrannen regeeren. Hij wil dat elke zaaier maaien zal wat hij gezaaid heeft, opdat men Hem zal leeren kennen, erkennen en gehoorzamen. Ook zullen wij, als wij Hem vreezen en ons voor Zijn aangezicht stellen, van wege onze ontrouw moeten bekennen: Wij hebben als uwe kinderen de meeste schuld Heere. En dan leeren wij van harte Zijn recht erkennen, en worden door den druk geheiligd. En als wij dan zien, dat de volkeren zich opmaken, om zich te wreken, dan gevoelen wij ons geroepen, voor onze verdrukkers te bidden. De mannen der revolutie kunnen niet anders, want let er op: op dien weg kan men nooit anders dan anderen en zich zelf bedriegen en verderven.

Wanneer wij ons zelf willen wreken, dan nemen wij God het oppergezag uit de handen. Hij heeft gezegd: „Mij komt de wrake toe, Ik zal het vergelden.” Lieve broeders! God beware ons, opdat wij ons mogen wachten voor dat heillooze werk. Het leven naar eigene keuze of goeddunken, 't zij bij Overheidspersonen of onderdanen, is alzoo niets anders dan opstand tegen Gods wettig gezag. Onze Heere Jezus Christus eischt echter nog meer van ons dan de wet. De Gemeente is in eenen bijzonderen zin Gods eigendom. Gekocht en verlost door het dierbare bloed van Zijnen geliefden Zoon, heeft zij zich zelf geheel, van ganscher hart, na vrijwillige en weldoordachte keuze, Hem ten eigendom gegeven. Zij heeft alzoo volstrekt niet over zich zelf te beschikken, maar is geroepen en heeft aan zijne voeten beloofd Hem te gehoorzamen. Nu Hij heeft haar dit ééne gebod gegeven. *„Hebt elkanderen lief, gelijkerwijs ik U heb lief gehad.”* O, hoe staat het daarmede, broeders? ja, hoe staat het daarmede? De liefde is het eenige kenmerk voor de wereld van ons kindschap. Ik zou niet durven eischen, maar Jezus eischt haar. Hij zegt, dat wij haar schuldig zijn. En Hij kan onmogelijk minder van ons eischen, want dat is het leven in Zijne gemeenschap. O, vragen wij ons zelven af met ernst: Zijn ook wij den weg van Kaïn ingegaan?

Gods genade brenge ons van dien weg terug, op Zijnen weg, die ten leven leidt.

Hengeloo. J. HAVERKATE.

(Wordt vervolgd.)

ZENDING.

DE NOORD-AFRIKAANSCHE ZENDING.

In No. 180 van ons blad wezen wij op den dringenden nood met betrekking tot de geestelijke behoeften der volken in N. Afrika, en het is noodig gedurig daaraan herinnerd te worden. Wij mogen het niet vergeten, dat er nog zoo velen verstoken leven van de zegeningen des christendoms, die wij zoo overvloedig genieten, althans *kunnen* genieten, dewijl niemand hen met den Christus der Schriften bekend maakt. Dit moet ons voortdurend aansporen om te doen, wat we vermogen voor den zendingsarbeid. Onze kleine finantiëele krachten voor de zending worden thans meerendeels op een punt vereenigd — n.l. den arbeid in Noord-Afrika. Wij achten zulks ook het wijste; niet alsof de arbeid op andere deelen van het zendingsveld minder noodig of niet even goed zoude moeten geacht worden, maar wij kunnen nu eenmaal niet allen helpen. Buitendien weten we, dat God het zoo leidde, dat we ongezocht een onzer Hollandsche broeders in N. Afrika mogen werkzaam zien, terwijl eene zuster uit de Gemeente Groningen ijverig bezig is zich voor dien arbeid te bekwamen. Wel is waar, ook aan de Congo arbeidt met ijver en ten zegen eene Hollandsche zuster Mevr. Bentley—Kloekers, die ook aller hulp en voorbede dringend behoeft en verdient, maar het genootschap, door hetwelk zij met haren echtgenoot is uitgezonden, is finantiëel in den regel in eene betere conditie, dan het veel jongere genootschap voor N. Afrika.

Op dit laatstgenoemde arbeidsveld zijn thans 52 personen, zoo vrouwelijke als mannelijke, werkzaam en hebben zich verspreid over vijf deelen van N. Afrika: Marokko, Algiers, Tunis, Tripoli en Noord-Arabië. Om behoorlijk in de behoeften van die broeders en zusters en van hunnen arbeid te voorzien is er *wekelijks* f 1440.— zegge veertien honderd en veertig gulden noodig, en als ik dan zeg, dat in de geheele maand Mei j.l. slechts *f* 1510.65 werd ontvangen, zal ieder begrijpen, ook al moge de rekening over andere maanden wel iets gunstiger staan, dat hulp naar vermogen toch zeer gewenscht is. En wordt die arbeid en die opoffering reeds beloond? Zeer zeker, want het werk der zendelingen wordt steeds gezegend, zielen worden er door gered en het breidt zich uit. Br. Mensink, die eenigen tijd in Tangier vertoefde, betrok met zijn vriend en medearbeider Edwards voor eenige weken een nieuw station in eene volkrijke stad, Casa-Blanca genaamd. *) Reeds in Januari dezes jaars bezochten zij die stad, maar konden er toen nog geen voet aan wal krijgen. Nu is het gelukt, doch nu moeten ze zoo veel huishuur betalen, dat het genootschap nauwelijks de zaak aandurft. Sterke de Heer onze jonge broeders, wier ijver en getrouwheid door de bestuurders van hun genootschap geroemd wordt, en worde hun arbeid en de opoffering voor die stad rijkelijk beloond!

De arbeid in Noord-Afrika is bijzonder een werk des geloofs en, zooals dan daar van zelf uit volgt, een werk des gebeds. De mannen, die de zaak besturen in Engeland, vatten hun taak zeer ernstig op en spreken over de zendelingen, als over hunne kinderen. Verkeert de zendeling in geldelijken nood dan gaat men niet bij de menschen vragen, maar men houdt dan eene week der gebeden, gedurende welke men zich van vele lichamelijke genietingen, ja zelfs van boter op het brood onthoudt, om daarmede de zendingskas te steunen. — Broeders, wat offeren wij op voor de zaak des Heeren? Bidden alleen is niet genoeg. — — —

Treffend zijn dan ook de uitkomsten, die men als verhooring van de gebeden van tijd tot tijd ondervindt.

Lieve lezer, neemt gij ook reeds een werkzaam deel aan de zaak van Christus?

O, zie toe, dat ge niet terug blijft! En het zij gij over veel of weinig in deze wereld te beschikken hebt, laat er een deel van voor den Heer en zijn werk bestemd zijn.

St. N. v. B.

*) Voor wien br. M. eens met een brief wil verrassen zij bericht, dat zijn adres thans is: Mr. C. Mensink, Casa-Blanca, Marocco, N. Africa.

Te Cardiff (Engeland) werd op Woensdag 30 Juli l.l. eene plechtige samenkomst gehouden in de kerk der Baptisten Gemeente („Hope Chapel”). De predikant C. Spurgeon Medhurst en zijne Echtgenoote, gereed om als Zendeling der Bapt. Zend. Vereen. naar S'sing Cheu Tu, Noord-China, te gaan, zouden afscheid nemen. Rev. James Owen van Swansea, President der Baptisten Unie, leidde de vergadering. Rev. T. W. Medhurst, leeraar der bovengenoemde Gemeente, sprak zijn innigen dank uit voor God, dat het hem vergund werd te mogen zien, dat zijn zoon zijn leven gewijd had om het heerlijk Evangelie tot de millioenen van China's bevolking te gaan brengen. De scheidende broeder en zuster gaven, benevens vele interessante verhalen van den arbeid der zending, duidelijke blijken van hunne liefde voor het Chineesche volk en van hunne goede verwachting, die zij voor den arbeid koesteren. Nog verschillende broeders gaven hun hunne heilwenschen mede, die eindelijk door den Voorzitter besloten werden met een hartelijk „vaarwel” en de bekende Apostolische zegenbede.

De jongste mailberichten uit China maken melding van een monster-zendelingen-congres, te Shanghai gehouden door 450 zoo mannelijke als vrouwelijke zendelingen, verdeeld over de 18 provinciën van China, van Mantsjoerije en Mongolië, uit Japan en ook uit Britsch Indië.

Het reuzenwerk, waarover deze vergadering had te beraadlagen, was de vertaling van den Bijbel, of liever eene nieuwe verbeterde vertaling daarvan, te verkrijgen door eendrachtige internationale samenwerking, met terzijdestelling van persoonlijke of secte-opvattingen en opoffering van nationale vooroordeelen op godsdienstig gebied. Een daartoe verkozen comité zal de vertalers aanwijzen en toezicht op hunnen arbeid houden.

Voor de eerste maal zijn voor den arbeid vijf Engelsche, vijf Amerikaansche en twee Duitsche deskundigen aangewezen; hun taak zal zijn in de eerste plaats eene bijbelvertaling in de drie Chineesche dialecten te leveren, n.l. de klassieke, de half-klassieke en de Mandarijnsche schrijfwijze.

Vereenvoudiging en volmaking der tot nog toe bestaande Chineesche vertalingen staat boven aan het program dezer comité's, die later door talrijke andere zullen worden aangevuld; bovendien zal een beroep worden gedaan op de geheele Christen-wereld, om nog een duizendtal zendelingen ten behoeve van het Oosten uit te zenden, om den verrichten arbeid te helpen verspreiden in het onmetelijk gebied van het Hemelsche Rijk en zijne aanhoorigheden.

De oudste der aanwezige missionnarissen was meer dan 30 jaar in China werkzaam.

De vier broeders in het krankzinnigenhuis.

Er is een Godsgericht, een diep ontroerend feit,
Op Eng'lands grondgebied geschied. Het spreekt met majesteit:
„God straft gewis het kwaad, en wreekt eens elke zonde,
Hier niet verzoend, geboet in Jezus bloed en wonden."

't Was Zondag, 't druk gewoel der groote wereldstad
Was door den Sabbatsrust, dien onwaardeerb'ren schat
Voor 't Godelievend hart, op plein en straat vervangen,
En 't loflied steeg omhoog in dank'bre Psalmgezangen,
En 't dierbaar heilwoord klonk uit 's achtb'ren leeraars mond,
Dat 't welbehagen Gods en vrede op aard verkond.

Het plechtig Amen sloot des leeraars vuur'ge rede.
Maar welk een helsch rumoer verstoort op eens den vrede
En naakt het Godsgebouw, en stort ter kerkdeure in,
En tuimelt woedend voort met helschen lust en zin?
Zijn 't menschen? Ja, helaas! het zijn natuurgenooten,
't Zijn broeders, vier in tal, uit ouders voortgesproten,
Die vroom van hart en zin, hun kroost door woord en leer,
Door voorbeeld en gebed eens leidden tot den Heer.

De dood nam de ouders weg en 't woelig zeemansleven.
Verdreef zoo meen'ge les, aan moeders schoot gegeven;
En boosheid, drank en spel voltooiden 's Boozen werk,
En last'rend staan zij daar aan d' ingang van de kerk.
„Nu zullen wij voor goed dat fijn gespuis verstoren."...
Maar op denzelfden stond laat de orgeltoon zich hooren,
En 't plechtig lied vangt aan dat Jezus roemt en eert;
Het is het zelfde lied door moeder hun geleerd.

Zij zien elkander aan en willen voorwaarts treden...,
Maar 't oordeel Gods slaat hen verplett'rend door de leden:
Zij staan daar sprakeloos met neergebogen hoofd,
Getroffen door Gods wraak, en van 't verstand beroofd.

Ontroerend is 't verhaal, te treffend om te malen,
Hoe men hen later vond in een van Bedlams zalen;
Met één gelijken trek in 't strak en dof gelaat,
Zit elk daar zwijgend neer tot 't uur van middag slaat.
Dan zien ze elkander aan door één gevoel gedrongen,
En heffen 't loflied aan, in 't Godsgebouw gezongen,
En hun als kind geleerd aan moeders schoot weleer;
En zwijgen dan op nieuw tot d' and'ren middag weer.

Niet altijd volgt reeds hier de straf,
Op elke booze daad.
En menig zondaar daalt in 't graf,
Eer 't uur des oordeels slaat.
Dan dekt een sluier zwaar en dicht,
De booze daad tot 't jongst gericht,
Dat oud nog jong ontgaat.

Maar vangt het oordeel hier reeds aan,
Dan wordt den mensch geleerd:
„Zoo zult gij allen eens vergaan,
Indien ge u niet bekeert;"
Dan spreekt Gods majesteit met kracht:
„Die Mij versmaadt wordt licht geacht,
Die mij vereert, geëerd."

O, vlucht tot Jezus, wie gij zijt,
Zoo spoedig is 't te laat,
Dan dekt u Zijn gerechtigheid
Als 't uur des oordeels slaat.
Hoe eindloos groot uw zonde zij:
Zijn bloed maakt met een vrijheid vrij,
Die slechts voor God bestaat.

A. van Rijn.

GEMEENTENIEUWS.

STADSKANAAL. Wij mogen in ons gemeentelijk leven en in onzen arbeid kennelijk den zegen onzes Gods ondervinden. De liefde van God, die in onze harten uitgestort is door den H. Geest, die ons is gegeven, bindt ons samen en spoort ons tot het werk des Heeren aan. En wij bidden van God, dat zulks steeds meer onder ons moge worden als ook in al de Gemeenten onzes Heeren.

Op Zondag 3 Aug. werden 2 jonge zusters, leden onzer Jonged.-Vereeniging, op hunne belijdenis van den Christus als haar Zaligmaker, gedoopt. Moge haar voorbeeld velen wekken!

GRONINGEN. De zuster, waarvan wij in onze vorige mededeeling spraken, werd op Zondag 3 Aug. gedoopt. Zij mocht de „goede belijdenis" onder vele getuigen betuigen, want een talrijke schare vulde ons kerkgebouw, wat den Voorganger gelegenheid gaf het goed recht van den Doop der geloovigen in het licht te stellen.

't Lokaaltje „De goede Herder" werd op 1 Aug. geopend; ook werd er een Zondagschool aangevangen.

Woensdag 6 Aug. werd met circa 100 kinderen der Zondagschool een alleraardigst „buiten-feest" gevierd. Na gebed en lied trokken de kleinen 3 aan 3 uit de kerk zingende door eenige straten. Vervolgens door 't sterrenbosch naar een der speeltuinen buiten de stad. Wat een pret bij 't spelen aan schommel, ringen, rekstok, enz. Alles liep in de beste orde af. Dat er voor versnaperingen gezorgd was is licht te begrijpen.

Op Donderdag 7 Aug. kwam uit den boezem der Gemeente een Zondagschool-Vereeniging tot stand, waarvan de Voorganger tot Directeur, br. v. d. Baaren tot Secretaris en br. Sijsling tot Penningmeester werden gekozen.

SPROKKELINGEN.

De ware grootheid van ontwikkelde mannen is, dat zij niet weten, waar hunne grootheid eigenlijk in bestaat, en daarin bestaat de kracht van groote helden in het rijk Gods, dat zij zich hunne zwakheid bewust zijn en die gevoelen. Neits.

Een goed antwoord. Een predikant vroeg aan een pas bekeerde jongen: „Tracht de duivel u niet wijs te maken, dat ge geen Christen zijt! „O ja, somwijlen doet hij dat wel." „En wat antwoordt gij hem dan daarop?" „Ik antwoord hem" zei de jongen, die een vurige geest bezat, „dat het hem eigenlijk niets aangaat of ik een Christen ben of niet."

Nooit vergeten. De predikant Newton, wiens geheugen in zijn ouderdom zeer verzwakt werd, placht te zeggen: „wat ik ook vergete, toch nooit, dat ik een groot zondaar en Jezus Christus een groote Heiland is."

Teleurstellingen aan den eenen, en verrassingen aan den anderen kant doen zich gedurig aan ons voor, als een gevolg van onze kortzichtigheid en de onmogelijkheid om in de toekomst te blikken. De Heere, voor wien ook de toekomst een geopend boek is, en „wien al Zijne werken van eeuwigheid bekend zijn" kent noch teleurstellingen, noch verrassingen. Immers Hij bestuurt alle dingen naar den raad van Zijn heiligen wil. 't Is ons niet altijd mogelijk de wijsheid van dat Godsbestuur ook in de geschiedenis der volken te doorgronden, maar eenmaal zal ook het duistere daarin licht worden voor den nu benevelden blik.

St. N. v. B.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding:
Voor br. K. te F. van br. W. K. *f* 2.00, idem van zr. K. K. *f* 0.50.
N. v. BEEK.

Voor de Zending:
Groningen. Uit de Zendingsbus der Gemeente *f* 8.06. J. HORN.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. v. D. te 't Zandt *f* 13.00, van M. M. te Zijldijk *f* 0.65 ('89), nog van br. K. te Foxhol *f* 0.65, nog van J. R. te Valtermond *f* 1.30, van E. v. d. S. te Haarlem *f* 4.45, van v. d. K. te Musselkanaal *f* 0.65 ('89), van H. J. t. H. te Zutphen *f* 9.57. N. v. BEEK.

BERICHTEN.

Zondag 31 Augustus, 's avonds 5 uur, hoopt br. de Hart van Hengeloo zijn dienstwerk in de Gemeente te Sneek te aanvaarden, daartoe ingeleid des morgens ten half tien ure door br. Horn van Groningen.

Over drie dagen

wordt de Statistiek der Gemeenten naar Engeland gezonden, die nog geen opgave deden, verzoeken wij, dat ze zich haasten zulks te doen:

1. Het getal leden.
2. „ „ Stations, waar gewerkt wordt.
3. „ „ Zondagscholen.
4. „ „ Zondagschoolkinderen.
5. De naam van den Voorganger of Leider der Gemeente.

Deventer, 15 Aug. '90.
Adres: B. ROELES. Secr. der Unie.

ADVERTENTIËN.

Snelpersdruk. — T. Uchtman. — Groningen.

No. 185 1 September 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

MANASSE. (2 Chr. 33.)

„Een eenig zondaar bederft veel goeds." „Eén doode vlieg doet de zalf des Apothekers stinken." Pred. 10 v. 1.

Wanneer ooit dit woord tot zijn recht en vervulling is gekomen, is het wel met den koning van Juda, wiens naam hier boven is genoemd. Zoon van den vromen Hiskia, reeds jong tot de regeering geroepen, verdierf hij niet alleen het goede, dat zijn vader had gedaan; maar deed ook erger dan de heidenen, en deed Juda dwalen, totdat God hem vernederde en de koning van Assur hem wegvoerde in koperen ketenen. Toen erkende Manasse dat de Heere God is. God laat zich verbidden en herstelt hem in zijn rijk, waarop Manasse de altaren en vreemde goden wegdoet. Niettegenstaande zijn berouw en wederkeeren tot God keert zich de toorn des Heeren niet af van alle tergingen van Manasse. (2 Kon. 23 v. 26. 2 Kon. 24 v. 3, 4.)

Belangrijke geschiedenis, vol waarschuwing en groote lessen.

Bij de troonsbeklimming van Manasse bevond Juda zich zoowel op godsdienstig als staatkundig gebied in vrij goeden toestand. Jehiskia had gedurende zijn 29jarige regeering den dienst van Jehova hersteld en het land was vrij van de Assyrische overheersching, daar het onder Achaz aan onderworpen was geraakt, en staat er geschreven (2 Chron. 32 v. 27—30) „Jehiskia had rijkdom en eer en had voorspoed in al zijn werk. Maar Manasse verdierf dit alles, doende meer gruwelen als de heidenen, ontheiligde den tempel met afgodsbeeld en altaren en vervulde Jeruzalem met onschuldig vergoten bloed." — Treurige toestand. — Volgens de overlevering werd de profeet Jezaja door hem gedood, en zeker was bij het onschuldig vergoten bloed, waarom de Heer niet wilde vergeven (2 Kon. 24 v. 4) zeer veel van de godvreezende mannen uit de dagen van Hiskia, die zijn daden afkeurden en getuigden tegen de afgoden en afval van den God der vaderen. Kon het erger. De nazaat van David, de man naar Gods hart, de zoon van den vromen Hiskia verdierf het alzoo.

Neen, geen afkomst of geboorte waarborgt voor afval en zonde waar de ziel niet is gereinigd door het geloof en het hart God niet vreest. Niet de overtuiging of wetenschap dat God, de God onzer vaderen is, maar de zekerheid, dat God onze eigen God is, doet weêrstand bieden en de overwinning behalen over de aanloksele der wereld en verleidingen der zonde. Maar de schuld is zwaar, zeer zwaar in zulke gevallen. Juist daarom was de schuld van Manasse zoo groot. En hij zelf en het volk van Juda hadden gezien en ondervonden, dat het hun goed ging en de zegen des Heeren ondervonden in het volgen van zijn wegen. Hoe geheel anders was de toestand bij den dood van Achaz, die de afgoden had gediend, als bij dien van Hiskia, die den Heer had gevreesd. En waar de zegen des Heeren ons niet kan brengen tot het volgen van Zijn Woord, des te erger. En Manasse werd geoordeeld. Langen tijd wellicht bleef het oordeel sluimeren, maar nu gaat ook de zoon van David (onwaardig nazaat van het heldengeslacht) die zich lafhartig verstopt onder de doornen, met koperen ketenen beladen, naar Babel. Als een oordeel en toch tot zijn zegen. Gelukkig voor hem zelf. Hij wendt zich tot God en wordt behouden. De God Israëls denkt ook gedachten des vredes over dezen diepgevallen zoon van Abraham. Hij laat zich verbidden en brengt hem weêr te Jeruzalem in zijn koningrijk. v. 13.

Neen, geen zonde, hoe groot ook, maakt het God onmogelijk vergiffenis te schenken en Zijn genade te verheerlijken aan den diepst gevallen zondaar. God, die rechtvaardig is, behoudt den toorn niet eeuwiglijk; maar verhoogt, die zich voor den troon Zijner genade verootmoedigt en redt hen. Niemand zegge „mijn zonden zijn te groot om vergeven te worden." Manasse had ze opgestapeld ten hemel toe en had het gruwelijk verdorven, nochtans is God genadig. Geen zondaar, hoe groot ook, meene dat de Heer hem niet vergeven kan of wil; maar verootmoediging, zelfvernedering en de Heer zal hem redden en verhoogen, hoe zwaar de schuld, hoe groot de zonde en afval ook is."

„En Manasse erkende dat de Heere God is." Vrucht der bekeering en overgave des harten. De Heere, Jehova, de Verbondsgod erkennen als onzen eenigen Gebieder, den eenigen, die men wil en moet gehoorzamen. Waar het hart van Manasse dan ook geneigd is tot God, blijven de vruchten der bekeering niet uit. Hij neemt de altaren en de gelijkenis uit het huis des Heeren en zegt tot Juda, dat zij den Heer, hunnen God zullen dienen. Geeft hierin deze koning, hoe diep gevallen hij was, ons niet een voorbeeld. Hij zoekt, zooveel hij kan, het kwaad, dat hij heeft gesticht, te herstellen en geeft alzoo blijken van oprechtheid. Niet alleen het verlaten van den slechten weg, maar ook vernietiging van eigen werk is de rechte weg. Ook een Zacheus begrijpt het alzoo, waar hij zegt: „Heer! indien ik iemand iets ontvreemd heb, dat geef ik vierdubbel weder." Waar zich het hart in ware bekeering tot God buigt, maakt men ook goed, wat men bedorven heeft, zooveel men kan. Reeds in de wet van Mozes was geboden, dat als men iemand te kort had gedaan, men niet alleen offeren zou voor de schuld (als voorbeeld van de genoegdoening door Christus aan het kruis) maar men moest het ook wedergeven en het vijfde deel daartoe doen. Neen, het is niet genoeg onze schuld vergeven te weten door het bloed des Zoons van God, ook herstel zooveel mogelijk van het hetgeen wij misdeden. Ook in dit geval is bij de oprechten goedwilligheid. Geve de Heer, dat deze meest goddelooze koning van Juda in dit geval niet tot beschaming zij van een der kinderen Gods. De gevolgen onzer daden kunnen wij niet altijd verhinderen evenmin als Manasse des Heeren toorn boven Juda kon afkeeren. Het zal Manasse ongetwijfeld veel strijd en moeite gekost hebben om zijnen vorigen weg te vernietigen, veel in de inrichting van zijn staat moest hij veranderen, maar hij aarzelt niet. Waar wij ons bewust zijn, dat wij, zij het dan ook in mindere mate, van den Heer afgedwaald zijn en Zijn weg hebben verlaten, laat ons *volkomen* breken met alle zonde, opdat deze koning van Juda niet opsta in het gericht tegen ons.

Nog twee gedachten dringen zich onwillekeurig op bij de beschouwing van dien man. Eerstens deze: hoewel Manasse zich op het eind van zijn leven tot God bekeert, kan men toch op hem ziende niet zeggen: „einde goed, al goed." Immers, hij verschijnt veel meer als een voorbeeld ter waarschuwing, als wel ter navolging en in geen geval staat hij in de rij der geloofshelden van Hebr. 11. Wie dergenen, die dit leest en eerst in later dagen den Heer door Zijn genade heeft leeren kennen, moet het niet toestemmen, dat de zonden, die bedreven zijn, o zulk een bittere nasmaak hebben, ook al weten wij ze vergeven te zijn door het bloed van onzen Heiland. Alleen in het *volkomen* houden van Gods geboden is groote loon. Ook deze gedachte. Niemand, die dit leest zegge: Manasse werd toch aangenomen, al had hij het gruwelijk verdorven en al kwam hij laat tot God. Manasse is het eenige voorbeeld in het O. V. die op later leeftijd tot God kwam; bijna alle geloôvigen des Ouden Test. vreesden den Heer van hunne jeugd aan. Jozia, de zoon van Manasse, vreesde Zijnen God van zijn jeugd, maar hoorde, op het allerlaatst van zijn leven, niet naar de stem des Heeren, die door Pharao sprak, hoewel het een heidensch vorst was. Wie staat, ondanks dit, niet liever in de plaats van Jozia als in dien van Manasse? Een leven doorgebracht in den dienst van God, waarborgt niet voor later val. Zie het aan Saul, Salomo, Asa, Joas, Uria, maar een leven buiten den Heer laat zijne prikkels na en laat smarten achter ook bij latere bekeering tot God. Hoewel Manasse zich verootmoedigde, wilde de Heer niet vergeven en deed Juda korten tijd daarna

weg uit hun land. Er is met de zonde niet te spotten of te spelen. Zijn berouw redde Manasse zelf wel maar nam de gevolgen niet weg. Ernstige waarschuwing om jong den Heer te dienen en waar men Hem dient Hem volkomen te dienen. Een Salomo was nooit tot afgoderij gekomen, indien hij het voorschrift had opgevolgd van Mozes „de koning zal de vreemde vrouwen niet voor zich vermenigvuldigen." Hier gaf hij geen acht op en ondanks zijn groote wijsheid gaf hij zich over aan de grootste dwaasheid. Evenals de zonde van Manasse had ook die van Salomo de schromelijkste gevolgen voor het volk Israëls.

Is deze geschiedenis niet eene aansporing niet alleen om niet te wachten ook met geheele en volkomen overgave aan den Heer, maar ook, waar men zich overgeeft, zich geheel te geven en volkomen te breken met alles wat verkeerd is, zij het dan ook niet in de mate der zonde van Manasse. Waarlijk de Heer is een groot God, en een koning boven alle goden; een vergevend God, maar die de zonden bezoekt ook aan het derde en vierde lid.

Heden indien gij Zijne stem hoort, zoo verhard uwe harten niet. Ps. 95 v. 7, 8.

K. OLTHUIS.

In welke verhouding moet de Gemeente van Christus staan tot de Sociale kwestie onzer dagen?

III.

De sociaal-democratische partij is eene rijpende vrucht des ongeloofs; de Gemeente moet haren wasdom tegenwerken, staande aan de zijde Gods.

Ongeloof, ongeloof, wees toch beducht;
Zie eens, en proef eens uw rijpende vrucht.

De sociaal-democratische partij is gevormd uit het volk en onderwezen en opgeleid naar het licht der rede; dat licht nu wettigt en bevordert geheel haar revolutionair beginsel. Het heeft op de bedorvene rede en de zinnen van hare voorstanders zoodanig gewerkt, dat zij zich van God en van al het bovennatuurlijke hebben losgemaakt, en alzoo staan zij met hun gansche hart op revolutionair terrein. Zij achten het zich ten plicht en beschouwen het als de dure roeping van elk welmeenend wereldburger, dat het zaad der revolutie worde gestrooid en de ontevredenheid overal worde opgewekt en verbreid. En daar zij de zonde in haren waren oorsprong en aard loochenen, kunnen zij ook met den mensch niet rekenen, zooals hij werkelijk is, maar zij rekenen met den mensch, zooals die door hunne ideeën gevormd werd. Als de misstanden ophouden, zoo zeggen zij, dan houden ook de zonden op, want die komen voort, volgens hen, uit de hedendaagsche wanverhoudingen. En daar zij nu met het Goddelijk gezag niet meer rekenen, zoo volgt daaruit als van zelf, dat het gezag van het volk moet uitgaan. Helaas! in die richting heeft men het volk geleid. Het geloof aan den Bijbel, aan Gods oppergezag, aan zonde en verlossing, aan hel en hemel, heeft men hen ingeprent, zijn sprookjes uit den ouden tijd, waaraan geen verstandig en verlicht mensch meer kan gelooven; natuurlijk, dan wordt bidden onzin, men werkte er immers voor, waartoe dan nog bidden? Men gaf hun den welmeenenden raad: dat oude dwangbuis des geloofs uit te trekken, en alle pret en pleizier op deze aarde te zoeken. Als het volk maar het lagere gezag eerde en erkende, dan was het immers, volgens dit stelsel, genoeg, volkomen genoeg. Men beloofde het volk, dat men wel voor hen zou zorgen; en het bedorven hart is, helaas! van nature zoo ontvankelijk voor dat zaad. Welig ontkiemde het weldra; — vrij! zoo riep men luide, vrij moet de mensch zijn; en het óp zoodanige wijze vrijgemaakte volk genoot, schijnbaar althans, voor korten tijd, van deze hun bereide pret; maar het duurde niet lang, of men fluisterde hen in het oor: ziet ge nu nog niet, waarom of zij u die pret bereidden? En toen begon men alras die feesten te vergelijken bij de slavenfeesten te Rome. En de zoo hoog geroemde vrijheid veranderde voor de oogen des volks in een zilveren keten, die, hoe meer men ze bekeek, hoe meer ze versmolt; met andere woorden: men zag zich bedrogen, en nu beschouwde men alles als bedrog. Nu, veel waarheid is inderdaad ook uit het beginsel van leugen niet te verwachten.

Het spreekt van zelf, de mensch, die zelf alle hooger gezag verwerpt, verliest daardoor ook alle rechtsgrond om zelf gezag te voeren, en zoo staat men zelf en brengt men anderen met beide voeten op den revolutieweg.

De kerk verrijst voor hunne oogen als een groote massa huichelaars, of duidelijker, als bedriegers en bedrogenen, die altijd aan de zijde der onderdrukkers gestaan heeft, om te onderdrukken of te helpen onderdrukken, die het volk onderdanigheid en tevredenheid inprentte, het een hemel in de toekomst beloofde, om zelf des te beter te kunnen smullen van het vette der aarde. En die kerk gaat nog op denzelfden voet voort, zeggen ze.

Maar, zoo vragen wij, waaruit bestond en bestaat dan die zich noemende kerk? Uit menschen, die overeenkomstig den eisch van het Hoofd der Gemeente uit God geboren zijn of uit, voor het grootste gedeelte althans, door de menschen gemaakte leden?

Ging niet het eigenlijk karakter der kerk reeds in de dagen van Constantijn geheel verloren. Christus heeft uitdrukkelijk gezegd: „Gij kunt God en den mammon niet tegelijk dienen." Maar de kerk sprak door hare openbaring: „dat zullen wij eens probeeren;" en zij heeft het geprobeerd en zij probeert het nog, maar heeft zich dan ook daardoor voor de wereld geheel onkenbaar gemaakt als vertegenwoordigster van den Heere Jezus Christus. Ja, zij heeft de getrouwste belijders van Hem tot lijders gemaakt. Is niet en wordt ook nog heden niet in de meeste gevallen de mammon als eere-voorzitter gehuldigd?

Doch genoeg hiervan. De sociaal-democraten roepen luide: „Weg met de kerk," en tevens: „Weg met de kapitalisten." Deze, zeggen ze, hebben ons de grondstoffen ontstolen en daarna zich kapitaal gevormd van ons zweet; zij beschouwen en behandelen ons als hunne loonslaven; als levende machines. Zij laten ons de vrije keuze tusschen hongerloon of den hongerdood. Onze arbeidskracht zijn wij genoodzaakt, om, bij wijze van vraag en aanbod, al naar de arbeidsmarkt rijst of daalt, aan hen te verkoopen, willen wij niet van honger omkomen en onze vrouwen en kinderen zien wegkwijnen. En een groot gedeelte van onze arbeidskracht maken zij met de gestolene grondstoffen, tot uitbreiding van hun kapitaal en hunne macht, productief. En wat doen nu de regeeringen? zoo zeggen zij, spannen zij niet immer samen met onze onderdrukkers? Fabriceeren zij niet wetten ten bate der bezitters? Onze zonen gebruiken zij voor kanonnenspijs en onze dochters zien wij door hun toedoen in de armen der wellustelingen gevoerd. Zij permitteeren den verkoop van alcoholische dranken, opdat wij de werkelijkheid der ellende zouden vergeten; en als wij ons dan daaraan tegoed doen, stoppen zij ons achter de traliën.

Ziedaar, waarde lezer, den hoofdinhoud van het evangelie (?) der ontevredenheid. Wie durft het onder de oogen te zien? Zegt gij: ja maar dat is toch overdreven. Toegestemd. Maar is het niet in hoofdzaak waarheid, vreeselijke waarheid? die zij verbreiden om er kwaad mede te doen? Och, dat men het mocht willen inzien en erkennen, opdat men met ootmoedige schuldbekentenis mocht keeren en wederkeeren tot God en afstand doen van zulke hemeltergende zonden eer het te laat is. Helaas! dat men in eene zoogenaamde christelijke maatschappij van zulke beschuldigingen niet kan zeggen: dat zijn leugens!

Maar, wat willen de sociaal-democraten dan toch? Wat zij willen! luister: De eerste en voornaamste eisch, die uit hun beginsel voortvloeit, is: opheffing van privaat bezit of persoonlijk eigendom; en, daar zij wel inzien, dat dit goedschiks niet zal gaan, willen zij voorshands: aaneensluiting, ter voorbereiding tot den strijd, waarbij ook een normale arbeidsdag en algemeen stemrecht enz. bevorderlijk kunnen zijn. Er zullen zeker onder hen nog wel velen gevonden worden, die het wel gaarne langs vreedzamen weg wenschen, maar, waar dat niet gaat, dan geweld, wraakoefenen, daartoe maken zij elkander in hunne geschriften en vergaderingen het bloed heet, eindigende veelal met het bekende refrein van Carel Marx: „Proletariërs van alle landen, vereenigt u!" En als dan deze oude, verrotte maatschappij(?) onderste boven is gekeerd, wat dan? dan op de puinhoopen een nieuwen gemeenschappelijken gelukstaat stichten, waarin, dat spreekt van zelf, de uitvoerders van den wil des volks, door het volk gekozen zullen worden, die dan natuurlijk moeten zorgen, dat alles naar ieders genoegen worde ingericht. Gij vraagt misschien: waar zullen zij zulke mannen vinden? Ik weet het niet, maar dit weet ik wel: eerst moeten zij zich het vermogen zien machtig te maken, om het innerlijke levensbeginsel van den mensch te veranderen en dat zelfzuchtige satanische beginsel in den mensch vernietigen, want anders zijn al hunne verwachtingen aan zeepbellen gelijk.

Nu, dat vermogen bezit alleen de *Christus Gods*. Daarom zal Hij, naar Zijne beloften, eens deze aarde weer in een paradijs herscheppen. De mannen der revolutie mogen nu nog het *grootste* woord hebben, onze Jezus heeft voorzeker het *laatste* woord. Hij zal Zijne vijanden, die niet gewild hebben, dat Hij Koning over hen zou zijn, onder Zijne voeten verpletteren. Allen, die Zijne liefde versmaad, den vrede verstoord en het harte op den weg van Kaïn gezet hebben: wat zal hun einde zijn? Och, dat nog velen den ernst des levens bij het licht des hemels mochten verstaan en letten op de profetische vermaning: „O, land! land! land! hoor des Heeren woord."

IV.

De revolutie kan buiten den kring des sociaal-democraten evenzeer gevonden worden, en zich achter allerlei kleuren en vanen trachten te verbergen, ook hiertegen heeft de Gemeente van Christus te waken en te strijden.

Waar men niet nederig bukt voor het kruis
Wandelt de vijand op klompen door 't huis.

Wij hebben vroeger reeds opgemerkt, dat al wie niet gewillig bukt onder den volmaakten wil van God, uit den aard der zaak revolutionair is, immers hij is met den hoogsten gezagvoerder in het strijdperk getreden. Den naam *„anti-revolutionair"* waarborgt ons volstrekt niet, dat daar geene revolutionaire dingen bestaan. Wij, die ons onder die vaan scharen, geven daardoor te kennen: dat wij tegen den omwentelingsgeest zijn, die zich, inzonderheid in Frankrijk, in het laatst der vorige eeuw, kenmerkte door daden van ruw geweld, alsof de hel was losgelaten. Alles wat adel heette, en niet bij tijds vluchtte, werd naar de slachtbank gevoerd. In eene zedelooze vrouw huldigde men de godin der rede, en het laatste spoor van den Christelijken Godsdienst meende men van de aarde uit te wisschen, waardoor Europa zich rijp ging maken voor Gods oordeelen, wijl men allerwege deze godin wierookte. God verwekte, naar Zijn alwijs bestuur een Napoleon, om koningen en volken te straffen, waarvan de naweëen nog niet geheel verdwenen zijn, het hooren van zijn naam joeg de volkeren eenen panischen schrik door de aderen, totdat ook hij zijne rol had uitgespeeld.

En voorzeker vinden wij dienzelfden geest bij de sociaal-democraten terug. Maar zouden wij durven zeggen, dat de aristocraten van voor die dagen niet revolutionair waren. Riep dan, naar luid des geschiedenis, de buitensporige weelde van den Franschen adel en het verwaarloozen of ter zijde stellen van de rechtmatige rechten der burgers niet om wraak? Brachten zij niet den Bijbel en den Godsdienst in miscrediet, zoodat de van Christushaat gloeiende geschriften van Vol-

taire en anderen allerwege ingang konden vinden? Voorzeker, waar het licht der helle zoo helder schijnt, daar moet wel het licht Gods zijn uitgedoofd, immers het licht Gods verdooft den glans van het hellelicht.

O, onderzoeken wij als antirevolutionairen dan vooral in eigen boezem hoevele revolutionaire dingen daar niet wel gekoesterd worden, opdat het niet openbaar worde, dat datzelfde licht, wat alleen het kwaad in anderen weet op te sporen, ook ons bestraalt.

En de liberalen dan? staan zij dan niet op denzelfden weg als de sociaal-democratische partij? Zij vooral moesten er zich dunkt mij over verblijden, dat het zaad door hen met zoo milde hand gestrooid zoo welig opschiet. Wat ijverden zij, met eenen ijver, eene betere zaak waardig, voor Godsdienstloos onderwijs. Zij waren immers het volk; het denkende deel der natie? die zich zelf tot goden maakten; moest niet alles in hunne richting geleid worden? Welnu, zij moeten het hunne geesteskinderen niet euvel duiden, dat zij *vooruit* willen op de hun aangewezene baan, en ze zouden dat voorzeker ook niet doen, indien die kinderen in hunne vaart niet dreigden, hunne, met zooveel overleg en inspanning verworvene voorrechten mede te voeren; zie *daar* wringt hen de schoen. En wanneer die heeren nu de toepassing hunner beginselen met het zwaard willen keeren, dan roepen wij hun toe: Wel foei! dat is immers niet echt liberaal! Och dat onder hen ook nog vele oogen mochten opengaan voor het dwaze hunner wijsheid. Wij willen volstrekt niet ontkennen, dat onder hen mannen gevonden worden, die wat hulpvaardigheid betreft vele belijders van Christus beschamen.

En letten wij op de clerikalen, of liever R. C., dan wordt onder hen met den mond het recht Gods wel erkend, maar zou het voor hen ook niet hoog tijd worden om eens te onderzoeken, hoe en waar zij niet al hunnen eigenen wil achter den wille Gods zoeken te verbergen, en willen doen doorgaan, zij het dan ook bij velen menigmaal onbewust.

Wanneer de wolf zich in een schapenvacht maskert, dan kan hij de weerlooze lammeren beetpakken, en is die weg beter dan de weg van Kaïn? Wat worden wij gedrongen om, ziende op ons zelf en op de gansche maatschappij, met den dichter uit te roepen:

O zonde, bron van al d' ellende,
Die 't vluchtig menschdom sinds 't u kende
Verzinken doet in leed.

Mocht de Gemeente van den Heere Jezus Christus in deze booze dagen nog voor velen een baak in zee zijn.

Hengeloo. J. HAVERKATE.

(*Wordt vervolgd.*)

HET VLAMMEND ZWAARD.

Wat zoekt ge hier, een Eden
Op dit benedenrond?
Maar, waar is dan de sterv'ling,
Die hier dat lustoord vond?
Zie, zie! daar staat een Cherub;
Die moeite dus gespaard;
Hij waakt daar bij den ingang
En heeft een vlammend zwaard.

Wel laat hij 't dartele wichtje,
Dat bij den ingang speelt,
Nog wel eens even proeven,
Wijl hij heur wangen streelt,
Maar wil het binnendringen
Dan roept hij „ho, bedaard!
Geen sterv'ling treedt hier binnen
Ik waak hier met mijn zwaard."

De knaap nog altijd stouter,
Wil door d' omheining heen,
Schoon hem de doornen wonden,
Hij luistert niet naar reên,
En telkens dringt die Engel,
Die ook de jeugd niet spaart,
Hem achterwaarts, en toont hem
Zijn scherp en vlammend zwaard.

Maar wordt die knaap een jong'ling,
Die in den spiegel kijkt,
Dan ziet hij vol verrukking,
Hoe schoon daar alles prijkt:
Hij zal daar zeker komen,
Geen moeite of zorg gespaard,
Maar zie, daar staat die Cherub
Weer met zijn vlammend zwaard.

En waar die jong'ling vader,
De maagd ras moeder heet
Zoodat men al die dingen,
Reeds bij ervaring weet,
Daar zorgvol en bedachtzaam,
Dat wint het uiteraard.
Maar waar men 't meent te winnen
Daar ziet men 't vlammend zwaard.

Toch blijft men immer zoeken,
Op dit benedenrond;
Men zoekt hier naar een Eden,
Schoon niemand 't immer vond.
Wat stoute moed! neen dwaasheid,
Door niets geëvenaard,
Elk werd teruggedreven
Door 't scherp en vlammend zwaard.

Eén toegang staat er open,
Eén weg naar 't Paradijs;
Zeg, is uw hart begeerig
Dat ik dien weg u wijs?
Daar hangt aan 't hout der schande,
Verheven boven d' aard,
d' Herwinnaar van het Eden,
Hem trof dat vlammend zwaard.

Teleurgestelde zoekers,
Vertel Hem wat u deert;
Vertel Hem, dat die Cherub
U altijd heeft geweerd,
O, zie eens! hoe die engel
Op zijne wenken staart:
Zie, zie! hij wenkt, treed binnen;
U deert geen vlammend zwaard.

H. J. H.

De Conferentie te Ihren.

Op Maandag 25 en Dinsdag 26 Aug. had even over de grenzen van ons land (in Ihren bij Ihrhove) een zeer belangrijke vergadering plaats, namelijk de Conferentie van de Noord-Westelijke Vereeniging der Duitsche Baptisten.

Br. de Hart en ik hadden het voorrecht die conferentie bij te wonen.

Wij werden daartoe gedrongen:

a. door belangstelling in den arbeid en de wijze van werken van onze broederen in Duitschland.

b. door de begeerte om mannen, wier naam in de zaken van 't Koninkrijk Gods een goede klank heeft, van aangezicht te zien.

c. door de omstandigheid, dat de Conferentie zoo nabij onze grenzen gehouden werd.

d. door de vriendelijke kennisgeving van de Gemeente Ihren.

e. en om door onze tegenwoordigheid te toonen, dat de wensch, door genoemde Gemeente geuit, om zoo mogelijk in nadere vereeniging met elkander te komen, door ons van harte werd gedeeld.

Even voor onze aankomst had de aan onze lezers uit zijne geschriften bekende br. Willms, Voorganger der Gemeente Ihren, der Conferentie onze begeerte kenbaar gemaakt. Dit voorstel vond een hartelijk ontvangst en werd vriendelijk ingewilligd, zoodat bij ons binnentreden in de vergadering en onze voorstelling door br. W., de Voorzitter zijn plaats verliet, ons de broederhand reikte en ons namens de Conferentie hartelijk welkom heette.

Wat wij in die beide dagen, in de gemeenschap dezer broederen, van onzen God genoten, kunnen wij niet in woorden brengen. Met den Psalmdichter betuigde ook onze ziel: Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samen wonen (Ps. 133.) Met Petrus zeiden wij op deze Thabor's hoogte: „Heere! 't is goed dat wij hier zijn!"

Aangezien het meerendeel dezer broederen van geen andere Hollandsche Baptisten wist dan die tot de Gemeente Franeker behooren, was het verrassend te zien hoe zeer zij zich verbaasden en verblijdden te vernemen, dat er in het kleine Holland, behalve deze, nog 16 andere Gemeenten waren, met meer dan duizend leden, die even dierbaar geloof met hen deelachtig, even als zij: één Heer, één geloof en één doop beleden.

De Conferentie werd besloten met een liefelijk Liefdemaal, waar op aller verlangen ook door ons beiden een woord uit ons vol gemoed tot de vergaderden werd gesproken.

De hartelijke handdrukken bij het afscheid bewezen, dat er banden gelegd waren of liever: dat er banden openbaar geworden waren, door God zelve gelegd en in eeuwigheid niet te verbreken.

Later, als het protocol of verslag van deze Conferentie verschenen zal zijn, hopen wij er op terug te komen. Voorloopig brengen wij de broedergroete aan onze Gemeenten over, die ons door deze broederen is opgedragen.

Onzen br. Willms, als ook zijne Gemeente, aanvaarde onzen dank voor hunne bemoeiingen in deze. Voor ons is het boven allen twijfel verheven, dat zij hierin een werk Gods hebben verricht.

Wij zouden het een schoon besluit vinden, van een werkzaam en nuttig leven als dat van br. Wilmms, die, wonende op de grenzen, dan eens in de Duitsche en dan eens in de Hollandsche taal, op velerlei wijze de zaak van het Baptisme bepleitte, den broederen in beide landen nader tot elkander te brengen. De eerste schrede daartoe is geschied; de Heer der Gemeente brenge het verder tot roem Zijns nooit volprezen naams en tot vervulling Zijner eigene bede, in den nacht Zijns verraads:

VADER! DAT ZIJ ALLEN ÉÉN ZIJN.

Groningen. J. HORN.

ZENDING.

1892 is voor de Zending een gedenkwaardig jaar. Wanneer wij denken aan de uitwendige Zending, moeten wij wel beschouwen, dat de Zendingsijver juist een kenmerk is van deze eeuw. Het was in het jaar 1792, dat 12 Baptisten predikanten te Kettering tezamen kwamen en het eerste Engelsche genootschap vormden ter verbreiding van het Evangelie onder de Heidenen. Wat wonderen zijn sinds dien tijd niet gewrocht. Welk een reusachtige strijd heeft zich niet ontwikkeld. Indien deze 12 mannen eens konden neerzien op hunnen arbeid en aanschouwen, hoe het mosterdzaadje zich gezet heeft tot een machtigen boom, wiens takken de geheele aarde bedekken, zij zouden uitroepen: „Dit is Gods werk."

De eerste contributie van p. st. 13 = *f* 156 is aangegroeid tot 36 millioen gulden per jaar. Het gebouw, waarin dit twaalftal bijeenkwam, is, naar wij vernemen, nog te zien.

De Engelsche Baptisten moesten het aankoopen en er een Zendigsmuseum vestigen, waar de relieken van afgodendienst en bijgeloof konden worden bewaard als een getuigenis van wat God heeft gewrocht.

EEN MAN, EEN MAN,
EEN WOORD, EEN WOORD.

Een Westfaalsche boer, die veel met de zending op had, schreef kort voor zijn dood dat hij daarvoor 6000 thaler vaststelde. Er was echter geen notaris om de zaak officiëel te bekrachtigen. Toen het vroegere testament werd geopend, brachten de zes zonen den brief en zeiden dat dit er nog bij moest.

De rechter wilde hun echter aan 't verstand brengen, dat zij dat geld volstrekt niet aan het zendingsgenootschap behoefden te betalen.

Een der zoons sprong op en zeide: wat zegt ge? Zou dit niet geldig zijn, wat onze vader zelf heeft geschreven? Wat denkt gij toch wel van een Westfaalschen boer?

En eer de zonen de erfenis deelden, werden 6000 thaler uitbetaald.

(*Zondagsbode.*)

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. Aan den avond van 28 Aug. was het feest in onze kapel. Op genoemde datum werd in deze stad het „Ontzet van Groningen in 1672" herdacht. De wereld doet dat op hare wijze en die is zeer treurig.

De Christen doet het anders en van daar ons feest.

Ten einde daarvan getuigenis te geven plaatsten wij in twee verschillende couranten de volgende advertentie:

OFFERT GODE DANK!

☞ Allen, die bij de herdenking van Gods uitreddingen, het rechtmatige en plichtmatige erkennen om Gode daarvoor dank toe te brengen, worden uitgenoodigd tot een feestelijk te zamen zijn in de kerk der Baptisten Gemeente in de Warmoesstraat, Donderdagavond half acht.

Onze jongelingen en jongedochters waren present; 't getal ouderen, gemeenteleden en vreemdelingen had wel grooter kunnen zijn.

De voorganger bracht de gebeurtenis in herinnering en wees op de hand des Heeren in die gebeurtenis.

Nog menig goed woord werd gesproken en menig Christelijk lied gezongen, waarbij een kop koffie en een flink stuk Groninger koek niet ontbraken.

FOXHOL. Kondigden we onlangs aan, binnen kort melding te zullen maken van de opening van een lokaal voor Evangelisatie, thans kunnen we zulks mededeelen als een feit dat in het verleden ligt. Zondag den 17den Augustus, mochten we met een 35 tal, onder leiding van onzen God, begunstigd door schoon weer, in vreugde en gezang opwaarts trekken, naar het reeds zoo bekende „Schaaphok" onder Slochteren.

Het gezang klonk heinde en ver door beemd en woud, 't weergalmde over vlakke velden en 't drong tot in menig woning binnen, zoodat de bewoners opgeschrikt uit hun middagslaap eenigszins onsteld voor de ramen of zich buiten de deur vertoonden. Men is niet aan het zingen van Godes lof gewoon, men gevoelt daarvoor geen behoefte en daarom maakt menig kind der wereld ons een verwijt van *luidruchtig te zijn* en wordt menig geloovige die nog door een kerkelijk geweten beheerscht wordt weemoedig aangedaan, wanneer hij op deze wijze den lof des Heeren hoort bezingen.

Evenwel het was voor ons een behoefte en een voorrecht tevens, ons hart lucht te mogen geven. Door de liefde van Christus gedrongen om de groote daden onzes Gods te aanschouwen, konden we ons niet weerhouden of onze monden sluiten. Maar 't was ons als toen de dichter uitgalmde: „Zingt, zingt een nieuw gezang den Heere!"

Dewijl het bewustzijn bij ons levend is, de Heer heeft daar een werk begonnen en wij mogen daarin mede werken, zijn wij verblijd. Daar waar voorheen de satan gediend en den drankduivel geofferd werd verrees onder 's Heeren hoede een lokaaltje waar voortaan het Evangelie van Christus zal gepredikt worden. (De „Vergunning" er uit, de „Vrije Genade" er in.) Dit geeft ons de zekerheid, dat de Heer nog volk in die plaats heeft, dat daar nog verlorene schapen zijn, die toegebracht moeten worden tot de schare der verlosten, die zalig worden.

Onder liefelijk vreugde-geklank, hadden we eindelijk na twee uren rijdens de plaats van bestemming bereikt. Br. Planting, de kweekeling-Evangelist van br. van Beek, br. van den Baaren van Groningen en br. Vechter van Farmsum waren tot ons overgekomen om een eerste woord tot de opgekomene schare te richten.

Om vier uur nam de vergadering een aanvang. Het lokaal, dat ongeveer 180 hoorders kan bevatten was gevuld en nog eene groote menigte omringde het van alle zijden, zelfs boven de sprekers was het dak opengebroken en kon men toehoorders vinden.

Br. Kremer opende met een korte toespraak de vergadering en sprak daarna over Mark. 8: 34—38 een ernstig woord: Dat I als een algemeene eisch des Heeren aan ieder die het Evangelie hoort hen werd voorgesteld II als een goddelijken raad hen werd opgedragen, om in de aangebrachte verzoening, door en in Christus gewrocht, te kunnen deelen uit genade.

Vervolgens spraken de overige sprekers zeer opgewekt en dringend met het oog op de vele zondaren, die opgekomen waren. Met blijkbare belangstelling werden alle sprekers aangehoord. Na afloop werd nog menig lied gezongen, wat zeer tot genoegen der toehoorders was.

Voldaan over hetgeen we gehoord gezien en gesmaakt hadden van het goede woord Gods, keerden we huiswaarts, met de bede des harten: O, Heer onze God! gebied uw zegen der genade over die eenvoudige bewoners, dat velen tot U bekeerd mogen worden door de kracht uwer genade. Openbaar in vele harten Uw Zoon tot verheerlijking van Uw grooten Naam.

HENGELOO. Zondag 17 Aug. l.l. hield onze beminde leeraar J. de Hart 's morgens hier in Hengeloo en 's avonds in Woolde zijn afscheidsrede. 's Morgens sprak Z.Ew. naar aanleiding van den brief van Judas 24, 25. Hij wees er op, dat, hoewel hij door Gods genade het middel had mogen zijn dat hier in den loop zijner eenentwintigjarige evangeliebediening eene Gemeente was ontstaan en uitgebreid, de Heere Jezus toch eigenlijk de stichter dier Gemeente was. Aan Hem schreef hij zijne roeping, zijne gaven en krachten en ook zijne volharding in dat hoogst moeilijk, maar tevens heerlijke en zalige werk toe. Hem alleen van alles de eere; daarom kon hij dan ook bij zijn heengaan naar Friesland, waar hij geloofde dat zijn Zender hem riep, de Gemeente *hem* biddend overgeven; immers het is *Zijn* werk, en Hij is alleen de machtige om haar te midden van 's levens stormen staande te houden, te bewaren en uit te breiden, ook nu, nu de Heere hem naar elders riep. Met het oog daarop kon hij dan ook de Gemeente toeroepen „heb goeden moed, vrees niet, steun op Hem. Hoor naar Zijn woord. Hij is machtig u te bewaren." En de vijanden die bij voorbaat juichten over den ondergang der kleine en arme Gemeente, en zich deswege in zijn heengaan verblijden, die kon hij toeroepen: „Gij hebt te vroeg gejuicht."

Vrije genade in Christus Jezus was al die jaren de grondtoon zijner prediking geweest. Christus Jezus het middelpunt, en meer dan ooit was het in deze ure de grondtoon van zijn hart; die genade was zoo geheel met zijn hart en leven zamengegroeid; in dat geloof was hij steeds versterkt. Van Hem zijnen Zender alleen, redding voor het verlorene, heiliging en bewaring voor de zijnen, maar ook alleen redding in Hem van de door ongeloof en zelfzucht ontredderde maatschappij. Aan God alleen eeuwige eer en heerlijkheid.

's Namiddags wees Z.Ew. in Woolde op het tijdelijk en eeuwig wee, dat ook in deze, onder strijd en moeite bearbeide plaats, de verwerpers van het evangelie der Zaligheid zeer zeker treffen zal. Hier, zoo wel als in Hengeloo was de opkomst buitengewoon talrijk.

Zondag 24 Aug. was Z.Ew. echter nog in ons midden. Tegen 5 uur 's namiddags kwam de gemeente in het locaal tezamen; ze had den scheidenden voorganger en de zijnen, benevens onderscheidene vrienden, die gewoon waren hem te hooren, uitgenoodigd, tot eene gemeenschappelijke afscheidsvergadering. Broeder Kuipers oudste ouderling der Gemeente opende de vergadering. Nadat Gez. 20 : 1, 5, 7 gezongen waren, en hij een zegen had afgesmeekt over de vergadering, den scheidenden leeraar, en de herderlooze Gemeente, las hij Math. 14 : 16—20 voor, en wees er met nadruk op, dat de Heere Jezus inderdaad in elke behoefte voorziet, en Zijnen zegen geven wil over wat aanwezig is, hoe gering dat ook moge zijn in de oogen der zijnen en die der wereld, als ons oog en ons vertrouwen maar op Hem is, en wij ons maar Hem geven met onze behoeften en de krachten en gaven die van Hem zijn, ook tot Zijnen dienst beschikbaar willen stellen, en enkel willen hooren naar de stemme Zijns Woords. Dien Heiland hoorde hij thans ons toeroepen: „Geef hun te eten," en het geestelijk brood zal onder Zijnen zegen tot voeding zijn der zijnen, en ook tot spijze kunnen dienen dergenen die buiten zijn. Voorts wees onze oude broeder op den treurigen geesteloozen toestand in deze streken van voor eenentwintig jaren. Op de ontferming Gods die onzen voorganger, destijds nog een jeugdige broeder, herwaarts zond, met de banier des kruises, en op den nooit genoeg gewaardeerden zegen dien hij en anderen, waarvan sommigen reeds juichend wachten bij Gods troon, genoten hadden, onder zijn arbeid aan deze plaats. Vervolgens werd, onder afwisselend zingen van toepasselijke liederen, en het gebruik van koffie en eenige versnaperingen, door onderscheidene broeders menig hartelijk woord van dankbare herinnering, uit het verleden, en droefheid over het scheiden gesproken, en werd ZEw. met de zijnen biddende en zingende den zegen des Heeren in zijnen nieuwen werkkring toegewenscht.

De vergadering wenschte den scheidenden leeraar nog gaarne een aandenken bij zijn vertrek naar Sneek mede te geven; met algemeen goedvinden werd besloten ZEw. een huisjas of chambrecloack aan te bieden, met het oog op zijn gevoelig lichaam, en de juffrouw iets voor keuken gebruik ter hand te stellen. Ten slotte bedankte de leeraar de vergadering voor de liefde hem betoond waarin hij ook de goede hand zijns Gods zag, en nadat op zijn verzoek Ps. 72 : 11 gezongen werd nam hij van elk in het bijzonder onder hartelijken handdruk en een toepasselijk woord, hartroerend afscheid. Gods zegen vergezelle hem, en blijve hier bij ons. Wij verzoeken de voorbedede van al de broeders en zusters voor onze arme en kleine Gemeente aan deze plaats.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. de V. te Leeuwarden *ƒ* 5, G. de V. te Haulerwijk *ƒ* 3.58, K. O. te Haarlem *ƒ* 0.65.

Mogen we nogmaals onzen inzamelaars en onzen abonné's, die ons het bedrag gewoonlijk toezenden, verzoeken zulks zoo spoedig mogelijk te doen. Dit heeft bijzonder ook betrekking op hen, die nog voor 1889 moeten voldoen. Bij niet spoedige voldoening van dit laatste, zullen we genoodzaakt zijn de zending van het blad te staken, tenzij men ons bericht, bepaald onmachtig te zijn om te betalen.

N. v. BEEK.

Ontvangen van H. Mulder en Joh. Hut te Ulrum *ƒ* 2. J. HORN.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding.

In dank ontvangen van de Gemeente van Gedoopte Christenen te Haulerwijk *ƒ* 5.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

No. 186 15 September 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

TOEWIJDING.

„Maak ernst!" roept binnen mij de Geest des Heeren,
„Maak ernst!" herhaalt Zijn Bruid met luider stem;
„Blijf, tot den dood getrouw, slechts Hem begeeren;
„Het reine hart alleen bestaat voor Hem."

'k Verneem dit woord, het wekt mij op ten strijde,
'k Voel dat Zijn kracht mij aanraakt, mij bezielt;
Een heilige ernst vervult me op nieuw, en blijde
Juich ik, voor God aanbiddend neêrgeknield:

Voor U, mijn God! wil ik voortaan slechts leven,
Niet voor mij zelf, noch voor het schijnsel meer;
Met ziel en lichaam heb ik mij gegeven
Aan U voor eeuwig, tot Uw dienst en eer.

Nu vang ik aan. Laat nooit de geest vertragen;
Neem weg wat mij misvormt, of ras verstrikt;
Geen zonde houde me in haar boei geslagen,
Nu zich mijn voet tot dezen wedloop schikt.

Nog vóór den dood wil ik van 't lichaam scheiden;
Zijn wel of wee als uit de verte zien.
Het gansch en al tot Uwe dienst bereiden,
Dat het Uw Geest tot willig werktuig dien.

Ik zoek geen rust, gemak, noch lust der zinnen,
'k Wil wandlen, niet naar 't vleesch, maar naar den geest;
U volg ik, en Uw licht straalt in mij binnen,
Waar 't scheiding maakt, en oordeelt, en geneest.

Geheel mijn hart, mijn innigst zielsbegeeren
Hecht zich aan U met onverdeelden zin,
Gij zijt mijn God, 'k wil U ootmoedig eeren,
Gij zijt alleen het goed dat ik bemin.

Laat mij, o Heer! steeds nader tot U komen,
Maak mij een mensch gansch naar Uw wil en hart,
Zoo 'k U behaag dan is mijn vreugd volkomen,
In U verblijd, deert mij geen aardsche smart.

Gewijd zij U mijn tijd, mijn geld, mijn leven,
Mijn krachten worden in Uw dienst verteerd!
De taak daarboven mij te doen gegeven
Zij reeds aanvanklijk hier op aard geleerd!

O zalig werk U in den geest te naadren
Voor U, mijn God in diepen eerbied staan,
Mijn zinnen liefdevol bijeen te gaadren,
In U verdiept, Uw hemel binnengaan!

Naar TERSTEEGEN. CHRISTINE

„De Christen" een weekblad.

Reeds meermalen werd ons gevraagd: kan „De Christen" geen weekblad worden? Ons antwoord was dan meestal een bedenkelijk schouderophalen, in verband met de niet geringe bezwaren, die aan die onderneming verbonden zouden zijn. Ook op de Algem. Vergadering onzer Unie werd reeds herhaalde malen die zaak besproken, maar de afgevaardigden moesten steeds met de boodschap naar huis: Men durft de zaak niet aan! Op de Vergadering in Juli l.l. kwam men echter een stap nader; aan de redactie werd nu verzocht de kosten eens te overrekenen en te beproeven, welk onthaal het plan bij onze abonné's vond enz. en of de zaak uitvoerbaar wezen zou. Wenschelijk achtten het dus de meeste broederen wel, en dat om deze reden:

1 De Christen zou dan behalve een leerzaam hoofdartikel berichten aangaande weten-s waardige gebeurtenissen op maatschappelijk en staatkundig gebied kunnen bevatten, zoodat men er desverkiezende een ander nieuwsblad voor kon missen.

2 De Christen kon meer geregeld mededeelingen leveren van wat op gemeentelijk, Evangelisatie- en zendingsgebied gedaan wordt.

3 De Christen zou meer geregeld eenig verhaal kunnen bevatten voor jongelieden of lectuur voor het huisgezin, dat mede zeer belangrijk is, aangezien bij den overvloed van bladen, uit de handen van ongeloovigen, veel verderfelijke lectuur de woningen binnendringt. Het is de roeping der Christenen, om er aan mede te werken, om ongeloovige bladen, met hun menigmaal vuile Feuilletons, door bladen van beslist christelijke of geloovige richting, te helpen verdringen. Dit moge onmogelijk schijnen, wij hebben te doen wat onze roeping is en wat wij in 's Heeren naam en kracht vermogen.

4 De Christen zou geregeld eene lijst van werkzaamheden en samenkomsten in Gemeenten en Evangelisaties op verschillende plaatsen kunnen bevatten, dat eene goede publicatie en voor reizende broeders of belangstellenden en schippers zeer dienstig zou kunnen zijn, om te weten waar en wanneer men op deze of gene plaats een arbeid of prediking etc. kan bijwonen.

Ook is er nog gesproken van eenige marktberichten, terwijl de Christen als weekblad voor advertentiën meer geschikt zou zijn dan nu.

Nu ja, alles mooi en goed, hoor ik menigen lezer, met een bedenkelijken trek op het gelaat, zeggen, maar de kosten dan. Stel u gerust, want wij houden rekening met de bekrompene finantieële toestand van de meeste onzer lezers.

Laten wij u echter eerst nog wat anders zeggen: Eer wij volgens voorschreven plan met de wekelijksche uitgaaf kunnen beginnen moeten we nog **Tweehonderd** abonnés meer hebben dan ons tegenwoordig getal bedraagt. 200 abonné's, hoe verkrijgen we die? Zou daar mogelijkheid op bestaan? *Wij* gelooven het wel, als onze vrienden en broeders ons maar trouw helpen! Reeds hebben we toezegging van vriendenhulp. Wij moeten echter nog meer hulp hebben, ook door onze vrienden in *N. Amerika*. Deze kunnen ons zeker nog gewichtige diensten bewijzen en zullen ongetwijfeld er wel toe bereid zijn.

Mogen we onze vrienden hier te lande die ons zouden willen helpen tot het bekomen van **200** nieuwe abonné's, wel vriendelijk verzoeken ons hunne namen op te geven?

Hun zullen dan bij genoegzame deelneming binnen kort proefnommers en circulaires worden toegetoegezonden, alle onkosten zullen hun worden vergoed, en ook zijn we bereid aan hen, die zulks verlangen, eenig colportatieloon te geven — *indien* het plan van weekblad door kan gaan.

Maar wat zal dan „de Christen" als weekblad moeten kosten? — Slechts 50 cent per jaar meer dan thans, of 1,80 per jaar, 45 cent per kwartaal. Die prijs is natuurlijk zoo zuinig mogelijk berekend; want finantieël voordeel trekt niemand van het blad, en wat er voor of aan gewerkt wordt, wordt geheel uit liefde gedaan voor dezaak of het doel, dat we door middel van het blad trachten te bereiken, n.l. verspreiden van bijbelsche waarheid, vermelding van de daden des Heeren, openbaar in den arbeid van de Gemeente op aarde en onderhandelen of van gedachten wisselen met verschillende broeders, die lichamelijk nog gescheiden moeten leven.

Mocht het blad ter eeniger tijd eenig finantieël voordeel kunnen afwerpen, dan is dat ten voordeele van Evangelisatie in ons land. En dat daartoe met een weekblad meer kans bestaat dan met een 14daags, is onze stellige overtuiging.

Op dus, vrienden en broeders, jongelingen en jongedochters! Wij rekenen op uwe hulp, stelt u het doel voor oogen en gaat er moedig op los. Ook wij zullen doen wat we kunnen. Bedenken we wel, dat een christelijk blad een Evangelist is, die in vele huisgezinnen binnentreedt en getuigt en nog vaak tot menschen spreekt, die zelden of nimmer het Evangelie hooren!

Wij verwachten aanmelding van vele hulpvaardige vrienden.

Groningen, } DE REDACTIE.
Stadskanaal, }

N.B. Raadgevingen of wenken van vrienden, met betrekking tot het plan, zullen ons ook hoogst welkom zijn. RED.

In welke verhouding moet de Gemeente van Christus staan tot de Sociale kwestie onzer dagen?

V.

De Gemeente van Christus is geroepen, om aan de wereld aanschouwelijk onderwijs te geven; dat is het beste wapen tegen de revolutie.

Waar 's Heilands Geest, zijn liefde niet kan wonen,
Daar kan men ook Zijn beeldnis niet vertoonen.

Een eerste voorvechter der sociaal-democraten, den heer B. alhier, betuigde mij eens: „De leer des Evangelies is uitnemend. Van mijn kindsche dagen af heb ik, als 't ware, daarmede gedweept. Van die leer verwachtte ik alles goeds, inzonderheid van de leeraars; ik zocht bij hen daarvan de toepassing in het dagelijks leven, maar hoe bitter werd ik teleurgesteld. Toch gaf ik den moed nog niet op; ik zocht mijne spaarpenningen bijeen en bezocht philantropische inrichtingen (om niet persoonlijk te willen zijn verzwijg ik de namen, die hij noemde), daar dacht ik christelijke liefde en nederigheid te zullen vinden, maar hoe uitnemend overigens ook die inrichtingen waren, en hoe veel ik er ook vond, dat mij inderdaad verblijdde, toch vond ik er niet, wat ik gehoopt had er te zullen vinden; ik werd dus ook daar teleur gesteld. „Er zou geene plaats voor de S. D. gevonden worden," zoo betuigde hij, „indien dat evangelie niet alleen werd geleerd, maar ook beleefd en wanneer men het zien kon aan de belijders, dat het geestverwanten van dien Jezus waren, dien het evangelie ons leert kennen." Tot zoo ver den heer B.

Ik sprak mijn wensch uit, dat hij nog eens mocht komen tot waarachtige zelfkennis, tot dat leven, tot dien strijd, verbonden aan het dienen van God. Ik zeide hem, dat er inderdaad oprechte belijders van Jezus gevonden werden, niet die volmaakt Hem gelijken, maar wier innig streven het is, om in Zijne voetstappen te wandelen, en wees hem op den machtigen stroom, waartegen zij te worstelen hadden, en tevens op de dwaasheid, die hij beging, die, omdat hij zag dat er met dat evangelie zoo veel kwaad gedaan was, nu het ook zelf verwierp, en niettegenstaande hij moest erkennen, dat het „uitnemend" was. Waarom, zoo vroeg ik hem, waarom zegt gij ook niet tegen uwe vrouw: Vrouw! met het vuur de deur uit, ik wil het niet langer in mijn huis hebben, immers, wat heeft men met het vuur in den loop der tijden niet al kwaad gedaan; en waarmede doet de door de zonde bezoedelden mensch niet al kwaad!

Maar o, die beschuldiging, is zij niet in vele opzichten waar? hebben wij Christenen niet de meeste schuld aan het voortwoekeren van den revolutiegeest? gelijk als van den treurigen toestand der maatschappij! O, mijne broeders, dat wij toch ontwaken uit den dommel en niet langer droomen aan den rand der helle.

Ik gevoelde medelijden met den heer B., die zoo in de strikken des duivels is verward geraakt.

Ja maar, o, die jamaars, die uitvluchten, die wij menschen gewoon zijn voort te brengen.

Ja maar, wat kunnen wij er toch aan doen?

Ja maar anderen doen ook zoo.

Ja maar wij moeten ook voor ons zelf zorgen.

Ja maar, als die menschen kinderen Gods zijn, zal God wel voor hen zorgen.

O, die jamaars, en zoo vele andere jamaars, waarmede de duivel gereed is, als hij ziet, dat wij zouden opwaken. Hij is Gods tegenstander en ligt op de loer of gaat om als een brieschende leeuw, zoekende, wie hij zou mogen verslinden.

Christus heeft gezegd: „Een nieuw gebod geef ik u, dat gij elkanderen lief hebt, gelijkerwijs ik u heb lief gehad." Als de wereld dat ziet, zal zij zich verbazen.

Hoe staat het daarmede, broeders? Overal smeult het vuur en dreigt ook ons te verteren. Wij behoeven voor den vijand niet bevreesd te zijn, als wij maar aan de zijde Gods staan, dan zijn wij zeer sterk in Hem, maar als we dat kenmerk, dat eenige kenmerk der wereld niet kunnen toonen, als zij die liefde bij ons niet kan bespeuren, dan kunnen wij wel zeer slaan, maar het harte wordt niet gewond. Die liefde is eene macht, die het hart des zondaars aantrekt, die hem in verwondering brengt, waaraan hij behoefte gevoelt. Zij doet de wereld stilstaan en uitroepen: „Ziet, hoe lief zij elkander hebben!" Zoo iets is de wereld vreemd; daar kunnen zij niet bij. Heer, vervul ons allen meer en meer met die liefde, zoodat wij U mogen vertegenwoordigen aan hen.

VI.

Het is de dure roeping der Gemeente en van elk belijder in het bijzonder, om in eigen hart en leven te onderzoeken bij het licht van Gods woord, wat al of niet revolutionair is, opdat wij niet uit onkunde dwalen en tengevolgo daarvan ook anderen op dien weg steunen en sterken.

O, zie eens rond waar 't revolutiebloed,
Niet al ontdekt, gestookt wordt en gevoed
En waar ge om u henen ziet;
Vergeet, vergeet u zelf daar niet.

Zelfonderzoek, niet waar, broeders en zusters! Wie zou dat niet noodig hebben? Hoe vele dingen zijn er niet in ons leven, die zoo met ons zijn samengegroeid, waaraan wij zoo gewoon zijn geworden. Inzonderheid, wanneer zulke dingen nog al niet door de algemeene opinie gebrandmerkt worden. Hoe vaak hooren wij zeggen: „dat deden de vaderen," of „zoo deedt mijn vader ook altijd," of eenvoudig: „ik ben in zulke omstandigheden *gewoon zoo* te handelen."

Gods Geest leere ons de gewoonten aan het woord toetsen. Laat ons wel bedenken: wij zijn van nature *gewoon* kwaad te doen, *gewoon* om het goede te haten, *gewoon* om de menschen naar de oogen te zien, *gewoon* om onze gierigheid spaarzaamheid te noemen, *gewoon* dus om de zonde te verbloemen, te bemantelen, *gewoon* om ons zelf te paaien, *gewoon* om maar zonder erg te doen, alsof er geen God was, die wij rekenschap verschuldigd zijn, *gewoon* om ..... doch waartoe meer, mijne broeders! waartoe meer? Een ander en niet minder groot gevaar bestaat daarin, dat wij zoo licht afgaan op menschen, die onze achting gewonnen hebben, die wij eeren, tegen wie wij hoog opzien. Hoe menigmaal hoorden wij: „ik zal het *hem* eens vragen," of: „ja, *hij* heeft *dat zoo* of *zoo* gezegd;" of: „*hij* doet ook *zoo*;" of: „*hij* was *daar* ook wel" enz. Hoe menig oprecht, eenvoudig christen is daardoor niet uit dat teedere leven, dat leven der liefde gekomen. Naar zijn gevoelen zou *hij dit* of *dat* niet goedgekeurd, niet gedaan hebben, maar hij zag *hem* ook zoo handelen.

Inzonderheid is dat zoo met pas bekeerden, met aanvankelijk geredden. Hoe komt het, dat die eerste gloed der liefde vaak van zoo korten duur is? Dat die blijden ernst op het gelaat zoo spoedig verdwijnt? Ga niemand onzer daar toch overheen. Het geldt hier eene hoogst ernstige zaak. O, vragen wij het ons zelf eens af, in wiens midden zij verkeerden. Hoe groot is dan de verantwoordelijkheid van Voorgangers en andere steunpilaren der Gemeente, die de vraagbaak der jonge en minder ontwikkelde leden zijn. Want gelijk de revolutievonk, in het menschelijk hart, veelal van boven af het eerst wordt aangeblazen of van daaruit daarvoor aanleiding bestaat, wijl men zelf revolutionaire daden doet, zoo gaan ook de verwarringen en verkeerdheden in de Gemeente veelal eerst uit van de geachtsten en invloedrijksten onder hen. Wat is dan de verantwoordelijkheid groot van allen, die een werkzaam aandeel hebben en die als vaders in de Gemeente worden beschouwd.

Hoe noodig is het daarom ook, dat de Gemeente voor hare voorgangeren en bestuurderen bidde, opdat zij hun ten zegen mogen zijn.

Allereerst behooren wij dus in eigen boezem met Gods woord al biddende bij te lichten. Daar, waar de H. Geest in het harte schijnt, worden de revolutionaire dingen openbaar, gehaat en opgeruimd. O, er is in de Gemeente van Christus zoo ontzaglijk veel binnengeslopen, wat daar niet behoort en wat ons voor de wereld, als vertegenwoordigster van Christus, onkenbaar maakt. Bij datzelfde licht behoort de Gemeente ook de woelingen en wanverhoudingen onzer dagen te bezien, te bezien van alle zijden. Eenzijdigheid en oppervlakkigheid leiden noodzakelijk tot meegaan met of tot steun aan de revolutie, aan welke zijde dan ook. Zonder twijfel: als wij niet geheel aan de zijde Gods staan, dan staan wij aan de zijde van dezen of genen vromen of goddeloozen revolutionair, en steunen daardoor allicht ook anderen, die op ons zien.

Het is evenwel zeer goed, dat elk lid der Gemeente zich uitspreke, opdat openbaar worde, wat in zijn hart is, dan kunnen andere broeders wellicht tot licht en raad dienen. Waar de revolutie stilzwijgend in het harte wordt gevoed, daar wordt de zielstoestand met den dag erger, en de zelfverblinding neemt hand over hand toe.

God geve ons allen oogen om te zien, opdat wij dat vreeselijk ondier vooral mogen weren uit eigen kring. Het komt mij voor, dat het aankweeken van dat monster, eene van de hoofdoorzaken is, dat er zoo weinig gejuich is in de tenten der rechtvaardigen.

Hengeloo. J. HAVERKATE.

(Slot volgt.)

Twee beginselen.

Onder beginselen, waarover zoo vaak gesproken wordt, bijzonder in de laatste jaren, verstaat men veelal opgevatte denkbeelden omtrent een of andere zaak en op godsdienstig of christelijk gebied omtrent leerstellingen of kerkelijke handelingen. Dit berust echter op misverstand. Iemand drukt nog geen eigen beginsel uit door zich aan een of ander denkbeeld of deze of gene partij te houden en die te volgen. Ieder mensch behoort zich volgens eigen grondbeginsel of principe te openbaren immers; dan weet men wat men aan zoo iemand heeft; dan zal er ook mogelijkheid bestaan, dat hij, wiens beginsel verkeerd is, van dat verkeerde wordt overtuigd en tot het zoeken van een beter beginsel wordt gebracht en eindelijk de waarheid vindt. Die eerlijke openbaring is echter niet altijd overal aanwezig, waaruit volgt, dat men iemands beginsel niet altijd kan kennen uit zijne zoogenaamde belijdenis of de kerk of gezindte, waar hij zich bijvoegt.

Men ontmoet b. v. onderscheiden personen, die erkennen tot een of ander christelijk kerkgenootschap te behooren en in beginsel de richting van die kerk toegedaan te zijn, zonder echter in beginsel christen te zijn, in den zin, waarin God ons het christendom heeft laten beschrijven. Een van beiden volgt dus: òf 's mans kerk is in beginsel geen christelijke, òf hij is er op eene oneerlijke wijze en zonder het in beginsel met die kerk eens te zijn ingeslopen. Een derde is echter nog mogelijk en dat is, dat de man evenmin begrijpt, wat een beginsel is, als hij den aard van het christendom kent. Dit laatste is ongetwijfeld een meest algemeen verschijnsel. In hoever de zoogenaamde christelijke kerken, die in practijk hare leden niet leeren, wat christendom of christen zijn is, daaraan schuld hebben, laten wij hier aan den nadenkenden lezer ter beslissing over.

Door beginsel verstaan *wij* de diepste gezindheid des harten, of de richting van den wil. Immers „uit het hart zijn de uitgangen des levens." Volgens het beginsel of de gezindheid, die in het diepst van den mensch wortelt, denkt en handelt hij, tenzij hij nog iets doet, dat met zijn beginsel in strijd is, b. v. gedrongen of gedwongen door eenige macht. Voor God en Zijne waarheid geldt alleen beginsel; want het is God niet te doen om onze daden, maar om ons hart, d. i. den wil, den geheelen mensch voor zich te hebben en weer in zijne gemeenschap te herstellen, dan zullen ook zijne daden voor hem zijn.

Er zijn slechts twee beginselen onder het geslacht der menschen: *voor* of *tegen* God, welke zich in het dadelijke leven openbaren in voor of tegen Gods geopenbaarde waarheid te denken

en te leven. De mensch is, door te vallen in zonde en door de werking der ongerechtigheid in hem, van beginsel veranderd, in beginsel tegen God, zijnen Schepper en onderhouder, gekeerd. Dat is de gezindheid van het vleesch, welks bedenking de dood en vijanschap tegen God is (Rom. 8: 6, 7), en het beginsel van allen, die naar het vleesch leven, naardien ze uit het vleesch geboren zijn.

Al de daden van een onwedergeborene, ook die, welke hij voor goed houdt, gaan met zelfzucht en vijandschap tegen God gepaard. En al heeft misschien deze of gene werkelijk reden om te beweren, niet zoo vele en niet zulke snoode zondige daden gedaan te hebben als vele zijner medemenschen, daardoor is hij niets anders of beter voor God, tenzij hij van nieuws geboren en een nieuw levensbeginsel door den H. Geest in hem gebracht zij. Wij moeten den zondaar naar zijn beginsel beoordeelen.

Voor eenigen tijd in gezelschap op reis zijnde, liep het gesprek mijner reisgezellen over groote en kleine leugens, welke laatsten — zooals zeer dikwijls geschiedt — als minder, ja, zelfs als geheel niet zondig werden verdedigd. Ik mengde mij in het gesprek, door te zeggen: „God rekent niet met groot en klein, maar met beginselen." Dit scheen toen begrepen te worden, en ik hoop, dat mijne lezers het ook begrijpen.

Menigmaal stond ik stil bij de woorden onzes Heeren in Matth. 23 : 35 : „opdat over u kome al het rechtvaardige bloed, dat vergoten is op de aarde, van het bloed des rechtvaardigen Abels af, tot op het bloed van Zacharia, den zoon van Barachia." Hoe konden de Joden van Jezus dagen verantwoordelijk geacht worden voor den moord op Abel en zoo vele rechtvaardigen na hem gepleegd, zoo vele eeuwen te voren? Immers alleen daardoor, dat zij in hunne vijandschap tegen Jezus en hun afkeer van de waarheid hetzelfde beginsel toonden te hebben en met denzelfden geest vervuld waren als hunne moorddadige geslachtgenooten van weleer. — Velen kunnen nog niet verstaan of gelooven, dat het geheele geslacht der menschen in zijn stamhoofd, Adam, gevallen en zoo aan zonde en dood onderworpen, verontreinigd en verdorven is, en dat tengevolge daarvan ieder kind Adams, hoe deugdzaam hij ook zijn moge, totaal ongeschikt is om met God gemeenschap te hebben, tenzij hij innerlijk vernieuwd, wederom geboren wordt en alzoo een nieuw levensbeginsel bekomen heeft. En toch is het openbaar, dat het geheele geslacht van Adam zich van God afkeert en van natuur zich, volgens zijn beginsel, van de waarheid af tot de leugen wendt. Wel kan dat bij de eene meer onderdrukt en bij de andere meer openbaar zijn, maar het beginsel des kwaads ligt bij allen, allen hebben gezondigd, de dood is daardoor ook tot allen doorgegaan. Doch het is eene natuurlijke neiging in den mensch om het kwade der zonde alleen naar de uitwendige verschijnselen der zonde of de zondige daden te beoordeelen. Die daden zijn dan meestal zoo openbaar, dat men ze niet loochenen of bedekken kan; zij wegen bij den eenigszins ontwaakte op het geweten en wekken in meer of mindere mate schuldgevoel op; vrees voor straf van God, Wiens oogen ook al het verborgen kwaad aanschouwen, maar Dien men nog niet kent, doet menigeen sidderen. En dat terecht! Maar nu vat de oppervlakkige mensch zoo licht de meening op, dat, als die zondige daden nu maar ophouden en door iets deugdelijks worden vervangen en hij mag gelooven, dat zijne schuld vergeven of ontoerekenbaar voor hem gemaakt is, hij daarbij dan wel gelukkig zal kunnen zijn, maar om dan ook weldra te ontdekken, of door een leven in de zonde openbaar te worden, dat hij nog niets is veranderd, maar de oude mensch gebleven is. Helaas, dat we zulks zoo menigvuldig op christelijk gebied moeten aantreffen! Er is veel oppervlakkigs en wanstaltigs onder degenen, die zich naar Christus noemen. Dit heeft ongetwijfeld zijn eerste en diepste reden daarin, dat men bij zijn denken aan- en gelooven tot verlossing, overeenkomstig de neiging der menschelijke natuur, op halfweg blijft staan: behouden wel door Christus, maar met een blijven voortbestaan van zichzelven, van zijn IK. Dit is geheel in strijd met het begrip van verlossing, dat de H. Schrift ons doet kennen, en moet mitsdien ook blijken krachteloos te zijn in de practijk des levens tegenover de zonde. „Die zijn leven zal verliezen in deze wereld, die zal het behouden," zegt de Heer Jezus.

Gelukkig de mensch, die een blik in zichzelven leert werpen en daarbij steeds dieper indringt, om te zien zijne verdorvenheid en onreinheid voor God in het diepst van zijn wezen, en die bij dat inzicht zichzelven aan Christus overgeeft, zijn ouden mensch ten doode overgeeft, om een nieuw, rein leven in Christus deelachtig te worden. Alleen door Christus' reine offerande, die zichzelven als een „onbestraffelijk en onbevlekt Lam," door den eeuwigen Geest Gode opgeofferd heeft, worden wij rein voor God, met God verzoend, Gode welbehagelijk, want in Christus Gode overgegeven zijnde, zijn ook wij een rein offer aan God. — Wie zich *zóó* aan Christus overgeeft, wordt verlost van zijn Gode vijandig, onrein *ik* en wordt een nieuw, eeuwig leven en daarmede een nieuw levensbeginsel deelachtig. De belofte Gods luidt: „Ik zal een nieuwen geest in het binnenste van hen geven." Voor God geldt alleen een nieuw schepsel in Christus Jezus.

O, werd dit meer in acht genomen! Ga men meer algemeen van dat principaal bijbelsch begrip uit; in de eerste plaats zij, die anderen prediken, daarna elk christen voor zich, dan zal er minder halfheid blijven bestaan; dan zullen de werken des vleesches worden gedood, en zal het beginsel des nieuwen levens in zijn volle kracht openbaar worden en in het practische leven heerschen, om te doen wandelen op den weg der gerechtigheid, voortstrevende tot heiliging, zonder welke niemand God zien zal.

De weg des heils staat voor allen open. „Allen hebben gezondigd en derven de heerlijkheid Gods, maar worden om niet gerechtvaardigd uit Zijne (Gods) genade, door de verlossing, die in Christus Jezus is."

St. N. v. B.

Baptisten in de Vereenigde Staten van Amerika.

In No. 177 van dit blad gaven we de statistiek der Baptisten in Noord-Amerika, bevattende 33,588 Gemeenten met 3,070,047 leden en 21,175 leeraren. Behalve deze bestaan er, volgens „New-York Independent" nog de hiervolgende gezindten, die, ofschoon niet in de statistiek der Baptisten opgenomen, toch, wat den doop aangaat, op baptistisch standpunt staan:

Anti-Zending-Baptisten, deze onderscheiden zich van de andere Baptisten door hun oppositie tegen het zendingswerk, maar houden wel Zondagscholen en dergelijke werkzaamheden. Zij hebben 1800 Gemeenten met 45,000 leden en 900 predikanten.

Vrije Baptisten; deze zijn in belijdenis, Arminiaansch en houden open commune (Avondmaal ook met ongedoopten). Zij tellen 1613 Gemeenten met 86,297 leden en 1386 leeraren.

Andere vrije Baptisten hebben 650 Gemeenten, 34,144 leden en 600 leeraren.

Discipelen van Christus, ook wel alleen christenen en ook Campbelliten genoemd, hebben den doop even als de Baptisten, maar op belijdenis van zonden en vieren elken Zondag het Avondmaal des Heeren; zij houden er geen grondregel of geschreven geloofsbelijdenis op na, behalve den Bijbel. Zij bestaan in 7250 Gemeenten, met een gezamenlijk ledental van 750,000 en 3600 leeraren. Met hen zijn meestal verbonden:

De Christenen, Noord, met 1831 Gemeenten, 129,353 leden en 1417 leeraren;

Christenen, Zuid, 75 Gemeenten, 18,000 leden en 35 leeraren.

Gemeente Gods. De zich aldus noemende gemeente werd gesticht door een Ouderling, Winebrenner, een predikant van de Gereformeerde (Duitsche) kerk. Zij heeft een geheel duitsche inrichting, met presbyteriaansch bestuur, zijn streng tegen geloofsformulieren, houden 't er voor dat de Gemeente uitsluitend bestaat uit gedoopte geloovigen, dat het Avondmaal in zittende houding moet gebruikt worden en wel des avonds en dat de voetwassching verplichtend is. Zij tellen 525 Gemeenten, 33,000 leden, waaronder 491 leeraren.

Zevendedags-Baptisten, met 110 Gemeenten, 9000 leden en 113 leeraren.

Dunkards. Deze zijn Duitsche Baptisten; zij hebben zich ten jare 1706 in Duitschland georganiseerd. Zij doopen door driemaal onderdompelen, houden gesloten commune en houden zich streng afgezonderd van de wereld, zoo in hunne kleeding als in hun gedrag. Ze zijn in drieën gesplitst:

1. *Conservatieven* met 513 Gemeenten, 102,000 leden, waaronder 2130 leeraren;

2. *Progressieven* (vooruitgaanden), die 270 Gemeenten, 12,000 leden en 250 leeraren tellen.

3. *Oude richting* met 130 Gemeenten, 2000 leden en 230 leeraren.

Dan is er nog eene Gemeente met Zes Grondstellingen of beginselen, wier bijzondere ideeën ons onbekend zijn; zij hebben 16 Gemeenten, 1450 leden en 16 leeraren. Het getal dergenen, in de Vereenigde Staten, die den doop (niet besprenging) op belijdenis handhaven bedraagt niet minder dan 4,292,291, verdeeld in 48,371 Gemeenten en bediend worden door 32,343 leeraren.

St. N. v. B.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. De datum van 4 Sept. zal voor de Gemeente alhier een onvergetelijke blijven. In den nacht toch, die genoemde dag vooraf ging, werd onze beminde broeder Geert Mulder op het onverwachtst door den dood van ons weggenomen. Een aard van cholera maakte, in minder dan 7 uur, een einde aan zijn dierbaar leven, pas 33 jaar oud.

Hij was niet een man van veel woorden en groote gaven, maar van een stillen reinen wandel.

Als mede-bestuurder en Diaken toonde hij een hart voor de Gemeente te hebben.

Indrukwekkend was zijne begrafenis die op Maandag 8 dezer plaats vond en overvloedig toonde hoe zeer hij door de Gemeente bemind maar ook door de wereld geacht werd.

Achter de lijkstoet volgden drie rijtuigen, waarin familie en buren; daarachter liep de Voorganger br. Horn en br. van Beek van Stadskanaal; daarop volgden de beide Ouderlingen en de beide Diakenen. Aangezien de woning van onzen broeder in de nabijheid onzer kerk was, passeerde de lijkstoet daar, waar de Gemeente, zoo vrouwen als mannen, in grooten getale gereed stond en zich bij den stoet aansloot. Aandoenlijk was het dat zulks geschiedde door de nieuwe toegangsweg tot onze kerk, die juist door onzen broeder Mulder afgewerkt was en die een blijvend aandenken aan hem zal zijn.

In elke straat die wij passeerden verdrong zich een menigte volks, en op het kerkhof aangekomen, schaarden zich minstens een publiek van 500 personen rondom zijn groeve.

Diepe stilte, ernst en eerbied heerschte onder de menigte toen de Voorganger een gedeelte van 1 Cor. 15 las en wees op het sterven van den Christen, de menigte vermanende zich tot den levenden God te bekeeren. Daarna nam br. v. Beek het woord, bracht in herinnering, hoe hij den overledene voor den Heiland had mogen winnen, hoe zijn plotseling verscheiden hem had geschokt en hoe dit aangrijpende feit een prediking was voor allen.

Toen ruischte op plechtige wijze over de graven dat schoone lied:

Vrome, vroeg gestorven vrinden,
Slechts zijt gij mij wat vooruit;
'k Zal u allen wedervinden
Als ons Jezus 't graf ontsluit.
Gez. 182 : 4.

En dit werd niet slechts door de Gemeente, maar op enkele uitzonderingen na, door heel de menigte gezongen. Zoo moest dan ook zelfs de wereld de hope des Christens uitroepen. Na gebed door den Voorganger werd de Godsakker verlaten.

Moge de Heer de weduwe, die een zuster der Gemeente is, en hare twee kinderen sterken, ook met het oog op hare aanstaande bevalling. En ervaart zij reeds nu dat de Heer haar sterkt, Hij geve dat zij zulk een weduwe zich toone als waarvan Hij in Zijn woord zegt 1 Tim. 5 : 5 „Die nu waarlijk weduwe is, en alleen gelaten, die hoopt op God, en blijft in smeekingen en gebeden nacht en dag."

Maar ook, moge de Gemeente verstaan waartoe deze smart ons wedervoer en vervulle de Heer zelf deze ledige plaats. Terwijl het onze stille bede is dat het bij de onbekeerden niet bij een indruk blijve, maar onze broeder in zijn sterven nog vruchtbaar moge zijn tot waarachtige bekeering van velen, die nu nog gedachteloos den breeden weg bewandelen.

SNEEK. Was de dag van 31 Augustus l.l. voor velen in ons vaderland een vreugdedag, met het oog op de jonge kroonprinses, voor de gem. v. ged. Chr. te Sneek en Heeg was hij dat in dubbelen zin. Na een herderloos tijdperk van 21 weken doorgemaakt te hebben van wege 't vertrek van br. Horn naar Groningen, mocht zij thans de vreugde smaken, de ledige plaats weder te zien vervuld worden door br. de Hart van Hengeloo. Br. Horn, die van Groningen was overgekomen, om zijn opvolger bij de Gemeente in te leiden, trad des morgens voor een talrijke vergadering op, uit Sneek, Heeg, Heidenschap en Leeuwarden zaamgekomen. Hij kon niet nalaten dit feest, *zijn* feest te noemen, wijl 't hem eene groote vreugde was, de plaats zijner ruim 20jarige werkzaamheid te zien innemen, en wel door eenen zoo innig door hem beminden br. en geestverwant, met wien hij reeds sedert jaren door nauwe vriendschapsbanden verbonden was, en aan wien hij dan ook volgaarne 't door hem geplante ter bevochtiging toevertrouwde, alsmede de verdere uitbreiding des werks.

En hoewel br. de Hart een beproefd arbeider in 's Heeren wijngaard kon genoemd worden, ging br. Horn hem bij dezen toch uitnoodigen, in dit morgenuur eenige oogenblikken te toeven aan de voeten des grooten meesters en Oppersten herders, waar hij bij de Jacobsbron ternederzat, (Joh. 4.) om van Hem te leeren vermoeidheid en dorst te vergeten, waar 't het werk des Vaders gold, en dat werk als spijze te beschouwen, die beide, noodzakelijk tot levensonderhoud en genotverschaffend is. Verder sprak ZEw. naar aanleiding van vs. 36, 37 van 't zelfde hoofdstuk, over 't werk des Heeren als een zaaien en maaien, stelde voor, hoe 't zaaien door ploegen voorafgegaan en door wieden gevolgd, veeltijds een moeitevol werk is, dat dikwijls tranen kost, doch tevens, hoe de vreugde van 't maaien en inzamelen der vruchten zulks rijkelijk vergoed, hoe de wijze Landman vaak het gezaaide van den een, door een ander liet maaien en hoe veel van den arbeid in de eeuwigheid eerst geopenbaard werd, tot blijdschap van zaaier en maaier beiden. Op deze wijze wees spr. den nieuwen Voorganger op de moeilijkheden en de vreugde aan zijn taak verbonden en vermaande hij tevens de gemeente inzonderheid hare opzieners hunnen Voorganger zooveel mogelijk te steunen.

Des avonds was opnieuw de Vredekerk rijkelijk met menschen gevuld, nu de nieuwe leeraar zijn intrede zou doen.

Naar aanleiding van 1 Cor. 2 : 2 gaf spr. als zijn hartelijk voornemen te kennen, niets te weten, dan Jezus Christus en dien gekruist, omdat hij door Gods genade bij ervaring had geleerd, dat niets anders des menschen hart en geweten bevredigt, omdat er zondaar door niets anders kan geholpen worden, omdat er tot opbouwing, van de gemeente geen beter middel te vinden is en omdat door niets anders de Heere kon verheerlijkt en groot gemaakt worden. Zulk eene betuiging van de zijde des leeraars deed elk Christen, van welke kerk ook, goed aan 't hart en waar genoemde spr. de Vredekerk aanwees als een toevluchtsoord, niet alleen voor ged. Christenen, maar voor allen, die den gekruisten Christus noodig hadden, twijfelen wij niet of velen zullen daarvan gebruik maken. Uit volle borst werd dan ook door de gansche vergadering den nieuwen leeraar op verzoek van br. Horn zingende toegebeden:

Dat 's Heeren zegen op u daal enz.

Des avonds te 8 uur was nogmaals de Vredekerk getuige van een feestelijke bijeenkomst. Nu echter geen gemengd publiek, maar meer bepaald leden der gemeenten van Sneek en Heeg benevens eenige broeders uit Heidenschap en Leeuwarden, om nog eens gezamenlijk de vreugde van het oogenblik te genieten en den Heere te prijzen voor de weldaden hun bewezen, waartoe br. Horn opwekte door 't lezen van Ps. 103. Tevens maakte ZEw. melding van de hartelijke betuiging van zuster de Hart, dat niet alleen haar echtgenoot in Sneek was komen werken, maar dat ook zij in Sneek gekomen was, met het eenig doel om dienstbaar te zijn voor de gemeente en 't werk des Heeren. Reeds nu begeleidde zij den zang met orgelspel. Zeer liefelijk was verder 't zamenzijn. De Heere was in 't midden. Menig hart uitte zich over genoten zegen, vooral onder de prediking van br. de Hart, over wiens bediening allen zich verheugden, omdat toch de gekruiste Christus het middelpunt des Christelijken levens is.

Menig lied werd aangeheven, waaruit de danktonen oprezen uit de harten der aanwezigen, voor den zoo heerlijken dag, hun door den Heere bereid. Onder 't gebruik van eenige versnaperingen en 't genieten van den onderlingen vrede, vervlogen de uren maar al te spoedig en de tijd van scheiden kam velen onverwacht, maar een dag als 31 Aug. zal zeker bij velen nog lang in aandenken blijven. Moge de God aller genade den nieuwen Voorganger en zijne echtgenoote in hun voornemen bekrachtigen en sterken, opdat de gemeente met den gelukzalig van den gekruisten Heiland voor oogen, Hem steeds meer gelijk worde, dan zal voorzeker op zulk een zaaien een vreugdevol maaien, tot blijdschap van den vroegeren en tegenwoordigen arbeider en van alle Gods kinderen te zamen, niet kunnen uitblijven. Dat geve God, tot roem van Zijn genade.

K. KUIPERS.

Een behartigenswaardig woord.

Vraag niet naar de uitkomst bij den arbeid in des Heeren dienst. Vraag alleen naar Zijnen wil. Wil Hij, dat gij dezen of genen arbeid zult aangrijpen, doe het in het geloof, en laat voorts alles aan Hem over. Uw schijnbaar niet slagen heeft dikwerf de beste uitkomsten. Dien niet om het welslagen, evenmin als gij om dank en loon dienen moogt, wanneer gij in uw dienst gelukkig wilt zijn; maar dien, omdat het u bevolen is, omdat gij dienen moogt en kunt, en gij zijt zalig in de daad, die haar beste loon in zich zelve heeft. Wie zoo arbeidt, arbeidt ten slotte niet tevergeefs, want in den arbeid wordt hij iets tot Gods eer.

(Bladen uit het Diakonessenhuis te Halle.)

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door zr. G. v. D. te Groningen *f* 45,80, door br. H. R. te Amsterdam *f* 12,16, door br. K. H. te Nieuwepekela *f* 10,06, door br. S. de J. te Sneek *f* 20,79, door br. J. Z. te Heeg *f* 12,08, van br. J. N. te Chicago *f* 1,70. Van Justus v. d. Kam te 's Hage, idem advertentie *f* 0,30.

Stadskanaal (W.) N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding.

van J. H. te G. *f* 2,50, van W. K. te F. *f* 1.

Voor de Unie-Cent.

van br. J. N. te Chicago *f* 10,49.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** Heden verblijdde de Heere ons door de zeer voorspoedige geboorte van een

ZOON.

EMST, Aug. 90.

P. v. D. KAM,
E. J. v. D. KAM—v. D. WOORD.

*** Door 's Heeren goedheid voorspoedig geboren HELENA, dochtertje van

J. VAN HOLSTEIN en
H. VAN HOLSTEIN—GRASMEIJER.

KOLHAM, 26 Aug.

*** Door 's Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een DOCHTER, A. BOOTSMA, geliefde echtgenoote van

J. ZOETHOUT.

HEEG, 4 Sept. '90.

*** Door Gods goedheid bevallen van een DOCHTER, F. DE VRIES, echtgenoote van

HAARLEM, 5 Sept. 1890. C. GROET.

Het behaagde den Heer door een hoogst smartelijk lijden van slechts eenige uren, van mijne zijde weg te nemen mijn beminde echtgenoot GEERT MULDER in den ouderdom van 33 jaar.

Op denzelfden dag 6 jaar vroeger mocht ik met hem in een gelukkigen echt vereenigd worden, waaruit mij twee kinderen overbleven en ik de geboorte van een derde te gemoet zie.

Diep bedroefd doch in de vaste hope des wederziens staar ik hem na, mij en mijne kinderen in de hoede des Almachtigen aanbevelende.

Uw diep bedroefde
E. ACHTIEN,
Wed. G. MULDER.

GRONINGEN, 4 Sept. 1890.

Op den 4 September werd op het alleronverwachtst door den Heer uit ons midden tot zich geroepen onze beminde broeder

GEERT MULDER,

als Christen was hij door een reinen wandel der Gemeente tot een sieraad en den naam des Heeren tot een eere, en als Diaken en medebestuurder was hij der Gemeente tot een steun.

Zwaar valt het ons, hem zoo spoedig reeds (hij was pas 33 jaar) te moeten missen. Toch benijden wij hem de ruste niet.

Namens de Gemeente,
Het bestuur:
J. HORN, Voorganger.
K. v. D. BAAREN, } ouderlingen.
D. R. KLOOSTER, }
R. MEIJER, } Diakens.
J. v. DUINEN, }

GRONINGEN, Sept. 90.

Heden behaagde het den Heere het kindje den 31 Juli ons geschonken, door den dood weder van ons te nemen.

Zijn doen is enkel wijsheid en majesteit, dit lenigt onze smart.

'T ZANDT, 7 Sept. 1890

W. GRASMEIJER.
A. GRASMEIJER—VENHUIZEN.

No. 187 | 1 October 1890 | 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

EEN RIJKE HEER.

En zij aten allen en werden verzadigd, en zij namen op, het overschot der brokken, twaalf volle korven. Die nu gegeten hadden waren omtrent vijfduizend mannen, zonder de vrouwen en kinderen.
MATTH. 14: 20, 21.

De plaats was zoo woest en de schare zoo groot,
— Vijfduizend, met kindren en vrouwen! —
Reeds naderde d'avond, zij hadden geen brood;
't Was noodig om, zou men voorzien in deez' nood,
Hen langer bijeen niet te houên.

Zoo meenden de jongren, doch Jezus, de Heer,
Had hiervan gansch andre gedachten:
„Geeft gij hun te eten," dus antwoordt Hij weêr;
„Zet ze allen bij zaten in 't gras hier ter neêr
En laat hen op spijze niet wachten."

„Vijf brooden!" riep 't waalftal, (zij hadden niet meer)
„Wat zullen die zijn voor zoovelen!"
Zij telden wel *goed*, maar zij *telden* te zeer;
Wat zeggen getallen, waar *Hij* 't is, de *Heer*,
Die zegen en kracht gaat uitdeelen!

De schare zit neder, de Heer blikt omhoog,
— Van boven alleen is de zegen, —
Daar breekt Hij de brooden, zoo weinig voor 't oog,
En, schoon al de tijdgeest geen wonder gedoog',
Elk heeft daar zijn aandeel verkregen.

Zij aten, die allen, en werden gevoed,
Ja meer nog — met spijs overladen;
De Heiland deelde uit en behield overvloed;
Het twaalftal droeg rond, en bleef dragen met spoed,
Tot geen er meer was te verzaden.

Het maal is geëindigd, de jongren gaan heen
Om 't overschot spaarzaam te gâren;
Zij vullen *twaalf* korven — voor elk hunner één?
In twijfling zoo groot, in vertrouwen zoo kleen? —
De Heer leert gelooven en — *sparen*.

En elk die 't aanschouwde, en elk die 't genoot,
En ieder die ooit er van hoorde,
Zij roemden een almacht en liefde, zoo groot,
Die duizenden voedt en 't onmisbare brood
Verveelvouden kan met den woorde.

O zeker, maar meer nog, veel grooter is Hij.
Die 't levensbrood is ook der zielen,
Schenkt eeuwigen vrede en vreugde daarbij,
En maakt ook van de eeuwige doodsbanden vrij
Al wie in 't geloof voor hem knielen.

Welzalig de harten, die hongren naar God,
Zij worden door Jezus verzadigd;
Hij schenkt in zijn liefde hun 't heerlijkste lot,
Hun wacht in zijn hemel 't volzaligst genot,
Met 't leven uit God begenadigd.

A. HARDENBERG.

De doop der geloovigen en het Evangelie.

Er worden vaak menigerlei bezwaren en bedenkingen ingebracht door hen, die den doop der geloovigen tegenstaan of niet noodzakelijk achten, tegen het baptisme of tegen de behandeling van den doop door de z.g.n. Baptisten. Eenigen noemen hunne handeling dweperij, anderen, om aan hun eigen onbijbelsch doopsstelsel nog eenigen schijn van waarde en waarheid te doen behouden, spreken eenvoudig van w e d e r d o o p. *) Nog anderen beweren: de Baptisten gronden al hunne zaligheid op den Doop; terwijl sommigen zich sterk trachten te maken met de betuiging: De Bapt. hebben aan de zaligmakende genade van Christus niet genoeg zij moeten er nog ter aanvulling een doop bij hebben etc. etc.

Al die en dergelijke beweringen en beschuldigingen te gaan weerleggen, zou licht den schijn kunnen hebben van zelfverdediging, meer dan van openbaring of opheldering der goddelijke waarheid, gelijk ons die in de H. Schrift is gegeven, ook met betrekking tot den Doop. — Alles toch, wat op godsdienstig gebied gesproken en geschreven is en nog wordt, en niet tot opheldering der Schrift kan dienen, heeft geene wezenlijke waarde.

Volgens ons opschrift is het ons doel thans te wijzen op den Doop en het Evangelie of het verband tusschen die beide. De Christenen over het algemeen beroepen en beroemen zich zeer terecht op het Evangelie, als zijnde de openbaring van de genade Gods in Christus Jezus, in wien al Gods liefdeplannen en beloften voor de wereld in vervulling zijn getreden. Nu zal ieder weldenkend Christen toestemmen, dat het van 't hoogste belang moet geacht worden, te onderzoeken of onze handelingen, op godsdienstig gebied in werkelijk verband staan met het Evangelie en naar den *aard* van hetzelve zijn.

Doop en Avondmaal, die beide eigenaardige instellingen van onzen Heer voor Zijne Gemeente, en die met elkander in zoo nauw verband staan, zijn bestemd, niet om het Evangelie of het verlossingswerk onzes Heeren te verduisteren, maar er een helder licht op te doen vallen voor het oog des geloofs. Ze zijn openbaring in teekening.

Door het verkeerde en zondige gebruik, dat er menigmaal van gemaakt is en helaas wordt, en den mysterieuzen naam van Sacramenten, †) die er aan gegeven is, schijnen ze meer bestemd te zijn om denzelfden dienst te doen als het kleed, waarmede Mozes zijn glinsterend aangezicht bedekte, ten einde de heerlijkheid des Evangelies te benevelen, dan om het zelve met meer helderheid tot het hart te doen spreken.

Wij willen ons thans alleen met den Doop in betrekking tot het Evangelie bezig houden, dewijl ook wij wel eens door sommigen, die belijden het Evangelie lief te hebben, hoorden murmelen alsof de Doop, die de Baptisten handhaven, niet naar den aard of geest des Evangelies zoude zijn.

Wat toch maakt de hoofdgedachte des ganschen Evangelies uit? Immers — h e t E e u w i g e l e v e n (Joh. 3: 16) vormt als het ware het hart des Evangelies. De prediking des Woords is eene openbaring of aan het licht stellen van dat eeuwige leven, dat in Christus is en onder 's menschen bereik gebracht is.

Ten dien einde wordt overal en telkens weer in de schriften gewezen op Jezus Christus, als den Zoon des levenden Gods, den als mensch drager des eeuwigen levens, zichzelven mededeelende aan ons geslacht. Voorts wijst het Evangelie met alle nadruk op het kruis, d. i. op het kruislijden onzes Heeren, waar Hij als tweede hoofd des menschelijken geslachts den last der zonde draagt, in 's menschen jammer en dood inzinkt, maar ter overwinning en wegneming der zonde, door de kracht zijns goddelijken levens, om verheerlijkt en triumfeerend op te staan uit de dooden, ten einde nu door het Evangelie leven en onverderfelijkheid aan het licht te brengen. Krachtens dat groote feit, het wonder aller wonderen op aarde, verklaart God den zondaar rechtvaardig en rein voor Hem, en ieder mensch, een openbare boosdoener of een welbekende deugdzame, die zich als zondaar voor God stelt, wien die verklaring Gods *aangenaam* is, die haar *voor zich* geloovig en dankbaar aanvaardt, wordt gerechtvaardigd en verkrijgt vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus; dewijl hij eene nieuwe schepping geworden is in Hem, is het oude voorbijgegaan en alles is nieuw geworden. Dan is hij het zelfde leven deelachtig, dat Christus leeft, want Christus leeft door het geloof in hem, Zijn Geest bezit hij. Zij dan al het lichaam dood om der zonden wil, de Geest is levend om der gerechtigheid wil. En indien — zoo gaat de Apostel Paulus voort, Rom. 8: 10, 11 — de Geest Desgenen, die Jezus uit de dooden opgewekt heeft in u woont, zoo zal

*) Een door velen geacht orthodox predikant, met wien ik over zaken namens de „Gem. van Gedoopte Christenen" moest correspondeeren, — schreef herhaalde malen terug op mijn adres: „Aan den Voorg. der *her*doopte Christenen."

†) Sacrament, afgeleid van het Latijnsche Sacramento, beteekent: verborgenheid.

Hij, die Christus uit de dooden opgewekt heeft ook uwe sterfelijke lichamen levend maken, door zijnen Geest, die in u woont.

Zie daar in hoofdsom het Evangelie, zooals wij dat met onze gedachten omvatten en met onze woorden aan verstand en hart van ons zelf en anderen voorstellen. Anderen mogen dit met verschillende woorden en termen uitdrukken, men zal toch immer, om werkelijk een Evangelie te hebben, op hetzelfde moeten neerkomen, want voor God geldt nu en eeuwig een van de zonde rein, nieuw schepsel in Christus Jezus, als hoogste eisch der gerechtigheid en heiligheid. Deze beschouwing moge weinig overeenstemmen met menig wijsgeerig of godgeleerd stelsel, zij is naar de openbaring Gods en naar de wet des levens in Christus Jezus, die waarlijk vrij maakt. De H. Schrift geeft geene wijsgeesige bespiegelingen, of iets fantastisch voor de spelingen van het menschelijk door de zonde verduisterd verstand, maar spreekt gemoedstaal, zich rechtstreeks richtende tot de conscientie. Zij bevat geene orakeltaal, noch houdt zich bezig met koude menschelijke wet- en rechtsbepalingen, maar geeft openbaring van wat voor het menschdom eene mysterie (verborgenheid) was. — openbaring betreffende het wezen Gods en zijne gedachten over den mensch, — openbaring van dat leven en die gelukzaligheid, waarin de menschheid alleen zalig d. i. gelukkig kan zijn, en waartoe de Heer door zijne genade ieder mensch wil opvoeren. Zie, daarom heft de Gemeente des Heeren zoo gaarne den God verheerlijkenden Psalm aan:

„Bij u Heer is de levensbron,
Uw licht doet klaarder dan de zon,
Ons 't heuglijk licht aanschouwen!"

En in welk verband staat nu de Doop met die Godsopenbaring? Geeft hij niet in treffende teekening te aanschouwen, wat ons in de Schrift met vele woorden en in velerlei vormen verkondigd wordt? Wij meenen ja. En dat moet zoo zijn, anders had de Doop waarde, noch beteekenis voor ons. Hij werpt een heerlijk licht op al hetgeen wat de doopeling heeft gehoord, geloofd en beleden; spreekt tevens zeer krachtig tot de consientie, van daar dat Petrus den Doop een *vraag* (st. vert.) *belofte* (nieuwere vert.) *Bund* (volgens Luthers vert.) noemt van een goed geweten. Dat de Doop aldus moet toegediend worden aan en spreken moet tot zelfbewuste menschen, tot zoodanigen, wien de openbaring Gods aangenaam geworden is, bewijst de aard der handeling. De kinderdoop (bedoeld kinderbesprenging) heeft zin noch beteekenis in de bediening des Nieuwen Verbonds. Vandaar waarschijnlijk, dat de voorstanders van dat stelsel zich meest moeten behelpen met Oud Testamentische teksten en begrippen ter verdediging van hetgeen zij met betrekking tot de kinderen plichtmatig achten. Een nieuw Verbond bestaat er consequent gedacht voor hen niet, want het nieuwe is in hunne gedachten eene voortzetting van het oude, in gewijzigden vorm.

De Heer beveelt den bedienaren des Evangelies duidelijk genoeg de geloovigen te doopen (Mark. 16 : 16), de discipelen (leerlingen) te doopen (Matth. 28 : 19.) Dit is alleszins naar den aard en beteekenis van die instelling des Heeren. Alleen de geloovig gewordenen kunnen deel hebben aan dat wat de Doop afspiegelt n.l. het leven, waarmede zij als uit den dood en het graf van den ouden mensch opgewekt in de nauwste betrekking — in levensgemeenschap tot den Vader en den Zoon en den H. Geest zijn gekomen. Want zoo velen gij tot Christus gedoopt zijt, hebt gij Christus aangedaan, heet het in den brief aan de Galaten.

Er zijn dus „twee deelen" of zijden in den Doop begrepen, en wel eene Goddelijke en eene menschelijke. De Goddelijke zijde is de getuigenis of verklaring die van Gods wege door den Doop wordt uitgedrukt en verzekerd. Als zoodanig is de Doop, evenmin als het Avondmaal eene door God den geloovige opgelegde plicht alleen, als velen schijnen te meenen, maar een liefdeblijk, een uitwendig teeken, om den jeugdigen discipel of discipelin, onder welke volken der aarde ook, te doen aanschouwen en tasten, hoe God hen, krachtens de verlossing, die hun in Jezus Christus geschonken is, en die zij door overgave aan Hem hebben ervaren, als gereinigden, wedergeborenen in de opstanding van Christus en als zijne kinderen en erfgenamen beschouwt en aanneemt. Opmerkenswaardig is in dat opzicht, dat de Heer eerst na zijne opstanding den Doop met zooveel nadruk beval, en wel in een verband met de opdracht aan zijne jongeren, om den volken het Evangelie te prediken. De Doop is een krachtig getuigenis Gods tot het hart des doopelings en door deze tot de wereld, eene dadelijke bevestiging van hetgeen de geloovige in meerdere of mindere mate van het Evangelie verstaat en gelooft. In de geschiedenis der eerste Gemeenten komt dan ook de Doop als een zegen voor, die velen een voorrecht achten; zoowel de Apostelen op den Pinksterdag, als de Kamerling, als hij begeert gedoopt te worden, als ook Petrus als hij voor de geloovige heidenen in Cornelius' huis pleit: „Kan ook iemand het water weren dat deze niet gedoopt zouden worden, die den H. Geest ontvangen hebben evenals ook wij?" — geven daarvan getuigenis. En naarmate wij het Evangelie meer leeren verstaan, als de openbaarmaking van leven en zaligheid voor een in den dood verzonken menschdom, wordt ons de Doop, als Gods openbaringsteeken, van dag tot dag meer beteekenisvol en krachtiger in getuigenis voor het hart.

Doch ook de doopeling geeft door zich te laten doopen getuigenis, zoo voor den Heer aan Wien hij zich overgaf en toevertrouwde, als tegenover de wereld, die hij den rug toekeerde; ja hij spreekt er een krachtig oordeel in uit tegen zijn oude leven, zijn bedorven IK. Hij spreekt het amen uit op het oordeel, dat God over den zondaar moet uitspreken en op hetgeen in Christus voor hem geschied is. Hij stemt dus in met den grooten heidenapostel als hij zegt: „Als die dit oordeelen, dat, indien een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen (in de plaats van allen) gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zich zelven zouden leven, maar dien, die voor hen gestorven en opgewekt is." Hoe beslist stelt de oprechte doopeling zich dus tegenover de oude schepping, terwijl voortaan de nieuwe zijn element wezen zal. De Doop is de volle uitdrukking van die groote verandering of vernieuwing, waarin eens Gods geheele schepping deelen zal. Hij is derhalve de afspiegeling van het brandpunt der Godsopenbaring, waar het geheele Evangelie van spreekt en zich om beweegt.

„Nu, het Evangelie stem ik toe en het heil er in geopenbaard is mijn deel; maar met den Doop der Bapisten vereenig ik mij niet! zoo laat zich menig belijder van den Christus hooren. §) Dit zij allen, die zoo spreken overgelaten; wij kunnen er, hoe het ons ook spijt, dat nog zoo velen aan de overblijfselen van roomsche dwalingen vasthouden, niets meer aan doen, dan er tegen getuigen. Ieder bedenke echter, dat de Doop der H. Schrift niet is van de Baptisten, maar van dien zelfden Heer aan Wien wij het Evangelie, ja alles te danken hebben; dezelfde verheerlijkte Heiland, die voor zijn heengaan van deze aarde, met majesteit gesproken heeft: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde!" En dezelfde die beval alle volken tot zijne leerlingen te maken, heeft er ook op laten volgen: „en doopt ze."

De H. Geest leide alle christenen in de waarheid om 's Heeren wil te kennen en een helderen blik te hebben in het Evangelie van Gods Zoon, opdat de kracht van hetzelve immer dieper doordringe en aangenaam worde bij alle gewetens der menschen.

St. N. v. B.

---

§) De positie van zoodanigen is o. i z. aldus te vergelijken: Twee menschen sluiten eene overeenkomst, hiervan moet echter eene notarieele acte opgemaakt worden, deze is eindelijk gereed, wordt den vennooten voorgelegd, zij keuren de acte goed en hebben maar te teekenen, nu echter weigert een der partijen en zegt: och teekenen is niet noodig, wij vertrouwen immers elkander wel, wat zouden die weinige letters onder aan dat stuk papier dan nog beteekenen!

In welke verhouding moet de Gemeente van Christus staan tot de Sociale kwestie onzer dagen?

(Slot.)

De Gemeente behoort, zonder aanzien des persoons, overheidspersonen en onderdanen, rijken en armen voor te lichten, te vermanen en te waarschuwen voor het dreigend gevaar; elk naar de gave en gelegenheid, die de Heer aanbiedt, opdat door algemeene schuldbekentenis, en een zich stellen in den Gode welbehagelijken weg, de revolutie worde tegengehouden, waarbij allen tijdelijk en eeuwig belang hebben.

Wees trouw, vrees uw Koning, heb lief, en vermaan,
God kondigt Zijn naderende weeën ons aan.

De Gemeente is immers het licht der wereld, het zout der aarde, uit God geboren en uit het licht voortgekomen, van hoogen oorsprong, dus staat zij ook feitelijk boven de wereld.

Zij behoort dus, in goeden zin altijd, boven de menschen te staan, en alleen God naar de oogen te zien, dan alleen kan zij het recht en de eere van haren Koning handhaven, en tevens in alle onderdanigheid, naar zijn wil zich gedragen.

Dan kan zij ook, gelijk Israëls profeten weleer aan hooggeplaatste personen hunne revolutionaire daden onder het oog brengen, en hen de verantwoordelijkheid en gevolgen dier daden aantoonen, maar vooral, en allermeest, in de verhouding tegenover elkander. O, die zijn in onze dagen zoo treurig mogelijk. Eene Christin vertelde mij onlangs het volgende: „Ik was in dienst bij Mevrouw N., het was op een namiddag verschrikkelijk weer, zoodat men bevreest moest zijn de deur te openen. Mevrouw kwam bij mij in de keuken en zeide: „Wat is het een weer men zou er geen hond uitjagen." Nu was het juist het uur dat ik gewoon was boodschappen in de stad te doen. Eenige oogenblikken later kwam zij weer bij mij en zeide: „Ja Mietjen je moest toch maar gauw heengaan, het is tijd voor de boodschappen." Waarop ik begon te schreien en haar vroeg: „Ben ik dan nog slechter dan een hond Mevrouw?"

Wat moeten de ondergeschikten gevoelen als men hen zoo behandelt? Wat moet dat worden?

Er is helaas ook menig werkman, die het gevoelt, dat men geen verder belang in hem stelt dan het eigen oogenblikkelijk belang dat medebrengt, dat men hem beschouwt als gevoellooze wezens, nogmaals wat moet daarvan het gevolg zijn, verwondert het u dat men nu ook enkel uit oogenblikkelijk belang dient, als men het loon maar krijgt. Dat nu beter gezinden onder zulke dingen moeten mede lijden ligt voor de hand. En nu scheldt Mevrouw op de dienstmeid en de dienstmeid op Mevrouw.

Velen gaan uit van het beginsel men moet het onmogelijke van het volk vragen om het mogelijke gedaan te krijgen. Is dat beginsel niet revolutionair? Meermalen heb ik op eene fabriek, waar ik vroeger werkte door de bestuurders hooren zeggen: Een baas moet kunnen vloeken als een turk, dat de grond beeft, anders kan men geen baas zijn. Zijn nu zulke dingen niet een treurig bewijs waar het licht van onzen tijd de menschen heenvoert, een bewijs dat hooggeplaatsten en ondergeschikten zich volstrekt niet bekommeren om hooger gezag. Menig staaltje zou ik u ook kunnen noemen hoe treurig het er menigmaal op de fabrieken in dit opzicht uitziet.

Waar men bij Beëlzebul ter schole gaat daar leert men immers, overeenkomstig dat beginsel, ook huishouden.

Verwondert het u dat het volk bij de wetenschap, dat er van alle levensproducten overvloedig voorhanden zijn, en dat velen hard moeten worstelen, en zelfs bij een groot gezin, het noodige niet kunnen verdienen, verwondert het u, dat men het toeschrijft aan de zelfzuchtige regeling der dingen. Zou dat anders kunnen in onze dagen? Lapmiddelen baten hier niets, immers waar men

eene nieuwe lap op een oud kleed zet, daar wordt spoedig de scheur grooter, en de struisvogelpolitiek, die velen nog schijnen toegedaan te zijn, is al even gevaarlijk. Is dat een welvarend land te noemen, waar alles er op ingericht is dat enkelen millionairs en de overigen tot armoede verwezen worden? De ongeloovige heeft geen grond om te denken, dat dit goed kan gaan, en de geloovigen kunnen het niet willen.

Wat kunnen rijke belijders van den Heere Jezus in onze dagen nog niet veel lijden verzachten. Wanneer zij maar gelooven dat die man in die hut, en die zuchtenden vader elders hun broeder is, Jezus eischt het van hen; Hij wacht dat zij het hun toevertrouwde zullen gebruiken voor hunne broeders en zusters. O, dat zij mogen denken aan den weg van Kaïn. Als er tegenwoordig zoo weinig Eliëzars gevonden worden, zeg, zou het ook daar van daan komen, dat men zoo weinig Abrahams vindt.

Och, dat men mocht bedenken dat Gods oordeelen voor de deur staan.

Letten wij, die arm zijn, er vooral op dat wij geen nijd, geen wraak koesteren, denkt gij dat die rijke gierigaard gelukkiger is dan wij? Zoudt gij met hem willen ruilen, broeders? O, ze zijn veel meer te beklagen dan te benijden.

Hoe schuldig staan wij vaak ook in het sociale leven. Wat worden onder de werklieden niet al zuur verdiende penningen besteed aan den sterken drank, waarom vrouw en kinderen moeten gebrek lijden, en men zich zelf en anderen naar ziel en lichaam bederft. Dat de Gemeente zich wachte ook voor die zonde.

Dat er toch overal, bij de Gemeente vooral, een ontwaken mocht komen, een verootmoedigen voor God, een aansluiten door den band der liefde, een ijver om nog te redden wat te redden is; een smeeken om Zijn licht, opdat wij in alle dingen den welbehagelijken weg van God mogen leeren kennen, smeeken om kracht om dien weg te bewandelen.

Dat wij toch Jezus onzen Heer mogen vertegenwoordigen, en bereid zijn Hem te verwachten, opdat wij nog voor velen tot een zegen mogen zijn. Of wij dan gelooven, dat de wereld zich zal laten redden? Wij antwoorden: neen, dat gelooven wij niet, zij kan wel gered worden, maar zij verwerpt immers de liefde der waarheid om zalig te worden, en daarmede verwerpt zij ook het eenige redmiddel des maatschappelijken behouds. God wil dat zij de vrucht ete van hare handelingen. Weet gij waar die machtige revolutiestroom de volkeren henen voert? Naar een toestand van verharding. Door het licht Gods verhard, en door de oordeelen Gods straks nog meer verhard, zal wrevel, wraak, vernieling, bloedvergieting, ja aanvankelijk helleleven het deel der volkeren zijn op deze aarde, in plaats van het vermeende paradijs. Zie, dat is de rijpe vrucht des ongeloofs, de voldragen vrucht der revolutie. Elk mensch wil een God zijn en wordt een duivel, is er vreeselijker toestand op aarde te denken?

Gevoelt gij niet met mij dat rijken en armen er tijdelijk en eeuwig belang bij hebben, dat zij keeren en wederkeeren tot God? Och! dat men het mocht verstaan, eer het te laat is. Hoe heerlijk is de toestand die wij in Openb. 15 vinden, als wij bij die glazen zee, de geloovigen zien staan, met citers in de hand, God verheerlijkende, en Zijn recht erkennende, terwijl Zijne oordeelen op aarde zijn. Zij zongen een zegelied des geloofs.

Ontwaakt! ziet rondom u! de oogst der aarde rijpt, God wil dat alles tot rijpheid kome. „Die onrecht doet dat hij onrecht doe, en die vuil is, dat hij nog vuil worde en die gerechtvaardigd is dat hij nog gerechtvaardigt worde, en die geheiligd is dat hij nog geheiligd worde. Openb. 22 : 11. Het is meer dan tijd dat de Gemeente hoore naar het woord des Heeren: O, mijn volk gaat uit het midden van haar, opdat gij geene gemeenschap hebt aan hare plagen. De wereldgelijkvormigheid strekt zich bij ons veel verder uit dan bij dat ruwe, dat in het oog loopende dat men gewoonlijk bestrijdt. Twee machtige stroomingen zijn er in de wereld. Wat niet volkomen beslist is en zich in de armen van Gods genade werpt, wordt onverbiddelijk medegevoerd met den revolutiestroom, welke eindigt in een toestand zoo ontzettend, zoo vreeselijk, dat deze aarde den mensch te benauwd worden zal. Al wie hier Gods oppermacht niet erkent, dien zal God door de toestanden dwingen, Hem te erkennen. O, hoe vreeselijk zal die toestand zijn!

Gods genade in Christus beware mij en u allen en voere ons daar heen, waar wij eeuwig Zijnen naam zullen prijzen!

Rijk en arm, o volk, ontwaak!
Denk aan 't naderend wee,
Of die woeste hellestroom,
Voert u zeker meê,
Want dit staat onwrikbaar vast,
Dat die stroom zich straks ontlast
In der jam'ren zee.

Wraak en wrevel, haat en nijd,
Stoken 't hellevuur;
Dan vertoont de trotsche mensch
Duivelen natuur.
Door de zelfzucht gansch verblind,
Wordt 't van God ontaarde kind
't Wreedste kreatuur.

Op, herboren volk van God!
Weldra komt uw Heer,
Met het jongst bazuingeschal
Uit den hemel weêr.
Op, ontwaak, 't is meer dan tijd
Dat de bruid wordt toebereid,
Voor die reine sfeer.

H. J. HAVERKATE.

STATISTIEK

DER

Gemeenten van Gedoopte Christenen

IN

NEDERLAND.

PLAATSEN.	Opgericht	VOORGANGERS.	Leden.	Zondag-school kinderen
Amsterdam	1848	H. Reeders	48	120
Deventer (U)	1884	B. Roeles	29	30
Foxhol (U)	1876	H. Kremer	70	80
Groningen (U)	1876	J. Horn	224	170
Haarlem	1869	C. Groet (ouderl.)	25	(?)
Haulerwijk (U)	1878	G. de Vries	30	80
Heeg (U)	1883	J. de Hart.	17	20
Hengeloo (O.) (U)	1879	J. Kuipers (ouderl.)	76	100
Hoorn	1883	D. van Velde (ouderl.	20	(?)
Leeuwarden	1889	J. de Vries (ouderl.)	6	(?)
Nieuw Pekela	1875	H. Z Kloekers	37	(?)
Idem (U)	1875	E. H. de Groot	32	60
Rotterdam	1888		7	
Sneek (U)	1879	J. de Hart	80	150
Stadskanaal	1845	N. van Beek	123	155
Valthermond	1882	J. Grooten (ouderl.)	30	30
Weerdingerm.	1875		146	
't Zandt (U)	1882	S. Engelsman (oud.)	36	25
Zutphen (U)	1888	B. Roeles	32	78
			1068	1098

Opm.: Met een (U) achter de plaatsnaam zijn Gemeenten tot de Unie behoorend.

Gemeenten die geen opgave deden, is het cijfer des vorigen jaars genoemd.

B. ROELES,
Secr. der Unie.

1 Sept. 1890.

ZENDING.

JAPAN.

De eerste Evangelische zendeling kwam in 1854 in Japan; de eerste christen-Japanees werd in 1865 gedoopt en de eerste kerk werd in 1872 gesticht.

Thans zijn er in Japan 443 zendelingen en 479 personen, die zich 't zij als predikant 't zij als colpoteur enz. bezig houden met de verspreiding van het Woord. Er zijn 396 zendings-stations,. 92 kerken, die geheel in haar onderhoud voorzien en 157 welke de kosten ten deele zelven betalen; 25.514 leden van de kerk, 259 zondagsscholen met 16.634 leerlingen en 14 scholen, die tot predikant of zendeling opleiden 287 studenten.

Het nieuwe Testament is eerst in 1880 vertaald geworden en de geheele Bijbel in 1888; en thans worden er reeds 100,000 exemplaren aan het Japansche volk verkocht.

GEMEENTENIEUWS.

FOXHOL. Hoewel er in het dagelijksche leven zeer vele wederwaardigheden voorkomen en ook in 't gemeentelijk leven tallooze bezwaren en moeielijkheden zijn, zoodat we onlangs nog aan een lid der Gemeente, die zich sedert geruimen tijd onttrok, de gemeenschap moesten ontzeggen; in weerwil van die moeielijkheden weet de Heer ons te verblijden.

Op Zondag den 14 Sept. mochten we wederom een reeds bejaarde, maar ook door den Heer beproefde broeder, door den Doop in onze vergadering opnemen. Wij waren verheugd en mochten den Heere danken, dewijl Hij zich niet onbetuigd laat. Zijn grooten Naam zij geprezen.

HEEG. Hoewel reeds in een vorig No. van de Christen, van uit de Gemeente Sneek verslag werd gedaan van de bevestiging en intrede van Br. de Hart, in de Gemeenten SNEEK en HEEG, toch kunnen wij als Gemeente, bij een, voor ons zoo belangrijk als verrassende gebeurtenis, niet nalaten er aan te herinneren, hoe ons in dezen is gebleken, hoe de Opperste Herder, verheven boven alle omstandigheden, ook voor Zijne kleine Gemeente te dezer plaats waakt en voor haar zorgt, door haar in br. de Hart, een Voorganger te schenken, die als een beproefd arbeider haar zal weten te leiden in grazige weiden.

Geen wonder dan ook dat de Gemeente, hoewel slechts korten tijd herderloos, verlangend de ure van zijn optreden verbeidde, *zoodat niet alleen* 31 Aug., maar ook den daaraanvolgenden 1en Sept. voor ons een dag van vreugde was. Br. de Hart toch was met onzen vroegeren, nog door ons hartelijk beminden Voorganger, br. Horn, tot ons overgekomen, om ook in ons midden zijn dienstwerk te aanvaarden.

Des avonds ten 7 uur ontsloot de Silo-Kapel ons hare deuren, en met de gemeente trad een gemengd publiek binnen. Br. Horn sprak vooraf een zeer gepast woord naar aanleiding van Openb. 1 : 12—20: CHRISTUS IN HET MIDDEN DER ZEVEN GOUDEN KANDELAREN. ZEw. deed onder meer duidelijk uitkomen hoe deze Hoogepriester, ook over zijne kandelaar te Heeg bleef waken, door haar tegenover alle moeilijkheden zoo spoedig hulp te verleenen in de zending van eenen nieuwen Voorganger, welke zich de roeping zijns hoogeren Zenders bewust, niet geaarzeld had zich veel opoffering en zelfverloochening te getroosten, om naar Diens wil de herderstaf in een hem lief geworden broederkring neer te leggen en in de Gemeenten Sneek en Heeg weer op te nemen.

Br. de Hart, die thans als Voorganger de Gemeente een eerste woord zou toespreken, maakte de betuiging des Apostels, Rom. 1 vers 15—16*a* tot de Zijne, bepalende zijne hoorders bij den daartoe bestaanden drang, gelegen in de hoogeren oorsprong des Evangelies, welke waarheid ZE. handhaafde in deszelfs uitwerking, in tegenstelling van het onhoudbare en nietige van elke andere voorstelling van den weg des heils, die omdat ze niet vloeide uit hoogeren bron, krachteloos bleek in hare uitwerking. Voor deze tegenstelling ontbrak het ZE. niet aan feiten om op te wijzen, die als getuigen konden dienen. Dankzeggend eindelijk beval hij der Gemeente benevens andere zustergemeenten met hare Voorgangers aan het Hoofd der Gemeente aan, waarna op verzoek van br. Horn de zegen des Heeren nogmaals door de Gemeente hem zingende werd toegebeden.

Na het uiteengaan van deze vergadering bleef de Gemeente nog eenigen tijd gezellig te zamen. Ook doordien de geboortedag van eene zuster juist inviel en zij van deze gelegenheid gebruik maakte de br. en zr. deelgenoot van haar vreugde te maken, gaf een en ander als van zelf een feestelijk aanzien; van hartelijke deelneming getuigde dan ook menige uitgesproken wensch.

Zoo wel uit menig gesproken woord, als zamen opgezongen lied, bleek erkentenis, waardeering en vreugde, ons op dezen, voor ons zoo heerlijken dag, door den Heere bereid; of past het ons niet met het oog op eigen nietigheid en geringheid, tegenover de ervaring van 's Heeren trouw en weldadigheid, te betuigen: De Heer heeft groote dingen bij ons gedaan, dies zijn we verblijd?

Daarenboven was, een oude beminde in ons midden

O, als bij des Heeren wel beminden,
We, in 't licht der eeuw'ge zonneschijn,
Elkandren, *allen* eens hervinden,
Wat zal DAT heerlijk zijn.

En zeker was ook Hij zelf tegenwoordig die dit alles *zoo* leidde, wiens aanwezigheid ons zamenzijn zoo liefelijk maakte.

Moge door den arbeid van den nieuwen Voorganger de kracht Gods, in Hem, tot zaligheid, zich, in *Gemeente* en *Voorganger*, voortdurend zich openbaren in klimmende mate, in de ervaring van Zijne gemeenschap, in een Hem gewijd leven, in onderlinge eenheid, in de hope der Heerlijkheid:

Wil zelven Heiland hem bezielen,
Door d' invloed van Uw goeden Geest;
Tot redding veeler kostbre zielen,

Zij tot *uw eer* Zijn werk zoo 't meest,
En wij gebouwd, en meer geheiligd
In Uwen naam en door Uw kracht,
Bewaard, beschermd zijn en beveiligd.
Voor 's boozen list en overmacht.
Dan rijst steeds hooger ook 't verblijden
Van 't uitzicht, ginds, zoo heerlijk schoon,
Zoo vrij van zonde als ook van lijden
Te Jublen eens rondom Uw troon.

Ook bereidde de Heer ons de eerstvolgende Gemeente-Vergadering, een niet geringe vreugde, doordien een jongeling, reeds eenige weken geleden door den arbeid der Gemeente toegebracht, tot de schaapskooi van Jezus, zich, (hoewel sinds dien tijd met de Gem. in- en uitgaande,) geheel vrijwillig aanmeldde, door den Doop in haar midden te worden opgenomen.

Tot dit einde begaf hij zich dan ook in gezelschap van eenige leden der Gemeente, den 16 Sept. naar Sneek, in de Vrederkerk, om daar onder leiding van onzen Voorganger br. de Hart, naar 's Heeren Woord te worden gedoopt; en thans is het ook zijne ervaring, dat die 's Heeren Woord beminnen, grooten vrede hebben.

J. de VRIES, ouderl.

GEDACHTEN.

Het „Ken U zelven", moet voor ons geen *spreuk*, maar eene *beoefening* wezen.

Wij zouden als in Orakeltaal over de *zelfkennis* kunnen spreken, zonder dat wij nog groote vordering daarin hebben gemaakt.

De beoefenaars krijgen in dien weg eene *heilige schuchterheid* om véél over zich zelven te spreken en krijgen een *zacht gemoed* in de *beoordeeling* van anderen.

Zij zullen in dien weg zich veel voor God vernederen; maar ook ervaren hoe die zelfde God hen verhoogt.

S. D. H.

De geschiedenis der Baptisten in Nederland.

Tot het zamenstellen van eene beknopte doch zooveel mogelijk volledige geschiedenis onzer gemeente, verzoekt ondergeteekende de broeders Voorgangers en bestuurders, alsmede elk lid, hem naar hun vermogen van inlichtingen te dienen betreffende het ontstaan en de ontwikkeling hunner gemeenten, alsmede bizonderheden daarmede in betrekking staande.

Ook mededeeling van eigene bekeering, toetreding tot de Gemeente, lijden, strijd en overwinning zullen ons welkom zijn.

Deventer. B. ROELES,
Secretaris der Unie.

ABONNEMENTSGELDEN.

Door br. Mokkelencate te Hengeloo *f* 18,20, van Weessieus Appingadam *f* 0,65.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Door br. C. P. van de Gem. te Deventer *f* 25,00.

N. v. BEEK.

Voor de Unie-Cent.

't Zandt, door br. S. Engelsman *f* 1,56.

J. HORN.

CORRESPONDENTIE.

Aan niet geabonneerden, die het blad in den laatsten tijd ontvingen en geneigd zijn te abonneeren, wordt vriendelijk verzocht ons kennis te willen geven.

Red.

Waar blijven ze??

Wie? wel de 200 *nieuwe abonné's* — of de colporteurs er voor?

Toch .... een enkele kwam reeds, maar 't is een enkele.

Ook ontving de Redactie een enkel woord van aanmoediging, zelfs uit het buitenland: een Duitsche br. uit Frankfort a/m. schreef: „waag het maar gerust; de Heer zal helpen! 't is nog lang geen salto mortale."

Weet ge wat dat vreemde woord beteekend: „halsbrekende sprong"; met dank voor deze welgemeende bemoediging en geruststelling dachten wij toch: nu, wij hebben ook maar één hals om te breken — als nu elk der abonnné's èèn steentje van de hindernis weg nam dan konden wij van springen vrij, want blijft onze hals al heel, wij hebben ook onze armen en beenen lief.

Dank aan die broeders, die ons reeds van hun ijver deden blijken; anderen verzoeken wij ons niet langer te laten wachten.

Ook voor onze abonné's is het geen gering voordeel dat zij met slechts 50 cents verhooging de helft meer bladen krijgen. En als de betaling nu per drie maanden geschiedt dan is de som van 45 cent ook niet zoo groot.

In afwachting,

DE REDACTIE.

ADVERTENTIËN

No. 188 15 October 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . *f* 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LEVEN.

Te *leven* in den nauwen kring
Van suiz'lend lijfsgenot,
Wat is dat dan *vermomde dood*? —
ONS LEVEN IS IN GOD.

Of stelt men daar het leven in,
Wanneer men dwaasheên kiest
Voor 't eewigdurend heilgewin,
En heel zichzelv' verliest?

Ja, krank ter dood, met redding spot,
En diepe wonden draagt,
Slechts heelbaar door de hand van God,
Maar geen genezing vraagt?

Wanneer men Godsdienst smaadt en schuwt,
Geloof begooch'ling scheldt;
Van Heiland en verzoening gruwt;
Van dollen hoogmoed zwelt.

Het Heilig woord vervalscht, verdraait,
Om hemel lacht en Hel,
En 't wroegende geweten paait
Met dartel vreugdespel?

Zou zulk een leven? — Neen, o neen!
Hij sterft steeds eeuwig voort,
In zielverscheurende ijslijkheên,
En angsten nooit gesmoord.

Hij leeft die voor zijn Heiland leeft,
En niet voor aardsche draf:
Voor Jezus, die hem 't leven geeft,
Ook *na* den dood en 't graf.

Bilderdijk.

Het geven aan den Heere tot levensonderhoud van Zijne dienstknechten.

(*Referaat gehouden op de Unie-verg. l.l.*)

Zijn alle geloovigen Gods kinderen en dragen zij, omdat zij Hem dienen, den gemeenschappelijken naam van *dienstknechten;* zij evenwel die geen aardsch beroep uitoefenen, maar door hemelsche roeping gedreven, hun leven afzonderden voor Hem, dragen in het bijzonder, den meer bepaalden naam van *dienstknechten des Heeren.*

Zij hebben zich aan Hem gegeven en verbonden, tot Zijn dienst, door Zijne openbaring aan hunne medemenschen te verkondigen, als alle lijden wat daarmede in onafscheidelijk verband staat, te dragen. In dat dienen van den Heere zijn zij een' zegen voor de wereld, want zij brengen haar het Evangelie der zaligheid. Daarbij zijn zij, door hunne gaven, welke zij van den Heere ontvingen, tot opbouwing der geloovigen en alzóó tot een zegen voor de Gemeente van Christus.

Daar nu die geroepen dienstknechten véélal tot de onbemiddelden behooren, en vanwege hun werk niets voor eigen levensonderhoud kunnen doen, zijn zij daaromtrent zeer afhankelijk, en moeten door anderen onderhouden worden. Maar, krachtens hunne roeping tot dienstknechten des Heeren, hebben zij de belofte van Hem dat Hij voor hen zal zorgen, en daar die verzorging niet is eene *on*middellijke, maar eene middellijke, draagt de Heere dat werk, in Zijn woord, aan Zijne Gemeente op.

Het is noodig dat de Gemeente ook dien wil des Heeren kent en naar die kennis handelt, want voor haar zal de getrouwe nakoming daarvan zoowel stoffelijke en geestelijke winsten afwerpen, als Zijne dienstknechten tot bemoediging en kracht wezen in het werk huns Heeren. Daar wij van wege bezorgdheid en zelfzucht, ons van nature zoo eigen, zoo licht gevaar loopen om in de plicht van offervaardigheid te verachteren, kan het zijn nut hebben, om bij deze gelegenheid eens over deze zaak te handelen. Ik wil dat doen (en verleen mij uwe bereidwillige aandacht daartoe) door:

I. Het O. T. te laten spreken.
II. De lichtstralen van het N. T., aangaande ons onderwerp, op te vangen.
III. Het geheel in een vijftiental stellingen weer te geven.

Opmerkelijk is het, dat wij van Abram het eerst melding gemaakt vinden, dat hij gaven gaf aan een Priester des Allerhoogsten Gods. In Gen. 14 : 20, lezen wij, dat hij Melchizedek, na het verslaan der Koningen en de bevrijding van zijn neef Loth, *de tienden gaf van alles.* Nu weten wij uit Ps. 110 : 4 en Hebr. 5 : 6, dat Melchizedek de type was van Christus als Koning en Priester. Zijne handeling in dezen is voor hen, die geestelijke kinderen zijn van den geloovigen Abraham, tot een waardig voorbeeld, hoe zij ook Christus, de Antitype van dien Priester-koning, uit het aartsvaderlijk tijdperk, met hunne gaven hebben te dienen. Ook hierin den Vader der geloovigen na te volgen, is eene roeping der verlosten. Omdat toen ter tijd *de wet der tienden* nog niet door God was gegeven, vinden wij hier eene *vrijwillige daad der liefde* en dit is voor de geloovigen van den nieuwen dag eene vingerwijzing, dat, hoewel er voor hen in deze zaak wettelijke voorschriften zijn, toch steeds naar het beginsel der liefde moet gehandeld worden. Dus, let wel! niet de prikkel der wet, maar de edele drift der liefde, moet de gaven leggen op Gods altaar, voor het levensonderhoud Zijner dienstknechten. Toch vragen wij hier in dit geval: hoe kwam Abram er toe om juist de *tienden* van den buit te geven aan Melchizedek? Wij doen dit te meer als wij later den kleinzoon van Abraham te Luz God de belofte hooren geven; dat wanneer de Heere hem zou hebben gezegend, hij den Heere *van alles de tiende* zou geven (Gen. 28 : 22.)

Gerlach, zegt daarover het volgende:

„Het getal tien, waarmede de reeks van grondgetallen sluit, drukt het denkbeeld der volledigheid des geheels uit.

Terwijl bij bijna alle volkeren der oudheid, de tienden van alle goed werden uitgekeerd, en wel zeer dikwijls als opbrengst der Godsvereering, wilde men daarmede te kennen geven, dat alle eigendom Gode behoorde, en zocht men, door deze uitkeering dit erkennende, het bezit en genot van het overige te heiligen. Naardien Jacob wel geene Priesters, noch instellingen van godsdienstige strekking had, waaraan hij het tiende van zijn eigendom kon geven, zoo moet hier zeker worden gedacht aan een soortgelijk gebruik, als er alle drie jaar, bij gelegenheid van de maaltijden der tienden, onder de Israëlieten plaats had; (Deut. 14 : 28, 29) men noodigde den Leviet, den vreemdeling, de weduwen en weezen uit, om offermaaltijden te houden."

Het geven bij Abram van de tienden aan Melchizedek, was eene erkenning van den Priester en eene heiliging van den krijg en van de overwinning, gelijk later in Israël, het geven van de tienden aan den Priester (Lev. 27 : 30) en van geschenken uit den krijg tot eene wet werd. (Num. 31 : 28 v.v.; 2 Sam. 8 : 11; I. Kron. 26 : 27.)

Zoo is dus het geven van gaven aan de dienstknechten des Heeren, volgens het O. T. in zijn begin een vrucht der liefde, naar de Idée der volkeren, en wanneer God, door Mozes, de wet der tienden gaf, heeft Hij daarin die liefde erkend en dat Idee geheiligd. De wet der tienden kon dan ook zonder de liefde tot den Heere en Zijne knechten onmogelijk vervuld worden, want zélfs eene letterlijke nakoming kon God niet bevredigen daar zij daad der liefde moest zijn, met erkenning van Gods eigendomsrecht over alles, (zie Ps. 50 : 8—12; Matth. 23 : 23; Luk. 18 : 12.)

Volgens die wet begeerde de Heere liefde van Zijn volk te ondervinden, en in die liefde de middelen te hebben, tot onderhouding Zijner knechten.

Zooals wij weten, had de Heere den stam van Levi tot Zijn dienst verkoren, omdat hij, na de afgoderij des volks met het gouden kalf,

in de woestijn den Heere had verheerlijkt in het verslaan der afgodendienaars. In Num. 3 : 45, lezen wij dat God tot Mozes sprak: „Neem de Levieten, in plaats van alle eerstgeborenen onder de kinderen Israëls, en de beesten der Levieten, in plaats van hunne beesten; want de Levieten zullen Mijne zijn. Ik ben de Heere! De Levieten waren dus 's Heeren bijzonder eigendom, om Hem in de O. T. huishouding te dienen. Zij waren door God verkoren, stonden onder Hem, en hadden voor Zijn dienst te waken en moesten zich ook als zoodanig beschouwen. Boven het volk stonden de Levieten, wat hunne roeping en ambt betrof, want zij hadden God te dienen naar Zijne wetten en Israël was geroepen hen te eeren. Maar juist in dien door God verheven staat leefden zij voor het lichamelijk en geestelijk welzijn des volks en daarom was Levi de dienende stam voor de andere stammen.

Levi mocht niet voor zich zelven, maar moest voor den Heere leven en in dat leven werd het volk gezegend, want God had Zijn volk lief en behandelde het met Vaderlijke genegenheid. Om de Levieten zoowél als het volk Israëls bij voortduring te leeren dat zij eene eenige plaats in de O. T. Theokratie innamen, moest de stam van Levi geen vast erfdeel hebben in Kanaän.

In Deut. 10 : 9 wijst de Heere op die onderscheiding: „Daarom heeft Levi geen deel, noch erve met Zijne broederen; de Heere is Zijn erfdeel, gelijk als de Heere uw God tot hem gesproken heeft."

De Levieten waren 's Heeren dienstknechten, „zij zullen mijne zijn," zegt de Heere, en hoewel verstoken van vaste bezittingen was hun troost dat de Heere tot hen sprak: „Ik ben uw erfdeel."

Verre was het er van, dat de Levieten door de andere stammen beschouwd mochten worden als *armen*, aan wie men aalmoezen geeft, óf wannéér zij Israël aanspoorden om getrouw te zijn in het opbrengen der tienden, als *bedelaars*, die om brood vroegen. Neen, juist het nemen der tienden gaf hunne hoogheid aan, boven de andere stammen. Gelijk de Koning van zijn volk belastingen neemt en Zijne ambtenaren in het innen met een Koninklijk gezag zijn bekleed, zoo nam Jehova, Israëls Koning, van Zijn volk de tienden, en wel *door* en *voor* de Levieten. Paulus, geeft in Hebr. 7 : 4—9 de hoogheid aan van Melchizedek, boven de Priesters uit Levi, door te doen uitkomen dat Levi, nog besloten in de lendenen van Abram, aan dien Priester de tienden gaf. Was nu Melchizedek hooger dan Levi van wege het nemen der tienden, dan was ook Levi hooger dan de andere stammen van wege diezelfde heffing. Zoo was dus het nemen der tienden geene *vernedering*, maar eene *eere* voor Levi.

Zooals wij weten ontving met de verdeeling van Kanaän, de stam van Levi, geen bizonder erfdeel. Doordien Jozef in zijne beide zonen, Manasse en Efraïm een dubbel erfdeel kreeg, zouden er 13 stammen zijn geweest? Nu evenwel de stam van Levi geen bepaald erfdeel ontving, werd het land in 12 deelen verdeeld. Alléén verkreeg Levi 48 steden, waaronder de 6 vrijsteden behoorden, uit de eigendommen der 12 stammen. Ook de landerijen rondom deze steden, te weten 4800 voet naar elke zijde, waren hun eigendom, hetzij om die te bebouwen, hetzij om er hunne kudden te weiden. (Num. 35, zie Loomans Bijbelgids, bladz. 262 en de aanteekening van Dächsel op Num. 35 : 5.)

Daar dit privaat eigendom zeer gering was, was het niet toereikend om er van te leven. Zou de Heere het daarom ook gedaan hebben, dat wanneer de 12 stammen hunne roeping jegens hen niet nakwamen, zij alsdan voor de hoogst noodige levensbehoefte iets hadden? Hun eigenlijk *dienstloon* of *inkomen* bestond in de *tienden;* om meer breedvoerig dit te behandelen, neem ik uit Zellers Bijbelsch woordenboek het volgende over:

„De stam Levi ontving de tienden van alle veld- en boomvruchten; het tiende deel *hiervan* ontvingen de Priesters. (Lev. 27; Num. 18.) Buitendien vielen den Priesters, alleen de *eerstelingen* toe van alle bewerkte en onbewerkte voortbrengselen des lands, koren, olie, wijn, enz. (Exod. 23 : 19; Lev. 2: 14; Num. 18 : 11; Deut. 26 : 1.) Ook alle *eerstgeboorte* kwam hun toe; die van menschen moest met geld, tot vijf sikkelen zilvers toe, vrijgekocht worden, die van vee werd, wanneer het zonder gebreken was, geofferd en een deel daarvan kwam den Priester toe; wanneer het gebroken was, dan behoorde het geheel den Priester. (Num. 18 : 17; Lev. 27: 26; Deut. 15: 19.)

De eerstgeboorte van het onreine vee, werd met een rein dier gelost. (Num. 18 : 15; Exod. 13 : 12.) Eindelijk ontvingen de Priesters bepaalde stukken van elk offer, behalve het zondoffer, dat voor den Hooge-Priester en het geheele volk werd geslacht.

Met al deze inkomsten werd de Priesterschap bovenal op het geloof gewezen en zijn plicht van nauwgezette bewaring der wet, want wanneer deze met of zonder hunne schuld in Israël in verval geraakte, hadden zij niet om van te leven. Noch als recht, noch als bede hadden zij iets van de overige stammen te eischen; hunne inkomsten trokken zij regelrecht van God, den opperheer des lands, wien alle tienden en alle eerstgeboorten toebehoorden en die ze nu den Levieten en Priesters als hun eereloon liet genieten. (Lev. 27 : 30; Deut. 18 : 21, 24; 26: 12.)

Nog werden de toonbrooden, die alléén door de met God inzonderheid verbondenen, de Priesters, mochten gegeten worden, bij hunne wegneming onder de af- en aankomende weekmanschap op den Sabbath ter voeding verdeeld. (Lev. 24: 9; Matth. 12: 4) Ook de boeten en strafgelden voor de schuld aan de Levieten (Num. 5 : 6), het verbannene dat den Heere was beloofd of Zijn geldswaarde (Lev. 27; Num. 18 : 14) viel den Priesteren ten deel. De toonbrooden echter, evenals de vleeschstukken van schuldoffers mochten alléén de werkelijk dienstdoende Priesters en wel in den omtrek des heiligdoms nuttigen. (Lev. 6 : 19; 24 : 9) het andere slechts in de heilige stad; de tienden enz. daarentegen mochten in de Priestersteden door de Priesterfamiliën gebruikt worden."

Zoo had de Heere Zijn dienst in het O. T. ingericht, dat de stam van Levie van Hem afhankelijk was, wat het onderhoud van het aardsche leven aanging.

Dit hield de Levieten op het hooge standpunt van dienstknechten van God en niet van menschen te zijn. En dit was ook voor het geheele volk van hooge beteekenis. De andere stammen daarentegen moesten hunne bezittingen als Gods eigendom beschouwen en om het overige voor hun eigen gebruik te heiligen, moest het door de wet aangegeven deel aan den Heere, tot onderhoud van Zijne knechten, afgezonderd worden.

Wanneer nu daarnaar steeds gehandeld werd, bleef de verhouding tusschen den stam van Levi en de andere 12 stammen eene zegenrijke en welgedadige. Door de afgoderij evenwel ontstond daarin eene treurige verstooring. De afgoderij deed de Israëlieten breken met de wetten dienaangaande en de getrouwe dienaren leden alsdan gebrek. Ook de *zelfzucht* des volks, in de dagen van Maleachie, was zeer ten nadeele der Levieten. Juda, toen uit de Babylonische gevangenschap teruggekeerd, maakte zich wel niet meer schuldig aan afgoderij, maar aan tempelroof. Zij onthielden God wat Hen toekwam.

Door dien laatsten der O. T. Profeten liet God zijn volk vermanen en aansporen om weer tot Zijne wet terug te keeren, na hun te hebben gestraft met eene mislukking van den oogst, als wedervergelding van hun roof: „Brengt de tienden in het schathuis; en beproeft Mij nu daarin, zegt de Heere der Heirscharen, of ik U dan niet open doen zal de vensteren des hemels, en U zegen afgieten, zoodat er geene schuren genoeg wezen zullen." (Mal. 3 : 10.)

S. DE HART.

(*Slot volgt.*)

Hoe C. H. Spurgeon Baptist werd.

EEN GESPREK WAT HIJ ALS KNAAP MET EEN PREDIKANT HAD.

In 1853 kwam van Spurgeon in de „Baptist-Reporter" de volgende „bekentenis" voor:

„Lieve Heer! ik ben Baptist, niet door opvoeding, Maar door overtuiging. Van eene oude Dissenters-familie afstammend, ben ik een bekeerde van de besprenging *met* water, tot den doop *in* water, en mag met uwe goedkeuring mijne „Bekentenis" vrij uitspreken."

„Ik wil geen woord zeggen van wat ik in mijne kindsheid van de Baptisten gehoord heb, want ik geloof niet, dat mijne ouders ten doel hadden mij de Baptisten als slechte menschen uit te schilderen. In weerwil daarvan hield ik ze daar toch voor, en moet daaruit afleiden, dat ik hen hier of daar heb hooren lasteren. Hoe had ik anders zulke gedachten van hen kunnen hebben."

„Ik herinner mij, hoe ik een uur voor zijn dood, een kind zag besprengen, en het is als hoor ik nog de troostwoorden, die van verscheidene zijden de treurende ouders werden toegevoegd. Een leeraar van de staatskerk o.a. zeide: „welk een genade dat het kind gedoopt is! welk een troost voor de ouders!" Dit werd gezegd in een familie van Dissenters.

„Mij is nog een voorval uit dezelfde kerk bekend. Een oude predikant doopte een kleine knaap, hoewel de Vader er tegen was. Het kind liep in de kamer van den Leeraar rond en zijne moeder zag toe. De kleine werd gegrepen en de vrome man riep uit: „Nu heer Spurgeon, dit arme kind zal niet langer als een Heiden voortleven." De handeling werd voltrokken en het kind was in het verbond der kinderdoopers overgezet. Men had het niet slechts laten komen, maar daartoe gedwongen en zich zonder twijfel verheugd, als dit onwaardig schouwspel voorbij was.

„Op 14jarigen leeftijd werd ik in eene school der Engelsche Staatskerk geplaatst, waar wij drie predikanten hadden, die bij afwisseling ons godsdienstonderwijs gaven. Het scheen echter dat de jongelui niet veel bij hen leerden, want toen op zekeren tijd een hunner de vraag deed: hoeveel Sacramenten zijn er, kreeg hij ten antwoord „zeven."

„Een dezer predikanten was, naar ik geloof een vroom man, en hem dank ik naast God de eerste lichtstraal die mij den doop der geloovigen deed zien. Op zekeren dag, ik was gewoonlijk de eerste in de klas, toen ik den catechismus had opgezegd, vond het volgende gesprek plaats:

Predikant: Hoe heet gij?

Spurgeon: Spurgeon, Dominé.

Pr.: Neen, neen, wat is uw naam?

Sp.: Charles Spurgeon.

Pr.: Hoor eens, gij moogt nooit onwellevend zijn; want gij weet, dat ik uw „christelijken" naam*) weten wil.

Sp.: Vergeef mij, heer prediker, ik vrees dat ik er geen heb.

Pr.: Ei zeg, hoe heb ik dat te verstaan?

Sp.: Wijl ik niet geloof dat ik een Christen ben.

Pr.: Wat zijt gij dan? Toch geen heiden?

Sp.: Neen; maar wanneer men ook al geen heiden is: zoo is men toch zonder de genade Gods nog geen Christen.

Pr.: Nu, 't zij zoo, wat is uw eerste naam.

Sp.: Charles.

Pr.: Wie heeft u dien naam gegeven?

Sp.: Werkelijk, ik weet het niet; ik weet van geen Doop-peten, die iets voor mij deden, want ik heb geene. Zeer waarschijnlijk hebben mijn ouders het gedaan.

Pr.: Hoor eens, gij zult de knapen niet aan 't lachen maken. Natuurlijk heb ik niet het gewone antwoord van u verwacht.

Ik scheen altijd nog al in een goed blaadje bij hem te staan — ook ditmaal schonk hij mij: het „Christelijk jaar" gebonden in kalfsleer, voor mijne groote vorderingen, die ik in 't Godsdienstonderwijs maakte.

*) Zoo noemt men in Engeland de voornamen.

Met het catechiseeren voortgaande wendde hij zich op eenmaal weer tot mij en zeide: Spurgeon, gij zijt niet naar behooren gedoopt geworden!

Sp.: O, zeker; mijn Grootvader doopte mij in onze kleine woonkamer; hij is een Predikant en heeft het alzoo goed gedaan.

Pr.: Dat mag zoo zijn, maar gij hebt noch bekeering, noch geloof en had daarom niet gedoopt moeten zijn.

Sp.: Hoe nu? Dat heeft daarmede toch niets uit te staan, alle zuigelingen moeten immers gedoopt worden.

Pr.: Hoe weet gij dat? staat niet in het gebedenboek dat voor den Doop bekeering en geloof geeischt wordt? Dit is eene zóó schriftuurlijke leer, dat niemand ze loochenen kan! (En nu ging hij voort aan te toonen, dat alle personen, welke de Bijbel als gedoopten noemt, geloovig waren.) Nu, de volgende week is het uw taak, na te zoeken, of de bijbel niet verklaart, dat bekeering en geloof tot den Doop noodzakelijk zijn.

Overtuigd, dat eene handeling, welke zoo wel mijn Grootvader als mijn vader in hun predikambt hadden uitgeoefend, de rechte was, was ik van mijne overwinning zeker. Maar ach! ik kon niet vinden wat ik zocht, en peinsde op een weg dien ik inslaan zou om uit de klem te geraken.

Pr.: Nu, Charles, hoe denkt gij nu?

Sp.: Ik denk, Dominé, u heeft gelijk; maar dan geldt het u even goed als mij.

Pr.: Juist dat heb ik u willen aantoonen; maar daarom hebben wij Peten en Doopgetuigen. Het is waar, dat ik zonder geloof niet meer recht op den H. Doop heb als gij; maar de belofte mijner doopgetuigen wordt door de kerk als eene vergoeding daarvoor aangenomen. Gij hebt wellicht reeds gezien, dat bij gebrek aan baar geld in plaats daarvan uw vader een wissel af gaf, en wijl men hem voor een eerlijk man hield, die men vertrouwde, was dit bewijs zoo goed als betaling. Nu, peten zijn gewoonlijk goede lieden en wij nemen hunne beloften met betrekking tot het kind, vol vertrouwen aan. Daar het zelf bij zijn doop nog geen geloof hebben kan, nemen wij om zoo te zeggen, die handteekening aan dat het kind tot geloof komen zal. Bij het doen van belijdenis neemt hij van de doopgetuigen de beloften over, die zij in zijne plaats hebben gedaan.

Sp.: Nu, ik denk dat is een slechte wissel.

Pr.: Ik heb thans geen tijd tot disputeeren; ik houd echter deze zaak voor zeer goed. Deze eene vraag wil ik u nog doen: Wie doopt naar uwe meening het meest schriftuurlijk, ik als leeraar van de staatskerk of uw Grootvader als onkerkelijk leeraar? Hij doopt, om zoo te zeggen, in strijd met de H. Schrift, terwijl ik naar mijne overtuiging dit niet doe, want ik eisch eene belofte, die ik als borgstelling van bekeering en geloof op rijperen leeftijd aan zie.

Sp.: Waarlijk, ik denk, u heeft waarschijnlijk gelijk, maar daar het mij als waarheid voorkomt, dat slechts geloovigen gedoopt moeten worden, zoo hebben misschien beide, u en mijn Grootvader, ongelijk, ofschoon u den Bijbel met meer eerbied schijnt te bejegenen.

Pr.: Alzoo, gij hebt hiermede erkent dat gij niet naar behooren gedoopt zijt en moet het u ten plicht rekenen, als het in uwe keuze stond, u bij ons aan te sluiten, ten einde peten en doopgetuigen te hebben die voor u instaan.

Sp.: O, neen, ik ben reeds eenmaal gedoopt geworden, eer ik het begeeren kon; de tweede maal wil ik wachten tot dat ik er geschikt voor ben.

Pr.: (lachend) Ah, gij vergist u. Evenwel het verheugt mij dat gij u aan Gods woord houdt. Bid tot God om een nieuw hart en om Zijne Goddelijke leidingen, zoo zult gij de eene waarheid na de andere erkennen, en zeer waarschijnlijk zal alsdan een groote verandering van zienswijze bij u plaats vinden, die nu zoo diepe wortels bij u heeft geschoten.

Van dat oogenblik af was ik besloten wanneer de genade Gods die groote verandering in mij zou gewerkt hebben, mij te laten doopen. Later liet ik mij daarover uit tegen mijn vriend den predikant, zeggende: Ik ben niet te berispen wegens mijn verkeerden doop, wijl ik niets daarmede te doen heb; de dwaling hierin ligt voor mijne ouders.

Naar ik vertrouw, heb ik de macht van Jezus liefde aan mijn hart ondervonden. Door een goeden Baptisten prediker werd ik over den vorm des doops tot klaarheid gebracht en in eene rivier te Isleham gedoopt, den 3 Mei 1850.

Men werpt ons voor dat wij te veel van den doop houden; in de hoop, dat onze inzichten zullen veranderen, zegt men ons, wij moeten wachten en aan des Heeren tafel zitten. Maar wij maken **niet** te veel van den doop. Ik acht het kaf te zijn als men zijn betrouwen op zichzelven stelt. Christus is alles! Weg met dat „in het verbond treden", met „wedergeboorte" en „Christen worden" door den doop! Weg met alle Roomsche werkheiligheid! Laat aan den doop zijne van God verordende plaats, en maak daarvan niet een bloote verordening tot nut van allen.

Wie ons het beste tot het ware doel voert. Rome's priester, of de protestantsche bespreger vind zijn beeld in de volgende fabel: Een zeker koning had in zijn paleis een venster, dat, wijl de ruiten gebroken waren, hem veel onaangenaamheden bereidde. Daar hij twee glazenmakers in zijn dienst had, gaf hij bevel bedoeld venster te herstellen; een hunner echter weigerde zijne Majesteit te gehoorzamen, en de andere ging heen en hing er een spinneweb voor. Tot straf liet de Monarch den een 6 en den ander een half dozijn maanden in de gevangenis zetten.

Ik verheug mij, dat ik van beide los ben, hoewel ik gaarne de hand der gemeenschap reik aan allen, die den grondregel der zaligheid betrachten: „Uit genade zijt gij zalig geworden." Efeze 2: 8.

(*Naar het Hoogduitsch.*)

Bovenstaand afzonderlijk gedrukt als traktaat is te ontbieden aan het „Bureel van den Christen te Groningen" prijs 1 Ex. 1 cent 100 Ex. 75 cts.

ZENDING.

Eene Engelsche zuster, werkzaam op het zendingsveld in N. Afrika, schreef ons voor eenigen tijd van daar het volgende:

„De aanhoudende hitte geeft thans alles om ons heen een somber aanzien. Het gras is verzengd, de bladeren aan boomen en struiken hangen verdord neer, de lanen en voetpaden zijn met heet zand bedekt en de gansche natuur begint te schreeuwen: water! — Veel meer echter hebben de menschen het water des levens noodig, doch dat ziet dit volk nog niet en aan dat water hebben zij geene kennis. God zij geloofd, de dag komt nader, wanneer de fontein van levend water ook hier zal ontspringen en gevonden worden door deze arme, verblinde Mahomedanen. Hier ervaren we er iets van welk eene waarde het water heeft, en gevoelen hoe treffend de woorden van onzen Heiland zijn, als Hij zegt: „zoo iemand dorst, die kome tot mij en drinke." In ons eigen land verstaan we dat minder, dewijl we daar de groote waarde van het water zoo niet gevoelen.

De welputten, die nog al talrijk zijn in dit land, zijn allen publiek, en rondom deze ziet men dan de vrouwen zich verzamelen met hare kruiken en emmers, die zij in de put neerlaten met een soort touw van gras vervaardigd, en dragen dan het water naar huis ten behoeve van hare geheele familie. Het deed mijn hart menigmaal pijnlijk aan te zien hoe arme kleine meisjes van omtrent 12jarigen leeftijd met een zware kruik op hun rug en een emmer vol water in de hand barrevoets bergopwaarts zwoegden. Eene andere verschijning bij de putten is de waterdrager, een man met een zak van geitevel, die hij, gevuld met water op zijn schouderen gebonden, voortdraagt. Dit water biedt hij te koop aan. Die man met zijn zak met water trok bijzonder mijne aandacht toen ik eerst hier aankwam. Men ziet hem daar langs de straat loopen met zijn zonderlingen zak op den rug en in de eene hand een koperen schel en een koperen drinkbakje, terwijl hij met de andere een kraan of buisje van zijn zak vasthoudt. En wanneer hij zijn schel laat klinken, dan is het mij als hoorde ik de woorden van den Profeet Jesaja: „O, alle gij dorstigen komt tot de wateren!"

Tengevolge van de langdurige droogte dit jaar worden de putten zeer laag, dientengevolge zegt onze „waterman": „De prijs van het water is gerezen." Kostte het steeds ongeveer 6 cent de 2 gallons (= 16 liter) thans kost het $1^1/_2$ cent meer.

Terwijl ik dit schrijf klinkt mij van verschillende zijden het geluid in de ooren van de stemmen, die de Mahomedanen van de spitsen der moskeeën tot het gebed oproepen, en het geroep: „Er is geen God dan God en Mahomed is zijn profeet!" is de bekende mare, die men hier telkens hoort. Het eerste geroep geschiedt des avonds te 7 uur, dan weer te 8.30; het nachtelijk geroep geschiedt te 3 ure en daarna 's morgens te 4 ure. Voorts wordt er nog geroepen 's middags 12 uur en 's namiddags 4 uur. Deze oproeping tot gebed is eene verordening van Mahomed. Vijfmaal daags worden zoo de „geloovigen" tot hun plicht opgeroepen.

De vorige week werd hier een feest gevierd; ieder huisgezin had een lam, *) dat zij des morgens slachten om het des avonds te eten. Reeds dagen voor het feest hoort men het geblaat der lammeren, en op het groote feest worden ze bij menigten geslacht. Toen ik dat aanschouwde werd mijn hart op nieuw bewogen met die arme verduisterde menschen, en werd ik bijzonder bepaald bij het woord des Profeten: „Hij is als een Lam ter slachting geleid" en „door Zijne striemen zijn wij genezen," en ook bij dat andere: „Het Lam dat geslacht is voor de grondlegging der wereld." O, dat deze arme zielen toch leerden verstaan, dat het offer gebracht *is*, dat *de* verzoening *is* geschied, en dat nu alle typen en schaduwen vervuld zijn geworden! Wij zullen zoo lang wij kunnen hun zeggen, dat alles in Jezus Christus is vervuld.

Ik wensch u gaarne nog iets mede te deelen aangaande onze arme zusters in dit land. De vrouwen worden hier niet geacht menschen te zijn, die eene ziel hebben, en zijn dus veroordeeld om onwetend van alles te blijven. Zoo treft men er ook zelden eene aan, die lezen kan. Sommige vrouwen zien er flink en helder uit, maar de meesten zijn arm en smerig. Alleen de vrouwen uit de lagere klasse des volks worden op straat gezien, en dan gedekt met een lange en breede wollen doek of een soort sjaal, van welke eenige ongeveer 12 of 15 el lang zijn. Zij wikkelen deze op eigenaardige wijze om haar lichaam, zoodat alleen de oogen te zien blijven. Veelal loopen ze blootsvoets. Somtijds verschijnen ze met een bundeltje op den rug, waaruit zich bij nauwkeuriger toezien haar kindje vertoont, dat op die wijze gedragen wordt. Op den Moorschen Sabbath (Vrijdag) wordt den vrouwen ook vergunt uit te gaan. 't Is dan werkelijk een weldadigen aanblik als men daar soms zes of meer vrouwen met haar schoone witte omslagen langs de straat ziet wandelen. Ik denk menigmaal, wist ik toch eens wat er alzoo in die harten omgaat, misschien vervult haar wel een innerlijk verlangen naar iets dat haar blijdschap en bevrediging geven kan. Ach, dit leven geeft haar niets, wat vreugde verwekken kan, en de ware blijdschap des H. Geestes is haar vreemd. Op een anderen dag langs de straat wandelende, zag ik een bejaarden, welgekleeden Moor uit een huis komen, waarschijnlijk zijn eigen, terwijl hij de deur terstond achter zich sloot. Nu zag ik eens over de borstwering heen en bemerkte toen drie of vier meisjes van omtrent 20 jaar oud, hoogstwaarschijnlijk de vrouwen van den ouden heer, die daar pas uitstapte. Daar het een feestdag was had hij haar opgesloten om te voorkomen dat zij zouden wegloopen of dat iemand met haar in aanraking zou komen.

Een Moor gaf eens een verhaal betreffende hun familieven aan een onzer zendelingen, bij hetwelk hij, over de vrouwen sprekende o. m. zeide, dat hij nooit meer dan vier vrouwen had. Als hij eens een andere dacht te nemen, dan zond hij zijn oudste weg. Vrouwen, zeide hij, zijn

*) De Bijbel leert, dat Abraham door het geloof zijn zoon Izak geofferd heeft; de Mahomedanen zeggen echter, dat het Ismaël geweest is.

gelijk aan onze sloffen! — men koopt ze en houdt ze zoo lang tot ze oud en leelijk worden, dan werpt men ze weg, en zoekt men een andere, enz.!

O, lieve christelijke vriendinnen, roepen zulke vreeslijke toestanden ons niet krachtig tot den arbeid op! Als de mannen weigeren naar het Evangelie te luisteren, bij de vrouwen vindt men nog wel gehoor. Zullen onze zusters hier in onwetendheid en allerlei ellende blijven zitten, en zullen wij niet doen wat wij kunnen om haar bekend te maken met Hem, die haar ziel lief heeft? En dit werk kan alleen door vrouwen gedaan worden. Ik dank God iederen dag, dat Hij mij verwaardigd heeft, hier voor Hem in dit als door donkerheid bedekte land en op dit groote arbeidsveld, te mogen dienen. Ben ik thans nog niet in staat veel onder die ongelukkigen uit te richten vanwege de moeielijkheid der Arabische taal, zoodra ik die taal behoorlijk zal kunnen spreken, hoop ik getrouw te zijn, en verwacht zulks van den Heer, om Zijn koninkrijk hier te bevorderen. Ik weet Hij zal mij bijstaan, want Hij heeft mij hier gebracht. O, het is zalig geheel op Hem te vertrouwen ook voor de kleinste bijzonderheden des levens.

Lieve zusters in Holland! bidt voor ons. Wij staan hier voor een groot werk, en door den bijstand des H. Geestes zullen wij iets mogen verrichten tot heerlijkheid van den Koning der Koningen. Intusschen het is een langzaam, tobbend, volharding eischend werk hier, maar de belofte is: „Ter Zijner tijd zullen wij maaien, zoo wij niet verslappen.

St. N. v. B.

(Slot volgt.)

„Bezoek uit Holland."

In „*Der Wahrheitszeuge*", het Orgaan der Duitsche Baptisten van 11 Oct. l.l. leest men onder bovenstaand opschrift van de hand des Redacteurs Br. Phil. Bickel, het volgende:

Velen onzer broeders zal het niet meer onbekend zijn, dat twee geliefde Predikers uit Holland op de Conferents der „Noord Westelijke Vereeniging" te Ihren als gasten verschenen en van de Conferents met hartelijke liefde en onderscheiding ontvangen werden. De Redacteur „*Der Wahrheitszeuge*" was niet aanwezig, kon daarom tot zijn leedwezen aan de verwelkomming onzer gasten geen deel nemen. Wij noemen hen „onze gasten", wijl de broeders der Noord-Westelijke Conferents ook ons en den ganschen Bond vertegenwoordigden, als zij onze medestrijders uit de Nederlanden de broederhand reikten. Wijl wij echter daar niet bij tegenwoordig waren, zoo zetten wij hier een gedenksteen, die onze kinderen en kindskinderen op nieuw bewijzen zal, dat geloovig gedoopte christenen samen strijden en zamen overwinnen willen. Geen politieke grens, geen taal, geen menschelijke hindernis mag ons scheiden. Wij zijn allen één in Christus. Wij hebben allen eene roeping: zielen voor den Heer te winnen, de Apostolische doop weder op den kandelaar te plaatsen, Gemeenten naar Apostolisch model te stichten.

Die gasten heeten de Hart en Horn en waren bij name ons reeds lang bekend. In Holland hebben hunne namen ook een goeden klank. Dat zij zich in Ihren op de Conferents vrienden verwierven, is zonder twijfel, en bidden wij den Heer, dat Hij deze nieuw geknoopte band sterken en het daarheen leiden wil, dat wij elkander wederkeerig steeds beter leeren kennen, en wel als discipelen van eenen Meester.

Br. Horn is Redacteur van „De Christen", een Baptistisch blad, dat wij onze lezers hiermede aanbevelen als een degelijk, Christelijk tijdschrift. Het is onze ondersteuning waard. Men adresseere: N. v. Beek, Stadskanaal, Holland. Wie de Hollandsche taal machtig is, zal spoedig uit „De Christen" tot zijne vreugde ervaren, dat de Heer zich ook in de Nederlanden een aantal Gemeenten verzamelt heeft, die in den top van den mast in hun vlag het opschrift dragen: „Eén Heer, één geloof, één Doop."

Br. Horn deelt de lezers van het blad over de Conferents te Ihren veel schoons mede. Hij zegt onder anderen: „Wat wij in gemeenschap dezer broederen van onzen God genoten, kunnen wij niet in woorden brengen. Met den Psalmdichter betuigde ook onze ziel; ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samen wonen." Hij dankt dan in zonderheid br. Willms, voor zijne bemoeiingen om Holland en Duitschland nader tot elkander te brengen. Zulks zij dezen getrouwen br. gegeven, en het lijdt geen twijfel, dat hij daarmede een werk Gods heeft verricht." De Duitsche broeders, die in Ihren tegenwoordig waren, berichten hetzelfde. De Heer zegene deze eerste schrede van toenadering en brenge ons verder tot eere Zijns naams!

Tot zoover „*Der Wahrheitszeuge*"; onze hooggeachte broeder Bickel hebbe onzen dank voor dezen liefdegroet, dien wij meenden voor onze broederen te moeten vertolken, opdat de geur van deze Nardus ook hunne zielen moge verkwikken, gelijk ze dit de onze deed.

Toen we in Ihren op de Conferentie zijnde, de breede schaar van broederen zoo gelukkig saamvergaderd zagen, en wij dachten aan ons worstelend hoopsken in Holland, was ons onophoudelijk Abraham's bede voor de aandacht: „Och dat Ismaël leve voor uw aangezicht!"

In Holland zijn wij „Ismaël", de hand van allen tegen ons en ..... (aan wie de schuld?) de hand van ons tegen allen. Bij God echter zijn wij niet vergeten, want: „de Heere hoort het geroep van den jongen." De twaalf vorsten uit „Ismaël" zijn er nog niet, zullen ze ook komen? Mannen, die zich vorstelijk gedragen met God en menschen?

Voor 45 jaar kwam uit Duitschland br. Köbner om het eerste 7tal (een heilig getal) te doopen, sinds zwierf Ismaël om, maar breidde zich uit, want de daad dien de Duitsche Prediker verrichte, was naar Gods wil en het beginsel wat die 7 omhelsden en beleden was naar Gods woord, daarom was heel deze handeling het zaaien van een levend zaad. Br. Köbner ging inmiddels de ruste zijns Heeren in en ook van het 7tal ontsliepen 4, zoodat nog 3 overbleven, aan wie geestelijk in vervulling ging:

U mag men zalig heeten,
Dien 's Heeren vrees bekoort;
Die met een goed geweten,
Steeds wandelt naar Zijn woord.

en wij wijzigen

Gij bleeft op God betrouwen,
Nu moogt gij op Uw beê,
't Kroost van uw kroost aanschouwen:
In Israël zij vreê. Ps. 128.

En ziet hoe wonderlijk God leidde, na 45 jaar legt Hij in Köbner's verwanten en in het geestelijk nakroost van het 7tal één trek, en voert ze ter bestemder ure tot elkander, en.... de stemme des bloeds laat zich niet smoren en die des geestes evenmin, zij gevoelen zich één in den Gekruisten, en *hebben* en *genieten* het extract van wat in de kerken niets meer dan leer is:

„WIJ GELOOVEN IN DE GEMEENSCHAP DER HEILIGEN."

Groningen. HORN.

GEDACHTEN.

Gelijk de hooge pijnboom in de middaghitte, als de zon op zijn kruin brandt, het meest zijn versterkenden en verkwikkenden geur rondom zich verspreidt, alzoo wordt men aan den christen in de hitte der beproevingen eerst zijne verborgen heerlijkheid gewaar.

Het christendom is niet moeilijk, maar *wij* brengen er het moeilijke in. Het is zoo eenvoudig en ongekunsteld, zoo bevredigend en zaligend; maar wij willen van zijne goddelijke natuur een menschelijke kunst, — uit zijne eenvoudige wegen kronkelpaden van een doolhof — uit zijn vredesadem onstuimige dwarlwinden van ijdele twisten, — uit zijn volzalig leven eene levenlooze gedachte maken.

In de ernstige schaduw des geluks kunnen wij God *liefhebben*, maar in de hitte van den rampspoed leeren wij in God *gelooven*.

GEMEENTENIEUWS.

GRONINGEN. 't Is of de Heer der Gemeente in de laatste dagen dezen zijnen dorschvloer doorwandelt met „de WAN" in de hand (Matth. 3 : 12) De Gemeente zag zich genoodzaakt 3 leden af te snijden en 1 onder bestraffing te stellen. Voorwaar: „God is grootelijks geducht in den raad der heiligen, en vreeselijk boven allen, die rondom Hem zijn. (Ps. 89 : 8) Zij het de getuchtigden tot waarachtigen zegen en der Gemeente tot heil; zette de Heer zijn zuiveringswerk onder ons voort, want als Hij ons tuchtigt is het „opdat wij met de wereld niet veroordeeld zouden worden." (1 Cor. 11 : 32.)

Aan den avond van 6 Oct. mocht de Gemeente de verjaring van haren Voorganger feestelijk in haar kerkgebouw gedenken. Onder het genot van koffie en koek werd menig goed woord gesproken en menig opwekkend lied gezongen. Ook gaf zij in een geschenk van hare waardeering blijk.

Tegen het einde der feestviering werd het wonder heerlijk in ons midden, een jeugdige broeder getuigde: „'k ben nu 3 jaar een Christen, maar tot voor 14 dagen heb ik als een lauw Christen geleefd, doch de Heer heeft zich mijner ontfermd;" dit sprak tot het geweten van allen; heel de vergadering knielde neer en (wij hopen het althans) verootmoedigde zich voor God. Velen stortten hun hart uit voor den Heere; knielende en zeer zacht zong men:

Verlevendig ons, ja vervul 't harte weêr,
Met den gloed van de liefde van Jezus den Heer.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

Uit de Zendingsbus der Gem. te Stadskanaal, *f* 48.

Voor de Opleiding.

Van de Gem. te Stadskanaal *f* 15,00.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van Æ. de Bruin, Oosterend, *f* 0,65, van G. W. Prost, Zutphen *f* 11,37.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

No. 189 1 November 1890 9de Jaargang

De Christen,

UITGEGEVEN DOOR DE

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

Dit blad verschijnt den 1sten en 15den van elke maand.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per jaar, franco per post . . . . ƒ 1.30
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 1.70
De betaling geschiedt per half jaar.

Bijdragen en Ingezonden stukken
WORDEN FRANCO INGEWACHT BIJ DE REDACTIE,
Adres: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

De Christen als Weekblad.

Van ons volgende nummer hopen wij eenige honderden exemplaren meer te drukken om ze als proefblad te verspreiden. Wie onzer abonné's begeeren er eenige, om er mede te werken? Men geve zijn adres en het getal exemplaren op aan den heer N. v. Beek te Stadskanaal.

Ook is dat nummer uitstekend geschikt om te adverteeren.

RED.

De Verrezene.

De Zon van schooner dag
Dan menschenoog ooit zag;
De Zon van hooger licht
Waarnaar al 't schepsel zucht,
De Zon, die 't licht verspreidt
Van onze onsterflijkheid! —
O Zon, die de aard verlicht!
Hoe mat werd uw gezicht,
Hoe stak uw schittring af,
Bij 't licht uit Christus graf!

Licht van den derden dag, —
Sinds hij te rusten lag
In 't duister der spelonk,
Waarin hij nederzonk, —
Gegroet! heel de aarde viert
Den dag, waarop gij wierdt!
Maar meerder gij gegroet!
Gij, meer dan zonnegloed;
Gij, eeuwig, hemelsch Licht,
Waar alle zon bij zwicht!

Sinds Uw verrijzenis
Geen graf meer duister is!
Gij werpt uw lieflijk rood
Op 't aanschijn van den dood;
Gij maakt de toekomst licht
En helder voor 't gezicht;
Hoe zalig mag hij zijn,
Die opziet naar Uw schijn!
O Christus, Zon en Heer!
De schaduw is niet meer.

N. BEETS.

Het geven aan den Heere tot levensonderhoud van Zijne dienstknechten.

(*Referaat gehouden op de Unie-verg. l.l.*)

(Slot.)

Zoo hebben wij dan het O. T. laten spreken, om aan te toonen, dat het naar den wil des Heeren is, dat Zijn volk Hem een zeker deel offert van het van Hem ontvangene aardsche goed, tot levensonderhoud van Zijne dienstknechten. Nu willen wij dan: *de lichtstralen van het N. T. met betrekking tot ons onderwerp opvangen*, om eene bekrachtiging te vinden van het door God in het O. T. gestelde en in alle deelen door de wet bepaalde en omschrevene. Wij beginnen met de vraag te doen: moet de offervaardigheid in den nieuwen dag naar de wetten des ouden dags geregeld worden, of is daarin eene andere regeling gekomen? Zooals wij weten zwijgt daarover het N. T. Het O. T. geeft wel de zaak aan, als eene roeping der Gemeente, maar zwijgt van de wijze en mate der uitvoering. Het ligt dan ook minder in het karakter der N. T. bedeeling, om alles naar bepaalde wetten te regelen; het: „Mijne kinderen zullen door Mij geleerd worden", d. w. z. door den in hen wonenden Geest, behoort tot hare natuur, en het: „Zeg nooit: ik heb genoeg gedaan" teekent het kenmerkende harer kweekelingen. Alleen, wanneer het beginsel des nieuwen levens, dat der liefde, door de zelfzuchtige en bezorgde natuur des menschen belemmerd wordt te werken, komen er aansporingen in den vorm van wetten. Zoo ook in deze zaak, hetgeen wij later zullen zien.

Wij merken op, dat Abram in zijn offeren aan Melchizedek eene daad der vrijwillige liefde verrichtte, naar de Idee der volkeren, waar het geven der tienden als eene gewoonte bestond. Welnu, dat karakter der liefde zij in de Gemeente, en daardoor late zij zich leiden, met begunstiging van het licht des O. T. in deze lang niet ongewichtige aangelegenheid. De verhouding Abram's tot Melchizedek zij onze verhouding tot Christus, die éénmaal zelf op aarde zijnde in armoede, door zijne vrienden werd onderhouden. De eigenlijke Melchizedek heeft hier op dit benedenrond als dienstknecht Zijns vaders geleefd, en was in zijn leven geheel van hem afhankelijk. Zijn vader onderhield Hem met de vruchten van Zijn eigen werk. Hij oogstte het stoffelijke voor Zijn hemelsch werk. In het Paulinisch Evangelie van Lukas vinden wij in Hoofdst. 8 : 23: „En sommige vrouwen, die van booze geesten en krankheden genezen waren, *namelijk* Maria, genaamd Magdalena, van welke zeven duivelen uitgegaan waren en Johanna, de huisvrouw van Chusas, den rentmeester van Herodes, en Susanna, en vele anderen, die hem dienden van hare goederen." — Hier vinden wij, dat de Vader, door middel van de gaven der liefde der door Hem gezegenden, Hem verzorgde. Dit was de regel en wet van Zijn onderhoud. Alléén, wanneer deze wet niet kon werken, zooals in de woestijn der verzoeking, hielp de Vader Hem door het buitengewone: Hij voedde Hem door Engelen (Mark. 1 : 13). En waar Hij wonderen deed om anderen te helpen, nam hij zelf maar éénmaal de toevlucht tot een wonder, om de tempelschatting te betalen. Hij zou dit niet gedaan hebben, ware er geld aanwezig geweest. Hoewel Hij door zijne macht zich steeds kon helpen, deed Hij dat niet. In dit geval, om de ergernis te voorkomen, zeide Hij tot Petrus: „Maar opdat wij haar geen aanstoot geven, ga heen naar de zee, werp den angel uit, en den eersten visch die opkomt, neem, en zijnen mond geopend hebbende, zult gij eenen stater vinden; neem dien en geef hem aan hen voor mij en u." (Matth. 17 : 27.)

Godet merkt dienaangaande op:

„Naast de groote godsdienstige vragen, welke in het leven des Heeren voorkomen, is er ook nog eene meer ondergeschikte, welke toch ook hare beteekenis heeft: van waar had Jezus de stoffelijke middelen gedurende de jaren zijner ambtsbediening? Handenwerk had Hij laten varen, de macht om op wonderbare wijze voor Zijne behoeften te zorgen, wilde hij niet aanwenden, bovendien was hij niet alleen. Hij was vergezeld door twaalf mannen, die eveneens hun werk hadden verlaten, en wier onderhouding Hij door hen tot navolging te roepen, op zich had genomen. Eene algemeene beurs diende voor de behoeften van het rondreizend gezelschap, en daaruit nam men ook de gaven voor de armen (Joh. 13 : 29; 12 : 6); maar hoe werd die beurs gevuld? De gastvrijheid verklaart eenigszins het raadsel, maar niet volledig; er waren toch nog verschillende behoeften, als aan kleeding en dergelijke. Het ware antwoord wordt in onzen tekst gevonden welke daarom van groot belang is. Jezus zegt: „zoekt eerst het koninkrijk Gods en al het andere zal u worden toegeworpen", en „niemand verlaat vader of moeder enz., om het Koninkrijk Gods, wien niet honderdvoudig zal weder vergolden worden"; dit voorschrift ontleende Hij aan Zijne dagelijksche ervaring. De dankbare liefde dergenen, die Hij met Zijne geestelijke rijkdommen vervulde, zorgde voor de tijdelijke behoeften van Hem en Zijne discipelen; eenige vrome vrouwen namen vrijwillig voor hen de plaats in van moeders en zusters."

Die zelfde schrijver laat zich verder hieromtrent hooren:

„Een vreemde Messias voor het vleeschelijk oog, een man, die van de aalmoezen der menschen leefde! Maar welk een heerlijke Messias voor het oog des geestes, deze Zoon van God, die leeft van de liefde dergenen, aan wie zijne liefde het leven geeft! Welk een ruil van weldaden tusschen hemel en aarde knoopt zich aan deze persoonlijkheid vast."

Onze Heiland, die in den staat eens dienstknechts

op aarde kwam, heeft even als de O. en N. T. dienstknechten van Zijnen arbeid geleefd met zijne discipelen. Hij heeft zich in die afhankelijkheid van Zijnen Vader gevoegd, en in dat verband met Zijne vrienden geleefd, als eene zeer betamelijke wedervergelding voor hetgeen Hij voor hen deed. Toen Hij dan ook Zijne twaalf discipelen uitzond, om het Evangelie des koninkrijks aan Israël te prediken, luidde Zijn bevel: „Verkrijgt U noch goud, noch zilver, noch kopergeld in uwe gordels; noch male tot den weg, noch twee rokken, noch schoenen, noch staf: (wel eenen gewonen wandelstok (Mark. 6 : 8) maar geen gewapenden staf, met ijzer beslagen tot verweer) want de arbeider is zijn voedsel waardig.” In die laatste woorden drukt de Heere uit het rechtvaardige en billijke, dat wanneer zij aan Israëls heil gingen werken, zij ook van Israël zouden leven. Wat evenwel billijk en rechtvaardig is, wordt niet altijd nagekomen. Destijds was de volksopinie nog vóor Jezus, daarom zouden Zijne Apostelen de ondervinding opdoen, dat Israël hun naar die wet zou behandelen. Toen later dan ook de Heere hen vroeg, als Hij op het punt stond om naar Gethsemané te gaan of hun (toen Hij hen alzoo had uitgezonden) iets had ontbroken, was hun korte antwoord: „Niets.”

Daar nu door de overmacht van den Joodschen raad de volksopinie zou verkeeren, en hun Evangelie later dat van den gekruisten Christus zou zijn, in plaats van het Evangelie des Koninkrijks, wees de Heere hen er op, dat hunne ondervinding nu wel van een’ anderen aard zou zijn. Zonder hunne harten tot bezorgdheid te brengen, wees Hij hen er op, dat, indien voorzorgsmaatregelen door hen voor hunne zendingsreizen naar de volkeren konden worden genomen, dit nu met het oog op de verandering der toestanden niet ongeoorloofd was. Hij gaf hun nu den raad: „Maar nu, wie eenen buidel heeft, die neme hem, desgelijks ook eene male; en die er geen heeft, die verkoope zijn kleed, en koope een zwaard.” (Luk. 22 : 36.)

Om ook nu weer G o d e t te laten spreken, diene het volgende:

„Tot hiertoe hadden de discipelen, door de gunst, in welke Jezus bij het volk stond, een betrekkelijk gemakkelijken tijd gehad. Maar de groote beslissende botsing met de Joodsche overheden was op het punt van los te barsten, en hoe zouden de Apostelen niet den terugslag daarvan gedurende hunne geheele verdere loopbaan moeten ondervinden. Met deze gedachten is de Heere bezig. Hij herinnert de discipelen aan de zending, welke hen wacht, maar zegt vervolgens, hoe zij voortaan niet meer konden rekenen op de gastvriendschap, welke zij genoten, toen hun Meester nog geliefd was, maar er op moesten rekenen, voortaan als gewone reizigers hunne vertering te betalen en zij zouden de meest openbare vijandschap ondervinden, als Discipelen van eenen „misdadiger” zouden zij zelf als gevaarlijke menschen worden beschouwd, en zich met Israël, met de geheele wereld in strijd zien.”

Hieruit kunnen wij afleiden dat voor zoover de arbeid der dienstknechten een Zendings- of Evangelisatiewerk is, het niet tegen de H. Schrift is, wanneer zij voor rekening van personen of vereenigingen, het zij op den voet van losse of vaste geldelijke verbindingen werken. Willen zij dit niet, ook dat kan niet als een overmoedige daad hun worden toegerekend, daar hier het persoonlijk geloof uitslag moet doen. Dit mag dienaangaande worden gezegd, dat de geloovigen het niet als eisch mogen stellen aan de dienstknechten des Heeren, dat zij nu beslist en volstrekt naar Matth. 10 moeten handelen, nu er later van den Heere der dienstknechten zelf een Luk. 19 is gekomen.

De wereld voor het Evangelie te laten betalen, zooals ook thans in zwang is, verlaagt het Evangelie, als eene genade van den eeuwigen Souverein *uitgaande* en *verbindt* de knechten zoo aan de wereld, dat het Evangelie als een koopwaar wordt verlaagd. Steeds houden de dienstknechten zich vrij van dien band, alléén wanneer God zelf de ongeloovigen bereid maakt om Zijne knechten iets te geven, nemen zij die gaven aan, evenals E l i a het brood en vleesch van de raven, uit Gods hand, die alles zoo regeert dat Hij voor Zijne dienstknechten zorgt.

Aan de zee van T i b e r i a s zien wij, dat de Heere op tweeërlei wijze Zijne dienstknechten voedt. Zij eten aldaar van de visch, die ze zelf hadden gevangen en van het brood en de visch, die aldaar op bovennatuurlijke wijze was gekomen. Het is ons, als wil de Heere daar zijne Discipelen leeren: wanneer uw arbeid door de armoede en ondankbaarheid der bearbeiden u niet het noodige levensonderhoud verschaft, vergeet dan niet, dat de Opperheer van alles nog andere wegen en middelen heeft, om u te verzorgen.

Om nu niet te langwijlig over dit onderwerp verder uit te wijden, komen wij ten slotte bij P a u l u s en hetgeen hij door den H. Geest daaromtrent heeft geleerd. Wij beginnen met I Cor. 9. Dit hoofdstuk is aan de onderhouding van ’s Heeren dienstknechten door de Gemeente gewijd. P a u l u s laat aldaar zeer sterk uitkomen, als een recht van den Heere, om de macht te gebruiken van de Gemeente te leven. Zelf was hij de stichter dier Gemeente. Bij A q u i l a en P r i s c i l l a inwonende verrichtte hij met hen het werk van tentenmaken. (Hand. 18 : 2, 3) om in zijn onderhoud te voorzien, en alzoo het Evangelie kosteloos te stellen. In zijn tweeden brief, *hoofdst.* 11 : 7—9, laat hij zich met het oog daarop als volgt uit: „Heb ik zonde gedaan, als ik mij zelf vernederd heb, opdat gij zoudt verhoogd worden? Overmits ik U het Evangelie Gods om niet verkondigd heb? Ik heb andere Gemeenten beroofd, bezoldiging van haar nemende, om U te bedienen; en als ik bij U tegenwoordig was en gebrek had, ben ik niemand lastig gevallen. Want mijn gebrek hebben de broeders vervuld, die van M a c e d o n i ë kwamen; en ik heb mij zelven in alles gehouden zonder U te bezwaren, en ik zal mij nog alzoo houden.”

Om nu evenwel weer op I Cor. 9 terug te komen, vinden wij aldaar hoe ook nu nog de verhouding der Gemeenten moet zijn jegens ’s Heeren dienstknechten. Van de wereld wanneer zij die bearbeiden, geldt de wet: „Gij hebt het om niet ontvangen, geeft het om niet.” Van de Gemeente, wanneer zij daarin als Voorgangers arbeiden is het: „Hebben wij niet macht om te eten en te drinken? Hebben wij niet macht, om eene vrouw, eene zuster zijnde, met ons om te leiden, gelijk ook de andere Apostelen en de broeders des Heeren, en Cefas? Of hebben alleen ik en B a r n a b a s geene macht van niet werken? Wie dient ooit in den krijg op eigene bezoldiging? Wie plant eenen wijngaard en eet niet van zijne vrucht? of wie weidt eene kudde en drinkt niet van de melk der kudde?” En om nu verder het verband aan te geven tusschen Oud en Nieuw Verbond, aangaande deze zaak of instelling des Heeren, zonder alle bizondere voorschriften daarover in het Nieuwe Verbond over te brengen, laat hij verder hooren: „Spreek ik dit naar den mensch? Of zegt ook de wet hetzelfde niet? Want in de wet van Mozes is geschreven: Gij zult een dorschenden os niet muilbanden. Zorgt God ook voor de ossen? Of zegt Hij dat ganschelijk om onzentwil? Want om onzentwil is dat geschreven; overmits die ploegt, op hoop moet ploegen; en die op hoop dorscht, moet Zijne hoop deelachtig worden. Indien wij ulieden het geestelijke gezaaid hebben, is het eene groote zaak, zoo wij het uwe, dat lichamelijk is, maaien?” (vs. 8—11) „Weet gij niet, dat degenen, die de heilige dingen bedienen, van het heilige eten? en die steeds bij het altaar zijn, met het altaar deelen? Alzoo heeft ook de Heere verordend degenen, die het Evangelie verkondigen, dat zij van het Evangelie leven.” (vs. 13—14) Laten wij vooral letten op de laatste woorden: „Alzoo heeft de Heere verordend.” Ook aan de G a l a t e n maakt hij deze verordening, in eigen geschreven brief, bekend. „En die onderwezen wordt in het woord, deele mede van alle goederen dengenen, die hem onderwijst.” (Gal. 6 : 6.)

L u t h e r heeft over die woorden eene zeer leerzame opmerking gegeven: „Ik houd het er voor”, zegt hij, „dat de Gemeenten in Galatie, Korinthe en elders om geene andere reden verleid zijn door de valsche apostelen, dan omdat zij hunne ware leeraars zoo weinig geteld hebben.

„Die onzen Heere God geen penning wil geven, van Wien hij toch allerlei zegen en het eeuwige leven heeft, dien geschiedt recht, indien hij den duivel guldens moet geven, van wien hij toch allerlei ongeluk en den dood moet wachten.”

N e b e zegt daarover: „Zichtbaar spoedt zich P a u l u s voort tot het einde, en alsdan kan hij niet nalaten, de Galaten nog dit gebod op het hart te drukken, daar hij ervaren had, dat zij, die daar in het woord arbeidden, veel gebrek leden.”

Wist ook P a u l u s wat het was *gebrek* te lijden, van de Gemeente te F i l i p p i had hij steeds eene groote liefde der offervaardigheid genoten en hij wist dat op hoogen prijs te stellen. In zijnen brief aan genoemde Gemeente, van uit de gevangenis te Rome, aan E p a f r o d i t u s medegegeven, laat hij zich in roerende woorden uit:

„Nogtans hebt gij welgedaan, dat gij met mijne verdrukking gemeenschap gehad hebt. En ook gij Filippensen! weet, dat in het begin des Evangelies, toen ik van Macedonië vertrokken ben, geene Gemeente mij iets medegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen. Want ook in Thessalonica hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden tot nooddruft. Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uwe rekening. Maar ik heb alles ontvangen en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u gezonden was, als eenen welriekenden reuk, eene aangename offerande, Gode welbehagelijk.” (Filipp. 4: 14—18)

Daarop laat hij hun loon hooren:

„Doch mijn God zal naar zijnen rijkdom vervullen al uwe nooddruft in heerlijkheid door Christus Jezus.” (vs. 19)

V. H o f m a n n teekent hierbij aan, hoe P a u l u s de gaven der Gemeente aannam en alzoo moet de gesteldheid des harten zijn van alle dienstknechten, door alle eeuwen.

„Hij neemt het ontvangene niet aan als iets alleen hem persoonlijk geschonken, maar eert het als een offer, dat God heeft aangemerkt als aan Hem gebracht en dat Hij welgevallig heeft aangenomen. Zoo zal het ook God, dien hij zijn God noemt, daarmede beantwoorden, dat Hij het hun aan niets zal laten ontbreken, gelijk zij den Apostel alles hebben bezorgd, wat hij noodig had; of het iets lichamelijks of geestelijks zij, dat zij mochten behoeven, blijft onbeslist. Alles wat zij noodig hebben zal God hun geven, als zij het noodig hebben.”

De Gemeenten zullen door den Heere der Gemeenten rijkelijk gezegend worden voor den tijd en de eeuwigheid, als zij Hem getrouw dienen in het levensonderhoud van Zijne dienstknechten; maar doen ze het niet dan zal magerheid haar deel zijn.

Om nu het geheel als in een kort bestek weer te geven en u de gelegenheid te geven, verder over dit onderwerp te handelen, formeer ik de volgende 15 stellingen:

1. Dat de *aangeborene* en *natuurlijke* Godskennis de volkeren heeft geleerd, dat het gebruik van de aardsche zegeningen, eerst dan eene heiliging ontving, wanneer men God een zeker deel daarvan teruggaf, hetzij aan de dienstdoende Priesters of armen.

2. Dat het Idée (tienden) in de *aangeborene* en *natuurlijke* Godskennis, door de openbaring niet werd vernietigd, maar overgenomen werd door de Aartsvaders, en geleid werd in de bedding van ’s Heeren ware dienstknechten.

3. Dat dit Idée, hoewel eerst door de vrijwillige liefde overgenomen, later door het aardsche volk Gods, n.l. Israël, in wetten is gebracht, maar toch steeds door het beginsel der liefde moest verwezenlijkt worden.

4. Dat de dienstknechten des Heeren van den ouden dag, in het ontvangen van stoffelijke gaven, een *ereloon* ontvingen, daar in die gave hun Goddelijk ambt werd erkend, en God als de Gever van alles werd verheerlijkt.

5. Dat die offervaardigheid een deel uitmaakte van den eeredienst Israëls, en tevens die

dienst op aarde daardoor bewaard werd, tot een zegen voor Israël en in Israël voor de volkeren.

6. Dat wanneer Israël, door *afgoderij* of *geldgierigheid* vervoerd, in gebreke bleef naar de wet der tienden te handelen, God zijn eigendomsrecht door straffen handhaafde.

7. Dat Israël, door te geven, nooit eenige verarming had te duchten, daar de beloften hun zekerheid aanboden, om zelfs van Gods zijde op voorspoed te mogen rekenen.

8. Dat 's Heeren dienstknechten het niet beneden hunne waardigheid moeten achten, om door de Gemeente te worden onderhouden, daar de Heere Jezus, ook door zijn eigen leven, deze wijze van levensonderhoud heeft gewijd.

9. Dat, hoewel iedere Gemeente een zelfstandig bestaan en beheer heeft, de Gemeenten toch tezamen als een geheel moeten leven, zoodat de rijkere Gemeenten, de armere dienen te helpen, ook in de verzorging harer leeraren.

10. Dat de staat des geestelijken levens der Gemeenten zeer naauw in verband staat met de behandeling harer leeraren.

11. Dat vrijheid of contract der Gemeenten met hare leeraars, eene zaak is van ondergeschikt belang, hoewel het laatste soms boven het eerste is te verkiezen, wanneer de vrijheid maar niet is eene losbandige of een contract een ondragelijk juk.

12. Dat, daar nu even als ten tijde van Zerubbabel, niet alle geloovigen Babel hebben verlaten, het u geoorloofd is, ook van hen gaven te vragen of te nemen, tot opbouwing van den geestelijken tempel der Gemeente, op grond van inwendige eenheid des geloofs bij alle kerkelijk verschil.

13. Dat het ook eene roeping is der Unie, om in deze abnormale dagen in deze zaak te werken, om te komen tot eene normale verhouding tusschen de leeraars en de Gemeenten.

14. Dat de niet door staatsgeld gesteunde kerken, die voor een deel uit onwedergeborene leden bestaan, in de offervaardigheid voor hetgeen zij als roeping voorstaan, ons wel ietwat te leeren geven.

15. Dat de dienstknechten, hoe ook door de verordening Gods van de Gemeenten afhankelijk, wat hunne aardsche behoeften aangaat, zich steeds als dienstknechten Gods moeten beschouwen, en zich nooit moeten verlagen tot dienstknechten der menschen; dat daarbij ook de Gemeente de roeping heeft, om door hare gaven op het altaar Gods en niet op den dorpel van des Voorgangers huis te leggen, die hooge waardigheid, tot haar heil, mede te handhaven.

S. DE HART.

ZENDING.

—

(Slot.)

Vervolgens schrijft de zuster nog aangaande de kinderen en hunne opvoeding in dat gedeelte van N. Afrika, waar zij vertoeft. „Eenige van de jongens zijn werkelijk heldere, flinke en vroolijke gasten. De jeugdige meisjes zijn zeer lief en aanhalig, maar als zij ouder worden en haar geest niet wordt ontwikkeld, worden ze loom en afgetrokken. Er is strenge orde onder de jongens bij de Mooren. Eigenaardig is het te zien, hoe de jongens hun hoofdhaar dragen. Vele hebben een lok aan de rechterzijde van hun hoofd hangen, juist over hun oor, overigens is hun hoofd geschoren of het haar kort afgeknipt. Genoemde haarlok laat men tot eene zekere lengte groeien, sommige zijn 10 tot 12 centimeter lang. Zoo vroeg mogelijk worden ze gevlochten met gele en scharlakenkleurige wol er tusschen en hebben dan den vorm van een koord. De idee is dat als zoo'n knaap sterft in de jeugd (ik meen voor zijn 12de jaar) Mahomed hem bereidwillig in den hemel zal dragen, (waarschijnlijk aan die haarlok!)

De kleine meisjes hebben de nagels hunner vingers en teenen en hunne voeten van onderen geverfd, en dit geschiedt bij elke bijzondere gelegenheid, zoo als een feest of bruiloft.

Twee of drie nachten ben ik in mijn slaap gestoord door eene beweging of het getier van eene bruiloft in een huis, dicht in onze buurt. De muziek, het spel en het oorverdoovend geschreeuw duurt den geheelen nacht. Mijn hart wordt van weemoed als overstelpt, als ik die op allerlei wijzen opgesmukte kist of kast zie, in welke zich de bruid dan bevindt, veelal een arm jeugdig meisje van omtrent 12 jaar of nog jonger zelfs, wordende gedragen rondom de stad met alle mogelijke statie, geschreeuw en versiering om haar heen. Arme ziel! Haar leed is nog niet te overzien. Moge God den tijd verhaasten, wanneer al deze ijdele vermakelijkheid zal verwisseld worden met de vreugde in God tot verheerlijking van onzen Koning en Heer, Jezus Christus!

O God verhaast den dag, dat alle natiën zingen
Ter eere van Uw naam, Uw glorie, macht en kracht;
Verzoend, verlost, vereend met zalige hemellingen
In 't eeuwig licht, bevrijd uit Satans wreede macht.

Ik hoop niet te veel van uw geduld te vergen met mijnen langen brief. Het was alleen mijn doel u eenigszins te doen zien, hoeveel er nog op dit zendingsveld te doen valt en wat er toe noodig is. Trouwhartige, vertrouwende en zichzelf verloochenende arbeiders zijn hier zeer noodig, en wij roepen u toe, help dit werk des Heeren krachtig voortzetten. Niet alle Christenen kunnen huis en hof verlaten, om als zendelingen onder de heidenen te gaan arbeiden; maar allen kunnen voor ons bidden.

Zegene God u allen, dienaren des Heeren in eigen vaderland; Hij krone uwen arbeid met rijken zegen, en doe u dagelijks meer opwassen in de kennis van Hem.

En zoo iemand de roepstem heeft gehoord en bereid is *alles* te verlaten om Christus wil, dien kan ik de verzekering geven van de trouw des Heeren in de vervulling Zijner beloften, voor dit leven een honderdvoudigen zegen en in de toekomende eeuw het eeuwige leven.

Nogmaals zij het mij vergund te herhalen: Bidt voor ons!"

Uw zuster in Christus:
E. G.

De Congo. Hier wordt het zendingswerk nog steeds met veel moeite en zelfverloochening — doch met goed gevolg voortgezet. Leert de ervaring, dat men in N. Afrika veelal met het verplegen van kranken moet beginnen om ingang tot het volk te krijgen, aan de Congo (Z. Afrika) meent men, naar de meer en meer toenemende overtuiging van vele broeders, zoo wel van die daar arbeiden als van vele zendingsvrienden in Engeland, met de opvoeding en het onderwijs der jeugd te moeten aanvangen. Bijzonder beijveren zich daarvoor de beroemde zendeling Holman Bentley en zijne steeds met veel ijver mede-arbeidende echtgenoote, die zich dagelijks met het onderwijs der kinderen bezig houdt, daarin bijgestaan door drie inlandsche helpers. Voor korten tijd hadden ze 39 jongens en 5 meisjes in de school te onderwijzen. Mr. Bentley wenscht nu eene school te bouwen, waarin plaats zal zijn voor 120 kinderen, terwijl hij er eene afdeeling aan wil verbinden om mettertijd te dienen tot opleidingsschool voor inlandsche onderwijzers en Evangelisten. Mr. B. roept de financiëele hulp der Christenen in Europa daartoe in. De brief, aan welken wij dit bericht ontleenen, werd gezonden aan Sir Charles Wathen te Bristol, die denzelven aan den Secretaris van het Baptisten zendings-genootschap zond, met vermelding, dat hij 500 pond (*f* 6000) voor Mr. Bentley's doel beschikbaar stelde. Dat is dus een goed begin. Vinde dat goede voorbeeld navolging, al zij 't dan ook met kleinere giften!

Geen andere Naam.

HAND. 4: 12.

Men kan zich geen denkbeeld maken van de eigenaardige middelen, waardoor de groote menigte van armen en ellendigen in *London* hun dagelijks brood tracht te winnen. Meermalen geschiedt het, dat blinden zich neerzetten op eene plaats, waar veel passage is, en een paar bladen uit een blindenbijbel, met verheven schrift, medenemen en daaruit luide voorlezen. Zoo kon men, zegt het „*Bibelblatt*" van Bazel, voor eenigen tijd elken dag een ouden, blinden man vinden op eene veel betreden brug over de rivier, met zijne opene, rusteloos zich bewegende, maar van licht beroofde, oogen her- en derwaarts starend, terwijl hij met zijn vingeren over de bladen van zijn blindenschrift gleed en luide plaatsen voorlas uit Gods woord.

Nu gebeurde het, dat hij op zekeren dag het vierde hoofdstuk uit de Handelingen voorlas, waarin de heerlijke rede van den Apostel Petrus voor den hoogen raad staat opgeteekend. Bij ongeluk verloren zijne vingeren onvoorziens de regelen, die hij las en terwijl hij nu zoekend op het blad rond tastte, om de verloren plaats weêr te vinden, herhaalde hij steeds de laatste woorden, waarbij zijne vingeren den samenhang verloren hadden, en wel deze, „geen andere naam!" geen andere naam! geen andere naam! Eenige omstanders zagen met hartelijk medelijden de verlegenheid van den ouden man aan, anderen wachtten nieuwsgierig, hoe hij wel den verloren draad zou wedervinden, kwade jongens lachten den ongelukkige uit.

Juist in deze oogenblikken voerde Gods hand een heer en handelsman voorbij de groep. Daar hij de menschen zoo tezamen zag staan, trad hij nader, om te zien, wat er gaande was. Daar klonk hem het steeds wederkeerend „geen andere naam, geen andere naam!" van den ouden blinden man in oor en hart met geheimzinnige kracht. 't Was hem alsof God zelf tot hem sprak.

Die man was namelijk door allerlei levenservaringen uit den zondeslaap ontwaakt en zocht met een vurig verlangen den waren vrede met God. Maar al zijn inspanningen schenen vergeefs. Steeds vatte hij nieuwe voornemens op. Hij zeide zijne oude gewoonten en omgeving vaarwel, las den bijbel, bezocht vlijtig de kerk, bad met oprechten ernst, maar alles vruchteloos. Hij kon den vrede niet vinden. Daar valt het woord: „geen andere naam" als een bliksemstraal in zijne ziel. De schellen vielen van zijne oogen. „Ach!" riep hij, inwendig jubelend, „nu is mij alles klaar. Ik zocht tot hiertoe slechts door eigen werken en zorgen den vrede. Ik erken mijn dwaling. Het is *Jezus alleen*, die mij rechtvaardig en zalig maken kan. Er is geene zaligheid in eenen anderen en onder den hemel ook geen andere naam den menschen gegeven, waarin zij kunnen zalig worden. Tot Hem, tot Zijn kruis wil ik gaan; daar is vrede, vergeving, leven, zaligheid."

En hij vond den vrede! „Maar," zoo besluit het *blad*, „maar wie zal al de wonderwegen tellen, waarop de goede Herder zijn verdwaalde schapen weet te vinden?"

Eenige kenteekenen voor de kwijning des geestelijken levens.

1. Wanneer gij het gezelschap van ernstige Christenen mijdt.

2. Wanneer gij gaarne uit de bidstonden wegblijft en u met de Godsdienst-oefening des Zondags vergenoegt, en bereid zijt uwe nalatigheid daarin te verontschuldigen.

3. Wanneer gij u niet van uw bepaalde verplichtingen bewust wilt worden, uit vrees dat uw geweten u aanklagen en meer trouw in de toekomst zal verlangen.

4. Wanneer gij in het vervullen uwer plichten meer er op bedacht zijt uw geweten gerust te stellen, dan Christus te eeren, in Zijne genade op te wassen of anderen goed te doen.

5. Wanneer gij het getuigenis des Woords meer met de gezindheid van eenen criticus (beoordeelaar) dan als een behoeftige ontvangt.

6. Wanneer gij meer vreest, dat men u als te vroom zal aanzien, dan tegen God te zondigen.

7. Wanneer gij minder vrees voor de verzoekingen hebt en met de geestelijke gevaren speelt.

8. Wanneer gij de eere der menschen zoekt, en wanneer het oordeel, dat zij over u vellen u meer verontrust dan te weten of gij in hun bijzijn den Heiland eert.

9. Wanneer gij over hunne godsdienstige ergernissen meer rechter zijt dan, dat zij u smart veroorzaken en zij u niet drijven tot het gebed

voor God en tot getrouwen arbeid ter harer beteugeling.

10. Wanneer gij meer vreest den zondaar te beleedigen door zijn zonde onder 't oog te brengen, dan God door uw stilzwijgen te bedroeven.

11. Wanneer gij het bezit van rijkdom de voorkeur geeft boven het toenemen in heiligmaking,

12. Wanneer gij slechts met ongeduld de zwakheden en gebreken van anderen draagt.

13. Wanneer gij niet gaarne uwe feilen u laat zeggen; wanneer gij die niet belijden wilt, en geneigd zijt u zelven te rechtvaardigen.

14. Wanneer het lezen des Bijbels u een lastige taak toeschijnt; of wanneer gij hem slechts met uw verstand leest, doch zonder persoonlijke toepassing op u zelf; of wanneer andere boeken u meer interesseeren dan Gods Woord.

15. Wanneer gij er u meê vergenoegt, uitwendigd vroom te zijn, vol ijver schijnt, wanneer de menschen u zien; doch zonder er in te deelen voor God en uw gezin.

16. Wanneer uw godsdienstige zin meer op nieuwigheden gericht is dan op heilswaarheden van Gods Woord.

17. Wanneer gij uwe geestelijke traagheid en uwe afkeerigheid van christelijke werkzaamheid bedekt met de namen: voorzichtigheid, verstand, vreedzaamheid enz. terwijl men de zondaren laat verloren gaan en de kerk krank blijven, dewijl men vergeet, dat verstand en voorzichtigheid met apostolische trouw en zichzelfgevenden ijver verbonden kunnen zijn en de vreedzaamheid met den vurigen wensch om zielen te redden.

18. Wanneer gij, vanwege den valschen ijver, welke men hier en daar ontmoet, het niet beslist waagt „vurig van geest" te zijn, naar het voorschrift en het voorbeeld des apostels.

19. Wanneer gij onder de kastijdingen des Heeren meer denkt aan hetgeen gij lijdt, dan aan hetgeen gij verdient; wanneer gij meer er naar uitziet, dat zij eindigt dan dat zij uitricht, hetgeen waartoe God ze zendt.

Voortdurende uitbreiding.

Voor eenige dagen werd door Ds. C. H. Spurgeon te Londen de eerste steen gelegd voor een gebouw, dat voor evangelisatie bestemd zal worden. Het wordt opgetrokken ter plaatse waar ZEw. de eerste drie jaren van zijn optreden in Londen — 1856—1859 — arbeidde, genaamd „Surrey-Garten." En daar het gebouw mede als herinnering aan Spurgeons 3jarigen arbeid aldaar moet dienen, zal het den naam „Surrey-gartens Memorial Hall" dragen. De kosten bedragen 3000 pond (= ƒ 36,000). Een zeer talrijk publiek woonde bovengenoemde plechtigheid bij en Sp. sprak eene treffende rede uit, en gaf daarbij intéressante verhalen van zijn werk te dier plaatse gedurende genoemde 3 jaren. Onder meer sprak hij van een onheil, dat plaats greep, toen hij den eersten avond daar zou spreken: In de groote verwarring moet er toen zulk eene vreeselijke paniek onder de menigte ontstaan zijn, dat velen gedood of gekwetst werden.

St. N. v. B.

GEMEENTENIEUWS.

SNEEK. Tot roem van 's Heeren genade kunnen wij onze Zustergemeenten zoowel als de andere lezers van „De Christen" mededeelen, dat Hij Zijne Gemeente alhier in de laatste weken rijkelijk zegent. Daar komt eene opwekking onder de Broeders en Zusters en wij leiden ook daaruit af, dat de Heere nog groote dingen zal doen.

De opkomst onder de prediking is zéér bevredigend; steeds worden er nieuwelingen gezien. Ook de Bidstonden gaan goed.

De eerste Volksbijeenkomst op Zondagavond 8 uur, van den 19 Oct., was boven alle verwachting. De „Vredekerk" was niet alléén meer dan vol, want de hoorders moesten zoo benauwd zitten en staan, maar ook een groot getal moest weer naar huis.

De orde werd niet in het minst verstoord, dank de hulp der politie, die de wacht hield bij de deur. Die hulp waardeeren wij zeer, om rede op Dinsdagavond 14 Oct., toen de doop van een jeugdige zuster plaats vond, éénige mannen, zich schuldig maakten aan verstooring der orde en zelfs hunne handen uitstaken naar enkele onzer broeders, ten kwade. Buiten ons is dit ongeval een politiezaak geworden en wij hopen, dat zij in de handen van den aardschen rechter hun wanbedrijf zullen leeren betreuren, om den weg in te slaan tot ontkoming van den Eeuwigen Rechter, waarvoor wij na afloop van dat tumult den Heere hebben gebeden. Zéér verzoeken wij de voorbede van onze Broeders en Zusters, opdat de Duivel hier nog vele zielen mogen verliezen. Van twéé mannen mogen wij gelooven, dat zij in den weg van huisbezoek voor den Heiland zijn gewonnen. Een hunner is ontslapen. Ook in 't *Heidenschap* is de opkomst onder de prediking heel goed en een jonge dochter kwam in den weg van huisbezoek tot het licht des geloofs. Zij was in eene wanhopige zielstoestand, zoodat wij vreesden, dat er voor haar geen hoop op verlossing was. Nu kan ze belijden, dat de Heere hare zonden vergaf en ook haar lichaam is hersteld.

Ook hierin is weer op nieuw gebleken, dat Jezus een Almachtige Verlosser is.

GRONINGEN. Met blijden dank aan God mogen wij melding maken van de

I. Evangelische Samenkomsten,

die hier 15 en 16 October plaats vonden ter gelegenheid van de Commissie-Vergadering der Unie. De Gemeente had het „Bid en werk" betracht: drie avonden kwam zij gezegend samen tot het gebed, 4 maal was het geadverteerd en 2000 strooibiljetten waren verspreid. Tot onze blijde verrassing zagen wij dan ook reeds de eerste avond een aanzienlijke schare, en de tweede avond was het kerkgebouw geheel gevuld.

De Heer gorde zijne dienstknechten aan. Niet minder dan 6 getuigden en wel de broeders de Hart van Sneek, Roeles van Deventer, de Vries van Haulerwijk, Kremer van Foxhol, v. Beek van Stadskanaal en den Voorganger.

De derde avond was een bijeenkomst alleen toegankelijk voor Christenen uit en buiten de Gemeente. 't Aangegeven onderwerp was: „De Heiligmaking, des Christen zalig voorrecht en dure roeping."

Ook nu was de opkomst bevredigend en het samenzijn gezegend. Hoe noodig moeten ook dergelijke bijeenkomsten met Christenen geacht worden.

II. De Bidstond

voor de Zondagscholen bracht een verrassenden zegen. Den derden Zondag in October kwamen over het rond der aarde millioenen Christenen samen om voor de Zondagscholen te bidden.

Onze Zondagsschool-Vereeniging uitgaande van de onlangs opgerichte STADS-EVANGELISATIE „De Goede Herder", sloot zich bij die Wereld-Bidstond aan. De kerk werd met blijdschap afgestaan en 's avonds ten 5 uur had de bidstond plaats. Al de 7 klassen waren met hunne onderwijzers aanwezig, ook de ouders der kinderen en belangstellenden waren genoodigd — de kerk was vol. Toen kwam ook de groote Kindervriend in ons midden en gaf ons Zijnen zegen. Dit mogen wij met vrijmoedigheid zeggen, want het is het getuigenis van velen: de Heer was bij ons.

Dat de Directeur br. Horn, de bijeenkomst leidde, dat nog andere broeders het woord voerden en voorgingen in gebed, dat het lied der kinderen het gezang der ouders afwisselde, dat alles spreekt van zelf.

Hoe goed is God, dat Hij zijnen kinderen zoo veel goeds doet genieten.

Donderdag 23 Oct. is de Donderdagavond-prediking onder ons aangevangen.

CORRESPONDENTIE.

Wij zijn zoo vrij nogmaals eenigen onzer abonné's in N. Amerika te herinneren, dat zij voor het jaar 1889 nog niet hebben betaald, en verzoeken hun vriendelijk ons het verschuldigde te willen toezenden.

Stadskanaal (W.) N. v. BEEK.

Elke Gemeente hebbe de goedheid mij dag en uur van Samenkomst te melden, ten einde daarvan in het volgende nummer een lijstje te kunnen plaatsen.

HORN.

ADVERTENTIËN.

Heden behaagde het den Heer het *ZOONTJE*, mij voor 4 weken geschonken, weder tot Zich te nemen.

GRONINGEN, 20 Oct. '90.

WED. G. MULDER.

Ons geliefd *ZOONTJE*, ons voor bijna zestien maanden geschonken, werd ons heden door den dood ontnomen.

Dit valt ons zwaar; maar wij wenschen te zwijgen voor Hem, die ons steeds Vaderlijk leidt en die ons kindje tot Zich nam.

HAULERWIJK, den 24 October 1890.

B. E. HOUKES.
G. HOUKES—POSTHUMUS.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 190. ZATERDAG 15 November 1890. 9de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post . . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE GOEDE KEUZE.

Aan Jezus' voeten neergezeten,
Wordt al het aardsche leed vergeten,
Daar is het zalig mensch te zijn.
Daar is ons rust en vreê beschoren,
Waar 't hart, voor de eeuwigheid herboren,
Een vreugd voelt zonder boezempijn.

Is dit uw keus in jonge dagen,
Gij zult, hoe schuldig, God behagen;
Uit liefde zond Hij ons Zijn Zoon,
Die om geen schaapje te verliezen,
Zijn bloed wou storten, 't kruis wou kiezen,
En nu ons hart vraagt tot zijn loon.

O wil Hem vroeg uw harte geven,
Dan leidt Zijn Geest u door dit leven,
En niemand rukt u uit Zijn Hand;
Door deze keus is God uw Vader,
En eens komt gij de woning nader,
Vol vreugde in 't Hemelsch Vaderland.

Werkt! Waakt! Wacht!

Laat uwe lendenen omgord zijn, en de kaarsen brandende.
En zijt gij den menschen gelijk, die op hunnen heer wachten . . . .
Luk. 12 : 35—37.

Ziedaar drie W's voor het Christelijk leven.

WEEST WERKZAAM!

of, zooals de beeldspraak van onzen tekst luidt: „Laat uwe lendenen omgord zijn." Eerst als de arbeid afgedaan is en de rusttijd is aangebroken ontgordt zich de Oosterling, maakt den gordelriem los, laat zijn kleed in wijde plooien hangen; in den arbeid evenwel zou hem dit te veel bemoeilijken; behalve dat biedt de gordel steun tot meerdere krachtsontwikkeling.

Discipel van Jezus, verstaat ge uw Heiland? Hij roept u toe: werkt!

Zulks is overeenkomstig uwe bestemming: In den staat der rechtheid was Paradijs-genot geen ledigang, integendeel, 's menschen roeping was: „den hof bebouwen en dien bewaren." Uw Vader werkt tot nu toe, uw Heiland ook. Ledigheid is een gruwel. Zóó verachtelijk was zij in de oogen van Salomo, dat hij het beneden zich achtte den luiaard te vermanen, hij verwees hem naar een klein, verachtelijk insect, naar de mieren.

Juist de *aard* der genade is het den mensch te herstellen naar Gods beeld. De H. Geest wekt alle, in den mensch gelegde eigenschappen en vermogens op. 't Is juist het doel der wedergeboorte dat al het doode levend en al het werkelooze werkzaam worde.

Uw zieleleven eischt dit: „Beginnende van Jeruzalem" dient ook hier betracht. Uw eigen zieleleven moet niet verwaarloosd maar verzorgd en opgekweekt worden. Arbeidt daarin, de lendenen omgord.

Eerstens: Bidt — bidt zonder ophouden; 't gebed is levensvoorwaarde, 't is de ademtocht der ziel. „ALTIJD bidden en niet VERTRAGEN," ziedaar uwe roeping. Zijt daarin getrouw, volijverig, volstandig.

Dan: „Onderzoek de Schriften," want zij getuigen van Jezus. Let wel: niet slechts lees, maar onderzoek, speur na, vorsch uit, bepeins, herkauw. Wees die van Bereä gelijk „als die dagelijks de Schriften onderzochten." Zij maken wijs tot zaligheid, maar door gebrek aan kennis, gaat 's Heeren volk verloren.

Ten derde, maak een getrouw gebruik van de „Bediening des Geestes," de Heere heeft sommigen gegeven tot Herders en Leeraars, tot volmaking der heiligen, tot opbouwing van het lichaam van Christus (Efez. 4: 11, 12). Acht dit bestel van den Opgevarene niet gering, maak een naarstig gebruik van de prediking, de Avondmaalsviering en al wat met deze bediening in betrekking staat.

De lendenen omgord en het zwaard aan de heup, neen in de vuist en bestreden alles in u, wat Gode mishaagt of van buiten op u aankomt. Werkeloosheid in dezen strijd zou de noodlottigste gevolgen hebben.

En eindelijk: „voleindig uwe heiligmaking in de vreeze Gods," „want gij zijt tot heiligmaking geroepen broeders." „LEG AF," „DOE AAN" en „VOEG BIJ." Ziedaar uwe heilige bezigheid waartoe gij u telkens opnieuw hebt aan te gorden.

Het werk Uws Meesters roept u daartoe: Uw Meester heeft een werk voor U en wel: Wees Christen in uw huis, dáár, waar gij gezien wordt zooals gij zijt, moet de proef geleverd. Wees Christen in uw stand en werk, in de U aangewezen plaats in de Gemeente; omgord ook daar de lendenen als uw Heiland weleer met een „linnen doek" ten einde de voeten Zijner Discipelen te wasschen. En vergeet niet dat gij gered zijt om te redden; zijt in het reddingswerk niet traag, doe wat uwe hand vind om te doen.

WEEST WAAKZAAM

of, gelijk de Heer zegt: de kaarsen brandende! 't Is dus nacht en de wereld is dronken en in diepen slaap. Gij Christen, wees wakende en nuchteren, zoudt gij sluimeren, ja slapen, bij zoo dure roeping?

Er wordt ook de aanwezigheid van een schat verondersteld en tegelijk van roovers, die het op dien schat gemunt hebben; waarom tot geen prijs de kaarsen uitgebluscht en het rustbed opgezocht mag worden. Waartoe anders het beeld in vers 39 van de heer des huizes en de dief, die kwam om te „doorgraven" en te „stelen?"

Inderdaad Christen, daar is zulk een schat, daar zijn tal van roovers.

Die schat is: het eeuwige leven, het gereinigd zijn door Christus' bloed, de vernieuwing des harten door den H. Geest, de vrede *met* en de zaligheid *in* God.

Die roovers zijn: inwendige, als: twijfelingen, redeneeringen van gevoel, verstand en hart. En uitwendig zijn het Satans dienaren met hun vleien, spotten of dreigen, of de aanklager der broederen zelf. En die allen hebben het gemunt op uw schat; zeg broeders, branden de kaarsen en waakt gij?

WEEST WACHTENDE!

Heel de wereld gaat groote dingen te gemoet, de Christen verwacht ze.

De wereld is in het onzekere, de Christen weet dat zijn Heer komt.

Die komst is voor hem begeerlijk: zij brengt hem rust na vermoeiende nachtwaken; eindelijke overwinning over al zijne vijanden; het volle bezit van de onverwelkelijke erfenis; het eeuwige feestmaal (37b) en het loon op zijn arbeid.

Hij heeft 's Heeren komst te verbeiden: niet *ongeduldig*, daarom spreekt de Heer niet van de 1e maar van de 2e nachtwake; maar evenmin mag hij die *verre stellen*, daarom noemt de Heer wel de 3e, niet de 4e nachtwake.

Niet alleen heeft hij de komst zijns Heeren te verwachten, daarop te wachten, maar 't is ook zijn roeping er naar te verlangen, opdat, als Hij komt en klopt, hij Hem „terstond" open doe (36).

Ja, er zij een luisteren naar zijn voetstappen, een haastelijk opendoen bij 't eerste kloppen. Zalig die dienstknecht, zegt de Heer.

Geliefden, dat al onze begeerten zich oplossen in die eene: om ontbonden te wezen en met Christus te zijn. Dat al ons zuchten uitloope in dat roepen: „Kom Heer Jezus!" en wij weldra geen anderen strijd meer kennen dan het verlangen te matigen naar Dien, die onze ziel lief heeft.

ONBEKEERDEN,

ook drie W's voor U.

Weest WAAR! *waar* voor u zelven, *waar* voor God. Zie Uw toestand recht onder de oogen, keer u af van het gevlei van den Leugenaar en blik in den onbedriegelijken spiegel van Gods waarheid. En doet het zien van dat beeld U huiveren, wij hebben nog een W. voor U, namelijk

2. Weest WELGEMOED! Al waren uwe zonden als scharlaken en karmozijn zoo rood, zij zullen wit worden als witte wol en als sneeuw. Hoe groot de nood uwer ziele, de Helper is nog grooter en Hij roept verlorenen toe:

3. Weest WELKOM! Hij omvat ze, als de Vader de verloren zoon weleer, met zijne armen en drukt ze aan zijn liefdehart, en de millioenen Engelen en heel de schare der Verlosten daar boven en beneden herhaalt dat WELKOM!

Maar den ONBOETVAARDIGE,
hem wacht:

Gods WRAAK.
Eeuwige WANHOOP.
Eindelooze WROEGING.

alzoo een eeuwig WEE.

Daarvoor behoede u God, Lezer!

Groningen. HORN.

Merkwaardig

is de beweging, die af en toe onder de Joden is waar te nemen, zij is een vingerwijzing naar de profetie, die nog tal van voorzeggingen bevat met betrekking tot Gods oude volk.

Bovenaan in die voorzeggingen staat de aankondiging van de vergadering van het nu zoo verstrooide volk, in het land hunner vaderen.

„Ik zal de kinderen Israëls halen uit het midden der Heidenen, waarheen zij getogen zijn, en zal ze vergaderen van rondom, en brengen hen in hun land." Ezechiël 37: 21

Op zijn Nieuwjaarsdag voegt de orthodoxe Jood zijn mede-broeder als heilwensch toe: „'t Volgende jaar in Jeruzalem," doch wie weet niet, hoe die verwachting zelve in het hart van het Jodendom schier verstorven is. 't Is niet meer dan een onbeduidende klank geworden op de lippen van een volk dat heel best „Jeruzalem" kan vergeten als het maar goud kan bemachtigen. De geest van het materialisme (stofvergoding), zoo geheel de geest onzer eeuw, heeft zeker het volk, dat de „verbonden" en de „beloftenissen" had en wien de „woorden Gods waren toebetrouwd", wel het meest doortrokken.

Dit neemt niet weg, dat Jehova zijne beloften blijft gedenken en ze ter zijner tijd zal weten te volvoeren, ook al is het dat Israel door den geesel der volken er toe gebracht zal moeten worden.

Merk slechts op de verdrukking der Joden in Rusland, die steeds voortduurd; op de mislukking van de aangewende pogingen om de verdrukten naar Amerika te zenden, op hoop dat ze daar brood zouden vinden.

Thans is het oog op Palestina gericht.

In New-York worden onder de Joden circulaires verspreid in het Hebreeuwsch en in het Engelsch, onderteekend door den Opper-Rabbijn en anderen van de Synagoge, tot het bijeen brengen van gelden, om hunne verdrukte broeders in Rusland te helpen. Daarin worden de redenen uiteengezet waarom de Russische Joden behooren geholpen te worden, om weder naar de oude woonplaats van het volk te verhuizen.

Als antwoord daarop stroomde de Synagoge vol van vertegenwoordigers der lijdende gemeenten en Joodsche Vereenigingen van liefdadigheid, om welbekende Israelieten het onderwerp te hooren bespreken. Toespraken werden gehouden door den Opper-Rabbijn Joseph en vele anderen.

In hoofdzaak zeiden de sprekers, dat gedurende de laatste tien jaren vele aanzienlijke Israëlieten over de geheele wereld overtuigd waren geworden, dat *de eenige ware oplossing van het Jodenvraagstuk was de verhuizing naar Palestina.* Sinds de laatste Jodenvervolging in Rumenië, in 1881, heeft de beweging om naar Palestina te gaan een zeer gewichtige rol gespeeld in het lot der Joden in Europa. Een twintigtal koloniën, met een bevolking van ongeveer 4000 zielen, zijn reeds gevestigd in het Heilige Land, en, naar gemeld wordt, verkeeren die nederzettingen in de meest moedgevende omstandigheden. De meening ten gunste der beweging breidt zich niet alleen uit onder de laagste en geringste, maar ook onder de rijkste Israëlieten in Rusland, Duitschland, Engeland en Frankrijk. Elk Joodsch nieuwsblad in Europa, benevens niet weinige der meest gelezen niet Joodsche bladen schrijven er gunstig over en velen achten het een nationale zaak.

De hulp aan Russische en Rumenische land verhuizers verstrekt, inzonderheid om hen in Amerika aan brood te helpen, heeft, zeide een spreker, meer dan tienmaal zooveel gekost, als de kolonisatie van Palestina tot hiertoe heeft vereischt, en de kolonisatie in het Heilige Land heeft tienmaal zooveel voordeelen en voorspoed tengevolge gehad als de verhuizing naar Amerika. De laatste wordt dan ook in den laatsten tijd ten sterkste tegengestaan door Israëlieten en anderen, en indien er niet een meer gastvrije en meer eigenaardige woonplaats wordt gevonden bij den opnieuw te verwachten uittocht van honderdduizend dezer ongelukkige vluchtelingen voor vervolging, dan zouden deze stemmen zich wel luider hooren laten, en de dag niet verre zijn, dat dit land ook zijn „Joden-quaestie hebben zal.

De sprekers deden een ernstig beroep op geldelijke hulp. Voor ongeveer *f* 12,000 werd aanstonds ingeschreven om Joden uit Rusland naar Palestina te helpen. De Joden door het geheele land zullen voorts tot hulp uitgenoodigd worden.

We vestigen op deze feiten zeer de aandacht. De proeven, met Joodsche koloniën in Amerika genomen, zijn, gelijk we reeds zeiden, geheel mislukt en 't is opmerkelijk dat men ook daar tot de slotsom komt: De Jood vindt geen beter wijk dan in Palestina. En al heeft men geleerd in dezen de verwachting nog niet te hoog te spannen, dergelijke dingen verdienen alle aandacht als teekenen des tijds.

Een woord aan geestelijk armen.

„Zalig zijn de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.
Matth. 5: 3.

Deze woorden gelden u, gij, die Gods genade nog niet genoegzaam erkent, en daarom wegens uwe armoede den moed verliest, — u, die het niet waagt Christus in het geloof te naderen, omdat gij niets hebt, dat gij Hem kunt brengen. Gij dwaalt grootelijks, wanneer gij meent, dat u nog iets ontbreekt, om tot Hem te kunnen gaan, tot Hem, die alles „zonder geld en om niet" geeft en voor wien het zaliger is te geven dan te ontvangen, — tot Hem, die, omdat gij arm waart, Zich ten uwen behoeve van Zijn rijkdom ontdeed, en die arm werd, opdat gij door Zijne armoede rijk zoudt worden.

Gij gevoelt u arm aan berouw, arm aan geloof, arm aan heiligheid. Gij weet dat niemand, uitgenomen Christus, u rijk kan maken; gaarne zoudt gij Zijnen rijkdom ontvangen; maar gij waagt het niet Hem te naderen, omdat gij in de meening verkeert, minstens een levendig bewustzijn uwer zonden, een vurig verlangen naar heiliging of eene of andere behoefte te moeten meebrengen, om Hem te bewegen u aan te nemen. Maar bedenkt wel, dat geene behoefte Hem aangenamer is, dan de overtuiging uwer volslagen armoede! Want hoe armer gij u gevoelt, des te meer wordt Hij verheerlijkt, door u rijk te maken; hoe ellendiger gij zijt, des te meer wordt Hij geprezen, door Zich over u te ontfermen. De hongerigen vervult Hij met overvloed, terwijl Hij de rijken ledig laat. Hij ontfermt Zich over de armen en ellendigen, en verlost de zielen der terneer gebogenen. Juist omdat gij niets dan ellende kunt brengen, is Jezus de Heiland, dien gij noodig hebt; want: „Hij is rijk over allen, die Hem aanroepen" (Rom. 10: 12). Doe Hem dus den smaad niet aan, te meenen, dat Hij u niet zou kunnen of willen helpen, want alleen daarom is Hij in de wereld gekomen. Geloof in Zijne liefde, stel uw vertrouwen in Hem, dan wordt gij zalig.

„Heere, op U vertrouw ik, laat mij niet beschaamd worden" (Ps. 25: 2).

ZENDING.

HET MOHAMEDANISME IN RUSLAND.

Van verschillende kanten wordt er in den laatsten tijd over geklaagd, dat de Russische kerk het lijdelijk en werkeloos aanziet, dat aan de Wolga, waar de Tartaren zich metterwoon gevestigd hebben, honderden en duizenden uit de Russische kerk tot het Mohamedanisme overgaan.

Sedert tientallen van jaren vinden er zulke overgangen tot den Islam plaats. De Mohamedanen roeren zich veel meer dan de Grieksch-Russische Christenen en toonen veel meer ijver en offervaardigheid voor hun geloof, dan de anderen voor het Christelijke. Mohamedaansche scholen, moskeeën en bedehuizen zijn in groot aantal verrezen.

Terwijl men in de Christelijk-Tartaarsche landstreken op de 2800 zielen éene school vindt, heeft men er op Mohamedaansch-Tartaarsch grondgebied reeds éen op 780 zielen. Bij Kasan vindt men eerst op de 3000 zielen eene Christelijke kerk, maar op de 785 reeds een Mohamedaansch bedehuis. Moskeeën worden er in masse gebouwd. Bij gansche scharen gaan de Grieksche Christenen tot den Islam over. Het zal niet lang meer duren of de laatste sporen der eens zoo gezegende Evangelische Zending onder de Tartaren van het Wolgagebied zullen uitgewischt zijn.

Dat zijn de gevolgen van het verbieden der Evangelische Zending onder de Mohamedanen van de zijde der kortzichtige Russische regeering.

Bovendien verspreiden de Mohamedanen op groote schaal tractaten, die door de censuur te Petersburg goedgekeurd zijn, waarin tot oproer tegen de Russische regeering tamelijk onverbloemd aangespoord wordt. De Sultan wordt daarin „onze Padischah" genoemd; wie zijn oppergezag loochent, wordt voor een „ongeloovige" uitgemaakt. Eens zullen — die verwachting wordt openlijk uitgesproken — de Muzelmansche legerscharen alle vijanden van den Islam vernietigen, en de Christenen, die dan nog overgebleven zijn, zullen Mohammedanen moeten worden. De Padischah kan hen, die dit weigeren, naar zijne vrije verkiezing om het leven brengen of tot slaven maken.

En terwijl de Russische regeering bij deze Mohamedaansche propaganda stompzinnig toeziet, verbiedt zij in de Oostzee-provinciën collecten voor de Evangelische Zending. Wie wind zaait, zal storm oogsten!

INGEZONDEN.

Waarde Redacteur en Broeder.

Beleefd verzoek ik voor onderstaande een plaatsje in „De Christen." Zondag 26 October j.l. trad br. Roeles van Deventer op voor de Afdeeling Hengeloo van de Nat. Christen-Geheelonthouders-Vereeniging, in het Evangelisatielokaal, alwaar de opkomst bevredigend kon genoemd worden. Z.Eerw. beantwoordde de vraag: *Waarom wij geen wijn, bier of sterken drank meer drinken.* Om iets weer te geven van de boeiende voordracht is niet doenlijk, daar hierdoor het geheel schade zou lijden, alleen wil ik mij tot eenige volzinnen bepalen. Door hem werd gezegd, dat hij als jongeling ook reeds op den weg des verderfs was geweest, doch nu kon hij God danken, dat hij een geheelonthouder was; eerst was ook hij de meening toegedaan geweest, als was geheelonthouding tegen den bijbel, maar door ondervinding was hem gebleken, dat het voor een Evangeliedienaar een vereischte was. Z.Eerw. nam na dit voorwoord zijn uitgangspunt naar aanleiding van Filip. 4: 8. „Al wat wel luidt." Eerst werd door hem uiteengezet, wat *niet* wel luidt, namelijk feesten, bruiloften, partijen enz. ja zelfs begravenissen, waar de alkohol meester is. En wat *wel* wel luidt: de bijeenkomsten, feesten, vergaderingen en wat dies meer zij, (waarvan eenigen door hem werden genoemd), waar alle bedwelmende drank was geweerd en waar duizenden heele dagen bij elkander konden zijn zonder een wanklank te vernemen. Z.Eerw. zeide aan het slot, dat hij als Baptist er trotsch op was, dat de Baptisten in dezen strijd in de eerste gelederen stonden. Schijver dezes voegt hier den wensch aan toe, dat alle Baptisten in Nederland de andere Christenen in dezen strijd mogen voorgaan. Op uitnoodiging sloten zich aan de Afdeeling drie leden aan, wat later nog met een is vermeerderd.

U dankzeggende voor de plaatsruimte verblijf ik
Uw dw. broeder in Christus:
G. H. VARENHORST te Borne,
President der Afdeeling.

VOOR KINDEREN.

De stervende soldaat.

„Leg mij neer," zeide een gewonde soldaat in de Krim tot zijn medgezellen, die hem droegen — „leg mij neer, doe geen moeite om mij verder te dragen; ik ga sterven."

Zij legden hem neer en keerden tot het slagveld terug. Weinige oogenblikken daarna vond hem een officier badende in zijn bloed. Deze vraagde hem of hij nog iets voor hem doen kon.

„Neen niets, dank u," was het antwoord.

„Zal ik u iets te drinken geven," vroeg de vriendelijke officier.

„Neen, dank u; ik ga sterven."

„Kan ik dan niets voor u doen? Zal ik aan uwe vrienden schrijven?"

„Ik heb geen vrienden, aan wie gij zoudt kunnen schrijven. Maar er is toch iets, dat ik gaarne zou willen, dat gij voor mij deedt. In mijnen knapzak zult gij een Testamentje vinden, wilt gij daarin het veertiende hoofdstuk van Johannes opzoeken en aan het eind zult ge een tekst vinden die met „vrede" begint. Wilt gij dien lezen?"

De officier deed zooals hem gevraagd werd, en las de woorden: „Vrede laat ik u, mijnen vrede geef ik u; niet gelijkerwijs de wereld hem geeft, geef ik hem u. Uw hart worde niet ontroerd en zijt niet versaagd."

„Ik dank u, mijnheer," zeide de stervende. „Ik heb dien vrede. Ik ga naar den Heiland. God is met mij. Meer heb ik niet noodig." Eenige oogenblikken daarna stierf hij.

GEDACHTEN.

Bijbelsche kenmerken van het geestelijk leven zijn:

1. Niet het *spreken* over, maar de *eerbied* in het spreken over God.
2. Niet het herhaalde noemen van den *Naam Jezus*, maar het *gevoelvolle*, bestaande in *ootmoed* en *verlossing*, in dat noemen.
3. Niet het *redeneeren* over het Woord Gods maar het *leven naar* dat woord.
4. Niet het *werken* voor den Heere, maar het *zoeken* van *Zijn eer*, in dat werken.
5. Niet het *uitbazuinen* onzer *vorderingen* in het geestelijk leven, maar het *jagen* naar steeds *grootere vooruitgang*.
6. Niet in de *overvleugeling* der zwakke broederen, maar in de *ootmoedige hulpe* om hen vooruit te brengen op den weg des levens.
7. Niet in *hoogverhevene gebedentaal*, maar in een *leven des gebeds*.
8. Niet in *gedurige aansporing* om toch *veel* te *geven*, maar zelf een *voorbeeld* in het geven te zijn.
9. Niet in *scherpe beoordeeling* van anderen, maar om *zelf* zijn *vleesch te dwingen* tot gehoorzaamheid.
10. Niet om maar in den hemel te *willen*, maar om in den hemel te *kunnen* zijn.

S. D. H.

Een vorstelijke gift.

Zekere heer John Rockefeller heeft 1¾ mill. gld. aan de Babtistische Universiteit te Chicago geschonken. Een ander heer Field, heeft er een stuk lands ter waarde van *f* 250000 aan toegevoegd. Er staat nog meer te wachten.

Men ziet wat ook zonder staats of stadshulp voor Hooger Onderwijs kan gedaan worden.

VAN WIJD EN ZIJD.

Indië.

De koning van Siam heeft voor een witten olifant, daar gevangen, (die heilig en als een goed voorteeken wordt beschouwd) *f* 3750 gegeven aan het opperbestuur van de provincie en voor de mannen, die het dier vingen. Deze som echter moet lang niet zoo groot zijn, als er vroeger voor werd gegeven. In Banghok worden groote toebereidselen gemaakt voor de plechtige ontvangst van mijnheer olifant.

Amerika.

De republiekeinen hebben in dit land bij de laatste stemming eene ontzettende nederlaag geleden. Dit wordt in verband gebracht met de nieuwe (zoogenaamde Kinley) wet op de invoerrechten van Buitenlandsche goederen, waarop het tarief zeer hoog is gesteld. Deze wet heeft ontzachelijk veel beweging, zoo in als buiten het land te weeg gebracht, want het loopt hier over de lieve dubbeltjes — (of beter om de dollars) en dan toch komt de massa in gloed. De democraten, die nu weer de overhand hebben en tegen deze wet gekant zijn, zullen al het mogelijke doen om den druk te verlichten.

De graaf van Parijs, die altijd nog hoopt koning of keizer van Frankrijk te worden, en in Amerika al eenigen tijd vertoeft, houdt zich onledig met de geschiedenis te beschrijven van de Amerikaansche vrijheidsoorlog. Zeker een goed middel tegen verveling en een eindeloos wachten op een verloren koningskroon.

De Iersche Afgevaardigden van het Engelsche Parlement Dillon en O'Brien zijn door een 5000 personen onder groote toejuiching te Philadelfia ontvangen. 's Avonds was er een optocht, waar 1000 fakkeldragers aan deel namen. Wanneer zij hun zaken in Amerika hebben afgehandeld, keeren ze naar hun land terug, om zich ter beschikking der Justitie te stellen, die dan een woordje met hen heeft te spreken.

China.

In het hemelsche (?) rijk zijn kort geleden de Christenen weer heftig vervolgd door de Boedhapriesters, vooral in de prov. Szechen. Het gepeupel viel op de Christen dorpen aan en verwoestte en vernielde wat onder zijn bereik kwam en doodde 40 bekeerlingen, wier lijken het in de rivier wierp. Men weet dat hongersnood, waarvan de Christenen (als dikwijls onder de heidenen) de schuld krijgen, tot voorwendsel is genomen.

Egypte.

Engeland blijft nog altijd hier de eerste viool spelen, wat het Fransche volk niet best aanstaat, maar natuurlijk John Bul stoort zich daaraan niet, maar doet wat hij meent niet te mogen laten.

De Mahdi, die voorgaf de Verlosser te zijn van zijne ongelukkige landgenooten, en reeds zooveel onheilen heeft gebracht over het Nijlland, is zeer in het afnemen en zijn macht als Messias zal hem denkelijk spoedig geheel zijn ontnomen.

Z. Africa.

Engeland doet met Portugal, als de poes met het muisje in het welbekende liedje.

Spanje.

De Koningin-Regentes en de jonge koning zijn van hun laatste ziekte geheel hersteld.

In de havenplaats HEULRA zullen groote feesten plaats hebben ter eere van wijlen Columbus, die van daar uitvoer en op die reis Amerika ontdekte in 1492. De ontdekker zelf heeft niet veel vreugde beleefd van zijn vinding, want hij werd door zijne tegenstanders met nijd achtervolgd en door het Spaansche Hof vergeten, zoodat hij in zeer bekrompen omstandigheden zijn veelbewogen leven eindigde. Nu willen ze het blijkbaar vergoeden door groote feesten, doch dit komt na 400 jaren wel wat laat voor een kort menschenleven.

Italie.

Caprivi, de Duitsche Rijkskanselier, en Origi de eerste Italiaansche staatsman, zijn samen geweest om wat te praten te Monza op de koninklijke villa, waar ze bij den koning dineerden. Onder uitbundig gejuich der groote menigte verieten ze elkander. Blijkbaar zijn vele gemoederen in Europa gekalmeerd, want deze twee staatslieden willen volgens hun zeggen niet anders, dan den vrede van ons werelddeel handhaven.

Oostenrijk.

Ook hier zijn vele teekenen van gerustheid gegeven. De kroonprins van Rusland bracht aan den Keizer te Weenen een bezoek en werd zeer hartelijk ontvangen, hoewel de Czarewitch eenigszins verlegen scheen door niet genoegzaam met de etiquette op de hoogte te zijn. Op Schonbrünnen werd een galadiner gegeven, waarbij de keizerlijke familie en vele hooge autoriteiten aanwezig waren. De Prins werd 's avonds nog in de statiekoets van wijlen keizer Napoleon naar het station gebracht en vertrok naar Triëst. Hij is ook van plan — wanneer is nog niet zeker — om een bezoek te brengen aan

Turkije

en de gast te worden van den Sultan te Constantinopel, die de oorlogsschatting aan Rusland nog niet volkomen heeft betaald.

Toskane.

De Hertogin van Toskane is met hare familie zeer beducht over haren zoon Johan Orth, die afstand deed van zijn hooge titels als Aartshertog van Oostenrijk en gezagvoerder werd op een stoomboot, die men vreest, dat nu vergaan is.

Rusland

kan nog maar niet afzien van de Joden te vervolgen. Nadat Alexander III den troon heeft beklommen, zijn er niet minder dan 270,000 Israëlieten uit Rusland vertrokken en meestal naar Amenta. Daar echter in dit nieuwe werelddeel de kolonisatie niet aan de verwachting voldoet, is er eene sterke beweging om de emigratie naar Palestina te leiden. Ten dien einde zijn vele en grootere vergaderingen gehouden in Amerika en Engeland om zulks te bevorderen.

„De Jood naar zijn eigen land", dit houdt de menigte bezig en wij mogen daarop wel letten, als een zeer belangrijk teeken des tijds.

Duitschland.

Dr. Koch heeft een middel gevonden, om door inenting de longteering te genezen. Hij heeft reeds eenige van zulke zieken onder behandeling en naar men zegt met zeer gunstig gevolg.

Naar uit Berlijn wordt bericht, komen daar duizenden brieven en smeekschriften uit alle oorden der wereld, van kranken zelf of hunne familiën om hulp te vragen aan den dokter.

De keizer, zegt men, heeft aan den dokter voorgesteld, hem een groot jaargeld te geven met een hoogen eeretitel en het geheim aan den Staat over te doen, die de hospitalen zal laten bouwen, waar de patiënten kunnen worden behandeld. Hiertoe schijnt Dr. Koch nog niet gezind, die zijn vinding openbaar eigendom wil maken, zonder belooning daarvoor te verlangen. Dat is dunkt ons zeer prijselijk met het oog op de lijdende menschheid.

Het ontslag van den heer Stöcker als Hofprediker heeft veel sensatie verwekt. De Liberalen, Sociaal-Democraten, Joden etc. keuren deze handelwijze des keizers zeer goed en juichen. De Anti-Liberalen en Anti-Semiten zijn van andere meening en denken, dat de keizer daarvan nog berouw zal hebben. Stöcker is van zijn standpunt uit een heftig strijder en heeft een veel omvattenden arbeid. Zijne vrienden meenen, dat hij nu de handen weer vrij heeft en zich geheel kan wijden aan zijne liefelingsdenkbeelden, om zijn volk te verlossen van de overmacht der Joden en vrijmaking der kerk van den Staat te verwerven.

De prediker — die een redenaar en volksman is — zegt zelf, dat hij geenszins is ontmoedigd en al zijn krachten wil ten dienste stellen voor het Duitsche volk, zooals hij overtuigd is, dat God hem daartoe heeft geroepen.

Zwitserland

sluit het jaar met een niet te benijden te kort van eventjes 12 millioen gulden in de Staatskas. Het deficit is hoofdzakelijk te danken aan uitgaven voor geweren, ammunitie en andere oorlogsmiddelen.

Frankrijk.

In de kamer der Afgevaardigden noemde de heer Leconte gedurig den Heiligen Vader te Rome, „Mijnheer de Paus", wat de Voorzitter Floquet afkeurde. Doch de Afgevaardigde bekommerde zich daarover blijkbaar weinig.

Engeland.

In Londen is op 5 November l.l. de gewone Guy Fawkes-dag gevierd, die herinnert aan de ontdekking van het buskruitcomplot onder Jakobus I in 1605. De laagste volksklasse moet zich liederlijk hebben aangesteld (ongeveer als op hartjesdag in Amsterdam). Zoo meldt men, heeft het gepeupel de begrafenis van Mev. Booth nagebootst, door in een rijtuig een doodkist te plaatsen, waarnaast een stroopop op de knieën lag, die den Generaal moest voorstellen. Deze afschuwelijke voorstelling, onder genot van alcohol, duurde een geruimen tijd. Op eene andere plaats werd een vrouwenbeeld langs de straten gesleurd, die de vermoedelijke moordenares van de onlangs om het leven gebrachte vrouw met haar kind, moest beteekenen. De politie liet alles begaan.

België.

De Minister Peereboom heeft aan de betrokken Besturen van Post- en Spoorwegbureelen gevraagd naar de afstanden tusschen deze kantoren en de kerk, om daaruit af te leiden hoeveel tijd de bureelisten noodig hebben, om hun godsdienstplichten te volbrengen.

Luxemburg.

Voor de *tweede maal* (*nu op* 6 *Nov.*) heeft Adolf van Nassau het Regentschap aanvaard over dit Hertogdom, door ernstige ziekte van onzen koning daartoe geroepen.

Zijn program, zei de Hertog van voor 18 maanden, was niet veranderd, wat door de kamer met een „leve de Hertog!" werd toegejuicht; als ook zijn dronk op het herstel van den koning en H. Majesteit, die met zooveel toewijding en de meeste zorg den hoogen lijder verpleegt.

De Hertog verliet, na zijne zaken in orde gebracht te hebben, onder een toestrooming van een menigte volk, 8 November 1 uur Luxemburg, om zijn residentie te vestigen te Frankfort a. Main.

Van wege de ziekte des konings hadden er geene officieele feestelijkheden plaats.

Nederland.

Z. M. de koning gaat volgens de berichten eer achter- dan vooruit in zijn ziektetoestand, moet ontzachelijk lijden en is nimmer helder bij het bewustzijn, zelfs moet hij geen weet hebben, dat hem het voedsel wordt toegediend.

Naar men verwacht zal de Koningin-Regentes den 18 Nov. a. s. den eed afleggen, waarmede het bezoek van den Minister Makay 8 dezer aan het Paleis op het Loo in verband wordt gebracht.

De Roomschen willen zich nog maar niet neerleggen bij de ingediende Militie-wet met *persoonlijken dienstplicht.* Wij hopen echter, dat de Kamers die niettegenstaande dat zullen invoeren.

D. R.

GEMENGDE BERICHTEN.

De vindingrijke „Generaal" Booth gaf een boek uit, dat veler aandacht trekt, zelfs van groote mannen als Mr. Gladstone. 't Bespreekt plannen tot verbetering van den toestand der armen. Hij acht kolonisatie buiten de steden goed, om die van hare overtallige bevolking te ontdoen, alsmede het stichten van koloniën in onbevolkte deelen der wereld, inzonderheid in Zuid-Afrika. De Generaal wenscht, wat van zelf spreekt, dit alles in verband te zien gebracht met zijn „Heilsleger" en vraagt voor dit plannetje voorloopig 12 millioen.

— In Palestina had dezer dagen een zonderlinge proefneming plaats, waarvan het doel was de bewering te onderzoeken van den bijbelgeleerde Dr. Colenso, dat het volk van Israël, toen het in het dal tusschen de bergen Ebal en Gerizim verzameld was, niet de vloeken en zegenbeden hooren kon, die van de hoogten werden uitgesproken. Een gezelschap reizigers was onlangs in deze streek en besloot een proef te nemen. Twee hunner bestegen den Ebal en 2 anderen den Gerizim en lazen de bijbelwoorden voor. Beiden werden zeer goed verstaan door het gezelschap, dat zich beneden in het dal bevond.

— Den 5 Nov. werdt de school met den Bijbel te Aardenburg feestelijk geopend.

De geloovige Mennonieten-predikant Ds. v. Eeghen hield als Voorzitter des Bestuurs de feestrede en installeerde den onderwijzer, de heer Jansen.

Men zal zich herinneren, dat genoemde Predikant indertijd een gift inzond voor het Chr. Onderwijs, als „protest" tegen Dr. Kuyper's beweren, dat een verwerper van den kinderdoop geen voorstander van 't christelijk onderwijs kan zijn.

Wat Dr. K. nu zeggen zal?

Onze beste wenschen voor de school en haar stichters.

Nu is het getal van 500 scholen met den Bijbel vol. Zij worden bezocht door 82560 leerlingen. Van het *zesde* honderdtal scholen zijn er reeds 18 in aanbouw, waarvan enkelen vermoedelijk nog in dit jaar zullen geopend worden.

— De heer J. van Petegem, Voorganger bij de Vrije Evang. Gem. te Veendam c.a., herdacht op 7 Nov. j.l. dag en uur zijner aankomst voor 10 jaar aldaar. Zijn arbeid bleek niet ongezegend te zijn.

Dat hij met denzelfden ijver blijft voortgaan, bewijst wel de bouw eener tweede „Tent" tot Evangelie-prediking onder de veenarbeiders. En zijn wij wel ingelicht, dan zal na voltooiing nog een derde volgen.

't Bevreemdt ons, dat ZEd., ook met het oog op het vervoer, niet tot het denkbeeld van een *Evangelie-schip* kwam. Wellicht heeft dit voor ons onbekende bezwaren.

Dat de Heer zijn arbeid overvloedig zegene.

— Uit Brouwershaven wordt gemeld:

Door tusschenkomst van den heer G. A. Kater, agent der Z. H. R. M. werd Vrijdag aan de vijf kloeke mannen, die op 16 Oct. jl. met levensgevaar 20 schepelingen van het op den Banjaard gestrande schip Dunrobin behouden te Brouwershaven aan den wal brachten, een bewijs verstrekt hoezeer de daad in den lande wordt gewaardeerd. Eene dame uit Arnhem zond, onder de initialen N. N., aan zijn adres eene som van *f* 100 om onder hen te worden verdeeld. Van die welgevallige opdracht kweet hij zich dan ook onmiddellijk. Van heeler harte stemmen wij in met den dank der begiftigden aan de edele, onbekende geefster.

Van den achtergebleven schepeling Hasler is sedert niets meer vernomen; deze vond dus bijna zeker den dood in de golven.

Musselkanaal. In den nacht van Maandag op Dinsdag brandde hier het logement van Middelkamp af. Alles moet verzekerd zijn. Nadere bijzonderheden ontbreken nog.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

BERKHOUT. (Adres Z. Groet.)

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 3 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur en Vrijdagavond 7 uur.

GRONINGEN. Kerk Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormid. 10 en 's nam. 5 uur *Pred.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN. (Adres D. van Velde, Nieuwland.)

HEEG. Silo-Kapel. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7 uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering. Bidstond* Donderdagsavonds 6 uur. *Prediking* Dinsdagsavonds 6 uur.

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 191. VRIJDAG 28 November 1890. 9de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Nederland in rouwe.

Z. M. Willem III is niet meer.

Droever mare kon wel niet langs onze telegraaf trillen.

Zondag morgen, *vijf uur vijf en veertig minuten,* blies onze vorst den laatsten adem uit.

Gewichtige gebeurtenis.

Was de slag lang gevreesd, de wonderbare afwending een vorig jaar, gaf ook nu nog hope.

Wel werd het ons volk somber om het harte, toen de Raadslieden der kroon andermaal adviseerde, dat optreden van het Regentschap eisch werd.

En toen Nederland zijne vorstin zag staan naast den ledigen stoel van haar gemaal, in de vergaderzaal op het Binnenhof, om onder aanroeping van 's Heeren naam het Regentschap te aanvaarden, toen voer een weemoedige huivering door elk Nederlandsch hart.

Want wel speelde de muziek nog herhaaldelijk het „WILHELMUS," maar het vermocht niet den storm der droefheid te bezweren.

Want trok ook de fiere houding der jeugdige vorstin aan, en werd men gewaar dat deze heilige plechtigheid slechts een band kwam versterken, die reeds tusschen deze vorstin en ons volk lag, — men was onverwijld weer met zijn gedachten in het vorstelijk ziekenvertrek; immers daar lag „ORANJE."

Doch nu heeft alle hoop voor goed uit. Nederland staat als verweesd met zijne koningin-*weduwe* en met zijne Prinses, die zoo vroeg reeds eene halve weeze is, treurende bij de doodssponde van zijn vorst.

En niet alleen Nederland maar ook zijne koloniën. En zulks niet de Europeanen, die daar zijn alleen, neen, ook bij de duizenden Inlanders bracht de naam van Oranje een bijna gelijke trilling in 't gemoed als bij ons. „Speld den Inlander een Oranjecocarde op de borst" zeide iemand, die het weten kan, „en hij vecht met doodsverachting."

En daarom is onze rouwe zoo groot en gaat onze droefheid zoo diep, omdat de band, die ons aan Oranje bondt, zoo *innig* was. En waarom was zij dit? Omdat God zelve die gelegd had.

En konden wij nu nog maar opzien tot een prins van den bloede. Doch helaas! nog eer het Nederlandsche volk zijn grijzen vorst ter uitvaart geleidt, opende zich de Delftsche grafkelder om het stof van 's Konings beide zonen te ontvangen en ook 's Konings broeder, Prins Henderik, zoo zeer bij het volk geliefd, moest het zien vallen.

Juist daarom gevoelt ons volk zich zoo verweesd bij het verscheiden van dezen Vorst, omdat met hem de laatste mannelijke telg van dat heldengeslacht haar ontviel.

Keere Nederland tot zichzelve in; kome het tot ontwaken en vrage het zich voor het aangezicht van den Heilige en Rechtvaardige af: Heere waarom? Heere waartoe?

En waar het tot deze vraag komt, is het daar niet, of de geest van den grooten „Zwijger", van den „Vader des Vaderlands" bij de lijkbaar van Willem „de Goede," Nêerland herinnert aan wat Oranje en Nêerland groot gemaakt heeft? O, hoor die mannen- en Christentaal uit het grijs verleden, die van de lippen van Willem van Oranje vloeiden, ja uit zijn hart welden: „IK HEB EEN VERBOND GEMAAKT MET DEN POTENTAAT DER POTENTATEN, MET DEN HEER DER HEEREN."

Nederland hoor en merk op, en zie van waar gij uitgevallen zijt, en keer weer tot den God uwer Vaderen, tot den God en Vader van onzen Heer Jezus Christus, die een gaarne vergevend en ontfermend God is.

Want nog hebben 's Heeren goedertierenheden over u geen einde.

Te midden des toorns gedenkt Hij des ontfermens.

Richt uw oog van de lijkbaar binnenwaarts en opwaarts, maar ook voor u. Daar staat het spruitje van den gevallen Oranjeboom. O zie in die Prinses een gunstbewijs van God.

En zie naast haar de Koningin-weduwe, die zich met heel haar hart aan het Nederlandsche volk gaf.

Christenen, bidt voor de Koningin-Regentes, bidt voor de jeugdige Koningin, bidt voor ons volk, want bedenkt dat de laatste ademtocht van den eersten Oranje was:

„O GOD! ONTFERM U OVER MIJ EN OVER DIT ARME VOLK!"

Groningen. HORN.

De vrijheid des Christens.

Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zoo zult gij waarlijk vrij zijn.
Joh. 8: 36.

Een christen is een vrije, doordien hij vrij gemaakt is. Alleen een christen is een waarlijk vrij mensch. Christen te zijn beteekent immers een door Christus verloste, Christus volgeling, een, die Christus' leven en dus het zoonschap Gods deelachtig geworden is, en de benaming letterlijk opgevat: een gezalfde. Wie anders den naam christen draagt, is inderdaad een naam-christen, hij heeft dien naam slechts van menschen of van zijne ouders of van de kerk ontvangen, of heeft dien zich zelven gegeven of eigenlijk voor zich gestolen.

Dien gaat het dan in de meeste gevallen even als de Joden, die zich tegen Jezus verzetten en betoogden, „wij zijn vrij en hebben nooit iemand gediend; wij zijn Abrahams zaad" etc. maar leven intusschen nog naar de begeerlijkheid van hun hart, doende den wil des vleesches en der gedachten. Dezulken hebben niet de minste behoefte aan vrijmaking, want zij wanen vrij te zijn.

„Voorwaar," zegt de Heer, „een iegelijk die de zonde doet," dat wil zeggen er in leeft, ze gewillig doet of er door beheerscht wordt, „is een slaaf van de zonde," is in slaven-toestand, maar daar tegenover staat de door Gods Zoon van zonde vrijgemaakte, als *zoon*, als huisgenoot Gods, om eeuwig tot dat gezin te behooren, een erfgenaam met Christus te wezen.

Vrijheid is de aard, de natuur van des Christens leven; zoodra hij weer door eenige zondige of stoffelijke macht overheerscht wordt, komt hij uit zijn element en begint te kwijnen. 't Gaat hem dan als de vogel, die in het slijk der aarde gezeten hebbende, zoo zijne vleugelen heeft bezoedeld, dat het opstijgen hem onmogelijk wordt.

Besluit een christen in eene kerk, onder eene staatsmacht (met betrekking tot zijn christelijk leven), onder eene wet of menschelijk stelsel of naar menschelijke beschouwingen en willekeur voorgeschreven geloofsregelen etc., zoodat hem de vrije gedachte over en het vrije onderzoek van Gods woord ontnomen wordt, hij zal óf beginnen te kwijnen, óf worstelen om aan alle overheersching te ontkomen.

Dit laatste is dan ook noodig, want de vrijheid is ook des Christens roeping. „Gij zijt duur gekocht, wordt geene dienstknechten van menschen." (1 Cor. 7: 23).

Door al de eeuwen des Christendoms, maar bijzonder sedert Constantijn de Groote de christelijke kerk tot een staatskerk gemaakt heeft en zoo op vleiende of arglistige wijze de christenen onder wereldlijke overheersching wilde stellen en van hun goddelijk vrij standpunt afstooten, is er eene worsteling van duizende getrouwe christenen, getuigen en deelgenooten van het lijden van Christus, op aarde gezien. En al zijn in latere eeuwen velen door halve- en schijnhervormers wat uit de hitte van den strijd terug getrokken, toch blijft tot op heden diezelfde worsteling om, en een ernstig streven naar de vrijheid, als hooge eisch des nieuwen levens, nog krachtig, even krachtig als ooit, voortduren. De geschiedenis des christendoms in deze eeuw en niet het minst in de tweede helft dezer eeuw, draagt daarvan duidelijke blijken. En ofschoon

nu dat zich vrijmaken of vrij worstelen bij de verschillende aan staatskerkelijke, pauselijke en synodale overheersching ontkomene partijen onder de christenen, nog niet zoo radicaal geschiedt als *wij* dat zouden wenschen en als wij meenen dat naar den eisch des christelijken levens is, — toch verblijden wij ons over elke redelijke beweging in die richting.

Dat het echter bij het aanschouwen en mede doen in die beweging, hoogst noodig is te onderzoeken en in acht te nemen, wat het ware karakter van de christelijke vrijheid is, zal ieder, die doordenkt, wel toestemmen.

„Vrijheid en trouw zijn tweelingen" — zegt Funcke zeer treffend in zijn boek over de geschiedenis van Jozef, en wij voegen er bij: vrijheid en *liefde* moeten samen gaan, anders blijkt het niet, dat de vrijheid eene vrucht des geestelijken levens is, en wordt de vrijheid slechts aangewend ten nadeele van anderen en eindelijk ook tot eigen verderf. — Weder zegt Funcke: „Hij is vrij, die slechts *één* Heer heeft, namelijk God, maar dezen eenen Heer ook werkelijk dient." En verder: „God dienen is vrijheid, en dat alleen."

Zie dat is inderdaad de wezenlijke vrijheid, die in praktijk gebracht wordt door de bewustheid: ik ben mij zelf niet meer.

God is de volmaakt vrije, en wie door het geloof in den Heere Jezus het leven Gods leeft, is daardoor vrij. God komt nimmer met Zich zelven in strijd, noch wordt belemmerd in het uitvoeren van Zijn wil en raad, anders zou Hij niet waarlijk vrij zijn; zoo *kan* en *behoort* de mensch, die Gode leeft, ook onbelemmerd in alles den wil Zijns Heeren te doen, al kost hem dat ook veel strijd. De ware vrijheid in den dienst van God wordt altijd met strijd verkregen.

Broeders, laat ons streven naar die vrijheid, ook in onze Gemeenten; want waar die vrijheid is, blijft ook de éénheid bewaard. Zoo licht dringt daar ook een overheerschingsmacht binnen, zoo licht kan ter kwader ure de invloed van deze of gene aangewend worden om anderen hun vrijheid te benemen, en wel onder de leuze veelal, van bezorgdheid dat de vrijheid in losbandigheid overslaan zal, terwijl men bemerkt dat men zelf bezig is banden te verscheuren. Op die wijze is het reglementairisme in de gemeenten doorgedrongen, meenende, dat men daardoor zelfs door overheersching van het denken, de christenen samen zou houden. Die taktiek moge voor wereldsche vereenigingen gunstig werken, in 's Heeren Gemeente is zij verderfelijk, omdat ze de vrijheid schaadt en dus in strijd werkt met den geest des christendoms. De eenige band, die de kinderen Gods moet en voortdurend kan samenbinden is de liefde, de uitdrukking van het leven Gods — de band der volmaaktheid. — Waar die gemist wordt helpen alle andere kunstmiddelen niet en daar wordt de vrijheid gebruikt tot een „oorzaak voor het vleesch." Waar men elkander dient door de liefde, daar is de ware vrijheid en wordt overeenkomstig den wil van God aangewend Christenen moeten elkander dienen met hunne verschillende inzichten, gaven en krachten, zij moeten elkander aanvullen, dat is de Gode welgevallige practijk van het gemeentelijke leven. Eene goede organisatie (waarover wij later nog eens onze gedachten wenschen te schrijven) volgt dan als van zelve. Alles loopt goed als er op geestelijk gebied de rechte gezindheid en drijfkracht maar is. O, dat wij christenen toch steeds onze ernstige roeping tegenover elkander in acht nemen en biddend betrachten, dan zal al wat verderfelijk is uit ons midden worden geweerd en wij zullen opgebouwd worden in de liefde. De vermaning geldt voor allen:

„Bewaar uzelven in de liefde Gods."

St. N. v. B.

De Unie-cent.

Op 1 December, zoo God wil, trekken de beide Evangelisten van de Unie cent uit.

Duizende traktaten en geschriften zijn aangekocht, opdat hun tasch en hand steeds gevuld zij met het goede zaad.

Br. Hesselink van N. Pekela trekt reeds voor de 3e maal voor de Unie cent uit, br. Kuipers van Sneek voor de eerste maal.

De reisroute van br. H. zal voor de eerste 3 weken in December zijn: *Zuidbroek*, *Noordbroek*, *Farmsum*, *Delfzijl*, *'t Zandt* enz. en de feestweek, Kersttijd en Nieuwjaar, in de omstreken van *Pekela*.

Br. K. zal koers zetten naar *Zutphen* en vervolgens naar *Hengelo* c.a.

Als wij dit neerschrijven maken zich velerlei gewaarwordingen van ons meester.

1. Stillen dank aan God, Die naar Zijne groote genade onze Unie-cent in het leven behield en veler harten en handen vaardig maakte, zoodat de uitzending van deze beide broeders mogelijk is.

2. Ootmoedig gebed: „Och Heere, geef nu heil, och Heere, geef nu voorspoed." Gij, die U in het *zwakke* verheerlijkt, en alleen *ledige vaten* tot Uwen dienst kunt gebruiken, opdat Gij ze met Uwe volheid vervullet, sterk deze Uwe knechten, zegen elk woord dat zij spreken, elk gebed dat zij bidden, elk traktaat dat zij uitreiken zullen. Bewaar hen tegen Satan's invloeden, tegen *vrees* maar ook tegen *overmoed* en tegen alles, wat hen voor Uw dienst ongeschikt kon maken.

3. Blijde hope. Want, 's Heeren woord keert niet ledig weêr, 't zal doen 'tgeen Hem behaagt en voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Hij het zendt. Immers, die het zaad draagt, dat men zaaien zal, ook al is het niet zonder weenen, hij zal *gewisselijk* wederkomen vol vreugde, dragende Zijne schoven.

Gods werk is aan geen risico onderhevig, middelen en einden beide zijn in Zijn hand.

Daarom, broeders heb goeden moed, ga heen in deze uwe kracht, de Heer zelf zal als de Doorbreker voor uw aangezicht gaan, gij hebt maar te volgen en te letten op de voetstappen uws Meesters.

Doe wat uw hand vind om te doen met al uwe macht.

Let op de wolke der getuigen rondom u, waaronder wij ook die vele honderden rekenen, wier penningskens uwe uitzending mogelijk maakten. Zie niet op uwe zwakheid, maar op 's Heeren macht, en wees verzekerd, dat de gebeden van velen u op uwe zwerftochten volgen. Niet waar, broeders en zusters?

HORN.

VOOR KINDEREN.

Mijne moeder heeft voor mij gebeden.

In Februari 1861 woedde er een vreeselijke storm langs de kust van Engeland. In een baai, Hartlepool, werden een en tachtig schepen vernield. Terwijl de storm het hevigst was, stootte een groot sterk schip, de „Opgaande Zon" op eene rots, die dicht bij de baai een mijl ver in zee stak. Het schip zonk en slechts de groote mast bleef op de woedende golven drijven.

De reddingsbooten waren uitgezonden om schipbreukelingen te redden. Het eenige middel om de menschen, die zich aan de mast vastklemden te bereiken was de vuurpijl, maar voordat zij kon afgeschoten worden en terwijl de reddingslijn door de lucht geslingerd werd, kantelde de mast om.

Droevig begonnen de mannen de lijn in te halen toen zij eensklaps voelden dat er iets aan vast was en in weinige oogenblikken haalden zij het schijnbaar levenloos lichaam van een matroos op den oever. Vriendelijke en rappe handen gingen aan den arbeid en weldra kwam de knaap bij.

Met verbazing zag hij zijn vriendelijke en en medelijdende vrienden aan. Zij richtten hem op. Hij zag een ouden visscher in het gelaat en vroeg dezen: „Waar ben ik?" „Hier op het strand, mijn jongen." „Waar is de kapitein?" „Verdronken, mijn jongen." „De stuurman?" „Ook verdronken." „De bemanning?" „Zij zijn verloren, mijn jongen; gij alleen zijt gered."

Overstelpt van droefheid stond hij eenige oogenblikken als aan den grond genageld; toen hief hij zijne beide handen omhoog en riep luide — „Mijne moeder heeft voor mij gebeden! Mijne moeder heeft voor mij gebeden!"

En toen viel hij op zijne knieën op het natte zand en verborg zijn gelaat snikkend in de hand.

Honderden hoorden dien dag, hoe hij de liefde zijner moeder erkende, en hoe hij geloofde in de getrouwheid Gods, die de gebeden eener moeder verhoorde.

De jongen werd naar een nabijzijnd huis gebracht en in weinige dagen naar het hutje zijner moeder in Northumberland gezonden.

VAN WIJD EN ZIJD.

NEDERLAND.

Nederland in rouwe!

Ook hiermede moeten wij dezen keer het politiek gedeelte aanvangen. Hoe het door de natie gevoeld wordt, kan men best nagaan, wanneer men de bladen leest van verschillende richtingen. Nederland heeft geen Koning meer en nimmer zal er weer voor ons een Oranjevorst opstaan. De plaatsruimte in ons blad laat niet toe, om voldoende uiting te geven aan het gevoel, dat ons overmeesterde bij de treurmare op

Zondag 23 Nov. j.l.

— Wij zullen nu over de beëediging onzer Koningin op 20 November l.l., als Regentes niets meer zeggen, daar deze plechtigheid geheel is overvleugeld door het overlijden van Z. M. Willem III.

Eerstdaags zal H. M. als Voogdes over haar 10jarige dochter, onze Koningin Wilhelmina, in de Vereenigde kamers der Staten-Generaal andermaal den eed moeten uitspreken als Koningin-Regentes.

— Uit het Buitenland komen vele condolatie-telegrammen en blijken van deelneming aan.

Het lijk van Z. M. wordt langs de Holl. spoorweg over Amsterdam naar den Haag gevoerd op Maandag 1 Dec. De begrafenis is vastgesteld op 4 December.

Bij de begrafenis zullen vele vreemde Vorsten tegenwoordig zijn, o. a. de Koning van België.

Luxemburg

is eveneens in rouw, door het overlijden van haren laatsten Groot-Hertog uit het huis van Oranje-Nassau en nu is het Hertogdom overgegaan aan den Regent, die met vertrouwen de regeering heeft aanvaard en met vreugde zal ontvangen worden door de Luxemburgers.

Duitschland.

Dit rijk heeft een voortreffelijken Keizer, hoe jeugdig hij ook moge zijn. Wij zouden wenschen, dat er zoo 14 in een dozijn waren om de wereld te regeeren. Hij toch acht het niet vernederend om van uit zijn hooge positie af te dalen, zich te bemoeien met het arbeidersvraagstuk; maar ook schaamt hij zich evenmin om den Christus te belijden en dat voor de geheele wereld.

Zoo heeft hij bij gelegenheid, dat de nieuwe garde recruten den eed van trouw aflegden, gezegd: „Niemand kan een goed soldaat zijn, die niet is een goed Christen. Daarom moeten de manschappen die mij, hunnen Keizer, trouw hebben gezworen, vóór alles de trouw bewaren aan hun hemelschen Zaligmaker." Vooral deze laatste zinsnede noemt „De Christen" mannentaal, die zelden of nooit zoo onomwonden gehoord wordt van regeerende vorsten.

Evenwel schijnt vorst von Bismarck het maar niet goed te kunnen vinden met zijn Keizer. Men beweert dat zijn boek (eigen levensbeschrijving) in Parijs zal worden uitgegeven, omdat hij vreest voor moeite van Keizers wege, die gedeelten zou willen geschrapt zien.

De Keizer heeft Prof. Koch na een lang verhoor over de nieuwe geneeswijze, het grootkruis van den Rooden Adelaar vereerd. Een onderscheiding aan niet eenen geneeskundige nog te beurt gevallen.

Alle dagen komen nog artsen uit den vreemde naar Berlijn, om zich op de hoogte van zaken te stellen; het getal bedraagt circa 2000.

Rusland.

In het Czarenrijk is voor eenige dagen een ellendig drama — ouder gewoonte — afgespeeld. Drie militairen raakten slaags met een politie-agent, waarover zij zouden vervolgd worden. Doch één hunner, een rijke koopmanszoon, wist dit af te wenden, voor de daarvoor benoodigde roebels. Zij komen opgewonden door brandewijn in de kazerne en daar een hunner bloed aan zijn kleeren had, werden ze direct voor de daders gehouden van een pas beganen moord op een onderofficier van hun regiment. Hoe zij het ook weerlegden, niets mocht baten, zelfs een millioen roebels vermocht hier niet om voor een de doodstraf een dag of wat uit te stellen.

Op de vraag aan den Minister van oorlog, hoe in deze zaak te handelen, antwoordde Z Exel. per draad naar Warschau : alle drie doodschieten.

Zoo geschiedde het. Nauwelijks was de doodstraf zonder vorm van proces voltrokken, of de moordenaar, een regimentssmid, meldde zich zelven aan als de dader. De ouders zijn radeloos. De Czaar schreef een eigen condolatie-brief aan den rijken koopman Perlott, waarin hij zijne droefheid uitdrukte over het gebeurde. De Minister ontkent dit feit, wat evenwel geen geloof vindt.

De beide vermoorde beambten op den spoorweg van Warschau waren twee bedienden van de suikerfabrieken der Warschausche Maatschappij, die samen *f* 63.500 bij zich hadden, waarmede de onverlaten op de vlucht zijn, zonder dat nog een spoor van hen is ontdekt.

Uit Petersburg meldt men, dat mijnheer de Winter zijn intrek reeds heeft genomen met de gewone gestrengheid, zoodat sommige rivieren hare onderworpenheid reeds hebben betoond. Of hij ook naar *Nederland* bij deze gelegenheid zal komen is niet officieel bekend, doch officieus vreest men er wel voor.

Hongarije.

De vorige week voer de veerpont over de rivier „Wang” en sloeg om, zoodat 60 personen te water raakten, waarvan 30 verdronken. Dronkenschap van den schipper moet daarvan de *oorzaak zijn. Waarlijk, men is nergens veilig* voor het monster „Alcohol.”

Uit Fünfkirchen wordt bericht, dat de *influenza* daar sterk woedt en veelal door *typhus* wordt gevolgd, meestal met doodelijken afloop.

Servië.

De koning Milan met zijn gewezen vrouw, koningen Natalia, strijden om het hart van hun eenigen zoon, hun tegenwoordigen koning Alexander. De laatste heeft zijne moeder gedreigd, haar nooit weer te willen zien, als ze de huwelijks- en familie geheimen voor het hoogste gerecht brengt. Deze is over den brief haars zoons zeer gebelgd, maar vergeeft het hem, omdat zij gelooft, dat dit schrijven door zijn vader in de pen is gegeven. Deze rampzalige twist zal zeker nog jaren duren en de dood brengt misschien daarin alleen wijziging.

Een daglooner met een karig inkomen, maar vrede in zijn gezin, leeft gelukkiger dan zulke rijken.

Tessino,

een canton in Zwitserland, waar het onlangs tusschen liberalen en clericalen tot een geweldige botsing kwam, daar de eersten in opstand kwamen tegen de Regeering, willen nu door een verzoenings-commissie tot vrede komen. Dit is verstandig; maar wijzer nog, de huishouding niet in de war te sturen.

Frankrijk.

In Parijs is een Russische generaal, Seliwerstoff, vermoord, die zich beroemde dat hij 15000 revolutionaire Russen naar Siberië had geholpen, om natuurlijk daar in de grootste ellende hun jammerlijk leven te slijten. Aan wraakneming der nihilisten wordt zijn dood toegeschreven en de dader overal gezocht, maar tot nog toe te vergeefs. Boontje komt om zijn loontje.

Italië.

Daar wordt een burgeroorlog gevoerd met papieren patronen in den vorm van strooibiljetten. Het gaat er hard toe en op sommige plaatsen hebben ook gevoelige gevechten plaats, en vallen er dooden in werkelijken zin. De Regeeringspartij behoudt *de overhand*, zoodat Crispi eerste staatsman blijft en zijn politieke plannen kan uitwerken.

Spanje.

In de hoofdstad Madrid sterven vele menschen aan pokken, niettegenstaande de vele jaren bekende en overal toegepaste vaccinatie.

Er komen tegenwoordig meer sterfgevallen voor dan geboorteaangiften.

Portugal

zal vermoedelijk met Engeland in het reine koover de Afrikaansche kwestie.

De Regeering heeft de Hollandsche boeren in Humpata, in West-Afrika, aangezocht, om de opstandelingen te Behé te tuchtigen, waaraan de boeren veel *zin* hebben en reeds velen zijn heengetrokken, om dan voor hen en die volgen, die landen in bezit te nemen en er zich te vestigen. O, die hebzucht!

Amerika.

De Afrikaansche wereldberoemde reiziger Stanley heeft de Amerikanen voorgesteld, om de negers naar de Congo-staat te doen emigreeren, waar ze zeker zeer geschikt voor zijn en een goede toekomst zouden hebben. Wij achten beter, dat ze in hun eigen land bleven en dan wat menschelijker door de blanken werden behandeld, dan zou hun toekomst veel aangenamer en rechtvaardiger zijn.

De nieuwe tarievenwet op invoerrechten heeft de vorige week voor de schatkist opgebracht circa vijf en twintig millioen gulden, zegge *f* 25,000,000. Het is voor een burgerman om er van te watertanden; die zou er met een flink gezin zijn heele leven mede kunnen rond komen.

Engeland.

De rijke Engelschen hebben in de laatste tijden slapelooze nachten doorgebracht, daar het oude Bankiershuis van Baring Brothers op het punt stond de betalingen te staken.

Het gat is echter door de Regeering en particulieren gestopt geworden met eenige millioenen ponden, zoodat de rust is wedergekeerd — ook buiten Engeland.

De plannen van Generaal Booth, om het lot der verwaarloosden te verbeteren vindt veel bijval onder de Britten. De ponden stroomen in massa's hem toe. De Hoofden des volk springen voor hem in de bres, en werken krachtig mede. Op een voorstel, om zijn plan door een commissie te laten uitvoeren, antwoordde hij zeer naïf: „als de Arke Noachs door een commissie had moeten worden gebouwd dan was hij zeker nog niet klaar geweest.”

België.

De drankwet schijnt daar goed te werken, daar de pestholen in 1890 reeds met 13.616 zijn verminderd. De drinkebroers behoeven echter nog geen kippevel te krijgen van schrik, daar er nog in dat kleine landje 171.420 kroegen zijn overgebleven, ongeveer op de 35 personen een kroeg. Is het *niet een schande?* Maar in Nederland is het weinig beter. Wij zien verlangend uit wat onze Regeering en Regentes zullen doen in betrekking tot de Congo acte — volhardend weigeren of teekenen. Wij zijn natuurlijk voor het laatste, al moeten de heeren groothandelaars in sterken drank ook schade lijden. De barmhartigheid roemt boven het oordeel.

Ierland.

Parnell, de hoofdleider van de Iersche beweging, is door de Rechtbank veroordeeld, als te staan in ongeoorloofde betrekking met een gehuwde dame, wier man echtscheiding verlangde. Dit heeft veel sensatie teweeg gebracht en de vraag zal zijn of hij leider kan en zal blijven.

De Engelsche Regeering wil in den hongersnood der Ieren trachten te voorzien, door gelden uit de staatskist.

D. R.

GEMENGDE BERICHTEN.

De Heer v. 't Lindenhout ontving dezer dagen, ten behoeve van zijn gezin van meer dan 1000 personen, een gift van *f* 50 van een moeder uit de binnenlanden van Afrika, en wel uit Stanley-Pool, aan het bovenste deel van de rivier de Congo gelegen.

— Bij de doopsgezinde Broederschap zijn thans niet minder dan 31 vacatures, terwijl in het *gunstigst geval over 5 jaren 28 studenten* predikant kunnen zijn, en er op dezen oogenblik 3 proponenten zijn, die tal van beroepen ontvangen.

— Te Wijk-Maastricht heeft men een belangrijke ontdekking gedaan op het gebied van oudheidkunde en geschiedenis. Bij het verplaatsen van een keldertrap vond men een onderaardsche gang van ruim 20 meter lengte, welke leidde naar een vertrek van ongeveer 5 meter lang, 4 meter breed en 4,5 meter hoog. In dit vertrek ontdekte men de overblijfselen van twee krijgslieden uit de 16de eeuw. Naar hunne wapenrusting te oordeelen, moeten zij tot het leger van Alva behoord hebben. Tevens vond men een bijna geheel tot stof verganen zak, welke, voor zoover men kon nagaan, groenten, vermoedelijk snijboonen, moet bevat hebben. Nog waren in het vertrek aanwezig een hooge aarden pot, twee messen en een kandelaar. De zonderlinge vondst is, naar men meldt, voor deskundigen van meer dan gewoon belang.

Londen. „Generaal” Booth deelde op Maandagavond 17 dezer in Exeter Hall mede, dat hem reeds 43,000 pond (*f* 516.000) toegezegd was tot uitvoering van zijn nieuw plan van kolonisatie. Hij acht deze som een goed begin. Voor hem is de onderneming geenszins meer eene „proef,” maar hij is reeds zeker van het welslagen in de uitvoering. De stads-kolonies zijn reeds in werking. De Generaal deelde voorts mede, dat hem reeds een millioen akkers — eene uitgestrektheid van 60 vierkante mijlen — was aangeboden, liggende in een liefelijke landstreek met een aangenaam klimaat, juist geschikt voor Europeanen. Er was nu voorgesteld, om het Gouvernement een schip ter leen te vragen om de kolonisten over te brengen — „dat zou de vloot worden,” zei Mr. Booth. De „Salvation Army” zou een kapitein bezorgen, en emigranten zouden aan boord niet gedemoraliseerd worden, zooals dat dikwijls op schepen het geval is, maar dit schip zou een drijvende tempel worden.

Bij de meeste kerkelijke gezindheden in Engeland, vond de „Generaal” ondersteuning voor zijn plan; maar eenige brengen er ook zeer gewichtige bedenkingen tegen in, niet het minst omdat de geheele zaak zich om den persoon van den „Generaal” als om een middelpunt beweegt en alles met „het leger” in verband komt, waarmede vele ernstige christenen zich niet kunnen vereenigen.

— Rev. C. H. Spurgeon heeft om reden van gezondheid zijn werkkring voor eenigen tijd moeten verlaten en vertoeft thans te Mentone in Italië. De „Tabernakel” wordt voor vier weken gesloten om gerepareerd te worden.

Cardiff. De Baptiste Gemeenten hier brachten van 31 Maart tot Nov. dezes jaars de kapitale som van *f* 6950.10 voor de Zending op.

Stadskanaal. Afgaande op sommige geschrijf in couranten, zouden de lezers wel het denkbeeld moeten bekomen, dat de Sociaal-Democratie hier en over het algemeen in de Veenkolonie al zeer veel veld gewonnen heeft. Dit is echter niet zoo en dat die geest hier vooral niet dieper is doorgedrongen dan op andere plaatsen en veel minder zelfs dan in de steden, bleek voor eenige dagen nog toen een spreker van die richting in het Hotel „Dopper” hier zich wilde doen hooren, doch slechts een auditorium van *tien* personen voor zich mocht zien, en ook uit het feit dat men over het algemeen hier nog zeer weinig tot stand heeft kunnen brengen. De beweging jaarlijks onder de veenarbeiders ontstaat meerendeels door van elders aankomenden. Wij achten het intusschen niet overbodig ook hier tegen het democratisch socialisme te waarschuwen. Doch de waarheid dient gezegd.

UIT DE GEMEENTEN.

LUIK (België). Onze geliefde broeder Louis Wouters verzoekt ons het volgende in ons blad mede te deelen :

„De Heer zegende onzen eenvoudigen arbeid met het Evangelie, gedurende de laatste maanden, liefelijk. Hem zij lof en dank. Twee broeders en eene zuster werden, nu 6 weken geleden, aan onzen kleinen kring

toegevoegd en naar 's Heeren Woord gedoopt in de rivier de Maas. Een hunner is een broeder van 71 jaar oud, wiens echtgenoote genoemde zuster is. Daardoor werd ons, hier in dit land van zooveel on- en bijgeloof, een dag van zalige vreugde bereid, en niet het minst den doopelingen zelf, gelijk dat bij de doopsbediening duidelijk bleek.

Wij vergaderen des Zondags in de woning van een der laatstgedoopte broeders, en zijn nu met 14 personen, die geregeld vergaderen; 8 van die zijn gedoopt, terwijl nog 4 om den doop hebben verzocht. Voorts prediken wij nog hier en daar in huizen het Woord Gods.

Onze oude broeder v. d. Daele werkt als het ware nog bij dag en bij nacht voor zijn Heer en Heiland.

Broeders, bidt voor ons! De H Geest vervulle uw aller harten met blijdschap en liefde van dag tot dag.

STADSKANAAL. De winterarbeid van de gemeente uit is sedert eenigen tijd in vollen gang, en de arbeidende broeders mogen met lust en gesterkt in God, zich tot den arbeid aangorden, tevens vertroost door de verzekering, dat de Gemeente voor en met hen bidt. Iederen avond, behalve Zaterdag, wordt gebruikt tot Evangelieprediking of bidstond; op 5 verschillende plaatsen wordt thans geregeld gesproken.

De Jongelings-Vereeniging, die gedurende den zomer even als de vlinder in den winter dood scheen, is weer te voorschijn getreden, en vertoont zich vrij goed. De Gemeente is in liefde samen verbonden, en wordt door het Woord Gods gesticht.

HENGELOO. De Jongedochters-Vereen. Febé herdacht Zaterdag 1 Nov. haar 14jarig bestaan. In den laatsten tijd heeft zich eene Vrouwen-Vereeniging uit den boezem der Gem. met haar verbonden, zoodat zij nu wekelijksch samen vergaderen en niet ongezegend samen zijn.

Br. Roeles van Deventer was door haar verzocht om het feest te leiden, en was tot ons overgekomen om met blijdschap des harten die taak te volbrengen.

ZEd. sprak naar aanleiding van Rom. 16 : 1, 2 een woord ter inleiding op de voorvergadering. Hij wees er vooral op hoe Febé zich te Kenchreeën, door hare dienende liefde, betoond aan de gemeente aldaar, een goed getuigenis verworven had, en spoorde de Vereen. aan hierin vooral haar voorbeeld te volgen; dat verdiende overal aanbeveling. En dat ook deze Gem. haar in alles mocht ter zijde staan, haar helpen en steunen, wat vooral in onze dagen, en met het oog op de toestanden dezer Gem. zoo noodig was.

Moge de Heere Zijn ernstig en opwekkend Woord zegenen voor de Vereen. en de Gem. beide.

Enschedé en Borne waren op het feest vertegenwoordigd. Op de navergadering werd door afgev. en anderen menig hartelijk woord gesproken; kennelijk ondervonden wij, dat de Heere in ons midden was. Bij afwisseling werd er menig opwekkend lied gezongen, en zooals dat op een feest gebruikelijk is, eenige ververschingen genoten. Voor velen was de tijd *te* spoedig voorbijgegaan.

Al de broeders en zusters verzoeken wij bij dezen: gedenk de Vereen. en de Gem. in uwe gebeden voor Gods troon.

Broeder Roeles trad Zondags voor de Gem. op, en bleef nog een paar dagen bij ons. Voor velen was zijn vertoeven alhier tot verkwikking. Zegene de Heere wat door hem hier is gewerkt, en alles wat hier gedaan wordt tot uitbreiding van Gods Koninkrijk en tot opbouwing Zijner Gemeente; opdat eenvondigheid des harten en broederlijke liefde en eensgezindheid naar den Woorde Gods hier moge wonen.

Br. HAUPT uit Hamburg,

een reizend prediker, is voornemens onze Gemeenten te bezoeken. Maandag 8 December hoopt hij te Groningen te arriveeren.

Met ingenomenheid en blijdschap vernamen wij zulks. 't Spijt ons dat onzen broeder daarvoor slechts 10 dagen beschikbaar heeft.

Zegene de Heer zijn oponthoud in ons midden.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 3 uur *Prediking* (bij H. Knipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur en Vrijdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7 uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. R., Gilman en H. Wolters, Danforth, ieder *f* 1.70; van R. K. en O. B., Londen, ieder voor zich *f* 1.70.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-cent.

Van J. R. te Gilman (N. A.) *f* 1.22; van R. K. en O. B., Londen, ieder *f* 3.00.

Voor de Unie:

Van R. K., Londen, *f* 1.70.

N. v. BEEK.

BERICHT.

Met den nieuwen jaargang hopen wij het blad op een bepaalden dag te doen verschijnen.

't Volgende No. verschijnt denkelijk Donderdag 18 Dec. Berichten en Advertentien moeten dus uiterst den 16 in ons bezit zijn.

Als er in „Predikbeurten" en „Vergaderingen" in onze Gemeente wijziging komt, verzoeken wij ons daar tijdig mede in kennis te stellen.

Dank aan allen, die zich beijverden om met de proefbladen te werken en nieuwe abonné's te werven. De „oogst" was tot dusverre nog schraal en wij hopen op de „nalezing." Wie nog proefbladen begeert, om er meê te werken, hebbe de goedheid ze aan te vragen.

Het boekje „De kleine Tamboer en zijn gebed" ziet er lief uit. Op franco aanvrage zenden wij een exemplaar op keur. RED.

ADVERTENTIËN.

Als het de Heere behaagt, hopen onze geliefde Ouders

J. DEUZEMAN

en

A. ELDERMAN

te Foxhol

den 2 December a.s. hun

25jarige echtvereeniging

te gedenken. (Ps. 103 vers 1).

GRONINGEN.

FOXHOL.

Hunne dankbare kinderen.

*** Ondertrouwd:

G. FLINKERS

en

J. TER BRAAK.

DELDEN, 19 November 1890.

*** Getrouwd:

HENDERIK JAN KAUP

van Groningen

en

EMMA WEBER

van Barmen—Rittershausen.

VOHWINKEL, 12 Nov. '90.

*** Door des Heeren goedheid voorspoedig bevallen van een *DOCHTER*, STIENTJE DE GROOT—LOTT.

N. PEKELA, 14 Nov. '90.

*** Heden verblijdde de Heer ons door de geboorte van een *ZOON.*

J. SMEDEMAN en

ECHTGENOOTE.

GRONINGEN, 14 Nov. '90.

*** Door Gods goedheid voorspoedig bevallen van een *ZOON*, TJAKJE VOORDEWIND, geliefde echtgenoote van

H. G. CORPORAAL.

STADSKANAAL, 22 Nov. 1890.

In de kleine Mattenfabriek van

B. ZOOTJES, te Sneek,

koopt men de mooiste, de beste, de sterkste

Coces-, Deur- en Gangmatten.

Een extra mooie, sterke, van de fijnste Coces gefabriceerde Deurmat, 100 Ned. duimen lang, 53 idem breed, voor **f 1,30.**

Een dito van biezen **50 cent.**

Een Coces-deurmat van 83 Ned. duim lang en 45 idem breed, **85 cent.** Dito van biezen, **35 cent.**

Voorts Matjes van verschillende patronen, van extra fijne blanke Coces, lang 68 duim, breed 40 duim, voor **45 cent.** (Geen boormatjes, maar extra sterk, zonder boor, eigen gemaakt.)

Extra sterke Biezenmatjes, **20 cent.**

Die voor *f* 5,00 koopt, krijgt **10 pCt.** korting.

Alles à contant. Franco door 't geheele rijk.

Slijters groot rabat.

B. ZOOTJES,

Fabrikant in Cocosmatten te Sneek.

E. HUIZINGA,

Musselkanaal,

is ruim voorzien van verschillende soorten

Heeren- en Dames-

JONGENS- EN MEISJES-HOEDEN,

PETTEN, alsook BLOEMEN en VEEREN.

Voorts GAREN en BAND; terwijl hij zijn winkel van allerlei **Kruideniers- en Vetwaren** minzaam aanbeveelt.

Soliede bediening.

Beneden den gewonen prijs.

Eenige Ronde Stoven en Handdoekrekjes

voorhanden bij

J. v. BRUNNEKREEF,

Mr. houtdraaier te Hengeloo (O).

Bestellingen ingewacht

op het boekje, getiteld:

DE STERVENDE TAMBOER en ZIJN GEBED

of

DE ERVARING VAN EEN ISRAËLITISCHEN DOKTER.

32 bladz. op goed papier, in netten omslag, met nieuwe letter gedrukt en met twee plaatjes versierd, kost dit keurig boekje slechts **10 cent;** 25 Ex. **f 2.00;** 50 Ex. **f 3.75;** 100 Ex **f 6.00.**

Zondagschool-onderwijzers worden op deze **goedkoope aanbieding** attent gemaakt.

Adres: Bureel „DE CHRISTEN" te Groningen.

Lezers van „De Christen."

Ondergeteekenden, begaan met den treurigen geestelijken toestand te Leeuwarden, zijn zoo vrij langs dezen weg de hulp in te roepen van hunne mede-Christenen, tot het organiseeren van één of meer **Wekelijksche Samenkomsten.**

Elke gift, hoe klein ook, zal met dankbaarheid worden ontvangen door

J. DE VRIES, Weerklank, Hulsbuurt.

G. EIGELAAR, Oude Doelesteeg.

B. OVERDIJK, Hoek Schoolstraat.

(Op verzoek van genoemde broeders stelt zich mede tot ontvangst van liefdegiften beschikbaar

DE REDACTIE.)

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 192. VRIJDAG 19 December 1890. 9de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

KERSTLIED.

En men noemt zijnen naam Wonderlijk, Raad.
Sterke God, Vader der Eeuwigheid, Vredevorst.
Jes. IX: 5.

Op 't geluid der hemelchoren,
op 't gelei van Jakobs ster,
dat wy 't Kindeke, ons geboren,
biddend naadren, schoon van verr'!
Gods- en Menschenzoon te zaam,
WONDERLIJK! dat is Zijn naam!

In die nederige woning
ligt, van zichtbren glans ontbloot,
Gods Gezalfde, Sions Koning,
de Eéngeboorne in 's Vaders schoot!
die van ouds genaamd werd RAAD,
't Woord, door Wien de wereld staat!

Laat ons blijde, maar met beven,
lof, en prijs, en hulde biên
aan dien Zoon, van God gegeven,
arm en klein, op moeders kniên! —
want Zijn hand bestiert ons lot,
en Zijn Naam is STERKE GOD!

In den tyd werd Hy geboren,
aan Zijn eigen woord getrouw;
de Eerstgeboren, de Uitverkoren
als 't beloofde Zaad der Vrouw
aan de Vaadren toegezeid,
VADER, zelf, der EEUWIGHEID.

Eeuwig moet dat Kind regeeren,
spruit en Hoofd van Davids Huis!
Alles zal Hy overheeren,
door de zwakheid van een kruis!
Schoon Hy aanstoot brengt, en 't zwaard, (*)
VREDEKONING toch op aard!

Wonderlijke! Raad! Almachtig!
Eeuwenvader! Vredeheer!
aan den nacht des heils gedachtig,
vallen we in aanbidding neêr
voor den Meester van 't heelal
in den Bethlehemschen stal!

Ja! 't betaamt ons dáár te aanbidden
Gods in 't vleesch gezienen Zoon!
In der arme herdren midden
d' Erfgenaam van Davids troon!
Op Maria's moederschoot,
d'Overwinnaar van den Dood!

Die, na drie en dertig jaren,
aan een vloekpaal vastgehecht,
zich ook dáár zal openbaren,
Zoon van God, in macht en recht!
Van de kribbe tot aan 't kruis,
volgt en looft Hem, Jacobs huis!

Looft dien Spruit, gy uitverkoren,
gy verborgen Bethlehem,
Looft dien Heerscher, U geboren,
burgers van Jerusalem!
Looft gy, heemlen! loof gy aard!
God in 't vleesch geopenbaard!

DA COSTA.

(*) MATTH. X: 34.

Waar men zijn hart op zetten moet.

Rom. 8 vers 19—34. Vgl. 1 Samuël 9.

Van Romeinen 8 vers 19 uitgaande, wijzende op het angstig wachten der schepping naar de openbaring der kinderen Gods, vergelijk ik eerst een geschiedenis, die we in 1 Sam. 9 vinden opgeteekend. Het heeft ons zeker dikwijls getroffen, hoe O. T. geschiedenissen verrassend licht werpen op schriftwoorden des N. V. Volgens 1 Sam. 9 had Kis, de vader van Saul, zijne ezelinnen verloren en Saul was uitgegaan, om die te zoeken. Dezelve niet vindende, wendde hij zich in 't gebergte van Efraim tot den ziener Samuël. Dit was de weg, waarin de Heere Samuël met Saul samenbracht, gelijk God dikwijls uitwendige moeilijkheden en lotgevallen gebruikt om dezen en genen te doen samentreffen.

God had den Ziener doen zien, dat deze Saul de man was, die koning over Israël zou worden, om het zuchtend volk uit de macht der Filistijnen te verlossen. Samuël sprak nu tot Saul:

„Blijf toch niet staan bij de uitwendige dingen, bij de ezelinnen uws vaders, die zijn reeds gevonden. Ik heb u wat anders te doen zien. Ganсch Israël wacht op u en gij zult koning over hetzelve zijn."

Saul begreep van Samuëls woorden niets en Israël kende Saul niet. Hoe kon Samuël zoo iets zeggen! Evenzoo kon Paulus in Romeinen 8 spreken van een zuchtende en wachtende schepping; al is het dat de schepping het zuchten en wachten zelf niet begrijpt.

Alles, het schepsel, de schudding der volken, de geschiedenis der natiën, het socialistische woelen wacht op de openbaring der kinderen Gods, op de openbaring en zegepraal van Christus en de Zijnen.

Het zwaartepunt van Pinksteren, totdat de hemel Christus weer zal geven ligt daar, dat Christus eene gemeente toebereid worde.

De kroon der schepping verscheen in Adam en Eva als doel van Gods werken en de éénheid van die beiden is een beeld van wat Christus en Zijne gemeente voor eeuwig zal zijn

Alle geestelijke opwekking op het gebied der zending, alle bloei van den liefdearbeid, is profetie van wat Christus met de Zijnen eens doen zal.

De tijd der Heidenen spoedt met rassche schreden ten einde. Maar Saul zoekt naar de ezelinnen. De koningskinderen, Gods kinderen verliezen zich in de dingen dezes levens, terwijl de wereld smacht naar geestelijke goederen, naar verlossing en eeuwigen troost. Het schepsel, de geheele schepping zucht verlangende naar verlossing, terwijl de gemeente slaapt. God lof! enkelen ontwaken, maar hoevelen slapen. Onder al het schepsel had Adam niemand, die hem verstond. Alzoo is er geen schepsel, dat Christus verstaat, dan Zijne gemeente.

Dochter, hoor! zie en neig uw oor, vergeet uw volk en uws vaders huis. Zoo zal de Koning lust hebben aan uwe schoonheid. Wij bemoeien ons met de wereld en wereldsche schatten. Vergeet de wereld en ruk u los uit het stof en uit de dingen dezes tijds en verplaats u in het rijk van Gods liefde.

Christenen moeten uit hun oud, eigen leven uitgerukt worden. Rom. 6. Christenen zijn zaden van den gekruiste. Wie in Christus' dood gedoopt is, is gestorven aan zich zelven. Laat de ezelinnen, dochter Zions. Waak op. Millioenen droomen van betere tijden en de gemeente van Christus zoekt ezelinnen. De gemeente van Christus behoort niet tot deze wereld, maar de tegenwoordige gemeente slaapt en leeft slechts voor zichzelf.

Waak op dochter Zions, de Heilige Geest wil u ontzondigen, sterken, heiligen en verheerlijken naar het beeld van Christus. Dat bedoelt Rom. 8 vers 29. Christus is het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid. In Hem spiegelt zich de Godheid af. De mensch is naar Gods beeld geschapen. Die bestemd zijn het beeld van Christus gelijkvormig te worden, moeten alle dingen meewerken ten goede, opdat zij Zijn beeld gelijkvormig worden en met Hem geopenbaard worden, Hem gelijk.

En wie zijn zij, die God liefhebben? Zij, die aan Gods zijde staan. Die het met God eens zijn, en zeggen: „Ik wil Christus gelijkvormig worden." God verstaan heet God liefhebben.

't Verlies van ezelinnen, tegenspoeden, achteruitgangen voor deze wereld, behooren tot de werkplaats, waarin God ons bereidt, als we maar weten willen, dat we van de aarde gekocht zijn. Als we Rom. 6 verstaan: ééne plant met Christus.

Verstaat gij 1 Sam. 9 en Rom 8? Dan vallen u duizend dingen uit de handen, dan heeft het lijden geen prikkel meer. De weg tot heerlijkheid was voor Christus de weg des lijdens. De Heer doet ons eerst deelen in Zijnen dood, opdat wij met Hem deelen in Zijne opstanding. Wat in Jesaja 53: 7 van Christus gezegd wordt, geldt in Rom. 8: 36 den Zijnen. Kinderen Gods kunnen lijden, want zij hebben God lief.

Voor alle dingen moet men in 't oog houden, overgebracht te zijn tot een ander leven. De gewasschene is een geloste. Wie weet gewasschen te zijn kan alles in 's Heeren hand stellen en de ontberingen zich getroosten. Want de Heer maakt alles wel, Rom. 8: 32. Chris-

tenen moeten zich hun koninklijk priesterdom bewust zijn. Is dat zoo, dan gaat het oor open voor de zuchtende schepping. Meent gij, dat het Christus onverschillig is? Het meest smart het Hem, dat de Zijnen de zucht der schepping niet overnemen. Wij hebben het kindschap des *Geestes* en nog niet des *lichaams*, en daarop hebben wij te wachten. Met de schepselen wachten en verlangen wij. De echo van het geroep der schepping moet in der christenen hart openbaar worden en alzoo samenstemmen met het zuchten des Geestes.

(Aanteekeningen onder de toespraak van Pastor O. STOCKMEIJER, Salon-meeting in den Haag, 1 Oct. 1890.)

(*Vredebode.*)

M. M.

„Het plan der tijden"

en **„De tijd is nabij"** zijn de titels van twee boekdeelen van de hand van Charles T. Russell, die in Engeland zulk een verbazenden opgang maken, dat van het eerste deel reeds 170,000 exemplaren in den handel zijn gebracht. Een cijfer waarvan men de beteekenis eerst dan erkent, zoo men weet, dat Engelsche uitgaven in den regel slechts in 10,000 exemplaren gedrukt worden.

Beide deelen handelen over de profetiën met betrekking tot 's Heeren wederkomst.

Volgens Charles T. Russell nu, is in 1874 de laatste periode begonnen, die 40 jaren duren moet en staat dus in **1914** de groote gebeurtenis, die het aanschijn des aardrijks veranderen zal, te wachten.

In de „*Heraut*", waaraan wij deze mededeeling ontleenen, voegt Dr. Kuyper daar het volgende lezenswaardige aan toe:

„Blijkbaar *gelooft* Russell wat hij schrijft, hij voert er z. i. voldingende en afdoende berekeningen en bewijzen voor aan; terwijl op waarlijk talentvolle wijze een poging is gewaagd, om de politieke, sociale en kerkelijke toestanden en partijverhoudingen van het oogenblik met de bijzondere uitspraken van de Heilige Schrift in verband te zetten.

Ook hieruit blijkt weer, hoe in deze pogingen een noodzakelijke actie van den menschelijken geest openbaar wordt, die onder gelijke omstandigheden onveranderd tot hetzelfde resulaat leidt, en zich door niets laat tegenhouden.

Het is ook hier weer dezelfde verzekerdheid, als waarmee in de Middeleeuwen het jaar van 's Heeren wederkomst berekend werd, zóó zelfs dat velen hunne bezittingen verkochten, daar toch het einde der wereld nabij was. En of nu al deze even stellige berekeningen uit de Middeleeuwen, uit de dagen der Reformatie, van het einde der 17e eeuw en uit de dagen van Napoleon, slag op slag door de uitkomst zijn gelogenstraft, toch laat Russell zich hierdoor geenszins ontmoedigen, om op zoo mogelijk nog stelliger toon de evolutie van het Godsrijk aan de jaren 1874 en 1914 te binden. En wel verre van ons hierover te verwonderen, zijn we er veeleer zeker van, dat als ook 1914 zal zijn voorbijgegaan zonder eenige merkbare verandering in den bestaanden toestand te brengen, over 50 of meer jaren wederom een tweede en derde Russell zal opstaan, die met volkomen dezelfde zekerheid ons het jaar 1964 of 1984 of welk jaar ook, als het jaar der beslissing, met den vinger zal aanwijzen.

Eenerzijds spreekt dan ook in alle deze pogingen iets uitnemends. Het is toch niets anders dan de onvoldaanheid van den geest met het bestaande, die gevoegd bij een onwrikbaar geloof aan de waarheid der Schrift, nu reeds zoekt in te leven in de dingen die komen zullen; daardoor onaandoenlijk wordt voor het heden; en er zoo toe komt, om zich steeds reëeler en precieser in de toekomende dingen thuis te zetten.

Drie uitnemende bestanddeelen mogen nimmer in deze richtingen worden miskend. Het zoeken van een beter vaderland. Het onverbiddelijk vasthouden aan de Heilige Schrift. En het vast geloof aan de wederkomst des Heeren.

Toch mag daarom het oog niet gesloten voor de dwaling, die steeds in deze geestesrichting insloop.

Die dwaling nu bestaat in hoofdzaak hierin, dat ze in de goddelijke trias van *Geloof*, *Hoop* en *Liefde*, aan de *hoop* een eenzijdig overwicht geeft, waardoor het *geloof* en de *liefde* van hun plaats worden gedrongen.

Roeping van den Christen is, om in de kracht des geloofs en der liefde, zoolang het God belieft, den bangen strijd in dit werkelijke leven voort te zetten, op dit werkelijke leven in te werken, en in dit werkelijke leven zijn God te verheerlijken, ook al moet het gaan door de martelaarskroon.

En wel kan geen kind van God daarbij de bezieling der *hoop* derven, ook niet van de hoop in dien concreten zin, dat eens het gelaat des aardrijks zal veranderd worden, de Christus weerkomen en alle profetie der Schrift vervuld worden; maar dit alles heeft de Vader voorzoover „tijden en gelegenheden" aangaat in zijne eigene macht gesteld, en de preciesheid der profetie kan niet van te voren, maar zal eerst van achteren worden ingezien, naar het woord van Jezus: „Nu zeg ik het u eer het geschied is, opdat *wanneer het geschied zal zijn*, gij bekennen moogt dat ik het ben."

De uitkomst heeft dan ook geleerd, dat deze richtingen steeds onbekwaam zijn gebleken, om iets duurzaams tot stand te brengen. Altoos weer heeft de uitkomst al zulke berekeningen van „tijden en gelegenheden" gelogenstraft. Dientengevolge is na de eerste opwinding altoos een tijdperk van afmatting, teleurstelling en inzinking van geestelijke kracht gevolgd. En al mag niet ontkend, dat onder de duizenden bij duizenden, die met deze illusiën dweepten, een tal van mannen en vrouwen zijn opgestaan, die goeden geestelijken invloed op hun omgeving oefenden, toch viel altoos op te merken, hoe deze invloed steeds te loor ging, zoo hij niet in een andere kerkelijke bedding afvloeide; en niet minder dat hij altoos verzeld ging van allerlei dwaling op het stuk der Christelijke belijdenis.

Zij men daarom ook ten onzent tegen deze illusiën van het dwepend geloof op zijn hoede.

Ongetwijfeld hebben deze spiritualisten hierin gelijk, dat het strijdperk waarin we thans leven zwanger gaat van groote gebeurtenissen. Het toenemend ongeloof, het bijna demonisch geworden materialisme, de zwakheid der regeeringen, de opneming van Afrika in de wereldpolitiek, de ommekeer in Japan, de actie onder en tegen de Joden, het woelen van het socialisme, en het weer opleven van de pauselijke macht, zijn ongetwijfeld wereldgebeurtenissen, die ongemeenen invloed moeten uitoefenen op den loop der dingen en ons doen zien, dat het Godsbestuur toe is aan de ontplooiing van een der belangrijkste stukken uit zijn raadsbesluit.

Maar wie deswege, met de Schrift in de hand, zich aanstelt, als had hij in dat boek van Gods raadsbesluit een blik geslagen, moet vervallen in zelfmisleiding en in misleiding van anderen; zal juist daardoor in het vervullen van zijn roeping tekort schieten: door overgeestelijken zin zich zelven buiten gevecht stellen, en het gevaar beloopen, dat ook deze richting, gelijk het steeds met dergelijke richtingen het geval was, ten slotte ondergaat in het vleesch na met den geest begonnen te zijn.

Wat begonnen ook de Anabaptisten schoon, en wat vreeselijke tragedie hebben ze in Munster opgevoerd! En nu hoe de *Latter day Saints* in Afrika nogmaals in naaktlooperij en vleeschelijke zonde vervielen, ligt nog versch in ieders geheugen."

Bezoek uit Duitschland.

Maandag 8 December, 's namiddags 4.26, mochten wij de reizende predikers, br. W. Haupt van Hamburg en br. S. U. Janssen van Middelstewehr (Oost-Friesland), aan het station te Groningen begroeten.

Hunne komst was ons tot blijdschap èn om de broederen zelf, maar allermeest als blijk van de liefde en belangstelling der Duitsche Baptisten, èn hunne Hollandsche broederen.

Waar mij het voorrecht gegeven was de broederen niet alleen twee avonden in de Gemeente hier te hooren getuigen, maar ik hen ook naar Foxhol, Pekela en Stadskanaal mocht vergezellen, ja ik br. Haupt ten tolk mocht zijn, daar was het mij, als hoorde ik in de warme getuigenissen van deze knechten des Heeren de harten der 40.000 Duitsche Baptisten kloppen.

Was het wonder dat wij beurtelings aan Babel en Jeruzalem herinnerd werden? Aan Babel, waar God van wege 's menschen hoogmoed de spraak verwarde en aan Jeruzalem, waar 's Heeren Geest neerdaalde, die onder Zijne hemelsche zegeningen ook de gave der talen medebracht, die het getuigenis van blijde verrukking te voorschijn riep: „Wij hooren hen een iegelijk in onze eigene taal, waarin wij geboren zijn, de groote werken Gods verkondigen." En dan eindigden wij door met Johannes door de geopende hemeldeur te blikken en te staren op die schare, door niemand te tellen, vergaderd uit alle taal, natie, volk en tong, zingende eenzelfde lied, n.l. het lied des Lams.

Rijk gezegende dagen mochten wij samen doorleven; — liefelijke samenkomsten werden avond aan avond gehouden voor talrijke scharen.

Gods kinderen zijn vertroost en bemoedigd, en zondaren zijn gebeden den weg der zonde te verlaten en tot den Heiland te vlieden.

Hoe gaarne hadden wij de broeders langer bij ons gehouden, doch zulks kon ditmaal niet geschieden.

Na Maandag- en Dinsdagavond hier, Woensdagavond in Foxhol, Donderdagnamiddag in Nieuwe Pekela en Donderdagavond in Stadskanaal in de Gemeenten te zijn opgetreden, namen wij Vrijdagmiddag half een aan het station te Groningen afscheid, van waar de broeders hun reis vervolgden naar Franeker, om den volgenden dag Stavoren te bezoeken, des Zondagsmorgens te Heeg, des avonds te Sneek te zijn. Verder was het reisplan: Maandag Deventer, Dinsdag Zutphen, Woensdag Hengeloo en van daar weder huiswaarts.

Br. Haupt met zijn benijdenswaardige gave om den volkstoon te treffen en het Evangelie als een „b l ij d e" boodschap te prediken, en br. Janssen met zijn bondige, ernstige voorstelling der waarheid Gods vulden elkander aan.

God zegene deze broeders en voere hun weg eens weder herwaarts. God zegene zijne kinderen in Duitschland en alom, en geve dat ook door den arbeid dezer broederen de band der liefde, die God tusschen Zijn kinderen gelegd heeft, tot openbaarheid kome — hen tot sterkte in den strijd des geloofs en Gode tot heerlijkheid. Amen.

GRONINGEN. HORN.

VAN WIJD EN ZIJD.

Duitschland.

Na het socialistencongres te Halle hebben de socialisten bij de gemeenteraadsverkiezingen in de verschillende bondsstaten de eene nederlaag na de andere geleden. Na de lange reeks industrieplaatsen, waar zij te vergeefs al het mogelijke hebben gedaan om zetels in den gemeenteraad te veroveren, lag nu Leipzig aan de beurt. Aldaar zijn zij met buitengewonen ijver te werk gegaan en hielden zij zich ook vast verzekerd van de zegepraal. Maar inmiddels hadden ook de tegenstanders niet stil gezeten, en de uitslag is nu geweest dat deze met eene meerderheid van 6000 stemmen de socialisten hebben verslagen. De aanhangers van Bebel en Liebknecht zijn daarover zooveel te meer ontstemd, omdat die loop van zaken juist in het belang is van de anderen, die op het congres te Halle tot de oppositie behoorden en toen tegen deelneming aan gemeenteraadsverkiezingen hebben gewaarschuwd.

Rusland.

Evenals Rome in zijn haat tegen het levend christendom blijft ook Rusland zijn verleden getrouw en verloochent zijn karakter nooit als het betreft de vervolging der Joden, die ook nu weer zeer gevoelig worden onderdrukt, trots alle vergadering in — en verzoekschriften van het buitenland. 1 Januari a s. komt een nieuwe wet in werking, die het oude Godsvolk zal benauwen, en hen noodwendig doen omzien naar een geschikter verblijf. Allen, die zich tegen deze drukkende wet verzetten en hare bepalingen over-

treden, zullen zwaar worden gestraft, zelfs de christenen, die hun behulpzaam zijn. Palestina blijft de eenige toevlucht voor de Joden en op Gods tijd zal en moet Israël tot zijn eigen land wederkeeren.

De Russische *Nowaje Wremlja* komt met nadruk op tegen de beweging, in Engeland op het getouw gezet om de gedragslijn der Russische Regeering tegenover de Joden af te keuren en vraagt: wat men in Engeland wel zeggen zou wanneer in Rusland meetings werden aangelegd ten gunste van Home Rule in Ierland, of die betrekking hadden op eene andere van Engeland's inwendige aangelegenheden.

Niet uit godsdienstige onverdraagzaamheid, zegt het Russische orgaan, neemt de Regeering tegen de Joden maatregelen, maar om hare onderdanen te beschermen tegen hun woekerwinst trekken, en ze zal in dezen tegenover geheel Europa hare onafhankelijkheid weten te handhaven.

Amerika.

Uit Amerika komt de tijding, dat de Indianen te Pine Ridge het daar onderling zoo oneens zijn geworden — er bestaat eene vredelievende partij en eene oorlogszuchtige — dat in den jongsten krijgsraad, die ettelijke uren heeft geduurd, de Hoofden elkander zijn te lijf gegaan met het gevolg, dat een kleine vijftig van hen werden gedood. Het grootste gevaar voor eenen algemeenen opstand zal nu wel zijn bezworen.

Engeland.

Lord Reay — een Nederlander van geboorte — zal in Glasgow een zeldzaam feest presideeren; daar toch zullen vermoedelijk 1600 personen deel aan nemen, die allen als hij, de familienaam Mackay dragen.

— De Engelsche hofbeeldhouwer Böhm — die juist zijn door koningin Victoria besteld standbeeld van keizer Frederik gereed had — is plotseling overleden. Hij werd door prinses Louise, die les van hem nam, dood in zijn atelier gevonden.

— In de vorige maand is de heer Olney, ouderling aan de Tabernakel van den Eerw. heer Spurgeon te Londen, overleden.

De Heer Olney was een der oudste leden van den Tabernakel. Hij was reeds lid vóór dat de heer Spurgeon als Voorganger beroepen was. Bij gelegenheid van zijn uitvaart, liet de Heer Spurgeon niet na, een ernstige toespraak in den Tabernakel te houden. Zelfs op dien voor velen zeer ongelegen tijd, op een dag in de week, was het groote gebouw eivol van belangstellende toehoorders.

Wat de beroemde predikant aan den overledene te danken heeft, zal aan deze zijde des grafs wel niet volkomen bekend worden. In al zijne vele werkzaamheden, en niet het minst in zijn weeshuis, vond Spurgeon in Olney een krachtigen medewerker

GENERAAL BOOTH'S PLAN.

Het onlangs door Generaal Booth uitgegeven boek „*In Darkest Engeland*" wordt over het algemeen in Engeland goedgunstig beoordeeld.

Van wege verschillende kerkbesturen werd onlangs een circulaire ter aanbeveling van het voorstel naar de Gemeenten in Groot Brittanje gezonden. Reeds is er ingeschreven voor een bedrag van *f* 780,000, d. i. plm. 2/3 van het bedrag, dat Generaal Booth noodig acht om te beginnen.

Sommige gedeelten van zijn voorstel zijn nu reeds in werking.

— De Rev. Richard Glover uit Bristol en Rev. T. Morris uit Spowich zijn door het Eng. Baptist-Zendings-Genootschap naar China gezonden, ten einde de werkzaamheden der aldaar arbeidende zendelingen zelf te bezoeken en hun arbeid gade te slaan.

De werkzaamheden van bovengenoemd Genootschap in China zijn in den laatsten tijd zeer uitgebreid.

Ierland.

De zonde straft zich zelf en wordt gestraft. Dit ondervond ook Parnell, de Iersche volksleider, die door zijn ongeoorloofde liefde veler gunst heeft verbeurd en zich zelven heel wat ellende op den hals gehaald, en bovendien zijn land onberekenbare schade toebracht. Mocht hij zelf daaruit veel leeren, en ook wij om de zonde, in welken vorm ook bedreven, te haten; want die zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht.

Te Dublin verschijnen thans twee bladen, die *United Ireland* heeten, waarvan het eene, het oudste, dat tegen Parnell is en welks Redactie door hem werd aan den dijk gezet, zich er, tot betere onderscheiding, *suppressed* bij noemt. Alle middelen, zelfs die welke hij vroeger zelf het hardst heeft veroordeeld, zijn door Parnell in het werk gesteld om de uitgave te voorkomen. Hij heeft zelfs door gemaskerden de karretjes, waarin de couranten vervoerd werden, doen aanhouden en den inhoud in het water doen werpen, maar Bodkin is blijkbaar aan hem gewaagd en het oude *United Ireland*, dat Parnell bestrijdt, komt steeds weer te voorschijn en geregeld uit.

Te Cork heeft Parnell wel de brutaalste toespraak gehouden, die nog van schaamtelooze lippen is gekomen. Hij verklaarde daarin de leiding der partij nooit uit handen te zullen geven en spoorde zijne hoorders aan er voor te zorgen, dat Cork zijn eerenaam van „stad der rebellen" waardig bleef.

Van Cork is hij naar Kilkenny gegaan, waar het eerstdaags verkiezing is. Op reis derwaarts is hij onderweg hier en daar aan een paar stations tamelijk vijandig bejegend. Nu, te Kilkenny maakte men het weder goed, want met muziek en fakkels werd Parnell er ingehaald.

Sir John Pope Hennesy is te Kilkenny de candidaat der anti-Parnellieten of Patriotten.

UIT DE GEMEENTEN.

STADSKANAAL. Weder is een der onzen heengegaan om, ontslagen van alle aardsche smart, in een hooger vreugde en genot, in vereeniging met de geesten der voleindigde rechtvaardigen te deelen. Onze zuster Rikste Veldman, wed. Blaak, overleed den 29 Nov. l.l., vertrouwende op haren Heer en Heiland, die zij reeds lange jaren mocht kennen en liefhebben. Zij werd den 14 Febr. 1861 hier gedoopt en was sedert een getrouw lid der Gemeente. Was zij in de laatste jaren al niet in staat wegens ouderdom en verren afstand de vergaderingen der Gemeente bij te wonen, toch bleef zij de Gemeente liefhebben. Zij bereikte den leeftijd van bijna 80 jaren. Weldra volgen wij haar. Dat ieder onzer getrouw bevonden worde!

Op den 26 Nov. l.l. vierde onze Jongedochtersvereeniging haar jaarfeest. Des avonds te 6 uur schaarde zich eene menigte feestgasten en belangstellenden in ons kerkgebouw, om te luisteren naar een inleidend woord van onzen Voorganger, die naar aanleiding van de woorden „de jeugd en de jonkheid is ijdelheid" wees op de belangrijkheid eener vereeniging van jonge menschen, die door hun optreden te kennen geven niet met den stroom dezer wereld en haar zondig genot mede te willen doen, en een waardiger en hooger genot nastreven, terwijl zij hunne kennis aangaande Gods heilig woord trachten te vermeerderen; en wekte voorts de jongelieden op om van hunne jeugd een goed en ernstig gebruik te maken, „want", zeide spreker, „gij zijt maar eenmaal jong, en uw jeugd is ijdel en gaat ras voorbij."

De tweede of eigenlijke feestelijke vergadering was mede druk bezocht door afgevaardigden van elders, de leden onzer Jongelingsvereeniging en een groot aantal gasten, die zich een toegangskaart verschaft hadden. De vereenigingen van Groningen, Foxhol, Haulerwijk, Nieuwe Pekela, Ter Apel en onze zustervereeniging van hier hadden hunne afgevaardigden gezonden en hielpen de feestvreugde verhoogen.

De verslagen der bestuurderessen vermeldden veel goeds. De vereeniging telt 27 leden. Voor een en ander, dat het lichaam kan verkwikken en versterken, had de feestvierende ruimschoots gezorgd. Waarlijk, het is ook door dit feest weder gebleken, dat jonge menschen niet op den weg der goddeloozen behoeven te gaan om werkelijk genot te smaken.

Op Donderdag 11 dezer hadden we het voorrecht de broederen Haupt van Hamburg en Janssen van Middelstewehr (Oost-Friesland) in ons midden te begroeten en hen te hooren spreken tot eene talrijke schare, die zich in ons kerkgebouw verzameld had.

Nadat onze voorganger op gebruikelijke wijze de samenkomst had geopend en een gedeelte der Schrift had gelezen, stelde hij genoemde broeders, benevens br. Horn van Groningen en br. de Groot van Nieuwe Pekela, die hen vergezelden, aan de vergadering voor, waarna br. Haupt optrad, om op zijn hoogst aangename wijze en met zijn benijdenswaardige tact voor het volk te spreken, wijzende op de noodzakelijkheid voor alle menschen om tot Jezus te komen, ten einde behouden te worden. Zeer treffend schetste hij de moeielijkheden en hindernissen, die den mensch in den weg staan en die toch overwonnen moeten worden om tot Jezus te komen. Dit is alleen mogelijk, merkte hij op, als de NOOD iemand tot Jezus doet vluchten. Onder vele aangrijpende voorbeelden maakte hij duidelijk, ja tastbaar, hoe boven en voor alles noodig is, dat de mensch zich tot Jezus wende; terwijl hij ten slotte de mogelijkheid er van betoogde, door weer met heldere voorbeelden te teekenen, hoe dicht nabij de Heer degene is, die zich tot Hem wil wenden. Niet minder treffend was het toen hij ten slotte, gaarne willende weten of zich reeds velen onder de vergadering bevonden, die tot Jezus gekomen waren, dezen verzocht op te staan en over hen 's Heeren zegen inriep. Na nog eenige zeer vriendelijke en ernstige woorden gesproken te hebben tot hen, die waren blijven zitten, besloot br. Haupt zijne toespraak met den wensch allen, die tegenwoordig waren, eens bij Jezus te mogen weer ontmoeten. Deze indrukwekkende toespraak werd in de Hoogduitsche taal voorgedragen en door br. Horn zeer nauwkeurig, zonder eenige stijfheid, vertolkt, zoodat er van het aangename der voordracht slechts weinig door de vertaling verloren werd.

Hierna sprak br. Janssen een zeer hartelijk woord en drukte zijne vreugde uit door de ontmoeting der Hollandsche Gemeenten, waarin hij eene heerlijke openbaring der genade Gods zag; wekte vervolgens de broederen op tot volharding, en trachtte de kleinmoedigen te troosten, door op de trouw van God en de onwankelbaarheid Zijner beloften te wijzen.

Daarna herinnerde br. Horn er nog aan, hoe voor ruim 45 jaar ook twee Duitsche broeders in deze streken verschenen, om de eerste 7 broeders, onder wie dr. Feisser de eerste was, en van welke nu nog 3 leven, naar 's Heeren woord te doopen; terwijl hij den strijd dier eerste gedoopten in gedachtenis terug riep, en opmerkte, dat deze twee broeders nu de vruchten van dien arbeid kwamen aanschouwen.

Met dankzegging door br. de Groot werd deze samenkomst, die zeker nog lang in veler herinnering zal blijven, gesloten.

In den geest reiken wij onze broeders, waar zij zich nu weer bevinden, dankbaar voor hun bezoek, de broederhand en wenschen die vast te houden, opdat we steeds nader tot elkander getrokken en door de liefde Christi aan elkander verbonden worden, opdat de bede des Heilands: „Vader, dat ze één zijn" steeds duidelijker in ons vervuld worde!

SNEEK. De Heere is onze Gemeente goed, door dat Hij haar en haren arbeid zegent.

In de laatste dagen werd eene vrouw onder de prediking des woords getroffen. Van af die ure had ze geen rust meer, en daar zij later op de navergadering van een Volksbijeenkomst, nog niet tot geheele overgave aan den Heere kon komen, werd het bidden voor haar verhoord, dat ze dien nacht geen slaap mocht krijgen, voor zij zich aan den Heiland verbond. Dien nacht kon zij geen slaap vatten, voor zij tot Hem kwam in wiens bloed alléén vrede is.

Dan werd een jongeling, wiens moeder dien dag was begraven, op de Volksbijeenkomst, welke dien avond plaats vond, door den Heere getrokken, en nu is hij zéér verheugd al zoo jong den Verlosser te mogen kennen.

Ook een jeugdig meisje werd onder eene prediking tot berouw gebracht over hare zonden, en in haar huis gekomen zijnde, viel ze neer voor den Heiland en ontving van Hem eene heerlijke vreugde in de vergeving der zonden. Dan twéé meisjes kwamen op eene Volksbijeenkomst tot het inzicht, dat haar weg niet goed was, en bewogen over hare zonden, vielen ze neer voor dien Heere, die ook in den vreemde was wakende over hare zielen. De Heere houde dit *vijf*tal staande, tot een sieraad van Zijnen Naam, en make het tot een *vijftig*tal.

Dankt met ons lieve broeders en zusters den Heere, en bidt met ons, dat Zijn werk hier voort moge gaan, en dat de duivel er geene verstoring in moge brengen, wat hij zoo gaarne doet, tot verlamming der arbeiders.

HEEG. Tot prijs van 's Heeren genade, kunnen wij onze Zustergemeenten, alsook al de lezers van „de Christen" mededeelen, dat het woord des Heeren, Joh. XV: 27, ook in de Gem. te dezer plaatse meer waar is geworden.

En in zooverre dit de vrucht van meer verborgen omgang met haren Heiland mag zijn, mogen we geloven, dat de Heer op weg is zich groot te maken in haar midden, door de toebrenging van velen tot de Gem. die zalig wordt.

Sedert eenige weken worden door ons Zondagsavonds geregeld volkssamenkomsten gehouden, voorafgegaan door een biduur Zondagsmorgens ten 7 ure.

Bij afwezigheid van onzen Voorganger, kwam ook diens Echtgenoote een paar malen (op de samenkomsten Donderdagavond, ter vervanging der Ev. pr.) in ons midden, om van de liefde van Christus te getuigen.

Het rechtzinnig? leerbegrip van het grootste deel

der bevolking van Heeg, heeft de Prediking onzer Voorgangeren als Kettersch gebrandmerkt, dat allen onder dien invloed staande, haar zorgvuldig vermijden en anderen daarvoor waarschuwen.

En hoewel dit oorzaak is dat de Prediking onzer vroegere Voorgangeren, zoowel die van br. de Hart als van br. Horn, behalve door de Gemeente, op eene enkele uitzondering na, door niemand wordt begeerd, toch mogen we ons verblijden, dat bovengenoemde samenkomsten telkens door een talrijk publiek worden bezocht, terwijl het tevens den broederen, alsook br. de Hart gegeven werd, een heerlijk getuigenis af te leggen van de liefde van Christus, en met ernst en liefde aan te dringen op de noodzakelijkheid der overgave aan Christus.

De menigte verliet dan ook telkens de samenkomsten, blijken gevende een goeden indruk ontvangen te hebben, waaronder zelfs eenigen ontroerd, eene meerdere behoefte naar redding hunner zielen openbarende, terwijl twee jongelingen en een meer bejaard man zich mogen verblijden in de reddende liefde van Hem, Wien zij ook nu hun Heiland mogen noemen.

Wel is het duidelijk, dat de Booze met woedende blikken van dit een en ander kennis neemt, en geen middelen onbeproefd laat dezen afvallig te maken.

Doch hoe heerlijk is het voor hen en ook voor ons, bij de aanschouwing van de pogingen des sterk gewapenden, ons op den sterkere te mogen verlaten, en rustig te kunnen zingen:

Nu Gij regeert is alles wel;
Want Satan, zonde, dood en hel
Zijn Uw verwonnelingen.

Brs. en zrs.! laat ons voortdurend de zwakken en ook elkander gedenken voor den troon der genade, en zoo eendrachtig geschaard zijn onder de banier van den Koning van het Godsrijk; dat des boozen zoeken afbreuk te doen, en door den drang der liefde van Christus voortdurend nieuwe onderdanen trachten te winnen voor Hem, Wiens rijk eens volkomen en eeuwig elke aan God vijandige macht zal teniet doen.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 3 uur *Prediking* (bij H. Knipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur en Vrijdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, onderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

GEDACHTEN.

Daar de *behoeften* der menschen *verschillend* zijn, komen er gedurig elkander tegenstrijdige gebeden tot Gods troon; gelukkig dat de Alwijze weet welke gebeden Hij *voorwerpelijk* en welke gebeden Hij *onderwerpelijk* moet verhooren, d. w. z. wie der bidders Hij het gevraagde op *zichtbare* wijze kan geven en wie in het *gemoed*, zonder het gevraagde te ontvangen, den zegen van het gebed moet ondervinden.

Hoewel dit bestaat, heeft toch ieder kind het genadevoorrecht, om met alle zijne nooden en wenschen tot Hem te mogen gaan, al weet hij, dat op hetzelfde oogenblik geheel andere gebeden tot God opstijgen, mits hij het maar in die zielestemming doet, welke zich uit in de woorden van den Heiland: „Uw wil geschiede."

Zoo kan dan het *onderwerpelijk* zielgenot, zijnde de vrucht van het afhankelijk bidden, voor den bidder de waarde van het voorwerpelijk verkrijgen worden, omdat hij niet kan denken, dat Zijn Vader hem iets zou kunnen onthouden, zonder hem ook daarin te zegenen.

S. J. D. H.

VARIA.

„WAAROM ZEGT GIJ NIET: AMEN?"

Voor eenige jaren, toen C. H. Finney in Edinburg predikte, trachtten vele menschen niet alleen zijn raad in te winnen, maar ook verzochten ze hem om voor en met hen te bidden. Op zekeren dag kwam er een man bij hem, die zich zeer ongerust over zijn zielstoestand maakte. De Heer Finney was eenvoudig en oprecht tegen hem en toonde hem klaar en duidelijk den weg des levens en zijn eenige hoop op zaligheid. De man verzekerde, dat hij bereid was alles, zonder uitzondering, voor Jezus te willen geven; alles voor Jezus!

„Laten wij dan nederknielen," antwoordde Finney, „en laten wij het den Heere zeggen." Daarna bad de Heer Finney: „O, Heere! deze man verklaart, dat hij bereid is, u als zijnen Heiland aan te nemen en zich geheel aan u over te geven." De man antwoordde: „Amen!" De Heer Finney vervolgde: „O, Heere! deze man belooft, dat hij bereid is, zijne vrouw, zijn gezin en alles wat hem behoort, aan u over te geven."

Weder een hartelijk „Amen!" van den man. Hij ging voort: „O, Heere! hij verklaart ook bereid te zijn, zijn beroep, wat het dan ook zijn moge, uit te oefenen tot eer van uwen naam." Nu was de man stil — er kwam geen antwoord. Verbaasd over dit zwijgen vroeg de Heer Finney: „Waarom zegt ge hierop niet „Amen"?"

„Omdat de Heere mijn beroep niet zal aannemen, het kan niet welgevallig zijn in Zijne oogen," was het antwoord van den man, „want ik ben kroeghouder."

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding.

Van br. R. M. te G. *f* 2,50.

N. v. BEEK.

CORRESPONDENTIE.

Wij zijn onzen vrienden; die ons zoo trouw in het verzamelen van nieuwe abonné's hebben geholpen, zeer dankbaar. Sommigen hebben zich zeer beijverd. Het tot heden opgegeven getal abonné's blijft echter nog ver beneden onze raming. Wij wekken onze vrienden dus nog tot volharding op, en hen, vanwie we nog niets vernamen, verzoeken we zeer vriendelijk ons zoo spoedig mogelijk, flinke lijsten met adressen toe te zenden! Afwachtend dus.

Aan onze abonné's.

Wien in den regel geene kwitantie door een onzer correspondenten werd aangeboden, verzoeken wij ons de abonnementsgelden voor de nu eindigenden jaargang te willen opzenden.

Uw dw. dr.:

Stadskanaal (W.) N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 193. DONDERDAG 1 Januari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

NAAR HUIS.

Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomende. Hebr. XIII: 14

'k Verlang naar huis; ik voel een trek naar boven,
Naar beter, zaalger kust;
De wereld wil mij alles gaarn beloven,
Behalve ware rust.
Met duizend wenschen ben ik aangevangen,
Ik keer terug slechts met een zielsverlangen,
Mijn hart verlangt te midden van mijn smart,
Naar 't Vaderhart.

'k Verlang naar huis, 'k ben moede van het klagen,
Van 't zorgen hier beneên;
'k Verlang naar huis; geluk die nog verdragen
Al 's werelds tegenheên.
Wijl God het wil, wil ik mijn kruis nog dragen,
Wil ridderlijk in 't worstelperk mij wagen,
En toch, er is slechts iets, dat mij behoort:
Het hemeloord.

Het hemeloord! ik zag in zaalge droomen,
Een beter vaderland;
Daar wil ik heen; mij laven aan de stroomen.
Aan gindschen kant.
De lent' verdween; de zwaluw wendt haar vleugel
Naar 't zuiden heen, ver over dal en hemel;
Haar houdt geen vogellijm, geen val, geen strik;
Naar huis wil ik.

Ik wil naar huis; in d'uchtend van mijn leven
Genoot ik spel en dans;
Genoegen kan de wereld niet meer geven;
Dat doet de wereld thans.
En meenen velen nog dit leven te genieten,
't Is louter schijn; het zal heel ras verdrieten.
Trots al 't geneucht, trots 's werelds schijnbaar zoet.
Gij, hemel, wees gegroet!

'k Verlang naar huis; het scheepje zoekt de kusten;
Het beekje loopt in 't meer;
Het kind verlangt in moeders arm te rusten;
En ik wil ook niets meer.
'k Heb menig lied in lust en leed doen hooren:
De laatste toon ging eind'lijk toch verloren;
Nu zing ik slechts deez' klanken hier beneên;
Ten hemel heen!

(*Naar Gerok.*)

Heil den Lezer!

Zoo staan we dan andermaal op de grenzen van twee tijdkringen. Het jaar 1890 met wat het ons bracht ligt weer achter ons en wij staan aan den ingang van een nieuw jaar. Wat achter ons ligt kennen wij, wat komen zal is voor ons verborgen; althans eenigszins verborgen, want wij weten, dat het dien zal welgaan — al *schijnt* soms het tegenovergestelde plaats te vinden — die God vreest en in Zijne wegen wandelt.

Dit zal ontwijfelbaar zoo komen; wij zullen behoefte blijven behouden aan en afhankelijk blijven van den zegen Gods, dien de menschen thans elkander op velerlei wijzen, van harte, of uit gewoonte of als beleefdheidsvorm, toewenschen.

Wat ons aangaat, wij wenschen al den lezers van „De Christen" van harte en met ongeveinsde liefde den zegen Gods toe, diep overtuigd als wij zijn, dat zij als wij daaraan dringend behoefte hebben. Of allen zich dat recht bewust zijn, weten we niet. Er mogen er zijn, die meenen, dat zij zich zelven kunnen helpen en zegenen, deze zullen toch vroeger of later moeten ondervinden, dat hunne kracht te kort schiet. En voor dezen tijd laat God het veelal toe, dat de mensch wat hij hier op aarde is en heeft aan zijn eigen kracht, ijver en vernuft toeschrijft en dus zichzelven verheerlijkt in plaats van God, de bron en bewerker van allen zegen, die te prijzen is tot in eeuwigheid. Eenmaal, en wie weet hoe spoedig, komt daar een einde aan. Bovendien is er een zegen, die meer is dan lichamelijk en tijdelijk genot; dat is een zegen, die door den inwendigen wensch genoten wordt, een zegen, die steeds grooter en heerlijker wordt en eeuwig voortduurt. Om dien zegen echter te smaken, *moet* men een hart hebben, dat gezind is om God ootmoedig te eeren. Waar zulk een hart gemist wordt, daar is geen plaats voor waarachtigen zegen.

Wien de tollenaarsbede: „o God, wees mij zondaar genadig!" over de lippen vloeide of vloeit, die geeft blijk, dat hij zichzelven heeft gezien bij het ware licht, zichzelven elken zegen onwaardig keurt en alleen op Gods liefde en ontferming pleit. Waarlijk, voor den zoodanige zal de Goddelijken zegen in het voor ons liggende jaar niet uitblijven, al moest het met hem voor het uitwendige ook door donkere dalen. Hij zal een zegen ontvangen, die het *hart* gelukkig maakt, en *dat is* alleen zegen, hij zal Christus en met Hem de bewustheid van de vergeving zijner zonde, en het eeuwige leven, waaraan eene hemelsche erfenis verbonden is, ontvangen. Of waar men dien zegen reeds ontvangen heeft, daar zal men door een ootmoedig en dankbaar eeren van God er meer in bevestigd worden, er immer meer heerlijkheid in zien, er meer voor leven en er steeds gelukkiger in zijn.

Wie zich voorts door den Heer geheel laat leiden, naar Zijn waarheid vraagt, zal ook in dit jaar kunnen juichen: „De Heer is mijn Herder, mij zal niets ontbreken."

Ook de redactie van dit blad gevoelt met het oog op hare gewichtige taak, die in dit jaar weer uitgebreider wordt, zeer veel behoefte aan dien zegen en aan de leiding des H. Geestes, weshalve wij ons ook weer opnieuw in de hulpvaardigheid en voorbede der kinderen Gods aanbevelen. O, broeders, vergeet ons niet! De een moge wat meer het belangrijke van den arbeid door middel van ons blad inzien dan de ander, toch weten we, dat er nog velen zijn, die met ons begrijpen, dat „De Christen" niet alleen een middel is, waardoor onze Gemeenten gemakkelijk met elkanders werkzaamheden en toestanden bekend worden, en waardoor de Gemeenten als het ware met elkander kunnen spreken, maar ook dat men door de verspreiding van het blad een prediker onder de menschen zendt van de waarheid, zooals God ons die heeft laten zien, en zooals die ook in en van onze Gem. uit gepredikt wordt. Nu, wij achten, dat zij, die zoo denken en daarom hunne krachten mede aan dien arbeid wijden, zich de zaak goed voorstellen. — En wij roepen hun toe: Gaat moedig voort in 's Heeren naam, uw arbeid zal niet ijdel wezen, in den Heer verricht. Allen, die ons behulpzaam kunnen zijn met copy, roepen wij toe: broeders, laat ons ernstig, biddende daarin bezig zijn, wetende dat het geschrevene woord menigmaal nog verder en dieper gaat dan het gesprokene. En onderging „De Christen" al eene kleine verandering, doordat het een weekblad werd en er ook eenige belangrijke en wetenswaardige dingen aangaande de geschiedenis dezer wereld en gewichtige gebeurtenissen, waarin het Godsbestuur voor den christen uitblinkt in staan, wat overigens aard en doel betreft, blijft „De Christen", wat hij altijd geweest is: een prediker der Bijbelsche waarheid en naar wij hopen een verkondiger van goede boodschap betreffende den arbeid der Gemeenten, der Unie en van het veld der christelijke zending.

Zoo treden we dan den nieuwen tijdkring in, geliefde lezer, in de geloovige verwachting, dat God met ons zal zijn door onzen Emmanuël; terwijl we u nogmaals toeroepen:

„DAT 's HEEREN ZEGEN OP U DAAL!"

DE REDACTIE.

Van het Arbeidsveld.

Br. Kuiper schrijft mij:

Zoo wil ik dan als mijne Voorgangers, trachten een kort verslag te geven van mijne Uniecent-reizen, waarnaar wellicht menigeen belangstellend uitziet.

Laat ik echter direct zeggen, dat de Heere mij niet *alleen* heeft gelaten, en ik in menig opzicht ondervind, dat mijn vreezen juist goed geweest is, wijl ik daardoor in mijn angsten bij God hulp zocht, „van Wien wel het volk zijn sterkte heeft." Soms wilde ik wel met Jona naar Tarsen vluchten, maar de eenige reden dat 't niet gebeurde was, omdat er geen schip zeilreê lag. Maar ter zake: Vergezeld van de gebeden der broeders en zusters, verliet ik den laatsten Nov. mijn geliefdkoosd Sneek, om den volgenden morgen van Bozum met den trein van 8 uur naar Leeuwarden te vertrekken, waar ik een goed uur moest wachten, welke tijd ik mij ten nutte maakte, door onder de arbeiders eenige traktaten te verspreiden, en waar ik tot de treurige ontdekking kwam, dat menig werkman aan 't spoor slechts om de 8 zondagen er een vrij had. De man die mij zulks vertelde, had een moeder, die, zooals hij zich uitdrukte, tot de „dompelaars" behoorde in Groningen. Van Leeuwarden vertrok ik dan verder naar Deventer; onder weg zoo nu en dan aan mijne medereizigers een. traktaat uitdeelende. In D. bezocht ik nog iemand met wien ik vroeger had school gegaan, die, hoewel eens den Heer belijdende, weer teruggevallen was op het pad der zonde en ook nu nog de schuld niet in zich zelf zocht. 's Avonds waren wij met eenige broeders aangenaam bijeen en den volgenden morgen vertrok ik naar Zutphen, waar mijn werk eigenlijk een aanvang zou hebben.

Ik bezocht daar verscheidene menschen, o.a. op de „Mast" een tweetal, door br. Kremer vroeger bezocht, bij wien ik nog wel geestelijk leven ontdekte, maar met veel twijfel bezwaard. Ik heb getracht hen weder op de Rots te trekken, n.l. de zekerheid bij hen te doen herleven, dat Jezus waarlijk hun Zaligmaker was en zij in dat geloof alleen zeker en gelukkig konden zijn. Ook trachtten wij een bijeenkomst te houden daar ter plaatse, maar daar 't juist op St. Nicolaasavond viel, was de opkomst uiterst gering. Overigens heb ik nog al veel godsdiensten in Zutphen aangetroffen, ofschoon onder anderen ook dezulken, die in 't geheel van geen godsdienst willen weten en zelfs zeer boos werden, hetgeen ik tot mijn verwondering nog al heel kalm verdroeg. Toch mocht ik ook menig traktaatje uitdeelen en hier en daar werd een eenvoudig woord over de liefde Gods welwillend aangehoord.

Van Zutphen zou ik Maandagmorgen naar Hengeloo vertrekken, maar de mensch overdenkt zijnen weg, doch de Heere bestiert zijne gangen. Het plotseling sterven van eene oude moeder, die bij hare dochter te huis lag, welke tot de Gemeente behoorde, veroorzaakte, dat ik er wel niet voor weg kon om op de begrafenis de plaats van br. K. te vervullen, welke afwezig was, zoodat ik eerst des avonds naar Hengeloo kon vertrekken, waar ik door de brs. en zrs. zeer hartelijk werd ontvangen.

Den volgenden dag werd ik op nieuw ernstig bij de broosheid des levens bepaald op de begrafenis van eenen jongen broeder, die zeer onverwacht, maar toch met de blijde verwachting des eeuwigen levens was heengegaan, eene bedroefde weduwe en treurende ouders achterlatende. Het ontbrak dus niet aan ernstig onderricht door den Heer in mijn werk.

En nu ben ik dan reeds hier eenigen tijd werkzaam, en hoewel ik vele onverschilligen ontmoet, wat zeer ontmoedigend werkt, toch ontbreekt het ook tot hiertoe niet aan verkwikking op mijn weg, waar ik dikwijls belangstellend word aangehoord.

Zou ik alles mededeelen, mijn verslag zou vervelend worden niet alleen, maar ook te veel plaats innemen. Een paar staaltjes slechts. Ik kom bij een man in huis en bijd hem een traktaat aan met de vraag of hij lust tot lezen heeft.

Hij. „Ja wel, maar niet in 'tgeen gij daar hebt."

Ik. „En wat leest u dan liever, als ik vragen mag, want als u soms iets beters hebt dan wil ik dat ook gaarne hebben; als 't mijne beter mocht zijn, dan moet ge dat overnemen."

Hij. „Dat zal ik u laten zien" (en meteen toont hij mij eenige socialistische bladen.)

Ik. „O, ik merk, u is een sociaal-democraat."

Hij. „Ja."

Ik. „En wat voordeel brengt u dat aan?"

Hij vertelt hierop, hoe de armen verdrukt worden en de toestanden zoo verkeerd zijn, beschuldigt God van onrechtvaardigheid en wijst op de verkeerde regeering.

Ik. „O ik merk, u hebt een ontevreden leven hier op aarde. En wat hebt u na den dood?"

Hij. „Dat weet ik niet. Wij weten niet eens of daar nog een leven zal zijn, het is volstrekt niet zeker."

Ik. „Nu, ik moet u eerlijk zeggen vriend, ik wil niet met u ruilen. Door Gods genade weet ik, allles verbeurd te hebben door de zonde, zoodat alles wat ik nog ontvang, en dat is tot hiertoe een betrekkelijke overvloed, hoewel ik even als gij een werkman ben, (ik geniet eene goede gezondheid en heb aan niets gebrek) eene genadegift Gods, voor mij op Golgotha verworven. Ook geeft de Heere mij een tevreden hart en bovendien weet ik dat voor mij volgens het woord des Heeren een plaats bereid wordt in 't Vaderhuis, ook al weer uit genade.

Daarbij verwacht ik niets meer van deze wereld, die zooals u terecht zegt, vol ongerechtigheid is, maar naar Gods belofte verwachten wij een nieuwe aarde waarin gerechtigheid woont. Ziet gij, dit alles bezit ik in mijnen Heiland. Wat dunkt u, is dit niet beter dan het uwe?"

Hij. „Ik wil er eens over nadenken Hebt u iets voor mij te lezen, ik wil dat wel hebben en komt u soms eens weer mijn deur voorbij, dan kom er nog eens in."

Ik. „Het is goed dat ge wilt nadenken en geen toren bouwt voor ge de kosten hebt overrekend, maar wacht vooral niet tot de dood u komt verrassen, want dan is het te laat; voor eeuwig te laat." Waarlijk, ik ondervind, dat de socialen, hoeveel onze gevoelens ook mogen verschillen, nog niet de slechtste menschen zijn om mee te spreken. Zij komen zoo als ze zijn.

Op een anderen keer bezocht ik een katholiek, die zoo vriendelijk was mij 10 ct. te geven voor de Unie-cent-kas, hoewel hij echter van mijne boodschap niet veel wilde weten. Toch vormde hij een groot contrast met een Voorganger der Roomsche kerk, dien ik hier aantrof en die mij trachte onder 't oog te brengen, dat ik bij de leden zijner kerk niet noodig had.

Toen ik hem zeide, dat ik voor de deur al heel moeilijk kon zien of er een katholiek woonde of niet, dat ik last had aan alle creaturen het Evangelie te brengen en ook vele Roomschen had aangetroffen, die den waren vrede hunner ziel nog misten, werd de man wel een weinig boos, schold op Luther en Calvijn, beschuldigde mij van lastering tegen de Heilige kerk en dreigde mij met eene advertentie, als waarschuwing tegen mijn persoon te zullen plaatsen, wanneer ik op deze wijze volhardde.

Ik antwoordde, dat ik noch door Luther noch door Calvijn gezonden was, maar door een veel edeler persoon n.l. den Heere zelf, en wat zijn adverteeren betrof, hij maar moest doen, zooals hem goed dacht.

Hij echter beweerde geen ander gezag te erkennen, dan van de kerk, die reeds 19 eeuwen bestaan had, waartegen ik inbracht, dat mijn God reeds voor zes duizend jaren hemel en aarde schiep.

Van de advertentie heb ik nog niets vernomen.

Eene vrouw, die stijf en strak beweerde van der jeugd afaan braaf geleefd te hebben, wilde ik verlaten, met de woorden, dat voor haar geen Zaligmaker was gekomen en zij dus ook nog geen deel aan Jezus had, waarop zij mij antwoordde, dat zij dan toch vroeger wel goed geleerd had, dat er drie stukken noodig waren te weten, ten 1e hoe groot mijne zonden en ellenden zijn, enz.

't Eerste kende „'t goede" mensch nog niet en ik vermaande haar, haar eigen hart toch naarstig te onderzoeken, en te bedenken, dat de Heiland niet gekomen was, om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekeering, hetwelk zij mij beloofde.

Eene andere vrouw, van wien ik hoorde, dat zij *één* harer kinderen naar 't kerkhof had gebracht, terwijl een ander, een jongeling, ernstig ziek lag, wilde ik een bezoek brengen, denkende een verbrijzeld hart te vinden en wellicht nog een goed woord met den zieke te kunnen spreken, doch denkt u mijn ontsteltenis, toen ik ten antwoord ontving, dat zij voor zich daarvan niets wilde weten en zij mij volstrekt niet wilde toestaan, dat ik met haar zoon over de dingen der Eeuwigheid zou spreken, om hem onrustig te maken.

Toen ik antwoordde, dat zulks toch wel goed kon zijn, wanneer de jongeling nog geen vrede had voor zijn hart, en de dood toch ook hem gelijk haar ander kind kon wegnemen, werd de vrouw zoo boos, dat ze mij de deur wees, en dat met zeer harde woorden. Op de vraag of mijne boodschap haar aanleiding tot toorn had kunnen geven, daar ik haar toch van Gods liefde kwam spreken, werd ze nog woedender, zoodat ik maar best achtte heen te gaan. De Heer vergeve haar hare boosheid, want ik geloof, zij wist niet wat zij deed.

Doch ik zou niet getrouw zijn, indien ik slechts de zwarte zijde zou toonen.

Ook hier en daar werd ik vriendelijk ontvangen en had gelegenheid, voor een aandachtig oor van 's Heeren liefde te vertellen.

Door den Burgemeester van Lonneker, alsmede door de schoolmeester van Driene, werd ons welwillend de school afgestaan, om daar een avond het Evangelie te verkondigen. Hoewel de opkomst niet groot was, wat misschien aan het uur van samenkomst, Woensdag voor 't Kerstfeest, te wijten was, toch gelooven wij, dat dit niet ongezegend is geweest.

Ook in Woolde mochten wij den 2en Kerstdag een dergelijke volkssamenkomst hebben, die tamelijk goed bezocht was.

VAN WIJD EN ZIJD.

Engeland.

Uit Londen wordt het treurige bericht gemeld, dat daar een kind van een Amsterdamschen werkman, die daar als kleermaker werk zocht, is omgekomen van koude en honger. De geneesheer Jackson verklaarde, dat dit een van de treurigste gevallen was, die ooit was voorgekomen, want geruimen tijd hadden die menschen *letterlijk* aan alles gebrek geleden, geen meubelstuk, geen bed, geen kachel was in de woning aanwezig, waar de ouders met hunne zes kinderen huishielden.

Dulk, zoo heet de man, heeft in 12 maanden niets verdiend, hoewel hij in Amsterdam bij een geachte firma voldoende werk had, bij wien hij als een goed werkman bekend stond. Eergevoel scheen hun meer waard, dan het vreeselijkste lijden, want zij hadden weer bij de oude firma te A. terug kunnen komen, wat zij echter niet verkozen. Er werd in een oogenblik 15 p. st. of *f* 180 bijeen gebracht om voorloopig in het noodigste te voorzien.

— Generaal Booth, heeft met den heer Frank Smith, de leider van Booth's nieuwe plan, geschil gekregen, zoodat de laatste zich van onder de vanen van het Leger heeft terug getrokken.

— Van af 24 Dec. is de handel in levend vee weer op Engeland geopend. In

Schotland

is een groote werkstaking uitgebroken, die nog steeds voortduurt en waar 5 à 6000 spoorbeambten aan deelnemen. Daaronder lijden er velen. Sommige fabrieken staan reeds stil, door gebrek aan kolen. Ook de handel wordt zeer benadeeld en het reizen gaat er zeer gebrekkig en is zelfs hoogst gevaarlijk, daar gedurig pogingen worden aangewend om de nog loopende treinen te laten derailleeren. Noch de maat-

schappij, noch de stakers willen iets toegeven, zoodat de verzoenings-commissie tot hiertoe niets heeft kunnen uitrichten.

Ierland.

Bij de vele ellende, die in dit land, ook nu met de barre winterkoude wordt geleden, komt nog de strijd tusschen de Parnellisten en anti-Parnellisten, die in werkelijken zin op leven en dood wordt uitgestreden. Parnell, de gevierde volksleider, heeft reeds vele nederlagen bij de verkiezingen geleden, trots zijne grootspraak in publieke redevoeringen als anderszins. Het staat te bezien of hij wel de leider zal kunnen blijven, de tijd moet dit leeren. Hij gaat naar Parijs, om daar voorloopig uit te rusten en genezing voor zijn oogen te zoeken, waarin een zijner vijanden ongebluschte kalk wierp, en met zijn voormaligen vriend, O. Brien, die niet in Engeland durft te komen, om niet door de politie gevat te worden — te beraadslagen.

Parnell moet werkelijk nu reeds zwaar boeten voor zijn zonde van overspel. Moge hij een spiegel voor velen zijn.

Frankrijk.

In Parijs is, naar gewoonte, in Hippordôme een colossale kerstboom geplaatst, waar zich circa 8 à 10 duizend personen om vereenigden uit Elsas-Lotharingen. Twee duizend ouders en kinderen moesten 's middags te twee uur worden afgewezen, omdat de zaal reeds overvol was. Dit is zeker de grootste vergadering om een verlichten Kerstboom, der geheele wereld. *f* 30.000 was door de Parijzenaars samengebracht voor het feest en de geschenken.

Niemand meene echter, dat dit een uiting van vroomheid zij, maar de heele zaak heeft een politieke beteekenis, tegen Duitschland, daar de genoemde provincies in den bekenden oorlog van 1870 aan Frankrijk zijn afhandig gemaakt en bij het Duitsche keizerrijk gevoegd.

— De Presidents-vrouw, Mevrouw Carnot heeft de gouden roos, die de Paus op 't Kerstfeest uitgeeft, ditmaal ontvangen, doch op verzoek van haar gemaal zonder de gewone ceremoniën daaraan verbonden.

— De geneeswijze van dr. Koch wordt in Parijs met vrucht toegepast in het St. Louis hospitaal.

Duitschland.

Dr. Koch krijgt 1 millioen mark en zijn twee helpers elk een half millioen van den staat, onder verplichting om toezicht te houden op de te maken *lymphe*, waarmede naar men zegt nu reeds raar wordt omgesprongen door sommige speculanten, ongeveer als met het vocht voor de hooggeroemde vaccine.

(De heer Wisselingh, apotheker te Steenwijk, maakt aan onze landgenooten per advertentie bekend, dat bij de SPUTUM (slijmafscheiding) naar Kochs wijze onderzoekt of daarop ook Baccillen tuberculosis aanwezig zijn.)

Amerika.

zal in 1893 een groote wereldtentoonstelling houden te Chicago, zoodat onze lezers, die mededingers wenschen te worden, zich nu reeds kunnen voorbereiden.

— In het Noorden en Oosten der Vereenigde Staten heeft het zoo gesneeuwd, dat in zes uur tijd geen trein meer kon loopen en geen rijtuig de straat passeeren. In één nacht lag de sneeuw geregeld een voet dik en dat bij een koude van 16 graden.

Wanneer wij van dien storm ook nog ons deel krijgen, dan zal de reeds bange winter nog banger worden. In

China,

dat zich zelf het hemelsche rijk noemt, gaat het in vele opzichten helsch toe. Zoo wordt uit San Fransisco gemeld, dat op een dorp de inwoners 14 ambtenaren der zoutbelasting levend hebben verbrand, die zij voor zeerovers hielden. Deze waren bezig zich van een lading gesmokkeld zout meester te maken.

De Gouverneur liet daarna den aanvoerder van deze eigenwillige dorpsrechters zonder vorm van proces terstond onthoofden en vier medeplichtigen ophangen, terwijl anderen 100 stokslagen kregen, zelfs de Burgervader 25, omdat hij deze zaak niet spoedig genoeg had vervolgd.

— De Stoomboot *Shangai* is in volle zee verbrand bij Wahd. Men vermoedt dat er 200 Chineezen bij zijn omgekomen.

Nederland.

In onze Tweede Kamer hebben eenige afgevaardigden, bij de voorloopige behandeling der legerwet, ten sterkste aangedrongen op verbetering van het kazerneleven voor onze soldaten; dit zeker niet ten onrechte. Doch de Minister van oorlog meende dat het nog niet zoo slecht stond en ook de *N. Rotterdammer Courant* beweert, dat er veel overdrijving is bij de klagers. Immers vloeken behoort nu eenmaal bij het soldaten leven? al is het ook, dat de krijgswet zulks ten strengste verbiedt. Wij gelooven, dat ons leger vrij wat degelijker zou zijn, als er niet werd gevloekt door officieren en minderen en geen sterke drank werd gebruikt, dan zou de andere ellende en ongezelligheid daaruit voortkomend, meer op den achtergrond treden, en de soldaat zou in ons land ook meer in de achting der burgerij rijzen.

— Men klaagt hier van alle zijden, steen en been en dat niet zonder reden, dat bijna alle personentreinen te laat aankomen. Dit moet een gevolg zijn van de nieuwe Wet, 14 Oct. j.l. in werking getreden. Verleden Zondagavond was de waterkraan te Zutphen bevroren, die de arbeiders vergeten hadden ontdooid te houden, wat weer eenige vertraging ten gevolge had, voor de reeds te laat zijnde trein.

UIT DE GEMEENTEN.

GRONINGEN. EERE ZIJ GOD! 't Betaamt ons, en wij doen zulks met een dankbaar harte, met deze betuiging onze mededeeling aan te vangen van het vele goede, dat de Heere God in de laatste dagen en inzonderheid op het heerlijk kerstfeest ons heeft willen schenken.

Eensdeels bracht deze strenge winter de Gemeente en vele harer leden teleurstelling. Men moet weten, dat tot de Gemeente hier ruim 30 schippers behooren, waaronder velen die haar een warm hart toedragen. Op die ruim 30 schepen zijn zeker ongeveer een honderd gemeenteleden. Nu krijgen wij deze watergeuzen in den zomer maar eens enkel te zien. Zij komen dan meestal om te zeggen „wij gaan." Doch de winter is er om dat alles goed te maken. (Zelfs onze penningmeester houdt daar rekening mee).

Als dan „de vloot" oplegt, geeft dat in de Gemeente een eigenaardige levendigheid. Alle bidstonden en bijeenkomsten zijn dan druk bezocht. De schippers zoeken hun schade in te halen, en buitendien, schippers hebben de slechte gewoonte niet van thuis blijven als de Gemeente vergaderd. Ook hebben zij dan tijd de broeders en zusters op te zoeken en mede te deelen wat zij in den verloopen zomer van den Heer mochten ondervinden.

Welk een teleurstelling dus voor hen en ons, dat op eenmaal de strenge "fries-man" verscheen en hun vaartuig in het ijs vastmuurde. Moge het hen nu maar gaan als de Christenen van Judea, die, toen zij verstrooid werden, door geheel Samaria gingen, verkondigende het Evangelie van het Koninkrijk Gods.

Buitendien wordt de prediking goed bezocht en met belangstelling gevolgd. Ook op de bidstond was reeds een paar maal ons klein lokaal stopvol.

En wat vrucht aangaat, daarover behoeven wij ons nimmer bezorgd te maken, want *die is er*, zoo er maar goed zaad gezaaid en in 's Heeren naam gearbeid wordt. Toch weten wij, dat onze getrouwe God ons juist zooveel van de vrucht doet *zien*, als voor ons nuttig en noodig is. Recht verkwikkend was het daarom, dat wij op de voorlaatste bidstond 3 den naam des Heeren mochten hooren belijden en op het kerstfeest 1. Nog andere ervaringen zijn er die bemoedigen, maar niet allen voor mededeeling vatbaar zijn.

Met verootmoediging en dank mochten wij ons om de kribbe scharen. Drie malen werd het rijke kerst-Evangelie onder ons gepredikt.

Aan den 2den kerstdag mochten wij onze 7 Zondagsscholen met hare 230 leerlingen rondom een prachtigen kerstboom vergaderen. Onze Zondagsschoolvereeniging, uitgaande van onze Stads-Evangelisatie „De Goede Herder", had dit feest georganiseerd. Hare ijverigen vice-secretaris, br. M. Boetes, had met veel toewijding bij de burgerij onzer stad pl. m. *f* 70.— verzameld, waardoor aan de kinderen melk, koek, krentebrood en ook nog een klein prijsje kon worden uitgereikt. Aan vaardige handen en gewillige harten voor dit omvangrijk werk ontbrak het onder onze brs. en zrs. niet.

Tot opluistering van dit feest droeg niet weinig bij de keurige uitvoering van eenige kerstliederen op vierstemmen gezongen door ons zangkoor, onder leiding van br. v. d. Baaren.

O, dat leven der liefde, welk een gelukkig leven is dat toch — als de een nog meer dan de ander zich beijvert om zijn gaven en krachten den Heer en elkander dienstbaar te stellen.

Na het kinderfeest werd alles besloten met een Liefdemaal. Om drie lange tafels schaarden zich pl. m. 150 gasten. O, hoe goed was het daar! Menig hart opende zich — menige mond verkondigde 's Heeren lof. 't Scheiden viel zwaar.

Wat zullen wij den Heere vergelden voor al Zijne weldaden aan ons bewezen!

STADSKANAAL. Het kerstfeest bracht aan ouden en jongen, ouders en kinderen onder ons vreugde en genoegen.

's Morgens van den eersten dag werd er als gewoonlijk gepredikt voor eene zoo talrijk opgekomen schare, dat ons kerkgebouw geheel gevuld was.

's Namiddags werd feest gevierd met de kinderen onzer zondagscholen te Boerveenschemond, Nijeveen, Drouwendermond, Buinermond en Musselkanaal, waardoor wij hopen, dat onderwijzers en leerlingen gezegend en den bloei der scholen er door bevorderd zal zijn geworden. Niet het minst opwekkend was het feest der zondagschool van br. Dethmers van de B. V. M., die voor de feestviering de ruime nette zaal van den logementhouder de Boer had gehuurd, waar de kinderen voor de eerste maal rondom een kerstboom geschaard werden. Dat was me een pret, toen de schoone boom met zijn vele lichtjes, versieringen en China'sappelen van achter het scherm aan hen vertoond werd. Voorts werden hier, evenals bij al de andere scholen, de kinderen getrakteerd op krentebrood en koek etc., terwijl ten slotte elk kind met een boekje of een plaat blijde huiswaarts kon gaan.

Op den tweeden feestdag werd door de Gemeente, nadat des morgens andermaal voor een talrijk publiek gepredikt was, een rechtgeaard „liefdemaal" gehouden, waarbij het eerste vers van Psalm 133, alsmede het laatste van Ps. 134 heerlijk in vervulling traden. In geloovige verwachting dat God, die zijn eeniggeboren Zoon gegeven heeft, ons zal zegenen, konden wij dit liefelijk Christenfeest eindigen.

KERSTFEEST.

Als alles, ging ook het lang verbeide kerstfeest weer spoedig voorbij, men merkt immers, in den tijd is geen stilstand.

De kerstboom

op Donderdagavond in Beth-El te Deventer was omringd door een blijde kinderschaar en een massa grooten, zoodat er niet eens voldoende ruimte was om al de nieuwsgierigen en belangstellenden plaats te verschaffen.

De kinderen hielden zich flink en br. Schoneveld, die aan de grootsten der Zondagschool op een apart uur les in den zang geeft, trad tweemaal met zijn zangkoor op, zoodat het publiek aangenaam werd verrast, dat door zijn ernst betuigde in alles te deelen en zich zeer tevreden betoonde.

Beladen met geschenken, brood en koek, gingen de kinderen vroolijk huiswaarts, en wij durven zeggen, dat het een zeer aangenaam feest was.

Evenzoo te ZUTPHEN, waar de kinderen van de Zondagsscholen „Silo" en de „Mast" in een daartoe gehuurd lokaal rondom de kerstboom vergaderden.

Zr. N. had door haar ijver en liefde voor de kleinen gezorgd, dat er niet bekrompen behoefde bedeeld te worden, gelijk de broeders S. S. in Deventer zich verdienstelijk hebben gemaakt. Niet alleen wat men zegt: „dat ze zich het vuur uit de slof liep, maar zelfs blâren aan haar voeten, om toch zoo veel mogelijk allen te bezoeken en de kleintjes bij elkander te houden.

Het feest is wel geslaagd — de kinderen vroolijk en daarbij een lokaal vol volk, dat in alles hartelijke belangstelling betoonde, dat het een oogenblik eens gul met de kinderen kon lachen, maar ook direkt weer tot de gepaste ernst wist te komen op verzoek van den leider.

Zondagschoolonderwijzers, ook de leider van het feest, waren zeer opgewekt en alles stemde tot kinderlijke feestvreugde.

Ook hier gingen de kleinen als 't ware overladen huiswaarts; zij wisten niet hoe ze het hadden, want er scheen hier geen einde te komen aan de geschenken.

Tot onze blijdschap hooren wij, dat de indruk van het feest, zoo te Zutphen als te Deventer, op het publiek zeer gunstig is; van sommigen vernamen wij, dat er hun ziel is verkwikt, en anderen, dat hun hart rijkelijk was gezegend. Doch voor dit alles de eere aan het Kind uit Bethlehem's kribbe.

SNEEK. Weer mochten wij vernemen, dat een knaap zich in zijn huis aan den Heiland overgaf, en dat een man, die reeds lang wist dat hij beslist met alles breken moest, door eene zware beproeving, n.l. het verlies zijner geloovige vrouw, tot geheele overgave aan den Heere was gekomen. Smartelijk is het, dat eene jonge dochter, die haar kuicën voor

Jezus boog, door de omstandigheden van dienstbaarheid en vrijerij buiten de gemeenschap der Gemeente blijft.

Ook voor onze Gemeente was tot vreugde het bezoek van de broeders Haupt en Jansen. Op Zondagavond 14 Dec. om 5 en 8 uur waren wij met hen vergaderd, en wij mochten van hunne lippen vele goede woorden hooren. Wat van deze broeders in het Gemeentenieuws van de gemeenten Groningen en Stadskanaal gezegd is, willen wij om de beperkte ruimte in ons blad niet met vele woorden herhalen, maar door instemming daarmede onze broeders dank brengen voor hunne moeite en arbeid in ons midden. Ook wij hopen, dat hunne komst tot ons tot meerdere vereeniging moge leiden.

Ook wij hebben ons op het Kerstfeest weer op nieuw mogen verlustigen in de groote liefde van den Vader in de gift Zijns Zoons. Drie malen werd het Kerst-Evangelie in „de Vredekerk" door onzen Voorganger verkondigd.

Het ijs heeft niet medegewerkt voor het gehoor, daar er hier eene groote verstrooiing daardoor is, want een ieder heeft een zucht om dan hier en dan daar heen te gaan.

Daar onze kerk te klein is voor een Kinderfeest, huurden wij de Zaal Amicitia. Op den avond van den tweeden Kerstdag waren aldaar de 160 kinderen der vier Zondagscholen met hunne ouders, knapen en Jongel.-Vereen., kleine- en groote Meisjes-Vereeniging, begunstigers en daarbij vele anderen rondom den Kerstboom. Daar was het goed, kleinen en grooten werden gewaar, dat de Heiland in Zijn komst vreugde op aarde bracht. In optocht met Vaandels, verlieten de kinderen zingende de Vredekerk naar genoemde zaal. Voor het huis van den Burgemeester bleven ze staan en zongen daar het lied: „Eens brachten de Moeders de kinderen tot Jezus" enz. ZEd. Achtb. was op de stoep gekomen en gaf onzen Voorganger de hand, als bewijs van instemming en toen gingen de kinderen na den Burgervader gegroet te hebben weer heen, zingende het: „Wien Neerlandsch bloed" enz.

Velen van onze geachte stadgenooten hadden door eene bijdrage, het ons mogelijk gemaakt, om de kinderen ruim te onthalen op melk, brood en koek en ze nuttige geschenken te geven, waarvoor wij hen zéér dankbaar zijn.

De kleine en groote meisjes-vereeniging hadden duchtig gebreid en genaaid, zoodat wij ruim 60 stuks kleedingstukken van haar ontvingen en daar waren stukken onder, die getuigden van flinke inspanning. Ook die lieben Jungfrauen, zooals de Duitschers dat zoo héél lief kunnen zeggen, brengen wij onzen hartelijken dank daarvoor.

Verder was er eene opgewektheid onder het Onderwijzerspersoneel in den arbeid en toen wij na afloop van het feest moede en mat ter neer zaten, waren wij zoo gestemd om God de eere van alles toe te brengen dat wij gemeenschappelijk zongen: Ps. 72 : 11. Zijn naam moet eeuwig eer ontvangen en tot onze opwekking in den arbeid onder de kinderen. Gez. 20 : 9. Komt trêen wij dan gemoedigd voort.

Daarna ging de oudste der onderwijzers voor in dankgebed en de Heere werd geprezen voor het Kerstfeest van 1890.

HAULERWIJK. Wordt de kleine Gem. te dezer plaatse ook al niet verschoont van de moeilijkheden des levens, nochtans kan zij, Gode zij dank, ook nog van het tegenovergestelde getuigen.

Zoo waren dan ook de dagen van 14 en 16 Dec. j.l. voor haar weder dagen van blijdschap en vertroosting.

Op eerstgenoemden datum, 14 Dec. herdacht zij, met dank aan God, den geboortedag van haar geliefden Voorganger, die haar als zoodanig reeds vele jaren had gediend, naar de krachten en gaven hem van God gegeven.

„Vader is jarig," zoo merkte een der broeders o.a. op, „en, nu past het ons, zijne kinderen, om blij te zijn en als uit één mond God te loven." En daarmee sprak hij uit het hart van al de anderen:

Dat de Heer nog vele jaren
Hem in onzen kring moog sparen
Roemend 's Heeren grooten naam.
Dat is onze wensch en bede
Daarin stemden allen mede
Amen! riep men, al tezaâm.

Was die dag een dag van ware vreugde, niet minder was zulks ook de dag van 16 Dec. Was er dan weder iemand jarig? Ja! En wel de chr. Jongel.-Vereen. „De Heer is onze Banier."

Die Vereen. voelde behoefte om op dien dag God voor al Zijne weldaden, ook aan haar in dat afgeloopen jaar betoond, te loven en te prijzen. Tot dat einde had zij onderscheidene Vereenigingen uitgenoodigd om door 't zenden van afgevaardigden met haar vereenigd den Heer groot te maken.

Nauwelijks waren dan ook de feestgenooten — ongeveer 50 in getal — binnen, of het: „Loof! loof den Heer mijn ziel, met alle krachten" enz., weergalmde in de eenvoudige feestzaal.

De heer v. Zwichem uit L., sprak tot inleiding van dit feest een gepast en hartelijk woord naar aanleiding van Matth. 19 : 16—22.

De verslagen van den Secretaris en Penningmeester, die daarop volgden, waren kort, doch zeer naïef. 't Getal leden was klein, maar zij vreezen allen den Heer; en dat geeft hun moed. — Denkende aan David etc. — En de kas; . . . . Nu, waarom zouden wij 't ook verzwijgen? Haar inhoud was . . . luttel . . . „Maar", zoo zeide de Penningmeester, „dat behoort maar tot het vergankelijke."

Ook de *afgevaardigden*: t.g.w. van Groningen, Leeuwarden, Stadskanaal, Foxhol en 't Zand, benevens vele gasten deden het hunne, om zooveel mogelijk de feestvreugde te helpen verhoogen.

Er heerschte een algemeene opgewekte, Godverheerlijkende stemming.

Men werd haast niet uitgepraat en uitgezongen. Niemand dacht er aan om te eindigen, totdat eindelijk de Voorzitter, per ongeluk of geluk, eens op zijn horloge ziende, vol verbazing uitriep: „'t Is bij vier uur! Vrienden wij moeten eindigen."

Wij durven met het oog op de geringe ruimte van ons blad u niet meer van dit heugelijke feest mededeelen, maar wij hopen, dat ook de lezers van „de Christen" door dit weinige met ons de overtuiging zullen hebben bekomen, dat ook ons klein kuddeke nog steeds onder de hoede van den eenigen Goeden Herder staat en zich niet te vergeefs op Hem verlaat.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 3 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur en Vrijdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, onderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

CORRESPONDENTIE.

Abonné's die wekelijks de marktberichten van de stad Groningen wenschen te ontvangen, willen wij die gratis bij ons blad doen toekomen, als zij zoo goed willen zijn ons hun adres op te geven.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding:

Van J. W. de B. te H. op A. *f* 1.50.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. W. B. te H. *f* 5.20, van L. W. te Luik *f* 1.70. N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** Heden verblijdde de Heere ons grootelijks door de geboorte van een welgeschapen ZOON.

GRONINGEN, 19 Dec. '90.

C. BOETES.
F. BOETES—RAPPEE.

Nieuwjaarwensch.

Aan mijn oude Gemeente Hengeloo:
2. Thess. 3 : 16.
Aan de Gemeenten der Unie:
1. Cor. 15 : 58.
Aan de Gemeenten, welke nog niet tot de Unie toetraden:
1 Cor. 16 : 13 en 16.
Aan de Voorgangers der Gemeenten:
2 Tim. 4 : 2. en Daniël 12 : 3.
Aan de verstrooide Broeders en Zusters, die weinig van de Gemeenten kunnen genieten:
2 Tim. 3 : 14—17.
Aan de Broeders in het Buitenland:
Ps. 134 : 3.
Uw liefh. Br. in Christus:
J. DE HART.

SNEEK, 1 Jan. 1891.

HARTELIJKE GELUKWENSCH

bij het intreden van dezen nieuwen tijdkring aan alle broeders en zusters.

Hebr. 13 : 20, 21.

N. v. BEEK EN ECHTGENOOTE.

STADSKANAAL.

Vrede zij den broederen, en liefde met geloof, van God den Vader, en den Heere Jezus Christus, door den Heiligen Geest.

Nieuwjaarsbede van

J. HORN en
ECHTGENOOTE.

GRONINGEN, 1 Januari 1891.

*** **Hartelijke gelukwensch** voor het nieuw ingetreden jaar aan allen, die even dierbaar geloof met ons verkregen hebben in Christus; genade, vrede en blijdschap worde hun vermenigvuldigd.

G. DE VRIES en
ECHTGENOOTE.

HAULERWIJK.

Alle Broeders en Zusters in Christus

hartelijk gefeliciteerd bij de intrede van het Nieuwe jaar, door

B. ROELES EN ECHTGENOOTE.

DEVENTER, 1 Jan. '91.

De Gemeente te 't Zandt bericht aan belanghebbenden, dat haar adres is:

H. v. DAM, ouderling.

9e JAARFEEST

DER

Christelijke Jongedochters-Vereeniging

„LYDIA"

te GRONINGEN,

D. V. op Woensdag 7 Januari,

des avonds ten 7 uur,

in de BAPTISTENKERK.

Afgevaardigden van Zustervereenigingen worden vriendelijk tot bijwoning uitgenoodigd.

S. v. p. bericht aan

S. HOLTROP, secretaresse,
Duikerstraat, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 194. DONDERDAG 8 Januari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post . . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

OP DEN WINTER.

Het zwerk blijft somber nederhangen,
Een doodsche stilte heerscht alom;
De schepping treurt; zij heeft geen zangen,
En de orgeltoon van 't woud is stom;
Maar huivren ook van kou de leden,
Hier rijzen liedren en gebeden,
Hier loven we U, o God, tezaam!
De dag zwijm' weg in neevlig donker,
Nog lezen we in het stargeflonker
De lettren van uw Vadernaam!

Groot blijft Ge in al uw werken, Heere!
Heeft niet de winter ook zijn pracht?
U zij de lof, de sterkte, en eere,
U, en de grootheid uwer macht,
Wiens aâm de waatren doet verstijven,
Dat ze als een vloer gezolderd blijven,
Van marmren zuilen onderschraagd;
Op wiens bevel des hemels sluizen
Zich oopnen, de rivieren bruisen,
De sneeuwstorm langs de velden jaagt.

Gij blijft als Koning hooggezeten,
Ook bij het stijgen van den vloed,
Ook als de stroom, zijn boei vergeten,
Zijn keten dondrend springen doet;
't Zij Hij het ijs daar werpt in stukken
En berggevaarten aan doet rukken,
Die zwalpend kneuzen op den wal;
't Zij zich de waatren zacht ontbinden
En vreedzaam zich langs de oevers winden;
Uw Vaderoog waakt overal!

Gij blijft de steun, de troost der armen,
Bij 't snerpen van den winternacht;
Gij, die den wind in uw erbarmen
Voor 't pas geschoren lam verzacht;
Geen muschjen, over 't aardrijk zwervend
En hongrig 't laatste voedsel dervend,
Valt buiten U op 't sneeuwdek neer;
Hoe zoudt Ge, o Vader, één vergeten
Van wie uw kindren mogen heeten?
Gij, moedlooze armen, hoopt dan weer!

Ja, moog' geheel de schepping zwijgen,
Nu de aard haar winterslaap begon,
De winter zal ons lied doen stijgen,
Waar nooit de zomer 't voeren kon.
„God heeft in menschen welbehagen!"
Zoo ruischt, de heemlen doorgedragen,
Het lied van Bethlem-Ephrata:
En wij, die voor de kribbe ons buigen,
Die aarde en hemel saam doet juichen,
Wij zingen 't lied der englen na.

Wij zingen juichend 't lied der hope,
Bij 't dalen van den langsten nacht;
Wat ook de gramme winter sloope,
De lente keert, en 't aardrijk lacht.
Al staart ons oog hier op de graven,
Waaraan wij onze dooden gaven,
Thans door een lijkkleed overdekt;
Eéns ruischt het leven weer langs d' akker;
Al wat gestorven scheen, wordt wakker,
God, als uw levenszon het wekt!

B. TER HAAR.

„Het is maar een jongen."

Meer dan een halve eeuw geleden, ontmoette een getrouw voorganger der Gemeente, bij gelegenheid, dat hij vroeg in de kerk kwam, een zijner ouderlingen, op wiens aangezicht een zeer besliste, doch droeve uitdrukking te lezen was.

„Ik ben vroeg gekomen, juist om u te spreken", begon de ouderling. „Ik heb iets op mijn hart, dat ik u zeggen moet. Er moet bepaald iets verkeerds in uw prediking en in uwe werkzaamheden zijn. In een geheel jaar is er slechts één tot de Gemeente toegebracht en hij is

„SLECHTS EEN JONGEN."

De oude dienstknecht van Christus luisterde, terwijl zijne oogen vochtig werden, zijne door ouderdom vermagerde hand beefde op de dikke knop van zijn wandelstok en hij sprak:

„Ik gevoel dit alles; maar God weet, dat ik getracht heb mijn plicht te doen, en ik vertrouw op Hem, dat Hij zal zorgen voor de vruchten."

„Ja, ja!" gaf de ouderling hierop ten antwoord: „maar aan de vrucht zullen de werken worden gekend. Eén nieuw lid maar, en daarbij

„SLECHTS EEN JONGEN,"

dit toch schijnt niet veel getuigenis te geven van uw geloof en ijver.

„Het is waar" hervatte de predikant, „doch de liefde is lankmoedig, zij is goedertieren en bedekt, gelooft en hoopt alle dingen. Ik heb groote verwachting van

dien éénen jongen."

Er zijn zaden, die lang in den schoot der aarde verborgen moeten blijven eer zij opschieten, maar over het algemeen geven zij de beste vruchten.

De oude Voorganger ging dien dag met een zeer bedrukt gemoed op den predikstoel. Hij eindigde zijne toespraak met betraande oogen, en zuchtte zwaar.

Nadat allen vertrokken waren, bleef hij nog eenige oogenblikken in het oude lieve kerkgebouw achter. Hij verlangde met zijnen God alleen te zijn. De plaats was hem heilig en onuitsprekelijk dierbaar geworden, hier toch had hij zijn beste krachten gewijd. Van der jeugd af was dit zijn geestelijk tehuis geweest.

Voor het gindsche altaar had hij gebeden met een reeds voorbij gegaan geslacht, had hunne kinderen op zien groeien, in wier midden hij thans werkte. En hier, ja hier, de plaats van zooveel herinnering werd tot hem gezegd: dat zijn werk niet meer door God erkend en gezegend werd.

Hij meende zoo geheel alleen te zijn en gaf den vrijen loop aan zijn over bezwaard gemoed.

Nochtans was hij niet alleen — er was nog een gebleven en dat was: „die jongen", die alleen maar in dit jaar der Gemeente was toegevoegd.

Robert — zoo heette hij — sloeg van nabij den ouden man gade en werd met innig medelijden vervuld. Hij ging naar den geliefden leeraar toe, legde zijn kleine hand op den zwarten rok en zag den predikant veel beteekenend aan.

„Wel Robert", zeide de Dominé, „wat verlangt gij?" „Denkt u," sprak Robert, „dat ik met hard werken en ijverig studeeren nog een predikant kan worden?"

„Een predikant? zegt de oude man. — Een predikant? ja zeker! Misschien een zendeling."

Beiden zwegen voor een poos, maar uit hun oogen en harten sprak een taal, die door den hemel werd verstaan. Daarbij vulden de oogen van den grijzen prediker zich met tranen, en hij zeide: „Dit heelt de pijnlijke wonde in mijn terneergedrukt hart, dat gij zoo tot mij kwaamt, Robert. Ik zie duidelijk Gods hand in deze zaak. Ja, mijn jongen! gij zult minsten predikant worden, de Heer zegene u."

En ieder ging zijns weegs.

Voor weinige jaren kwam een zeer oude zendeling uit Afrika naar Engeland terug en bezocht ook Londen. Zijn naam werd overal en onder alle kringen met eerbied genoemd. Wanneer hij de vergadering inkwam, stond het volk van hunne zitplaatsen op en groette hem eerbiedig; vorsten ontblootten hunne hoofden als de eerwaardige grijsaard naderde; de notabelste burgers van de wereldstad noodigden hem ten hunnen huize; wanneer hij in het publiek optrad om mededeelingen te doen heerschte er de diepste stilte.

Hij had een geheele landstreek door liefde voor Christus veroverd en de barbaarschte en moorddadigste opperhoofden van Afrika door het Evangelie gewonnen. Den door hem vertaalden Bijbel aan de zwarte natie in hun eigen taal in handen gegeven. Het koninklijk aardrijkskundig genootschap vele belangrijke diensten bewezen- Zijn nederige geboorteplaats, de Schotsche kerk, het vereenigde koninkrijk, en de zaak der christelijke zending in het algemeen groote eer aangedaan, want deze jongen was niemand anders dan de wereldberoemde, Afrikaansche zendeling,

MOFFAT.

Het is zeer moeielijk te blijven gelooven, als er geen vrucht wordt aanschouwd; maar de oogst van een arbeid onder gebed en tranen zal niet uitblijven Gal. 6: 9*b*. De oude Voorganger sliep reeds lang onder het lommer der boomen van het kerkhof, dat hij zoo vaak bij zijn leven had betreden, in het nederige dorpje waar hij werkte

is veel verandering aangebracht, geslachten zijn gegaan en gekomen, maar de bewoners herdachten den grijzen leeraar ter wille van hetgeen hij voor dien éénen jongen was, en wat deze weer voor de wereld in het algemeen en voor Afrika in het bijzonder is geweest.

Moge dit tot troost zijn voor ieder trouw dienaar van Christus en niemand zegge:

„HET IS MAAR EEN JONGEN."

Youths Companion.

Voor Rookers.

Indien gij geen Christen zijt, verlang ik niet dat gij de volgende regels leest, maar indien gij beweert Jezus lief te hebben en Hem te dienen, geef ik het u in biddende overweging.

Wat heeft uw pijp of uw sigaar voor u gedaan? Gij zult zeggen: ze zijn mijn goede kameraden geweest, zij hielpen mij in menig geval; als ik vermoeid ben, verkwikken zij mij; wanneer ik een moeielijk vraagstuk heb op te lossen, of diep moet nadenken om iets goedte maken, werken zij kalmeerend op mijne hersenen en maken mij het werken gemakkelijk. Ik zou niet weten, hoe het zonder mijn tabak te klaren.

Juist, mijn vriend, gij zijt zulk een slaaf van uw pijp geworden, dat gij u zonder haar onaangenaam gevoelt. Tracht uw rooken te verzaken, en gij zult zien welk een ontzaglijke inspanning het u kost. Zult gij, een Christen zijnde, u laten binden door zulk een gewoonte.

Hebt gij ooit kalm uwen toestand als rooker overdacht? Gij beweert: het rooken is voor den jongen al zeer slecht; het verwoest zijne gezondheid, het verdooft hem en wekt kwade lusten bij hem op. Gij zegt: „als het mijn jongen was, zou ik het hem afleeren." Wat nu te denken van uw voorbeeld? Jongens wenschen altijd spoedig mannen te zijn, en zij meenen dat het mannelijk staat een pijp in den mond te hebben. Verlangt gij iets voor deze jongens te doen, wenscht gij hen te helpen, denk er aan, dat Christus niet Zichzelven behaagde, en dat het dus uwe roeping is het tot hun welzijn na te laten.

Doch denk ook aan het gemak van anderen. Iedereen rookt niet. Voor niet weinigen is de lucht van de tabaksrook onaangenaam. Ik kan niet langs de straat wandelen of de man, die vóor of naast mij loopt, blaast de rook rondom mij. Ik kan geen zaal binnentreden, of de rook komt mij tegemoet. Menigmaal zelfs in den spoorwagen stapt een rooker in een coupé nietrooken, en legt òf zijn uitgaande sigaar naast zich òf blijft onbeleefd genoeg rooken. Nu zult gij mij tegenvoeren: gij hebt de wet op uwe hand om dit te verhinderen. Ik weet het, doch ook weet ik hoeveel onaangenaamheid dit menigwerf geeft. De meeste rookers zijn zelfzuchtig en denken alleen aan hun genot en gemak. Mag een Christen zóo handelen?

Een andere reden tot overweging is de kostbaarheid dezer gewoonte. Gij zijt gereed mij te antwoorden: wat gaat u dat aan? Doch gij zijt een Christen. Hebt gij weleens nagedacht, hoeveel uw pijp of sigaar per jaar kost? Tel het eens op. Vrees niet de waarheid te zien. Vijftig cents per week? Vijfentwintig gulden in het jaar; voor menigen lezer misschien vijftig! Daarvoor zoudt gij nog al het een en ander kunnen koopen, wat u meer nut geeft dan tabak. Wellicht zoudt gij met dat bedrag ook wèl kunnen doen. Gij leeft binnen of buitenshuis. Uw vader heeft hard te werken of te schikken, om alles recht te houden. Zou die vijftig gulden hem de lasten niet lichter maken? Of uwe zuster heeft een eenvoudig kleedje noodig en kan het vereischte geld niet uitsparen, en gij een broeder, óok een Christen, verdampt liever de guldens, dan uw zuster uit de verlegenheid te helpen.

Ik mag u, Christelijk jongmensch, toch weleens vragen: Offert gij aan Jongelingsvereeniging, Zending of Kerk zóoveel als gij in rook wegblaast?

Indien gij ook slechts de helft van uw tabaksgeld voor de zaak der vereeniging of zending wildet afzonderen, welk een kapitaal zou dit binnen één jaar onder alle leden onzer vereenigingen bedragen! Indien wij de moeite eens wilden doen, om uit te rekenen, welk een ontzaggelijke somme gelds in één jaar door de Christenen wordt verdampt, wij zouden verbaasd en verlegen staan.

Verre zij het van ons steeds te roepen: Proef niet, en raak niet en smaak niet; doch een weinig zelfverloochening in dezen zou ons lichamelijk en geestelijk, anderen stoffelijk en zedelijk ten goede komen.

Laat ons trachten *ons in* Gods kracht los te maken van eene gewoonte, die ons nimmer kan veredelen, steeds met dienstbaarheid dreigt en sommen gelds verslindt.

Meer dan wij onszelven willen bekennen, zijn wij door die gewoonte gevangen genomen, meer strijd dan wij vermoeden zal het ons kosten, om hierin tot volkomen vrijheid te geraken.

Wij zullen het alleen vermogen door Christus, die ons kracht geeft.

Uit: *„De Jongelingsbode."*

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

„Vlucht Jan, loopt zoo snel ge kunt! Laat mij maar aan mijn lot over, want ik kan onmogelijk vlugger voortkomen, en één offer der wraak is reeds genoeg. Laat geen oogenblik tijds verloren gaan, maar red door haast uw leven!"

De man, die zoo sprak was Franciscus Tiligny, een jong edelman, wiens kleeding en geheele uiterlijk de diepe smart en rouw, waarin hij verkeerde, duidelijk deden blijken. De aangesprokene was zijn trouwe knecht, die zijn meester vergezelde.

Jan wilde echter van ontvluchten niets weten. Op het hooren van zijns meesters woorden werd hij eenigermate verontwaardigd, en zijn aangezicht, dat door de pokken geschonden en wegens zijn minder zindelijke leefwijze er alles behalve behagelijk uitzag, werd verhelderd en als met een heiligen gloed van geestdrift overtogen, toen hij zich tot zijn meester keerde en zeide:

„U verlaten meester Frank?! Neen, dat nooit! Meent ge dat uw pleegbroeder een is van de weerhaan-vrienden, die aan den haal gaan op het oogenblik, als het gevaar dreigt? Neen, ik laat u niet alleen."

„Maar Jan, ge bemerkt toch wel, dat het complot onzer vervolgers ons thans met rasse schreden nader komt. Binnen weinig tijds zullen al de schurken van het eiland ons op de hielen zijn. Ik zie ze reeds en kan duidelijk hunne bewegingen bemerken als van een koppel wolven, die een gewond hert najagen."

„Dan met allen mogelijken spoed voorwaarts, mr. Frank," liet Jan daarop volgen. „Ik zal achter u blijven en u tegen hen beschermen, zoolang ik een spies kan hanteeren."

„Dwaze jongen! Gij afweren? Wat kan één doen tegen zoo velen?"

„Wat ik doen kan? Wel mijn plicht, meester. Laat mij nog eens mijn armen om uw hals slaan, zooals ik deed toen we nog jongens waren, en dan zal ik uwe vervolgers tegenhouden, zoo lang ik adem in mijn longen heb. Meester, het valt gemakkelijk te sterven voor hen, die we liefhebben.

„Jan, Jan" — zuchtte Tiligny, zijn knecht meewarig aanziende. „Maar" — ging hij voort — „het is eene onderneming, die uw karakter zoo geheel kenmerkt, en is juist iets, wat ik van den zoon van oude Hugo mocht verwachten. Doch Jan, het is mijn fout, die u in deze moeielijke positie heeft gebracht, en wij zullen samen staan of vallen."

Het zal intusschen niet ongepast zijn, den lezer te doen opmerken, dat bovenstaand gesprek plaats vond eene week, vóórdat de bloedige Bartholomëus-nacht aanbrak. De zwarte kleeding, van welke wij boven melding maakten, werd te dier tijd door de Protestantsche edellieden in Frankrijk gedragen ten teeken van rouw over het verlies hunner geliefde koningin van Navarre, welk uitwendig rouwbetoon wel eens aanleiding gaf tot oproerigheden in de straten van Parijs, welke soms zelfs met moord en doodslag eindigden.

De eenige zoon van de koningin, Hendrik van Navarre, stond op het punt om in het huwelijk te treden met de zuster van den koning van Frankrijk en dit opende voor sommigen onder de Protestanten (Hugenooten genoemd in Frankrijk) de schoone verwachting, dat weldra een hunner vurigste wenschen vervuld zou worden, n.l. vrijheid te bekomen om God ongestoord naar Zijn woord te kunnen dienen en verheerlijken. Jaren lang hadden zij gestreden voor vrijdom van eigen huis, haard en leven. Nu, zoo stelden zich sommigen voor, zou er een betere tijd aanbreken, en in die gunstige verwachting leefde ook Tiligny. Anderen echter — en tot die behoorde ook Jan — hadden tegenovergestelde verwachting en schudden bedenkelijk het hoofd, alsof zij iets kwaads vermoedden, achtende de glimlach des verzoekers erger en vreeslijker dan de eigenlijke vervolging. Doch welke zwaarmoedige gedachten Jan ook vervulden met betrekking tot voormeld huwelijk, en de waarschijnlijke gevolgen daarvan voor de Protestanten, hij sprak die nochtans nu niet uit. Al zijn énergie en zijne overdenkingen werden nu vereischt voor deze ure des gevaars.

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Daar men tegenwoordig geen courant of dagblad in handen krijgt of er wordt melding in gemaakt van

DE BARRE WINTERKOUDE,

zoo willen wij daar ook mede in deze rubriek aanvangen. Het zou niet moeielijk zijn, om een epistel te schrijven over dit onderwerp, waardoor men, zelfs bij een gloeiende kachel, begon te bibberen, doch wij hopen de lezers daarvan te verschoonen en slechts enkele feiten te noemen.

Niet alleen uit heel Europa, Noord-, maar ook uit Zuid-Amerika komen berichten: koud! koud!! koud!!!

In Weenen is de vorige week, de thermometer tot 34 graden beneden vriespunt gedaald, terwijl in ons land 28 het laagste is geweest. Er woedde een N.O. storm waardoor vele schoorsteenen afwaaiden, glazen werden ingedrukt, en de daardoor onveilige straten waren langs de kanten met touwen bespannen, waaraan diegenen, die noodzakelijk op straat MOESTEN zijn, zich konden vasthouden.

Het eiland Sylt, tot Holstein behoorend, wordt met hongersnood bedreigd. Uit Halifax kwam het bericht, dat de sneeuwstorm op de kust van New-Foundland een honderd visscherspinken had doen vergaan, waarbij minstens 40 menschenlevens zijn te betreuren, en bovendien is er eene verwoesting aangericht als nooit te voren.

De scheepvaart, ook die, op de grootste havens van Europa, wordt bijna overal gestremd door het ijs. Vlissingen en Rotterdam zijn in deze in zeer gelukkige conditiën, daar de schepen nog ongehinderd binnen komen.

De Theems, de grootste en drukste rivier in Engeland, is grootendeels dichtgevroren. Men heeft er even als in 1740 als curiositeit twee schapen op het ijs geslacht en gebraden. Uit Odessa wordt bericht, dat 2 Oostenrijksche, 3 Engelsche en 7 Russische schepen in volle zee zijn vast gevroren. Van alle zijden hoort men, dat er menschen en beesten door de strenge koude omkomen, en er wordt veel armoede geleden, vooral bij de kleine burgerij, die door eergevoel terug worden gehouden om te vragen. Gelukkig, dat er veel wordt gedaan voor de armen, dat, naar wij hopen, ook met dankbaarheid zal worden erkend.

Engeland. Gladstone vierde de vorige week zijn 81sten verjaardag. Er kwamen zooveel brieven en telegrammen van gelukwenschen, dat de beambten moeite hadden om alles te verzenden. De Prins van Wales schreef een eigenhandigen brief, ook namens zijne gemalin, aan den jubelaris. De oude luidjes, want mevr. Gladstone

leeft ook nog, reden tegen den middag naar het dorpsplein van Harwarden, waar de fontein werd onthuld, die hun, door zijn vereerders, op de gouden bruiloft was geschonken. De grijze staatsman hield daarbij een korte toespraak.

Door het uittreden van mr. Smith, de eigenlijke schrijver van het boek *In Darkest England*, dat zooveel opgang heeft gemaakt, is de zaak, die ze beiden voorstonden, heel wat benadeeld. De heer Smith zegt: „de Generaal heeft nevenbedoelingen, waardoor het publiek wordt misleid en waaraan hij niet mag medewerken."

Verre over de 100.000 werklieden zijn alleen door den strengen winter in Londen zonder werk.

Het adres ten gunste der vervolgde Joden is reeds naar Petersburg afgezonden, en in San-Francisco hebben de Joden een som van *f* 600.000 bijeengebracht voor hun lijdende broeders in het Czarenrijk.

Schotland. De werkstaking der spoorbeambten is gestaakt en komt geheel ten nadeele van de werklieden. De treinen loopen weer geregeld.

Ierland. Parnell heeft reeds met O'Brien te Parijs een vergadering gehad, doch zonder gunstig succes, maar nu komen zij den 7en dezer weer te Boulogne samen, waar een besliste toenadering word verwacht.

De Iersche boeren beginnen echter in te zien, dat ze het ook al niet van hun leiders moeten hebben, maar wijs doen, hun gezond verstand te raadplegen en met de landeigenaars in schikking te treden.

Frankrijk. Onder goedkeuring van den Paus, heeft de geestelijkheid het samengaan met de Monarchalen verbroken en zijn ze de Republiek toegevallen. Rome weet zich altijd te schikken en hoopt nu de afvallige zonen weer voor de kerk te winnen. Of het haar gelukken zal?

Van Staatswege is hier een leening aangekondigd van eventjes 869 mill. francs; die dus van onze lezers nog spaarpenningen heeft kan er mede uit den weg.

Duitschland. De Keizer schijnt een open oog te hebben voor de werking van de McKinley-wet in Amerika, waardoor zoo hooge inkomsten van buitenlandsche goederen worden geheven, zoodat concurrentie onmogelijk is. Nu wil Wilhelm de Duitsche Industrie daartegen vrijwaren door eveneens zoo te handelen, waardoor als van zelf een Europeesche oorlog ontstaat niet met geweer en kanon, maar met pen en papier, want elke staat moet zorgen dat hun nijverheid worde bevoordeeld.

Rusland. In Petersburg zal eerstdaags weer een Nihilisten-protest worden gevoerd, waarbij niet minder dan 96 personen zijn betrokken, waarvan Siberië zeker zijn deel wel weer zal krijgen.

Italië heeft niet minder dan 40 millioen tekort in de staatskas, doch de Vereenigde Staten van

Noord-Amerika hebben een voordeelig saldo van 619,440.656 doll., d. i. een duizend zes honderd acht en negentig millioen zes honderd een duizend en zes honderd veertig gulden, dat is de moeite nog waard in een kouden winter.

De Roodhuiden maken het de Blanken zeer lastig en zullen zeker zoo lang vechten en zich verdedigen tot ze op 't laatst geheel zijn uitgeroeid. Arme menschen! die zoo worden mishandeld door de *zoogenaamde Christenen*. Is het wonder, dat zij zich door wrevel en wanhoop gedurig wreken? Zoo hebben ze een Roomsch Zendingsstation te Porcupine Creek bijna geheel verwoest, doch dit kostte hun 110 man en 250 vrouwen en kinderen, die er neergeslagen werden.

Nederl. Indië. De laatste berichten uit Atjeh zijn weer niet heel gunstig. De pepermannen laten zich niet zoo gemakkelijk overwinnen als men eerst wel dacht.

De berri-berri is ook nog geenszins verminderd en eischt nog voortdurend zijn slachtoffers, trots alle bacteriën-onderzoek en ontdekkingen.

In Edi is de toestand in alle opzichten bevredigend, doch te Riouw zijn de zeeroovers weer duchtig aan den gang.

De tinzoekers op Florus zijn op den terugreis en zeker niet al te best voldaan over hun resultaten.

De Russische Grootvorsten Alexander en Sergius bezoeken de Molukken eilanden en zullen hun reis voortzetten naar Solo, het doel hunner tocht, om dan naar hun land terug te keeren.

Nederland. De laatste 10jarige volkstelling heeft aangetoond, dat sedert 1889 het getal inwoners met 500.000 is vermeerderd, in de laatste 60 jaar met 1,900.000.

Al de couranten en neringdoenden en reizigers klagen over het slechte spoorwegverkeer. Het is dan ook om kippevel te krijgen als men op reis moet; 1 à 2 uur wachten behoort niet tot de zeldzaamheden. De beambten zijn nog van de allerslechtste condities, veel meer tijd en werk moeten ze doen zonder betere belooning. Allen hebben er schade van en de maatschappijen zelf ook geen voordeel.

De Holl. M. laat met instemming van den Minister nu dagelijks 20 personen-treinen minder loopen van Amsterdam.

De Congo acte, waarover ze in het buitenland zich zoo druk hebben gemaakt, is eindelijk door onze Regeering geteekend. Niet omdat zij van het noodzakelijk recht daartoe overtuigd was, maar door den drang der omstandigheden. Of de slavenhandel in Afrika nu even spoedig zal ophouden, is zeer te vreezen. Het is in dat werelddeel, waar de Europeanen aan deelen zijn nog lang niet pluis. R.

Gemengde berichten.

De toestand van den welbekenden Ds. Spurgeon, die thans nog in warmer streken, te Mentone, moet verblijven, is nog zoodanig, dat hij naar mensch en inzicht nog in lang niet tot zijn arbeid zal kunnen terug keeren.

Den volgenden brief schreef hij aan zijne Gemeente op Kerstfeest.

Waarde vrienden!

Nog kan ik u mijn volkomen welstand niet melden. Wanneer mij mijn vijand (rheumathische aandoeningen) overvalt, grijpt hij mij niet zacht aan, terwijl het dan nog al lang duurt eer hij mij weer geheel verlaat. Het strenge weder dat gij hebt te verduren, heeft zijn invloed zelfs tot hier laten doordringen, zoodat zulke plotselinge veranderingen in de temperatuur hebben plaats gevonden, dat er maar zeer weinig beterschap te verwachten was voor een lijder aan rheumatisme. Doch ik zing nog van genoten barmhartigheid en begin reeds uit te zien naar den dag, op welken ik u van aangezicht tot aangezicht zal weerzien, en u zal vermelden van de goedertierenheid des Heeren.

Ik wensch al mijne vrienden een gezegend nieuwjaar. Moge het voor ons en voor de Gemeente zulk een best jaar zijn als we nog nooit hebben beleefd. Werkt met al uwe kracht in vereeniging met uwe voorgangeren. Tracht vele nieuwe hoorders te verzamelen, want wie niet gewoon zijn te komen, zijn veel vatbaarder om een zegen te ontvangen dan dezulken die altijd met de geloovigen uit- en ingaan, evenals een hond, die zich onder de liefelijke stralen der zon koestert, maar geenerlei deelneemt aan de groote zaken, die we hebben uit te voeren.

Ik verneem uit nieuwsbladen, dat mij maar zeer weinige jaren meer zullen overblijven om te arbeiden. Ik zal mij echter wachten geloof te slaan aan personen, die profeteeren zonder geïnspireerd te zijn, en ik hoop nog vele jaren langer te mogen leven, dan de vijanden van het Evangelie wel wenschen.

Maar toch, de teekenen der vergankelijkheid des levens roepen ons toe, om van den ons nog vergunden tijd een nuttig gebruik te maken. Ik wensch dat wij, als mijne krachten teruggekeerd zullen zijn, weer te samen zullen kunnen werken met al onze kracht en vermogen. Hoe goed is de Meester, dien wij dienen!

Met oprechte liefde tot allen, die van Christus zijn, ben ik

Uw dienaar:
C. H. SPURGEON.

— De gevallen worden niet zeldzamer, dat reizigers, die Palestina bezoeken, zich in de Jordaan laten doopen. Dr. Thalmage doopte bij zijn bezoek aan die rivier een zijner medereizigers en thans wordt weer door een der Baptiste voorgangers aldaar met nadruk bericht, dat hij op zijn reizen iemand *in de Jordaan* doopte. Zoo ook lieten zich niet lang geleden twee Evangelisten, een Methodistische en een Presbyteriaansche ter dier plaatse doopen. Waar gaan wij heen? vraagt de *Baltimore Babtist*, een blad dat bovenstaande bericht en voegt er aan toe: zijn wij al Roomsch genoeg om aan de geheime kracht van heilig water te gelooven? Of behooren genoemde predikers misschien tot degegen, die van gevoelen waren, dat de Jordaan niet diep genoeg is voor onderdompeling, zoodat ze nu zelf de proef hebben willen nemen? Hoe het zij, wij achten het een zuiverder beginsel als iemand zich uit overtuiging in zijn eigen land laat doopen, ter wille van de heiligheid van 's Heeren uitdrukkelijk bevel.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Op den laatsten Zondag van het pas geëindigde jaar, werd op de huishoudelijke vergadering der gemeente, br. J. Hubert tot Diaken gekozen in de plaats van onzen ontslapen broeder G. Mulder. De aftredende ouderling, br. v. d. Baaren en de mede aftredende Diakens br. v. Duinen en Meijer, werden met bijna algemeene stemmen (mannelijke leden) herkozen. Br. Hubert werd Zondag l.l. bij gelegenheid van de avondmaalsviering met oplegging der handen in zijn Ambt ingeleid.

Op den laatsten avond des jaars was ons na het eindigen der oudejaars-avond prëek nog een liefelijke verrassing bereid: eene jongedochter uit Appingedam, tijdelijk hier gelogeerd, kwam als eene naar God bedroefde aan de voeten des Heilands, op een wijze, die het hart van allen, die Jezus liefhebben, goed deed.

En eene gelijke verrassing was ons deel nu Zondagavond, toen een man beleed, dien dag den Heiland te hebben gevonden. Nadat wij met hem den Heer gedankt hadden, zongen wij op zijn verzoek: Ps. 40: 1.

HENGELOO. De Gemeente alhier heeft het genoegen gehad, eenigen tijd, ook op de feestdagen onzen geliefden broeder K. Kuipers, Evangelist van de Unie-cent, in haar midden te mogen hebben; zijne arbeid buiten en in de Gemeente was ons tot blijdschap.

Den eersten Kerstdag mochten wij 's namiddag met ongeveer 60 kinderen Kerstfeest vieren. Den Kerstboom hadden wij, om ruimte te winnen, in den Kateder geplaatst, zoodat hij dien avond de plaats van den prediker innam en die stond hem volstrekt niet kwaad.

Op eenvoudige en aangename wijze wist genoemde broeder de kleinen een geruimen tijd bezig te houden. Ook andere broeders spraken een kort woord of vertelden eene boeiende geschiedenis aan het jonge volkje, dat zich bij het gebruik van melk en broodjes, mede afgewisseld door het zingen van Kerstliederen, niet verveelde; om vier uur was de kleine stoet bij elkander gekomen, en om 7 uur ongeveer gingen allen weer naar huis met een vroolijk gelaat en een boekjen en ook nog een ander cadeau in de handen.

Tot dit laatste had ook de Jongedochters-Vereeniging van Borne bijgedragen, daarom nogmaals bij dezen den dank der Gem. Zaterdag 27 Dec. hadden de heer en mevrouw van Alphen, tijdelijk wonende in den Haag er voor gezorgd, dat ook op 't „Wilbert", de kinderen dier Zondagschool een aangenaam Kerstfeest was bereid, en waar ook de kleinen aan melk, brood en beschuit zich vergasten en met een present huiswaards keerden met hunne ouders, die ook verzocht waren; ook daar was onze br. Kuipers behulpzaam de kinderen aangenaam en leerzaam bezig te houden.

Zegene de Heere die Zondagscholen, waar de kleinen iederen Zondag de blijde boodschap mogen hooren.

Nieuwjaarsdag, namiddags, vergaderde de Gem. als naar gewoonte.

Br. Mokkelenkate moest volgens rooster als ouderling en de broeders Assink en Brunnekreeft als bestuursleden aftreden. De eerste werd met bijna algemeene stemmen herkozen.

Bij de eerste stemming was C. Louw gekozen en br. M. Assink herkozen, doch daar de laatste broeder meende te moeten bedanken, werd daarna in zijne plaats br. W. Hazelaar gekozen; die broeders lieten zich die keuze welgevallen.

Wij bevelen de Gemeente aan deze plaats aan in de voorbede der broeders en zusters. En wij danken God, dat het Hem behaagde, haar nog te sparen, schoon Hij haren Voorganger in den loop van 1890 naar elders riep.

Dat hij hier en overal Zijne Gemeenten zegene en uitbreide tot eere Zijns naams.

Al de broeders en zusters zij bij dezen onze hartelijke zegenwensch bij de intrede van dit jaar toegezonden.

FOXHOL. Eindelijk dan zij het ook ons nog vergund iets over hetgeen we in onzen stillen broederkring doorleefden mede te deelen.

's Heeren goedheid doet ons spreken. Zijne gunst was over ons. Dat ondervonden we vooral met 't Kerstfeest.

De Heere had ons gunst doen vinden bij de menschen; zoodat we de kinderen onzer Zondagschool liefelijk konden verrassen. Wij hadden de kinderen op den 2en Kerstdag een feestje kunnen bereiden — maar onze verwachting was niet groot, omstandigheden waren oorzaak, meenden we, dat het feest niet zou slagen. Doch tot roem van 's Heeren genade zij gezegd, dat ons ongeloof beschaamd werd.

Er prijkte in ons kerkgebouw 's middags om $3\frac{1}{2}$ uur een kleine, maar liefelijke Kerstboom. De deuren werden geopend, de kinderen stroomden binnen en het feest nam een aanvang.

Ongeveer 100 kinderen waren om den Kerstboom gezeten en nog een menigte ouderen, die belangstellend luisterden, maakten de achterhoede in onze feestzaal uit.

In eenvoudigheid mochten we kleinen en grooten wijzen op het heugelijke, blijde nieuws voor ieder zondaar, dat Jezus geboren werd in een stal en ook geboren wilde zijn in 't zondaarshart. Menig opwekkend woord werd gesproken, menige treffende geschiedenis medegedeeld en ondertusschen gezongen of ook afgewisseld door de kinderen gedurig versnaperingen aan te bieden. Zoo verliepen er spoedig ongeveer 4 uren. We moesten eindigen en konden aan de kinderen nog kleine kleedingstukken uitreiken en een boekje of plaat medegeven. Zoodat we den Heere konden danken.

Na afloop van 't kinderfeest mochten we nog, als broeders en zusters, een geruimen tijd des avonds samen vergaderen. Onderling werd 's Heeren liefde en lof bezongen en recht hartelijk werd van hart tot hart gesproken over de aanstaande heerlijkheid, die aan ons geopenbaard zal worden. Menig wenk werd gegeven met betrekking tot het broederlijk samenleven. Mocht dit meer onder de kinderen Gods worden beoefend.

Vooral in den laatsten tijd viel er in ons midden zeer veel voor, wat het broederlijk verkeer en de liefdeband zocht te verstoren en te verbreken.

Zoodat we genoodzaakt waren om aan vier leden der Gemeente de gemeenschap te ontzeggen. Smartelijk is het, om degenen, die Christus eens beleden als hun Heer en Heiland, wegens het verloochenen van dien Heer in hun leven, den gemeenschappelijken disch te moeten ontzeggen. De Heer zij hun genadig, opdat zij wederom ontwaken mochten uit des Satans strik.

Overigens gaan de werkzaamheden naar wensch. Er komen geregeld tamelijk veel menschen onder de prediking. Evenwel zien we geen bekeeringen. Doch het is onze bede, dat de Heer ook daarin ons Zijne heerlijkheid doe aanschouwen. Voorts onze nietigheid ons bewust verzoeken we de voorbede der broederen. Wij bidden al de Gemeenten in dit pas begonnen jaar 's Heeren rijken zegen toe.

'T ZANDT. Na veel moeite en strijd gedurende het pas achter ons liggende jaar te hebben door gemaakt, staat de Gemeente nog door de hulpe Gods tot op dezen dag, dankende haren grooten God en Zaligmaker Jezus Christus, in wien zij hare sterkte vond.

Op den laatsten Zondag des vorigen jaars hield zij als naar gewoonte, hare jaarvergadering, bijzonder ter behandeling der geldelijke zaken, waar wij in deze wereld ook nog niet buiten kunnen. De rekening sloot met een klein tekort.

Tevens had de verkiezing van bestuursleden plaats, waaruit bleek, dat men dezelfde broeders, die in het afgeloopen jaar dienden, wenschte te behouden.

Daarna werden nog eenige geldelijke bijdragen samen gebracht tot een bedrag van ƒ 55, hetwelk men wenscht te besteden voor Evangelisatie.

Alles liep in de beste orde en harmonie af.

Den 31 Dec. werd het huis, waarin de Gem. sedert eenige jaren vergaderde, en dat zij tot dat doel huurde, verkocht. De Gem. werd er eigenares van voor een matigen prijs. Het is een oud gebouw, maar hechter dan menig nu pas nieuw gebouwd huis, en zeer doelmatig voor ons. De Gem. wenscht het in te richten tot lokaal, waartoe eenige veranderingen inwendig en eenige nieuwe ramen moeten worden aangebracht. Wanneer de Gem. dit doel kan bereiken, zou er, met het oog op den Evangeliesatiearbeid, in eene behoefte voorzien en een door haar lang gekoesterde wensch in vervulling komen. Doch hare financieële krachten zijn gering. Zij zal dus alleen het werk niet kunnen uitvoeren. Daarom is 't dat zij, terwijl zij haar oog op den levenden God heeft, ook de broeders en zusters met deze hare behoefte bekend maakt, ten einde alle, die ons willen en kunnen helpen, te verzoeken en in de gelegenheid te stellen zulks te doen en hunne grootere of kleinere giften te zenden aan onze Ouderling

H. VAN DAM te 't Zandt.

Vervolgens kunnen we nog mededeelden, dat op ons verzoek tot de Com. der Unie gericht om middelen in het werk te stellen, dat elk van de Voorgangers der Gemeenten eenmaal gedurende dezen winter een Zondag onder ons zou komen dienen, welwillend werd beschikt, zoodat we reeds het genoegen hadden de Voorgangers Roeles en Kremer in ons midden te ontvangen en te hooren. Ruste des Heeren zegen ook op deze poging.

P.S. De Redactie van „De Christen" is mede gaarne bereid, giften voor boven vermelde vertimmering in ontvangst te nemen en te verantwoorden.

GEDACHTEN.

Het is der vrouw gegeven, de vriendelijke *zon* te zijn in het huiselijk leven; waar zij, door verzet tegen hare roeping, het niet is, is ze een *regen*- en *onweêrswolk*.

De geest onzer eeuw werkt zéér sterk om de vrouw uit haar stand te rukken; waar die geest in de harten der vrouw binnentrok, is ze geworden eene gevangene, al is ook haar leven een baden in de meest mogelijke vrijheid.

Het geluk van ieder schepsel is, om God te dienen in zijn eigen levenssfeer; dáárom is het revolutie tegen God en liefdeloosheid jegens onze naasten, om de door Hem gestelde wetten in dezen te verbreken.

Wanneér de vrouw haar man *erkent* en *onderdanig* is, in den Heere, dáár leeren de kinderen van de Moeder, een hulde brengen aan het goddelijk gezag; wanneér zij evenwel door hoovaardij des harten het gezag van haren man *gering acht*, strooit zij dagelijks de zaden van de revolutie.

Het is gewis in onze dagen een buitengewoon voorrecht eene vrouw te hebben, die volgens de Schrift haar man wil *onderdanig* zijn; die dat voorrecht heeft beijvere zich dan ook sterk die vrouw zoo *lief* te hebben als de Heere de Gemeente, dan zal zij, hoewel zij door de tijdsomstandigheden wel eens de plaats des mans moet innemen, het hart en de openbaring der vrouw behouden.

S. O. H.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. Z. Paterson (N. A.) *ƒ2,45*, van H. v. d. W., idem *ƒ* 1.70, van D. O. Haarlemmermeer *ƒ* 0,65.

Aan onze abonné's, die nog voor den vollen jaargang 1890 moeten betalen, zullen wij *na* 15 *Januari e.k.* een kwitantie per post verzenden. Wie ons voor dien tijd het bedrag *ƒ*1.30 nog toezenden besparen ons de moeite en zichzelven eenige kosten, dewijl voor de incasseering per post 10 cent meer moet berekend worden.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Unie-Cent.

Door br. Hesseling van br. D. de L. en zr. v. Z., beiden te Delfzijl, ieder *ƒ* 1.—.

J. HORN.

CORRESPONDENTIE.

Wij verzenden nu aan onze BUITENLANDSCHE abonné's, die meer dan een blad onder één adres ontvangen, „De Christen" iedere week; aan wie er één slechts ontvangen, zullen wij om de 14 dagen twee Nos. zenden, ter besparing van port. Wie echter onder laatstbedoelden mede het blad iedere week wenschen te ontvangen, gelieve ons zulks te berichten, doch dan moeten wij iets meer voor port berekenen..

DE ADMINISTRATEUR.

Reisroute der Unie-cent-Evangelisten.

BR. HESSELING,
Heidenschap (Friesland) Hoorn—Berkhout, enz., (Noord Holland.)

BR. KUIPERS,
de Veenkolonie in gezelschap van br. Planting, kweekeling bij br. v. Beek.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 3 uur *Prediking* (bij H. Kuipers)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur en Vrijdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond $7\frac{1}{2}$ uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds $6\frac{1}{2}$ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 195. DONDERDAG 15 Januari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE BIJBEL.

Die dit Juweel in handen heeft,
Een licht der menschelijke zinnen,
Zie dat hij naar zijn voorschrift leeft,
Om 't aangeboden Heil te winnen.

Of anders is hij als een knecht,
Die 't willen van zijn meester hoorden,
En zijn gebod niet uit en recht,
Maar geeft, voor daden, goede woorden.

En die alzoo zijn Heer mishaagt,
Wordt niet alleen het loon onthouwen,
Maar ook ten huizen uitgejaagd,
Als een onwaarden en ontrouwen.

Wie dan den Bijbel hoort en leest
En niet en doet naar zijn bevelen,
Heeft groote reden dat hij vreest
Om in belooning mis te deelen;

Wanneer hij zoo zichzelf beschouwt,
Wat hij van Dienaars, zonder dienen,
En woorden, zonder werken houdt,
Schoon dat zij zeggen, dat zij 't mienen.

Groot is het Voorrecht van de Schrift,
Om op getrouwheid loon te ontvangen.
Doen is de Dank voor zulk een Gift;
Niet doen zal straf, voor loon, ontvangen.

JAN LUYKEN.

De Christen als Weekblad.

In meer dan gewonen zin gaat „De Christen" een nieuw tijdperk in. Heeft hij zich reeds 9 jaren lang vertoond, eerst als maandblad en later als 14daagsch blad, thans treedt hij als „weekblad" de woning zijner lezers binnen. Zal hij als zoodanig welkom zijn bij de lezers? Wij vermoeden van wel; althans te oordeelen naar de hulp, die ons van onderscheiden zijden verleend is en naar wij hopen nog wordt bij het verzamelen van nieuwe abonnés en tevens uit de zeer weinigen, die tegen het einde des afgeloopen jaars hunne „bedankjes" inzonden, welke andere jaren wel eens talrijker ons Bureel spookachtig binnendrongen.

Maar zal „De Christen" als weekblad levensvatbaarheid hebben? Zie, dat moet blijken, en daartoe moeten de broeders, die iets kunnen doen, even als de Redactie, naar vermogen bevorderlijk zijn. Als er niet krachtig gesteund wordt, dan zal „De Christen" onder den last des levens zeker als weekblad moeten bezwijken. Is het tot nu toe bijgekomen getal nieuwe abonnés voldoende? — Op verre na niet! — Wanneer er nog geene ijverige pogingen aangewend worden, dan kunnen we niet voort. Daarom broeders nog aan den arbeid — 't is nog tijd. En wanneer er nog lezers zijn, die, hoe weinig de prijs ook verhoogd is, dien toch nog te bezwarend vinden voor zich, geef daardoor uw abonnement nog niet terstond op, maar tracht een medelezer te vinden, onder hen, die tot heden het blad nog niet lazen. Daartoe is een weekblad in ieder geval beter geschikt dan een 14daagsch.

Wie onder onze lezers nog bladen kunnen en wenschen te gebruiken om er mede te werken, dien willen wij gaarne eenigen zenden.

En nu nog iets aangaande den inhoud van het blad. De Redactie zal gaarne al het mogelijke aanwenden om haar taak goed uit te voeren. Het iedereen naar den zin te maken, dat zal haar zeker niet gelukken. Zij zal het daar trouwens ook niet op aanleggen, want dat zou zeker het werk schaden.

De rubriek „Van wijd en zijd" heeft bij enkele onzer lezers, naardat wij althans uit de verte vernamen, bedenking gewekt. Dat spijt ons, niet alleen omdat we gaarne hebben dat onze abonnés met genoegen lezen, wat geregeld in het blad voorkomt, maar ook omdat die broeders doen blijken, dat ze weinig belang stellen in de kennis van hetgeen in de wereld en met de wereldstaten plaats vindt en niet schijnen te begrijpen dat de geschiedenis dezer wereld, de teekenen der tijden vertoonende, in zeer nauw verband staat met de geschiedenis van het Godsrijk en de vervulling der profetiën. De Bijbel en de courant behooren bij elkander in dat opzicht, heeft Spurgeon eens gezegd, en dat is blanke waarheid. Natuurlijk wordt hiermede niet bedoeld het straatnieuws en de vele lafheden, waarmede vaak de couranten voor een deel gevuld zijn. Daarmede zullen wij ons dan ook in geen geval bezig houden. Doch wij wenschen van harte, dat de broeders, die bezwaar maakten tegen genoemde rubriek, zich er mede zullen kunnen verzoenen, ja, dat zij er door opgewekt zullen worden, om op de gewichtige gebeurtenissen in de wereldgeschiedenis acht te nemen; in ieder geval, dat hunne belangstelling in „De Christen" niet zal benadeeld worden.

Voorts merken we nog op, dat de betaling der abonnementen voortaan per kwartaal verzocht wordt van allen, die tot nu toe per halfjaar betaalden, en per halfjaar van hen, die anders per jaar voldeden.

Ook door 't plaatsen van advertenties kan men de uitgave van het blad zeer wel steunen. Voor koopmansadvertentiën, bij abonnement voor 100 en meer regels, bestaan bij ons zeer voordeelige voorwaarden.

Minzaam aanbevelend,
DE ADMINISTRATEUR.

Christendom en Socialisme.

Referaat 1) van J. B. WILKENS van Braunschweig.
Uitgesproken op de onlangs gehoudene Conferentie te Ihren (Oost-Friesland).

De beantwoording der gewichtige vraag: „Is er overeenkomst tusschen het Socialisme en het Christendom?" kunnen wij ons wellicht niet beter geven, dan dat wij eerst twee andere vragen trachten te beantwoorden, en wel: 1. Wat is Socialisme? en 2. Wat is Christendom? Wij kunnen dan de vraag gemakkelijker beantwoorden, hoe beide te zamen stemmen en hoe de verhouding van den Christen tot het Socialisme moet zijn.

Het Socialisme, zijne denkbeelden en leeringen als de daaruit volgende daden, ja, alles wat met hetzelve in onafscheidelijk verband staat, is zeer oud, ja zoo oud als de gevallene zondige menschheid. Evenals zij is ook de hoofdoorzaak van het Socialisme in den afval van den levenden God te zoeken, waarvan wij de treurige, maar ook de zekere oorkonde in het woord Gods hebben (Gen. 3). Aan den Babelloniscthen toren hebben misschien enkel Socialisten gearbeid, want de menschen, die daaraan arbeidden, wilden in openbaar verzet en opstand tegen God een wereldrijk stichten. Babel met zijn toren zou daarvan het middelpunt zijn. Zij arbeidden zoolang daaraan, totdat zij elkander niet meer verstonden, daar de Heere hunne spraak verwarde, tot een heilig waarteeken, dat alle verbroedering en verheerlijking der menschen en hun doen zonder God ijdel is (Gen. 11). De menschen hebben echter niet opgehouden met dit hun streven, zooals de Heere zegt: „Zij zullen niet nalaten van alles dat zij voorgenomen hebben te doen" 2) (Gen. 11: 6).

Socialistische en Communistische woelingen vinden wij meer of minder in den loop der eeuwen bij de verschillende volken. Bizonder sterk traden zij te voorschijn ten tijde der Hervorming, en daan aan het einde der vorige eeuw in de groote Fransche revolutie. Toen ter tijd werd in de zoogenaamde „Roode Republiek" door een besluit der overheid de dag des Heeren en ieder Christelijke godsdienst afgeschaft, een onzedelijke vrouw als godin der rede op het altaar in de hoofdkerk te Parijs geplaatst, en het avondmaal door een brandewijnslempmaal bespot.

Het is ontwijfelbaar zeker, dat het tegenwoordig Socialisme eene verschijning is van den nieuwen tijd. Tot de helft dezer eeuw was er eigenlijk nog niets dergelijks in Duitschland, wat men met den naam Socialisme, of beter Sociaal-Democratie bestempelde. Ferdinand Lassale, die in 1863 voor de eerste maal in Leipzig in eene vurige rede zich tot de arbeiders wendde en over de verbetering van hun staat sprak, wordt de Messias van het Duitsche Socialisme genoemd. Hij werd geboren te Breslau op 11 April 1825, en was de zoon van een Joodschen groothandelaar. Hij was een man van veelzijdige kennis en van vurige welsprekendheid. Na

1) Met zeer veel instemming werd dit referaat op de conferentie te Ihren door de broeders ontvangen, en daar het nu in „Der Wahrheitszeuge" is overgedrukt, geloof ik den lezers van „De Christen" geen ondienst te doen, het door vertaling onder hun bereik te brengen.

2) Duitsche vert.; hoewel zij afwijkt van de onze, behoud ik haar om het redebeleid van den referent.

zijn dood, welke in een duël (1864) plaats vond, is hij met Christus vergeleken geworden. Men bereidde doodfeesten voor **Lassale** en voor eenigen tijd werd hij buitengewoon vergood.

Het aantal zijner aanhangers was destijds nog geen 5000. Nu is het anders; op ongelooflijke wijze heeft zich het socialisme uitgebreid, en wel vooral in Duitschland, wat met de laatste verkiezing voor de *Rijksdag* voldoende bewezen is. Het tegenwoordige socialisme is een kind onzer eeuw, tot wiens ontwikkeling de geheele moderne maatschappij heeft medegewerkt. Hoewel dit nauwelijks eene klasse der maatschappij wil erkennen, het is en blijft daarom niet minder waar.

Hoe staat het b. v. in dezen met de zoogenaamde beschaafde stand? Zie deze beschaafden zijn het immers, die al het heilige voor het volk in verdenking hebben gebracht. Met onheilige geschriften en redenen is door hen de wereld overstroomd en vergiftigd geworden.

Wanneer heden zoo vele spotredenen tegen de ware religie, als was zij een valsche wissel op de toekomst, worden gehouden, zoo hebben de zoogenaamde beschaafden daaraan het grootste deel van de schuld. Het was ons zeer gemakkelijk een lang, zeer lang register te geven van personen, die in de loochening der fondamenteele waarheden des Christendoms en verachting van het ware Christelijk geloof en leven in woord en daad openbaar werden. De socialist Bebel kon daarom in een zitting van den Rijksdag met recht zeggen: „Het atheïsme, de geheele moderne wereldbeschouwing, het materialisme, zijn niet ons werk, maar het product van de moderne wetenschap.' Het socialisme is zeer snel tot een groote wereldmacht geworden, zoowel met het oog op zijne aanhangers, als ook op de algemeene verbreiding in de wereld. Het telt zijne aanhangers in alle landen der wereld, en nu niet meer duizenden maar millioenen. Het is al lang internationaal. Het is onder alle landen en volken verbreid, en is in staat in voortdurende versterking zijne vertegenwoordigers in de verschillende parlementen te zenden, om bij de wetgeving mede te werken, stoute eischen te stellen, en de leer van het socialisme, zoo ver het doelmatig schijnt, te verkondigen. De Socialisten zijn een vast ineen gesloten gezelschap van enkel ontevreden menschen, daar niemand van hen de bron der ware tevredenheid kent, noch kennen wil.

Wij zien in dat gezelschap ten eerste de hoofdleiders dier partij. Voor een deel hebben zij door den krachtigen wil hunner partij het zoo ver gebracht, om afgevaardigden in Rijksdag en Landsdag te worden. Zij maken zich zeer getrouw hun plaats ten nutte, om hunne socialistische leer tot waarde te brengen en nieuwe aanhangers te verwerven. Verder zijn te beschouwen de velen ondergeschikte leiders, de partijvoorstanders in de verschillende gewesten en de door de partij betaalde reisapostelen, die voor een deel in bizondere scholen gevormd worden. Hier vinden wij menigeen uit de zoogenaamde hoogere standen, omgekomene lieden, die tot niets een beteren lust en gave hebben, dan om in den dienst van het socialisme te jagen en te vervoeren. Daarna komt het groote, groote getal der Socialisten, een groot heir van vele duizenden. Het zijn lieden van verschillenden aard, een zeer bont gezelschap. Daaronder zijn ook eerlijke en brave personen, die, zonder te kunnen of te willen onderzoeken, in goed geloof de leer van het socialisme omhelzen. Wij vinden hier echter ook een groote schare werkelijk verwaarloosde menschen, ouden en jongen. En dat vooral zoo vele jongelingen het socialisme zoo getrouw aanhangen, is voorwaar verschrikkelijk. Nog nauwelijks den ouderdom van 16 of 18 jaar, hebben zij alreeds het hoofd vol van socialistische ideeën en spreken met verwaandheid, als waren zij de echte wereldhervormers. Het geheele gezelschap is vast en innig verbonden, vaster dan menigeen denkt, die hunne oneenigheden te veel in aanmerking neemt. Gewis hebben zij onder zich vele twisterijen, en de schimpredenen, waarvan zij zich bij gelegenheden bedienen, zijn zeer grof en vinnig, maar toch zijn ze één in doel. Zoo noemde een zeker leider der socialisten, die zich als president der menschheid onderteekende, Liebknecht een eergierige, duivelsche, arglistige, een ander leider Judas; en gaf Carl Marx den raad, om zich als een dol gewordene haring te laten inbalzemen en in den schoorsteen te hangen.

Al zulke twisterijen en oneenigheden hebben echter zeer weinig bij hen te beteekenen, als wij in aanmerking nemen hunne allen gelijke kracht, dat is de kracht der bitterste ontevredenheid en haat, die allen bezield; zoo ook door hetzelfde doel: de socialistische revolutie. *) In dat doel zijn ze één. Met geoorloofde middelen als het kan, met hun bloed als het moet.

Sneek. J. DE HART.

(Wordt vervolgd).

*) De Socialisten, omdat zij zich niet door den Geest van God, maar door dien des duivels verbroederen, staan evenals de duivelen als individuën op zich zelf. Zoolang zij hun doel: „de omverwerping der bestaande toestanden" nog niet hebben verkregen, is er eene éenheid in haat. Hebben zij de triumf verkregen, dan keert zich de in hen werkende haat tot elkanderen en zij worden duivels voor elkander. Hun aanstaand Paradijs bestaat in een wonen in ruïnen, waarin zij vol van vreeze zullen zijn voor hunne eertijds beminde broederen. J. D. H.

Hoe te Vriescheloo (prov. Groningen) een gemeente van Gedoopte Christenen ontstond.

Het was in het jaar 1879, dat twee zusters van de gemeente van Gedoopte Christenen te Ihren (Oost-Friesland), te Vriescheloo kwamen om haar familie te bezoeken. Het was juist nieuwjaar, de sterke drank was dien dag de leidstar der jeugd, en het grootste sieraad in huis voor de ouderen. Hoe vreemd stonden de menschen te kijken, toen die meisjes weigerden mee te drinken, zoo iets hadden zij hier nooit gezien. Het is mij niet bekend, dat hier vóór dien tijd het Evangelie gepredikt is; een bijbel kon men nauwelijks vinden; de onkunde zoowel als de ontucht waren hier de heerschende machten. Baptisten had men nooit hooren noemen. Het was dus wel wat vreemds wat men hoorde uit den mond van deze meisjes: dat de mensch wedergeboren moest worden. Met een bewogen hart gingen deze twee zusters terug naar Oost-Friesland; zij deelden het mede in de gemeente, en daar was F. Bakker van Pekela in het midden (die toen een lid was van die gemeente); ze wezen B. op de noodzakelijkheid, dat te V. het Evangelie gebracht werd, en verzochten hem tevens of hij het dorp eens bezoeken wilde, om de menschen bekend te maken met het Evangelie. En ja, de Heer, die alle harten in zijn hand heeft, bestuurde het alzoo; B. ging in de kracht des Heeren de huizen bezoeken, predikte de menschen Christus en verspreidde traktaten. Hiermede hield hij zich eenigen tijd bezig. Hoe groot de beschimpingen ook waren, de Heer gaf B. kracht om alles te trotseeren, hoe de vijand zich ook vertoonde als een brieschende leeuw. De Heer opende een deur, waar hij des Zondags openlijk kon prediken voor hoogstens 20 personen (want dan was de kamer vol); toen zijn er in dien winter 3 menschen gedoopt. Bakker was van zijn beroep stuurman, maar de groote God had een treffelijker werk voor hem. De gemeente Ihren besloot om B. in V. te plaatsen als prediker; hij huurde zich een huis, en timmerde de schuur af om daar des Zondags te prediken. Hoewel men 's winters zat te bibberen van de koude, en wat oude planken tot zitplaatsen dienden, met de voeten in het zand, toch kwam er altijd nog al veel volk tezamen, en de Heer deed gedurig tot de gemeente, die zalig werden. Allen die zich aanmeldden, om bij de gemeente opgenomen te worden, moesten naar Ihren om gedoopt te worden; de gemeente was daarom biddend uitziende naar een doopvont en lokaal, want het was een behoefte.

Ja, zooals altijd, was de Heer hier ook een verhoorder der gebeden; de Heer baande de weg dat B. een huis kon koopen, en daar kon hij een lokaal met doopvont in laten maken; toen dit klaar was, was er plaats voor ruim 100 menschen, en o, hoe was men verblijd, de Heer had hier zijn gemeente gesticht.

Zondags morgens werd er gepredikt, 's middags Zondagschool gehouden, waar ook onze zuster J. Olieslager kwam van Pekela (die zoo lief omgaan kon met de kinderen) en het mee vooruit hielp.

In dien tusschentijd was B. een deur geopend te Bellingwolde, waar hij des Zondagsavonds predikte. B. ging met vurigen ijver in de kracht zijns Gods voort. Hij predikte 's winters 6 maal in de week op verschillende plaatsen te V. en Bellingwolde.

Maar helaas, in 1885 ging B. over tot de zevendedag-Baptisten (Sabbathisten). Hier moest de gemeente weer zien, dat God de persoon des menschen niet aanneemt; de gemeente stond zonder herder en dus ook weer zonder lokaal, want het huis behoorde aan Bakker.

Daar stond nu des Heeren volk te zuchten tot hun Heer, maar de God Jakobs stond aan de spits; de Heer hun Verlosser liet hun geen weezen, Hij stuurde hun een leeraar, met name P. Betzau. Toen heeft de gemeente weer een deel afgetimmerd van de schuur van br. H. Katuin, dat diende tot kerk; en die gedoopt wenschte te worden, moest weer naar Ihren. Tot hiertoe was er altijd nog gepredikt in de kamer van onze zr. Zwarts, maar de kamer werd te klein, en het geheele huis werd vertimmerd, en het werd eene kerk, en de Heere deed gedurig tot de gemeente die zalig worden.

Twee jaren is P. Betzau hier prediker geweest, n.l. te Vriescheloo en Bellingwolde, toen is hij naar de school te Hamburg gegaan, en br. A. Karssiens heeft zijn plaats vervuld als voorganger, en het werk des Heeren ging bestendig voort. In Januari 1890 werd weer ons vorig lokaal verkocht, het huis van B., en de gemeente kocht het; nu zijn er thans 2 lokalen, een te V. en een te B.; ook is er op beide plaatsen een Zondagschool met ieder 60 leerlingen. Hier is thans een gemeente van pl. m. 70 leden.

God heeft uit niets iets gemaakt.

V. J. KATUIN.

Niets is verkwikkender en stemt meer tot aanbidding dan het naspeuren van „de gangen des Eeuwigen." Wij danken daarom onzen broeder K. voor bovenstaande mededeeling en voegen hieraan toe het vriendelijk maar dringend verzoek, dat elke gemeente in haar midden rondzie naar een broeder, die een getrouw verhaal van Gods weg met haar in schrift stelt. Is het moeielijk zulk een broeder in eigen kring te vinden, men belegge dan opzettelijk een Gemeente-Vergadering ter nauwkeurige beantwoording van de vragen, desbetreffende onlangs door den Secretaris der Unie, br. Roeles, aan de Gemeenten gezonden.

Ook waar een broeder in de Gemeente zelve gevonden wordt tot samenstelling van een geschiedverhaal als boven, zende men dat verhaal s.v.p. aan den Secretaris der Unie.

De Red. van De Christen.

Van het Arbeidsveld.

Van br. Hesselink, de welbekende reiziger voor de Unie-cent-kas, ontving ik een breedvoerig schrijven over zijn „noordsche" reis, waarvan ik om de wille van de weinige ruimte in ons blad, kortelings een en ander zal melden:

„Met blijdschap — hoewel niet zonder vrees, die mij evenwel tot God uitdreef — ging ik op stap en kwam ten eersten in ZUIDBROEK, waar ik als naar gewoonte van huis tot huis ging. Velen bezocht ik, die mij door hun heele houding toonden: „aan de kennisse van zulke wegen hebben wij geen lust, wij zijn die oude Bijbelsche voorstelling om zalig te worden reeds lang ontwassen" — doch uit alles bleek mij, dat zij er voor hen zelf volstrekt niet beter op zijn geworden. Er waren ook, die mij met belangstelling hoorden.

's Avonds ging ik per trein naar *Foxhol* en overnachtte aldaar en vertrok 's morgens over *Uiterboeren* naar

NOORDBROEK,

waar ik vele menschen bezocht en mij vergund werd in het lokaal van den heer Fransen te prediken voor een flinke opkomst.

Ik logeerde daar bij een voor mij tot hiertoe

nog onbekenden broeder, die met mij één Heer, één geloof en één doop deelachtig was, zoodat we spoedig samen zongen:

„O goedheid Gods nooit recht geprezen" enz.

Van hier ging het naar WAGENBORGEN, waar het mij toe scheen, dat daar nog wel eenige beweging is op christelijk gebied, waartoe de arbeid van het huis van barmhartigheid aldaar ook wel het zijne zal toebrengen. In

FARMSUM

ontmoette ik br. V., die mij hartelijk ontving en bovendien van groote dienst was. Ons uitstapje des avonds naar Delfzijl, waar wij een nog niet lang gedoopte zuster bezochten, was hoogst aangenaam. Ik herhaal wat de Dichter zingt:

In welk een oord men vromen vindt
Hun aller lust en leven,
Is Jezus aan te kleven, enz. enz.

Wij zongen samen:

Mij is erbarming wedervaren,
Erbarming duizendmaal verbeurd.

Ik heb daar in het midden van die weinige br. en zs. veel genoten voor mijn ziel. Dit is goed — zelfs noodzakelijk voor iemand, die anderen de blijde boodschap moet brengen. God geve, dat deze kleine plant nog tot een groote boom worde op het N.O. eindje van Nederland. God zal ook daar het gestrooide zaad doen gedijen. Te

APPINGADAM

lag ik thuis bij br. en zr. D., de stoere zeeman, die nu zijn winterrust geniet; dat het er mij goed was behoeft geen betoog. Ik bleef niet lang in dit Groninger stadje, maar zette koers naar 'T ZANDT, ik sloeg echter van die vele wegen in deze provincie de verkeerde in en doolde en dwaalde, als een zondaar, die nog den rechten weg, (Christus) mist. Dat ik over een en ander veel dacht, behoef ik zeker niet te zeggen en ik kreeg diep medelijden met onze dwalende mede-reizigers naar de eeuwigheid. Dit deed mij zelfs vergeten, dat het zoo koud was.

Eindelijk bereikte ik de plaats, waar ik wezen moest — mocht dit ook het gelukkig einde zijn over wien ik onderweg dacht. Br. V. ontving mij zeer vriendelijk.

Den volgenden dag ging ik met br. v. D. (ouderling) naar

OOSTER NIELAND,

wij bezochten daar Gem.-leden en zagen uit naar een plaats voor openbare prediking, dat ons gelukte.

Zondags arbeidde ik op 't Zandt en in de week op de dorpen rondom, waar ik ook eens maal te Leermens ten huize van onze, meer dan 80jarige broeder en zr. E. predikte voor een bevredigende opkomst. Onze grijze broeder E. is een vroolijk Christen en aan hem wordt Ps. 92: 13—16 bevestigd.

Den 22sten moest ik de Gem. te Foxhol dienen, daar br. Kremer het herderlijk werk verrichtte in de Gemeente op 't Zandt.

Het overige van de maand bracht ik door in de

PEKELA EN OMSTREKEN.

Broeders en zusters! „bid veel voor ons."

B. ROELES.

VAN WIJD EN ZIJD.

DOOI WEER!! dat was j.l. Maandagmorgen de blijde kreet, die men uit veler monden kon hooren. De natuur heeft ook nu weer getoond, dat ze zich niet laat beheerschen door de philosophie van de geleerde heeren, die beweerden, dat wij niet meer van die ouderwetsche winters kregen, noch door de broodetende profeten, die dan een harde winter voorspellen, wanneer een heete zomer vooraf gaat, ook dat is ditmaal voor goed gelogenstraft. Hoe het zij, wij kunnen uit alles leeren, dat er een machtige hand is, die alles beheerscht en ook de natuurkrachten bestuurd en regeld. Gelukkig degenen, die daarop letten en met een Mozes daaraan vasthouden, als ziende den Onzienlijken.

De vorst liet zich overal gevoelen, zelfs in die landen, waar men er andere jaren niets dan bij geruchte uit de couranten iets van verneemt. Op vele plaatsen, vooral op de eilanden, heerschte volslagen gebrek. Zoo werd de vorige week bericht van **Vlieland**, een eilandje behoorende tot de prov. N. Holland, dat er aan alles behoefte was: spek, vet, olie, boter, enz. De aardappels bevroren, zoodat grutjes in water en duiveboontjes een lekkernij was geworden. Voor dat het donker was, gingen de menschen naar bed, omdat de petroleum niet meer was te koop. De gemeenschap met het vaste land was tijdelijk geheel verbroken.

Helgoland, het nu Duitsche eiland met zijn 2000 inwoners, waar de bewoners wekelijksch hun proviand uit Hamburg kregen, is in dezelfde conditie en zoovele plaatsen meer van dien aard. Laat ons echter nu hopen, dat er spoedig verbetering komt, opdat wij met Johannes de Apostel kunnen zeggen:

en het WAS winter.

Nederland. Onze Koningin hield Dinsdag 6 Jan. l.l. rouw-receptie, waar de hoogwaardigheidbekleeders van de staat en de godsdienst met hunne dames zich vertegenwoordigden, om H. M. de Koningin-Wed. hunnen rouw te betuigen over den dood van haar Gemaal. Dit rouwbeklag ten Hove geschiedde, terwijl H. M. met hare hofdames op een verhevenheid stond, door het voorbijtrekken met een hoofdbuiging, dat eveneens werd beantwoord door de Koningin. Zulk een blootte vorm lijkt ons wel wat koud toe.

De kamers zijn tegen 13 Januari bijeengeroepen.

Uit Losser wordt gemeld, dat de vorige week twee broers, zulk een hevige twist kregen over de godsdienst, dat de een den ander met een mes stak, zoodat de gewonde naar het ziekenhuis werd gebracht en de dader naar Almeloo getransporteerd.

Wanneer zullen de menschen leeren inzien, dat het woord Gods ons niet is gegeven, om er over te twisten, maar het te gelooven en er gelukkig door te worden. Twist geeft immer heete hoofden en koude harten — maar de liefde sticht.

Luxemburg. Hertog Adolf van Nassau deed onder het gejubel der groote menigte zijne vorstelijke intocht.

Dit Groothertogdom is nu voor goed aan onze kroon ontvallen, maar de particuliere eigendommen blijven in 't bezit van onze koninklijke familie, en worden geschat op eene waarde van *f* 2,000.000.

Onze Wilhelmina behoeft dus nog niet bang te zijn voor een kouden winter.

Frankrijk heeft sedert 9 Januari l.l. zijne havens opengesteld voor in- en doorvoer van rundvee, schapen, geiten, varkens enz., doch elke bezending moet gedekt zijn door een certificaat van afkomst door de overheid.

Italië. De Paus wordt van vele zijden, zoo ook door meer dan 900 aartsbisdommen en bisschoppen, aangezocht, om op het a.s. 4e eeuwfeest (1892) COLUMBUS zalig te spreken voor zijne ontdekking van Amerika.

Het komt ons wel wat laat voor, want waar heeft de arme man (hij is feitelijk in kommervolle omstandigheden gestorven) al dien tijd dan moeten doorbrengen? En bovendien, de H. Schrift leert ons: „niet uit de werken zalig, opdat niemand roeme, maar door genade," Efez. 2: 9.

Spanje. De kleine koning Alfonso is oorzaak, door zijn wild klimmen en klauteren, dat zijn 80jarige gouvernante het met den dood moest bekoopen; daar hij dreigde te vallen, stelde zij zich ter zijner bescherming, met dit treurig gevolg.

De Koningin-Wed. zond voor een dag of wat aan de Paus een wandelstok cadeau waar niets bizonders aan was te zien, doch toen de begunstigde op den knop drukte met zijn vermagerde hand, sprongen er een massa goudstukken uit te voorschijn, wat de H. Vader bizonder scheen te bevallen.

Treuriger is het bericht, dat de pokken trots het onfeilbare middel van Jenner (inenting) nog vele slachtoffers eischen.

Portugal is nog steeds aan 't schrijven en wrijven met Engeland over een deel van Africa, tot zoolang misschien dat Albion zegt nu is het uit, wilt gij niet zoo als ik wil, dan neem ik alles.

Men zegt althans dat Engeland van dit vischje niets meer verlangt als wat tusschen de kop en staart zit.

Schotland. Meldden we de vorige week, dat de werkstaking onder de spoorwegbeambten was geëindigd, latere berichten toonen weer het tegenovergestelde — maatschappijen en werkvolk staan nog even hardnekkig tegenover elkander. De socialist Burns uit Londen heeft de leiding der werkstakers op zich genomen.

Engeland. In Londen komt de GRIEP (gevoelige gedachtenis) nog steeds voor en vele oude menschen sterven daar tengevolge van de koude.

De consul uit Canton bericht, dat het laatste jaar uit China niet minder dan voor *f* 960,000 menschenhaar naar Engeland en Frankrijk is gezonden, aan heeren pruikemakers. Dit produkt is meestal afkomstig van boeren, bedelaars enz. enz.

Geen wonder dat vele beschaafde Europeesche heeren en dames, vreemde en wilde haren op hun hoofd hebben. Wie weet of ook daar geen baccillen in zitten, die inwerken op de hersenen van de gebruikers en zoo menigeen het hoofd op hol brengen.

Moravië. Als wij in Nederland klagen over de duurte van steenkolen, maar ons toch er lekker bij warmen, bedenken wij veelal weinig dat er zooveel menschenlevens mede gemoeid zijn. Zoo weer heeft een mijnontploffing in bovengenoemd land plaats gehad — in de mijn Wieliczka waarbij circa 100 menschen zijn gedood.

Amerika. De Amerikanen hebben nu reeds het Indianenkamp omsingeld en misschien is reeds, bij het lezen van deze medeeling, de beslissende slag gevallen. Het is treurig hoe de blanken die arme volken steeds achtervolgen en misschien de tijd komt, dat er niets meer van overblijft dan de naam.

Het gaat hiermede als bij een klopjacht, waar de moedige jagers tot de tanden toe gewapend, het weerlooze haasje en het hijgende hert omsingelen en dan neerschieten om het in triumf mede te dragen, verbaasd staande over eigen dapperheid.

Het geschil over de Behringzee met Engeland, dat zeer bedenkelijk scheen, zal wel in der minne worden geschikt. Het spreekwoord zegt groote honden bijten elkander niet gemakkelijk. R.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Het aangekondigde 9e Jaarfeest onzer Jongedochters-Vereeniging Lydia mocht in de gunst des Heeren ter bestemder tijd, Woensdag 7 Januari plaats vinden.

„In de gunst des Heeren", zulks mogen wij met stille dank aan God hier ter nederschrijven.

Ja 't was een hartverheffende aanblik, een feestvierende schare van meer dan 200 personen bijeen te zien.

De vereenigingen van Haulerwijk, Stadskanaal N.Pekela, 't Zandt, Foxhol en eene vereeniging uit deze stad hadden hunne afgevaardigden gezonden, die allen, de een zoowel als den ander het hunne bijdroegen tot verhooging der feestvreugde.

Tot de genoodigden behoorden: het Bestuur der Gemeente; al de weduwen der Gemeente; de kleine meisjes-vereeniging en de Jongelings-Vereeniging. De andere gasten hadden zich een kaartje aangeschaft voor 35 cent.

In zijn openingswoord vergeleek de Voorganger der Gemeente de Lydia van Groningen met de Lydia van Filippi (Hand. 16.) wat hem gelegenheid bood om op God te wijzen als de bron en oorzaak van alle heil, terwijl Lydia's „hooren" „achtnemen" en „getrouwheid aan den Heere" aanleiding gaf tot menige nuttige wenk.

Nog andere broeders spraken een woord, waaronder ook de Evangelist der Unie-Cent, br. Kuipers.

Dat ook onze Zangvereeniging zich een en andermaal liet hooren ligt voor de hand.

Ook hadden de Jongedochters gezorgt voor een nette en rojale bediening.

Zegene de Heer de Groninger „Lydia", moge de wensch van den feestleider bij haar in vervulling komen: dat al hare leden „den Heere getrouw" mogen wandelen, opdat bij een volgend feest de klachten uit de verslagen harer bestuursleden kunnen uitblijven, die er nu nog in gevonden werden.

VRUCHTDRAGEN.

Gelijk de heerlijkheid van een' gezonden appelboom in zijne *vrucht* bestaat, zoo bestaat het sieraad van een' Christen in zijne *nuttigheid*. Hij bloeit niet slechts met schoone bekentenissen en beloften, maar brengt uit alle macht vrucht voort. Een appelboom geniet zijne appelen niet *zelf*, maar laat ze in den korf der hongerigen vallen, dat zij zich daarmede verkwikken, ja, hij laat soms zijne zwaar beladen takken zoo laag naar beneden hangen, dat ook een kind die rijpe vrucht bereiken en afplukken kan.

In 's Heeren boomgaard is eene groote menigte van vruchtdragende boomen. Adoniram Judson, de grootste zendeling van Amerika, wiens 100-jarige geboortedag voor kort gevierd werd, voedde van zijn zwaar beladene takken duizenden onder de heidenen. Onken en Craig, hoewel geringere boomen, verheerlijkten God evenzoo daardoor, dat zij het arme volk van Hamburg met het Evangelie spijsden. Ieder stadszendeling, ieder traktaatverspreider en onderwijzer in de Zondagschool, ieder die een brood of warme jas in het dakkamertje brengt, ieder die zijne schreden naar de kranken richt, of in Jezus' naam een beker water geeft, zal zeker zijn loon ontvangen.

De nuttigste Christenen zijn veelal die, welke in kleine dingen hunnen Meester dienen. Hij gaat niet over het kleine heen of veracht hetzelve. Hoe zou Hij anders in geringe eikels machtige boomen, of in kleine zaadkorrelen den rijkdom van een koornveld hebben verborgen!

S. D. H.

(Uit „Der Wahrheitszeuge.")

GEDACHTEN. X

Socialisme.

De reus *Modernikus* heeft drie dochters. Hare namen zijn: *Ratio*, *Materie* en *Revolutie*. Die door de *eerste* wordt *bekoord* en haar *huwt*, moet de *tweede dienen*, en diens geest zal door de *derde* worden aangegrepen, zoodat hij ten laatste op de puinhoopen van huisgezin, maatschappij, staat en kerk zijn Paradijs zal hebben. Maar welk een Paradijs is dat dan?

Die op de wijze van Koning Jehu de *Baäl* van het hedendaagsch *Socialismus* wil uitroeien, zal niet in gebreke blijven om toch ook zelf het gouden kalf te dienen, met hen, die ze bestrijden.

Die het zich als roeping beschouwd om deel te nemen in de Sociale kwestie, mag wel een antisocialistische natuur hebben, met een leven des gebeds, en een verlangen der ziele naar het Paradijs des hemels, anders zullen de Socialisten spoedig van hem kunnen zeggen: „Gij zijt niet verre van het Koninkrijk der hemelen, n.l. het Socialismus"!

De beste oplossing van de hedendaagsche wanverhouding in de maatschappij ligt daarin, dat men het wezen van het Christendom verstaat: „Niemand van ons leeft zich zelven." Echter dit niet als wet voor een ander, maar als wet voor zich zelven. Als de Heeren de knechten, en de knechten de Heeren naar die wet willen hervormen, zonder eigene vernieuwing des gemoeds te willen, dan zal ook in dezen, de reformatie een deformatie genoemd kunnen worden.

De Middelaar.

In de *gemeenschap* met God, wordt men bij het licht van Zijne heiligheid meer ontwaar de *onreinheid*, welke nog in ons aanwezig is, en dit leidt tot *verootmoediging* en *eerbied*.

Hierdoor ontstaat een helderder inzicht in de *noodzakelijkheid* van het *Middelaarsschap Christi* en wordt Hij, als *Middelaar*, voor de ziel steeds *dierbaarder*.

Want in dien Middelaar geniet de ziel het *voorrecht*, en de *vrijmoedigheid* om ondanks *schuld* en *veroordeeling*, toch dien driewerfheiligen God als *Vader* aan te roepen.

Beproevingen.

Wanneer Gods vaderlijke beproevingen ons niet *vooruit* brengen, in het *innerlijk* en *gemoedelijk* geestelijk leven, dan zijn wij schroomelijk *achteruitgegaan*.

Wanneer wij onder de beproevingen steeds het oog hebben op de beproevingen zelve en niet op Hem, die ze ons toezendt, leven wij met onzen geest meer bij de vleeschpotten van Egypte dan in het toekomstig Kanaän der ruste.

Wanneer wij door de beproevingen niet meer ons zelven leeren verootmoedigen en de genade Gods verheerlijken, zal de wasdom der aangeboren eigengerechtigheid en zelfverheffing zoo sterk zijn, dat door die doornen het geestelijk leven als in verstikking verkwijnt en sterft.

Geloof.

Niets is *gemakkelijker* dan over de heerlijkheid van het *geloof* te *spreken*; maar voor onze *natuur* is niets *moeilijker* dan in het geloof te *leven*.

Daarom bestaat er zoo gedurig die schromelijke tegenstrijdigheid in ons gemoedsleven. In de gemeenschap van Gods kinderen zijn wij dan in ons gevoel als de *Adelaar*, die boven de wolken zich *verheft*, maar in het werkelijke leven gelijk aan den worm, die in het stof *wriemelt*.

Toch moeten wij steeds in 's Heeren voorhoven voedsel voor ons geloof zoeken, om wanneer 's levens behoeften het vorderen, de noodige geloofskracht te hebben, om voor bezwijken te worden bewaard.

S. D H.

SPROKKELINGEN.

De Geest Gods houdt niet op ons te verkondigen, dat het de eenheid en vrede is, die het lichaam der kerk in stand doet blijven. Daarom moeten de zielenherders zich vooral beijveren om die te bewaren. Niet te arbeiden om de geloovigen onderling met elkaâr te vereenigen, is een verzuim, dat den loondienaar kenmerkt; te arbeiden om hen te verdeelen, hetzij door valschen ijver, hetzij door blinde vooroordeelen, is meer het werk van een wolf, dan van een herder.

Quesnel.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. Kerk Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondags voormidd $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te Berkhout, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. Silo-Kapel. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering*. Donderdagsavonds $6\frac{1}{2}$ uur *Prediking*. Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond*.

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van den heer J. v. B. te Oosthem abonnement 1890. J. HORN.

Ontvangen van S. A. H. te Venloo *f* 1.30, van A. K. voor drie abonnementen *f* 1.95, door br. Hesselink van J. J. D. Schouwoord *f* 1.30, van Cs. B. te Spijkenisse *f* 1.25, van H. v. D. te 't Zandt *f* 9.56.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Unie-Cent.

Verzameld te Hollum op Ameland door zr. Janke de Boer *f* 5. J. HORN.

Van H. v. d. W., Paterson, *f* 0.75.

Voor de Zending:

(Br. C. MENSING).

Van de Chr. Jongel.-vereen. te Borne *f* 2.50, van de Jonged.-vereen. aldaar *f* 4.60.

N. v. BEEK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 196. DONDERDAG 22 Januari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post . . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

1 December 1890.

OP HET LOO.

De zon bescheen met vriendlijk licht,
Op d' eersten der Decemberdagen,
Het Loo, als voor mijn aangezicht
Zijn Vorst en Heer werd uitgedragen.
De kroon praalde, in haar zachten glans,
Op 't deksel van zijn laatste woning,
En rozen- en cipressenkrans
Sprak van de liefde voor den Koning.

Zoo stil en plechtig kwam de stoet
Mijn vensterraam voorbij getogen!
Ik zag hem na met vol gemoed,
Verbleekten mond en vochtige oogen.
Nog bleef ik op 't verlaten plein
Met ingehouden adem staren,
Als reeds de laatsten van den trein
Aan mijn gezicht onttrokken waren.

't Was doodsch en ledig om mij heen;
Geen stem of voetstap werd vernomen;
'k Stond in 't verlaten Huis alleen,
Waar nooit de Meester weer zou komen.
Niets hoorde ik dan de treurmuzijk
Wier tonen stervend tot mij kwamen,
En 't siddren van de vensterramen
Op 't eerbewijs aan 't Vorstelijk lijk.

Ik ben de rouwzaal ingetreên,
Waar tot den morgen 't waslicht gloorde
En al de sombre pracht bescheen
Die tot eens Konings lijkpraal hoorde.
't Was uitgebluscht; de bloemenschat
De omkranste lijkbaar nagedragen;
Verstrooid lag palm-en lauwerblad,
En de optreê zelf uiteengeslagen. . . .

Ach, pracht en praal had afgedaan,
Fluweel en floers en zilvertooisel;
Twee zwarte schragen grijnsden me aan,
Niet meer verheeld door 't zwaar omplooisel...
Toen is — ik beef als ik 't herhaal —
Dit denkbeeld in mijn ziel gerezen:
Zou niet de aldus onttooide zaal
Beeld van 't ontluisterd Neerland wezen?

Ontluisterd — niet door eigen schuld,
Als honderd jaar niet doen vergeten,
Maar door den Dood, met ongeduld
Op ons te groot geluk gebeten.
— 'k Zag Drie Oranjes op den troon,
En zeven, van zijn glans beschenen;
Nu slaapt het Tiental bij de doôn,
En 'k leef om ze allen te beweenen!

— Daar trad weer 't Kind mij voor den geest,
Dat, gisteren avond, bij mijn spreken,
Zoo stil aandachtig was geweest,
Zoo ernstig mij had aangekeken,
Het Englenkopjen, in den glans
Van 't levend goud der blonde lokken. . .
Neen, riep ik, Hoop des Vaderlands!
Ons noodlot is nog niet voltrokken.

Groen Rijsje, uit afgehouwen tronk
Zoo heil voorspellende opgestegen,
De Hemel, die u 't aanzijn schonk,
Besproei u met zijn dauw en regen,
Bestrale u met zijn zachten gloed,
En doe noch licht noch kracht ontbreken
Aan de Onwaardeerbre, die u kweeken,
Bewaken en verzorgen moet!

De Gids. NIC. BEETS.

Christendom en Socialisme.

Referaat 1) van J. B. WILKENS van Braunschweig.
Uitgesproken op de onlangs gehoudene Conferentie te Ihren (Oost-Friesland).

(~~Slot.~~)

Men kan het socialisme zeer goed zich voorstellen als eene dreigende reuzengestalte, welke de tegenwoordige huishouding van het staatkundig, godsdienstig en zedelijk leven omverstooten en vernietigen wil. Wij hebben geschiedenissen (sprookjes) gelezen, waarin van reuzen verteld wordt, die eene verschrikkelijke macht hadden. Eene reuzenjonkvrouw had zelfs een boer met ploeg en paarden, en alles wat daaraan was, als speelgoed in haar boezelaar genomen. Zulke gestalten leefden echter in de sprookjeswereld, en voor hen vreest geen verstandig mensch.

Met het socialisme is het echter geheel anders, hetzelve is in werkelijkheid eene reuzengestalte, welke dreigt met de omverwerping van alles. Zij schijnt ook, trots alle gevoelige straffen en verwondingen, slechts sterker en geweldiger, booswilliger en grimmiger te worden. Tengevolge van de socialistenwet, 2) welke op 30 Sept. l.l. ophield van kracht te zijn, en over welker doelmatigheid men van te voren zeer gedeelde inzichten had, heeft het socialisme vele gevoelige straffen ondergaan. Slag op slag is gevolgd, en zij hebben het socialisme niet geschaad; de moed is niet verbroken en de kracht is niet verslonden, maar beide is eerder toedan afgenomen. Het is er mede gesteld als uit eene ontboezeming werd vernomen: „Na 12 jaren te hebben bestaan, eindigt op 30 Sept. de socialistenwet."

De partij heeft haar zegenrijk overwonnen. In het leven geroepen om het socialisme uit te roeien, is zij aan de rotsen der partij verbrijzeld. Sterker en machtiger dan voorheen, is heden de partij, trotsch op haar zegepraal en de nederlaag harer vijanden, tot verderen strijd bereid en toegerust; altijd nieuw terrein veroverende, ziet zij steeds verder te werken hare ideeën te verbreiden. Het socialisme is de vraag des tijds geworden, waarom zich alles beweegt. De binnen- en buitenlandsche politiek, alle partijen en vereenigingen, worden onder zijn invloed gebracht en beheerscht. Het is de machtige factor der tegenwoordige en zal in niet te verren tijd de alles beslissende zijn. Bij deze zegenrijke vorderingen onzer ideeën kunnen wij met goeden moed de toekomst ingaan.

Zoo is dus het socialisme eene macht, welke ons vreeze moet inboezemen. Zelfs Bismarck, die in der tijd eenmaal zeide: „Wij Duitschers, vreezen God en anders niets in de wereld", had toch, volgens de uitlatingen, bij sommige gelegenheden, welke in openbare bladen tot ons kwamen, meer vreeze voor de socialisten dan voor Russen en Franschen of eenige vijandige macht.

Het socialisme wil voor alle dingen het privaat bezit opheffen. Het wil niet, zooals eenigen meenen, dat alle eigendom gelijkmatig verdeeld wordt, zoodat ieder evenveel ontvangt. Dit verwijt werpen de socialisten met toorn van zich. Wanneer dan ook zulk eene verdeeling plaats vond, zou het deel wat ieder persoon ontving, zoo gering zijn, dat deze algemeene gelijkheid aan algemeene armoede gelijk zou zijn. Bovendien zou dan noodwendig de ongelijkheid weer den volgenden dag aanwezig zijn, want de een zou zijn deel sparen en zien te vermeerderen, maar de ander zou, wat niet onmogelijk is, aan den eerstvolgenden avond het in vreugde doorbrengen. Alle voorhanden zijnde goed heet het, wat ook, landerijen en bosschen, hutten en paleizen, schouwburgen en kerken, zilver en goud, werktuigen en machines enz., alles zal gemeen goed zijn van den algemeenen broederstaat, waarin alle menschen als gelijken behandeld worden.

Het familieleven wil het socialisme opheffen. Zoo moet, volgens de leer van het socialisme, de opvoeding en onderhouding der kinderen, niet meer het werk der ouders zijn, maar door dien staat geschieden. Ouders, zonder liefde en geweten, moet dit zeer naar genoegen zijn, dat zij alsdan van de plicht, om voor hunne kinderen te zorgen, ontslagen worden. Maar geen rechtgeaarde ouders, die het woord des Apostels erkennen, dat zij hunne kinderen moeten opvoeden in de vreeze en vermaning des Heeren, zullen zich daaraan kunnen geven. Het is klaar, dat de opheffing van de huiselijke kinderenopvoeding, geheel de verbreking is van allen familieband. Ook begeeft zich het familieleven noodwendig door de gemeenschap van goederen.

Alles zal gemeen zijn, d. i., men eet, drinkt, woont, vergenoegt zich op algemeene kosten in staatsgebouwen, naar staatsche inrichting. Ook de arbeid moet naar de inrichting van den staat verricht worden. Met den arbeid zal het bovenal,

1) Met zeer veel instemming werd dit referaat op de conferentie te Ihren door de broeders ontvangen, en daar het nu in „Der Wahrheitszeuge" is overgedrukt, geloof ik den lezers van „De Christen" geen ondienst te doen, het door vertaling onder hun bereik te brengen.

2) In Duitschland bestond eene wet tegen de socialisten, welke op 30 Sept. l.l. verviel. D. Vert.

wanneer het mogelijk ware, zulk een staat in de toekomst te gronden, recht kommervol uitzien. Hoe zal de arbeid worden verdeeld? Zal iemand wel het geringste werk willen doen, die zich, met of zonder recht, geroepen gevoelt, om geleerde voorlezingen te houden? De socialisten hebben toch het begrip, dat de burger in den menschenbroederstaat een meid voor alles is. Heden reinigt hij den stal, morgen verschijnt hij als President in een rechterlijk Collegie en overmorgen neemt hij de plaats in achter de schermen in het groote Theater van den Socialistischen staat der toekomst. De Socialisten gelooven vast aan de heerlijkheid van dezen staat der toekomst. Zij beweren kortweg, dat het heil der wereld nergens anders in is te vinden, dan in de socialistische gelijkvormigheid, in Communistischen menschen-broederstaat. Zij beweren, aan alle ellende in de wereld, armoede, misdaad, krankheid enz. is de tegenwoordige huishouding en bizonder het geloof in God, schuld. Het geloof in God moet derhalve uitgeroeid worden.

Zoolang dit niet geschiedt, zoo verzekert men, is er geene hoop op een welslagen van deze socialistische plannen. Dat echter zulk eene Paradijs-heerlijkheid hier op aarde zonder God niet komen zal en kan, is voor ieder verstandig mensch meer dan zeker. De onmogelijkheid daartoe ligt in de menschelijke natuur. De menschen, zoo als zij werkelijk door de zonde geworden zijn, zullen bereids zorgen, dat in iederen tijd de aardsche welgelukzaligheid een droombeeld is. Het socialisme treedt niettemin moedig en van de zege bewust, zooals het meent, rechtstreeks naar dit doel toe. Het treedt als zoodanig te voorschijn, zooals uit eene verkiezingsrede van Liebknecht, in het begin van het vorige jaar, meer openbaar werd. Hij zeide toen: „Wij zijn van overtuiging, dat geene macht der aarde in staat is, de door ons voorgestelde Sociale omwenteling tegen te houden. Of zij zich op bloedige of onbloedige wijze voltrekken laat, laat zich heden nog niet uitmaken."

Ook Bebel stemt dit toe, geeft daarbij aan, dat het geheel van de kapitalisten afhangt, welken weg ingeslagen moet worden, een vreedzame of geweldige. Hij zegt echter terstond daarbij: Naar de geschiedenis te oordeelen, komen nieuwe Ideën in den regel door geweldigen strijd tot geldigheid." Dat de sociale omwenteling zich op vreedzame wijze voltrekt, hetzij door wetgeving of door vrijwillig afstand doen der bezitters van alle privaateigendom, is niet denkbaar. Dat het anders geschiedt en eene bloedige revolutie kort of lang uitbreken kan, is zeer te vreezen. De socialisten willen het doel, dat zij zich hebben voorgesteld, verkrijgen. Hun motto, welke nog ontelbaar velen met hen gemeen hebben, heet: „Maak hier het leven goed en schoon, geen toekomst geeft het, geen wederzien"! En alléén daarmede staan in verband alle hunne werkzaamheden, de veelvoudige groote arbeidsvereenigingen, de zoogenaamde werkstakingen, de eisch van een normalen arbeidsdag van 8 uur, de Zondagsrust enz. Want de Zondagsrust willen de Socialisten niet tot vereering en aanbidding van God, tot verhooging van de ziel tot den hemel, neer: „De hemel laten wij over aan de Engelen en de musschen." Zij dienen andere goden en bespotten den Heere des hemels en der aarde,

Gewis, het socialisme is eene hoogst treurige verschijning. Anders is het met het Christendom.

Sneek J. DE HART.

ZENDING.

Terugblik.

„Nu we weer pas een jaar zagen eindigen en een nieuw zijn ingetreden — zoo ongeveer schrijft de secretaris van het zendingsgenootschap voor Noord-Afrika — „zetten wij ons onwillekeurig eenige oogenblikken neer om terug te zien op het bearbeide veld der zending en op het werk Gods in 't algemeen als op de voetsporen, die we op onzen weg achterlieten. En o! hoe liefelijk is het zich een verleden in herinnering te roepen, dat gekenmerkt was door zoo menigvuldige genadebewijzen en liefdeblijken, door wonderlijke ontdekkingen van Gods tegenwoordigheid en verleende zegeningen, zoodat, al was het ook, dat we soms door donkere wegen geleid werden, wij toch altijd overvloedig stof vonden om Zijnen naam te prijzen.

En inderdaad is zulks het geval geweest met betrekking tot de Noord-Afrikaansche zending, gedurende de 9 jaren van haar bestaan; wij kunnen in waarheid zeggen: „De Heer behoedde ons op *al den weg*, dien wij gingen." Niet, dat wij altijd van beproeving verschoond bleven; wij hebben ook ervaren, wat allen, die in Gods wegen gingen ondervonden, dat het noodig was, dat onze reis zoowel door Mara's als door Elims liep. Den arbeiders overkwam op zeer verschillende wijze geloofsbeproeving; in sommige verwachtingen werden zij teleurgesteld, vanwege het vooroordeel en de onverschilligheid der Mohammedanen; dan lichamelijke krankheden, etc. etc.; maar al die moeielijkheden zijn alleen dienstbaar geweest, opdat de Heer ons „den rijkdom Zijner genade" zou openbaren, en om te doen zien, wat Hij doen kon.

En nu wij weder bij een mijlpaal staan en wij terugzien op de laatst vervlogen twaalf maanden, zoo rijk aan gezegende werkzaamheid voor den Heer, worden wij gedrongen uit te roepen: „Eben-Haëzer! — tot hiertoe heeft ons de Heer geholpen." Welke wonderlijke ervaringen van 's Heeren teedere zorg; welke genadelijke leidingen, in spijt van twijfel en vrees; welke treffende uitreddingen mochten wij ervaren?

Met blijdschap mogen wij vermelden, dat gedurende het afgeloopen jaar niet een onzer medearbeiders ons door den dood ontviel; ofschoon een hunner een tijd lang als aan den oever des doods lag, werd hij ons toch genadelijk weergegeven, als een antwoord op het gebed; en eenige anderen hebben voor korter of langeren tijd neergelegen. In 't begin des jaars was het de influenza-epidemie, die bijna al onze stations bezocht en de meeste onzer arbeiders aangreep. Doch onder dit alles leerden zij zich meer te verlaten op de teedere liefde en trouw van hunnen goddelijken Meester.

Drie arbeiders moesten in den loop dezes jaars uit het veld terugkeeren, terwijl ze gevoelden, dat hunne gezondheid niet toeliet bepaald in dat land te arbeiden. In de plaats van deze heeft God ons *zeven* nieuwe mede-arbeiders gegeven, onder welke twee bekwame geneesheeren.

Twee nieuwe stations werden in 1890 geopend, een aan de uiterste Oostgrens en een aan de uiterste Westgrens van ons arbeidsveld. De eene heet Sfax, een bloeiende stad van de Oostgrens van Tunis, de andere is Dar-el-Beida of Cassa-blanca (waar br. Mensink en br. Edwards arbeiden), eene nog meer belangrijke plaats, aan de Wester zeekust van Marokko.

Zoo het een en het ander, de uitzending en verzorging van een grooter getal arbeiders en de bijzondere uitgaven voor nieuwe stations, heeft onze zorgen vermeerderd; want Hij, die zijn arbeiders in den oogst uitstoot wil voorzeker zien, dat zij verzorgd worden.

„Wie dient ooit in den krijg op eigen bezoldiging?" „Wanneer ik u uitzond zonder buidel of male, heeft u ook iets ontbroken? en zij zeiden niets!" — En naarmate de arbeiders in 's Heeren werk hunne oogen gevestigd hadden op den levenden God, hebben zij ondervonden, dat Hij getrouw en waarachtig is om hen te zegenen overeenkomstig hunne behoeften.

Moge ieder onzer geliefde mede-arbeiders in het buitenland en onze helpers in het binnenland in dit jaar meer dan ooit ondervinden hoe goed en gelukkig het is zich met al zijne belangen te stellen in de handen van den grooten Verzorger aan al de Zijnen.

Nog iets bijzonders.

Zendeling W. Summers bericht onder meer: Ik ben in den laatsten tijd zeer bemoedigd en vertroost, doordien ik in aanraking kwam met een man, die van Taroudan naar Tanger kwam, eene reis van 500 of 600 mijlen, met het bepaalde doel om bekend te worden met den weg of het middel om „vergeving zijner zonden te bekomen." Hij is een inboorling van eenigen invloed, en heeft een verantwoordelijke positie in dienst van het gouvernement. Hij vernam een weinig van de waarheid door middel van een bekeerden Muzelman, een handelaar in olijfolie, die door een onzer broederen gedoopt werd. Deze had hem slechts weinig kunnen zeggen, maar had hem aanbevolen tot de „Hoofdbron" te gaan, zooals hij deze plaats noemde, waar hij dan meer zou kunnen vernemen. Zoo kwam hij te Tanger, zoekende een zendeling, wiens naam hem genoemd was, tot hij eindelijk bij mij aanlandde. Het is een opmerkelijk teeken hoe de H. Geest werkt in het hart eens menschen, die zich bereid toont om in alle dingen de waarheid te gehoorzamen. Ik heb een gelukkigen en gezegenden tijd met hem doorgebracht; thans is hij een geloovige, trouwe leerling. Ik heb de vreugde gesmaakt hem te mogen doopen in de zee.

Ik heb werkelijk nimmer in mijn vaderland (Engeland) zulk een merkwaardige ervaring beleefd.

Hij vertelde mij, dat er meer in zijne woonplaats, beide mannen en vrouwen, gereed waren geweest, om met hem mede te komen, maar hij had geraden, dat zij hem maar eerst alleen zouden laten gaan. Hij zal hier minstens een paar maanden vertoeven, en dan denk ik hem te vergezellen, om verder kennis te maken met de „bewoners der bergen." Onze nieuwe broeder gevoelt zoo de kracht der waarheid in zijn hart, dat hij zich voorstelt, dat, als de bevolking van dit werelddeel maar het Evangelie hoort, zij het ook allen zullen aannemen. „Geef mij twee jaar," zegt hij, „en ik zal al mijn volk tot Christus brengen!"

Hij komt mij voor de Macedonische man te zijn, die ons toeroept: „Kom over en help ons!"

St. N. v. B.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMEÜS-NACHT."

2.

„Meester Frank, leun u maar op mij! Die grauwe monnik heeft u met dien steen, dien hij daar op u wierp, verwond, en nu tracht hij het gespuis nog op te zetten, zijn voorbeeld te volgen. Ik wou, dat ik dicht genoeg bij hem was, om het gewicht van mijn spies op zijn breeden schouder te doen gevoelen."

Teligny deed al het mogelijke om alle teekenen van smart, die voor hem bij elken voetstap erger werd, te onderdrukken, en zoo spoedden die beiden in stilte zich voort.

Het geschreeuw van een opgewonden menigte, die hen steeds vervolgde, werd luider en woester.

„Doodt hem! doodt hem! — bloed storten is nu even verdienstelijk als altijd!" riep de monnik, die de aanvoerder van de bende scheen te zijn, „Koning Saul werd verworpen, omdat hij de verworpenen liet leven. Mijne kinderen, het zal Gode welgevallig zijn, als gij hen beiden doodt! — Sla dood, sla dood, het gaat om het ware geloof", schreeuwde de priester andermaal, ofschoon hij als de grootste schurk en laaghartigste mensch van Europa, te Parijs bekend stond.

„O, nog slechts voor drie minuten pardon", zuchtte de jonge edelman, „dan waren we bij de brug van Notre-Dame en daar zou nog kans op ontkoming zijn; maar wij zullen die plaats nooit bereiken! — o God, help ons!"

„Alles staat onder de Voorzienigheid en zij zullen ons niet meer kwaad kunnen doen, dan God toelaat", hernam Jan nu. „Wie weet vanwaar onze verlossing nog komen zal? — God is getrouw!"

Terwijl hij nog zoo sprak, kwam er een groote steen op zijn schouder neer, maar ofschoon een pijnlijke uitroep aan zijne lippen ontglipte, bleef hij toch kloekmoedig.

Op dien oogenblik plaatste zich een achtbaar burger met nog drie andere kloeke mannen

onbeschroomd voor de menigte der vervolgers en sprak den monnik aan. Eerstgenoemde behoorde, naardat zijne kleederdracht deed blijken, tot de hoogste standen der maatschappij; hij droeg een grooten hoed, waarop een sierlijke veder prijkte en die met eene rei juweelen was omkranst; terwijl een rok of jas van kostelijk fluweel van verschillende kleuren en met goud gestikt, van onder zijn grooten mantel zichtbaar werd.

„Vader Parson” zeide deze nu tot den monnik, „het moge in Engeland zoo toegaan, hier in Frankrijk is het de gewoonte niet, om ongewapende en kennelijk gewonde lieden zoo te behandelen. Gij hebt menigmaal aan mijn tafel gegeten, kom, doe het nu om mijnentwil, en laat deze menschen gaan!”

„Hij is zelf ook al een halve ketter”, riep de monnik uit. Hij is in zijn huis even als alle andere edelen, en zijne dochter is met hare kleeding geheel in strijd met de wetten van ons land, daarom dood, dood, dood aan hem!”

„Spoed u voort — de tweede winkel aan de rechterhand” — liet zich nu de edele burger hooren tot Jan en zijn meester. „Nu jongen, terug, terug!”

Hij nu met twee der zijnen en nog twee jonge mannen, die zich gedurende de beweging bij hen gevoegd hadden, passeerden den winkel, lieten de beide vluchtelingen naar binnen gaan, en hielden den monnik terug, terwijl de winkel gesloten werd.

De gastheer volgde zijne gasten op den voet, en terwijl daar buiten eene razende menigte door den monnik geprikkeld werd om op den winkel aan te vallen, bestegen de binnengebrachten een gepolijsten eikenhouten trap, die tot het bovenste gedeelte van het huis leidde.

„Laat hen daar zich vermoeien”, zeide de gastheer, „deze wanden hebben wel meer een aanval getrotseerd.” Kom heeren, wel hebben betere mannen dan gij zijt, Goujan een bezoek gebracht, maar als ’t u belieft ga naar boven.”

Zij gaven daaraan gevolg en zoo bevonden ze zich weldra in een ruim, langwerpig vertrek, doch niet hoog onder verdieping. Het houten plafond was met velerlei fantastische figuren kunstig uitgesneden, zeer wel passende bij de met de zonderlingste figuren doorweven kleeden of gordijnen, die de wanden bedekten. Uit deze kamer kwam men op een balkon, waarover een soort afdak gebouwd was, dat over de straat uitstak, zoodat men van daar alles wat op straat gebeurde, kon waarnemen, zonder echter zelf door hen, die zich door de nauwe straat bewogen, opgemerkt te worden.

Hier bevond zich eene schoone dame van ongeveer 19 jaar oud, bezig met het onderwijs geven in het lezen aan een klein meisje. Bij het binnen komen der vreemde bezoekers stond zij op om hen te groeten. Toen zij echter Teligny zag, bloosde zij, en verwijderde zich, alsof haar iets bijzonders getroffen had; en Teligny wederkeerig scheen zeer verbaasd te zijn. „Welk eene Voorzienigheid!” merkte hij op. „Ik zocht deze edele dame in Parijs, terwijl de verwarde menigte mij vervolgde.”

„Dan zijt gij de arme edelman, van wien Renée wel sprak?” vroeg Goujan. „En gij zijt voornemens de dochter van een Parijzenaar te huwen, ter wille van haar vaders vermogen, is ’t niet?”

„Wees niet boos, waarde heer, zeide Teligny, en laat mij u mededeelen, op welke wijze ik het eerst met uwe dochter in kennis kwam: Na den oorlog bij Jarnac, toen ik zwaar verwond, als aan den oever des doods gekomen, in uws broeders huis gebracht was geworden, werd ik, ofschoon ik Protestant en hij Catholiek was, liefderijk door een priester verpleegd, tot ik geheel hersteld was. Renée was toen ter tijd bij haar oom, daar zag en beminde ik haar het eerst. Het was in uws broeders huis, waar God aan mijne ziel begon te werken. Wel was ik te voren den Hugenoten, vanwege de vervolgingen, die zij hadden te verduren, genegen geweest; maar van de liefde Gods in Christus was ik nog vreemd. Terwijl ik daar ziek neerlag en der wanhoop nabij kwam, openbaarde zich Christus aan mijne ziel, als de weg, de waarheid en het leven, en door het geloof in Hem bekwam ik rust voor mijn gemoed. En uw broeder? o, hij verheugde zich, dat de Bijbel, dien hij las, mij ook voortdurend dierbaarder werd voor mijn hart, dewijl ik een nieuw schepsel was geworden in Christus Jezus.

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

De vorst houdt nog aller mond en pen in beweging, en van waar men ook berichten leest, het is felle koude en bange sneeuwstormen, waardoor spoorwegverkeer stilstaat of ontzettend wordt belemmerd. Gelukkig dat wij van de sneeuw, zoo niet geheel, dan toch weinig last hebben in ons land, hoewel de lucht gedurig een zeer dreigende houding aanneemt.

De vorige week deed een Engelschman, vergezeld van twee Enkhuizer gidsen, een tochtje dwars over de Zuiderzee te voet, en kwamen na een 4uursche wandeling, die niet zonder gevaar is geweest, te Stavoren in Friesland aan. Deze gelegenheid heeft zich na 1740 volgens de ijskronieken niet weer voorgedaan, dus in 151 jaar niet.

De Amsterdamsche groothandelaren, reeders, stoombootmaatschappijen enz. enz., hebben sedert eenige dagen den strijd aangebonden tegen mijnheer den winter, om hem zijn macht te betwisten op het kanaal van de hoofdstad naar IJmuiden. Doch ZEd. Gestrenge schijnt met de geld- en dynamietmannen, ingenieurs en honderden kloeke kerels den spot te drijven, al is het ook dat zij de „Koningin Emma” en nog meer groote stoombooten ter hunner beschikking hebben. Men wanhoopt reeds of het kanaal wel zonder dooi zal bevaarbaar worden.

Niettegenstaande willen de Antwerpenaren nog een proef nemen op de Schelde om een vaargeul te maken naar zee, vreezende dat anders de handel zal worden overgeplaatst.

De niet ongegronde vrees bestaat bij de bewoners van de rivierstreken, dat straks, wanneer de dooi invalt, het water geweldig zal wassen, en door het kruien van het ijs (dit is op zich zelf een prachtig gezicht) de dijken, hoe sterk ook aangelegd, zullen moeten bezwijken. Vele boeren maken zich dan ook gereed voor een mogelijke vlucht met hun vee en have; dit is zeer verstandig, want Noach, bevreesd geworden zijnde, heeft de arke toebereid tot behoud van zijn gezin, Hebr. 11 : 7.

Nederland. De commissie van onderzoek tot droogmaking der Zuiderzee, heeft door haren Ingenieur, den heer v. d. Lely, een uitvoerig verslag gegeven van de wijze van bedijking en de daartoe benoodigde som, die op ƒ42,000,000 wordt berekend. Voor dat geld moet in den tijd van 8 jaar een dijk worden gelegd van de Hollandsche kust naar het eiland Wieringen en van daar naar het Friesche strand, eene lengte van 30,000 meter. Overigens binnen-dijken, kanalen, sluizen, enz., enz.

Dat zou een aardig karaweitje zijn voor ons poldervolk, wat echter het brood van vele visschers weer moet kosten, die zoo gewone jaren door elkander voor ƒ 1,000,000 visch uit deze waterplas ophalen.

De Officier van Justitie heeft bij de Rechtbank te Amsterdam niet minder dan 9 maanden gevangenisstraf geëischt tegen Bos en Treman, die onder de militie-lotelingen socialistische biljetten hebben verspreid.

De kamers der Staten-Generaal zijn in vollen gang, waar de afgevaardigden elkander weer fel bestrijden, terwijl in de pers een oorlog wordt gevoerd over de legerwet, die spoedig aan de orde komt. Een groot deel roomschen zijn er te vuur en te vlam tegen, dat de plaatsvervanging zal worden afgeschaft en nu maken ze een kabaal alsof Nederland zal te gronde gaan, wanneer de rijkelui zoontjes ook een tijdje in de kazerne moeten doorbrengen.

Vooral heeft het de Gouverneur Lohman, van **West-Indië**, die in **Paramaribo** zijn residentie heeft, het hard te verantwoorden gehad. De liberale heeren hier, en de Joden daar, zijn zeer op Z.Ex. verbitterd, want deze Gouverneur is even als de Minister Keuchenius, die hem aanstelde, een Christen en zij zouden willen, gelijk dien Minister om zijn flink Christus-belijden is gevallen, ook deze Gouverneur door de Regeering worde teruggeroepen. Minister Mackay heeft daarvoor evenwel geen ooren en verdedigd de vertegenwoordiger der Regeering met kracht; ook de anti-revolutionaire partij staat den Minister trouw ter zijde.

Ook hier zien wij het aloude verschijnsel, dat de zoogenaamde, uit Christen-ouders geboren, gedoopte natie met de Joden samenspannen, wanneer het geldt de Christen-vervolging, in wien of welken vorm hij ook optreedt.

Een der hoofdgrieven is, dat de heer Lohman bij de Zendelingen der Broedergemeente ter kerke gaat en niet komt in de moderne hervormde kerk.

Oost-Indië. De laatste mail bracht berichten omtrent de aardbeving op Java, die daar 12 Dec. l.l. heeft plaats gehad en vele huizen onbruikbaar maakte of geheel deed instorten. 17 Chineezen zijn er bij gedood. Een opiumpachter was met zijne vrienden aan ’t spelen toen de schok werd gevoeld, de verliezers vluchtten naar buiten, maar hij en zijne medewinnaars wilden nog eerst hun geld bijeenzamelen, doch het huis stortte in, en later vond men hen in vele stukken met de schatten onder de puinhoopen.

De koffieoogst belooft het volgende jaar zeer gunstig te zijn. 600,000 pikols is de beraming, dit is een blijde tijding voor de duizende liefhebbers.

België. Hier dreigen de mijnwerkers met werkstaking en de Liberalen en Socialisten houden en beleggen vergaderingen om groote optochten te houden voor Algemeen Stemrecht. De Regeering, die op alles voorbereid is, neemt strenge maatregelen.

Schotland. De werkstaking op de spoorwegen is nog in vollen gang. Volgens *de Standaard* is de algemeene opinie op de zij van de stakers, die het laatste verdedigings-middel moesten te baat nemen, het werk er neer gooien. Dit is treurig — waarom geen oor verleend aan billijke klachten en verbetering van het lot des werkmans, waar zulks noodig blijkt?

De kapitalisten en machthebbers zullen het uitzuigen zoolang drijven, totdat het „wee Gods” over hen komt, Jakob. 5 : 1—6.

Het is er zeer gevaarlijk, de rails worden opgebroken en de stations geplunderd, waaraan de vrouwen deelnemen. Meer dan 1000 helpen hunne mannen getrouw in dit werk van roof.

Engeland. De dokwerkers te Londen worden ook weer onrustig.

Generaal Booth heeft voor zijn plan reeds ƒ 1,140,000 bijeen en den 23sten zal het eerste gebouw worden geopend, waar 200 personen kunnen plaats vinden.

In Augustus zal het 7e geneeskundige congres in deze wereldstad worden gehouden. Niemand vleie zich alsof zoo door een samenspreking van geleerden de ziekten kunnen worden verdreven, die in den grond een gevolg zijn van de zonde.

Ierland. Parnell zal, althans voorloopig, aftreden als volksleider. Daartoe werd hij van alle zijden genoodzaakt — en nu heet het nog, dat hij vrijwillig zich terugtrok. Men moet maar de noodige brutaliteit bezitten.

Italië. Bij het instorten van een huis te Rome, dat in aanbouw was, redde koning *Humbert* met eigen hand de onder het puin bedolvenen en ging niet eerder weg, voor de laatste man was gered. Een groote schare volks juichte hem in geestdrift toe. Zoo maakt een Koning zich meer bemind, dan door hardheid en snoode daden. Hij schijnt niet ten onrechte een boezemvriend van Keizer Wilhelm te zijn.

Duitschland. Prof. Koch’s geneesmiddel blijkt niet in ieder geval onschadelijk te zijn, zoodat de verwachting die men overal koesterde van deze vinding wel een groot deel is verminderd.

Ds. Dixon in Amerika beweert tot dezelfde

uitkomsten als Koch te zijn gekomen. Vruchten als appels, druiven enz. moet men eerst wasschen als men ze met de schil wil eten, omdat daarop bacillen voorkomen.

Oostenrijk. De Turksche gezant te Weenen heeft zich zelf doodgeschoten. Arme man, die zoo zijn heldendaden wilde toonen, of tot wanhoop konde komen. Wij zien ook hier weer, dat het onder de grooten der aarde ook nog lange geen goud is, wat er blinkt.

Servië. De Regeering heeft een zoogenaamde huiswet gemaakt, om de twistende koninklijke familie zoo noodig te kunnen treffen en terecht zetten.

Turkije komt op meer vertrouwelijken voet te staan met Bulgarije — de gezant mag officiëel met Prins Ferdinand onderhandelen. Wat Rusland daarvan zeggen zal? In ieder geval verdient dit wel de aandacht te trekken, want deze volkeren staan in nauw verband met de profetiën der H. Schrift.

Rusland. Het adres uit Engeland is te Petersburg aangekomen, maar tot nog toe den keizer niet kunnen worden overhandigd.

China. De Keizer wil evenals de Europeesche vorsten zelf de vreemde gezanten ontvangen. Dit gebeurde vroeger niet en zal van groote beteekenis zijn voor den handel, maar ook voor de Christen-zending.

Amerika. De Indianen hebben wijselijk toegegeven en lieten zich overreden door generaal Miles, die de Regeering aanraadt om de agenten, waardoor de Roodhuiden worden verdrukt, te ontslaan en een beter bestuur over hen te plaatsen, waardoor de vrede zal bewaard blijven. Een zacht woord keert de toorn af.

Gemengde berichten.

De bisschop van Noord-Dacotah heeft voor zijn diocees in de waggonfabrieken van Pullman eene kerk op wielen laten bouwen. Het uitwendige dezer eigenaardige kapel verschilt slechts weinig van eene sleeping-car, maar inwendig is zij met snijwerk van eikenhout in gothieken stijl voorzien en geheel als eene kerk ingericht. Predikstoel, altaar, doopvont, een bisschoppelijke zetel en een kamerorgel zijn aan het eene einde geplaatst, waar ook een klein kabinet voor den bisschop is ingericht, terwijl de verdere ruimte van den waggon zitplaatsen voor 70 personen bevat. De geheele waggon is 50 voet lang en 20 voet breed. Hij wordt aan de goederentreinen in Noord-Dacotah aangehaakt en aan de bepaalde stations op een zijspoor geschoven. De bewoners der nabijgelegen dorpen zullen vooraf van de godsdienstoefeningen, welke door den bisschop in zijn kapelwagen gehouden worden, bericht ontvangen, en ongetwijfeld deels uit godsdienstzin, deels uit nieuwsgierigheid van deze zeker niet alledaagsche gelegenheid om naar de kerk te gaan gebruik maken.

De Duitsche Socialisten

hebben te Berlijn een vergadering gehouden, die ten doel had een algemeen uittreden uit de kerk te bewerken. 2000 personen waren aanwezig. Een der sprekers, een lid van den Berlijnschen gemeenteraad, stelde voor met allen godsdienst te breken en kinderen van godsdienstonderwijs verstoken te doen blijven. De vergadering kwam niet tot een beslissing, want nadat een theologisch student verklaard had, dat dit standpunt onhoudbaar was, hoewel de kerk er overigens bij winnen zou, bij het uittreden van zooveel onreine elementen, ontstond er zulk een helsch rumoer, dat de politie de vergadering moest opheffen.

GEDACHTEN.

De omgang met godvruchtige vrienden is als de *voorhof* van 's Heeren tempel; de vrome kring van het huisgezin is het *heilige*, en de stille bidkamer het *heilige der heiligen*.

De wereld heeft geen hart. Duizenden hebben het wel gezocht, maar nog nooit heeft een mensch daaraan gerust.

VARIA.

BIJWERK.

In 't menschelijk bestek
Schuilt altijd nog gebrek,
En dan is bijwerk goed;
Maar 't werk van onzen Heer
Eischt nooit geen bijwerk meer!
O, mensch, bedenk u, eer
g' Ooit aan dat bijwerk doet;
Zulk bijwerk toont veeleer
Uw dwazen overmoed.

H. J. H.

MEENEN.

Meen niet, o mensch, want weet het wel, uw *meenen*
Baart hier vaak smart, maar namaals eeuwig *weenen*.

H. J. H.

JOODSCHE DWALINGEN.

Wie met Israëlieten over den godsdienst spreekt, ontdekt al spoedig, dat bij hen allerlei dwalingen op godsdienstig gebied gevonden worden. Hunne groote onbekendheid in Mozes en de Profeten heeft tot gevolg, dat allerlei dingen door hen geloofd worden, die in strijd zijn met de H. Schrift. Laat mij op enkele daarvan u wijzen.

Den 15 September dezes jaars begon voor Israël een nieuwjaar (5651). Wat gelooven nu de Joden aangaande den Nieuwjaarsdag? Volgens de leer der rabbijnen plaatst zich de Heer op dien dag op den troon des gerichts, om over alle Israëlieten het oordeel uit te spreken. Gedurende de laatste maand des jaars wordt elken dag in de synagoge op de hoorn geblazen, en wel om deze redenen. 1°. Om het volk tot boete te stemmen, omdat er geschreven staat: „Zal de bazuin in de stad geblazen worden, dat het volk niet siddere?" (Amos 3 vs. 6). 2°. Om daardoor den duivel te verschalken aangaande den waren tijd van den gerichtsdag, want, volgens de rabbijnen, stelt op den Nieuwjaarsdag de duivel zich voor God, om de zonden der Joden aan God bekend te maken. En 3°. Omdat zij gelooven, dat „wanneer de Israëlieten hunne hoornen nemen, en voor den Heilige, „geloofd zij Hij!" blazen, Hij dan van den troon des gerichts opstaat, en zich plaatst op den troon der genade, want er staat geschreven: „De Heer met geklank der bazuin". (Ps. 47 vs. 6).

Het blazen op den hoorn geeft dus aan Israël zoo groote verdienstelijkheid, dat de Heere zich daardoor bewegen laat, zich te plaatsen op den troon der genade! Arm Israël.

Wat is nu de maatstaf van het oordeel Gods op den Nieuwjaarsdag? Volgens de rabbijnen worden ieders goede en kwade werken, die in het afgeloopen jaar zijn geschied, tegen elkander opgewogen. Zijn iemands goede werken talrijker dan de kwade, dan wordt zijn naam opgeschreven in het boek der levenden. Hebben daarentegen de kwade werken de overhand, dan wordt de mensch opgeschreven in het boek der dooden. Wanneer eindelijk iemand tot de middelmatigen behoort, dat is: wanneer zijne goede en kwade werken gelijk staan, dan zal zijn gedrag gedurende de tien dagen tusschen Nieuwjaar en den Grooten Verzoendag de beslissing aanbrengen. Van daar dat gedurende deze dagen (de zoogenaamde bekeeringsdagen) velen een bijzonderen ijver betoonen in het doen van goede werken als daar zijn: gebeden opzeggen, aalmoezen uitreiken, de synagoge bezoeken enz.

Is hier niet eene aaneenschakeling van dwalingen? Spreken de rabbijnen Gods Woord niet tegen, wanneer zij zeggen: „ieder mensch heeft zoowel verdiensten als zonden; en er is dikwijls ééne verdienste, die tegen vele zonden opweegt?" Nog altijd blijft het woord van Jeremia van de Joden waar: „Zij hebben des Heeren woord verworpen, wat wijsheid zouden zij dan hebben?" (Jer. 8 vs. 9).

Moeten wij, de dwalingen der Joden ziende, daardoor niet gedrongen worden, om Israël te vermanen, om weder te keeren, „tot de wet en de getuigenis?"

K.

DE LIEFDE.

De liefde is geen bezoldigde, geen loontrekkende dienstmaagd; het liefhebben-zelf is haar loon, en ze kan haar vreugde en lust niet verdienen. En met alles, wat gij verzaakt, dient ge toch eigenlijk alléén u zelven. In geen geval heeft God eenige winst van u. Hij maakt zich in alles bij u verdienstelijk, en gij zijt Hem alles schuldig, omdat alléén Zijne genade en Zijn Geest alles in u doet en werkt.

GOSZNER.

We kunnen God veilig verwachten in de wegen Zijner barmhartigheid, als we wandelen op de wegen Zijner gehoorzaamheid.

WAAR IS DE HEMEL?

Een Methodistisch prediker had op zekeren dag gepredikt over den hemel. Den volgenden dag, de stad ingaande, ontmoette hij een van zijn gemeenteleden, een oud, rijk man. „Dominé, — zeide hij, — dat was een goede preek gisteren. Gij hebt aangaande den hemel ongeveer alles gezegd, wat er van te zeggen viel! maar gij hebt niet gezegd waar de hemel is."

„Wel, — zeide de leeraar, — dan zal ik het u nu zeggen. Ik kom juist daarboven van dien heuvel af. Daar in die hut woont een lid van onze gemeente. Zij ligt ziek met de koorts te bed; haar twee kinderen liggen ziek in dezelfde kamer; en de menschen hebben geen brand, geen eten, zelfs geen brood. Ga nu weder de stad in, en koop voor vijftig dollars van allerlei waar, maar goede waar, en laat dat daarboven bij haar bezorgen; beklim dan zelf ook eens dien heuvel en zeg tot haar: „Mijn zuster, ik heb u deze goede dingen laten brengen in den Naam van onzen Heer en Heiland." Dan vraagt gij om een Bijbel, en gij leest den drie-en-twintigsten Psalm; en dan knielt gij neder en bidt gij met haar. En als gij dan vóór gij aan het eind zijt, nog niet weet waar de hemel is, dan zal ik de vijftig dollars betalen." Den volgenden morgen zeide de oude, rijke man: „Dominé! nu heb ik den hemel gezien; en ik heb een kwartier in den hemel doorgebracht, zoo waar als ik het u zeg."

Mij dunkt, het middel is voor menig rijk man goedkoop genoeg.

ABONNEMENTSGELDEN.

Door br. Kremer te Foxhol, *f* 16,78. Van E. de J. te Ahskum (Amerika), *f* 1,70.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Unie-Cent.

Van E. de J. te Ahskum, *f* 0,75.

N. v. BEEK.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking*. Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond*.

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagavond 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 197. DONDERDAG 29 Januari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post . . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

VRIJ EN BLIJ.

Doet iemand zorg of leeftijd beven,
Verteert hem angst, pijnt hem 't verdriet,
Ik vind gestaâg meêr vreugd in 't leven,
En weet van zorg en kommer niet.

'k Voelde eens het prangen van de banden,
Van 's werelds juk en valschen schijn,
Maar 'k gaf mijn hart in Jezus' handen,
Om door Hem vrij en blij te zijn.

De wereld had mij driest belogen,
Haar schijngoed bleek mij enkel kwaad,
Maar Jezus heeft mij nooit bedrogen,
Mijn vreugde is 't luisteren naar zijn raad.

Vrij mogen moeite en jaren klimmen,
Mijn vleesch vergaan door ziekte en pijn,
Zelfs zoo zie ik te helder glimmen
Den glans van beter zonneschijn.

Met Jezus prangen mij geen zorgen,
Met Jezus wijkt de stervenssmart,
Met Jezus voel ik mij geborgen,
En zalig aan Gods Vaderhart.

Naar LODENSTEYN.

Christendom en Socialisme.

Referaat van J. B. WILKENS van Brunswijk.
Uitgesproken op de onlangs gehoudene Conferentie te Ihren (Oost-Friesland).

(Slot.)

Vragen wij nu: Wat is Christendom? Van het Christendom heeft men in het algemeen valsche, ja, de meest mogelijk denkbare verkeerde begrippen, en deze zijn zoo lang in omloop geweest, dat men ze voor waar houdt. En wijl nu die begrippen verkeerd zijn, zoo denken velen, dat zij midden in het Christendom leven. Zij spreken van een Christelijke kerk en een Christelijken Staat, zonder te overdenken of de naam „Christelijk" gepast en recht is. Zij doen dat ondanks de daadzaak, dat duizenden midden in het zoogenaamde Christendom niets van het Christengeloof hebben, veel meer de heiligdommen van het Christendom verachten. In ieder geval is het Christendom, hetwelk wij in de Staatskerken hebben, dikwijls een zeer verbasterd en misvormd. Naar de uitspraak van L i v i n g s t o n e, de groote Zendelingreiziger in A f r i k a, is het evenwel toch nog beter dan in het geheel geen, en wij zijn geneigd hem toe te stemmen. Wat is echter het ware Christendom? Het is voor alle dingen en ten eerste de wederkeering van den mensch tot God, en wel langs den door Hem verordenden weg, door het geloof in Christus, den eenigen Middelaar tusschen God en menschen.

Zonder grondige bekeering, zonder een ingaan door de enge poort der boete, welke tot vergeving der zonde, en tot vrede met God voert, is het ware Christendom niet aanwezig.

Het is verder een leven voor God, en inderdaad eene heilige bezieling voor Zijnen Naam, met inachtneming der woorden: „Gij zult den Heere uwen God liefhebben uit geheel uw hart, en uit geheel uwe ziel, en uit geheel uwe kracht, en uit geheel uw verstand en uwen naaste als u zelven." Verder geldt het een leven naar de woorden des Heeren: „Vermaan de dienstknechten, dat zij hunnen eigenen heeren onderdanig zijn, dat zij in alles welbehagelijk zijn, niet tegensprekende, niet onttrekkende, maar alle goede trouw bewijzende, opdat zij de leer van God, onzen Zaligmaker, in alles mogen versieren." (Tit. 2: 9, 10.)

„En gij, heeren! doet hetzelfde bij hen, nalatende de dreiging; als die weet, dat ook uw Heere in de hemelen is, en dat geene aanneming des persoons bij Hem is." (Efez. 6: 9.) „Want de arbeider is zijn loon waardig." (Luk. 10: 7.) Het ware Christendom maakt alles, wat wij doen, het zij gehoorzamen of regeeren, het zij dan ook welke nuttige werkzaamheid in het menschelijk leven, tot een d i e n e n v a n G o d.

Wel is waar gaat dit niet zonder strijd, want de duivel moet dagelijks worden weerstaan, de wereld in ons en om ons moet dagelijks overwonnen worden. Dit is onafscheidelijk aan het ware Christendom in dit leven verbonden.

Welke overeenkomst is er nu tusschen het Socialisme van onze dagen en het ware Christendom? Wij zeggen: ze passen tezamen als licht en duisternis, als Christus en Belial. Het Christendom kent geen heil buiten God. Het Socialisme wil de gelukzaligheid der menschen zonder God verkrijgen. Het geeft voor als oorzaak, dat het niet zoo snel tot zijn doel komt, het nog bestaand geloof in God. Zijne aanhangers bekennen letterlijk: wanneer voor ons streven er nuttigheid in bestond, willen wij gerust de hand des duivels aannemen.

Naar de leer des Christendoms echter is de oorzaak der ellende en van den duizendvoudigen nood in de wereld, de zonde, welke alle menschen doordrongen heeft, en die zich in onzen tijd schrikbarend openbaart in alle klassen der menschen, even zoo wel in de hoogere als in de lagere. Daarom moet eerst de zonde uit de wereld geworpen en de harten der menschen vernieuwd en geheiligd worden. De duivel moet gebonden worden, de Vredevorst komen en zijn rijk met macht te voorschijn treden. Dat alles moet eerst geschieden, eer de algemeene gelukzaligheid heerschen en het vrederijk komen kan.

Volgens het Socialisme is de oorzaak van alle ellende in de wereld de tegenwoordige staatsinrichting, de standen, enz. Het Christendom leert echter: „Zijt dan alle menschelijke ordening onderdanig, om des Heeren wil; hetzij den koning" enz. (I Petr. 2: 13, 14) Verder: „Alle ziel zij de machten, over haar gesteld, onderworpen" enz. (Rom. 13: 1.) Christus zelf zegt: „Geeft dan den keizer dat des keizers is, en Gode dat Gods is" (Matth. 22: 21.) Uit deze en andere uitspraken der H. Schrift komt duidelijk te voorschijn, dat ieder Christen in wereldlijke dingen de overheid en de wetten des lands moet gehoorzaam zijn. Het Socialisme spot met de overheid en hare wetten. Staat het Christendom tot het Socialisme zoo als het licht tot de duisternis, zoo kunnen wij zeggen, dat het licht bestemd is, om de duisternis te overwinnen. Christus zegt tot zijne jongeren: „Gij zijt het licht der wereld" (Matth. 5: 14.) Gelijk het licht zich niet met de duisternis vereenigt, even zoo min mogen Christenen met de Socialisten gemeene zaak maken, om hun doel op eenigerlei wijze te bevorderen. Wanneer dit geschied is, is het diep te beklagen. Het gevaar is zoo nabij, vooral voor hen, die door handenarbeid bij anderen brood moeten verdienen. Zij die den Heere echter van ganscher harte vreezen, zullen het gevaar ontkomen. Zij vertrouwen hunnen God en willen in geen geval een ander juk aantrekken met de ongeloovigen. (2 Cor. 6: 14.) Daar wij ook zelve gedurig in aanraking met dat Socialistisch drijven komen, is zoo noodig op te volgen wat in Spr. 4: 23 geschreven is: „Behoed uw hart boven al wat te bewaren is." Vóóral zullen wij ons voor nijd en ontevredenheid behoeden.

Het eerste waartoe Satan onzer aller moeder vervoerde, was ontevredenheid met haar staat en begeerte naar eenen beteren, en een aanporren om die te zoeken, o p e e n d o o r G o d v e r b o d e n e n w e g.

Ook heden ziet hij degenen, die hij tot den val wil brengen, eerst ontevreden te maken. Het komt er echter minder op aan in welke verhoudingen de mensch leeft. Wij vinden ontevredenen en zelfs niet weinigen onder hen, die rijkelijk met de goederen der aarde zijn gezegend, en daar zijn tevredenen onder hen, die maar zeer weinig aardsch goed bezitten. Voor Christenen is bizonder in onzen tijd het woord van Paulus (I Tim. 6: 6) te bedenken en door de ervaring te leeren kennen: „Doch de godzaligheid is een groot gewin met vergenoeging." De Socialisten veroordeelen die vergenoeging. Reeds L a s s a l e spotte daarmede en noemde ze de „verdoemde tevredenheid der Duitsche arbeiders." Anderen zijn hem gevolgd en zeggen tot de arbeiders: „Gij zult niet sparen, gij behoeft niet de tering naar de nering te zetten, maar gij zult recht hooge eischen stellen, recht begeerig zijn en geen wensch of begeerte den teugel aanleggen. Nimmermeer zal het ons invallen, het volk te bewegen, ook slechts maar één genot te laten varen." De verhouding des Christens tot het Socialisme zal zich verder regelen naar de woorden des Heeren: „Laat Uw licht alzoo schijnen voor de menschen; dat zij

Uwe goede werken mogen zien, en uwen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken." (Matth. 5 : 16.)

Dit is een in alle opzichten behartigingswaardig woord voor alle Christenen, voor werkgevers en werklieden, voor rijken en armen. Allen hebben in hunne verschillende toestanden toch een en dezelfde levensroeping. Deze levensroeping toont ons onder anderen ook Petrus in zijn eersten brief aan de uitverkoren vreemdelingen. (4: 10 en 11.) „Een iegelijk, gelijk hij gave ontvangen heeft, alzoo bediene hij dezelve aan de anderen, als goede uitdeelers der menigerlei genade Gods" enz. De ontvangen gaven zijn zeer verschillend in hun aard en mate, als daar zijn: Rijkdom, macht, eere, kennis, enz. De roeping, die God stelt, is: dient elkander.

Ook dan kan de Christen, wanneer hij ook geen rijkdom of macht, of eene andere in het oog vallende gave bezit, door raadgevingen en aanschouwingen, of door liefdevolle vermaning, en bizonder door het voorbeeld van een echt Christelijk leven veel tot welzijn zijner omgeving bijdragen. Dezelve kan alzoo zijne roeping nakomen en zijn licht laten schijnen. Het kan daartoe strekken, dat de nacht der zonde, die wij niet alleen in het Socialistische heirleger vinden, verlicht, ja, overwonnen wordt.

Veel is alreede gewonnen, wanneer de Christen zijn hooge levensroeping en verantwoording recht erkent. Hij zal dan door heilige liefde aan zijn Heere verbonden, ook zijn deel bijbrengen, tot verstoring van het rijk der duisternis, en alle volken zullen van God en zijnen Christus worden. Bij deze hooge roeping, die alle Christenen hebben te volbrengen, hebben wij het geloovig gebed met elkander gemeen: „O Heere help, o Heere, laat het wel gelukken."

Sneek. J. DE HART.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISODE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMEÜS-NACHT."

3.

„Arme broeder Willem!" stamelde Goujon, terwijl hij zijne oogen met de hand bedekte; „de Catholieken verdachten hem als een halve Protestant, omdat hij in den Bijbel las. Niet dat hem zulks hinderde, want nooit was er een beter en zachtmoediger mensch onder de levenden. Maar uwe Protestantsche mede-genooten hebben hem, alleen omdat hij een priesterkleeding droeg, levend begraven tot aan den hals in den grond en daarna van alle zijden met ballen tegen zijn hoofd geworpen, totdat hij dood bleef. Voor dat dit gebeurde was ik zelf reeds bijna Protestant, maar toen ik gehoord had hoe vreeslijk de bijbelmannen den arme Willem behandeld hadden, wilde ik den Bijbel niet meer inzien."

„Het was eene slechte daad, welke door den Bijbel veroordeeld wordt," antwoordde Teligny, „maar dat kleine meisje daar moet ons niet over die dingen hooren spreken."

„Zij is een Engelsche, die hier voor eenige dagen aankwam. Wij houden ze hier tot haar vader terug keert van Genève. Kom hier, Alida!" ging hij voort, meteen eene doos openende, die hij, even als dat onder de edellieden de gewoonte was, altijd bij zich droeg en bood haar daaruit een paar gedroogde vruchten aan.

Terwijl Renée op haars vaders verzoek Jan behulpzaam was bij het verbinden van des jongen edelmans voet, nam Alida laatstgenoemde bij de hand, en vroeg: „Waarom is u zoo in 't zwart gekleed? Is uwe moeder dood?"

„Ach ja, reeds voor lang."

„Dan gaat het u als mij, arme man, mijne moeder overleed op zee."

„Zij sloten mijne lieve moeder in eene kist zonder deksel, maar met een paar ruwe planken er over gespijkerd, en zoo werd die kist in een kuil neergelaten, die vervolgens met aarde werd gevuld, en zoo werd mijne moeder levend begraven; zoo vond zij den dood."

„Hoe verschrikkelijk! Waarom deden zij dat toch?"

„Alleen uit boosheid, dewijl mijne moeder gaarne den Bijbel las en den Heere Jezus trachtte te dienen naar Zijn woord. Er zijn veel meer zulke gruwelen gepleegd in Frankrijk, zoodat wij ons eindelijk hebben gewapend, ten einde onze dierbaren te beschermen tegen mishandeling en moord."

„Zullen zij wel ooit zulke dingen weer doen?"

„Men zegt van niet; en nu onze hoofdman Hendrik van Navarre weldra in het huwelijk treedt met de zuster van den Koning van Frankrijk, vertrouw ik wel, dat we voortaan geen krijg meer zullen hebben te voeren, noch vervolging zullen hebben te verduren. Als de bruiloft van morgen zulk eene heerlijke uitkomst mocht hebben, dan zou werkelijk de 18e Augustus 1572 lang in gezegende herinnering blijven in Frankrijk."

Jan lispelde zoo wat tusschen zijne tanden: „Ga uit, mijn volk en scheidt u af. Het betaamt niet in Egypte hulp te gaan zoeken."

Alida luisterde toe, maar eer zij nog iets kon opmerken, wendde Goujon zich tot den Edelman en zeide: „De straten van Parijs zijn na het vallen van den avond niet wel veilig en thans bijzonder gevaarlijk. Zijt gij genegen dezen nacht hier te verblijven en u te vergenoegen met wat wij in staat zijn u voor te zetten?"

Teligny aanvaardde dankbaar dit aanbod en bleef niet alleen dien nacht, maar ook nog den volgende dag onder het gastvrije dak des goudsmids. Den dag bracht hij grootendeels op het balcon door, van waar ook Renée, Alida en de oude huishoudster de bedrijvige tooneelen beneden in de straten gadesloegen.

Geheel Parijs was versierd ter eere van de bruiloft, en de straat, waarin onze goudsmid woonde, was bijzonder levendig. Aan beide einden van de brug, waar het huis op gebouwd was, was eene prachtige eereboog opgericht. Boven in de boog zag men een altaar, waarbij een oud man in priesterkleeding stond. Aan zijne voeten lag een hoop wapens, omwonden met bloemenkransen; daaruit vertoonde zich de punt van een zwaard, dat door een net van zilverdraden, in den vorm van een spinneweb heen stak, in de richting van het altaar. Tusschen beide hoofdbogen waren nog kleine bogen, die de 30 huizen aan beide zijden der brug als het ware verbonden. In sommige bogen waren gedaanten van menschen te zien, die zich in priëelen van laurier, vruchten en veeren verborgen. Elders waren schilden aangebracht, die typen waren van den gewissen ondergang der Hugenoten.

Boven al deze schoonheden breidde zich een onbenevelde blauwen hemel uit, die elken toeschouwer toelachte en verkwikte, terwijl de tonen der prachtige muziek zoo de lucht vervulden, dat het scheen alsof zangers zich boven het luchtruim lieten hooren.

Des avonds, terwijl Jan met zijns meesters voet op zijn knie zat om dien te verbinden, zat Goujon, die den geheelen dag uit geweest was, bij hen aan den haard en vertelde van alles, wat hij gezien had van de toebereidsels voor de bruiloft. „Uit elk raam in de straat" — verhaalde hij — „vertoonden zich nieuwsgierigen, en het is werkelijk ook een grootsche aanblik, al die kunstige versieringen te beschouwen. Het kanongebulder weergalmde in de zachte zomerlucht, als om strijd met het klokgelui. Inderdaad alles is zeer opwekkend. De Koning van Frankrijk, de bruidegom, alsmede zijn neef, de prins van Condé waren gelijk gekleed in licht grijs satijn met zilver geborduurd en afgezet met paarlen en kostbare diamanten. Naar mij gezegd werd kost die kleeding des Konings met het paard dat hij berijdt, ongeveer zes duizend kronen. De broeder des Konings echter heeft, behalve eene menigte andere kostbare edelgesteenten, eene rij van 32 paarlen in zijn statiemantel, die hem, naar men zegt, 2300 gouden kronen kostte!"

„Schandelijk!" prevelde Jan binnensmonds, „afgeperst geld van de armen en hulpbehoevenden. Zal God niet bezoeken al het vergoten bloed? O Heer! hoe lange, hoe lange!"

„Het was een treffend gezicht, Renée" — ging Goujon voort — „hoe de zon schitterde op de juweelen der drie prinsen, die daar als in een gouden zonnegloed wandelden. Op hen volgden de Bisschoppen, gehuld in mantels van gouden stof en daarop de cardinalen in scharlakenkleurige kleeding, gevolgd door de ridders van St. Michaël met hunne statiemantels, die als met juweelen overdekt waren. Maar onder de menigte werd niemand meer door het volk vereerd dan de Hertog van Guise!"

„Hunne handen zijn met het bloed der heiligen bevlekt", gaf Jan stoutmoedig te kennen. „Hij zal niet in vrede ten grave dalen, want de Heer zal zijne boosheid in gedachtenis brengen en den laster vergelden, dien hij tegen Hem heeft uitgesproken. Heer, gedenk Uwe gemartelde heiligen!"

Zonder echter op die verstoring in zijne rede acht te geven, ging Goujon voort:

„Maar de bruid, prinses Margaretha, zag er werkelijk schitterend uit."

Vervolgens verhaalde hij nog, op verzoek zijner dochter, in bijzonderheden hoe de bruid er uitzag, welke kleeding en versieringen zij droeg enz. enz.

„O, het was een pracht", zoo besloot hij.

IJdelheid der ijdelheden, dit alles zal voorbijgaan, merkte Jan op. „O, mijne heeren, ik heb eenmaal een blik geworpen op het grimmig aangezicht des doods, in de gevangenis en op het slagveld; en ach, wat baten dan al die dingen, van welke gij verhaalt. Als die edelen komen te sterven, wat zal hun dan die sierlijke kleeding en die praal baten? Ach, mijn kleine", ging hij voort, zich tot Alida wendende, die hem met betraande oogen aanstaarde — „zoek gij den waren rijkdom, die niet kan vergaan. Want weet, ofschoon ik maar een arme dienstknecht ben en veracht in de oogen der menschen, toch ben ik dierbaar in de oogen van mijn Heiland, Jezus Christus. Mijn naam is in het boek des levens opgeschreven, en ik ben verlost door Jezus' dierbaar bloed."

Op dien oogenblik bereikten verwarde geluiden hun oor, die van beneden aan den trap schenen te komen. Jan opende de deur en hoorde toen roepen: „Help! help! De groote koffer, de groote koffer! O, meester, meester!"

„Volg mij", zeide nu Goujon tot Jan, en beide spoedden zich naar beneden, den grooten trap af. Toen zij nauwelijks beneden waren, werd in de kamer, die zij verlaten hadden, het tapijt opgelicht, en twee mannen slopen binnen. Een hunner sloot de deur en grendelde die, waarna hij een houweel op eene groote kist begon te houwen, die in een hoek van de kamer stond. In die dagen bewaarde men zijne schatten zelf in huis, want banken bestonden er toen nog niet. Alida werd door schrik overmeesterd en Teligny kon niet van zijn stoel opstaan en nog veel minder eenige weerstand aan de roovers bieden.

De andere der indringers greep Renée aan en zeide: „Kom geef ons de sleutel."

„O, Parson! vader Parson!" schreeuwde zij; doch de monnik hield zijne hand voor haar mond om haar geluid te smoren.

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

De ingevallen dooi op den avond van 23 dezer was in heel Europa een welkome bode en al is het ook dat de vorst nog maar niet voorgoed afscheid wil nemen, toch heeft de winter zijne strengheid verloren.

Soms is het alsof de zoele lentelucht ons tegenwaait, hoewel de voorjaarsbloemen nog niet worden gezien, die evenwel hun tijd niet zullen laten voorbijgaan. Te hopen is maar, dat niet alle bloemisten zooveel hebben geleden, als dat gemeld wordt uit Parijs, waar een 50tal een schade berekenen op circa 1,000.000 francs aan rozestruiken. Zij beweeren, dat ze minstens 4 jaar noodig hebben weer in zulk een gesorteerde collectie te komen. Als overal is ook in Frankrijk veel gedaan voor de armen. De Regeering gaf 600,000 francs uit de Staatskas; de Journalistenkring 275,000 francs en een lid van

het parlement stelde voor een maand soldij te geven. Er werden enkel in Parijs ook wekelijksch niet minder dan 50,000 werklieden bedeeld, die anders altijd in eigen onderhoud konden voorzien.

Gelijk voor eenige dagen en weken aller tong en pen in beweging was over het ijs — thans verneemt men zulks over hetzelve in vloeibare stof, n.l.

HET WATER,

dat in de rivieren schrikbarend wast en er bestaat vrees voor groote onheilen, doch alles is in de weer en maatregelen worden genomen van Regeering, Besturen en Particulieren om ongelukken te voorkomen. Evenwel zal — wanneer de dooi feller wordt — blijken, dat de menschelijke pogingen te zwak zijn, tegen dien machtigen vijand als meester, maar getrouwe vriend als knecht.

Uit vele plaatsen komen reeds berichten van overstroomingen, zoodat vele spoor- en tramwegen onbruikbaar zijn geworden of zeer worden bedreigd. Op vele plaatsen als Breda, Bergen-op-Zoom, Apeldoorn enz. enz. moesten sommige bewoners hunne huizen ontvluchten, of ook werd de communicatie met roeibooten door de straten onderhouden.

God verhoede — laat het ons aller bede zijn — dijkdoorbraak, waardoor naamlooze ellende — om groote schade niet te noemen — zoude worden veroorzaakt.

Nederland. In de 2de kamer der Staten-Generaal heeft de heer Domela Nieuwenhuis voorgesteld, om het overschot van 1890 der staatskas onder de armen te verdeelen.

De Regeering is van oordeel, dat armenzorg eerst door de familie, daarna door de kerk moet worden behartigd, en dat de burger gemeentekas niet dan bij de hoogste noodzakelijkheid — maar de staat in uiterste gevallen — kan bijspringen, waarvan tot nu toe nog geen noodzakelijk gebruik is behoeven gemaakt te worden.

Wanneer men de uitvoerige kamerverslagen leest, dan verwijten tot vervelens toe de liberalen deze Regeering haar nietsdoen. De anti-liberalen wijzen wederkeerig op een tijdsverloop van 40 jaar, waarin de liberalen het bewind voerden en niets deden.

Zou hier misschien het sprookje van: „ketel en pot" niet toepasselijk zijn?

De liberale partij heeft een gevoelige slag geleden in het overlijden van den heer VERNIERS VAN DER LOEFF, (Afgevaardigde van Rotterdam) die vele jaren zitting had en door alle partijen van wege zijn positief beginsel en karaktervastheid zeer werd bemind.

Ter zijner gedachtenis sprak de kamer-voorzitter, zijn mede Afgevaardigde van Rotterdam en minister Mackay een woord van hulde en waardeering. Op de begraafplaats — „Eik en duinen" — waren verleden Maandag velen aanwezig van de Ministers, Leden der Kamers, Rechtsgeleerden enz. enz. om hem de laatste eer te bewijzen. Over een blijmoedig sterven en een vaste grond der hoop op een eeuwig leven werd — en kon misschien niet worden — gesproken.

De Czaar van Rusland heeft op eigen kosten het bekende huisje, waarin czaar Peter de Groote als scheepstimmerman heeft gewoond te Zaandam, laten opknappen en in orde brengen. Het zal nu weer voor vreemdelingen te bezichtigen zijn. Het is de moeite wel waard om het eens te bezien, want dan bemerkt men, dat met een weinig goeden wil ook de Vorsten dezer wereld zich kunnen behelpen.

De Limburgers klagen in eene brochure steen en been over de achteruitgang hunner provincie. Overal — vooral in de groote steden — is vooruitgang, maar bij hun is er verarming en daarvan heeft alleen de Regeering de schuld, volgens hun beweeren, door terugzetting. Te hopen is maar, dat ook hier het gewone spreekwoord „klagers geen nood" van toepassing kan zijn.

België. De groote optocht der vorige week in Brussel gehouden om Algem. Stemrecht, wordt geheel van de baan geschoven, door het plotseling overlijden van

Prins Boudewijn,

de vermoedelijke troonopvolger. Eene lichte verkoudheid, waaruit een longontsteking volgde — hoewel volstrekt niet, zooals de geneesheeren meenden, gevaarlijk — maakte een einde aan zijn jeugdig leven (21 jaren, 8 mnd.) Hij is een zoon van de Graaf van Vlaanderen en bij de Belgen zeer bemind van wege zijn populariteit, groote geestesgaven en edel karakter. Daar van zijn ziekte niets bekend was, bracht zijn sterven door heel het land groote ontsteltenis te weeg. Heel België is in rouw. Zijn moeder was radeloos. Den 29sten wordt zijn overschot te Leaken bijgezet na de (Roomsche) lijkdienst in de kerk.

„Bereidt uw huis, want gij zult sterven", roept ons ook deze jeugdige doode weer toe — gelukkig die door Christus heeft geleerd te kunnen en te willen sterven, daar toch de engel des doods niemand ontziet.

Frankrijk. Niettegenstaande in Parijs veel wordt gedaan tot leniging van den nood, hebben de werkeloozen toch getracht, een betooging te houden, die echter is mislukt. — Van hier gaan wij naar *Engeland*, nog wel niet door den onderzeeschen tunnel, die misschien eenmaal Calais en Dover verbindt, waarvoor nu weer concessie is aangevraagd bij het parlement. De som voor zoo een werkje wordt op circa 14,000,000 pond sterling of 12maal zooveel guldens geschat.

Voor het monument van John Wesley, de vader der Wesleyanen en Methodisten, zal op 2 Maart a.s. de 1e steen worden gelegd te Cyte Road, Londen. Dien datum is het 100 jaar geleden, dat die buitengewoon begaafde Evangelieprediker is overleden. Bij zijn sterven waren er ongeveer 77,000, thans 17 millioen leden der Gemeente.

Schotland. De werkstaking onder de spoorwegbeambten duurt voort, doch de maatschappijen hebben ander volk aangesteld, zoodat de dienst weer geregeld plaats heeft. Velen zoeken op andere wijze werk.

Duitschland. In het Pruissische huis wordt druk gediscuseerd over de zoogenaamde (S p e r r e g e l d e r), dat zijn gelden die de Regeering heeft ingehouden aan sommige patroons en nu aan de Roomsche kerk zal worden uitbetaald, waartegen vele der leden van het Huis zich verzetten. Het is ook een bedrag van 16,000,000 mark. Een aardig duitje voor de zich noemende „Moederkerk."

De socialisten hebben een voorstel ingediend bij den rijksdag om de Apotheken tot Staatseigendom te maken en dat die dan de geneesmiddelen voor den kostenden prijs aan de zieken zoude overdoen.

Niet onaardig wanneer er maar geen grooter gevaar achter school. Immers zoo zou alles van lieverlede in handen van vader Staat komen en uit was het met de burgerlijke vrijheid zijner kinderen.

Zwitserland. Daar is de boel ook weer aan 't gisten, en men vreest voor een uitbarsting als ten vorigen jare.

Italië. Crispi vraagt al weer meer geld, ongetwijfeld voor het leger, hoewel het volk zucht onder de zware lasten. Het is een zonderlinge vrede, die haast nog meer geld kost dan een oorlog.

Spanje. De Koning neemt voortdurend in beterschap toe.

Oostenrijk. De Keizer heeft het Huis der Afgevaardigden ontbonden en de heeren naar hun eigen haardsteden teruggezonden, waaruit weer eene verkiezing volgt.

Rusland. Aan de Köln. Zeitung wordt bericht, dat wanneer de Czarewitch uit Indië teruggekeerd zal zijn, zijne verloving direct zal volgen met eene Pruisische prinses, die nog voordat ze czarinne wordt tot de orthodox-Grieksche kerk zal overgaan, even als de kroonprinses van Griekenland van protestant Grieksch-Roomsch is geworden.

Dit is weer een staaltje van de rijkelui godsdienst, die er altijd zoo'n apartje op nahouden. Ons dunkt, er spreekt weinig beginsel van Godsvrucht uit.

Amerika. Niet alleen de Generaal Miles, maar ook de heer Wilson bevestigd, dat de Indianen schandelijk worden bedrogen en mishandeld door de Agenten der Regeering. Aan de Roodhuiden wordt toevoer van levensmiddelen door de N. Amerik. Staat verzekerd, doch de blanken stelen en rooven het eerst van hun en dat onder toelating of met medeweten der Agenten, zoodat de arme lieden gebrek moeten lijden.

Het is te verwachten en ook te hopen, dat er van Regeeringswege verbetering worde aangebracht.

In New-York is bericht ontvangen, dat de Indianen in het noorden van Minnesota tot opstand zijn gekomen.

Chili. De opstand duurt voort. — Zij krijgt grooter omvang en wanneer de president BALMACEDA niet aftreedt, dreigt ook het leger zich bij den opstand aan te sluiten en dan is de nederlaag der Regeering gewis.

De stad *Coronel* is gebombardeerd, waarbij vele dooden en gekwetsten.

Japan. Te Tokio is het houten regeeringsgebouw, dat tijdelijk was opgericht, naar Westersche wijze verbrand. Het kostte *f* 300,000. Geen gelukkig voorteeken voor hen, die aan oude gewoonten hangen.

Gemengde berichten.

Ds. C. H. Spurgeon berichtte den 15 dezer aan zijne Gemeente, dat hij den 8 Februari e.k. weer in haar midden dacht te zijn. Bij dit bericht voegt E.Ew. den wensch, die ook zijn bede is tot God; dat de Gemeente een nieuw tijdperk van bloei moge ingaan, dat de vorst en mist van de Gemeenten moge wijken evenals van de straten, dat de triumf der waarheid en de victori der genade gezien en den naam des Heeren op 't hoogst verheerlijkt moge worden.

Uit de Gemeenten.

HOORN en BERKHOUT. Dat wij in den laatsten tijd geene berichten inzonden aangaande de gemeente hier, had zijn oorzaak niet in het gemis van reden om den naam onzes Heeren te roemen en Zijne daden, ook onder ons openbaar, te vermelden; want wij zeggen: „door de genade Gods zijn wij nog die wij zijn, en Hij was het, die ons onder alle stormen en tegen alle vijandelijke aanvallen uitwendig en inwendig ondersteunde en bewaarde." Ook voor ons bleef het woord onzes Heeren nog waarheid: „de poorten der hel zullen mijne Gemeente niet overweldigen."

Ons stilzwijgen kwam hoofdzakelijk van het weinige bijzonders dat wij konden berichten.

Van uitbreiding der Gem. kunnen we niet melden. Wat wij thans wenschen mede te deelen is het volgende:

Wij vierden in den herfst des vorigen jaars (23 Sept.) als gewoonlijk ons jaarfeest. Nu echter huiselijk, dat wil zeggen, er waren geene broeders van elders bij tegenwoordig. Wij meenden dat de geschiedenis der Gemeente van het afgeloopen jaar meer reden gaf om in stille verootmoediging dien dag door te brengen, dan met openbare feestvreugde, ofschoon we onder elkander God mochten prijzen over het feit, dat we nog bestonden en door geen macht des vijands waren vernield; terwijl wij elkander ernstig opwekten om „met een voornemen des harten bij den Heer te blijven", dicht bij onzen oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, onze schreden te richten naar Zijn eeuwig blijvend woord.

Op den 2den Kerstdag vergunde de Heer 't ons weer met de leerlingen onzer Zondagscholen, ten getale van ruim 100, in eene daartoe gehuurde zaal, een heerlijk feest te vieren. Ter afwisseling en ter vervanging van een kerstboom hadden ze dit jaar als symbool in het midden gesteld een welgevulden HOORN, die netjes versierd, den „H o o r n d e s h e i l s" (Luk. 1 : 69) voorstelde. Uit dien hoorn vloeide alles goeds, als: koek, krentebrood, biscuit, melk, en ten slotte ontving elk kind nog een koek-hoorn, dien zij mede naar huis konden nemen. Recht voldaan over het zingen der kerstliederen door de kinderen als over de vele goede woorden hun toegesproken, keerden wij van dit feest terug.

Volgens een door een broeder geopperd denkbeeld, vierden we een uur later nog weer feest met de ouders der kinderen. Ook hierdoor werd ons reden gegeven om onzen God met vreugde te prijzen. Ook die ouders werden op koek en chocolade getracteerd, terwijl wij trachtten door hen toe te spreken ook iets voor het hart te geven.

Moge het uitgestrooide zaad vrucht dragen!

Wij bevelen ons voorts in de gebeden der broederen aan, terwijl wij niet nalaten hunner te gedenken.

STADSKANAAL. Met blijdschap mogen wij vermelden, dat eene zuster, die reeds lang als eene geloovige in Christus Jezus onder ons bekend stond, Zondag j.l. in de gemeentelijke vergadering getuigenis gaf van de hoop, die in haar is en van hare overtuiging, dat de Heer wil, dat degenen die gelooven, gedoopt zullen worden naar het bevel des Heilands. Zonder bijkomende verhinderingen zal zij Zondag a.s. gedoopt worden.

Voorts nog: onze ouderling en oudste broeder der Gemeente, R. J. Reiling, mocht op den 24sten dezer zijn 88sten verjaardag vieren. En aangezien onze oude broeder in hooge mate de liefde en achting der Gemeente wegdraagt, lag het voor de hand, dat men dien dag niet onopgemerkt wilde laten voorbijgaan. Er werd eenig geld samengebracht — dat volstrekt geen moeite kostte, — ten einde onzen oudste een gemakkelijken stoel te vereeren. 't Was werkelijk eene ware verrassing voor onzen broeder, toen eenige broeders hem op den bepaalden tijd dat eenvoudige geschenk namens de Gemeente kwamen aanbieden. Onze voorganger meende, na een enkel woord ter inleiding te hebben gesproken, de gevoelens der Gemeente aldus te mogen vertolken:

Geen dorre vriendschap dezer aard bood ooit
Wat 't broederhart gevoelt, door God aan d' aard onttogen;
En waar de haat nooit iets dan twistzaad strooit,
Blijft liefde steeds de broedertrouw beoogen.

Ja, God zij lof! dat wij nog broeders zijn,
Uit God en door een godd'lijk zaad herboren,
In Christus één, en voor den Vader rein,
Tot liefd' en heil'gen wandel uitverkoren.

En wat ik zeg, ontspringt uit veler hart;
Ja, meen'ge beê stijgt voor u naar den hoogen,
Dat 's zielsgemeenschap toch, die ied'ren aanval tart
En eeuwig broedertrouw ten hemel zal verhoogen.

Of vraagt ge 'n bewijs, zoudt ge nog twijfel voên?
Och neen, dat kunt gij niet, gij vraagt van ons geen teeken!
Maar toch, zie hier, wat liefd' u wilde doen;
In liefde rust, zulks moog u nooit ontbreken!

(Terwijl wordt de stoel binnengebracht).

Kom zet u neer en smaak den zielevreê,
Op welken gij zoo vaak den broed'ren hebt gewezen.
Die rust, zoo zoet voor 't hart, als uit Gods liefde-zee,
Zal elke wond van 't moede hart genezen.

Wij jongeren zien op u, gij een van d' oude garde,
Die meê in „'t zevental" *) voor waarheid moedig streed;
Uw dienst aan 's Heeren huis, hoe vaak men u benarde,
Is groot, en grooter nog omdat *gij zelf 't niet weet!*

Kom vaak nog onder ons, dat is ons staag verlangen;
Vlei u na elken tocht in dezen zetel neer,
Geniet er van, tot hij u wordt vervangen
Door kroon en troon, daarboven bij den Heer!

*) Het eerste zevental dat in deze streken gedoopt werd.

'T ZANDT. Het aangekondigde tweede jaarfeest onzer Jongelings- en Jongedochtersvereeniging „Prijst den Heer" mocht op den bestemden tijd door den zegen des Heeren zich bijeenscharen om haar doel te bereiken.

't Was ons goed daar te zijn, want we mochten gelooven dat de Heer in ons midden was.

Br. H. Kremer van Foxhol was verzocht om het feest te leiden, die zich niet bekwaam gevoelde om dat te doen. Nu, de Heere heeft het ook geleid; immers waar wij ledig zijn kan Hij ons gebruiken in Zijn dienst. Onze br. had tot inleidingswoord gekozen 1 Corinthe 5 : 8 : „Zoo dan laat ons feest houden", hetwelk een heerlijken indruk gaf.

De vereenigingen van Groningen, Foxhol en Haulerwijk hadden hunne afgevaardigden gezonden, die allen, de een zoowel als de andere, het hunne bijdroegen tot verhooging van de feestvreugde. In alles was blijkbaar, dat de Heere leider was; vele monden werden geopend om van 's Heeren lof te getuigen. Intusschen werd er koffie, koek etc. genoten, waarin de vereeniging ruim had voorzien, en menig lied werd gezongen.

Onder de feestvierenden bevond zich ook br. De Vries van Haulerwijk, die den 18 dezer in ons midden in onze gemeente gediend had; ook hij sprak een hartelijk woord. Dat de Geest Gods in de raderen was, bleek ook nog hierin, dat vier jonge menschen zich aan den Heer gaven.

Eindelijk brak de tijd aan om weer te scheiden, wat moeielijk viel. Eens zal de tijd aanbreken waar geen scheiden meer wezen zal, maar eeuwige feestvreugde. De Heere zegene deze vereeniging.

Zondag den 29 dezer mochten we nog zegen van den arbeid van voor twee winters ondervinden, daar er eene weduwe, die toen al de overtuiging had en zich bewust was een deelgenoote van den Heer te zijn, haar begeerte te kennen gaf om gedoopt te worden.

GEDACHTEN.

Hoe ongeloofelijker de dingen schijnen, des te waardiger zijn ze om geloofd te worden, wanneer het God is die spreekt. QUESNEL.

De *uithuizigheid* veler mannen, doet hunne vrouwen *versuffen*, en hunne kinderen *verwilderen*.

Vele Christelijke mannen fungeeren als *profeten* bij anderen, maar in hunne eigene huizen openbaren zij geene *priesterlijke waardigheid*. Den *profetenmantel* zien anderen, maar hunne vrouwen en kinderen ontdekken den *priesterlijken tulband*, niet op hunne hoofden.

Zoo is bij hen eene manie om vreemden tot de kennis des heils te brengen, maar hunne vrouwen genieten van hen geen *geestelijken steun*, noch hunne kinderen *vaderlijke onderwijzing*.

Aldus kunnen de mannen *zondigen* in het midden aan *anderen*, omdat zij buiten *orde Gods* treden, om *eigen huis* in de eerste plaats ook *geestelijk* te *verzorgen*.

De *redding* der *maatschappy* en de *bloei* van 's Heeren *Gemeente*, vinden in de opvolging van de roeping der mannen als die der vrouwen, hun voornaamsten steun.

S. D. H.

„Hoeden wij ons toch, om onzer onsterfelijke zielen wil, tegen den waan, den dood maar als een der vele wereldsche dingen, of als een soort van lijden aan te zien! Neen, neen! de dood is niet een ding onder vele, maar het *onding*, dat aan alle dingen der wereld een einde maakt. Hij is ook niet *eene* gebeurtenis, maar *de* gebeurtenis, die al uwe aardsche gebeurtenissen doet stilstaan. Nooit zijn er eenigszins diepe en ernstige menschen geweest, die zich konden gerust stellen bij „de oplossing in koolzuur, water en ammoniak." Zij vroegen: *zoo, maar waar blijven dan wij, waar blijft ons ik?* Hoe edeler een mensch is, hoe ernstiger en vuriger hij naar de verloren Godheid tast, zoekt en schreit, des te krachtiger komt ook de vraag naar boven: zal ik nog zijn, als ik niet meer zal zijn in dit lichaam op deze aarde? En waar en hoe zal ik zijn. Elke bloeddroppel in ons schreit naar leven, en al wat wij zien, predikt ons den dood — ophouden van ons bestaan, neerploffen in grondeloozen afgrond; — het peinzen daarover zou ons waanzinnig maken."

FUNCKE.

VARIA.

EEN STEMME GODS.

Op de derde verdieping van een huis in een der voornaamste straten van Berlijn woonde een predikant. Op zekeren morgen tegen vijf uur hoorde zijn vrouw plotseling hoe de keukendeur, die ook toegang gaf tot het huisvertrek, met geweld werd dichtgeworpen. Verschrikt stond zij op, wekte haar dienstmaagd en en begaf zich met deze naar de keuken. Hier zag zij, hoe verscheidene koperen ketels en ander vaatwerk, benevens een dozijn zilveren theelepeltjes en verschillende kleedingstukken bij elkander waren gelegd, klaarblijkelijk om te worden vervoerd. Toch werd niets gemist, waaruit men opmaakte, dat de dief op de een of andere wijze in de uitvoering van zijn voornemen was verhinderd geworden. Nu had de dienstmaagd den vorigen avond, eer zij zich ter ruste begaf, in den Bijbel gelezen en dezen op de tafel in de keuken laten liggen. Een onbekende hand had met potlood op de opengeslagen bladzijde geschreven: „Heere, ik dank u!" Waarschijnlijk had dus de dief bij zijn nachtelijken arbeid een blik in het boek geslagen, en was hij door de een of andere plaats, waarop zijn oog gevallen was, in het geweten gegrepen, waardoor hij zijn voornemen had moeten opgeven. Het potlood van den dief lag nog nevens den Bijbel.

De oogen des Heeren doorloopen de gansche aarde, beschouwende de kwaden en goeden!

ABONNEMENTSGELDEN.

Van L. v. D., East Abany, *f* 1.70, door v. V. te Hoorn *f* 6.65, door J. K. te Rotterdam *f* 4.62, door v. d. K., den Haag, *f* 5.20, van K. H. te Almeloo *f* 1.30.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.

Van br. L. v. D., East Abany, *f* 0.75.

N. v. BEEK.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Knipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondags voormidd $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering*. Donderdagsavonds $6\frac{1}{2}$ uur *Prediking*. Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond*.

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 198. DONDERDAG 5 Februari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Een Psalm des Levens.

Zing niet jammerend, dat het leven
Als een leêge droom verdwijnt!
Dood is elke ziel die sluimert;
'T Leven is niet wat het schijnt.

Ernst is 't leven! 't Weert de leugen
Die in 't graf den grenspaal ziet;
„Stof zijt ge, om tot stof te keeren,"
Geldt van 's menschen ziele niet.

Niet maar lijden of verblijden,
Is de roeping van Gods kind:
Neen, maar handlen, dat elk Morgen
Verder ons dan 't Heden vind'!

Bouw niet op de schoone Toekomst!
't Dood Verleên begraav' zijn doôn!
Zwoeg en ploeg in 't levend Heden
En verwacht van God de kroon

't Leven onzer groote mannen
Leert ons hoe men heerlijk strijdt,
Hoe men eens een voetspoor nalaat
In den zandzoom van den Tijd:

Voetspoor, dat misschien een ander,
Die op 's levens golven beeft,
Of aan 't strand wordt neergesmeten,
Als hij 't ziet, den moed hergeeft!

Zoodan, laat ons waken, werken,
En, op ieder lot bereid,
Rustloos voortgaan en voltooien,
In des Heeren mogendheid!

(Longfellow, vert. van ten Kate).

Ingezonden.

EEN WOORDJE OVER:

De Doopsleer van Ds. M. MOOIJ

aan Johannes.

Waarde Broeder in den Heer!

Duid het mij niet ten kwade, dat ik U zoo lang liet wachten op een antwoord naar aanleiding van wat gij mij in Mei l.l. gevraagd hebt bij de toezending van eene *Vredebode* en eene *Reddingsbode*. Ik kan in waarheid zeggen: de tijd ontbrak mij om U eerder te antwoorden, en ware het niet, dat Gij er zoo op stond (en dat wel bij herhaling) om mijn antwoord te ontvangen, ik zou het er bij gelaten hebben.

Ik geef U vrijheid, dit mijn schrijven publiek te maken, gelijk gij dat schijnt te willen. Met het oog daarop, acht ik het goed uit wat gij mij geschreven hebt, het volgende hier neer te zetten:

„Als voorstander van „De Vredebode" en getrouw lezer van dat blad, ben ik door het stuk van ds. Mooij te Dordrecht over den kinderdoop, en wat mij daarin niet logisch voorkomt, aan het nadenken geraakt. En nu is het mij persoonlijk te doen om licht; want ik kan het niet anders bezien of ds. Mooij geeft tegenspraak tegen zichzelf. En daar ik wel weet, dat voor u die zaak geen ding is waaraan ge pas gisteren uw aandacht hebt gewijd, vraag ik u vriendelijk mij uw gevoelen mee te deelen over dat stuk, waarop ge anders zeker geen acht zoudt hebben geslagen. Maar doe het s. v. p. ter wille niet van mij alleen, maar tevens van anderen; ook van „De Vredebode" zelf. Want ik kan niet vermoeden, dat men waarheid zou bestrijden, alleen maar om het eigene voor te staan. En de waarheid is niet verdeeld en daarin moeten broeders overeenstemmen, en heeft niemand recht zijn eigen gedachten te doen gelden.

En zoo sta ik ook met dat verhaal in „De Reddingsbode" van ds. van Petegem; daarom stuur ik dat blaadje er ook bij. Dat zal wel in één moeite doorgaan voor u. Met christengroete noem ik mij

uw broeder
JOHANNES."

Ziehier mijn antwoord.

Het hoofdargument van Ds. M. Mooij in het artikel *„Evangeliseering en Discipeleering der Volken"* in *De Vredebode* van 9 Mei 1890, ligt in deze ontkennende stelling: *„Nergens wordt bevolen:* „Doopt de geloovigen," en in deze stelling: „Maakt de VOLKEN tot Mijn discipelen, indien gij ze doopt of, ze doopende en leerende." De zaak is: spreekt Ds. Mooij bijbelwaarheid uit in deze beide stellingen, dan valt er tegen zijn geheele betoog, althans wat de hoofdstrekking aangaat, niets in te brengen. Daarentegen liggen deze zijne stellingen buiten de Schrift, dan vervalt daardoor de *Doopsleer van Ds. Mooij*, als zijnde onchristelijk.

Laat ons nu zien.

De lastbrief, waarmede de Heere Jezus de Apostelen de wereld inzond, luidt: „Onderwijst alle volken, dezelve doopende in den Naam des Vaders, en des Zoons, en des H. Geestes, hen leerende onderhouden alles wat Ik u geboden heb."

Het eerste dus, wat Christus' gezanten opgedragen werd is: *Onderwijzen.* In den grondtekst staat daarvoor een woord (*matheteuo*), hetwelk beduidt: *door onderricht discipelen maken.* Niet meer dan viermaal vinden wij in het Nieuwe Testament ditzelfde woord weêr, en zoo iemand de juiste beteekenis er van wil kennen, laat hij dan ook hier den gulden regel volgen: *Verklaar den Bijbel door den Bijbel.* In Matth. XIII: 52 zegt Jezus: „Een iegelijk schriftgeleerde in het koninkrijk der hemelen *onderwezen (matheteutheis)*, is gelijk een heer des huizes, die uit zijnen schat oude en nieuwe dingen voortbrengt. In Matth: XXVII: 57 lezen wij, van Jozef van Arimathea „die ook zelf een discipel (een onderwezene, *ematheseuse*) was." In Hand. XIV: 21 wordt ons bericht, dat de apostelen te Derbe het Evangelie verkondigden en vele discipelen maakten (door leeren of onderwijzen, *matheteusantes.*) En uit Joh. IV: 1 leeren wij, dat Jezus discipelen maakte. (door zijne prediking *mathetas.*) en ze doopte.

Daaruit blijkt dus heel duidelijk, dat, zoover de Bijbel ons leert, niemand een discipel kan worden, zonder onderwezen te zijn en het onderwijs aangenomen te hebben. Dit wordt ons verder bevestigd, als wij er op letten, dat dezelfde lastgeving van Matth. XXVIII: 19 in Mark. XVI: 15 wordt weder gegeven door: „Gaat henen in de geheele wereld, predikt het Evangelie aan alle creaturen."

De tweede handeling, in de orde door Jezus aangegeven, is: *Doopen;* „dezelve doopende" (Grieksch: baptizontes autoris.) Wij vragen: WIE moeten, *volgens Jezus' bevel*, gedoopt worden? Ds. Mooij zegt: „Nergens wordt bevolen; doopt de geloovigen! Zoo iets zou ZEerw. niet durven zeggen, als hij op dát woord van Jezus gelet had. Jezus zegt niet: Doopt de *volken*, maar doopt degenen uit de volken, die door uw onderwijs Mijne discipelen zijn geworden. Het Grieksche *autous* („dezelve" in de Statenvertaling) is een manlijk voornaamwoord en niet een onzijdig. Het kan niet op volken zien, maar heeft betrekking op de onderwezenen. De Kantteekenaars en de Statenvertaling zeggen ons, dat wij aldus kunnen lezen: *„Maakt discipelen onder alle volken."* Welnu lees dan ook zooals de zin is: Maakt discipelen onder alle volken, *dezelve* (d. i. natuurlijk *die discipelen*) doopende.

Dr. A. Kuyper zou voor de richtigheid van deze verklaring, aangemerkt de ingenomenheid van dezen godgeleerde met den kinderdoop, ten waarborg kunnen staan; want deze Hoogleeraar zegt: „In de Statenvertaling maakt het den indruk, alsof de woorden, „dezelve „doopende" terugslaan op alle volken" en dus wil zeggen: „alle volken doopende." Dit is intusschen niet zoo. Er staat *autous* en niet *auta*, d. w. z. een manlijk en geen onzijdig voornaamwoord, terwijl toch: „alle volken" in het Grieksch, evengoed als in onze eigen taal, van het onzijdig geslacht is."

Het staat dus vast, dat naar Jezus bevel aan de apostelen, volgens Mattheus alleen zulke personen mogen gedoopt worden, welke door de prediking van het Evangelie discipelen geworden zijn: m. a. w.: alleen geloovigen. Slaan wij nu de eigen lastgeving des Heeren naar Markus' verhaal op, dan sluit het ook hier weder als een bus. „Predikt het Evangelie aan alle creaturen," die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden." Ook hier weder eerst het geloof en dan de doop.

Waarom Ds. Mooij er toe gekomen is, te schrijven: *„Nergens wordt bevolen,* doopt de geloovigen" behoef ik natuurlijk niet te verklaren. Ik constateer alleen het feit zijner tegenspraak, tegen Jezus eigen woorden in.

Hetzelfde geldt van wat hij verder den Heere Jezus op de lippen legt, als hij den lezer voorhoudt: Jezus zeide: *„Maakt de volken tot Mijn discipelen,* indien gij ze doopt, of ze

doopende en leerende." De Heere Jezus zal zelf wel het best geweten hebben, wie Zijne discipelen mogen heeten, en wie niet.

Stellen wij des Heilands verklaring hooger dan die van Ds. Mooij, waar deze met den Heiland verschilt, dan krijgen wij een gansch ander idee van het discipelschap. In Lukas XIV: 27, zegt Jezus: „Zoo iemand zijn kruis niet opneemt en mij nadraagt, die kan Mijn discipel niet zijn." In Joh. VIII: 31: „Indien gij in Mijn woord blijft, zoo zijt gij waarlijk Mijne discipelen." Ruim 260 maal komt het woord discipel in het Nieuwe Testament voor, doch altijd en overal om personen aan te duiden, die het Evangelie hebben gehoord en zich bij de aanhangers van Jezus gevoegd hebben als Zijne belijders en volgelingen. Volgens den Bijbel — en ons daaraan te houden in alles is zeker de veilige weg — zijn discipelen geen scholieren, die, of zij het willen of niet, in de leer gedaan worden — het zijn volgelingen en aanhangers, die weten, dat zij het zijn. De Pharizeën gingen wel Johannes hooren, maar waren daarom niet zijn discipelen. In Joh. IX: 28, noemen zij iemand, die Jezus aanhangt Diens discipel, terwijl zij zelven, naar hun zeggen, discipelen van Mozes wilden blijven.

Derhalve ook hier weêr: geen discipelschap dan door aanneming van het onderwijs en het belijden van den Meester.

Zegt nu Ds. Mooij, dat de Heere Jezus gesproken heeft van discipelen te maken „indien gij ze (de volken) doopt of ze doopende" dan geeft hij ook hier de woorden des Heeren een beteekenis, die ze niet hebben. Getuige, om iets te noemen, de wijze, op welke de apostelen deze lastgeving van Jezus hebben volbracht. In de Handelingen der apostelen worden ons negen gevallen van doopsbediening door de apostelen vermeld, en altoos was het doopen — om met van der Palm te spreken — „*het gevolg der* overtuigende *Evangelieprediking.*"

Onderwezen door het Evangelie en dan gedoopt (Matth. XXVIII: 19.) Geloofd en gedoopt (Mark. XVI: 16) dat is Christus' regel, van welken Zijne apostelen nooit zijn afgeweken. Die apostelen zouden den regel van Ds. Mooij, als verzaking van Jezus' uitgedrukten wil, beslist verworpen hebben.

Ik voor mij ben weinig bekend met den arbeid van Ds. Mooij, maar dit meen ik dan toch wel te mogen aannemen, dat hij niet gelooft, wat hij zegt op dit punt. Anderszins billijkt en volgt hij zeker zooveel mogelijk de handelingen van den Paus, die indertijd Joden kinderen door den doop tot discipelen maakte, en daarmede niet weinig beroering heeft verwekt. Verder verkondigt Ds. Mooij al zeer onevangelische stellingen, den doop stellende in plaats van het geloof. ZEerw. zegt: „De menschen moeten met Christus verbonden worden door den doop." *De Schrift zegt*, dat het geloof de band is, die ons met Hem verbindt. *Ds. Mooij zegt:* „Wij zijn Jezus' eigendom door Zijn doop." *De Schrift zegt:* „Hij heeft ons gekocht door Zijn bloed." *Hij zegt:* „Voor mij bestaat het recht tot den kinderdoop in hetgeen *Christus heeft gedaan.*" *En de Schrift leert*: Christus maakte discipelen (door onderwijs) en doopte ze daarna (Joh. IV: 1) en dat Hij de kinderkens, die tot hem gebracht werden, *de handen oplegde en zegende*, Mark. X: 16; niet, dat Hij of Zijne discipelen deze kindertjes doopten. Van den Heere Jezus ontving dus de heer Mooij geen recht om kindertjes te doopen. Hij zegt verder: „Als gij weigert uw kind te laten doopen, dan weigert gij het u toevertrouwde aan Christus." Ik zou wel eens willen weten, welke bewijzen Ds. Mooij heeft voor deze holle machtspreuk. Weigert, om iemand te noemen, Spurgeon zijne kinderen aan Christus? Was Bunjan afkeerig zijne kinderen aan Christus toe te vertrouwen? Heeft Menno Simons zijne kinderen niet tot Jezus geleid? Schitteren de huisgezinnen der kinderdoopers door meer belangstelling in het geestelijk heil der kinderen en in hunne heenleiding tot Jezus, dan die der Baptisten? Waarlijk, men moet er al wat van maken, ten einde zichzelven en den goedgeloovige met wind te verzadigen om onbijbelsche dingen staande te houden, gelijk Ds. Mooij doet in zijn artikel: „*Evangeliseering en discipeleering der volken.*"

Men zegt wel eens: het papier is gewillig. Ja, en wij mogen er wel bijvoegen: de menschen zijn over 't gemeen ook niet ongewillig om maar op te nemen, wat hun voorgehouden wordt. Maar wie een weinig nadenkt, zoo als gij nu schijnt begonnen te zijn te doen, waarde broeder, die moet wel gaan inzien, dat mannen, die met de Schrift te werk gaan zooals Ds. Mooij het in dit stuk doet, het woord van Jezus niet kinderlijk aannemen. Zij maken er veeleer van wat hun het beste uitkomt. Wat ik nu aanvoerde strekt, meen ik, daarvan ten bewijze. Er zou vrij wat meer van dien aard aan te wijzen zijn in gezegd artikel, maar voor heden kan en mag ik er geen tijd meer aan geven. En dat verhaaltje van Ds. van Petegem moet ik nu ook laten rusten tot gelegener tijd.

Na broedergroete, verblijf ik

Uw dienstw.
V.

October 1890.

Van het Arbeidsveld.

Van br. Hesseling ontving ik het volgende:

„De 8 Jan. l.l. ging ik voor 2e maal op reis; het was juist twee jaar geleden, dat ik voor het eerst Heidenschap moest gaan bezoeken waar ik later nog 4 keeren ben geweest. Nu was de reis daar ook henen en ik moet zeggen met veel begeerte in mijn hart om de vrienden nog eens te zien. Het allereerste, dat mij daar werd medegedeeld was, dat eene vrouw die ik goed kende, door krankheid nabij den dood was gekomen. Terstond nam ik het besluit haar te bezoeken, maar wat een teleurstelling, de oude moeder die mij nog wel van de vorige keeren kende wees mij beslist af. De volgende morgen hoorden wij reeds dat de zieke was overleden. Bij mijn bezoek, hoorde ik over eene heilbegeerige koopvrouw uit Hindeloopen spreken en wat ze mij er van vertelden wekte de begeerte om haar eens te spreken — en werkelijk zoo geschiedde het — nog over haar en haren toestand sprekende komt ze zelf binnen. Dra was ik met haar in gesprek met dit heerlijke gevolg dat ze zich beslist neerboog voor den Heere Jezus in de overgave van haar hart.

Met nog een broeder bezochten wij haar later in huis en vonden haar (als Lydia Hand 16: 15) recht gelukkig en zij was toen reeds zelf druk bezig om anderen te winnen voor den Heere Jezus. — Wij besteden overigens den dag te Hindeloopen aan huisbezoek enz. enz.

In Heidenschap waar ik 5 maal in het openbaar heb gesproken, bracht ik de blijde boodschap ook steeds aan de huizen, ontmoette nog twee kranken, de één was reeds als jongeling bekeerd en nu als man op het ziekbed neergelegen was hem zulks tot groote troost en sterkte. Want zoo sprak hij: „als ik mij nu nog moest bekeeren — dan weet ik niet of het er wel toe kwam, want o! ik heb zoo'n pijn en smart." Dat ik daar getroost werd begrijpt elk, die niet vreemd is aan zieken bezoek — ik hoop ook tot troost zijn geweest. De andere was pas voor eenige dagen tot Jezus gebracht maar toch recht gelukkig hoewel hij ontzettend moest lijden. Hij verlangde dan ook zeer, om ontbonden te worden en met Christus te zijn.

In Sneek waar br. de Hart mij had genoodigd mocht ik een avond arbeiden in de kerk en hoewel het buiten stormde, toch was de opkomst naar wensch en binnen alles rustig. Een jongeling kwam tot den Heere Jezus, dit gaf ons zeer veel blijdschap in het hart. In Heeg was ik tot zegen voor mijn eigen hart onder de Br. en Zr. en heb daar 2 maal het Evang. gepredikt. De tijd vloog voorbij. In de Gaastmeer, waar ik br. A., voorg. van de Bapt.-gem. Stavoren, ontmoette, met wien ik aangenaam kennis maakte — werd ik zeer teleurgesteld, doordat mij een woning werd toegezegd, maar later toen ik er kwam, de vrouw zoo boos en bitter zich openbaarde, dat van prediking niet het minst konde komen.

Zoo ging ook deze reis met blijdschap en droefheid zich wisselend voorbij, en kwam ik 23 Januari weer behouden bij de mijnen.

B. ROELES."

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISODE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

4.

Een onverwachte list.

Dommerikken, dommerikken! bromde een oude soldaat nijdig, toen hij opmerkzaam de vroolijke tooneelen, die in de prachtige salon van het paleis „de Louvre" plaats vonden, gadesloeg. Op dit tijdstip moest dan ook werkelijk „de Louvre" meer eene gevangenis dan een paleis geacht worden. Dit paleis stond aan de schoone oevers der rivier de Seine en was door aarden wallen en grachten ingesloten en versterkt. Binnen die wallen was een plein op hetwelk zich een ronde toren verhief, die weder door een gracht omringd werd, welke steeds toevoer van water bekwam uit de Seine. Dit water stroomde onder door de akelige gevangenis-cellen der vesting. Achter dien toren waren tuinen en boomgaarden, in welker midden het gebouw stond, waarin de leeuwen opgesloten waren, die de Koning er tot zijn vermaak op na hield.

De salon, van welke wij boven spraken, was nu rijk versierd met allerlei kostbaarheden; aan het einde was op eene tribune een troonzetel, met geborduurde afbeeldingen van Frankrijks wapenen bedekt. Nevens dien stond nog een andere stoel, minder rijk versierd en bestemd voor den bruidegom, Hendrik van Navarre. Reeds hadden de bruiloftsfestiviteiten drie dagen geduurd en de oude soldaat, die wij reeds noemden, smaalde nog steeds met meer heftigheid, als hij een blik op den Protestantschen Prins wierp; hij zwaaide dan zoo onheilspellend met zijn dolk, alsof hij den Prins terstond wilde dooden.

Hendrik van Navarre deed alsof hij niets van de beweging des ouden soldaats bemerkte; als hij hem passeerde, knikte hij hem vriendelijk toe, en koutte intusschen vroolijk met zijn koninklijken zwager, Karel IX. De oude krijgsman schold hem echter na en liet hem het volgende smadelijk hooren:

„Een Koning van Frankrijk, mijnheer, betaamt het niet zijne schatten voor zulke onzinnigheden te verspillen en ze in de handen van de vijanden der heilige kerk te spelen. Welk voordeel brengt al die pracht en opschik Frankrijk? Beter ware het eenige compagniën Zweedsche soldaten voor dat geld te huren, opdat buitenlanders ons niet voor onze dwaasheden komen straffen!"

„Zij zullen ons toch zeker niet slaan, terwijl wij aan 't dansen zijn of ons vroolijk maken", schertste de Koning, want Karel IX was zeer opgewonden door de ijdele vermakelijkheden. „Oude kameraad, wij hebben voor een langen tijd genoeg van het vechten, thans leven wij in een tijd om ons eens recht vroolijk te maken. Het schijnt mij toe, dat Protestanten even vroolijk kunnen zijn als Katholieken, wanneer zij zich bekeeren."

„De Katholieken zijn nimmer vroolijk geweest, zoolang de Bijbel hier gelezen, er over gepredikt werd en alom psalmen werden gezongen", hervatte de oude soldaat. „Uwe hoogheid is door uwe door God u opgelegden plicht gebonden, zulk verraad aan den Paus tegen te gaan. Niets beter dan vechten, wanneer gij met de ketterij begint te onderhandelen; geene praatjes met een Lutheraan, zeg ik, want die lui overschreeuwen u met aanhalingen uit hun Bijbel. Ik oordeel dat zij tegengestaan en verbrand moeten worden; maar luister niet naar hen, want dan zijt gij verloren."

„Vecht gij maar toe, als gij zooveel van vechten houdt. Ik voor mij ben reeds ziek van al die akeligheden. Waarom kunnen wij niet als menschen in vrede samen leven en trachten God te dienen, zonder dat verbranden en verwoesten van onzen mede-mensch. Ik ben een goede die-

naar van den Paus en wensch in het ware geloof te sterven, even als mijne vaderen, maar ik zal niet toestaan, als ik het kan voorkomen, dat eenig mensch gemarteld wordt om zijne godsdienst, al zij dat ook tegen de gewoonte en tegen den Paus!"

„Gij wilt niet vechten, hé? Wij zullen zien; maar de nood dwingt soms wel eens," morde de oude. „Wij zullen zien" ging hij voort, „wat vader Parsons heeft te zeggen aangaande die nieuwe behandeling der ketterijen, die zoo christelijk schijnt", en zoo verdween hij.

„Deze bloeddorstigen en hunne vrienden de priesters zullen het ons nooit vergeven, Navarre," zeide Karel. „Toch is het mij een wezenlijk genot, thans eens vrij te kunnen ademen, zonder oorlog. Doch, bij dat alles, kan dit nog niet zooveel genot verschaffen als het smeden van een plan, want ik acht, dat het toepassen van de smidskracht de meest aangename tijdspasseering is, die men op de wereld kan hebben."

„Zoo denkt uwe Hoogheid, ik weet het", antwoordde Hendrik van Navarre.

Maar ik maakte nimmer een hoefijzer en hanteerde nooit een hamer, zoo als uwe Hoogheid. Ik zou wel eens willen weten, waar het leven ons anders toe moet dienen dan om te genieten. Een kort en genoegelijk leven, daar ga ik van uit."

„En toch in dezen tijd, Navarre, gevoel ik zulk een dringend verlangen in mij naar iets, dat ik weet nog te missen; een soort van onverklaarbare honger en dorst des harten. Nadat mijne oude Hugenootsche pleegmoeder mij uit haar Bijbel heeft voorgelezen, is het mij alsof er van toen af eene verandering bij mij heeft plaats gevonden; maar wanneer ik dan weer mijne moeder ontmoet en zij begint met mij te spreken op haar wijze, dan gevoel ik, dat alles weer bij mij wegvalt."

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De liberale afgevaardigden in onze 2e kamer hebben ellenlange redevoeringen gehouden, waarin ze hun afkeuring betuigden over het tegenwoordig bewind. Daartegen trokken de roomschen en anti-revolutionairen weer te velde, zoodat de openbare beraadslaging zes lange dagen duurde. Het is als of de tijd in de kamers onder die geleerden geen geld waard is.

Afkeurenswaardig is het, dat de Gron. afgev. van Houten en de socialist Domela Nieuwenhuis zoo gedurig Schriftwoorden misbruiken om hun redevoeringen snedig te maken. Terecht heeft mr. Heemskerk zijn afkeuring daar openlijk over te kennen gegeven, wat wij in dien afgevaardigde zeer op prijs stellen. Bovendien bracht ZEd. aan de liberalen gevoelige slagen toe en handhaafde met kracht het tegenwoordig beleid der Regeering.

België. De soldaten in Brussel, die opgeroepen waren om de betooging voor algemeen stemrecht in toom te houden, werden zelf ontevreden. In 't geheim genoodigd tot een samenkomst 1 Februari op het Luxemburgsche plein, kwamen ze in grooten getale op, doch werden door officieren en politie naar de kazerne gedreven. Ook den anderen dag is hun poging tot samenscholing mislukt. Vier werden gevat en een streng onderzoek werd ingesteld naar de reden van deze ontevredenheid.

Frankrijk. In Marseille heerschen nog steeds de pokken, in 1890 stierven 549 personen daaraan.

De socialistenleiders zijn druk in de weer om vergaderingen te organiseeren, om een algemeenen rustdag op 1 Mei a.s. te beleggen en dan vertoogingen te houden over den achtuurschen werkdag.

Spanje. Hier is het algemeen stemrecht ingevoerd. Minister Sagasta dreef dit door, doch het kostte hem zelf zijn zetel, daar de koninginregentes ZEd. ontsloeg en Canosas, de conservatief, in zijn plaats benoemde. Deze moet als tegenhanger van de nieuwe wet dienst doen.

Wij zien benieuwd uit wat zegen nu wel komen zal over Spanje, daar, gelooven de socialisten en consorten, dat het waarachtig welzijn afhangt van het algemeen stemrecht. Als het nu bij de verkiezingen maar niet al te spaansch toegaat.

Italië. Het onverwacht aftreden van den minister-president Crispi (de oude vriend van Bismarck) heeft heel Europa, of beter nog, de geheele wereld verrast. Zijn heengaan is niet zonder groote beteekenis, en nu reeds doet zich de vraag voor: „Zal het bevorderlijk zijn aan de vrede van Europa?" Hij was een vriend van den drievoudigen bond, en dat was eigenlijk de oorzaak waarom hij moest terugtrekken. Hij heeft zeer scherp gesproken in de kamers en zelf het votum uitgelokt. De koning heeft zijn excell. ten gehoore ontvangen, en alles is in spanning of Z. M. *wel* of *niet* ontslag zal geven aan zijn ouden getrouwen dienaar.

Oostenrijk. De keizer Frans Jozef heeft de Duitsche keizer uitgenoodigd, per eigenhandig geschreven brief, om de najaarsoefeningen van het leger op de Duitsche grenzen bij te wonen. Terstond inviteerde Duitschlands vorst de Oostenrijksche monarch, om ooggetuige te zijn van de bedrevenheid der Germaansche soldaten op de Oostenrijksche grenzen.

Voor de eerste keer woonde de keizer het bal bij, dat door de „stad Wien" gegeven werd. Aan deze gebeurtenis wordt groot gewicht gehecht, daar het een blijk is van ingenomenheid met het voortdurend streven des burgemeesters tegen het anti-semistisch drijven van vele leden der gemeenteraad. Alle pracht en rijkdom was daar tentoongesteld, en de dames geleken in kleeding, paarlen en diamanten allen wel prinsessen te zijn. Dit scheen bizonder de aandacht te trekken van den Chineeschen gezant, die blijkbaar in bewondering en opgetogen was van al die weelde der Weenensche burgers.

Rusland. De jongste zoon van den Russischen Czaar is bij zijn reis om de wereld uit de mast van het schip gevallen, heeft echter geen gevaarlijke kwetsuren opgedaan. Het blijft immer waar overal en in elke omstandigheid, die hoog klimt, loopt gevaar laag te vallen en somtijds zeer gevoelig.

Aartshertog Ferdinand van Este zal van 7—13 Februari te Petersburg een bezoek brengen. Groote toebereidselen worden gemaakt om hem vorstelijk te ontvangen. Zelfs zal ter zijner eere een berenjacht worden georganiseerd. Men brengt dit alles in verband met bizondere politieke aangelegenheden.

Engeland. *Generaal Booth*, heeft zijn *f* 1,200,000 bij elkander. Is reeds begonnen aan zijn plan uitvoering te geven. Het huis „de Brug" genaamd staat open voor ontslagen gevangenen, die daar langs weer in de maatschappij kunnen terugkeeren, om in eigen onderhoud te voorzien.

Duizenden in Europa zien uit naar de uitkomst dezer onderneming. Mocht het een goede stap wezen ter oplossing van de maatschappelijke ellende. De Generaal hield met zijn soldaten en belangstellende een Dank- en Bidstond voor het welslagen. Van het bekende boek „In darkest Engeland" zijn reeds 150,000 Exempl. verkocht.

Bradlangh de Vrijdenker en beslist ongeloovige leider der Radicalen is overleden.

De Bootwerkers in Liverpool en de Dokwerkers in Londen zijn in geen geval te vreden en doen pogingen een werkstaking te verkrijgen.

Schotland. De werkstaking is als geëindigd te beschouwen, doordat vele beambten door de mand vielen en weer aan het werk gingen. De hardnekkigen kunnen nu het gelag betalen.

De drie maatschappijen hebben in deze 5 weken een schade beloopen van circa 127,000 pond sterling.

Portugal. De Republiekeinen zijn in opstand. In Oporto kwam het reeds tot een burgeroorlog, die door de Regeeringstroepen voorloopig is onderdrukt, doch ten koste van een honderd menschenlevens.

De overheid legde de hand op de Bureels van de republiekeinsche dagbladen die niet meer mogen worden uitgegeven. In het stadhuis werd veel kostbaars vernield als ook verscheiden fraaie winkels leden veel schade.

Hevig werd er gevochten, 350 personen gevangen genomen en velen vluchten naar Galicië.

In Lissabon werden redevoeringen gehouden, waarna het publiek „Leve de Republiek" riep. De koningstroon staat ook daar te waggelen en wordt niet vaster door het hangend geschil met Engeland over het Afrikaansche vraagstuk, waarover de beide Regeeringen het maar niet eens kunnen worden.

Suriname. Uit Parimarito kwam een schrijven aan onze 1e kamer, ten gunste van den Gouveneur Lohman, van wien zooveel kwaads is gezegd. De onderteekenaars van dat document zijn directeuren van Europeesche cultuurmaatschappijen, die zich zeer ingenomen toonen met den tegenwoordige Gouverneur — niet omdat ZEd. vroom is — maar omdat hij de maatschappelijke belangen zoo trouw behartigd. Dat is een flink getuigenis, te meer, omdat het niet komt van geestverwanten.

Amerika. Daarheen trokken het vorige jaar niet minder dan 491,000 landverhuizers uit Europa, die er een nieuw Vaderland zochten.

Bij Mouwt Pleasant is een mijnramp geweest en tengevolge daarvan 186 dooden.

New-York. De heer Windom, minister van finantiän, hield een rede in de kamer van koophandel. Nadat hij was uitgesproken, ging hij zitten, viel direct daarna dood van zijn stoel op den grond. Het blijft maar immer „Memento mori."

Chili. Hier blijft de burgeroorlog nog steeds aanhouden, de Regeeringspartij schijnt het te zullen verliezen.

Midden-Amerika bereid zich ook weer ten strijde. Guatemóla bracht 25,000 man troepen samen tegen Salsodor. Honduras maakt zich slagvaardig tegen Costa Rica, enz. enz. Vechten geen gebrek en dat in een tijd van vrede.

R.

Gemengde berichten.

IJs en Water. Wij zouden gemakkelijk deze rubriek kunnen vullen, wilden wij de belangrijkste berichten van de laatste week allen opnemen over overstroomingen, gevaren en schaden. Wij zullen ons echter zeer moeten beperken. Gelukkig dat na alle uitgestane vrees de toestand in de rivierstreken bijzonder gunstig is. Tot hiertoe nog nergens doorbraak, hoewel nog niet overal het gevaar is geweken. Zoo telegrafeert men uit Zalt-Bommel 2 Jan.: „Toestand zorgwekkend." In Grave hebben de bewoners 5 dagen in de grootste spanning verkeerd en had het weinig gescheeld of het woedend element had zich een weg gebaand over en door de dijken, om groote verwoesting aan te richten.

Men moet het met eigen oogen zien om eenigszins begrip te hebben van de macht die ontwikkeld wordt, wanneer een rivier aan „'t kruien" gaat en dan tot een dam zich vast zet, die later weer losbreekt. Steunend, krakend, knarsend zet zich de massa in beweging, dringt zich op en over elkander, en wat niet buigt moet barsten. Afgezien van de gevaren die er door kunnen ontstaan bij zulk eene verstopping, waardoor dikwijls overhaaste overstroomingen gevolg zijn, is het een verheven gezicht. Wild en woest ligt de ijsmassa door elkander en als vechtende leeuwen staan de ijsschotsen tegen elkander op, alsof ze met bewustzijn elkander de macht betwisten.

Aan de zachte dooi met weinig wind vergezeld en daardoor lagen waterstand en doordat er een waakzaam oog werd gehouden, is het menschelijker wijze geredeneerd te danken, dat er zoo weinig ongelukken hebben plaats gehad. Doch boven dit alles stond de machtige hand Gods, die alles ten beste leidde en Wien wij allen ook hiervoor onzen dank schuldig zijn.

Door het binnenwater, omdat het geen afvoer had, is op vele plaatsen groote schade aangericht.

Menschenlevens, voor zooverre wij weten, zijn gelukkig niet te betreuren — hoewel sommigen overhaast en levensgevaarlijk de vlucht moesten nemen.

In Leuven (België) werden de gebouwen van het Laboratorium overstroomd, zoodat een Professor met 60 studenten een dag en nacht bleven ingesloten. Een goede gelegenheid om eens te philosopheeren over de eigenschappen van het water.

Onze Koningin-Regentes, liet zich volkomen op de hoogte stellen van den toestand der rivieren door Minister Havelaar, die zij ten paleize ontving.

— In Mesowah a/d Roode zee heeft een orkaan gewoed, waarbij circa 100 menschen omkwamen.

— Algirië. Door de laatste aardbeving zijn twee dorpen verwoest en 40 menschenlevens te betreuren.

ONTZETTEND

moet de geschiedenis zijn der gevolgen van Nederlands verbruik van gedistilleerd in 1890.

De schatkist die, alleen aan accijns van *f* 60 per Hectoliter spiritus van 50 pCt., ontving in

1883 *f* 22,500,189	= Hl. 394,740	= 9.46	Liter per hoofd.
1884 - 23,204,885	= „ 399,759	= 9.46	
1885 - 23,512,358	= „ 391,871	= 9.16	
1886 - 23,394,933	= „ 389,916	= 8.99	
1887 - 23,762,588	= „ 396,043	= 9.01	
1888 - 23,733,363	= „ 395,556	= 8.88	
1889 - 23,818,926	= „ 396,982	= 8.68	

heeft over 1890 genoten:

f 24,112,961 = Hl. 401,882 = 8.25.

Het hoofdelijk verbruik alzoo moge schijnen nog weder eenige vermindering te hebben ondergaan, het verbruik is, over het algemeen genomen, bijkans 500.000 Liter grooter geweest, en de opbrengst van den accijns circa *f* 300,000.

Naar de bekende becijfering van ons diagram is er dus in 1890 weder ruim 80 millioen gulden hier te lande aan het verderfelijk drankgebruik uitgegeven, ten bate alleen van misschien 500 branders en 27000 slijters en tappers.

Hoeveel ellende staat daartegenover, lichaamlijk, zedelijk, verstandelijk? Aan brood wordt hier te lande nog geen 75 millioen gulden besteed.

Uit de Gemeenten.

FOXHOL. Op Donderdag 29 Januari mocht onze Jongelings- en Jongedochters-Vereeniging haar 19e jaarfeest vieren.

Nadat alles voorbereid was, kwam er op eenmaal een donkere wolk, ja, de schaduw des doods, die aanvankelijk stoornis bracht, onze Voorganger toch, die het feest zou leiden, br. H. Kremer, werd plotseling naar zijn onderlijke woning geroepen, waar zijn vader stervende was en ook stierf. Hoe droevig dit ook ware, 't ontbrak hier niet ten eenenmale aan licht, want de stervende kende Hem, die den dood heeft verslonden tot overwinning.

Op uitnoodiging van onzen Voorganger, kwam nu br. Horn van Groningen ons feest leiden. Voor een vrij talrijke schare sprak ZEd. een woord ter opening, naar aanleiding van de woorden des Heilands: „Jongeling, Ik zeg U, sta op!"

ZEd. wees er op, dat juist hier de grond der ware feestvreugde lag, dat wij als „dooden in zonde en misdaden", door Jezus levend gemaakt zijn en dat daarom de grondtoon van heel dit feest geen andere kan zijn dan: de Heere alleen de eer. Treffend was des sprekers opmerking, dat de drie doodenopwekkingen, die ons van den Heiland geboekt zijn, waren die van een kind ('t dochtertje van Jaïrus), die van een jongeling (de jongeling van Naïn) en die van een man (Lazarus van Bethanië.) Hoe het kind nog op haar bed, de jongeling reeds op de baar en de man reeds in het graf lag.

Na een korte pauze was ons kerkje Rehobôth in een feestzaal herschapen en 104 gasten schaarden zich rondom tafels, waar de geurige koffie stond te dampen en koek en broodjes in overvloed werd opgedischt. Behalve de verslagen van President-Secretaris en Penningmeester der vereeniging, traden afgevaardigden op van Groningen, Foxhol, 't Zandt, Nieuwe Pekela en Stadskanaal en werd ook nog door anderen een goed woord gesproken, steeds afgewisseld door gezang.

Aan 't slot werd het zeer heerlijk, twee leden der vereeniging bogen voor den Heiland, ook kwam een afgedwaalde jongeling terecht en beleed een jonge afgedwaalde vrouw, dat ook zij wenschte wéér te keeren tot den Heer.

Zoo weet de Heer Zijn rijk te bouwen en Zijne kinderen te verblijden.

Nog voelen wij ons gedrongen, een enkel woord van 's Heeren trouw te melden.

De laatste Gem. Verg. kwam een broeder, die eenigen tijd buiten Gemeenschap gestaan had — wegens een wandelen buiten 's Heeren aangewezen weg — met innig berouw terug, dewijl hij door het zien van de groote daden van 's Heeren genade getroffen, daartoe genoopt werd.

Twee van zijne kinderen behoorden onder het viertal, die op 't jaarjeest der j.l. j.dochters-Ver. te 't Zandt, den Heer beleden. Vol vreugde keerden ze huiswaarts. Dit bracht hem tot verootmoediging en berouwvol keerde hij terug.

Zoo doet de Heer na duistere dagen, Zijn vriendelijke genade zon weer over ons opgaan tot eere Zijns Naams.

STADSKANAAL. Zondag j.l. mochten we de zuster, van wie wij de vorige week melding maakten, benevens nog eene andere, die des morgens voor de prediking belijdenis deed, als eerstelingen in dit jaar door den Doop in de Gemeente zien binnengeleid worden. — „Och dat men op deze eerstelingen, een rijken oogst van voorspoed zag!"

GEDACHTEN.

In de diepte der H. Schrift ontbreekt het niet aan paarlen; God geve maar steeds vele duikers, die ze te voorschijn brengen.

D.

„Ik lees de H. Schrift als iemand, die goudkorrels zoekt in het zand en ze opneemt als hij ze vindt."

M'Cheyne.

Wel bezien is ieder Schriftwoord een goudkorrel, maar zij schitteren niet altijd voor onze oogen; en grijpen niet altijd ons gemoed door hunne schoonheid aan. Hetzelfde woord, dat de eene tijd geheel geen indruk op ons maakt, staat op een ander tijdstip als een stralend licht voor ons geestesoog.

Haupt.

DRUKFOUT.

In ons vorig No. sloop in het verslag van het Jaarfeest op 't Zandt een ergerlijke fout. Er staat n.l. dat de feestleider zich wel *bekwaam* gevoelde tot zijn taak. Uit het verband zal het elk duidelijk zijn, dat het woordje *on* hier ontbrak.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van G. F. R. te Amsterdam, *f* 13,20, van E. v. d. S. te Haarlem, *f* 3,25, van G. de V. te Haulerwijk, *f* 3,25, van J. R. te Valtermond, *f* 8,12½.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding:

Van de Gemeente Haulerwijk, *f* 10.—.

N. v. BEEK.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. Kerk Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te Berkhout, en D. v. Velden, onderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. Silo-Kapel *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

*** Door 's Heeren goedheid voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, J. ENGELSMAN, geliefde echtgenoote van

WARMOLT VENHUIZEN.

'T Zandt, 28 Januari 1891.

*** Heden behaagde het den Heer, mijne geliefde echtgenoot, met wien ik bijna 33 jaren door Gods gunst verbonden was, van mijne zijde weg te nemen. Zijn heengaan was vrede. Het leven was hem Christus en 't sterven gewin.

Toch valt het verlies mij en de kinderen zwaar.

Evenwel, wij mogen Gode zwijgen, door Zijne genade.

J. v. DELDEN, Wed. J. KREMER.
H. KREMER.
W. KREMER.
K. KREMER.
G. GEUKEMA.
J. KREMER.
J. KREMER, Wed. NIEMAN.

N. Hoogebrug, 29 Jan. 1891.

MIDDERNACHTZENDING.

De ondergeteekenden, leden van een COMITÉ ter bevordering van de **MIDDERNACHTZENDING** te Groningen, doen bij dezen een beroep op de ondersteuning van hunne stadgenooten, die mede overtuigd zijn, dat de gruwel der prostitutie met alle mogelijke oorbare middelen behoort bestreden te worden.

Die ondersteuning wordt verwacht in de persoonlijke medewerking van beslist geloovige JONGELINGEN en MANNEN, die zich bij het Bestuur kunnen aanmelden in het

Te-Huis voor de Middernachtzending

in de **TORENSTRAAT,**

's avonds **kwart voor tien;** maar ook in GELDEN, waarmeê de niet geringe kosten moeten gedekt, en die dus met grooten dank door ons zullen ontvangen worden en, ook in deze courant, verantwoord.

Het Comité voornoemd:

D. B. TALMA, Zuiderpark.
R. DREWES, Nieuwe Ebbingestraat.
K. STOIT DIJCK, Mauritsstraat.
J. L HEMMES, Coehoornsingel.

Ook de Redactie dezer courant is gaarne bereid **giften** voor bovengenoemd doel in ontvangst te nemen.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 199. DONDERDAG 12 Februari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DES ZEEMANS AVONDLIED.

Heer, hoe goed is 't, dat wij weten,
Dat bij uw verblijf op aard
Ge op een scheepsdek wildet slapen,
En met de uwen scheepling waart.
Gij, hun zwakken ten beschermer,
En die ook mij bijstand biedt,
Zegt Gij 't mij nog telkens weder:
„Arme zwerver, vrees gij niet."

Als de winden gierend huilen,
En des bliksems vlammend rood
Heenschiet door de zwarte wolken,
Voorboô van verderf en dood,
Kunt nog Gij de golven stillen,
't Zwijgen aan den wind gebiên,
Gij, tot zelfs in de uiterste ure,
Heer, uw almacht ons doen zien.

Blijve op U mijn hart dan hopen,
Als mijn oog zich opwaarts richt;
Ja, bewaar, schoon 't al verdonker,
Dierbre Heiland, mij uw licht.
Bij uw lichtglans kan ik sterven,
Want van uw gena bewust,
Zie ik in geloof de haven
En het strand van 's hemels kust.

Van het Arbeidsveld.

Van br. K. Kuipers ontving ik het volgende ter plaatsing:

„Tijdens mijn verblijf in DRENTE vernam ik een en andermaal de klacht uit den mond van de lezers van „de Christen": „Wij hooren taal noch teeken van de reizigers van den Unie-cent."

Ter mijner verontschuldiging zeide ik, dat men ook niet altijd even goed gelegenheid heeft om een verslag te schrijven. Doch ziehier dan toch, lieve, ongeduldige lezers, eenigszins aan uw verlangen voldaan.

Na een paar dagen van rust, ging ik op Woensdag 7 Jan. weer op reis, ditmaal naar Groningen, waar ik, om te beginnen, des avonds mocht opgaan onder de feestvierende menigte, om met „Lydia" (zoo noemt men in Groningen de Chr. Jongedochters-vereeniging) de daden des Heeren te gedenken. Nog een paar dagen verbleef ik in die groote stad, mij bezig houdende met 't bezoeken van menschen in de nabijheid van de „Goede Herder", om hen met de ware Goede Herder bekend te maken en aan te sporen 't lokaal dus genaamd te bezoeken, of hunne kinderen aldaar ter Zondagschool te zenden.

Zaterdag 10 Jan. vertrok ik naar Stadskanaal, om kennis te maken met mijn reiskameraad br. Planting, die bij br. v. Beek wordt opgeleid, en met de Gem. aldaar als 't ware een aanloop te nemen voor de moeilijke tocht, waren we eerst een dag of drie werkzaam in de nabijheid van Stadskanaal met huisbezoek en 's avonds openbare prediking. Donderdag moesten wij ons liefelijk tehuis bij br. v. Beek verlaten en zetten koers naar Exloërmond, waar wij in de woonkamer van een ouden br. des avonds op eenvoudige wijze aan een talrijk gehoor de blijde boodschap brachten, nadat wij des namiddags de menschen aan huis hadden opgezocht.

Vandaar ging 't nu over Exlo, Schoonoord, Odoorn, Emmen, Zuidbarge en Erika naar N. Amsterdam, waar br. Pl. familie had wonen en ik de vreugde mocht smaken bij br. J. Visser een zeer aangenamen Zondag te mogen doorbrengen, zoodat wij 's Maandags verkwikt en gesterkt onze terugreis konden ondernemen over Erika, N. Dort, Emmen, Weerdinge, Munterscheveld, Weerdingermond, Valthermond en Exloërmond naar Stadskanaal, vanwaar wij na een korte rust van twee uren gezamentlijk naar Gr. trambden, om na afwezigheid van 4 weken weder eens blijmoedig feest te vieren, nu niet met „Lydia", maar met „Joëzer", de driejarige J.-V. aldaar, waar wij door menig goed woord en gejubel, te midden van oude bekenden, vergoeding vonden voor de moeilijkheden van onzen zwerftocht in de vreemdelingschap.

„Maar," zegt wellicht de een of andere lezer: „gaat eene reis door dat deel van Drenthe dan zoo vlug? Heeft men daar ook al overal spooren tramwegen?"

O neen, vrienden; in al dien tijd hoorden wij geen stoomfluit, noch zagen wij de rookwolken van machines; ook geen omnibus of iets van dien aard herinnerde ons aan 't gezellig verkeer van Holland of Friesland. Zelfs straat- en grintwegen waren daar eene zeldzaamheid, zoodat wij met de paarden der apostelen tot aan de enkels door 't drassige veen moesten waden, voornamelijk nadat de dooi was ingevallen, hetgeen mijn reismakker, die minder hoog geschoeid was dan ik, nog al eens een paar natte voeten bezorgde, en de reis voor ons beiden natuurlijk zeer vermoeiend maakte.

Maar basta. Ik zou, door 't tweede vers van mijn klaaglied te gaan zingen, licht nog tranen van medelijden aan de oogen der lezers ontpersen, en omdat ik dat niet gaarne heb, wil ik een anderen toon aanslaan:

Prijst den Heer met blijde galmen,
Gij mijn ziel hebt rijke stof.

Zoo zingt de psalmdichter en zoo mogen ook wij roemen. Steeds gaf ons de Heer gezondheid, moed en kracht, om in Zijn heerlijken dienst werkzaam te zijn.

Overal vonden wij hulpvaardige vrienden, die uit liefde tot den Heiland, zich het lot eener arme wereld aantrokken, hunne woningen disponibel stelden voor de prediking des Evangelies en tot herberg voor een paar vreemdelingen als wij waren. Van 't beste wat zij hadden werden wij bediend, en soms trokken ze met ons mede, om uren ver in den omtrek de hutten der armen in te kruipen, waar wij de boodschap des heils gingen brengen. Dikwijls toch gingen wij elk een weg uit, om zooveel mogelijk de menschen in kennis te stellen, dat hier of daar in de nabijheid des avonds prediking zou zijn, en bijna al de 15 malen, dat wij op verschillende plaatsen hebben gesproken, mochten wij de vreugde smaken de localiteiten propvol van toehoorders te zien. Ook bij ons huisbezoek vonden wij toegenegen ooren, en soms ook harten, die ontvankelijk waren voor de blijde boodschap.

Vooral trof 't ons, dat een paar boerenzoons van Zuidbarge, die ook met ons meêgingen, voortdurend de lust hadden, om iederen Zondag, twee uren van hunne woning verwijderd, de kinderen op de Zondagschool met 's Heilands liefde bekend te maken. Als eene bijzonderheid kan worden gemeld, dat slechts ééne vrouw, en wel eene rijke boerin, de dwaasheid beging, ons de deur te wijzen met de onvriendelijke woorden, dat wij met haar ons niet hadden te bemoeien. Zij had haar geloof en bemoeide zich ook niet met anderen.

Ben ik mijns broeders hoeder.

Dikwijls scheidden wij met smart van de vrienden met wien wij kennis hadden gemaakt, en gedurig ervoeren wij, dat er toch onder de kinderen Gods een hechter band bestaat dan bloot natuurlijke liefde.

Ook de heeren L. en J., Evangelisten van Emmen en Erika, bewezen ons groote welwillendheid en hulpvaardigheid. De laatste zelfs zette zijn lokaal voor ons open om er in te prediken, en had reeds zorg gedragen, dat ook op een andere plaats alles voor ons geregeld was, zoodat wij daar den volgenden avond konden spreken en wij gedachten aan 't woord des Heeren: Ziet ik zende mijnen Engel voor uw aangezicht enz.

Tal van traktaten werden gretig ontvangen, hoewel wij dikwijls de treurige ontdekking opdeden, dat soms maar een of twee van een gezin de leeskunst verstonden. De Heere zegene die eenvoudige blaadjes en de woorden, die Hij ons gaf te spreken, aan veler hart.

Hoewel wij niet *overal* de vruchten op onzen arbeid aanschouwden, toch mogen wij tot lof des Heeren ook nog daarvan melding maken, dat wij zielen tot Jezus zagen komen. Een man, wiens vrouw reeds vroeger bekeerd was, kwam tot volle beslissing, om zich aan Jezus toe te vertrouwen en ook nog een jongedochter, kind van een broeder der gemeente. De man twistte reeds den volgenden morgen met zijne vrouw, wie van hun beiden nu wel 't gelukkigste was, wat zeker wel niet tot de onaangenaamste huiselijke twisten zal behooren. Nog een paar meisjes van een br. uit Valthermond barstten na de prediking in tranen uit en gaven zich zelve aan Jezus. De één was reeds vroeger tot den Heiland gekomen, maar was hare blijdschap weder kwijt geraakt. Zij is zeer bevreesd en wantrouwt zich zelve en daardoor hebben wij goede hoop voor haar.

Wat dunkt u lezers: Kan zoo iemand buiten den hemel blijven, die zich zelve wantrouwt en Jezus aankleeft? Immers neen! De ander beleed den volgenden avond, o zoo gelukkig te zijn.

Nog was ons eene blijde verrassing bereid in Exloërmond. Een jongetje van circa 13 jaar, die wij op onze heenreis de vraag deden of hij zijn hart al aan Jezus had gegeven, kon, toen wij terug kwamen niet nalaten ons te vertellen, dat hij nu Jezus toebehoorde voor altijd, en dat hij vrede vond bij den dierbaren Heiland. Niet wetende hoe hij er mee beginnen zou, toonde hij ons 't welbekende vers van Ps. 66: „Komt luistert toe, gij Godsgezinden" enz., en op de vraag of hij dat ook van zich zelven kon vertellen, kwam hij met de geschiedenis voor den dag. Hij had behoefte, dit mede te deelen en ik hoop dat maar elk bekeerde 't voorbeeld van dezen lieven jongen mag volgen, opdat het verwijt van een man, die wij op onze reis ontmoetten, mag worden gelogenstraft."

Die man toch beweerde, „dat God van 't aardrijk was vertrokken, omdat men heel niet meer van bekeering hoorde." Zelf was hij ook nog onbekeerd, en snood genoeg om daarvan God de schuld te geven. Christen, die ervaring heeft, dat de Heer nog leeft en werkt, ga het zooveel mogelijk vertellen en laat het zien, opdat die blaam worde weggenomen en 't ongeloof ondervinde, dat God niet van de aarde is heengegaan. Hij toch heeft een volk geformeerd hier beneden, om Zijnen lof te vertellen, om te verkondigen, de groote deugden, desgenen, die hem getrokken heeft uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht.

Met den juichtoon: Loof, loof den Heer mijn ziel in 't hart, mochten wij dan eindelijk tot de onzen terugkeeren. Br. P. ging naar zijne familie te Haulerwijk en ik naar Bozum en kon mij nu rustig neerzetten, om de lezers van ons blad te melden, dat de Heere alles wel gemaakt heeft, en 't ons aan niets heeft laten ontbreken. Hem zij de lof en dank in eeuwigheid.

P.S. Het twee aan twee reizen is mij toch niet kwaad bevallen, vooral in de veenstreken. Wij hadden steun aan elkander en konden elkander aanmoedigen en vertroosten in de velerlei moeilijkheden.

B. ROELES."

Ingezonden.

Aan de Red. van „De Christen" te Groningen.

Waarde Redacteur!

Ter wille van duidelijkheid en waarheid verzoek ik u het artikel waarover „V" aan „Johannes" schrijft in Uw e.k. No. van De Christen op te nemen. Zooals U bemerken zult was het woord **doop** (zie regel 24 van onderen) in plaats van **koop** een zetfout en dientengevolge moest ook de aanhaling onjuist zijn.

Vertrouwende dat u aan dit verzoek gevolg zult geven ben ik Uw dr. en br. in Chr.

DORDRECHT 5.2.91. M. MOOIJ. †)

Evangelizeering en Discipeleering der volken

Matth. 28: 19 en 20.

Matth. 28: 19 en 20 bevat den lastbrief der Apostelen waarmede de Heere Jezus hen de wereld inzond.

Het *„gaat dan heen"* doet ons teruggaan met onze gedachten tot het voorgaande, tot datgeen wat hij zeide, betrekkelijk zijn toenmaligen stand als Overwinnaar over dood en graf, over zonde en satan, als Vorst der volken, gereed om verhoogd te worden tot een Heer (Despoot, Heerscher) en Christus; gereed om het boek te nemen, dat tot dien tijd toegesloten was met zeven zegelen; gereed om als menschenzoon alle dingen te herstellen van uit den troon des Vaders. waarin Hij zoude zitting nemen, *totdat* Hij *Zijn* troon beklimmen zal om met de Zijnen te heerschen, gelijk Hij nu met Zijnen Vader is gezeten en in Zijn Naam regeert.

„Mij" sprak Hij, „is gegeven alle macht in hemel en op aarde." Dat is: „Geen macht, of die is nu Mijne." Satan beloofde Hem de koninkrijken der wereld, als Hij voor hem boog, Matth. 4, maar hem weigerde Hij. De Vader heeft ze Hem gegeven, alle macht, *ook* des satans, ook der krankheid, ook van het zwaard, ook van het geld, — alle macht is Zijne.

„*Daarom* gaat heen";

„Daarom kunt gij gerust gaan mijne jongeren: Uw Zender heerscht en die heerscht over alles. En niet alleen over wat beneden is, maar ook over alles wat boven is. En dat staat u ten dienste."

De zending der discipelen van Jezus heeft eenen *grond*, heeft een *doel* en heeft eene *wijze* van arbeiden. Het eene verklaart het andere, het een licht het andere toe.

De Heere Jezus zond zijne discipelen uit met het doel om de volken te Evangeliezeeren, en te discipeleeren.

De *volken* moest Hij tot een licht wezen en Zijn Heil moest volgens de profetie, tot aan de einden der wereld verkondigd worden.

Het groote feit, dat plaats gehad had in Christus komst, lijden, dood en opstanding, dat er een Heiland verschenen was, die machtig is zalig te maken, die door Hem tot God gaan; die ons een weg ten leven is geworden; die ons geleerd en bewezen heeft, dat God de Volken bemint en de natiën wil zalig maken, dàt moest worden verkondigd. De *Christusverkondiging* was het doel der Evangelizeering der Volken. Ruim dertig jaar vroeger was een bevel des keizers van Rome uitgegaan, dat de heele wereld beschreven moest worden; nog vroeger moest de heele wereld onder de wapens om de kwestie uit te maken of de Griek of dat de Romein zou heerschen; maar zulk een bevel was nooit uitgevaardigd, zulk een boodschap was nimmer te voren gebracht als deze, die door de Apostelen van den Heere Jezus moest worden verkondigd.

„Evangelizeer de volken, alle volken op grond van mijn volbracht werk, nu er eene Nieuwe bedeeling is aangebroken." Dat was de last, dat beteekent het woord: Gaat dan heen, onderwijs alle volken, *indien* gij ze doopt in den Naam des Vaders, des Zoons en des H. Geestes.

Evangelizeeren en discipeleeren valt samen. Waar de boodschap des Heils in Christus gebracht was, daar rees de vraag: Wat moeten wij doen? En het antwoord was: Laat u doopen, laat u van Gods wege, gelijk God zich als Vader, èn Zoon èn H. Geest geopenbaard heeft, doopen, bezegelen, teekenen, inleiden in de verbondsbetrekking des Nieuwen Testaments.

Wie een onderdaan van den Heeré Jezus wilde wezen, had zich te laten doopen, te laten doopen tot Christus, in den Naam des Vaders èn des Zoons èn des H. Geestes, maar geenszins in den Naam van volk of kerk gelijk de doop ook niet een doop *tot de kerk* of tot een gemeente is maar *tot Christus*. Houdt men dit in het oog, dan valt alle aanspraak van een kerk of gemeente op iemand, die gedoopt is, weg, dewijl de gemeente noch eenige kerk daardoor eenig recht op iemand heeft. Alleen de *belijdenis* geeft bindende kracht voor en aan een gemeente, omdat daardoor onderlinge betrekking bestaat.

Het tweede gedeelte is discipeleering. Wie zich op school laat inschrijven als leerling, is discipel dier school geworden om discipel dier school te zijn. Wie zich heeft laten doopen, is op Jezus' school gekomen om Zijn discipel te wezen en *is* dan Zijn discipel als hij zich laat leeren.

Tweemaal wordt het tegenwoordig deelwoord gebruikt: doopende en leerende en dat beteekent, dat de volken tot Jezus' discipelen moesten worden gemaakt, doordat de apostelen ze doopten en ze leerden.

Het spreekt van zelf, dat als iemand het met zijn discipelschap op een school of bij den Heere Jezus meent, dat het niet genoeg is, *ingeschreven* te zijn als leerling, maar dat hij ook behoefte heeft om te leeren wat er te leeren valt, en dat zulks vereischt wordt ook.

En wat Jezus' discipelen te leeren hebben heeft Hij duidelijk gezegd, namelijk: *Alles wat Hij bevolen heeft.*

Dat in den eersten tijd uit de volken eerst de groote menschen gedoopt werden, ligt voor de hand, even goed als dat Karel de Groote op leeftijd, lezen en schrijven leerde; maar dat de kinderen ongevraagd op Jezus' school gebracht werden, is even stilzwijgend duidelijk als dat Karels kinderen dadelijk op school gebracht werden.

Het bezwaar, dat sommigen hiertegen inbrengen, zit feitelijk in twee oorzaken: 1e dat men uit het oog verliest, dat de doop een handeling is van de apostelen *op last van den Heer* en ten 2e dat men den doop, die kracht of beteekenis toeschrijft, die alleen God den Heer toekomt, die Hij openbaart en werkt *als* het hart met Hem in gemeenschap komt.

Dan wordt nergens bevolen: Doopt de geloovigen; maar maakt de *volken* tot mijn discipelen, indien gij ze doopt, of ze doopende en leerende.

Tijd, plaats en wijze, is geheel onbepaald gelaten. Gewichtig is de vermaning: „Maak den vorm niet tot het wezen, want dan maakt gij het wezen tot vorm.

Ons tekstwoord toont ons ook aan, welke personen de Heer hiervoor heeft bestemd. Zij, die Hem kenden, die met Hem gegeten en gedronken hadden, die als door den dood met Hem gegaan waren, die op Zijne school *zelf* geleerd werden, die zelf Zijne discipelen waren, die, hoe eenvoudig en ongeletterd ook, doordrongen waren met Zijn Geest, met Zijn zin en meening; die geleerd hadden de menschen lief te hebben en in Zijn Naam uit te gaan.

En met welken grooten, maar ook met welken heerlijken last werden zij uitgezonden!

Neen, zij behoefden geen uitnemende mannen te zijn, hunne geleerdheid en uitnemenheid zoude het heerlijk resultaat van de redding der wereld niet bewerken, maar dàt Evangelie, dat een kracht tot zaligheid is voor een iegelijk die gelooft en dat ook alleen waardig gebracht kan worden door dezulken, die zelf van ganscher harte gelooven en zich tot Zijne discipelen en volgelingen aan Christus hebben overgegeven.

De redding der wereld is wat God in Christus gedaan heeft en daarom moet Hij tot de menschen gebracht worden door het Evangelie en de menschen met Hem verbonden worden door den doop. Langs dien weg kan Hij in de menschen verheerlijkt worden als Zaligmaker en kunnen de menschen Hem verheerlijken door een leven naar Zijne geboden.

Het recht tot den doop bestaat niet daarin, dat wij een daad doen, maar daarin, dat Hij een daad gedaan heeft, namelijk dat wij Zijn eigendom zijn door Zijn koop. Hij heeft de wereld gelost, vrijgekocht.

De doop heeft ook niet plaats *opdat* wij Zijn eigendom *worden*, maar *omdat* wij zijn eigendom *zijn*.

Op de vraag: Maar hoe dan als gedoopte kinderen later afvallig, wereldsch, ongeloovig worden? de wedervraag: Hoe dan als een, die geloovig zijnde gedoopt is en hij wordt afvallig, wereldsch of ongeloovig?

Voor mij bestaat het recht tot den doop in hetgeen Christus gedaan heeft. En voor u in? . . . In wat gij gedaan hebt? . . . Immers neen!

Als gij weigert uw kind te doopen of te laten doopen, dan weigert gij het uwe, het u toevertrouwde aan . . . . aan Christus!

Wie gedoopt *is*, hetzij klein of groot, bedenke: Ik ben niet alleen gekocht door den duren prijs van Christus' bloed en lijden, maar ik draag ook Zijn stempel. Wie zich onttrekt, onttrekt zich ten verderve, maar die gelooven, gelooven tot behoudenis der ziel.

Dàt zij ook onze praktijk.

D. M. M.

†) Hoewel het verzoek van Ds. M. met het oog op de kleinheid van ons blaadje wel wat kras is, hebben wij toch gemeend er aan te moeten voldoen.

De ernstige lezer verzoent dit stuk met dat van V. in ons vorig no. bij het licht der H. Schrift te vergelijken, dan zal het hem wel duidelijk worden wat naar Gods Woord geschreven is en wat niet hen, die nog nadere toelichting verlangen, zijn wij gaarne behulpzaam. RED.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Volgens onze grondwet, moet zoo vaak een nieuwe vorst of vorstin den troon beklimt, deszelfs inkomen vastgesteld worden. Dit is ook nu weer geschied.

Met algemeene stemmen in de 2e kamer min één, die van Domela Nieuwenhuis, is besloten aan de jeugdige koningin hetzelfde jaargeld toe te staan als wijlen haar vader genoot, d. i. *f* 600,000, waarbij komt circa evenveel uit de kroondomeinen, dus 1,200,000, waarvan voor H. M. de Regentes — de Koninginne-Moeder afmoet *f* 175,000, die bovendien zelf een jaargeld heeft van *f* 150,000. Te samen alzoo een inkomen van *f* 1,350,000 per jaar.

De stedenwet is in dezelfde kamer aangenomen — zoodat gelijk op het platte land en in kleinere steden ook nu in de groote steden enkelvoudige kiesdistrikten zullen worden ingevoerd, d. w. z. Amsterdam bijv. kiest nu niet meer 9 leden voor de Staten-Generaal op een briefje — maar doet zulks op even veel briefjes, daar de stad in negen deelen is gesplitst. — In dezelfde verhouding ook andere steden. Hierdoor acht de regeering een rechtvaardigheid te hebben verkregen, tegen de liberalistische overmacht.

België. De Belgische regeering heeft een prijsvraag uitgeschreven voor goed, duurzaam drinkwater in de groote steden inzonderheid voor Brussel. Het ontwerp, dat aan de eischen voldoet, zal worden beloond met 25,000 francs. De koning ontving de gemachtigden van de werklieden. Z. M. betoonde veel belangstelling in den toestand der arbeidende klasse.

Moge het een gunstig gevolg hebben voor de laatsten.

Frankrijk. De liberalen in Frankrijk willen volstrekt niet meer, den rustdag op Zondag eerbiedigen, maar slechts een vrijen dag in de week behouden. Dit is nu bij de wet bepaald met 383 tegen 74 stemmen, dat vrouwen en kinderen beneden 18 jaar zulk een vrijen dag moet worden toegestaan door de werkgevers.

De gemeenteraad te Parijs gaf verleden Zaterdag een bal, waarbij duizenden en duizenden dansten en al dansende werd er gecollecteerd voor de noodlijdende armen, in deze winterkoude. De president en zijn vrouw gaven samen *f* 1000.—. Wij achten zulk een wijze van doen beleedigend, barbaarsch en goddeloos. Een pretje te hebben in den vorm van liefdadigheid, wijl er honderden mede-menschen zitten te kwijnen en te zuchten in de diepste ellende. Spreuk. 12 : 10.

Engeland. Een groote werkstaking is onder de dokwerkers te Cardoff uitgebroken. Men schat het getal werkeloozen op 3,000.

Het is toch jammer, dat het volk zich gemakkelijk laat opruiën, daar zij geregeld als ook nu weer in Schotland, het onderspit moeten delven.

Het schijnt, dat deze beweging zich over heel Zuid-Wallis zal uitbreiden.

In Hull, 't noorden van Engeland, dreigt hetzelfde onweder. De arbeiders beweren, dat de beweging zich over Europa, Amerika en Australië zal uitbreiden.

Portugal. Het onderzoek heeft tot de ontdekking geleid dat aan het oproer te Oporto 82 officieren in het land deelnamen, die natuurlijk hun straf niet zullen ontgaan.

Spanje. Gelijk wij de vorige week meldden heeft dit land het Algem. Stemrecht ingevoerd — doch de uitslag heeft getoond dat er maar de helft der Stemgerechtigden van dit voorrecht hebben gebruik gemaakt. Wel een bewijs, dat men er zich niet het vuur uit de slof behoeft te loopen in ons goede Nederland.

Italië, heeft eindelijk weer een Ministerie. Rudinie-opvolger van Crispi, was tot het laatst een trouw aanhanger van den grooten staatsman. Hij is tevens een vriend van den drievoudigen bond, zoodat daarnaar gerekend de vrede in Europa gewaarborgd blijft.

Duitschland. De mijnwerkers te Bochum hebben een oproeping gedaan aan alle Duitschers dat ieder in zijn kring het zijne zal doen om afgevaardigden te zenden naar de Algem. Verg. te Bochum, waar dan beraadslaagd zal worden op 15 Febr. over de lage loonen en langen arbeidsduur. Waar dit weer toe zal leiden? In ieder geval 1891 geeft niet veel bemoedigends aangaande het arbeidsvraagstuk. Het slot van alles zal ten leste wel worden een algemeen bloedbad.

Rusland. Ter eere van Hertog Ferdinand, Oostenrijks troonopvolger, worden te Petersburg in deze dagen luisterlijke feesten gegeven.

Men meldt tevens dat 50 personen, die reeds lang in voorarrest hebben gezeten als politieke samenzweerders op vrije voeten zijn gesteld onder voorwaarde dat ze zich steeds ter beschikking stellen van de justitie. Dit heeft veel opzien gebaard.

Amerika. In *Chili* duurt de Cruger-oorlog steeds voort, waarbij velen het leven inboeten en natuurlijk groote schade wordt aangericht. Alle dagen nieuwe berichten. De uitslag der winnende partij is nog niet met zekerheid te voorzien.

Argentijne. Mitre heeft de candidatuur als president aangenomen. Moge dat ongelukkige land spoedig tot ruste komen.

Washington. De Indiaansche Siouxhoofden willen niets uitlaten aan de regeering voordat de bekende generaal Miles, hun zeer genegen, is aangekomen.

De buitenlandsche Amerikaansche commissie dringt zeer aan op een protest tegen de mishandeling der Joden in Rusland.

Blaine, de staatssecretaris, laat de duizende ingekomen protesten en smeekschriften over de Jodenvervolging inbinden in ettelijke folianten en zal die opzenden aan den czaar van Rusland.

Uit Chicago heeft een talrijke vergadering president Harrison aangezocht om een internationale vergadering te beleggen, waar alle landen der wereld hun afgevaardigden zouden kunnen zenden om over de mishandeling der Joden in Rusland te beraadslagen en hoe men ze het best naar Palestina kan laten verhuizen.

Dit is een zeer ernstig teeken des tijds en ieder doet wel daarop te letten.

Africa. De Franschen hebben Tripoli bezet wat de Italianen zeer slecht aanstaat en zeker vele verwikkelingen, zoo niet erger zal geven.

Uit **Transvaal** wordt een commissie afgevaardigd, die alle groote steden van Europa zal bezoeken, om handelsrelatiën aan te knoopen. Zij wil trachten, om een geregelde stoomvaart te verkrijgen van Nederland naar Koxbaai, vanwaar de spoorweglijn naar Pretoria, de hoofdplaats, spoedig staat geopend te worden. Dit zou voor ons land zeer belangrijk zijn.

Gemengde berichten.

IJs en **Water.** Hoewel het ijs nog niet overal is opgeruimd door dooi en menscheninspanning, kunnen wij met dank aan God melden dat de gevaren geweken zijn en de meeste buitengewone riviercorrespondentiën zijn opgeheven.

Uit Kampen werd bericht, dat Zaterdagmiddag (7 dezer) nog circa 100 Urker visschers aldaar zijn aangekomen op schaatsen en te voet, die met zeer weinig moeielijkheden hadden te kampen, omdat het ijs in zee nog overvloedig sterk was.

Door het gemis van een goede ligplaats voor schepen, hebben sommige bewoners van het eiland Ameland belangrijke schade geleden. Twee visscheraken zijn geheel verloren geraakt en de eigenaren daardoor broodeloos en de bemanning daarop zonder verdienste.

Is de groote scheepvaart over het algemeen hersteld, de kleinere — vooral op de kanalen — blijft voortdurend gestremd en lijdt weer onder de laatste ingevallen vorst.

— In Dinxperloo — wil het nog maar steeds niet vlotten tusschen Burgemeester en Gemeenteraad. Dit verschil heeft reeds lang bestaan, maar nu is het zoover, dat de Burgervader alleen vergadering houdt, daar de Wethouders en Raadsleden, onwillig blijven met Z.E.Achb. samen te werken.

De wereld is toch een warnest van twisten en veeten.

— In het gebergte van Carpesano zijn vele afgeknaagde menschenbeenderen gevonden, men denkt van reizigers, die door uitgehongerde wolven overvallen, op zulk een treurige wijze het leven lieten.

— Niet minder dan 10,000 schoenmakers hebben te Weenen het werk gestaakt.

— De beroemde Baptisten-prediker, Spurgeon, is uit Montone te Londen gearriveerd. Met nieuwen moed en lichaamskracht kan hij zijn veel omvattend werk weer aanvaarden. God geve hem nog vele jaren levens en rijken zegen op zijn arbeid.

— Men zegt, dat toen Stanley met zijn expeditie het duistere Africa doortrok, zijn gevolg lust kreeg om eens een offerfeest te zien, waarbij menschen werden gegeten.

Nu is de bekende Tippo Tip uitgenoodigd om in Engeland te komen en daar verslag te doen aan de koningin van al deze dingen.

— In Webe is een grafkelder ontdekt, waarin Ammon's hoogepriesters zijn begraven. 240 sarcophagen (doodkisten) zijn reeds ontdekt, waarvan de oudste 2500 jaar voor Chr. dagteekent. Bovendien 100 papyrussen en allerlei sieraden, alles in goeden staat.

HOE DOMINÉ B. EENIGE ATHEÏSTEN ONTHAALDE.

Ik zat — zoo verhaalt de Heer B. — voor eenige jaren op den . . . aan eene tafel, aan welke een aantal jonge lieden over God, het leven na den dood en dergelijke onderwerpen spraken. Zij noemden zich met tamelijke vermetelheid : „Atheïsten" (God-loochenaars.) Toen ik dat vernam, veroorloofde ik mij hun het volgende te zeggen : „Mijne Heeren, daar zijn drie soorten van Atheïsten, de eerste zijn diepe denkers, die door hun studie in de oude en nieuwe Philosophie (wijsbegeerte) op afwegen geraakten en daardoor over het bestaan van God in de war kwamen. Ik weet niet of zulk een diepe studie u van het geloof in God heeft afgebracht." — Zij ontkenden zulks beschroomd.

De tweede zijn gelijk aan bloedvinken, en hoewel ze zelf geen eigen oordeel hebben, toch ieder kwakzalver zijn lied nafluiten, en als de papegaaien, die woorden welke ze gedurig vernamen, nababbelen, of gelijk aan de apen, die toch met de mode willen medegaan. Ik hoop niet dat gij . . . zij ontkenden met groote beweging. — „Nu dan" ging de Heer B. voort: „De derde soort bestaat uit de zulken, die een zoo ellendig, onredelijk, onwaar en lasterlijk leven hebben geleid en innerlijk aan den wortel huns harten zoo vuil zijn, dat zij wenschen moeten, dat er geen God der gerechtigheid, waarheid en heiligheid mocht bestaan. Mijne Heeren, een vierde soort is er niet"! Daarna stond Dominé B. op en groetende ging hij van daar. De godloochenaars waren zoo treffend onthaald geworden, dat zij geen woord hadden om te antwoorden.

H. D. H.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Op Woensdag 4 dezer mocht onze Jongelings-Vereeniging „Joëzer" haar derde Jaarfeest in onze kerk vieren. De Voorganger der Gemeente was feestleider. ZEd. sprak een inleidend woord naar aanleiding van den naam „Joëzer", een naam die slechts éénmaal in den bijbel voorkomt (1 Kron. 12 : 6) en „Heer der hulpe" of „Hulp van Jehovah" beteekend.

Spreker wierp beurtelings een blik op den „Joëzer" des bijbels en den Groninger „Joëzer." Hij stond stil bij Joëzer's naam, afkomst, keuze en roeping.

Behalve door de bestuursleden werden nog verslagen en voordrachten gehouden door de afgevaardigden van Haulerwijk, Stadskanaal, Appingedam, 't Zandt, Groningen „Onze hulp is in den naam des Heeren" en „Emmanuël," terwijl de Jongel. Vereen. „De Vriendschap" van Sneek, vertegenwoordigd werd door br. K. Kuipers, Evangelist van de Unie-Cent.

Nog hielden eenige Jongelingen een samenspraak en deed onze Zangvereeniging zich een paar maal hooren.

Dat er koffie, koek, brood etc. was spreekt van zelf — dat heel de menigte in een rookwolk gehuld was laat zich verstaan, wijl Joëzer óók sigaren presenteerde.

Overigens was het er recht gezellig. Er werd tegen eentoonigheid gewaakt, daar zoo nu en dan eens pauze gehouden werd, waarin men onderling eens kon converseeren. De goede stemming werd geen oogenblik gemist en hoewel het reeds zeer laat was, viel toch nog menigeen het scheiden zwaar.

Hoewel het getal feestvierenden aanzienlijk was, was het toch niet zoo talrijk als op het onlangs gevierde Jongedochtersfeest.

Er werd een collecte gehouden voor het in deze stad op te richten Militair-tehuis.

HAULERWIJK. Den 28 Jan. j.l. vierde onze Jongedochtersvereeniging „Jezus komt" haar 5de Jaarfeest. Daar slechts één afgevaardigde van elders tot ons was overgekomen en wel van 't Zandt, had de feestviering minder aard, en bekwam een meer huiselijk karakter. De meeste vereenigingen aan welke we uitnoodigingen gezonden hadden, hadden zich wegens de verre, moeielijke reis verontschuldigd. Maar toch hadden de leden onzer vereeniging genot.

Opmerking verdient, dat drie leden der Vereeniging, die te Zevenhuizen thuis behooren, voor den Heer Jezus en zijn werk gewonnen zijn door middel van den arbeid van den Unie-Cent. Deze vermelding moge als opwekking dienen om met ijver en trouw voort te gaan dien arbeid te helpen steunen.

HEEG. Op Vrijdag den 6 Februari j.l. mocht onze mannenvereeniging „Een ding is noodig" haar 6jarig bestaan feestelijk gedenken.

Des avonds 7 uur opende de president, br. J. de Vries, ons samenzijn en gaf op te zingen psalm 81 : 1 en 4, en droeg ons feest vertrouwelijk aan den „Heere" op in het gebed, en vraagde Hem om een zegen voor ons allen, opdat ons feest mocht strekken tot verheerlijking van Zijnen naam en tot onze zaligheid. Daarna las onze broeder psalm 103 en verzocht nogmaals om te zingen het eerste vers van psalm 103, en gaf toen het woord aan onzen geliefden voorganger den heer J. de Hart, die uitgenoodigd was met zijne echtgenoote; laatstgenoemde echter was verhinderd.

Met het oog op het tiental leden, sprak ZEw. een inleidend woord tot ons over het getal tien, zijnde het volmaakte getal volgens Gods woord. Vervolgens herinnerde hij aan Kaïn en Seth, welker nakomelingen een tiental waren, doch die een groot verschil openbaarden daar de nakomelingen van Kaïn wel uitvinders waren van de tijdelijke dingen maar leefden volgens het goeddunken van hun eigen hart; de nakomelingen van Seth evenwel vreesden den Heere. Met laatstgenoemde vergeleek spreker de Mannenvereeniging zoodat dit een aanmoedigend woord was voor de vereeniging.

De spreker eindigde met een hartelijk slotwoord over de zinspreuk. „Een ding is noodig."

Daarna deden onze Secretaris en Penningmeester verslag wat heel kort was maar toch boeide.

Ondertusschen waren er al vele Martha's aan het werk om dien feestavond maar goed op te disschen.

'k Zou nog haast vergeten te vermelden dat de Silo-kapel voor deze gelegenheid versierd was; boven de spreekplaats prijkte met gekleurde letters (transpirant) de naam der vereeniging, alles met groen en bloemen versierd.

Verscheidene keeren werd dien avond van de spreekplaats gebruik gemaakt om een woord tot stichting te spreken, en nu en dan hoorde men een vierstemmig koor; ieder was feestelijk gestemd.

Ook werden twee samenspraken gehouden. Daarna sprak onze voorganger nog een woord, en sloot het samenzijn met dankzegging aan den Heere.

Zoo was dan het oogenblik van scheiden gekomen, maar het was alsof wij gebonden waren. Van het begin af tot aan het laatste oogenblik toe, mocht ons samenzijn het kenmerk dragen, dat de Heer werkelijk in ons midden was; zoodat bij het scheiden nog een vrouw volkomen tot de belijdenis des geloofs kwam, en een zuster tot meerdere toewijding en die hare begeerte te kennen gaf om met Christus begraven te worden, door den doop in den dood en alzoo in toewijding voor Hem te leven en te wandelen. Ook een jongeling gaf den wensch te kennen gedoopt te worden volgens Gods woord.

Nog hebben wij hope dat de eerstgenoemde zuster mede tot dien stap komt.

De Naam des Heeren zij voor en in dit alles groot gemaakt. D. SIESLING, secretaris.

GEDACHTEN.

Men beproeft wel mindere dingen, om hunne echtheid te onderzoeken, dan overtuiging aangaande den weg der zaligheid. Niemand achte het dus de moeite onwaardig zijne overtuiging bij het licht van Gods Woord te beproeven.

Gelooven wij eens voor goed, dat God doen kan, wat de mensch niet kan begrijpen, dan zal de rede ophouden oproerig te zijn.

Voor den waren denker moest het uitgemaakt zijn, dat boven zijn verstand moet gaan, wat hem boven zijn inwendig lijden en boven de ellende der wereld verheffen moet. FUNCKE.

VARIA.

EEN ONTZETTENDE AANKLACHT.

Een jong predikant in dit land had op een schijnbaar zeer ernstige wijze in eene kerk gepredikt. Vóór hij echter zijne woning bereikte, moest hij nog een weg van enkele uren afleggen. Op den terugweg voegde zich een jonge man bij hem, die door de prediking getroffen was en den predikant nu wilde vergezellen, in de hoop zoodoende nog enkele woorden van troost en bemoediging te vernemen. In plaats hiervan begon de predikant geschiedenissen te vertellen, die het gezelschap, dat den zelfden weg ging, zeer vermaakten en deden lagchen. Na verloop van verscheidene jaren werd de jeugdige predikant, nu reeds een oud man, aan een sterfbed geroepen. Toen hij daar kwam, ging hij naast het bed zitten. De stervende zag hem strak in de oogen en zei: „Weet ge wel, dat gij bij die en die gelegenheid in dat en dat dorp gepreekt hebt?" „Ja wel," antwoordde hij,—„Ik was toen een van uwe toehoorders," zoo ging de eerste voort, „en werd op het groote gevaar, waarin ik mij bevond, opmerkzaam gemaakt."—„De Heer zij daarvoor gedankt," zeide de predikant. — „Wees niet zoo haastig, zeide de stervende, en dank den Heere nog niet, maar luister eerst naar de geheele geschiedenis. „Gij zult oorzaak hebben, uw dankgebed te herroepen, voor dat ik alles verteld heb." De predikant, hoewel een weinig ontroerd, had nog geen denkbeeld van den geheelen omvang van de getuigenis, die deze man geven zou.—

„Kunt gij u herinneren, mijnheer, dat, nadat gij uwe ernstige prediking geëindigd hadt, ik en nog meer toehoorders gelijk met u naar huis gingen? Ik was zeer begeerig nog meer van den weg der zaligheid te vernemen en nog dezen avond op den rechten weg te komen, maar toen ik u zoo lichtvaardig en onbetaamlijk hoorde spreken, verliet ik u en stampte van woede op den grond, want ik moest tot mijzelven zeggen, dat gij een leugenaar waart, dat het Christendom bedrog was, en dat, als gij op den kansel zoo ernstig kondt zijn, en zoodra gij er af waart, het tegendeel kondt doen van 't geen gij verkondigd hadt, alle godsdienst bedrog was. Ik werd van toen af een ongeloovige en zal 't ook blijven. Maar neen, dat is niet zoo, ik ben op dit oogenblik geen ongeloovige, tot mijn eeuwig verderf weet ik nu beter. Ik sterf en zal veroordeeld worden, maar voor den rechterstoel van een rechtvaardig God zal ik u aanklagen. Mijn bloed kome op uw hoofd!" en met een vreeselijken kreet en een donkeren blik op den sidderenden predikant stierf hij.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.
Van br. T. N., Grand Rapids *f* 1,30.

Voor de Opleiding:
Van br. T. N., Grand Rapids *f* 1,30.

Ter ondersteuning van het weekblad „De Christen":
Van br. T. N., Grand Rapids *f* 2,00.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van K. H. te Nieuwepekela *f* 9,55.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 200. DONDERDAG 19 Februari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

PALMZONDAG.

Matth. XXI vs. 1—9.

Wat feestelijk hozannagalmen
Wat luid gewoel in Davids stad,
Gezwier van schaduwende palmen
En kleederspreiding over 't pad?
Wien groeten de opgetogen scharen?
Wiens statig' intocht viert haar drom?
Wien spreidt men bloem en groene blâren,
En voert hem zegevierende om?

Een Zegepraler, wien, na 't strijden,
Een juichend volk met drift begroet?
Maar hij zou 't oorlogsros beschrijden,
Nog kleurig van vergoten bloed.
Een lijfwacht zou zijn zij' bekleeden,
De bloem van 't overwonnen heir
Zou in zijn kleppers voetspoor treden,
Een keten sleepend, hem ter eer.

Of is 't een uitgeroepen Koning,
Die 't rijk aanvaard heeft door zijn recht,
Ten dage, die met praalvertooning
De kroon hem op den tulband legt?
Maar neen, geen stoet van vorstenmagen,
Die voor zijn schreden zich verdringt;
Geen schepter wordt vooruitgedragen;
Geen schelle feestbazuin weerklinkt.

En toch een Vorst, maar niet van de aarde,
Is hij wien 't ezelveulen draagt;
Een prins, dien Davids dochter baarde,
Maar die geen zetel Davids vraagt,
Daar hij zijn afkomst hooger rekent,
En hooger troon bestijgen zal;
Wiens naam Gezalfde Gods beteekent,
Wiens staf strekt over 't wijd heelal.

Wie kent, van die zijn intocht vieren,
In Davids zegenrijke stad,
Wier handen hem de meien zwieren,
En kleedren spreiden op zijn pad;
Schoon zij den grooten Meester eeren,
Den Wonderdoener en Profeet,
Wie kent in hem den Heer der Heeren,
Die Satan op den gorgel treedt?

Die d' ijselijken strijd beginnen,
De schrikbre worstling aan zal gaan,
Waarin hij Dood en Hel verwinnen,
En, zegevierder, op zal staan?
En hoe? Door lijden boven maten,
Door sterven, 't menschdom ten rantsoen, —
Die nu hem toejuicht op de straten,
Een lot, dat *gij* hem aan zult doen!

Wij weten van uw zegepralen,
O Heer, in wien ons hart gelooft!
Wij koestren ons in 't licht der stralen,
Die schittren om uw zeegrijk hoofd.
Wij heffen oog en hand en harte
Tot u, die op de wolken troont;
Gij waart op aarde een man van smarte
Maar nu met hemelsche eer gekroond.

Hozanna! Koning, dien wij groeten;
Hozanna! Heer en Hoofd der Kerk!
Wij vallen needrig aan uw voeten,
Alleen door uw genade sterk.
Bekrachtig ons, gij Heer der Heeren,
Opdat wij, in uw naam gegord,
Verwinnaars, uit het strijdperk keeren,
Waarin ons zonde en dwaasheid stort.

NIC. BEETS.

NAÓMI.

(Ruth 1 : 20.)

„Noemt mij niet Naómi (bevalligheid) noemt mij Mara, (bitterheid) want de Almachtige heeft mij bitterheid aangedaan," was het antwoord der bedroefde weduwe, beroofd van alles wat haar dierbaar was nu zij haar erfgrond weêr betrad en na 10 jaar afwezens de plaats terugzag, die haar gekend had in den bloei harer jeugd, wellicht welvarend. O, bittere klacht der ziel, waar ons alles ontnomen wordt, wat ons dierbaar is; „de Almachtige heeft mij bitterheid aangedaan!"

Toch is het goed, als de ziele *Hem* erkent als den werker van het goede, maar ook van het schijnbaar kwade, dat ons ontmoet. Gelukkig Naómi! dat gij geen menschen, geen omstandigheden in de eerste plaats, maar God, de Almachtige, en Hem alleen erkent als diegene die het gedaan heeft, al is deze klacht dan ook gansch niet vrij van ondankbaarheid. Heeft de Heer haar niet in Ruth eene vergoeding geschonken voor hetgeen zij mist? Wij duiden haar dit niet ten kwade, dat zij dit niet in het oog houdt. Immers, hoe dikwijls vergaten wij zelf bij de beproevingen, die wij ondervonden, als de prikkels der smart onze ziel doorwondden, en het grievendst wee ons hart doorsneed, hoe dikwijls vergaten *wij* dan, *wij*, geloovigen in den Heer, leden van Zijn gemeente en alzoo leden van *Hem* zelf, datgene wat God ons had laten behouden of geschonken had, en dat toch zoo dikwijls, even als bij Naómi, juist datgene was, wat dit Mara voor ons veranderde in vreugde en geluk?

Maar — waardoor of liever waarom was Naómi in deze beproeving geraakt? waardoor de vrede van haar gemoed verstoord? om welke reden was haar ziel ontsteld? — Was het ook, omdat haar geweten haar beschuldigde en haar zeide, dat zij om hongersnood te ontgaan, niet had mogen gaan buiten het land, door God aan Israël beloofd? Hoe dikwijls had de Heer, de God Israëls, niet getoond voor Zijn volk te zorgen, waar het bleef in Zijn wegen, en waar deze honger wellicht een gevolg was der kastijdingen Gods over het volk in den tijd der Richters, het ware beter geweest om zich te verootmoedigen voor *het aangezicht des Heeren*, dan weg te vluchten in een vreemd land onder afgodendienaars en verre weg van het Heiligdom van Jehova. In alle geval was het verblijf van 10 jaar geen bewijs van verlangen naar het altaar en den dienst Gods. Vol toog zij henen, ledig keert zij terug. Haar man en 2 zonen liggen begraven in de velden van Moab; haar eigendommen zijn vervreemd, volgens het verdere dezer geschiedenis waarschijnlijk verkocht, en van al haar goed, van alles wat haar lief is en is geweest, was haar niets meer over als deze vreemde, deze schoondochter Ruth, de Moabtische.

Treur niet Naómi, in deze schoondochter is u meer geschonken, dan gij verloort wellicht! — Wees niet verslagen, o ziel, waar de hand des Heeren u beproeft, wellicht kastijdt! — Is het niet dikwijls zoo als hier? — Dat is juist de prikkel, die wondt, de bittere alsem in den beker der smart, dat het kind van God er voor vreezen of het betwijfelen moet, of niet gaan in eigen wegen, waar de Heer niet medegaat, het zijn in landen, waar de Heer niet woont, niet de oorzaak is van zijn beproeving en lijden.

Waarom, o Elimelech! waarom Naómi! u verwijderd van het heiligdom uws Gods en gegaan in het vreemde land, waar de afgoden worden aangebeden en welks inwoners tot in het derde en vierde lid niet mogen komen in de vergadering des Heeren? Waarom niet liever smaadheid en tegenspoed ondervonden met het volk Gods? O, waar het geweten rein staat voor God, kan de Christen zich opheffen ondanks en verheffen boven het leed dezer aard, wetende, dat zijn God hem aanziet en zijn wegen leidt; daar kan hij juichen te midden der beproeving en Psalmen zingen ook in den nacht der rouwe, want zijn vrede blijft.

„*Mijn* vrede geef ik u", zegt de Heiland, „niet gelijk de wereld." — De wereld geeft vreugde — het is waar — maar in voorspoed. De wereld kan ook juichen, als de zon des geluks schijnt — maar waar is hare vreugde, waar haar vrede, waar haar juichtoon, als de dag der beproeving nadert of de nacht der rouwe neerdaalt in de ziel? In het Christenhart, dat vasthoudt aan zijn God en Hem niet verlaat, leeft het lied van Habakuk in de ziel, ook al is de nacht zwart en dicht. Waar de vrede des harten wordt gemist, daar heeft men ook geen oogen voor de zegeningen, die ons overbleven en geen Ruth, die ons aankleeft, verblijdt de ziel.

Daar klinkt de doffe toon der wanhoop in het verslagen hart en uit den mond klinkt de smartkreet: „de *Almachtige* heeft mij bitterheid aangedaan." Ziet, dan wordt de Almacht des Heeren erkent als een ijzeren hand, waar tegen men zich niet verzetten kan en is hoop en kracht en blijdschap des geloofs verre.

En toch, treur niet o ziele, die klaagt. „Hij de Almachtige vernedert niet alleen, maar verhoogt ook, Hij maakt arm maar maakt ook rijk." Daarom juist, omdat Hij de Almachtige

is, wiens hand niemand afkeeren kan, en waartegen gij u tevergeefs zoudt willen verzetten, juist daarom kan het hart hopen, ja vertrouwen, ja juichen ook waar alles donker schijnt; want:

„Wat *Zijne* liefde wil bewerken,
Ontzegt Hem Zijn *vermogen* niet.”

Waar Naómi weer terug keert tot het volk en de gemeenschap des Heeren, duurt het niet lang of zij wordt opgenomen in het huisgezin van Boaz, den kleinzoon van Nahesson, den overste van den machtigen stam Juda, bij de verovering van Kanaän; en wordt zij voedster van Obed, Davids grootvader, den Koning Israëls, voorbeeld en voorvader van dien grooten Koning, de heerlijkheid van Israël en het licht der heidenen. Waar het kind van God bezwijken moet, daar schenkt Hij leven.

O, waar wij (ik spreke geestelijk) de altaren van God verlieten en ons verreweg begaven van Zijn Heiligdom, uit vreeze voor den honger des lands; ga terug naar Bethlehem, het broodhuis, bij de stad des grooten Konings, opdat Hij u zegenen kunne, wellicht met datgene, wat gij meenaamt en Hij u schonk uit dat vreemde land. Keer terug tot Zijn volk, terug tot Zijn altaar, terug tot Zijn Heiligdom en nu Mara zal tot Elim worden, de vreugde en overvloed des Heeren zal uwe ziel vervullen en in plaats van de smartkreet „de Almachtige heeft mij bitterheid aangedaan” zal de juichtoon van uwe lippen komen: „De Heer heeft groote dingen gedaan, dies zijn wij verblijd.”

K. OLTHUIS.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISODE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMEUS-NACHT.”

5.

Een onverwachte list.

„Recht! recht! zoo is het, deze spelen en ijdelheden kunnen de ziel niet verzadigen”, antwoordde Navarre; en hierbij herinnerde deze zich ook zijne godsdienstige opleiding in zijne kinderjaren.

„Nimmer ben ik zoo gelukkig geweest sedert ik als kind in 't ouderlijk huis verkeerde. Toen had ik God lief en smaakte Zijn vrede in mijne ziel . . . . Maar wat is dat?” en zijn gelaat veranderde, terwijl hij er aan dacht mede gedaan te hebben in de dingen, die hij zelf pas ijdele beuzelingen had genoemd.

„O, zeker weer eene andere vermakelijkheid,” antwoordde Karel. „Dezelfde vertooning zal zich naar ik acht niet weer voordoen. Ik ben er zoo zat van, maar ik moet nog altijd mijne moeder naar de oogen zien.”

„Ik daarentegen verblijd mij over de groote spanning, die zich tegenwoordig vertoont, en laat uwe Hoogheid maar eens toezien of ik daarin geen gelijk heb.”

Terwijl Navarre nog sprak vertoonde zich op eens een schel licht, dat uit den gepolijsten eikenhouten vloer langzaam omhoog steeg. Zachkens werd het licht sterker, totdat het met verblindenden glans zich als eene globe vertoonde en zich in den vorm eener schitterende bloem liet aanzien. Uit het stralend middenpunt van deze vloeide een liefelijke geur, die de lucht vervulde, en nadat die fontein ophield zijne welriekende geuren mede te deelen, kwam uit dezelfde bloem een aardig meisje te voorschijn, in costuum van eene toovernimf. Zij boog zich heel graciëus voor den koning en zijn neef van Navarre; daarop begon zij hare lier te bespelen en hief een liefelijk gezang aan. Alles scheen tot verhooging der vreugde aangelegd en aan gelukwenschen voor Navarre ontbrak het in geenen deele, en toch iemand, die zich niet door al dat vreugdevertoon liet bedwelmen, had zeer wel in dien sirénenzang iets van misleiding van de Protestanten kunnen bemerken. Maar zij waren allen zoo aangegrepen door het spel, dat ze aan geen gevaar dachten, en zoo werden zij al machteloozer gemaakt en ingewikkeld als de onschuldige vlieg in een spinneweb.

Ja, de Protestanten waren zelfs de luidruchtigsten in toejuiching, zoowel bij zang als spel, maar het was alsof zij hun eigen verwoesting toejuichten.

Intusschen ging men voort met spel en gezang; de tafels waren gevuld met gouden en zilveren schotels en bekers, die met alles, wat men maar begeerlijk kon achten, gevuld waren. Tusschen de menigvuldige versieringen had men allerlei zinnebeeldige voorwerpen, die meest alle den triumf der Catholieken over de Protestanten moesten voorstellen. Zoo ook trok er eene processie of optocht zachtjes voorbij de feestzaal, bestaande uit een rij van wagens, die zich alle als symbolische figuren lieten zien; zoo waren eenigen gebouwd in den vorm van een rots, maar geheel verzilverd, anderen waren kooien, waar zangers in zaten in de gedaanten van engelen, die een zoete muziek lieten hooren, anderen vertoonden zinnebeelden, die de overheersching des Franschen konings over de Protestanten te zien gaven, enz. De laatste wagen moest echter nog wel het meest de aandacht trekken. Deze, omringd door keur van muzikanten, onderscheidde zich van alle anderen. De eene zijde was eene afdeeling, die eene type moest verbeelden van den hemel, waar alles schitterde van lichtende sterren, een donkere plaats vol vuur en rook deed zien en de hel moest voorstellen. Tusschen die beide plaatsen stroomde eene rivier op welke een veerbootje lag, met hetwelk een man, die naar zijne kleeding te oordeelen Hendrik van Navarre moest voorstellen, den hemel poogde te bereiken, maar terug gestooten werd. Eindelijk werd hij in de hel neergestooten; achter deze zag men een man, die Karel IX moest voorstellen, tot de eerste afdalende, doch door een grooten vogel weer in de hoogte gebracht, nadat hij verklaard had een Catholiek te zijn. Eer nog de geheele bedoeling van de beteekenisvolle allegorie kon verwezenlijkt worden door den persoon, die daartoe verwacht werd, had er een soort buskruitontploffing plaats, die, daar zij door niemand verwacht werd dan alleen door den koning, de aanwezigen zoo vreeslijk verschrikte, dat allen in naamlooze verwarring de zaal verlieten.

De koning lachte recht hartelijk om de paniek, die onder het gezelschap was ontstaan, en vergezeld door Navarre en eenige edelen verliet hij de zaal en begaf zich naar zijne smederij. Een der edelen trok aan de blaasbalg, een ander stookte het vuur aan en de koning toog aan zijn lievelingswerk, waarin hij verstrooiing zocht, bestaande in het maken van hoefijzers.

„De Mauncey is hier niet”, zeide een der edelen, „hij begaf zich te bed met hoofdpijn.”

„Laat ons tot hem gaan en hem kastijden,” zeide de koning. „Zorg voor een staatsiekleed en haal een emmer met roode verf aan; wij willen eens een grap hebben.”

Nu begon Karel met zijn dolzinnig gezelschap den nacht door schandelijk huis te houden. Men trok van kamer tot kamer, sommigen van hen, die zich in die vertrekken bevonden, werden geslagen, eenigen aan elkander gebonden en anderen in zakken en dekens gewikkeld, die eerst met roode verf besmeerd waren, en in al die dwaasheden vond de koning groot behagen.

Onderwijl zat in een afgelegen hoek van het paleis, in een afzonderlijken toren 's konings moeder, Catharina van Medicis, sprekende met haren zoon en bijzonderen gunsteling, Hendrik van Aujou.

Catharina was klein van gestalte, en hare minder fijne gelaatstrekken waren nog ontsierd door eene uitdrukking van bitterheid en hatelijke plannen. Zij droeg de kleeding eener weduwe, die in dien tijd bestond in witte en zwarte kleuren. Haar fonkelende adelaarsoogen, eene eigendommelijke schoonheid onder hare familie, schoten stralen vuurs wegens gramstorigheid, terwijl zij de klachten van haren zoon aanhoorde.

„Het duldt geen uitstel meer, moeder”, zeide hij. „Wij *moeten* nu de Protestanten dooden. Parson heeft gelijk.”

„Parson is een groote domoor. Ik zond hem uit om de zwarte robijn in beslag te nemen, die Goujon in pand heeft; maar hij moest noodig plunderen en de dochter van den goudsmid, de beminde van Teligny, aangrijpen en beleedigen. Neen, wij moeten geen acht geven op wat Parson zegt; hij is een knoeier.”

„Maar als de Protestanten hun wensch verkrijgen, dan is onze kracht verbroken.”

„Koste wat het kost, ik moet regeeren. Al dat gekeuvel over godsdienst is mij volkomen onverschillig; mijn godsdienst is te regeeren over Frankrijk, hoe dan ook, en dat zonder mededinger.”

„Dood hen dan allen en gij zult de hoogste zijn; bovendien, moeder, bedenk dat vele der protestanten zeer rijk zijn en er veel voor ons te plunderen zal zijn.”

„Zij zijn allen zoo betooverd door al de onzinnigheden, die voor op het plein plaats hebben, dat zij spoedig hun bidden en bijbellezen zullen vergeten, als wij hen maar stil laten begaan. Niets bevalt mij beter om hen van hun godsdienst te genezen,” antwoordde zijne moeder.

„Waarom zouden we hen niet eerst misleiden en dan uitroeien?”

„Ten minste, dood hun leiders — echter Navarre niet, laat hem alleen over, want hij, ik bedoel admiraal Coligny, zal onder zijn invloed door zijne verkwisting ten val gebracht worden.”

„Ja, zoo moeten wij doen, waarlijk, ik ben besloten.”

„Ik acht dat gij er mede in zult stemmen, als ik eenige vrienden hier verzoek te komen, die ons helpen bij onze onderneming.”

Terwijl Aujou nog sprak werd er een steen uit den wand gestooten, ongeveer twee voet boven den grond; zij zagen op, en op eens stond een bleek, tenger persoon, met krullend haar en lichten baard voor hen in het vertrek. Deze was de hertog van Guise; hij was een bittere vijand van de protestanten. Zijne moeder, de hertogin van Nemours, volgde hem in de kamer, en de steen slingerde weder terug in zijne plaats. Zoo precies paste die steen in zijne plaats, dat nooit iemand, die niet met het geheim bekend was, die opening zou gevonden hebben.

Na eenige woorden van algemeene strekking gesproken te hebben, zeide Catharina: „Nu, wat denkt gij dat er te doen is? Coligny moet ten minste gedood worden.”

„Hij moet sterven, ongetwijfeld”, hernam de binnengekomen hertogin. „Ik heb dag en nacht gebeden, dat het mij vergund mocht worden hem te zien slachten. Als hij dood was, zouden de protestanten het niet meer wagen een hand of voet te verroeren.”

„Een kop van een zalm is meer waard dan duizend kikvorschen”, bromde haar zoon. „Ja, Coligny moet gedood; maar waarom niet alle protestanten? Parijs is als een rattenval; één goede slag en er ontkomt geen enkele bijbellezer!”

„De koning, mijn zoon, zal daartoe niet bereid zijn”, antwoordde Catharina. „Ik zal nog heel veel moeite hebben, hem te bewegen om Coligny te dooden. Niet meer dan zes van hen moeten er gedood worden.”

„Ik zal niet rusten tot Coligny gedood is”, zeide Guise. „Maar de Virgin zal het meer genoegen doen als wij hen allen ombrengen.”

„Wie wil het doen?” vroeg Catharina. „Wij allen moeten niet in de zaak optreden.”

„Ik heb een man, hij heet Parson, die wil het op zich nemen Coligny te dooden”, zeide Guise. „Hij is een man, die mij wel bevalt, hij heeft oogen als een nachtuil, voeten als een kat en een hart als een tijger. Hij schrikt voor niets terug, wat hij zich voorgenomen heeft.”

„Ik ken hem, maar hij wil altijd maar rooven en plunderen. Neen, hij is voor deze onderneming niet geschikt. Hebt gij nog niet een ander, Guise?” — „Ja.”

„En er is een document in Goujon's bezit, waar ik wel duizend pond voor over heb”, zeide Anjou.

„Laat de koninklijke apotheker een poeder gereed maken en allen in des goudsmids huis zullen wel ophouden ons te dwarsboomen”, merkte Guise op.

Catharina huiverde voor de zinspelingen met betrekking op hunne moordplannen. Maar dat duurde maar een oogenblik, want de koninginmoeder gevoelde geen berouw over hare menig-

voldige gruweldaden; en waarom zou zij dat ook, waren zij niet alle goedgekeurd door haren biechtvader? Zoo bedriegen de zondaren, die zich tegen God verharden, zichzelven en worden bedrogen door hun leeraars tot den dag der wrake komt.

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze 2e kamer is reeds voor eenige dagen uiteen gegaan, opdat de leden zich weer zouden kunnen voorbereiden voor de komende parlementaire strijd. De 1e kamer onderzoekt nu, wat in de 2e is aangenomen en wij zijn zeer benieuwd wat de uitslag zal zijn.

De ingediende legerwet, waartegen de katholieken eene vijandige houding blijven aannemen, zal straks heel wat drukte veroorzaken. Een oorlog met papieren patronen is te wachten en wij mogen ook nu van geluk spreken, dat duëlleeren met pistool of degen ten strengste in ons land is verboden, anders zouden wij niet twijfelen of de heeren gingen elkander straks te lijf en het zouden misschien kloppartijen worden over den oorlog in de dagen van vrede.

De minister van koloniën (baron Mackay) blijft de gouverneur van *Suriname* (Jhr. Lohman) krachtig handhaven, niettegenstaande de zoogenaamde Clique — meestal Joden te Parimanibo, allerlei booze geruchten naar het vaderland zenden, die na onderzoek wel een schijn van waarheid behelzen, maar toch in de meeste gevallen anders voorgesteld of zeer overdreven zijn en daarom onvertrouwbaar.

Moge God den gouveneur genade geven om die verarmde kolonie weer tot haar vorigen bloei terug te brengen en recht en gerechtigheid ook voor de inboorlingen meer tot hun recht komen.

De *Congo* stukken die onze regeering aan de Staten-Generaal heeft overgelegd, zijn twee lijvige bundels papieren over die zaak. 1. brieven enz. aan en van buitenlandsche regeeringen. 2. Protocollen enz. van de Brusselsche conferentie.

België. De liberalen willen volstrekt eene grondwetsherziening hebben, maar de tegenwoordige regeering wil er nog volstrekt niet aan en zoekt uitstel tot na de verkiezing 1892. Dit bevalt de eerstgenoemde niet, die nu a.s. Paaschmaandag een groote demonstratie zullen organiseeren te Brussel waaraan alle liberalen uit het land *kunnen* (?) en MOETEN deel nemen. Dat hier de beteekenis van het Paaschfeest geheel wordt voorbij gezien behoeft niet gezegd.

Engeland. Hier is een wetsvoorstel ingediend, om de straatjongens van 16 jaar en daar beneden, die baldadigheden doen en anderen beleedigen met de stok zullen worden afgestraft van 12—18 slagen, in bijzijn van den vader en de gouverneur der gevangenis. Dat den ouders *f* 12 boete kan worden opgelegd en door de mishandelde *f* 60 schadevergoeding geëischt worden. Daar schijnt dus de lieve jeugd ook al niet beter te zijn dan in ons land. Misschien zou het middel helpen, want een flink pak slaag acht een jongen zeer vernederend, meer nog dan een dag in den bak.

De ook door ons meer genoemde en besprokene Iersche afgevaardigden in het Eng. parlement, O'Brien en Dillon, die naar Amerika waren gevlucht, zijn van daar naar Engeland wedergekeerd en hebben zich laten gevangen nemen door de politie te Folkestone, om hun opgelegde straf te ondergaan. Beiden hebben een manifest uitgevaardigd, waarin zij beweren, dat ze aldus moesten handelen ter wille van het toekomstig welzijn des volks.

Ierland. Parnell, die zich eenigen tijd stilhield en eerst genegen scheen af te treden als volksleider, komt nu weer met kracht te voorschijn en zocht de gunst des volks en van de partijen voor zich te herwinnen. Of het gelukken zal is nog niet zeker, want Gladstone heeft verklaard, dat hij en zijne partij met een man als Parnell niet samen kunnen en willen werken. De aanstaande verkiezing zal bewijzen, zegt de groote Engelsche staatsman, dat Parnell zich onmogelijk heeft gemaakt voor zijn land en volk.

Hoe het zij, het lieve leventje is daar weer aan den gang. Strijd op leven en dood, zonder dat het doel „zelfregeering" wordt verkregen.

De strijd om de eerste te zijn — niet alleen bij de discipelen van den Heere Jezus — speelt overal de hoofdrol en bederft veel wat op zichzelf goed is.

Portugal. Over den opstand te Oporto wordt nog bericht, dat de avond vóor den opstand, volgens afspraak, de leiders der republikeinen in verschillende steden zouden worden gewaarschuwd, opdat het verzet meer algemeen konde zijn.

Aan het telegraafkantoor werd de volgende dépèche opgegeven: „De zieke zal den nacht niet overleven." Daardoor kreeg de directeur achterdocht, omdat het bericht aan zeer bekende republikeinen was gericht, en verzond het niet, en zoo bleef de opstand alleen van plaatselijken aard.

Italië. De heer Rudini, de nieuwe ministerpresident, beloofde bij zijn eerste rede, dat dit ministerie niet alleen met den drievoudigen bond den vrede zoude handhaven, maar ook met Frankrijk in vriendschap wenschte te leven, dat luide werd toegejuicht. Dat de regeering 30 millioen per jaar zou uitzuinigen, dit viel bizonder in den smaak van de afgevaardigden, en is ook waarlijk een aardig sommetje ten nutte van een zeer ledigen, of beter gezegd, voor eene met schuldbrieven gevulde schatkist.

Crispi, de afgetredene, zit achter de schermen te glimlachen, en zegt „onmogelijk." Z.Excell. vroeg steeds meer geld. Nu zal moeten blijken, wie gelijk heeft.

Crispi heeft zich reeds weer als advocaat te Rome gevestigd en is direct door de Italiaansche scheepvaartvereeniging benoemd als rechtskundig adviseur, tegen eene vergoeding van *f* 25.000 per jaar.

Hij is door Bismarck uitgenoodigd om te Fridrichsruhe te komen uitrusten, wiens aanzoek hij heeft aangenomen, zoodra zijn zaken geregeld zijn. Dat er veel en velerlei tusschen de twee oude vrienden zal worden besproken, ligt voor de hand, vooral over de tegenwoordige politiek, daar het toch geen geheim meer is, dat de keizer van **Duitschland** en de ijzeren man volstrekt niet op vriendschappelijken voet staan. Zelfs na het parlementaire diner bij den rijkskanselier Caprivi heeft de keizer zich zeer ongunstig uitgelaten over het tegenwoordig gedrag van den gevierden staatsman, die niet slechts de regeering, maar ook hem, den keizer gedurig aanvalt. Men wil, dat op het tooneel deze dingen worden behandeld met instemming van den keizer, wel verbloemd, maar dan toch zoo doorzichtig, dat men geen scherpe opmerker behoeft te zijn, om de pasages te vergelijken en toe te passen.

Bij dezen zelfden maaltijd sprak de keizer ook over de bescherming der werklieden en de sociaal-democraten, die volgens zijn meening tun doel waren voorbijgestreefd. Z. M. betreurde den tegenstand van de groote industrieelen in Westphalen tegen de sociale politiek.

Oostenrijk. De troonopvolger Hertog Ferdinand is buitengewoon onthaald in Petersburg. De groote bladen hebben er dagelijks kolommen vol van en bij het afscheid naar Moskou, waar Z. Hoogheid thans vertoeft, werd een bal ten Hove gegeven, dat door 1000 genoodigden werd bijgewoond.

Rusland. De Jodenvervolging gaat steeds door. De Israëlieten, meest kooplieden te Novgorod en omstreken, ten getale van meer dan 1000 personen, hebben aanzegging gekregen van regeeringswege, die handelstad te verlaten. Waarheen? (Zie verder gemengde berichten.)

Het door Engeland opgezonden adres — in zake de Joden — aan den czaar is zonder eenig antwoord weer teruggezonden. De *Times*, het Engelsche hoofd- en regeeringsblad is daarover zeer gebelgd en vindt dat onbeschaamd, omdat het adres in zeer gematigden en hoogst bescheiden toon was geschreven.

Amerika. De conferentiën tusschen de Indiaansche opperhoofden en de regeering te Washington zijn geëindigd. De Indianen gaven een uitvoerig verhaal van de slachting door de soldaten onder hunne vrouwen en kinderen. De minister beloofde een streng onderzoek te zullen instellen.

De president gaf hun te verstaan, dat zij even als de blanken moesten zorgen voor eigen onderhoud om hun zonen tot arbeid en niet alleen tot jacht en oorlog op te leiden. Wanneer ze grieven hadden tegen de agenten, konden ze daarover klagen, maar moesten niet direct tot opstand komen, wat hun eigen ondergang zoude zijn.

Het is te hopen, dat het voor die arme Roodhuiden ten gunste moge uitloopen op den duur, wat wel is te verwachten.

Chili. Daar duurt de burger-oorlog steeds voort en veel bloed wordt er vergoten. De laatste berichten zijn, dat te *Tarapaca* een hevig gevecht heeft plaats gehad, waarbij de regeeringstroepen volkomen werden geslagen.

Brazilië. Door een der medewerkers van de „Warsaw Courier" werd een reis gemaakt en onderzoek ingesteld naar de landverhuizers in dit land. De Regeering legde hem vele moeielijkheden in den weg, maar toch ging hij door tot in het binnenland en vond daar zijne Poolsche landgenooten in den allertreurigsten toestand. De Braziliaansche regeering heeft zich ten doel gesteld 10,000,000 menschen daarheen te lokken, om alzoo het land te bevolken, heeft aan sommige stoommaatschappijen (o.a één die uit Hamburg vertrekt) 300 Mark per hoofd. Bij aankomst worden die ongelukkige menschen naar het binnenland gezonden, waar ze maar de kost moeten zoeken, om voor zeer lage loonen bij de planters te werken. De Agent vond 700 emigranten te Rio Grande in deerniswaardigen toestand. Zij moesten óf in een slechte houten loods, minder dan een beestenstal hun verblijf opslaan, óf in de open lucht nacht en dag doorbrengen.

De „Warsaw Courier" heeft een inschrijving geopend om gelden bijeen te brengen, opdat gelegenheid worde geboden voor de misleide Polen, om tot hun vaderland weder te keeren.

Gemengde berichten.

IJs en Water. De Zuiderzee zit zoo ver het oog reikt nog vol zwaar ijs, zoo wordt uit Harderwijk gemeld. Zelfs van Elburg schreef men, dat de visschers over het ijs ver naar zee ingegaan zijn, om spiering te vangen. Voor de Oranjesluizen van af Pampus zit alles vol ijs en hoewel de zee bij Marken en voor Enkhuizen zich loswerkte, werd ze direct weer dicht gezet door zware schotsen.

Ook op sommige kanalen belet het ijs, dik en muurvast als het zit, de scheepvaart — die het bijzonder zwaar heeft te verantwoorden dezen winter, en zelfs op de rivieren, waar onlangs zooveel gevaar bestond voor hoog water, is de stand nu zoo laag dat de schepen, vooral de stoombooten, aan den grond zitten.

In Parijs — de millioenenstad der weelde — is de armoede nog buitengewoon. Dit blijkt vooral hieruit, dat op een nacht 2965 personen (waaronder 165 vrouwen en kinderen) werden opgenomen in het huis van behoeftigen, om er een toevluchtsoord te vinden.

In Duitschland heeft het op sommige plaatsen als Hamburg, Augsburg en ook in de Harz geweldig gesneeuwd, waardoor het spoorwegverkeer tijdelijk is moeten gestaakt worden.

Zoo ook in Italië, in de prov. Napels, waar een herder zijn heele kudde (150 schapen) onder de sneeuw bedolven moest achterlaten en treurig, met zijn hond, huiswaarts keerde.

Toen ik dat las dacht ik aan den goeden Herder, die niet alleen liefde heeft tot — maar ook macht bezit om zijn schapen te kennen in alle nooden en gevaren enz.

Op het landgoed van baron Wolianen in Hongarije heeft een troep uitgehongerde wolven twintig arbeiders verscheurd en opgegeten. Nu zal er een jacht op die beesten worden gehouden, die de gansche omtrek hoogst onveilig maken.

Te Londen — Witechappel — is weer in een donkere straat, een vrouw vermoord van 25 jaar, op dezelfde wijze als de voorgaanden door Jack the Ripper. Toen het lijk, met een wonde in den hals werd gevonden, was het nog warm en men vermoedt dat het een stoker van een vreemde stoomboot heeft gedaan, zoodat die schepen streng worden in het oog gehouden door de politie.

Een Italiaansche luitenant Cei heeft een geweer uitgevonden, dat niet zwaarder dan 3 kilo weegt en in de minuut 200 kogels kan afschieten. Een commissie stelt daarnaar onderzoek in van regeeringswege. Het is o. i. wenschelijk dat de uitvindingen in moordtuigen tot zoo ver gaan, dat een oorlog onmogelijk wordt.

Het fonds „van Hirsch" te New-York ontving van baron Hirsch 12 mill. francs voor de joden, ten behoeve van landverhuizers. Mocht de rente niet voldoende zijn, dan kan van het kapitaal worden gebruikt, dat later regelmatig weer zal worden aangevuld.

Het vraagstuk der joden komt meer op den voorgrond, temeer daar de spade regen bijna 2000 jaar ingehouden weer teruggekeerd is (Joël 2 : 23 en v.v.) en daardoor ook de vruchtbaarheid des lands weerkeert. Belangrijk is wat „the Christiaan", een Engelsch blad, daarover schrijft, wat de volgende week D. V. door ons zal worden overgenomen.

GENERAAL BOOTH EN ZIJNE NIEUWE ONDERNEMING.

Op Vrijdag 30 Jan. l.l. werd eene zeer belangrijke en talrijk bezochte vergadering te Londen in St. Jame's Hall gehouden, onder leiding van den Generaal van het „Leger des Heils." Met betrekking tot de meermalen besproken onderneming door den Generaal in zijn boek „In Darkest England and the Way Out" voorgesteld, mocht deze samenkomst wel eene triumfmeeting voor Mr. Booth heeten.

Mr. Booth deelde eerst mede, dat ten behoeve van zijn nieuw plan was geteekend de kapitale som van ƒ 1,230,708.70, van welke hem ƒ 774,744.00 ter hand gesteld was.

Tot de inteekenaren behooren lieden uit de verschillende klassen der maatschappij : zeer armen, betrekkelijk armen en rijken. Geloovigen en niet-geloovigen; kroeghouders en geheel-onthouders. Op de vraag dus : „Wie hebben bijgedragen?" antwoordt de Generaal met de wedervraag : „Wie hebben *niet* bijgedragen?" Op de lijst komen namen voor van groote theoreticussen en gewone geleerden, van rechtsgeleerden, medicus-doctoren en theologen, mannen van den geestelijken stand en officieren van leger en vloot. De Prins van Wales en H. M. de koningin bevalen zelfs de onderneming aan.

De regeling en bijzondere bepalingen zijn nu vastgesteld en openbaar gemaakt, van welke wij hier nog enkele vermelden.

Art. 1 omschrijft het doel, gelijk dat uit bovengenoemd boek van Mr. Booth bekend is.

In Art. 2 wordt o. m. gezegd, dat de onderneming zal staan onder directie van en gecontroleerd zal worden door den Generaal van „the Salvation Army", maar dat het fonds derzelve gescheiden zal blijven van dat van de Army („het leger").

Art. 3 schrijft voor, publicatie van de rekening en verantwoording.

Art. 8 handelt over het Comité. De Generaal of diens opvolger in zijne waardigheid als directeur verzoekt aan de hier volgende zes waardigheidsbekleeders elk twee personen schriftelijk als leden van het Comité te benoemen. — Pedoelde zes personen zijn : 1. de Aartsbisschop van Canterbury, hoofd der Engelsche staatskerk; 2. de President van de Weslyaansche conferentie; 3. de Voorzitter der congregati-onalistische vereeniging; 4. de President der Baptiste Unie; 5. de Procureur-Generaal van Engeland; 6. de Voorzitter van den Londenschen Landraad. De Directeur heeft het recht om zes personen te benoemen enz.

In den namiddag opende de Generaal het eerste huis als toevluchtsoord voor ontslagen gevangenen, aan wie hulp te verleenen mede in het plan der genoemde onderneming is opgenomen.

Verschillende aanzienlijke personen spraken een woord, onder wie ook zekere Mr. Fleming, een stillevende logementhouder, een man van omtrent 65 jaar oud. Hij had voor zichzelven en voor zijne vrouw elk 1000 pond geteekend (samen ƒ 24000). Daar bij wat stotterde viel hem het spreken zwaar, maar de Generaal bemoedigde hem telkens door te zeggen : „Ga voort zoo, 't gaat goed!" Toen echter de spreker de woorden uitbracht : „Ik wordt zoo benauwd als ik spreek", viel hij voorover en bleef liggen. Een dokter uit de vergadering snelde toe en wilde hem hulp bieden, maar moest na eenige minuten zijn dood constateeren. Dit droevig voorval bracht eene haastige sluiting der vergadering teweeg.

Het lijdt geen tegenspraak, zegt „the Freeman", dat Mr. Booth een schitterend succes heeft met zijne nieuwe schepping. Zijn naam zweeft nu op veler lippen als die van een Prins, en zijne groote daden als die van een beroemd Generaal.

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Niet alleen komen vele menschen in de Vredekerk, maar daar vinden ook bekeeringen plaats. Sinds het laatste Gemeentenieuws bogen onderscheidenen, waaronder groote zondaren waren, voor Jezus. De Heere stelle die zielen tot eene eere Zijns Naams.

Ook werden een broeder en zuster uit Heeg door den doop in de Gemeente opgenomen. De Heere zij geloofd ook voor die overwinning. Dit geschiedde Zondag-morgen 15 Febr, en de kerk was hier zoo vol, dat de deur moest gesloten worden om het nog meer toeloopende volk te keeren. Maar bij dit verblijdende is ook iets treurigs te melden, daar wij eene vrouw van de Gemeente hebben moeten afsnijden van wege eene groote verachtering in het Christelijk leven, waardoor zij zich verbond met een niet geloovig man, om daarmede in het huwelijk te treden. De Heere brenge haar weer tot berouw, opdat hare ziel in dien verkeerden weg niet verloren moge gaan.

Ook genoot onze voorganger even als vroeger, br. Horn, de sympathie van het edelachtbaar Gemeentebestuur, dat hem de school in het zuideind werd afgestaan voor den Zondag. Wij brachten een der Zondagscholen, als de Knapenvereeniging, er in over, en hopen dat voor den arbeid goed te gebruiken.

Zoo is ons de Heere goed, en wij wenschen op allerlei wijze te werken voor Hem en tot heil onzer stadgenooten.

Een nieuw SILO te Zutphen.

Aan de Zustergemeenten en vele vrienden maken wij bekend, dat op een geheel *ongezochte* en voor ons *ongedachte* wijze de Gemeente een perceel heeft aangekocht zoo bijzonder geschikt voor het doel. Wij zien daarin geheel de leiding Gods en met het volste vertrouwen op den Heer hebben wij dan ook de koop gesloten, overtuigd als wij allen zijn, dat het een verhooring des gebeds is.

Wij hadden niet eens veel tijd ons te bedenken, want ware onze makelaar een half uur later geweest, dan was deze schoone gelegenheid voor ons voorbij geweest. Het perceel, thans nog een R. K. school, *) 17 meter lang en 8 breed, waaraan verbonden is een groot huis met 6 kamers boven, 7 beneden en geheel onderkelderd, hecht en sterk als het schoolgebouw, staat op een nette, niet rijke stand midden in de stad. Uit de huur van het huis — en dat is niets overdreven maar elk oogenblik uit de stukken te bewijzen — kan de rente worden bestreden.

Met October of November voor ons te aanvaarden, doch voor dien tijd moeten wij voor overgangskosten, noodzakelijke vertimmering, banken, doopvont etc. een som van **2500** of **3000** gulden bijeen hebben. En noodigen onze broeders en zusters hierbij uit ons daarin behulpzaam te zijn. Zij, die ons tegenwoordig lokaaltje kennen, zullen het met ons bekennen, dat deze verbetering geen *weelde* maar *behoefte* is.

*) Zij bouwen een nieuwe, om dat deze te klein is.

VARIA.

„Ik kan God niet liefhebben, want ik heb Hem nooit gezien", zeide eens een gedachteloos man. „Kunt gij niet?" hernam zijn metgezel, „dan kunt gij minder dan het kleine blinde kind, dat daar onder het lommer van een boom neerzit in 't plantsoen. Het kan zijn vader en moeder liefhebben, doch heeft hen nooit gezien en zal hen nimmer zien aan deze zijde des grafs." — Hier ligt eene diepe waarheid in. Zij doet ons het eigenlijk vereischte kennen om God te kunnen zien. En het is een ontzettend feit, dat dien kinderzin — de kracht van de bewustheid aangaande God — dikwijls geheel en al verwoest wordt door de zonde.

N. v. B.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Knipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 201. DONDERDAG 26 Februari 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

ATTENTIE.

Onze geachte lezers gelieven in aanmerking te nemen, dat alles wat tot de administratie van ons blad behoort, zooals: betaling van abonnementsgelden, opgave van nieuwe abonnés, opzegging van het blad, klachten over onnauwkeurige ontvangst van het blad etc., gericht moet zijn aan het adres van den heer N. v. Beek te Stadskanaal.

En wat op den inhoud van het blad betrekking heeft, als: Advertenties, berichten, Gemengd nieuws enz. aan „de Redactie van de Christen" te Groningen.

KRUISWOORD.

„De discipel is niet boven den meester, noch de dienstknecht boven zijnen heer"
De Heere Jezus.
MATTH. X: 24.

„Ik heb niet voorgenomen iets te weten, dan Jezus, en Dien gekruisigd."
De dienstknecht Paulus.
1 KORINTH. II: 2.

'k Wil de Aarde en al 't aardsche beschouwen,
O Heer, van den voet van Uw kruis,
Verdragen, verbeiden, vertrouwen,
En opzien naar 't Hemelsch Te-Huis!

Hoe zou ik mij bloemekens rapen
Op d' eigen ondankbaren grond,
Waar eens rond uw heilige slapen
De waereld een dorenkrans wond?

Hoe zou ik in vreugde mij baden,
Gewiegd in haar weeldrigen schoot,
Waar eens, met mijn zonde beladen,
Uw hart heeft gebloed tot der dood?

Neen! wie er de laagte doorzwerven,
Ik, Heer! wensch Uw kruis mij nabij,
Opdat ik in leven en sterven
En eeuwig Uw eigendom zij!

Uw kruis is in 't waereldsch gewemel
De rots die de golven bespot;
De staf op de reis naar den Hemel,
De lichtladder Jacobs tot God!

TEN KATE.

De tucht in de Gemeente.

I.

Op de 10de algemeene vergadering van onze Unie, gehouden te Hengeloo op 25 en 26 Juni 1890, kwam eene vraag voor van de Gemeente Hengeloo: *Hoe en wanneer moet de tucht in de Gemeente worden toegepast?* Nadat deze vraag door br. J. Kuipers, ouderling dier Gemeente, was ingeleid, en andere broeders daarover het een en ander hadden gezegd, was ook ik zoo vrij iets aangaande dit belangrijk punt mede te deelen. Daarop vroeg de Redactie van ons blad in die verg. mij, om over dit onderwerp eenige artikelen te schrijven. Hoewel ik geen hoorbaar: „dat zal ik doen"! op die eervolle vraag aan onze geachte Redactie gaf, was toch op mijn gelaat wel eenige toestemming te lezen, en moest ik zien dat onze vlugge secretaris voor de notulen aanteekende, dat ik er gevolg aan zou geven. Om nu later als de notulen worden gelezen niet beschaamd te worden, wil ik dan trachten, voor zoover mij dit mogelijk is, iets hierover ten beste te geven, hoewel ik nu meer dan ooit gevoel, dat men veel gemakkelijker in eene verg. iets hierover kan zeggen, dan daarover te schrijven. Om nu aan den wensch der verg. te voldoen en wel zóó, dat er eenige regeling in mijne denkbeelden kan zijn, wil ik dan in een zevental artikelen dit punt behandelen, met de bede, dat ze voor onze Gemeenten tot nut mogen zijn, daar de getrouwe toepassing van de tucht tot een onberekenbaren zegen, en de verkeerde of ontrouwe toepassing tot een even onberekenbaren vloek voor de Gemeenten is. Zoo wil ik dan een begin maken met:

I. *Hare instelling.*

Zoo begin ik dus de *tucht* eene *instelling* te noemen, en eene instelling is geen begrip of denkbeeld, maar is een gebod of wet. Nu is de waarde of beteekenis van eene instelling afhankelijk van den insteller, en daar nu de insteller van de *tucht* onze Heere en Heiland, het Hoofd der Gemeente zelf is, kan het dus niet anders zijn of de *tucht* moet voor ons van groote beteekenis zijn in het Gemeentelijk leven. Zoo hebben wij hier nu te doen met eene instelling, welke haar ontstaan niet verkreeg van een mensch of van eene vereeniging van menschen, zelfs niet van de Gemeente, maar van den Heere. Dit is van groot belang vooral in hare toepassing, want als nu de Gemeente handelend moet optreden, moet zij dit doen met het oog op den Heere en naar eisch der H. Schrift. Daar dit maar al te veel vergeten is, onderging de *tucht* in den loop der eeuwen eene schromelijke verandering, en vinden wij heden ten dage nog de donkere sporen, dat het beginsel, waaruit men handelt, niet dat des Heeren is. Zoo hebben wij dus in deze instelling met den Insteller te rekenen.

In Matth. 18: 15—18 vinden wij de *tucht* als door den Heere der Gemeente voor haar gegeven. Wij lezen aldus:

„Maar indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tusschen u en hem alleen; indien hij u hoort, zoo hebt gij uwen broeder gewonnen. Maar indien hij u niet hoort, zoo neem nog een of twee met u, opdat in den mond van twee of drie getuigen alle woord besta. En indien hij dezelven geen gehoor geeft, zoo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zoo zij hij u als de heiden en de tollenaar."

Wij vinden onder dit laatste vers twee gelijkluidende plaatsen en wel: Matth. 16: 19 en Joh. 20: 23: „En ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der hemelen; en zoo wat gij zult binden op de aarde, zal in de hemelen gebonden zijn; en zoo wat gij ontbinden zult op de aarde, zal in de hemelen ontbonden zijn. Zoo gij iemands zonden vergeeft, dien worden ze vergeven; zoo gij iemands zonden houdt, dien zijn zij gehouden."

Wanneer wij nu deze drie plaatsen te zamen vatten, dan vinden wij in Matth. 16: 19, dat de Heere de *tucht* in *beginsel* geeft al voor de Gemeente is gesticht, en dat wij in Matth 10: 15—18 eene *uitwerking* van dat beginsel vinden, als in Joh. 20: 23 eene *terugwijzing* daarnaar tot een *aanvangneming* van de uitvoering, door de mededeeling van 's Heeren Geest, waarop de volle uitstorting weldra zou volgen. De *tucht* behoort tot het bestaan in de Gemeente van Christus, en daar zij nu eene instelling van den Heere is, kan hier dus sprake zijn van een Goddelijk bestaan

Zoo is dan voor alle dingen het eene uitgemaakte zaak, dat de *tucht* haar oorsprong van den Heere der Gemeente zelve heeft en uit kracht daarvan moet zij voor ons heilig zijn en de uitwerking van een gebod op onze zielen hebben. Luther zegt daarvan: „Het hier gegeven gebod van Christus is even noodzakelijk als het: „Gij zult niet doodslaan", en „Gij zult niet stelen."

Zoo valt er dus over de toepassing van de *tucht* niet te redeneren, daar de Gemeente Christus als Heere heeft te erkennen. Het is diep te bejammeren, dat de Gemeente door niet altijd naar deze wet te handelen den Heere heeft beleedigd, door niet te bukken voor Zijn Souverein gezag. Christus is Heere in Zijn huis, hetwelk de Gemeente is en nu kan Hij met recht vorderen, dat geen andere wetten burgerrecht krijgen, waardoor de Zijnen worden krachteloos gemaakt. O, de zonde der tuchteloosheid is zulk eene groote zonde; zij schendt niet alléén Zijn gezag, maar heeft zoo vele verwoestende uitwerkingen. Laten wij toch ons beijveren om bij alle afwijkingen dienaangaande in de Christenheid ook deze instelling bij alle moeite, die er ook aan verbonden is, te handhaven tot eere des Heeren.

Ieder lid der Gemeente is geroepen om voor de getrouwe handhaving der *tucht* te waken, niet uit een zekere zucht die vrucht is van de eigengerechtigheid des harten, maar uit de begeerte van het nieuwe leven, welke de eere des Heeren en de heiligheid der Gemeente steeds voorstaat. Alléén in de voorlichting en besturing des H. Geestes komen wij tot de rechte geaardheid om de tucht jegens gemeenteleden toe te passen; wanneer dat niet zoo is, dan zal een verkeerde geest ons ook verkeerd in deze hooge en heilige handeling leiden. Het is gewis niet zonder leering voor ons, dat Matth. 18: 15, 18 voorafgegaan wordt door de gelij-

kenis van: Het verloren schaap, welke gelijkenis weer voorafgegaan wordt door de heerlijke betuiging des Heeren: „Want de Zoon des menschen is gekomen om zalig te maken, dat verloren was." (vs. 11)

Dan volgt op Matth. 18: 15—18 eene aanwijzing des Heeren, dat, al is het getal der geloovigen op een plaats ook klein, toch naar die instelling moet worden gehandeld. In vs. 20 lezen wij: „Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijnen naam, daar ben ik in het midden van hen." Niet alléén is dit voor dat kleine getal tot een troost dat de Heere in hun midden is, maar ook tot eene verplichting, om ook in dat kleine getal met Hem als Heere te rekenen en dus als het noodig is naar de gegeven instelling te handelen. Dan volgt de gelijkenis van: „De onbarmhartige dienstknecht" (vs. 21—35), alwaar de vergevensgezindheid tot in het uiterste den Discipelen wordt voorgeschreven. Zoo staat dus de instelling van de gemeentelijke tucht tusschen twee gelijkenissen, waarvan de eerste Christus openbaart als de zoeker van het verlorene en de andere van de geloovigen vordert vergevensgezindheid. Dit goed in te zien maakt het ons duidelijk, waarom de Heiland eerst op zijne Discipelen blies tot mededeeling van Zijnen Geest eer Hij laat hooren: „Zoo gij iemands zonden vergeeft, dien worden zij vergeven; zoo gij iemands zonden houdt, dien zijn zij gehouden." (Joh. 20: 23)

Moet de geheele dienst in de Gemeente een vrucht zijn van de werking des H. Geestes; wanneer evenwel de *tucht* moet worden toegediend, mag de Gemeente wel vóóraf ernstig bidden, dat deze rechterlijke handeling van uitsluiting uit haar midden, geheel naar het woord moge plaats vinden.

Geene menschelijke hartstochten mogen hier in het spel komen, waardoor wij zouden gevaar loopen het kwade in onze broederen te vergoelijken of te vergrooten. Ook mag er geene aanneming des persoons zijn, daar allen die tot de Gemeente behooren ook naar de instelling der *tucht* moeten behandeld worden, wanneer zij overtreden.

Zeer leerzaam is in dezen de betuiging van een Romeinsch Bisschop, Sijlvester II, die leefde aan het einde der 10de en het begin der 11de eeuw; hij n.l. zeide: „Wanneer de Roomsche paus tegen een broeder zondigde en na openlijke vermaning de gemeente niet wilde hooren, zoo zou hij volgens het gebod des Heeren voor een heiden en tollenaar moeten worden gehouden, want hoe grooter hij schijnt te zijn, des te dieper kan hij vallen."

In het O. T. vinden wij de eerste sporen van de *tucht* of den *ban* in Ezra 10: 8, waar vele joden door huwelijken met heidensche vrouwen een zware schuld op zich hadden geladen. Ezra moest tot zuivering van de Israëlitische volksgemeente, tot dezen krachtigen maatregel wel overgaan. Hieruit ontwikkelde zich later de joodsche ban, welke in drie trappen bestond.

1. *Niddui*, de zachtste graad, die slechts 30 dagen duurde, kon door een enkele Rabbi worden uitgesproken. De in den ban gedane moest rouwkleederen aantrekken, mocht zich niet scheeren en niet door de gewone poort in den tempel gaan.

2. *Chezem* moest door minstens 10 gemeenteleden worden uitgesproken, werd in het openbaar onder vervloekingen uitgebazuind, sloot geheel buiten den omgang met anderen, den tempel en de Synagoge; slechts het eten mocht men hem toereiken. Deed hij na 30 dagen boete, dan werd hij weder opgenomen. Zoo niet, dan kwam:

3. *Schammata*, de hoogste trap, uitbanning zonder hoop op wederopneming.

Later zullen wij zien, dat de christelijke tucht een O. T. karakter aannam, wat gewis geheel in strijd moet geacht worden met de bedoeling van den Insteller, die niet was gekomen om te verderven, maar om te behouden.

Sneek. J. DE HART.

(Wordt vervolgd.)

ZENDING.

De arbeid der Protestanten in China.

Aan het einde des vorigen jaars bevatte *The Messenger*, een maandblaadje, dat in Shangai uitgegeven wordt, een zeer opwekkend en verblijdend overzicht en statistiek van de Protestantsche zending in China. En wij twijfelen niet of ook degenen onder de lezers van „De Christen," die in het werk der zending onder de heidenen deel nemen, zullen er met belangstelling kennis van nemen.

In de eerste plaats dan: er arbeiden in China zendelingen van 40 zendingsvereenigingen. Onder deze zijn vier Bijbel- en Christelijke uitgeversvereenigingen, een vondelingshuis, een vrouwenvereeniging en eene vereeniging ter bevordering van de opvoeding der vrouwen. De overige 33 vereenigingen zijn georganiseerde zendingsvereenigingen, in verband met Gemeenten of kerkgenootschappen.

Het gezamenlijke getal dergenen, die op dat arbeidsveld bezig zijn, bedraagt 1,292 — 589 mannen, 391 vrouwen van zendelingen en 316 ongehuwde vrouwen. Er zijn dus 4 op zich zelf staande of onafhankelijke arbeiders. De Chineesche binnenlandsche zending staat aan het hoofd van de lijst met 366 zendelingen.

Amerika levert 301 zendelingen. Het Londensche genootschap heeft er 65 en de Baptistische zendingsvereeniging 36 arbeiders. Van de Amerikaansche behooren 75 zendelingen tot de Baptisten, de overige tot verschillende gezindten; vele van de „Chineesche binnenlandsche zending" gaan uit van de Baptisten Gemeenten.

Voorts zijn er 1,657 inlandsche helpers aan het werk verbonden, waaronder 180 vrouwen. In dat getal zijn niet begrepen de onbezoldigde mede-arbeiders, de ijverige leden der Gemeenten, die ook veel doen ter verbreiding van de kennis van het Evangelie.

En nu de *bekeerlingen.* Het cijfer van deze is reeds geklommen tot 37,287, die aan de tafel des Heeren deelnemen; zij zijn afgezonderd in 522 Gemeenten. De scholen bevatten 16,836 leerlingen. Vergelijken we deze cijfers met die, welke op de zendingsconferentie in Shanghai in 1877 vermeld werden, dan blijkt, dat het getal leerlingen verdrievoudigd en het ledental veler Gemeenten verviervoudigd is. Dr. Legge deelt mede in zijn „Christendom in China" 1888, dat in 1843 12 zendelingen samen kwamen in HongKong, om te beraadslagen over de beste wijze van gebruik maken voor de zending van de gelegenheid, die door het handelsverdrag van 1842 geopend was. De bekeerlingen toen bekend, kon men nog wel op de vingers van één hand optellen. *Vier en dertig jaar* later telde men 13,000 bekeerlingen; *maar gedurende de laatste* 12 *jaar* (1877—89) *werden er nog* 24,000 *aan dat getal toegevoegd.* Dit geeft hoop voor de toekomst.

Van de verschillende genootschappen, die in China werkzaam zijn, heeft de „London Missionary Society" het langst aldaar gearbeid. Zij werd opgericht in 1807, 23 jaar vóór alle anderen; zij staat ook bovenaan met haar getal Gemeenteleden, n.l. 4,078.

In verband met deze opgaven dient nog vermeld, dat gedurende 1889 348,439 patienten in de zendings-hospitalen werden verpleegd. De som die door de inlandsche Christenen werd opgebracht, bedraagt nu in 't geheel omtrent *f* 92,210. Van de inlandsche Gemeenten voorzien nog slechts 94 geheel in hun eigen behoeften, en 116 gedeeltelijk; in dezen is er dus nog ruimte voor verbetering of vooruitgang.

Al deze uitkomsten zijn verkregen door eene beslist geloovige verkondiging van het Evangelie van Christus, met eene nauwgezette inachtneming eener gezonde leer. De Chineesche Zendelingen zijn diep ernstige mannen en vrouwen met beslist geloof in het Evangelie. Zij zijn uitgegaan „alom en aanhoudend predikende." Niet dat ze de natuurlijke en verstandelijke behoeften des volks voorbij gezien hebben, even zoo min als de vertaling, die door vele zendelingen zoo uitstekend uitgevoerd is, en den medischen arbeid, die zeer der zending ten goede kwam, maar de hoofd-arbeid op elken zendingspost is geweest de prediking des Woords op zeer verschillende wijzen. In kapellen en zalen, op de straten en pleinen, of bij 't bezoeken der stations en de Evangelisten op de dorpen, in de huizen des volks overal; hebben zij de groote feiten des Evangelies tot kennis der lieden gebracht, en hen onderwezen in het geloof van onzen Heere Jezus Christus gelijk, dat in de Evangelische Gemeenten van Engeland en Amerika beleden wordt.

Priesterschap en kerkelijke ceremoniën maken geene hoofdzaak uit in China.

De Amerikaansche Episcopalen en „de vereeniging tot verbreiding van het Evangelie" (misschien mormonen) hebben zeer weinig resultaten. Als de Chinees priesterdom en plechtigheid zoekt, vindt hij die ruimschoots in het Budhisme; nieuwe plechtigheden helpen hem niet. De 37,000 bekeerlingen zijn bijna alle in het koninkrijk Gods gebracht door den arbeid der Evangelische gemeenten.

Voorts de opgenoemde feiten herinneren ons de woorden van onzen Heer: „de velden zijn alrede wit om te oogsten." „De oogt is waarlijk groot, maar de arbeiders zijn weinigen." Wij danken God voor de 37,000 zielen; maar zij zijn niet veel meer dan het *dertigste* deel van een millioen, en daar leven **300 millioen** zielen in China. Denken we aan de 299,690,000 Chineezen, die nog in heidensche duisternis leven! De 1,296 zendelingen zijn spoedig verdwenen onder die enorm groote bevolking. En hoe de Chineesche zendelingen daarover denken is gebleken uit hunne oproeping om *duizend zendelingen meer.*

De arbeiders zijn weinige, maar hoe is het met den oogst? Vier en twintig duizend bekeerlingen uit de duisternis des heidendoms in 12 jaar. Dat is dus zoo ongeveer 2,000 in een jaar. Met wat meer moeite en ijver kunnen er vier, vijf of zes duizend voor den Heere Jezus gewonnen worden.

Wat heeft zulk eene schoone gelegenheid tot de zending in China aan de Gemeenten van Christus toch veel te zeggen. Zal niet iedere Gemeente eene bijzondere vergadering samenroepen om de vraag te behandelen: wie zullen *wij zenden*, en wie *uit* ons zal gaan? — Zal er niet een antwoord door eenige broeders of zusters, vol des H. Geestes, gegeven worden, door op te staan en te zeggen: „hier ben ik, zend mij?"

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Hoewel onder vele op- en aanmerkingen, die wij hier niet kunnen uiteenzetten noch opsommen, geeft de 1e kamer hare goedkeuring aan de begrooting der regeering, zelfs aan die van Suriname, waarbij de minister beloofde een streng onderzoek te zullen instellen naar de beschuldiging van de koeli-mishandeling, zoodat wij mogen hopen, dat er spoedig licht zal opgaan in deze zaak, waarover reeds zooveel is geschreven en waarvan onze gouverneur te Paramaribo is beticht.

De legerwet wordt nog steeds fel van Roomsche zijde bestreden en van „overleg", waar dr. Schaepman op aanstuurde en ook de Standaard niet wars van schijnt, zal wel niets komen. De vraag zal straks zijn vóór — of tegen persoonlijken dienstplicht. (Wij blijven het laatste handhaven.)

De verkiezing voor leden van de Staten-Generaal, die dit jaar weer moet plaats hebben, wordt door alle partijen reeds voorbereid. In vele districten wordt het voor- en tegen van deze regeering besproken, beginselen ontvouwd en nieuwen aangeprezen. Mr. Treub uit Amsterdam vooral, is tegenwoordig een van de voornaamste woordvoerders, die de onmogelijkheid van het tegenwoordige liberalisme aantoont en een nieuwe partij zoekt te vormen, meer radicaal.

België. Onze zuiderburen houden zich onledig *met* — en dringen sterk aan bij de regeering *op* Algem. Stemrecht. Dit beheerscht daar als 't ware de geheele politiek op 't oogenblik.

De vermoedens, dat de pas overleden prins Boudewijn op eene andere wijze om het leven zou zijn gekomen, als de ziekte die is aangegeven, wordt van hooger hand als „lasterlijk" tegengesproken.

Duitschland. De pas gehouden leening, groot 450 millioen mark, is niet alleen volteekend, maar er werd zelfs, ook door groote sommen uit het buitenland, voor 20 milliarden ingeteekend, waaruit blijkt, dat de tegenwoordige staatkunde, door den keizer gevolgd, het volste vertrouwen heeft.

De keizer houdt tegenwoordig bij gelegenheid van feestmalen — zooals de vorige week bij die van den Brandenburger landdag — toespraken, die veel opzien geven. In de pers worden deze redevoeringen van alle zijden bekeken, ieder woord — wij zeiden haast ieder letter — gewikt en gewogen, en zoo onder de aandacht van het groote publiek gebracht. Binnen- en buitenland luistert nauwlettend, wat de vorst ten gehoore brengt.

Het verschillend inzicht van Z. M. en „de hertog van Lanenburg", zooals de keizer vorst Bismarck noemt, is meestal het onderwerp. De laatste kan zich niet vinden in de wijze van doen der tegenwoordige regeering en zich ook evenmin stilhouden, zooals uit alles blijkt; en de keizer kan met de politiek van den ouden staatsman niet instemmen. Dit gaf en geeft voortdurend botsing, en in het rijk niet weinig spanning. De keizer verklaarde, dat hij niet de bevoorrechting wil van een enkele partij of stand, maar het geluk van het geheele volk bedoelt; „en daarom", zoo sprak de vorst, „buig ik mij des morgens en des avonds voor den Hoogere, Hem smeekend voor het welzijn mijner onderdanen." (Dit is taal die vooral „de Christen" bevalt; een heerscher der wereld ootmoedig geknield voor den Koning der Koningen, dwingt, vooral in onzen tijd, eerbied af. Een vorst, die met zooveel vrijmoedigheid zijn afhankelijkheid belijdt, achten wij hoog, en wij vertrouwen dat daar, waar hart en handen gericht zijn naar den hemel, ook het verstand zal verlicht en de voeten geleid worden in de rechte sporen.)

Is het te verwonderen, dat toen de keizer zijn rede eindigde met de verzekering dat hij het vertrouwen koesterde, dat zijn volk in hem vertrouwen stelde en vooral zijne trouwe Brandenburgers, een hartelijk „lang leve de keizer" opging? Wij zouden zonder Brandenburger te zijn hetzelfde doen.

Van het gevreesde vervolgen van von Bismarck zal volgens 's keizers uitdrukkelijke verklaring niets komen. De vorige week meldde men reeds, dat er twee kisten vol gewichtige dokumenten van *den oud-kanselier in Londen* waren ontvangen, daar de oude staatsman bevreesd scheen, dat er door de regeering beslag op zou worden gelegd.

Frankrijk. De Duitsche keizerin-moeder des keizers is met haar dochter, prinses Margaretha, naar Parijs. Hieraan hecht men een politieke beteekenis als een eerste stap van vriendschappelijke toenadering tusschen deze twee, overigens zeer vijandige rijken. Vele openbare en nuttige inrichtingen worden bezocht. De keizerin bezoekt vooral de kunstenaars in hunne werkplaatsen en noodigt hen uit om deel te nemen aan de van den zomer te houden tentoonstelling. Voordat deze vorstelijke personen te Parijs arriveerden, deed zich een bijzondere passage voor. De trein was te laat, hoewel zich veel dames en heeren op het perron van het station bewogen. Op het aangegeven tijdstip echter komt een trein binnen rijden waaruit een dame stapt met haar gevolg. Een der dames op het perron meende in haar de keizerin te zien en reikte een bloemruiker over, doch later bleek de vergissing, dat het toevallig keizerin Eugenie was geweest, de laatste keizerin van Frankrijk, die eenmaal de gevierdste vrouw der wereld was. Keizerin Frederik reist terug naar Berlijn over Londen om haar moeder, de koningin van Engeland, meteen te bezoeken.

Engeland. Lord Londonderry te Silkworth heeft daar belangrijke mijnen, waar een werkstaking is uitgebroken. Nu laat de Lord al de werkstakers uit hunne — aan hem toebehoorende — woningen zetten. Hiertegen protesteeren een 20,000 tal werklieden, die nu den arbeid daarom hebben gestaakt. Men verwondert zich algemeen, dat de rust nog zoo goed bewaard blijft. Werkstaken is weer aan de orde van den dag onder de Britten.

Italië. Het ministerie zit nu al te zuchten om de begeerde en toegezegde bezuiniging tot stand te brengen. Het wil ongaarne de ambtenaren en werklieden ontslaan en toch zal het er toe moeten komen, de minister van marine niet minder dan 18,000 man.

Crispi heeft het gerucht, dat hij naar Friderichsruhe gaat om Bismarck te bezoeken, laten tegenspreken.

Servië. In dit landje hebben de ministers hun ontslag genomen onder voorgeven „de parlemantaire werkzaamheden niet te verhinderen." (In de politiek spreekt men van achter woorden zijn gedachten te verbergen, dit zal hier ook wel zoo zijn.)

Rusland. De keizer heeft gelast, niet als tot hiertoe geschiedde, zekere hooge ambtenaren het recht toe te kennen, om zonder vorm van proces beschuldigde personen naar Seberië te zenden, maar dat eerst een rechterlijk onderzoek moest worden ingesteld en alleen tot veroordeelen de rechtbank gemachtigd is.

Amerika. Hetgeen in Wassingthon is gehoord door de hoofden der Indianen, met name „Amerikaansch ras" en „zwenkende havik" spreidt geen gunstig licht over de soldaten van het in vele opzichten bevoorrechte werelddeel. Zij toch vertelden, dat terwijl hunne vrouwen en kinderen onder de witte (vrede) vlag stonden, ze medoogenloos werden doodgeschoten. Zelfs eene moeder, met de hand aan de vlag en een kind op den arm, werd geveld en later zag men het kindje ongedeerd liggen in de armen van de gedoode moeder. Toen allen ter aarde lagen, werden de levenden uitgeroepen onder belofte van vrijheid en die uitkwamen kregen niettegenstaande een kogel, zoodat allen bezweken.

De president beloofde streng onderzoek en de schuldigen te straffen.

In **Chili** vechten ze maar steeds door; de opstandelingen zullen zeker de overwinning behalen. De laatste berichten zijn, dat de troepen van Balmaseda (president) belangrijke schade hebben geleden en dat nu ook Inquique en Antofagasta in hun macht zijn.

Buenos-Ayres, hoofdstad van Argantine is in staat van beleg verklaard. Een 15 jarige knaap schoot op Generaal Roca, die echter uit zijn rijtuig sprong en den jongen flink met zijn stok afranselde. De ouders en sommige naastbestaanden en vele anderen zijn gevangen genomen. Het geheel heeft veel ontsteltenis teweeg gebracht en de troepen staan nacht en dag gereed om zoo noodig uit te rukken.

Africa. Uit de **Transvaal** is aan onze Minister gemeld, dat het niet geraden is om op 't oogenblik te verhnizen naar dit land, daar er velerlei oorzaken medewerken, dat vele ondernemingen óf geheel stilstaan óf niet worden aangevangen en zoodoende vele werklieden zonder werk zijn. Men hoopt op betere tijden daar in deze opkomende republiek alles zeer onvast is en soms snel elkander opvolgt.

Egypte. De Engelsch-Egyptische troepen zijn slaags geweest met de dweepsche Derwischen, die altijd nog van een messias droomen naar hun zin. In Afafite kwam het tot een treffen en het verbonden leger, uit ruiterij bestaande, sloeg 2000 man neer. Zelf verloren ze een 20tal manschappen, waaronder een Engelsch kapitein.

China. De onderkoning weigerde pertinent de Czarewitch te ontvangen, hoewel de keizer hem zulks had bevolen. Hoe dit nu zal afloopen, daarnaar is men zeer belangstellend, vooral in Rusland.

De toekomstige czaar zal ook Korea bezoeken.

D. R.

Gemengde berichten.

Laatstleden Zaterdag zijn nog 16 personen van Schokland naar het Kamper-eiland te voet over het ijs gegaan. Er zitten nog op vele plaatsen massa's ijs in de Zuiderzee, dat gedurig verplaatst wordt, zoodat de vaart zeer gevaarlijk is.

Het water in de rivieren is nu ongekend laag. Te Bazel zoeken visschers en schippers voorwerpen als: ankers, vischtuig enz. enz. die vroeger verloren zijn geraakt en maken daarmede goede zaken. In Keulen is de scheepvaart moeten gestaakt worden en van de Ruhr varen ze met halve vracht. Ook in ons land is de scheepvaart van weinig beteekenis. Het is voorgoed een ouderwetsche winter.

Een stoker van een Turksche boot, Sadler genaamd, zit gevangen als de vermoedelijke moordenaar van de vrouw te Withechapel, doch men denkt algemeen dat hij het niet is, daar reeds eenige sjouwerlui voor den rechter hebben verklaard, dat zij met Sadler hebben gevochten en hij een wonde aan zijn hoofd bekwam en daardoor bloedvlekken aan zijn kleederen, die het vermoeden van de politie opwekten.

De zich noemende Jack the Ripper schreef een briefkaart de vorige week, waarop hij meldde dat nog vijf moorden door hem moesten gepleegd worden, doch nu in een ander gedeelte van Londen.

In Havre, Frankrijk, is een kanon geprobeerd waar elke projectiel (kogel) 500 halve kilo's weegt en op een grooten afstand een ijzeren geslagen plaat van bijna vier voet dik door boort. Ieder schot wordt berekend *f* 500 te kosten. Het is 32 Ned. dm. wijd en circa 25 voet lang.

In Newyork heeft een vreeselijk spoorwegongeluk plaats gehad; een personentrein reed in een tunnel met volle vaart op een stilstaanden trein met dit gevolg, dat er terstond 8 dooden en een menigte gekwetsten uit de ruïne werden gehaald.

Velen moesten worden uitgezaagd. Zoo ook een man, die met zijn hoofd boven uit een opening stak, maar van onderen verbrandde zonder dat men hem helpen kon, daar de wagens in brand waren geraakt.

D. R.

Uit de Gemeenten.

HAARLEM. In langen tijd liet de gemeente niets van zich hooren. Was het omdat we geene reden hadden te spreken van vele zegeningen en goedertierenheden onzes Gods? O neen; maar alleen omdat er geene bijzondere feiten plaats vonden, welker vermelding noodig was. Veel trouw en liefde mogen wij ten allen tijde ondervinden van onzen dierbaren Heiland en Zaligmaker. De onderlinge samenkomsten zijn niet ongezegend. Dank zij de liefde en opoffering van hen, die tot ons overkwamen uit Amsterdam, om mede te werken tot den bloei en opbouw der gemeente. Het Woord des Heeren wordt ons steeds meer en meer tot eene spijze voor onze zielen, tot het brood des levens; en hoe meer we dat woord lezen, onderling overdenken en bepeinzen, des te meer wordt het ook onze lust en begeerte naar dat woord te wandelen en te handelen.

Zeer noodzakelijk is het om steeds eenvoudig Gods Woord te lezen en ons hierbij te laten leiden door den Geest des Heeren, opdat we ons niet mede laten slepen door zoovele menschelijke uitleggingen en ons begeven tot verkeerde leeringen.

Zoo was het ons sedert eenige maanden eene zeer ernstige zaak geworden te weten of het goed is, dat leden der gemeente van Jezus zich vereenigen met de „Chr. Nat. geheel-onthoudersvereeniging." Drie leden der gemeente waren sedert geruimen tijd lid dier vereeniging.* We onderzochten Gods Woord zoo nauwkeurig mogelijk. We brachten de zaak voor den Heere en we mochten ondervinden, dat den eenvoudigen het licht opgaat in de duisternis. We zagen in dat gen. ver. meer? liefde voor de wereld heeft dan den Heer Jezus zelf. We zagen hoe ze door hare daden, door het onderteekenen van haar beginsel (duidelijk in hare statuten uitgedrukt) het wijndrinken van den Heer Jezus veroordeelt, als ook van de christenen, die dat nog doen. We zagen hoe ze eene heerlijke gave van God, die als zinnebeeld door den Heer zelf gebruikt wordt van Zijn eigen rein en dierbaar bloed, gaan verachten door te strijden tegen het gebruik hiervan, als zoude dit den Heer verhinderen hen, die nog buiten Hem leven en zich overgeven tot het gebruiken van sterken drank, het hart te

verbrijzelen. We zagen in, dat het beginsel der Ver. indruischte tegen de H. Schrift, en kwamen daarom tot een vast besluit „om van heden af geene leden in ons midden op te nemen dewelke leden zijn der Chr. Nat. geheel-onth. vereeniging.” De drie leden der gemeente, welke tot genoemde vereen. behoorden, maakten zich dadelijk van haar los. Niettegenstaande dit besluit, roepen we met den apostel Paulus uit: „ik zal in eeuwigheid geen vleesch eten of wijn drinken indien ik mijn broeder ergere.”

Wij wenschen ons vast te houden aan het heilig woord van God. Wij gevoelen na dit besluit meer dan vroeger onze dure roeping en onze verplichtingen jegens elkander, en wenschen van God, dat de liefde onder ons steeds meer worde gesterkt, de eenheid worde bevorderd, het gebed voor elkander vermeerderd, de vermaningen steeds trouwer en met meerdere zorg worden nagekomen, de opoffering voor elkander grooter worde, de zwakken gedragen en gesterkt, en we alzoo elkaar tot een hand en een voet mogen zijn, gezamenlijk opwassende tot volmaaktheid, teneinde meer het beeld te dragen van onzen dierbaren Heiland, Heer en Hoofd.

Broeders en zusters, laat ons toezien, dat ook de wereld zich niet aan ons stoot of ergert door af te wijken van den rechten weg, waardoor we hindernissen in den weg brengen voor de wereld om tot Christus te komen; maar laat ons wandelen waardiglijk onze roeping als het lichaam van den Heer Jezus Christus, als Zijne duur gekochte gemeente, in zeer nauwe gemeenschap met Hem, die Zich noemt haar Heer en haar Hoofd.

VALTHERMOND. Na een tijdlang met vele moeilijkheden van verschillenden aard te hebben geworsteld, komt er toch eindelijk, Gode zij dank, weer leven in de doodsbeenderen.

Het verblijf van de Unie-cent-reizigers, br. K. en P. alhier, was kort, maar toch zeer gezegend, zoowel hier als ook bij onze br. in Compascumkanaal, waarvan de Gem. nog aangename vruchten mocht aanschouwen, doordien een broeder en drie zusters (zie no. 199 Arbeidsveld) met nog een br. en zr. door den doop tot de Gem. te zien toetreden. Dit zestal zijn meest nog jonge menschen, doch naar wij vertrouwen, gestorvene en begravene met Christus, om voortaan ook in nieuwigheid des levens met Hem te wandelen. De Goede Herder neme deze lammeren onder Zijne hoede.

Dat Zondag 15 Februari voor ons dus een ware feestdag was, verstaat ieder, die niet vreemd is aan der Engelenvreugde. Halleluja!

Bidt echter ook voor ons brs. en zrs., opdat ook wij ons steeds nauwer aaneen leeren sluiten, en alzoo een zegen rondom ons mogen verspreiden tot eer van 's Heeren nooit volprezen naam.

Zijn naam moet e e u w i g eer ontvangen enz.

NIEUWE PEKELA. Onze Jongedochtersvereeniging „de Heer is mijn Herder” mocht den 11 Febr. haar 5jarig bestaan feestelijk herdenken.

Onze voorganger, br. de Groot, sprak tot inleiding van het feest over Luc. 14 : 22*b* : „Dwingt ze in te komen, opdat mijn huis vol worde”, een opwekkend en vermanend woord. ZEd. wees vooral op de roeping der vereen. in het geheel, en van ieder lid in het bijzonder, om de arme, kreupele en verminkte tot Jezus te leiden, opdat zij deelgenooten zouden worden van het feestmaal dat de Heer heeft bereid dengenen, die Hem liefhebben.

Vervolgens bracht het bestuur verslag uit van hunne werkzaamheden, en werden afgevaardigden van Foxhol, Stadskanaal, Oude Pekela en Vriescheloo gehoord, die nog al ruim in getal waren overgekomen, hetwelk blijken gaf van hunne belangstelling en dat tot vreugde onzer vereeniging was. Voorts werd er nog menig goed en lieflijk woord gesproken en menig lied gezongen; dat alles getuigde dat de Heer aanwezig was (hetgeen ook nog door een paar brs. werd opgemerkt), en waar de Heer is, daar is het toch immers goed.

Dat het intusschen niet aan lichamelijke versterking ontbrak, zal ieder begrijpen.

Zegene de Heer onze Jongedochtersvereen., dat zij moge toenemen niet alleen in ledental, maar vooral in deugd en heiligheid, opdat zij een sieraad moge zijn van Hem, die ons kocht met Zijn bloed.

VARIA.

HOE DE HERBERGIER BIDDEN MOEST.

Tijdens M o o d y in C h i c a g o arbeidde, openden aldaar twee mannen een drankhuis in grootschen stijl, versierd met de fijnste meubelen, vergulde spiegels en marmeren tafeltjes, zoo aantrekkelijk en in het oog loopend als zich maar liet denken, om arme verblinde menschen te betooveren en te lokken. Toen alles gereed was, zonden zij overal heen om de menschen uit te noodigen om zonder betaling het feestmaal der inwijding van dit nieuwe lokaal bij te wonen.

Een der deelnemers noodigde, om een grap te willen hebben, ook Moody uit, die met zijne gewone bereidwilligheid, iedere gelegenheid tot den arbeid van Zijnen Heere aangrijpt en zoo spoedig mogelijk een bezoek aan het nieuwe drankhuis bracht.— Daar hij terstond een van de eigenaars daar zag, ging hij tot hem en zeide: „Ik heb eene uitnoodiging om heden avond het feestmaal in deze zaal bij te wonen, wenscht gij werkelijk, dat ik die aanneem.” ? „Wel gewis” zeide de man, die hem niet persoonlijk kende. „En mag ik eenige vrienden medebrengen?” vroeg M o o d y verder. „Ja wel, zooveel als gij maar wilt; wij zullen ons verblijden ze te zien”, vervolgde de waard. „Dan zal ik met eenigen mijner vrienden komen” zeide M o o d y. De andere eigenaar, die een gedeelte van dit gesprek had gehoord, scheen het geval wat zonderbaar, en hij riep M o o d y bij het heengaan na: „Hoe heet Mijnheer?” Mijn naam is M o o d y”, was het antwoord. Ik heb uwe uitnoodiging aangenomen, en zal ook hier komen:” „O, maar wat wilt gij dan hier doen — toch niet bidden” ? vraagde de man een weinig ontzet, die van M o o d y en zijne onverschrokkenheid gehoord had. „Nu, het kan zijn, dat eenige lieden hier heden avond Gods naam misbruiken” vervolgde de Evangelist. Maar dat kunnen wij niet beletten”, zeide de waard. „Gij veroorlooft wel het vloeken”? „Dat is iets anders”, „Nu goed”, zeide M o o d y „kniel gij nu hier met mij neder, of ik houd hier heden avond een bidstond. Wat wilt gij liever?” — „Bid dan liever nu”.

De beide mannen knielden te zamen neder, en M o o d y bad ernstig, dat de Heere in genade mocht inkomen en deze mannen hun drankhuis mochten opgeven of daarbij te gronde gaan mochten. — Zij gaven hun affaire niet op, maar in weinig weken waren de beide eigenaars bankroet. De een ving een kleine tapperij in een ander deel der stad aan, de andere zocht zijn geluk in verscheidene andere steden maar overal vervolgde hem M o o d y 's gebed. Hij kwam eindelijk in zulk eene inwendige vertwijfeling, dat hij eene eenzame plek zocht, om zich zelf te vermoorden. Reeds nam hij het mes, dat hij voor dit werk gereed gemaakt had, uit zijn tasch, en wilde het in zijn hart stooten, als hem zoo duidelijk, als waren ze toen gesproken, de woorden zijner vrome moeder in gedachtenis kwamen: „Mijn zoon, wanneer gij eenmaal in grooten nood komt, zoo roep God den Heere aan.” — Hij deed het en predikt nu het Evangelie der liefde Gods aan arme, verlorene zondaars in dezelfde plaatsen, waar hij vroeger zielen ten verderve zocht te trekken. Zijn vroegere deelnemer werd nog eenmaal bankroet en is een ten gronde gericht man.

S. D. H.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL” a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH”, *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woensdagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond*.

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO” Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

VERBETERINGEN.

In No. 199 van ons blad, in het verslag van de Mannen-Vereeniging te Heeg staat, dat de heer de Hart zeide: tien is het getal der *volmaaktheid*, terwijl Z.Ed. zeide: tien is het getal der *volledigheid*.

De Gemeente Zutphen behoeft voor haar Silo niet *f* 2500, à *f* 2000, maar à *f* 3000.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van B. G. D. te Utrecht *f* 1,40, van G. H. M. te Hengeloo *f* 18,97.

Van E. Sijseling te Paterson *f* 4,30, voor abonnement '89 en '90 en twee advertenties.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

(Br. Mensink.)

Door br. W. J. W. van de Zend.-Ver.: „Het mostartzaadje” *f* 20.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 202. DONDERDAG 5 Maart 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

GETHSÉMANÉ.

Gethsémané! gij waart een plaats des lijdens!
Gij hebt zijn smart gezien!
Zijn schriklijkste misschien!
Zijn droevigst' angst en 't hevigste zijns strijdens!
Toen op zijn zachte ziel
Geheel de zwaarte viel
Van alles wat hij uit moest staan en dulden,
Eer alles was volbracht,
En in één schrikbren nacht
Al de ijslijkheên des doods zijn borst vervulden
En hij dien zondenlast
Zich voelde op 't hoofd getast,
Waarvoor zijn bloed aan 't haatlijk kruis zou stroomen.
Die ure viel hem bangst;
Hij sidderde van angst,
Gethsémané! in 't lommer van uw boomen.

Gethsémané, gij zaagt hem neergebogen;
Met bloedig zweet bedekt,
Dat van zijn leden lekt,
Ten hemel slaan zijn droevig smeekende oogen:
„O God, zoo 't mooglijk zij,
„Dees beker ga voorbij;
„Maar niet mijn wil, uw wil geschiede, o Vader!"
Dus klinkt tot driemaal toe
Zijn bede, droef te moe,
Opdat hij kracht in 't smeekgebed vergader'.
Toen, moedig opgestaan,
Zaagt gij hem aangedaan
Met kalmte en moed en sterkte van den hoogen,
En bij de bleeke maan
Hun in 't gemoete gaan,
Wier bende kwam bloeddorstig aangetogen.

Gethsémané! de trouwsten der getrouwen
Zaagt gij ter aard gebukt,
Door sluimerzucht gedrukt,
Onmachtig 't oog op hem gericht te houen;
Gij zaagt der boozen macht,
Bij 't duister van dien nacht,
Uw stillen hof baldadig binnenrukken;
En d' eerste van den drom
't Verradersch wellekom,
Den valschen kus op Jezus lippen drukken.
Toen grepen zij den Heer.
Hij bood geen tegenweer.

Gij zaagt geen hulp van Englen hem begeeren;
Maar wel hebt gij gehoord
Zijn zacht en vredig woord,
Als hij gebood, het zwaard ter scheê te keeren.
Gethsémané! gij zaagt den Heer verlaten
Van heel zijn Jongrenstoet,
En volgen 't snood gebroed
Geduldig en alleen langs Salems straten.
Welnu, de boosheid zal
Den Koning van 't heelal
Betichten, slaan, bespotten, doemen, slachten;
Maar in uw duisterheid
Heeft hij zich voorbereid
Tot alles wat zijn ziele staat te wachten.
Dies zal, zoo lang deze aard
Des Heilands naam bewaart,
Het vroom geloof gedenken aan uw stede,
Bij 't peinzen telken keer
Op 't lijden van den Heer,
Die, door zijn lijden, ons den zoen bracht en den vrede.

NIC. BEETS.

Verlost van den vloek der wet. *)

Weder is de tijd daar, waarin het ons bij de beschouwing der lijdensgeschiedenis verkondigd wordt, dat wij in CHRISTUS hebben de verlossing door zijn bloed en tot hoe duren prijs de eengeboren Zoon des Vaders ons heeft verlost. Wanneer wij ons die weldaad der goddelijke genade vertegenwoordigen, dan zeggen wij gaarne en van harte, dat CHRISTUS ons verlost heeft van de straf der zonde. Veelbeteekende belijdenis! Zoo dikwijls wij toch die woorden op de lippen nemen, leggen wij een droevig getuigenis van onszelven af, en verheerlijken wij de liefde, die als strafwaardige wezens ons aannam, om uit genade ons de hoogste zegeningen deelachtig te maken. Maar als wij zóó spreken, zouden wij dan nog wel waarlijk den vollen rijkdom van ontferming erkennen, die PAULUS den Galatiërs wilde doen gevoelen, toen hij schreef: „CHRISTUS heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons?" Ik meen dit te moeten betwijfelen en gaarne wil ik u zeggen waarom. Reeds dit is opmerkelijk, dat waar met het oog op den dood des Heeren wij steeds van straf spreken, dit in niet één der geschriften des Nieuwen Verbonds zóó geschiedt. En vinden wij dat woord in onze vertaling van Jesaia LIII: 5, alweder is opmerkelijk, dat het Hebreeuwsche woord, ofschoon vijftig malen in den grondtekst voorkomende, alleen te dezer plaats zóó is vertaald; en ook, dat wel de laatste woorden van dit vers maar niet de schijnbaar meer gewichtige, die er aan voorafgaan, door PETRUS worden vermeld. Waarlijk dit behoort onze aandacht tot zich te trekken, en ons te doen vragen, of nog niet aan PAULUS' beschouwing van het kruis van CHRISTUS, gelijk die in al zijne brieven voorkomt, een dieper en rijker denkbeeld ten grondslag ligt dan dat, hetwelk meer aan onze menschelijke rechtspleging en hare beteugeling van misdaad, dan aan het openbarings onderwijs over het wezen en de macht en den invloed der zonde is ontleend. Bij het begrip, dat wij ons van straf maken, worden wij van zelf zoo niet uitsluitend gewezen op daden, waarmede wij den toorn Gods hebben verdiend. Dat ieder menschelijk leven zulke daden bevat, wie zal het ook maar kunnen ontkennen? Doch hoe, als wij deze daden, welke wij niet kunnen loochenen of bedekken, eens konden ongedaan maken, zou daarmede veel gewonnen zijn voor onze betrekking tot den heiligen God? Voor eene oppervlakkige waarneming ja, want het zijn eigenlijk die onvergeetbare daden alleen, welke den natuurlijken mensch verontrusten en kwellen. Anders echter wordt het, naarmate de mensch meer naar binnen dan naar buiten leert schouwen, en hij bij toenemende zelfkennis zichzelven meer naar zijne beginselen en bedoelingen dan naar zijne daden begint te beoordeelen. Dan vangt hij aan in te zien, hoe weinig nog de lange, zwarte reeks van misdaden en verzuimen van zijn innerlijk bederf openbaart, en dat niet eene menigte onsamenhangende handelingen, maar zijn gansche innerlijk zijn, het ten naauwste samenhangend weefsel zijner gedachten, hem tot zondaar, tot een onreine maken voor God. Zoo wordt hij van *daden*, die naar de wet strafbaar zijn, en ook mede door deze, gewezen op een *toestand*, op eene gesteldheid van hart en geest, waarop een ernstiger en dieper woord dan strafwaardig, — waarop het door PAULUS gebezigde v e r v l o e k t van toepassing is.

Vervloekt! Zoo eenig schriftwoord ons ontroeren mag, het is deze uitdrukking. Neen, ik verwonder mij niet, dat 's menschen oor en hart naar eene meer zich aan het gewone leven aansluitende benoeming van het schriftdenkbeeld heeft gezocht. En toch, e r s t a a t g e s c h r e v e n! De Schrift spreekt niet van straf maar wel van vloek. Laat ons niet wijzer zijn dan de mannen Gods en hooren wat zij, omdat zij geloofd hebben, spreken.

Zullen wij PAULUS woord verstaan, zooals het behoort begrepen te worden, dan moeten wij de verklaring daarvan niet in onze Westersche wetsbegrippen en de spreekwijzen van ons dagelijksch leven zoeken, maar den sleutel te baat nemen, die in de Bijbelsche uitspraken omtrent reinheid en onreinheid voor God, en de geheel en aldaarop gegronde offerdienst des Ouden Verbonds te vinden is. Alleen wanneer wij door die hand ons laten leiden, zullen wij komen tot recht verstand van de zaligmakende waarheid: „CHRISTUS heeft ons verlost van den vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons."

In Israëls tabernakeldienst hebben wij eene zichtbare afbeelding van des menschen gemeenschap met God en van de voorwaarden, waaraan van Gods zijde die gemeenschap gebonden is. En wat nu sloot voor den Israëller den toegang des heiligdoms? Ja, de misdaad, maar niet deze alleen, en deze minder als uitwendig feit dan wel als openbaring van de gesteldheid des harten.

Alle onreinheid, dat is bij grondiger opvatting, elke gemeenschap met den stoffelijken of geestelijken dood, maakte gemeenschap met den God des levens onmogelijk, en stremde die zoolang tot er weder door water of bloed, of wel door beiden, als dragers des stoffelijken en dierlijken levens in deze wereld, reinverklaring van Gods zijde was geschied. Eerst na deze reinverklaring mocht de verontreinigde, waaruit ook zijne onreinheid voortsproot, het weder wagen het gewijd gebied des Heiligdoms te betreden en deel te nemen aan zijne plechtigheden. Maar hoe ruim nu ook Gods ontferming den kring der reinverklaringen had gesteld, zelfs het bloed der

*) Geheel als uit ons hart geschreven, lazen wij het vol gende in een voor jaren uitgegeven blaadje, juist toen wij er aan dachten over een dergelijk onderwerp als bovenstaande te schrijven. Wij meenen echter het hier volgende niet te kunnen verbeteren, weshalve wij het overnemen en den lezer ter aandachtige onderzoeking aanbevelen.
N. v. B.

besprenging had onder het Oude Verbond een grens; er was een gebied, waarop het geene verzoening meer kon doen; dat was het gebied des vloeks, hier had de wet geen ander woord dan verwerping, afsnijding, dood.

Beperkt is dit gebied des vloeks, waar het de uitwendige tabernakeldienst, het wettelijk verkeer met God geldt. En geen wonder, want hoofdzaak in deze inzettingen was het opwekken van inniger geestesbehoeften en profetie te zijn van dezer vervulling. Binnen de grens des Heiligdoms, op zijn gewijden grond, moesten Israëls meest naar hart en geest ontwikkelden worden opgevoed en gevormd tot eene hoogere gemeenschap met God dan de enkele letter eener wet kon schenken. Ook toonen ons de Psalmen en profetische zangen, hoe werkelijk in Israëls uitnemendsten een hongeren en dorsten naar een leven met God is gewekt. Maar wie hunner gevoelde zich nu de gerechtigde tot zulk een verkeer met den Heilige, waar was de reine van harte in staat om God te zien en waardig des eeuwigen levens, of waar althans was het teeken der reinverklaring, dat in zichzelven onreinen als begenadigden vrijheid gaf tot een kinderlijk vriendschapsverkeer met God? Noch het een, noch het ander werd onder de oude bedeeling gevonden. Welke boetedoeningen de heilbegeerigen verrichtten, wat lasten zij op zich namen, vergeefs vermoeiden zij zich, het bleef nacht voor hunnen geest en de koude des doods in hunne harten. Van daar de vraag der moedeloosheid van geslacht tot geslachte herhaald: wat moet ik doen, opdat ik het eeuwige leven beërve? Van daar de altijd klimmende begeerte naar een anderen hoogepriester dan uit de menschen, naar meer vermogende zoenmiddelen dan die het aardrijk of de dierenwereld kunnen schenken. En evenzoo ligt in al deze zuchtingen der menschenziel naar de reinheid, om voor God te kunnen bestaan, de verklaring der veelheid van namen, waarin zich JEZUS als de Zaligmaker van zondaren kenbaar gemaakt en aan het verbroken hart heeft aanbevolen. Al wie uit zichzelven en in waarheid tot den Heilige poogt te komen, gevoelt nog heden, zoolang hij buiten CHRISTUS is, dat hij ligt in banden des doods, dat Gods toorn op hem rust, en dat hij als een onreine omzwerft op dat somber gebied des vloeks, waar geen oud-testamentisch teeken van reinverklaring den ontzachlijken ban te niet doen of ook maar opheffen kan. Om aan zoo vreeselijken toestand een einde te maken en ons de weg tot den Vader te worden, is de CHRISTUS in het vleesch gekomen, en dien geheel nieuwen en verschen weg heeft Hij met zijn eigen bloed gebaand, door als de Middelaar Gods en der menschen vrijwillig te worden een vloek voor ons.

(Slot volgt.)

De tucht in de Gemeente.

2.

II. *Hoe de Apostelen naar deze instelling hebben gehandeld?*

Gelijk de *Doop* en het *Avondmaal*, door den Heere der Gemeente al werden ingesteld vóór zij door den H. Geest was gesticht, alzóó ook de *tucht*. Hierdoor wordt de groote beteekenis dezer drie instellingen verhoogd. De Apostelen moesten nu later deze instellingen niet allèèn aan de geloovigen voorhouden, zoo dat zij den wil van den Heere zouden kennen, maar ook zorg dragen, dat de Gemeenten deze instellingen hielden.

Wanneer wij nu Hand. 5 lezen, dan zien wij hoe de verheerlijkte Heiland het zegel zette op de door Hem zelf ingestelde *tucht* in het oordeel des doods, dat kwam op A n a n i a s en S a f f i r a, vanwege hun *geldliefde*, *hoogmoed* en *leugen*. Kort na de inrichting der O. T. huishouding en eeredienst vergrepen zich de beide zonen van A ä r o n, N a d a b en A b í u, door „vreemd vuur" te brengen op het altaar tot ontsteking van het reukwerk en zij werden door hemelvuur verteerd. Dit deed God om de heiligheid van Zijn dienst te openbaren.

Zoo ook hier, kort na de inrichting der N. T. huishouding en eeredienst, toen de Gemeente te Jeruzalem, de moedergemeente, in den heerlijken bloei des geestelijken levens prijkte, handhaafde de Heere der Gemeente, wiens oogen zijn als een vlam des vuurs, Zijne eer en de heiligheid van Zijn dienst.

Dit bracht eene groote vreeze over de geheele gemeente. (Hand. 5 : 11.)

Hoe indrukwekkend vinden wij hier des Heeren bekrachtiging aangaande Zijne eigene instelling van de *tucht*.

Deze beide personen, die zich op huichelachtige wijze, als bizonder met liefde vervuld zijnde, hadden voorgegeven, maar feitelijk in hun hart zelfzuchtig waren, werden openbaar en door den Heere door een *oordeel* buiten de Gemeente gesloten.

Deze wijze van afsnijding vermag de Heere allèèn, want Hij heeft als Rechter de macht over ons leven, en kan een vergrijpen aan de heiligheid Zijner gemeente met den dood straffen. Dat Hij dat hier deed was om de Gemeente te leeren, dat zij zorgvuldig zou zijn, wanneer gevallen voorkwamen, waar de tucht zou moeten gebruikt worden, zij dat dan ook zouden doen.

Dat dit ontzettend oordeel niet door den Heere herhaald is geworden, ook niet op gelijke overtreders als A n a n i a s en S a f f i r a, is wel een bewijs van Zijne lankmoedigheid, maar geen bewijs, dat de Heere een genoegen neemt in de *tuchteloosheid* der Gemeenten. Maar tevens kunnen wij hierbij opmerken, dat waar wij vinden, dat in de Gemeente van C o r i n t h e „vele zwakken en kranken" waren en dat „velen slapen", d. w. z. *ont*slapen, gestorven waren, (I Cor. 11 : 30) ook nu nog niet de Heere der Gemeente op dezelfde rechterlijk wijze vonnist als de Gemeente niet getrouw is in Zijn huis of waar ze getrouw wil zijn toch door de eindigheid van haar oordeel niet alles weet, zelf mede helpt om Zijn huis rein te houden.

De eeuwigheid zal ook in dezen ons veel openbaren, daarom laat ons vreezen van ontrouw te zijn in het toepassen van de *tucht*.

De Apostelen van den Heere hebben naar die instelling gehandeld en ons daarin een voorbeeld gegeven, dat tot heden voor ons zijn kracht behield, daar wij hebben voort te bouwen op dat fondament, wat door hen is gelegd.

Een eerste bewijs daarvan gaf ons P e t r u s in Hand. 8: 20—24, met *Simon* den toovenaar. Hij had denkelijk te S i c h e m de menschen wijsgemaakt met bovenmenschelijke krachten te zijn toegerust en genoot groot aanzien. Toen hij de overmacht van de ware godskracht in F i l i p p u s zag, nam hij de leer des Evangelies aan en liet zich doopen, maar zonder oprechte bekeering. De Apostolische gave, om door handoplegging den H. Geest mede te deelen, wilde hij als een zaak van gewin gebruiken, daarom werd hij door P e t r u s met scherpe woorden op den boozen toestand zijns harten gewezen; zonder zelf ernstig om vergeving zijner zonden te bidden, deed hij op de voorbede van P e t r u s een dringend beroep. Hij bleef wie hij was en werd het hoofd eener valsch-geestelijke Sekte, die zich het eerst te S a m a r i a vertoonde. De handel met geestelijke ambten is met den naam der zonde van *Simonie* bestempeld, waartegen Paus G r e g o r i u s VII ijverde, die echter door niemand schaamteloozer is bedreven geworden, dan door de Pausen zelven. Bracht de scherpe boetpredikatie S i m o n al niet tot bekeering, de Gemeente werd van hem verlost en zoo werd de heiligheid van 's Heeren huis gehandhaafd, en 's Heeren recht erkend.

In het oordeel van den Heere over A n a n i a s en S a f f i r a en in de strenge behandeling van S i m o n door P e t r u s wordt de gemeente aangetoond, dat zij met niemand scherper moet omgaan, dan met zoodanige huichelaars, die onder een schoon kleed in den wijnberg des Heeren willen insluipen tot schade der zielen en wanneer ze toch ingeslopen zijn ze met onverbiddelijke gestrengheid uit te sluiten.

Ook P a u l u s, hoewel niet behoorende tot de twaalven, en dus niet persoonlijk de instelling van de *tucht* van den Heere hebbende ontvangen, heeft haar in Zijn arbeid gehandhaafd. Ten eerste vinden wij dat in I Cor. 5.

De Gemeente van Corinthe bezat vele geestesgaven en was daarover „opgeblazen", meenende eene uitnemende gemeente van Christus te zijn. Maar, helaas! daar was zoo veel verkeerds in haar midden en onder dat verkeerde was dit, dat de gewone Heidensche zonde van „hoererij" de Gemeente was binnengedrongen en wel in een vorm waartegen de heidenen zich zelf kantten. Daar was n.l. een gemeentelid, dat leefde in ongeoorloofde gemeenschap met de huisvrouw zijns Vaders, zijne stiefmoeder, wellicht na Zijns Vaders dood, en dat liet de gemeente maar toe, zonder daar tegen op te komen, en zuiverde zich niet van dat zuurdeesem. *)

Deze daad, zoo zéér in strijd met de wet van God, (zie Lev. 18 : 8 en Deut. 27 : 20) als met de zeden van beschaafde heidenen werd door hen geduld. Denkelijk kwam men daartoe door de overname van de Joodsche leer aangaande de jodengenooten, n.l.: *dat deze waren als nieuw geborenen en alle hunne maagschap, die zij te voren hadden, verloren hadden*, zoodat zij volgens de wet, gelijk de Rabbijnen die verklaarden hunne moeder en zuster mochten trouwen. Hierop schijnt het gezegde van T a c i t u s betrekking te hebben, wanneer hij de Joden beschuldigt, zeggende:

„Alle dingen worden bij hen goddeloos geoordeeld, die bij ons heilig zijn en wat wij *bloedschande* noemen, is bij hen geoorloofd."

Om nu die lauwe gemeente wakker te maken om „dezen booze" uit haar midden weg te doen (I Cor. 5 : 13) had hij besloten om zijn Apostolische macht aangaanden dezen wellusteling te gebruiken, door hem aan den Satan over te geven (zie vs. 5) opdat de Satan zijn vleesch, n.l. het organismus, dat door dien man op zulk eene schandelijke wijze was misbruikt, zou verderven, opdat in dien lijdensweg, waardoor het hem belemmerd werd verder daadwerkelijk te zondigen, zijn geest, de binnenste kern zijner persoonlijkheid, nog vatbaar zou zijn voor den goddelijken invloed tot bekeeringen mocht behouden worden. Dat P a u l u s tot die daad is overgegaan is niet denkelijk, daar wij uit II Cor. 7 mogen afleiden, dat de gemeente tot verootmoediging kwam, als ook tot handelen om de tucht aangaanden dezen persoon toe te passen, welke toepassing een goeden afloop had.

Een tweede bewijs, dat P a u l u s naar die instelling heeft gehandeld, vinden wij in 2 Thess. 3 : 6. E n w i j b e v e l e n U b r o e d e r s! i n d e n n a a m v a n o n z e n H e e r e J e z u s C h r i s t u s, d a t g i j U o n t t r e k t v a n e e n i e g e l i j k b r o e d e r, d i e o n g e r e g e l d w a n d e l t e n n i e t n a a r d e i n z e t t i n g, d i e h i j v a n o n s o n t v a n g e n h e e f t."

Dat de Apostel hier bedoelt de *afsnijding* van de Gemeente, wordt wèl verondersteld, maar is niet genoegzaam bewezen. Hier wordt de Gemeente bevolen zich te *onttrekken* van hen, die *ongeregeld* wandelen, niet om de boozen uit hun midden uit te doen. In vs. 11, 12 komt hij op dat *ongeregeld* wandelen terug: „W a n t w i j h o o r e n, d a t s o m m i g e n o n d e r U o n g e r e g e l d w a n d e l e n, n i e t w e r k e n d e, m a a r i j d e l e d i n g e n d o e n d e. D o c h d e z o o d a n i g e n b e v e l e n e n v e r m a n e n w i j d o o r o n z e n H e e r e J e z u s C h i s t u s, d a t z i j i n s t i l h e i d w e r k e n d e h u n e i g e n b r o o d e t e n."

Het *ongeregeld wandelen*, waardoor sommigen in de gemeente van T h e s s a l o n i c a waren vervallen, kwam wellicht uit *over*geestelijkheid voort, en in dien staat leidt men een abnormaal geestelijk leven, waardoor men het nakomen van de verplichtingen van dit aardsche leven, voor den geestelijken en hemelschen mensch, die ieder oogenblik in den hemel kon opgenomen worden, als te gering en tijdverbeuzeling beschouwt. Zij zagen niet in dat de hoogere wet des geestelijken levens, zich het meest heeft te openbaren om dit lagere leven te heiligen en te wijden, zoodat alles in de rechte verhouding komt en alles in harmonisch verband, God verheerlijkt.

---

*) Wij voor ons denken, dat hij de weduwe zijns vaders, zijn stiefmoeder, zich tot vrouw genomen had. HORN.

Nu moest de gemeente zich van hen, die ongeregeld wandelen, *onttrekken* en wannéér zij in kennis waren gesteld met den brief des Apostels, hen *teekenen* wanneer zij niet gehoorzaam werden hun leven in dezen te veranderen. Naar het mij voorkomt, moest de gemeente hen nog wél als broeders erkennen, omdat zij Christus beleden en niet bepaald in de zonde leefden, maar zij moest den meer vertrouwelijken omgang met hen afbreken, tot handhaving van de eer der gemeente, daar in haar de wet heerscht, dat het ware dienen van den verheerlijkten Heiland vóóral bestaat, in de getrouwe nakoming van de wetten en levensverhoudingen van dit voorbijgaande leven. Had die onttrekking geen gevolg, dan de *censuur*, zijnde de opzegging van het Avondmaal. Kwam dan nog geen beschaamdheid over het *ongeregeld* wandelen, maar bitterheid en toorn, gepaard met verachting der gemeente en alzóó eene levensopenbaring, waardoor het bestaan van het nieuwe leven niet meer zichtbaar was, dan de *Excommunicatie*, zijnde de geheele uitsluiting uit de gemeente. *)

Sneek. J. DE HART.

Vervolg van dit punt in het e,k. No.

*) Het zal mij zéér naar genoegen zijn, wanneer er lezers van „De Christen" zijn, die meenen, dat ik hier niet de juiste verklaring geef, mij dat te willen schrijven.

J. D H.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze Koningin-Regentes heeft het corps diplomatique (al de Gezanten) ten hove aan den maaltijd gehad. Dat er bij zulk eene gelegenheid veel over algemeene politiek werd gesproken laat zich gemakkelijk begrijpen, zoodat wij daarop niet verder willen ingaan.

Wat ons meer interesseert is, dat de ingediende legerwet zeer waarschijnlijk half April in openbare behandeling zal komen, zoodat wij niet lang meer in het onzekere behoeven te blijven in deze gewichtige zaak.

België. Bij gelegenheid van koning Leopolds 25jarig regeerings-jubiléum is er uit heel het land een groote som gelds bijeen gebracht, die door den koning voor een ondersteuningskas is bepaald. De Gemeenten droegen het aan het Ministerie over, doch nu het geld moet worden gebruikt is het weg en niemand weet waar het gebleven is. De bureels zijn nagezocht — een Ministerraad gehouden, waar het zeer heftig toeging, maar er kwam geen geld. De minister Melot van binnenl. zaken, die de zorg had over deze gelden, is afgetreden en wordt nu vervangen door den burgemeester van Vijlen, de heer Murlet.

Boulanger, de fransche generaal, die voor een paar jaar zoo veel van zich liet spreken en zich zelve als de Redder des Vaderlands beschouwde, maar door de regeering is veroordeeld en om de straf te ontloopen nu toevlucht nam naar het eiland Jersey, is van daar te Brussel gekomen om, ware de kans schoon geweest, zich weer op te werpen als volksleider en Frankrijk aan zich te binden.

Hij wordt door politiemacht bewaakt, ontvangt menschen en houdt zich vooral onledig met brieven schrijven, maar zijn geheele openbaring moet zeer geheim zijn, daar hij nu niets zegt, noch zich in zijn plannen uitlaat.

Zondag werden vier jongelieden gevat, die als Fransche anarchisten over de grenzen naar Brussel waren gekomen om daar het Anarchisme te prediken en aanhangers te winnen.

Duitschland. Door meer dan eene zaak beheerscht thans Duitschlands houding den geheelen toestand.

Algemeen is men het eens, dat het bezoek van keizerin Frederik niet verzoenend heeft gewerkt, maar juist het tegenovergestelde heeft teweeggebracht. Déroulède, een oproerkraaier, wist velen van zijn partij en dezen weer het volk op te winden, en het pogen van Wilhelm om deze richting wat vriendschappelijker bij elkander te brengen, te verijdelen.

De Duitscher zegge „onze keizerin is beleedigd en in haar de keizer, en het heele volk in de keizer." Zonder breedsprakigheid is bijna door alle bladen te kennen gegeven: zoo noodig zijn wij klaar tegenover den Franschman. De schilders, die reeds hun toezegging hadden gedaan, hebben die weer ingetrokken, zoodat niet een Duitscher deel zal nemen hoewel hen op bevel des keizers de beste plaats van uitstalling was gegeven. God *regeert* en Hij weet waartoe en waarom nog oorlogen moeten zijn. Gelukkig die zich in Hem geborgen gevoelt.

Capivri heeft tevens in den Rijksdag gezegd, dat de Regeering een open oog heeft over het woelen der socialisten en wanneer deze niet naar billijkheid willen handelen, zullen ze GEVOELIG terecht worden gezet.

Voortaan zal aan onderofficieren met 12jarigen dienst, een premie van 1000 mark worden uitgeleend. 240,000,000 is daarvoor ingetrokken.

De keizer zal eerstdaags Westphalen, de Rijnprovincie, bezoeken, waar hij nog niet geweest is gedurende zijne regeering. Er worden vele toebereidselen gemaakt, om Z. M. hartelijk en feestelijk te ontvangen.

De vreemdelingen-wet in Elzas-Lotharingen is in deze dagen weer zeer verscherpt, wat voor de reizigers en bewoners dier provinciën zeer lastig en voor de laatsten schadelijk is.

Frankrijk. Zondag, mrt. l.l. zijn vier jonge Franschen door de politie gearresteerd te Brussel, die zich als anarchisten deden kennen en toen ze per huurrijtuig naar het gevangenhuis werden vervoerd, deden ze niets dan schreeuwen: „Leve de anarchie."

Op het feestmaal aan Déroulède aangeboden, de man die een deel van Parijs *tijdens* het bezoek van keizerin Frederik in beweging bracht en steeds de felle opstoker was en blijft, stelde voor, om aan Paul de Cassagnac, Charles Lourent en Henri Rochefort allen even als hij groote oproerkraaiers, een zilveren medaille aan te bieden voor hun flinke houding tegenover Duitschland ook nu bij deze laatste gelegenheid.

Italië. Prins Jerôme Boneparte, die zooals men weet, in zijn vaderland, Frankrijk, niet mocht toeven omdat hij van koninklijken bloede is, ligt ernstig ziek te Rome en de dokters vreezen dat hij niet zal worden hersteld.

De verjaardag der kroning van Leo XIII is bij wijze van een groote receptie schitterend gevierd. De Paus heeft zelf bij die gelegenheid eene rede toegezegd op het adres van den bond der katholieke jeugd.

Het ministerie heeft de begrooting vastgesteld op 40,000,000; dit valt de oppositiepartij nog 16,000,000 uit de hand.

Oostenrijk. Hier zijn de stemmingen voor den rijksdag in vollen gang en heel het land is in spanning wat de uitslag zal zijn — maar ook de buitenlanders zien verlangend uit naar het oogenblik van zekerheid, want een deel der naaste toekomst staat daarmede in verband.

Portugal. De regeering is voornemens, om aan een maatschappij voor 35 jaren monopolie (dat is het alleen recht) op tabak, verkoopen voor de som van 120 millioen guldens, dat zal de heeren rookers niet ten goede komen.

Engeland. De koningin was tegenwoordig bij het te water laten van twee nieuwe en groote oorlogschepen. De „royal Souvereign" is het grootste en sterkste van de Marine.

In de laatste 5 jaar gaf Engeland 120 mill. en in de 4 eerstkomende jaren nog 200 mill. uit en dat enkel voor oorlogschepen.

Ierland. Dillon en O' Brien zijn beide ziek en in het gevangenziekenhuis opgenomen en (dit is een wonder) zeer te vreden met de behandeling.

Amerika. De Indianen klagen over de slechte wijze, waarop ze in Wassington zijn ontvangen. De minister had geen tijd, de commissaris had geen tijd om naar hun grieven te hooren en van den witten vader (president) kregen ze ook weinig troost, zoodat ze zeer teleurgesteld zijn en het vertrouwen in de blanken nog meer geschokt is, vooral bij „Amerikaansch ras", die tot het laatste toe trouw bleef aan de Vereenigde Staten. Hij laat zich dan nu ook bitter uit en is het wonder?

Chili. Elken dag wordt hier de beslissende slag verwacht, als hij nog niet is gevallen. Veel burgerbloed wordt vergoten, ook vrouwen en kinderen sterven aan beide zijden. De opstandelingen winnen weer veld en krijgen ook meer sterkte.

In **Argentinië** is de toestand nog nagenoeg dezelfde, wanneer men althans op de berichten kan afgaan.

D. R.

Gemengde berichten.

Het ijs in de Zuiderzee is aan het drijven, maar voor de vaart nu zeer gevaarlijk, gelijk blijkt uit de mededeeling, dat een stoomboot is gezonken, doordat ze lek was geworden van het stooten en stampen van het ijs. Zes booten stoomden gelijk uit, doch 5 raakten vast tusschen het ijs, en de ander werd lek en zonk. Gelukkig dat de 5 man equipage is gered geworden.

Te Rijssel, in België, is eene voddenraapster gestorven, die een sommetje nalaat van 100000 francs, dat voor haar klein zoontje van 6 jaar achterblijft als de eenige erfgenaam.

In Mexico is een rooversbende, onder aanvoering van een kapitein Demetrio Jourequi, die niets deden dan rooven en plunderen en moorden, ontdekt en neergeschoten door de soldaten. Niet gemakkelijk was het voor de krijgslieden om deze rappe puntmikkende bende te overwinnen.

In het gebouw „Musée Guimet" te Parijs heeft een Boedhistische godsdienstplechtigheid plaats gehad, waar zelfs staatslieden als Floquet, Jules Tynny, Jules Simon, de Prefect der Seine enz. enz. met hunne vrouwen bij tegenwoordig waren. Men beweert, dat er tal van dames zijn, die reeds keurige Boedhistische bidkapelletjes hebben aangeschaft en daarin wierook en mandelhout branden, en waarbij zij den afgod „Amilâtha" aanroepen.

In Liverpool (Engeland) is een Mohamedaansche secte propagande makend en reeds 20 leden zijn toegetreden, bestaande uit dames en heeren, die reeds op hun modern standpunt met den bijbel hadden gebroken. Men ziet dus waartoe het ongeloof leidt: puur heidendom, zoo niet erger. (Jeremia 2 : 13).

Mevrouw Sheldon zal den weg van Stanley door Afrika volgen en verliet op Zondag 22 Febr. l.l. Londen. Zij heeft slechts eene blanke bij zich en dat is eene vrouwelijke bediende. Honderden namen van haar afscheid en deden haar uitgeleide, ook zelfs haar echtgenoot, de heer Sheldon, alsmede dr. Parker, de geneesheer van Stanley. Dit behoort zeker ook tot de emancipatie (vrijwording) der vrouw, hoewel haar eerste natuurlijke plicht is haar huis te verzorgen en dus niet haar man te verlaten. Het verandert wel, maar of het beter wordt in onze verlichte eeuw, staat zeer te bedenken.

Door de vele regens zijn de rivieren in Transvaal boordevol. Over Vaalrivier trokken onlangs met tegenzin van den veerman een 27tal boeren op 2 wagens. Midden op de rivier brak de kabel waaraan de pont was bevestigd en 25 verdronken. Denk eens de toestand der vrouwen en kinderen, die heur mannen en vaders zagen medeslepen in den stroom.

Het geneesmiddel van prof. Liebreich wordt nu bizonder aanbevolen door prof. Virchow en dr. Heyman en meer geroemd, ja verre de lymphe van dr. Koch overtreffend voor dezelfde kwalen.

De keizerin van Oostenrijk denkt het a.s. paaschfeest te Jeruzalem te vieren en vervolgens Palestina door te reizen.

Voor eenige dagen werden nog 4 mijnwerkers in Pensylvanie levend gevonden, 19 dagen hadden ze zonder eten in een ruimte van 4 vt. hoog en $\frac{1}{2}$ vt. breed in de mijn doorgebracht. De anderen waren verdronken of door honger omgekomen.

D. R.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Lijden en verblijden, 't kenmerk van dit ondermaansche, wisselen ook in de gemeente Gods elkander af. Zoo ook hier.

Er is lijden als wij sommigen, die vroeger vrij en blij met ons den Heer beleden, zien verflauwen, ja verachteren in de genade, zoo zelfs, dat de gemeentelijke tucht moet worden toegepast. Zulks was in de verloopen maand het geval met een jongedochter, die na veel geduld en aanhoudend vermaan, eindelijk moest worden afgesneden. Zij was vroeger een blijde christin, die goede getuigenis had bij degenen die buiten zijn, en die door de gemeente bemind werd. Doch helaas, de heillooze vrijerij (juist niet met een onbekeerde) deed haar geestelijk leven dermate verzwakken, dat zij ten lange leste onverschillig werd voor de gemeente. Op dezulken is van toepassing 1 Tim. 5 : 6 : „Die haren wellust volgt is levende gestorven."

Onder innig leedgevoel ging de gemeente tot hare afsnijding over, en nam tegelijk als een gemeentelijk besluit en geldenden regel aan, dat vrijerij als zoodanig zonder het vooruitzicht of het doel om elkander binnen niet al te langen tijd te huwen, niet zou worden geduld.

Behalve dat, heerscht er nog al lichamelijke krankheid in de gemeente; de vrouw van onzen ouderling Klooster was door longontsteking nabij den dood, doch is nu gelukkig weer herstellende; de vrouw van onzen ouderling v. d. Baaren (moeder van 7 kinderen) ligt sedert geruimen tijd reeds aan het krankbed gebonden, terwijl haar toestand zorgelijk is; onze diaken Meijer trof een ongeval, zoodat hij zijn voet kneusde en vele weken met het been in 't kussen zat; onze jeugdige br. M. Boetes, ons zooveel waard voor de Zondagsschool en Jongelingsvereeniging, is mede zeer zwak; een oude broeder viel en kreeg een inwendige kneuzing; een jeugdige br. en zr. verloren in enkele dagen hun eenigste lieveling, en nog meer ware te noemen. Indien het waar is, dat waar één lid lijdt alle leden mede lijden, dan heeft de Heer Zijne gemeente alhier in de smeltkroes, en mag het aller bede zijn dat zij gelouterd, tot eer Zijns grooten naams, daaruit te voorschijn kome.

Hoe smartelijk dit alles ook, het levert desniettemin het bewijs dat de Heere Zijn hand nog aan ons heeft.

Verblijdend is het dat de arbeid des Evangelies onder ons gezegenden voortgang heeft; dat de Heer Zijn dienstknecht bekrachtigd tot Zijn gewichtig werk; dat vooral des Zondags veel volk onder de prediking komt, waaronder vele vreemden; en dat wij op den vorigen Zondag nog een broeder en zuster door den doop in de gemeente mochten opnemen, wat dezen dag tot een vreugdedag maakte, dewijl wij daarin de liefde onzes Gods mochten smaken.

Mede is het ons tot vreugde, dat deze week van wege onze stads-Evangelisatie „De Goede Herder" een Knapen-vereeniging werd opgericht met 11 leden, die den naam „Obadja" draagt, en in het lokaal in de Hoekstraat des Maandagavonds om 8 uur vergadert.

Ingezonden.

(*Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.*)

Waarde Redacteur !

Ongezocht kwam mij uw blad „De Christen" van den 26 Febr. l.l. in handen Onder het rubriek: „Uit de Gemeenten" vond ik in de mededeeling uit Haarlem iets, waarover ik wel gaarne eenige nadere opheldering of verklaring wenschte. Het is n.l. over wat de verslaggever zegt van de Nat. Chr. geheel-Onth. Vereen. „We zagen in dat gen. Vereen. meer? liefde voor de wereld heeft, dan Jezus zelf. We zagen, hoe ze eene heerlijke gave van God, die als zinnebeeld door den Heere zelf gebruikt wordt van Zijn eigen rein en dierbaar bloed, gaan verachten, door te strijden tegen het gebruik hiervan, als zoude dit den Heer verhinderen, hen, die nog buiten Hem leven, en zich overgeven tot het gebruik van sterken drank, het hart te verbrijzelen. We zagen in, dat het beginsel der Vereen. indruischte tegen de H. Schrift..."

Nu zou ik willen vragen: „Is de wijn, dien de Heere Jezus gebruikte tot een zinnebeeld van Zijn eigen rein en dierbaar bloed, *dezelfde* als het fabrikaat, dat onder den naam van wijn wordt gebruikt en waarvan de beste soorten nog eenige procenten alcohol bevatten ?

Is de wijn, waarvan God zegt: „De wijn is een spotter . . Spreuk. 20 : 1, en: „Ziet den wijn niet aan als hij zich rood vertoont... Spreuk. 23 ; 31, *dezelfde* als dien de Heere Jezus bij het avondmaal gebruikte, en als een zinnebeeld van Zijn eigen rein en dierbaar bloed werd gesteld ?

Ook zou ik wel willen vragen: „Is het overgegeven zijn aan het gebruik van sterken drank geene verhindering voor de verbrijzeling des harten ?

Ik zou wel veel meer willen vragen — ook of het waarheid is of logisch geredeneerd, *dat de Nat. Chr. geheel-Onth. Vereen. m e e r liefde heeft voor de wereld, dan Jezus zelf!* — maar vanwege de beperkte ruimte van uw blad, durf ik het niet.

U dankzeggende voor de plaatsing ben ik, waarde redacteur, de uwe in Christus,

F. J. BAKKER.

KATENDRECHT, 2/3 '91.

SPROKKELINGEN.

JEZUS ALLEEN.

Een Spaansche schilder nam zich voor „Het laatste Avondmaal," als het uitnemendste kunststuk van zijn leven te leveren. Hij wenschte al de macht van zijne kunst in den persoon en het gelaat van den Meester saam te trekken. Maar op den voorgrond deed hij eenige gedreven bekers op de tafel voorkomen, waarvan de uitvoering buitengemeen schoon was. Wanneer er vrienden kwamen om het schilderij op zijn ezel te zien, zeide elk hunner: „Welke heerlijke bekers!" — „O," zeide de kunstenaar, „ik bemerk, dat ik een fout heb begaan. Deze bekers trekken het oog der beschouwers af van den Meester, op Wien ik al de opmerkzaamheid van den toeschouwer wenschte te vestigen." En hij nam zijn kwast en veegde de bekers van het doek, opdat de waarde van het hoofdvoorwerp mocht erkend worden voor wat zij was.

Onder degenen, die Dr. Carey in zijne laaste ziekte bezochten, was Dr. Alexander Duff, de Schotsche zendeling. Eens bij gelegenheid van zulk een bezoek sprak hij eenigen tijd hoofdzakelijk met Carey over diens zendelingsleven, totdat de doodkranke fluisterde: „Bidden!"

Duff knielde neder, bad en zeide daarop den lijder vaarwel. De kamer uitgaande, was het hem, als hoorde hij met zwakke stem zijnen naam uitspreken, en zich omwendende, bemerkte hij teruggeroepen te worden. Daarom keerde hij op zijne schreden terug en hoorde nu met liefdevollen ernst zich aldus toespreken: „Br. Duff gij hebt gesproken over Dr. Carey en zijn leven, maar als ik zal heengegaan zijn, zeg dan niets van Dr. Carey — maar spreek over Carey's Zaligmaker."

Duff vertrok berispt en verrijkt met een les in zijn hart, die hij nooit vergeten heeft.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 5 uur *Prediking* (bij H. Knipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woens dagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6 uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking,* 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds $6\frac{1}{2}$ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6 uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van br. de J., Sneek ƒ 20,08.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending:

(voor br. Mensink.)

Van de Chr. Vrouwen- en Jongel. Vereeniging te Hengeloo ƒ 4,25.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 203. DONDERDAG 12 Maart 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

EEN TREURIGE TIJDING
gewerd ons (nog maar per geruchte) n.l. het plotseling afsterven van onzen veel beminden jeugdigen broeder
F. M. PRATT te Raamsdonk,
bizonderheden omtrent dit droeve feit ontbreken ons.

Groot is dit verlies voor onze Unie, voor de Gemeente Deventer, voor zijne bizondere vrienden onder ons en niet het minst voor zijne jeugdige weduwe, die wij 's Heeren vertroostingen toebidden.

Br. de Hart en br. Roeles volgden Maandagmiddag 12 uur zijn stof grafwaarts.

Voorwaar, God woont in de donkerheid!
DE REDACTIE.

De tucht in de Gemeente.

II*b*. *Hoe de Apostelen naar deze instelling hebben gehandeld?*

In het vorig gedeelte hebben wij gezien, dat de Apostelen gehandeld hebben naar de instelling van de *tucht*, door den Heiland, om de Gemeente voor het *onreine* te *bewaren* en er van te *verlossen*. De gevallen en plaatsen, door ons aangehaald hadden betrekking op het *leven*. Maar nu vragen wij: hebben de Apostelen ook de *tucht* willen toegepast zien op de afwijking van de *leer*. Wij willen eerst eenige plaatsen dienaangaande overschrijven, om dan beter tot een oordeel te kunnen komen.

Wij beginnen met Rom. 16: 17, 18:

„En ik bid U, broeders! neemt acht op degenen, die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer, die gij van ons geleerd hebt; en wijkt af van dezelve. Want dezulken dienen onzen Heere Jezus Christus niet, maar hunnen buik, en verleiden door schoonspreken en prijzen de harten der eenvoudigen."

Verder Coll. 2: 8. „Ziet toe, dat niemand u als eenen roof vervoere door de Filosofie, en ijdele verleiding, naar de overlevering der menschen, naar de eerste beginselen der wereld en niet naar Christus".

Dan: Tit. 3: 10, 11. „Verwerp eenen ketterschen mensch na de eerste en tweede vermaning; wetende, dat de zoodanige verkeerd is, en zondigt, zijnde bij zich zelven veroordeeld".

Deze uitspraken namen wij uit de brieven van Paulus, nu nemen wij er eene van Johannes over en wel II Joh.: vs. 9, 10:

„Een iegelijk, die overtreedt en niet blijft in de leer van Christus die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft beiden den Vader en den Zoon. Indien iemand tot ulieden komt, en deze leer niet brengt, ontvangt hem niet in uw huis, en zegt tot hem niet: „Zijt gegroet."

Zelfs bij een vluchtig lezen dezer bijbelplaatsen is het ons ontegenzeggelijk duidelijk, dat de Apostelen niet alléén de *tucht* wilden toegepast hebben op een *verkeerd leven*, maar ook op *verkeerde leer*.

En hoe kan dat ook anders? Staan *leer* en *leven* niet tot elkander als *zaad* en *plant?* Wanneer nu de *leer* niet goed is, hoe kan dan de *vrucht* goed zijn? De Heiland had immers in de gelijkenis van het onkruid onder de tarwe, dit zoo sterk mogelijk geleerd. Hij noemde immers de zaaier van het *onkruid* de *Duivel* en de *vrucht* van dat gezaaide was bestemd voor het *vuur*, hoewel er zulk eene groote overeenkomst was tusschen de *tarwe* en het *onkruid*, dat de dienstknechten zich licht konden vergissen.

Zoo valt dus een *invoeren* en *voorstaan* van *verkeerde leer*, volgens de Apostelen, onder het oordeel van de *tucht*, en ook wij hebben in onze dagen uit getrouwheid aan de H. Schrift, daar wél degelijk mede te rekenen.

De Gemeenten hebben acht te nemen, en vóóral de ouderlingen, dat in haar midden Gods woord worde verkondigd, zonder bijvoegselen van de leer der menschen, waardoor sommige waarheden der H. Schrift krachteloos worden gemaakt. De „lendenen" der geloovigen moeten omgord zijn met de „waarheid," om niet door allen „wind der leer" omgevoerd te worden.

Tot bewaring van henzelven en tot handhaving van de eere van Christus moet er een breken zijn met de verkeerde leeraars.

Wanneer een kettersch mensch in de Gemeente ontdekt wordt, moet hij na de eerste en tweede vermaning verworpen worden, d. w. z. uit de Gemeente worden uitgedaan.

Nu doen wij van zélf de vraag: wat is ketterij en is het niet een zaak van groote verantwoording om de een of andere *leer*beschouwing, welke van de onze afwijkt, maar terstond met den naam van ketterij te bestempelen?

Gewis, hier moet groote voorzichtigheid van de zijde der Gemeente zijn.

Wanneer eene Gemeente in dezen recht zal kunnen handelen, moet zij zelf goed staan in de *leer der zaligheid* en in het *praktisch leven*. Die beide moeten in harmonie zijn, anders helt ze over aan de een of andere zijde. Is er in eene Gemeente geen *praktisch leven*, naar de eischen van den tijd, waarin wij leven, en door den H. Geest als aangegeven, dan komt er eene Farizeeuwsche letterdienst, waardoor het oog niets anders dan ketters ziet, of liever *wil* zien. Wordt men daarentegen door het *praktisch leven* zoo beheerscht, dat men het losrukt van de grondleer der Schrift, dan worden heel licht de ketters ware Christenen en de nuchtere Christenen, met nauwgezet geweten, Farizeën.

Zoo gevoelen wij, dat in de toepassing van de tucht aangaande de *leer* de grootste behoedzaamheid moet aanwezig zijn in de Gemeenten.

Als wij afgaan op de lichtstralen dienaangaande van het N. T., dan moet de voorname keursteen aangaande de leer zijn: „De persoon van Christus, en Diens werk in de plaats van zondaren" en niet de heerschende formuleering van de verschillende waarheden.

Hier is de Heere op onze zijde. Zélf heeft Hij tegen de verkeerde ijverzucht van Zijne Discipelen gezegd van iemand, die in Zijnen Naam een Duivel uitwierp: „Wie niet tegen ons is, die is voor ons." De Heiland erkende het geloof in Zijnen Naam. Bij Paulus vinden wij ook diezelfde ruimheid in gemoed. Lees: Fil. 1: 15—18 en gij vindt dat Christus voor hem de spil is, waarom alles zich bewegen moet als de keursteen. Hij verblijdde zich in de Christusprediking al was die niet „zuiver" (met onreine gezindheid) en al vond die ook plaats uit „nijd en twist." Zoo worden ook nog volgens 1 Cor. 3: 15 behouden zij die „hout", „hooi" en „stoppelen" op het fundament hebben gebouwd, omdat zij op het fundament, n.l. Jezus Christus hebben gebouwd.

Mij dunkt, dat de *leer*tucht zich moet bepalen bij den Christus en Diens werk en niet zoo zeer bij de eene of andere waarheid. Maar dan ook onverbiddelijk gestreng, vóóral wanneer het personen geldt van invloed en gaven, die hoofdpersonen zijn van de eene of andere ketterij, daar voor hen zeer weinig hoop op redding is, omdat de Duivel een bepaalde heerschappij over hen heeft.

Luther zegt van dezulken: „Het is nooit gehoord, van zoo veel ik gehoord en gelezen heb, dat een aanvoerder, een hoofd eener ketterij bekeerd is."

Als wij op dit ruime Bijbelsche standpunt in dezen staan, dan zullen wij bewaard blijven: 1, om kettermeesters te worden, 2, om verkeerde rechtzinnigheid voor te staan, 3, om *tucht* zonder *opvoeding* in de Gemeente des Heeren te hebben. Dan zullen wij ook het licht hebben om goed te oordeelen aan welke personen de *tucht* wegens afwijking van de leer der Schrift en aan wie *opvoeding* moet toegepast worden. Ook Paulus had dat onderscheid. Hymenéus en Filetus die leerden dat de opstanding alreede geschied was (2 Tim. 2: 17, 18) had hij volgens I Tim. 1: 20, den Satan overgegeven en aan de Gemeente van Corinthe gaf dezelfde Apostel een opvoedende uiteenzetting van de waarheid der lichamelijke opstanding.

Toch, en vergeten wij dat niet, dat bij deze ruimheid geen *vrijzinnigheid* mag zijn: „want alle de waarheden die in den bijbel voorkomen staan met Christus het middenpunt der Schrift in verband, en hare goede behandeling maakt Zijn licht en heerlijkheid in de Gemeente grooter dan hare verkeerde behandeling kleiner."

De H. *Schrift* is een volmaakt geheel, en men zondigt niet ten nadeele van het geheel, aan een deel. Verstaan wij dat wel. *)

Wij eindigen dit gedeelte met eenige belangrijke woorden van Da Costa. „De christelijke liefde is geene zwakheid maar kracht, ook bij Paulus; zij sluit den tegenstand tegen het verkeerde niet uit, en de gemeenschap der heiligen heeft met die der onheiligen niets te doen. De dwaling kan met de waarheid niet samengaan, men kan ze niet beide onder eenen mantel der liefde bedekken. Want juist de dwaling, de valsche leer, verstoort de liefde en brengt het tegenovergestelde teweeg: de tweedracht, de ergernis. Om der broederlijke liefde wil moeten dus valsche leeraars worden geschuwd. Zeker kan de dwaling niet bestraft worden door uitwendig geweld, maar daarom moet ze te meer bestreden worden door geestelijk geweld, door den Geest van God. Gelijk er eene heilige liefde is, zoo is er ook een heilige haat.

Vergeten wij niet dat alle onkruid zich op eene ontzettende wijze vermenigvuldigt. Zoo ook de dwaling; uit eene dwaling komen spoedig eene menigte andere dwalingen te voorschijn, die het Christendom vernielen. Daarom geene dwaling, hoe gering ook, toegegeven. Ook de kleine tijgertjes en leeuwtjes zijn lieve diertjes, maar past op, zij worden groot en dan verscheuren ze u, als gij hen niet onschadelijk hebt gemaakt.

Het is dan ook zeer opmerkelijk, dat de Apostel zijn brief aan de Romeinen niet besluit zonder nog een woord en wel een zoo krachtig woord (Rom. 16: 17, 18) te zeggen tegen de valsche leeraren, die, zooals uit de overige brieven blijkt, bijna altijd in de gemeenschap aanwezig waren. De Apostel ijverde ten allen tijde met hoogen ernst voor eene zuivere leer en tegen eene valsche, omdat de leugen den mensch doet verloren gaan, en alléén de waarheid hem redt."

Sneek. J. DE HART.

(Wordt vervolgd.)

*) Die ook iets aangaande dit stuk heeft op te merken of te vragen, zij zoo goed dit kortelijk te schrijven. J. D. H.

ZENDING.

De arbeid van de brs. J. J. Edwards en C. Mensink in Cassablanca, (Marokko).

Onze broeders — dus lezen wij in het zendingsblad „North Africa", — die onlangs naar Cassablanca gingen, schijnen met veel moed bezield te zijn tot het werk voor den Heer. De moeielijkheden, om met het volk in aanraking te komen, zijn daar over het geheel niet zoo vele als op menige andere plaats in Noord-Africa. Zij melden in hunne berichten van belangrijke ontmoetingen, zoo met Arabieren als met Mooren, op marktplaatsen en in logementen. Ook deden ze hier nieuwe kennis op aangaande het Mohammedanisme, beter dan ooit te voren; bijzonder ook van den openbaren slavenhandel, die nog gedreven wordt met arme hulpelooze negermeisjes. Zij worden opgekocht in de grensdistrikten van Mandingo en meest afgeleverd in de steden Tez, Marocco en in de kuststeden.

Aan 't einde des vorigen jaars schreven genoemde broeders het hier volgende:

„Het uitzicht voor ons werk in Cassablanca is bepaald bemoedigend. Wij vinden hier ruimschoots gelegenheid om onder Mooren, Joden en zoogenaamde christenen te arbeiden. De Mooren zijn wel is waar eerst het moeielijkst te bereiken, maar des te beter en hartelijker worden wij door hen ontvangen, als ze eenmaal met ons bekend geworden zijn. Wij hadden gedurende ons verblijf hier vaak gelegenheid om met hunne zeer diepe onwetendheid bekend te worden. Ook werden wij dikwijls ondervraagd aangaande de drijfveer van ons optreden, en niet zelden vroeg men ons, waarom wij geen voordeel zochten of woekerhandel dreven, evenals andere christenen. Zij letten nauwkeurig op ons leven, en ons voortdurend onderzoeken en bespreken van de hemelsche dingen ontgaan hun aandacht niet.

„Voor eenigen tijd kregen we bezoek van een Hadj (soort priester), die hier ter stede vertoefde voor zaken, en met wien wij kort te voren kennis hadden gemaakt. Wij werden zeer bemoedigd en verkwikt naar den geest door zijn bezoek. Hij betoonde veel goedwilligheid jegens ons. Voor een Moor was hij vrij wel ontwikkeld, en werkelijk ruim van hart tegenover andersgezinden. De tijd snelde heen, toen wij samen handelden over de verdorvenheid van de kinderen Adams (zoo als men in het Arabisch spreekt) en het middel tot hunne genezing. Hij stemde meest alles toe, wat wij zeiden. Bijzonder verblijdde ons zijne oplettendheid, toen we hem iets voorlazen van de vleesch-wording van den Zoon van God, waarvan de Mohammedanen evenals de Joden afkeerig zijn. Ten slotte vroeg hij ons, of ons boek ook melding maakte van de tweede komst van Christus om de wereld te oordeelen en was zeer voldaan, toen we hem dienaangaande een gedeelte voorlazen. Vóór hij heenging gaven we hem een Nieuw Testament en verzochten hem vriendelijk het te lezen en te bestudeeren, hetwelk hij ons beloofde te zullen doen.

Zoo komen we ook met Joden in aanraking, maar onder hen is het veelal moeielijk iets te doen. Wij kunnen hun een Bijbel of een gedeelte er van aanbieden, veel meer al niet.

Ook onder de Spanjaarden is tot heden nog weinig aan te vangen. Zij tasten om in de duisternis van het Romanisme, of zinken weg in den moerassigen bodem van volslagen ongeloof en onwetendheid.

Van sommige Engelsch-sprekende christelijk gezinden genoten wij veel vriendschap; wij hopen hun tot een zegen te kunnen zijn. Wij gevoelen ons gedrongen tot een zegen te mogen zijn voor de verschillende gezindheden en natiën en geslachten, die zich binnen de muren van deze belangerijke stad als verdringen.

Voor eenige dagen moesten wij getuigen zijn van den gruwel des slavenhandels, die hier nog op schaamtelooze wijze gedreven wordt. Wij zagen hoe 5 of 6 blanke meisjes Cassablanca binnen gebracht werden en bij nader onderzoek bleek het ons, dat het SLAVINNEN waren. Kort daarna werd er een van op straat bij opbod verkocht, even als men in Europa paarden op de markten verkoopt. Het arme wezentje scheen zelfs geen gevoel te hebben van het vreeselijke dat met haar geschiedde. Zij zag er uit althans alsof zij van alle zelfbewustheid beroofd was, en gedroeg zich als een tam gemaakt dier, dat zich stil laat behandelen naar de willekeur des drijvers. O, hoe kan eenig mensch zoo wreedaardig zijn!

Eens des morgens bezochten wij een groote barak, onlangs op bevel van den Sultan gebouwd en door hem bestemd om er slaven in te ontvangen, die uit het Zuiden aangevoerd worden, dus een begunstiging van den slavenhandel door aan den bedrijver er van een plaats beschikbaar te stellen. Wij zagen daar zeven slavinnen, alle zoo wat op twintigjarigen leeftijd. Zij zaten opgesloten in een smerige, langwerpige ruimte in het achterste gedeelte des gebouws, en werden door een van hun eigenaars bewaakt, die op een soort mat aan den ingang van het hok zat. Alleen de oudste hunner kon Arabisch spreken. Toen wij op haar toe traden en haar toespraken, werd ze blijkbaar zeer wrevelig en daarna brak zij in een luid lachen uit, waarin de anderen zich mede verblijdden. Verscheiden Arabieren verzamelden zich om ons heen, en stelden ons in de gelegenheid om hen op het kwade van de slavernij te wijzen, waarvan wij op diep ernstige wijze gebruik maakten, doende hen verstaan hoe God over zulk een handel met menschen moest toornen. Onderwijl kwam er een moor aan, die een der oudste meisjes medenam, om haar te verkoopen. Wij gingen hem achterna en na eenige minuten hard loopens haalden wij hem in, staande voor de deur van een welgestelden Moor. Na haar onderzocht te hebben even alsof zij een dier was, werd zij terug genomen met nog een ander iets jonger meisje, zonder dat de handelaar eenigen handel kon doen of eenig voordeel behalen. Op de terugreis gevoelde ik mij verontwaardigd en sprak zeer krachtig met hem over het schandelijke van dien handel. Spoedig verzamelden zich weer een hoop Mooren om mij heen, doch niet een had den moed mij een woord tegen te spreken, maar waren als geheel verslagen door zulk eene ongewonen aanval van hunne processie. Later vernamen wij, dat een van de meisjes verkocht was voor *f* 325. Deze slaven en slavinnen worden meestal weggekaapt bij de oorlogen tusschen de verschillende volksstammen in de Soudan en worden dan gebracht tot op de grenzen van het Marokkaansche gebied en daar door Mooren gekocht, die ze in verschillende steden van Marokko weer te koop aanbieden. Vrouwelijke slaven zijn in den regel omtrent 30 percent duurder dan mannelijke.

Dit is de eerste maal dat wij persoonlijk getuigen waren van de behandeling der arme slaven. Sommige opperhoofden langs de Barbarijnsche kust hebben ons willen doen gelooven, dat de slavernij hier geen plaats meer had; maar wij laten ons niet meer verblinden, nu wij zelve ooggetuigen van bovenvermelde feiten geweest zijn.

Onderwijl wij bovengenoemde ontmoetingen hadden, kwamen wij nog in aanraking met een jonge man van Tadla. Hij was zeer familiair. Wij brachten hem naar ons huis en gaven hem een Evangelie om dat aan zijn vader te geven, die, zooals hij zeide, Arabisch kon lezen. Hij verzocht ons *dringend* hem tot aan zijn huis te begeleiden en verzekerde ons zeer plechtig zijne toegenegenheid tot ons. Later op den dag troffen wij nog iemand afkomstig uit de stad Marocco, dien vroeg om een „Ingel" (Evangelie). Wij gaven hem er een *in* groot formaat, en ofschoon hij er zeer arm uitzag, was hij toch terstond bereid het te betalen. Hij las werkelijk heel goed. Wij zagen nooit te voren een Mohamedaan, die zooveel belangstelling voor het Evangelie toonde. Moge die arme man bij het lezen des Woords het brood des levens vinden.

Wij zijn meer dan ooit overtuigd, dat deze stad een uitnemend geschikt middenpunt is voor het zendingswerk in dit land. Men kan van hieruit invloed uitoefenen op al de steden in het zuidelijke deel van Marocco. Zende de Heer ons weldra hulp, want bij voldoende kennis van de taal hebben wij ruimschoots gelegenheid om de blijde boodschap in een ruimen kring te verkondigen; er gaat nimmer een dag voorbij, dat zich niet eenige Mooren of Arabieren tot ons wenden om met ons te spreken."

St. N. v. BEEK.

Ingezonden.

(*Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.*)

Lieve br. Horn! *)

Ofschoon van aangezicht geheel onbekend, kennen wij elkander als verlosten door 's Heilands bloed. Gods zegen zij om Jezus wille met u.

Ik weet niet of u bijgaand artikel welkom is voor „de Christen." Ik heb het nochtans gewaagd te schrijven.

De Hollandsche taal, die ik bovendien niet zeer wel machtig was, dewijl ik maar in onze dorpschool onderwezen werd, is mij door het gebruik der Duitsche en Engelsche taal eenigszins vreemd geworden Gij moet weten, dat ik vroeger bijna den halven *tijd Duitsch sprak, maar van het jaar* 1872 *tot* 1885 *een Duitsche gemeente bediende en* uitsluitend *Duitsch moest spreken. Ik heb nu voor den tijd van ruim vier jaren weer geregeld een keer, soms tweemaal Zondags Hollandsch gepredikt.*

Indien gij dit artikel plaatsen wilt, verzoek ik u vriendelijk de fouten te verbeteren, en indien noodig ook de schaar te gebruiken om wat af te knippen. †)

*) De naam J. Schoemaker van Muscatine is onder de Hollandsche Baptisten niet vreemd meer. Wie onzer las niet zijn belangrijke geschriften over den doop, in Amerika in de Holl taal uitgegeven

Maar dat er behalve deze nog een C. Schoemaker was, zijn broeder, mede een stamgenoot van ons en ook in het Evangelie werkzaam, dat wisten zeker maar weinigen.

Nu, genoemde broeder, reeds 72 jaar oud, een met ons in den Heer, voelt ook het Hollandsche bloed nog werken; en waar hij door „de Christen" kennis met ons kreeg, gevoelde hij op zijn beurt behoefte eens tot ons te spreken.

Zulks was ons zoo tot blijdschap, dat wij niet alleen zijne interessante mededeelingen hier eene plaats geven, maar ook het begeleidend schrijven van den ouden, zonder gevraagd verlof, hier afdrukken.

†) Om aan het eigenaardige geen afbreuk te doen, heb ik de schaar laten rusten. HORN.

Indien u dergelijke toezendingen welkom mochten zijn, laat mij dit weten, dan wil ik u ook een en ander over Muscatine zenden, alsook andere mededeelingen, die het werk Gods aangaan. Ik hoop, dat gij mijn geschrijf zult kunnen lezen. Het schrijven valt mij zeer moeielijk, dewijl mijne handen beven.

Ik was den laatsten December 72 jaar oud, heb evenwel nog goede gezondheid, en kan iederen Zondag nog tweemaal het Woord Gods verkondigen en 's namiddags eene Duitsche Zondagschool als super-intendent voorstaan.

Ik had den laatsten Zondag het groote genoegen mijn jongsten zoon (in het 13e jaar) op de belijdenis zijns geloofs te doopen. De Heere heeft ons acht zonen en eene dochter geschonken; 7 van die zonen en onze dochter zijn tot God bekeerd en gedoopt; moge God ook den laatsten, een jonge man van 27 jaar, binnen brengen.

Wij hebben hier eenen aangenamen winter, slechts twee- à driemaal was de thermometer onder nul. — Weinig of geen sneeuw; ook weinig regen.

U nu hartelijk groetend in het werk Gods, Gods zegen toewenschend, verblijf ik als altoos

Uw broeder in den Heere

C. SCHOEMAKER.

Adres: 894 *Newell Road, Muscatine, Iowa.*

P.S. Groete van br. J. Schoemaker.

Hoe God de Hollandsche en Duitsche Baptisten-Gemeente in St. Louis Mo in 't leven riep.

Het was in het jaar 1848, dat de ondergeteekende met eenige andere personen op eenen Zondagmiddag uit onze godsdienstige bijeenkomst huiswaarts keerde en voorbij een water kwam, waar wij eenige honderden menschen aan den oever zagen staan. Nieuwsgierig wat daar gebeurde, wendden wij ons om te zien. Toen wij nu nabij kwamen, zagen wij twee Negerpredikanten een groot getal Negers doopen, ik denk wel 40. Na eenige oogenblikken in verwondering toegezien te hebben, zeide eene zuster in den Heere tot mij: „broeder Schoemaker, wat die menschen daar doen is meer in overeenstemming met Gods woord, dan onze wijze van doopen." Ik zeide: „hoe zoo?" ofschoon ik denzelfden indruk bekomen had. Nu zeide zij: „Er staat geschreven: „„en zij daalden beiden af in het water... en hij doopte hem."" Zie, dat doen deze menschen ook, zij dalen af in het water." „Ja," zeide ik, haar beproevende, „dat zijn ook Negers." „Negers of blanken," zeide ze, „zij doen overeenkomstig het Woord Gods." Deze gebeurtenis oefende een sterken indruk op mij uit. Toen ik te huis kwam en mijne gade vertelde, wat ik gezien had en welken indruk dit op mij gemaakt had, zeide zij: „Ik heb al reeds in Holland van wege den doop bezwaren gehad. Lidmaat zijnde van de afgescheidene kerk, hoorde ik dat onze leeraar de Hervormde kerk van Nederland wel eens met den naam van Babel omschreef, en dit leidde er mij toe, om tot hem te zeggen: „„als die kerk een Babel is, dan is mijn doop uit Babel, en ik wensch dan, dat gij mij doopt met dien doop, die God aan zijne kerk gaf."" De Ds. overreedde mij, om daarover stil te zijn, wat ik dan ook deed."

Op dienzelfden namiddag uit onze bijeenkomst komende, vertelde ik aan een broeder der Gemeente, wat ik dien middag gezien en welken indruk dit op mij gemaakt had. Deze vroeg: „hebt gij dan in Holland nog nooit wat gehoord of gelezen over de Doopvraag?" Ik zeide: „neen." Hij zeide: „ik heb twee boekjes, een van ds. H. Scholte, den kinderdoop verdedigende, en een van ds. J. de Liefde, den kinderdoop als ook de besprenging met water als onbijbelsch verwerpende, die kunt gij wel eens lezen, als gij wilt."

Zoo gezegd, zoo gedaan; ik nam deze boekjes mede en des avonds hadden wij, mijne vrouw en ik en nog twee andere personen, een bepaald onderzoek des Bijbels over de leer des doops, deze boekjes als handleiding gebruikende. Des morgens 4 uur ons onderzoek afbrekende, waren wij zoo ver gekomen, dat ik zeide: „nu laat ik nooit weer een kind besprengen." „Amen," zeide mijne gade.

Na verloop van eenige maanden, gedurende welken tijd wel eens hier en daar over den doop gesproken werd, zeide onze voorganger of leider onzer bijeenkomsten: „wij moeten dezen Zondagnamiddag gemeente-vergadering hebben." Toen de vergadering saamgekomen was, zeide hij: „Ik heb vernomen, dat er onder ons zijn, die aan de schriftmatigheid des kinderdoops twijfelen, ja, hem verwerpen, en wij wenschen, dat die openlijk daarvoor uitkomen." Ik stond op en zeide: „ik ben een van die, ik verwerp de kinderbesprenging als onbijbelsch, — edoch kunt gij mij met het woord overtuigen, dat ik hierin dwaal, ik ben voor onderwijs vatbaar." Toen stonden nog drie à vier anderen op, die ongeveer hetzelfde betuigden. Een broeder zeide tot den voorganger: „bewijs toch br. Schoemaker en die anderen, dat zij dwalen." „Ja," zeide hij, „dat gaat niet zoo licht, als wij een bijbelplaats voor ons gevoelen aanhalen, dan hebben zij er wel drie, die direct hun gevoelen verdedigen, daar begin ik niet aan." Toen volgde eene samenspraak, waarvan mij veel vergeten is, — edoch dit herinner ik mij nog wel, dat eenigen niet meer met ons wilden vergaderen. Ja, sommigen eischten, dat wij afgesneden zouden worden, maar onze voorganger wilde zulks niet.

Ik verkondigde te dier tijd om de beurt met onzen voorganger het woord, en nu zeide iemand: „Ja, als Schoemaker nu voorgaat, dan zal hij wel over den doop spreken en dat wil ik niet hooren." Ik antwoordde: „ik heb geen voornemen, om dit punt op den voorgrond te plaatsen." Eindelijk kwamen wij overeen, om zoo voort te gaan met elkander als naar gewoonte. Nu geschiedde het na eenige weken, dat ik over Filip. 3: 3—6 sprak, en toen ik het betrouwen in het vleesch van vele hedendaagsche menschen zocht te beschrijven, vielen de woorden uit mijn mond: „Ja, eenigen stellen hun betrouwen op den zoogenaamden kinderdoop, die hun waarlijk geen paspoort voor den hemel is." Pas had ik deze woorden gesproken, of ik zag eene beweging, die mij duidelijk zeide: gij hebt de lont in 't kruit geworpen. Toen de bijeenkomst gesloten was, verklaarden eenigen: „wij, die het met den kinderdoop houden, willen nu voortaan onze bijeenkomsten voor ons zelven houden." Wij bleven nu met het kleinste getal terug, maar besloten dadelijk onze bijeenkomsten voort te zetten, wat wij dan ook deden, en ik werd als derzelver leider verkozen,

Ofschoon nu de meesten onder ons de kinderbesprenging als onbijbelsch verwierpen, zoo was er nog wel bij niemand de gedachte opgekomen, dat wij ongedoopt waren, en behoorden gedoopt te worden naar 's Heeren bevel en woord.

Tot op dien tijd hadden wij nog met geen Baptist gesproken. God leidde het nu zoo, dat een man, van geboorte uit Bieleveld, Westphalen, Europa, die Roomsch-Katholiek geweest, maar bekeerd en gedoopt was geworden, tot ons kwam, en dewijl hij plat Duitsch sprak, zich met ons onderhouden kon. Deze vertelde ons nu, dat er eene groote Gemeente Engelsch sprekende Baptisten in St. Louis was, die den Bijbelschen doop uitoefenden. Hij vroeg toen: „moet ook gij niet gedoopt worden?" Ik antwoordde: „ik weet niet." „Gelooft gij," zeide hij, „dat de kinderbesprenging een gebod van menschen is?" Ik zeide: „ja, daarom verwerp ik ook denzelven." „Nu," zeide hij, „is de kinderbesprenging geen doop, dan zijt gij, die als kinderen besprengd zijt, niet gedoopt en behoort gedoopt te worden." Ik zag dadelijk de kracht van zijn argument en zeide: „ja, ik ben gewillig en bereid des Heeren woord te gehoorzamen." En zoo geschiedde het, dat wij, 17 personen, 16 Hollanders en 1 Duitscher, op den 11 Maart 1849 in St. Louis op die zelfde plaats gedoopt werden, waar wij wel een jaar te voren die negers hadden zien doopen.

Deze genoemde broeder diende als tolk bij het afleggen onzer belijdenis in de Engelsche Gemeente. Onze Eng. broeders meenden, dat wij onze godsdienstige bijeenkomsten voor ons zelf zouden houden, dewijl wij de Engelsche taal nog niet machtig waren.

Nu waren intusschen eenige Baptisten uit Lippe en Piermont (Duitschland) in St. Louis aangekomen, en die vereenigden zich met ons. In September 1849 werden wij als Gemeente georganiseerd, en dewijl de gemeente uit Hollanders en Duitschers bestond, werden ik en nog een Duitsche br. aangewezen om het woord in de Hollandsche en Duitsche taal te verkondigen.

In de maand Januari 1850 werd de gemeente erkend, en ik geordend als leeraar der Hollandsche en Duitsche Baptistengemeente in St. Louis, en die andere Duitsche broeder alzoo, om als medearbeider, zoolang ik nog geen Duitsch spreken kon, behulpzaam te zijn. De meerderheid der leden waren toen Hollanders. In het volgende jaar werden wel 30 personen, meest Duitsche (Lipper) van geboorte, gedoopt en de gemeente toegedaan. De nog levende prof. A. Rauschenbusch was met deze menschen bekend, en daar hij zelf van den bijbelschen doop overtuigd was, wees hij hun daarop, en kwam zelf naar St. Louis en werd met hen gedoopt.

Er is tegenwoordig maar één Hollandsch lid meer aan de gemeente te St. Louis. De Hollandsche Baptisten die er waren, zijn gedeeltelijk overleden, en de anderen behooren aan de Engelsche Baptistengemeenten aldaar.

In het jaar 1852 verliet ik St. Louis, een beroep naar Buffalo n. y. volgend.

De gemeente in St. Louis had gedurende den tijd van haar bestaan met vele moeielijkheden te strijden, die haren wasdom beletteden; deze moeielijkheden werden haar voor een groot gedeelte aangedaan door personen, die zoekers van ijdele eer waren, doch in den loop der laatste jaren geniet zij eenen gezegenden bloei en voortgang. Er is nu eene tweede Duitsche Baptistengemeente in St. Louis, en verscheidene Engelsche en ook Afrikaansche of neger-Baptistengemeenten.

Februari 1891.

C. SCHOEMAKER,
Muscatine, Iowa.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De vorige week werd in onze 2e kamer met 68 van de 75 stemmen de overeenkomst met Duitschland aangenomen om den zoogenaamden handel in meisjes tegen te gaan. Overbekend is het, dat dikwijls op zeer listige wijze meisjes uit andere landen onder de leuze van een mooie en voordeelige betrekking door zekere Agenten de grenzen worden overgelokt, die dan in de bordeelhuizen (hoerekasten) hun bestemming vinden. Daartegen was vroeger niets te doen. De wet nam de gepatenteerde hoerebaas in bescherming en zijn slachtoffers werden niet geloofd. Nu is dit anders geworden. Deze meisjes moeten nauwkeurig naam en afkomst opgeven. Zeggen waarom en waartoe zij zijn gekomen en kunnen, wanneer ze het zondige leven willen verlaten, direct vrij worden en naar de hunnen terugkeeren.

Ook wanneer ouders, familie of voogden hunne verdoolde dochters terug verlangen, wordt daaraan voldaan. Dit is een eerste schrede in de goede richting.

De „suikerwet" is thans aan de orde en daarover wordt scherp geredeneerd (op peper en zout gelijkend) want de fabrikanten, die jaarlijks door de wet millioenen guldens werden bevoordeeld, willen dat resementje niet gaarne missen. Toch zal de meerderheid der kamer wel zoo verstandig zijn om het voordeel van het algemeen te zoeken.

Chili. De toestand blijft bedroefend. Te Valparaiso (de hoofdstad) wordt reeds groot gebrek geleden. Verleden week kostte daar reeds een aardappel $2\frac{1}{2}$ cts., terwijl de oogst door gebrek aan handen verloren gaat. Droevig, waar de vuisten, die anders aan spa en sikkel zijn geslagen, nu met geweer en degen zijn gevuld, zoodat burgers van hetzelfde land, familie en naastbestaanden elkander neerschieten.

Duitschland. Naar aanleiding der gebeurtenissen, welke dezer dagen in het buitenland zijn voorgevallen, en die geleid hebben tot eene verscherping der bepalingen omtrent het grensverkeer, geeft de Vertegenwoordiging van Elzas-Lotharingen aan den Keizer de verzekering, dat

zij elke inmenging van vreemde elementen met de meeste beslistheid afwijst. Geenerlei vreemde agitatie zal er ooit in slagen onze gezindheid aan het wankelen te brengen.

Op de welwillendheid des Keizers vertrouwend, vragen wij thans opheffing of alhans verzachting der bedoelde maatregelen.

— Men lette vooral op de woorden: „buitenland" en „vreemd", ten opzichte van Frankrijk gebezigd. — Dit opent voor Keizer Wilhelm eene schoone gelegenheid om het in drift begane onrecht weder goed te maken. En in Frankrijk zal ze zeker werken als de bekende koudwaterstraal, waarover Von Bismarck 't zoo gaarne placht te hebben.

Argentinië. Buenos Ayres blijft in groote spanning. Het beleg duurt nog voort.

Bucharest. Daar trad de vorige week een nieuw gevormd ministerie op, die bij de eerste intrede in de kamers zijn program ontwikkelde; daarover scheen het meerendeel der afgevaardigden zoo weinig gesticht, dat een motie van wantrouwen in stemming kwam en werd aangenomen, zoodat de excellenties direct hun functies konden neerleggen.

Engeland. In Glasgow duurde de werkstaking van de arbeiders in „de Hooghovens" 21 weken. Het volk moest weer het onderspit delven en voor nog minder geld dan vroeger gaan werken.

Italië. Jerome Napoleon betert. Hij heeft beslist geweigerd, toen zijn priester hem wilde „bedienen"; of dat geloof of ongeloof was, wordt er niet bij gemeld.

Gemengde berichten.

Op de onlangs gehouden jaarvergadering der gemeente van C. H. Spurgeon in Londen, werd o. m. medegedeeld, dat de lijst van geregelde avondmaalgangers thans 5328 namen bevat. Voorts dat van de gemeente 27 Zondagscholen uitgaan met 500 onderwijzers en 4000 leerlingen.

Rev. W. Stott werd benoemd om Spurgeon als tweede predikant terzijde te staan.

Sadler, de stoker, beschuldigd van de vrouwenmoord te Whitechapel te Londen, werd op vrije voeten gesteld. De oploop van volk dat hem wilde verwelkomen, was zoo groot, dat hij gedwongen was nog een tijdje onder het dak der gevangenis te toeven, en daarna naar huis rijden onder het gejubel der nog wachtende menigte.

In heel Engeland en engelsch sprekende landen werd met opgewektheid het Wesley-feest gevierd. Alle bladen wijden artikelen van waardeering aan de nagedachtenis van dezen geloofsheld. Hij spreekt ook nadat hij gestorven is.

Een kleine reiziger van drie jaar oud kwam te Brussel aan en had de reis uit Schotland gemaakt. Het adres was hem op den kiel genaaid.

Uit de Gemeenten.

FOXHOL. Onze God geeft zijne kinderen voortdurend verkwikkingen te ondervinden. Dit mochten ook wij vooral in den laatsten tijd ervaren.

Een broeder, die zich ongeveer een jaar lang aan de gemeenschap der broederen onttrokken had, werd door den Heer terug gebracht. Met ootmoedig berouw vroeg genoemde broeder vergeving. Hij verzekerde reeds vergeving te hebben gevonden, bij den Heer. Met blijdschap kon men bedoelde broeder aannemen.

Eveneens kwam een zuster berouwvol terug en beleed, hoe zij elders meende vrede te zullen vinden maar niet vond. Hoe dat zij geen rust had gevonden voor zij met ootmoedig berouw tot den Heere vluchtte en rust en vrede vond bij Jezus haren Heiland.

Ik behoef niet te zeggen, dat er blijdschap was onder de br. en zr. over dit tweetal, die terug keerden, evenals bij Gods Engelen over een zondaar die zich bekeert.

Samen mochten we onzen Heer danken voor Zijn liefde en zorg, in ons midden betoond.

De vermaning des Heeren „waakt en bidt," zij ons wachtwoord in dit moeitevol leven, dan zullen we voortdurend meer de heerlijke bewaring van onzen trouwen Heiland ondervinden tot eer van Zijnen Naam.

VARIA.

KETTERIJ.

„De naam komt van de Secte der *Kartharen* uit de middeneeuwen. De Apostel Paulus vermaant zijnen geestelijken zoon Titus: verwerp een ketterschen mensch, wanneer hij een en andermaal vermaand is." (Tit. 3 : 10.)

Het woord *hairetikos*, dat in het N. T. slechts eenmaal voorkomt, beteekent een scheurmaker, een mensch, die dwaalleering omhelst, deze hardnekkig verdedigt en verder zoekt uit te breiden en zich hiermede een aanhang zoekt te verwerven. De H. S. en de belijdenis der kerk zijn tot maatstaf bij het beoordeelen hiervan. (Hier vergeet de schrijver dat in de belijdenisschriften der kerken, zelfs ketterij kan aanwezig zijn. D. H.) „Overigens is niet eene afwijking als ketterij te beschouwen, maar alleen die dwaalleeringen, die op de *grondslagen* des Christelijken geloofs betrekking hebben, b.v. op de Godheid van Christus, de verzoening door zijn dood en in zijn bloed, de rechtvaardiging door het geloof, de wedergeboorte" enz. (Wij moeten. zie 116 over: De tucht in de Gemeente, dit standpunt innemen. D. H.)

„Hoe moet men met diegenen doen, die in zulke hoofddwalingen vervallen? De Schrift zegt niet: haat, vervolg, dood hen, zooals de R. C. kerk tallooze Christenen vermoord heeft, die zij voor ketters verklaarde. De Apostel vermaant echter, dat men eerst alles aan zal wenden om de zoodanigen tot eene andere overtuiging te brengen en eerst daarna, wanneer iedere poging daartoe blijkt ijdel te zijn, hen te vermijden, terug te wijzen, geen omgang met hen te hebben, en hen aan de barmhartigheid Gods aan te bevelen. Aan de kerk komt echter het recht en de roeping toe om hardnekkige dwaalleeraren, die de lieden verleiden, uit de gemeenschap der kerk uit te sluiten, en leeraren die in de hoofdpunten der belijdenis afwijken, van hun ambt te ontzetten. De meeste andere Ev. kerkverordeningen straffen op grond van Gods Woord, ketterij met den *ban*. (Vgl. 1 Kor. 5 : 3—5, 12, 13. Deut. 13 : 5. II Thess. 3 : 6, 7, 14, 15. II Tim. 3: 5. II Joh. 10 : 11. Matth. 18 : 15—17.) Gebrek aan zoodanige tucht is een beklagenswaardig teeken van verval en van afwijking van den zin van Christus en de Apostelen."

B. W. H. ZELLER.

Een nieuw SILO te Zutphen.

De eerste **vijftig cts.** kwam daarvoor in, van een, naar de wereld arme vrouw. Wij zijn daarvoor zeer dankbaar (Mark. 14 : 8*a*) want wij gelooven:

„IN DE WOLK VAN EEN MANS HAND."

Het plotseling overlijden van onzen br. Pratt is ook in dezen — naar den mensch gesproken — voor ons een groot verlies. Hij was expres overgekomen om het perceel te bezien en was er zeer mede ingenomen en had zijne hulp toegezegd. Doch God nam hem in zijne rust, die wij hem niet misgunnen, daar de Heer machtig is, ons ook door anderen en op andere wijze te helpen. Op Hem is ons oog.

Deventer, 11 Maart '91.

B. ROELES.

CORRESPONDENTIE.

Den broederen, die ons hunne op- of aanmerkingen of ook bestraffingen zonden, betreffende de opname in ons blad van het gemeentebericht uit Haarlem in No. 201, zij met bescheidenheid het volgende onder de aandacht gebracht:

1. dat wij nooit geweigerd hebben berichten, die zuiver geschiedenis bevatten, van eenige gemeente, in- of buiten de Unie, in „de Christen" op te nemen; ofschoon toch niet geacht mag worden, dat de redactie instemt met- of satisfactie geeft aan alles, wat door deze of gene gemeente, in bizondere gevallen, gedaan of besloten wordt;

2. dat wij ons niet geroepen achten op zaken, die in de gemeenten geschieden openlijk door ons blad in te gaan;

3. dat eene zaak (casu quo de geheelonthouding) toch niet direct geschaad wordt door het vóór en tegen van te bespreken; althans dat moet zij kunnen verdragen;

4. dat wij door opname van bedoeld gemeentebericht geenszins instemming met het besluit der Haarlemsche gemeente betuigd hebben.

DE REDACTIE.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van B. R. K., Utrecht, *f* 1.30; van G. W. P. te Zutphen *f* 11.48; van J. de V., Leeuwarden, *f* 6.01; door br. K, Foxhol van R. G., Amerika *f* 1,60; van 2 abonn. te F. *f* 1,30.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Opleiding:

Van R. M. te G. *f* 1.—. N. v. BEEK.

Voor de Zending:

Door br. J. v. B. van de Zondagschool te Hengeloo *f* 2,50 (reeds 28 Jan. j.l. ontvangen en geboekt, doch door vergissing niet in 't blad verantwoord.) Door br. K. te Foxhol van de Chr. Jongel.-Ver. *f* 5, (voor br. Mensink); van de Chr. Jongel.-Ver. *f* 5, (voor zr. G. v. d. Molen.

Onder de liefdegaven van Hengeloo in ons vorig No. moet staan: „van de Vrouwen- en Meisjes-Ver. N. v. BEEK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 204. DONDERDAG 19 Maart 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Petrus in de zaal des Hoogepriesters.

Als al de andren van Hem vloden,
In dien schrikkelijken nacht,
Toen de Heiland door de snooden
Werd voor Salems raad gebracht,
Heeft zich Petrus willen dragen
Als veel moediger en trouw,
Tot hij door een slechte vrouw
Droevig is uit 't veld geslagen.

„Eer ik me aan u ergren zoude,
„Meester, wat u ooit geschied,
„Eer mij ooit uw vriendschap rouwde,
„Eer ik uwe zij' verliet,
„Eerder zou 'k mijn vrijheid derven;
„Eerder dan ik van u scheid!
„Heer! zie hier! ik ben bereid
Ook den dood met u te sterven."

Maar op 's Heilands heilig wezen
Zich een droevig lachje groeft;
„Eer de morgen is verrezen,
„Petrus, wordt uw trouw beproefd.
„Eer de haan zich tweemaal hooren
„Doet, als hij voor 't licht ontwaakt,
„Hebt gij driemaal mij verzaakt!"
Dat klonk hard in Petrus ooren

Schoon hij uitviel met den zwaarde,
In uw hof, Gethsémané!
Toen de schrik ook hem vervaarde,
Vlood hij met de broedren mee.
Maar weer schaamt hij zich dat vlieden,
En hij dringt zich in den stoet,
Die aan Jezus koelt zijn moed,
Als de Priestren zich berieden.

Dies hij 't schouwspel overblikte,
Waar geen mensch aan keeren mag;
Tot een dienstmaagd hem verschrikte,
Die hem diep in de oogen zag;
„Hier is," klonk het door de zale,
„Een van die met Jezus gaan."
„Neen!" sprak Petrus; maar de haan
Kraaide luid voor de eerste male.

Als hij nu, met bleeke wangen,
Sidderend deinsde van de plek,
Heeft hem nieuwe schrik bevangen
In de poort van 't voorvertrek,
Waar de dienaars op hem wezen
Als een volger van den Heer;
Maar zijn mond ontkende 't weer
„Hem was niets gemeens met dezen."

Telkens banger en bedeesder,
Staat hem 't zweet op 't bleek gelaat,
Ieder blik maakt hem bevreesder,
Ieder woord hem nederslaat.
Toch wil hij zijn angst ontveinzen
Toch, opdat zijn bloôheid niet
Al te duidlijk zich verried,
Als men straks hem af zag deinzen.

Maar de woorden, die des Heeren
Naam verloochenden dus luid,
Om verdenking af te keeren,
Brachten door hun klank hem uit.

Toen, ten uiterste gedreven,
Zwoer hij met een dieren eed....
Als de haan zijn morgenkreet
Andermaal heeft aangeheven.

Petrus! hoe heeft dat geklonken
In uw ooren, in uw ziel?
Hoe de blik u toegeblonken,
Die van Jezus op u viel?
Ach daar vliedt gij siddrend henen,
Tot in 't innigst hart verplet,
Om uw trotsche zwakheid met
Bittre tranen te beweenen.

NIC. BEETS.

Verlost van den vloek der wet.

Slot.

Maar al hebben wij zoo gezien wat het in het algemeen naar heilig spraakgebruik zegt een vloek te zijn, hiermede is niet alles verklaard. Wij zijn zoodoende slechts op den weg gebracht om te kunnen verstaan, wat het naar de Schrift beteekent, om een vloek voor anderen te worden. Twee geschiedkundige voorbeelden zijn er, welke deze uitdrukking in verband tot het reeds gezegde aanschouwelijk ophelderen, en zoo ons de macht geven tot een recht inzien in de verborgenheid der beteekenis en kracht van JEZUS' sterven voor ons. Die voorbeelden zijn de ban aan Jericho, de eerst verwonnen stad van Kanaän, en dien aan ACHAN, welke zich met Jericho's buit verrijkt had, voltrokken. Naar onze rechtsbegrippen kan de vernietiging van Jericho met al hare inwoners, vee en have niet anders beschouwd worden, dan als eene daad van nutteloze wreedheid en doelloos geweld. Ook hebben wij naar deze geen ander oordeel over de uitroeiïng van ACHANS geheel gezin met den schuldige. Hier laten ons al onze voorstellingen van billijkheid en al onze meeningen over straf en haar bedoelen verlegen. Er is op dezen grond voor ons geen houdbaar punt, om Gods gedachten te verstaan of zijnen weg te rechtvaardigen. Maar een heerlijk en helder licht gaat op voor onzen geest, als wij onzen eigen, wereldschen gedachtenkring verlaten en door de Schrift ons laten leiden tot eene voorstelling van de reinheid, welke Gods heiligheid eischt, en van den weg der reiniging, waardoor zijne gerechtigheid behoudt, ook waar zij als overstreng schijnt te vernietigen. Als wij door het hooger licht van Gods Woord onzen geest in zijn oordeelen laten besturen, dan erkennen wij eene daad van sparende en verlossende genade in de handeling, die eerst ons enkel buitenmatige gestrengheid toescheen. Geheel Palestina was onrein land, een land zoo verontreinigd door lang verdragene zonden, dat de Heilige Israëls geen plek daarvan voor zijn volk bewoonbaar of voor zijne verbondsarke en tabernakel geschikt kon verklaren. Hoe zou zich Gods heiligheid hier handhaven, zonder dat het land met al zijne steden en bewoonbare plaatsen der verwoesting werd prijsgegeven, zonder dat de grond als tot een nieuwen en maagdelijken grond werd blootgelegd? Tot behoud en tevens tot reinverklaring van allen werd ééne stad, werd Jericho ten vloekoffer tot verzoening van aller zonden gewijd. Op haar schuldig hoofd, — en gewis was zij onder Kanaäns steden, even als ACHAN onder Israëls zonen, de onreine bij uitnemendheid, — werden al de onreinheden des lands als opgetast, en in de geheele opoffering van het ééne offer werd evenzeer Gods heiligheid als genade gestaafd. Jericho werd een vloek voor Kanaäns steden, werd zoo voor deze prijs gegeven aan het verderf, dat JEHOVA's eer ongekrenkt bleef, ook al gaf hij die steden aan ABRAHAMS nakroost ter woon en al koos hij eene daarvan voor zijne ark en heiligdom. Zoo ook werd ACHAN een vloek voor zijne stam- en volksgenooten, werd hij zoo uit Israël afgesneden, dat op nieuw de Heer der Heerscharen Israël als zijn volk tot de zegepraal kon leiden.

Evenzoo nu ook is CHRISTUS een vloek geworden voor ons, toen aan hem de Schrift vervuld werd, die zegt: vervloekt is e e n i e g e l i j k, die aan het hout hangt. Eene zoodanige is de kracht van het verbond der letter, dat het in de onverbiddelijke gestrengheid harer toepassing zelfs den reine en heilige niet vrijwaarde van den vloek der wet, maar zoo ook het den reine en heilige mogelijk maakte om, vrijwillig en uit liefde, een vloekoffer te worden voor ons. Aan het hout des vloeks is de Heer en Koning, de Heilige Israëls, die geene onreinheid heeft gekend, naar en door de letter der wet de hoogste onreinheid, — zonde en vloek; maar hij is het naar het recht Gods niet voor zich zelf, neen, alleen voor zijn volk, dat hij op hetzelfde oogenblik, dat de wet HEM afsnijdt en uit het verbond der letter uitwerpt, verlost van de wet en haren vloek en overbrengt onder de genade, opdat het zijnen God diene in de vrijheid des Geestes. Als vloek aan het hout des vloeks stervende heeft de Hoogepriester des Nieuwen Verbonds al de onreinheden, al de zonden zijns volks zoo in zijn eigen lichaam gedragen, dat die zonden met hem zijn begraven, en de zijnen door zijne opstanding wedergeborenen zijn tot eene levende hoop. Tusschen die oude voorbeelden en JEZUS' zoendood bestaat alleen dit onderscheid, dat, waar eens Gods genade naar de vrijmacht zijner majesteit het onreinste onder de onreinen als reddingsoffer aanwees, in CHRISTUS de heilige vrijwillig zichzelven voor de zijnen ten vloekoffer wijdde. Behoudens dit onderscheid zijn de vruchten en uitkomsten dezelfde. Gelijk Kanaän als wedergeboren was door Jericho's val en Israël door ACHANS dood, zoo zijn allen, die in JEZUS gelooven, met hem medegekruisigden, met hem medebegravenen in zijnen dood, maar nu ook in zijne opstanding met hem medeverrezenen, wedergeboren tot een nieuw, eeuwig leven, en als zoodanig, gerechtvaardigd voor God, ook gerechtigd tot den vrijen, ver-

trouwelijken omgang van kinderen Gods met hunnen hemelschen Vader.

Wel mocht de Apostel van deze verborgenheid van Gods liefderaad zeggen: „hetgeen het oog niet heeft gezien en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des menschen niet is opgeklommen, hetgeen God bereid heeft dien, die hem liefhebben, heeft God ons geopenbaard door zijnen Geest." Ja, dat de dood van den Heer der gemeente voor haar die verlossende en reinigende kracht heeft, wordt ons verklaarbaar uit het indenken eener liefde, als vereischt is geworden voor DAVIDS zoon, om boven den troon der Vaderen en zijne heerlijkheid voor ons het vloekhout met zijn schande en smaadheid te kiezen. Naarmate wij in die liefde met onze gedachten dieper doordringen, en den rijkdom der verlossing, daardoor gewrocht, klaarder inzien, zullen wij ook beter bevatten, waarom PAULUS onder de Heidenen niets wilde weten dan JEZUS CHRISTUS en dien gekruisigd; waarom het verre van hem was in iets anders te roemen dan in het kruis van JEZUS CHRISTUS, zijnen Heer. Opdat wij ABRAHAMS zegeningen zouden deelachtig worden, door geloof als vrienden en kinderen met God zouden kunnen omgaan, daarin niet door eenig gevoel van onreinheid belet of belemmerd, daartoe is Gods eigen en eeniggeboren Zoon een vloekoffer geworden voor ons. Neen, niet maar van eene uitwendige eeuwige hellestraf heeft zijn dood ons bevrijd; in CHRISTUS tot een eeuwig hemmelleven wedergeboren en inwendig tot tempelen des Heiligen Geestus gereinigd, zijn wij in den Vader en is de Vader in ons. Het kruis van CHRISTUS is het keerpunt der wereldgeschiedenis, omdat het is de boom des levens, die de wedergeboorte des zondaars als zijne eigene vrucht voortbrengt; en weder is het kruis van CHRISTUS de macht tot wedergeboorte van den zondaar, omdat zelfs de glans der teederste moederliefde verbleekt bij den luister der liefde, die JEZUS vrijwillig een vloekoffer deed worden voor goddeloozen. Zulk eene liefde alleen kan een steenen hart doen week worden als was, en het veranderen tot eene tafel, waarin de Geest van een heilig God onuitwischbaar de geboden der eeuwige gerechtigheid schrijft. Moge nu maar zulk eene erkentenis voor ons niet eene belijdenis des verstands en der lippen maar een getuigen uit zalige ervaring en een roemen des harten zijn. Is misschien nog voor u, die dit leest, de taal der Schrift te hard, kunt gij die niet hooren zonder ergernis, beproef, wij bidden het u nog eenmaal u zelven, of niet uw wrevel tegen het woord van God de vrucht eener oppervlakkige en valsche levensbeschouwing is. Gij maakt er geene aanspraak op een heilige te zijn, gij wilt niet ontkennen dat vlekken en smetten uw openbaar en verborgen leven ontsieren, op grond van deze wilt gij er zelfs toe komen u zondaar te noemen; — maar dat alleen een vloekoffer u kan behouden, dat gij eerst met een gekruisten moet sterven om waarlijk Gode te kunnen leven, neen, zoo kunt gij nog over uw hart en zijne innerlijke drijfveeren niet oordeelen. Geen wonder als gij zoo oordeelt, want gij zijt gewoon geworden uzelven te vergelijken met onheiligen en uwen wandel te oordeelen naar den maatstaf dezer wereld. Maar stel u eens in waarheid voor den heiligen God, toets eens uwe gerechtigheid aan die van het kruis van CHRISTUS JEZUS onzen Heer. O, als gij ook maar eenigszins u verheffen wilt boven den lagen dampkring van zelfzucht en zonde, en eenige teugen inademen in de hoogere levenssfeer der waarheid en gerechtigheid Gods, waar het kruis van CHRISTUS als een eeuwig teeken des behouds is geplant, dan zult gij inzien, hoezeer gij u zelven bedrogen, en in geheele verlorenheid nog van eigen deugd en gerechtigheid hebt gedroomd. Zoolang onze oude mensch ook maar eenig recht op leven blijft gevoelen, kunnen wij der zonde niet afsterven, omdat eigendunk het ons onmogelijk maakt alleen in CHRISTUS te willen leven. Alleen hij kan aanvangen te leven in den Heer, die zoo geheel onrein zich gevoelt voor God, dat hij door het geloof welgevallen heeft in een vloekoffer, waarin zijne eigene persoonlijkheid zich geheel verliest en ondergaat, maar om als een nieuw schepsel in CHRISTUS te herrijzen. Brenge ons daartoe de lijdensprediking dezes jaars, zoo wij nog vreemdelingen zijn aan het heil, waarvan de Apostel zegt: gij zijt gestorven en uw leven is met CHRISTUS verborgen in God. En kennen wij bij aanvang dat waar en eeuwig hemelleven, moge het dan alzoo in ons wassen en toenemen, dat ons Paaschfeest ons mede uit volle borst den jubel hoore aanstemmen: ik ben door de wet der wet gestorven, opdat ik Gode leven zou. Ik ben met CHRISTUS gekruist, en ik leve, doch niet meer ik, maar CHRISTUS leeft in mij, en 't geen ik nu in het vleesch leve, dat leve ik door het geloof des Zoons van God, die mij liefgehad heeft en zichzelven voor mij overgegeven heeft.

PALESTINA.

In het Engelsche blad „The Christian" van 9 Januari leest men:

Indien ik goed ben ingelicht, wordt een der merkwaardigste teekenen der tijden, die sedert het Pinksterfeest zich hebben voorgedaan, dezer dagen onder onze oogen vervuld, hoewel slechts door weinigen opgemerkt.

In Deut. 2: 14 waarschuwde God Israël, dat Hij den spaden regen zou onthouden, wanneer het volk Hem zou verlaten.

De „vroege regen" valt in Palestina in December, en bevochtigt de gewassen, die in November, geplant zijn, en veroorzaakt zoodoende den eersten wasdom.

De „spade regen" valt in Maart (de eerste maand, Joodsche Kalender, Joël 2: 23) en doet de korenaar of de druif ten volle rijp worden voor den oogst in April of Mei.

Daarom komen natuurlijk de gewassen niet tot rijpheid, indien er geen „spade regen" is, en verwelken zij. „Het koren is verdord, (Joël 1: 17) en het vruchtbare land wordt eene woestijn.

Vandaar dat het eene onmogelijkheid zou zijn om Palestina, als in de dagen van ouds, te bewonen zonder den spaden regen; vóór alles moet gaan de terugkeer van den spaden regen."

In Jeremia 3: 3 kondigt God het ophouden van den spaden regen aan als eene straf voor Israëls ontrouw. In Jeremia 5: 24 wordt ons bekend gemaakt dat het geven van den „spaden regen" een uitvloeisel is van Gods bijzondere voorzienigheid.

In Joël: 23 komt eene duidelijke belofte voor van de herstelling van den spaden regen, welke herstelling den dag des Heeren zal voorafgaan (Joël 3: 14), wanneer Hij zal zitten om te richten alle heidenen (Joël 3: 12).

En ten laatste kondigt God in Zach. 8: 7 aan, dat Hij Zijn volk Israël zal verlossen, en hen brengen van het Oosten en het Westen en hen terugvoeren naar Palestina; terwijl in Zach. 10: 1. God Zijn volk vermaant als voorbereiding hiertoe, om van Hem te vragen regen op den tijd van den spaden regen, met belofte om dien te zenden.

Hierboven zijn alle plaatsen uit den Bijbel opgenoemd, waarin de spade regen in profetischen zin in verband wordt gebracht met het einde der dagen en met de wederkomst van Israël in Palestina. Maar hoewel weinige in getal zijn zij echter duidelijk, afdoende en opmerkelijk. Tot zoover de profetie.

Beschouwen wij nu de daadzaken, die hierop betrekking hebben.

Gedurende bijna 2000 jaren is Palestina meer of minder geheel verstoken geweest van den spaden regen. Vandaar de jammerlijke toestand van den landbouw in Palestina. Maar God heeft, hoe bevreemdend ook, in de allerlaatste jaren den spaden regen van lieverlede wederom teruggegeven.

In de laatste drie jaren viel deze spade regen regelmatig en zeer overvloedig in Palestina en heeft zoodoende op stoffelijken weg den terugkeer van Israël voorbereid.

Ik zal mij nu bepalen bij de voorbereiding tot Israëls terugkeer langs staatkundigen weg, en herinner alleen dat beide wegen noodzakelijk zijn.

Het is waar, dat zulke teekenen der tijden voor Israël nog slechts de voorloopers zijn. Maar indien Israëls verlossing nadert, hoeveel dichter bij is dan niet de onze!

De handelwijze van Rusland en andere Staten, die de Joden het land uitdrijven, staat in verband met eene soortgelijke Goddelijke bedoeling.

De wortels van den boom moeten noodwendig worden uitgegraven, alvorens hij kan worden overgeplant.

Het uit den grond halen van Israël's wortels ziet op zijn terugkeer eerlang naar zijn eigen land, zooals is voorspeld Ezechiël 34: 12, 13.

De Czaar is slechts een werktuig in Gods hand, om Israël naar zijne woonstede te verzamelen, evenals in vroeger dagen Nebukadnézar werd gebruikt om het te verstrooien.

Bovendien is Israël op weg naar Palestina terug te keeren, thans ten getale van 10,000 's jaars. Zij koloniseeren het land. Binnen een tijdvak van drie jaren is alleen de bevolking van Jeruzalem binnen en buiten zijne muren met twintig duizend vermeerderd, en zij komen met steeds grootere massa's aan.

De Sultan van Turkije vond eene uitspraak in den Koran, daarop doelende, dat wanneer Israël naar Palestina zou terugkeeren, het Turksche Rijk zou ten ondergaan; daarom schreef hij een „firman" uit, dat geen Joden zich in Palestina mochten nederzetten, die geen Turksche onderdanen waren.

Maar door Gods bestel bezigde de Pacha-Gouverneur van Jeruzalem Joden tot het bewaken der havens, en tot het visiteeren der paspoorten van aankomende Joden. Nu, deze ambtenaren waren in het geheel niet streng tegenover hunne broeders, en vergunden zeer velen aan land te komen en zich aldaar metterwoon te vestigen, die geen Turksche onderdanen waren, zoodat in de uitvoering de „firman" eene doode letter werd; en sedert werd hij ook officiëel ingetrokken.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

6.

Na de bruiloft.

Het was op Vrijdagavond, de dag na de sluiting van het huwelijk van Hendrik van Navarre met Margaretha, en dus de dag voor den nooit te vergeten avond, in welken het vreeslijk bloedbad van den Bartholomeüsnacht werd aangericht, toen Teligny, die nu hersteld was van de verwonding, zich weer naar zijn eigen kamer kon begeven. Jan hield steeds bij zijn meester aan om Parijs te ontvluchten, doch te vergeefs. Die trouwe knecht doorzag met smart het bondgenootschap der protestanten in Frankrijk met de katholieken, waardoor de eersten als het ware in slaap gewiegd waren, en hij stond tegenover dien noodlottigen toestand geheel machteloos.

Ja, waarlijk, de protestanten in Frankrijk waren te vertrouwelijk geworden met de katholieken, terwijl degenen van hen, die zich in de koninklijke kringen bewogen, zich lieten blinddoeken of bedwelmen, waarvan zij weldra de bitterste gevolgen zouden ondervinden. O, dat men nu uit hunne geschiedenis wijsheid putte, om niet licht en duisternis, gerechtigheid en ongerechtigheid te vermengen!

De ontzielende tijdsomstandigheden, oorlog en verwoesting, hadden de zeden des volks bedorven en de gemeente was andermaal wereldschgezind geworden, en moest daarom door zwaar lijden gezuiverd worden van ongerechtigheid, die bij haar was ingeslopen. De noodlottige fout, die de protestanten begaan hadden toen zij naar de wapenen grepen om die tegen hunne vijanden te keeren, zou nu weldra gestraft worden. Immers niet door zelfverdediging op het slagveld, maar door martelaarsschap op het schavot, behoorden zij hun geloof verdedigd te hebben. Nu waren zij wellicht tengevolge hunner dwaasheid over geheel Frankrijk verspreid geworden.

Dergelijke denkbeelden vervulden echter de harten der protestanten niet of maakten althans niet het onderwerp der gesprekken uit onder de

kleine vergadering, die in den pelswinkel verzameld was tot gebed, waarbij Teligny de leiding had, en waar hij ook verblijf hield.

Des avonds vóór den aanvang dezer vergadering kon men een man met een vreemdsoortige lantaarn in de hand langs de straten zien loopen, waar de meeste protestanten zich ophielden. Deze eenigszins vreemde wijze van aankondiging der te houden vergadering was men begonnen ten einde aan de waakzaamheid der stadswachten te ontkomen; op een andere maal bezigden zij een bijzonder fluitje, waarmede zij een onder hen bekend geluid lieten hooren.

Toen de vergadering voltallig was, liep al heel spoedig het gesprek over het ernstig nieuws van de verwonding van den admiraal de Coligny en over het gevaar dat den protestanten dreigde. Doch er bleef een geest, die tot zelfvertrouwen voerde onder hen, en die verblindde de arme slachtoffers, zoodat ze hun werkelijk gevaar niet inzagen. Immers zij verlieten zich al te veel op de schoone beloften van Karel IX. En toch was er een somber voorgevoel, dat hunne harten droevig stemde en hun als het ware op geheimzinnige wijze deed vermoeden, dat zij voor de laatste maal op aarde ter aanbidding vergaderd waren.

Renée was mede in deze vergadering aanwezig; want ofschoon haar vader zich een pausgezinde verklaarde, stond hij toch aan zijne dochter toe de protestantsche vergaderingen bij te wonen. Zij was eene oprechte christin, en het was haar steeds tot smart, dat haar vader, mr. Goujon, nog steeds aan de roomsche belijdenis bleef vasthouden. De liefde tot het geld had helaas zijn geheele hart ingenomen, zoodat hij de voor hem strenge eischen des Evangelies niet verdragen kon; en alleen om zijn crediet op te houden, ging hij, de goudsmid, naar de mis en betaalde schatting aan de priesters, die hij echter in zijn hart verachtte.

Na afloop der vergadering volgde Teligny Renée naar huis. Eerst was zij onwillig zijn geleide aan te nemen, maar de edelman liet zich niet afwijzen. Toen zij het huis op de NotreDame bereikt hadden, stond Alida reeds ongeduldig hare vrienden op te wachten. Teligny nam die kleine op zijn knie en speelde met haar tot de gastheer tehuis kwam. Des goudsmids gelaat was betrokken toen hij het vertrek binnentrad en hij was zoodanig verward, dat hij zelfs de kleine Alida's vriendelijke groet niet opmerkte. Het kind wendde zich hierop droevig om en tranen vulden hare oogen. „Vader", zeide Renée, „zie toch eens naar dat lieve kind; zij is droevig omdat gij u geheel niet met haar bemoeit."

„O, dat heb ik zoo niet bedoeld, mijn rozeknop", zeide Goujon. „Kom geef mij een kus en ga dan naar Jaqueline, morgen krijgt gij eene nieuwe uitspanning. Ik ben heden avond zeer moede en ook een weinig geërgerd."

Toen het kind de kamer verlaten had, zeide Goujon: „'t is wel wat gek, maar toch moet ik zeggen, dat ik om zekere reden thans geheel van streek ben, Teligny."

Wat ontstelt u toch zoo, lieve vader? gij zijt in den regel niet zoo gemakkelijk van streek te brengen" — merkte Renée op.

„Heden avond ontmoette ik den ouden kluizenaar, die hier dagelijksch om eene gave komt. Hij bleef plotseling voor mij staan, greep mij bij den arm, en sprak op geheimzinnige wijze aldus: „„Helaas de spin gluurt naar de arme vlieg, die in haar web zit — die arme vlieg!"" — Toen ik hem eenigszins verbaasd aanstaarde, schudde hij bedenkelijk het hoofd en zeide:

„Wanneer de huizen dreigen in te storten, kan men in het bosch vluchten, wanneer schepen lek worden, kan men soms nog naar de kust roeien; maar hoe, als er geen bosch of kust meer is?" „Toen hij dit gezegd had verliet hij mij."

„O, dat is niets meer, vader, dan eene rookwolk, die weer overdrijft", zeide Renée, „kom maar te eten."

„Nog een weinig geduld, tot ik u verteld heb wat er verder is voorgevallen. Gij weet, dat juist onder het wapen „de roode draak" de oude sterrenwichelaar woont, wien wij wel eens onderdak verleend hebben als hij in gevaar was. Deze riep mij in zijn huis en begon aldus te spreken: „„„De hemelen voorspellen een zeer donkere toekomst en manen tot de uiterste voorzichtigheid aan. Ik durf thans niet alles te zeggen wat ik wel weet.'"

„De duivel raadt wel eens voor de waarheid, maar ik ben er zeker van overtuigd, dat hij niets van de toekomst weet, „antwoordde Teligny. „Laat ons moed houden, mijnheer, en op God vertrouwen. Jan zou zeggen, dat het alles zoo over ons besloten is en alles moet uitloopen overeenkomstig den wille Gods. Indien we nog meer moeten strijden, welaan, de Heer zal ons helpen, als wij slechts op Hem vertrouwen stellen."

„Juist zoo, juist zoo" hernam nu de gastheer, in wat opgeruimder stemming, „om u te dienen, waarde heer, laat ons nu gaan dineeren."

In de eetzaal was alles voor dien tijd buitengewoon weelderig aangericht en de tafel op koninklijke wijze gedekt en van alles voorzien, wat het oog kon bekoren en de tong kon streelen. Zelfs een schaal met rozewater, waarmede het gezelschap de vingers bevochtigde, eer men begon te eten, was er niet bij vergeten.

Allerlei gesprekken werden gedurende den maaltijd gevoerd, en vele vreemde zinspelingen gemaakt, bijzonder door den gastheer, die zich op, voor Teligny onverklaarbare wijze, aanstelde, zoodat er onwillekeurig een onaangenaam gevoel bij Teligny binnendrong. Hij kon zich het beuzelachtige van Goujons gedrag niet verklaren.

„Om zich zoo druk te maken over een gerecht" — zoo dacht hij — „en dat op een tijd als deze," en toch was hij blijkbaar angstig. „'t Is vreemd, ik kan mij zulk eene tegenstrijdigheid in het karakter van Goujon niet verklaren."

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Onze Koningin-Regentes heeft reeds al de leden der beide kamers aan haren disch gehad (behalve de enkelen natuurlijk, die waren verhinderd) en zal nu eveneens de hoofden der rechterlijke macht, alsmede de hoofdofficieren van het leger ten hove noodigen. Langs dezen weg komt H. M. met hen allen persoonlijk in kennis, wijl na afloop van den maaltijd de koningin met ieder afzonderlijk zich een wijle onderhoud.

De suikerwet is aangenomen, wat dit jaar zeker niet voordeelig werkt voor de landbouwers, daar de fabrikanten, hoewel de markt der suiker hooger is dan andere jaren, toch minder willen geven voor de bieten.

De Amsterdammers zien met blijdschap uit naar de komst der twee koninginnen. Het paleis op den Dam wordt voor het bezoek dat met Mei zal plaats hebben nu reeds in gereedheid gebracht.

België. Een kolossale uitbreiding van het kiesrecht zal in dit land wel spoedig tot stand komen, daar de partijen met de regeering zich vrijgoed verstaan.

Hoogst belangrijk was naar aanleiding hiervan voor eenige dagen, een hoofdartikel in de *Standaard*, waar een vergelijk werd gemaakt tusschen het Nederlandsche volk en dat van alle andere Europesche staten. De schrijver beweerde, dat Nederland in zijn arbeidende bevolking wat de ontwikkeling aangaat, volkomen de proef kan doorstaan om zegevierend te voorschijn te treden. Op dien grond mocht aan den werkman niet langer het stemrecht worden onthouden.

Frankrijk. In dit rustelooze land wedijveren nu de ministers onder elkander om den voorrang. De minister van binnenl. zaken is in strijd met dien van landbouw, zoodat Constans wel zal aftreden om als Gouverneur-Generaal naar Algirië te gaan.

De *Figaro* zegt nog beslist weg dat de gezant uit Berlijn, Herbette, zal worden teruggeroepen en vervangen worden door Laboulaye, thans te Petersburg. Een en ander staat nog in verband met het bezoek van keizerin Frederik te Parijs.

Duitschland. De afgezanten Elzas-Lotharingen om afschaffing van den onlangs verscherpten pasdwang zijn zeer hartelijk door den keizer ontvangen en zijn de gasten geweest van Z. M. Hun verzoek is niet direct ingewilligd, maar toch is er hoop, dat ze hun begeerte spoedig krijgen.

Wat heel het land op het oogenblik in beweging houdt en ook het Buitenland doet spreken is de dood van den Katholieken centrumleider Windhorst, die op 80jarigen leeftijd is overleden, in een zekeren zin, in de volle kracht zijns levens.

Door alle partijen wordt hij geroemd als: redenaar-staatsman, zelfs als veldheer, die de verschillende fractiën wist bij elkander te houden, en als één, aan elkander gesloten geheel, liet optrekken. Hoewel klein van persoon was hij in den vollen zin des woords een groot man.

Liebknecht heeft een socialistische school te Berlijn, ter opleiding van werklieden opgericht. 8 à 900 personen zullen daarvan gebruik maken, om bij de gewone kundigheden onderwezen te worden als hoofdzaak in de staatshuishoudkunde. Ook hier zal spoedig aan de vrucht de boom gekend worden.

Italië. De ziekte van Prins Jerome Napoleon is zeer afwisselend dan schijnt het alsof de dood met verre is en den anderen dag spreken de berichten van eenige beterschap. Hoe het zij, de Prins is reeds „bediend" geworden, maar toch wil hij zich niet verzoenen met zijn oudste zoon Victor, die door den Koning van Italië in de ziekekamer werd geleid. De prins wees zijn zoon af en wilde hem niet vergeven. Hoe zoo iemand — ook al is hij „bediend" in vrede kan sterven is ons naar het woord des Heeren Jezus: Matth. 11: 14—15, een raadsel.

In de landsraadzaal ging het de vorige week ook heftig toe. Imbrani beschuldigde de Minister-president Rudini als ook de regeering als „dienstknechten van Oostenrijk." Toen stond Crispi op, die partij trok voor zijn opvolger, balde de vuist en riep: „Imbrani en de zijnen zijn hansworsten." Toen spreker tot de orde werd geroepen wilde hij geen schuld erkennen, maar ging voort te zeggen: „als minister moest ik Imbrani ontzien, maar nu als lid der kamer verzeker ik hem, dat ik een revolver in mijn zak draag, waar hij wel rekening mede mag houden."

Amerika. Heel de stad New-Orleans was verleden Zaterdag in rep en roer. De rechters hadden 6 Italianen, beschuldigd van het vorige jaar de chef van politie te hebben vermoord, vrijgesproken. Het volk werd zoo verbitterd daarover, dat ze eenige wapenwinkels plunderden, de gevangenissen openbraken en de daar aanwezige Italianen doodschoten of ze naar de straat sleurden om ze op te hangen. De lijken hingen ze aan lantaarnpalen. De president Harrison te Wassingthon heeft zijn leedwezen daarover te kennen gegeven aan de Italiaansche gezant en bevel gegeven aan den gouverneur om de schuldigen op te sporen en te straffen.

Chili. De troepen van de president Balmaceda hebben weer een geduchte nederlaag geleden, waarbij 700 man sneuvelden. Zuid Chili is hem geheel afgevallen en het congres wint steeds meer veld en ontwikkelt zich in macht.

De regeering gaat daar tegenover barbaarsch te werk, al wat maar verdacht wordt wordt in de gevangenis gezet, zoodat al die huizen vol zijn, anderen worden zonder vorm van proces dood geschoten, zelfs buitenlandsche kooplieden en de gezanten uit Duitschland, Oostenrijk, Engeland enz. uit de hoofdstad Valparaiso verbannen.

De president, die 18 Sept. a.s. moet aftreden en niet weer herkiesbaar is, zoekt zich in alles te wreeken, tot hij zelf zal gewroken worden. (Justalionis.)

Terwijl de stad Conorel werd beschoten, vluchten een aantal burgers naar het spoorwegstation, dat onder het bombardement bezweek en 200 personen den dood vonden.

D. R.

Gemengde berichten.

Zeven van de grootste mogendheden, onder de verchristelijkte volken, gaven in de laatste 6 jaren niet minder dan *f* 11688,000,000 voor de budgetten van oorlog uit. Bedoelde mogendheden zijn: Frankrijk, Duitschland, Groot-Brittannië, Rusland, Oostenrijk-Hongarije, Italië en Spanje. De uitgegeven som is als verzonken te achten. De schuldenlast dier genoemde natiën wordt dan ook steeds grooter en beloopt nu reeds een gezamenlijk bedrag van *f* 34840,000,000. Welk eene schande voor de christelijke natiën! Wanneer zullen de oogen daar eens voor opengaan, en wanneer zal het mogen heeten, „Vrede op aarde?"

De vorige week heeft de natuur in al haar kracht van schrik en geweld zich geopenbaard: orkanen, sneeuwstormen, overstroomingen in vele landen. In Amerika moesten voor het water der Missisippi honderden vluchten; huizen bezweken onder den drang des waters; vele menschen werden gedood.

Evenzoo in Engeland, waar honderden schapen onder de sneeuw werden bedolven, treinen en postkarren ingesneeuwd; schepen vergingen, waarbij meer dan 60 man zijn omgekomen. De mailbooten uit Calais, Frankrijk, kwamen 8 à 10 uren te laat aan, van Ostende (België) in 't geheel niet, doch uit Vlissingen waren de booten van de Maatschappij Zeeland op tijd te Queensboro. Ook in Spanje was het bar weer en viel er veel sneeuw. Noord-Pruisen kreeg eveneens zijn deel; op sommige plaatsen overstrooming en overal wassende rivieren.

Wij kwamen er goed af, en hoewel het water in de rivieren is gestegen, toch kwam het gelukkig nergens tot doorbraak, zelfs de zomerdijken — hoe ook bedreigd op vele plaatsen — konden door versterking staande blijven.

Bij de opgravingen te Thebe, in Egypte, zijn in den laatsten tijd weer 180 lijkkisten gevonden, uit den tijd dat Abraham in dat land verkeerd heeft. Men heeft nu de lang vermoedde sarcophagen van de Ammonspriesters ontdekt en zeer belangrijke feiten voor de geschiedenis verzameld, als ook kostbare voorwerpen verkregen. Dit alles dient, onder Gods bestuur, om in onzen tijd van ongeloof de waarheid en de echtheid van den bijbel te bevestigen.

Op de beurs te Londen werd de vorige week een partijtje thee uit Ceylon verkocht voor *f* 127.50 per half kilo. Dat moet dan ook wel een lekker kopje thee zijn, zeker niet voor een gewoon burger mensch te bemachtigen.

Het bestuur der krankzinnigengestichten te Veldwijk heeft besloten, om daaraan geen verdere uitbreiding te geven op de Veluwe; maar in de provincie Groningen zulke huizen op te richten.

Uit de Gemeenten.

STADSKANAAL. Weder is een onzer oude broeders heengegaan naar de woning van volmaakte rust, na zijne loopbaan door dit aardsche verblijf gedurende ruim 74 jaren, van welke hij 23 jaren den vrede kende, die Christus geeft aan allen, die gelooven, en was sedert dien tijd een trouw lid der Gemeente. Ofschoon met niet vele uitwendige gaven des Geestes bedeeld, beleed hij toch eenvoudig zijn Heer en Heiland, en was in zijne omgeving als een Christen bekend. Moge zijne plaats in de Gemeente hier op aarde weldra waardig worden aangevuld.

Nu de winter tot veler blijdschap ons weer gaat verlaten, wordt het met den Evangelisatie-arbeid weer eenigszins minder. Wanneer hier de arbeid op veld en veen aanvangt, kan men gedurende de week zeer weinig menschen bereiken, althans niet in openbare samenkomsten; er blijft echter nog veel te doen over, voor wie in den dienst des Heeren werken wil. Gedurende dezen winter mochten we op verschillende plaatsen in deze environs aan vele menschen de „blijde boodschap" brengen. Wij hebben gezaaid en we gelooven, de oogst zal volgen.

In den laatsten tijd werd hier eene vereeniging opgericht van Jongelingen en Jongedochters, die zich wenschen te oefenen in den zang. De Ver. telt thans reeds 32 leden. Wij hopen dat ook daardoor het werk des Heeren zal bevorderd worden, dewijl het blijkt dat goede zang steeds een krachtig hulpmiddel is in de verbreiding des Evangelies en tot stichting der Gemeente Col. 3 : 16.

INGEZONDEN.

Aan den heer F. J. Bakker te Katendrecht.

Geachte vriend en broeder!

In „de Christen" van 5 Maart werden mij door u eenige vragen gedaan betreffende het stukje „gemeentenieuws van Haarlem." Zeer gaarne wil ik deze vragen trachten te beantwoorden en zal, D. V., dit zoo spoedig mogelijk per gesloten brief doen. Om verschillende redenen acht ik het verkeerd eenen openbaren strijd in ons blad over deze kwestie te voeren.

Met de meeste achting noem ik mij,

uw br. in Chr.,

E. VAN DER STEUR,

Secretaris der Gemeente alhier.

HAARLEM, 12 Maart 1891.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking*: Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. *Bijbellezing* Hoekstraat, Woens dagavond 8 uur.

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6½ uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking*. Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond*.

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagavond 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 205. DONDERDAG 26 Maart 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

PAASCHLIED.

De Heer is waarlijk opgestaan,
Uit dood en graf verrezen;
Ons naar den hemel voorgegaan,
Om ons ten hoofd te wezen.
Hoog boven alle heerlijkheid
Van aardsche of hemelmajesteit.

Hij, de Eerstgeborene uit de doôn,
Uit 's aardrijks schoot verrezen,
Is thans als Godes eigen Zoon,
Ons krachtiglijk bewezen.
Des menschen Zoon lei 't leven neêr,
De Zone Gods hernam het weêr.

Hij had ons lief tot in den dood;
Hij gaf voor ons zijn leven;
Die liefde was voor 't graf te groot,
Het moest Hem wedergeven.
De dood, dien niemand weerstand biedt,
Behield dien Heil'ge Godes niet.

O liefelijke Bruidegom,
Hoor onze liefdezangen!
Uw Bruid roept: „Kom, o Jezus, kom!"
Met uitgestrekt verlangen.
Zij heeft geen duur, zij heeft geen rust,
Voordat ze u ziet, omarmt en kust.

In 't land van zonde, dood en rouw
Laat Ge ons een wijl nog wonen.
Sta ons ter hulp, dat wij getrouw
Uw heilig beeld vertoonen;
Dat wie op onzen wandel staart,
In ons U zelf aanschouwt op aard!

J. DE LIEFDE.

IN MEMORIAM.

Het is voorzeker niet ieder gegeven om eene voldoende levensbeschrijving te boeken, te minder nog wanneer weinige plaatsruimte tot beknoptheid aanspoort. Ik maak dan ook geenszins aanspraak op die bevoorrechting, nu op mij de droeve eer rust eenige regelen ter gedachtenis te schrijven van mijnen veel geliefden en zeer beminden vriend en broeder. Waar ik echter wel aanspraak op maak — en de geachte Lezers zullen dit naar ik hoop in het oog houden, — dat het geschrevene is gevloeid uit de pen — beter uit het hart — van een boezemvriend, die bovendien met den overledene één Heer, één geloof, één doop deelachtig is en belijdt.

FRANCISCUS MORLEY PRATT,

geboren te Cardiff (Engeland) 15 Augustus 1859, overleden te Geertruidenberg (Holland) 5 Maart 1891, begraven te Raamsdonk (Holland) 9 Maart 1891, was de eerstgeborene uit het huwelijk van Francis en Julia Pratt. Van zijn jeugd zal ik weinig zeggen, wijl daarin voor zoover mij bekend is weinig bizonderheden voorvielen; wat ik echter niet verzwijgen wil is: dat hij door een teedere, liefhebbende, vrome moeder *) is opgevoed, die hij dan ook innig liefhad, daar zij zachtmoedig als zij was, zich biddend aan hare kinderen wijdde, om hen in de vreeze des Heeren op te leiden. Reeds in de jeugd werd Franciscus tot God bekeerd, tot groote blijdschap zijner geloovige ouders.

Nadat Franc (zoo werd hij door de familie genoemd) de noodige kundigheden had opgedaan, bekwaamde hij zich ook in de kantoorwerkzaamheden, en werd op 22jarigen leeftijd door zijn tegenwoordigen patroon aangezocht om zich de Hollandsche taal eigen te maken. Deze studie maakte zulk een aangenamen indruk op hem, dat hij deze in Engeland bijna geheel vreemde taal liefkreeg. Hij beijverde zich om haar goed te leeren spreken, wat hem ook vrij wel gelukte, doch in het schrijven was hij zelf zeer punctueel, zoodat mij onderwijzers hebben verzekerd, dat hij menig goed onderwezen Hollander overtrof in nauwkeurigheid.

Maar niet enkel de taal, doch vooral het volk, dat deze taal als eigendom behoort, werd door hem zeer bemind; zoodat, toen voor ruim drie jaar geleden de exploitatie der papiervezelfabriek, waarvan hij direkteur was, werd opgeheven, hij daarover zeer bedroefd was. Hij moest naar Engeland terugkeeren, en hoopte steeds dat de firma de fabriek nog zoude aankoopen, doch die verwachting is niet vervuld geworden. Maar wie schetste zijne blijdschap toen hij hoorde, dat de heer Reed de fabriek te Raamsdonk had gekocht en hem als direkteur benoemde. Naar Holland terug, dat was steeds zijn leuze, gelijk hij mij mondeling, maar ook in verscheidene brieven, verzekerde. Vol moed trok hij dan ook de Noordzee over, en de laatste keer dat hij bij mij was, zeide hij: „Over veertien dagen of drie weken dan haal ik mijn vrouwtje en dan" . . . .

. . . .

maar dit is niet verwezenlijkt, want eene ernstige ziekte (buikvliesontsteking) maakte in weinige uren een einde aan zijn leven. Zelf scheen hij het niet zoo ernstig te hebben ingezien. Met eigen hand schreef hij nog op den middag de telegrammen, die zijne ziekte meldden, aan zijne vrouw en firma, en des avonds kwart over acht was hij reeds een lijk. Zijn stof rust tot den dag der opstanding in den schoot van dat land, dat hij bij zijn leven zoo zeer beminde.

Hij was Engelschman van geboorte, zei mij iemand, maar Hollander in zijn hart. Dit heeft hij vooral betoond in zijne liefde voor de Gemeenten van gedoopte Christenen in Nederland, en het is niet door gebrek aan ijver zijnerzijds, dat het door hem en ons zoo zeer begeerde doel niet nader is gekomen.

De gemeente Deventer, waarvan hij lid is geweest en waar hij zeer bemind was, als ook Zutphen in hare tegenwoordige positie, verliezen veel in hem, meer dan hier kan en mag worden gezegd. Hij was expres overgekomen om het aangekochte pand der Gem. in oogenschouw te nemen en was er zeer mede ingenomen en zijne hulp toegezegd. Reeds hadden wij samen eenige plannen ontworpen, die nu geheel in duigen liggen. Er was dan ook diepe verslagenheid en oprechte droefheid in aller hart toen de doodstijding werd medegedeeld.

Ook de Unie van Gemeenten van gedoopte Christenen betreurt in hem een ijverig medewerker, daar hij altijd onvermoeid bezig was hare belangen te bepleiten, en menig uur van rust en genoegen heeft hij om harentwil geofferd en zich geldelijke uitgaven getroost.

Hij was een gedoopt Christen (Baptist) en een beslist geheelonthouder, wat hij zich nimmer schaamde. Wel was hij niet de man van het woord, hij was wat men wel eens noemt „een stille in den lande", die meer in daden de uitwerkende kracht van het christelijk leven bewees dan het in woorden uitsprak.

Vooral is ons dat gebleken uit de verschillende getuigenissen die wij over hem mochten hooren, en gelijk ook blijkt uit het korte bericht in het „NIEUWSBLAD KANTON OOSTERHOUT":

„De heer F. M. Pratt, direkteur der stroopapierfabriek te Keisersveer — een man die om zijne uitstekende hoedanigheden algemeen geacht en bemind was — is gisteren avond alhier na eene korte ongesteldheid overleden."

Op de begrafenis waren behalve zijn echtgenoote, haar moeder en zijn oudste broeder, alsmede eenigen van de notabelsten van Geertruidenberg en Raamsdonk, aanwezig: de heer Salomon als vertegenwoordiger der maatschappij uit Engeland, de heer Roeles als voorganger der gemeente Deventer en Zutphen, de heer de Hart als president der Unie van Gem. van ged. christenen in Nederland, de heer Lankamp als zendeling-leeraar van 's Gravemaer; bovendien de geëmplooieerden van de fabriek (het gewone werkvolk was nog niet aangesteld, daar de fabriek nog niet in werking is). De burger bazen uit genoemde plaatsen hadden uit eigen beweging verzocht om als dragers te mogen fungeeren, waarmede deze heeren hunne achting voor den overledene uitdrukten.

In het sterfhuis werden de eerste verzen gelezen uit Joh. 14 door den heer Roeles, die nog een kort woord sprak; waarna de heer de Hart een toespraak hield.

Aan de geopende groeve spraken achtereenvolgens de heeren: Roeles over de hope des wederziens, Lankamp over het kortstondige van 's menschen leven, de Hart over de zekerheid in Christus; waarna de eerste spreker namens de Wedw. en familie de aanwezigen bedankte voor de eer den overledene bewezen.

Na afloop der begrafenis gaf ik mijn blijdschap te kennen en zeide, dat het mij zelfs verbaasde, dat de overledene zooveel vrienden had, waarover ik hem nooit had hooren spreken (trouwens het was zoo geheel zijn gewoonte zich zelven nooit op den voorgrond te plaatsen of

*) Ik heb zelf het voorrecht gehad haar te mogen leeren kennen en zij heeft een onvergetelijken indruk bij mij achtergelaten.

zich te verheffen, maar in stille nederigheid zijn weg te gaan).

Een heer zag mij eenigszins verwonderd aan en vroeg mij: „Moet gij u daar zoo over verbazen? Mijnheer Pratt was een man daar geen kwaad in zat." Dit gezegde, hoe goed ook gemeend, moet ik echter weerspreken, omdat de overledene mij als vriend dikwijls het tegenovergestelde heeft gezegd; ja, hij klaagde vaak over zijne tekortkomingen en diepe verdorvenheid des harten — doch in eenen adem kan ik er dan ook bijvoegen, dat hij met zijne zonden naar Jezus ging, die genadig den boetvaardige vergeeft, den eenigen weg tot het waarachtig behoud. Wij zeggen dan ook met vrijmoedigheid (zonder hem ook maar het minste in zijne goede hoedanigheden te verkleinen), dat het de genade van Christus in hem is geweest, die hem tot een Nathanaëls-type (Joh. 1 : 48) heeft gemaakt.

De weduwe en hare kinderen, bij wie hij op kamers woonde, waren onuitputtelijk van lof over den heer Pratt. Evenals de weduwen te Joppe de kleedingstukken (Hand. 9 : 38) aan Petrus toonden, kwamen zij met de Sankeyboeken aandragen, om ons de liederen te laten zien die hij hun had geleerd, zoodat wij met dankbare harten nog enkelen hebben gezongen. Vooral zijn lievelingslied Sankeij 124:

Ik zal van mijn Heiland zingen,
Van Zijn liefdegloed voor mij;
Aan het schand'lijk kruishout leed Hij,
Maakte van den vloek mij vrij.

'k Zal vertellen hoe mijn Heiland
Eens zijn dierbaar leven gaf;
En in gadelooz' ontferming
Voor mij droeg der zondenstraf.

Ik zal mijnen Heiland prijzen;
En zijn zondaarsmin zoo groot.
Hij heeft voor mij overwonnen
Over zonde, hel en dood.

Ik zal van den Heiland zingen:
Jezus, Redder, Hij is mijn!
Hij leidt mij naar 's Vaders woning,
'k Zal voor eeuwig met Hem zijn.

KOOR:
Zing, o zing van mijn Verlosser,
Die Zijn bloed eens gaf voor mij.
Aan het kruis wrocht Hij vergeving,
Gaf den prijs en ik was vrij.
En ik was vrij.

DEVENTER, Maart 1891.

B. ROELES.

Het worden en de voleinding.

„En gelijkerwijs wij het beeld des aardschen gedragen hebben, zullen wij ook het beeld des hemelschen dragen."
De Apostel Paulus.
1 KORINTHE XV : 49.

Op de donkre menschenwaereld,
worstlend tusschen dag en nacht,
Is het Leven nog in 't worden,
't werk des wasdoms niet volbracht.
Maar daar Boven, waar de ruimte
bloeit in eeuwgen zonneschijn,
Is de Wordingsdroom verdwenen,
woont en waakt een blijvend Zijn.

Nacht beschermt den kiem des Levens
in dit laag geboortedal.
't Kruipt nog in het rupsomhulsel
wat als vlinder vliegen zal.
Maar daar Boven, waar de ontwikkling
haar gedaantverwissling staakt,
Staan, in volle lichtgestalten,
alle geesten Gods volmaakt.

Hier nog gisten de elementen
op des Meesters machtig woord;
's Waerelds stormen zijn de weeën
van der Menschheid weêrgeboort'.
Tweelingszielen moeten scheiden,
waar de heilge strijd ze schaart:
Vóór de Hemelvaart der vreugde
gaat des lijdens Hellevaart.

Maar daar Boven treedt de waarheid
zegevierend aan het licht;
't Wezen breekt uit de aardsche vormen,
't Reine ziet Gods aangezicht;
Ieder triomfeert met allen;
de eens gebroken cirkel sluit,
En 't verwinningsfeest der Liefde
galmt zijn eerst hozanna uit.

Zoo als de Eeuwige eens de geesten
met Zijn geestes-oogen zag,
Zoo als eenmaal, vóór haar wentlen,
in Gods plan de waereld lag:
Zóó zal 't einde hen aanschouwen;
niet vermengd en niet gedeeld,
Vrije leden van één Lichaam,
waar des Scheppers licht door speelt.

Christus zal het Hoofd van allen,
't Godsbeeld en het Voorbeeld zijn,
Voor den Engel en Aartsengel,
Cherubijn en Serafijn,
Voor de weêrgeboren Menschen,
die hij naar hun eigen aard
In de voorbestemde woning
van het Huis des Vaders schaart.

't Is, in heerlijke, eeuwige Eénheid,
eeuwige Verscheidenheid:
't Zijn millioenen geestenkringen,
maar door éénen Geest geleid;
Duizend liedren, maar één Lofzang;
duizend harten, maar één Zin:
GOD IN ALLEN, ALLEN ALLES;
dat heeft aller Hemel in!

Voort, mijn ziele! voort, naar Boven!
't Heden is uw wordenstijd.
Laat d' Almachtige u hervormen
tot en in en door den strijd!
Loop ze door, de ontwikklingstrappen,
voerend naar Gods Heiligdom:
't Aardsche ga voorbij met de Aarde,
keere uw geest tot God weêrom!

TEN CATE.

Het sterven van den Christen.

Deze allen zijn in het geloof gestorven.
Hebr. 11 : 13.

— Toen Hugo Latimer en Nicolaas Ridley, getrouwe dienaren van Christus in *Engeland*, onder de bloedige regeering van Maria, te *Oxford* verbrand werden, bemoedigden deze beide martelaren elkander tot eene heilige onderwerping aan Gods wil en tot eene heldhaftige standvastigheid: „Heb goeden moed!" riep Ridley; „want God zal de woede der vlammen temperen, of ons in staat stellen die te verdragen." — „Wees getroost, broeder!" antwoordde Latimer; „want de vlam van onzen lijkstapel ontsteekt heden eenen fakkel, welke, door de genade Gods, nimmer in *Engeland* zal worden uitgebluscht." — De laatste was spoedig dood; maar Ridley moest vreeselijke smarten uitstaan, daar de wind de vlammen van de edele levensdeelen zijns lichaams wegdreef, zoodat het geheele benedenste gedeelte van hetzelve reeds verbrand was, alvorens hij den laatsten adem uitblies.

— John Bunjan, de vermaarde schrijver van de *Christen's reize naar de eeuwigheid*, stierf als een getrouw discipel van Christus. Hij vermaande al de omstanders om in geloof en heiligheid te wandelen, en te bidden zonder ophouden. Zijne laatste woorden waren deze: „Weent niet over mij, maar weent over uzelve; want ik ga henen tot den Vader van alle barmhartigheid, Die mij, hoezeer ik een zondaar ben, om de verdiensten van onzen Middelaar, den Heere Jezus Christus, in Zijnen eeuwigen tabernakel zal ontvangen. Ik hoop, dat wij elkander daar zullen wederzien, om het nieuwe lied te zingen, en door de geheele eeuwigheid gelukzalig te zijn! Amen."

— Lord William Russel, zoon van den Hertog van *Bedford*, stierf als een slachtoffer van de dwingelandij van Karel den IIden in 1683. Nadat hij, daags vóór zijnen dood, van de Gravin, zijne huisvrouw, afscheid genomen had, zeide hij: „De bitterheid des doods is reeds voorbij!" Op het oogenblik dat hij stond onthoofd te worden, sprak hij deze woorden: „Ik heb de vaste verzekerdheid van de liefde en barmhartigheid van God, door het middelaarschap van mijnen Verlosser, op Wien ik al mijn betrouwen stel. Ik heb de vaste hope van te zullen deelen in Zijn heil; dit denkbeeld bemoedigt en vertroost mij dermate, dat ik dit uur als het gelukkigste mijns levens beschouw, al is het dan ook dat anderen hetzelve als het ongelukkigste mogen aanmerken."

— Samuel Rutherford, een der schitterendste lichten van de Schotsche Kerk, was hoogleeraar in de Godgeleerdheid aan de universiteit te *St. André*. Toen het Schotsche parlement hem deed dagvaarden om voor hetzelve te verschijnen, omdat hij de zaak der Godsdienstige vrijheid voorgestaan had, lag hij op zijn sterfbed. „Ga, en zeg aan het parlement," aldus luidde zijn antwoord aan den boodschapper van Staat, „dat ik eene hoogere oproeping dan die van hetzelve heb ontvangen, en dat ik voor eene hoogere rechtbank moet verschijnen. Wanneer de dag van mijne oproeping voor het parlement daar zal zijn, zal ik mij reeds bevinden op eene plaats, alwaar ik reden heb te vreezen dat weinige van deszelfs leden zullen mogen binnen gaan." In zijn jongste uur zeide hij tot de predikanten, welke bij hem waren: „O, waarde broeders! bidt voor het Rijk van Christus; predikt Christus; doet alles voor Christus, voedt de kudde van Christus, en wacht er u wel voor de eere der menschen te zoeken. . . . . ." „O, welke vreugde! welke blijdschap!" riep hij een oogenblik daarna uit: „ik wordt door een hemelsch manna gevoed. Mijne oogen zullen mijnen Heiland aanschouwen, en ik zal eeuwig met Hem zijn. Ik ben een groot zondaar geweest; maar hoe gelukkig ben ik thans! Christus is in mij, en ik in Hem. Lof en heerlijkheid zij mijnen Schepper en Heiland eeuwig toegebacht!" Hij hield niet op, tot aan zijnen laatsten ademtocht toe, den naam van den Heere Jezus groot te maken.

— De predikant Glaude, door de onverdraagzame edicten van Lodewijk den XIVden uit *Frankrijk* verbannen, stierf in ballingschap. Zijne laatste oogenblikken waren plechtig en zeer stichtelijk. Hij gaf zijnen zegen aan zijne vrouw, aan zijnen zoon, (toen mede reeds Evangeliedienaar,) en aan eene oude dienstmaagd, die alle drie voor zijne sponde op de knieën lagen; en hen aan God opgedragen hebbende, sprak hij deze woorden: „De ziekte overweldigt mij dermate, dat ik mijne aandacht alleen kan bepalen bij de groote waarheden der Godsdienst: de ontferming Gods in Christus, en de genade van den Heiligen Geest, die mij te hulpe komt. Ik weet in Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag. Onze Heere Jezus Christus is mijne eenige gerechtigheid."

— Hervey, de Godvruchtige schrijver der *Overdenkingen*, (*Meditatiën*,) eindigde zijn leven met deze woorden: „Hoe zeer dank ik u, Heere! dat gij mij den dood gezonden hebt! De dood is een gelukkige overgang tot het eeuwige leven. O dood, wees welkom! gij kunt onder de gunstbewijzen gerekend worden, welke de Christen ontvangt. Christus is mijn leven, en de dood is mij gewin. Heere! Laat nu Uwen dienstknecht gaan in vrede; want mijne oogen hebben Uwe zaligheid gezien."

— Baxter voleindigde zijne aardsche loopbaan in de vreugde des Heiligen Geestes. Hij zeide tot eenige leeraren, die hem kwamen vertroosten: „Ik lijde; men kan het lijden des lichaams niet loochenen; maar ik heb den vrede! Ik heb den vrede!" — „Gij nadert nu tot uw hemelsch vaderland," zeide een der omstanders tot hem. — „Ik geloof het! Ik geloof het!" antwoordde Baxter.

En toen men hem wat later vraagde: „Hoe gaat het?" antwoordde hij aanstonds: „Ten naasten bij wel." Tot een' zijner vrienden, die de kamer binnentrad, zeide hij: „Ik dank u, dat gij mij komt bezoeken," en vervolgens de oogen op hem gevestigd houdende, voegde hij er bij: „Dat de Heer u leere te sterven!" Dit waren zijne laatste woorden.

— Toen de beroemde Engelsche schrijver Joseph Addison zijn einde voelde naderen, deed hij Lord Warwick, een jong, lichtzinnig mensch, over wien hij voogd geweest was, bij zich roepen, en sprak hem met deze woorden aan: „Ik heb u bij mij laten komen, opdat gij zien zoudt hoe een Christen sterft."

— Toen Rivetus, Doctor en Hoogleeraar in de Godgeleerdheid te *Leiden*, ten jare 1651, te *Breda* stierf, hield hij eenige oogenblikken

vóór zijnen dood de volgende samenspraak met zijnen zoon.

De zoon zeide biddende: „Heer! Geef aan Uwen dienstknecht een vol gevoel van Uwe liefde!” Rivetus antwoordde:

— „*Hij heeft het gedaan.*” De zoon vervolgde:

— „Geef hem het kleed des heils!” De kranke zeide:

— „*Hij heeft het gegeven.*” De zoon vervolgde:

— „O Heer! Versterk meer en meer het geloof van Uwen dienstknecht in zijnen laatsten strijd; dat hij op U zien moge, Uwe stemme hoore, zich tot U verheffe en het eeuwige leven omhelze.”

— „*Ja, goeden, moed!*”

— „Laat ons toegaan tot den troon der genade, opdat wij barmhartigheid mogen verkrijgen.”

— „*Het is geschied.*”

— „Laat dan met blijdschap dit lichaam aan de aarde, en beveel uwen geest in de handen Gods...”

— „*Die hem gegeven heeft.*”

— „Grijp het schild des geloofs aan, en de gansche wapenrusting Gods.”

— „*Ik heb ze!*” En hij begon deze woorden uit te spreken: „*Ik heb den goeden strijd gestreden....*”

De zoon vervolgde den zin: „Ik heb het geloof behouden. Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heer, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal!”

— „*Hij zal het doen.*”

— „Zie, het oogenblik der verlossing is daar. O God! Geef vleugelen aan Uwen dienstknecht! Open hem Uw paradijs; dat hij tot de aanschouwing van Uw aangezicht worde toegelaten!”

— „*Met de geesten der volmaakte rechtvaardigen.*”

— „Dat hij den witten keursteen en het manna, dat verborgen is ontvange, en mede het gezang aanheffe, hetwelk niemand verstaat, dan degenen die het zingen.”

— „*Het zij zoo! Amen.*”

Na een kort gebed, hield de stervende zijne oogen en handen ten hemel opgeheven. Iemand van de omstanders zeide: „Ik geloof dat hij reeds Gods aanschouwing geniet.” — „*Ja,*” zeide Rivetus met eene gebrokene stem; en hij ontsliep zacht, in zijn 79ste jaar.

— Anna Maria Schuurman zeide op haar sterfbed, en in den laatsten nacht van haar leven: „Onophoudelijk houdt mij thans de gedachte bezig: „ „ een Christen moet lijden.” ” „Deze gedachte ondersteunt mij in mijn lijden; zij vertroost mij, zoodat ik niet afgemat worde. O, hoe goed is het in stille gelatenheid voor God te volharden! Mijn genadige Vader heeft niet met mij gehandeld gelijk met Zijnen knecht Job, wiens vrienden zeven dagen lang niet met hem spraken, en hem vervolgens met bittere verwijten overlaadden. Hoe bemoedigend en vertroostend zijn mijne gewaarwordingen en uitzichten!”

Hoe zacht zien wij de vromen
Den dood hier zonder schroomen
Blijmoedig tegengaan!
Waar al de vreugd van 't leven
Den zondaar moet begeven,
Daar vangt de vreugd des Christens aan.

De dood verbreekt zijn banden,
Hij heft zijn dankbre handen
Tot God, zijn' steun en hoop,
Die hem geen' troost laat derven,
Maar vreugdevol leert sterven
Na eenen welvolbrachten loop.

Zijn kalm, gerust geweten
Wordt niet vaneen gereten
Door bange vrees voor straf;
Het licht van Gods genade
Komt zijnen nacht te stade,
En glanst hem voor tot over 't graf.

Laat mij, o God! hier streven
Naar dat recht christ'lijk leven,
Dat zulk een eind verwerft,
Opdat ik, na dit zwerven,
Ook eenmaal moge sterven,
Zooals de ware christen sterft.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Met zekerheid wordt de keizer van Duitschland op zijn reis naar Engeland hier ten hove verwacht. Doch zeker is het nog niet of Z. M. onze koninginnen in de residentie of wel in de hoofdstad zal bezoeken, dit hangt geheel van de tijd af wanneer de vorst ons land passeert.

Vooraf is de Koningin-Regentes nog van plan met koningin Wilhelmina naar Zwitserland te gaan.

De minister van Marine had de vorige week geen benijdenswaardige positie in de 2e kamer onzer Staten-Generaal. ZEx. had voor eenigen tijd de afgevaardigde van den Helder, de heer Land, zee-officier, gepasseerd en voor ZEd.Gestr. een ander officier bevorderd. Bovendien had de minister zich in de 1e kamer onbescheiden uitgelaten over den miskende, zoodat daarover een groote ontevredenheid ontstond zoowel bij officieren als bij de volksvertegenwoordigers. De minister werd geinterpelleerd (d. i. ondervraagd) in de kamer. ZEx. scheen zich niet best te kunnen verdedigen in deze zaak en bijna met algemeene stemmen gaf de 2e kamer haar afkeuring te kennen. Naar nu reeds wordt bericht zou deze minister reeds ontslag hebben aangevraagd bij H. Majesteit tegen 1 April a.s.

Beter ging het minister Havelaar af, die de postwet zonder stemming zag aannemen, waardoor het algemeen belang wordt gebaat.

De roomsch katholyken strijden nog met een heftigheid onder elkander, over de ingediende legerwet, zoodat er den rechter waarschijnlijk aan te pas komt. De kapitein Keijzer, een voorstander van persoonlijke dienstplicht, heeft de tegenstander, burgemeester van Pannerden, met een proces gedreigd in deze zaak.

Luxemburg. De Groothertog heeft bepaald, dat Z. H. met de geheele familie op 24 Juli a.s. zijn intocht zal doen, om dan in het Groothertogdom te blijven wonen. Nu woont hij nog te Frankfort a. Main.

Duitschland. Uit het zoogenaamde „Welfenfonds” is indertijd 350,000 Mrk. genomen, om daarmede minister Böttincher uit een netelige finantieele positie te helpen. Dit is nu openbaar geworden en daarover is veel ontevredenheid. De begunstigde meende toen, het rechtstreeks uit de particuliere kas van keizer Wilhelm I te ontvangen, zoodat ook hij daarover nu zeer verstoord is. Bismarck is ook in deze zaak betrokken.

Tevens is men in hoogere kringen weinig gesticht over de bekeeringsmanie der Duitsche protestantsche princessen, die met Russische prinsen en grootvorsten zijn gehuwd en nu tot de Grieksch-Roomsche kerk zijn overgegaan. In den laatsten tijd hebben zich drie gevallen voorgedaan en dat blijkbaar niet uit overtuiging, maar door zedelijken dwang, gelijk uit Weenen wordt gemeld.

Denemarken. Het Folkething (kamers van afgevaardigden) hebben met groote meerderheid van stemmen het ondersteunen van oude en zieke werklieden goedgekeurd.

Rusland. De keizer en keizerin aller Russen zijn voornemens a.s. zomer een bezoek te brengen aan de ontevreden Finlanders, om hun zeker weer gunstig en vredig tegenover zijne regeering te stemmen, hoewel in Rusland zelve zeer wordt geklaagd over achteruitgang van regeeringsbeleid.

Het is gebleken, dat in 12 jaar tijds van de 210.000 veroordeelden 109.000 zonder vorm van proces en zonder de gelegenheid zich te kunnen verdedigen naar Siberië zijn verbannen met achterlating van al hun eigendommen. De Czaar heeft geboden dat nu niemand meer daarheen gezonden mag worden buiten den rechter om.

Op de joden wordt streng toegezien; geen handelaar mag meer dan twee joodsche bedienden in zijn betrekking hebben. De Lutherschen worden gedwongen hunne kinderen godsdienstonderwijs te laten geven in de leer der Grieksch-R. kerk, op bevel van den procureur-generaal der Synode.

Engeland. De New-Foundlanders, deels onder 't Britsche bestuur, zijn zeer ontevreden over de wijze waarop hunne zaken door de Engelsche regeering worden behandeld in zake de groote visscherij. Dit kon wel aanleiding geven van een losmaken dezer kolonie van het moederland. Soortgelijke teekenen zijn ook waar te nemen in **Australië,** waar krachtig gewerkt wordt aan een onderlingen Bond. Men ziet er is nog woeling te over in de wereld.

Ierland. De collectanten in Amerika voor de Iersche zaak zijn niet zeer gunstig ontvangen en zullen wel onverrichter zake moeten terugkeeren. De zaak voor Parnell wordt er ook steeds niet beter op.

Italië. De Regeering is daar steeds op bezuiniging uit: er is een tekort van 70 millioen lire, maar het kabinet hoopt nog door bezuiniging dit jaar een voordeelig saldo over te houden.

Het ministerie van Rudini is dan ook met groote meerderheid het vertrouwen der kamers geschonken.

Prins Jerome Napoleon is de vorige week overleden. Niettegenstaande hij het laatste „oliesel” heeft gehad, heeft hij toch niet willen verzoenen met zijn zoon Victor, die als 't ware met den vloek zijns stervenden vaders op zijn hoofd het bewustzijn omdraagt, mijn vader ging onverzoend de eeuwigheid in. Van de overledene, die een vijand van God en Zijn dienst was, wordt zeer weinig goeds gezegd — omdat volgens de Figaro (een Fransch blad) de slechte hoedanigheden altijd krachtig op den voorgrond traden.

Wij lezen in 2 Kron. 21: 20 van een soortgelijk vorst.

Amerika. In dit kolossale werelddeel gaat het in vele opzichten raar toe. Oorlogen en geruchten daarvan staan op de dagorde. In New-Orleans, waar de vorige week zoovele Italianen door het volk zijn vermoord, is het nog lang niet rustig.

In de New-York Herald komt een schrijven voor, dat in vele steden de Italianen zich in den wapenhandel oefenen, om straks zich te wreken over hun gevallen landgenooten.

Andere berichten zeggen, dat zelfs de gegoede burgers ook Italianen de volksdaad goedkeuren, daar toch de meeste vermoord en gevaarlijke boeren en slimme deugnieten waren, die door de Jury uit vreeze voor de gevolgen, waren vrij gesproken. De Burgemeester verklaarde in de sociëteit te zijn geweest, toen het bericht tot hem kwam, maar dat hij niet de minste moeite heeft gedaan om het te verhinderen. Zoo was hij overtuigd van het goed recht des volks. Wat er echter recht van aan is, moet later blijken als het onderzoek is afgeloopen.

Chili. Daar vechten de partijen nog steeds voort en hoewel reeds lang de beslissende slag is verwacht, blijkt die nu nog even verre te zijn. Men gelooft echter, dat de congrestroepen voortdurend de zege behalen.

Argentinië. De Gener. Mitre is te Beunes Ayros met geestdrift ontvangen en zal wel president worden. De zaken staan daar beter dan voor eenigen tijd — 't wordt ook tijd.

Gemengde berichten.

Hamburg. De werkstaking der sigarenmakers heeft niet minder dan 240,000 gulden gekost aan de socialisten bond zoodat het bestuur heeft aangeraden, vooreerst nergens meer het werk te staken, daar de kas is uitgeput.

Het werkvolk heeft bovendien geen voordeel behaalt.

Gibraltar. Een Engelsche boot Eutopia met 880 man aan boord is door een ander vaartuig aangevaren met dit gevolg dat de boot zonk en 560 personen kwamen daarbij om. De kapitein van de Eutopia is voorloopig als de schuldig door de jury aangewezen.

Een Engelsche geleerde, met name, Hechler, heeft de laatste 25 jaren er zich op toegelegd, om nasporingen te doen, met betrekking tot de gevonden voorwerpen uit de oudheid in Egypte, Assyrië, Babelonië, Perzië enz, ontdekt. Daar-

toe bestudeerde hij de Egyptische-, Koptische- en Babelonische talen, om de inschriften te kunnen lezen en verstaan. Zijn uitkomst is verrassend met het oog op de juistheid des Bijbels en zegt, dat de godgeleerden verbaasd zullen staan, wat de overeenstemming betreft, vooral wat de tijdrekening aangaat. Hij hoopt spoedig uitroerige mededeelingen te doen op het oriëntalisten congres te Londen.

Tusschen Parijs en Londen is de thelophoon in werking en met zulk goed succes, dat zelfs het tikken van een horologie van het eene kantoor naar het andere kan worden gehoord. Voor praatlustige menschen, om van te watertanden.

Onze nieuwe postwet biedt ook dit voordeel, dat men postwissels van *f* 5.— voor $2^1/_2$ cts. kan verzenden, neem er notitie van.

In ons kleine landje zijn nu alweer TWEE notarissen zoek, die hun zaken zeer berooid hebben achtergelaten. Dit mag geldbeleggers wel doen toezien, aan wien zij hun schatten afstaan.

Van 't Arbeidsveld.

Door br. Kuipers werd mij het volgende gezonden. Nu gaat hij nog een reisje doen naar Zuidveen bij Steenwijk (mijn geboorteplaats, God zegene hem rijkelijk.) Hij is zeer verblijd — trots de bezwaren, die hij eerst had — dezen arbeid te mogen verrichten en schrijft:

„Een oogenblik rust hebbende, dacht ik de lezers van „de Christen" maar eens weder iets van den arbeid „der Unie-cent" te moeten meedeelen.

„5 Febr. in Bozum teruggekeerd uit Drente, stelde ik mij voor, reeds Maandag 9 Febr. naar Haulerwijk te gaan, waarin ik echter door dringende omstandigheden verhinderd werd, zoodat mijne reis eerst een week later een aanvang nam.

„Om van Bozum in het uithoekje van de wereld te komen is werkelijk „eene onderneming." Gelukkig woont mijn broeder in Drachten, zoodat ik mij eerst daarheen begaf. In de tram, die mij daarheen voerde, durfde ik in 't eerst mijne traktaten niet voor den dag te halen, maar eindelijk greep ik moed en was spoedig zoo druk in gesprek, dat ik mijn broeders huis 10 minuten voorbij gestoomd was, eer ik 't bemerkte.

„In Drachten bleef ik een nacht over en den volgenden dag zette ik koers naar Haulerwijk. Uren lang trachtte ik tevergeefs met mijn oog door de dikke mist heen te dringen, om de torens van H. in 't gezicht te krijgen; maar wat is dat een land, als men van Frieslands vette en dicht bebouwde klei komt. Eindelijk bereikte ik toch mijn bestemming en werd door br. de Vries hartelijk ontvangen.

„Reeds was bepaald, dat ik den volgenden avond, in vereeniging met den heer Ekkelboom van W., in 't lokaal zou spreken, en dat ik den avond daaraanvolgende in Zevenhuizen het Evangelie zou prediken, zoodat ik dus wist, wat mij te doen stond.

„Bij br. de Vries vond ik een liefelijk tehuis, en van daaruit ging ik elken dag, in gezelschap met hem of alleen, huisbezoek doen, zoodat ik nog al aan vele menschen het Evangelie heb mogen verkondigen en menig traktaatje mocht uitdeelen, hetwelk door de meesten welwillend ontvangen werd. Gelijk overal deed ik ook hier de ontdekking, dat velen wel met den weg naar den hemel bekend waren, maar nog altijd voor de besliste keuze, om dien nu ook te bewandelen, bleven staan.

„Onder anderen ontmoette ik een man, die met den Heere Jezus meende bedrogen te zijn, omdat hij nog zoo veel verkeerds in zijn hart opmerkte, hetgeen hij gaarne anders zag. Ik vroeg hem, of hij het altijd had opgemerkt en of hij dat immer zoo gaarne anders had gewenscht, waarop hij toch wel moest erkennen, dat in dezen eene omkeering bij hem had plaatsgevonden, die alleen door des Heeren genade was bewerkt. Ook mochten we een woord van troost brengen aan een bedroefd gezin, onder de Haule, aan 't welk de Heere een kind ontnomen had, door er hen op te wijzen, dat de Heere zeker hunne gedachten op den hemel wilde vestigen, door een hunner lievelingen op te nemen en hun tevens bij de vergankelijkheid van aardsche schatten had willen bepalen, opdat zij daaraan niet te veel zouden hechten. Wij hopen, dat hunne droefheid eene onberouwelijke bekeering tot zaligheid zal ten gevolge hebben. Ook hadden wij het voorrecht eene oude moeder, wier zoon reeds den Heiland kende, tot haren Verlosser te leiden. De vader, hoewel zeer bewogen, meende nog, 't mocht eens niet echt met hem zijn, wat, naar wij gelooven, uit een eerlijk hart voortkwam.

„Enkele anderen, die wij voor de keuze plaatsten, vonden 't nog gemakkelijker, om in onschuld en verloren toestand te blijven, dan zich in Jezus' armen te werpen. Eene vrouw meende, zij moest daartoe toch eerst macht ontvangen. Wij antwoordden, dat zij geen macht behoefde, maar dat 't voor haar genoeg moest zijn, dat Jezus alle macht had in hemel en op aarde.

„Tot onze droefheid moesten we ook nog met een broeder kennis maken, die de inzettingen of liever de aan de Gemeente geschonken weldaden, als doop en avondmaal, menschelijke instellingen noemde. Hij was met het zich noemend Leger des Heils in aanraking gekomen en 't smart ons, dat die menschen, hoewel zich opofferende om blijkbaar zielen voor Jezus te winnen, wat wij in hen eerbiedigen, hierin Gods Woord ligt achten.

„Nog mochten wij kennis maken met eene jongedochter op Zevenhuizen, die, hoewel nog korten tijd haren Heiland kennende, ijverig bezig was met Zondagschool te houden. Hare leerlingen waren echter, in plaats van kinderen, die men op eene Zondagschool verwacht, meest bejaarde menschen. Mogen alle jongelingen en jongedochters dit goede voorbeeld volgen, want zulke werkzaamheid is voor hen zelve tot rijken zegen. *)

„Tweemaal hadden wij 't voorrecht in 't midden der jongelingen en jongedochters van H. eenen aangenamen avond in hunne Vereeniging door te brengen, waar men Gods Woord ijverig onderzocht en zich in den zang oefende.

„Na een verblijf van 12 dagen was dan eindelijk het uur van mijn vertrek aangebroken en moest ik afscheid nemen van de brs. en zrs., om weer de niet onbeduidende voetreis naar Drachten te ondernemen, welke reis zeer veraangenaamd werd, doordat een der broeders van H. mij daarheen vergezelde.

„De Heer zegene het werk in H., ook door de Unie-cent verricht tot eer Zijns Naams."

B. ROELES.

*) Namelijk: Als het hun niet tot zelfverheffing en hoogmoed leidt — een zonde waarin helaas zoovelen zijn verstrikt.
R.

VARIA.

HET TOEKOMENDE LEVEN.

Het behaagde God onder elk der drie groote huishoudingen de leer van een toekomend leven door een wonder te bevestigen: onder de aartsvaders door de opneming van Henoch; onder het Oude Verbond door die van Elia; en onder het Evangelie door de opstanding en hemelvaart van onzen Heere Jezus Christus.

DEN TIJD UITKOOPEN.

Ik zal maar eenmaal door dit leven gaan. Elk goed werk dat ik doen kan, iedere vriendelijkheid die ik kan bewijzen, laat mij die vooral niet uitstellen of verwaarloozen; want dezen weg kom ik niet weer langs. (DRUMMOND).

ALBASTEN FLESSCHEN.

Wacht niet met uwe albasten flesschen vol liefde en teederheid te breken, tot dat uwe geliefden dood zijn. Vervul hunne levensdagen met uwe liefde, spreek vertroostende woorden terwijl zij u kunnen hooren, en zeg hun de vriendelijke dingen, die gij hun te zeggen hebt, vóór dat zij zijn heengegaan. In plaats van kransen op de kist te leggen, vlecht kransen om hun hoofd. Indien mijne vrienden soms albasten flesschen bewaren, om na mijn dood op mijne herinnering leeg te gieten, dan wilde ik liever dat ze die nu braken om mijne uren van treurigheid te vervrolijken. Laten wij onze geliefden zalven vóór hunnen dood; bloemen op eene doodkist kunnen den afgelegden weg niet versieren.

Mark. 14: 3; Luk. 7: 37.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.

Met dank ontvangen van den Evangelist der Unie-cent, br. Kuipers, aan giften en collecten *f* 9,35.

Van de Evangelist Hesseling, collecte in 't Heidenschap *f* 2,—, idem op 't Ameland *f* 8,—; gift van 't Ameland *f* 1,—.

J. HORN.

Een nieuw Silo te Zutphen.

Van br. T. N., Grand-Rapids, *f* 0.85.

B. ROELES.

BEDE OM HULP.

De Gemeente van Gedoopte Christenen te Amsterdam ziet zich gedrongen, een beroep te doen op de liefde der broederen tot elkander, ten behoeve een harer leden. De man is lijdende aan de tering en tengevolge daarvan tot elken arbeid ongeschikt. Zijn gezin, bestaande uit vrouw en zes kinderen is daardoor in de diepste armoede gedompeld en gaat onder een schuldenlast gebukt, die het ergste doet vreezen, daar o.a. het geduld van den huisheer ten einde loopt.

De Gemeente heeft reeds boven hare krachten dit gezin gesteund, doch daar die hulp niet afdoende is, heeft zij gemeend, pogingen te moeten aanwenden tot het verkrijgen van een MANGEL, om daardoor de vrouw de gelegenheid te verschaffen de taak van haren man over te nemen en in de behoefte van haar gezin eenigszins te voorzien.

Tot het verkrijgen daarvan en het dekken der schulden hebben wij een *f* 100 noodig. Wie helpt ons daaraan?

De liefde van Christus dringe Uwe harten daartoe een bijdrage te zenden tot welker ontvangst en dankbare verantwoording in dit blad zich gaarne bereid verklaren:

W. PANJER, Jansteenstraat 111, Ouderl.
M. J. VERHORST, Quellijnstr. 9, Diaken.

Ook de Redactie te Groningen wil zich gaarne met de ontvangst van liefdegaven belasten.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 206. DONDERDAG 2 April 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

De Heer is waarlijk opgestaan.

Toen 's Heilands Eng'len 't zegel braken,
En wentelden den zwaren steen,
Toen vlood de ontstelde wachter heen,
Men vale doodsverwe op de kaken,
En voelde 't hart van siddring slaan;
De Heer was waarlijk opgestaan.

Maar als de Raad der boosheid hoorde,
Wat door de wachters was aanschouwd,
Zij daad'lijk met een handvol goud
't Waarachtige verhaal versmoorde;
Haar dacht de dag der wraak brak aan.
De Heer was waarlijk opgestaan.

Maar als de rei van Zijn vriendinnen
Droefgeestig in den grafkuil ziet,
Zoo spreekt een Engel: „Vreest gij niet!
„Hij, dien gij zoekt, schuilt daar niet binnen;
„Gaat heen, zegt zijn Discipelen aan:
„De Heer is waarlijk opgestaan."

Hoe lieflijk mag die blijmaar klinken;
De lieve Heiland bleef niet dood;
Zijn toeven in des aardrijks schoot
Deed schittrender Zijn glorie blinken;
Wij kunnen rustig grafwaarts gaan:
De Heer is waarlijk opgestaan.

N. BEETS.

De tucht in de Gemeente.

IIIa. *Wat wij in de Kerkgeschiedenis van hare nakoming vinden?*

Zooals wij weten, kwam er al spoedig eene afwijking van de leer der Apostelen. Daarom lag het voor de hand, dat ook de *tucht* in den loop der eeuwen aan groote verandering zou onderhevig zijn en dat er tijden zouden komen dat men de instelling ging *versterken* of *verzwakken*. Als wij de Kerkgeschiedenis nagaan, vinden wij dit op zeer betreurenswaardige wijze bevestigd. Ik wil zien, het een en ander daaromtrent mede te deelen; opdat wij, die ook in de beoefening der *tucht* zoo gaarne tot den Apostolischen tijd terug willen, eenig licht mogen ontvangen om te zien: hoe wij *wel*, en hoe wij *niet* moeten handelen. Ook zal de geschiedenis ons doen zien, dat de *tucht* werd toegepast aan personen, die juist de beste Gemeenteleden waren. Diotrefes liet zich alreeds in den Apostolischen tijd door hoogmoed vervoeren, om snaterende woorden tegen Johannes te spreken, en om de Gemeente te smaden die rondreizende broeders gastvrijheid bewees (III Joh. vs. 9, 10). Die hoogmoed van Diotrefes zou later vóóral in Rome een *ban* doen ontstaan tegen de ware geloovigen, en daar zij over het zwaard van vorsten kon beschikken, zou hieruit voortkomen een uitroeiïng van 's Heeren kinderen, maar onder den naam van geoorloofde en noodzakelijke tucht. Ja, die zelfde geest van Rome zou ook later nog, hoewel in mindere mate, bij de Protestanten gezien worden, waardoor ook zij schuldig werden om de *tucht* verkeerd op te vatten als uit te voeren. Om niet wijdloopig te worden, wil ik aan de hand van Hamelsveld de geschiedenis over *tucht* doorloopen, maar zoo noodig, ook andere geschiedschrijvers der Chr. kerk nazien.

„De opzieners der Gemeente moesten toezien, dat de leer en de zeden der Christenen zuiver bleven, volgens het doel van Jezus. Daar zij geen wereldlijke macht of heerschappij kenden, of volgens den aard van het Christendom mochten oefenen, is het natuurlijk te vragen, welk middel hebben zij, ten dien einde, gebruikt? Hoe was het gelegen met de Kerkelijke tucht? Wat de Apostelen, bij voorkomende gevallen, naar de buitengewone macht, die zij bezaten, in dit opzicht, enkele keeren hebben verricht, is ons (Blad. 295) gebleken." Hamelsveld bedoelt hier, wat ook in IIa genoemd hebben het *overgeven aan den Satan* (I Cor. 4: 21, I Cor. 5: 5 en I Tim. 1: 10) waarvan Paulus spreekt. Deze wijze van *tucht* staat geheel op haar zelve en behoorde éénmaal tot het vermogen der Apostelen; wij mogen in geenen deele daarin treden. Hij gaat verder:

„Dus had deze kerkelijke tucht bij de eerste Christenen geen gedaante van strafoefening, maar strekte alléénlijk, om de Christenen van den laster te bevrijden, als of zij alle leeringen en ondeugden duldden. Nog veel minder werd iemand tot het geloof of tot de rechtzinnigheid in de leer door eenigen ban of vloek als met geweld gedwongen. Wanneer overtuiging en vermaning geene uitwerking hadden, hield men zich tevreden, zulke menschen aan zichzelven over te laten, en er de Christenen voor te waarschuwen, om hen niet als leden van hun genootschap te erkennen of te bejegenen."

In het laatst der tweede eeuw vinden wij bij Ireneus, dat er toen nog een gezond begrip was, hoe de gesteldheid des harten moest zijn, voor hen, die onder de *tucht* waren gekomen, maar weer zouden worden aangenomen. Hij spreekt van „*boete* en *boetvaardigheid*, waartoe de leden der Christelijke kerk verplicht waren, als ter voldoening, wanneer zij de Gemeente geërgerd of beleedigd hadden. Hij noemt ze Belijdenis, omdat zij een' aanvang nam met eene openbare belijdenis der gepleegde misdaad, terwijl zij zich in tranen, weeklachten, en vele andere teekenen van leedwezen en berouw voor een' langer of korter tijd, openbaarde. Wij zien daaruit, hoe de Christenen destijds de kerkelijke tucht hebben in acht genomen, om alle ergenissen en opspraak van hunne Gemeenten af te weren."

Tusschen de eerste en de tweede helft der derde eeuw vinden wij van Tertullianus het volgende over de *tucht*:

„Daar zijn vermaningen, bestraffingen, en Goddelijke tucht-oefeningen (Censura) Daar oordeelt men met groote gemoedelijkheid, als bij zulken, die zeker zijn van de tegenwoordigheid Gods. Het is bij ons een zeer groot voorteeken van het toekomend oordeel, wanneer iemand zoo zeer gezondigd heeft, dat hij, van de gemeenschap in het gebed, van de bijeenkomt, en alle heilige en Christelijk verkeer, uitgesloten wordt. Ouderlingen van beproefde deugd hebben de voorzitting, die deze eere, niet om geld, maar door een goed getuigenis, verkregen hebben: want geene Goddelijke dingen zijn voor geld veil." Verder vinden wij van Tertullianus:

„Deze boete, is de zede-tucht voor den mensch, om zich neder te werpen, en te vernederen, hem den Zegel van zijne levenswijze en barmhartigheid voorschrijvende. Zij schrijft de wijze van kleeding en de spijze voor, in zak en asch te liggen, het lichaam haveloos te houden, den geest te verootmoedigen door droefenissen, en door deze treurige vernedering, hetgeen men misdaan heeft, te veranderen. Voorts enkel water en brood te gebruiken, te weten, niet om des buiks, maar om der ziele wil: maar integendeel, door vasten het gebed onderhouden, zuchten, weenen, en klagelijk schreeuwen tot den Heere zijnen God; voor de ouderlingen neder te vallen, en te knielen voor de geliefden van God, en alle broeders om hunne voorspraak aan te spreken." enz.

Van Petrus, Bisschop van Alexandrië hebben wij aangaande de *tucht* eenige regelen.

Hij werd Bisschop in het jaar 300 In het jaar 306 kwam zijn laatste geschrift, bij gelegenheid van den afval van vele Christenen. Het geeft ons geene geringe opheldering van de kerkelijke tucht in die tijden.

„In den *eersten regel* bepaalt de Bisschop, dat dezulken, die voor den Rechter gebracht, door onverdragelijke pijniging eindelijk tot afval komende (voornamelijk daar sommigen van hen reeds drie jaren hun val beweenden,) nog 40 dagen zullen vasten, opdat zij leeren zouden, de verzoekingen des Duivels standvastig te weerstaan. De *tweede regel* verlengt de boete nog een jaar voor dezulken, die wel in de gevangenis geworpen waren, maar niets anders geleden hadden, opdat zij zich herinneren zouden, wat er bij den profeet staat, van het jaar van 's Heeren welbehagen. Bij den *derden regel* worden vier jaren boete voorgeschreven, voor hen, die zonder eenig lijden, enkel uit vrees, het geloof verzaakt hadden, en op hen wordt de gelijkenis van den vijgeboom toegepast, die drie jaren geene vrucht had gedragen, waarvan de Heere zegt: Laat hem nog dit jaar staan! De *vierde regel* verklaart, met bewoordingen uit verscheidene Schriftuurplaatsen, dat men van onboetvaardigen, die over hun afval geen berouw toonen, geene hoop kan hebben en hun geene plaats in de kerk kan toestaan. De *vijfde* legt eene boete van zes maanden aan hun op, die geveinsd hadden, hun Godsdienst ontrouw te wezen, of bij de altaren, of

door schriftelijke getuigenissen, of door Heidenen, die hunne plaats vervangen hadden. Dus wordt in den *zesden* en *zevenden*, aan zulke slaven, die, voor hunne heeren en meesters, geofferd of gewierookt hadden, eene boete van één jaar, maar aan zoodanige heeren eene van drie jaren opgelegd. De *achtste* regel wil, dat dezulken, die, zich door het geweld eerst hebben laten overwinnen, zich naderhand herstellen en standvastig blijven, met hartelijke blijdschap aangenomen zullen worden en deel hebben, aan het *gebed*, aan de uitdeeling *van het lichaam en bloed*, en aan de *vertroosting* of *prediking* des woords, als de drie hoofddeelen der kerkelijke gemeenschap. De *negende* bepaalt hetzelfde voor hen, die zich zonder noodzaak, als Christenen aangegeven, en daardoor zelfs hunne broederen ongemak veroorzaakt hebben, maar tevens standvastig gebleven zijn; evenwel zoo, dat de Bisschop tevens te kennen geeft, dat zulk een gedrag tegen de leer en het voorbeeld van Christus en de Apostelen strijdt. Daarom wil hij ook in den *tienden regel*, dat zulke leeraars, die zich, ongevergd, *in* gevaar hebben begeven, en daarin bezweken zijn, alhoewel zij zich hersteld hebben, wel de kerkelijke gemeenschap genieten, maar van haar ambt ontzet zullen blijven, omdat zij hunne Gemeenten, die zij van nut hadden kunnen zijn, noodeloos verlaten, en zichzelven aan hoon hebben blootgesteld, hetwelk de Apostelen nooit deden.

Nochtans, hoezeer de Bisschop zoo'n te verre gaanden ijver afkeurt, is hij, in den *elfden regel*, inschikkelijker omtrent zulke gemeene Christenen, die, in de eerste hitte der vervolging, als zij voor het gericht stonden, en dan de Martelaren tot hun hemelsch doel zagen streven, door dit gezicht aangevuurd, openlijk beleden, Christenen te zijn; of die, vol smart, over hunne afgevallen medebroeders, die zij voor oogen hadden, zich gedrongen gevoelden, om de vijanden van hun geloof, zonder andere aanleiding tegen te gaan, opdat zij op deze overwinning zich niet zouden kunnen verheffen, ter beschimping van den Godsdienst. Gaarne wil hij, dat de Christenen voor zoodanigen bidden, indien zij, bij dergelijke gelegenheid, voor gevangenis of pijniging niet bestand geweest waren, maar bezweken. In den *twaalfden* en *dertienden* regel, worden die Christenen vrijgesproken, die geld hadden gegeven, om zich van de vervolging te bevrijden of die zich met de vlucht in veiligheid hadden gesteld. Eindelijk, bepaalt de Bisschop, in den *veertienden regel* omtrent zulken, die met geweld door de Heidenen naar het altaar gesleept, en wier handen gewelddadig vastgehouden, en in het vuur gestoken waren, om wierook te strooien, en dergelijke. Doch die zich standvastig daartegen verzet, en er niet in toegestemd hadden, (indien zulks door voldoende getuigen bevestigd werd,) dat zij hun leeraarsambt zullen blijven behouden, en zoo zij leeken waren, dat zij als *Confesfores*, (standvastige belijders) zullen aangemerkt worden."

(Wordt vervolgd.)

S. D. H.

Niet verboden in de Schrift.

„De president der Fransche Republiek woonde het van stapel loopen van een nieuw pantserschip bij. Duizenden waren bij deze plechtigheid tegenwoordig; de kanonnen dreunden; de geestelijkheid doopte het schip".

Aldus een bericht in de nieuwsbladen.

„*De geestelijkheid doopte het schip*"; de geestelijkheid, die ook kindertjes doopt en, wanneer men erop wijst, dat de Bijbel geen kinderdoop leert, dikwijls antwoordt met een: „De Heer of Zijne Apostelen hebben toch niet uitdrukkelijk verboden kinderen te doopen, derhalve is het geoorloofd."

Nu, de Heer en Zijne Apostelen hebben ook niet uitdrukkelijk verboden schepen te doopen, derhalve is het Zijn dienaars g e o o r l o o f d s c h e p e n t e d o o p e n. Ook hebben zij niet uitdrukkelijk verboden klokken te doopen; ook niet paarden en ezels te doopen, derhalve is k l o k k e n doopen, p a a r d e n doopen, e z e l s doopen geoorloofd.

In Italië gaat het klokken doopen aldus toe, volgens de mededeeling van een Engelsch reiziger, die zulk een handeling bijwoonde te Napels *)

Een edelman, verhaalt hij, trad als *doopvader (peter)*, een aanzienlijke vrouw als *doopmoeder (meter)* van de klok op. Er werd voor de klok gebeden, „*dat het Gode behagen mocht de klok te reinigen, te zuiveren, te heiligen en te wijden door Zijne hemelsche zegening*". De woorden der wijding waren: „*Laat dit teeken geheiligd en gewijd zijn in den naam des Vaders en des Zoons, en des Heiligen Geestes. Amen!* Daarop keerde de bisschop, na aan den doopvader en de doopmoeder gevraagd te hebben, welken naam zij verkozen, dat de klok dragen zou, zich naar het volk en zeide: De naam van de klok is *Maria*.

Te Montreal in Canada geschiedde de plechtigheid na voorafgaanden dienst en prediking aldus: Een lofzang werd gezongen door een priester, die vervolgens gebeden in de Latijnsche taal las over een vaas met water. Een andere priester bracht de vaas naar de klok, en de eerste doopte toen een wijkwast in het water, waarmede hij het teeken des kruises over de klok maakte, zeggende: „*In den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes . . . . .*"

Op het feest van den heiligen *Antonius*, 17 Januari, zenden de inwoners van Rome en omliggende plaatsen hunne paarden, enz, met linten en dekkleeden opgetooid, naar het klooster van *Sint Antonius*. De priester staat dan in zijn priesterlijk gewaad aan de kerkdeur, met een groote wijkwast in zijne hand, en voor elk paard, dat hem wordt aangeboden, neemt hij eerbiedig zijne muts van de kruin; spreekt eenige woorden in het Latijn, om te kennen te geven, dat de paarden in het volgend jaar door de diensten van St. Antonius bewaard zullen blijven van ziekte en dood, van honger en gevaar; daarna doopt hij zijne wijkwast in een grooten emmer of tobbe met wijwater en besprengt de dieren *in den naam des Vaders, en des Zoons, en des Heiligen Geestes*.

G u i s t i a n i, vroeger Roomsch priester te Rome, over dezelfde handeling sprekende, zegt: „Indien ik mijne lezers den 17en Januari naar de kerk van St. Antonius te Rome kon overvoeren, dan zouden zij een priester zien in een priesterlijk gewaad, den stool om den hals, een wijkwast in de rechterhand, die *muilezels*, *ezels* en *paarden* besprengt". †)

Mogen de geestelijke heeren dat alles niet even gerust doen als zuigelingen besprengen? G e e n van die handelingen is toch VERBODEN IN DE SCHRIFT? Wij meenen hier wel te pas te kunnen bijbrengen de volgende opmerking, ontleend aan het werkje „W i e moet gedoopt worden en waarin bestaat de D o o p?" §)

„Het gebied van de dingen, die onwaar zijn en in tegenspraak staan met 's Heeren Woord, is zoo onmetelijk groot, dat ik achte, dat indien daar voor elk bijzonder geval een verbod gegeven moest worden, „de wereld ook de geschreven boeken niet zou kunnen bevatten." Gods Woord wijst ons zeer nauwkeurig de hoedanigheid aan der personen, die bevoegd zijn tot en aanspraak hebben op den Doop. Evenals met volle recht en ten opzichte van het Avondmaal des Heeren door het meest verlichte deel der christenheid de in I Cor. XI: 28 gestelde voorwaarde (de mensch beproeve zichzelven) wordt vastgehouden en dientengevolge de jonge kinderen niet worden toegelaten aan de deelname van het Avondmaal, zoo moet ook, wanneer wij in betrekking tot den Doop met G o d s W o o r d te rade gaan, de in Hand. VIII: 37 en elders gegeven regel (Gelooft gij van ganscher harte?) tot richtsnoer dienen.

Willekeuriger handelwijze is er ter wereld niet denkbaar, dan aan de eerstgenoemde uitspraak eene algemeene geldigheid toe te schrijven, en de andere, even zoozeer een dierbaar Godswoord, in hare toepassing te beperken tot volwassenen.

Indien er dan in het Woord des levens zeer besliste aanwijzingen gevonden worden omtrent de toediening des Doops, moet het dan niet zeer vermetel genoemd worden, bij die zoo klare en duidelijke uitspraken nog iets toe te doen of daarvan iets af te doen?" (*Boodschapper.*)

*) Zie Dr. D o w l i n g s ' s „Geschiedenis der Roomsche kerk". I § 26.

†) Ibid. § 47.

§) Een zeer aanbevelingswaardig werkje voor allen, die *geheel op de hoogte* wenschen te komen met alles, wat dit onderwerp betreft. Verkrijgbaar aan het Bureel van ons blad

Van 't Arbeidsveld.

M e t o n v e r d e e l d e b l ij d s c h a p e n h a r t e l ij k e b e l a n g s t e l l i n g l a s i k o n d e r s t a a n d v e r s l a g. Z e k e r, o m d a t Z u i d v e e n i n d u b b e l e n z i n m ij n g e b o o r t e p l a a t s i s. M o g e d e H e e r e G o d h i e r a l s e l d e r s n o g v e l e m e n s c h e n t o t w a a r a c h t i g e b e k e e r i n g l e i d e n e n Z ij n e g e l o o v i g e n a l t ij d v o l m o e d d o e n z ij n i n h e t a a n b e v o l e n w e r k!

„Eindelijk," zoo schrijft br. Kuipers, „mijne reis als Evangelist voor de Unie-cent volbracht hebbende, kom ik den belangstellenden lezer nog eenig verslag geven van de laatste mijner zwerftochten."

„Least, heugt beast," zegt een oud Friesch spreekwoord, maar, mocht ik van den aanvang af de zegenende hand mijns Gods gedurig opmerken, niet 't minst tijdens mijn verblijf in Zuidveen en Ossenzijl (prov. Overijssel).

Van Haulerwijk naar Drachten teruggekeerd, kon ik ook daar nog een dag met veel genoegen werkzaam zijn door huisbezoek, hetwelk ik gaarne den volgenden dag had voortgezet, ware het niet, dat ik volgens afspraak te Zuidveen (bij Steenwijk) werd verwacht, waar ik 's avonds spreken moest. Mej. Wed. de Gilde ontving mij als een moeder haar zoon tehuis ontvangt en nadat ik des avonds in eenvoudigheid, voor een bevredigend aantal hoorders gesproken had, waren wij met eenige br. en zr. nog tot laat in den nacht zeer aangenaam bijeen, wijl de jufvrouw juist jarig was.

Den volgenden dag bezocht ik de br., alsmede twee zieken, waarvan één zich aan Jezus toevertrouwde. De andere, eene vrouw, die naar mij toescheen niet ver van den dood was, zou misschien ook 't heil, dat in Christus is, aangenomen hebben, ware 't niet, dat eene Elimas haar had tegengehouden, door te beweeren, dat zij, in stede van gelooven, bidden moest. (Zelve niet ingaande, verhinderen zij anderen.)

De vrouw zal, hoewel wij gelooven dat Gods Geest aan haar hart arbeidt, wellicht nog verloren gaan, omdat zij meer de dwalingen der menschen gelooft, dan 't zuivere eenvoudige woord Gods, waarvan de waarheid ons opnieuw bleek in 't kalme ontslapen van een broeder, die des nachts in zijn Heiland gerust was heengegaan.

De brs. hadden goedgevonden, dat ik in eene kamer in Onna, een uur van Zuidveen gelegen, waar men gewoonlijk 's Donderdagsavonds bijbellezing hield, zou spreken, zoodat wij daar des avonds in gezelschap heentogen en weder belangstellende hoorders aantroffen.

Vrijdagmorgen verliet ik mijn nieuw tehuis om met den trein van Steenwijk naar Peperga en vervolgens naar Ossenzijl te reizen, waar ik 's avonds spreken moest.

Zeer hartelijk werd ik ontvangen en al spoedig waren wij zoo tehuis met elkander, of wij reeds jaren in kennis waren geweest. 't Is toch eene wonderlijke familie, die familie van Jezus.

't Komt zeker, omdat ze allen één wil hebben. 's Zaterdags moest ik natuurlijk de verschillende familieleden bezoeken om kennis te maken. Een oude broeder vergezelde mij op dien tocht, hetwelk wel eene goede maatregel was, want daar velen als op een eilandje afgezonderd wonen, waren zij uitsluitend met „den punter" (een soort vaartuigje) te genaken; wat voor mij, als onervarene in 't schippersvak, anders veel bezwaar zou hebben opgeleverd. Tevens had mijn reismakker den tijd voor ieder gezin afgepast, zoodat wij des avonds konden zeggen: Nu hebben we allen opgezocht, niemand is overgeslagen.

Ik bracht een genotvollen dag door en bevond, dat 't werk van een dienstknecht des Heeren als Mh. D. de Gilde, niet vruchteloos is geweest.

Hij spreekt, en zal nog lang spreken, nadat hij gestorven is en zijne nagedachtenis zal in zegening blijven.

Zondagmorgen begaf ik mij naar „de Meente," om, naar ik mij voorstelde, daar 's avonds te spreken en vervolgens 's Maandags weer op huis aan te gaan. Maar 's Heeren wegen zijn niet onze wegen. Uit voorzichtigheid, geloof ik, oordeelde de Voorganger S. 't beter, geen onbekende te laten optreden, zoodat ik, op verzoek van de Ossenzijlsters, na aangenaam samenzijn met eenige br. en zr. van „de Meente," weder naar O. terugkeerde.

Daar was men reeds overeen gekomen, dat ik nog maar een poosje zou vertoeven, temeer daar 't des Woensdags Biddag zou zijn en 's Vrijdags de Knapen- en Meisjes-vereenigingen gezamenlijk feest zouden vieren.

Dewijl ik niets liever wenschte, dan nog een paar dagen in hun midden te blijven om met hen Gods goedheid te genieten en te overdenken, kostte het natuurlijk zeer weinig moeite mij daartoe over te halen en alras stemde ik toe, ook nog den Zondag over te blijven.

't Waren heerlijke dagen. De Heere zegende ons, gaf ons een gezegenden Biddag, die reeds des avonds stof tot danken opleverde, toen een jongeling zijn knieën voor Jezus boog. Hij bereidde ons bovendien een liefelijk feest met de jongelieden op Vrijdagavond, dat vooral voor mij veraangenaamd werd, daar allen, zonder eenige gemaaktheid op hun plat Ossenzijlsters zich uitdrukten en Gods goedheid roemden. Onder anderen prees in allen eenvoud een klein meisje van de Kuinre haren Heiland en sprak ten slotte den wensch uit, dat zij nu maar een klein jodinnetje mocht gelijken, om zondaren op Jezus te wijzen, gelijk dat voor een melaatschen Naäman van zoo grooten dienst was. Nu, wij gelooven, dat de Heere den wensch van dat kind gaarne wil geven, en van alle jongelieden, die iets voor Jezus willen doen. (Indien ze Hem in oprechtheid en nederigheid volgen.)

Ook in de Kuinre predikten wij een avond het Evangelie aan een niet onbeduidend gehoor en Zondag sprak ik nogmaals in Ossenzijl voor een talrijke schare, terwijl wij 's avonds nog weer bijeenkwamen, om onderling Gods Woord te bespreken. Schier elken avond waren wij bij een der broeders en wij zouden zeker in 't geheel niet aan slapen gedacht hebben, indien ons lichaam er geen behoefte aan had gevoeld. Toen eindelijk Maandagmiddag het scheidensuur aanbrak, viel 't ons waarlijk moeilijk elkander te verlaten. Toch gelooven wij, dat de band der liefde, die ons samenbond, niet door het heengaan verbroken is en wij hopen, dat ons zijn aan die plaats eenigszins mag hebben bijgedragen tot nadere vereeniging en samenleving van die broeders met ons, Baptisten, want wij hebben behoefte aan elkanders gemeenschap. Zulks geve de Heere, die toch wil, dat zijne kinderen als broeders zullen samenleven en elkaar zullen dienen! Moge Hij, die een beker koud waters niet onbeloond laat, ook die broeders en zusters ruimschoots zegenen voor de vele bewijzen van liefde aan een zijner minste dienstknechten betoond!

Maandagmiddag reed ik dan met br. H. Schaap naar Peperga om van daar per spoor naar Heerenveen en vervolgens per tram naar Drachten te reizen, eigenlijk met mijn gedachten nog in Ossenzijl vertoevende.

Zoo bereikte ik het einde mijner reis voor de Unie-cent. De Heer alleen zij geprezen voor Zijne hulp en genade aan mij, vreesachtige, betoond en Hij zegene de geringe pogingen door de Unie cent aangewend tot heil van zondaren!"

Wij verwachten nu nog het eindverslag van br. Hesseling.

Deventer. B. ROELES.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De koninginnen zijn voornemens 1 April op reis te gaan naar Arolsen, om daar tot den 7den bij de familie te blijven en dan te vertrekken naar Gersau, waar ze eenigen tijd voor hunne gezondheid zullen vertoeven.

Op de Bildt in Friesland wordt het steeds niet beter tusschen de boeren-werkgevers en arbeiders. Er blijft een aanhoudende spanning en de leden van „Broedertrouw" worden vervangen door vreemde werklieden, een toestand die van weerszijden niet dan schadelijk kan werken.

Dat onze Minister er nu maar niet toe kan komen als met ééne pennestreek de inkomsten der watertollen uit de wet te schrappen, laat zich best verklaren, als we bedenken, dat dit jaarlijksch een sommetje is van 1,750.000 gulden, geen kleinigheid voorwaar. Het zou echter voor de schipperij een heele verlichting zijn, daar deze tak van nijverheid toch al niet heeft te roemen in vooruitgang, wanneer de brug-, sluis- en havengelden geheel vervielen.

Frankrijk. De Republiek heeft weer hare begrooting voor 1892 bekend gemaakt, en alleen ten behoeve van het leger zijn de Franschen in dat jaar noodig een som van niet minder dan 331 millioen holl. guldens. Het leger wordt nog met 324 officieren, 7418 manschappen en 1045 paarden versterkt. Uit deze cijfers kan bij vernieuwing blijken wat het soldaatje spelen alleen in tijd van vrede kost; wat moet het dan niet verslinden in werkelijken oorlog?

Rusland ontving over het jaar 1889 aan drankbelasting de huiveringwekkende som van 724.823.361 roebels.

Oostenrijk. Graaf Taaffe, de minister-president, heeft uit verschillende partijen een legertje weten te veroveren, zoodat Z. Ex. het schip van staat weer vlot wist te krijgen, om op de politieke wateren te laten drijven. Zijn wijze van optreden in dezen wordt door diplomaten en staatkundigen als een meesterstuk beschouwd.

Duitschland. Vorst Bismarck heeft zijn tegenbezoek bij Graaf Waldersee te Altona afgelegd. Men hecht daaraan groote beteekenis en ziet er reeds een belangerijke toenadering in van de Hertog van Lunenburg tot den Keizer. Het is misschien voor de Duitschers zeer wenschelijk, dat Wilhelm II en Bismarck op goeden voet staan inplaats van elkander te bestrijden.

Wanneer Duitschland besluit om aan de bedreiging van geen Amerikaansch spek te laten invoeren, toepassing geeft, dan zal de regeering te Wassingthon de beetwortelsuiker-invoer verbieden en dat bedraagt jaarlijksch een som van 40.000.000 guldens.

Griekenland. Aan het eiland Kreta, (vooral bekend uit de reizen van Paulus,) is door den Sultan van Turkije weer een eigen bestuur toegezegd.

De Mahomedaansche Pacha zal worden vervangen door een Christen Gouverneur.

Nederl.-Indiën. De berichten uit de **Oost**, vooral wat de oorlog met Atjeh betreft, zijn nog niets verbeterd. Het einde van dezen krijg is nog niet te overzien. En in de **West** wordt de Gouverneur nog voortdurend verdacht gemaakt, zoodat ook daar de strijd nog niet is beëindigd.

Dat onze hoogwaardigheids-bekleeder daar niet op rozen wandelt, is algemeen bekend.

D. R.

Gemengde berichten.

In alle landen der beschaafde wereld wordt er onder de sociaal-democraten enz. beraadslaagd over de staking van het werk op den 1 Mei en dan betoogingen te houden ten gunste van den 8-urigen arbeidsdag. Gelukkig dat er niet eene lijn wordt getrokken, zoodat er nog al verdeeldheid heerscht. Dit neemt echter niet weg dat de sociale beweging alle jaren sterker wordt en de regeeringen zullen *wel doen*, om die vraag ernstig onder de oogen te zien, om het anders noodwendig komend gevaar af te weeren. De Christenen van alle naam hebben hier ook een ernstige roeping o. i. te vervullen, door niet te vragen waar kan ik het werk voor gedaan krijgen en dan maar uit te zuigen (Jakob 5 : 4) maar zichzelven rekenschap te geven wat dien arbeid waard is. (Matth. 7 : 12. Luk. 6 : 31).

De spoorweg van Jaffa (Joppe) naar Jerusalem vordert goed, hoewel er veel moeielijkheden zijn te overwinnen. Jerusalem ligt 2650 vt. boven de oppervlakke der zee, waarvan Jaffa een zeehaven is, zoodat op een afstand van circa 20 uur gaans de weg zooveel moet klimmen. De meeste beambten en ook het materieel dat er wordt gebruikt, behalve de locomotieven die uit Philadelphia afkomstig zijn. Vijf stations komen tusschen deze twee plaatsen.

Uit Egypte is een bericht gekomen dat vier inboorlingen van Nekhlet naar Ben Brahim (30 uur gaans) zijn gekomen, en dat ze op hun kameelen voortdurend door sprinkhanen reden die in dikke massa over de geheele vlakte waren verspreid. Nooit zag men zoovele van die vernielende beesten bij elkander — zij worden „de groote pelgrims" genoemd in tegenoverstelling van de zoogenaamde Morokiaansche sprinkhanen.

In Montreal, (Canada) was juist het groote gebouw der Chr. Jongel. Ver. dat drie millioen zevenhonderdvijftigduizend gulden had gekost klaar toen het instortte zonder dat men weet wat daarvan de oorzaak is. De onder-voorzitter redde zich, door uit een raam te springen uit de 3e verdieping en kwam er ongedeerd af zoodat geen menschenlevens zijn te betreuren.

Op den 1sten Paaschdag 's avond half acht derailleerde niet ver van het station te Zutphen de trein van Hengeloo. De passagiers kwamen met den schrik vrij en er ontstond eenige vertraging door.

De griep heerscht in Pittsburg en te Chicago in hevige mate. In de laatste drie weken stierven in eerstgenoemde plaats 700 menschen en in de laatste stad in 14 dagen 1540 personen, d. i. op de 1000 inwoners 35 sterfgevallen en nog nam het sterftecijfer toe. Voorzeker niet om mede te spotten, wat helaas! met deze ziekte vooral is en wordt gedaan.

Uit het schip „Utopia," dat voor een dag of wat is aangevaren en gezonken, worden de lijken met duikers opgehaald en bij wagens vol begraven op het kerkhof te Gibraltar.

Afgrijselijk zijn de uitvoerige berichten te lezen, waarin de kennelijke doodsangst van de slachtoffers wordt beschreven. Zij vonden 8 en meer menschen als in elkander gevlochten van wege doorstane benauwdheid, andere hadden gepoogd zich door luchtgaten te wringen als anderszins.

De Hebreeuwsche taal in Palestina. Men zegt, dat het Hebreeuwsch spoedig een levende taal in Palestina zal worden. Joden door vervolging uit andere landen verdreven, verzamelen zich in het land van Israël. Zij kennen elkanders taal niet, maar verstaan evenwel in meerdere of mindere mate Hebreeuwsch en het gevolg is, dat deze taal het middel van gemeenschap onder hen wordt. Twee wekelijksche bladen worden nu in het Hebreeuwsch te Jerusalem uitgegeven. Het zou zeer gewenscht zijn, dat zendelingen onder de Joden in Palestina bekwaam zijn om in de Hebreeuwsche taal te spreken.

In Frencsin (Hongarije) was een spoorwachter bezig de seinen voor den komenden trein te regelen en zijn vrouw even van de woning verwijderd aan den arbeid, toen een arend neerschoot en hun driejarig kind opnam en mede voerde, zonder dat ze zelfs een poging tot redding konden doen. Men beweert, dat zulk een slachtoffer eerst de oogen worden uitgepikt en daarna door het roofdier het vleesch van de beenderen gegeten.

— Als werkelijk geschied wordt aan de „Hoogev. Crt." het volgende medegedeeld:

Bij eene der bijeenkomsten te Beets, waar de heer D. N. het woord voerde, drong een der aanwezigen naar de tafel, waar het bestuur en de spreker zaten en sprak (op z'n Friesch) „Ben je menheer N., die zooveel voor de werklui over heeft? Nu, dat is mooi. De lui hebben in dezen tijd ook wel wat noodig. Ik (en hierbij kreeg hij zijne portefeuille uit den zak en lei 4 bankjes van *f* 1000 op tafel) denk er ook zoo over. Als jij nu net zooveel hierbij legt,

dan zullen wij die *f* 8000 zamen onder de arbeiders verdeelen." — De heer D. N. antwoordde niet, maar . . . . droop af.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Als wij onze ervaringen op het pas gevierde Paaschfeest in een enkel woord zullen uitdrukken dan is het dit: „De discipelen nu, werden verblijd als zij den Heer zagen."

't Is immers een feit dat het schoone Paasch-verhaal met zijn glanzende Engel, weggewentelde steen, zijn verbroken zegel, zijn bedroefde en getrooste Maria Magdalena en Petrus, zijn dwalende en terecht gebrachte Emmausgangers, aan onze zielen geen ware Paaschvreugde kan brengen. Neen, zulks vermag de openbaring van den Verrezene in het midden der zijnen alleen.

Welnu, het boek der „Handelingen" krijgt altijd weder nieuwe bladzijden, welker aanhef ook mag luiden: „Na deze openbaarde zich Jezus andermaal den Discipelen en Hij openbaarde zich aldus:" Hij bracht zijn vrede-groet en met die groet zijn vrede zelf; Hij vertoonde zich levend, „met vele gewisse kenteekenen;" Hij richte de neergebogenen op; Hij trooste de bedroefden, Hij bestrafte de onverstandigen en tragen van harte; Hij sprak tot de ongeloovigen: zijt niet langer ongeloovig maar geloovig.

Driemaal kwam de Gemeente ter prediking in haar bedehuis zamen en aan den avond van den tweeden dag was de „feestzaal" bereid, waar in gezellig zamenzijn onder het genot van koffie en koek de „brandende" harten hun licht en warmte konden verspreiden. Ook Christenen buiten de Gemeente woonden dit zamenzijn bij.

Doch behalven dit hebben wij nog van onze huishoudelijke Gemeentevergadering op Zondag-avond melding te maken. Met het oog op de afstanden hier vangt die vergadering altijd direct na de avondprediking aan. Dat wordt dus een „latertje." Aangezien het behandelen van zaken, dikwijls van stoffelijken aard, weinig opwekkends heeft is de ambitie bij de meesten voor deze „vertoeving" niet groot. (Wat evenwel niet te prijzen is). Is er dan wat veel te verhandelen dan komen er op laatst spelden in de banken. Ditmaal echter zat heel de vergadering klokke half tien nog kalm en gelukkig ter neer, in weerwil dat wij klokke vijf uur al in de kerk gekomen waren. En vanwaar nu dat gelukkig vertoeven?

1e een afgedwaalde zuster, die onder de tucht stond vernederde zich en kwam berouwvol weer.

2e *drie* deden belijdenis van hun Heiland met de begeerte door den Doop in de gemeente te worden opgenomen en zij deden dat op zulk een wijze en er was zooveel ongedachts en verrassends in dat elks hart met vreugde en dank vervuld werd.

Desniettegenstaands mocht ook op dit passcha bij de „zoete koeken" de „bittere saus" niet ontbreken: een afvallig medelid, eene vrouw die nu de Gemeente lasterde moest worden afgesneden. God zij haar genadig. Amen.

ZENDING.

Reginald Radeliffe zegt, dat, hoe meer wij verstaan, dat het Nieuwe Testament niet verlangt, dat de wereld zal worden geëvangeliseerd door godsdienstleeraren evenmin als een generaal eischt, dat hij en zijn officieren mee zullen vechten in den oorlog, maar in veel grooter mate de gelederen der soldaten dit zullen doen, des te spoediger zal de zending voortgang hebben. De Apostelen zonden geen leeraars naar Jerusalem en zij kozen uit de bekeerlingen van iedere plaats inboorlingen die zij over de kudde aanstelden.

Onlangs heeft er te Shanghai een samenkomst van meer dan 200 Evangelische zendelingen plaats gehad, om met elkander van gedachten te wisselen over de belangen van hun werk. Met roem en dank aan den Heere konden zij getuigen, dat er in de laatste dertien jaren gewichtige vorderingen gemaakt waren op dit uitgestrekte zendingsveld. Het cijfer der Avondmaalgangers hunner Kerk dat in het jaar 1877 nog 13.035 bedroeg, is thans gestegen tot 37,287, welke tot 520 Chineesche kerken behooren, waarvan er 94 geheel en alleen in al hunne geestelijke en stoffelijke behoeften voorzien.

GEDACHTEN.

De wezenlijke waarheid komt voort uit den levenden God; aan die waarheid heeft onzen innerlijken mensch behoefte; zij is hem eene levensvoorwaarde.

Niet onze oprechtheid, niet ons ernstig streven naar waarheid, maar *de* waarheid zelf maakt vrij.

Velen denken zich God zóó als zij wenschen dat Hij is; laat ons echter bedenken, dat God blijft, wie Hij werkelijk is. N. v. B.

Die de waarheid doet, komt tot het licht.
De Bijbel.

NIEUW SILO ZUTPHEN.

De regendroppel, uit Amerika gezonden, groeide aan van 85 cts. tot *f* 1.— en bovendien ontvangen als Paaschgave van Ds. v. E. te A. *f* 25.—; voor alles onzen hartelijken dank. De wolk van een mans hand wordt steeds grooter, mocht het spoedig een zilver- en goudregen worden, opdat wij de noodige som van 2500 à 3000 gulden op den bepaalden tijd bij elkander mogen hebben.

Deventer. B. ROELES.

AAN ONZE ABONNÉ'S

zij bericht, dat de kwitantiën voor het abonnementsgeld over het 1e kwartaal aan onze correspondenten verzonden worden. Wij verzoeken allen vriendelijk hun het werk der inzameling van die gelden, zoo gemakkelijk mogelijk te willen maken.

UEd. Dw. Dienaar,
N. v. BEEK.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Vrijdagsavonds 6½ uur *Prediking* (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 6 uur *Prediking* (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.* Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

BEDE OM HULP.

De Gemeente van Gedoopte Christenen te Amsterdam ziet zich gedrongen, een beroep te doen op de liefde der broederen tot elkander, ten behoeve een harer leden. De man is lijdende aan de tering en tengevolge daarvan tot elken arbeid ongeschikt. Zijn gezin, bestaande uit vrouw en zes kinderen is daardoor in de diepste armoede gedompeld en gaat onder een schuldenlast gebukt, die het ergste doet vreezen, daar o.a. het geduld van den huisheer ten einde loopt.

De Gemeente heeft reeds boven hare krachten dit gezin gesteund, doch daar die hulp niet afdoende is, heeft zij gemeend, pogingen te moeten aanwenden tot het verkrijgen van een MANGEL, om daardoor de vrouw de gelegenheid te verschaffen de taak van haren man over te nemen en in de behoefte van haar gezin eenigszins te voorzien.

Tot het verkrijgen daarvan en het dekken der schulden hebben wij een *f* 100 noodig. Wie helpt ons daaraan?

De liefde van Christus dringe Uwe harten daartoe een bijdrage te zenden tot welker ontvangst en dankbare verantwoording in dit blad zich gaarne bereid verklaren:

W. PANJER, Jansteenstraat 111, Onderl.
M. J. VERHORST, Quellijnstr. 9, Diaken.

Ook de Redactie te Groningen wil zich gaarne met de ontvangst van liefdegaven belasten.

Bij de Redactie van dit blad met dank ontvangen:

Van de Gemeente te Luik (België) *f* 2,38 van een Weduwe te Sneek 50 cts.; van N. N., J. L. en J. v. D. te Groningen elk *f* 1.—.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 207. DONDERDAG 9 April 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post . . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.08
Groote letters naar plaatsruimte.

Een schoolrede te Groningen.

Maandagavond werd in het Concerthuis te Groningen een Rede gehouden in 't belang van 't Christelijk Onderwijs, door Ds. Notten, Chr. Geref. Predikant bij het Krankzinnigen-gesticht te Veldwijk.

Spreker begon te zeggen, dat het talrijk opgekomen publiek geen wetenschappelijk betoog van hem moest verwachten; neen, 't zou een stichtelijk opwekkend woord zijn, dat, zeide hij, naar uwe billijke verwachting, *geput zal zijn uit en gegrond zal zijn op Gods woord.*

Tot ons leedwezen moeten wij, die tot zijne toehoorders behoorden, zeggen, in deze verwachting, die hij zelf *billijk* noemde, teleurgesteld te zijn.

Als tekst werd genoemd Efez. 6 : 4*b*, „voedt hen op in de leering en vermaning des Heeren."

In punt I dezer Rede, waartoe wij ons alleen bepalen, wees spreker op de noodzakelijkheid eener Chr. opvoeding: *a*, met het oog *op den toestand des kinds*, *b*, met het oog *op de belofte bij den Doop afgelegd* en *c*, met het oog op een *nederbuigend en ontfermend God.*

a. Met het oog op den toestand des kinds. Spreker zeide (en dit was op grond van en werd geput uit de Schrift) „het kind is door de zonde verdorven. Ik weet wel, dat er een wereldbeschouwing is, die het verkeerde in het kind beschouwd, als het onkruid, dat slechts aan den oppervlakte groeid, en zegt, dat het iets negatiefs, een „nog niet zijn" is, dat ligtelijk verholpen kan worden. Een fraaie opvatting voorwaar, doch de werkelijkheid, ons in het licht der Schrift getoond, doet een ander beeld zien. In de Schrift toch heet het: *„Het gedichtsel van 's menschen hart is ten allen dage, alleenlijk boos"*; — *„Wie zal een reine geven uit een onreine?"* — *„Zie ik ben in zonden geboren en in ongerechtigheid heeft mij mijne moeder ontvangen;"* en eindelijk, om nu niet met David of andere stervelingen alleen te spreken, de Zaligmaker zelf zeide: *„Wat uit vleesch geboren is, is vleesch"*, derhalve: *„Tenzij iemand wederom geboren wordt, hij kan het koninkrijk Gods niet zien."*

Wij vragen, wie, die eerbied heeft voor de Schrift, zal daar iets op tegen hebben? Zeker niemand. 't Is correct met wat spreker zeide van hem te mogen verwachten, n.l. dat zijn Rede zou zijn *geput* uit en *gegrond* op de Schrift.

De opmerking dat de Gereformeerde kerk het fijne goud der uitverkiezing had weten op te delven uit de Schrift, dat de uitverkiezing was een „nemen" uit de verdorven massa — en dat in weerwil van die verkiezing, dat verdorven kind toch christelijk opgevoed moest worden, gaan wij voorbij. Wij bepalen ons tot *b* de ouders zijn tot chr. opvoeding verplicht *met het oog op hunne belofte bij den Doop afgelegd.* *)

Opmerkelijk was ons, dat het eerste woord wat spreker na het noemen van dit punt zeide: „De formulieren." Was *a.* schering en inslag geweest „de Schrift," hier moest Gereformeerde kerkleer †) dienst doen.

„Het formulier leerde," ging spreker voort, „dat de kinderen in Christus geheiligd zijn en terecht, want zij zijn uit christen ouders geboren. Er is geschreven: „Het zaad zal hem dienen" en „Ik ben uw God en uws zaads God." §) Ja, de kinderen zijn des Heeren kinderen, had God niet gezegd tot Israël: „Gij hebt *mijne* kinderen genomen en ze den Moloch voorgeworpen?" Jammer, dat de leer der „verbonden" zoo weinig verstaan wordt, doch nu de Geref. beginselen weer opleven, zal 't wel beter worden." **)

„Een ieder," zoo ging spreker voort, „moet het vatten, immers de kinderen uit een vrijgekochte slaaf geboren zijn geen slaven meer, zijn de kinderen der christenen dan niet geboren uit menschen die met lichaam en ziel vrijgekocht zijn door het bloed van Christus?"

(Mogen wij de Doctoren in de Theologie wel vragen, hoever de Dominé met dit zijn beweren af is van de leer der onbevlekte ontvangenis?)

„Neem," zoo ging spreker voort, „een beeld uit onze vaderlandsche Geschiedenis: toen onze vaderen het juk van Spanje afwierpen waren hunne kinderen toen niet evenzeer vrij? De Baptist zou zeggen: neen, niet eer dan dat zij zelve het afzwerings-contract onderteekenden.

*) Dit wordt bijna in geen enkele schoolrede gemist. „'t Spreekt van zelf" zal een Kinderbesprenger zeggen. Wij antwoorden, vindt gij niet opmerkelijk, dat in de H. Schrift als ouders en kinderen op hunne roeping gewezen worden, er zelfs niet gerept wordt van „belofte" en die „gedoopte aangezichten", er wordt zelfs niet op gezinspeeld. Ook dit is alzoo niet op *grond* van en *geput* uit de Schrift.

†) Kerkleer en niets dan dat. Terecht heeft Paus Pius IX aan het einde zijns levens een manifest uitgevaardigd, waarin hij al de „gedoopten" (besprengden) zijne kinderen noemde, zeggende: moogt gij u als Protestanten aan den leer der kerk hebben onttrokken, op het punt van den Doop blijft gij haar volgen, derhalve, keer in hare moederschoot weer.

§) Wellicht zegt iemand: hier was de spreker weer op het terrein der Schrift. Hij noemde althans de Schrift, maar ons dunkt zeer te onpas. In beide teksten is sprake van Israël. God zeide tot Abraham: Ik ben uw God en uws zaads God Nu heeft Abraham tweeërlei zaad, een *vleeschelijk* zaad, dat zijn de Joden, een *geestelijk* zaad n.l. de geloovigen. Hoe komen de Christenen er nu toe, dit op hunne kinderen toe te passen? Vleeschelijk zaad van Abraham zijn ze toch niet en geestelijk zaad zijn ze toch niet eer, dan dat zij gelooven. Voorts weten wij niet dat God zulks tegen iemand anders gezegd heeft.

**) Ook wij vinden dat jammer, doch als de opleving der Geref. beginselen daarin verandering moet brengen, dan zien wij 't al komen. De rede van Ds N. was er zeker een proeve van.

Wij staan verbaasd, hoe mannen, die lezen en denken kunnen, juist de schriftleer aangaande de „verbonden", zoozeer dooreenwarren Men zou verwachten, dat alleen het lezen van Hebr. 8 : 6 tot 13 hun de oogen zou openen en hen uit hun Jodendom uitleiden.

Wij zeggen zij zijn vrij, zij het dan ook dat hen onbewust nog Spaansche symphatiën aankleven. *) En mochten zij later naar Spanje terugkeeren, wij zullen ze deserteurs noemen; zoo ook onze kinderen, als zij zich den Heere onttrekken, zijn zij geestelijke deserteurs."

Meer deelen wij van de rede niet mee; in het overige was veel schoons en goeds, maar dit was voor goed de doode vlieg die heel deze zalf deed stinken.

Bij allen goeden wil om andersdenkenden te waardeeren, en in hunne goede trouw te gelooven, doet zulks ons toch ten eenenmale de kluts kwijt raken.

Denk u, daar staat een man als ds. Notten met grijze haren, eene uit de voorste gelederen der Gereformeerden; die Christen-ouders toespreekt met betrekking tot *hunne* kinderen; die, puttende uit de Schrift, glashelder de algeheele verdorvenheid, de dood- en doemschuld van *die* kinderen aantoont, die zegt, dat Jezus van *die* kinderen zeide, dat zij uit vleesch geboren waren, en diensvolgens wedergeboren moeten worden om in het rijk Gods in te gaan. En als in éénen adem gaat diezelfde ds. Notten u zeggen, door het beeld van de kinderen van den vrijgekochten slaaf en dat van de overheersching der Spanjaarden, dat dat „vleesch" nu ja, ten naastenbij heilig vleesch is, en van de zondeheerschappij in en over dat kind hoogstens nog „sympathiën" aanwezig zijn en dan nog wel „onbewust."

Desniettegenstaande dat alles moesten de ouders als christelijke opvoeding aanmerken: „de kinderen te onderwijzen in de ellende, (zondige sympatiën) verlossing en dankbaarheid."

En als ZEd. de ouders tot volhardend gebed aanspoort, doet hij een treffend verhaal van zulk een „vrij geboren" kind, waar de „zondige sympatiën" nog al tamelijk sterk schenen te zijn, zoodat dat individu met de wereldlijke rechter in aanraking kwam, dat gevangenis, geeseling en brandmerk er het gevolg van was.

En als gij nu vraagt waartoe heel die redeneering in *b* vervat, dan is er maar één antwoord: 't is om het Roomsche systeem van de zuigelingen-besprenging te redden, dat, een ieder gevoelt het, in het kader der Schrift niet past.

En ziet men nu niet, dat waar men met zijn doop op den bodem van Rome komt, men met heel zijn kerkstelsel buiten de Schrift komt te staan? Wel mocht prof. Doedes zeggen: „De leer van den kinderdoop heeft onze gansche theologie tot in merg en been bedorven."

En die vergaderde menigte in 't Concerthuis ...? schijnbaar at zij alles suikerzoet op.

En ds. Notten, zou die dat nu zelf niet beter zien en weten ...? Hij heeft die hem oordeelt.

*) Dit is letterlijk door den spreker gezegd. Hoe ver staat spreker met dit zijn zeggen af van het beweren der Schriftbestrijders, die hij in *a* zijner rede de zonde van het kind een „oppervlakkig onkruid" een „nog niet zijn" een „iets negatiefs" liet noemen? Alzoo, de zonde van de kinderen der geloovigen slechts een onbewuste symphatie, geen levensbeginsel dus.

Wij voor ons kunnen niet anders dan God danken, dat wij ook van dit stuk van Rome verlost zijn, en den doop mogen bezitten door onzen Heiland zelf ingesteld, en eene kerkordening die noch in den Haag noch in Dordt, maar in Jerusalem haar oorsprong heeft.

En de broeders die buiten ons staan, roepen wij toe: Broeders! dien niet een stelsel; dien God overeenkomstig zijn woord.

En geve God dat ds. Notten, als hij weer in Groningen komt spreken, niets moge spreken dan de gezonde woorden Gods.

J. HORN,
Voorganger bij de gemeente van
Gedoopte Christenen te Groningen.

Een belangrijk getuigenis der geschiedenis tegen den kinderdoop.

De kerkgeschiedenis spreekt niet van den zuigelingendoop voor omstreeks het midden der derde eeuw. Noord-Afrika, waar de kerk het meest bedorven was, is de bakermat dier menschelijke inzetting; Cyprianus, bisschop van Carthago, haar voedsterheer. Dat deze ceremonie zich in het eerst slechts langzaam verbreidde blijkt uit het sterksprekende feit, dat, zoover zulks is na te gaan, niet een enkele der beroemde kerkvaderen uit de eerste eeuwen in zijn kindsheid gedoopt is. Te merkwaardiger is zulks, dewijl de meeste hunner godvreezende ouders hadden en zij, desniettegenstaande, naar luid der geschiedenis, eerst na hunne bekeering gedoopt werden. Ware de doop der zuigelingen Apostolisch, dan konde in die dagen zulk een verschijnsel zich niet vertoond hebben. Wij geven hier eenige geschiedkundige berichten.

Ambrosius, geboren in Milaan in 340, stierf daar als bisschop in 397. Zijn ouders waren christenen, behoorende tot den voornamen stand. Hij werd op 34jarigen leeftijd gedoopt.

Hieronymus werd in 331 te Stridon in Pannonien geboren. Hij was de zoon van rijke ouders, die beiden christenen waren. Als jongeling verliet hij zijn vaderland om te Rome te studeeren. Daar werd hij bekeerd en gedoopt, ongeveer 25 jaar oud zijnde.

Augustinus van Hippo, geboren 354, gestorven 430, zoon van ouders uit den deftigen stand. In zijn jeugd gevaarlijk krank liggende, verlangde hij gedoopt te worden. Zijne moeder Monica geraakte in verlegenheid. Alles werd toebereid tot de volvoering, maar hij herstelde en de doop werd uitgesteld, terwijl Augustinus bij de katechumenen bleef. Te Milaan kwam hij tot het geloof en daar doopte Ambrosius hem, toen hij 33 jaar oud was. Zijn moeder Monica is een der uitnemendste heiligen der oude kerk. Dat de leer van de zaligmakende kracht der (zoogenaamde) sacramenten de moeder van den zuigelingendoop is wordt ook door dit geval bevestigd.

Athanasius, geboren waarschijnlijk te Alexandrie in 296, gest: 373. De verhalen aangaande zijne jeugd schijnen aan te duiden, dat hij christelijke ouders had en in de leer der waarheid opgevoed werd. Nadat hij als secretaris in dienst getreden was bij den Aartsbisschop van Alexandrie, werd hij door dezen gedoopt.

Ephraëm, de Syrier, gest. 378. Geboren uit ouders wien, om zoo te zeggen, het martelaarsbloed door de aderen vloeide. Verscheiden leden dier familie hadden de belijdenis van Jezus met hun bloed bezegeld en de ouders van Efraëm hadden Christus voor de vierschier der vervolgende Heidensche overheden beleden. Zij wijdden hunnen spruit van den wieg af hunnen Heer toe; maar hij werd gedoopt op 18jarigen leeftijd.

Basilius de Groote; geb. te Cesarea in 329, gest. 379. Zijn vader was een uitstekend christen; zijn moeder de in de kerkgeschiedenis welbekende (heilige) Emmilia, zijn zuster (de heilige) Macrina, zijn broeder (de heilige) Petrus van Sebaste. Ook van zijne voorouders worden sommigen onder de heiligen geteld. Aldus wel een heilige familie. — Hij studeerde eerst in Pontus, daarna in Constantinopel en toen in Athene. In het jaar 357 ontving hij den doop. Hij was toen 28 jaar oud. Later werd hij aartsbisschop van Cesarea (Capp).

Gregorius van Nazianza, geb. in Cappadocie in 324, gest. 389. Bij zijn geboorte was zijn vader bisschop en zijn moeder was de vrome Nonna. Haren eerstgeboren zoon, na wiens bezit zij lang gesmacht had, droeg zij niet lang na zijn geboorte in de kerk op het altaar, legde een evangelieboek op zijn handjes en wijdde hem tot den dienst des Heeren. Gedoopt werd hij op 30jarigen leeftijd door zijn vader. En toch was die vader bisschop!

Johannes Chrysostomus, geb. te Antiochie in 347, uit christenouders gest. 407. Hij verloor reeds vroeg zijn vader. Zijne moeder droeg veel zorg voor zijn opvoeding in de vermaning des Heeren. Hij studeerde in de rechtsgeleerdheid, trad na voleindigde studie als jurist op in Antiochie. Later is hij door den bisschop Miletius gedoopt en werd zelf bisschop van Constantinopel.

Eusebius, bisschop van Vercelli, zoon van een der geloovigen, welke in de vervolging onder Diocletiaan naar Rome gesleept werd, om daar gericht te worden. Hij stierf evenwel op de reis. Zijn zoon Eusebius werd als volwassen man gedoopt door den bisschop van Rome.

Genoeg voorbeelden, niet waar? Die het leest, merke daarop en die geschiedenis wil aanvoeren, doe het in getrouwheid; dan zal hij spoedig onderschrijven wat de hoogleeraar Doedes zegt: „Dat de Heer Jezus den kinderdoop niet geboden heeft, zal door ieder moeten toegestemd worden. In de tweede eeuw was die doop nog geenszins algemeen in gebruik. Niet langen tijd daarna is hij het echter meer en meer geworden, inzonderheid ten gevolge van geheel onjuiste voorstellingen aangaande zijne werking." (Zie Doedes Leer der zaligheid p. 339).

Getuigenissen van beroemde Godgeleerden met betrekking tot den kinderdoop.*)

Neander. „Het is zeker dat Jezus Christus den kinderdoop niet heeft ingezet." „Dat de apostelen een doop voor kleine kinderen ingesteld hebben, zou niet bewezen kunnen worden."

Pascal. „De Kinderdoop vormt een belangrijk verschil tusschen de oorspronkelijke Kerk, die van die handeling niets wist, en de Kerk van later dagen, die deze ceremonie in de derde eeuw invoerde."

H. Beecher. „De bewijzen, welke men uit den Bijbel wil ontleenen ten gunste van den Kinderdoop zijn gezocht en krachteloos. Er bestaat niet het minste schriftuurlijke gezag voor deze Kerkelijke handeling."

Lange. „Alle pogingen om den Kinderdoop uit het N. Testament te bewijzen, lijden schipbreuk."

Bunsen. De Kinderdoop is niet schriftuurlijk."

Schleiermacher. „Die eenig bewijs voor den Kinderdoop wil vinden in het N. Testament, moet het er eerst in leggen."

Baumgarten. „De Kinderdoop kan niet worden afgeleid uit eenige bepaald Apostolische overlevering, noch uit eenige Apostolische daad."

Mc. Neile *(Deken in de Engelsche Staatskerk)* „Aangaande den Kinderdoop, daarvoor weet ik geen enkel woord van God aan te wijzen."

De Pressensé. „De doop is in de dagen der Apostelen niet aan kinderen toegediend."

Curcellaeus. „De Kinderdoop was in de eerste tijden na Christus een geheel onbekende zaak; in de derde en vierde eeuw waren er sommigen, die den Kinderdoop invoerden en verdedigden."

Prof. Hahn. „In den ganschen Bijbel, noch in de eerste 150 jaren wordt een duidelijk geval van kinderdoop gevonden. Wij moeten toestemmen dat de talrijke tegenstanders van den Kinderdoop niet op Evangelische gronden kunnen tegengesproken worden."

Luther. „Het kan uit de H. Schrift niet bewezen worden dat de Kinderdoop door Christus ingesteld, of door de eerste christenen na de Apostelen begonnen werd."

Herzog's. Theol. Real Encyclop. (art. Doop) — „Dat in het N. Testam. geen spoor van Kinderdoop te vinden is, zal voor de wetenschappelijke exegese wel als uitgemaakt te beschouwen zijn; alle poging om den Kinderdoop uit de woorden der inzetting, of uit plaatsen als 1 Cor. 1 : 16 af te leiden, verdienen daarom den naam van willekeurige kunstenarijen."

Vraag. *Hoe moeten wij dan den volgenden tekst verstaan, die door zoovelen als een der grondslagen des kinderdoops beschouwd wordt:*

„Laat de kinderkens tot Mij komen; en verhindert ze niet, want derzulken is het Koninkrijk Gods." (Mark. X: 14).

Antwoord. Indien Markus aan de mededeeling dat de Zaligmaker deze kinderen in Zijne armen nam, had toegevoegd: „en Hij doopte hen," in stede van: „en Hij zegende hen," dan zou men deze plaats met vrucht kunnen aanvoeren en zou de strijd beslecht zijn; maar naar het verhaal, 't welk ons de Heilige Geest hier geeft, hebben wij hier evenzoo min aan kinderdoop, als aan avondmaalsviering met kinderkens, of aan besnijdenis van kinderen te denken. Het is zeker dat Christus deze kinderen niet doopte, want Hij zelf doopte nooit; (Joh. IV: 2) en indien Zijne discipelen, die voor Hem en op Zijn bevel doopten, door hunnen Heer gelast waren kinderen te doopen, dan valt er niet aan te denken dat zij de ouders of vrienden, die deze kleinen tot den Heer brachten, „bestraft" zouden hebben. Er is trouwens dan ook geen woord van den doop in het geheele verhaal te vinden.

Maar wat meer zegt: deze Schriftuur genomen, gelijk God ze geeft, bevat juist een bewijs tegen den kinderdoop. Wij zien hier ouders hunne lieve kleinen tot Jezus brengen om van Hem gezegend te worden. Welnu, indien de doop deze kinderen in het verbond der genade, of tot de kudde van Christus zou gebracht, of hun eenigen geestelijken zegen zou aangebracht hebben, zou dan de Heiland hun zulks onthouden en hunnen ouders en den discipelen verborgen gehouden hebben? Zou Hij hen „in Zijne armen nemen en hen zegenen" en hen ongedoopt aan hunne ouders teruggeven, en dat zonder een woord van deze instelling te reppen? Is het ooit gebeurd dat eenige geestelijke zegen bij Hem gezocht werd en Hij dien niet schonk? Hier hebben wij ouders, die van Jezus geestelijk heil begeerden voor hunne kinderen, en indien de doop was „het zegel," óf „de sleutel," óf „de deur der geestelijke zegeningen van het genadeverbond" (gelijk kinderdoopers zoo vaak beweren), zou dan de Heere Jezus hier geweigerd hebben, of de kleinen zonder dien schat hebben laten gaan? Zoo iets is onmogelijk. Duidelijk treedt hier aan het licht, dat Christus den kinderdoop niet wil, maar er tegen is, en dat die praktijk niets goeds medebrengt en dus niet aan de hand mag gehouden worden. Zeer geleerde kinderdoopers spreken het uit, dat deze schriftuur hunne zaak niet kan dienen:

Poole. „Wij moeten hier voorzichtig zijn, daar wij uit dit verhaal den kinderdoop niet kunnen wettigen door het voorbeeld van Christus; want het is zeker dat Hij deze kinderen niet doopte. Markus zegt alleenlijk: „Hij nam ze in Zijne armen, leidde hun de handen op en zegende ze."

Bisschop Taylor — „Uit de daad der kinderzegening door Christus af te leiden, dat kinderen gedoopt zullen worden, bewijst niets meer, dan dat het aan beter bewijzen faalt; want met meer waarschijnlijkheid zou de gevolgtrekking aldus genomen kunnen worden: Christus zegende de kinderen, en liet hen zoo van Zich gaan, *ze niet doopende* derhalve behooren de kinderen niet gedoopt te worden."

Olshausen. „Van het in dit verhaal gedurig begeerde en gezochte verband met den kinderdoop is inderdaad *geen spoor* te ontdekken."

*) Uit het werk van Pengilly: Wie moet gedoopt worden en waarin bestaat de Doop. Prijs *f* 1.—. Verkrijgbaar aan het Bureel van dit blad.

Voor den Familiekring

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT.”

7.

Na het eindigen van den maaltijd verliet Renée het vertrek en begon Teligny over zijn somber voorgevoel aldus te spreken:

„Jan is een verstandig en ver doorziend persoon en hij voorspelt een naderend ongeval. De verleider der koningin heeft ongetwijfeld zijne giftige pijlen afgeschoten. O, ik wenschte wel van harte, dat er van deze bruiloft nooit sprake geweest ware, want de Katholieken zullen niet rusten voor dat zij ons allen hebben uitgeroeid, tenzij wij ons geloof afzweren.”

„Hoor eens, mijnheer,” ving nu Goujon aan, „ik sprak nooit veel over geloofszaken, maar toch moet ik zeggen, dat ik uw geloof beter acht, dan het mijne. Iederen avond is mijne dochter bezig met het onderrichten van de kleine Alida, en in den laatsten tijd heb ik somwijlen aan hare kamerdeur staan luisteren. Zoo hoorde ik haar eenige avonden geleden eenige woorden uit den Bijbel voorlezen, die mij steeds bijblijven en mij vervolgen, waar ik ga. Die woorden luiden: „Het bloed van Jezus Christus, Gods Zoon, reinigt van alle zonden.” Maar wat zal ik? lid van uwe kerk kan ik niet zijn, zij bestaat meerendeels uit zulk eene geringe klasse des volks: wolkammers, timmerlieden etc., dat ik mij daar onmogelijk bij kan voegen.”

„En al ware dat zoo, wat kwaad is daarbij? Hebben die soort menschen niet even kostbare onsterfelijke ziel voor God als de koning en alle aanzienlijken der aarde? Mr. Goujon, het is juist de roem van ons geloof, dat het nederigen en aanzienlijken, rijken en armen, menschen uit iedere klasse der maatschappij samenvoegt en vereenigt in de liefde van Christus.”

Terwijl deze vrienden dit gesprek voerden, was Renée naar hare kamer gegaan. Op den trap daarheen echter, was zij blijven staan luisteren naar een geluid, dat haar als een klachelijk weenen tegenklonk. Zij luisterde scherp toe en bemerkte, dat het geluid uit het slaapkamertje van Alida kwam. Zij opende zacht de deur en zag werkelijk Alida in haar bedje zittende, bitterlijk weenende. Het nachtlampje was bijna uitgegaan en wierp nog slechts een zwak, tooverachtig licht op de aanwezige voorwerpen.

„Kom, lieve, kom! wat scheelt u? Gij zijt toch niet ziek, hoop ik? Leg u weer neer en ik zal een poosje bij u blijven zitten.”

„O, Renée, ik kan niet rusten! Ik ben niet braaf geweest, en God zal op mij moeten toornen.”

„Is er op 't oogenblik iets, wat u hindert, lieve?”

„Ja, mijne zonden, mijn zonden. (!) O, ik ben zoo geheel moedeloos. Zoudt gij nog wel denken, dat God mij wil vergeven? Misschien zal ik verworpen worden en eeuwig verloren gaan, en in eeuwige foltering en angst ondergaan!” Alida verborg haar aangezicht in het beddegoed en weende bitterlijk.

Renée was onderwezen in de leer van Calvijn en daarom gevoelde zij een overwegend bezwaar in zich opkomen, om met dit kind beslist te handelen. Was dit het ware werk des Heiligen Geestes — deze vraag rees in haar op — of enkel eene opwellende gemoedsbeweging, die toch niet hetzelfde is als waar geloof en bekeering. Zij wist niets anders te doen, dan haar hart smeekend tot God te verheffen om leiding en hulp in dezen. Zij legde haar hoofd op de peluw en trok de kleine Alida dicht tot zich, terwijl zij hare wangen als met kussen overdekte. „Alida, lief kind, zeg mij toch, wat u deert!”

„O, Renée! Het zijn mijne zonden, mijne groote zonden tegen God. Kunt gij nog gelooven, dat Hij mij wil vergeven?”

„Ja, dat geloof ik, lieve, want Hij zegt ons in den Bijbel: „Alle zonde en lastering zal den menschen vergeven worden.” Gelooft gij, mijn kleine, dat Jezus voor zondaren stierf?”

„Ja, ik weet, dat Hij voor zondaren stierf, en ook weet ik, dat een iegelijk, die in Jezus gelooft, vergeving ontvangt; maar wat is „gelooven” en stierf Hij waarlijk voor mij?”

„Hebt gij berouw over uwe zonden en wilt gij trachten ze na te laten?”

„Lieve Renée, ik wensch o zoo gaarne goed te zijn, maar wanneer ik mij maar pas wat beter gevoel, overvalt het kwade mij weer. Maar het pijnigt mij zoo te denken dat ik Jezus smart aan doe; want ik heb Hem zoo lief!”

„Zijt gij verzekerd, dat gij Jezus waarlijk liefhebt?”

„Verzekerd! Ach hoe kunt gij mij zoo iets vragen, Renée? Werkelijk heb ik Jezus lief, en nu smart het mij, dat ik voor Hem niet ben, wat ik wezen moest, dewijl Hij de zonde haat. Denkt gij wel, dat Hij mij vergeven zal, Renée?”

„Daarvan ben ik ten volle verzekerd. Maar Renée, er moet zeer veel aan mij geschieden. Tijdens de regeering van Maria, koningin van Engeland, stierf mijn grootvader te Londen den marteldood, en mijn vader werd in de gevangenis gezet, omdat hij het Evangelie wilde prediken, en o, ik mag er niet gaarne over spreken, maar ik was toen nog zeer jong, maar toch beloofde ik aan God, dat als mijn vader weer uit de gevangenis verlost werd, ik Hem (God) zou liefhebben. Mijn vader is uit de gevangenis gekomen, maar nog ben ik niet volkomen zeker of ik God wel lief heb. O Renée, wat dunkt u, zal Hij mij verwerpen?”

„Neen, dat denk ik niet, mijn kind, maar het is goed, dat wij berouw hebben over onze zonden; wij moeten nooit vergeten, dat wij geheel afhankelijk zijn van Gods ontferming. Indien gij volhardt op Jezus te vertrouwen en niet op u zelven steunt, Alida, dan ben ik ten volle overtuigd, dat Hij u niet uitwerpen zal. Maandag e.k. zult gij met mij naar de vergadering gaan en dan zullen wij de Voorganger dienaangaande vragen. Leg u nu rustig neer en slaap, lieve!”

„Zult gij mij niet iets voorlezen, lieve Renée?”

„Heel gaarne, als ge zulks verlangt; wat zal ik lezen?”

„O van Jezus en den kleinen man, die in een boom klom.”

Renée las nu de geschiedenis van Zacheus voor, Luk. 19: 1—10, en Alida luisterde met alle aandacht.

„Wat ben ik blij,” merkte Alida na het lezen op, „dat Jezus maar niet in zijn huis wilde komen, maar ook verblijven, en hoe wonderlijk, dat Jezus precies wist waar Zacheus woonde. Misschien weet de Heer ook wel, waar ik thans ben, zou Hij niet, Renée?”

„Hij ziet u nu, inderdaad,” antwoordde haar vriendin, knielde bij het kind neer en bad.

Alida was nu getroost en Renée verliet haar, telkens de woorden bij zich zelven herhalende: „Hoe verblijdt het mij, dat Jezus hem in den boom kon zien, is Hij niet een liefderijke Heiland?”

Beneden waren de beide heeren, Teligny en Goujon, in een druk gesprek gewikkeld. Eerstgenoemde was wel een *oprecht Christen*, maar was thans wel wat te veel ingenomen met vreugdefeesten, die in Parijs gevierd werden; hem ontbrak het eenvoudig geloof en de ongeveinsde vroomheid van zijn knecht Jan. — Thans liep hun gesprek over het dogma van de mis, hetwelk door Mr. Goujon verdedigd werd. Teligny trachtte zijn partij de ongerijmdheid van de leer der transsubstantiatie aan te toonen, doch zijne bewijsvoeringen maakten zijn gastheer wel toornig, maar overtuigden hem niet. Het gesprek liep af, zonder dat in hunne gevoelens eenige verandering teweeg gebracht was, zeer tot smart van Renée.

„Hij is een gelukskind,” hernam de goudsmid, „laat hem maar eens wachten tot hij zoo oud is als ik thans, dan zal hij niet zoo zeker meer zijn aangaande al die dingen, welke hij nu nog voor onwrikbaar vast schijnt te houden.”

„Maar lieve vader, gij zelf zijt immers ook geheel zeker aangaande eenige leerstellige begrippen. Het is toch zoo jammer, dat men zich over zulke hoogst gewichtige zaken boos maakt. Wij hebben alle behoefte om te weten wat waarheid is, en moeten trachten de geesten te beproeven. Nu, waarde vader, wees zoo goed mij uwe gedachten omtrent de mis mede te deelen.”

Zachtmoedig en zonder ergernis bij haren vader op te wekken, ontlokte zij hem eene verklaring van zijn geloof, en zij op hare beurt bracht hare bedenkingen in en gaf hare wenken ten beste, die, ofschoon het dezelfde waren waarover hij zich tegenover Teligny zoo boos gemaakt had, met goedwilligheid werden aangehoord, zoodat hij betuigde 't met vele van Renées gedachten eens te zijn.

Zoo spraken zij samen tot middernacht, en eer zij zich ter ruste begaven, werd het Renée vergund haren vader nog een hoofdstuk uit het Evangelie van Johannes voor te lezen.

Lang nadat de goudsmid de deur zijner slaapkamer achter zich gesloten had, liep hij deze nog onrustig op en neer en was zoo ontroerd, zoodat gedurende den ganschen nacht den slaap van hem week en hij blijde was toen de morgen van een nieuwen dag aanbrak. Helaas, die dag zou voor menigeen in Parijs, die nu nog onbewust was van het drijgend gevaar, de laatste op aarde zijn!

Teligny, na Notre Dame verlaten te hebben, koos een weg, die hem het kortst voorkwam, door de nauwe straten van Parijs, en ofschoon geen bloodaard, gevoelde hij zich toch wel zenuwachtig en wenschte zeer, dat Jan bij hem ware. Tot tweemaal toe meende hij vervolgd te worden, doch stelde zich telkens weer eenigermate gerust; spoedig echter bleek het dat zijn vrees niet geheel door inbeelding ontstaan was, want nauwelijks had hij een lange donkere straat ingeslagen of hij werd van achteren aangegrepen, en eer hij nog in staat was een noodkreet te slaken, stopte men zijn mond dicht en voort ging het met hem, als met een weerloozen gevangene. Weldra stond men voor een klooster, welks poorten voor hem werden geopend, die daarop haastig achter hem gesloten werden.

(*Wordt vervolgd.*)

Gemengde berichten.

De strenge koude heeft in België aan de landbouw een schade van 29,000,000 fr. berokkend, doordat de wintertarwe en vroege gerst geheel is mislukt.

Gen. Booth, die te Belfast zou spreken, werd opeens ernstig ziek, zoodat de meeting niet door ging en hij direkt naar Londen getransporteerd werd.

De influenza is nog niet verminderd in Chicago, Pottsburg en andere plaatsen in Amerika. Soms waren de straten in eerstgenoemde stad bezet van lijkstaties. Op het kerkhof was het zoo druk, dat de lijken niet geregeld konden worden begraven.

Het schip „CHAPMAN”, bevracht met verscheiden zendelingen van Honalulu naar Pitcairn heeft op de kust van Tahiti schipbreuk geleden, waarbij 16 van de opvarenden in de golven zijn omgekomen.

Uit de Gemeenten.

VRIESCHELOO. Het pas gevierde Paaschfeest was een heerlijk feest voor de gemeente alhier. Zondag waren er twee mannen en eene vrouw tot ons overgekomen van Stadskanaal, die gedoopt wenschten te worden. Hunne begeerte is vervuld, de gemeente kon hen van ganscher harte de broederhand reiken. Dit was een vrucht van het werk van broeder Moolman, aldaar in den naam des Heeren verricht. Zoo zien wij, dat het werken in den wijngaard van Jezus nooit vruchteloos is. Die door de liefde van Jezus gedrongen wordt, om het Evangelie te prediken, diens werk is den Heer welbehagelijk, al is hij dan ook schoenlapper. Och, dat al de kinderen Gods dit mochten behartigen!

De tweede Paaschdag hadden wij liefdefeest; eenige broeders en zusters van Stadskanaal en N. Pekela waren tot ons overgekomen. Het feest werd geopend 's middags twee uur, toen onze broeder Voorganger een korte feestrede hield; daarna werden er verscheiden kleedingstukken verkocht, die vervaardigd waren door de meisjes-vereeniging ten behoefte van de Zen-

ding. Vervolgens werd een ieder uitgenoodigd om de feesthoudende menigte iets mede te deelen, waarop br. K. Hesseling het woord nam, dat ons allen stichtte en wij ondervonden, dat de Geest des Heeren in ons midden was. Het duurde maar kort, toen een man tot ons kwam, die vertelde, dat hij den Heere Jezus gevonden had op het feest. Het was dan ook zijne bede geweest toen hij er naar toe gegaan was. Kort daarna kwam er een meisje, die haar begeerte te kennen gaf om gedoopt te worden. Eindelijk was er nog een meisje, die zeide: „ik kan niet meer schreien, want ik ben zoo blij. Ik weet nu dat Jezus mijn Heiland is; ik wensch gedoopt te worden."

Wij konden niet nalaten den Heer er voor te danken. Een broeder melde zich tot weder opname; men hoorde uit aller mond: wat zijn wij toch gelukkig! Ja, hier op dit feest werd aan ons bewaarheid:

„Een volle beek van wellust maakt
Hier elk van liefde dronken."

Nadat de jeugdigen nog enkele Sions-liederen zongen, en het reeds laat geworden was, gingen wij naar onze woningen terug.

J. KATUIN.

GRONINGEN. De feesture, die voor de Gemeente in 't verschiet lag, brak j.l. Zondag aan. Beide keeren was er een goede opkomst. In de morgensamenkomst kwam de Apostolische vermaning tot ons: „Houdt in gedachtenis dat Jezus Christus uit de dooden opgewekt is" en 's avonds stelde de Opgestane een persoonlijk onderzoek in naar de betrekking onzer harten tot Hem, toen Hij ons de vraag voorlegde: „Hebt gij mij lief?"

Treffend was het, toen uit de menigte de drie doopcandidaten opstonden, naar voren traden, met den Voorganger knielden tot gebed en eindelijk in het water afdaalden en gedoopt werden.

Toen schikte de Gemeente zich tot de viering van 's Heeren Avondmaal, doch eer zij nog aanzat, kwam de zeer droeve mare tot ons, dat onze beminde broeder, Meine Boetes, ten half zeven uur van ons weggenomen was. Dat de heilige en ernstige stemming, die onder ons heerschte, hierdoor nog werd verhoogd, behoeven wij zeker niet te zeggen.

DEVENTER. Een echtpaar, leden der Gemeente, die geruimen tijd hun heil zochten in de doliantie zijn schulderkennend, teruggekeerd en weer in de Gemeente opgenomen. Na de openbare prediking — Zondag 5 April, werd hier als ook te Zutphen gecollecteerd voor onze arme broeder in Amsterdam, zoodat op beide plaatsen ƒ 11.94^{5} bijeen werd gebracht. Mochten ook de zuster Gem. het hare bijdragen overeenkomstig Gal. 6 : 2.

VARIA.

VOLTAIRE EN DE VERREZEN CHRISTUS.

Toen men eens in Frankrijk ter eere van den ongeloovigen Voltaire (gest. in 1782) een feest vierde en er daarbij veel gesproken was over de verdiensten van den philosoof, trad er in deze bijeenkomst ook een man op, die in den geheelen omtrek als een christen bekend stond. Hij verklaarde, dat Voltaire toch iets belangrijks vergeten had: als hij dàt gedaan had, zouden zijne woorden en zijn gansche leerstelsel nòg grooter geloof gevonden hebben. De lieden waren verbaasd, want zij verkeerden in de meening, dat Voltaire in zijn systeem niets vergeten had, maar integendeel iets volkomens had geleverd, en wachtten thans met spanning af, wat het dan wel zou zijn, dat Voltaire vergeten had. De Christen zeide toen:

„Mijne heeren, wanneer Voltaire zich ook voor zijne leer had laten kruisigen, wanneer hij daarna van de dooden opgestaan en ten hemel gevaren ware, evenals mijn Heiland Jezus Christus, dan zouden in ieder geval zijne woorden nog grooter geloof gevonden hebben en ware zijn aanhang belangrijk grooter geweest."

Op deze herinnering wist niemand iets te antwoorden.

NIEUW SILO TE ZUTPHEN.

Met dank ontvangen van C. een muntbiljet van ƒ 10.—. De getrouwe lezers van ons blad bemerken, dat er nog veel moet inkomen eer wij klaar zijn, en ieder kan mijn bedoeling met dat gezegde wel raden. Wie geeft eens blijk van zulks goed begrepen te hebben?

Uw dw.:
Deventer, April '91. B. ROELES.

CORRESPONDENTIE.

Om bizondere reden moest onze rubriek „Van wijd en zijd" ditmaal achterwege blijven.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. Kerk Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. Lokaal „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te Berkhout, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. Silo-Kapel. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

*** Voor de VELE BEWIJZEN VAN DEELNEMING en BLIJKEN VAN BELANGSTELLING ondervonden, bij het overlijden van ons geliefd Dochtertje, en de geboorte van onzen Zoon, betuigen wij langs dezen weg onzen **WELMEENENDEN DANK.**

Amsterdam, Maart 1891.
F. P. BAKKER en Echtgenoote.

Heden ontsliep in zijnen Heer en Heiland onze innig geliefde zoon en broeder MEINE, in den jeugdigen leeftijd van ruim twee en twintig jaren; met gelatenheid en geduld wachtte hij op den Heer, die hem, zoo wij vertrouwen, in Zijne eeuwige heerlijkheid heeft opgenomen, waarvan hij in zijn leven en sterven tot zijn einde getuigenis gaf.

Groningen, 5 April 1891.
C. BOETES.
F. BOETES—RAPPÉÉ.
J. BOETES.

Heden leed de Jongelings-Vereeniging „Joëzer" alhier een groot verlies in het afsterven van haren Bibliothekaris MEINE BOETES.

Hij droeg der Vereeniging een warm hart toe en was haar tot een sieraad en voorbeeld, in eenen reinen christelijken wandel.

Namens de Jongel.-Vereen. Joëzer,
H. ALBERTS, Secretaris.
Groningen, 5 April 1891.

Gemeente 't Zandt.

Op Zondag 19 April hoopt br. E. H. DE GROOT van Nieuwe Pekela de gemeente op 't Zandt te dienen.

BEDE OM HULP.

De Gemeente van Gedoopte Christenen te Amsterdam ziet zich gedrongen, een beroep te doen op de liefde der broederen tot elkander, ten behoeve een harer leden. De man is lijdende aan de tering en tengevolge daarvan tot elken arbeid ongeschikt. Zijn gezin, bestaande uit vrouw en zes kinderen is daardoor in de diepste armoede gedompeld en gaat onder een schuldenlast gebukt, die het ergste doet vreezen, daar o.a. het geduld van den huisheer ten einde loopt.

De Gemeente heeft reeds boven hare krachten dit gezin gesteund, doch daar die hulp niet afdoende is, heeft zij gemeend, pogingen te moeten aanwenden tot het verkrijgen van een MANGEL, om daardoor de vrouw de gelegenheid te verschaffen de taak van haren man over te nemen en in de behoefte van haar gezin eenigszins te voorzien.

Tot het verkrijgen daarvan en het dekken der schulden hebben wij een ƒ 100 noodig. Wie helpt ons daaraan?

De liefde van Christus dringe Uwe harten daartoe een bijdrage te zenden tot welker ontvangst en dankbare verantwoording in dit blad zich gaarne bereid verklaren:

W. PANJER, Jansteenstraat 111, Ouderl.
M. J. VERHORST, Quellijnstr. 9, Diaken.

Ook de Redactie te Groningen wil zich gaarne met de ontvangst van liefdegaven belasten.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 208. DONDERDAG 16 April 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

AFSCHEIDSGROET,

gezongen door de kinderen van de Zondagsscholen der Baptiste-gemeente te Groningen, bij het graf van hunnen onvergetelijken onderwijzer

MEINE BOETES,

op 22-jarigen leeftijd in Jezus ontslapen den 5en April en begraven op de Zuider-begraafplaats den 9 April 1891.

Wijze: *'k Zie het land waar de zon nimmer daalt.*

Om dit graf zijn wij kind'ren geschaard,
Rondom 't stof van een dierbaren vriend,
Die ons steeds om het Woord heeft vergaârd,
Van den Heiland, door hem hier gediend.

KOOR:
Maar hij leeft, ja, hij leeft
Bij den Heer in den hemel omhoog.
Ja, hij leeft, ja, hij leeft
In den zaligen hemel omhoog.

„Laat de kinderen komen tot Mij!"
Klonk het woord van zijn Heiland en Heer,
En dit maakt' hem gelukkig en blij,
Deed hem spreken tot ons keer op keer.

KOOR: Maar hij leeft, enz.

Van de liefde van Jezus, zoo groot,
Sprak en zong hij met ons telkens weer,
Ja, hij dacht aan ons tot aan zijn dood,
Maar nu is hij op aarde niet meer.

KOOR: Maar hij leeft, enz.

Dierb're Heiland, U brengen wij lof
Voor den meester, dien Ge ons in hem gaf,
En bevelen aan U 't dierbaar stof,
En wij prijzen Uw naam bij zijn graf.

KOOR: Maar hij leeft, enz.

„Geef toch kind'ren aan Jezus uw hart,"
Zoo sprak tot ons zijn vriend'lijke stem,
„Want het doet uwen Heiland veel smart,
Zoo ge u afkeert en komt niet tot Hem."

KOOR: Maar hij leeft, enz.

Kiezen wij nu te zaâm voor den Heer,
Die Zijn leven aan 't kruis voor ons gaf,
Dan zien wij onzen vriend ook eens weêr,
Aan de andere zij' van het graf.

KOOR: Maar hij leeft, enz.

Dan in heerlijkheid rondom den troon,
Met deez' vriend van ons kinderen geschaard,
Danken wij dan ook daar nog Gods Zoon,
Voor den vriend ons geschonken op aard.

KOOR: Maar hij leeft, enz.

Vaart dan wel, onvergeet'lijken vriend,
En verwacht ons bij Jezus, uw Heer;
Wordt daar eeuwig de Heiland gediend,
Neen, dan scheiden wij ook nimmer meer.

KOOR bij 't laatste couplet:
O, vaarwel! o, vaarwel!
Totdat Jezus straks zelve u wekt!
O, vaarwel, o, vaarwel!
Totdat Jezus straks zelve u wekt!

H.

De tucht in de Gemeente.

IIIb. *Wat wij in de Kerkgeschiedenis van hare nakoming vinden?*

Op de kerkvergadering te Elvira in Spanje, in het jaar 305, werden 81 kerkregelen vastgesteld, omtrent kerkelijke tucht. Wij zullen eenige daarvan overschrijven, opdat wij eenig licht mogen ontvangen, ook van die dagen, uit dat voor ons Nederlanders zoo zeer bekend land; want let wel, wat hier voorkomt, is niet de *algemeene* toestand geweest van de Christenen, wat men al heel licht zou veronderstellen. „Over het geheel zijn de regels dezer kerkvergadering vrij streng in het bepalen van kerkelijke boeten. Vooreerst wordt bepaald, dat Christenen, die ongedwongen in een afgodstempel gaan en daar zich aan de gruwelijkste zonden schuldig maken door te offeren, nooit, *zelfs niet in het uur des doods*, zullen aangenomen worden. Dus, ook (reg. 2) nooit zulke afgodspriesters die, na gedoopt te zijn, weder offeren, en dezen gruwel door menschenmoord verdubbelen, of drievoudig maken door bijkomende hoererij. Doch (reg. 3) als zij niet zelve geofferd, maar er alleen geld voor gegeven hebben, kan men hun ten laatste de gemeenschap schenken. (Reg. 4). Als zij *katechumenen* (leerlingen) worden en zich van offeren onthouden, kan men hen *na drie jaren* tot den doop laten."

Wij zien, dat het gehalte van het Christelijke leven niet groot moet geweest zijn, en dat men in strijd met de genade, welke in Christus is, strenger werd, dan de Schrift toelaat.

Reg. 5. „Wanneer eene vrouw haar dienstmaagd *met opzet* slaat en deze na drie dagen sterft zal zij 7 jaar boete doen, echter bij toeval 5 jaar, doch ziek wordende, zal zij spoediger toegelaten worden."

Reg. 6. „Wanneer iemand, die éenmaal voor gepleegde hoererij boete gedaan heeft, op nieuw zich daarmede bevlekt, wordt de gemeenschap geweigerd."

Reg. 7. „Zoo ook (Reg. 8) wanneer vrouwen hare mannen zonder oorzaak verlaten en anderen trouwen (geeft dit stof tot overdenking.")

Reg. 15, 16, 17. „Verbieden te huwelijken met heidenen, joden, ketters en vooral met afgodendienaars."

Reg. 20. „Een *geestelijke* zal afgezet en uit de gemeente uitgesloten worden, wanneer hij bevonden wordt *woeker* te nemen. Een *leek* kan het voor de eerste keer vergeven worden, doch men moet hem uitwerpen, indien hij daarmede voortvaart."

Reg. 21. „Wanneer iemand, die in de stad woont, in drie achtereenvolgende Zondagen niet ter kerk komt, moet men hem voor een poos van de gemeenschap uitsluiten, opdat hij bestraft worde."

Reg. 22. „Iemand, die van de catholieke of rechtzinnige kerk tot de ketters overgaat en weder terugkomt, moet tot de boete worden toegelaten en tien jaar lang boete doen."

Reg. 30. „Onderdiakenen, die in hunne jeugd gehoereerd hebben, moet men niet ordenen, alzoo zij zich naderhand tot hooger waardigheden indringen; geordend zijnde, moet men hen afzetten."

Reg. 56 beveelt een nauwkeurig onderzoek in te stellen, naar diegenen, die met aanbevelingsbrieven van elders komen.

Reg. 62 sluit uit de gemeente kwakzalvers en komedianten."

Reg. 74 en 75 sluit hem uit, die een valsch getuigenis geeft, of, die een bisschop, ouderling of diaken valsch beschuldigt."

Hoeveel of wij ook met de H. Schrift in de hand op sommige dezer regelen hebben aan te merken, toch zien wij dat er *tucht* werd geoefend.

Zoo zouden wij nog van andere kerkvergaderingen het een en ander onder het bereik onzer lezers kunnen brengen, maar wij achten dat minder noodig, omdat er een geest in wordt gevonden, niet meer de apostolisch-bijbelsche, maar de priesterlijk-roomsche.

„De *tucht* werd streng gehandhaafd en heeft onderscheidene trappen. De *groote ban* was de volkomen uitsluiting uit de gemeente en al hare leden. De *kleine ban* weerde den overtreder van het heilig Avondmaal en de gebeden der geloovigen. De *berouwhebbenden* waren in vier graden verdeeld. De weenenden, of ook wel *overwinterenden* genaamd, moesten buiten aan de deur der kerk blijven, aldaar hunne onwaardigheid betuigen, en om de voorbede van de naar binnen gaanden smeeken. De *hoorenden* mochten binnen de deur der kerk de voorlezing der H. Schrift aanhooren, maar de deelneming aan het gebed werden zij onwaardig geacht. De *knielenden* werden aldus genaamd, omdat zij het gebed, mits knielende, mochten bijwonen. De *medestaanden* waren zij, die nog enkel van het Avondmaal waren buiten gesloten en den overgang uit dezen graad tot de volle gemeenschap der geloovigen noemde men *„het komen tot het volmaakte."* De boetelingen werden in dit geval in tegenwoordigheid der gemeente voor het altaar gebracht; daar van den zak, (het treurgewaad) ontdaan, waarna de Voorganger zijne handen over hunne hoofden uitbreidde, en 's Heeren genade over hen uitriep. Omtrent de waarde dezer uiterlijke boetedoeningen en de macht der priesters tot zondevergeving, heerschte maar al te vroeg een te hoog denkbeeld, waardoor de priesterlijke absolutie allicht met de vrijspraak bij God werd verwisseld." *)

Zoo zien wij al spoedig in de Kerkgeschiedenis de schromelijke afwijkingen van de leer, zoodat het leven zich niet meer bewoog om den persoon van Christus, maar om de Ambtsdrager in de kerk.

Daar nu het behooren tot de kerk met de zaligheid als verbonden werd gedacht, werd de

*) Geschiedenis der Christelijke kerk door F. VAN KOOIJ, bladz. 76.

kerk een macht en hare Ambtsdragers machthebbers. Zoo konden er allerlei tuchtmiddelen ontstaan, waaraan de menschen zich onderwierpen, uit vreeze van anders de rampzaligheid in plaats van de zaligheid te beërven. Het werd zoo: de Kerk en de Priesters werden alles voor het volk en de Heiland als de eenige Zaligmaker, werd bedekt en verborgen. De dwaling, dat men door den Doop vergeving der zonde en de wedergeboorte ontving, dat in de Avondmaalsviering Christus medegedeeld werd, maakte deze Sacramenten tot toovermiddelen, om de zaligheid te verkrijgen, afgezien van het persoonlijk geloof des harten. Daar de mensch van nature Roomsch is, behoeft het ons geenszins te verwonderen, dat er eene Roomsche Kerk ontstond, welke in de volksschatting het monopolie der zaligheid bezat, en uit kracht daarvan zelfs de vorsten der aarde aan hare heerschappij onderwierp. Daar nu de Kerk haar apostolisch karakter verloor, kon het onmogelijk anders of hare uitvoering van de tucht, moest geheel anders zijn, dan dit door den Heere was bedoeld. Zij werd toegepast op eene wijze, waardoor op den duur niet alléén de *kwaden*, maar vóóral de *goeden* werden buiten gesloten, en daar de Kerk naar Oud-Testamentisch model zich vormde, zag men er geen kwaad meer in, om geheel tegen de woorden des Heilands, gebruik te maken van de macht der vorsten, om hen, die volgens de meening der Kerk in termen der ketterij vervielen, te vervolgen en te dooden. Op die wijze het *onkruid* uit te roeien, werd de *tarwe* uitgerukt, waarop de Heere in de gelijkenis van het onkruid onder de tarwe had gewezen. Dit verkeerde beginsel van tuchtoefening, drong zóó sterk de Kerk binnen en was zóó beheerschend, dat het Christelijk Rome meer bloed van ware Christenen vergoot, dan het Heidensch Rome in 10 vervolgingen, onder hare Keizers had gedaan. Hier zien wij, als men zich niet aan den Bijbel houdt, wat ontzettende gevolgen dat kan hebben. En het zuurdeesem van verkeerde leer aangaande de tucht, had zóó zeer de kerk doordrongen, dat na de groote Reformatie het mede ging in de Protestantsche Kerken. Zoo hebben ook die kerken menige donkere bladzijden.

In de geschiedenis der Baptisten hebben wij al het een en ander dienaangaande gevonden, van de verhouding der Hervormers tot de Baptisten en hunne geestverwanten. Dat zij soms op de wijze van Rome, vervolgend optraden, was naar hun valsch Kerkbegrip en tuchtbegrip. Dit kunt gij duidelijk vinden omschreven in Art. 36 van de Nederlandsche geloofsbelijdenis. Gij leest daar:

„Wij gelooven, dat onze goede God, uit oorzaak der verdorvenheid des menschelijken geslachts, koningen, prinsen en overheden verordend heeft, willende, dat de wereld geregeerd worde door wetten en politiën, opdat de ongebondenheid der menschen bedwongen worde en het alles met goede ordinantie onder de menschen toega. Tot dien einde heeft Hij de overheid het zwaard in handen gegeven tot straffe der boozen en bescherming der vromen. En hun ambt is, niet alleen acht te nemen en te waken over de politie, maar ook de hand te houden aan den heiligen kerkendienst: om te weeren en uit te roeien alle afgoderij en valschen godsdienst, om het rijk des antichrists te gronde te werpen en het Koninkrijk van Jezus Christus te bevorderen; 't woord des Evangeliums overal te doen prediken, opdat God van een iegelijk geëerd en gediend worde, gelijk Hij in Zijn woord gebiedt. Verder: een ieder, van wat kwaliteit, conditie of staat hij is, is schuldig zich den overheden te onderwerpen, schatting te betalen, hun eere en eerbied toe te dragen en hun gehoorzaam te zijn in alle dingen, die niet strijden tegen Gods Woord, voor hen biddende in hunne gebeden, opdat zij de Heer dienen willen in al hunne wegen, en dat wij een gerust en stil leven leiden in alle godzaligheid en eerbaarheid. En hierover verwerpen wij de wederdoopers en andere oproerige menschen, en in 't gemeen al degenen, die de overheden en magistraten verwerpen en de justitie omstooten willen, invoerende de gemeenschap der goederen, en verwarren de eerbaarheid, die God onder de menschen gesteld heeft."

Uit dit Art. wordt het ons duidelijk, dat het valsche kerk- en tuchtbegrip uit de Roomsche kerk in die der Hervorming overging, en zoolang en waar zij als staatskerk bestond, naar het beginsel van Rome heeft gehandeld.

Thans zijn de Gereformeerden, met dr. A. Kuyper aan het hoofd, verwerpers van Art. 36, hoewel er nog velen onder hen zijn, die gaarne Art. 36 zagen gehandhaafd.

Sneek. J. DE HART.

Antwoord aan br. W. H. te Groningen. op ZEd. brief van 9 Maart.

Br. H. is de eenige, die mij op mijn verzoek schreef over de artikelen: „De tucht in de Gemeente", en wel over mijne uitlegging van I Cor. 11: 30: *„Daarom zijn onder u vele zwakken en kranken, en velen slapen."*

Genoemde broeder meent, *en hij is het niet alleen*, dat de uitdrukkingen *zwakken, kranken* en *slapen* van toepassing zijn op het geestelijk leven, als een gevolg van het verkeerde Avondmaal-vieren. Van harte stem ik toe, dat dit zoo kan zijn. Maar dat dit hier door den Apostel wordt bedoeld, laat zich niet denken; want hij spreekt niet van een *gevolg*, maar van een bepaald *oordeel*, door den Heere over de gemeente van Corinthe gebracht vanwege verkeerd avondmaalsviering. Wanneer wij dit in het oog houden, dan kunnen wij niets anders aannemen. Is het van den Heere der Gemeente te denken, van Hem, die den dooden zondaar levend maakt, dat Hij de Bewerker is van een geestelijke *zwakheid, krankheid* en *slaperigheid?* Immers, dat kan niet.

Voorhoeve. (Nieuwe vertaling) heeft ook *ont*slapen = gestorven.

v. d. Palm heeft ook *ont*slapen vertaald. En in zijne verklaring zegt hij: „In de Corinthische gemeente schijnt eene ziekte geheerscht te hebben, waaraan velen kwijnden, en niet weinigen stierven. Paulus beschouwt haar als eene bezoeking van Hooger Hand, eene buitengewone straf op het onwaardig avondmaal-houden."

„Het begin van Christus' kerk en de Christokratie in haar eischte dergelijke wonderen tot zegenen en bestraffen, als het begin van de Theokratie des Ouden Verbonds, waaraan de Apostel in Hoofdst. 10: 6 en v.v. zoo sterk herinnert. Andere uitleggers wijzen op de theokratische uitvoering uit het volk, welke op de profanatie (ontheiliging) van het Paaschlam was gesteld." (Osiander).

Hiermede zal het nu dien broeder wel duidelijk zijn.

Sneek. DE HART.

ZENDING.

Wij werden verblijd door de ontvangst van twee brieven van onzen geliefden broeder C. Mensink, zooals de lezers weten, de eenige Hollandsch-Baptiste Zendeling, werkzaam in Afrika.

Wij houden ons verzekerd, den meesten onzer lezers een dienst te doen, door hen daaruit iets mede te deelen. Onder meer, schreef hij als volgt:

CASABLANCA (Dar-el-baida.)

Geliefde Broeder!

Het is nu ongeveer 2½ jaar geleden, dat wij elkander voor het laatst zagen. Tijd vliegt, ja, vliegt snel: Hoe weinig kunnen wij doen in één jaar.

In deze 2½ jaar heb ik veel geleerd, en veel, dat ik nooit zoude hebben geleerd, ware ik in het SCHOONE Nederland gebleven. De Heer is mij nu dierbaarder dan ooit te voren. Kende ik Hem als een God, nu ken ik Hem meer als een liefhebbend Vader, Verzorger, Bewaarder en een veilige Schuilplaats in tijd van nood. Zal ik zeggen met Paulus, dat ik honger en dorst heb geleden. Het zou niet waar zijn. Maar toch ben ik zoover geweest, dat ik ruim twee gulden rijk was en niet wist vanwaar en wanneer ik meer zoude krijgen. En dat alleen als christen in het midden van Mooren en Joden, die ten allen tijde wakker zijn om te krijgen, wat zij maar kunnen. Maar wel kan ik met Paulus zeggen, dat ik zonder vaste woonplaats ben geweest, dat ik ben gescholden, vervolgd, gelasterd en als uitvaagsel en afschraapsel beschouwd geworden. Ik ben in gevaar van mijn leven geweest, beide op zee en te land. Maar Hij is onze Helper, ja, een groote Helper is Hij.

De stad, waar ik nu woon, Dar-el-baida, d. i. wit huis [Casablanca is de spaansche naam], is eene plaats van allerlei zonde en ongerechtigheid. Leugen en ongerechtigheid hebben hier elkander de hand gegeven. Het is een Sodom in den volsten zin des woords. Zou ik ter neder schrijven, wat men hoort en ziet, dan zoudt ge zeker zeggen: dat is ellendig, dat is gruwelijk! Maar waarom zoude ik uw hoofd zwaar maken en uw hart doen breken met meer, dan ge alreeds in het christelijk Groningen kunt zien en hooren.

De stad ligt vlak aan zee en heeft ongeveer 12000 inwoners, waarvan 2000 Joden en eenige Europeanen, meest Spanjaarden. De laatstgenoemden denken om niets dan om geld. De Mooren zijn zeer vuil en immoraal, en waarlijk, de Joden zijn hunne meesters in deze dingen. Te zamen zijn ze groote vijanden van het kruis van Christus. De Rabijnen, de zoogenaamde geleerde Mooren en de Roomsch-Katholieke Priesters houden ons voortdurend in het oog. Eenigen tijd geleden, las ik een gedeelte van het N. T. met een Moor, die lezen kon; een R. K. P. die zeer nabij ons was, zeide tot den Moor, dat hij zondigde door zulk een boek te lezen. Doch de Koran beveelt het lezen der Evangeliën, met uitzondering van het Evangelie van Johannes. Dat Jezus de zoon van God en God is dat is te veel voor hen. Dat is altijd het punt van scheiding. Zij erkennen Jezus als een profeet en als de toekomstige Rechter der wereld, maar Zoon van God, neen, dat niet! Zij zeggen: als wij Jezus verhoogen tot God dan vernederen wij God tot mensch. Neen, God kan geen Zoon hebben; zulke taal is voor hen zonde, schande, ja, zelfs Godslastering. Ook wederspreken zij, dat Jezus door de Joden is gedood geworden. Zij hebben niet het minst begrip, dat Hij moest sterven voor de zonde des volks. Hunne gebeden zijn genoeg om hen in den Hof-Paradijs te brengen.

Broeders en zusters! bid voor ons, want de arbeid is moeilijk.

De beschrijving welke Joël ons geeft aangaande de sprinkhanen, heb ik deze week in werkelijkheid gezien. Legioenen na legioenen kwamen op van het zuiden, zetten zich op de velden neêr en aten het graan af. Zij verschenen als rookwolken aan de lucht; ons huis was vol van deze insecten (zie Exod. 10.) Het was iets ontzettends, het te zien.

„Zijn voedsel was sprinkhanen en wilde honig," Matth. 3, 4, werd mij nu duidelijk. Het scheen mij altijd zoo vreemd toe, dat een mensch sprinkhanen zou eten. De boeken der geleerden zeiden mij: het waren geen werkelijke sprinkhanen die Johannes heeft gegeten, maar het was een boomvrucht van dien naam. Ik heb nu gezien, dat deze sprinkhanen worden verzameld, en gekookt of geroosterd gegeten. Men zegt, dat ze zeer goed smaken. Dezen namiddag was ik in een hut, waarin ze bezig waren deze diertjes te eten. Zij trachtten ook mij te bewegen er gebruik van te maken, maar ik had geen courage genoeg er een te eten. Neen Johannes, ik wensch u te volgen in het onthouden van sterke dranken, maar sprinkhanen, neen, daar houd ik niet van!

C. MENSINK.

En uit zijn tweeden brief:

Om den regen heb ik den geheelen dag tehuis moeten blijven. Ik ben slechts een klein oogenblik uit geweest om „De Christen" van het postkantoor te halen, en een paar woorden te spreken tot een Moorschen vriend, die juist in zijn winkel was; maar daar kon ik mij niet lang ophouden zonder nat te worden, ofschoon ik mijn regenjas aanhad. Waarom gingt gij niet in den winkel? zegt ge wellicht. Dat zoude ik gaarne gedaan hebben, maar de winkels hier zijn slechts kleine hokjes; de meeste zijn niet meer dan twee à drie ellen vierkant, zonder raam; de deur dient tot raam en de dorpel, die meestal hoog is, voor toonbank. Alles wat de koopman bezit, staat, hangt en ligt uitgepakt. De koopman zelf behoort tot het laatste, d. i. hij ligt den ganschen dag op een matje, een vel of iets dergelijks. Hij staat zelfs niet op, als iemand komt om iets te koopen; hij kan meestal den geheelen winkel bereiken zonder zijn plaats te verlaten.

Met zulk een koopman had ik dezen middag een gesprek; hij is van aanzien een schoon, beminnelijk mensch, maar ver van het Koninkrijk Gods. Wij hebben vele vrienden onder de Mooren; zij zijn altijd gereed om met ons te spreken. Maar wij raken altijd een teer punt aan, wanneer we Christus niet alleen boven Mohammed plaatsen, maar Hem, volgens de Schriften, Gods Zoon noemen. Het woord: „ONZEN HEER" is voor hen een steen des aanstoots, want dat is de term

dien zij voor Mohammed gebruiken. Velen, ja bijna allen zijn onkundig omtrent Jezus, en als Christus kennen zij Hem in 't geheel niet. Een Zaligmaker is voor hen iets vreemds, iets zonderlings. Zij zien volstrekt niet in, waartoe een Zaligmaker zou noodig zijn. Alle goede en getrouwe volgelingen van den profeet zijn een afgezonderd volk en het Paradijs is voor hen open; en allen die den profeet niet getrouw zijn, zijn opgeschreven ten doode.

Hada makan = dat is het. Bij elke gewichtige gebeurtenis zeggen zij: maktoeb = het is geschreven. Zij zijn zeer sterk in de leer der verkiezing, hetwelk voor hen als voor vele anderen *noodlots-leer* is.

Onze Moorsche jongen, dien wij bij ons hebben, geeft alle blijken van in Christus te gelooven. Wij spreken dagelijks tot hem betreffende het éene noodige; hij schijnt het Woord te verstaan en lief te hebben. Wij hebben hem een nieuw testament gegeven, hetwelk hij zegt dagelijks te lezen. Hij zeide deze week, dat het Evangelie in zijn hart ging. Sommige boeken, zoo zegt hij, kan men alleen met het hoofd lezen, maar het Evangelie moet met het hart worden gelezen.

Het genoemde testament ligt in zijn vertrek; alle Mooren die er inkomen kunnen het zien. Dit zegt veel, als men weet, wat er aan verbonden is. Deze week werd hij in de tegenwoordigheid van mijn vriend E. uitgelachen en bespot, omdat hij zeide, dat het Evangelie goed is. De Heere geve, dat hij en velen met hem, die het Woord hebben gehoord, de vrijmoedigheid mogen hebben Christus te belijden, verachtende de smaad en den hoon welke er aan verbonden is. Maar er is niet alleen smaad en hoon aan verbonden, ook gevangenneming en geeseling. De gevangenissen zijn vuile, onreine holen, zonder frissche lucht; geen voedsel krijgt ge, dan wat u door vriendenhanden wordt toegereikt.

De zeden van dit volk zijn zeer laag. Zij zuigen de mug uit en zwelgen de kemel door. Rooken, wijn drinken, varkensvleesch eten, een jood aan hun rechterzijde laten voorbijgaan, een hoed met een rand dragen en dergelijke, is zonde. (Nu, rooken en wijn drinken is dan ook maar beter nagelaten, en varkensvleesch eten is voor heete landen niet aan te bevelen). Maar slavenhandel, joden en christenen bedriegen, en vele andere dingen, die wij hier niet kunnen noemen, zijn allen geoorloofd. Het is eene vreemde taal voor hen, als wij hun het zondige en zielverwoestende van deze dingen voor oogen stellen. Beallah, hada kilb, hada kaffer jaärf hasan min el-musliemoen = bij God, die hond, die ongeloovige, weet het beter dan wij, Muzelmannen. Bij deze gezegden weten wij, dat het geweten er is, maar het slaapt. Het vereischt een voortdurend, getrouw, ijverig, geloovig roepen, om hen uit dien slaap wakker te maken. De Heere make ons getrouw tot dit werk!

Kunnen de Mooren bekeerd worden? Het ongeloof zegt: neen; de twijfelmoedige haalt de schouders op; de zwaar beproefde zendeling zegt, het is hard werk; maar het Evangelie heeft bewezen toereikend te zijn voor alle geslachten, en talen, en volken, en natiën; dus ook voor de Mooren. Ja, dank zij God en het Lam, die ons Gode gekocht heeft met Zijn dierbaar bloed! Wij hebben met Mooren voor Jezus nedergeknield; wij hebben hun de broederhand gereikt, ja, wij hebben met hen aangezeten aan de tafel des Heeren. Er zijn Mooren, die met ons zeggen: „Één Heer, één geloof, één doop. (Maar deze hebben natuurlijk opgehouden volgelingen van den valschen profeet te zijn). Onder de groote schare staande op de glazen zee, houdende hunne harpen, zullen we ook geredde Mooren vinden, zingende het lied van Mozes en het Lam.

Door dezen breng ik mijnen besten dank aan de verschillende vereenigingen voor de liefdegaven voor de zending ten mijnen behoeve. Moge de Heere hun allen ruimschoots zegenen voor wat zij hebben gedaan. Ik ben er zeker van, wat men aan de zending geeft, is slechts den Heer geleend, die het met dubbele interest teruggeeft. En als het u bekend was, hoe noodig wij uwe hulp behoeven, dan zoudet ge gaarne meer doen, ware het in uw vermogen.

Uw broeder in Christus,

C. MENSINK.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Voor het a.s. bezoek, het eerste onzer koninginnen te Amsterdam, heeft zich een Commissie gevormd, waarvan een 40 tal aanzienlijke ingezetenen lid zijn en de Burgemeester Voorzitter is, om H. H. M. M. een feestelijke ontvangst te bereiden. Op uitdrukkelijk verzoek der Koningin-Regentes zullen er vanwege de rouw geene publieke vermakelijkheden zijn of optochten worden gehouden.

De Comm. ontwierp een plan om: *a*, in de Nieuwe Kerk een vocale en instrumentale muziekuitvoering te geven als plechtige begroeting der Vorstinnen; *b*, om aan de armen der stad een extra-uitdeeling bij voorkeur van levensmiddelen te verstrekken.

De 1e Kamer heeft de vorige week de Stedenwet, waarover wij reeds vroeger spraken, verworpen. Alle liberalen stemden tegen de wet, de roomsche en anti-revolutionnaire leden vóór.

De laatste beweeren, dat de liberalen ze verwierpen, omdat zij bang zijn, dat door deze wet hun macht nog meer zou worden verkleind. Zij echter geven voor, dat bedoelde wet ongrondwettig was. Hoe het zij, min. Savornin Lohman heeft geen succes gehad op zijn moeitevollen arbeid.

De Suikerwet, is onder eenige tegenstribbeling aangenomen, dat voorzeker de schatkist bizonder ten goede zal komen.

De Postwet is zonder hoofdelijke stemming bekrachtigd, zoodat wij nu na een niet te lang tijdstip de verbeteringen zelf mede kunnen beoordeelen in de practijk.

Door den Minister van waterstaat, handel en nijverheid is bij beschikking van 31 Maart j.l. bepaald, dat, ingeval bij de uitvoering van eenig werk onder het beheer van zijn departement, de verzekering van werklieden tegen ongelukken zal worden voorgeschreven, dit moet in het bestek of de overeenkomst worden opgenomen.

Luxemburg. Bij gelegenheid van de plechtige intocht van den Groot-Hertog, Adolf van Nassau en familie, zal er ook een groote internationale land- en tuinbouwtentoonstelling plaats hebben.

Frankrijk. De kardinaal Lavigerie, die zich bizonder voor Afrika's slaven intresseert, heeft de orde der „Gewapende broeders van Afrika" plechtig ingewijd, hunne huizen, goederen en wapens gezegend. De orde zal in vredestijd door arbeid in eigen levensonderhoud door landbouw enz. voorzien, maar tot bestrijding der slavenhandel vrijwillig mede in 't vuur gaan. Dit is de belofte.

Naar men verwacht zal de Regeering de „triple alliantie" (drievoudig verbond), dat in 1892 afloopt, op nieuw weer voor 5 jaar aangaan met Duitschland en Oostenrijk.

In Rome is bericht ontvangen, dat in het binnenland van Abisinië oproer, hongersnood en pestziekte heerschen.

Italië. Te Milaan en andere groote steden is ten strengste verboden tochten en samenkomsten te houden op 1 Mei door werkstakers. Wat overigens in de beschaafde wereld op 1 Mei te wachten staat, zal moeten worden afgewacht; want men zou van socialistische plannen, vergaderingen, en redevoeringen, die daaromtrent worden gehouden, kolommen vol kunnen schrijven. Wij verwachten echter dit keer nog niet veel verontrustends.

Spanje schijnt echter wel iets te duchten te hebben, daar de werklieden beslist hebben voorgenomen 1 Mei niet te werken. En daar het werkvolk gehoor geeft aan socialisten en anarchisten, heeft de Regeering besloten de verkiezingen niet op 1 Mei maar op den 10den d.a.v. te doen plaats hebben. Bovendien zijn de garnizoenen versterkt.

De Koningin-Regentes is weer ongesteld.

Ierland. Van hier trekken nog steeds velen naar Amerika, bij de laatste gelegenheid op 6 stoomschepen 1246 personen en zoo gaat het geregeld door; ook op de eerst-vertrekkende booten zijn reeds alle plaatsen besproken.

Duitschland. Niet minder dan 300.000 werklieden zijn leden van verschillende socialistische vereenigingen.

De Regeering houdt zich vooral bezig met het arbeiders-vraagstuk. In den Rijksdag zijn daaromtrent zeer belangrijke besluiten genomen, betreffende de contracten tusschen werkgevers en werklieden. Ook op dit gebied is de groote Oosterbuur ons, Nederlanders, veel voor. Gisteren heeft de verkiezing voor den Rijksdag plaats gehad. Men is algemeen benieuwd of vorst von Bismarck te Geestesmünde zal zijn gekozen, wat op 19 April a.s. zal openbaar worden gemaakt.

Rusland. Men zegt, dat het zeker is, dat een aanslag op het leven van den Czaar heeft plaats gehad, hoewel zulks van Russische zijde eerst werd ontkend. De booswicht werd gevat vóór hij zijn plan kon uitvoeren.

Op sommige plaatsen worden de joden nog streng vervolgd, en uit andere gewesten trekken ze bij honderdtallen naar Engeland en Amerika.

Amerika. Zooals bekend is, houden de Amerikanen tegenwoordig streng toezicht op de landverhuizers. Die ze niet gebruiken kunnen, worden teruggestuurd naar het land van herkomst.

Een twintigtal Italianen probeerden, niettegenstaande zij waren afgekeurd, toch binnen te komen met behulp van den kapitein der boot, die ze aanvoerde. De Reg. zal nu den kapitein gerechterlijk vervolgen, de eigenaars zullen 750 gld. boete per hoofd moeten betalen. Een ander agentschap werd 2350 gulden boete opgelegd. Dat zal helpen.

Daar de mijn-directeuren en arbeiders het niet eens zijn geworden te Pittsburg, hebben 75,000 werklieden den arbeid gestaakt en nog meer volk van aanverwante vakken zullen er het werk neergooien, de werkers de niet-werkers steunen.

Oost-Indië. De Grootvorst, troonopvolger van Rusland, kwam verleden week op Java aan, werd door den Gouv. Generaal ontvangen en nam intrek in het Resedentiepaleis, vanwaar uit Z. K. H. uitstapjes zal doen in onze bezittingen.

't Plan bestaat, dat de Czarewitch over land (Seberië dus) naar Petersburg zal terugkeeren. Moge het tot zegen zijn van de arme bannelingen!

Wellicht zal spoedig een dame worden opgehangen te Batavia, die haar oom en zijn kinderen heeft vergiftigd met koek, waarin ze rattenkruid had in- en doorgewerkt. De gouverneur gaf zijn beslissing in dezen.

D. R.

Gemengde berichten.

Dieverij. Tusschen Calais en Boulogne is een zak met brieven uit Engeland zoek geraakt, waarin groote waarden zijn.

Vier dieven zijn dezer dagen gevat, die voor drie jaar — 2 millioen — uit den trein tusschen Ostende en Brussel wisten te bemachtigen en daarna 700000 gld. uit een trein te Neuhoven enz.

De leider dezer bende moet zijn een heer Pauwels, die een kasteel bewoont te Bristol. Nu was het uitzicht op een vuurvaste kist, die met een stoomboot werd vervoerd. De politie kreeg vooraf daarvan onderricht en zoo liepen ze er in.

De 230000 francs, onlangs in geldwaardige papieren te Marseille gestolen, zijn terug door een Eng. Maatschappij, doch deze had de heeren dieven een belangrijke som als vergoeding moeten uitkeeren.

Met recht kan hier het spreekwoord gelden: „groote en kleine stelen!"

In Amsterdam werd ook een roovershol gevonden door de politie. Een paar jonggehuwde lieden uit Haarlem hadden dat zaakje bij de hand, woonden pas een halfjaar in Amsterdam en hadden een huis en een daarnaast ledigstaand huis in gebruik om de bij hen gebrachte gestolen goederen te bergen.

Verschillende voorwerpen waren aanwezig in de zoogenaamde pakhuizen.

Te Leeuwarden zijn twee Duitschers gevat, die valsche guldens wisten te maken en uit te

geven, zoodat de politie in den laatsten tijd zich zelven weer een pluimpje op den hoed wist te steken.

Een heer wilde te Amsterdam op een reeds in gang zijnden trein springen, doch kwam met den voet tusschen het perron en de treeplank, viel bewusteloos neer, werd naar 't Binnengasthuis gebracht en overleed kort daarna. Zij het tot ernstige waarschuwing!

Te Ostende werd de kurzaal (badhuis) 3 jaar lang verhuurd aan den heer Barnier, voor 4000 francs per dag.

Twee officieren te Petersburg hielden een duel, waarbij de een overleed. De czaar werd zóó boos over deze kwajongens-streek, dat er een wet tegen dat zoogenaamde eergevoel zal gemaakt worden. Flink zoo!!

Bij de volkstelling in Engeland is gebleken, dat onder de Britten een vrouw leeft, die 107 jaren telt. De admiraal sir Provo William Parry heeft verleden Zondag zijn 100sten verjaardag gevierd.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Donderdagmorgen 11 uur had er door de voornaamste straten van Groningen een plechtige optocht plaats, welke de opmerkzaamheid van honderden tot zich trok. „Wat was dan die optocht, vraagt ge? Wel: ER WERD EEN CHRISTEN BEGRAVEN:" hiermede is alles gezegd. Die Christen was een jongeling van 22 jaren, die op 18jarigen leeftijd onder ons tot God bekeerd was en die vier jaren „in het licht" gewandeld had; n.l. onze beminde broeder MEINE BOETES.

Zijn uitvaart bevestigde luide 's Heeren Woord: „DIE MIJ EEREN, ZAL IK EEREN." Hij had geen eere gevraagd en hij kreeg ze — zoo is het immer — en die ze vraagt en zoekt, krijgt ze niet.

Vooraan ging de lijkkoets, die zijn stof bevatte; daar achter waren drie rijtuigen, waarin de familie zat; daarop volgden te voet zijn oude en zijn nieuwe Voorganger, br. v. Beek en Horn; dan de Ouderlingen en Diakenen der Gemeente, en eindelijk een breede schaar van Gemeenteleden, zoowel vrouwen als mannen. De lucht was somber op dezen Aprilmorgen, doch de Heer gaf droogte juist zoolang, als de plechtigheid duurde.

Behalve dat een menigte zich voor deuren en ramen en op den weg verdrong en sommigen den stoet volgden, wachtten op de Zuider-begraafplaats reeds velen de lijkstatie op.

Toen het lijk op de baar kwam, droegen de jongelingen het grafwaarts. Onder de menigte, die reeds bij het graf stond en die met elk oogenblik grooter werd, was ook een honderdtal kinderen der Zondagsschool, in hun Zondagsche kleêrtjes geschaard.

Nadat het lijk in de groeve was neergelaten, sprak de Voorganger der Gemeente een woord naar aanleiding van Spreuken 20: 29: *„Der jongelingen sieraad is hunne kracht"*, en las daarbij Jesaja 40: 30, 31: *De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen; maar die den Heere verwachten, zullen de kracht vernieuwen; zij zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden; zij zullen loopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden.*

Over tweeërlei kracht sprak hij, n.l. die des vleesches en des natuurlijken levens, die bleek machteloosheid te zijn, en over de kracht der genade, die zich in het leven en sterven van den ontslapene zoo heerlijk had geopenbaard.

Ook de kinderen der Zondagsschool sprak hij toe, waarop zij hun „afscheidsgroet" zongen, die door deze lieve kinderstemmen, (terwijl velen hunner weenden,) recht aangrijpend was.

Toen sprak br. v. Beek een woord en prees het geluk van den Christen in leven en sterven boven hen, die nog dood, d. i. van God vervreemd waren. Ernstig noodigde hij de menigte tot de Fontein van het water des Levens.

Toen traden de jongelingen en jongedochters nader en zongen onder leiding van onzen zang-directeur br. v. d. Baaren het schoone graflied uit de Neerbosch zangen. Aller hart was geroerd bij het wegsterven van de laatste tonen van het lied:

„Slaap zacht, lieve broeder,
Slaap zacht, lieve doode!
Tot Jezus u wekt, goeden nacht!"

Nog eer wij van dezen dierbaren plek scheidden, zong heel de menigte:

„Hoe zalig is het volk", enz.,

waarna de Voorganger met gebed en dankzegging sloot.

Een en ander had kennelijk op de menigte een diepen indruk gemaakt; mocht het zijn ten eeuwigen zegen!

De Gemeente bleef met de familie nog eenige oogenblikken in de kerk samen, waar nog menig lied gezongen en menig goed woord gesproken werd.

Vervulle de Heer zijne ledige plaats!

Van **Br. Haupt uit Hamburg** ontvingen wij een opgewekt en opwekkend schrijven. Hij gedenkt nog steeds in liefde de Gemeenten in Holland, die hij mocht bezoeken en biedt hen en hunne Voorgangers zijne broedergroet.

Ook herinnert hij aan de Conferentie van den Bond der Duitsche Baptisten, die dezen zomer, D. V., in Hamburg zal gehouden worden en dringt er op aan, dat de Hollandsche Gemeenten afgevaardigden derwaarts zenden.

Wie der Voorgangeren zou niet wenschen derwaarts te gaan, ten einde in de Gemeenschap van de Duitsche, Engelsche en Amerikaansche broeders een „geestelijk bad" te genieten tot verkwikking van ziel en lichaam? Maar .... de reiskosten!

Toch beloopen die kosten voor de 5 Voorgangers niet meer dan *honderd gulden.*

Zijn er onder ons geen meer gegoeden, die voor hun hardwerkende, karigbezoldigde Voorgangers, met een hart vol liefde die *f* 100.— bijeen willen brengen, waardoor hen deze uitspanning mogelijk zou zijn? Zij zouden dan toch ook weder deze uitspanning dienstbaar maken aan het werk, waarvoor zij hun leven afzonderen. Mij dunkt er zijn er!

Antwoord ingewacht bij

J. HORN.

SAKSEN. Br. Haupt werkte vier weken aaneen in Saksen. Op 4 verschillende plaatsen mocht hij 33 openbare samenkomsten houden en aan duizende het Woord des levens prediken. Onder die duizende bleek menige ziel diep bewogen, ja, kwamen 40 à 50 tot de besliste keuze en gaven enkelen hunne begeerte te kennen in de Gemeente opgenomen te worden.

VARIA.

TOT NIETS MEER NUT.

De godzalige predikant B., die met rijken zegen in zijne gemeente werkte, bezocht eens een oud moedertje. Zij was aan beide handen verlamd, en kon dus niet veel meer doen. Daarom stortte zij thans voor haar leeraar de klacht uit: „Ach, mijnheer, ik ben toch tot niets meer nut in de wereld. Och, nam de lieve Heer mij maar tot zich! Ik ben een ieder tot last." — Toen zag de vriendelijke oude heer haar ernstig aan en zeide: „Tot niets meer nut? Maar waarde moeder Benders, gij helpt mij immers iederen Zondag in de prediking."

Verwonderd zag zij hem aan en vroeg: „Maar mijnheer — ik u helpen in de prediking? Ik ben immers een oud, dom mensch."

Hij verzekerde echter: „Ja toch, inderdaad! Ik zie u immers iederen Zondag dicht onder den kansel in uw kerkstoel zitten. En dan zijt gij wakker, terwijl uwe oogen voortdurend op mijne lippen zijn gevestigd. En dat helpt mij prediken. En als gij dan nog eens in stilte nikt en uwe oogen zich met tranen vullen, dan helpt gij mij prediken."

LIEFDEGAVEN.

Voor een Nieuw Silo te Zutphen van H. A. te Groningen *f* 1.   J. HORN.

AAN NIET GEABONNEERDEN.

Een nieuw kwartaal van ons Weekblad is juist aangevangen. Wilt gij er voor dit kwartaal niet eens de proef van nemen? De prijs is zeer billijk; slechts 45 cent franco per post.

Zendt uwe opgave Mauritsstraat Y 995, Bureel „De Christen."

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM. Quellijnstr. No. 23. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

Op onze „Bede om hulp" in de twee vorige nummers van dit blad, ontvingen wij de navolgende giften:

Van K. te A *f* 5.—; H. te A. *f* 1.—; de Gemeente te Stadskanaal *f* 16,15; idem te Deventer *f* 5,97; idem te Zutphen 6,03; de knapen-Christen-geheel-onthouders-Vereeniging te Zutphen *f* 2,50; N. N. *f* 10.—; van N. N. te N. Pekela *f* 2.—; door br. Haverkate van de Gemeente Hengeloo *f* 9,40; van G. te S. *f* 1.—.

Wij betuigen voor die giften onzen hartelijken dank, als ook voor die, welke door de Redactie zijn verantwoord geworden. Wij zijn daardoor in staat gesteld ons plan aanvankelijk ten uitvoer te brengen, daar ongeveer *f* 80.— bijeen is. Wie helpt verder?

De Gemeente van gedoopte Christenen
te Amsterdam:
W. PANJER, ouderling.
M. J. VERHORST, diaken.

Nog bij de Red. ontvangen: Van den kranken, maar nu ontslapen br. M. B. 50 cts; van C. B. *f* 1,—; van N. N. *f* 1,50; P. *f* 1,— allen te Groningen; en van de Gemeente te Foxhol *f* 10,50.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 209. DONDERDAG 23 April 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

MARIA VAN MAGDALA.

Als 't ochtendgrauw een zweem van licht
Op 't bleek gezicht
Der lieve Magdalena straalde,
Vriedinne van den Zoon van God,
Zoo trad zij naar de duistre grot,
Waarin hij daalde.

Met eedlen balsem nadert zij
En specerij,
Om in zijn graf den doode te eeren,
Met de eigen handen teer en kuisch,
Waarmee zij afholp van het kruis
Den Heer der Heeren.

Maar als zij naar de grafplaats blikt,
O Wee, haar schrikt!
De steen der grotte is weggenomen.
Dies vliedt zij naar de Broedren heen
Maar om droef schreiende en alleen
Terug te komen.

Ja, bitter weenend zit zij neer.
„Waar is haar Heer?
„Wie heeft bestaan hem weg te rooven?"
— Want weinig wist haar ziel daaraf,
Dat geen hem wegnam uit het graf,
Dan God hierboven.

Met tranen van haar wang gevloeid
Zij 't kruid besproeit;
En al haar meegebrachte geuren,
En telkens, schoon 't haar vruchtloos blijk'
Zoekt weer haar oog 't geliefde lijk,
Met hooploos treuren.

Maar eenklaps wordt dat oog verlicht!
Een schoon gezicht
Van Englen treft haar in haar rouwe;
Hoe schittert kleed en wezen uit!
En de eene vraagt met zoet geluid:
„Wat weent gij, vrouwe?

Nu klaagt zij de oude klachte weer
„Ik mis mijn Heer!
„Ik weet niet waar zij hem verborgen!"
En handenwringt als buiten raad.
Nooit zag men droeviger gelaat,
Op blijder morgen

„Maria!" klinkt het: en niets meer.
„Dat is de Heer!"
Reeds licht zij snikkend aan zijn voeten!
Wie zaalger dan dit vrouwenhart,
Dat zulk een Heer, na zulk een smart,
Dus blij mocht groeten!

NIC. BEETS.

NIEUW LEVEN.

„Die in mij gelooft zal leven al ware hij ook gestorven." Joh. 11 : 25*b*.

Het leven is geopenbaard; wij hebben het gezien, wij getuigen en verkondigen u dat eeuwige leven, — zoo roept Johannes, die ook de treffende geschiedenis van Lazarus' opwekking beschreven heeft, ons toe, in 't begin van zijn eersten brief. Dat is het nieuwe leven, waarover wij spreken.

Sprekende van een nieuw leven, veronderstelt zulks het bestaan, of bestaan hebben van een oud. Ja, werkelijk, er moet gesproken worden van een oud leven; maar dat mag in den grond geen leven meer heeten; het heeft geen bestaansrecht meer, het is verbeurd. Daarom verklaart de H. Schrift allen, die nog in dat oude leven blijven, dood of „dood in de zonden en misdaden."

Dood is de sterkste uitdrukking van 's menschen droeven toestand, waarin hij door de zonde vervallen is. Het leven is uit God, en voor zoo ver de mensch met God in gemeenschap staat, leeft hij. Sedert het menschelijk geslacht zich door ongehoorzaamheid van God heeft los gemaakt, is hij van zijn levenswortel afgerukt geweest, en is hij weggezonken in den dood. Dood en leven vormen de sterkte tegenstelling, die zich laat denken. Vandaar ook, dat de afstand tusschen den in den dood liggenden mensch en den heiligen God, zóó ontzettend groot is, dat het menschdom daardoor als geheel in de doodsschaduwen *verdwenen* — *verloren* — in een akelige duisternis neer zit. Daar in die duisternis tast de mensch om, hijgende naar leven, maar overal grijnst hem dood en verderf tegen, en verschrikt voortdwalende in de duisternis, wordt hij al verder en verder van de Levensbron verwijderd. En toch in 't diepst van zijn wezen blijft de onvrede en de zucht naar leven en geluk zich laten gelden, nergens vindt hij rust, want zijne ziel kan niet rusten dan alleen in het waarachtige leven, d. i. God! En naarmate men den avond des levens ziet dalen, wordt het leven meer werkelijkheid, meer ernst. Men gaat steeds wat minder luchtig over de dingen heen; aan alles wat het leven met zijne diepe beteekenis betreft, wordt meer gewicht gehecht. Doch onder dit alles neemt de duisternis in 't gemoed van velen schrikbarend toe, en zij dragen steeds minder kennis aangaande zichzelven en hun waren toestand. — Zoo zinken duizenden bij duizenden in den eeuwigen dood weg, dat door de Schrift op zoo aangrijpende wijze een „ten verderve gaan" genoemd wordt.

In dien nacht van zonde en dood is Goddelijk licht, het licht der waarheid, verschenen. Dat licht is steeds op aarde geweest, maar de duisternis heeft het niet begrepen. Toch heeft het voortdurend de macht der duisternis *bestreden* en haar paal en perk gezet. Verder kwam het niet vóór Christus komst op aarde.

In de „volheid des tijds" echter verscheen Hij, die zich de „Zon der gerechtigheid noemde, ten einde den nacht van ongerechtigheid en des doods" te verdrijven, om alles in dag te veranderen — die heerlijke dag, waarmede leven en glans zich vertoonen, de gansche schepping haar morgenlied aanheft, en waarin allen, die in het licht gelooven en er in wandelen, onuitsprekelijke zalig zijn (Joh. 12 : 46).

De duisternis voert den mensch in den dood, het licht in het leven, vandaar heet het licht, licht des levens."

De dood maakte den mensch sterfelijk. Het sterven is de dood zelve niet. Vaak worden die beide begrippen verward. Het sterven, of weerkeeren tot het stof der aarde, is een noodzakelijk gevolg van 's menschen vallen onder de macht des doods. Wel is het sterven een zeer ernstig incident onder ons geslacht; want het wordt zoo gevoeld: bij het sterven wordt alles beslist; daar volgt niets anders op dan het oordeel, een oordeel, waaronder echter degenen, die in Christus gelooven, in en met Hem leven, niet komen, want zij leven, „al zijn ze ook gestorven."

Christus zegt: „Ik ben *de* opstanding en *het* leven, en daaraan klemmen zich allen, die het leven liefhebben en de zonde haten, geloovig vast, ook *in hun sterven*. Wie nog in de zonde leeft, zich nog op het gebied des doods bevindt, ontkent Christus' opstanding, al neemt hij die ook nog als historisch feit aan. Wie echter met het hart gelooft, d. i. in betrekking *tot* zijn leven, er diep van overtuigd is, dat God Christus uit de dooden opgewekt heeft, die zal zalig worden, Rom. 10 : 9.

Door Christus' opstanding treedt de door zijn sterven aangebrachte verlossing van de menschheid aan het licht. Vandaar dan ook, dat de Apostelen in hunne prediking den meesten nadruk legden op de verzekering aangaande en de beteekenis van de opstanding. Dat punt moest alles beslissen, daarmede stond of viel het Christendom, en al deszelfs waarde (1 Cor. 15)

Zoo staat de Heiland dan nu voor ons, nu in Zijne opstandingsheerlijkheid, en roept ons nog krachtiger dan Zijn woord Martha in de ooren klonk (omdat wij achter het feit staan): „Ik ben de opstanding en het leven; die in Mij gelooft zal leven, *al ware* hij ook gestorven."

Welk een licht en hoeveel vertroosting kan zulk een woord niet geven in de pijnlijke ure des stervens! Welk eene geheel andere beteekenis bekomt hierdoor het sterven van een christen, dan dat van een ongeloovige! Het sterven van hem, die in Christus gelooft, wordt dan ook bij een slaap vergeleken (Joh. 11 : 11; zie ook 1 Thess. 5 : 10). Terwijl het sterven van den ongeloovige een ontzinken is aan alles, waarop hij nog vertrouwen stelde, en een neerzinken in den dood; is het voor den christen een „naar hooger" gaan, dewijl hij zich verzekerd heeft op de rots en daarom niet zinken kan.

Bouwende op de belofte, zeide Jakob bij zijn sterven: „Op Uwe zaligheid wacht ik Heere." En ziende op de vervulling der belofte, riep Simion uit: „Nu laat Gij, Heer, Uw dienstknecht henen gaan in vrede"; terwijl Paulus verzekert, dat Christus zijn leven was, het sterven voor zich gewin achtte.

Zalig alzoo zij, die in Christus sterven! Hun sterven is geen dood zijn, maar leven, in weerwil van het sterven. Zij slapen, en slapen is

rusten, is onbewustzijn van de uitwendige dingen; slaap is de profetie van een verkwikt ontwaken.

„Wij weten niet" — zegt Dr. Maclaren zoo treffend, „in welken toestand de in Jezus ontslapenen zijn, maar wel weten wij, dat het kind aan 's moeders borst, zijn hoofdje daar latende rusten en onbewust van alles om zich heen, liefelijk sluimert en waarlijk *rust*."

Ja, zoo is het met hen, die in Christus ontslapen, en wij kunnen er bijvoegen: zij leven, zij leven in de hoogste beteekenis van het woord, en dat leven zal zich straks openbaren in eene heerlijke opstanding!

St. N. v. B.

Van 't Arbeidsveld.

Br. Hesseling zond mij eindelijk het eindverslag van zijne *winter-werkzaamheden* voor de „Unie-cent." Het kon haast een lijvig boekdeel vullen, maar om de weinige ruimte in ons blad, zal ik het veel bekorten, op gevaar af van minder interessant te zijn, daar de schrijver het zeer breed heeft opgezet en de reisbeschrijving romantisch is ingekleed van zijn bezoek aan

AMELAND.

Zeventien dagen toefde hij daar en was al dien tijd de gast van br. J. de Boer, den eenigen gedoopten christen op dit eiland. Huisbezoek was dagelijksch (en ook 's avonds) zijn werk. Hij sprak 7 maal voor een flinke vergadering in de kamer van zijn vriendelijken gastheer. Ook had hij het voorrecht een feest bij te wonen en wel van de Jongedochtersvereen., uitgaande van de Christ. Ger. kerk, waar hem gelegenheid werd gegeven een woord tot de feestgenooten te richten, die in ruimen getale waren opgekomen, zoodat de kerk vol was. Volgens zijne mededeeling, was dit feest recht feestelijk en alles stemde — ook de voordrachten van de meisjes — tot lof en dank aan God.

Bij deze gelegenheid kwam hij in kennis met den predikant der Chr. Ger. kerk. Zij besloten samen het dorp Bollum te bezoeken, waar het op godsdienstig gebied al zeer treurig uitziet. De menschen daar weten niet meer wat godsdienst is, zij lachen en spotten met de heiligste dingen. Toch ontvingen wij genade om met geduld en kracht te spreken van de liefde Gods jegens zondaren. Onze bede is, als die der bezoekers, dat het zaad daar gestrooid, in woord en traktaat, nog heerlijke vruchten moge voortbrengen. Zijn laatste prediking was te Hollum, waar hij eigenlijk zijn tent had opgeslagen, over de woorden: „de deur werd gesloten" uit de gelijkenis der maagden.

Het afscheid was smartelijk maar tevens hartelijk, „en nooit" schrijft hij, „zal ik Ameland, Hollum en br. de Boer kunnen vergeten."

Nu volgt nog eene reeks dankbetuigingen aan die hem zoo welwillend hebben geherbergd en ter zijde gestaan, en hem voor dezen arbeid in de gelegenheid hebben gesteld.

Moge zijn bede vervuld worden — wat zeker ook ons aller begeerte zal zijn, — dat vele zielen worden gered ook door dezen schijnbaar nietigen arbeid, doch die groot kan zijn in de hand Gods!

Zoo dan, jeugdige verzamelaars van deze „cent" en brs. en zusters, die mede daarin werkzaam zijn: met moed uw werk voortgezet! En als de gevers het gemakkelijk maken door het geregeld ter hand te stellen, dan zult ge zeker den penningmeester verblijden, die nu, wat zijn kas betreft, weer uitgeschud is. — „Ik hebbe 'r van heurd."

Allen den Heere Jezus en Zijne genade bevolen!

Uw dw. br. en mede-arbeider in Christus:

B. ROELES.

Deventer, Maart '91.

Voor den Familiekring

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

8.

Toen graaf Telligny eindelijk tot zichzelven kwam, zag hij zich opgesloten en liggende op den grond in eene lange cel. Bij den eersten aanblik was hij te zeer ontsteld, om te kunnen begrijpen, wat er geschied was; maar wat tot kalmte gekomen, begon hij zich al de gebeurtenissen van den vorigen avond in herinnering te roepen en zag vervolgens zijne gevangenis eens nauwkeurig rond, of er misschien mogelijkheid voor ontsnapping zou bestaan. Doch hij moest daarbij bemerken, dat er geen enkel raampje in de koude, doffe muren te vinden was, alleen geheel boven was eene opening, doch die kon hij niet bereiken. Geen tafel, stoel of iets dergelijks was in dat akelige verblijf aanwezig. Eenige biezen lagen over den grond verspreid en een hoopje van die in een hoek, blijkbaar bestemd om voor bed te dienen. Daarnaast stond een emmer met water en een roggebrood. Zijne oogen werden zoetjesaan gewend aan de schemering en hij tuurde nog eens angstig rond, in de ijdele hoop, dat hij nog een raam voorbij gezien had; maar in de duisternis de muren betastende, bespeurde hij niets dan... dat de muren koud en hard waren en dat het vocht er langs naar beneden druppelde. Met een pijnlijk gevoel kroop hij over den vloer naar de ijzeren deur, die hij trachtte te openen, doch deze scheen te spotten met al zijn vruchteloos pogen. Eindelijk, als door wanhoop aangegrepen, schreeuwde hij luidkeels, maar natuurlijk zonder eenig antwoord op zijn hulpgeschrei te vernemen. Hij dacht aan Renée en aan haren zelfvertrouwenden vader, en een aangrijpend vermoeden maakte zich van hem meester, betreffende het gevaar, waarin zij verkeerden. Wat zou het zijn — zoo vroeg hij zichzelven af — als het vermoeden van Jan eens juist was, en de Protestanten in Frankrijk eens werkelijk in den val gelokt waren! Duizenderlei kleine dingen kwamen hem nu voor den geest en deze schenen zijn angst te vergrooten. Hulpeloos en hopeloos als hij daar neerzat, werd de jonge man zoo door een onbeschrijfelijke angst overmand, dat hij der krankzinnigheid nabij kwam. Terwijl het hem op een ander oogenblik was, alsof de dood hem aangreep en zijn geest zóó aan zijn lichaam zou ontrukt worden, tenzij er nog een of ander middel gevonden werd, om die vreeslijke gevangenis te ontvlieden. Wederom wierp hij zich met kracht tegen de deur, ten einde die door geweld te openen, doch alles te vergeefs. Met verwonde handen moest hij zijne wanhopige poging opgeven, en dan zat hij weer in bittere zielefoltering ter neer. Te rusten was echter voor hem onmogelijk; zijn hart was overstelpt, als hij aan Renée dacht en aan het gevaar, waarin zij verkeerde. Hij sprong in de hoogte naar de opening, boven in den muur, alsof hij die bereiken wilde; maar hij viel verwond en door vermoeienis overweldigd achterover op den bodem der cel. De graaf weende bitterlijk, zijn gemoed was onstuimig en geheel in opstand.

„Heeft God mij vergeten?" „Wat heb ik gedaan, dat ik dit alles verdiende? Moet ik sterven in dit vuile kot? O, God! hoor mij! ach, hoor mij!" Zijn roepen ging in een schel, angstvol geluid over. Hij wierp zich in zijne geheele lengte op den grond, voortdurend roepende tot God. Ten laatste werden zijne krachten uitgeput, en roerloos als in een staat van verdooving, lag hij daar neer. Hoe lang dat geduurd heeft is hem zelf onbekend gebleven. Eindelijk keerde zijn bewustzijn weer, en kon hij zijn benarde positie weder overzien, doch zijn inwendige angst was nu geweken. Hij peinsde over het woord Gods en dacht aan de lijdzaamheid van Christus. Hij scheen iets te genieten van de tegenwoordigheid des Heeren in zijne gevangenschap. Nu sprak hij tot zichzelven: „Laat ik mij nu aan zijne belofte vastklemmen: „„Ziet ik ben met U al de dagen tot de voleinding der eeuwen."" Heer, wees met mij, doe met mij naar Uw welbehagen en geef mij genade om geduldig te zijn onder Uwe hand! Gij weet wat goed is. Ik ben dwaas en ik verfoei mij, maar wensch op U te vertrouwen, ofschoon Gij mij slaat! Heer, ik geloof, kom mijn ongeloof te hulp! Uw wil geschiede!"

Toen legde hij zich kalm op de biezen neer en wachtte stil, tot hij zou te weten komen, wat God met hem voor had. Zijn angst omtrent Renée en haar vader was nu geheel verdwenen en hij gevoelde, dat hij ze in de hand Gods kon toevertrouwen. En zichzelven gevoelde hij zoo veilig en in eene opgewekte stemming, onder bescherming der Goddelijke liefde, terwijl het inwendig vrede bij hem was. Het was hem, als bespeurde hij, hoe de H. Geest de vleugelen over zijne onderworpene natuur uitbreidde. Zulke oogenblikken zijn een voorsmaak van den hemel en eene voorbereiding er toe. Dan is het, alsof door de geopende wolken heen de heerlijkheid des Lams zich vertoont en de ziel heeft alsdan geen dringender begeerte dan tot Hem alleen. Ja, dan wenscht zij zulke zalige tijden onafgebroken te beleven. Het is vanwege onze zonden, dat we die zoo zelden genieten.

Maar hoe was het nu met zijne vrienden op Notre-Dame? — Daar maakte men zich wel wat onrustig over het lot van Teligny, en mr. Goujon gevoelde wel eenige prikkeling in zijn gemoed, als hij er aan dacht hoe hij met ongeduld de vermaningen van Teligny had aangenomen, terwijl er zich thans zulke donkere voorteekenen vertoonden. Hij liet zich echter tegenover zijne dochter niet uit, maar trachtte zijn angst te verbergen. Hij ging evenwel door het geheele huis en in den winkel de sluitingen nazien en onderzocht zijne wapenen, of ze allen wel bruikbaar waren. Toen dit gedaan was, gevoelde hij zich bijzonder gedrongen om een klein zwart kabinet, dat in zijn kamer stond, te openen. Sedert jaren had hij het niet geopend, maar nu was het alsof hij gedreven werd den inhoud van hetzelve nog eens te beschouwen. Eerst sloot hij zorgvuldig zijne kamerdeur, opdat niemand zou komen en hem overvallen; vervolgens drukte hij op eene veer in de kabinetsdeur, welke daarop opensprong. Nu trok hij eene lade open en haalde daar een en ander uit, onder anderen een looden staaf, omwonden met een goudblonden haarlok, waaraan een verkleurd lint gebonden was; voorts een pot met zalf die bedorven was en een medecijnfleschje. Uit eene andere lade haalde hij eenig kinderspeelgoed. De krachtige man handteerde al die voorwerpen zoo omzichtig, alsof het in den hoogsten zin reliquiën waren. Die doode voorwerpen spraken tot hem van een kind, dat eens op zijne knieën klom, en het was hem thans, alsof hij nog hare kusjes op zijne wangen voelde en haar vragen hoorde: „Ben ik heden goed geweest?" Zijne tranen ontrolden thans snel aan zijne oogen, en hij kuste de schatten met een diep weemoedig gevoel. O, kon hij slechts voor eenige oogenblikken zijne kleine Claude weerzien! Toen die eerste gevoelsbeweging wat bedaard was, dacht hij aan de stervensure van zijn kind, hoe hare moeder toen zijne hand had gevat en met hem was neergeknield bij het lijkje van de dierbare doode. Toen waren zijne tranen met die zijner vrouw saamgesmolten, en had deze gezegd: „Ons kind is nu met Christus, dat is verreweg het beste." Nu ging hem een licht op, neen, er was — er kon geen vagevuur zijn. Claude was met Christus, dat was verreweg het beste. En alsof Renée bij hem ware, sprak hij: o Renée! hoe kan ik met haar vereenigd worden? O, voor eeuwig met haar!

Zijne vrouw had hem wel voorgelezen uit een zwart boek, woorden, die hem wel eens hadden aangegrepen en ook wel eens vertroost. Maar, helaas, de begeerte tot geld en de drift om rijk te worden hadden weer alles bij hem uitgedoofd en hem God doen vergeten! Nu opende hij eene andere lade en vond daarin hetzelfde boek zorgvuldig geborgen. Hij nam het ter hand en begon te lezen, juist hetzelfde gedeelte, dat zijne vrouw hem had voorgelezen, toen zij samen bij hun liev doode geknield

lagen. Hij verbeeldde zich nog hare stem te hooren, met ingehouden adem en met den meesten eerbied luisterde hij, of hij nog hare gedachten over dit schriftgedeelte zou mogen vernemen.

Hier in de eenzaamheid en onder die plechtige stilte kwam Goujon met den Heiland in aanraking en vond vrede door zijn bloed. Thans werd weder in den hemel het „ziet, hij bidt" uitgesproken. De gebeden van zijn kind werden nu verhoord, en niets had kunnen verhinderen, dat deze ziel nog ter elfder ure werd gered. Inderdaad, zulke gebeden blijven niet onvervuld!

Toen de goudsmid eindelijk naar beneden ging, ontmoette hij de dienstmaagd zijner dochter met een pakje. „Dit werd mij door een vreemdeling overhandigd voor Renée", sprak zij, „hij zeide, dat het handschoenen bevatte, die van verre waren gekomen." Handschoenen! „Wie kan die gezonden hebben?" en met deze woorden legde Goujon het pakje op eene groote kist neer.

Terwijl hij zat te wachten op zijne dochter, werd er iemand aangediend. Het was een der Protestantsche predikanten, die gekomen was om met den goudsmid, die het weinige geld, dat de Gemeente bezat, in bewaring had, te onderhandelen.

Goujon kon zich echter niet weerhouden om aan zijnen bezoeker mede te deelen, welk een vrede en vreugde hij inwendig genoot. De dienaar Gods verheugde zich zeer. Terwijl hij mocht luisteren naar het verhaal hoe God een verloren zoon gezocht en terug gevoerd had tot het Vaderhuis. Eindelijk liet de predikant den goudsmid alleen achter, doch om spoedig vervangen te worden door Renée, aan wien Goujon weer even vrijmoedig zijn wedervaren meedeelde. De liefde van Christus was sterk in hem, en hij *moest* zich uitspreken. Het laat zich verstaan, hoe verblijd die dochter was zulks van haren geliefden vader te mogen hooren. Er is geen grooter gebeurtenis op aarde denkbaar dan deze, dat een mensch met Christus vereenigd wordt, en er is voor een geloovig hart niets heerlijker te hooren dan eene mededeeling, hoe God zijne liefde aan 's menschen hart openbaart. O, als 's Heeren kinderen maar steeds getrouw waren tegenover elkander, zij zouden zulks meer ondervinden.

Toen eindelijk Renée het pakje opende, werd zij verbaast dat het niets dan perkamenten inhield.

Zij had echter geen tijd tot nadenken, want de kleine Alida was zeer krank en wilde niet, dat zij ook maar een oogenblik hare zijde verliet.

„Blijf hier bij mij", zoo pleitte zij voortdurend, „en vertel mij nog een weinig van Zacheüs. Zeg mij, wat het beteekent: „„Hij kwam om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was?"" „Wat is toch verloren?"

Renée las de geschiedenis nog eens over en zong vervolgens een van Marot's Psalmen, de eenige hymnen, toen in gebruik.

De koorts bij de kleine werd heviger en men zond om den dokter. Doch deze was een romanist en weigerde te komen. Zij gaven nu het kind eenige voorhanden zijnde huismiddeltjes en zetten zich afwachtend naast het bedje neer.

Terwijl zij zoo het lijden der kleine trachtten te verzachten, werden zij grootelijks verbaasd door het binnentreden van Jan en Teligny. De laatste trok Renée naar het raam en zeide: „wij moeten terstond uit Parijs vluchten, er is een groot onheil in aantocht. De gewapende macht vereenigt zich reeds in de straten."

„Ik kan dit kranke kind niet verlaten, en zij kan ook niet vervoerd worden; ik geef mij in 's Heeren handen." Jan verzekert, dat er een groot gevaar is; komaan, ik bid u, ik zal het kind wel dragen, en uw vader zal ook medegaan, als gij gaat."

„Mijne roeping is hier te blijven, ik ben veilig onder Gods hoede!"

Nu, het zij zoo, dan blijf ik ook, zeide de Graaf. Het zal slechts een oogenblik van smart wezen, om daarna eeuwig met den Heer te zijn."

„Nu verhaalde Teligny, hoe hij gevangen genomen was en op het onverwachts weer vrijgelaten.

Parson was vroeger in Engeland geen priester maar een gehuwd man. Hij bracht zijne vrouw mede naar Parijs. „Ik was onder haar opzicht gesteld en in eene vlaag van jaloesie, liet zij mij op vrije voeten stellen" — verhaalde Teligny.

Eindelijk zaten allen stil bij elkander, alleen werd nog eenig gefluister vernomen van gebeden, die aan de geprangde borsten ontsprongen. Zij wisten dat de tijd der wrake nabij was; doch zij hadden in God hunne sterkte. „Welk een lichtgloed! Nooit heb ik Parijs bij nacht zoo verlicht gezien!" fluisterde Renée haar vader in. „Er worden in iedere straat vreugdevuren ontstoken. Judas komt om zijn Meester te verraden."

„Indien wij met Hem lijden, wij zullen ook met Hem verheerlijkt worden. Heer! vermeerder ons geloof! O, bewaar ons voor afval, opdat wij getrouw bevonden worden tot den dood!"

Uit het gezelschap klonk een plechtig „amen", en de kleine Alida bewoog zich onrustig, terwijl zij sliep.

(*Wordt vervolgd.*)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Terwijl ik mij neerzet om deze rubriek te schrijven, worden in onze 2e kamer de batterijen geplaatst om daar den strijd over de veel besproken „Legerwet" uit te vechten. De lezers behoeven echter niet al te zeer bevreesd te zijn voor verwondingen, want al verdwaald ook een projectiel buiten het slagveld, het zijn slechts papieren patronen gevuld met letters (schroot) van verschillende kleuren.

De heer Schaepman — R. K. Priester — opent het vuur en behalve de Regeering en vele leden der kamer, staat het lid Rooseboom klaar met een pak amendementen van 58 artikelen. In ieder geval zal het er heftig toegaan en minister Bengansius heeft waarlijk niet een gemakkelijke taak in deze dagen, evenmin de voorzitter der kamer Beelaards van Blokland. Het is te hopen, dat de uitslag gezegend voor ons land en volk moge werken. Doch wie gaat geen rilling door de leden, als men bedenkt, dat in vredestijd de 5 grootste Staten op het vasteland van Europa dit jaar een begrooting hebben voor oorlog van een duizend acht honderd drie en zeventig millioen, zegge 1873,000,000 guldens en dat is nog lang niet het eindcijfer der toekomst en dan nog Engeland, Spanje en de kleinere Staten.

Het ontwerp tot verlenging van dienstijd der lichtingen 1885 en 1886, alsook van 1887 der zeemilitie, is met 47 tegen 32 stemmen aangenomen.

Den 15 dezer werd het gedenkteeken te Heumen onthuld, ter gedachtenis van Lodewijk en Hendrik van Nassau, die op de Mokerheide voor de vrijheid van ons Vaderland hun leven lieten. Bij deze plechtigheid waren vele hoogwaardigheidsbekleeders tegenwoordig.

Duitschland. De verkiezing te Geestemünde houdt de hoofden en harten bezig ook buiten het vereenigde keizerrijk. Met spanning wordt de uitslag der herstemming tegemoet gezien. Vorst Bismarck zal wel worden gekozen, hoewel het natuurlijk nog niet zeker is, daar elken dag als 't ware nieuwe verrassingen in de wereld brengt.

De oude staatsman, — eenmaal de grootste man der wereld — voor wien Vorsten sidderden of aan zijn leiband liepen, voorwien de hoogste hoogwaardigheidsbekleeders het hoofd ontblootten, wordt nu, om een plaats in den Rijksdag te bemachtigen, door een gezworen partij-vijand, een socialist, en dan nog wel een schoenmaker, bestreden. Zij staan op dit oogenblik in dezen zin op gelijken voet. Dit geeft veel te denken — en niet het minst voor een christen, Luk. 1 : 52.

De vereerders uit Jever blijven hem echter getrouw, gelijk uit onderstaande kan blijken.

„Den 13den April zijn eindelijk te Friedrichsruhe de 101 kivitseieren aangekomen, welke de „getrouwen van Jever" voor prins Bismarck hebben bijeengebracht. Dit is de 21ste maal, dat het geschenk wordt gezonden. Het volgende versje is er nu bijgevoegd:

Wi blivt de Ollen, ümmer trö,
Willt to Di hollen lat un fröh;
Legst Du dat Stüer ok ut de Hand,
Blivst ewig düer dem Vaderland."

België. De mijndirecteuren hebben zich vereenigd om zoodoende den strijd tegen de werkstakende arbeiders vol te houden. Het gaat bijna overal — althans het begint weer te komen — hand tegen hand. De Regeering heeft met de zuiderbuur een overeenkomst getroffen om aan de grenspolitie de photografiën te doen toekomen van de gevaarlijkste socialistische leiders, die als zoodanig bekend staan.

Men is nog steeds van meening, dat Stanley als Gouverneur der Congo door koning Leopold zal worden benoemd.

Frankrijk. Het kabinet is gezind om vrijheid te verleenen, om het lijk van prins Jerome Napoleon te Ajaccia te laten ter aarde te bestellen. Dan zou tevens de oudste zoon, prins Victor, die volgens het testament de lijkbaar niet mag volgen een wettige verhindering hebben, omdat hij nu niet in zijn vaderland mag komen.

Luxemburg. De Groot-Hertog is voornemens om het particuliere eigendom van wijlen onzen koning aan te koopen, waar thans over wordt onderhandeld.

Italië. De heer Nicotera, de Italiaansche minister van binnenlandsche zaken, heeft aan de prefecten van politie der verschillende steden een circulaire gezonden, waarin het houden van optochten in verband met eene mogelijke betooging der arbeiders in Mei a.s. ten strengste wordt verboden. Ingeval van verzet wordt den autoriteiten aanbevolen, voorzichtig maar krachtig op te treden.

Oostenrijk. Hoewel van Regeeringswege de burgers van brood worden voorzien door bakkerijen buiten de stad opgeslagen en door het garnizoen bediend, toch gaat de bakkersgezellenwerkstaking door.

Ook de geëmploijeerden van de Weener tram-maatschappij sluiten zich bij hun aan.

Bulgarije. De politie is de moordenaars van minister Belkcheff op het spoor. Het zijn vier personen, die terstond door de vlucht naar Belgrado over de grenzen zich hebben gered. Doch uitlevering wordt verwacht.

Aan vorst Ferdinand en zijn moeder Clementine zijn dreigbrieven gezonden, het land verlaten of zij zullen met hun paleis in de lucht vliegen.

De secretaris van het Bulgaarsch gezantschap heeft in de gevangenis bekend, dat hij als verrader van zijn land door Russisch geld werd gesteund.

Servië. De gewezen koning Milaan heeft zijn land verlaten onder belofte, niet weer terug te komen voor zijn zoon, de tegenwoordige koning, mondig is. Men wil dat de Regeering hem daarvoor 3,000.000 fr. beschikte. Aan Nathalia, de moeder des konings, is nu bevolen het land te verlaten, doch zij heeft geweigerd en zal niet dan voor 't geweld zwichten.

Rusland. Grootvorstin Olga moet zich in den trein, voorgevende eenige rust noodig te hebben, zelf om het leven hebben gebracht. De een zegt door verwonding, een andere lezing is: door een dosis morphine. Zij was verbannen naar de Krim door de Czaar, omdat ze toestemming had gegeven tot het huwelijk van haar zoon Michaël, geheel tegen den zin van den keizer gesloten.

De zoon zelf is voor 5 jaar verbannen, doch kreeg vergunning het lijk zijner moeder grafwaarts te verzellen. Ook is aan de priester die het huwelijk inzegende, het land ontzegd geworden.

Aan de „Daily News" is bericht, dat de Regeering van voornemens is alle joden uit Moskou, Kieff en omstreken te verbannen. De geestelijkheid aldaar beschouwt die plaatsen te heilig voor de Christus-moorders. Zeker geheel in strijd met den Heiland, voor Wiens eer zij zich inbeelden te strijden. Dit is de vrucht van blinde dweepzucht.

Griekenland. Bij de overgang der kroonprinses tot de Grieksche kerk, heeft die synode besloten, dat zij niet behoeft herdoopt te worden. Zoo weet men overal een mouw aan te passen. Voorzeker geen besluit om een groote dunk te krijgen van den ernst der oud roomsche kerk in zake godsdienst.

Engeland. De regeering is druk bezig om een wet te krijgen op de aankoop van land door de staat in Ierland. Niet in den smaak van vele landbouwers.

Een lid van het parlement met name Verney heeft terecht gestaan als makelaar van onmondige meisjes, om ze voor een zedeloos doel naar Parijs te zenden. Ouders, wees altijd op uw hoede, omtrent uwe kinderen, vooral wat betreft uwe dochters in deze zedelooze tijd.

Amerika. Nu de Mac Kinley-wet meer en meer zijn invloed laat gelden en door het volk wordt gewild, heeft ook president Harrison veel kans om herkozen te worden.

Met Italië is de zaak over de moord te New-Orleans nog lang niet in orde.

Argentinië. Er zijn eenige Engelsche zeelieden ontdekt, die gevangen zijn genomen en nu tot dwangarbeid daar worden gebruikt.

Uit de Gemeenten.

AMSTERDAM. Wanneer de Psalmdichter de gemoedsgesteldheid van zijn volk wil schetsen bij den terugkeer uit Babel, dan doet hij dat met de woorden van den 126en Psalm. De dichter vergelijkt daar die gesteldheid met het ontwaken uit een zeer diepen slaap. Het volk kan zich op het eerste oogenblik geen rekenschap geven van hetgeen hen wedervaart; de indruk is te overweldigend; de positie waarin het zich geplaatst ziet, te verrassend. Van lieverlede begint echter het bewustzijn terug te keeren en nauwlijks heeft het een inzicht ontvangen in de groote ontfermingen Gods over hen, of daar ruischt het van de lippen: „Onze mond is vervuld met lachen en onze tong met gejuich; de Heer heeft groote dingen aan ons gedaan, dies zijn wij verblijd."

Bij den terugblik op hetgeen ons in den laatsten tijd wedervoer, vinden wij in den aangehaalden Psalm ons beeld geteekend, en waar wij nu gereed staan het een en ander daarvan mede te deelen, dan gevoelen wij niet beter te kunnen doen, dan genoemden Psalm in zijn geheel over te nemen, zonder iets daaraan toe te voegen, overtuigd op die wijze het beste te zullen worden verstaan door allen, die èn van nabij èn van verre onze geschiedenis mede hebben doorleefd. Wij wenschen dan ook over hetgeen achter is, het zwijgen te bewaren en ons te bepalen tot hetgeen vóor is, door mededeeling te doen van wat oogenblikkelijk ons gemoedsleven bezig houdt en ons de lofzang in het hart en op de lippen heeft gebracht: „De Heer heeft groote dingen aan ons gedaan, dies zijn wij verblijd."

Na de plaats gehad hebbende scheiding dan, ontvingen wij onverwacht vanwege de Evangelisch vrije Gemeente alhier, (Voorganger de heer F. J. van Meerloo) de uitnoodiging om te trachten tot vereeniging te geraken. Bij eene nadere bespreking, als gevolg van de uitnoodiging, bleek het ons dat een groot bezwaar onze vereeniging in den weg stond, hierin bestaande, dat genoemde Gemeente nog eenige ongedoopte leden in haar midden telde, die tot het avondmaal werden toegelaten. Te trachten dat bezwaar uit den weg te ruimen, werd toen ons ernstig en biddend pogen en daar niet alleen van onze zijde maar ook van die der zooeven genoemde Gemeente, het verlangen naar vereeniging sterk werd gevoeld en biddend werd begeerd, kon het niet anders of onder de leiding van Gods albesturenden Geest, moest die hinderpaal ten laatste wijken en nam meergenoemde Gemeente het kloek besluit den tegenwoordigen toestand vaarwel te zeggen en met ons de praktijk en theorie in overeenstemming te brengen, en te zamen één Heer, één geloof en één doop te belijden. Zij nam dat besluit met verlies van bedoelde, ongedoopte leden, doch met het heerlijke gevolg, dat wij op eene gecombineerde vergadering, gehouden op Woensdag 17 April l.l., de vereeniging tot een feest konden maken en de hoofdzakelijke zaken konden regelen. Daartoe behoorde in de eerste plaats het besluit, dat de beide gemeenten zich vereenigden onder den ouden naam van „de Gemeente van gedoopte christenen" en dat br. F. J. van Meerloo, die zijn ambt als Voorganger der Evang. vrije Gemeente had neergelegd, met bijna algemeene stemmen tot Voorganger werd gekozen, die onder biddend opzien tot den Heer der Gemeente, die benoeming aannam en zich in de liefde, den steun en het gebed der Gemeente aanbeval. Daar wij ons lokaal tegen 1 Mei a.s. moesten ontruimen, werd besloten maar aanstonds in het lokaal tot nog toe bij de Evang. Vrije Gemeente in gebruik, te vergaderen en zoodoende was het, dat wij l.l. Zondag op de *Rozengracht* 166 te zamen kwamen. Dat samenzijn was recht genoegelijk en de kennismaking met onzen nieuwen Voorganger uiterst gunstig, toen deze op treffend schoone wijze de Gemeente des Heeren beschreef naar aanleiding van Mattheus 16 : 18 : „Gij zijt Petrus en op dezen Petra zal ik mijn Gemeente bouwen en de poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

De avond die daarop volgde was een genotvolle ure, toen twee nieuwe leden der Gemeente werden toegedaan in tegenwoordigheid van eenige nieuwsgierigen.

Na de vele droeve dagen, die wij achter den rug hebben, was het ons eene dubbele vertroosting in zulk een lieflijken geest bij elkander te mogen zijn, het te ondervinden, dat waar het den satan gelukt was een bres in onze gelederen te schieten, de Heer dat werk des boozen kwam vernietigen, door ons broeders te doen vinden die de ledige plaatsen konden innemen; en het te ervaren dat de Heer nooit vruchteloos zijn hulp vragen laat. De Heer zij dan ook geloofd en geprezen voor Zijne groote genade aan ons bewezen! Gemoedigd en gesterkt gaan wij onze nieuwe periode in, onze eenheid, onze kracht, kortom alles wat wij noodig hebben om staande te blijven in den strijd, waartoe wij geroepen zijn, alleen verwachtende van Hem, die ons van God tot een Hoofd en Heer gegeven is. Terugkeerende tot hetgeen waarvan wij uitgegaan zijn, zeggen wij het den dichter na: „die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien", een juichtoon waarvan het grondaccoord is: Hem, die ons kocht met Zijn bloed, zij eer en heerlijkheid nu en tot in alle eeuwigheid, amen!

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Knipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van F. P. B., Amsterdam, *f* 10,31; van A. K., Vriescheloo, *f* 1,35; van J. K., Rotterdam, *f* 3,55.

N. v. BEEK.

Een nieuw SILO te Zutphen.

In hartelijken dank ontvangen door tusschenkomst van br. R. KLICKMANN te Londen van:

Miss L. POLLARD	*f* 12.—	samen *f* 15.10
Mr. ROB. TURTLE	„ 1.10	
X. Y. Z.	„ 2.—	

DEVENTER, April '91.

B. ROELES.

AAN NIET GEABONNEERDEN.

Een nieuw kwartaal van ons Weekblad is juist aangevangen. Wilt gij er voor dit kwartaal niet eens de proef van nemen? De prijs is zeer billijk; slechts 45 cent franco per post.

Zendt uwe opgave Mauritsstraat Y 995, Bureel „De Christen."

ADVERTENTIËN.

De COMMISSIE der Unie is zoo vrij de Gemeenten te herinneren, dat de

Algem. Verg. 24 en 25 Juni a.s.

te **ZUTPHEN** D. V. zal worden gehouden.

Bizonderheden voor het jaarverslag worden ingewacht, alsook VOORSTELLEN voor de Agenda en de ONDERWERPEN voor de Referaten, op den 2en dag. Ieder is vrij in de keuze van zijn onderwerp.

DEVENTER, April '91.

B. ROELES,
Secretaris.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 210. DONDERDAG 30 April 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE HAND GODS.

Die hand, die mij gered heeft,
Die lieve, trouwe hand,
Die mij door storm en golven
Getrokken heeft op 't strand,

Haar wil 'k mij toevertrouwen,
Mijn leven lang, gerust,
In haar de mijne leggen
Bij arbeid en bij rust.

Want, om zichzelf te hoeden,
— Met hoeveel schrik en smart
Heb ik 't niet vaak ervaren, —
Is 't veel te zwak, dit hart.

En 'k durf niet meer beloven:
„'k Zal trouwer zijn, o Heer,"
'k Kan enkel smeeken, smeeken
Dat Hij mij trouwe leer.

'k Weet dat Hij mij, ofschoon Hij
Soms Zijn gelaat bedekt
Met duisternis en wolken,
Zijn hand toch nooit onttrekt.

En 'k wil die ook omklemmen,
Als zwakke kind'ren doen,
O hand, die eens gered hebt,
Blijf verder mij behoên!

(Vredebode.) E. L. Z. A.

De vervolgde Russische Joden.

Er is in Amerika een merkwaardige beweging ten gunste der vervolgde Russische Joden.

Er zal een verzoekschrift, onderteekend door een vijfhonderdtal invloedrijke personen van iederen stand en iedere richting, ingediend worden bij de toongevende natiën der wereld. Het stelt voor den aankoop van Palestina voor de Russische Joden.

Het volgende komt onder meer in dit verzoekschrift voor:

„Wat zal er gedaan worden voor de Russische Joden? Zij kunnen niet in Rusland blijven. Zij worden daar beschouwd als schadelijk voor het welzijn der vreedzame bevolking. Maar waarheen moeten zich die twee millioen arme menschen begeven? Europa is overbevolkt en heeft geen plaats voor hen. Zullen zij naar Amerika komen? Dat is kostbaar en daarvoor zijn jaren noodig.

Waarom wordt Palestina niet aan hen teruggegeven? Dat land is, overeenkomstig Gods bestel, *hun* land, waaruit ze door geweld zijn verdreven. Onder hun bearbeiding was het een zeer vruchtbaar land, dat brood opleverde voor millioenen Israëlieten, die vlijtig zijn heuvels en dalen bebouwden. Zij waren landbouwkundigen en wisten te produceeren, als ook een natie van groot gewicht voor den handel — het middenpunt van beschaving en godsdienst.

Waarom zullen de mogendheden, die volgens het verdrag van Berlijn in 1879, Bulgarije aan de Bulgariërs en Servië aan de Serviërs gaven, Palestina ook niet teruggeven aan de Joden? Deze provinciën, zoowel als Rumenië, Montenegro en Griekenland werden den Turken ontnomen en aan hun wettige bezitters gegeven. Behoort Palestina niet even rechtmatig aan de Joden?

Men zegt, dat de regens vermeerderen en er vele bewijzen zijn, dat het land zijn oude vruchtbaarheid zal terug bekomen. Indien zij zelf het bestuur in handen kregen, zouden alle Joden der wereld zich vereenigen om hunne lijdende broederen te brengen naar de van ouds vereerde woonplaats.

Meer dan zeventien eeuwen hebben zij geduldig gewacht naar zulk een gunstige gelegenheid. Zij zijn nergens landbouwers geworden, omdat zij geloofden, dat zij slechts gasten waren in de verschillende landen en bestemd om naar Palestina terug te keeren en hun eigen land te bebouwen.

Wij zijn van oordeel, dat het thans een gunstige tijd is voor alle volken, bijzonder voor de christelijke natiën van Europa, om welwillendheid jegens Israël te toonen.

Een millioen verbannenen wekken door hun verschrikkelijk lijden ons op tot medegevoel, recht en menschelijkheid. Laat ons nu aan hen het land teruggeven, hetwelk hun zoo geweldig is ontnomen door de Romeinen. Met dit doel verzoeken wij met allen eerbied aan ZEx. Benjamin Harrisson, President van de Vereenigde Staten en aan den Hooggeëerden James G. Blaene, Secretaris van Staat, om hun goede diensten en invloed aan te wenden bij de Regeeringen van Hare Keizerlijke Majesteiten: Alexander III, Czaar van Rusland; Victoria, Koningin van Groot Brittanië en Keizerin van Indië; Wilhelm II, Keizer van Duitschland; Frans Joseph, Keizer van Oostenrijk; Abdul Hamid II, Sultan van Turkije; Hare Koninklijke Majesteit, Humbert, Koning van Italië; hare Koninklijke Majesteit Maria Christina, Koningin-Regentes van Spanje en bij de Regeering van de Fransche republiek en bij de Regeeringen van België, Nederland, Denemarken, Zweden, Portugal, Rumenië, Servië, Bulgarie en Griekenland tot het houden van een Internationale Conferentie, om den toestand der Israëlieten en hun rechten op Palestina als hun oud land te overwegen en op rechtvaardige en geschikte wijze een verzachting van hun lijden te bevorderen."

Den 5den Maart stelde mr. William E. Blackstone van Chicago dit merkwaardig verzoekschrift, onderteekend door de meest invloedrijke personen van het land, ter hand aan den president der Vereenigde Staten. Het volgende wordt bericht omtrent het toen plaats gehad hebbend onderhoud. Mr. Blackstone verklaarde aan den president en den secretaris Blaene, dat het verzoekschrift het gevolg was van een conferentie van christenen en joden, onlangs in China gehouden, en liet uitkomen, dat het doel niet was om tegen Rusland te velde te trekken, maar om op vreedzame wijze aan de joden het bestuur over hun oud land terug te geven. Hij wees op de blijkbare mogelijkheid van den grooten vooruitgang van dat land, zoowel wat landbouw als handel betrof, onder krachtvol beheer en zeide, dat de spoorweg nu aangelegd van Jaffa naar Jeruzalem, indien die naar Damascus, Tadmore en de Eufraat werd voortgezet, ongetwijfeld een internationale weg zou worden.

De president luisterde met aandacht naar mr. Blackstone en beloofde het onderwerp in ernstige overweging te nemen.

(Ermeloosch Zendingsblad.)

De tucht in de Gemeente.

IIIc. *Wat wij in de Kerkgeschiedenis van hare nakoming vinden?*

De Roomsche kerk, welke met den waren grondslag der *tucht*, n.l. met de H. Schrift brak, als met de wijze van uitvoering, verloor haar karakter als kerk van Christus, en werd Jezabel (openb. 2: 20) de vrouw, dronken van het bloed der heiligen. (Openb. 17: 6.)

Zooals wij in het vorig gedeelte opmerkten, ging iets van dien geest mede over in de Protestantsche kerken, tengevolge van de uit Rome overgenomen dwaling, dat de ketters met lijfstraffen moesten gestraft worden, en zoo komen er dan ook donkere bladzijden voor in het leven der Hervormers.

Wij beginnen met Calvijn te Genéve, en zijn handeling met Michaël Servedo. Laatstgenoemde was een woelziek man, die schuldig stond aan grove ketterijen. Evenals Mohammed, gaf hij voor in zijne dweeperij, dat, toen hij zich dagen achtereen opgesloten had, hij door den aartsengel Michaël bezocht is' en van diens lippen den last onving, om den „geweldigen draak" te helpen bekampen.

De Inquisitie van Rome en het Protestantsche Genéve oordeelden gelijk over dezen ketter, en, was hij aan de handen der Roomschen ontvlucht [gevangenis Vienne, Juni 1353], in de handen der Protestanten werd hij gehouden en ten vure gedoemd.

Uit de brieven van Calvijn leeren wij én Calvijn als christen, maar ook als kind van zijn' tijd kennen. Aan Servedo schreef hij: „Ik wil U ongaarne hard aanvallen, maar zou van ijzer moeten zijn, indien ik niet hevig bewogen werd, als ik U met zóó groote stoutheid en overmoed tegen de zuivere leer indruischen zie," terwijl hij zijn vriend Viret, jammer genoeg! in later tijd schreef: Servet heeft mij onlangs een groot handschrift van zijne droomerijen gezonden, en mij tegelijk bericht, met eene ongeloofelijke aanmatiging, dat ik er

wonderbare dingen in vinden zou. Hij biedt mij aan, hier heen te komen, zoo ik het verlang, maar ik wil er mijn woord niet toe geven, want zoo hij kwam, zou ik, van hoe weinig gewicht mijn gezag ook zij, niet kunnen dulden, dat hij Genéve levend verliet."

Hoe ver ook van Rome, was Calvijn hier in *tucht* Rome gelijk, en Servet is dan ook te Genéve op den brandstapel gebracht. Dit vond plaats op 27 Oct. 1553. De raad van Genéve voerde uit, wat in dit geval naar den wensch van Calvijn was.

„De strenge Farel, nog véél strenger dan Calvijn schreef hem in die dagen onder anderen: „Ik voor mij, heb altijd gezegd, dat ik bereid was, om te sterven, zoo ik iets, wat dan ook! geleerd had, dat in strijd is met de Heilige leer; en dat ik de afgrijselijkste martelingen verdiende, zoo ik iemand van het geloof in Christus afbracht. Op anderen kan ik onmogelijk een anderen regel toepassen."

En als wij nu Melanchton, die toch voor zachtmoedig doorgaat, over den dood van Servet hooren in een brief aan Bottinger, dan zien wij zoo helder als de dag, dat verstandelijke dwaling en een verkeerd beginsel de uitnemendste mannen en karakters kunnen misvormen. In dien brief luidt het:

„Ik heb gelezen, wat gijlieden hebt geantwoord aangaande de godslasteringen van Servetus. Ik prijs ulieder vroomheid en uitspraak, en reken, dat de Raad van Genève welgedaan heeft, door dien hardnekkigen mensch, die zijne godslasteringen niet zou hebben nagelaten, van kant te brengen. *Ik verwonder mij dat er gevonden worden, die deze strengheid misprijzen.*"

In Genève was kerk en staat éen, zoodat ook het kwaad als tegen beide bedreven werd beschouwd. De O. T. Godsregeering of theocratie wilde men voortzetten in de bedeeling van de christocratie (Christus-regeering) door woord en geest; dit was de fout van verkeerde tuchtoefeningen. Zoo ook met het consistorie.

Calvijn was vanwege zijne streng kerkelijke tucht uit Genève verbannen. Op 25 April 1538 werd hij veroordeeld om binnen twee dagen het stadsgebied van Genève te verlaten. Maar Calvijn was voor Genève te onmisbaar, en toen zij het gemis gevoelden, werd hij teruggeroepen.

Hij kwam niet zonder te voorspellen, dat hij ten opzichte der kerkelijke tucht nieuwe en strenge maatregelen zou nemen. Hij stelde, in overeenstemming met zijne ambtgenooten, ten aanzien van de bediening van doop en avondmaal, en de toelating van jonge geestelijken, kerkelijke wetten op, en maakte een aantal andere bepalingen, welke alle ten doel hadden ergelijke ondeugden tegen te gaan, en deze, zonder aan den schuldige openbare schande te berokkenen, onmogelijk te maken. Hij wilde het gestrengste opzicht over het geloof en den wandel der christenen hebben gehouden, waaraan al de leden der gemeente, zonder aanzien des persoons, onderworpen zouden zijn. Dit opzicht droeg hij aan een zoogenoemd zedengericht of consistorie op; eene vergadering welke deels uit geestelijken, deels uit de kundigste en meest geachte leden der gemeente bestond. Om tegen geestelijke heerschzucht te waken, was aan de predikanten een dubbeltal leeken toegevoegd, dat door den raad werd verkozen, zoodat de eersten door de laatstgenoemden altijd overstemd konden worden.

Het was de taak dier vergadering, op het leven en de zeden van al de gemeenteleden nauwlettend acht te geven, inzonderheid de dwalenden en struikelenden terecht te wijzen en te vermanen. Wie daarnaar niet wilde hooren, werd gedagvaard om voor het consistorie te verschijnen. Een gerechtsdienaar leidde den aangeklaagde binnen. In eene knielende houding moest hij de bestraffingen des zedengerichts aanhooren. Zoo hij schuldig bevonden was, werd hem de tafel des Heeren ontzegd; en als hij onverbeterlijk in gedrag en gezindheden bleef, werd hij buiten de gemeenschap der kerk gesloten. Nog andere, niet minder gestrenge maatregelen tot handhaving van deugd en goede zeden, door Calvijn verordend en door den stedelijken raad zelven bekrachtigd, waren hier mede aan verbonden. Dans en spel, het zingen van oneerbare liederen langs de straten, en zelfs luidruchtig muziekgeschal op bruiloften of andere huiselijke feesten, werd door het burgerlijk bestuur verboden. Wie den naam des Heeren misbruikt had of eenig Godslasterlijk woord in het openbaar had gesproken, moest met eene brandende kaars of fakkel in de hand, gekleed in een wit hemd, eenen omgang doen door de stad, en op de plek zelve, waar hij zijne lastering had geuit, den Hemel om vergeving aanroepen.

De overspeler of overspeleresse werd met gevangenis of geldboete gestraft, en was tot openbare schuldbekentenis verplicht. Zoowel de gehuwde vrouw als de maagd, welke door eene te opzichtelijke kleederdracht reden tot opspraak en ergenis had gegeven, was aan eene gestrenge *Censum* onderworpen. Zelf het kind, dat door woorden of daden zich tegen zijne ouders had vergrepen, moest, indien het den leeftijd bereikt had, waarop het gerekend kon worden zedelijk goed en kwaad van elkander te kunnen onderscheiden, in het openbaar eene vernederende strafoefening ondergaan.

De toestand van Geneve was dan ook voor de komst van Calvijn allertreurigst.

„Als een bewijs, tot welk eene verschrikkelijke hoogte de ongebondenheid in zeden, vóór de komst van Calvijn, te Genève geklommen was, kan o.a. dienen, dat eene geheele wijk door lichte vrouwen bewoond werd, die te zamen een kleinen georganiseerden staat uitmaakten, en onder het bestuur eener *Koningin* stonden, welke op het Heilig Evangelie den eed moest afleggen, dat zij haar ambt" [hoe goddeloos!]" met de meeste getrouwheid zou vervullen."

„De heilrijke gevolgen van Calvijns opgingen tot Hervorming werden weldra zichtbaar. In eene stad, waar vroeger de zedeloosheid dartel en schaamteloos haar hoofd had opgestoken, keerden ingetogenheid en zedigheid, en met haar eendracht en vrede in de huisgezinnen weder. Terecht mocht daarom Montegien beweren, dat Genève den dag van Calvijns geboorte en van zijne aankomst binnen hare muren, jaarlijks feestelijk behoorde te gedenken, daar deze stad aan hem, nevens de bevestiging harer staatkundige en godsdienstige vrijheid, bloei en welvaart en een nieuw zedelijk leven te danken had."

Zoo zien wij, dat wij ook Calvijn als kind van zijn tijd, óók bij het licht van zijn tijd moeten beoordeelen en wat wij ook in zijne tuchtoefeningen afkeuren, strenge tucht boven tuchteloosheid te verkiezen is, daar het laatste demoraliseerend [zedenverbasterend] werkt in de Gemeente Gods.

Sneek. J. DE HART.

(Vervolg van dit punt in het e.k. No.)

ZENDING.

De voor een paar maanden uit Engeland naar China (standplaats Tsinq Cheu Fu) teruggekeerde zendeling C. Spurgeon Medhust, berichtte vandaar zijn behouden aankomst en de hartelijke ontvangst, die hij en zijne echtgenoote hebben mogen ervaren; niet alleen van de broederen, maar ook in 't algemeen van velen uit de bevolking.

Hij vond zijn arbeidsveld in zeer goeden staat en zag dat het werk, onder leiding van zijn plaatsvervanger mr. Morris, was vooruitgegaan gedurende zijne afwezigheid. Vooral de verleende hulp door Europeesche christenen, waarbij de broederen dr. Watson en mr. Smythe vele goede diensten bewezen met het uitdeelen der benoodigdheden, heeft een krachtigen invloed ten goede op het volk gehad, zoodat velen nu gemakkelijker onder het bereik van het Evangelie gebracht kunnen worden.

Versterking van werkkrachten zijn dringend noodig. „Mijn werk drijft mij nu in plaats dat ik mijn werk drijf, en zoo nu en dan moet men een oogenblik uitbreken tot het nemen van de noodzakelijke rust ter bekoming van nieuwe krachten. Er is nog zeer veel land in te nemen. En slaat men de zedelijke toestand des volks gade, dan blijkt het, hoe noodzakelijk de arbeid hier is."

„Laat iedere biddende zendingsvriend", zoo schrijft bovengenoemde zendeling onder meer nog, „bidden voor China en bijzonder ook voor de provincie Shantung, opdat de ware beschaving doordringe. God bezoekt thans Shantung meer dan ooit te voren. Niemand heeft daaromtrent meer ondervinding dan ik zelf." Na gedurende meer dan twintig jaren deze provincie in hare lengte en breedte doorgereisd te hebben, zeide rev. Hunter Corbett van Chefoe: „Het is sedert vele jaren mijne innige overtuiging geweest, dat Shantung een sterken invloed zal kunnen uitoefenen op de beschaving van China, evenals zulks het geval is geweest voor twee duizend jaar.

Confucius en Mencius waren uit Shantung afkomstig. Veel van de litteratuur, die eenigszins verheffend op het volk werkte, kwam uit deze provincie. Rampen troffen de bevolking van tijd tot tijd, en deze leerden hun bedenken, dat er meer is, dan deze wereld, om voor te leven. God vernederde hen. Dit moge Gods weg zijn, om Zijne gemeente in China te vestigen en haar meer dan ooit eene geopende deur te geven." Zie Matth. 9: 37, 38.

St. N. v. B.

De Hernhutters in Europa slechts 20.000 leden, die tot het H. Avondmaal zijn toegelaten, tellende, onderhoudt in de vijf werelddeelen 111 zendingsstations. Deze gemeenschap heeft het zaad des Evangelies gestrooid in den schijnbaar meest harden ondankbaren grond, als op de kusten van Groenland en Labrador, waar de winter negen maanden duurt en waar eene wreed, verdierlijkte bevolking gevonden werd; Thibet een schier ontoegankelijk land; Nederlandsch Guyana, waar het zoo ongezond is dat het menige zendeling het leven gekost heeft. Te Paramaribo heeft de Hernnhuttersche gemeente 13.000 leden. Een derde deel der uitgaven voor de zending komt uit Europa; het overige wordt door de bekeerde heidenen saamgebracht.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De aandacht van ons geheele volk wordt hoofdzakelijk bezig gehouden door de behandeling van de ingediende „Legerwet." Trouwens, deze wet is van zoodanigen aard, dat er alle klassen der bevolking belang bij hebben. Wij zouden veel kunnen schrijven over de gehouden redevoeringen in onze 2e Kamer, maar zijn van oordeel, dat zulks de lezers niet zoude bevallen, daar de meeste toespraken dor en afgemeten waren. Wat wij echter niet willen verzwijgen is, dat de minister Bengansius van zijn roomsche geloofsgenooten menige bittere pil moet slikken en niet weinig klappen krijgt met de knobbeligen stok van den ruwen appelboom.

Het geschreeuw der Roomschen over hunne éenheid, is meer geschetter om het volk te overbluffen, dan wel in de practijk des levens openbaar.

Wij hopen, dat de persoonlijke dienstplicht, bij deze wet voorgesteld, er met glans door kome, en dat het de voorbode moge zijn van degelijke verbetering van het soldatenleven.

Onze vorstinnen schijnen zeer opgewekt te zijn te Gersau en hopen de volgende week in het land terug te keeren, om dan hun plechtig bezoek aan de hoofdstad te volbrengen.

Een koor van circa 5000 zangers, gedirigeerd door Brants Brus, zal eenige liederen zingen bij gelegenheid dat H.H. M.M. den eersten steen leggen van het nieuwe groote ziekenhuis.

Wij verwachten dat het ook dit jaar, althans in ons land, wel kalm zal afloopen op den internationalen feest- of rustdag 1 Mei. In Leeuwarden zal op Zondag 3 Mei een groote champmeeting worden gehouden, wel een bewijs dat de voorstanders er nog niet heel veel voor over hebben, en dan juist den natuurlijken rustdag gaan veranderen in eene bezigheid van zeer groote vermoeienis daarvoor in plaats te ruilen. Alleen om het zinnelijk genot te smaken een oogenblikje opgezweept te worden door de leiders

die veel moois voorspiegelen, maar eigenlijk er niets van laten proeven.

Duitschland. In de mijnen is weer een groote werkstaking uitgebroken, waaraan duizenden arbeiders deelnemen, en nu is nog niet te overzien wat weer het einde zal zijn. Veel kans op slagen heeft het werkvolk niet, zelfs de socialistische leiders voorspellen een zeer noodlottige uitkomst voor de stakers. De Regeering zal zeer strenge maatregelen toepassen en ook de mijndirecteuren betoonen zich zeer onschikkelijk om aan den zin van het volk toe te geven.

Alles treedt evenwel nu op den achtergrond door het plotseling overlijden van Graaf von Moltke, den grootsten veldheer en krijgskundige dezer eeuw. Hij was de medevester van Duitschlands *éénheid* en *heeft* een zeer roemrijk verleden achter zich. Hij wordt *algemeen* betreurd, zelfs de socialisten stonden in den rijksdag, toen de voorzitter een woord van hulde bracht ter gedachtenis aan den overledene, mede van hunne zetels op, als teeken van rouw. Ook bij de overwonnen volken stond hij in groot aanzien. Het is bekend, dat von Moltke een christen was, een hinderlijk vroom en godvreezend man, die zeer nederig leefde en zelfs tegen zijn dienstpersooneel heogst vriendelijk was, het beste kenmerk van waarachtige godsvrucht.

Hij heeft een zeer werkzaam leven achter zich, want denzelfden dag heeft de bijna 91jarige nog de vergadering van den Rijksdag bijgewoond. 's Avonds gebruikte hij nog met smaak zijn avondeten en kreeg daarna een aanval van beroerte, zoodat om 10 uur reeds zijn geest het ontzielde lichaam was ontvlucht, om in betere oorden de door Christus verworvene zaligheid te genieten. Van dezen man kan worden gezegd: „Zijn zon ging niet onder.” De Duitscher moge — en terecht — op zoo'n edel landgenoot trots zijn, de mannen der wetenschap zich op hem beroemen, de christenen hebben alle redenen God te danken, want de gedachtenis van dezen rechtvaardige zal nog lang in zegening blijven, daar hij predikt, nadat hij gestorven is.

Italië. Een vreeselijk ongeluk heeft de vorige week in de nabijheid van Rome plaats gehad. Een kruitmolen sprong in de lucht, waarvan de stukken heinde en verre werden verspreid. Door de kalme houding en zelfopoffering van den kapitein van het nabijzijnd fort, die de manschappen waarschuwde om te vluchten in het veld, en zelf zeer erg werd gewond, is nog veel onheil voorkomen. Koning Humbert was spoedig, evenals de minister op de plaats des onheils aanwezig, liet den gewonden kapitein in het hof-rijtuig naar het hospitaal voeren, om zelf de ongelukkigen behulpzaam te zijn.

Er zijn gelukkig niet vele dooden te betreuren — eerst meende men circa 200, thans blijkt een 3tal, maar een massa gekwetsten zijn er.

Vele kostbare ruiten zijn in de St. Pieters en St. Paulus kerk verbrijzeld en door de geheele stad meer of minder finantieele schade aangericht.

Het is te hopen, dat ook in dit land 1 Mei rustig moge passeeren, daar de regeering voorloopig strenge maatregels heeft genomen tegen de werkstakers.

Engeland. In het Parlement te Londen had men het in de laatste dagen weer zeer druk met de Hollandsche boertjes in Zuid-Africa. Deze boeren hebben een natuurtrek om te „trekken”, d. w. z. zij willen al steeds verder landwaarts indringen om veroveringen te maken en alzoo hun gebied uit te breiden. Dit is echter niet naar den zin der Engelschen, die president Krüger even aan de overeenkomst herinnerden. Deze verstandige man verzekerde, dat hij de „trek” der boeren naar Mashonaland zal tegenstaan en tevreden zijn de Engelschen, doch of de boeren zich nu daardoor laten verhinderen, zal later moeten blijken.

Rusland. De Joden worden nog steeds streng behandeld en men vreest, dat te Petersburg hen zal wedervaren, wat hen te Moskou en te Kiew reeds overkomt — verjaagd worden — en waarheen? de Russen zeggen: over de meer onbewoonde streken van hun land. Baron Hirsch beweert naar Pennsylvanië, (N. A.,) waar hij voor hen een groot stuk land heeft aangekocht — maar het woord van God wijst naar ....

Nu, ook hier zal uit alles blijken, dat Gods woord waarachtig is.

De keizerlijke familie wordt veel besproken, naar aanleiding van de plotselinge sterfgevallen een vorigen keer vermeld.

Servië. De jeugdige koning Alexander schreide voor den Regent Ristics en beklaagde zich aldus: „Eerst wordt mijn vader uit het land verwijderd, daarna moet mijne moeder vertrekken en ik vrees, dat nu de beurt ook aan mij zal komen.” De drukkende pijnen van een koningskroon heeft niet ieder gevoeld.

Amerika. Men meent nu, dat de congrestroepen van Chili voor de hoofdstad zich vereenigen en spoedig een einde zal komen aan den burgeroorlog. Het is te hopen!

Gemengde berichten.

Gen. Booth is weer hersteld in het kamp teruggekeerd, doch klaagt ook al steen en been, dat er zoo weinig geld in kwam. Tusschen Kerstfeest en Paschen heeft hij *f* 98,00 minder ontvangen dan anders. Hij schrijft dit toe aan de offering voor het nieuwe plan.

Een Engelschman Tapling, lid van het Parlement, schonk aan het Britsch Museum bij zijn overlijden een verzameling gebruikte postzegels ter waarde van *f* 160,000

Door duikers is in de haven van Syracuse een grootsch marmeren gebouw ontdekt met trappen en kolommen, wier bovengedeelten zich drie meter onder de oppervlakte van 't water bevinden. Volgens deskundigen moeten het overblijfselen zijn vermoedelijk van een badhuis of ouden tempel.

Een ontzaglijk bedrog met vervalschte diamanten wordt thans volgens de „Indépendance” in Antwerpen en Parijs gerechtelijk onderzocht. Twee diamanthandelaars te Antwerpen zouden namelijk gele diamant hebben gekleurd met aniline, waardoor de gele tint verdween en de steenen konden worden verkocht als van het zuiverste water, maar tevens voor betrekkelijk lage prijzen, waarop echter nog enorme winst werd gemaakt. Men beweert, dat aldus voor 25 millioen francs is omgezet.

Gelukkig die de paarl bezit van de allergrootste waarde en dezelve zorgvuldig in de vreeze Gods bewaart.

Indië. Jozeph Paece heeft in het Engelsch Parlement een voorstel ingediend en zien aannemen, dat in Britsch-Indië niet meer opium zal worden verbouwd als door geneeskundigen en apothekers benoodigd is.

Dit is een belangerijke schrede op den goeden weg; kome dit ook spoedig in onze koloniën tot stand waar de opium zoovele menschenlevens verwoest en schatten gelds kost, evenals de Atjeh-oorlog, die ook nog steeds als een kanker voortwoekert.

Londen. De straten van Londen zijn te zamen 8325 mijlen lang; in de laatste 40 jaren zijn gemiddeld 40 nieuwe huizen per dag gebouwd. De bevolking is volgens de jongste telling 5.847,668 personen, d. i. grooter dan die van Ierland, van Schotland, Denemarken, Nederland of België. Een vijfde deel der bevolking van Engeland en Wales vindt men dus in Londen. Wanneer men in de hoofdstad evenveel kerken had als men elders in het land vindt, dan zouden er 918 moeten zijn, doch er zijn er slechts 439, met 247.886 zitplaatsen. Dagelijks vermeerdert de bevolking met 297 zielen; wanneer nu voor die steeds toenemende menschenmassa kerken moesten gebouwd worden, die ieder 600 personen kunnen bevatten, dan zou er elke week één moeten verrijzen.

Hoezeer de bevolking in Londen opeengehoopt is, blijkt uit het feit, dat er 8,475 menschen op één vierkante mijl wonen. In Engeland en Wales vindt men buiten Londen slechts 446 menschen op dezelfde oppervlakte. Bij zulk een toestand is het onmogelijk dat goede zeden heerschen. In de ongezonde woningen, waarvoor toch veel huur betaald wordt, sterven jaarlijks 50 menschen op de 1000; in de districten waar de rijken wonen, slechts 10 op de 1000. Op 1 Januari 1890 waren er in Greater London 144,912 armen. Een derde deel dier armen zijn kinderen, een tiende deel is krankzinnig; de helft is oud of gebrekkig. Als de tegenwoordige toestanden blijven gelijk zij zijn, dan zal één van de vijf menschen die in Londen wonen, sterven in een hospitaal, werkhuis of krankzinnigengesticht. In 1888 stierven in Londen 79.009 personen, waarvan 17,663 in een hospitaal of andere inrichting.

Een derde deel van de in Engeland gepleegde misdaden worden in Londen bedreven. In 1889 werden in Engelands hoofdstad 36,778 misdaden begaan. Het groote getal misdaden maakt het onderhouden van eene enorme politiemacht noodzakelijk; Londen heeft daarom een leger van 14,261 politiedienaars, dat jaarlijks 18 millioen guldens kost. Gemiddeld arresteeren deze politie-agenten 75,000 menschen 's jaars!

Aannemende, dat er elk van de 14,000 kroegen, herbergen of jenever-paleizen gemiddeld door 25 dronkaards bezocht worden, berekent de schrijver, dat er 350,000 volwassen personen zijn, die zich aan misbruik van sterken drank overgeven.

Over het algemeen zijn de kerken in gebreke gebleven haren arbeid uit te breiden in verhouding tot de snelle toeneming der bevolking.

Het is maar al te waar, dat tienduizenden van onze Londensche armen meer kans hadden om het Evangelium van Gods genade te hooren, indien zij geboren waren in het zuiden van Afrika of op de Zuidzee-eilanden, dan nu zij te Londen het levenslicht aanschouwden, zegt een schrijver. Hij wijst ook nog op het groote gevaar dat ontstaat, wanneer, gelijk in Londen, aan de eene zijde zooveel weelde heerscht en aan den anderen kant zooveel hopelooze ellende geleden wordt. Dit gevaar wordt nog vergroot, doordat in Londen velen samenstroomen, die in hun eigen land als Socialisten of Nihilisten vervolgd werden.

Lachen of Weenen?

In de „*Eemsbode*,” een blaadje dat naar wij meenen in Delfzijl uitkomt leest men het volgende:

„Onlangs zou een vrijzinnig predikant in een regtzinnige eene vacatuurbeurt vervullen. Natuurlijk kon hij dus geen groot gehoor verwachten. Maar wel deelde men hem bij zijne komst mede, tot zijn verbazing, dat hij den doop zou moeten bedienen. Zoover hij wist, woonde daar geen enkel vrijzinnig gezin.

Hoe kon men dan begeerte hebben, zijn kind juist bij hem te laten doopen? Natuurlijk wilde hij daarvan het zijne hebben. En wat vernam hij nu na afloop der godsdienstoefening? De menschen, wier kind hij gedoopt had, woonden een heel eind van de kerk af, en, zonder te weten wie er preeken zou, hadden ze er met alles er op gerekend, dat hun kind dien Zondag gedoopt zou worden. Daar vernemen ze 's morgens, dat de vrijzinnige predikant van H. préken zal! „Neen” — zegt de man, „dan moeten we het toch liever uit stellen, vrouw! Om nu je kind door zoo'n dominé van het nieuwe licht te laten doopen, daar heb ik bezwaar tegen!” Waarop zij — en het was de vrouw zelve, die dit later in hare eenvoud vertelde — geantwoord had: „Och, man laat ons daarover niet zooveel drukte maken. Alles is opgezet. En bovendien, zie 't is ons derde. Je weet, Pieter werd in de vorige vacature gedoopt door den dominé van L. die goed zuiver in de leer is. En onze Jan door onzen eigen dominé, die bijster veel met het doleeren op had. Maar wat heeft het gegeven? Niemendal. Ze werden toch ondeugende jongens!”

Is 't om te lachen of om te weenen? Helaas, tot welke dwaasheden komt men, ook op godsdienstig gebied, als men den bodem der Schrift verlaat en op de doolpaden van menschenleer treedt.

Onwillekeurig kwam mij eene vrouw voor de

aandacht, die ik op haar zondig leven wees en vermaande zich te bekeeren en mij ten antwoord gaf: „Wat zeg je meneer! bekeeren? . . . ik ben een Christenmensch zoo goed als de beste, ik heb er mijn examen voor gedaan."

En een andere vrouw antwoordde mij, op gelijke vermanig: „Neen, neen, ik ga van mijn geloof niet af, ik weet waarvoor ik mijn belijdenis gedaan heb." Ik zeide: „Mag ik dat ook weten?" *Zij*: „Ik zeg het u meneer, de Dominé was ernstig." *Ik*: „Maar de Dominé deedt toch zijn belijdenis niet, is 't wel!"

Arme misleide zielen, uwe lijders, die *verleiders* zijn (en het vaak beter weten) hebben meer schuld dan gij.

Groningen. HORN.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Waar de Gemeente gedrukt gaat onder het leed dat onzen ouderling br. v. d. Baaren treft door de voortdurende en steeds verergerende krankheid zijner echtgenoote (wier einde niet verre schijnt), weet de Heer ons aan den anderen kant te verblijden door een goede opkomst onder de prediking, toenemende bloei onzer Zondagsscholen, 't berouwvol wederkeeren van twee zusters, die onder de tucht waren, en de toebrenging van een jonge man en zijne vrouw, die Zondag l.l. in de Gemeente een hartelijke belijdenis deden van de genade hun geschied en die, zoo God wil, op den aanstaanden rustdag zullen worden gedoopt.

Ook besloot de Gemeente om, gelijk gewoonlijk, ook ditmaal op den tweeden Pinksterdag „Liefdemaal" te houden en hiervan ook kennis te geven aan onze broeders in het naburige Duitschland.

Onze hope is op het verheerlijkt Hoofd der Gemeente, gezeten aan 's Vaders rechterhand, ons ten goede.

VARIA.

DAAR VALT WEL IETS UIT TE LEEREN.

Op het eiland Cyprus, zegt Marcus Aurelius, leefde een koning die zeer oprecht en goedertieren was; zijn naam wordt ons niet genoemd; maar rondom zijn marmeren graf vond men in een Grieksch opschrift deze woorden: „Dit was de regel van mijn leven:

Al wat ik door goeddoen kon volbrengen, deed ik nooit door kwaad.

Al wat ik met vrede kon verkrijgen, nam ik nooit met twist.

Degenen die ik kon verwinnen met bidden, maakte ik door geene bedreigingen vervaard.

Al wat ik in het geheim kon herstellen, beschaamde ik nooit in het openbaar.

Degenen die ik met te waarschuwen wist te straffen, benauwde ik nooit door te kastijden.

Ik kastijdde nooit iemand in het openbaar of ik vermaande hem eerst heimelijk.

Ik gedoogde nooit dat mijne tong leugentaal sprak, noch dat mijne ooren onbetamelijke dingen hoorden.

Ik bedwong mijn hart dat het niet des naasten goederen zoude begeeren, maar dat het met zijne eigene tevreden zou zijn.

Ik was wakende om mijne vrienden te troosten en zeer wakker om geene vijanden te verwerven.

Ik was niet verkwistend in het verteren, noch gierig naar schatten om te ontvangen.

Ik strafte nooit eenig kwaad alvorens ik eerst *vier* malen vergeven had."

Ik heb verdriet van het straffen, dat ik gedaan, maar vreugde van al wat ik kwijtgescholden heb."

Voor zooveel ik mensch ben onder de menschen, wordt mijn vleesch alhier van de wormen doorknaagd; maar, omdat ik als de deugdzamen geleefd heb, rust mijne ziel hier boven bij God."

Ook in de Heidenwereld gaf het *geweten* aan wat *goed* en *kwaad* is; hoeveel te meer moeten wij, geloovigen, die de wet Gods in ons hebben, het *goede* doen en het *kwade* laten.

S. D. H.

EEN ZONDAGSBLIK.

Toen een heer een zeker huis bezichtigde, dat hij van plan was te huren, bracht de eigenaar hem boven, om hem het schoone uitzicht te toonen, met de opmerking: „Van hier uit kunt u 's Zondags den dom zien." „Waarom juist des Zondags en niet op andere dagen?" vroeg de heer verwonderd. „Omdat des Zondags die hooge schoorsteenen door de dikke rookwolken den blik niet beletten."

Wanneer des Zondags de fabrieken overal stilstonden, dan zou daardoor niet alleen voor menigeen een helder uitzicht op menig schoon landschap worden gegeven, maar ook zouden velen, die nu des Zondags aan het werk gehouden worden, in staat zijn om door het gehoor van het woord Gods, een helderen blik in het betere land te kunnen werpen.

Zondagsrust en Zondagsheiliging spaart ons niet alleen donkere rookwolken uit de hooge schoorsteenen, maar verdrijft ook menige wolk van vermoeienis en onrust, van gewetensbeschuldiging en aanklacht in onze maatschappelijke toestanden. (*Vredebode.*)

HERTOG EN GEITENHOEDER.

Op een Zendingsfeest te Bazel had een der sprekers onder anderen van een rijken Engelschen Hertog verhaald, die jaarlijks 20,000 Mark aan de Zending gaf; hij eindigde zijn rede aldus: „Zoolang er nog zulke Hertogen zijn, heeft de zending geen nood." Toen stond een andere Zendingsvriend op en verhaalde hoe bij den Penningmeester van de Zending in Kornthal een man gekomen was, eenvoudig, ja, armoedig gekleed. Hij wilde een bijdrage voor de zending geven en had honderd Mark op de tafel gelegd. De Penningmeester had gevraagd, van welke vereeniging die bijdrage was; de man antwoordde, dat het van geene vereeniging maar van hem zelven was. „Wie zijt gij dan?" vraagde de Penningmeester. „De geitenhoeder van Waldheim", was het antwoord, en de honderd Mark zijn mijn jaarlijksche verdiensten. Ik heb ze echter niet noodig, ik kan buitendien toch wel leven en wilde ze aan de zending geven." De spreker besloot zijn rede met de woorden: „Zoolang er nog zulke geitenhoeders zijn, heeft de zending geen nood"!

Daar zijn onderscheidene soorten van „spaarzamen." Sommige zijn spaarzaam op hunne meubelen, andere op hunne kleederen, nog meerdere op hun geld. Slechts betrekkelijk weinige zijn het op hun *wijsheid*, wijl ze niet zuinig zijn met een gedurig uitdeelen daarvan aan een ieder, dien hun stem maar kan bereiken, waarvoor zij zich met eigen lof betalen, als anderen het hen met den hunnen niet doen.

H. E.

HET KONINKRIJK DER HEMELEN IS GELIJK EEN ZUURDEESEM ENZ.

MATTH. 13: 33.

Rowland Hill zegt ergens niet te willen gelooven, dat iemand een waar Christen is, wanneer zijne vrouw, zijne kinderen, zijne dienstbaren en zelfs de hond en de kat het daardoor niet beter hebben. Dat heet vroom zijn. Wanneer de inrichting van uw huis door uw Christendom niet beter is, wanneer men niet zeggen kan: dit huis is beter dan andere, misleid dan u zelven niet, gij hebt niets van de genade Gods!

MET EN ZONDER STANDBEELD.

Te Celle, een stad in Hannover, staat het standbeeld van den beroemden burger dier stad Thaer, den man die voor de landhuishoudkunde veel heeft gedaan en daaromtrent bijzondere verdiensten heeft. Het standbeeld wijst met de hand naar de aarde, als wil de Meester zeggen: Maakt u toch ten nutte, wat voor uwe voeten ligt — de aarde met hare verborgen schatten en geheimnisvolle krachten, dan zult gij daarin vinden, wat gij voor het onderhoud des levens behoeft.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 7 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten.)

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. K. te Foxhol *ƒ* 12.74, van H. v. D. te 't Zandt *ƒ* 6.72.

St. N. v. B.

LIEFDEGAVEN.

Voor den armen broeder in Amsterdam van F. M., Grand Rapids, *ƒ* 1.25, van C. S., idem, *ƒ* 0.63, van T. N., idem, *ƒ* 1.—.

St. N. v. B.

Voor de Zending: (br. Mensink.)

Van N. N. te Groningen *ƒ* 1.—.

J. H.

*** Ondertrouwd:

HENDRIK VAN DAM,
't Zandt

en

YFKE BRANDS,
Groningen.

24 April 1891.

Liefdemaal te Groningen.

„Ziet hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samen wonen, Ps. 133."

Zoo de Heer wil, hoopt de Gemeente te Groningen op den aanstaanden 2e PINKSTERDAG, Liefdemaal te houden.

Zij noodigt door deze hare leden die buitenaf wonen, alsmede broeders en zusters van andere Gemeenten uit, zich met haar dien dag te vereenigen.

Gaarne ontvingen wij eenig bericht van hen, die wij mogen verwachten.

Laat ons reeds nu dit samenzijn *elken dag* voor den troon der genade gedenken, opdat de God aller genade ons een milden Pinksterzegen moge schenken!

Met broedergroete, namens de Gemeente,

J. HORN, Voorganger.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 211. DONDERDAG 7 Mei 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

HEMELVAART.

Stijg, lieve Heiland! stijg omhoog!
U volgt ons oog.
De hemel moet wel zalig wezen;
Want Gij bewoont zijn Heerlijk licht.
Och mochten wij uw aangezicht
Er zien nadezen!

Hoe zullen wij hem binnengaan?
Heer, wijs 't ons aan!
Geleid ons door deze aardsche wegen:
Doorzuiver ons het schuldig hart,
In zooveel zonde en lust verward,
En schenk uw zegen!

O, veel behoeven wij; maar meest
Uw goeden Geest:
Opdat wij altoos 't beste kiezen,
En, wat ons tijd of lot ontroof,
Toch nimmermeer 't oprecht geloof
In u verliezen.

Opdat wij steeds de smalle paân
Der godsvrucht gaan,
Altijd gewapend zijn ten strijde.
En heilig wandlen aan uw hand,
Niet wijkende ter slinkerkant
Of rechterzijde!

Opdat wij leven u ter eer,
O onze Heer!
En immer naar volmaaktheid streven;
En, pleitende op uw schuldloos bloed,
Met vroom geloof en goeden moed,
Den doodsnik geven.

N. BEETS.

De tucht in de Gemeente.

III*d.* *Wat wij in de Kerkgeschiedenis van hare nakoming vinden?*

In No. 122 van „De Christen", kwam voor in: „De geschiedenis der Baptisten", dat de geest der vervolging ook bij de Hervormers werd gevonden. Dit was, zooals wij alreede noemden een gevolg van het verkeerde begrip van de *tucht,* door den Heere ingesteld. Wij schrijven het volgende uit ons blad over:

„Op eenen te Homburg, in Hessen-Kassel, in het jaar 1536 gehouden Rijksdag, werden de gevoelens van vele godgeleerden opgesomd, om de tuchtiging der Baptisten door de wereldlijke overheid te rechtvaardigen. Eenige wilden ze laten geeselen; andere brandmerken; weer andere verbannen; maar de meesten waren van oordeel, om ze met den dood te straffen; en onder deze behoorden ook Luther, Melanchton en Bucer. Op welke gronden de laatstgenoemde streed, laat zich uit het volgende ontleenen.

Er werd eene driedaagsche samenspraak met de Baptisten te Macburg gehouden. Georg Schnabet, een hunner predikers, sprak met Bucer. „De Hessische kerk" zei Schnabet, is niet de gemeente van Christus, wijl zij de armen vervolgt en ze uit hun eigendom verdrijft. Het rijk van God is vrede en gerechtigheid; maar deze kerk ijvert met ongerechtigheid, zij vervolgt de onschuldigen" enz.

Daarop antwoordde Bucer: „De kerk vervolgt niemand, maar de overheid, en dat doet ze slechts boosaardige wederdoopers. De kerk wenscht in vrede te blijven, maar deze menschen verachten de kerk." „Er staat nergens geschreven", zeide Schnabet, „dat ongeloovigen zullen gedood worden." „De godslastering moet bestfaft worden", vervolgde Bucer, „de verwarring in de religie zal harder gestraft worden dan ergens een tijdelijk kwaad." „Ongeloovigen," riep daarop Schnabet, „zullen niet met straffen worden behandeld; onze vijanden zullen wij liefde bewijzen." „Wanneer de overheid een vijand straft, zeide Bucer, zoo bewijst zij hem liefde." Zij is gelijk een Vader, die zijn kind tuchtigt."

Welk een zonderling begrip van liefde had Bucer, door zijn verkeerde opvatting van de *tucht.*

Hetzelfde vinden wij in Zwitserland bij Zwingli. Ook van hem nemen wij over wat in No. 128 van ons blad voorkwam.

„Zwingli, de voortreffelijke Zwitsersche Hervormer, was éénmaal nabij om Baptist te worden. Maar hij wederstond de gronden, die voor een beginsel spreken, en werd toen een heftige tegenstander. De regeering van Zurich sloot zich bij zijn politiek aan" . . . . „De overheid gaf eene verordening, waarin de doop der geloovigen werd verboden, de doop der kinderen voorgeschreven en de ongehoorzamen met strenge straffen bedreigd. En dat kwam zij ook na. Eenigen werden gevangen genomen, anderen verbannen. Toch bleven zij hun geloof getrouw. Daarop werd in het volgende jaar (1526) eene nieuwe verordening uitgevaardigd, waarin werd bevolen: Zoo iemand andere volwassenen doopte, of zich zelf liet doopen, — wederdoop noemde men dit — die zou „zonder genade en barmhartigheid verdronken worden." Zwingli, ik moet het tot mijne smart zeggen, billijkte deze onrechvaardige handelwijze. Het bleef dan ook niet bij bedreiging. Telia Maatz werd in het jaar 1527 verdronken. Jacob Talk en Heine Reijmann werden in het volgende jaar eveneens verdronken.

Deze drie waren predikers, Aenchen von Frijburg, eene Christelijke vrouw, werd in het jaar 1529 aldaar verdronken en daarna haar lichaam verbrand. Vele anderen, wier namen niet zijn opgeteekend, moesten lijden. In Bazel had men geen doodstraffen, hoewel de Baptisten in groot aantal daar waren; nochtans geeselde men ze, wierp ze in de gevangenis of ze werden verbannen, in de hoop om hen door lijden te overwinnen. Destijds woonde de groote Erasmus in die stad. Hij gaf van die lijders een eervol getuigenis. „De wederdoopers" zegt hij, „hebben nergens verlof verkregen de kerken te mogen gebruiken, hoewel ze overal in groot aantal aanwezig zijn. Men kan ze vanwege hunnen onberispelijken levenswandel aanbevelen, doch worden ze van de overige Sekten, overal als van de rechtgeloovigen, (d. i. de Catholieken) onderdrukt.'

In No. 130 van ons blad vinden wij eene uitvoerige beschrijving van Balthaser Hubmaier en de handelwijze van Zwingli met hem, waarin nog meer uitkomt, hoe de Hervormers aangaande de *tucht* zich misgrepen en hoewel zelven door Rome vervolgd, vervolgers werden.

Wij eindigen met Zwitserland na de mededeeling van een decreet *) (verordening der overheid) in het destijds Protestantsch kanton Zurich (1525).

„Wij ordineeren en bevelen, dat voortaan alle mannen, vrouwen, jongelingen en maagden van den wederdoop afstaan en dien na dezen tijd niet meer gebruiken; en dat zij de jonge kinderen laten doopen, want wie tegen dit openbaar gebod doen zal, die zal zoo menigmaal als het geschiedt, om een mark zilvers gestraft worden; en zoo eenigen gansch ongehoorzaam en wederspannig daartegen zullen zijn, zoo zal men zwaar met hen handelen; want de gehoorzamen zullen wij voorstaan en de ongehoorzamen naar verdienste straffen, zonder hen iets meer te vergeven. Dat ieder zich hierna richte!" Maar hier is 't niet bij gebleven. De magistraat van Zurich, voortvarende in zijn tyrannieken geest en de uitbreiding der Baptisten willende verhinderen, vaardigde in 1530 een plakkaat uit, dat in gruwzaamheid met de edicten der Heidensche keizers van Rome wedijvert. „Daarom gebieden wij wel strengelijk al de inwoners onzes lands, en degenen die daar eenigzins mede vereenigd zijn, en met name de hooge en lage ambtlieden, serjanten, stadsdienaren, rechters, ouderlingen der kerken en kerkedienaren, waar zij eenige wederdoopers vernemen kunnen, dat ze ons die te kennen geven, door den eed, waarmede zij aan ons verbonden zijn; dat zij die nergens dulden, noch vermenigvuldigen laten, maar ze vangen en ons overleveren. Want wij zullen de Wederdoopers, met degenen die hen bijstaan en aanhangen, naar den inhoud onzer wetten, met den dood straffen en degenen die ze bijstand doen en niet aangeven, zullen wij zonder eenige genade naar hare verdienste straffen."

Dit plakkaat is, let wel, gesteld door den Gereformeerden kerkhervormer Dr. Bullinger en dat wel vele jaren voor den Munsterschen gruwel? Wie kan het zonder afschuw lezen? Wie den Baptisten ten kwade duiden, dat zij voor hunne geestelijke en wereldsche rechters de reformatie eene deformatie noemden en beweerden, dat de Hervorming zelve hervorming behoefde?"

En nu komen wij nog even op ons Vaderland

*) 'k Vindt dit als aanhangsel in het werkje: Het leven en de arbeid van Menno Simons, Neêrlandsch beroemden Hervormer, naar J. Newton Brown. Uitgegeven door G. Velthuijsen te Haarlem.
D. H.

terug, alwaar de hoofdkerk, zooals wij hebben gezien in Art. 36 van hare belijdenis, de overheid het recht toeschreef de ketterijen uit te roeien. In hetzelfde aanhangsel van genoemd geschrift vinden wij:

„In 1601 werd te Groningen en te Sneek door de overheid alle exercitie (hier godsdienstoefening) van andere dan de Gereformeerde religie verboden en o. a. mede vastgesteld, dat ongedoopte kinderen niets van hunne ouders mochten erven." Men zegt dat de verdrukking, door Rome vroeger uitgeoefend, de gereformeerden verontschuldigt in hun hardheid tegen de Roomschen; maar wat hadden de Doopsgezinden kwalijks gedaan om hen in 1601 te Groningen en te Sneek alzoo te behandelen.

In 1620 hebben de overheden van Deventer, zegt de Martelaarsspiegel, niet alleen tegen de Roomschen, (daar ze te voren zelf verdrukking van geleden hadden) maar ook tegen de Mennonieten, die zich altijd vreedzaam en lieftallig nevens en onder hen bewezen hadden, dit plakkaat uitgegeven:

Publicatie.

„De Magistraten der stad Deventer, doen verbieden alle Borgers en ingesetenen haerder stede, dat geen Mennisten, eenige heymelijke ofte openbare vergaderingen ofte bij-een-komste sullen houden, daar eenige predicatie, trouwen, ofte eenige exercitie van Religie geoeffent word, onder wat deksel 't selfde soude mogen geschieden, op verbeurte van den geenen, die daar bevonden souden worden 't selve te plegen, datelijk, ten eeuwigen tijde, ten Lande uytgebannen te worden; een yeder persoon, die daar ter plaetse, ofte in de vergaderinge, bevonden word, soude verbeuren het opperste kleed, en vijf-en-twintig guldens aen geld. Ten tweeden male: het opperste kleed en vijftig guldens. Ten derden male: arbitralijk gestraft te worden. En die sijn huys daar toe verleent, om soodanige vergaderingen te houden, verbeurt hondert guldens. Ten tweede male: twee hondert guldens. Ten derde male: ten eeuwigen dage verwesen te worden."

Het is ons duidelijk geworden, dat de christelijke tucht allengskens haar karakter verloor en in vervolging, in beginsel aan Rome gelijk, ontaardde. Het bloed van heiligen is vergoten geworden door hen, die voor Christus knielden en Zijn Naam als den éenigen Zaligmaker tegenover Rome handhaafden. Hoe is de Heiland daarin bedroefd en hoe moest hierdoor een oordeel ook over die kerken komen. Gelukkig dat die tijden nu niet meer zijn, en ook wij als Baptisten godsdienstvrijheid genieten.

Laten wij niet vergeten, dat wij steeds eene roeping hebben om in eigen boezem, uit getrouwheid en dankbaarheid aan den Heere, Zijn huis te besturen naar Zijn' wil.

Hoe opmerkelijk, dat na drie eeuwen, ook in de plaatsen Groningen, Sneek en Deventer, terwijl de Doopsgezinde Gemeenten in het ongeloof verzonken, nog Gemeenten van Gedoopte Christenen zijn, die in geestes-éenheid met die van drie eeuwen verbonden zijn.

S. D. H.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMÉUS-NACHT."

9.

Op dit zelfde tijdstip bewoog zich een compagnie soldaten door de straat, waarin de ons bekende goudsmid woonde, en hield flak voor diens winkel halt.

„Nu is het oogenblik aangebroken", zeide Renée, en opwaarts blikkende, alsof zij Jezus trachtte te zien, bad zij: „O Heer, help ons om voor Uw naam te lijden!"

Zij zaten daar als met ingehouden adem, verwachtende elk oogenblik het geraas te zullen hooren van de soldaten, die zich met geweld een toegang in het huis trachten te verschaffen.

Zij bleven echter onder alles kalm; vrees en angst weken van hen, wegens hunne heldere bewustheid van 's Heeren tegenwoordigheid in de ure der beproeving. Zij gingen zoo gerust den dood tegen, alsof zij vrienden in plaats van bloeddorstige moordenaars hadden te verwachten. „Hier is de volharding en het geloof der heiligen."

Doch hoe zij ook met spanning verwachtten, dat de deur opengebroken zou worden, geschiedde dit toch niet; wel hoorde men na eenige oogenblikken een zacht gefluister, waarvan men niets verstaanbaars onderscheiden kon, maar daarop trokken dan ook de soldaten af, en toen zij een venster uitkeken, bemerkten ze, dat de manschappen door de nauwe straat langzaam voortgingen. Hunne voetstappen klonken nog uit de verte, en somber flikkerde nog hun fakkellicht.

„Zij hebben allen een wit kruis op den hoed en ook ieder een wit linnen strook aan hun arm gebonden. „Het is de koninklijke garde", lispelde Goujon; „dit beteekent voor ons niet veel goeds, vrees ik."

„Wat doen zij?" vroeg Renée zacht, uit vrees het kind te verontrusten.

„Zij hebben de beide huizen hier tegenover met een groot wit kruis geteekend", fluisterde Jan, „en reken er op, dat ze met dit huis hetzelfde gedaan hebben. Wij zijn blijkbaar ten doode opgeschreven. O Heer! verkort onze wachttijd! *en vergeef hun*, want zij weten niet wat zij aanstonds zullen doen!"

„Zal ik naar beneden gaan en de deuren inspecteeren?" vroeg Teligny. „Zijn uwe manschappen te vertrouwen? Zullen zij ons bij de verdediging van het huis behulpzaam zijn?"

„Een hunner kan men ten volle vertrouwen, maar de andere is een papist" — antwoordde Goujon.

Thans werd er op de deur geslagen, en Goujon klapte in de handen, ten teeken, dat zijn knecht mocht binnen komen. Hierop traden zijne beide bedienden binnen. Een hunner verschrikte merkbaar, toen hij het zieke kind zag liggen.

Renée gaf door haar vinger aan hare lippen te brengen een teeken om zacht te spreken.

„Zij hebben onze deur met een kruis gemerkt, meester. En toen ik door een reet in de deur naar de gesprekken der soldaten luisterde, hoorde ik een hunner zeggen: „„Maar het zijn hier allen geen ketters"" — de aanvoerder hoorde ik daarop zeggen: „„doodt ze allen, de H. kerk zal de hare wel kennen.""

„Meester" — hernam de andere — „ik ben een Pausgezinde, maar ik hoop ook een christen te zijn. Ik geloof in de mis, maar ik kan niet gelooven, dat God een welbehagen heeft aan moorden. Ik zal u getrouw blijven tot in den dood!"

„Maar vóór het te laat is, arme verleide mensch, doe boete en roep tot den Heer, opdat Hij u genadig zij" merkte Jan op. — „Bedenk", ging Jan voort, dat er slechts weinige schreden tusschen u en Gods rechterstoel liggen. Bereid u derhalve om uwen God te ontmoeten."

Nog eer de oude man kon antwoorden, kwam Renée hem voor met de ernstige vraag: „Louis, gelooft gij in Christus — dat Hij voor u stierf? Of vertrouwt gij op een of andere heilige?"

„God weet, dat ik mij ter mijner verlossing alleen aan Jezus Christus toevertrouw. God zelf onderwijst mij wat ik heb te kennen en te doen. — Juffrouw! ik werd als een papist opgevoed; doch in den laatsten tijd kwam de kleine Alida, die daar nu ziek neerligt, dikwijls beneden bij mij en sprak dan over de liefde van Christus. Het trof mij menigmaal zeer, haar zoo over den lieven Heiland te hooren spreken. Bijzonder echter werd ik getroffen door eene kleine geschiedenis, welke zij mij voorlas, van een man, die in een boom klom om den Verlosser der menschen te zien. En wat zij dan verder zeide: „De Zoon des menschen is gekomen, om te zoeken en zalig te maken, wat verloren was", ging mij diep in de ziel. En nu geloof ik waarlijk, dat Hij mij gevonden heeft!"

„Ik ben zoo verblijd", begon op eens de kleine Alida, die men in slaap dacht. „O, Renée! dierbare vriendin! O, zoo heerlijk, zulke treffende dingen! — Ik zag Mama, zij lachte en stak mij hare armen toe; maar ik kon haar niet bereiken; wat beteekent toch dit alles?"

Renée kon niet antwoorden; maar hare tranen vloeiden overvloedig en druppelden neer op het kind.

„Zij zal niet lang meer hier zijn, die lieve kleine", zeide Jan — „zoo valt het eene offer na het andere."

„Er is op den zolder geen enkel verborgen plekje meer, dat niet bekend is, maar in den kelder is nog eene opening, die alleen aan mij bekend is," zeide Goujon — daarin kunnen hoogstens drie personen verborgen worden."

„Laat de juffrouw zich daarin verbergen" — stelde Louis voor — „en wij zullen zoo lang mogelijk de deur verdedigen."

„Hoor! wat was dat?" vroeg Teligny. „Het was een pistoolschot." Terstond daarop volgde er meer wapengekletter. De kerkklokken werden geluid en een akelig getier alom vernomen. Zulk een geweldig en onheilspellend geraas, dat nu de kort te voren nog stille stad in beroering bracht, deed ons gezelschap als het ware van schrik het bloed in de aderen stollen. Weder hoorden zij het knallen van musketschoten, afgewisseld door hartverscheurende angstkreten, 't kraken van deuren, die opengebroken werden en een duivelachtig gegil, waar men op de weerlooze slachtoffers begon aan te vallen.

Ook het huis, in hetwelk wij ons thans nog met het bekende gezelschap bevinden, was weldra door een woedend gepeupel omsingeld, alsmede door soldaten van Anjou's garde. Deze broeder des konings was niet alleen wreed en gewetenloos, maar ook zeer geldgierig. Hij had zich derhalve voorgenomen, zoo veel mogelijk van dit bloedbad gebruik te maken om zich geld te verzamelen. Zijn aandeel in de plundering bedroeg dan ook 10,000 kronen, terwijl de koning, Karel IV eene som van *drie millioen* aan goud uit den roof verkreeg. Het is dan ook later gebleken, dat de vloek op dat geld rustte, toen Gods wraak neerkwam op allen, die aan dat moorddadige bedrijf hadden deelgenomen. Al de verbonden moordenaars kwamen zonder onderscheid op verschrikkelijke wijze aan hun einde; het oordeel van Judas rustte op hen.

„De deur zal nog wel eenigen tijd weerstand bieden" — merkte Goujon op; „indien zij hun vuurwapen maar niet gebruiken om de deur te openen, zijn wij hier nog veilig." — „Dat zal echter wel spoedig beginnen", zeide Louis. — „Meester laat ons van elkander afscheid nemen en laat mij toe de kleine nog te kussen."

Alida sloeg hare armpjes om den hals van Louis en zei: „Zie op Jezus, dan zult gij in staat zijn voor Hem te sterven."

Beide bedienden gaven nu allen aanwezigen de hand en gingen naar beneden. „Wij kunnen ze nog eenige oogenblikken terug houden," zeide Louis, „en dat moge u nog gelegenheid geven om te ontkomen."

„God zegene u" antwoordde Goujon. „Komaan Renée, geef mij het kind!" Nu nam hij de kleine op zijn arm en ging naar boven.

„De deur is open gebroken," zeide Teligny, terwijl hij Renée de nauwe trap op hielp. „Hoor eens, welk een geschreeuw!"

„O, nog vijf minuten genade!" zuchtte Goujon, „ik vrees, wij komen er niet, en als wij er al komen, is er toch geene plaats voor ons allen."

„Spoed u dan voort!", zeide Jan. „Goeden dag Mr. Frank, als we elkander in deze wereld niet weer ontmoeten! Ik zal hier blijven, tot gij in veiligheid zijt."

Teligny aarzelde, maar een blik op Renée deed hem beslissen. „God zegene u," zeide hij, „om harentwil stem ik toe", en daarmee drong hij haar verder voort.

Zij gingen vervolgens door eene rommelkamer, kwamen tusschen een loshangend paneel in den wand door op een nauwe, donkere trap, langs welke zij weer naar beneden gingen tot in den kelder. Daar gingen ze door een geheime deur, die zich in een zwaren muur bevond, en kwamen zoo in een van steen opgemesseld vertrek of gewelf, dat tot in het bouwwerk van de brug [Notre Dame] doorschoot.

Het was een eng, vochtig verblijf, maar de eenige schuilplaats voor hen op dit oogenblik. Door eene kleine opening ontvingen ze licht en lucht en ook een weinig uitzicht. Geheel Parijs was thans ontwaakt, en de burgers óf betrokken in, óf onderworpen aan het verschrikkelijk moordtooneel. Het geschreeuw en gegil weerklonk in de lucht, en onze vluchtelingen sidderden bij het aanhooren van al die hartverscheurende geluiden.

(*Wordt vervolgd.*)

ZENDING.

De Baptistische zendingsvereeniging (Baptist Missionary Society) te Londen werd opgericht in October 1792. De tijd nadert dus, dat die vereeniging haar eeuwfeest zal kunnen vieren. Tot dat doel heeft zich in Engeland eene commissie gevormd, die reeds begonnen is pogingen in het werk te stellen om genoemd feest, met het oog op de geschiedenis der vereeniging en haren arbeid, waardig te kunnen vieren. Zij wenschen tegen dien tijd een „eeuwfonds" te kunnen oprichten van 100.000 pond (*f* 1,200.000) ten behoeve van verschillende werkzaamheden op 't gebied der buitenlandsche zending. Door de commissie zijn aan alle voorgangers der gemeenten en bestuurders van Zondagsscholen circulaires verzonden, bevattende het verzoek om overal in gemeenten en Zondagsscholen op den 10 Mei e.k. te beginnen met het houden eener collecte; terwijl er bij leeraren en Zondagsschoolonderwijzers op wordt aangedrongen hun invloed in deze te laten gelden, bijzonder onder jonge menschen.

Onze Engelsche broeders schrikken in den regel voor iets, wat groot en grootsch is, niet terug!

Berichten van de Congo.

De welbekende zendeling W. H. Bentley schrijft aangaande een treffend verlies, op dat zendingsveld geleden door het overlijden van mevrouw Percy—Comber, het volgende:

„Wij ontvingen zoo pas het droevig bericht van het overlijden van mevr. Percy—Comber. Ofschoon de laatste berichten die wij van haar ontvingen wel zoodanig waren, dat ze het ergste konden doen vreezen, koesterden wij toch nog eene stille hoop, dat de zeereis gunstig op haar zou werken; maar in plaats daarvan bereikt ons thans deze droeve, droeve tijding.

Het zwaarste treft deze slag zeker haren echtgenoot, den armen Percy. Wij gevoelen diep medelijden met hem, en bidden ernstig voor hem. God alleen kan de wonde zijns harten heelen.

Maar ook wij gevoelen voor ons zelven en den arbeid hier dit verlies zeer diep.

De overledene was eene zeer ernstige en bekwame mede-arbeidster, en wekte in bijzonderen zin de belangstelling en hoogachting van hare leerlingen op de school; zij was met haar gansche hart en ziel in het werk.

Mijne vrouw heeft in 't bijzonder reden om over dit verlies smart te gevoelen. Zuster Percy was zulk een trouwe bondgenoote, en deed zoo veel ter verlichting van de lasten der school etc., die voor een groot deel op haar rustte. Zij was mijne vrouw dikwijls behulpzaam bij het samenstellen van een nieuw gedeelte (aanhangsel) van het woordenboek voor de Congo-taal. Zij was in alle opzichten bekwaam en nam deel in elken arbeid, die voorkwam. Haar tijd was hier kort; maar toch lang genoeg om ons haar heengaan werkelijk diep te doen gevoelen."

Nog een ander bericht van de Congo, gezonden door den zendeling G. Cameron, houdt iets pijnlijks in, bijzonder voor de broederen daar. Op 12 April des vorigen jaars werd hij, vóór hij 's morgens nog opgestaan was, liefelijk verrast door een man, die hem kwam mededeelen, dat hij van harte geloofde in Jezus Christus en nu wist, behouden te zijn. Deze man was de eerste bejaarde belijder in den werkkring van mr. Cameron. Inderdaad, een ware verrassing in dat „donkere werelddeel!" De nieuw-bekeerde werd een getrouwe getuige der waarheid en begon zijnen stadgenooten Christus te prediken, zoodat zijne bekeering voor al de bewoners der stad openbaar werd. „Op een avond", zoo schrijft Cameron, „was ik bij hem en we zongen een lied. Den volgenden morgen kwam hij tot mij en zeide: „Laat ons door alle deelen van de stad gaan en het lied zingen, dat wij gisteren avond aanhieven." En zoo geschiedde het. Bedoeld lied luidt aldus:

„Tuyimbila kwa Jézu —
Jézu Mwana a Nzambi;
Oyandi ascisa nkembo
Havuluza o wantu."

Vertaald luidt het ongeveer:

„Laat ons voor Jezus zingen —
Jezus, de Zoon van God;
Hij behaalde overwinning,
Opdat Hij menschen zou behouden."

Eenigen tijd daarna weende Ntetéla, — zoo heette de bekeerde — zijn werk was afgedaan in zijne stad en nu wenschte hij bij mr. Cameron op het zendingsstation te komen, om daar mede te arbeiden. De zendeling ontraadde hem dit en meende, hij moest naar zijn stad terugkeeren en prediken en lijden daar voor den Heer, vertrouwende op Diens beloften. Hij volgde echter dien raad niet, maar ging naar andere steden langs de rivier en predikte. Eindelijk hoorde men niets meer van hem. Eenige zijner vrienden gingen hem opsporen, maar deze zijn niet verder kunnen komen dan tot het vermoeden, dat hij door het volk, dat hij het Evangelie bracht, vermoord is.

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Betoogingen — werkstakingen en *8-uursche arbeidsdag*, dat is zoowat de hoofdschotel van alle beschaafde volken, althans de schotel, die overal wordt opgedischt, het smaakt of het smaakt niet. Men krijgt geen nieuwspapier in handen of het is over het bekende onderwerp, wat velen vol verwachting de toekomst doet tegenlachen, en dat niet zonder reden met groote vreeze vervult.

Het zou niet moeielijk zijn, om de mij heele beschikbare ruimte in ons blad te vullen met mededeelingen van slechts één dag, doch ik zal mij zeer bekrimpen en trachten in kort bestek alles samenvatten.

1 Mei liep vrij rustig af, zoowel in Europa als Amerika; toch vielen er in Frankrijk dooden, als ook in Spanje en Italië, en velen werden in hechtenis genomen, vooral de anarchisten speelden als immer de hoogste viool; en ware op vele plaatsen het leger der politie en gendarmes niet ter hulpe gesneld, de gevolgen waren niet te overzien geweest, want de anarchisten waren, op de meeste plaatsen althans, gewapend met revolvers.

Hoe het zij, de voorzorgsmaatregelen der verschillende Regeeringen hebben ook dit jaar weer de rust bewaard, zoodat het tot geen algemeene opstand is gekomen. Of dit nog lang zal gelukken? is een vraag, waarop wij ons niet bevoegd achten een afdoend antwoord te geven. Dit is zeker, als het Evangelie des vredes niet overwint, de macht van bajonet, sabel en kogel zal de gisting der volken niet kunnen tegenhouden noch de uitbarsting voorgoed bezweren.

De vrouwen beginnen in dezen strijd meer en meer een werkend aandeel te nemen en treden vooral in het openbaar op, om het evangelie der revolutie luide te verkondigen. De bekende Louise Michel sprak in het fransch te Londen in het Hydepark haar onzinnen uit — zij blaasde van moord en doodslag en wilde allen als broeders en zusters begroeten, die vernielend om zich heen sloegen, om allerlei verderf aan te richten. Op andere plaatsen droegen de vrouwen roode vaandels. Laat toch onze christelijke vrouwen wel bedenken, dat ook zij in onzen tijd een zeer gewichtig aandeel hebben te nemen in den strijd der geesten, en dat kunnen ze het best doen naar de aloude en beproefde waarheid.

1 Petrus 3: 1—6.

Nemen de werkstakingen in Duitschland af, in België nemen ze een meer ernstig karakter aan. Toch blijft het onmogelijk om te zeggen: zoo staat het nu, want alles wisselt even snel. Dit is zeker, de volkeren zijn overal opgewonden, maar daar is nog een onzichtbare hand die de teugels vasthoudt, voor de geloovigen niet verborgen; doch laat zij de leidsels los, dan zal de ongeloovigste de waarheid van Romeinen III: 13—18 *moeten* toestemmen, ja in al de verschrikkelijkheid ondervinden.

Nederland. Onze Koningin-Regentes en de Koningin Wilhelmina zijn weer terugkeerend van Gersau naar het Loo om in het einde dezer maand de hoofdstad te bezoeken.

Terwijl ik dit schrijf, heeft de Minister van Marine positie genomen om de legerwet tegen alle mogelijke aanvallen te verdedigen en wanneer Z. Ex. het doet als zijn voorganger de Minister van Oorlog, dan heeft men alle reden om tevreden te zijn. Min. Bengansius toch is 4 uur min 9 minuten onafgebroken aan het woord geweest om alle tegenstanders, die dagen lang hadden geredeneerd in de kamers, te weerleggen. De voordracht van Z. Ex. was zóó belangwekkend en het betoog zóó bondig, dat de leden der kamers en het publiek op de tribunes als in ademlooze stilte al dien tijd luisterden en met een levendig aplaus hem instemming betuigden met het hartelijke, waardige en zaakrijke slotwoord.

Duitschland. Graaf Moltke, wiens dood ook wij de vorige week hebben vermeld, is op een zeer eenvoudige wijze — gelijk zijn begeerte was — ter aarde besteld. Toch was het een plechtige en zeer indrukwekkende begrafenis en ieder gevoelde, dat het stof van een groot man tot het oorspronkelijke wederkeerde. De Keizer, gevolgd door velen der keizerlijke familieleden, Vorsten, Ministers enz., woonde de lijkdienst bij en legde met eigen hand een prachtige krans neder op de lijkbaar, waarna het lijk werd overgebracht per extra trein naar het landgoed Kreisau, waar het naast zijne in 1868 overledene gemalin in de grafkelder werd neergezet.

Bismarck is gekozen in den Rijksdag en aan de deputatie uit het district Geestesmünde heeft hij reeds verklaard de benoeming aan te nemen.

Beijeren. Koning Otto wordt bij den dag ongelukkiger. Zijne krankzinnigheid neemt gaandeweg toe, zoodat niet één der familieleden hem meer ziet. De knecht, die hem dagelijks door den tuin geleidt, heeft alle kracht noodig om hem te beletten, dat hij niet als een uitgehongerd dier neervalt en eene hoeveelheid gras verslindt, waarna vreeselijke krampen ontstaan en hij ontembaar wordt. Men heeft gelachen en gespot met het Bijbelsch verhaal over Nebukadnezar [Dan. 4: 32], doch hier ziet men hetzelfde verschijnsel, hoewel het ongeloof en de vijandschap tegen Gods waarheid zich nimmer laat overtuigen, totdat het zelf in het oordeel valt en dan te laat.

Rusland. De Russische kroonprins zal weldra een reis door Siberië ondernemen. De Czarewitch zal dan de eerste spade in den grond steken voor den nieuwen Siberischen spoorweg en het nieuwe dok inwijden, dat in de haven van Vladiwostock is gebouwd. Aan de ballingen zal op verschillende plaatsen gelegenheid worden gegeven verzoekschriften aan den kroonprins te overhandigen.

De Burgemeester van St. Petersburg heeft nu den Israëlieten verboden, zich in die stad te vestigen.

Reeds maken verscheidene aanzienlijke Israëlietische kooplieden zich gereed om, bij wijze van protest, het land te verlaten.

Ook op andere plaatsen worden zij nog steeds streng behandeld en vervolgd. De „Daily News" ontving bericht, dat 800 gezinnen, d. i. 4000 personen onmiddelijk Kieuw moesten verlaten. Overal treft men vluchtelingen aan, die niet weten waarheen, daar ook Oostenrijk aan landverhuizers zonder middelen het land ontzegt, gelijk in Amerika en Engeland dienaangaande ook al meer beweging komt.

Baron Hirsch houdt zich druk bezig met het vraagstuk van zijne geloofsgenooten en wil ze nu naar Zuid-Amerika leiden, waarvoor hij 150,000,000 francs noodig acht en er zelf 75,000,000 voor beschikbaar stelde.

Servië. De Koningin Nathalie weigert het land te verlaten, de Regeering zal haar over de grenzen laten zetten.

Kon. Milaan ontving van de Länderbank inplaats van 600,000 francs slechts de helft uitbetaald, omdat hij daar nog een oude schuld had af te doen. Het gaat er in de groote wereld toch ook raar toe!

Waldeck-Pyrmont. De vader van onze Koningin-Regentes is andelmaal in het huwelijk getreden; deze plechtigheid werd bijgewoond door Prins Hendrik van Pruissen en de intocht te Arolsen [1 Mei] door den Groot-Hertog van Luxemburg, die onderweg een onderhoud had met den Duitschen Keizer.

Griekenland. De Synode der Grieksche kerk gaf bevel om 3 Mei een dankstond te houden voor de overgang der Luthersche kroonprinses Sophia van Pruissen tot de oud-Roomsche kerk. Maar wie zou zulk een dank willen aannemen? De Heere God? Wij betwijfelen zulks en niet zonder reden.

O, wat wordt er een godsdienstige comedie gespeeld!

De Joden worden ook hier aangevallen, doch de Regeering nam hun in bescherming en wist door overmacht den aanslag te verijdelen; drie der opstandelingen schoten er het leven bij in.

Tunis. De sprinkhanen, die door den aanhoudenden regen verstijfd waren, zijn bij het drooge, zonnige weer in groote zwermen opgevlogen, om zich verwoestend neer te werpen op verschillende plaatsen, niet dan armoede en ellende achter latende. Tot nog toe is geen afdoend middel gevonden om die beesten uit te roeien.

Engeland. De stad Minapose werd geheel verlaten gevonden en geplunderd. De opstandelingen waren gevlucht, de hoofden der gedoode officieren achter latende. De Britten gaan steeds voorwaarts om de opstandelingen op te sporen en te straffen.

Chili. Nu wordt de beslissende slag ten spoedigste verwacht tusschen de twee partijen en die zal voorloopig een einde aan de verdeeldheid maken, het is te hopen.

Gemengde berichten.

Door een bevriende hand werd mij een verslag gezonden van de vereeniging:

„TOT HANDHAVING DER APOSTOLISCHE GELOOFSBELIJDENIS" IN DE DOOPSGEZINDE GEMEENTE te Amsterdam.

Het blijkt, dat deze Afdeeling der Doopsgezinde kerk niet tevreden is met de steeds toenemende afwijkende richting van het genootschap, waar wel de naam, maar geenszins het geloof van Menno Simons is behouden.

Het optreden van deze Vereeniging is dan ook een protest tegen de algemeen heerschende geest, waarover wij ons, die de waarheid der H. Schrift liefhebben en handhaven, verblijden.

Er schijnt zendingsgeest te ontwaken bij deze broeders, gelijk blijken kan, uit de toewijding aan de Zondagsscholen. Ook dit heeft ons verheugd en wij roepen hun toe: houdt moed, niettegenstaande de vele moeilijkheden en teleurstellingen, waarmede gij reeds hebt te worstelen, ps. 126 : 5.

DEVENTER, Apr. '91. B. ROELES.

Uit de Gemeenten.

FOXHOL. Telkens weer wordt de aloude waarheid in 't leven van menig belijder of belijderes van den Christus openbaar: „*Die zijn niet allen Israël die uit Israël zijn.*"

Het leven „door geloof" kan bij niemand verwacht worden, in wien geen openbaring des levens plaats vond.

De natuurlijke mensch NEEMT NIET AAN de dingen, die des Geestes Gods zijn, want ze zijn hem dwaasheid en hij kan ze niet verstaan (nieuwe vert.)

Dit niet verstaan is oorzaak van vele moeielijkheden in de vergadering der geloovigen hier beneden.

Heerlijke toekomst, wanneer Jezus de schapen van de bokken zal scheiden.

Wederom hebben we melding te maken, dat we onlangs in de noodzakelijkheid gebracht werden iemand, die overeenkomstig de H. Schrift vermaand werd en niet hoorde, naar het bevel des Heeren en mede op eigen verlangen, de gemeenschap der geloovigen te ontzeggen, ja zelfs het lidmaatschap af te breken.

Maar ook werden we verrast, ja verblijd, doordat een der meest vijandige bewoonsters dezer plaats betuigde, dat zij door de prediking van het Evangelie tot erkenning van eigen toestand en tot bewustheid van verlossing gekomen was. De Heer zij geloofd!

J.l. Zondag mochten wij een vijftal zielen op hun belijdenis van het geloof in Christus doopen, en alzoo in Zijnen dood begraven.

't Was ons goed bij vernieuwing getuigenis te geven overeenkomstig 's Heeren woord, van Zijn heilige instelling, die, hoewel thans door menschen onteerd en miskend, evenwel voor 't geloovig, in Christus' rustend hart een behoefte scheen te zijn in de eerste dagen van 't Christendom. En ook nu nog een wezenlijke behoefte blijkt te wezen voor ieder, die door den H. Geest onderwezen wordt aangaande de waarheid, zooals die in Jezus is.

Het boven-gezegde wordt gestaafd door hetgeen ons geboekt is in het Woord der waarheid: n.l. in de geschiedenis van den Moorman en Cornelius, maar bleek ook uit, wat onlangs in Muntendam voorviel.

Broeder Bolman, die in gen. plaats af en toe eenigen arbeid der liefde verrichtte, bleef niet getrouw in het getuigenis geven van den doop der geloovigen. Doch de Heere begon door zijn Geest de menschen te overtuigen. Ze werden onrustig, door de valsche voorstelling, die gegeven werd van den doop der Schrift. Nu kwamen ze bij gen. broeder raad vragen, die hun op Gods onbedriegelijk woord wees. De Heer deed hun verstaan; want Hij opende hun verstand, opdat ze de Schriften verstonden.

Zoo kunnen we dan weer zingen: „'s Heeren goedheid kent geen palen." Zoo ook worden we versterkt in de overtuiging: „God zal zijn waarheid nimmer krenken." Hij zal naar zijn Raad in weerwil van vijandschap en tegenstand zijn wil uitvoeren.

Gel. Br. en Zr.! De gemeenschap met den Opgestane zij onze kracht, waartoe wij ook geroepen zijn.

De onwankelbaarheid van de getuigenissen onzes Gods, door den H. Geest aan elk geloovig hart bevestigd, doen ons voorwaarts gaan en overwinnen, Zijn Naam ten prijs!

GRONINGEN. Zondag laatstleden was voor de Gemeente een blijde dag, naardien zij den broeder en zuster, waarvan wij de vorige week melding maakten, door den Doop aan de Gemeente zagen toevoegen.

In deze stad heerscht op 't oogenblik een ongewone drukte tengevolge van de voorbereidingen, die er voor de kermis, die Zaterdag aanvangt, gemaakt worden. Het zien van dat alles stemt de Christen tot droefheid. De Jongelings-Vereeniging meende een getuigenis daartegen te moeten doen hooren.

a door het publiceeren van 3 kermis-vergaderingen, te houden in onze kerk.

b door in het Dagelijksch Advertentieblad een Protest te plaatsen (een Advertentie van 150 regels) welk blad in 9000 Exemplaren verspreid wordt.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. v. d. K., den Haag, *f* 4.05, van C. J. Land, Scheveningen, *f* 0.45, van E. v. d. S., Haarlem, *f* 3.90.

Zij, die nog schuldig zijn van den vorigen jaargang, doen ons een groot genoegen door ons het verschuldigde te zenden.

N. v. BEEK.

Abusievelijk

plaatste de drukker in ons vorige No. het stuk „Weenen of Lachen", zonder het te corrigeeren, vandaar dat er zulke ergerlijke fouten in waren.

RED.

ADVERTENTIËN.

*** Getrouwd:
TJEERD K. VAN TUINEN
en
KLAASKE J. KUIPER.
SNEEK, 4 Mei 1891.

*** Heden verblijdde de Heer ons door de geboorte van een *DOCHTER.*
S. GORTER.
A. GORTER—DE BOER.
SNEEK, 2 Mei '91.

Heden behaagde het den Heer van mijne zijde weg te nemen, mijn geliefde Echtgenoote en onzer zeven kinderen zorgvolle Moeder IDA LAMMERS, pas 36 jaren oud.

Onze vele vrienden en bekenden van wier deelneming ik mij overtuigd houd, gelieven deze als bizondere kennisgeving aan te nemen.

K. VAN DEN BAAREN.
GRONINGEN, 5 Mei 1891.

Den 27 April trof ons wederom een gevoelige slag, daar de Heere door een hevig lijden van 9 dagen onze geliefde zoon en broeder DERK van ons nam, in den ouderdom van ruim 16½ jaar.

Hoe zwaar ons dit verlies ook valt, de hoop op een zalig wederzien, verlicht het eenigszins.

Ps. 103 : 8.

J. DEUZEMA,
ECHTGENOOTE
EN KINDEREN.
FOXHOL.

VERHUISD

naar de **Frederikstraat**, J. HORN.
(Dit voor persoonlijk bezoek, voor brief-adres is de vermelding der straat overbodig.)

Ondergeteekende

beveelt zich minzaam aan tot het MAKEN van

Japonnen, Kinderjurken,

JONGENSPAKJES, enz.

Tegen *zuinige prijzen.*

HEMKE BLEEKER.

Voor aan den Meeuwerderweg X 241.

E. HUIZENGA

te Musselkanaal,

heeft ontvangen eene bezending, ruime sorteering,

STROOHOEDEN,

voor HEEREN en DAMES, alsmede **BLOEMEN en VEEREN.** Tevens ruim voorzien van PETTEN.

Beveelt zich minzaam aan.

Aan de Gemeenten

wordt herinnerd, dat de ALGEM. VERG. der UNIE zal worden gehouden, D. V., te

ZUTPHEN 24 en 25 Juni a.s.

Vooral de BESTUREN der GEM. worden herinnerd dat volgens de Statuten:

1. de AFGEVAARDIGDEN moeten worden genoemd,

2. de VRAGEN of VOORSTELLEN, ingezonden bij den Secretaris, minstens een maand vóór de ALGEM. VERG.

Zie voorts de Statuten der UNIE, ook voorkomende in „De Christen," No. 165 van 1 November 1889, bijzonder gelet op
Art. 6 — sub 1
„ 7 — „ c—e
„ 10 — „ b
„ 14 — „ a en c

DEVENTER, 5 Mei '91. B. ROELES
Secretaris.

*** Voor het gezin van den lijdenden broeder ontvingen wij nog met dank: Van de Gemeente te Muscatine (Jowa) door br. J. Schoemaker *f* 29.—; van een br. uit Haulerwijk, door zr. M. d. V. *f* 1.—; van N. N. te Groningen, door br. J. H. *f* 1.50.

Met het vroeger verantwoorde maakt dit een bedrag van *f* 120,98. Zoo ontvingen wij meer, dan wij vraagden. God is goed.

Namens de Gemeente van Gedoopte Christenen te Amsterdam:
W. PANJER, Ouderl.
M. J. VERHORST, Diaken.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 212. DONDERDAG 14 Mei 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

EEN PINKSTERBEDE.

Daal nu met uw reinste stralen,
Zoo als 't eerste Pinksterfeest
U bezielend neêr zag dalen,
Zielentrooster, Heilge Geest!

Zie, eendrachtig zijn wij samen
In des Heeren Heiligdom:
Zijn belofte is Ja en Amen —
Levenwekker, kom, ai kom!

Tintel ons door hart en âren,
Met uw heilige' ademgloed!
Tokkel, tot Gij àl de snaren
Onzer zielen trillen doet!

Geef den ouden, geef den jongen
Kracht en wijsheid meer en meer,
Nieuwe harten, nieuwe tongen,
Overvloeiend tot Gods eer!

Wil ons licht en liefde geven,
Zon van Liefde! Bron van Licht!
En vermeerder ons dat leven,
Dat ook in den dood niet zwicht!

Geest der Waarheid! blaas daar henen,
Dat de nevel samenroll'!
Maak heel de Aard, door U beschenen,
Van des Heeren kennis vol!

Geest der Vrijheid, dat de keten
Onzer dienstbaarheid verdwijn'!
En — getuig in ons geweten,
Dat wij 's Vaders kind'ren zijn!

J. J. L. TEN KATE.

De kracht en werking des Heiligen Geestes.

G. W. AMADON.

Gen. 1: 2. „De geest Gods zweefde op de wateren." Toen de aarde door God in aanzijn geroepen was, was zij „woest en ledig"; maar de Geest bracht orde uit deze woestheid te voorschijn.

Gen. 6: 3. God zeide tot de bewoners der eerste wereld: „Mijn Geest zal niet in eeuwigheid twisten met den mensch." En Christus zeide betrekkelijk het laatste geslacht: „Gelijk het geschied is in de dagen van Noach, alzoo zal het ook zijn in de dagen van den Zoon des menschen." Luk. 17: 26.

Gen. 41: 38. Nadat Jozef Faraö goeden raad gegeven had tegen den toekomenden duren tijd, zeide de koning: „Zouden wij wel eenen man vinden als dezen in welken Gods Geest is?"

Gal. 5: 22. In dezen tekst noemt Paulus de vrucht des Geestes.

Jes. 30: 1. „Wee den kinderen, die afvallen, spreekt de Heere, om eenen raadslag te maken, maar niet uit Mij, en om zich met eene bedekking te bedekken, maar niet uit Mijnen Geest, om zonde tot zonde te doen." Dit wee is uitgesproken over degenen, die niet naar Gods getuigenis luisteren. Zie verzen 8—11.

Rom. 8: 14. „Want zoo velen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods."

Matt. 3: 16. Toen Jezus gedoopt was, daalde de Geest op Hem neder. Dit teeken betuigde, dat de Geest niet met mate op Hem rustte. Joh. 3: 34.

2 Cor. 1: 22. Alle ware geloovigen hebben het „onderpand des Geestes" in hunne harten.

Zach. 4: 6. God leert ons, dat onze kracht en onze wijsheid niets vermogen. Door Zijnen Geest alleen zal het geschieden.

Joh. 14: 17. De wereld kan den geest niet ontvangen, omreden zij God niet kent en de waarheid haat.

Joh. 15: 26. De Geest der waarheid is de Trooster, die van den Vader uitgaat.

Joh. 16: 13. Christus' belofte is, dat de Geest der waarheid de geloovigen in alle waarheid zal leiden.

Rom. 8: 9. Paulus zegt: „Maar zoo iemand den Geest van Christus niet heeft, die komt hem niet toe." Het gemis van den Geest is dus een slecht teeken.

Joh. 3: 5. Onze Zaligmaker leert hier uitdrukkelijk, dat wij door den Geest moeten wedergeboren worden indien wij het koninkrijk Gods wenschen in te gaan.

Luk. 11: 13. Onze hemelsche Vader is meer gewillig den Heiligen Geest te geven dengenen, die Hem bidden, dan ouders gewillig zijn goede gaven aan hunne kinderen te geven.

Matt. 12: 31. De Schriftgeleerden en Farizeën ontkenden de werken van den Heiligen Geest, en beweerden dat Jezus de wonderen verrichtte door den *Duivel*. Dit is eene zonde tegen den Heiligen Geest.

Ps. 51: 12. De Psalmist bekent behoefte te hebben aan den Heiligen Geest.

1 Cor. 14: 15, 16. Christenen zijn verschuldigd met den Geest te bidden, met den Geest te dankzeggen. Zij moeten den Vader in den Geest aanbidden (Joh. 4: 18); door den Geest wandelen (Gal. 5: 16); in den Geest zaaien (Efeze 4: 3); zijn allen tot eenen Geest gedrenkt (Filipp. 1: 27); met den Geest vervuld worden (Efeze 5: 18); hunne zielen door den Geest te reinigen (1 Petr. 1: 12.)

Openb. 14: 13. De Geest spreekt dezulken zalig, die in den Heere sterven, onmiddelijk voor de uitstorting van Gods toorn over Zijne vijanden.

Ps. 139: 7—10. David zegt: „Waar zou ik henengaan voor uwen Geest? en waar zoude ik heenvlieden voor uw aangezicht? Zoo ik opvoer ten hemel, Gij zijt daar; of bedde ik mij in de hel, zie, Gij zijt daar. Nam ik de vleugelen des dageraads: woonde ik aan het uiterste der zee: *ook daar zou uwe hand mij geleiden*, en uwe rechterhand zou mij houden."

Rom. 8: 26. De Geest komt onze zwakheden te hulp. „De Geest zelf bidt voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.

Judas: 20. „Maar geliefden! bouwt gij u zelven op uw allerheiligst geloof, biddende in den Geest."

2 Petr. 1: 21. Petrus leert, dat de profetie voortijds niet voortgebracht is door den wil eens menschen, maar de heilige menschen Gods, van den Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken." Die zelfde Geest geeft de meening der profetiën te verstaan.

1 Cor. 6: 19. In dezen tekst staat geschreven, dat onze lichamen tempelen van den Heiligen Geest zijn.

Openb. 22: 17. De laatste roepstem der genade luidt: *„En de Geest en de bruid zeggen: Kom!*

Een gezegend Zondagsschoolonderwijzer.

Gedurende bijna dertig jaren zag onze goede vriend en broeder zich eene klasse van jongens toevertrouwd van de Zondagsschool in *Spurgeon's* Tabernakel te Londen. Thans is hij heengegaan; heengegaan in vrede en tot de eeuwige heerlijkheid, waar zekerlijk velen hem zullen ontmoeten, die, als knaap of jongeling door zijnen dienst tot Jezus kwamen.

Zijne klas telde zestig à zeventig leerlingen. Eens werden er op één tijd twee derden van bekeerd. Van deze toen bekeerden zijn nu meer dan twaalf dienaars van het Evangelie in verschillende deelen van de wereld werkzaam. Nooit waren jongens meer gehecht aan een onderwijzer, of werden zij dieper aangegrepen door zijne woorden. Wat was het geheim van dit alles? Hij was een man van geloovige verwachting in God, en stelde zeer veel vertrouwen in de verhooring des gebeds. 's Zaterdagsavonds was het de gewoonte van vele jongens om saam te komen tot het gebed; en welke samenkomsten waren dat? Somtijds kwam de onderwijzer daar ook, en dan kon hij zoo zeggen: „Weest niet bevreesd om te bidden, jongens! Vraagt maar juist, wat gij begeert aan God; en als ge niet verder voort kunt, *Hij* zal 't u niet euvel duiden, en wij ook niet, want een ander zal het wel opvatten." Daar werden jongensharten gebroken, schreiende vanwege hunne zonden, en dan begonnen andere jongens hunne harten in ongeveinsd en diep medelijden voor hunne bedroefde kameraden uit te storten. Onbekeerde leden der klas werden met name voor God gedacht. Op eenen Zondagnamiddag kwam de Geest van God met kracht over ons, en wij baden (want het gebeurde wel, dat de Zondagsschool veranderde in een gebedsuur), dat zekere jongen die week mocht gered worden, en dat wij den eerstvolgenden Zondag oorzaak mochten hebben, God voor zijne bekeering te danken op onze samenkomst. En het werd juist zoo, gelijk wij gebeden hadden. Wij hebben dikwijls weêr verlangd op zoo tastelijke wijze te ervaren, dat

„waar de Geest des Heeren is, daar vrijheid is.”

Des Zondags kon onze leider — meester of onderwijzer is eigenlijk het rechte woord niet — zoo eens zeggen: „Nu, jongens, wat zullen wij dezen keer doen? Mij dunkt, wij kunnen niet beter doen, dan weêr eens naar Golgotha te gaan; kunnen wij wel?” En dan ging hij, zoo eenvoudig mogelijk, de geschiedenis na van *Gethsémané* en van alles wat verder plaats greep tot aan de overwinningskreet: „Het is volbracht!” Jezus Christus werd ons voor de oogen geschilderd, midden onder ons gekruisigd zijnde. Het was ons, als waren wij, ziender oogen, aanschouwers van de ons beschreven tooneelen, en dan kon hij zeggen: Nu, jongens, Jezus gaf Zichzelven voor uwe zonden, en Hij wil slechts, dat gij komt en uw vertrouwen in Hem stelt. Hendrik, gij hebt het bevonden een goed ding te wezen, op Jezus te vertrouwen, hebt gij niet? En wat zegt gij er van, Arnold?

Zoo moedigde hij ons aan, Jezus en het eeuwige leven aan te nemen, maar er was geen bedekking of verzwakking van de waarheid, dat de verwerping van Jezus eeuwigdurende verdoemenis met zich brengt. Menigmaal zeide hij: „Laat ons nog eens den 34en Psalm lezen” of „Romeinen acht.” Wij, jongens, waren op en top thuis in dat „Romeinen acht” en zwommen er in. Hoewel wij, o zoo gaarne! ons bezig hielden met de geschiedenissen van Jona, en Daniël, en David, en Jozef, toch brachten deze onze harten niet zóó in beweging als dit leerstellige hoofdstuk het deed. Zie ik daarop terug, dan schijnt mij deze zaak zonderling; maar toch het was zoo en bewijst ten duidelijkste, dat de Geest Gods krachtig en wonderlijk onder ons werkte in die dagen.

Zij, die bekeerd waren, zochten ijverig de onmiddellijke bekeering van anderen. Ik herinner mij, hoe ik mij op het hart legde de bekeering te zoeken van een mede leerling. Na veel gebeds schreef ik hem een brief, en overhandigde dien den volgenden Zondag met bevende onderhouden van eene enorme politiemacht noodzakelijk; Londen heeft daarom een leger van 14,261 politiedienaars, dat jaarlijks 18 millioen guldens kost. Gemiddeld arresteeren deze politie-agenten 75,000 menschen 's jaars!

Aannemende, dat er elk van de 14,000 kroegen, herbergen of jenever-paleizen gemiddeld door 25 dronkaards bezocht worden, berekent de schrijver, dat er 350,000 volwassen personen zijn, die zich aan misbruik van sterken drank overgeven.

Over het algemeen zijn de kerken in gebreke gebleven haren arbeid uit te breiden in verhouding tot de snelle toeneming der bevolking.

„Het is maar al te waar, dat tienduizenden van onze Londensche armen meer kans hadden om het Evangelium van Gods genade te hooren, indien zij geboren waren in het zuiden van Afrika of op de Zuidzee-eilanden, dan nu zij te Londen het levenslicht aanschouwden”, zegt de schrijver. Hij wijst ook nog op het groote gevaar dat ontstaat, wanneer, gelijk in Londen, aan de eene zijde zooveel weelde heerscht en aan den anderen kant zooveel hopelooze ellende geleden wordt. Dit gevaar wordt nog vergroot, doordat in Londen velen samenstroomen, die in hun eigen land als Socialisten of Nihilisten vervolgd werden.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISODE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMÉUS-NACHT.”

10.

Na dat Teligny het kranke kind van den arm des goudsmids had genomen, om het zacht aan zijn schouder te laten rusten, trachtte men te bidden; maar de ontsteltenis verstijfde als het ware hunne tongen. Zij beefden zoo aan al hun leden en hunne tanden klapperden zoo op elkander, dat zij nauwelijks elkander eenige troostwoorden konden toespreken. „Waarom toch komt mij dit lijden over? — kermde de goudsmid. O waarom toch laat God dit verschrikkelijk kwaad toe?”

Hij weet het het beste, vader; wij mogen niet murmureeren. De beproeving schijnt geene zaak van vreugde, maar van droefheid te zijn,” merkte Renée op. Haar stem beefde echter zoo, dat ze nauwelijks kon verstaan worden.

„Hij werd als een schaap ter slachting geleid,” zeide Teligny, en wij zijn geroepen ons zelven eveneens toe te wijden, als Hij zulks verlangt.”

„O, ik kan mijn leven niet loslaten” — zuchtte Goujon. „Het is verschrikkelijk te sterven en dat nog wel onder de handen van zulke ellendelingen.”

„Het is toch inderdaad niet zoo smartelijk als het lijden, dat Christus voor ons verduurde” — hernam Teligny. „Evenwel is het zeker zeer bitter van al het genot dezes levens te moeten scheiden.'

„Zou het niet veel erger zijn als wij van elkander gescheiden waren,” merkte Renée op, „of wanneer wij als moordenaars ter dood gebracht werden? — Christus verlangt dit offer van onze hand, en wij behooren er naar te streven, om ons blijmoedig aan Zijn wil te onderwerpen; immers wij zullen dan te zamen eeuwig in den hemel zijn .... Maar hoe is het met Alida? — Spreek mij nog eens toe, lieve! Alida! Alida!”

De kille en verstikkende atmosfeer in dit akelig verblijf had zeer ongunstig op de kleine zieke gewerkt, en men moest thans bemerken, dat zij stervende was. Men had hier geene opwekkingsmiddelen bij de hand; niets kon men voor haar doen dan hare handen wrijven en voor haar bidden.

Het was de eerste maal dat Renée den dood zag en dat zij getuige moest zijn van de aangrijpende gebeurtenis onder ons geslacht, de eindelijke scheiding van ziel en lichaam. Hare moeder was tijdens hare afwezigheid gestorven en begraven. Maar ofschoon zij haar zag scheiden om naar den hemel te gaan, was zij tot hare verwondering toch niet ontroerd. Zij vergat al de moordtooneelen, die om haar heen plaats grepen en hield zich alleen bezig met de zorg voor het stervende kind.

Alide lag stil; haar ademhaling werd steeds sneller en moeilijker en werd gaandeweg minder; haar oogen waren gesloten en het scheen allen toe, dat ze bewusteloos was. Zij hielden hun adem in, om te vernemen of er nog leven in was; toen bemerkten zij tot hunne verbazing, dat hare oogen open gingen, hare lippen zich bewogen om als haar laatste woorden te lispelen: „zoeken en te behouden, dat verloren was.” Daarna viel een lichtstraal op het aangezicht van Alida en haar geest was het kleine lichaam ontvloden om met Christus te zijn, dat verreweg het beste is. Zij hielden nog het lijkje in hunne armen en weenden; want ofschoon zij niet konden treuren, omdat die lieve kleine uit het groot gevaar was weggenomen, konden ze toch het gemis diep gevoelen.

Nu viel Renée op hare knieën en smeekte om kracht en genade voor hen allen, en haar vader en minnaar zeiden: „Amen.” Zoo brachten zij de uren van eenzaamheid door op den laatsten rustdag, die zij op aarde te zamen zouden vieren.

Eindelijk werd het avond; toen hoorde men de geluiden wegsterven in de verte; en omtrent middernacht waagden de vluchtelingen hun schuilplaats te verlaten.

Zij vonden hun huis geplunderd van alle voorwerpen van waarde, beroofd. Onder aan den trap lag Jan, die *trouwe knecht; zijn lichaam* was met wonden overdekt; het zien daarvan deed hen vermoeden, dat zijn lijden kort geduurd had.

Helaas! hier op deze plaats waarschuwde hij mij, zeide zijn meester. „Goede, getrouwe Jan! gij stierft om mijn leven te sparen. Och, ware ik zulk eene toegenegenheid waardig!

In een ander vertrek vonden zij weer iets anders als overblijfsel van de bloedige handelingen der woestelingen. Blijkbaar hadden ze te veel gedronken en daarop twist gekregen; want twee hunner lagen dood op den grond.

„Het beste wat ons nu te doen staat,” zeide Teligny, „is ons te vermommen in de kleederen van deze mannen; het zijn de uniformen van het regement onder den Hertog van Anjou.

Er blijft ons anders geene hoop ter ontkoming over”, zeide Goujon tot zijne dochter. „Ga haastig in die kamer, ontdoe u van uw haar en trek een der beide uniformen aan.

De dochter was te verstandig om ook maar eene enkele tegenbedenking te maken, en weldra begaven alle drie zich vermomd de straat op.

(*Wordt vervolgd.*)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het bezoek der vorstinnen aan Amsterdam zal in het laatst dezer maand plaats hebben en de keizer van Duitschland zal eveneens de hoofdstad bezoeken en misschien nog andere steden. In *ieder* geval zal Z. M. — H. H. M. M. in de Amstelstad ontmoeten en het bezoek van 2 Ministers op 11 Mei l.l. op het Loo staat daarmede in verband om maatregelen te nemen voor de ontvangst.

Over de Legerwet wordt weer veel gepraat in de kamer, maar het is onmogelijk om uit al die ellen lange redeneeringen een conclusie te kunnen samenvatten en te zeggen, zoo staat het er meê. Wat wel duidelijk is geworden bij de heeren tegenstanders, om het dingentje al pratende zoo lang slepende te houden, totdat er geen tijd meer zal zijn om de wet af te handelen, op hoop dat er dezen zomer een nieuw Ministerie kome, en zoo het heele zaakje in de doofpot te stoppen. Dit kon in ieder geval hun afvallen, want de billijkheid eischt, dat de lasten samen worden gedragen en hoewel wij geen voorstanders zijn van het *soldaatje spelen*, toch zeggen we algemeene dienstplicht is niets meer dan billijk. En voor recht moet immer de Christen roepen, al gaat daarbij zijn „liever” geheel ten onder.

Dat de Gouverneur van Suriname terug komt naar het Vaderland is reeds algemeen bekend en dat voor Z.Ex., Jhr. Asch van wijk, lid der Staten-Generaal en Burgemeester van Amersfoort in plaats is benoemd, melden wij bij dezen.

Z.Ex. hoopt 4 Juni het Vaderland te verlaten. De nieuwe Gouverneur is als burgemeester zeer geacht in de gem. Amersfoort en hoewel Z.Ed. beslist belijder is van den Christus, toch wist hij op maatschappelijk gebied te geven en te nemen, erkennende ook het recht van andersdenkenden.

Wat zijn godsdienstige en politieke overtuiging betreft zal Z.Ex. ongetwijfeld de voetstappen van zijn voorganger volgen, misschien enkel in de wijze van toepassing eenige verandering brengen. Het is nu maar te hopen, dat de zoogenaamde „jodencliek” te Parimaribo tevreden zij en hun zelfzucht eens wat temperen om in het belang des lands werkzaam te zijn.

België. Een kolom vol te schrijven over de werkstaking die alhier plaats heeft zou gemakkelijker zijn, dan te zeggen, zoo staat er eigenlijk de zaak. Als immer loopen de berichten zeer uiteen — maar in ieder geval ziet het er zeer treurig uit onder de niet werkende stand. De armoede begint reeds bij velen te nijpen, waarvan diefstal en roof het gevolg zijn, juist naar den wensch der socialen.

De dokwerkers te Gent besloten Zondag 10 Mei om in geen geval Duitsche of Engelsche steenkolen te lossen en dat wordt, naar men zegt, reeds in andere havens toegepast, om zoodoende den *mijndirecteuren te dwingen*. Ook andere aanverwante en niet aanverwante vakken gooiden den arbeid er neer, en wat van dat alles het einde zal zijn is niet vooraf te zeggen. Wel dat het veel ellende zal veroorzaken en misschien voor de toekomst geen verbetering.

De Regeering neemt overal zeer strenge maatregelen en heeft zelfs twee lichtingen der met verlof naar huis gekeerde miliciens opgeroepen. Dat de gevangenissen hun deel medekrijgen is natuurlijk, want menige onrustige wordt daar gelegenheid gegeven om tot kalmte te komen. Ook het graf moet zich telkenmale openen om een verslagene in haar schoot op te nemen, die

door een mes- of bajonetsteek of kogel doodelijk is getroffen. En nog is het einde niet.

Boulanger, die nu te Brussel op zeer grooten voet leeft, zeide: „Mijn onverwacht optreden in Parijs zal velen verbazen en niet zonder groote uitwerking zijn." Wat hij in zijn schild voert? Ze zullen hem wel in het oog houden.

Frankrijk. Het voorstel om amnestie (invrijheidstelling) der archanisten en oproermakers, die ook wegens het verzet tegen de Regeering op 1 Mei achter slot en grendel zijn gezet, is verworpen. De aandoenlijkste en welsprekendste redevoeringen der radicalen konden de kamer niet bewegen om de Regeering te noodzaken de staatsmisdadigers in vrijheid te stellen. Wel werd de vorige week met algemeene stemmen besloten om aan de betrekkingen der slachtoffers, die op 1 Mei zijn gevallen, een som van 50,000 francs te besteden.

Italië. Crispi de gewezen minister-president is, hoewel iets beterende, ernstig ziek.

De Paus heeft het boek waarover 4 jaar is gearbeid openbaar gemaakt. Het handelt over het sociale vraagstuk en daarin geeft hij zijn gevoelen te kennen, dat het gewenscht is dat de staat tusschen werkgevers en werklieden trede tot vredige oplossing van het geschil.

Duitschland. De keizer heeft, de vorige week bij zijn bezoek in de Rijnprovinciën, bij gelegenheid der maaltijden veel gesproken; te Dusseldorf zou gezegd zijn: „Er is maar éen heer in 't land en dat ben ik. Geen tweede duld ik naast mij." Dit is slechts voor ingewijden verstaanbaar en lekt later voor de groote menigte uit, daarom geduld.

Dat Z. M. het reizen nog niet moede is, blijkt uit het plan om 4 Juli a.s. naar Engeland te gaan, zijne grootmoeder, de koningin Elisabeth, te bezoeken en dan zal Z. M. in Londen officieel worden ontvangen, wat natuurlijk vergezeld gaat met groote feesten.

De gemalin van vorst Bismarck moet zeer ernstig ziek zijn, zoodat de grijze staatsman niet een oogenblik het huis verlaat, om maar steeds in de nabijheid te zijn van de beminde zieke. Het deed ons goed dit te lezen, daar helaas! zoo vele huwelijken in de hooge standen alles vertoonen, behalve hartelijke liefde en belangstelling. Liefde tot elkander is niet kinderachtig en wèl degenen, die haar steeds trachten te beoefenen.

Rusland. Hier is het allertreurigst gesteld vooral wat de Joden betreft. Erbarmelijk worden die menschen mishandeld, waarvan de haren te berge rijzen, al is er ook maar de helft van aan.

De „Frankf. Ztg." heeft over de mishandeling der Israëlieten te Moskou een lang bericht ontvangen, waaraan het volgende is ontleend:

Toen de verordening over de verdrijving der Israëlitische handwerkslieden en neringdoenden bekend was gemaakt, beving een groote schrik hen, die er door werden getroffen. Ook personen, die te Moskou waren geboren of er vele jaren hadden gewoond, werden naar verwijderde plaatsen gezonden, die zij niet kenden, omdat op den pas, dien zij bezaten, zulk eene plaats als de geboorteplaats van hun vader of grootvader was genoemd.

Zij, die geen reisgeld hadden, werden op staatskosten vervoerd. Dit geschiedt in Rusland op de volgende wijs. Zoodra een voldoend aantal „misdadigers" in de gevangenis bijeen is, worden zij in boeien naar het station gebracht en in een van tralies voorzienen wagen gesloten. In eene volgende stad wordt halt gemaakt; daar blijven de ongelukkigen in de vervuilde gevangenis, totdat de misdadigers uit den omtrek zijn bijeengebracht. Zoo gaat het langzaam verder, zoodat de reis van Moskou naar Brest, die anders in 40 uren wordt afgelegd, tweemaal zooveel dagen kan duren.

De waarnemende gouverneur-generaal van Moskou, Kostande, is een oud militair, die het barbaarsche bevel tot verdrijving der Israëlieten met militaire stiptheid uitvoert, terwijl de gouverneur, vorst Golizin, het hoofd der politie Jurkowsky, de burgemeester Alezejaff en de president der beurs Nadjonow, als vijanden der Israëlieten bekend zijn; zij hebben, naar men zegt, de harde maatregelen aan de regeering aanbevolen.

Sedert eenige weken trekken 's nachts afdeelingen politie en gendarmerie door de stad; een huis, waarin Israëlieten wonen, wordt omsingeld. De bewoners worden uit bed gehaald en alle hoeken worden doorzocht, om te zien, of iemand zich heeft verborgen. Dan worden de passen nagezien; zij, die eene vergunning hebben om te Moskou te wonen, moeten zich verbinden, binnen drie dagen de stad te verlaten; voor hen, die onroerende goederen bezitten, wordt de termijn een of twee weken verlengd. Zij, die zulk eene vergunning niet hebben, worden dadelijk naar de gevangenis gebracht.

Het is meermalen voorgekomen, dat enkele leden van eene familie werden medegenomen, omdat hun naam niet op den pas hunner ouders stond. Kinderen en jonge meisjes werden uit de armen hunner ouders gerukt.

Voor de stad ligt een boerenkolonie, Marjina Roschtscha, waar jaren lang duizend Israëlitische families vreedzaam naast Christenen woonden. Op een dag werden 400 gezinnen naar de gevangenis gebracht, met de kolven der geweren dreef men hen uit hunne woningen, waar alles voor het paaschfeest was gereed gemaakt. Zij, die werden achtergelaten, moesten binnen drie dagen vertrekken. Zij verkochten, wat zij bezaten voor spotprijzen om reisgeld te hebben naar de plaats, waar hun vader of grootvader was geboren. Honderden vluchtten in het naburige bosch, waar zij waarschijnlijk nog zwerven.

Overal openbaart zich medelijden met de vervolgden; aan de gevangenen werden levensmiddelen en geld gezonden. Vele aanzienlijke kooplieden wilden een smeekschrift ten gunste der Israëlieten aan de regeering zedden, maar Nadjonow en consorten wisten het te verijdelen.

Rotschild heeft zijn gouden arm opgeheven tegen de Regeering en met staking van voorschotten enz. gedreigd. Men wil dat dit heeft geholpen, althans eenige verzachting teweeg gebracht, hoewel ook van andere zijde wordt gemeld, dat de Regeering den geldvorst zal dreigen met de rijkvloeiende petroleumbronnen in de Kaukasus, die bijna geheel in het bezit zijn van Rotschild.

Gemengde berichten.

Volgens een der Londensche bladen is generaal Booth voornemens een expeditie uit te rusten, bestaande uit 6 blanken en 80 negers, ten einde een onderzoekingstocht te ondernemen in Mashonaland. Dit land, ten noorden van de Transvaal, waarover in den laatsten tijd zoo veel is gesproken, is, naar men zegt, zeer rijk aan goud. Generaal Booth wil nu dit goud opspeuren, ten behoeve van zijn plan tot bestrijding van het pauperisme. (armoede). Bovendien wil hij een groote heils-tempel in Londen bouwen, waar alle korpsen der wereld vertegenwoordigd zullen zijn, daartoe is hij in staat gesteld door Mevr. Bell uit Glasgow, die hem tonnen gouds heeft vermaakt.

De „Birkomnaer Nachrichten" geven een uitvoerig verhaal van een dollen wolf, die 35 menschen en wie weet hoe veel dieren heeft gebeten, de vreeslijke verwonding, die het heeft toegebracht, zijn nog niet te vergelijken bij de vrees, dat straks die dorpen als Zukzka-Sadagora en Rohozna zullen treffen, wanneer al de gebetenen dol worden.

Met de lymphe van Pasteur wordt krachtig gewerkt om zoo mogelijk de ramp te voorkomen.

Onder Voorschoten, bij den Haag, is een schipper met zijn knecht in de roef dood gevonden. Zij waren door kolendamp gestikt. Hoevaak moet zich dat nog herhalen, eer de menschen voorzichtiger zullen worden?

Ook het lijk van het oudste zoontje van den visscher W. Urk te Lemmer, dat sedert 3 Maart werd vermist, is nu uit zee opgehaald. Indertijd is gemeld, dat zij op een ijsschol, welke los was geraakt, in zee, bij het vangen van visch, waren voortgedreven.

Voor de in Aug. te houden wereldbijeenkomst, der Chr. Jongel. Vereen. te Amsterdam, gaf de Koningin-Regentes *f* 100 en de Koningin 150 gulden.

Men zegt, dat op het Nationaal-Zendingsfeest te houden, op Middachten door 1000 zangers zal worden gezongen.

Uit de Gemeenten.

HAULERWIJK. Droefheid en blijdschap wisselen elkander in dit leven bestendig af. Is er soms veel dat ons ter nederdrukt, en dat dan menigmaal onze werkkrachten doet verslappen, onze dierbare Verlosser weet ons op zijnen tijd, door de werken Zijner hand, weer te verkwikken. Zoo ook l.l. Zondag 3 Mei. Nadat onze jonge broeder R. Planting, die bij deze gelegenheid in ons midden was, een eenvoudig woord had gesproken over Rom. 5 : 1, werd door onzen voorganger aan eenen jeugdigen broeder, op diens dringend verlangen, den doop toegediend. Deze jongeling had reeds eenigen tijd den Heiland beleden en was als zoodanig onder de gemeente opgegaan. Daar hij thans echter op 't punt stond om als soldaat te gaan dienen, gevoelde hij behoefte om zich vóór zijn vertrek aan de Gemeente van Christus te verbinden, door zich overeenkomstig Gods woord te laten doopen, terwijl hij daardoor tevens voor God, de Gemeente en de wereld beleed, gelijk onze voorganger, sprekende over de geschiedenis van Ruth, opmerkte:
Uw God is mijn God, enz.

Nadat de doopsbediening was voltrokken, schaarde zich de Gemeente, die tamelijk goed vertegenwoordigd was, om de disch des N. Verbonds.

Dit een en ander was voor ons klein kuddeke weer verkwikkend en stemde ons tot waren dank aan God. Zoo werd de Gem. van Christus gebouwd, gesticht en gesterkt tot eer van 's Heeren naam.

Laat ieder christen recht gevoelen
Hoe lief ons Jezus heeft;
Opdat men steeds Zijn eer bedoele,
Die voor ons stierf, doch leeft.

GRONINGEN. Onze beide Ezeltjes, Miko en Koos*, hebben door middel van het Advertentieblad, dat in 9000 ex. verspreid wordt, onze stad in alle richtingen doorwandeld en naar wij vertrouwen, ja van sommigen reeds bemerkten, in veler geweten een nagel ingedreven. Ook bij Christenen van andere belijdenis mocht het instemming vinden, zoo nam de N. Prov. Gron. Courant het eigener beweging geheel over en gaf een Ouderling der Herv. kerk ons een gulden zeggende: „eenig voeder voor de Ezeltjes."

De viering van het Hemelvaartsfeest was ons niet ongezegend — aan het einde der morgenprediking werd een broeder gedoopt, wiens verleden met nadruk het woord der Schrift te binnen roept: „Is deze niet als een vuurbrand uit het vuur gerukt?" Voorwaar, verblijdend, als de Gemeente haar arbeid van den Heer gezegend mag zien in de toebrenging van zondaren.

*) Het kermistraktaat vanwege onze Jongelings-Vereeniging verspreid, had tot titel: Gedachten van een Ezel over de kermis, een samenspraak tusschen twee Ezels.

VARIA.

Wij vinden zeven zinnebeelden van den H. Geest in de Schrift:
Het water.
Het vuur.
De olie.
De dauw.
De duif.
De Leidsman.
Het zegel.

EEN DUUR PAASCHEI.

9 April 1887, ontving Paus Leo XIII van eene Engelsche dame een ei, wier waarde op minstens 2000 pond sterling = *f* 24000 geschat wordt.

De schaal van het ei is van ivoor, van binnen bekleed met wit satijn en de dooier bestaat uit een gouden doosje, waarin zich een groote robijn bevindt, omringd door diamanten.

Wat zal de Paus met dat ei doen?

Zal hij het een plaats geven in de rijke verzameling van sieraden, oudheden en luxe-artikelen; bij de dure doch onbruikbare geschenken, die noch hem, noch de kerk ten goede komen?

Wij weten het niet, maar geven gaarne ons woord van eer van een hem of haar, die aan onzen uitgever of de redactie een dergelijke som, of een twintigste deel daarvan, zendt tot oprichting van eene Christelijke

school in een plaats, waar zij tot nu toe ontbreekt of voor een ander christelijk doel.

De Nederlandsche Christenen doen niet zoo spoedig afstand van hun guldens als de Engelschen van hun ponden.

Wij vragen in gemoede: Wat zal, wat kan de Paus met dat ei doen?

Mogelijk heeft de milde geefster den Paus nooit gezien.

Hoevelen in Nederland zijn met den nood van Christelijke vereenigingen bekend, kunnen, zonder zich te verarmen, helpen en steunen, doch houden de hand op den zak.

Christus en Mammon willen velen tegelijk dienen. En dat is onmogelijk.

DE MOEDERHAND.

Lees eens Jesaja 66 vs. 13. Maar misschien hebt gij niet zoo dadelijk een Bijbel gereed, en is het maar beter, dat ik hier mededeel wat daar God tot u zegt: *„Als een dien zijne moeder troost, alzoo zal Ik u troosten.”*

Wanneer gij nu een weinig over deze woorden hebt nagedacht, luister dan naar de volgende ware geschiedenis.

In den oorlog tusschen de Noordelijke en Zuidelijke Staten van Amerika had een soldaat een schot gekregen in den schouder en werd naar het hospitaal overgebracht. Toen zijne moeder deze tijding vernam, wilde zij zich door niets laten weerhouden, om haar geliefd kind te zien en te verplegen. Maar overal waar zij kwam werd zij teruggewezen, daar niemand de door soldaten afgezette linie mocht passeeren. Nu wendde zich de moeder tot den President en door voorspraak van goede vrienden kreeg zij een vrijpas.

Nu haastte zij zich naar de stad, waar het hospitaal was, maar hier werd zij teruggehouden. De geneesheeren willen haar niet bij haar zoon toelaten. Zij beweren dat elke opwinding voor den lijder doodelijke gevolgen kan hebben en dulden dus niet dat zij met hem spreekt.

Maar zij geeft den moed niet op en na lang aanhouden wordt het haar vergund aan het bed van haar zoon te komen, onder uitdrukkelijke voorwaarde dat zij geen woord met hem zal spreken.

Toen zij bij het bed kwam ontroerde zij. Zij zag dat het gelaat van haar kind misvormd was van de verschrikkelijke pijnen en dat eene heete koorts hem had aangetast.

Zij buigt even het hoofd op de borst, wischt zich een paar tranen af en zucht in zich zelven: „Och, dat hij wist, dat zijne moeder bij hem staat!” Zij zou het hem gaarne ingefluisterd hebben, maar zij mag hem immers niets zeggen. Maar iets mag zij toch doen: zij legt hare zachte hand op zijn brandend voorhoofd. Merkwaardig! Nauwelijks heeft de jonge man die gevoeld, of hij roept uit: *O moeder, dat is uwe hand!*

Eenige uren later week de koorts en langzamerhand herstelde de lijder onder de liefderijke verpleging der moeder.

Zoo menigeen die met tegenspoeden heeft te worstelen, roept in wanhoop uit: „De hand des Heeren drukt zwaar op mij!” — Heb geduld, mijn vriend, ’t is de eeuwige liefde, die u omringt. Zij komt spoedig om u te troosten, en u de zachte hand des Heeren te doen voelen. De hand des Heeren verscheurt, maar zij geneest ook, zij slaat, maar zij verbindt. Hozea 6 vs. 1.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, ’s avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL” a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, ’s nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

DROUWENERMOND. Zondags nam. 4 uur *Prediking* (bij H. Kuipers.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH”, *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, ’s nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, ’s nam. 5 uur en Donderdags ’s av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder”*, Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja”; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer.”

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en ’s nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en ’s avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en ’s nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand ’s avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en ’s nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en ’s avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, ’s nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. (Adres J. Grooten)

’T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO” Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, ’s avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor ’t publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. R., Valthermond, *f* 11.39, van G. H. M. te Hengeloo (O.) *f* 13.80 en van H. S. te Ossenzijl *f* 2.60. N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de zending (br. Mensink).

Van de Chr. Jonged.vereen. te Nieuwe Pekela *f* 4.20. N. v. BEEK.

Voor het gezin van den kranken broeder te Amsterdam nog ontvangen van A. Koch te Grand Haven *f* 3.65. J. HORN.

ADVERTENTIËN.

HARTELIJK DANK

aan allen, die medewerkten om mijn 40sten verjaardag tot een vreugdedag te maken. In bijzonderheden kan ik niet treden, doch ook evenmin nalaten, om te vermelden, dat de „Vrouwen-Vereeniging” te Zutphen, die gedurig mij en mijn gezin aangenaam weet te verrassen, ook nu weder daarvan op praktische wijze blijk gaf.

DEVENTER, 12 Mei ’91.

B. ROELES.

Op den 11 Mei j.l. herdachten onze geliefde Ouders

L. GROEN

en

E. SCHUITEMAKER

hun **40jarige echtvereeniging.**

Hunne dankbare kinderen:

J. GROEN.
C. GROEN, geb. PAULIE.
F. BOOTSMA.
M. BOOTSMA, geb. GROEN.

HOORN. Ps. 103: 1, 2.

Ps. 103: 1.

Op Dinsdag 12 Mei mochten wij in dank aan den Heer met onze geliefde Ouders

JOB FABER

en

DIEUWKE BEIMA

hunne **35jarige echtvereeniging** gedenken.

Hunne dankbare kinderen.

HAARLEM.

*** Ondertrouwd:

D. KRAMER
en
J. KANON.

FOXHOL, 8 Mei ’91.

*** Getrouwd:

HENDRIK VAN DAM
en
IJFKE BRANDS.

’T ZANDT, 9 Mei ’91.

*** Heden verblijdde de Heer ons door de geboorte van een ZOON.

J. DUIVEN.
T. DUIVEN—GROENHOF.

STADSKANAAL, 10 Mei 1891.

Heden morgen trof mij de gevoeligste slag mijns levens, daar het de Heere behaagde mijn geliefde Echtgenoote

MARIJ S. WESTERBAAN,

door den dood van mijne zijde weg te nemen, in den leeftijd van 75 jaar en 5 maanden, waarvan ik bijna 47 jaar in een gelukkige echt met haar vereenigd mocht zijn.

Mijn verlies was haar gewin; zij ontsliep zacht en kalm in haar Heiland en Heer, terwijl mij de hope des wederziens blijft.

Mede namens mijne kinderen,
behuwd- en kleinkinderen:
P. J. RIEMERSMA.

WORKUM, 8 Mei ’91.

Kennisgeving aan al de broeders en zusters.

C. MOSTERT,

Meeuwerderweg, hoek Polderstraat, GRONINGEN.

Handel in beste

FRIESCHE AARDAPPELEN.

Aan de Gemeenten.

Mag ik vriendelijk verzoeken, niet te lang te wachten met het opzenden van Voorstellen en Vragen voor de AGENDA? alsmede met de namen der Afgevaardigden, daar toch op den laatsten Zondag in Mei in de Gem. Verg. de Agenda aanwezig moet zijn, om er over te kunnen spreken.

Die bizonderheden voor het verslag hebben en willen opgenomen zien, zenden ze spoedig op en stellen niet uit.

DEVENTER, 5 Mei ’91. B. ROELES
Secretaris.

E. HUIZENGA

te Musselkanaal,

heeft ontvangen eene bezending, ruime sorteering,

STROOHOEDEN,

voor HEEREN en DAMES, alsmede **BLOEMEN en VEEREN.** Tevens ruim voorzien van PETTEN.

Beveelt zich minzaam aan.

Liefdemaal te Groningen.

„Ziet hoe goed en hoe liefelijk is het, dat broeders ook samen wonen, Ps. 133.”

Zoo de Heer wil, hoopt de Gemeente te Groningen op den aanstaanden 2e PINKSTERDAG, Liefdemaal te houden.

Zij noodigt door deze hare leden die buitenaf wonen, alsmede broeders en zusters van andere Gemeenten uit, zich met haar dien dag te vereenigen.

Gaarne ontvingen wij eenig bericht van hen, die wij mogen verwachten.

Laat ons reeds nu dit samenzijn *elken dag* voor den troon der genade gedenken, opdat de God aller genade ons een milden Pinksterzegen moge schenken!

Met broedergroete, namens de Gemeente,
J. HORN, Voorganger.

*** **A. EIGEMAN**, zonder beroep, wonende te Amsterdam, Brouwersgracht 208, lid der gemeente van gedoopte Christenen te Amsterdam, stelt zich bij deze *onmiddellijk* beroepbaar als Voorganger in een der gemeenten van gedoopte Christenen in Nederland, *inzonderheid* in die gemeenten, die niet alleen een Voorganger kunnen onderhouden, maar die het haar door de liefde van Christus eene ware behoefte des harten is een Voorganger te bezitten.

Informatiën omtrent mijn persoon zijn in te winnen bij de broeders VERHORST en GROOS, Quellijnstraat no. 9 te Amsterdam, en bij de broeders J. W. HENNING en J. W. HENNING Jr., mede Quellijnstraat no. 9 te Amsterdam.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 213. DONDERDAG 21 Mei 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

LENTE-LIED.

Hooglied 2: 11, 12.

De winter ging voorbij, en 't sneeuwkleed werd nu weer
Verwisseld met het groen, zoo lieflijk zacht en teer;
Een lachend' zonnegloed verspreidt heur gouden glans,
Wekt alles uit den slaap en koestert 's hemels trans.

De knopjes breken los aan menige struik en boom,
De vog'len zingen weer zoo vroolijk, nimmer loom,
De stem der tortelduif weerklinkt in bosch en beemd,
Als rein natuur-muziek, van liefdestoon niet vreemd.

Zie daar een treffend beeld van de Gemeent' op aard:
O! lang was haren druk van ijselijken aard,
Getuige berg en dal, waar eens door boos geweld
Der christenen bloed neerdroop, als regen op het veld.

Maar nu kwam reeds voor ons de zangtijd heerlijk voort;
't Gejuich wordt overal, op berg, in dal gehoord;
Waar 't jubelend Zionskoor van 't lente-leven zingt,
En zelfs het woeste veld een vreugdetoon afdwingt.

Thans tooit het bloemenkleed veel verder onze aard,
Dan binnen Edens hof, die kleine bloemengaard,
Ook had die klein' hof zijn kleine vog'lenkooi,
Nu ruischt het voorjaarslied de gansche schepping door.

O, dat wij dankbaar zijn voor zooveel heilgenot,
Nu zich zoo ongestoord ons lied verheft tot God;
De lente kwam voor ons, de liefelijke Mei,
Vergeten we echter niet; een winter ging voorbij!

Vrij naar het Engelsch. N. v. B.

Een herhaalde Pinkster-opwekking.

Dr. Mackenzie in zijn „Geschiedenis van de 19de eeuw" noemt de christelijke zending het krachtigste en roemrijkste van alles, wat deze eeuw heeft vertoond. En waarlijk, hij wist wat hij neerschreef, want menig feit op het veld der zending voorgekomen, bevestigt zijn getuigenis.

Ook wat wij hier laten volgen uit „Der Wahrheitszeuge" aangaande de Telugu-zending, is verbazingwekkend en mag waarlijk „eene herhaling van de Pinksteropwekking" genoemd worden.

De laatste berichten luiden:

In het jaar 1878 vond er op het Ongole-Statian eene buitengewone, godsdienstige opwekking plaats. — Daar bevindt zich thans de grootste Baptiste Gemeente der wereld. Zij bevat 12000 zielen.

Aan deze Gemeente danken weder 56 andere hun ontstaan. Het globaal ledental van al deze Gemeenten bedroeg in het jaar 1889 31.482. De eerste bekeerde Telugu werd in September des jaars 1840 gedoopt. Deze zending behoort tot den arbeid der Amerikaansche Baptisten-zendingvereeniging. Eerst ging het met de Telugu-zending uiterst langzaam vooruit; het werk was er zoo ontmoedigend en weinig belovend, dat ten jare 1853 en andermaal in 1862 in jaar-vergaderingen toen gehouden, ernstig beraadslaagd werd om den arbeid daar op te geven. Intusschen werd in 1868 het werk, inplaats van te staken weer met nieuwen moed opgevat. Wel is waar toonden ook toen nog slechts weinigen eenig vertrouwen om die zending van nieuwe krachten te voorzien; maar de voorstanders behaalden de overwinning.

Onder hen, die ter versterking werden uitgezonden was de ijverige onverschrokken J o h n E. C l o u g h. Kort na zijne aankomst aldaar vestigde hij een nieuw middelpunt voor de zending in Ongole. Van 1866 tot 1876 werd aldaar onder zijne leiding met heldenmoed het zendingswerk gedreven. In den omtrek binnen een kring van 40 Eng. mijlen, werd in meer dan 800 dorpen het Evangelie verkondigd, Bijbels verspreid en de lieden tot geloof in Christus vermaand en aangespoord. Deze zoo met kwistige hand uitgestrooide zaden begonnen eindelijk een rijken oogst te beloven. Het aantal bekeerlingen wies. De belijdenis aangaande het heil in Christus verbreidde zich wijd en zijd. Na tienjarigen arbeid op dit veld der zending in 1876, smaakte Clough de alles overtreffende vreugde 4394 geredde heidenen te mogen doopen. Daarop volgden die jaren van zware beproeving wegens den hongersnood, waardoor ongeveer 400 discipelen werden weggeraapt. Het zendingswerk stond nu eenigen tijd stil. Zendeling Clough en zijne mede-arbeiders beijverden zich nu hoofdzakelijk hiermede, om zoo veel mogelijk voor den hongerdood te bewaren.

De zendelingen werden nu door de Regeering aangesteld als opzichters bij openbare werkzaamheden, die men liet verrichten, ten einde daar den menschen bezigheid te verschaffen, hun eenige hulp te bieden. Door deze aardsche betrekking bekwamen onze zendelingen ingang bij duizenden inboorlingen, en maakten ook van die gelegenheid gebruik om hunnen godsdienstigen invloed te laten gelden. Omtrent dien tijd, toen de hongersnood begon te wijken, ontstond onder de bevolking eene wijdstrekkende opwekking. Velen beleden christenen te zijn en begeerden den doop. De zendelingen vreesden echter, dat hun begeeren met vooruitzichten van tijdelijk voordeel in verband stond, en weigerden voorloopig den doop hun toe te dienen. Achttien maanden verliepen, gedurende welken tijd in de gemeente te Ongole geen enkele doopsbediening plaats vond.

Toen de bange tijd des hongers voorbij was, liet dr. Clough al zijne inlandsche predikers uitnoodigen, met al hunne doopkandidaten ter hunner aangewezen plaatse, aan den Gundalainstroom, ten noorden van Ongole, te komen. Toen hij op de aangeduide plaats verscheen, vond hij daar niet minder dan zes duizend personen vergaderd. Hij liet nu ieder inlandsche prediker — er waren er 40 — onder een boom post vatten en droeg hun op, de doopkandidaten te onderzoeken en een lijst hunner namen te vervaardigen. Dr. C. ging zelf van den een naar den anderen om op het onderzoek toezicht te houden. Eindelijk bleek, dat er 2222 op hunne duidelijke belijdenis van hun geloof aangenomen waren. Deze werden op 3 Juli 1878 gedoopt. De handeling begon 's morgens vroeg en duurde tot 10 uur. Gedurende dien tijd volvoerden twee inlandsche predikers bedaard en in alle orde deze heilige handeling. Wanneer de eerste twee moede werden, traden twee anderen in hunne plaats. Van 's morgens 10 tot 3 uur in den namiddag was er pauze, waarna het werk tot 's avonds 7 uur werd voortgezet. De tijd die voor het doopen van de 2222 personen noodig geweest was, was ongeveer 9 uur, ofschoon het werk toch steeds door twee inlandsche predikers uitgevoerd werd. Binnen twee maanden tijds werden zoo 9147 personen gedoopt. N. v. B.

(*Wordt vervolgd.*)

Booth de „Generaal van het Leger des Heils."

Het werk van Ds. H. Pierson van Zetten „Mannen van beteekenis," geeft ons eene eigenaardige teekening van generaal Booth, die ook door de lezers van de Christen wel eens met aandacht mag worden gelezen, omdat o.i. in deze schets het karakter en het doel van den generaal juist wordt aangegeven. Ds. Pierson zegt dan o. a.:

„Onze 19e eeuw is een merkwaardige eeuw. Aan het begin staat Napoleon die zichzelf tot generalismus kroont van half Europa; aan het einde Booth die zich generaal maakt van een leger, waarmee hij de geheele wereld aandurft.

Booth staat hooger dan Napoleon. Niet slechts om zijn doel, dat vrij wat schooner is; niet om hetgeen de Oorlogskreet van 1 Augustus 1890 zegt: „Napoleon was een generaal van den Duivel; de generaal is de Napoleon van God," maar omdat hij over meer krachten weet te beschikken. Hij kent de menschelijke natuur vrijwat beter dan Napoleon, die geen oog had voor de Godsdienstige krachten die er in schuilden. Troumens deze leefde ook in een tijd toen de belangstelling in Godsdienstige vraagstukken tot het nulpunt gedaald was. Dit is anders geworden. En zij, die meenen dat de Godsdienst heeft afgedaan, toonen slechts, dat zij hun tijd niet begrijpen.

Booth kan hen wakker schudden.

Toch kan hij hen op een dwaalspoor brengen, want het blijkt uit zijn pas ontworpen plan dat hij geen Godsdienst hervormer is, maar zijn eigenlijke beteekenis in de sociale vraagstukken het meest uitkomt. *)

Booth is geen Godsdiensthervormer. Hij is

*) Dit wordt opnieuw bevestigd, nu de Generaal zich heeft ontfermd over de arme, karig-beloonde lucifersmakers, waarvoor hij een fabriek in werking heeft gebracht, waar ze het dubbele verdienen van hetgeen zij in den laatsten tijd op andere fabrieken ontvingen. Ook is hij van voornemens om zich bij andere takken van nijverheid te bepalen.

B. ROELES.

dit niet, omdat hij zijn God *gebruikt* in plaats van Hem te *dienen*. Hij begrijpt maar al te goed, dat men goddelijke krachten dienstbaar kan maken aan het welslagen van sociale hervormingen, en dat er geen beter middel is om den mensch te brengen waar men hem hebben wil, dan door het diepste en teederste naar buiten te brengen en te huwen aan allerlei wereldsche en zelfs minder edele aandoeningen.

Het voordeeligste in deze wereld is: altijd het hoogere en het lagere met veel takt samen te doen gaan.

„Al deze koninkrijken zal ik u geven; indien gij maar een kleine kniebuiging voor den tijdgeest maakt;" — dit oude Satanische woord heeft Booth niet van zich kunnen afschudden, het is hem in alle opzichten te machtig geworden. Hij zou er stellig niet op geantwoord hebben: „gaat weg van mij, Satan, want er staat geschreven: den Heere uwen God zult gij aanbidden en Hem alleen dienen."

De tijdgeest wil sociale hervormingen, de tijdgeest gaat steeds meer uit naar aaneensluiting en dus oplossing van de persoonlijkheid in het geheel, in de eenheid der deelen. Welnu, Booth werkt in die richting, en weet daartoe de harten te bewegen, niet door ze onmiddelijk en persoonlijk tot God te brengen, maar door zich te plaatsen tusschen God en de ziel. Openbare schuldbelijdenis en volstrekte gehoorzaamheid zijn daartoe de aangewezen middelen. De tijdgeest wil bovendien vóór alle dingen succes. Men moet slagen, men moet iets uitrichten, men moet op vruchten kunnen wijzen, zichtbaar, hoorbaar, tastbaar. Hoe zou men dan iets beters kunnen doen dan dien tijdgeest te huldigen en tevens een beroep te doen op het beste en en diepste van het menschelijk hart?

Booth zal slagen, daar is geen twijfel aan, bij hem behoeft gij nooit te verwachten de bittere klacht: „De ure komt dat gij mij alleen zult laten," of de diepzinnige uitspraak: „Als ik zwak ben, dan ben ik machtig." Hij is machtig, dit is zijn eer en zijn schande tegelijk, en hij staat met iederen dag minder alleen.

Wie het ideaal pasklaar weet te maken, voor de groote massa, heeft de wereld in handen, maar hij verspeelt het ideaal. Dit oordeel over hem mag scherp schijnen, het is gegrond op hetgeen van hemzelven uitgaat. Wanneer iemand zich bij het leger aansluit en eenigen rang daarbij hoopt te verkrijgen, moet hij onder meer verklaren volkomen te begrijpen dat het Leger in geen geval iemand in zijn dienst kan houden, die de noodige hoedanigheden niet bezit, of die ontrouw is, of die *geen succes op zijn werk heeft*

Zoo staat er woordelijk in 't Formulier van aanvraag om een aanstelling als officier van het Leger des Heils. Al de groote geloofshelden, die Booth in zijn Bijbel vindt als Elia, Jeremia, Paulus, ja Jezus zelf, zouden voor hem onbruikbare elementen zijn. Dit zegt meer dan honderd redeneeringen.

Verbeeldt u Elia, die niet weet dat zijn optreden tegen de afgoderij eenige vrucht heeft opgeleverd en gansch verwonderd, als hij verneemt, dat er 7000 zijn die hunne knieën voor Baäl niet bogen, — verbeeldt u Elia, genoodzaakt om de maandstaat in te vullen, waarin hij moest mededeelen, hoeveel bekeeringen hij had bewerkt!

Als sociaal-hervormer komt Booth beter uit. Daar is zijn kracht en ook het betrekkelijk goede heeft beteekenis voor onze maatschappij.

Met dat al, met zijn eigen maatstaf gemeten, mag hij te kort komen: hij mag zijn bijbel, zijn geloof, zijn God gebruiken, in plaats van die te dienen en te eeren, hij blijft een merkwaardig man. Hem onopgemerkt voorbij te gaan is eenvoudig onmogelijk, en de vraag in hoever men het ideaal tijdelijk mag prijsgeven om het te eerder te bereiken, zal altijd wel de moeilijkste vraag zijn, die ons menschenkinderen ter beantwoording kan worden voorgelegd."

De Middernachtzending te Groningen.

Aan den avond van Hemelvaartsdag (7 Mei) was er in de benedenzaal van 't Concerthuis eene groote menigte volks bijeen, terwijl nog anderen geen plaats konden krijgen. Deze vergadering was saamgeroepen door het comité der Middernachtzending. Ongeveer 50 Christenen van verschillende benaming zijn in dit werk bezig en betrekken bij afwisseling des nachts wachtposten voor de huizen van ontucht, die, helaas! in onze stad vele zijn.

Zeer klein begonnen, niet gemaakt, maar gegroeid, bijna uitsluitend samengesteld uit mannen en jongelingen uit den werkenden stand, breidde dit werk zich steeds uit.

Ongezocht vormden eenige heeren zich tot een comité, ten einde de werkende broeders steun te bieden, door het huren van een tehuis voor de Middernachtzendelingen, waar de broeders des avonds, eer ze hunne posten betrekken, samenkomen tot het gebed, en waar des nachts bij koude de kachel brandt en hun koffie en brood verstrekt wordt. Ook beschikte het comité mantels of jassen, die bij de snerpende koude van den verloopen winter wel dienstig waren.

Beide, zendelingen en comité, kwijten zich van hun taak op eene wijze, die toont, dat het hun ernst is en de liefde van Christus hen dringt.

Heerlijke vruchten werden op dit werk reeds gezien.

Zeven maanden lang hebben de broederen met zeldzame volharding den kamp vol gehouden voor een der beruchtste bordeelen en .... zij hebben getriumfeerd, het bordeel is opgeheven.

Menig verdwaalde werd verhinderd en gewaarschuwd. Twee dier ongelukkige vrouwen, dit leven moede, zoo zij zeiden, werden door het comité gehuisvest. Ook werd een der broederen tegen een salaris van *f* 8.— aangesteld, ten einde al zijne nachten en gedeelten van den dag daar aan te wijden.

Een niet geringe zegen mag het geacht worden hoe de christenen zelve door dezen arbeid, gelijk door allen arbeid, gezegend zijn en worden.

Als sprekers op genoemde vergadering traden op, behalve de Secretaris en Penningmeester die verslag deden, ds. Talma, herv. predikant, ds. Gezelle Meerburg, christ. geref. predikant, en ondergeteekende, daartoe door het Comité genoodigd.

Recht opgewekt mocht dit samenzijn heeten, en naar wij gelooven in elk opzicht gezegend.

Ook van onze gemeente werken broeders mee, wier getal sedert nog met zes werd vermeerderd.

Voorwaar de velden zijn wit om te oogsten! Waar zijn de arbeiders? De christenen staan in zoo menig opzicht nog van verre.

Is er bijv. voor de bestrijders der drinkgewoonten ook geen werk op straat? Waarom posteert men niet bij de kroegen bijv.?

Elk, die naar de kroeg gaat of er uitkomt, is nog niet dronken. Door een eindweegs met hem op te wandelen en hem een traktaat ter hand te stellen, zou men mijn erachtens nuttig kunnen zijn; vooral bij hen, die aanvankelijk dat pad betreden.

Nog maar kort geleden, zag ik een man met zijn bokking-wagen koers zetten naar een druk beklante kroeg. De naam van den kroeghouder is Pestman, (voortreffelijk voor iemand van dat bedrijf); ik zeide dan ook tot den man: „ziet gij dien naam? Welnu", zoo ging ik voort, „zijn naam is *Pest*man, maar wat hij verkoopt is erger dan de pest." Naar ik meen, liet hij zich raden. Bij een volgende gelegenheid ontmoette ik bij een andere kroeg een man op het punt er in te gaan. Nog juist kon ik mijn hand op zijn schouder leggen en zeggen, wijzende op de deur der *kroeg*: „mijn vriend, dat is een gevaarlijke deur." Na hier nog wat aan toegevoegd te hebben, zeide hij: „nu, dan ga ik er niet in."

Laat ons het den menschen lastig maken, de gemelijkheid, die wij ons daardoor op den hals halen van honderd, zal ons rijkelijk vergoed worden door de dankbaarheid van een, die er door gered werd.

's Heeren vrijmoedige Geest ondersteune ons!

Groningen. J. HORN.

VAN WIJD EN ZIJD.

De lezers zullen het ons zeker wel ten goede houden als wij zeggen: dat na een rijk gezegend Pinksterfeest, waar hart en ziel in volle teugen genoten en nog steeds den nagalm van het ruischen der feestvreugde wordt gehoord, het niet heel aantrekkelijk is noch opwekkend om direct over politiek te gaan schrijven, toch is het nu eenmaal de loop van zaken alzoo, want slechts kan men een oogenblik uitrusten onder palmboom en bij de bronnen des heils of de hoorn schalt om verder te gaan op weg in de woestijn des levens. Veel tijd om eens na te mijmeren over de genoten weldaden, wordt niet gegund in onze koortsachtige 19e eeuw. Zoo moet dan ook „De Christen" zijn plicht doen, zoolang hij hier op aarde wandelt. Beginnen wij bij:

Nederland, waar op 't oogenblik veel en met ernst wordt geijverd *vóór* en *tegen* een nieuwe legerwet. Willen wij u vermoeien met al wat er alzoo over gepraat wordt in onze tweede kamer, we zouden geen ruimte genoeg hebben in ons blad en bij u de verbazing wekken over „de flauwheid" van sommige leden. De minister van oorlog is ernstig en uit alles blijkt dat hij zijn taak volkomen machtig is, zoodat wel is te voorzien, dat de wet wordt aangenomen en persoonlijke dienstplicht ingevoerd.

Aanstaanden Dinsdag 26 Mei denken onze Vorstinnen Amsterdam te bezoeken om er tot 29 te blijven en dan over den Haag den 30sten naar de Hoek van Holland om vandaar met een stoomboot naar Rotterdam te vertrekken, vanwaar zij van het staatsspoorstation naar het Loo terugkeeren.

Bij gelegenheid van het bezoek te A. zullen er duizende en duizende krentebroodjes worden uitgedeeld aan de school- en weeskinderen, aan oude mannen en vrouwen in de gestichten en op hofjes.

België. Gelukkig nam in het laatst der vorige week de werkstaking gaandeweg af, niettegenstaande de socialisten opruiden en levensmiddelen uitdeelden. Niemand meene echter, dat het gevaar voorbij is, want de rust is nog niet overal hersteld en in de gemoederen kookt en woelt het steeds voort. Dit blijkt uit de vele samenkomsten en samenscholingen, die hoewel verboden door de Regeering, toch weer telkens door de politie uit elkander moeten worden gedreven en dat geschiedt dikwijls met bloedstorting.

De Regeering heeft bij de Kamer een buitengewoon crediet van 4 millioen frs. aangevraagd, tot voortzetting der werken aan de forten van de Maas.

De Pruisische Kamer van Afgevaardigden heeft een som van 165,000 Mark toegestaan voor instandhouding van het Kochsgesticht voor besmettelijke ziekten. Prof. Virchow verklaarde zich daartegen, omdat, volgens hem, er geen enkel geval is, waarin Koch's longteringmiddel genezing heeft aangebracht, daar al de, als genezen vermelde lijders later bedenkelijk verergerd zijn.

Duitschland. Het bezoek, dat keizer Wilhelm in dezen zomer te Londen zal brengen, is bepaald op 10 Juli. In Guildhall zal ter eere des keizers door den Gemeenteraad een feestmaal worden gegeven, bij welke gelegenheid hem namens den Raad een adres zal worden overhandigd.

Keizer Wilhelm is te Hanover geweest. Het hoofddoel van 's keizers bezoek aan deze stad, dat natuurlijk met groote feestelijkheden gepaard ging, was het huwelijk bij te wonen van den commandant der konings-ulanen kolonel Von Bülow met gravin Schulenburg.

Oostenrijk. Het verandert wel, maar beter wordt het niet, wanneer de vrouwen zich met de politiek beginnen te bemoeien. Wij achten het zelfs een bedenkelijk verschijnsel voor de toekomst, dat in Weenen een groote bijeenkomst is gehouden, waar het vrouwen-stemrecht werd bepleit. De politie verbood dat in deze vergadering een mannelijk wezen zou worden toegelaten. Dit was misschien zeer verstandig.

Servië. Men verzekert, dat koning Alexander bij zijne moeder is geweest om haar te smeeken vrijwillig het land te verlaten, teneinde hem de

smart te besparen, haar met geweld te zien verwijderen. Het onderhoud duurde 2½ uur.

Zij blijft er echter op staan, niet dan voor geweld te wijken. Wat een gedachte, als ze straks door militaire macht in naam des Konings (haar zoon) over de grenzen wordt gezet en verbannen. O, die rijke en ellendige wereld met hare politieke kuiperijen. Duizend maal beter een arm christen!

Rusland. De toestand der Jodenvervolging is geenszins verbeterd, en al heeft Rotschild zijn gouden arm dreigend opgeheven, toch gaat de Regeering door, ook zelfs al hebben tal van handelshuizen gewezen op de enorme schade, die zij zullen beloopen.

Gelukkig, dat Gods beloften ja en amen zijn en dat Hij zijn volk niet uit het oog zal verliezen!

Portugal. Het reeds lang hangend geschil over het bezit in Afrika met Engeland is nog weer uitgesteld; toch zijn de Portugeezen zeer ingenomen met de concessies door de Britten gedaan, en het is nu te verwachten dat alles in vrede zal afloopen.

Afrika. Wat echter „de boerentrek" nog zal uitwerken, moet de toekomst leeren. Engeland heeft als een machtige zijn stem daartegen dreigend verheven, doch de boeren namen het heel kalm op en zijn voornemens hun gang te gaan. Zij beweren de oorlog niet te zoeken, maar als het moet hun recht ook weten te verdedigen.

Engeland. De „Palle Mall Gazette" gaf de vorige week een lijstje van bekende griep-lijders. Op de lijst staan ongeveer tachtig namen, meest leden van het Parlement of hooggeplaatste ambtenaren. Behalve Gladstone vindt men daaronder de ministers lord Salisbury, lord Knutsford, lord Hamilton, sir James Ferguson en de heer Hick-Boach. Tot de zieken behoort ook de heer John Morley, de bekende leider der liberale oppositie. De ziekte, die zeer ernstig op dit eiland heeft gewoed, neemt in de laatste dagen zeer af.

Suriname. Om aan den Gouverneur, die op punt staat te vertrekken naar Holland de maat vol geven, is er te Parimaribo een opstand losgebroken op 12 Mei i.l. bij gelegenheid van een feest der staten. De liberalen beschuldigen den Gouverneur als oorzaak en deze weer zijn tegenpartij, omdat die zijne bevelen niet hebben uitgevoerd. Hoe het zij, de toestand is er droevig en Z.Ex. heeft er niet vele genotvolle dagen doorleefd in zijn hooge betrekking.

In ieder geval zal er deze week wel meer licht komen over deze nu nog ietwat duistere zaak. De Regeering blijft het recht ven den Gouverneur streng handhaven, niettegenstaande er leden van de 2e kamer willen, dat de heer Lohman zou worden afgezet — nog vóór zijn plaatsvervanger het bewind zoude kunnen overnemen.

R.

Gemengde berichten.

DEVENTER. Niettegenstaande het Pinsterfeest, wat de natuur betrof, koud en guur was en voor de natuurgod, aanbidders en pleiziermakers weinig aantrekkelijks opleverde — toch hadden wij het goed — ja zeer goed — want onze vreugde bestond niet in een zonnestraaltje maar in de blijdschap des Heeren en daarin is de ware vreugde.

De eerste dag ging zeer kalm voorbij en wij gevoelden iets van die ernstige verwachting waarin de Discipelen tien dagen te voren hebben doorgebracht. De tweede dag was in den volsten zin des woords de dag des feestes en God gaf ons heerlijke dingen te smaken, verrassing op verrassing, zoodat ons aller ziel huppelde van vreugde.

De Gemeente had de Brs. en Zrs. uit Zutphen genoodigd om samen „liefdemaal" te houden en deze maakten daar dankbaar gebruik van, want groot en klein meer dan 30 personen waren overgekomen. Bovendien was er nog een broeder uit de Gem. Amsterdam, hier gelogeerd en nu in ons midden, alsook een br. en zr. uit Hengeloo.

De heer van G. was zoo vriendelijk om dien dag zijn huisorgel af te staan en Mevr. v. G. gaf zich den geheelen dag om het te bespelen, zoodat de zang op een zeer liefelijke wijze werd begeleid. De muziek viel zoo in de smaak, dat de algemeene uitdruk was: „we moesten al een orgel hebben, dan zou in 't vervolg ook het zingen bij onze gewone godsdienstoefeningen beter gaan." Is er ook iemand, die daarop GOEDEN raad weet?

Een broeder had aanzoek gedaan om gedoopt en in de Gem. opgenomen te worden. Bepaald was, deze plechtigheid des morgens bij de openbare prediking te voltrekken, doch wie schetst onze verbazing, toen we ontdekten, dat het doopvont in den verloopen winter was stuk gevroren. Wat nu? „droog doopen," waarover ds. Funcke schrijft, kunnen wij niet evenmin met een paar droppels volstaan, uitstellen dan? maar dat ging ook niet. De broeders besloten het uiterste te probeeren, de lekken werden opgezocht en de scheuren met vet dicht gemaakt, maar toch liep het tweemaal leeg, (er gaan 200 emmers water in) nu nog een derde maal beproefd, het was het laatste oogenblikje en werkelijk wij zagen de strijd gewonnen. Het was zeer opwekkend, na den doop, met zoovele broeders en zusters aan den disch des Heeren te zitten.

Op het liefdemaal was een losheid en gemakkelijkheid die de perken van ernst niet overschreed. Er waren toespraken de een na den ander. De 2e spreker was een br. uit Zutphen, die o. a. zeide: „ik heb lang, veel te lang tegen gestaan, maar nu wensch ik alle hinderpalen op zij te zetten en in gehoorzaamheid aan het woord des Heeren mij te laten doopen," zoodat wij — tijdens de vergadering daartoe overgingen — en hij als de man uit Hand. 8: 39c des avonds huiswaarts reisde. Och, wat was onze broeder gelukkig en wij allen met hem.

De toespraken waren kort maar allen opwekkend en de mededeeling van br. S. uit Amsterdam als middernachtzendeling, deden in menig hart de overtuiging rijpen, daar moet gewerkt worden ook in onze stad, waar reeds de zonde der ontucht zulk eene afmeting heeft gekregen.

Niet weinig werden wij verrast en verblijd toen br. Hulleman met zijne vrouw, die beiden eenige weken zeer ernstig ziek geweest zijn, bijna geheel hersteld in ons midden verschenen. Het was ons als voelden wij dat God ons zeide: ziet, uw gebeden zijn verhoord.!

De uren vlogen voorbij en al te spoedig kwam het oogenblik van scheiding. Jammer, dat er altijd nog br. en zr. zijn, die zulke genotvolle uren ontberen, hetzij moedwillig of gedwongen.

Uit de Gemeente.

GRONINGEN. 't Heerlijk Pinksterfeest, dat wij met de Gemeente mochten beleven en doorleven, kenmerkte zich door menig genadeblijk ons van 's Heeren hand geschonken.

Ongetwijfeld werd dit heuchelijke feest door velen onzer en door hen die begeerden tot ons over te komen, biddende verbeid. En wij weten: God hoort het gebed, ja doet steeds *boven* bidden en denken. Dit was ook nu onze gelukkige ervaring.

Reeds op den 1e Pinksterdag was er een gewijde stemming en buitengewoon talrijk was reeds toen de opkomst onder de prediking, terwijl de kermisvergadering vanwege onze Jongel.-Vereen. mede goed bezocht en opgewekt was.

De 2e Pinksterdag echter was „de groote dag van het feest", dan zou het LIEFDEMAAL zijn.

Behalve dat bij die gelegenheid de Gemeente zelf, zooveel maar mogelijk is, tot den laatsten man opkomt, maken onze broeders van heinde en verre zich reeds in den vroegen morgen op om van 't oosten en 't westen, van 't noorden en 't zuiden, zelfs tot op 6 à 7 uur afstand van deze stad, om op tijd op 't Liefdemaal te zijn.

Reeds de gedachte aan die beweging met eenzelfde doel is verheffend.

Ditmaal scheen de Pelgrimsgeest over velen vaardig te zijn, want nimmer te voren was het getal opgekomenen zoo groot, nooit waren in Nederland zoovele Gedoopte Christenen bijeen als op dit Liefdemaal. Reeds de aanblik van die menigte — de blijde begroeting van elkander — die hartelijke handdrukken — die gelukkige aangezichten — stemden tot aanbidding; zeer treffend merkte dan ook een broeder op, hoe wij bij aanschouwing van zoovelen en van elkander, hadden te zien op wat God gedaan had. Inderdaad, in elkander Gods werk te zien is het ware zien.

„DIE ONS OOK HEEFT VERZEGELD, EN HET ONDERPAND DES GEESTES IN ONZE HARTEN GEGEVEN" (2 Cor. 1: 22) was de tekst van de morgenprediking, een tekst, die de hooge waarde van den H. Geest als „zegel" en „onderpand" voor de geloovigen zoo recht deed uitkomen.

Toen volgde de Doop van zr. Johanna Smit van Appingedam.

Daarop verliet de menigte voor een oogenblik de kerk, die inmiddels als feestzaal werd ingericht en waar een menigte van ongeveer 250 personen ten 1 ure zich schikte rondom lange tafels, waarop groote koffiekannen en de noodige kop en schoteltjes geplaatst waren, waaruit weldra de geurige koffie de gasten tegendampten, die met de 800 broodjes plus de 50 echte Groninger koeken het stoffelijk gedeelte van de maaltijd vormde.

Hoewel het orgel der Gemeente onherstelbaar kapot is, werd ditmaal toch het gezang door orgelspel begeleid, 't was echter geleend. (Wij vermelden dit slechts, opdat wie de Gemeente een goed hart toedraagt en in het stoffelijke van den Heer is gezegend, daardoor opgewekt worde, haar in deze te gedenken).

Als openingswoord van dit samenzijn sprak de voorganger over den gouden kandelaar te midden der beide olijfboomen, die de Bondsengel Zacharia toonde, uitroepende: „Dit is het woord des Heeren: niet door kracht, noch door geweld, maar door mijnen Geest zal het geschieden" (Zach. 4).

Toen gingen de specerijen uit den hof der Bruid aan 't vloeien, want op haar bede werd iets van den noorden- en zuidenwind ontdekt (Hooglied 4: 16).

Woorden van bemoediging, vertroosting en vermaning, lofliederen, gebeden en dankzeggingen wisselden elkander af. Grijsaards ontblootten hunne hoofden en verhaalden, hoe zij als „voorlekkers" en „eerstelingen" in dezen strijd de hitte des daags en de koude des nachts hadden verdragen, maar hoe hun ziel nu opsprong van vreugde bij de aanschouwing van zoovelen, die, verlost van alle kerkleer en menschenvond, den Heer in eenvoud hadden leeren dienen overeenkomstig Zijn woord.

Onder de saâmgekomenen waren, behalve onze voorganger, nog de voorgangers brs. G. de Vries van Haulerwijk, van Velde van Hoorn en Kremer van Foxhol, die niet nalieten de vergadering te dienen met de hun van God geschonken gaven. Voorts waren er broeders en zusters van Foxhol, 't Zandt, Delfzijl, Haulerwijk, Muntendam enz.

Duitschland was schaarsch vertegenwoordigd. Wij schrijven dit hieraan toe, dat onze uitnoodiging zoo laat een plaats in „Der Wahrheitszeuge" vond.

Toch was er nog een broeder van den Duitschen Bond en wel de ouderling Bronleewe van Weener. Hij bracht de groete der broederen aldaar, gaf zijn vreugde te kennen in ons midden te zijn, betuigde dat hij gezegend werd en sprak de vergadering woorden van ernst en liefde toe.

Van br. Willms was namens de gemeente Ihren een schrijven ontvangen, waarin hun niet komen verontschuldigd werd, doordien zij zelve liefdemaal hadden, terwijl zij voor ons samenzijn hartelijke zegenwenschen ten beste gaven.

Nog werden wij verblijd door een hartelijk schrijven van onzen br. Haupt uit Hamburg, dat wij niet kunnen nalaten, zij het ook zonder gevraagd verlof, aan den voet dezes af te drukken.

Ook schreef br. O. Beekmann uit Londen, die Holland denkt te bezoeken en dien wij gaarne op ons liefdemaal hadden gezien, dat hij wel dacht te komen, maar nu nog niet kon.

Ten half vijf uur schikte de vergadering zich tot de viering des avondmaals, dat door br. de Vries werd bediend. Meer dan 200 zaten mede aan en betuigden hunne gemeenschap aan Christus' verbroken lichaam en vergoten bloed.

Om half zes moesten de broeders van Haulerwijk, Foxhol en Muntendam vertrekken. Er was gezegd, dat zij er maar „zoo stil" tusschen uit zouden gaan, doch in deze bleek de natuur boven de leer te gaan, want er moesten bij vernieuwing handdrukken gewisseld worden en de heengaanden nog worden toegezongen:

De Heer zal u steeds gadeslaan,
Opdat Hij in gevaar
Uw ziel voor ramp bewaar';
De Heer, 't zij ge in of uit moogt gaan,
En waar g' u heen moogt spoeden,
Zal eeuwig u behoeden.
(Ps. 121: 4).

De vergadering bleef tot half acht bijeen; er was stof tot spreken en zingen in overvloed. Ook de zangvereeniging gaf nog eenige liederen ten beste, waarna br. Kremer van Foxhol met dankzegging eindigde.

De naam des Heeren zij voor dit alles geprezen en onze brs. en zrs. van elders, die ons door hunne

tegenwoordigheid verblijdden, een hartelijk „tot weerzien” toegeroepen, *met* Jezus of *bij* Jezus, want waarheid is het: Christenen scheiden nooit voor altijd.

Brief van br. Haupt aan de vergaderden op het liefdemaal.

HAMBURG, 16 Mei '91.

Geliefde Broeders en Zusters!

Toen ik uwe uitnoodiging tot het Liefdemaal las, gevoelde ik een sterk verlangen de geliefde broeders en zusters te Groningen eens weer te zien, onder welke ik mij in den verloopen winter zoo wel gevoelde.

De vreugde van Gods kinderen hangt het meest van het weer af, maar ik geloof dat de lentelucht in Groningen merkbaar recht verkwikkend is.

Doch in deze zal mijn begeerte ditmaal wel tot de pia desidéria (vrome wenschen) blijven behooren, daar ik mij voor eene langere reis naar Oostenrijk—Hongarije voorbereid. Wij hebben in het verre Hongarije een belangrijk zendingswerk, dat wij maar zelden kunnen bezoeken. De daar gestationeerde prediker br. Meijer, alsook de Gemeente daar, hebben mij dringend genoodigd en het is mijn voornemen spoedig na Pinksteren, over Weenen naar Buda-pest daarheen te reizen.

Daar ik nu niet persoonlijk op het Liefdemaal te Groningen komen kan, zoo was het mij toch eene behoefte, u een hartelijken broedergroet te zenden en u te zeggen, dat ik u voor het aangezicht des Heeren gedenk en u een rijken zegen wensch.

Tijdens ik in Holland was, gevoelde ik mij met de geliefden daar nauw en innig verbonden, ik heb met groote vreugde gezien wat de lieve God onder u gedaan heeft, het is wonderlijk in mijne oogen. Ook de br. en zr. hier in Hamburg en Altona hebben zich verblijd, toen ik in eene afzonderlijke voordracht hun uitvoerig mededeeling deed van mijn wedervaren bij u. Ik heb hun verteld van de zegenrijke samenkomsten bij u, van uw ijver in het werk des Heeren en van de liefde, waarmede wij allerwege werden ontvangen. Ik heb er hun op gewezen, dat uwe Gemeente op onze voorbede en liefde aanspraak heeft met het oog op het groote werk, dat de Heer u op de handen gezet heeft. Ook br. Klickmann in Londen, die zich zeer voor Holland interesseert, heeft zich hartelijk verheugd, dat Holland en Duitschland elkander nader zijn gekomen en hoopt nu meer dan voorheen voor Holland te kunnen doen.

De grootste zegen bestaat daarin, dat God zijn Woord zegent en zondaren bekeerd worden. God doet zijn Woord niet ledig wederkeeren, dat mogen wij steeds gelooven, ook waar de kracht des ongeloofs zich rondom ons meer en meer openbaart. Hoe machtig het rijk der duisternis ook zij, Jezus is *almachtig*. Steeds blijft het:

Hoe zalig is het volk, dat naar uw klanken hoort. *)

Als ik bij het Liefdemaal tegenwoordig was, zou ik het opgeven om te zingen, want het is een heerlijk lied. Ik wensch dat de geest der liefde zich overweldigend bij u openbaren moge, die liefde, die als een heilig vuur verwarmt en anderen aansteekt. Wij mogen van God veel verwachten, want het werk dat wij werken is het Zijne en Hij wil door het zwakke, groote dingen doen.

Ik hoop, dat de broeders en zusters evenals 's Heeren discipelen, eendrachtig samen mogen zijn, eene uitgieting des H. Geestes verwachten en ervaren — alzoo dat vele zielen naar den weg des levens mogen vragen en gered worden.

Genade Gods zoo rijk en vrij
Die poort staat open ook voor *mij*. *)

dat moge elks hart ervaren bij Uw samenzijn en in enkel haleluja's overgaan

Gott zegne die Niederlande!

Ik hoop uwe afgevaardigden dezen zomer in Hamburg op de conferentie van onzen Bond te zien. De Duitsche broeders moeten u leeren kennen, opdat de band der liefde nauwer aangehaald worde.

Mijne hartelijke groete aan allen, die op het Liefdemaal samengekomen zijn — de Groningers en die van elders — de Predikers en de onderlingen — de Diakenen en Zondagsschool — onderwijzers en alle lieve medeverbondenen!

Uwe in den Heer verbondene medestrijder
W. HAUPT.

*) Deze regels schreef onze broeder in het Hollandsch.

SNEEK. Wij hebben *Pinksterfeest* gevierd, d. i.: wij hebben den *H. Geest* in zijne heerlijke werkingen genoten in onze harten. 's Heeren huis heeft hier gedruischt van den lof des Heeren, want zijne kinderen waren vol van de groote zondaarsliefde van Jezus.

De Geest bracht velen onder de prediking en dien zelfden Geest gaf onzen Voorganger de kracht om driemaal te prediken en wel met opgewektheid.

Maar het laatste van het feest was het méést heerlijke; daar vernam men niet Gods Geest uit den mond der Predikers; maar werd zijn wonen en werken in de Gemeente openbaar.

Des namiddags om drie uur, van den tweeden dag des feestes, was de Gemeente uitgenoodigd weer in haar bedehuis te komen. Ook de Gemeente te Heeg hadden wij verwacht, maar het ongunstige weer heeft gewis dit verhinderd, dat ons zeer smartte, het waaide en regende vrij erg.

Uit Leeuwarden waren op twéé na, de Gemeenteleden opgekomen en verder anderen, die buiten de stad wonen, waren tegenwoordig. Wij zouden liefdemaal hebben. Ook geloovigen, die nog niet tot de Gemeente behoorden, hadden wij uitgenoodigd, waaraan eenigen hunner gevolg hadden gegeven.

Maar eer het liefdemaal begon, zou er eerst doop zijn en wel van *zeven* personen. Daar zaten die *zeven*, naast elkander, en de Gemeente zag op hun als op zeven begenadigde zondaars en zondaressen, *vier* broeders en *drie* zusters. Het was zoo heerlijk, de doorboorde hand van Jezus op hunne hoofden te zien.

Twee hunner hadden den vorigen avond belijdenis van hun geloof gedaan, en de *vijf* anderen deden het nu tot genoegen der Gemeente, zoodat wij besloten ze te doopen.

Weldra lagen alle *zeven* op hunne knieën op het doopvont, met den Voorganger, die voor hen bad, daarna werd nog door de dorpelingen in stilte gebeden. Toen stond de Gemeente op en zong: Ps. 136 : 3 biddende tot den Heere voor hen. De doop vond plaats en van allerlei leeftijd daalde één voor één af in het water. Onder de doopelingen was een jongeling (soldaat) en een jonge dochter uit Leeuwarden, eene vrouw uit Scharnegoutum, een oude man en oude vrouw (72 j.) uit IJlst en twee mannen uit Sneek. Nu allen neergezeten waren begon het liefdemaal. Velen spraken van de goedheid Gods en daar werd zoo veel gezongen, dat er een goed geheugen voor noodig was om te onthouden, wie een lied opgegeven had. Ook onder het genot van brood en koffie ging de tijd voorbij en op alle aangezichten las men, dat de dienst des Heeren onvermengd genot geeft. Toch was onze vreugde niet onvermengd. Ouden en kranken ontbraken en ook nog anderen, waarom? Een der kranken, onze trouwe broeder Has, liet ons een brief brengen, waarin hij ons mededeelde, dat wat Vader deed goed was. In 10 jaren had hij 5 predikingen en 1 doopvergadering niet kunnen bijwonen. Onze Voorganger schreef terstond een briefje aan br. Has terug, dat door een jongen broeder werd heen gebracht. Hij was daar heel blijde mede.

Om 7 uur begon het Avondmaal en de nieuwe leden ontvingen het brood uit de hand van onzen Voorganger met een bijbeltekst, met korte toespraak. Het: „Loof den Heere mijne ziel!” was in onze harten. Acht ure, eindigden wij, omdat er waren, die weg moesten, maar daar was nog bij velen een geest om te blijven. Toen boden zich weer twéé broeders aan tot den Doop en eene jonge dochter gaf zich in de kamer van onzen koster aan Jezus over. Geprezen zij den Naam des Heeren voor dit Pinksterfeest!

VALTHERMOND. „Indien wij ontrouw zijn, God is getrouw”; dit mochten wij ook op het heerlijke Pinksterfeest ervaren.

Den eersten Pinksterdag vierden wij feest met de kinderen van onze Zondagsschool, ongeveer 40 in getal, ten huize van G. Schepers, ons daartoe bereidwillig afgestaan. Ook vele ouderen waren getuige van de vreugde der kleinen, die zich aan de chocolade, koek en broodjes te goed deden.

Aan den avond zag de Gemeente zich nog nieuwe vreugde bereid, naardien een broeder door den doop tot haar toegedaan werd. Nog niet lang geleden was deze broeder de grootste dronkaard van Compascum. Zulks vermag Gods genade alleen.

Daar wij geen eigen lokaal en dus ook geen doopvont hebben, doopen wij nog in de Wijk. Hoe gaarne hadden wij een eigen lokaal!

Zoo toont de Heer, dat Hij ons niet vergeet, laat ons Hem niet vergeten.

Broeders en zusters: bid voor ons.

Namens de Gemeente:
JAN RENGERS.

STADSKANAAL. Het Pinksterfeest, dat ook onder ons weder bijzondere aanleiding gaf tot herinnering aan het PINKSTERFEIT, gaf der gemeente hier ook weder nieuw genot. De dagen voor Pinkster waren gezegend door veel gebeds. Bijzonder de hemelvaartsdag was gezegend, naardien er, na des morgens voor eene vrij talrijke schare gepredikt was, des avonds eene buitengewoon wel bezochte en waarlijk gewijde bidstond gehouden werd. En mochten we nu op het gevierde Pinksterfeest al een en ander van de verhooring onzer gebeden en smeekingen ervaren, wij gelooven er zal nog meer volgen. Immers de Heer heeft verhooring beloofd, bijzonder als we om geesteszegeningen bidden; en zou Hij iets beloven en niet volbrengen?

Op het Pinksterfeest dan werd er beide dagen als naar gewoonte gepredikt, waarbij de belangstelling van velen bleek. 's Zondagsnamiddags werden de Zondagsschoolkinderen van de B.B. Dethmers en Reiling verrast met eenige versnaperingen, en daardoor niet weinig in eene feestelijke stemming gebracht, op die recht kinderlijke wijze.

Op den tweeden feestdag werd er des namiddags door de Gemeente „liefdemaal” gehouden, dat zeer wel aan zijn naam beantwoordde. Behalve de Gemeente, voor zooveel die aanwezig kon zijn, woonden het nog eenige vrienden als gasten bij, terwijl br. E. en zijn gezin van 't Zandt mede er aan deelnamen. Er heerschte over het algemeen eene opgewekte stemming onder de broederen, en veler tong werd los, om zoo ongekunsteld een woord tot opwekking en stichting te spreken. Dat voorts het zingen van psalm en lied niet achter bleef, laat zich denken.

Zoo was er dan verkwikking voor den geest, even als er ook voor lichamelijk voedsel gezorgd was.

Moge den Pinksterzegen in 't vervolg niet slechts een Pinkster*bloem*, maar een Pinkster*vrucht* blijken te zijn voor en in velen!

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen het bedrag voor de loopende jaargang 1891, van de broeders Branleewe, Loth en Hazeborg in Oost-Friesland.

Ontvangen van D. v. V. te Hoorn, *f* 2,70.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 214. DONDERDAG 28 Mei 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Wordt den kinderkens gelijk!

Matth 18: 3.

Ik heb een vriend'lijk kind gekend,
Een bloemken, teer en fijn,
Een kind, nog viermaal pas bestraald
Met lente-zonneschijn.

Op zeek'ren dag had een geschenk,
Een appel, zacht en rood,
Dat kinderharte zeer verblijd;
Wat was die blijdschap groot!

En alle leden van 't gezin,
De zusjes, groot en klein,
Ze moesten deelen in 't geluk,
En met haar blijde zijn.

En ik, die haar den appel schonk,
Nam schertsend haar ter zij',
En vroeg: „wat hebt gij 't liefst, mijn kind!
Den appel, of wel mij?"

Het meisje zag mij ernstig aan,
Besliste kloek en vlug;
En gaf, met vriendelijk gelaat,
Den appel mij terug.

En sloeg toen de armen om mijn hals,
En kuste mij heel lang . . . .
Het is alsof 'k die kussen nog
Voel gloeien op mijn wang.

O, Hemelvader! leer ook mij,
Dat 'k alles aan U wijd',
En mij, waar 'k U zelf 't liefste geef,
Te meer in U verblijd'.

Uit „*Onze Kinderen.*" A. J. TH. J.

Een herhaalde Pinkster-opwekking.

Slot.

Van dien dag af is het werk der Telugu-zending met meer of minder opvallend gevolg voortgegaan. In de tien jaren, die op den rijken oogst van 1878 volgde, is gemiddeld de jaarlijksche toename ongeveer 2000 personen. In het jaar 1886 werden er ongeveer 3000 gedoopt.

Maar het is thans bijzonder ons doel den lezer met de opwekking uit den laatsten tijd op dat zendingsveld in kennis te stellen. Den 14den Februari l.l. ontving het Amerikaansche genootschap een brief van Pastor P. M. Johnson van Ongole, waarin hij uitvoerig beschrijft den Doop van 1671 discipelen, die op den 28 December des vorigen jaars plaats vond. Daarmede klom het getal der in de laatste drie maanden van 1890 gedoopten tot 2023, terwijl nog 2000 belijders op den Doop wachtten. De volgende bijzonderheden ontleenen wij aan Pastor Johnson's schrijven:

Den 14den December werd de gewone kwartaal-vergadering in Ongole gehouden. In die vergadering openbaarde zich een treffende ernst en belangstelling; 352 personen werden er gedoopt. Er werd medegedeeld, dat in de omliggende dorpen nog velen den Doop begeerden. Er werd derhalve besloten de vergadering 14 dagen te verdagen. Gedurende dien tijd zouden de inlandsche predikers in de dorpen gaan om met de doopkandidaten den dag van hun verschijning te Ongole af te spreken.

Op Zaterdag-avond, den 28sten December, verdrongen zich groote scharen op het terrein van het zendings-station. Velen waren te voet gekomen en hadden trots zand en zon een afstand van 50—70 engelsche mijlen afgelegd. Des Zondagsmorgens waren er tusschen de 2000 en 3000 vergaderd. De kapel kon niet eens een derde der menigte bevatten. Zij namen dus onder de boomen plaats en van de waranda van zijn huis hield Dr. Clough eene predikatie over de woorden van Jezus: „Komt allen tot mij, die vermoeid en beladen zijt, Ik wil u verkwikken" (Matth. 11: 28). Na de prediking hielden zich de Voorgangers tot 's namiddags half twee met de onderzoeking der doopskandidaten bezig. Daarop verzamelde zich de menigte rondom het Baptisterium (doopvond), dat op het plein gebouwd is. Twee inlandsche predikers begonnen twee aan twee om beurten de heilige handeling te verrichten. Zij doopten in drie uren en 5 minuten 1065 personen in alle bedaardheid en orde. Daarna losten Dr. Clough en Pastor Johnson de inlandsche predikers af en waren zelfhandelende tot kwart voor 6, toen hadden zij 606 personen gedoopt, in het geheel waren er dus 1671 gedoopt. Toen Pastor Johnson dit schreef, wachtten er nog 2000 op den Doop. De toediening van den Doop, aan al de 1671 doopelingen vorderde een tijd van 4 uren en 20 minuten. Men beweerde wel eens dat de 3000, die op den Pinksterdag te Jeruzalem gedoopt werden; niet bij onderdompeling konden gedoopt worden, vanwege den tijd, die er voor noodig zou geweest zijn. De feiten in de geschiedenis der Telugu-zending bewijzen genoegzaam de onhoudbaarheid dier bewering. Er kunnen op een dag wel tweemaal 3000 gedoopt worden, zonder eenige verstoring der orde.

Voor eenige weken zonden de Telugu-zendelingen aan de directie van de Amerikaansche Baptiste-Unie een dringend verzoekschrift voor eene versterking van 25 mannen, om den arbeid te steunen en uit te breiden, 15 zoo spoedig mogelijk en 10 in het volgende jaar." Laat ons een klein gedeelte van hun verzoekschrift hier laten volgen — en welk een nadruk verkrijgt hun verzoek door den vooruitgang der zending in de laatste dagen!

„Wij zeggen u de waarheid en liegen niet, dat het tegenwoordige getal onzer zendelingen een beklagenswaardig figuur van onvoldoendheid vertoont; er kan onmogelijk naar behooren op de bekeerlingen toegezien worden. Dat vele van hen verwaarloosd worden en het noodige geestelijk voedsel moeten ontberen, ja, velen honger lijden, is werkelijk niet onze schuld. Wij zijn met arbeid overladen, en kunnen zonder toegezonden hulp niet gereed komen. Onze geestelijke kinderen hebben de onreine spijs van den afgodendienst weggeworpen, doch ontvangen daarvoor niet het brood des levens in de plaats, waarop zij toch aanspraak hebben. Ontferm u over hen in hunnen deerniswaardigen toestand!" Dr. Clough voegt er aan toe:

„Zendt hulp over en helpt ons! Komt spoedig! Komt talrijk! Stelt het niet uit! Ik bid u in Gods naam!"

Hoe zouden de Baptisten hun oor kunnen sluiten, voor zulk eene dringende bede van hunne broederen!

St. N. v. B.

De tucht in de Gemeente.

IV. *Waarom zij gehandhaafd moet worden?*

Welk eene schromelijke afwijking van de *tucht*, hebben wij ontdekt in de vorige artikelen; uit eene verkeerde toepassing van haar, zoodat inplaats van de „boozen" de *goeden* uit het midden werden weggedaan, en dan nog wel op eene wijze zoo geheél in strijd met de leer van het N. T.

Het komt daar van daan, dat men niet meer vroeg naar den Insteller, maar naar de Kerkleer. Had men zich steeds de vraag gesteld: Waarom moet zij volgens instelling gehandhaafd worden? dan zou men gewis bewaard zijn gebleven van te vervallen in deze gruweldaden. Wij willen nu in het kort deze vraag beantwoorden. Op onze vorige Unieverg., waar, zooals de lezers uit het eerste stuk kunnen weten, de *tucht* ter sprake kwam, kwam men er toe, na veel sprekens daarover, om een drievoudig antwoord op deze vraag te geven en wel: 1. Als erkenning van 's Heeren recht in Zijn huis. 2. Om de heiligheid van dat huis. 3. Tot redding van den overtreder.

Hier staat dus de Heere der Gemeente, die de eenige Heere in Zijn huis is, op den voorgrond. Daar kan niemand iets tegen zeggen. Onder ons, menschen, heerscht eene wet, dat ieder meester is in zijn eigen huis, al is hij ook buiten zijn huis een knecht van anderen, die dagelijks voortgedreven wordt.

Hij kan er *inlaten*, en *buiten houden* en ook *uitwerpen*, die hij verkiest.

Kwam iemand zijn huis binnen en is diens tegenwoordigheid niet naar genoegen, dan kan men, wanneer er onwilligheid in het spel is, zelfs bij gebrek aan eigen kracht, de sterkere arm der politie inroepen, tot uitwerping. Daarom is het bezit van een eigen huis, zélfs huisje, voor de vrijheidlievende en tot koninggezinde natuur der menschen, zoo een hoogst begeerige zaak. Bij sommigen is die zucht zoo sterk, dat men liever ontberingen heeft in eigen huis, dan overvloed in dienstbaarheid.

Menigeen hooren wij dan ook in verrukking uitroepen: „In mijn huis ben ik vrij en gevoel ik mij een koning"!

Zoo is het onder de menschen, dat een ieder heer is in zijn eigen huis.

Zoo is het dan ook onbetwistbaar, dat de Heere in Zijn huis, n.l. de Gemeente, de Regeerder en Gebieder is, naar Wien al de huisgenooten zich moeten regelen. Wij spreken hier niet over de verschillende kerken, welke in den loop der eeuwen ontstaan zijn, en die alle gaarne voor de Gemeente van Christus willen doorgaan; ieder harer wil zich gaarne sanctioneeren met dien Bijbelschen naam, maar geheel ten onrechte. Wél zijn in haar leden van 's Heeren lichaam aanwezig, maar wat zij zijn in haar gehéél, in hare organisatie, de naam van de Gemeente des Heeren, komt haar niet toe. Alléén, waar plaatselijk, een getal geloovigen vergaderen en handelen, naar de wetten des N. Testaments, kan dat getal, hetzij groot of klein, dien naam dragen, omdat het zich in de H. S. weer vindt. Wel gevoelt dan die gemeente een geestes-eenzijn met alle wedergeborenen in die plaats, die nog in strijd met hunne hemelsche natuur in het midden der dooden zijn, als in een wespennest van menschelijk reglementen en vormen, gedurig gestoken worden, in hun Jezus minnend harte, als daarbij gekweld in een hun niet passend harnas, gelijk weleer David; maar wat het gemeentelijk leven aangaat is men gescheiden.

Zonder Kerkelijke trots, of minachting van 's Heeren kinderen, mogen wij volgens de H. S. de kerken der onbekeerden, alsook die gemeenten, waar de kinderen medegerekend worden of waar men niet trouw de Sacramenten bedient, de naam van Gemeenten van Christus niet geven.

De Heere kon dan ook uit kracht daarvan alléén de Insteller van de *tucht* zijn, zooals wij in het eerste stuk zagen.

In de handhaving van de *tucht* wordt door de Gemeente Zijn recht erkend en geprezen. Daarin is Hij de Heere en blijft de Gemeente Zijn huis.

Al de huisgenooten, met de ambtdragers voorop, moeten naar die *tucht* handelen, alsook zichzelven daaronder plaatsen. Die *tucht* is steeds te onderscheiden van de gewone Geestestucht, welke ook alle zwakheden en gebreken in het dienen van den Heere veroordeelt en daarover het berouw brengt. Daar kan zelfs in de Gemeente een achteruitgang zijn in de liefde, zooals in de Gemeente van Efeze (Openb. 2) waar toch de *tucht* niet mede in verband staat.

Zélfs die Gemeente hield zich nog trouw aan de *tucht*, waarover ze door den Heere werd geprezen: „Ik weet Uwe werken, Uwen arbeid en Uwe lijdzaamheid en dat gij de *kwaden* niet kunt dragen." Daar is dus eene veroordeeling des Heeren van alle gebrek, vóóral van de liefde, maar de *tucht* geldt bepaalde overtreders, d. i. de *kwaden*.

Zij, die in de eene of andere zonde met bewustheid, de wetten des Heeren in Zijn huis overtreden, moeten onder die *tucht* worden gebracht, omdat zij in openbaar verzet tegen den Heere, Diens recht in Zijn huis miskennen. De Gemeente moet, waar zulke gevallen plaats vinden in heiligen ijver ontstoken, de eer en majesteit van den Heere handhaven tegen den overtreder. Hoe lief men ook dien overtreder heeft en hoeveel nut en voordeel hij ook de Gemeente toebracht, en hoe gaarne men hem ook behield, het doet er niet toe; 's Heeren recht in Zijn huis *moet* worden gehandhaafd, en de overtreder *moet* onder de *tucht*. Dit moet vóóral leven in het hart der Gemeente. Jezus, onze Zaligmaker, die ons kocht met Zijn bloed, is hier nu Heere en Dien moeten wij erkennen.

Het spreekt van zelf, waar die erkenning van den Heere in de Gemeente leeft, tevens de heiligheid van haar erkend en bewaard wordt. In Psalm 93: 5 lezen wij: „De heiligheid is Uwen huize sierlijk, Heere! tot lange dagen."

Dit woord, wat betrekking had op het aardsche heiligdom, is vooral van beteekenis voor de Gemeente.

De geloovigen worden „heiligen" genoemd, een „heilig priesterdom"; hun leven moet bestaan in een jagen naar de „heiligmaking" en alzoo moet de heiligheid des Heeren in Zijne Gemeente zijn. Wat in den hemelschen tempel is (lees Jes. 6), moet ook in den tempel der Gemeente zijn. Zij moet door gebed, ook om wijsheid en kracht, alle onreinheid buiten haar zien te houden, en waar ze het een en ander ontdekt, Zijn huis zuiveren van het zuurdeesem.

Dat God de driewerf Heilige is, moet onder de geloovigen genoemd worden even als onder de Serafs. Het „wee mij" van Jesaja is in de Gemeente verre te verkiezen boven de hoogmoed van Uzzia (Jes. 6: 1; II Kon. 15: 7) en het „vreemd vuur" van de zonen van Aäron. De Gemeente is 's Heeren huis, daarom moet de heiligheid van dat huis erkend worden, en alles wat er in gedaan wordt: spreken, bidden, zingen, besluiten nemen, en de tucht toepassen, moet heilig werk zijn.

Niets mag gedaan worden of daarin moet de echo zijn van het roepen der Serafs: „Heilig, heilig, heilig is de Heere der heirscharen! De gansche aarde is van Zijne heerlijkheid vol!"

Waar alzoo de Gemeente in hare tuchtoefening zich door deze twee: „erkenning van 's Heeren recht en de heiligheid van Zijn huis" laat besturen, daar zullen zij die werkelijk in de termen der *tucht* vallen, buiten gesloten worden en de menschelijke dwaling als booze hartstocht zal dan niet in werking kunnen treden.

Wanneer dan alzoo iemand in de zonde valt of blijft, dan weet hij (de boosheid des harten kan wel voor een tijd de macht over het geweten hebben) met mij heeft een daad van 's Heeren recht en de heiligheid des huizes plaats gevonden. Naar de Schrift is met mij gehandeld. Dit moet in iedere tuchtoefening zijn waar te nemen, dat er hier niet eene uitwerping is naar lust en willekeur, maar om des Heeren wil. Helaas! de Gemeente kan zoo licht zich bezondigen, door soms door eene andere macht te handelen en dat wreekt zich later in de weertoebrenging der afgesnedenen.

Zie maar in uw huis met uwe kinderen, uw zoon doet iets, dat verkeerd is. Hetzelfde deed hij ook twee dagen te voren. Als vader liet gij het er bij, maar nu zijt gij in gemoedsverstoring en nu moet de jongen boeten voor zijn euveldaad. Wat hebt gij, o vader, gedaan? Uw zoon getuchtigd om des Heeren wil, of uw wrevelig gemoed in toorn ontlast? Is het wonder, dat die zoon in zijn kwaad volhardt en niet tot berouw komt? Zijn rechtsgevoel beheerscht zijn geweten. Maar had die vader met goddelijk gezag, met smart en liefde zijn zoon gestraft, hij ware tot berouw gekomen. Zoo ook in de Gemeente.

De overtreder, wanneer hij n.l. nieuw leven eenmaal ontving, zal later tot een inzicht komen, dat de Gemeente recht heeft gehandeld, en dat zal hem verootmoedigen en zijn krank geestesleven herstellen. Hij komt weer na verloop van tijd, brengt hulde aan 's Heeren recht en aan de heiligheid der Gemeente, en is meer dan ooit verbonden aan den Heere en Zijne broederen. Blijft zulk een onder den ban in de zonde voortleven, dan wordt de Gemeente bevestigd dat hare tuchtoefening een daad der trouwe was en eenmaal zal, soms alhier in de wanhoopskreten, de overtreder, of later in het oordeel de bekentenis gehoord worden: „Ik was in de Gemeente zonder er te behooren; mijne uitwerping was naar recht, want ik erkende Jezus niet als de Heere en zondigde tegen de heiligheid der Gemeente.

Als de Gemeente de *tucht* maar naar 's Heeren wil uitvoert, dan kan het niet anders of de gevolgen moeten goed zijn, ook tot behoud van hen, die behouden kunnen worden.

De geschiedenis van iedere Gemeente kent hare voorvallen tot staving hiervan. Zalig de Gemeente, die naar deze kennis wil handelen!

S. D. H.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De intocht van onze Koningin in de hoofdstad onzes lands, zal, hoewel niet met openbaar hulde-betoon, vanwege de Hofrouw, toch luisterlijk zijn. Als men hoort de aanstalten, die vanwege Gemeentebestuur en feestcommissie gemaakt worden, dan zal het er nog wel druk worden in Amsterdam.

De feestcommissie ontving, behalve groote sommen gelds ter uitdeeling, nog 40,000 krentebroodjes, 25,000 sigaren, 40 hectoliter bier, 6000 haringen en dan nog melk, cacao, kaas, grutterswaren, vleesch, suiker, tabak en andere artikelen. Dit alles wordt rondgedeeld onder schoolkinderen, in Weeshuizen, aan oude mannen en vrouwen en andere liefdadigheidsgestichten, zoodat een getal van 80,000 personen daarvan zullen profiteeren.

De intocht is op Dinsdag 26 geweest en het leggen van den gedenksteen van het in aanbouw zijnde Buiten-Gasthuis zal op 28 Mei, 's middags 2 uur, plaats hebben.

De 2e Kamer nam vacantie op Woensdag, opdat hare leden, op uitnoodiging van de feestcommissie, bij de ontvangst van H.H. M.M. tegenwoordig konden zijn. Ook de Raad van State is uitgenoodigd om er bij tegenwoordig te zijn.

Natuurlijk nam dat alweer een dag af, van de besprekingen over de Legerwet, die toch al niet te vlot gaan en in geen geval kunnen worden afgehandeld voor de Juni-stembus. Toen het de vorige week over het contingent, (d. i. het getal dat jaarlijks moet opkomen) ging, was er een bizondere levendigheid in de Kamer. Er waren afgevaardigden als van Houten, Kolkman en anderen, die den Minister beknibbelden in het door ZEx. gestelde getal soldaten. De Regeering wilde eerst wel niet loslaten, maar gaf eindelijk iets toe — maar volstrekt niet tot bevrediging van Bar. A. v. Dedem, die nu op zijn beurt aan 't afdingen ging en zoo taai vast hield, dat het een loven en bieden werd — naar men zegt, zooals het ongeveer op een boeldag toegaat. Kortom, de Afgevaardigde van Zwolle kreeg zijn zin, zoodat nu het contingent is bepaald op 14,100 man 's jaarlijks.

Intusschen is er ook nog een interpellatie gehouden door den heer Gleichman, die den Minister van Koloniën vroeg naar den opstand te Paramaribo. De Minister antwoordde zeer kalm en zonder bezorgdheid voor de toekomst en nu op slot van rekening blijkt, dat het ook niet zoo erg is geweest, als de correspondent van daar aan „het Vaderland" dagelijks berichtte.

Verleden Zondag 24 Mei is een groote betooging gehouden te Amsterdam. Uit alle oorden des lands waren de betoogers voor Algem. Stemrecht opgekomen om te laten zien en te doen hooren, dat zij vóór alle dingen Algemeen Stemrecht willen. Van het Algem. Stemrecht worden aan de arbeidende en minvermogende bevolking, als 't ware, gouden eieren in zilvernesten beloofd. Of het echter wel zoo'n vaart zal nemen, staat zeer te betwijfelen. Toch is het een belangrijk teeken onzes tijds, want het is een vraag, die in alle landen wordt gedaan, waarmede de Regeeringen zullen moeten rekenen en waarvan menschelijk gesproken de toekomst afhangt.

Wij kunnen vanwege de weinige ruimte, niet over het gesprokene uitweiden, maar dit was de leuze en uit duizende kelen herhaaldelijk geschreeuwd en gezongen zelfs door een schare kinderen:

„Doe open de stembus: het volk staat er voor;
Doe 't gauw, of de boel gaat kapot!" enz.

Na afloop der meeting, 5 uur 's middags, verliet de massa kalm het terrein en verspreidde zich in het Zondags niet heel rustige Amsterdam, wat natuurlijk nog een buitengewone drukte gaf.

België. De werkstaking mindert daar sterk, hoewel de vraag 8uursche arbeidsdag en Algem. Stemrecht nog steeds wordt geëischt. Sommige vreezen dat de arbeid wel weer spoedig zal ophouden. In Brussel werd een optocht gehouden en geroepen: „weg met den koning" zoodat de politie met blanke sabels de menigte uit een jaagde.

Frankrijk. De presedent Cornat brengt aan verschillende plaatsen een bezoek en wordt overal levendig toegejuicht. Toen men riep: „Leve presedent Cornat!" zeide hij: „neen!

niet een mensch maar de Republiek moet geëerd, leve de Republiek!"

In Parijs hebben 4000 beambten den arbeid gestaakt.

Duitschland. Te Berlijn moet een sterke beweging van ontevredenheid zijn onder het volk tegenover hun socialistische leiders, die hen veel beloven en eigenlijk niets geven. Sommige keeren, als genezen van blindelings volgen, zich van die leiders af, andere willen voorwaarts om spoedig te komen tot den jarenlang gestelden eisch.

De Keizer en Keizerin worden de volgende maand in Amsterdam verwacht en zullen logeeren in het Paleis op den Dam.

Rumenië. Koning Karel van Rumenië uit het Huis der Hohenzollern is 22 Mei l.l. 25 jaar koning geweest. Het volk viert blijde feest, want zij herinneren zich daarbij hunne onafhankelijkheid.

Servië. Koningin Nathalie is dan eindelijk door de Regeering over de grenzen gezet. Dit kostte nog aan 12 menschen het leven, want het ging eerst lang niet rustig toe. De studenten trokken partij voor de koningin, alsook een groot deel der burgerij. Toch behield de Regeering de overmacht, hoewel nu het Ministerie wel zal aftreden. Nathalie protesteert tegen deze volgens haar inzicht onwettige handelwijze der Regenten. Of het haar veel helpen zal? in ieder geval zij staat nu buiten het land, terwijl nog dagelijks terechtzittingen plaats hebben om de schuldigen aan den opstand te straffen.

Rusland. Men verwacht dat het vervolgen der Joden over heel Rusland zal worden bevolen, behalve die streken, waar ze van Regeeringswege vrijheid hebben gekregen om te wonen.

Opmerkelijk dat in Noord-west Arabië onder Egyptisch beheer een streek lands wordt aangewezen, waar ½ millioen Joden een ruim bestaan kunnen vinden, en dat er reeds al druk over wordt gehandeld.

De stroom van landverhuizers in Palestina neemt bij den dag toe, en de Hebreeuwsche taal ontwikkelt zich sterk als spreektaal onder de bevolking. Weer staan honderden gezinnen gereed om Rusland te verlaten en het land hunner vaderen op te zoeken.

De Keizer moet zeer boos zijn op Rotschild en wil een nieuwe wet op de exploitatie der petroleumbronnen in de Kaukasus.

In een te Berlijn uit Moskou ontvangen brief wordt ons eenigszins de toestand der vervolgden geteekend: „Mijn zoon, gij wenscht ons een gelukkig feest. Wij hebben hier geen geluk en geen feest; den avond voor Paschen werden wij door Kozakken overvallen en allen, oud en jong, mannen en vrouwen, uit onze huizen verjaagd. Men beval ons al ons goed dadelijk te verkoopen, maar hoe konden wij dat op eens doen? Toen werden er een 30 Russen geroepen, die alles, wat wij bezaten voor eenige roebels kochten, maar het geld stak de politie voor de onkosten natuurlijk op! Wie zich beklaagde, werd met den knoet afgeranseld. Toen vluchtten wij naar het kerkhof, in de hoop althans op de graven 's nachts rust te vinden. Maar een uur later omringden de Kozakken het kerkhof, wij werden midden in den nacht den landweg opgejaagd, en wie zich verzette, kreeg met den knoet, of werd naar de gevangenis gevoerd, om in Siberië te eindigen! Ik weet niet meer, waar ik mijn hoofd zal neerleggen."

Terwijl verwacht wordt, dat bij de komst der Czarewitsch te Siberië honderden gratie of verlichting van straf zullen ontvangen, staan, naar men zegt, weer 35000 te wachten, om naar Siberië te worden verbannen, zoodra het weêr daarvoor geschikt is.

Portugal en Engeland zijn het dan eindelijk eens geworden over het jaren lange geschil in Afrika. Te hopen is, dat de vrede bewaard blijft, hoewel er reeds nieuwe kenteekenen van bezorgdheid zich hebben voorgedaan, betreffende botsingen tusschen oorlogschepen van beide Rijken op de Zambezi.

Zuid-Afrika. Ook hier wordt de toestand bij den dag zorgwekkender, daar de boeren willen doorgaan om naar het Mashonaland te trekken en de Engelsche Regeering der Kaapkolonie geen vrijheid geeft, dan alleen onder nakoming der Wetten. die de Butten hebben voorgeschreven.

De „Volksstem", een blad in Pretoria (Zuid-Afrik. Republiek) zegt: „dat is onmogelijk en wij zullen ons niet storen aan de schoone beloften van Minister Rhodus te Kaapstad, evenmin als aan de dreigementen des Gouverneurs Loch."

Wat dat nog worden wil? De boeren hebben immer betoond, dat ze niet erg bang zijn en toonen zich ook nu nog vrij kalm.

Noord-Amerika. De President der Noord-Amerikaansche Unie, de heer Harrisson, is sedert eenige dagen door eene ernstige ongesteldheid aangetast, die hem, naar het lichaam zoowel als naar den geest, zeer verzwakt heeft.

Volgens de latere berichten evenwel geeft de geneesheer hoop op herstel.

Oost-Indië. De ook door ons onlangs vermelde diefstal van een zak brieven met veel geld, is uitgelekt en reeds zijn vele personen in hechtenis genomen, waaronder voorname heeren en dames, die nu verder op Staatskosten moeten worden onderhouden, nadat zij een tijdje zeer weelderig, sommigen althans, van het gestolene hebben geleefd.

R.

Gemengde berichten.

In Aziatisch-Turkije heeft een ontzettende aardbeving groote schade aangericht. Vooral de omstreken van Van, in Armenië, hadden veel te lijden. Niet minder dan 150 huizen werden vernield. Het aantal dooden en gewonden is zeer aanzienlijk. Een deel der bevolking, door schrik aangegrepen, kampeert in de open lucht. Het Turksche gouvernement zond eenige hulp, maar de ellende is groot.

De krater van den berg Nemrod heeft zich geopend en een uitbarsting is gevolgd.

Volgens bericht uit Alexandrië aan de *Times* worden verscheidene deelen des lands door zwermen sprinkhanen bezocht, vooral Opper-Egypte, waar zij reeds schade veroorzaakten aan de katoen- en maïsvelden. Later, als er meer uitgebroed zullen zijn, zal het kwaad echter dreigender worden en hiertegen neemt het irrigatie-departement maatregelen door de landen onder water te zetten.

Bij Algiers moet, naar vandaar bericht wordt, de Fransche naturalist Kunckel d' Herculais, die met een onderzoek aldaar was belast naar de middelen ter vernietiging der sprinkhaneneieren, aan een aanval der dieren bezweken zijn. Zondag l.l. zocht de geleerde een schuilplaats in de schaduw van een kruipelboschje tegen de buitengewone hitte van dien dag. Plotseling werd hij door zulk een wolk sprinkhanen aangevallen, dat hij daarin letterlijk werd verstikt. Toen eenige Arabieren te 4 uur 's namiddags het slachtoffer vonden, waren baard, hoofdhaar en das reeds geheel weggevreten. De heer Kunckel had zich tegen zijn aanvallers trachten te verdedigen door het boschje in brand te steken.

Nieuwe Schoot. Op den 2en Pinksterdag, terwijl de man naar de markt te Oude Schoot (in Friesland) was, is de boerin vermoord en worden *f* 200 gemist uit het kabinet aan bankpapier, hoewel alle gouden en zilveren voorwerpen onaangeroerd bleven. Wel zitten twee verdachten in de gevangenis, maar het is nog niet bewezen of zij de daders zijn.

Te **Kirchlengern** (in Hannover) zijn verleden Vrijdag twee treinen in elkander geloopen, waarbij 6 dooden en 15 zwaar gewonden kwamen. Onder de gedooden is ook de vrouw van den bekenden Nederl. paardenspelhouder Carré, die met de geheele familie en zijn gezelschap in de stad Hannover een voorstelling zouden geven.

De gekwetsten hebben armen en beenen en andere lichaamsdeelen gebroken, zoodat de meesten levenslang ongelukkig en misschien ongeschikt zijn voor hun werk. De Chef is in hechtenis genomen, aan wien hoofdzakelijk, naar men zegt, de schuld moet worden geweten.

Doch wat zal de toekomst zijn van de gedooden, die in zulk een gemoedstemming de eeuwigheid ingingen? Deze vraag wekt vooral bij den Christen bezorgdheid en moge het voor den lezer een spoorslag zijn, om ten allen tijde bereid te zijn, want wat de Apostel eens zeide, blijft waar:

„Alle uur in gevaar."

Londen. Het Parlementsgebouw is gezuiverd en is een ware Influenza Baccillenjacht gehouden. Natuurlijk werd niet met Krupskanonnen op de vermeende kleine tentjes geschoten, maar door stoom en rook werden kussens, boeken enz. enz. gereinigd.

Wat ons echter meer intresseert is, dat het „Onze Vader" nu in 300 talen der wereld is gedrukt en te Londen verkrijgbaar. Dat is toch heel wat anders als de ongeloofsprofeten voor 100 jaar voorzegden. Volgens hun zou nu de Bijbel als een antiquiteit in een oudsheids-meseum te bezichtigen zijn, waarnaar de ontwikkelde 19eeuwschen met een glimlach zouden kijken, om het hoofd te schudden over de onnoozelheid der voorgeslachten. En nu juist wordt het Woord van God in meer talen gelezen als ooit te voren.

Waren de tegenwoordige ongeloovigen nu maar niet willens en door veroordeel blind, zij zouden zich dankbaar buigen voor:

GOD ALMACHTIG.

Een dorp nabij Mexico is door een wervelstorm vernield, waarbij 17 menschen den dood vonden.

In Aziatisch-Turkije heeft een onzettende aardbeving groote schade aangericht. Vooral de omstreken van Van, in Armenië, hadden veel te lijden. Niet minder dan 150 huizen werden vernield. Het aantal dooden en gewonden is zeer aanzienlijk. Een deel der bevolking, door schrik aangegrepen, kampeert in de open lucht. Het Turksche gouvernement zond eenige hulp, maar de ellende is groot.

De krater van den berg Nemrod heeft zich geopend en een uitbarsting is gevolgd.

Een jonge Iersche vrouw, Mrs. Dinsmore, heeft onlangs bij een hevigen brand te Cookstown (grs. Tyrone) blijk gegeven van zeldzamen heldenmoed. In een gedeelte van het brandende gebouw waren een vrouw en drie kinderen door de vlammen ingesloten; de aanwezige mannen durfden geen poging meer doen om hen te redden, maar de kloeke vrouw snelde tot driemaal toe het brandende gebouw binnen, en het gelukte haar, moeder en kinderen behouden naar buiten te brengen.

Aan de Gemeenten.

Men houde in 't oog, dat de ALGEMEENE VERGADERING bestaat uit Afgevaardigden, die de Gemeenten het geheele jaar vertegenwoordigen, ook al komen ze niet op de Jaarvergadering. Wij willen hier ten overvloede nog eens het desbetreffend Artikel uit onze Statuten afdrukken en verzoeken vriendelijk en dringend, dat daarvan in ernste notitie worde genomen, nu en voortaan, opdat er goede orde zij. Zij, die bij hunne opgaven hiermede geen rekening hielden, verzoek ik ten spoedigste mij een verbeterde opgave te doen toekomen.

Art. 6. ALGEMEENE VERGADERING:

1. De Algem. Verg. bestaat uit afgevaardigden der Gemeenten en deze zijn:

a. De Voorgangers van alle toegelaten Gemeenten. Gemeenten, die geen Voorganger hebben of wier Voorganger verhinderd wordt de Verg. bij te wonen, of als hij tot lid der Commissie is benoemd en daarin zitting heeft, hebben het recht hem door één, door de Gemeente uit haar midden gekozen broeder te doen vervangen;

b. Gemeenten van vijftig leden en minder, mogen, benevens haren Voorganger of diens PLAATSVERVANGER, één, van meer dan vijftig, tot en met honderd, twee, tot en met honderdvijftig drie afgevaardigden zenden, en zoo vervolgens;

c. De afgevaardigden zullen JAARLIJKS door de Gemeente worden gekozen of herkozen. Zij hebben het geheele jaar zitting. Van hunne benoeming zal behoorlijk kennis worden gegeven aan den secretaris der Unie, minstens een maand voor dat de Algem. Verg. plaats vinden zal.

De Gemeente heeft het recht om voor den afgevaardigde, die verhinderd is zijne opdracht te vervullen, een plaatsvervanger aan te wijzen, doch daarvan moet aan den Secretaris ten spoedigste kennis worden gegeven. Vervolgens:

5. Alle besluiten met $\frac{2}{3}$ der tegenwoordig zijnde of SCHRIFTELIJK vertegenwoordigd wordende stemmen genomen, zullen van kracht zijn, enz.

Art. 14. GESCHRIFTEN.

c. Iedere Gem. tot de Unie toegelaten, heeft het recht *één* harer leden als lid der Commissie van redactie aan te wijzen.

De keuze moet elk jaar plaats hebben in de Verg., waar de afgev. worden gekozen en ter kennisse gebracht van den Secretaris der Unie.

Men merkt dus: de Gemeenten, die hieraan niet voldoen, sluiten zich zelf een heel jaar uit; en ten andere is het duidelijk, dat men ook per brief zijn stem kan uitbrengen, doch dit is in geen geval zoo verkieselijk als persoonlijk vertegenwoordigd te zijn, daar toch door discussiën vele wijzigingen kunnen voorkomen in de beschouwing van een voorstel.

Nog verzoek ik de Gemeenten, in haar midden om te zien naar broeders, die zij geschikt acht om als Evangelisten van de Unie-cent werkzaam te zijn, en mij tijdig de namen derzulken te melden.

Deventer. B. ROELES, Secr.

Voorloopig bericht.

Om de Gemeenten in de gelegenheid te stellen op hare gewone Gemeente Verg. de ingekomen Voorstellen en Vragen met hare Afgevaardigden te kunnen bespreken, deelen wij hier het noodzakelijke mede om D. V. de volgende week een volledige

AGENDA

te plaatsen. Iedere Gemeente kan dan daaruit beoordeelen of een expresse Vergadering later nog gewenscht is.

Deze punten zijn:

I. Kiezen of herkiezen van twee Commissieleden.

Aftredenden zijn: (De President J. de Hart.
(Vice Secretaris N. van Beek.

II. Commissie Voorstellen.

a. Is het niet wenschelijk, dat de Unie-centkas — zoo niet geheel — dan toch ten deele de kosten drage van de najaars-Comm. Vergadering, die hoofdzakelijk in haar belang wordt gehouden?

b. Het toegestane recht, tot opleiding van jongelingen tot het predikambt aan de Hamburger school onder de gestelde voorwaarden te aanvaarden.

Deze zijn, dat elk lid der Gemeente jaarlijksch, evenals in Duitschland zelf, *dertig cent* betale.

c. De Algem. Verg. benoeme Afgevaardigden, die de Unie kunnen vertegenwoordigen op de Duitsche Bonds-Conferentie van Baptisten, te Hamburg te houden, in de maand Augustus a.s.

d. Is het voor onze Gemeenten niet aan te bevelen, deel te nemen met het oog op hare Voorgangers, aan het in ons land bestaande Weduwenfonds voor Evangelisten? *)

III. Gemeente Voorstellen en Vragen.

HAULERWIJK. De Unie-cent-kas zende voortaan *één* reizend prediker uit.

Br. van Beek wenscht naast dit voorstel overwogen te hebben: dat die arbeid uitsluitend door de Voorgangers der verschillende Gemeenten in haar omtrek worde verricht.

*) Dit voorstel is nog niet officieel; ingezonden door een lid der Commissie was de tijd te kort om de goedkeuring van allen daarop te ontvangen. Zoo mogelijk, hopen wij alle Gemeenten voor Zondag a s. de voorwaarden van deelneming aan genoemd fonds te doen toekomen.

FOXHOL. Is er voor de Gemeenten aan het bezit van rechtspersoonlijkheid geen gevaar verbonden, om haar hemelsch karakter te verliezen?

HENGELOO. Het Bestuur der Unie zorge, dat elk lid der Gemeente in de gelegenheid zij, om zich een exempl. van de Statuten der Unie te kunnen aanschaffen.

Br. van Beek stelt hiernevens voor: de Statuten afzonderlijk te laten drukken, zoo noodig met eenige toelichting en voor den kostenden prijs of iets meer verkrijgbaar te stellen.

Voorts: het woord „beginselen" in Art. 2 te veranderen in DOEL.

GRONINGEN. De Unie richte een kas op voor „ONDERLING HULPBETOON" bij overlijden, voor de gedoopte Christenen en hunne huisgezinnen.

P.S. Nagekomen Voorstellen enz. zullen zoo spoedig mogelijk worden bekend gemaakt.

Voor den 2en dag

hebben zich aangemeld om een Referaat te houden:

de broeders { J. HAVERKATE, van Hengeloo.
N. VAN BEEK, „ Stadskanaal.
K. KREMER, „ Foxhol.

Er is nu nog voor één spreker tijd beschikbaar.

Deventer. B. ROELES, Secretaris.

VARIA.

DE SOCIALE KWESTIE.

In zijn brief aan een vriend te Jeruzalem schrijft ds. Gispen o. a.:

De sociale kwestie is geboren door gebrek aan liefde. Zij wordt gevoed door haat. Zij voert tot diefstal en moord. Verwoesting van al de kerken Gods, vloeken op alles wat bestaat, een puinhoop van het heelal te maken, dat zou de uitkomst wezen, zoo zij consequent van het uitgangspunt tot haar eindpunt komen kon.

Maar dat zal God verhinderen, ter oorzake van de eer zijns naams en om zijn welbehagen in menschen. Christus maakt vrij, wie slaven der zonde zijn. Een fabrieksslaaf is een vrijgelatene des Heeren, zoo hij vrijgemaakt is door Christus, en een groot fabrikant is niets dan een slaaf, zoolang hij is een dienstknecht der zonde.

En nu veroordeel ik geenszins de poging om de verhoudingen op aarde wettelijk te regelen en de zwakken te beschermen tegen de sterkeren, maar ik verwacht hierdoor geene oplossing. Zoolang de mensch het niet met God is eens geworden, werkt de wet, ten laatste, niets anders dan toorn. Geene wet lost iets op. Zij dwingt slechts den mensch tot hetgeen hij uit zichzelven niet doen wil, althans liever zou nalaten. Alleen de liefde is de vervulling der wet.

DE BIJBEL.

Zie hier wat William Jones, een der geleerdste mannen, die de wereld ooit heeft opgeleverd, daarvan getuigt:

„Ik heb," zegt hij, „de Heilige Schriften geregeld en aandachtig gelezen, en ben van gevoelen, dat dit boek, onaangemerkt zijn goddelijken oorsprong, meer ware verhevenheid, meer onovertrefbare schoonheid, zuiverder zedeleer, gewichtiger geschiedenis en voortreffelijker voortbrengselen van poëzie en welsprekendheid bevat, dan men binnen denzelfden omvang uit alle andere boeken, welke ooit op de wereld geschreven zijn, zou kunnen bijeen brengen.

De oudheid van deze geschriften wordt door niemand betwijfeld, en hun ongedwongen toepassing op gebeurtenissen, welke langen tijd na hunne uitgave hebben plaats gegrepen, levert een krachtig bewijs op, dat zij voor ware voorzeggingen, en dientengevolge voor schriften *van Goddelijke ingeving te houden.*"

Ook de volgende getuigenis, welke de geleerde bisschop Horne van den Bijbel heeft afgelegd, wordt door alle oprechte Christenen, die trouwens alleen instaat zijn zijne voortreffelijkheid te erkennen, gestaafd: „Geschreven onder den invloed van Hem, voor Wien alle harten open liggen, en Wien alle verborgenheden vooruit bekend zijn, zijn de Heilige Schriften voor den mensch in alle omstandigheden van pas; zoet als het manna, dat van boven kwam en voor ieders gehemelte geschikt was. De schoonste voortbrengselen van menschelijke kunst verwelken na korstondig gebruik in onze handen, als afgesneden bloemen, en verliezen hun aangenamen geur; maar deze onverwelkelijke bloemen uit het paradijs worden, naarmate wij aan haar zijn gewoon geworden, hoe langer hoe schooner, haar frischheid neemt dagelijks toe; versche geuren spreiden zij om zich heen, en steeds nieuwe genietingen smaakt men er van. Hij, die eenmaal hare voortreffelijkheid gezien heeft, zal ze telkens opnieuw begeeren; en hij, die ze meest proeft, zal er het meeste welgevallen in vinden."

In de Zondagsschool van de Baptisten te Boston is een klas van honderd geboren Chineezen. Zij onderhouden zelfs drie van hunne landgenooten als predikers in hun geboorteland.

De wet veroorzaakt angst en beving,
En zendt den zondaar ledig heen,
Maar 's Heilands vrije schuldvergeving,
Verbreekt en smelt het hart van steen.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

Ie EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Vrijdagavond 7 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SLOCHTEREN. *Pred.* Woensdagavond 7 uur.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Evangelieverkondiging* elken Zondagmorgen 9½ uur, bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 215. DONDERDAG 4 Juni 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

SLAVENZANGEN.

(*Vrij gevolgd*).

I.

Een weinig meer geloof in Jezus,
Meer overgave en trouw aan Hem,
Meer willig volgen van mijn Herder,
Gehoorzaam aan zijn liefdestem;
Dit heil is eenig mijn verlangen,
De schat, dien daaglijks ik begeer;
Een weinig meer geloof in Jezus,
Een meer nabij zijn aan mijn Heer.

Mijn Heer is nooit het geven moede,
Nooit heeft zijn mildheid perk gekend;
Wie heeft ooit, met vertrouwen biddend,
Zich onverhoord tot Hem gewend;
Hoe zou ik dan niet dankend juichen
En zingen tot mijns Konings eer:
„Een weinig meer geloof in Jezus
Is al het heil, dat ik begeer."

II.

Ik ben uw krijgsknecht, Heer, en hier
Is mij uw kruis ten heilbanier;
Uw kruis, dat uw verwinnen meldt,
Maakt mij van weerloos Gode een held.

Uw wapenrusting maakt bestand,
Wat ook mij dreig' aan elken kant,
Tot allen strijd, in iedren nood
Om trouw te zijn tot in den dood.

Uw krijgsknecht ben ik, en die naam
Vat al mijn heil voor eeuwig saam;
Ga zelfs ten bloede al hier de strijd,
'k Ben zalig, waar Gij met mij zijt.

C. S. A. v. S.

De tucht in de Gemeente.

VI*a*. *Aan welke personen moet zij worden toegepast?*

Een antwoord te geven op deze vraag gaat wel, maar een alles *afdoend* antwoord te geven, waarnaar alle Gemeenten zich kunnen richten, is een daad, waarvan schrijver dezer artikelen niet gaarne de volle verantwoordelijkheid op zich zou willen nemen. Toch rust op mij de taak, om bovengenoemde vraag zoo goed mogelijk te beantwoorden.

In het twéede stuk is het ons aangegeven, dat de Apostelen de *tucht* hebben toegepast op *zinnelijke* zonden. Dus alle openbare zonden, zooals wij in I Cor. 5: 11 kunnen lezen: „Maar nu heb ik U geschreven, dat gij U niet zult vermengen, *namelijk* indien iemand, een broeder genaamd zijnde, een hoereerder is, of een gierigaard, of een afgodendienaar, of een lasteraar. of een dronkaard, of een roover, dat gij met zoodanig eenen ook niet zult eten."

Zij (broeders), die schuldig staan aan deze zonden, mogen niet in de Gemeente des Heeren worden geduld. Daarom: „Oordeelt gijlieden niet, die binnen zijn"? Wanneer nu deze zonden voorkomen, dan is de tuchtoefening niet zoo zwaar, want hier heeft men het vonnis van den overtreder naar de letter voor zich in de Schrift.

Men kan het vonnis des Heeren den schuldige voorlezen, en de Gemeente heeft wel *smart* over den overtreder, maar behoeft niet het *minste bezwaar* te hebben of zij wél naar *recht* heeft gehandeld

Maar nu komen er verkeerdheden, welke niet met deze namen worden aangegeven, die toch met deze zonden vereenigd zijn, door in *wezen* aan deze zonden verwant te zijn, in graden slechts verschillen. Hoe dan daarmede?

Is een verloofd paar, dat, tot een gedwongen huwelijk komt, schuldig aan *hoererij?* Geslachtsgemeenschap buiten het huwelijks-leven, valt in het kader dier vleeschelijke zonde en op hen, die daaraan schuldig zijn, moet de *tucht* worden toegepast. Dit zal in onze Gemeenten gewis overal geschieden.

Een man, die zich onbetamelijke uitdrukkingen veroorlooft tegen de vrouw van zijn naaste, is nog wél niet naar den letter een „hoereerder", maar zijn taal en bewegingen kunnen, wanneer zoo iets meer gebeurt, hem niet buiten de *tucht* houden, want hij is „hoereerder" in zijn hart niet alléén, maar ook in de openbaring. Slechts de trouw der vrouw houdt hem tegen, maar niet zijn wil. Indien in zulk een oogenblik de vrouw bezwijkt, dan is ook hij naar de letter een openbaar hoereerder.

Om deze zonde te voorkomen, heeft de Gemeente te waken voor hare jonge leden, die den leeftijd der huwbaarheid hebben bereikt, als voor eenen te vrijen omgang van de broeders en zusters onderling. Wanneer men door *overgeestelijkheid* de grenzen der twéé geslachten niet acht, zullen die zonden ontstaan.

Zoo ook is hij, die God onthoudt, wat hij voor Zijn dienst moet offeren, een „gierigaard." Daar nu veelal de gierigaards, tot de meer beschaafden en oppassenden en wat de godsdienstplichten aangaat, nauwgezetten behooren, blijven zij véélal in de Gemeenten onaangeroerd. Toch vergete de Gemeente niet, dat de Schrift ze onder het oordeel brengt en alleen die zonde *een wortel van alle kwaad* noemt. Altijd met omzichtigheid moet hier geoordeeld worden, want de armen, vóóral de niet ijverigen onder hen willen zoo gaarne hen, die wat bezitten, „gierigaards" noemen. Daarbij weet men niet altijd iemands inkomen, zoo min als zijne familielasten en stille, onbekende gaven. Maar daar onze natuur zich zoo licht tot die zonde leent, moet de prediking volgens de Schrift zéér streng zijn tegen de bezitters en moet ook de *tucht* worden toegepast, als het bewezen is, dat iemand, een broeder genaamd wordende, een „gierigaard" is.

De „afgodendienaar" en de „lasteraar" komen hier ook voor. De eerste valt in de rubriek van *zinnelijke* zonden en de laatste in die van *geestelijke* zonden.

In hoeverre die zonde naar de letter in onze Gemeenten kan voorkomen, moet in een zeker geval openbaar worden. Een Gemeente in het midden der Heidenen zal daar meer last van kunnen hebben. Over den *laster* in het vervolg-stuk.

Nu nog „dronkaard" en „roover."

Wat is een „roover"? Is hij niet een, die op verkeerde wijze zich verrijkt met de goederen van zijne naasten? Welnu, iemand die in zijn handel of in andere levenstoestanden de zucht tot eigen verrijking zóó sterk heeft, dat hij door bedrog en leugen anderen benadeelt, moet hij dan niet even als een „roover" worden behandeld, dat wil zeggen, onder de *tucht?* Mij dunkt, hier zal geen verschil onder ons over zijn.

Maar hoe nu met een drankdrinker?

Hier is verschil in de Gemeenten. Moeten de drankdrinkers als „dronkaards" worden behandeld? Neen! zeggen sommigen; ja! zeggen anderen.

De Gemeente Amsterdam heeft in hare Statuten „Huishoudelijk reglement" Art. 1 *b:* „Ten einde geen reden tot ergenis te geven, verklaren zij (de leden) zich tegen het gebruik van sterken drank, tenzij als medicijn voorgeschreven."

Andere Gemeenten bepalen het gebruik als ongeoorloofd en passen de *tucht* daarop toe. Nu hebben wij gezien, dat de Gemeenten in de andere *zinnelijke* zonden ook in den minderen graad, de door Paulus aangegeven zondaars ziet en hen alzóó in haar *tucht* behandelt. Zou het nu maar niet het beste zijn, én met het oog op de zaak van het drankdrinken én met het oog op de toepassing van tucht op de andere zonden, ook algeméén de *tucht* toe te passen op het gebruik van sterken drank? Ook wij hebben als Gemeenten onze geschiedenis en zij heeft ons zéér veel treurigs laten zien, waar de *tucht* aangaande het drankdrinken ontbrak. Neem aan, de Gemeente laat dit buiten de *tucht*, dan zal men zien, dat een overigens trouwe broeder, die met 2 borrels dronken is, het Avondmaal om dronkenschap wordt ontzegd, terwijl wéér anderen, die van 10 borrels nog niet dronken zijn, de *tucht* mede uitoefenen op hem en wel daarbij aan 's Heeren Avondmaal deel nemen. Waar moet dat heen? Nog méér: vanwege het diepe verval van het geestelijk leven, zou het zoover bij ons kunnen komen, dat de *tucht* zal worden toegepast aan die leden, die in vaste overtuiging tegen de drinkgewoonten te velde trekken. Zij zullen dan als rustverstoorders in Sion, door de kinderen Sions worden uitgeworpen, want het dragen van een *blauwe knoop* wordt *misdaad*, maar het *gebruik* van *drank* is *onschuldig*.

Weten wij het wel: een beginsel is een macht ten *goede* of ten *kwade*. Staat bij de Gemeente de lust tot drinken gelijk met dronkenschap, hoewél niet in graad, evenals *oneerlijkheid* „rooverij" enz. dan zal dit beginsel behoudend werken, terwijl de vrijheid van drinken een beginsel is,

dat vooral in onze dagen met meer *opvoedings* — dan wel op den *kouden grond gehard* leven, groote schade zal doen. Een goed beginsel houdt de zwakken op den rechten weg en een kwaad beginsel brengt de sterken tot euveldaden. Nogmaals, laat hier de geschiedenis spreken en daar Gods volk een heilig, van de wereld afgezonderd volk moet zijn en als een licht in de wereld moet schijnen, zeg, wat is nu de aangewezene weg?

Daarbij, waarom namen de meeste Gemeenten alreede een besluit om de *tucht* op drankgebruik toe te passen? Was dat, omdat onze Gemeenten de Christelijke vrijheid niet begrepen, of dat ze wel zeer goed verstonden, dat de Christelijke vrijheid, alle vleeschelijke gebondenheid veroordeelt, en den naasten wil behouden? Ook hier moet de regel van *tucht* op drankgebruik en drankschenken, de uitzondering hebben, van te letten op den leeftijd, de opvoeding en de omstandigheid van hem, die in den term van *tucht* valt. En wanneer de Gemeente maar recht staat, zal het goddelijk leven bij de *tucht* ook de opvoeding insluiten. Hier verwijs ik de lezers naar stuk II*b*, waar ik uit Paulus brieven liet uitkomen, hoe hij Hijmenéus en Filétus den Satan overgaf en aan de Gemeente van Corinthe de heerlijke onderwijzing over de opstanding, in I Cor. 15, schonk.

Daar ik ook over dit punt nog een vervolgstuk moet schrijven, zal ik dit eindigen met eene mededeeling, welke ik vond in een brochure van J. H. Breijer. „Iets over de aarde en den mensch.”

In „The Baptist” van 27 Nov. 1874 leest men het volgende: „Ongeveer 25 percent der bekeerden tot de gemeente der Baptisten in Duitschland worden afvallig. Deze ontdekking vervult de herders der gemeente met zorg. Zij verklaren dat deze verwoesting in hunne kudden hoofdzakelijk wordt veroorzaakt door bier- en wijn-gebruik.”

Sneek. J. de HART.

De Mei-vergaderingen der Baptisten-Unie in Engeland.

Op deze bijeenkomsten komen in den regel duizenden broeders uit de verschillende deelen van Groot-Brittannië en Ierland, alsmede vertegenwoordigers der Baptisten uit andere landen of van het arbeidsveld der heiden-zending samen.

De presidents-zetel der Unie wordt jaarlijks door een ander ingenomen. De broeder, die het eene jaar tot vice-president gekozen is, wordt het andere jaar president. Werd in den regel een der voorgangers als zoodanig gekozen, ’t vorige jaar is daarin verandering gekomen door de verkiezing van een broeder, die geen voorganger of predikant is.

De thans fungeerende pres. is kolonel James Theodore Griffin, een Amerikaan van geboorte, maar reeds sedert 1862 in Engeland woonachtig. Oorspronkelijk voor den krijgsdienst bestemd, maakte hij goede vorderingen, doch koos later toch den handel als zijn bedrijf, waarin hij zeer werd gezegend. Als episcopaal opgevoed, is hij op rijperen leeftijd tot God bekeerd en werd Baptist. In Engeland heeft hij eerbied, liefde en achting onder de broederen verworven door zijn ijver en trouw in vele christelijke werkzaamheden, bijzonder voor de binnenlandsche zending en de Zondagsscholen. Hij is tevens een ernstige belijder der bijbelsche waarheid, wars van filosofie op christelijk gebied, en een bij uitnemendheid praktisch man.

De Engelsche Baptisten hebben door de verkiezing van zulk een’ man een goeden indruk gegeven; en al zijn er sommige onder de broederen, die zich niet wel tevreden betoonen en ook niet geheel vereenigd zijn met wat de nieuwe president in zijn intredingsrede zeide, de groote meerderheid verblijdt zich hartelijk over de gevallen keuze. Er blijkt uit, dat de Baptisten-Unie zich niet door de geesten, die zich openbaren onder de broederen, in „hoogere” kritiek en „groote gedachten” wil laten wegvoeren, maar bij alle genot van christelijke vrijheid zich aan de „gezonde leer” wil vasthouden.

Mr. Griffin’s intredingsrede droeg een hoogst praktisch karakter, en zal bij sommigen nog wel kritiek uitlokken. Zij had als opschrift: „Eene stem uit de kerkbanken.” Met een wonderbare frischheid van geest wees hij de mannen van den kansel met onverschrokkenheid op de gebreken in de Gemeenten, en op de plichten, die zij desbetreffende hadden te vervullen, ten einde een dreigend gevaar van de Gemeenten af te wenden.

„Er zijn vele Baptisten in Engeland, die hun grondbeginsel niet vasthouden, niet verdedigen”, zeide hij onder anderen, „en daardoor hebben onze jongelieden den indruk bekomen, dat het gelijk is waar men zich bijvoegt. Baptist te zijn zegt b.v. wat meer dan in ’t algemeen „protestant.” Zijn onze beginselen bijbelsch, dan is het onze heilige plicht ze trouwelijk te verdedigen. Of zullen wij ons de beginselen schamen, voor welke onze vaderen goed en bloed feil hadden? Wij willen Baptisten zijn, en een Baptist is een besliste christen. Wij wenschen, dat men ons de oude waarheid van Christus, den Gekruisigde en Opgestane, verkondigt, gelijk zich immers die waarheid van zoo schoon en duidelijk in den doop afspiegelt.”

Vervolgens drong de spreker aan op vereeniging der 10 of 12 opleidingsscholen der Baptisten in Groot-Brittannië, die allen voor zich in het verleden wel recht van bestaan gehad en zegen verspreid hebben, maar die nu niet meer zelfstandig kunnen aanbieden, wat voor de opleiding der leeraren naar tijdsomstandigheden wordt vereischt. Het kapitaal en de leerkracht dient op één punt samengetrokken te worden, om zoo den zonen der Engelsche Baptisten gelegenheid open te stellen in onze eigene school een wetenschappelijke vorming te ontvangen, die met de beste van ons land wedijveren kan. De kinderen van gefortuneerde ouders verloopen zich licht op vreemden bodem, dewijl zij op scholen gebracht worden, waar Gods waarheid wordt ondermijnd. En toch is het waar, dat onze jonge broederen, die zich tot den arbeid in het Evangelie geroepen gevoelen, op onze inrichtingen van onderwijs niet kunnen bekomen, wat in deze dagen van iemand, die openlijk als godsdienstleeraar optreedt, met recht mag worden verwacht.

Spr. wilde voorts niet in beschouwingen treden over den achter- of vooruitgang der Gemeenten; maar dit was hem wel duidelijk, dat we in een ernstigen, kritischen tijd leven.

Ziedaar slechts enkele trekken uit de zoo leeringvolle rede van den president, welke wij gaarne onzen lezers in haar geheel en vertaald zouden te lezen geven, doch de ruimte in ons blad laat geene opname er van toe.

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Gelijk onzen lezers bekend is, deed onze jeugdige Koningin, onder leiding van hare moeder de Regentes, hare intocht in de hoofdstad des Rijks, en bezocht Zaterdag 30 Mei eveneens Rotterdam.

Niettegenstaande de Hofrouw verhinderde, om een schitterend feest aan H.H. M.M. aan te bieden, was er toch een groot vreugdebetoon onder Amsterdams bevolking, gelijk zulks ook openbaar werd in Nederlands tweede handelstad.

In Amsterdam heeft WILHELMINA den eersten steen gelegd van het Buiten-zieken-Gasthuis, waaraan de heer Borki pas geleden *f* 500,000 had vermaakt. De steen werd ten aanschouwe van duizenden en duizenden neergelegd, bij welke gelegenheid een 5000 schoolkinderen zongen, alsook een koor, samengesteld uit verschillende zangvereenigingen.

Op de gedenksteen staat:

Koningin Wilhelmina
heeft dezen gedenksteen
gelegd.

Als aandenken aan deze gebeurtenis kreeg de kleine Koningin een zilveren wieg met een pop daarin, waarbij een ziekeverpleegster de wacht houdt, en tevens een afbeeldsel van de nu nog in gebruik zijnde kinderziekenzaal met de kribben en alles, wat er alzoo in behoort.

Ook in Rotterdam heeft de Koningin een gedenksteen moeten leggen van de nieuwe kade, die nu *Wilhelmina-kade* zal worden genoemd, waarbij eveneens een groote schare kinderen een lied zong en het volk jubelde. Wanneer men, van de hartstochtelijke, soms zeer overdreven dagbladberichten de helft afdoet, dan krijgt men toch nog de overtuiging: ons volk heeft Oranje lief.

Hoe geheel anders is het in **Rusland,** waar de keizer onder de nauwgezetste maatregelen nog geen uur zeker is van zijn leven. Zoo is nu weer ontdekt, dat, hoewel de geheele spoorweg van Petersburg naar Moskou weken lang door soldaten bewaakt is en zelfs de politie-agenten werden onderzocht, vóór ze daarbij nog dienst mochten doen, toch een dynamietmijn is ontdekt, waarvan het uiteinde in een huis te Moskou ontdekt is. Op het terrein der Fransche tentoonstelling te Moskou, die door de Czaar en de Czarin zou bezichtigd worden, zijn vier kisten met dat onplofbare goedje gevonden, zoodat de reis is uitgesteld. Eerst omdat de keizerin ziek was, maar eigenlijk om dezen vermelden aanslag.

Ten andere trekken de hier volgende berichten, waaruit men eenigszins kan afleiden, hoe het in dat Czarenrijk toe gaat, op allerlei gebied evenzeer de aandacht:

Op bevel van den algemeenen gouverneur van Siberië, is in het Staatsblad de volgende ukase verschenen:

„Het Russische gouvernement zoekt kapitein Alexandre Maximevitsch Osersky, die in 1890 de stad Irkoetsk verliet aan het hoofd eener karavaan, goudstof vervoerende, dat aan den Staat behoorde, en bestemd was voor St. Petersburg.

Hij is onderweg verloren geraakt met de karavaan en het goud, dat op verscheiden millioenen roebels is geschat.

’t Zelfde Staatsblad meldt nog:

Men zoekt den titulairen raadsheer Parchine, die belast is met het kleeden der galeislaven in Siberië. Bijna al de kleeren der galeiboeven zijn uit de depôts verdwenen, benevens een groote som gelds, aan den Staat behoorende.

Aantrekkelijker is wat men leest van Humbold van

Italië: De Koning heeft weer een daad van vorstelijke mildheid volbracht, waartoe zijn eenvoudige levenswijze en het wijs beheer zijner landgoederen hem in staat stellen, en een half millioen geschonken voor den bouw van een nieuw hospitaal te Monza. De Gemeenteraad besloot bij acclamatie den Vorst en corps zijn dank te betuigen voor deze schitterende gift.

Blijkens de uitkomst van het onderzoek naar de ontploffing van den kruitmolen bij Rome bevatte de fabriek 52000 K.G. kruit meer dan geoorloofd was. Op tweehonderd passen afstand van de fabriek loopt een spoorweg en daarom vermoedt men, dat de ontploffing het gevolg is van de trilling, veroorzaakt door den trein, die even voor de ontploffing voorbij reed.

Frankrijk. De Commissie uit de Fransche kamer is nog steeds bezig met de behandeling der akte van de anti-slavenhandels-conferentie, waarover onze Regeering zoo hard is gevallen in het Buitenland; omdat zij bezwaar had en slechts voor overmacht moest bukken.

De 4000 trambeambten te Parijs hebben het werk weer hervat en verkregen den 10-uurschen werkdag.

Thans zijn de Londensche huurkoetsiers en trambeambten ook aan het beraadslagen en vragen verkorten diensttijd, evenals de kleermakers, die in duizendtallen het werk er neer legden en om meer loon bij hunne patroons aandringen.

Een raadsheer van het hof te Bordeaux heeft zich verdronken in de Gironde. Hij had gespeculeerd en 1 millioen verloren op de beurs. Te Bordeaux is de bankier Menou failliet verklaard: het passief bedraagt 5 à 6 millioen.

België. Te Charleroi wil het nog maar niet goed tot rust en vredigen arbeid komen. De politie is telkens genoodzaakt om personen in hechtenis te nemen, die misbruik maken van dynamiet, anderen weer beledigen de werkers of verzetten zich tegen de openbare macht.

In Brussel is de Amerikaansche spoorwegkoning Cornelis van der Bilt en familie aange-

komen, vanwaar hij waarschijnlijk uitstapjes hoopt te doen op het vaste land.

Servië. Hoewel de gewezen Koningin Nathalië naar het schijnt rustig haar ouderlijk landgoed heeft betrokken en de Regeering te Belgrado hare ontevredenheid heeft te kennen gegeven over de onhandelbaarheid van politie en militairen bij de uitzetting en daarom de stadsprefect en prefect van politie heeft ontslagen, alsook de majoor Markowitch op nonactiviteit heeft gesteld, toch is daarmede het volk niet tevreden, dat bij den dag onrustiger en oproeriger wordt en protest aanteekent tegen de onwettige handelingen der Regenten in deze zaak.

Wurtemberg. De koning ligt ernstig ziek aan ingewandsziekte.

Engeland. De geschillen over de Robbenvangst in de Behringzee tusschen de Engelschen en Amerikanen is gelukkig in vrede beslecht, hoewel het eerst zich dreigend liet aanzien.

Zoo ook het Afrikaansche twistgeding tusschen de Britten en Portugeezen. De jongste berichten brengen de goede tijding, dat een treffen van oorlogsvaartuigen van deze twee rijken op vroegere feiten, die nu niet meer in aanmerking komen, doelen. Gelukkig waar de vrede heerscht.

Ierland. In 10 jaar tijds is de bevolking een half millioen afgenomen en nog steeds door is er veel geneigdheid om den geboorte-grond te verlaten, waar gebrek en armoede wordt geleden, waar bij een verstandig be!eid overvloed kon wezen.

Canada. De groote Staatsman Macdonald is ernstig ziek — zoo hij nog niet is overleden aan de Influenza.

Deze ziekte, hoe er ook mede gespot is en wordt, sleept menigeen ten grave en zij woedt nog steeds door. In Scheffield (Engeland) heerscht ze nog epidemisch.

Suriname. De nieuwe Gouverneur Jhr. Asch van Wijk wordt met eerebewijzen te Amersfoort, waar Z. Ex. 8 jaren Burgemeester is geweest, als overladen en ontvangt prachtige geschenken, zoo wel van de Burgerij als van verschillende Ambtenaren enz.

Dit verblijdt ons te meer, daar Z. Ex. een besliste belijder van den Christus der Schriften is en ook in deze in zijne nieuwe betrekking zeer ten zegen kan zijn voor de arme Negerbevolking, die maar al te lang verdrukt zijn door de naar schatten zoekende Europeanen.

Onze Minister Hartsen heeft ten leste een schitterende overwinning behaald op de betweters, die de wijsheid in pacht meenen te hebben. Wat toch is het geval? Tusschen onze en de Fransche regeering was een geschil gerezen over de grenzen van Suriname, waar ze het maar niet eens over konden worden. In dit gedeelte, dat vroeger met onverschilligheid werd aangezien, was GOUD ontdekt en nu zei Frankrijk: dat behoort mij — neen! zegt Nederland, het komt mij toe! En nu ging het jaren lang over het mijn en dijn, totdat de twee Mogendheden besloten om een derde als scheidsrechten in te roepen en wel den keizer van Rusland.

Toch vlotte dit eerst niet zoo best en onze Minister gaf schijnbaar te veel toe, waarover veel ontevredenheid ontstond, doch eindelijk de Czaar zijn uitspraak ten gunste van Nederland deed, dat in alles zijn wensch kreeg, zoodat het heele Maromijne land nu ons grondgebied is.

De Franschman kijkt leelijk op zijn neus en de oolijke Hollander lacht in zijn vuistje en gaat straks aan 't goud delven.

R.

Verkiezing voor de Staten-Generaal.

Nu ons blad — zij het dan ook in hoogst bescheiden vorm — zich met de politiek inlaat, achten wij het eene van zelfsheid, dat het — al is het slechts een enkel woord — zich uitlaat omtrent de a.s. verkiezing op 9 Juni voor LEDEN DER 2e KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Wat van zelf spreekt, kiest het de zijde van de Anti-Revolutionaire partij in den lande, die — al zijn de leden niet allen christenen in den zin, zooals wij dat naar het woord Gods opvatten — toch als partij de beginselen van de H. Schrift voorstaat en verdedigt en steeds vooruit poogt te streven naar het gemeenschappelijk aangenomen staatkundig program, waarin o. a. ook is opgenomen

„SCHEIDING VAN KERK EN STAAT,"

een beginsel, dat ons immer het juiste toeschijnt, om ons nader te brengen tot een gezonde kerkelijke positie en althans hoop geeft op eene vrijere ontwikkeling van het godsdienstig leven.

Deze partij heeft bovendien een open oog voor de nooden des volks en wil gaarne mede werken tot eene vreedzame oplossing van het sociale vraagstuk. Zij is dan ook eer democratisch dan aristocratisch getint, d. w. z., zij grenst nader aan de burgerklasse en zoogenoemden 4en stand, dan wel aan den adel en geldbezitters.

Naarmate het kiesrecht dan ook wordt uitgebreid, zal ze in kracht toenemen, daar ons volk, als volk meer eerbied heeft voor den Bijbel, dan de dusgenaamde „bezittende klasse." Geen wonder, dat ze dan ook uitbreiding van kiesrecht wil. Om deze reden schromen wij dan ook niet om onze lezers, die het kiesrecht bezitten, op te wekken en dringend aan te bevelen, om op 9 JUNI ééndrachtelijk hun stem mede uit te brengen op den, in hun kiesdistrict door de anti-revolutionaire kiesvereenigen aanbevolen Candidaat.

Voor de, door de tegenpartijen vrees aanjagende „Kuyper overheersching" of „brandstapels van Rome" hebben wij nog geenszins bang te zijn.

DEVENTER, 3 Juni '91. B. ROELES.

BRIEF

van den Penningmeester der Unie aan de jeugdige verzamelaars der Unie-Cent.

Lieve Vrienden!

Lang hield ik mij stil, en wanneer ik geloofde, dat het spreekwoord: „Spreken is zilver en zwijgen is goud," *altijd* waar was, dan bleef ik zwijgen. Maar neen, gij zoudt niet weten, wat van mij te moeten denken, als ik althans *nu* het stilzwijgen bewaarde. Gij zijt het zoo gewoon, als de maand Juni in het land en de Unie-vergadering in 't zicht is, dat ik een praatje met u praat.

't Was een strenge winter, vrienden, dat ondervonden ook onze Unie-cent-Evangelisten; maar gelukkig, hun hart was niet bevroren, maar warm voor het hun opgedragen werk. Onze broeder Hesseling van Nieuwe Pekela, en onze broeder K. Kuipers van Sneek, die, (onder ons gezegd en gebleven), aangenomen is als kweekeling voor de Baptiste-predikersschool te Hamburg, en daar September denkt heen te gaan, hebben met moed, volharding en toewijding gearbeid; ook nam br. Planting, Evangelist-kweekeling van den heer v. Beek, 'n 14 dagen aan den arbeid deel.

Op vele plaatsen, zelfs het eiland Ameland niet uitgezonderd, werd door de broeders door prediking, huisbezoek en traktaatverspreiding, de blijde boodschap der zaligheid gebracht, en geve God, dat menige ijsschots gesmolten en menig verkleumd gemoed tot levenswarmte gekomen zij, onder de zonnestralen van de Zon der gerechtigheid.

Maar . . . . . en dat wil ik u niet verheelen, in mijn kas is het ver van lente — wat zeg ik: 't is er WINTER, en nog wel een winter als in 't jaar. . . . ja wat jaar, dat wil mij nu niet invallen, want het is erg!

Mij dunkt, in uwe verbeelding ziet gij uw armen Penningmeester bibberen van de kou; maar gij redeneert: Stil maar, de Juni-lucht maakt hem weer beter.

Dat hoop ik, ziet ge . . . . . maar ik ben wel wat ontsteld geworden door een akelige droom. Gij hoort zeker graag droomen vertellen, niet waar, en 't liefst akelige droomen, is 't niet? zoo althans ging het ons, toen wij jongens waren. Als wij moe gespeeld waren, zochten wij bij 't vallen van den avond een stoepbank op, en dan ging het op een vertellen. De verhalen van roovers en dieven waren de geliefkoosde en wij vertelden van de kaboutermannetjes, totdat wij er kippevel van kregen en daar het al meer donker geworden was, ons bijna niet durfden verroeren.

Nu, maak u maar niet angstig, zóó erg is 't niet; maar toch, 't is voor mij erg genoeg, hoor maar:

Toen ik op een goeden avond, na een drukken dag, ijverig bezig geweest was met de rekeningen van den Unie-Cent, en ik zat te staren op mijn ledige kas, zag ik in mijne verbeelding al uwe busjes mij tegenblinken, en ik greep moed.

Intusschen begonnen mijn oogleden zóó zwaar te worden, dat zij zich weldra sloten, en ik begon alles toe te stemmen, d. w. z. ik knikkebolde.

't Duurde niet lang of ik had een vasten slaap en begon te droomen. In mijn droom zag ik op eens vóór mij, aan een spinrag, een dikke spin neerdalen, vlak op mijn penningmeester's boek, juist bij de „balans" van de rekening, en pas was deze gezeten of daar daalde een tweede neer.

Nu moet ge weten, dat ik nooit een vriend van spinnen geweest ben. Zij zaten onmiddellijk bij mijn hand, waarin ik de pen nog vasthield. De een had een witte streep op den rug en de ander scheen wel roode oogen te hebben; beiden hadden zij vreeselijke pooten. Ik kan u zeggen, de griezels gingen mij over de grauwen.

Doch het ergste komt nog. Terwijl ik vol siddering op de beide spinnen staarde, die op de „balans" mijner rekening zaten, als waren zij door de vergadering benoemd om die na te zien, begint die met roode oogen te spreken en vangt met zijn kameraad een buurpraatje aan. „Wel, mijn broeder", zoo sprak roodoog, „hoe is het u gegaan op uw wandeltocht op dit benedenrond?"

„Al heel slecht", antwoordde de toegesprokene, „'t is of allen en alles het er op gezet hebben om mij van de aarde te verbannen, nergens toch heb ik rust of duur. Niets liet ik onbeproefd om toch een rustig hoekje te vinden. Zoo vond ik vele deuren waarboven ik „vergunning" las, ik dacht daar hebben zeker de spinnen vrijheid om hun web te weven; maar ach, mijn broeder, wat ik u ook rade, maar laat u door dat woord „vergunning" niet verlokken, want daar kunt gij dag en nacht werken en uw werk wordt altijd weer verbroken, want die deur staat niet stil. Voor een sigaren- en tabakswinkel ging het mij niet beter; kortom, te veel om te noemen, behalve dat alle stoffers en ragers een onafgebroken oorlog tegen mij hebben gevoerd."

„Arme witrug", zeide roodoog, „dan zijt gij al zeer onfortuinlijk geweest; neen, dan ging het mij beter af, rustig en stil kon ik mijne dagen slijten in een zeer bescheiden hoekje, juist boven een collectebusje waar Unie-cent op stond; 't nummer is mij waarlijk vergeten."

„Unie-cent", zeide witrug, „daar sprak de „grijze", die gelijk met mij uitgebroed is, ook van; ook hij noemde dat plekje een „Eldorado" der spinnen. Zeg roodoog, hoe kom je op dat idee?"

„Dat zal ik u zeggen", zeide roodoog, „een verstandige spin luistert naar den raad der ouden en let op hun voorbeeld; nu moet ge weten, dat onze familie van ouder tot voorouder altijd hunne webben boven armenbussen en zendingsbussen hebben gemaakt met het beste gevolg; sedert let ik er maar op, als ik een huis of eene kerk binnen kom, of er ook een collectebus aanwezig is."

Denk u, lieve lezer, mijne gewaarwording; was ik onder een mengeling van somberheid en blijde hope in slaap gekomen, nu ontzonk mij schier alle moed, ik hoorde mijn hart snel kloppen, voorwaar, 't was een benauwde en benauwende droom.

Evenwel, sommigen uwer zijn rechte snaken, en hebt gij van mijn angst pret gehad, kom mij nu maar met de daad bewijzen, dat droomen bedrog is, m. a. w. zendt mij de opgave van wat gij in het afgeloopen jaar hebt mogen verzamelen, en geef het bedrag aan den afgevaardigde naar de Unie-vergadering mee, of stuur het mij per postwissel.

Ontvang intusschen de hartelijke groete van
uw vriend J. HORN,
Penningmeester der Unie.

GRONINGEN, 1 Juni 1891.

Uit de Gemeenten.

STADSKANAAL. Zr. Braamhorst te Musselkanaal vierde op Zondag 24 Mei met hare Zondagsschoolkinderen een feestje, bijgewoond door de ouders der kinderen en de aldaar woonachtig zijnde leden der Gemeente. Zr. B., die steeds onder veel tegenstand en bestrijding met veel moed en ijver voor hare Z. S. bezig is, had ook nu weer al het mogelijke gedaan om dit feestje voor jongen en ouden aangenaam te maken. Men was er eenige uren genoegelijk samen, waartoe de aanwezige broeders en zusters trouwelijk het hunne bijdroegen, door naar de hun geschonken gave een woord te spreken en anderszins.

Moge ook deze poging tot bloei van de Zondagsschool en bevordering van het werk des Heeren aldaar dienstbaar zijn!

GRONINGEN. (*Kinderen! die de Christen leest, geeft acht!*) Maandagavond kwart voor negen ontsliep in het Academisch Ziekenhuis een kind van de Zondagsschool, een kind der Gemeente, Johanna Bierling, ruim 12 jaar oud. 't Vorige jaar had zij gelijktijdig met haar Vader, Moeder en Broer de Typhus. Haar moeder ging toen naar den Heiland, haar vader en broer herstelden, doch zij bleef zwak en sukkelend.

Wat nu het heerlijkste van alles was: zij had in oprechtheid haar zonden voor den Heer leeren betreuren en de Heiland gezocht en gevonden. Hiervan gaf zij op kinderlijke wijze, met groote beslistheid getuigenis; zij beleed haar Heiland voor die haar verpleegden en omringden, zulks deed zij ook in 't Kinderziekenhuis, waar zij eerst werd opgenomen.

Eenige dagen voor haar sterven werd zij zeer bestreden, zij verzocht dat de pleegzuster (een Christin) voor haar zou bidden; al de aanwezigen schaarden zich om haar ledikant, meenende dat haar einde gekomen kas. De pleegzuster bad — de bestrijding week — toen begon Johanna te bidden, zoo lief, zoo geloovig, dat allen bewogen waren; onder deze ook de predikant der Ned. Ger. Kerk, die geroerd betuigde, onder dit kindergebed gezegend te zijn.

Zoo bleek dan ook hier weder de waarheid van 's Heeren Woord: *Uit den mond der jonge kinderen heb ik mij lof toebereid.*"

Kinderen! die dit leest, zijt gij reeds tot den Heiland gekomen? Hebt gij Hem uw hart reeds gegeven?

En gij ouderen van dagen! is dit kind u ook tot beschaming?

Met dankbare harten maken we melding van den Pinksterzegen onder ons, zooals die thans openbaar wordt in een drietal zielen, die mede deel namen aan 't liefdemaal te Groningen.

J.l. Zondag werden twee zr. uit Muntendam gedoopt, die op bovengenoemd liefdemaal volkomen overtuigd waren geworden van den doop der H. Schrift. Voorts deed er een broeder belijdenis van zijn geloof in den Zone Gods en gaf rekenschap van de hoop, die in hem is, aangaande de volkomen verlossing in Christus. Deze br. was voorheen een voorbeeld van vijandschap tegen den doop der geloovigen, maar nu, verlost zijnde, had hij behoefte om door den doop ook zichtbaar een te worden met degenen, die gelooven. Den volgenden Zondag zal bovengen. br. door den doop der Gem. zichtbaar worden toegevoegd.

Moge aan de uiterlijke erkenning van Gods waarheid door een iegelijk eene innige zielevreugd gemaakt worden.

CORRESPONDENTIE.

A. E. te A. Wij kunnen uw stukje niet opnemen, aangezien wij er geen belang in zien voor onze lezers. RED.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. N. te Assen *f* 5.35, van J. M., Minneapolis (N.-A.), 1 dollar, van S. de J., Sneek, *f* 18.45. N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

AGENDA. 11e Algem. Vergad. der Unie van Gemeenten van ged. Christenen in Nederland.

Te houden (in 't lokaal „Silo") te Zutphen 24 en 25 Juni 1891.

1ste dag.

I. Huishoudelijk gedeelte.

a. 's Morgens **8** uur Bidstond.

b. **9½** uur openingswoord door den Voorzitter.

c. 't Lezen der Notulen van de vorige Verg. door den Secretaris.

d. Voorlezen der presentielijst en vaststelling der Algem. Vergadering 1891—1892.

e. JAARREKENINGEN.

1. Penningmeester { Unie-kas; Unie-cent-kas; Weezenfonds.

2. Administrateur { De Christen. De Zendingskas.

f. BENOEMINGEN.

Door den Voorzitter { 1 Comm. van rapport om de rekeningen na te zien, en de stemmen op te nemen.

g. JAARVERSLAG, door de Commissie aangeboden.

h. MEDEDEELINGEN.

1 door de Commissie, de Unie betreffend;
2 „ „ Afgevaardigden, uit de Gemeenten.

i. Periodieke aftreding van 2 Comm. leden: Voorzitter (J. de Hart) en Vice-Secretaris (N. v. Beek.)

j. KEUZE DER BEDIENAREN.

1. **Twee** Commissie-leden (de afgetredenen kunnen ook worden herkozen.)
2. Redactie voor „De Christen."

Pauze.

II. Commissie-Voorstellen.

a. Is het niet wenschelijk, dat de Unie-centkas — zoo niet geheel — dan toch ten deele de kosten drage van de najaars-Comm. Vergadering, die hoofdzakelijk in haar belang wordt gehouden?

b. Het toegestane recht, tot opleiding van jongelingen tot het predikambt aan de Hamburger school onder de gestelde voorwaarden te aanvaarden.

Deze zijn, dat elk lid der Gemeente jaarlijksch, evenals in Duitschland zelf, *dertig cent* betale.

c. De Algem. Verg. benoeme Afgevaardigden, die de Unie kunnen vertegenwoordigen op de Duitsche Bonds-Conferentie van Baptisten, te Hamburg te houden, in de maand Augustus a.s.

d. Is het voor onze Gemeenten niet aan te bevelen, deel te nemen met het oog op hare Voorgangers, aan het in ons land bestaande Weduwenfonds voor Evangelisten, of aan de bij onze Duitsche broeders bestaande Weduwenkas en en Invalidenkas?

III. Gemeente-Voorstellen en Vragen.

HAULERWIJK. De Unie-cent-kas zende voortaan één reizend prediker uit, en dan voor het geheele jaar.

Br. van Beek wenscht naast dit voorstel overwogen te hebben: dat die arbeid uitsluitend door de Voorgangers der verschillende Gemeenten in haar omtrek worde verricht.

FOXHOL. Is er voor de Gemeenten aan het bezit van rechtspersoonlijkheid geen gevaar verbonden, om haar hemelsch karakter te verliezen?

HENGELOO. Het Bestuur der Unie zorge, dat elk lid der Gemeente in de gelegenheid zij, om zich een exempl. van de Statuten der Unie te kunnen aanschaffen.

Br. van Beek stelt hiernevens voor: de Statuten afzonderlijk te laten drukken, zoo noodig met eenige toelichting en voor den kostenden prijs of iets meer verkrijgbaar te stellen.

Voorts: het woord „beginselen" in Art. 2 te veranderen in DOEL.

GRONINGEN. De Unie richte een kas op voor „ONDERLING HULPBETOON" bij overlijden, voor de gedoopte Christenen en hunne huisgezinnen.

SNEEK. Hoe moet de Gemeente handelen met minderjarige personen en vrouwen die den doop begeeren, maar wier ouders en mannen daar tegen zijn?

2de dag.

1. 's Morgens 8½ Bidstond.
2. 9½ uur opening der Verg. door den Voorzitter.

Referaten.

a. J. HAVERKATE, van Hengeloo
onderwerp:
„De roeping der Gemeente, naar den Woorde Gods en de beginselen van het „Leger des Heils"

b. N. VAN BEEK, van Stadskanaal.
onderwerp:
„Het vereenigen op Christelijk gebied."

c. K. KREMER, van Foxhol.
onderwerp:
„De onderscheidingsnaam van ieder Christen in het bijzonder en van de Gemeente in 't algemeen in strijd met Gods Woord?

GEMEENTE-BERICHT:

Dinsdagavond	23 Juni 8 uur	Bidstond.
Woensdagavond	24 „ 8 „	Avondmaal.
Donderdagavond	25 „ 8 „	Evangelische Samenkomst, (sprekers der Voorgangers der Gem.
Vrijdag 26 Juni.		Een uitstapje in de enveron van Zutphen

AFGEVAARDIGDEN

GEMEENTEN.	NAMEN DER AFGEVAARDIGDEN
Deventer . . .	C. Peters Jr. G. Hulleman.
Foxhol . . .	H. Kremer — Voorganger J. Schut. J. Deuzeman.
Groningen . .	C. Boetes. K. v. d. Baaren. D. Klooster. J. van Duinen. R. Meijer.. H. Hut.
Haulerwijk . .	B. E. Haukes. * . . . .
Heeg	J. de Vries. S. de Jong.
Hengeloo . . .	J. Kuipers. G. M. Mokelencate. J. Haverkate.
N. Pekela . .	* . . . . * . . . .
Sneek	S. Gorter. S. de Jong. K. Kuiper.
't Zandt . . .	S. Engelsman. H. van Dam.
Zutphen . . .	E. H. Dupon. G. W. Prost.

Commissieleden.

J. de Hart — President.
G. de Vries — vice-President.
B. Roeles — Secretaris.
J. Horn — Penningmeester.
N. v. Beek — vice-Secretaris.

De met een * geteekende Gemeenten moeten of kunnen nog afgevaardigden opgeven.

De Secretaris.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 216. DONDERDAG 11 Juni 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

SLAVENZANGEN.

(*Vrij gevolgd*).

III.

Ik ben verlost en vrij verklaard,
Ontrukt aan zonde en dood
Door Jezus, die voor mij aan 't kruis
Zijn heilig bloed vergoot;
Door Hem, die ons ten Paschalam
In 't vleesch voor arme zondaars kwam.

Ik ben verlost, en in Hem rein,
Gewasschen in zijn bloed;
Geen zondaar meer, maar 's Vaders kind
Met in Hem nieuw gemoed:
Dien omkeer, wonder van gena,
Volbracht de Heer op Golgotha.

Als eerstling van zijn offerand
En 's Vaders naam ten prijs,
Schonk Hij aan 't kruis den moordenaar
Plaats in Gods paradijs;
Dies klinkt mijn zang uit nieuw gemoed:
„Ik ben verlost door Jezus' bloed."

IV.

Een liefdefeest is in den hemel
Voor al Gods kindren aangericht,
Daar zien ze, aan 's Vaders disch gezeten,
Des Konings vriendlijk aangezicht;
Komt, kindren, worstelt om de kroon;
Volhardt in dankbaar trouwbetoon,
En strijd èn lijden zijn vergeten,
Waar u de Heer zal welkom heeten.

't Loofhuttenfeest van Gods verlosten
Wacht ons na 't leed der woestenij;
Daar zijn van satans haat en listen,
Van wereld, zonde en dood wij vrij.
Maak' dan de liefde ons hier reeds één,
In vreugde en droefheid lotgemeen!
Haast aan des hemels zilvren stroomen
Zijn blijdschap, vrede en rust volkomen.

C. S. A. v. S.

De tucht in de Gemeente.

VI*b*. *Aan welke personen moet zij worden toegepast?*

Bij de *tucht* moet niet alléén met de *zinnelijke*, maar ook met de *geestelijke* zonden worden gerekend.

De *hoogmoed* is hiervan als bron te erkennen, en wij weten, dat het die zonde is, waardoor de mensch viel en zoo vele nog verder en dieper vallen.

Door de *hoogmoed* werd Kaïn een broederhater en — moordenaar. Die zijn broeder haat, is niet uit God. Waar deze zonde voorkomt en na de noodige vermaningen *blijft*, moet de *tucht* uitgevoerd worden.

In de gelijkenis van „de onbarmhartige dienstknecht" (Matth. 18 : 23—35) is door den Heiland genoegzaam aangegeven, dat, wie niet wil vergeven, onder de *tucht* moet worden geplaatst.

Dit is ook het geval met den *laster*. Zij, die zich daaraan schuldig maken, zijn veelal hoogmoedige en koude naturen, die, wanneer anderen hen in het een of ander werk des Heeren veroordeelen, ze tot voorwerpen van *laster* maken. Allen, die de *praktijk* boven de *theorie* verkiezen, zijn voor dezulken onverdragelijke wezens en nu tracht men iets te zoeken en te vinden, waardoor men het goede tot kwaad kan maken.

In de Gemeente neemt men veel te weinig acht op die ontzettende zonde.

Daarom mag het wel eens tot een wakker worden komen, dat men maar niet zoo ongestraft van elkander kwade dingen mag zeggen, als ook het beginsel, waaruit velen werken, zoo maar verdacht te maken. *Lasteraars* zijn groote zondaars, die het Koninkrijk Gods niet zullen beërven.

De Duivel werkt door die zonde zoo vernielend onder de geloovigen.

Bij *haat*, *onverzoenlijkheid* en *laster*, al waar de hoogmoed de oorsprong is, kunnen wij ook nog noemen *minachting*, wanneer de rijken de armen achteruit zetten, of ook wanneer de Socialistische geest de minderen tot *verachting* stemt jegens de welgestelden in de Gemeente. Hierdoor wordt het leven der broederlijke ééenheid schade berokkend. Zoo ook wanneer vrouwen de *onderdanigheid* missen jegens hare mannen, kinderen jegens hunne ouders en dienstbaren jegens hunne heeren en vrouwen.

Zoo óok wanneer mannen, door een despotischen geest bezield, hunne vrouwen niet liefhebben, maar wel kwellen, of werkgevers hunne werklieden. Ook de H. Schrift geeft in dezen de rechte verhoudingen aan, waarmede in onze dagen de Gemeente meer dan ooit heeft te rekenen. De wanverhoudingen hier genoemd, zijn veel meer tot nadeel voor het geestelijk leven der Gemeente, dan wanneer een der leden in de een of andere zinnelijke zonde is gevallen. In al de hier opgenoemde zonden werkt een andere geest dan de Geest des Heeren en brengt een druk over de zielen, waardoor de atmospheer wordt verpest.

Maar om hierover nu niet verder uit te weiden, willen wij nog de vragen stellen, hoe de Gemeente doen moet met hen, die niet geregeld het Avondmaal vieren, die op Zondag werken en leden zijn van andere vereenigingen, waardoor men met andere Christenen zich in het een of ander werk vereenigt?

In Hebr. 10 : 25—27, komt eene vermaning voor, om de onderlinge vergaderingen niet na te laten, wat bij sommigen tot eene gewoonte was geworden. Gewis eene treurige gewoonte! Nu gebeurt het wel eens, dat sommige gemeenteleden alle andere bijeenkomsten geregeld bijwonen, maar aan het Avondmaal nog al eens ontbreken. Daar dit nu zoowel *deugd* als *ondeugd* kan zijn, moet de Gemeente hier met groot beleid oordeelen. De Avondmaalviering is niet het bijwonen van eene *prediking*. In de prediking is ook de geloovige *hoorder* zoowél als de wereldling. In het Avondmaal belijdt hij zijne éénheid met den Heere en de Gemeente.

Nu kan soms kort voor eene Avondmaalviering iets plaats vinden, waardoor de teederheid van het geweten eene schuchterheid geeft in het heilige, waardoor men vreest, dat men niet de rechte persoon is om den Heere aan het Avondmaal te belijden. Minder teedere gewetens zouden dan evengoed gaan en het ware gewis voor sommigen veel beter, als zij zich wat ernstiger onderzochten, eer ze plaats namen aan dezen heiligen disch.

Maar is het niet-bezoeken een gevolg van een verregaand verachterd leven, dan zou eene afsnijding plaats moeten vinden, ook wanneer men wegblijft uit Farizeïsme, waardoor men zich boven de anderen in het geestelijk leven plaatst.

Wat den arbeid op Zondag aangaat, zouden wij dit kunnen zeggen:

Geen geloovige kieze een werkkring, of het moet een werkkring van *wijding* zijn, dat hij gehouden is, om des Zondags te werken. Kwam hij in zijn onbekeerden staat daarin, dan zie hij na zijne bekeering te veranderen om den geheelen Zondag zich meer bezig te kunnen houden met den Heere en zijne ziel, zijne broeders en de wereld om in haar midden tot zegen te zijn. Wanneer er zijn, die vrij zijnde, den dag gebruiken tot eigen voordeel of genot, en alzoo een aardschen en wereldschen geest openbaren, dan komt de *tucht* aan de orde.

Daar de Zondagsviering door ons meer als *voorrecht* dan als *wet* erkend wordt, moet hier niet zoo zeer op de letter der overtreding, als op den geest des overtreders gelet worden.

De niet-getrouwe Zondagvierder moet naar zijn levensbeginsel beoordeeld worden.

Maar hoe nu te handelen met leden der Gemeente, die ook leden zijn van andere vereenigingen, waardoor zij met andere Christenen samen werken, tot bestrijding van volkszonden of medewerken in het Staatsleven.

Hier moeten de leden worden vrij gelaten; een ieder handele naar eigener overtuiging. Men stelt zich in dien weg tegen het kwade en daar onze eeuw alles in den vorm van de een of andere vereeniging doet, kan het niet anders of men wordt lid van die vereenigingen, wanneer namelijk die vereenigingen geen bepalingen hebben in strijd met de Schrift of het gemeentelijk leven ondermijnen.

Tucht op hen toe te passen is een daad, waardoor men op zijn zachts geoordeeld de leden van praktischen en werkzamen aard buiten sluit en de tragen als de beste Christenen beschouwt. Onze gemeenten zijn daarbij veelal te klein om alles als Gemeente te kunnen doen, daar zijn ook dingen, die de Christenen van allerlei gezindten gemeenschappelijk moeten doen. Dit is ook noodig om niet in eene doode eenzijdigheid te vervallen, welke groote schade doet aan het geestelijk leven. De Gemeenten mogen wel toezien, om niet den strijd aan te binden tegen

hen, die willen werken, ook tot *maatschappelijk* en *zedelijk* nut voor ons volk. Alles wat liefelijk is en wel luidt, vinde een plaats in onze harten. Is dat niet het geval, dan worden wij veroordeelers van hen, die God tot eenen zegen stelde.

De H. Geest werkt niet alleen in onze Gemeenten, maar overal waar Zijn Woord geëerd wordt; daarom zij men voorzichtig, door niet uit partijdigheid het een of ander werk Gods te miskennen.

Maar bij alle vrijheid in dezen, geen losbandigheid, een zich houden aan de orde in 's Heeren huis.

Nu kan het gebeuren, dat Gemeenteleden het lid zijn van de een of andere vereeniging, met het goede dat men voorstaat, als voor het eigenlijke leven van 's Heeren kinderen zouden willen laten doorgaan, zoodat er maar één deugd schijnt te zijn, b. v. als geheelonthouder of bestrijder der prostitutie, of om voor de zending te werken enz. Wanneer dezulken door overdrijving de deugd tot *on*deugd maken en den arbeid in en door de Gemeente gering achten, dan zou het kunnen gebeuren, dat men òf broederlijk scheidt òf zelfs de *tucht* moet aanwenden om de harmonie in de Gemeente niet te verbreken en de Gemeente in haar eigen werk te verlammen.

Maar als dan iemand als soldaat in het leger des heils is opgenomen, kan die nog lid van de Gemeente blijven?

Dat het „leger" door Gemeenteleden wordt bezocht, kan evenmin aan *tucht* worden onderworpen, als wanneer men naar andere kerken gaat. Maar staat het „leger" bij dezulken boven de Gemeente, en bezoekt men dat op een tijd, wanneer de Gemeente vergadert, dan neemt dit een anderen keer. Als eene Gemeente niet recht handelt en het in haar midden doodig is en zij strijdt tegen de arbeidenden in haar midden, en vrede heeft met hen, die ledig op de markt staan, dan heeft de Gemeente schuld, dat sommigen hunner naar het „leger" gaan en aldaar medewerken. Toch mogen zij het gemeenteverband niet loslaten, maar werken om de Gemeente tot heil te zijn, door haar uit hare doodigheid op te heffen.

Wil evenwel de Gemeente aan allen praktischen arbeid, zoodat die werkzame naturen, in haar midden, arbeid kunnen vinden, dan heeft de Gemeente geen schuld, en wordt het gaan naar het „leger" enz. en het vooropstellen van dien arbeid een daad, in strijd met het lid zijn van de Gemeente, en kan onmogelijk onschuldig worden genoemd. Daar nu het „leger" maar niet eene bloote vereeniging is, die zich niet op kerkelijk terrein beweegt, maar gaarne ziet dat hare soldaten ophouden tot eenige kerk te behooren, omdat men bepaalde korpsen vormt, en men in zijne organisatie breekt met de organisatie van 's Heeren Gemeente en ook daarbij de beide instellingen van *doop* en *avondmaal* gering acht, is het soldaat-zijn, vooral officier-, in het „leger" geheel in strijd met het lid-zijn der Gemeente, en daardoor brengt zulk een lid zich in de moeilijkste gemoedspositie. Het best is, dat zij aangespoord worden te kiezen: bedanken voor de Gemeente of in het „leger" gaan. Wij willen doen als Abraham en Loth deden (Gen. 13), als Paulus en Barnabas (Hand. 15). Willen zij dat niet, maar werken er op om van de Gemeente te worden afgesneden, dan kan de toestand er naar zijn dat de Gemeente besluiten moet hen af te snijden. Men beschouwt hen dan wel niet als „heiden" en „tollenaar", maar als een ontrouwe zoon of dochter des huizes, die den vrede te Jeruzalem verstoort.

Leger en Gemeente zijn, wat inrichting aangaat, zoo verschillend als water en vuur; daarom, hoewel onze Gemeenten over het geheel willen werken tot aan de grens van het leger, staan wij van alle kerken het meest verre van het „leger," omdat wij niet alleen het Evangelie willen brengen aan de wereld, maar ook de geloovigen willen leeren alles, wat de Heere geboden heeft. Dat leert ons genoegzaam de geschiedenis van den heilsoldaat, die in zijn „leger" opgaat en in het gemeenteleven niet aard.

Wij zullen hierin toch met de grootste voorzichtigheid moeten handelen, en wanneer daar gevallen voorkomen, eerst de vragen moeten stellen: hoe komt het toch, dat een kind des huizes dienst wil nemen in het „leger?" wordt hij soms ook in huis kwalijk bejegend?

Geen oordeel vooral hier, zonder eigen oordeel, opdat er in 's Heeren Gemeente geen banden gebroken worden buiten toestemming des hemels.

S. D. H.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Terwijl wij ons rustig neerzetten om een en ander mede te deelen uit de politieke wereld en naar ik hoop de Lezers op hun gemak zullen lezen — is een groot deel onzer bevolking in de grootste gejaagdheid en spanning over de verkiezing, want niemand kan met eenige zekerheid zeggen, zelfs wat de vermoedelijke uitslag zijn zal. De partijen staan met een felheid tegenover elkander en zoo verdeeld mogelijk, dat men eerder den indruk krijgt van een burger-oorlog, dan wel een behartiging van 's lands zaken. Hoe het zij, het kan ook „de Christen" niet onverschillig zijn, hoe deze zaak afloopt en onomwonden geven wij onze overtuiging te kennen, dat we van ganscher harte hopen, dat het Minister Mackay kan aanblijven met een besliste Anti-Revolutionaire meerderheid.

Nu onze Koningin-Regentes is wedergekeerd, om op 't Loo eenige rust te genieten, ontvangt ze velen van hare familieleden en naastbestaanden en dat gaat alles zoo eenvoudig toe, dat er niet de minste toebereidselen gemaakt worden tot bewaking der veiligheid. Trouwens, dit is ook niet noodig, want niemand zou het wagen een hand ten verderve uit te steken.

De Keizer en Keizerin van onze Oosterburen worden over zee met het schip „Hohenzollern" via Ymuiden te Amsterdam op 1 Juli verwacht. De hoofden der land- en stadregeeringen en de leiders der feestcommissiën houden zich rusteloos bezig om den Duitschen Vorst op waardige wijze te ontvangen. Onze Koningin-Regentes heeft bij haar bezoek in de hoofdstad den Burgemeester verzocht op „Amsterdamsche wijze" en daar zal het nu niet aan ontbreken, als men maar eerst een vast plan heeft, doch alles is nog onzeker, daar men niet recht schijnt te weten, wat de Duitsche Monarch in 't zin heeft. In ieder geval zal het recht hartelijk zijn en de bestaande vriendschapsbanden met het groote rijk zullen er ongetwijfeld vaster door worden. Dat het aantal vreemdelingen ondenkbaar groot zal worden is te verwachten.

Duitschland. De Regeering heeft het verzoek om verlaging der graanrechten niet toegestaan, omdat zij van oordeel is, dat zulks niet noodig zou zijn, hoewel de broodprijzen aanmerkelijk moeten zijn gestegen. Het volk is over dit besluit zeer ontevreden en in het Pruisische Huis van afgevaardigden is een voorstel van twintig leden ingekomen om aan „de Pruisische regeering te verzoeken, mededeeling te doen van alle stukken, betreffende den thans beschikbaren voorraad graan en de vooruitzichten op den oogst, welke stukken hebben gediend tot grondslag voor het besluit der regeering om bij den Bondsraad geen voorstel tot verlaging of afschaffing der graanrechten te doen."

Voorts wordt uit Odessa (Rusland) gemeld, dat de te verwachten graanoogst zeer ongunstig zich laat aanzien.

Oostenrijk. Na afloop der werkzaamheden van het postwet-congres ontving de Keizer Frans Jozef de leden van genoemd congres aan tafel. Onder deze waren ook de drie Nederl. afgevaardigden. Er werd op zilver gediend en elk der twee gasten had een lakei achter zich.

Met het oog op de talrijke mahomedaansche bevolking in Herzegowina, worden door de regeering, daar de mahomedaansche vrouwen niet met mannen in aanraking mogen komen, aan de verschillende ziekenhuizen nevens de mannelijke doctoren ook vrouwelijke artsen aangesteld. Reeds voor eenigen tijd is in Zwitsersche geneeskundige bladen eene oproeping van sollicitanten naar die betrekking in Bosnië geplaatst, en reeds hebben zich vooral uit Zürich vele candidaten aangemeld.

Servië. De jonge Koning Alexander zal, als hij 16 jaar oud is, worden verloofd met Xenia van Montenegro, die dan den aanvalligen leeftijd van 14 jaren zal hebben bereikt.

Turkije. De vorige week werd bij Tscherkesskoi door roovers een trein aangerand. Eerst hadden ze een eindweg opgebroken en zoo de trein laten derailleeren, de menschen geplunderd en bovendien eenige rijke 1e klasse-reizigers als gijzelaars medegevoerd, die ze voor een som van 200,000 francs zouden uitleveren.

Naar bericht wordt, is het geld door de Turksche regeering toegestaan en reeds ter bestemder plaatse gekomen en een later bericht meldt, dat de heeren reeds in vrijheid zijn.

Dat de passagiers — vooral de vrouwen — vreeselijk door den schrik hebben geleden, is wel te begrijpen.

Rusland. Toen de keizer en keizerin toch de tentoonstelling te Moskou gingen bezoeken, werden op eens, geheel onverwachts, de straten ontruimd waarlangs zij moesten passeeren; bevel gegeven al de ramen te sluiten, zoodat de toeschouwers niet door het opstaande raam mochten kijken, en de balcons, waarop de dagbladschrijvers gezeten waren, met een sterke politiemacht bezet, gelijk ook het tentoonstellingsterrein met een dubbele laag soldaten en politiemacht werd bewaakt.

Toch neemt het nihilisme onrustbarend toe. Nu weer is een samenzwering ontdekt te Petersburg, waar vele studenden aan debet zijn. De vervolging der joden blijft eveneens aanhouden. Naar men zegt, heeft baron Hirsch te Parijs een voorslag gedaan om de Israëlieten geleidelijk af te voeren, waarnaar de keizer wel ooren schijnt te hebben. Doch die meent, gelijk men eerst over het algemeen vermoedde, dat de czaar geheel onkundig bleef aan deze wreedheden, zal ineens ontnuchterd worden door een bericht aan het regeeringsblad „de Times" in Engeland, dat aldus luidt:

„De czaar heeft aan een hooggeplaatst buitenlandsch persoon, die hem een bezoek bracht en de zaak der Israëlieten bepleitte, ten antwoord gegeven, dat de Israëlieten zich zelven hun lot op den hals hadden gehaald, daar er nog geen enkele nihilistische samenzwering was ontdekt, waarin niet Israëlieten betrokken waren en zij het zouden zijn, die voornamelijk revolutionaire begrippen bij de bevolking ingang trachtten te doen vinden."

Om echter eenig denkbeeld te hebben van de macht der joden, vergelijke men de volgende cijfers, door den Engelschen consul te Warschau gegeven:

Polen. Het aantal Israëlieten, dat in Polen verblijf houdt, is niet minder dan 1,380.000, bij eene gezamenlijke bevolking van 8¼ millioen. In de stad Warschau zelve vertegenwoordigen zij 40 ten honderd der bevolking, in de andere groote steden van Polen 50 pCt. Handel en nijverheid zijn in de Poolsche hoofdstad zoo goed als uitsluitend in handen der Israëlitische bevolking, want op 3 Christen-handelaren treft men er 16 van den Israëlitischen godsdienst aan; de makelarij is zoo goed als uitsluitend in handen van Israëlieten. Van de gewone werklieden daarentegen zijn verreweg de meeste christenen.

Perzië. De toenemende invloed der Engelschen in dit land wordt door de Russen met wantrouwen gadegeslagen. Het leggen van spoorbanen door de Britten op weg naar Teharan, Rusland's bezittingen in Azië, bevalt niet al te best en nu reeds kunnen de onderdanen van den czaar hun vrees voor de toekomst niet onderdrukken, want zij verwachten dat Perzië mettertijd een Engelsche wapenplaats zal worden, waardoor de macht des czaars zeer zoude worden gekortwiekt.

Frankrijk. Omtrent de sprinkhanenplaag in Tunis, Fransche kolonie in Africa, welke men aanvankelijk door krachtige maatregelen zeer heeft kunnen beperken, worden officieel welsprekende cijfers medegedeeld; tusschen 24 April

en 12 Mei b. v. zijn in drie districhten Soesa, Dsjemal en Mahedia meer dan 60.000, in de districten Medenine, Gabes en Gaïsa niet minder dan 850,000 liters eitjes verzameld. Waar de bevolking tot dit werk te schaarsch is, wordt brandstof gereed gehouden tegen den tijd, dat de jonge sprinkhanen uitkomen; renboden geven kennis, waar dit geschiedt en op zulk een punt worden dan alle krachten bijeengetrokken, want krachtens besluit van den Bey is ieder verplicht om de hand te bieden.

De goedkeuring van de akte der Brusselsche anti-slavenhandel-conferentie door de Fransche Kamer schijnt nog niet verzekerd. De commiesie is nog steeds bezig met haar onderzoek en heeft nu ook den heer Daumas, den eigenaar der grootste Fransche handelshuizen in den Congo-Staat, voor zich geroepen. De heer Daumas heeft vooral gewezen op de nadeelen, welke de Fransche handel door het heffen van invoerrechten zou lijden, en deze verklaringen zijn niet zonder invloed gebleven.

Spanje. Een 17-tal Republikeinsche Kamerleden hebben het oogenblik geschikt geacht om in de dagbladen een manifest openbaar te maken, waarin geëischt wordt: afschaffing van de monarchie, inkrimping der Staatsbemoeiing, herstel van het evenwicht der Staatsbegrooting en herziening van de belastingen en octrooien.

Portugal. De kansen, dat het Portugeesch-Engelsche tractaat, betreffende Afrika, weldra tot stand zal komen, rijzen met den dag. Zelfs de bekende Portugeesche reiziger, majoor Serpa Pinto, die zich zoo heftig tegen het eerste tractaat verzette, verklaart nu, dat hij zich volkomen met dit tractaat kan vereenigen. De Hollandsche boeren, voortrekkers, schijnen nu voorloopig hun plan van het Mahonaland in te trekken, hebben opgegeven. De President Krüger heeft zich dan ook sterk tegen het plan verklaard en zware straffen en boeten voorschreven aan allen, die er van onder zijn gebied deel aan namen.

Engeland. Hier is de groote werkstaking uitgebroken. Het tram- en omnibus-personeel heeft den arbeid gestaakt en dat zulks wat beteekent in een stad als Londen, kan men hieruit afleiden, daar enkel de omnibus-maatschappijen dagelijks een 70,000 paarden in dienst hebben.

Invloedrijke personen moeten staan aan de zijde der stakers en hun eischen in geen geval onbillijk oordeelen.

Dat de socialisten zich daarin weer niet weinig weren is te begrijpen.

Amerika. De zoon van President Harrison heeft medegedeeld, dat zijn vader geen lust meer had om het „Witte huis" te bewonen, d. w. z., hij wenscht niet meer als zoodanig te worden gekozen.

Chili. De oorlog duurt nog steeds voort en er wordt met beleid gevochten en een dapperheid aan den dag gelegd, die doet denken aan vroegere eeuwen. Maar met dat al worden vele menschenlevens geofferd en groote sommen gelds uitgegeven, gelijk uit het volgende kan blijken:

De regeering heeft een staat openbaar gemaakt, volgens welken de uitgaven sedert het begin van den burgeroorlog 30.000.000 dollars te dragen. Hierin is echter niet de verschuldigde subsidie aan de Zuid-Amerikaansche stoomvaartmaatschappij van 200,000 dollars begrepen, welke subsidie sinds maanden niet betaald is.

Volgens bericht werd een tweede aanval op het leven van president Balmaceda gepleegd door middel van dynamiet, echter zonder gevolg. De bom was te licht geladen, en beschadigde slechts den wand van de kamer, waarin hij geworpen was.

Canada. De groote Staatsman Macdonald is overleden tengevolge de influenza, die weer in verschillende plaatsen van het groote werelddeel schrikbarend toeneemt.

Nederlandsch Indië. De gewezen gouverneur van Atjeh, generaal Van Teyn, is den 1sten Mei met het stoomschip „Maetsuycker" in Padang aangekomen, om den 9den dezer met het stoomschip Princes Maria naar Nederland te vertrekken.

Aan de redactie der Sumatra Ct. heeft de generaal verzocht de volgende bekendmaking op te nemen:

Kota-Radja, 27 April.

Familieleden of betrekkingen, die wenschen dat de namen van hen die na hun pensionneering of gageering ten gevolge van in den strijd in Atjeh bekomen wonden overleden zijn; worden gegrift in marmeren gedenktafels, welke zullen worden ingemetseld in een op het kerkhof Petjoet te Kotja-Radja op te richten monumenteele portiek, moeten daarvan aangifte doen aan den adjudant van den civiel en militair gouverneur van Atjeh en Onderhoorigheden.

Daarbij moet worden overgelegd een attest van den geneesheer, die den overledene het laatste heeft behandeld, en waarin moet worden geconstateerd, dat de dood een gevolg is van bekomen verwonding, met aanduiding van den aard dier verwonding.

Als termijn waarbinnen het overlijden moet hebben plaats gehad om onder de op de marmeren gedenktafels te vereeuwigen namen te worden opgenomen, is bepaald een jaar na de verwonding.

Namens de Commissie voor oprichting van een Grafgedenkteeken te Kota-Radja.

H. K. F. van Teyn.

Gemengd Nieuws.

Rusland. Het fanatisme der regeering vergenoegt zich niet meer met het vervolgen der Joden alleen; ook de aanhangers der Luthersche kerk moeten het misgelden. Door den Senaat werden twee Evangelische predikanten in Koerland, Treu en Krause veroordeeld tot acht maanden gevangenisstraf, omdat zij hun catechisanten hadden vermaand, aan de Evangelische kerk getrouw te blijven. Een derde predikant, Eisenschmidt, werd naar Siberië verbannen. Deze, vader van acht kinderen, doodde zich door vergif. Treu en Krause wendden zich tot Czaar Alexander en smeekten om genade, maar deze verscherpte de straf nog, en verbood, dat zij voortaan een geestelijk ambt in de Oostzee-provinciën mogen bekleeden.

De stad New-York, die al de grootste hôtels ter wereld bezit, zal nu een nieuw hôtel krijgen, dat nog grooter is dan de reeds bestaande. Het zal twaalf verdiepingen hebben, in een jaar gereed zijn en 3 millioen dollars (ƒ 7,500,000) kosten.

Onder de nieuwigheden, welke men daar vinden zal, is ook een biljartzaal, uitsluitend voor dames. Dit een en ander is weer echt Amerikaansch, waarom wij het mededeelen, alsook het volgend.

Negentig duizend couranten, elk van zes bladzijden in het uur! Met deze woorden kondigt Gordon Bennett's New-Y-Herald in het 40 pagina's tellende nummer van 10 Mei l.l. aan dat de nieuwe zesdubbel werkende snelpers van R. Hoe & Co. haar werk begonnen heeft. Negentig duizend couranten, 80 bij 58 centimeter groot, in het uur. Men moet der fantaisie door vergelijkingen te hulp komen om een juist beeld van zulk een scheppingskracht te willen krijgen. 90.000 in 't uur is 1500 in de minuut en 25 in de seconde, dat wil zeggen, dat deze snelpers 25 bedrukte, gesneden, gevouwen en getelde Heralds levert in dezelfde tijdruimte, dat een mensch nauwelijks tot drie kan tellen.

Wanneer men in een kolom van den Herald gemiddeld 1800 woorden rekent, bevat elk blad van zes zijden à zes kolommen ieder 1.620.000 woorden; bovendien is ieder nummer met goede illustratiën versierd, en van deze dingen geeft de machine sneller een afdruk, dan men het zich denken kan. De drie rollen papier, die het mouster tegelijkertijd spijzigen, leveren 84000 meter papier van 80 centimeter breedte per uur. De afgewerkte couranten komen op twee plaatsen tegelijk uit de machine en worden door een vernuftige inrichting in pakjes van 50 couranten afgedeeld, daar een vinger de vijftigste courant iets verder schuift dan de andere.

Negenhonderd pond boter van eene koe in het jaar is niet voldoende. Dat moet duizend worden! De naam, door de Jersey-fokkers met hunne koe Eurotizama gemaakt, doet de fokkers van Nederlandsch rundvee in Amerika niet inslapen. Nadat deze koe het tot eene boteropbrengst van 945 pond en 4 ons gebracht heeft, komt nu een fokker van Nederlandsch vee, Mr. J. B. Dutscher, te Pauling (New-York), voor den dag met de mededeeling, dat zijne onder no. 2129 in het Holstein Herdbook ingeschreven koe Paulina Paul van 8 Febr. 1890 af in 300 dagen 1031 pond en $1^3/_4$ ons (of 468 K.G.) heeft geleverd. De bevestiging daarvan wordt tegemoetgezien.

Frankrijk. De regeering vraagt $1^1/_2$ millioen frs., om in Algerië maatregelen te nemen tegen de sprinkhanenplaag en om de slachtoffers daarvan te hulp te komen.

Italië. De correspondent van de *Standard* te Rome deelt mede, dat daar goed geslaagde proeven zijn genomen met een nieuwe brandstof bereid uit houtsteen (ligniet) waarvan de bodem in Italië een groote hoeveelheid bevat. Een trein, waarvan de machine werd gestookt met deze stof, liep van Rome naar Frascati en besteeg zeer gemakkelijk een der grooste hellingen, die in Itaië gevonden worden.

De Engelsche consul te Brest wijst er op, dat de boeren van Finisterre hun koeien de helft van een emmer warm en de andere helft koud water laten drinken. De boeren beweren, dat de koeien daardoor een derde meer melk geven. Proefneming niet moeilijk!

China. De volksbeweging in China tegen de vreemdelingen, aangestookt door de talrijke, daar te lande bestaande geheime genootschappen, breidt zich steeds meer uit en neemt gevaarlijke afmetingen aan. Te Nauking heeft het gepeupel de zendings-gebouwen aangetast en o. a. de meisjesschool der Methodistische zending geplunderd en verbrand. De bevolking ervan ontkwam ternauwernood. De troepen joegen het volk ten slotte uiteen.

De meeste Europeanen hebben nu hunne vrouwen en kinderen de stad doen verlaten.

De Chineesche Regeering zond troepenversterking naar Nanking en de Engelsche een oorlogsschip.

Oude-Schoot. Naar men zegt is de justitie nog even ver in het onderzoek der moord op den 2en Pinksterdag, dan toen zij begon.

Vlagtwedde (Gron.). Daar hebben een man en vrouw, schoonzoon en dochter, hun eigen ouden vader vermoord, om een bagatel van ƒ 25, naar beweerd wordt.

Volgens de „Echo de la Verité" heeft de koning van Siam aan de Baptistenzending een som van ƒ 600.000 geschonken, om te Bangkok een hospitaal en eene school te bouwen.

Het eerste gedeelte van den spoorweg tusschen Jaffa (Joppe) en Jerusalem is reeds geopend voor het publiek.

Een fabelachtige groote schat moet, naar men bericht, in Brazilië gevonden zijn bij het sloopen van het fort San Antonio, te Rio de Janeiro. In een der onderaardsche gangen van dat gebouw moet men namelijk 112 houten kisten gevonden hebben met oude Portugeesche goudstukken, ter waarde van 70 millioen francs, en voorts 945 kilogram gouden platen, een aantal fraai bewerkte gouden voorwerpen, edelgesteenten enz.

Het geld zou, blijkens een daarbij liggende verklaring, indertijd door den opperste der Jezuïeten ontvangen zijn om naar Portugal te zenden, aan koning Johan V., als „eerebijdrage" voor zijne reis naar Brazilië, en het overige gedeelte van den schat had aan boord van de koninklijke galjoenen gebracht moeten worden, welke onder bevel van den Infant don Sebastiaan op de terugreis naar Lissabon Brazilië zouden aandoen.

Dit moet het goud zijn, dat in de vorige eeuw de Portugeesche staatsman Markies de Pombal tevergeefs van de Braziliaansche Jezuïeten

opeischte en dat aanleiding gaf tot verdrijving van de Jezuïeten uit Brazilië.

Men verwacht, dat er nog meer schatten in het fort gevonden zullen worden.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Zondag-avond mochten wij eene zuster door den doop in de Gemeente zien opgenomen. Is dit feit verblijdend, het droevige feit staat er tegenover, dat wij een broeder, die alle kenmerken van een broeder verloren had, in de laatst gehoudene gemeente-vergadering moesten afsnijden.

SNEEK. Zondag-morgen was de Vredekerk vol, met allerlei hoorders, en de aandacht was buitengewoon goed. Zoo als een broeder het uitdrukte: daar was een beslag op de vergadering.

De voorganger sprak een woord over Efez. 2 : 17—22 en had gedurig het oog op *drie* jongelingen en *twee* jongedochters. Waarom vooral op hen? Hoor, die *vijf* zouden gedoopt worden, en uit die oorzaak was het, dat het woord meer tot hen gericht was. Ook de familiebetrekkingen, voor zooverre die tegenwoordig waren, ontvingen een bizondere toespraak.

Toen stonden op verzoek van den voorganger de vijf doopkandidaten op, en met begeleiding van het orgel zongen zij Gez. 48 : 10 :

Ja, U kiest ons hart
Eeuwig tot Zijn Koning!
Onder vreugd en smart
Geldt Uw liefd' ons 't meest;
Strekk' ons hart Uw Geest
Eeuwig tot een woning!

Na dat zingen knielden zij op het doopvont, eerst baden zij in stilte, daarna de voorganger als tolk der Gemeente, toen stond de vergadering op en zij zong Gods zegen af over hen, door Ps. 134 : 3 aan te heffen.

De doop vond zonder storing plaats, en in dien tijd, vereischt voor het verwisselen van kleeding, sprak onze ouderling een woord tot het volk. Hij was vol van de liefde des Heeren, want onder die vijf was zijn oudste dochter. Na gedankt te hebben, was met het zingen van Gez. 20 : 9 en het uitspreken van den zegen deze vergadering afgeloopen.

De gedoopten stonden weer bij het zingen van dat lied.

Maar er was nog meer te genieten. Weldra zaten wij rondom de tafel des Heeren, en hier was een genot, een zielsgenot met tranen. Daar vloeiden tranen van dankbaarheid, als ook van smart voor het aangezicht des Heeren.

Onze voorganger gaf aan onzen ouderling den beker, om die aan zijne dochter over te reiken en de andere aan eene moeder, om die aan haar zoon en toen weer een der twee aan eene zuster, om hem aan haar toegebrachte zuster te geven. Dit vond plaats met korte toespraken tot elkander en tranen van vreugde. Het was een aandoenlijk oogenblik.

Toen kwamen er gebeden voor onbekeerde bloedverwanten en voor de verlossing uit banden. Kortom, de Heere was neergedaald in het midden van Zijn volk.

Maar in deze onvolmaakte wereld blijven er smarten over afgedwaalden, ontevredenen en onboetvaardigen, zoo ook bij ons. Door liefde werken wij aan hunne harten, maar zullen ook niet in gebreke blijven, wanneer zij niet met verootmoediging terugkeeren en hunne wegen veranderen, naar den wil des Heeren de tucht op hen toe te passen, hoe smartelijk dit ook is. Gods Woord moet worden gehandhaafd, en Hij zal ons verder zegenen.

Die dit lezen, als op hen van toepassing, roepen wij toe: „Want God wederstaat de hoovaardigen, maar den nederigen geeft Hij genade." (I Petr. 5 : 5*b*).

VARIA.

ALBASTEN FLESSCHEN.

Wacht niet met uwe albasten flesschen vol liefde en teederheid te breken, tot dat uwe geliefden dood zijn. Vervul hunne levensdagen met uwe liefde, spreek vertroostende woorden terwijl zij u kunnen hooren, en zeg hun de vriendelijke dingen, die gij hun te zeggen hebt, vóór dat zij zijn heengegaan. In plaats van kransen op de kist te leggen, vlecht kransen om hun hoofd. Indien mijne vrienden soms albasten flesschen bewaren, om na mijn dood op mijne herinnering leeg te gieten, dan wilde ik liever dat ze die nu braken om mijne uren van treurigheid te vervrolijken. Laten wij onze geliefden zalven vóor hunnen dood; bloemen op eene doodkist kunnen den afgelegden weg niet versieren.

Mark. 14 : 3; Luk. 7 : 37.

HET TOEKOMENDE LEVEN.

Het behaagde God onder elk der drie groote huishoudingen de leer van een toekomend leven door een wonder te bevestigen: onder de aartsvaders door de opneming van Henoch; onder het Oude Verbond door die van Elia; en onder het Evangelie door de opstanding en hemelvaart van onzen Heere Jezus Christus.

Alle leven is verloren, waarin voor God geen plaats is, waarin Hij wordt voorbij gegaan!

Een verloren leven, hoe treurig is dat!

Immers is het leven eene gave Gods en blijft Hij daarvan Heer en Eigenaar!

Geleend goed, ons toevertrouwd door den eenigen Eigenaar, moet naar zijn wil en in zijn dienst en tot zijn eer gebruikt worden.

ADRIANI.

WONDEREN IN DE NATUUR.

In eene rups zijn vier duizend een en veertig spieren. Hook heeft veertien duizend spiegels in het oog van een hommel ontdekt. Voor de ademhaling van een karper zijn dertien duizend driehonderd slagaders, bloedvaten, aderen, beenderen, enz., noodig.

Het lijf van eene spin bestaat uit vier kleine massa's, doorboord met een aantal gaatjes (onzichtbaar voor het bloote oog), en elk gaatje laat een enkelen draad door; al de draden, ten bedrage van duizend voor elke massa, sluiten aan elkander als zij er uitkomen en vormen den enkelen draad, waarmede de spin haar web spint, zoodat, wat wij een spinnedraad noemen, uit meer dan vier duizend tot één vereenigde draden bestaat.

Door middel van een microscoop heeft Leeuwenhoek ontdekt, dat spinnen, niet grooter dan een zandkorrel, draden sponnen, zóó fijn, dat er vier duizend van noodig waren om één haar in dikte te evenaren.

CORRESPONDENTIE.

C. G. te B. De redactie zou het door u voorgestelde eerst in overweging kunnen nemen, wanneer het van de betrokken personen zelf uitging.

Verzuim s. v. p. niet weer uw brieven te frankeeren.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. H. B. te Hollum (Ameland) *f* 1.80, van G. W. P. te Zutphen *f* 9.80, van K. H., Nieuwepekela *f* 5.35, van J. Z. te Paterson 1 Dollar.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de zending:

Van de Gemeente te Groningen *f* 10.40.

N. v. BEEK.

VERBETERING.

De inzender van het bericht, voorkomende in de rubriek: „Uit de Gemeente" van ons vorig No., verzuimde de plaats van herkomst daarboven te plaatsen n.l. „FOXHOL."

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Prediking:* Zondags voorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdags 's av. 8 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagavond 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagavond 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds $5\frac{1}{2}$ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. $2\frac{1}{2}$ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

*** Door 's Heeren goedheid werden wij heden verblijd door de geboorte van een *DOCHTER.*

SNEEK, 9 Juni '91.

T. BOOTSMA.
M. BOOTSMA—GROEN.

Behaagde het den Heer in Zijne wijsheid en liefde op den 5 Mei mijne beminde gade van mijne zijde weg te nemen, nu moest ik een mijner lievelingen, LAMBERTUS HENDRIKUS zien heengaan in den jeugdigen leeftijd van 4 jaar en 8 maanden.

De hoop en verwachting, dat hij een beter oord is binnengaan, kan ik met dankbaar gevoel op zijn stoffelijk overschot staren.

Gelieve deze als bizondere kennisgeving aan te nemen.

GRONINGEN, 8 Juni 1891.

K. v. D. BAAREN.

Namens de gemeente Zutphen

verzoek ik vriendelijk en spoedig opgave hoevele der broederen denken te komen op onze Algem. Verg. en met welken trein, opdat bij tijds voor een en ander kunne worden gezorgd.

B. ROELES.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 217. DONDERDAG 18 Juni 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Op eene vlieg bij de kaars.

Wat dwaasheid is 't, die gij verricht,
O ijdle vlieg, om met het licht
Der kaars een tweestrijd aan te binden?
Zoo gij niet haastiglijk ontvliedt,
Stort gij u zelf in 't grootst verdriet,
Ja, zult g' uw dood in 't kaarslicht vinden.

Maar 't is vergeefs haar goeden raad,
Hoe welgemeend het zij, te geven.
Zij luistert niet en vreest geen kwaad,
Zij mint haar strijdlust boven 't leven.
Zie hoe zij toevliegt op de kaars.
Dan weer terugwijkt achterwaarts,
Maar immer om de vlam blijft zweven!

Toch blijft de vlieg niet ongedeerd.
Schoon zij zich eerst slechts licht bezeert;
Daar brandt zij zich en stort ter neder.
Zij bromt en gonst en spartelt rond,
Maar nauw bekomt zij, of terstond
Betreedt zij roekloos 't strijdperk weder.
Doch nu, helaas, nu is 't gedaan,
Daar grijpt de heete vlam haar aan
En houdt haar . . . tot zij is vergaan.

VERGELIJKING.

De kaars is 't Evangelie-licht
In d' aardsche duisternis gesticht.
De vlieg is hij, die vol van kwaad,
Het godlijk Evangelie haat.
Eens wordt datzelfde licht voor wie zich niet bekeeren
Een doodelijke vlam en zal hen gansch verteren.

BUNYAN.

GOD GELOOVEN.

EEN WOORD VAN GEORGE MüLLER.

Juist naarmate wij gelooven, dat God zal doen *precies naar dat Hij gezegd heeft*, is ons geloof sterk of zwak. Het geloof heeft niets te maken met gevoel, of met zekere indrukken, met goed- of afkeuringen van menschen, of met eenige uitwendige omstandigheden.

Als wij die dingen met het geloof verbinden, dan houden wij op te rusten op het Woord Gods, dewijl geloof niets behoeft of verlangt van de natuur. Geloof berust enkel op het Woord van God. Nemen wij Hem aan op Zijn woord, dan heeft ons hart vrede.

God wil ons oefenen in ons geloof — eerstens tot zegen voor onze eigene ziel, dan tot zegen voor de Gemeente en eindelijk tot heil van hen, die nog buiten zijn.

Maar die oefening schrikt ons vaak af, in plaats dat zij ons welkom zou zijn. Wanneer beproevingen ons overkomen moeten wij zeggen: „Mijn hemelsche Vader zet mij deze bittere lijdenskelk op de hand, opdat Hij mij daarna iets zoets en liefelijks toeschikke.” Lijden is het voetstuk des geloofs. O, laten wij ons zelven toevertrouwen in de hand van onzen hemelschen Vader! Het is de vreugde zijns harten goed te doen aan al zijne kinderen!

Lijden en moeielijkheden des levens zijn het echter niet alleen, welke tot oefening en wasdom van ons geloof moeten medewerken. Wij hebben ook noodig bekend te worden met de H. Schrift en zoo God te leeren kennen, terwijl Hij zichzelven in Zijn Woord bekend maakt. En wat zullen wij dan vinden? Dat Hij niet alleen is een Almachtige en rechtvaardige God, maar ook hoe genadig Hij is, hoe heerlijk, hoe vriendelijk, hoe weldadig Hij is — in een woord, welk een liefdevolle God Hij is.

Kunt gij reeds zeggen, op grond van de kennis, die gij aangaande God verkregen hebt, dat Hij zoo vol van liefde is? zoo niet, laat mij u dan dringend aansporen, God te vragen, dat Hij u zijne zaligende deugden leere kennen, opdat gij ook zijn heerlijkheid, vriendelijkheid en goedheid leere roemen. Hoe meer wij daartoe komen, uit het diepste van onze ziel, des te meer zullen wij in staat zijn, ons zelven geheel in Zijne handen over te laten, en vereenigd te zijn met al Zijne handelingen met ons. En overkomt ons dan beproeving, dan zullen we zeggen: „Ik wil wachten en zien welk goeds God mij hierdoor schenken wil, naar dat Hij waarachtig heeft beloofd. Zoodoende zullen wij een goed getuigenis in de wereld hebben en de handen van onze naasten sterken.

St. N. v. B.

De tucht in de Gemeente.

V. *) *Hoe wordt zij het beste uitgevoerd?*

Het is heel wat gemakkelijker over de *tucht* te redeneeren en te schrijven, dan haar op de rechte wijze, met het rechte hart, uit te voeren. Gedurig komen er gevallen voor, dat men onverbiddelijk haar moet toepassen. Wanneer zelfs in den apostolischen tijd personen de Gemeente konden insluipen, die toch de natuur des geestelijken levens niet ontvingen, of weer anderen, omdat zij in de een of andere zonde vielen, voor een tijd moesten buiten gesloten worden, hoeveel te meer dan in onze dagen, waar zoovelen door de valsche bewerking der kerken, geen begrip van wedergeboorte hebben.

Het mag gezegd worden, dat in de prediking van onze leeraren, de noodzakelijkheid van persoonlijke hartsvernieuwing, eene voorname plaats inneemt, en daar doop en avondmaal bij ons streng van de Evangelieprediking verwijderd blijven, omdat zij tot het gebied van de Gemeente behooren, moesten wij bewaard blijven van personen in de Gemeente te krijgen, die niet vóóraf hunne zaligheid vonden door de persoonlijke overgave aan Christus. Het roomsche hart en de verkeerde opvoeding der menschen, door half of driekwart roomsche predikers, met protestantsche namen †), speelt ook ons de noodige parten. Dan de eeuwgeest met hare betooverende werelddienst en socialistische woelingen. Het een en ander brengt ons in de Gemeente steeds voor de noodzakelijkheid der tuchtuitvoering. En welke Gemeente loopt geen gevaar om te vervallen in Farizeesche muggen-uitzuigerij of Libertijnsche bandeloosheid!

God beware ons voor beide!

Wanneer een der leden door eenige euveldaad in de term van *tucht* valt, moet de Gemeente geene eigengerechtige hooghartigheid openbaren, en daarbij meer gevoel hebben voor het lijden van hare eer, dan voor de eere van haar verheerlijkt Hoofd. De overtreder heeft niet in de eerste plaats tegen de Gemeente, maar tegen den Heere gezondigd, en in de tweede plaats tegen de Gemeente. De Gemeente gevoele dat en treure, omdat 's Heeren Naam schande werd aangedaan. Wanneer zulk een geval plaats vindt, valle de Gemeente verslagen door zieledroefheid voor het aangezicht des Heeren in het stof en beweene den val van dien broeder of die zuster. De stemming van Israël en van Jozua, toen ze voor Ai bezweken en 36 man viel, zij de stemming der Gemeente. Wij lezen in Jozua 6:

„Toen versmolt het hart des volks, en het werd tot water. Toen verscheurde Jozua zijne kleederen en viel op zijn aangezicht ter aarde voor de ark des Heeren tot den avond toe, hij en de oudsten van Israël; en zij wierpen stof op hun hoofd.”

De Gemeente met hare ambtdragers voorop verootmoedige zich, dat het de duivel gelukt is een hunner af te voeren van de kudde en tot de zonde te leiden. Dit moet als eene vanzelfsheid zijn in de Gemeente; de liefde tot den Heere en de overwonnene door de zonde, moet haar daar brengen.

En bij dat smartbedrijven over die geleden nederlaag kome de vraag der zelfbeproeving: of de leeraar, de ouderlingen en andere ambtdragers, of wie ook der leden, door verkeerd onderwijs of voorbeeld mede schuldig zijn aan dien val. Is er beschuldiging, dan kome er verootmoediging. Alsdan kome, niet eerder, de handeling der tuchtuitvoering.

Niet waar, mijne broeders! een rechter die gaarne veroordeelt, is een schuldige; een beul die met genot onthoofd, is een moordenaar, gelijk een vader die uit lust zijn zoon straft, een despoot is. Maar nu gehandelt, want het recht moet zijnen loop hebben, en dat zal dan kunnen op de wijze van Jozua.

Hoor hoe hij Achan toespreekt:

„Mijn zoon! geef toch den Heere, den God van Israël, de eer, en doe voor Hem *belijdenis;* en geef mij toch te kennen, wat gij gedaan hebt, verberg het voor mij niet.”

De uitkomst was treffend. Achan kwam tot

*) Met goedvinden van den schrijver plaatsen wij V *na* VI.
RED.

†) Lees met aandacht de critiek op de schoolrede van ds. Notten, te Groningen gehouden, door br. Horn in ons blad van 9 April.
D. H.

belijdenis in de woorden: „Voorwaar, ik heb tegen den Heere, den God Israëls, gezondigd", enz.

Wel moest hij, omdat ook het bloed van 36 man aan hem kleefde, sterven, maar zijne ziel kan nog in genade zijn aangenomen.

Als de Gemeente alzoo voor den Heere en voor elkander is, als wij boven geschetst hebben, dan zullen wij maar niet terstond een *gerucht* aangaande een broeder of zuster voor waar aannemen. Liever zullen wij het eerder niet, dan wèl gelooven; maar toch wordt daar onderzoek naar ingesteld, of hetgeen men vernam, waarheid is of laster der wereld. Dat onderzoek vinde plaats door de ambtdragers; maar ieder lid der Gemeente zij hun daarin behulpzaam om achter de waarheid te komen. Het gebeurt wel eens, dat de eene den ander niet wil aanbrengen of verraden, zooals men dat noemt.

Wat? moet hier de gedragslijn met de politie ook al in de Gemeente komen? Noemt gij *aanbrengen*, wat volgens 's Heeren recht uw *plicht* is, en *verraden* wat de heiligheid van 's Heeren Gemeente van u *eischt?*

Dit is veelal het geval met hen, die zelf niet recht staan en met die personen, welke in overtreding vielen, in een minder christelijken omgang hebben geleefd. Ook het heil van den overtreder vordert, dat zijn kwaad bekend worde en de Gemeente met hem handele zooals het moet, opdat hij niet in de zonde voortleve en 's Heeren Avondmaal ontheilige.

Men zij hier terstond bij, als het bewezen is dat er zonden gepleegd zijn, welke in de term van *tucht* vallen, opdat de overtreders geen vergaderingen bijwonen, waar ze in hun bijzijn belijden den Heere te beminnen; dit is vooral met de avondmaalviering het geval.

Tijdsomstandigheden kunnen voor eene avondmaalviering soms geene gemeentevergadering toelaten; dan worde den betrokken persoon, liefst door een ouderling, *gevraagd* het avondmaal niet bij te wonen, ingeval de zonde nog niet bewezen is; maar is ze bewezen, dan *gezegd* het niet bij te wonen.

Let wel! als het een zaak geldt, waar de Gemeente in hare vergadering het besluit van *censuur* moet nemen.

Ook de ouderlingen of andere ambtdragers handelen niet oppermachtig. Vindt de gemeentevergadering plaats, dan geve men den betrokken personen daarvan kennis. De leider dier vergadering spreke zóó, dat het eigengerechtige en hoovaardige hart eene nieuwe wonde ontvange. „Die meent te staan, zie toe dat hij niet valle", enz.

Komt de schuldige, dan worde hij in liefde en ernst toegesproken en vrage men hem of hetgeen men vernam, zoo *is*. Ook hebben dan al vooraf eenigen met hem gesproken, en men kan dan onderzoeken of alles overeenstemt.

Nu neme de Gemeente een besluit, nadat vooraf in tegenwoordigheid van den overtreder een woord door den voorganger over zijne zonde is gezegd, niet een kwetsend, maar een liefdevol, zielescherp woord, en wel met die wijsheid, dat men rekent met den leeftijd en levensomstandigheden van den overtreder. Het kan zijn, dat de zonde van dien aard is, dat men om de jongere leden in voorzichtige termen zich moet uitdrukken. Dit alles leert ons de Geest van God, wanneer wij maar door de liefde bestuurd worden.

Het besluit worde genomen, nadat men eerst de schuldige heeft laten gaan, met een hart van medelijden en de handdruk des voorgangers, in naam der Gemeente, met de hoop, dat hij zich zal onderwerpen aan het te nemen besluit en later weer berouwvol in de Gemeente terugkeere. Het besluit worde hem later door een der ambtdragers bekend gemaakt; ook al weer in den geest der liefde.

Die uitspraak *moet* zijn het niet medevieren van het avondmaal en het niet doen van den arbeid in de Gemeente, waar men belijdend optreedt. Hier kan een zekeren tijd worden gesteld, alsook andere bepalingen, wanneer de overtreding dit vordert.

Ook afsnijding van de Gemeente kan in sommige gevallen, vooral in aanmerking der personen, plicht der Gemeente zijn.

Het gebeurt wel dat er terstond eene openbaring van berouw is, en de overtreder terstond in de Gemeentevergadering met belijdenis komt. Het hart der Gemeente zou dan gaarne buiten de toepassing der tucht blijven, maar dit gaat niet als een regel door. Wanneer het geval eene kwestie is met een broeder, welke eindelijk tot de Gemeente kwam, met voorafgegaan verloop, zooals wij in Matth. 18 vinden, zou dat soms kunnen, maar met andere gevallen niet. Toch moet het recht doorgaan om het geweten niet te verzwakken, en wij alzoo door misplaatste liefde de zonde niet minder maken dan ze is.

Goddelijke wijsheid zij hierin ons tot leiding! Verstaan wij het goed: *vermaning* is geen *tucht* en *tucht* geene *vermaning*. Alles op zijn plaats!

De *vermaning* vooraf; maar zoo zij niet werkt, moet de *tucht* volgen, wanneer het eene achteruitgang in het geestelijk leven, een vallen of een leven in het kwaad wordt.

Bij de bijbelsche gegevens moet ook het geestelijk leven in de Gemeente hier uitspraak doen, ook met het oog op de tijdsomstandigheden, waaronder wij leven. Daar het recht Gods in onze dagen zoozeer op alle gebied wordt verzwakt, moet de Mozes-natuur boven die van Aäron staan. Laat ons vreezen om Gods volk tot de kalveren te brengen, of als Eli, een oordeel te brengen over 's Heeren huis, dat de eere uit Israël zou worden weggevoerd!

S. D. H.

(Vervolg van No. 212.)

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

11.

Een algemeen wee.

De straten vertoonden hun een ontzettend bloedtooneel. Op alle hoeken lagen de lijken van vermoorde Protestanten, die de afschuwelijkste teekenen van barbaarsche wreedheid droegen. Doch het allermeest werden ze nog aangegrepen, toen ze twee doode lichamen van zendelingen, van alle kleeding ontdaan en met koorden om hunne halzen, met welke men hen over de straat gesleept had, in de goot zagen liggen. Renée dreigde van schrik en ontsteltenis in elkander te zakken, toen zij opeens de stem van den monnik, Parson, achter zich hoorden.

„Houdt hem! Een verrader", riep hij. — „Ik doodde den knecht en zal den meester ook verslaan. Doodt! doodt! doodt!"

Teligny keerde zich plotseling om naar zijn vijand. Het bleek nu, dat onze arme vluchtelingen op een of andere wijze ontdekt waren en dat een der beide aanvallers Parson was. Er was niet veel tijd ter overdenking, want al aanstonds viel een der vervolgers den goudsmid aan en doorstak hem met zijn zwaard. De andere werd terstond handgemeen met Teligny. De man, die op Mr. Goujon aangevallen was, werd intusschen met het zwaard van zijn slachtoffer gedood, en terwijl Teligny nog worstelde, daagde er onverwachts hulp op. Het was de oude astroloog (sterrenwichelaar), die zich op dien oogenblik ter hulpe vertoonde en die reeds voorheen den goudsmid gewaarschuwd had. Toen de monnik dien oude bemerkte, vluchte hij als een lafaard weg.

„Komt, gaat met mij," zeide nu de astroloog. „Ik zal trachten u te verbergen; maar ik vrees wel, dat er op dit oogenblik geene veilige plaats meer in Parijs is. Arme Goujon! helaas hij is overleden!"

„Gestorven nog niet, maar toch stervende", sprak eene zwakke stem. „O Renée! Renée! Ik wenschte, dat ik meer voor God geleefd had! — Ik heb Hem slechts van verre gevolgd, en nu is het voor mij te laat om dit te herstellen!" — Verlaat u op Christus en blijf bij Hem met een voornemen des harten. — „Heere, vergeef mij en ontvang mijne ziel!" — Na deze woorden stierf hij, en stond Renée ouderloos in deze gevoellooze, jammervolle wereld. Door smart overstelpt viel zij in zwijm, maar Teligny ving haar in zijne armen op, eer zij op den grond neer kwam. De jonge Edelman droeg haar in het huis van den astroloog en diens dochter wendde al het mogelijke aan om haar weer bij te brengen.

„Het is toch wreed en gruwzaam", zeide die dochter, „hoe zou het mogelijk zijn, dat zulke gruweldaden, Gode aangenaam kunnen zijn? Arm meisje! — laat haar aan mijne zorg over en ik zal mijn best doen haar weer tot bewustheid te brengen."

De jongeling wachtte bij de deur het oogenblik af, dat Renée's stem weer werd gehoord, en toen deze door luid snikken aan haar geprangd gemoed begon lucht te geven, ging hij naar beneden, verheugd, dat zij nog in het leven was en in de hoop ook den goudsmid weer tot bewustheid te kunnen brengen. De straat was nu echter vol van gepeupel en de oude huisheer liet niet toe de deur te openen.

„Ik ben een goed Katholiek", zeide hij, „maar in een tijd als deze maken roovers geen onderscheid tusschen vriend en vijand. Blijf gij nu hier, mijn vriend, want door naar buiten te gaan zoudt gij ons allen in gevaar brengen."

Zoo werd dan de jonge edelman gedwongen binnen te blijven, terwijl het grauw zijn wraak nog koelde aan het lijk van Goujon en het beroofde.

De astroloog wandelde in diepe verontwaardiging zijn winkel op en neer. „Dat mijne oogen ooit zulks moesten aanschouwen", zeide hij met bittere ergernis. „Men spreekt van Sodom en Gomorra; maar het verwondert mij, dat de Heer geen vuur en zwavel over deze verschrikkelijke stad Parijs laat regenen. De kapper hiernaast werd gedood midden onder de zijnen, en eindelijk werd de geheele familie, zoo jongen als ouden, zonder genade afgemaakt. De kleermaker twee deuren van ons verwijderd, had vijf flinke zoons, gezellige jonge menschen, als men maar ooit aantreft, en ze zijn allen gedood. Helaas! wat zal er wel van die woedende menigte worden, als zij dit vreeselijk bloedend drama eens hebben afgespeeld. O, dat ik ergens een verblijf kon zoeken buiten deze plaats!

„En toch zal Frankrijk nog eens voor het Koninkrijk van Jezus Christus veroverd worden. Waarlijk, de martelaren hebben hun bloed niet te vergeefsch laten vloeien!"

„Wellicht niet, want zie, waarde heer, ik zelf ben een protestant, hoewel ik in den laatsten tijd nog wel naar de mis ging. Ontstel niet bij 't vernemen van mijne zwakheid. Het is niet om 't verlies mijner goederen, noch om het persoonlijk lijden, dat mij overkomen zou, als ik mij openlijk voor een protestant verklaarde, dat ik zoo vreesachtig ben; maar het is de naamlooze ellende, waaraan ik mijne familie ten prooi zou geven. God vergeve mij, als ik verkeerd gehandeld heb; Hij weet waarom ik zoo handelde. Ik ben toch in dat opzicht geen grooter overtreder dan Petrus!"

„Inderdaad, Petrus heeft zijn Meester verloochend, doch heeft daarmede zwaarlijk gezondigd. De drie Hebreeuwsche jongelingen waren getrouw, zelfs tot in den gloeienden oven."

„Zie eens, jonkheer, ik zal u alleen zeggen wat ik heden morgen moest aanschouwen. Op eenigen afstand in deze straat woonde een niet onbemiddeld man, een edel burger en waardige buur van ons. Zijne dochter was gehuwd met een romanist, en deze vermoordde met eigen handen heden morgen zijn schoonvader en voerde al zijne bezittingen weg! De vrouw stond er bij en keurde zelf de op haren vader gepleegden moord goed! Beef niet — het is ondenkbaar, waartoe iemand al komen kan, die geheel in satans macht overgegeven is."

„Zal God ons dan geen hulpe bieden", zuchtte Teligny. „O, lijdzaam te wezen en op Zijne kracht te vertrouwen is onze roeping."

„Ik denk intusschen dat gij hier niet langer veilig zijt", zeide de oude. „Waarom kiest gij het water niet; gij mocht langs dien weg nog kunnen ontvluchten."

De oude heer ging nu heel voorzichtig met Teligny naar de achterzijde des huizes, dat juist voor eene brug was en vanwaar men uitzicht

had op de rivier. „Daar ligt de boot", zeide hij, „maar hoe er in te komen, dat is de quaestie."

„Is het thans in de straat rustig?" vroeg Teligny. — „Ja, ik denk het wel, ik hoor ten minste niets meer."

„Ik zal de trap eens afgaan."

„Maar gij kunt niet alleen gaan", zeide de andere, „wacht, ik zal met u gaan. Hier, bindt deze aan uwen arm", en hiermede bood hij den edelman eene strook wit linnen aan. „Dit is het teeken der Katholieken", ging hij voort, „het zal u zeker beveiligen; ik heb er ook een, zie maar."

„Neen, ik durf die niet dragen. Als ik moet sterven, dan zal ik sterven; maar liegen om mijn leven te behouden, doe ik niet", zeide Teligny.

Zoo als ge wilt; maar wat kwaad zou daar in zijn, zich naar omstandigheden te voegen?"

„Niets minder dan dit: dat het eene verloochening zou zijn van den Heer, die mij gekocht heeft, en dat wensch ik nooit te doen! Hoe verschrikkelijk zou het zijn, wanneer ik op die wijze tegen den H. Geest zou zondigen!"

„Foei, foei!" hernam de oude, maar was toch wel wat verward.

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De stemming voor de Staten Generaal is niet ten gunste van de Regeering uitgevallen, de anti-revolutionairen verloren bij eerste stemming vijf zetels, waaronder één der voornaamste woordvoerders Mr. Heemskerk uit Amsterdam voor Ridderkerk. Een liberaal aldaar was daarover zoo verrast en opgetogen van blijdschap, dat hij schonk *f* 150 aan de diakonie.

Op andere plaatsen worden groote feesten gehouden in het liberale kamp om elkander met de aanvankelijke overwinningen geluk te wenschen.

In Kampen is de Chr. Gereform. professor Noordzij gekozen, en van daar werd bericht, dat de studenten van de Kamper school als verkleede *hansworsten* door de stad reden om hun professor geluk te wenschen. Dit is gelukkig tegengesproken als geheel onwaar, wel hebben ze hun prof., wat voor de hand ligt, gefeliciteerd, doch meer is daarbij niets buitengewoons voorgevallen.

De herstemming op 23 Juni kan voor de anti-revolutionaire partij nog veel goed maken, zoodat de leiders nog vol moed zijn.

De conservatieve partij is nu voor goed geslagen en behoort van nu aan tot het verledene. Zoo wisselt hier alles. Eens machtig en regeerend, nu uitgestorven om nooit weer op te staan?

Groote toebereidselen worden in de hoofdstad gemaakt om den Duitschen keizer en de keizerin te ontvangen. Het is nu vast besloten, dat ze ook den Haag en Rotterdam zullen bezoeken, waarheen onze Vorstinnen H.H. M.M. zullen begeleiden.

De Gouverneur van Suriname Jhr. Asch van Wijk, is de vorige week met een prachtig ingerichte boot der West-Ind. Maildienst naar Paramaribo vertrokken. Z. Ex. werd door vele hooge autoriteiten en een massa belangstellende en nieuwsgierige menschen uitgeleide gedaan en het „Vaartwel!" toegeroepen. God stelle hem tot een rijken zegen voor de al te veel onderdrukte negerbevolking, waarover de Barmensche Zending zich heeft ontfermd om hen bekend te maken met het Evangelie der genade, hoewel het de roeping was geweest van Neerlands christenen.

Frankrijk. De steeds toenemende waarschijnlijkheid, dat Engeland in geval van een algemeenen oorlog Italie zal bijstaan, heeft natuurlijk in Frankrijk een niet zeer aangenamen indruk gemaakt, en daarop volgde een nieuwe teleurstelling, nl. de toewijzing van het Lawa-gebied door czaar Alexander aan Nederland.

Italië. De uitbarsting van den Vesuvius houdt nog steeds aan. De lavastroom vloeit met eene snelheid van twee meters in 't uur. Naar de „Secolo" meldt is geen nieuwe krater ontstaan, doch is dit dezelfde krater, die bij de uitbarsting van 1872 ontstond. Vele toeschouwers komen het schouwspel van nabij gadeslaan.

Het wordt thans zeker geacht, dat de berg binnenkort op geweldige wijze zal uitbarsten.

Rusland. De toestand van Rusland is tamelijk treurig te noemen voor een groot Keizerrijk, te oordeelen naar het laatste jaarrapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken. De dronkenschap neemt sterk toe, een derde der grondeigendommen is met hypotheek bezwaard en voor het openbaar onderwijs wordt niet ten volle $2^1/_2$ cent per hoofd der bevolking besteed. Door zelfmoord maakten in 1890, 2500 personen een einde aan hun leven. Gewoonlijk sterven in Rusland gemiddeld per jaar 45,000 menschen een gewelddadigen dood, terwijl er 10,000 menschen overlijden aan typhus, de meest verwoestende der inheemsche ziekten. Toch vermeerdert er de bevolking naar den maatstaf van 16 per duizend en per jaar, tengevolge van de overmaat van geboorten boven de sterfgevallen. Brandstichting is er een lang niet zeldzame misdaad. Negen van de tien branden zijn aangestoken, en deze zijn zóo menigvuldig en op zóo groote schaal, dat er ieder jaar een verlies van honderd millioen gulden door wordt veroorzaakt.

In een brief eener handelsfirma te Libau, wordt onder meer geschreven:

De vervolging der Israëlieten heeft in de laatste dagen hier zulk een omvang verkregen, dat de verkoopers geheel het hoofd verliezen en de zaken volkomen stil staan. Menschen, die hier gedurende 10 à 15 jaren eerlijk zaken gedreven hebben, worden met hun gezin plotseling het land uitgezet. Hoever het nog gaan zal, is niet te voorzien, maar de strooming is thans zoo, dat er nauwelijks iets goeds te verwachten is." Op den regel weg staan in het Jodenkwartier prachtige villa's ledig, waar voor korten tijd nog welgestelde Israëlieten woonden.

De dagbladen melden, dat de Keizer woedend is geworden, toen hij van zijn broeder, de nieuwe Gouverneur van Moskou hoorde, hoe wreed de wet werd toegepast en verkeerd uitgelegd. De Keizer wil onverbiddelijk verbanning, maar geen mishandeling.

Opnieuw een bewijs, dat de alleen-heerscher volstrekt niet alleen regeert.

Beter was het dan ook aan het volk een *Constitutie* te geven en hij en zijn familie zouden vrij wat gelukkiger en zijn onderdanen rustiger leven.

Baron Hirsch te Parijs bezit een vermogen van *f* 250,000,000, door erfenis en gelukkige speculatiën verkregen. Hij heeft in zijn leven alles genoten, wat voor geld te verkrijgen is, en nu hij oud is en zijn zoon, zijn eenig kind, verloren heeft, is hij erop bedacht, een deel van zijn vermogen te besteden om zijn arme verdrukte stamgenooten uit Rusland voort te helpen naar een ander land, waar zij het beter kunnen hebben. De Baron wil naar Amerika de stroom leiden, maar de groote mogendheden, die er zich mede beginnen te bemoeien, vestigen het oog, algemeen op Palestina en zelfs de Keizer van Turkije, die altijd nog als heer des heiligen lands moet worden beschouwd, is daar niet tegen.

Turkije. Athanasus, zoo heet de nu berucht geworden roover-kapitein, heeft de gevangenen niet alleen losgelaten, maar ook nog wat reisgeld verstrekt, uit de hun afgestolen buit, vrij royaal dus. Daar de Turken hem zoeken op te sporen, heeft de hoofdman aan de Shah een brief geschreven, dat als hij de vervolging niet staakte, zouden ze meer treinen aanvallen tot ze een millioen hadden bemachtigd.

Op de Bulgaarsche grenzen is een man gearristeerd, die de hoofman der bandieten, verleden winter heeft geherbergd. Hem zal geen leed geschieden, heeft de Regeering gezegd, als hij duidelijke aanwijzing doet. Ieder, die een der bende kan aanwijzen, krijgt 5000 francs. De Turksche regeering liet 50 roovers los, om de schurken te zoeken. — Soort zoekt soort.

Ierland. De zon van Parnell, de welbekende volksleider, daalt bij den dag, en zijn beste vrienden, die veel geld bijeen brachten in Amerika, scheiden zich in groote getale van hem af; zoodat spoedig zijn macht geheel zal gebroken zijn. Mocht het tot heil van het arme volk zijn!

Engeland. De werkstaking te Londen is ten einde. Het dienend personeel van omnibussen en het Bestuur der maatschappij zijn in overeenstemming gekomen van een 12-uurschen werkdag. Echter zijn er duizenden guldens door verspeeld, die weer eenigszins door de andere stalhouders zijn ingepakt, die hooge vrachten bedongen.

Weer is hier een groot schandaal uitgekomen. Eenige heeren en dames, waaronder ook de kroonprins, hebben een baccarat — een streng verboden kaartspel gespeeld, waar het om duizenden ging en waar een zekere heer Sir William Gordon Cumming slecht gespeeld moet hebben. Deze is uit 's lands dienst ontslagen, hoewel anderen beweren, dat hij er ingeloopen is. In ieder geval heeft het groot opzien gebaard en minachting gewekt. Men krijgt alzoo geen grooten dunk van mannen, die allereerst de wet behoorden te gehoorzamen. De Koningin moet uiterst verontwaardigd en boos zijn vooral ook op haar zoon.

De Synode der Methodisten zond aan den prins van Wales afschrift van de volgende motie door deze vergadering aangenomen: „Wij betreuren, dat Uw K. H. een speler is en door Uw voorbeeld een van de verderfelijkste en ergste hazardspelen bevordert. Wij veroorlooven ons Uw K. H. onderdanig opmerkzaam te maken, dat zulk een handelwijze het godsdienstig gevoel beleedigt, het aanzien van het Koninklijk Huis verlaagt en schade doet aan de aanhankelijkheid tot den Troon." Goed zoo!

Gemengd Nieuws.

De speelbank te Monte Carlo heeft weder een slachtoffer gemaakt. Een bankier uit München heeft zich daar van het leven beroofd, na er in één enkele week *f* 450,000 verloren te hebben.

Aprilgrap (?) in de kerk.

De verstandhouding tusschen den predikant bij de Ned. Herv. gemeente te Kielwindeweer (Gron.) en den voorzanger was in de laatste tijden erg gespannen en had eene gerechtelijke vervolging van den voorzanger tengevolge, wegens het bespotten van een dienaar van den godsdienst, dewijl hij in de kerk uitgeroepen had, toen de predikant gezang 24 vers 3 wilde laten zingen: „Ds. Van Es wilde zeker een Aprilgrap met de gemeente uithalen; ik verzoek daarom de gemeente de kruisen en mollen maar weg te laten."

De ambtenaar van het openbaar ministerie bij de arrondissements-rechtbank te Winschoten, eischte aangezien de schuld wettig en overtuigend bewezen was, voor den voorzanger *f* 100 boete of 14 dagen hechtenis.

Livingstone, de moedige Africaansche zendeling-reiziger, die nog stervende bad voor de bekeering der zwarten, had een trouwen zwarten knecht, Susi, die dezer dagen te Zanzibar is overleden. Hij droeg met een helper het lichaam van den beroemden zendeling 1500 mijlen ver uit de binnenlanden van Afrika naar de kust, omdat hij niet wilde, dat zijn meester op een verre onbekende plaats begraven zou worden. Het Britsche Parlement en de Koningin brachten Susi hulde voor die daad van trouwe toewijding. Ook hier zien wij, zoo heer zoo knecht. Dit geeft te denken, nu in onze dagen zooveel klacht is over ontrouwe dienstboden.

Er is thans ook een plan tot het vestigen van Israëlieten in den Congo-Vrijstaat. Zaterdag zijn reeds 50 Israëlietische gezinnen, vluchtelingen van Corfu, naar Boma vertrokken.

Stanley heeft, in een gesprek met een zijner vele ondervragers verklaard, dat Israëlieten-koloniën in Midden Afrika, naar zijn oordeel, veel kans van slagen hebben.

Uit de Gemeenten.

AMSTERDAM, 14 Juni 1891. Heden mocht de gemeente zich weder verblijden eene zuster door den doop in haar midden op te nemen. Ofschoon voor een ieder onzer de doop achter den rug ligt, toch is het zoo goed, dat wij soms op nieuw worden herin-

nerd, wat ook wij eenmaal door den doop voor den Heer hebben beleden; we mochten dan ook naar aanleiding van Rom. 6 : 11 nog eens stilstaan, dat wij der zonden gestorven zijn IN Christus. Onze vreugde en blijdschap werd nog eenigermate vermeerderd, doordien eenige broeders en zusters van Haarlem, Hoorn en Rotterdam tot ons waren overgekomen, en ook alzoo getuigen waren van de vele zegeningen Gods.

Namens de Gemeente:
H. REEDERS, Voorg. (Ouderl.).
F. P. BAKKER, Diaken.

VRIESCHELOO. De Gemeente alhier zag zich tot haar smart genoodzaakt 3 medeleden (vrouwen) af te snijden. Een harer voegde zich bij de Advendtisten, een ander keerde weer tot wat zij eenmaal verlaten had (de kerk) en de derde kreeg de tegenwoordige wereld weder lief.

Onze br. voorganger A. Karssiens ontving een roeping van de gemeente Franeker; wat in deze de weg zal zijn, wij weten het niet. Wat ons betreft, wij zouden hem gaarne bij ons behouden.

J. KATUIN.

DEVENTER. De Gemeente mocht door den doop de EERSTELING der kinderen van gemeenteleden verleden Zondag in haar midden opnemen. Het was een zeer ernstige ure. De voorganger behandelde Matth. 18: 6, 10 en 14, en sprak opzettelijk de aanwezig zijnde kinderen aan, hen wijzende op de noodzakelijkheid, maar ook op het voorrecht der bekeering, alsmede de ouders, Zondagsschoolonderwijzers enz., wijzende op hun plicht en de door genade te verwachten vrucht, waarvan deze EERSTELING ons het bewijs was.

Het zal niet doenlijk zijn om het gevoel van den vader te schetsen, die voor eenige jaren nog volop in de zonde leefde en daarna bekeerd, nu reeds de belofte: „gij en uw huis" zoo heerlijk in vervulling ziet komen, op dezelfde wijze als de stokbewaarder (Hand. 16), d. w. z. dat de waarheid der H. Schrift niet behoeft verdraaid en verwrongen te worden.

Eerst geloof (ook van onze kinderen) en dan doop, dat is de orde Gods.

ZUTPHEN. De Gemeente is druk in de weer al het mogelijke te doen, om hare gasten de volgende week, als vertegenwoordigers der zustergemeenten, hartelijk en gul te ontvangen. Een weinig bemoeielijkt wordt ze, doordat ze nog niet weet, voor hoevele personen ze een bed moet spreiden. Als de broeders zoo goed willen zijn dat nog direct op te geven aan het adres van onzen secretaris A. E. DUPON, opperwachtmeester te Zutphen, dan zullen ze ons daar zeer mede verplichten.

Met biddend verlangen en hoop op rijken zegen, zien wij de dagen van samenzijn tegemoet.

INGEZONDEN.

Waarde Redactie!

Met leedwezen vernam ik uit uw blad van 4 Juni het treurige feit, dat er in Duitschland 25 procent der bekeerden afvallig worden door het drankgebruik. Wel een oorzaak om herders en opzieners met angst en vrees te vervullen. O! treurige toestand, die zich onder kinderen Gods openbaart. Zou het in alle Gemeenten niet noodzakelijk wezen de tucht op die ongelukkige drinkgewoonte toe te passen? Wanneer de geloovigen in Gods Woord vermaand worden om met de zonde te breken (haar vaarwel te zeggen), zou dan de eerste behoefte van den christen niet moeten zijn, om met de drinkgewoonte te eindigen, in welken vorm zij ook zich voordoet?

Of zijn de waarschuwingen in Spreuken 23: 29, 35 gegeven voor de kinderen Gods van geen waarde? Hebben wij geen acht te nemen op zulk eene waarschuwing? Vers 31 roept ons toe: „Zie de wijn niet aan, als hij zich rood vertoont, als hij in den beker zijne verf geeft, als hij recht opgaat." O! wat heeft de satan de hand er nog in om dat vocht de kinderen Gods toe te dienen, onder allerlei voorwendsel; de een zegt, men moet anders-denkende hierover niet kwetsen; een ander zegt, een ieder zij in zijn eigen gemoed verzekerd; een derde heeft dit en een vierde weer wat anders.

O, mijne broeders en zusters in Christus! laat ons, wie wij ook zijn, aan bovengenoemd feit eene les nemen, dat, waar men zich waagt de geboden Gods, in Spreuken 23 vervat, waardeloos te stellen en eigen zin en begeerten den teugel te geven, ervaren zal (al betreft het uw zelven niet, dan toch een broeder of zuster, die zwakker is dan gij) de treurige gevolgen voor de Gemeenten.

Juist de eerste teug heeft zoovele dronkaards gevormd en zoovele duizenden menschen onder de macht des satans gebracht; hij toch is het die zich van dat helsche vocht bedient om de maatschappij in die ellende te brengen, waarvan ons iederen dag de vruchten voor oogen staan.

Mij dunkt, als de Apostel zegt: „Zijt dan nuchteren en waakt in de gebeden", wij wel ontnuchterd mogen worden van onze diep bedorven zondaars-eigenschappen, in plaats van onzen geest te bezoedelen met alcoholische dranken.

Uw broeder in Christus:
W. F. HENNING,
Ouderling der Gemeente te *Amsterdam*.

VARIA.

EEN GETROUWE SPIEGEL.

Men vertelt, dat de koningin Elisabeth van Engeland op zekeren dag beval, dat men haar een spiegel zou brengen, zeggende, dat zij sedert een aantal jaren er geen gezien had. De hovelingen, die haar steeds met hunne vleierijen omringden, beefden toen zij deze vraag deed, maar moesten haar gehoorzamen. Toen de spiegel gebracht werd, nam de koningin hem in hare koninklijke handen. Zij zag er in, doch in plaats van de schoonheid er in te zien, waar hare vleiers altijd over spraken, zag zij slechts rimpels des ouderdoms en strakheid in hare trekken. Zij wierp met woede den spiegel op den grond en brak hem. Zij had de waarheid niet kunnen verdragen, dien de spiegel haar over haar zelve openbaarde. Maar deed het breken van den spiegel de werkelijkheid verdwijnen?

Ook vertelt men, dat eene negerin, wie men een spiegel in handen gaf, niet gelooven kon, dat zij zóó leelijk was, en zich omkeerde, denkende, dat het iemand anders was, wiens portret zij zag.

Het woord Gods is ook een spiegel, waar wij niet ons gelaat, maar den staat van ons hart in kunnen zien; het is een getrouwe spiegel, waarin wij ons zelven zien, *zooals wij zijn*. Gebruik dien en gij zult nauwkeurig weten, wat God van u denkt. „Arglistig, zegt de Schrift, „is het hart, meer dan eenig ding, ja dodelijk is het (Jer. 17: 9). Al het gedichtsel des harten is ten allen dage alleenlijk boos (Gen. 6: 5). Allen zijn zij afgeweken" (Rom. 3: 12), en als God ons wil beschrijven, gebruikt Hij de volgende uitdrukkingen: zondaar, vijand van God, onreine bezoedelde, slaaf der zonde. Maar dat ben ik niet, zegt gij misschien, en wendt u af, geloovende dat er van een andere sprake is; maar neen, het geldt niemands ander dan u, en dit woord is op u van toepassing. Het is uw portret, door God zelf geteekend! Wat wilt gij doen? Den spiegel breken? Velen hebben dit beproefd, doch tevergeefs.

Sedert 19 eeuwen beijveren de menschen zich om dit Woord te vernietigen, doch het verschijnt telkens weer, en behoudt steeds zijn kracht! „Het Woord Gods blijft tot in eeuwigheid."

Wat zullen wij dan doen? Willen wij er onze blikken van afwenden? Zal dat het portret veranderen? Zal dat verhinderen dat gij en ik verloren zondaars *zijn?*

In plaats dat gij uwe oogen afwendt, laat ze op dezen spiegel rusten, lees dat levende Woord. Beschouw u zelven zóólang, totdat gij, overtuigd van uwe ellende, uitroept: „Ik ellendig mensch!" Dan zult gij ook door dit zelfde woord het heil zien blinken in den persoon van Jezus Christus, Hij die gestorven is om uwe zonden uit te delgen, en die u verlost van den toekomenden toorn. Als God ons toont in zijn Woord, wie wij zijn, dan doet Hij dat niet om ons te bezwaren, of om ons te veroordeelen, maar om ons te redden. Hij verwoest onze valsche inbeeldingen, om ons de verlossing aan te brengen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van N. P. Rochester, Amerika *f* 4,38, van H. J. K., Elbersfeld *f* 2,94, van J. de V., te Leeuwarden *f* 3,93.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.

Van H. J. K. Elbersfeld *f* 1,06

N. v. BEEK.

Van Jan Rengers te Valthermond *f* 6,76½.
„ Broertjes te Berkhout *f* 9,43.
„ Jantje Horn te Adorp *f* 1,20,
„ schipper Kunst 50 cent.

J. HORN.

Wie is genegen

ons nog eens te helpen om tegen het einde van dit kwartaal nog eenige nieuwe abonné's te verkrijgen? Aan wie het verlangen, geven we gaarne eenig colportatie-loon. Doch men zorge zooveel mogelijk voor solide inteekenaren en voor duidelijke adressen.

Wie zich nu abonneert, ontvangt de nog in dit kwartaal verschijnende No's gratis.

Proefnummers mede gratis, op aanvraag bij

N. v. BEEK
Stadskanaal.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

le EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

Aan de Gemeenten.

Geliefde broeders en zusters!

Zoo de Heere wil, komen Dinsdag aanstaande de bestuurders der Unie en Woensdag en Donderdag met hen de afgevaardigden der verschillende gemeenten te Zutphen bijeen, ten einde de belangen van het werk des Heeren onder ons, en door ons, te behartigen.

Door deze noodigen wij U uit deze bijeenkomsten in den gebede te gedenken, zoo in uwe openbare als onderlinge samenkomsten, en in vereeniging met uwe geloovige huisgenooten, alsook in de binnenkamer, opdat deze Elfde Algemeene vergadering onzer Unie gekenmerkt moge zijn door eene overvloedige zalving en wijding des H. Geestes, der Gemeenten tot heil en den nooit volprezen naam des Heeren tot lof! Dat zij zoo!

DE COMMISSIE.

ADVERTENTIËN.

*** Heden werden wij verblijd door de geboorte van een welgeschapen *DOCHTER*. Den Heere zij daarvoor lof!

GRONINGEN, 13 Juni '91.
M. DE WIND.
J. DE WIND—VEENMAN.

*** De Gemeente maakt nogmaals bekend, dat tijdens de

Algemeene Vergadering te Zutphen 23—26 Juni a.s.

Dinsdagavond (niet 8) maar 8½ uur bidstond, toegankelijk voor iedereen.
Woensdagmorgen 8 uur bidstond.
Woensdagavond 8 uur Avondmaal.
Donderdagmorgen 8½ uur bidstond.
Donderdagavond 8 uur Evang. Samenkomst.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 218. DONDERDAG 25 Juni 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Overdenkingen bij een ei.

Het ei is nog, gelijk men zegt,
Geen kieken als de hen het legt.
Dus ook geen Christen inderdaad,
Die leeft in onbekeerden staat.
Gelijk als in de schel het ei verborgen is,
Leeft d' onbekeerde mensch in zonde en duisternis.
Door warmte wordt het ei een levend dier gemaakt:
Dus is de zondaar dood tot Gods genâ hem raakt.
Gelijk het kieken in de duistre schel gevangen,
Dus is de ziel op aard door 't logge vleesch omhangen.

Het kieken breekt de schel en treedt al tjilpend uit:
Dus is van 't nieuwe hart 't gebed het eerst geluid.
De schil — de kerker — breekt, en 't kieken is bevrijd:
Zoo juicht, als 't vleesch bezwijkt, de ziel in God verblijd.
Toch met dit onderscheid: d' een leeft nog in gevaren,
En d' andre in veiligheid met 's Hemels heilge scharen.

Maar uit 't bedorven ei zal nooit een kieken komen.
Dus wordt in 't rijk van God geen veinsaard aangenomen.
Het rottend ei, hoe schoon 't zich ook vertoonen moog',
Is walglijk, als het breekt, voor reuk en smaak en oog.
Hoe ook de trouwe hen het met haar warmte broed',
Als 't eens bedorven is, zoo wordt het nimmer goed.
Dus ook de huichelaar, hoe heilig hij ook schijn',
Is als 't bedorven ei, en zal het altijd zijn.

Uit addreneiren komt 't gebroed der addren voort:
Van som'ge menschen 't beeld, naar 's Heeren eigen Woord.
Wat onderscheid niet al van eiren, waaruit dieren,
Die 't beeld van zondaars zijn, die 's Heeren werk ontsieren!
Hier 't ei, waar 't wilde hoen uit voortkomt: dus de mensch,
Die wild daarhenen leeft, naar boozen lust en wensch.
Ginds eieren, waaruit venijn'ge spinnen gaan,
Het beeld van menigeen, met doodlijk gif belaên.

Weêr anderen, waaruit nog vuiler dieren treden:
Het beeld van wie zich baadt in vuige ontuchtigheden.
Dus, onder mensch en dier, hoe eindloos is 't verschil
Van wie het goede doet of wie het kwade wil!
Maar hier is 't slechts een ei. Dus niemand nog die 't weet
Of 't levend kieken ooit er uit te voorschijn treedt.

BUNYAN.

De tucht in de Gemeente.

VII. *Zouden er personen kunnen zijn, die altijd onder de tucht moeten blijven, ook al komen ze met berouw terug?*

Strenger de *tucht* toe te passen, dan de Heere wil, is even zoo zéér zondig, als de tuchteloosheid. Menno Simons, hoe hoog door ons geacht, verviel in die fout. In de geschiedenis der Baptisten, zie 167 van „De Christen", lezen wij: „Wat de tucht aangaat leert hij, dat zij ten doel heft de overtreders tot berouw en bekeering te bewegen en de Gemeente in hare reinheid te bewaren. Dat is goed.

Wanneer echter Menno zoo ver gaat, dat hij zegt, de vromen moeten zich geheel van alle verkeer met de uitgeslotenen terugtrekken en niets met hen te doen willen hebben, en die uitsluiting heeft alle gemeenschap op, tusschen vader en kinderen, tusschen broeders en zusters, tusschen man en vrouw, dan gaan wij niet met hem mede. Ook in zijn tijd was er dienaangaande verschil en daarom ook strijd."

Maar met deze aanhaling hebben wij onze vraag nog niet beantwoord.

In stuk III*b* kwam voor van de Kerkvergadering te Elvira, dat aldaar besloten werd, om Christenen, die in een afgodstempel weer hadden geofferd, nooit, *zelfs niet in het uur des doods* aan te nemen. Zoo ook in Reg. 6 om hen, die voor de tweede maal in hoererij vielen, de gemeenschap te weigeren en in Reg. 7 om dit zelfde toe te passen op vrouwen, die hare mannen zonder oorzaak verlaten en anderen trouwen.

Daar achter voegde ik de woorden: „dit geeft stof tot overdenking."

Die Kerkvergadering ging door deze bepalingen buiten de Schrift, want zij beschouwde de Kerk als zaligmakend en daar men zonder haar niet kon behouden worden, gaf men die overtreders aan het eeuwig verderf over. Zoo nam de Kerk hier de plaats van Jezus in, die alléén dat oordeel uit te voeren van den Vader verkreeg.

Maar voor ons is niet de Kerk, noch onze Gemeente zaligmakend, maar Jezus Christus, de Heere. Hij alléén maakt door Zijn verlossingswerk den zondaar zalig.

Wanneer nu wij op sommige overtreders, al komen ze ook weer met berouw tot de Gemeente terug, eens tot deze strenge handelwijze kwamen, dan zou dit voor ons geoorloofd kunnen zijn, want wij sluiten ze niet buiten de Zaligheid. Als wij stelden, dat buiten het lidzijn der Gemeente geen mogelijkheid bestond om ooit in den hemel te komen, dan zou hierin onze onbarmhartigheid jegens onze naasten, zoo groot mogelijk zijn en wij zouden daardoor zelve te kennen geven, geene genade te kennen.

De Gemeente bestaat niet alléén uit *belijders*, maar ook uit *leerlingen* en *kinderen*, die onderwezen en opgevoed moeten worden, daarom moet er een groot geduld zijn met de zwakken en afgedoolden, om die niet te spoedig te verstooten en zoo er van onder de tucht kwamen weer op te nemen als er berouw en verandering van leven is.

Maar de Gemeente in haar geheel en vergeten wij dat vóóral niet, moet een licht zijn voor de wereld en een zout voor de aarde. Nu zijn er steeds personen, die veelal in het oog loopen en bij de wereld zoo goed bekend zijn, waardoor de Gemeente in verachting kan zijn, en daarom geen ingang heeft bij het volk. Met hen heeft de Gemeente veel te doen. Het zijn van die oneerlijke karakters, die lasternaturen, die twiststokers of die onreine naturen, wier lippen zoo ruw en zelfs onzedelijk kunnen zijn. Zij zitten steeds tusschen de Gemeente en de schuldigen, die onder haar tucht zijn, om daar tusschen te stoken. Terwijl dit nu zoo is, zou men met het oog op wat de Gemeente in haar geheel moet zijn voor de wereld, en om hare éénheid en reinheid te bewaren, tot de gevolgtrekking kunnen komen, dat er personen kunnen zijn, die wel weer met berouw terugkomen, toch niet weer moeten aangenomen worden en wel vooral:

1. Zij, die niet in de een of andere vleeschelijke zonde vielen, maar waar eene herhaling daarvan kwam, en die toch met een geweten van die zonde bevlekt *in* en *buiten* de Gemeente zich als belijders des Heeren voorgaven.

2. Zij, die meermalen om leugen bestraft en onder de *tucht* gesteld, weer als zoodanig openbaar worden. Hier is gevaar, dat de schuldbelijdenis ook weer een leugen kan zijn.

3. Zij, die door hoogmoed vervaard, steeds een eigen partij willen vormen en licht anderen lasteren.

4. Zij, die in het finantiëele leven meermalen blijken gaven van insolied te zijn.

5. Zij, die door eigen schuld anderen te kort deden; niet aan te nemen voor en al eer er bewijzen zijn, dat men alle krachten inspant om die tekorten weer te dekken en alzoo hun goeden naam weer redden.

6. Zij, die steeds tornen aan de waarheden der Schrift, omdat zij een filosofische natuur hebben, waardoor zij nieuwigheden uit hun verdorven brein, als heerlijke graankorrelen uit de Schrift, willen aanbieden.

Zoo kunnen er meerdere gevallen zijn. Laten wij hier eens over nadenken.

Maar, let wel! zulk eene gestrengheid moet uitzondering zijn en met groote voorzichtigheid worden gedaan. Hier mag geene overijling zijn, hier moet de Gemeente in haar geheel zich uitspreken, niet een deel en dan wel vooral in die stemming, zooals ik die beschreef in het stuk: „Hoe moet de tucht gehandhaafd worden."

Dan staat de Gemeente zoo: hoe gaarne ook, wij kunnen die personen niet meer in ons midden aannemen. Wij vreezen, dat wij weer niets dan last van hen zullen hebben. En daar wij ze door buiten de Gemeente te houden, niet buiten het Koninkrijk Gods sluiten, kunnen ze toch behouden worden door Jezus, als het hun toch om Hem te doen is.

Hierbij wil ik het laten en ik hoop, dat de lezers van ons blad en onze Redactie tevreden zullen zijn met deze nakoming van het verzoek op de Unie-verg. te Hengeloo, om over de *tucht* eenige artikelen te schrijven.

S. D. H.

ZENDING.

Wij zijn gewoon ons voor te stellen, dat een reis van Europa naar China 6 en naar Japan 7 weken duurt. Die tijd was dan ook werkelijk nog kort geleden, tot het afleggen van die afstanden noodig. Dit nu echter is veranderd, wegens de verbazend versnelde beweging — dank zij de stoomkracht en de verbetering

der machines, zoodat nu slechts de helft van dien tijd noodig is om genoemde landen te bereiken. Een nieuw Engelsch stoomschip The Empress of Japan * (= de keizerin van Japan) heeft 't bewijs geleverd, dat men thans van Londen uit, in drie weken tijds in Japan en in eene maand in China kan komen. Die versnelde overtocht zal ook de zending ten goede komen. De 1000 nieuwe zendelingen, die voor China verlangd worden — schrijft Mr. Gratton Guinness in zijn „Regions Beyoud" — om welke de Gemeente bidt, kunnen nu die millioenen zielen, die nog van het Evangelie vervreemd leven, in 4 weken bereiken en van Canada uit zelfs in 14 dagen. Hoe wonderlijk zijn de leidingen Gods om de wereld-evangelisatie te bevorderen! — Worden thans niet alle dalen verhoogd, alle bergen en heuvelen vernederd, het kromme recht en het hobbelachtige effen gemaakt, „tot een baan voor onzen God?" Weldra zal Zijne heerlijkheid geopenbaard worden en alle vleesch dezelve aanschouwen!

*) Dit snelvarende schip legt een afstand van omtrent 455 Eng. mijlen per dag af!

De Congo-spoorweg.

De vrienden der Z. Africa-zending vermelden met blijdschap de opening van het eerste gedeelte van den Congo-spoorweg. Wel strekt zich dit gedeelte nog slechts over een kleinen afstand uit, van Matadi tot de Leopold-stroom; maar 't is een goed begin. En goed begonnen is half voltooid, zegt het spreekwoord. De eerste Belgische locomotieven laten nu werkelijk hun geluid weerklinken tegen de rotsen van Jellala. Wie zou dit, dertien jaren geleden, gedroomd hebben! Kan het nu gereed zijnde trajéct nog geen direct voordeel aan den handel toebrengen, het zal toch zeer bevorderlijk kunnen zijn bij den verderen aanleg van den spoorweg en het werk verhaasten, doordien het materiaal gemakkelijk en snel vervoerd kan worden. Er wordt met 4000 arbeiders aan gewerkt, waaronder 500 inlanders.

Het zal een gelukkige dag voor de millioenen menschen in de Congo-districten zijn, wanneer tusschen de watervallen daar een weg zal zijn, die de gedurende zoo vele eeuwen schier onoverkomelijke scheiding van menschengeslachten zal wegnemen, en waarlangs het onvermoeide, vurige ros tal van zendelingen en verschillende materialen zal aanvoeren, veel veiliger en spoediger, dan dit ooit kon geschieden. God verhaaste dien dag ter wille van het Evangelie in Africa!

St. N. v. B.

Redevoering van een bekeerden Kannibaal.

De zendeling W. Gill van Mangaia deelt een treffende redevoering mee, die onlangs op eene zendelings-vereeniging werd uitgesproken. Zij is zoo mogelijk letterlijk overgenomen en luidt als volgt:

„*Broeders* (hier zegt de heer Gill, hield de spreker een oogenblik op, en voortgaande herhaalde hij) *Broeders!* o, dit is een nieuwe naam; wij kenden zijne beteekenis niet, zoo lang wij in het heidendom waren. Het Evangelie van Christus heeft ons de ware beteekenis van dit woord „broeders" leeren kennen. En wat meer is, zie mij hier in de kerk van Christus! Welk een wonderbare zaak! Ik ben er over verbaasd en ik ben verzekerd, dat gij het met mij zijt. Ik hier! o, het is door de onuitsprekelijke liefde Gods. Ik ben u allen bekend. Gij (een inlander van zijnen ouderdom, die tegenwoordig was, aansprekende) herinnert gij u den man, dien wij samen doodden op den berg en wiens lichaam wij opaten? (Hij noemde vervolgens verscheidene slachtoffers, die hij met anderen, later leden der kerk, had opgegeten;) en met tranen in de oogen riep hij uit: O! de liefde Gods gaat alle verstand te boven! Deze handen, die gij hier ziet, hebben, toen de satan hier nog heerschte, elf menschen gedood, waarvan ik de lichamen heb opgegeten en op onze feesten die van vele anderen. Is het wel waar, dat ik hier voor u sta! — De kleinste onder u kennen mij. Lang na de prediking van het Evangelie op dit eiland bleef ik een bloeddorstige wilde. Ik was bij de 70, die zich aan het zoogenaamde heilige vuur te Fangaroa de borst brandden, met de belofte, den oorlog aan het Woord van Jezus te verklaren. Ik was onder hen, die gezworen hadden, het huis van een iegelijk te verbranden, die dit Woord zoude aannemen; onder hen, die de kapel, de schoolgebouwen, en het huis van den zendeling tot den grond toe afbrandden, en betreurden, dat deze laatste er zich toen niet bevond. Ziedaar hetgeen ik was; maar het werk Gods is machtiger geweest dan ik, en zie hier, wat ik nu ben! Sedert 3 of 4 jaren geloof ik te mogen zeggen, dat ik God liefheb; maar eerst onlangs heb ik den moed gehad, deze liefde openlijk te verklaren en mij aan de kerk aan te sluiten. Zoo dikwijls ik er over dacht, kwamen mij mijne vorige zonden en misdaden als kannibaal voor den geest. Dit was een onoverwinnelijk struikelblok voor mij, en het is eerst omstreeks tien maanden, dat het werd weggenomen, bij het hooren van eene preek, die de zendeling over dit krachtig woord van den profeet Jesaja hield: „Ik heb uwe overtredingen uitgewischt, gelijk een wolk; keer u tot Mij, want Ik heb u verlost." Dit woord was mijne verlossing. Van dit oogenblik af werd ik van mijnen last verlicht en mijne ziel werd in vrijheid gesteld. Ja, wel is het door de krachtige hand en de groote liefde van Jezus, dat ik hier ben, ik de grootste der zondaren."

Evang. Zdbl.

Op de Vergadering van de Evang. Alliantie te **Florence** gaf de heer Vahl, een Deen, het volgende overzicht van de Zending in de jaren

		1845	en 1890.
Zendelingen, mannen:		1200	11000
Vrouwelijke Zend.:		59	1388
Inlandsche leeraars:		163	3178
Ingeboorne evangelisten:		3000	28000
Avondmaalgangers:		185000	757000
Gaven: Engeland:	P.st.	420000	1214000
Schotland, Ierland:	„	22000	213000
Duitschland:	M.	670000	1971000
Zwitserland, Frankrijk:	Frs.	320000	1200000
Vereenigde Staten:	Dls.	637000	3532000

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISÓDE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

12.

Langzaam en voorzichtig begaven zij zich nu op straat, steeds rondom zich ziende of hen misschien een vervolger naderde. Ongehinderd naderden zij zoo de trappen, waarlangs zij tot het watervlak van de rivier afdaalden. Doch hier ontmoeten zij een aantal boogschutters met lantarens in de hand.

„Terug, terug", fluisterde Teligny. „Loop snel, anders worden we ontdekt." Hun vijanden zagen hen niet, maar schenen hunne voetstappen te bemerken, want in de richting, vanwaar het geluid kwam, losten zij schoten.

Onze twee vluchtelingen haastten zich zoo snel mogelijk, om weer door eene andere straat, dan zij gekomen waren, het huis van den astroloog te bereiken. Dit was hun bijna gelukt, toen zij achter zich weer een menigte schutters hoorden aankomen.

„Haast u, haast u"! zeide de jonge man, „wij zijn er bijna!"

Maar de oude man kon niet harder en zonk eindelijk door vermoeidheid overmand neer. Weldra hadden de schutters hem bereikt, die hem terstond doodden. Teligny spoedde zich onderwijl voort, en werd gedreven door de begeerte om Renée op te zoeken. Doch toen hij bij het bekende huis kwam, ontstelde hij hevig, want hij zag de deuren uit hunne hengsels gewrongen, en alles open staan.

Pas een uur geleden hadden zij het huis verlaten en nu was alles geruïneerd. Verschillende voorwerpen lagen over den grond verspreid. Maar éëne gedachte pijnigde hem het meest: waar was Renée? Had men haar gedood? Hij waagde niet haar naam te noemen, maar doorzocht met haast de verwoeste kamers. De vervolgers, intusschen de deur ziende openstaan, trokken door. Nu zette de jongeling zijn onderzoek voort, betastte in de duisternis den trap en kwam zoo op de bovenste kamer van het huis. Doch alles was donker, en op zijn fluisterend geroep kwam geen antwoord. Hij gevoelde zijn hart onstuimig kloppen; ja, het was hem bij oogenblikken, alsof het uit zijn borst zou springen. Zijn gefolterd gemoed ontlastte zich in een noodkreet tot God, en hij worstelde met zichzelven om kalm te zijn en op God te vertrouwen.

In een der kamers was in een kamfoor eene glimmende houdskool achtergelaten; Teligny scheurde nu een rand van een kleed af en legde het op de smeulende asch; hij blies er in en de strook ontvlamde. Bij het licht dier vlam zag hij nu 't vertrek rond en vond de dochter des huizes dood op den grond liggen; maar Renée was er niet. Aan de eene zijde was nog een klein kamertje; hier ging hij in. Het raam, dat naar de rivier uitzag, was geopend. Hij boog zich voorover uit dat raam en riep: „Renée! Renée!" — want nu vergat hij alle behoedzaamheid met betrekking tot zichzelven. Was het verbeelding of werkelijkheid, toen hij een zwak antwoord meende te vernemen?

„Renée! Renée!" klonk het andermaal van zijne bevende lippen. Terwijl hij zich zoo ver mogelijk voorover boog, tuurde hij angstig in de duisternis om en naar beneden op het zwart gekleurde water der rivier, dat onder het huis doorstroomde. Van tijd tot tijd leverde de stroom een somberen aanblik, wanneer het akelig toortslicht er op weerspiegelde. Maar de zoekende blikken ontdekten geen spoor van het verloren meisje. Teligny stortte nogmaals zijn hart uit in ernstig smeeken tot God, en daarna, hoe hopeloos het ook scheen, boog hij zich andermaal het raam uit over de rivier, roepende: „Renée, Renée!" Zijn bloed ruischte en scheen te koken in zijne aderen, toen hij met zekerheid bemerkte, dat zijn luisterend oor een fluisterend antwoord opving. Maar het gebruis van den stroom tusschen de pijlers door verhinderde hem te verstaan, wat er gezegd werd. Nu echter begreep hij met zekerheid, dat God zijn gebed gehoord had, en tranen van angst en dankbaarheid drukten de diepste gewaarwording zijner ziel uit. Nogmaals verheft hij zijne stem: „Renée! Renée!" Hij spant elke zenuw, houdt zijn adem in om te luisteren, en werkelijk hij hoort de stem van zijne beminde. Wel was het geluid zeer zwak, maar vergissen kan hij zich onmogelijk. Doch wat nu te doen? Veel tijd van beraad had hij niet, want achter hem lieten zich reeds de moordenaars vernemen. Door het roepen waren zij opmerkzaam geworden, en thans beklommen zij reeds de trappen. Teligny zag om zich heen en begreep, dat er geene gelegenheid bestond om zich te versteken. De vervolgers komen intusschen al nader, en zonder te aarzelen springt de jonge edelman het raam uit en duikt in de wateren van de Seine onder. Hij was een geoefend zwemmer, maar de verwarde geluiden der vervolgers, vermengd met het ruischen van den stroom, hadden hem zeer ontsteld. Hij kwam weer boven en vond gelegenheid zich vast te klemmen aan een der pijlers. Hij gevoelde zich zeer ontmoedigd en geschokt. Maar na eenige oogenblikken weer tot bewustzijn gekomen, bemerkte hij eerst recht, in welk een gevaar hij verkeerde, en na een weinig verademing verzamelde hij al zijne krachten, als voor eene groote onderneming en verhief zich boven het water. Het was den vervolgers niet mogen gelukken hem te ontdekken, en weldra hoorde hij hen het huis verlaten. Het gelukte hem nu zich op een der pijlers onder de brug neer te zetten. Daar bemerkte hij tot zijne onuitsprekelijke vreugde en verbazing, dat Renée zich dicht bij hem op een zelfde wijze aan de pijlers vasthield. Haar kleed was bij het vallen vastgeraakt aan een der vooruitspringende balken, en zoo was het haar spoedig gelukt zich in een schuilhoek te bergen. Geen van beiden sprak

in de eerste oogenblikken een woord, maar beiden gevoelden toch, dat er voor elkander dankzeggingen opstegen tot God voor deze onverwachte, wonderbare ontmoeting.

Slot volgt.

INGEZONDEN.

Red ze, die ter dood gegrepen zijn.

Mijnheer de Redacteur!

Mag ik U beleefd een plaatsje verzoeken in Uw blad, *De Christen*, voor de opname dezer regelen? Het is een dringende bede om hulp voor de duizenden militairen in Ned. Oost-Indië.

God gaf mij in genade het groote voorrecht met mijn vriend Velthuizen bijna een jaar door te brengen te Harderwijk, en te werken onder de door velen vergeten en verachte kolonialen. Ik noem dit een groot en zeldzaam voorrecht om onder hen, met wien weinigen zich inlaten, het rijke Evangelie te brengen. Het Evangelie, die balsem voor alle wonden, hetwelk ook alleen hen genezen kan, en verlossen *van* en *uit* alle ellende. In den tijd, dien wij in de Middernachtzending doorbrachten, kwamen wij in aanraking met toestanden, waarvan maar weinigen in ons land zich een denkbeeld kunnen vormen. Terwijl wij in Harderwijk waren, hoorden en zagen wij de ongeloofelijkste dingen, en werden in aanraking gebracht met familietoestanden, die alle beschrijving te boven gaan. Ontzetting heeft ons meermalen aangegrepen en doen uitroepen: Hoe is het mogelijk, dat iemand in zoo weinig jaren kan doormaken, wat sommigen ons, wanneer zij moede werden de ellende langer te dragen en dan hun hart voor ons uitstortten, meedeelden. Het leven van velen is menigmaal een aaneenschakeling van de diepste en bitterste ellende. Nooit in ons leven gevoelden wij meer de groote genade van God, die ons in den strijd des levens staande hield, dan in Harderwijk. Nooit heb ik dieper de beteekenis der woorden gevoeld: „Wie meent te staan, zie toe dat hij niet valle", dan hier. Wij zagen hier jonge mannen uit iederen stand en elken kring, die gevallen waren en nu naar Indië gingen. Wij leerden ze hier kennen, die van de wieg af omringd waren geweest met liefde, met zorgen en gebeden, doch die allen goeden raad in den wind hadden geslagen en zich tot alle goddeloosheid hadden overgegeven. Wij leerden ze ook kennen, die nooit dan in 't vloeken den Naam van Jezus hadden gehoord. Is het wonder, dat wij hen menigmaal met groote zorg zien vertrekken, en daarbij zeggen: zij gaan naar het Indisch graf? Velen toch dergenen, die derwaarts gaan, keeren nimmer weder; en die wederkeeren zijn dikwijls geheel gedemoraliseerd en bedorven. Er zijn duizenden in Indië onder het leger, die voor hun betrekkingen als gestorven zijn. Nog dezer dagen was ik bij een 70jarige vrouw, wier derde zoon nu naar Indië ging. Een is daar reeds zeven jaar, zonder dat de oude ziel iets van hem verneemt; een ander, die ging, liet in twaalf jaar zoo goed als niets van zich hooren, en nu — nu is hij weggejaagd uit den dienst en in Nederland teruggekeerd. De oude vrouw is thans genoodzaakt, zal zij aan de mishandeling van haar dronken zoon ontkomen, een plaats te vragen in het armenhuis. Dergelijke gevallen komen niet zeldzaam voor.

Kan dat? Mag dat langer zoo blijven? Moet ons leger in Indië steeds wegzinken in goddeloosheid? Moet niet veel meer aan de duizenden onzer landgenooten de hand der redding worden toegestoken? Immers Ja!

Jongelingen, die het voorrecht kent op uw leeftijd het eigendom van Jezus te zijn, ik vraag Uw hulp, Uw liefde, Uw krachten, voor de arme kolonialen. Ik vraag Uw hulp in naam des Heeren, die Zijn leven gaf om ons te redden!

Er zijn oogenblikken, dat de harde harten van velen te bereiken zouden zijn met het Evangelie. Dat zijn de tijden, die zij in het hospitaal doorbrengen. O, dat de Christelijke liefde gevoeld en gezien werd in onze groote Indische hospitalen, met haar groote zalen, gevuld door honderden kranken. Het levenspad onzer Indische militairen is een doornige, gevaarvolle levensweg, waarop duizenden zijn gevallen om nimmer op te staan. De tijd, dien zij in het hospitaal doorbrengen, is menigmaal het juiste oogenblik om het hart te verteederen door het eeuwig Evangelie. Zalen met 5, 6, 700 zieken is men in Indië gewoon. Een militair, die te Malang op Java ligt, schrijft: „O welk een voorrecht als men den Heer kent, want hier wordt zoo menigeen weggerukt uit het leven. De eene avond is men gezond, den anderen morgen wordt men naar het hospitaal gebracht — en een dag daarna is het leven afgesneden." De zelfde militair schrijft in een anderen brief: „De zieken vallen hier maar zoo in het gelid neer, en men treft hier ziekten aan, die ik niet durf noemen," maar ieder verstaat wel wat dat is. Een ander militair, die te Edi is op Atjeh, schrijft: „De toestand is hier ellendig, vreeselijke ziekten treft men hier aan, en de drank en het zedelooze leven heeft daarop grooten invloed."

Wij hebben er velen gesproken, die langen tijd in het hospitaal waren. Allen spreken zij met lof over de goede verzorging en verpleging. Maar vraagt men hen naar geestelijke verzorging, dan hoort men eenparig, dat dit zeer treurig is. Algemeen hoort men van de Protestantsche militairen, dat de Katholieken trouwer en beter bezocht worden dan de Protestanten door geestelijken of leeraars. Het is trouwens overbekend, dat er maar weinig Predikanten in Indië zijn, die met het levendmakende Evangelie komen. Om verbetering te brengen in dezen toestand spreek ik mijn begeerte uit, dat jonge mannen, gedreven door de liefde van Christus, dienst zullen nemen als hospitaalsoldaat voor Indië. Wanneer onder de vele honderden hospitaalsoldaten, die men in Indië heeft, een aantal geloovige jonge mannen komt, wier harten branden van liefde voor den Heiland, dan kan voorzeker veel geschieden. Naar mijn bescheiding meening was het zeer goed, dat de vrienden, die zich voor dit werk willen geven, werden opgeleid voor het werk der ziekenverpleging in de zoo uitnemende inrichting voor lijders aan vallende ziekten te Heemstede bij Haarlem. Wij twijfelen geen oogenblik, of van de zijde der regeering zal zulk een poging op hoogen prijs gesteld worden en zal men doen wat men kan, om het hun, die zich aanmelden om daarvoor naar Indië te gaan, gemakkelijk te maken. Een tijd van zes jaren dienst komt ons wel wat lang voor, en daarom zouden wij gaarne zien dat, van de zijde der regeering iets gedaan werd om het zoo te maken, dat de Hospitaalsoldaten, die door den drang der liefde naar Indië gaan, voor een kleiner getal jaren dienst konden nemen, bijv. drie jaar.

Het is met al den ernst der liefde, dat ik deze vraag leg aan het hart der belijdende jonge mannen, ook van stand en ontwikkeling. Een arbeid als deze is eene schoone gelegenheid om zich praktisch voor te bereiden, teneinde later zich geheel aan het werk der zending er der dienende liefde te wijden. Denken wij ons den toestand in van den Indischen militair, die, verlaten van vrienden en bloedverwanten, op het krankbed ligt. Vergelijken wij hun leven het onze met al wat ons omringt om ons het leven aangenaam te maken. Slaan wij daarbij het oog op Paulus' woorden: „Wie onderscheidt u? En wat hebt gij, dat gij niet hebt ontvangen?" Wie? God alleen. Gods oneindige genade was het, die u en mij zocht en ons het leven schonk in Christus. Wat wij hebben, ontvingen wij uit genade — en uit genade alleen. Ook wij hadden, evenals zij, daar kunnen liggen, door velen vergeten, door weinigen in liefde herdacht, door bijna niemand getroost, gesteund, gesterkt in de ure der smart en des doods. O, mijne vrienden, ik bid u in den Naam van Hem, die voor u en mij Zijn heerlijkheid verliet en ons redde door Zijn dood: Ontwaakt! Ontwaakt!

Nu gij deze dingen weet, mogen zij u niet onverschillig laten. Kom! o komt ter hulpe! Geeft u in dezen voor den Heer en voor het heil der Kolonialen. De nood op het veld der dienende liefde is groot, maar de arbeiders zijn weinig. Schuift de vraag niet van u af, als gij iets in uw hart daarvoor gevoelt. Gaat er mee in de binnenkamer, en vraagt den Heere, wat gij te doen hebt. Ik hoor meermalen jonge menschen: „O, ik wilde wel zendeling worden, maar — maar —" en dan zijn er tal van financiëele bezwaren. Welnu, hier is een uitgezocht zendingsveld. Dankt nu den Heer, dat Hij u een weg aanwijst, en betoont u willig om te gaan, waar God u leidt. Toont nu uwen zendingsijver en uwe liefde voor den Heer!

Dringend verzoek ik ALLE CHRISTELIJKE BLADEN deze bede om hulp over te nemen, opdat men in ons gansche land haar kan lezen, en men doe wat de hand vindt om te doen met alle macht.

Wil iemand nadere inlichting omtrent een en ander over deze zaak, dan ben ik gaarne bereid die te geven.

Onder vriendelijke dankzegging voor de plaatsing blijf ik met heilbede uw broeder in Jezus.

JOH. VAN DER STEUR.
Middernachtzendeling.

Spijkerstraat 59.
Arnhem, Mei 1891.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De Keizer en Keizerin, die met gevolg a.s. Woensdag 1 Juli verwacht worden, zullen bemerken, dat de hoofdstad van Nederland hun alle eer aan doet en dat kosten noch moeite zijn gespaard om hun het verblijf in Amsterdam zoo aangenaam mogelijk te maken. De drukte om de stad te versieren, neemt bij den dag toe en het brandpunt — de Dam — waarop de Amsterdammer zoo trotsch is, zal als in een bloementuin worden herschapen. Alleen daar zullen van Gemeentewege de versiering aan bloemen als anderszins 20 à 22 duizend gulden kosten en dan nog de verlichtingen des avonds, de volksfeesten enz. enz.

Van Amsterdam gaat het via den Haag naar Rotterdam en deze, altijd ietwat afgunstig op de hoofdstad, zal ook haar beste beentje wel vooraan zetten en in gulheid en hartelijkheid bij de Amstelstad geenszins ten achter staan. De in beide steden wonende Duitschers zijn van voornemen, zich duchtig te laten gelden in het brengen van hulde aan hun geliefden Vorst.

De Keizer, die voor geruimen tijd in de Duitsche Rijksdag zeide, dat zijne reizen altijd in verband stonden met de belangen van het keizerrijk, geeft aan ons, Nederlanders, nu Z. M. ons land bezoekt, stof tot denken, althans er rijzen onwillekeurig vragen bij ons op. Wat zou wel de eigenlijke beweegredenen zijn van dezen grooten Monarch, dat hij ons klein Hollandje verwaardigt met een bezoek?

Er zal wel spoedig een en ander van uitlekken — moge het tot zegen van ons land en volk zijn!

De leden der Eerste Kamer vergaderden de vorige week eenige keeren om nog eens over enkele, reeds in de 2e kamer aangenomen wetsontwerpen te spreken en daarna goed te keuren.

De Afgevaardigden uit Groningen drongen er vooral op aan om in het station van de hoofdstad der noordoostelijkste provincie verbeteringen te brengen. De minister beloofde, dat deze zaak spoedig in orde zou komen.

Dat niet alle oude heeren van het groote gewicht dezer bijeenkomsten waren doordrongen, bleek wel uit de afwezigheid van vele leden; er waren maar 37 aanwezig.

Ook werd besloten om het departement van Binnenlandsche zaken te verbouwen, dat weer een goed kluifje is voor de Haagsche werklieden, maar aan de schatkist een pijnlijk gevoel zal veroorzaken.

Gaarne hadden wij nog in dit no. den uitslag der herstemming van Dinsdag 23 l.l. opgenomen, doch dit ging niet, ook niet, omdat we in de drukte van de Unie-Vergadering zijn,

die naar wij hopen een rijken zegen voor al de Gemeenten, maar bovenal voor den arbeid van Gods Koninkrijk zal hebben.

Wij komen dus, D. V., de volgende week op den uitslag der stemming voor de Staten-Generaal terug, om dan onzen lezers meteen bekend te maken, door welke partij wij de eerstvolgende 4 jaren zullen geregeerd worden.

Duitschland. Over het algemeen meent men, dat de slavenhandel is afgeschaft, toch is dit zoo niet, zij wordt in ieder geval nog gedreven, zoodat nu bij den Bondsraad een wets-voorstel is ingediend, de slavenhandelaars in de Duitsche koloniën strafbaar te stellen. Deze straf zal bestaan in zware geldboeten of tuchthuisstraf van minstens drie jaar. Dit wets-voorstel staat in verband met de Brusselsche slaven-conferentie.

De keizer heeft in zijn troonrede verleden Zaterdag zeer geruststellend over den Europeeschen vrede gesproken. God geve dat het zoo blijve!

Frankrijk. Dat de verhouding tusschen deze republiek en het machtige czaren-rijk niet meer zoo gunstig staat, als wel eens is vermoed, blijkt in den laatsten tijd gedurig, en Rusland heeft maar volstrekt geen zin, om zich met Frankrijk te verbinden, gelijk Oostenrijk, Duitschland en Italië in een verbond zijn getreden, waarover minister Rudini nog eens weer zijn gunstige beschouwingen heeft gegeven. Wij hebben over deze noordsche koelheid volstrekt niet droevig te zijn, want stelde de keizer zijn kozakken beschikbaar voor den lichtbloedigen Franschman, er zou ongetwijfeld spoedig oorlog in Europa uitbreken, wat nu geen gevaar loopt.

De berichten omtrent de oogst zijn ook hier niet gunstig, de oorzaak wordt toegeschreven aan de vele onweders, waardoor de temperatuur lager en de grond natter is geworden, en alzoo onvruchtbaarheid ten gevolge had.

De gewezen keizerin Eugènie bevindt zich reeds eenige dagen in Parijs en ontvangt daar telkens bezoek van de weinige haar trouw gebleven vrienden.

Wat er in het hart van deze vorstin moet omgaan, kan men zoo wat vergelijkend afleiden uit haar vroegere grootheid, toen heel de wereld als 't ware voor haar in het stof boog. Hoe waar is hier het woord uit Luk. 1 : 52*a*.

Engeland. De Koningin Victoria, die nu reeds 54 jaar de Koningskroon heeft gedragen, zal geen deel nemen aan de ontvangst van haar schoon-klein-zoon, den Duitschen Keizer in het stadhuis te Londen. Wel zal er de prins van Walis bij tegenwoordig zijn, gelijk ook de Kroonprins van Italië in die dagen op uitdrukkelijk verlangen van Keizer Wilhelm in Engelands hoofdstad zal komen. De Londenaren willen ook nu weer blijk geven, hoe zij vreemde vorsten, die vredelievende bedoelingen hebben, in de millioenenstad kunnen ontvangen. Trouwens aan geld ontbreekt het niet bij de eigenaren en handelsmannen van de City.

Bij de gewone levendigheid in deze groote stad, komt nu nog de drukte van de werkstakende waschvrouwen, die voor goed haar tongen, maar ook soms haar handen gevoelig roeren — daarvan kan de politie getuigen. Wat ze dan willen? Korter boven de waschkuip staan (8 uur-werkdag) en meer geld verdienen. Sommigen maakten het zoo bont, dat ze vast achter slot en grendel zijn geborgen, tot de rust is wedergekeerd. „De vrouwen regeeren de wereld", dit kan althans van Engeland worden gezegd.

Spanje. De schildwacht, die het paleis, waarin de jonge Koning te Aranjuez verblijf houdt, werd onverwachts door iemand overvallen, die hem vermoordde, de man bleek krankzinnig te zijn, die de misdaad bedreef.

De Zondagswet is na lang praten en tegenstribbelen aangenomen naar den geest der Roomsche Bisschoppen, zoodat de Roomsche bevolking nu 90 Zondagen in het jaar krijgt, waarop ze niet mag werken.

Die niet tot de Staatskerk behooren, zijn daarvan uitgezonderd, alsook noodzakelijke werken en feestelijkheden bijv. stierengevechten als anderszins, waarvan de Spanjaarden nog veel houden.

De priesters hebben het recht om toezicht te houden, dat de wet goed wordt uitgevoerd.

Zwitserland. Het spoorwegongeluk bij Bazel, door het instorten van den brug over de Byrs op Zondag 14 Juni, waardoor een volle trein feestgangers naar beneden viel, brengt dagelijksch nieuwe jammeren aan het licht. Zoo is een familie „*Rubeck*" op éėne nicht na, geheel omgekomen. Bij wagens vol zijn de opgevischte lijken, deerlijk verminkt, sommige geheel onkenbaar, naar het kerkhof gereden. Het getal dooden is nog niet geheel bekend, maar beloopt verre over de 100 en dan nog, die aan de gevolgen bezwijken.

De ingenieur Eifel, de bekende torenbouwer in Parijs, heeft de brug ontworpen, doch beweert dat de maatschappij niet naar zijn bestek heeft laten bouwen, en zoo werpt hij de verantwoordelijkheid van zich af. Hoe het zij, ook voor de Jura-Simplonmaatschappij is het een groote ramp, die al de geldelijke schade op haar rekening krijgt en bovendien zeer in vertrouwen bij het publiek is gedaald.

Rusland. Nog steeds komen berichten van vervolging in de nieuwsbladen voor, en niet alleen Joden, maar ook Lutherschen en zelfs Roomschen, die niet tot de staatskerk behooren, deelen daarin, zoodat het een algemeene ketterjacht wordt. Dit groote rijk is alzoo bezig in zijn eigen ingewand te wroeten en kan niet anders dan zeer verderfelijk voor eigen leven zijn.

Een boot met 500 veroordeelden is op weg naar Siberië in de rivier de Wolga gezonken.

De czarin moet zeer ongesteld zijn, haar zenuwgestel lijdt voortdurend door de gedurige moordaanslagen op het vorstelijke huis. Zij vertoeft thans in de Krim.

Servië. De gewezen koningin, die onlangs het land is uitgezet, moet zeer ernstig ziek zijn; de minister van finantiën is in dit land van rampspoeden krankzinnig geworden en moest naar een gesticht worden overgebracht. En de viceconsul van

Oostenrijk te Prigrend heeft zichzelf van het leven beroofd, omdat hij van de Regeering een berisping kreeg, 't welk de trotsche man niet verdragen kon.

De akte der anti-slavenhandel is bij de rijksraad ingediend en zal ook hier ongetwijfeld worden aangenomen.

Afrika. In dit werelddeel zijn de sprinkhanen als 't ware de baas, hoewel zonder koning (Sprenk. 30 : 27) doen ze geregelde uitvallen ter verwoesting, zoodat sommige volkstammen naar andere gedeelten de wijk moesten nemen, door gebrek aan voedsel.

Amerika. Evenals te **Chili**, waar nog steeds oorlog gevoerd wordt, gaat het ook op het eiland **Haite** barbaarsch toe. De menschen worden op last van Generaal Hypolity maar zoo op straat dood geschoten, zonder vorm van proces.

De presidenten van deze twee staatjes voeren een wreed despotisme uit, dan toch zijn wij liever een vredelievend koninkrijk, als zulk een hooggeroemde Republiek.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. Kerk Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. Lokaal „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te Berkhout, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. Silo-Kapel. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

't ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

Wie is genegen

ons nog eens te helpen om tegen het einde van dit kwartaal nog eenige nieuwe abonné's te verkrijgen? Aan wie het verlangen, geven we gaarne eenig colportatie-loon. Doch men zorge zooveel mogelijk voor solide inteekenaren en voor duidelijke adressen.

Wie zich nu abonneert, ontvangt de nog in dit kwartaal verschijnende No's gratis.

Proefnummers mede gratis, op aanvraag bij

N. v. BEEK
Stadskanaal.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen door br. T. N. Grand Rapids, van M. N. *f* 1,10, van H. *f* 8,10, van M. v. d. T. *f* 1,10, van hem zelf *f* 2,20.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 219. DONDERDAG 2 Juli 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

TWEE IN ÉEN HUIS.

Hij was een zeer rechtzinnig man;
Zij was een vrome vrouw;
Hij in elk puntje van de Leer,
In 't kleene zij, getrouw.

Hij stond, voorwaar, in goeden reuk
Bij lieden van zijn kleur;
Zij spreidde in huis en kring, alom,
Der liefde nardusgeur.

Hij was ervaren in de Schrift,
Zij kende 't groot gebod.
Hij was een Gódgeleerde,... omtrent....
Zij was een kind van God.

Hij keurde preeken; zijn gelaat
Bracht iedren indruk voort,
Geen ketterijtje ontsnapte hèm....
Zij, stille, d e e d het Woord.

Hij staarde somber voor zich heen,
Zij wandelde in het licht:
Hij had een zekre plooi, maar zij
G e e n plooi in 't kalm gezicht.

Hij sloot den Hemel óp en toe,
Met kort en hard betoog;
Zij droeg den Hemel in haar borst
En in haar zeegnend oog.

Hij jammerde over „'t zondig hart,"
Heel waar soms en heel goed:
Doch elk die háár ooit kende en sprak,
Dacht: welk een rein gemoed!

Hij hield vergaadring, dag aan dag,
Voor schooljeugd en Chinees,
Intusschen bouwde zij haar huis,
In 's Heeren rechte vrees.

Zij had het leven des geloofs,
Hij had de leer alléén....
Och of hier 't spreekwoord baten kon,
Dat man en vrouw zijn één.

DE GÉNESTET.

De 11e Algem. Vergad.

DER

Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Onder begunstiging van het lieflijkst zomerweder werd deze Vergadering op Woensdag en Donderdag van de vorige week te Zutphen gehouden, nadat reeds den vorigen dag de Commissie te Deventer vergaderd was geweest om alles, wat op de Algem. Verg. behandeld moest worden, te regelen.

De broederlijke, gulle ontvangst, die de vergadering van de kleine Zutphensche Gemeente te beurt viel, is inderdaad boven onzen lof verheven. Wij hebben daar weder ervaren, wat de liefde doen kan, ook al heeft men over weinige en slechts geringe middelen te beschikken. De broeders en zusters aldaar hebben de les uit Hebr. 13: 2 niet alleen goed geleerd, maar ook als hun practijk aanvaard. Blijkbaar hadden allen zich beijverd om ieder voor zich iets bij te dragen tot genot van het vrij groot aantal gasten der Gemeente.

Dat de Gem. de vergadering in geen ander dan in haar somber, als in een verloren hoek geschoven lokaal, kon ontvangen, mag geenszins aan minder belangstelling geweten worden; het bewijst alleen, hoe h o o g s t n o o d i g het is, dat zij weldra eene betere en ruimere vergaderplaats verkrijge. Worde haar dien zegen, ook door de Vergadering van God gebeden en volgens het thans bestaande uitzicht, spoedig geschonken!

Wat de Vergadering betreft, mogen we in 't algemeen zeggen, dat zij zeer hartelijk en opwekkend was. Dit is een getuigenis van onderscheidene broeders, die we er over hoorden en niet minder de overtuiging van schrijver dezes. Heeft de Unie ten doel eendrachtige samenwerking der Gemeenten te bevorderen, wij mogen van jaar tot jaar bemerken, dat zij haar doel steeds nader komt. God zij geloofd!

Acht van de tien geünieerde Gemeenten in ons land hadden hunne afgevaardigden gezonden als: 3 van Groningen, 2 van Foxhol, 1 van Nieuwepekela, 2 van Sneek, 1 van Heeg, 2 van Hengeloo, 2 van Deventer en 2 van Zutphen. 't Zandt was niet vertegenwoordigd, Haulerwijk schriftelijk. Wel was br. de Vries van laatstgenoemde plaats aanwezig, maar als lid der Commissie, kon hij geen afgevaardigde der Gemeente zijn. Als gasten waren aanwezig een Ouderling der Gemeente van Amsterdam, die de hoop uitsprak, dat ook de Gemeente, die hij als Ouderling dient, weldra tot de Unie zal behooren, gelijk zulks ook door de Unie gewenscht wordt, niet alleen van die Gemeente, maar van alle, die nog buiten haar staan; — voorts waren nog een broeder uit Sneek en eenige uit Zutphen aanwezig, terwijl bovendien de Verg. zeer verrast werd door de verschijning in haar midden van broeder Klickmann en Echtgenoote uit Londen. Deze broeder gaf in den loop der Vergadering op zeer hartelijke wijze zijne blijdschap te kennen, dat het hun vergund was de broeders, daar vergaderd, te mogen ontmoeten, en betuigde zijne liefde voor de Hollandsche broederen en hunnen arbeid etc.

Tot onze teleurstelling was niet een onzer Duitsche broederen aanwezig, wat eenigermate werd vergoed door een zeer hartelijk schrijven van het Comité der Noord-westelijke Vereeniging der Duitsche Baptisten.

Het waren voor de Afgevaardigden en bijzonder voor de Commissie, en nog het meest voor den Voorganger der Gemeente en Secretaris der Unie, br. Roeles, drukke dagen.

Op den eersten dag kwam men 's morgens te 8 uur samen tot een bidstond, en te half tien, opende de Voorzitter de Vergadering op gebruikelijke wijze, en sprak een aanmoedigend woord. Daarna werden achtereenvolgens de punten op de Agenda behandeld, en dat alles zoo, dat geene wanklanken of moeielijkheden de Vergadering verontrusten, noch iets van haar waardig karakter deden verliezen.

De aftredende Commissie-leden werden met bijna algemeene stemmen herkozen, alsmede de Redactie voor ons Orgaan, terwijl br. van Beek bij acclamatie als Penningmeester voor de Zendings-kas werd benoemd.

De Verg. van dien dag eindigde 's middags te 4 uur. Nu begaf zich ieder naar de plaats, waar hem het middagmaal bereid was, om daarna weer op een punt buiten de stad samen te komen en eene kleine wandeling in de schoone omstreken der stad te doen. Te 8 uur 's avonds kwam men weer, en nu ook met de Gemeente, in het lokaal samen, om den dood des Heeren te verkondigen door de breking des broods. Het was eene zeer verkwikkende, gewijde Avondmaalsviering, menig woord uit het hart tot het hart vloeide over de lippen van verschillende broederen; loflied en dankzegging verhieven zich uit de Vergadering ten hemel. Reeds werd het vrij laat eer men kon scheiden, om door een verfrisschenden slaap nieuwe krachten te verzamelen voor den volgenden dag.

Den volgenden morgen zag men reeds tijdig sommige onzer broederen door de dreven van Zutphens fraai plantsoen wandelen en te 8½ uur kwam men andermaal samen om de werkzaamheden voor dien dag weder met eene gebedsure te beginnen. Daarna werden nog eenige overgebleven punten van de Agenda behandeld en vervolgens de referaten van 3 broeders met attentie aangehoord. Op elk der gehouden voordrachten volgde een levendige, doch broederlijke discussie, zoodat in den namiddag de 11de Algemeene Vergadering onzer Unie met vreugde in het hart en dankbaarheid aan den Heer, kon besloten worden, tevens met de bede, dat de vrucht er van voor al de Gemeenten ten zegen moge worden.

Des avonds was er nog weer eene vergadering samengeroepen, maar nu om het Evangelie te prediken aan hen, die Christus nog niet als hun Verlosser kenden. De schare toehoorders was niet groot, maar toch groot genoeg om allen met liefde en ernst den weg des heil aan te toonen en te prijzen.

Hiermede zou ik deze mededeeling kunnen eindigen, ware het niet, dat ik nog van eene zaak moest spreken, die ik gaarne onder de aandacht onzer geachte lezers breng, n.l. ons bezoek aan het door de Gemeente Zutphen aangekochte perceel, om daarin een geschikter en ruimer vergaderplaats te bekomen.

Even als de trouwe lezers van ons blad, wisten wij er reeds iets van en hadden ons reeds eene voorstelling van het aangekochte gemaakt; maar nu wij het zagen, overtrof het ver onze verwachting en zoo ging het AL de broeders. Stel u voor een, naar ouden stijl gebouwd, ruim huis met twee verdiepingen, dat door drie burger-ge-

nen kan bewoond worden, en daaraan verbonden een flink schoolgebouw, benevens veel geriefelijkheden, en gij zult eenigszins kunnen begrijpen, hoe geschikt het geheel is tot het doel, waartoe de Gemeente het aankocht, terwijl gezegd kan worden: de Gemeente deed een buitengewoon voordeeligen koop. Dat er eenige vertimmering moet geschieden en meubelement moet aangebracht worden in de school, eer zij tot gebruik voor de Gem. geschikt is, begrijpt men. Hierdoor, alsmede voor een gedeelte van de koopsom, heeft de Gem. geld noodig, en daarom vraagt zij aan broeders en vrienden hulp, het zij door giften of leeningen. Dit laatste kan ook gerustelijk toegestaan, dewijl de renten voor de geheel benoodigde som en dan nog iets als afbetaling, uit de opbrengst van het huis zal kunnen bestreden worden, zoodat de Gemeente haar lokaal zal kunnen gebruiken voor de kosten van onderhoud etc.

Op de Vergadering werd een collecte voor die zaak gehouden, die een betrekkelijk niet onaardig sommetje opbracht.

Zegene de Heer verder de Gem. in haar pogen, en vinde zij vele hulpvaardige harten en handen! Mocht ook onze Vergadering daaraan bevorderlijk geweest zijn, de broeders zouden zich dan zeker allen verblijden.

St. N. v. BEEK.

Voor den Familiekring.

Opgeschreven ten doode, of het witte kruis.

EENE EPISODE UIT DE BLOEDIGE GESCHIEDENIS VAN DEN „BARTHOLOMËUS-NACHT."

(Slot)

„Maar hoe komen we hier vandaan?" — vroeg Teligny. „Wellicht ware het ons beter geweest terstond te zijn verdronken! Bij het aanbreken van den dag worden we ontdekt en dan is er geen pardon voor ons. Luister, o God! naar onze noodkreten. O Heer! hoe lang nog!"

„Zou God ons tot hiertoe zoo heerlijk verlost hebben, indien het Zijn voornemen niet was ons leven te sparen?" antwoordde Renée. „Wanneer het Gode behaagt ons te laten sterven, dan hoop ik bereid te zijn, en sterf liever dan dat ik Zijn Naam zou verloochenen. Wil Hij ons echter laten leven, daar zal ik dankbaar voor zijn. En ik verwacht, dat Hij het doen zal."

„Maar Renée! denk aan de vele bezwaren, o denk daar aan!"

„En denk dan ook aan God, voor wien geene bezwaren bestaan. Is God minder machtig om Zijn wil uit te voeren dan in de dagen van ouds, wat denkt gij?"

„Neen, waarlijk niet, maar er gebeuren toch tegenwoordig zulke wonderen niet meer, zooals voorheen."

„Hoe weet gij dat? Ik ben er zeker van, dat, wanneer er wonderen vereischt worden, deze niet zullen terug blijven."

„Renée! ik wenschte wel uw geloof te hebben. Voor mij is het zeer moeielijk dit te gelooven."

„Waarom bidt gij dan nog? Is onze God niet waardig geloofd te worden? Heeft Hij ooit eenig mensch teleurgesteld of bedrogen? Vertrouw op Hem in eenvoudigheid, Frank, en gij zult ruste vinde."

„Ik zal zulks zoo veel mogelijk trachten te doen. Doch het is mij somwijlen zoo moeielijk om mij op God te verlaten. Ik gevoel zoo veel nijging tot ongeloof in mij, dat het soms is alsof mijn hart vervuld is van opstand en bittere bedenkingen tegen God. Ik bestrijd die ingevingen wel, maar het schijnt wel eene hopelooze strijd."

„Bestrijd ze niet Frank, maar tracht de onomstootelijke feiten, die ons tot geloof aanleiding geven in te denken, en let op de onveranderlijkheid en getrouwheid Gods. Hij heeft Zichzelven bij eede verbonden ons niet te begeven of te verlaten en niet toe te laten, dat iemand ons schade doen zou. Zijn die beloften Gods in de H. Schriften niet voldoende om ons ontroerd en verslagen gemoed weer tot kalmte te brengen?

Maar Teligny kon niet tot kalmte en rust komen en daarom beantwoordde hij Renée's woorden slechts met zuchten. Plotseling merkte Renée op: „Vaders boot ligt in de naastbijzijnde golf, dat weet ik zeker! Hoe kon ik dat ook vergeten! — Maar de stroom zal misschien wel te sterk voor u zijn om ze te bereiken."

„Ik zal het toch beproeven", zeide Teligny. Ik gevoel, dat ik op den Heer vertrouwen kan, als ik iets onderneem tot onze redding. Inderdaad het is bevorderlijk aan ons geloof, als we iets mogen ondernemen om de moeielijkheden te overwinnen."

„Meent gij werkelijk, dat het goed kan zijn de aandacht op zichzelven en op eigen doen te vestigen? — Zoo lang wij ons in onze gedachten bezig houden met ons zelven, met onze plannen en bekwaamheden, zijn we niet in staat op God te vertrouwen of in het geloof troost te vinden. Wanneer wij daarentegen de aandacht van ons zelven en van allen afwenden, dan kunnen we ons op Gods beloften verlaten."

„Al deze woorden werden niet meer door den jonkman verstaan, daar hij reeds worstelde met den stroom, die geweldig tusschen de pijlers door vlood, en bedreigd door gevaar, bereikte hij toch eindelijk de gezegde boot, en met weinig moeite slechts was die bij de pijlers gebracht. Toen Renée echter veilig in de boot geholpen was, was het nog eene gevaarlijke toer, tot welker uitvoering de handigheid van Teligny zeer veel bijdroeg om de boot door de brug te werken. Ofschoon met veel inspanning was toch de boot weldra in meer stil water gebracht beneden de brug, en zachkens dreven ze nu de rivier af.

„Binnen minder dan één uur begint het te dagen", merkte de jonge man, na eenig stilzwijgen op, en wanneer we dan ontdekt worden, worden we gewis gedood."

„Vertrouw op God en doe uw best, Frank, wanneer ons dan het eene uitzicht begeeft, zal het andere wel opdagen. Denk aan Elia bij de beek Krith.

„Misschien wel, maar ik kan mijn geloof niet vasthouden dan door voortdurend gebed."

„Dat kan ik evenmin", antwoordde Renée, maar ik heb God gebeden, dat Hij Zijn wil in Zijn eigen weg moge uitvoeren. En daarmede ga ik voort, want ik gevoel mij daarmede volkomen bevredigd."

Bid met mij, Renée, want er is veel behoefte aan, en ook is er veel geloof noodig met betrekking tot dat, wat voor ons ligt. — Welk een zegen, dat ik nog niet voor eenigen tijd van de aarde weggenomen ben; ik was toen nog niet bereid. Welk een groot verschil bestond er tusschen den armen Jan en mij! Ik geloof niet, dat hij, vanaf hij begon op God te vertrouwen tot aan het einde zijns levens, ooit wankelde in zijn geloof. En nog in de laatste dagen scheen zijne ziel geheel vervuld te zijn van zaligen vrede en liefde tot God . . . Maar hoor! wat was dat?"

Zij luisterden met inspanning en hoorden eene stem zeggen:

„Helaas, de schuldige stad! O stad, vol van bloedschulden! Schande over den godsdienst, die zulke daden eischt en bekrachtigt! O Heer! vergeef de ongerechtigheid, die in Uw Naam gewrocht werd!"

„Spreek den man aan, Frank," fluisterde Renée; „er is iets in mij, dat mij doet vermoeden, dat de man ons helpen wil."

Als gij denkt dat het goed is, zal ik het doen, maar het is bepaald een groot waagstuk."

„O, vriend! ter wille van de liefde Gods, help ons," riep hij luidkeels.

„Zijt gij eenigen van die aan de slachting ontkomen zijn?"

„Ja."

„Ik zal u eene schuilplaats wijzen; misschien zal de hulp, die ik u verleen, als vergoeding kunnen dienen voor de gepleegde gruweldaden. Kom hier naar den oever."

„Er bestaat geen andere uitkomst voor ons," fluisterde Teligny, terwijl hij de boot naar den oever stuurde.

Toen zij aan wal gestapt waren, geleidde de oude man — want dit scheen hij te zijn — hen in eene versterkte schuilplaats op eenigen afstand van de rivier. „Hier zijt gij veilig," merkte hij op. „Ik ben een Katholiek en niemand zal hier naar vluchtelingen zoeken. Bid voor mij en wees Gode dankbaar!"

„Dat zijn wij inderdaad," zeide Teligny; „Want Hij is beter voor ons geweest, dan wij durfden hopen; Hij heeft onze vrees beschaamd."

„Gij hadt de schildwachten, een weinig verder de rivier af, niet kunnen passeeren" merkte hun nieuwe gastheer op, „en het wordt aanstonds licht en dan worden deze oevers door soldaten nagespeurd. Maar komaan God heeft u niet verlaten."

In huis werden zij door des ouden mans huishoudster zeer vriendelijk ontvangen en deze leidde het meisje naar haar eigen kamer, Teligny werd verstoken in een geheim dakkamertje, waarin hij eenige weken doorbracht. — Zoo werden beide behouden.

In het Paleis „De Louvre" werd middelerwijl de jonge koning van Frankrijk door de vreeselijkste wroeging en foltering der ziel als verscheurd. Zijne moeder lachtte om dat alles, doch dat vermeerderde nog zijne kwelling. Een bitter zelfverwijt en geprangd geweten ontroofde hem alle rust. Doelloos en als een wanhopige liep hij van kamer in kamer.

Op zekeren morgen vond men hem leunende tegen eenige versiering, die aan den wand opgehangen was, die besproeiende met zijne tranen.

„Komaan," zeide zijne moeder, „Uwe Hoogheid moet niet moedeloos worden; het was immers noodzakelijk het ongedierte te dooden, en gij zult de gunst van God verwerven voor dien grootmoedigen daad."

„Mijn oppasser spreekt geheel anders. O, moeder! wat te doen als God eens toornt over dezen daad. Wilt gij de verantwoordelijkheid op u nemen?"

„Met genoegen, of liever mijn biechtvader wil dat wel doen. Al wat wij te doen hebben is ons aan de heilige Kerk over te laten. De priesters zullen ons den zondenlast afnemen, indien wij slechts onze verplichtingen jegens de kerk nakomen. Het volk heeft een welgevallen in den moord. Neem de geheele verantwoordelijkheid op u, en gij zult een populair koning zijn."

„Welaan, dat wil ik dan ook doen," zeide de koning en zijne verwaandheid overwon de wanhoop. Hij liet nu terstond in het openbaar afkondigen, dat al de gruwelijke moorden op zijn koninklijk bevel geschied waren. Van dien dag aan werd hij overmoedig en wreed, en hij scheen alleen behagen te hebben in gruwelijke aardigheden tot tijdverdrijf. Zijne oppasseres, die eene Christin was, trachtte hem wel zachter te stemmen, maar te vergeefs. Wel was hij vriendelijk, wanneer zij over allerlei onderwerpen met hem handelde, die het eigenlijke punt niet aanroerden; maar als zij hem den moord in herinnering bracht, werd hij als waanzinnig en gilde haar tegen: „spreek mij daarover nooit weer, ik kan het niet uitstaan er zelfs maar aan te denken."

„God vergeve Uwe Majesteit", zeide zij dan, „en zij allen, die tot zulke gruweldaden aanmoedigden, genadig!"

Het was ongeveer twee jaar na de verschrikkelijke gebeurtenis, dat Karel voor den rechterstoel moest verschijnen, waar koningen op gelijke wijze geoordeeld worden als hunne geringste slaven.

Naast zijne legerstede zat zijne oude hugenootsche oppasseres, die den stervende nog op Christus trachtte te wijzen.

„O, oppasseres!" schreeuwde hij, „zooveel bloed! zulke moordenaars! wat hebben ze toch van mij gemaakt. Hoe huiver ik er voor, hoe verfoei ik mij zelven! God, heb erbarming met mij! Helaas! helaas! ik bid u, lees mij niet uit den bijbel voor! Ik ben verloren! verloren! Ik weet en gevoel het, er is voor mij geen

hoop meer! Neen, neen! geene hoop meer! Verloren! verloren!"

Hij was onvertroostbaar geworden. De priesters kwamen bij zijn bed met hunne ceremoniën, maar hij wees hen woedend en met scherpe verwijtingen af. „Gij", zeide hij, „hebt mij gemaakt, wat ik thans ben; wilt gij mij nu nog in Gods tegenwoordigheid brengen met een leugen op mijne lippen? Pakt u weg uit mijne tegenwoordigheid, gij vermeerderd mijn smart, meer dan ik dragen kan!"

Toen zijne moeder zag, dat zijn sterven onvermijdelijk was, verwijderde zij zich van hem en begon ijverig te pogen om den troon voor haren zoon en gunsteling, den hertog van Anjou, te verkrijgen.

De koningin liep negen dagen lang barrevoets langs de straten van Parijs, ten einde te bidden om de herstelling van haren echtgenoot.

Maar 't was te vergeefsch, de engel der wrake was gekomen, en het bloed der vermoorde heiligen werd geeischt van de hand van Karel IX, Frankrijks koning. Zijn biechtvader, Sorbonin, lachtte om de vreesachtigheid des konings en trachtte de stem des gewetens te verstommen en alle gevoel te verdooven. Maar dit gelukte niet. En met de betuiging op de lippen, dat hij hopeloos verloren was, ging die jonge koning tot dien rechterstoel, waar men niet meer in hooger beroep kan komen!

De Rechter der gansche aarde zal zekerlijk recht doen! Wij mogen Hem de beslissing, zoowel over alle gruweldaders als over de gruweldaden, overlaten. Velen van hen stierven blijkbaar als door een bijzonder oordeel Gods, en wij leeren uit die vele voorbeelden, dat niemand tegen Gods heiligen kan zondigen, zonder daardoor de wraak des Heeren over zich in te roepen. Zijne bescherming is onze hope en op Hem vertrouwende zijn wij beveiligd.

(*Naar het Engelsch.*)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Volgens belofte der vorige week kunnen wij nu den uitslag der verkiezingen voor leden der Staten-Generaal mededeelen, zooals misschien de meesten reeds weten, is zij niet ten gunste van de Rechterzijde uitgevallen en bijzonder heeft de Anti-revolutionaire partij het moeten lijden, daar zij deze vier jaren — tenzij er tusschentijdsche verkiezingen komen, waarin ze overwinningen behalen — acht leden minder telt, waaronder degelijke woordvoerders.

De verhouding is nu aldus: 53 liberalen, 25 R. Katholieken, 20 Anti-Revolutionairen en waarschijnlijk 2 Radicalen, samen 100 leden, zoodat de Regeering nu in handen komt van de Liberalen, daar zij met inbegrip van de 2 laatsten een meerderheid van tien leden tellen.

Deze heeren hebben vóór de verkiezingen groote beloften gedaan. Als zij maar eens weer het roer van den Staat in handen kregen, dan zou openbaar worden den rijken zegen, daaraan verbonden en daaruit voortvloeiend, voor heel het volk in het verre Indië, want de rechterzijde kon met geene mogelijkheid regeeren. Nu is dan die gulden tijd daar! Het tegenwoordig Ministerie zal wel spoedig aftreden, waarna een Liberale Regeering wordt samengesteld en dan plukken wij de gouden appelen van de zilveren boom des voorspoeds. Toch kunnen wij niet nalaten om daar tegenover te stellen de vreeze, die ons bezielt met betrekking tot de vrijheid des Christens d. i. de vrijheid der geloovigen in engeren zin bijv. in de ambtenaarswereld, op 't gebied der zending enz. want dit is zeker, hoe uiteenloopend de Liberale partij ook moge zijn *in staatkundige inzichten*, hier zijn ze het allen eens, beslist TEGEN den Christus der H. Schriften, al noemen zij zich ook gaarne naar dien naam en al dekken zij zich ook met een schild van vroomheid en liefde voor godsdienst. Genoeg voor ditmaal!

België. Werkstakingen blijven hier aanhouden of er verrijzen weer nieuwe, gelijk ook in andere landen, tot groote schade der nietwerkers. Niet slechts in steenkolenmijnen, maar ook in de bakkerijen en mode-winkels te Parijs, koetsiers, conducteurs, kortom, ieder schijnt op zijn beurt door deze ziekte, evenals door de influenza, te worden aangetast. Het werk er neergooien, schijnt in onzen tijd een aangename bezigheid te zijn, ook *nu* weer in onze fabriekstad Enschedé, waarmede altijd gevangennemingen, verwondingen enz. gepaard gaan. Voor een Christen is het in geen geval aan te prijzen, hij mag er niet, dan in uiterste gevallen toe overgaan en dan nog nooit op de wijze, zooals de ongeloovigen zulks doen.

Groothertog Adolf van Luxemburg bracht met zijn zoon de vorige week een bezoek aan den koning Leopold. Z. H. vereerde prins Albert, de zoon van den Graaf van Vlaanderen, den vermoedelijken troonopvolger, het ridderkruis van de gouden Leeuw van Nassau. Bij hun vertrek werden de gasten door den koning naar 't spoor gebracht. De Hertog verzekerde, dat Luxemburg de neutraliteit zal blijven handhaven in geval van oorlog der groote Mogendheden.

Frankrijk. De Fransche kamer heeft, na een hardnekkigen strijd van twee dagen onder hare leden, de veel besproken Congo-akte verworpen. Zij wil volstrekt niet toestaan, dat schepen van vreemde Mogendheden hun schepen gaan onderzoeken, alsof de regeering niet in staat zou zijn de slavenhandel in hun eigen gebied te beperken. Wat uit dit besluit nu, met het oog op de andere landen zal voortkomen, moet de tijd leeren.

Engeland. De oude christen-staatsman Gladstone heeft zoodanig door de griep geleden, dat men hoewel niet bevreesd is voor zijn sterven, toch verwacht, dat hij niet zal kunnen deelnemen aan de zittingen in het lager-huis. De 82jarige blijft overigens vrij kras.

Parnell, de bekende Ier, is met de vrouw, waarmede hij in overspel leefde, nadat ze van haar man gescheiden is, getrouwd. Deze plechtigheid (?) had plaats te Heijning bij Brigthon en vond plaats alleen onder getuige van twee zijner bedienden. De zaak moest geheim blijven, doch de onverbiddelijke courantenschrijvers kwamen er achter en maakten het wereldkundig.

Nu zal zijn zon wel voor goed zijn ondergegaan. Al weer een les in dezen eenmaal zoo gevierden man, hoe één stap, op het pad der zonde, niet alleen een geheel leven, maar ook zelfs van een geheel geslacht en volk tot verwoesting en ondergang kan leiden.

Italië. De „drievoudige Bond" komt gedurig ter sprake, ook de vorige week weer in het parlement van Italië, waar de oud-minister Brun sprak over de buitenlandsche politiek — ook wat de verhouding betreft van Engeland, wanneer eens een oorlog uitbrak in Europa tusschen Duitschland en Frankrijk. Het werd er zeer rumoerig, zoodat de voorzitter zijn hoed nam om de vergadering te verdagen, doch niets baatte. Het Italiaansche bloed was eenmaal aan 't gisten en de vorige pijlen in den vorm van scheldwoorden vlogen links en rechts door de kamer, zoodat het een strijd leek op leven en dood.

Oostenrijk. Keizer Frans Jozef deed een reis door Dalmatië en werd overal levendig toegejuicht. Te Fiume, de belangrijkste haven van de Adriatische zee, overtrof de hartelijkste ontvangst de stoutste verwachting. Bij deze gelegenheid werden ook eenige Nederlandsche zeeofficieren, die toevallig hier vertoefden, aan Z. M. voorgesteld.

Het huis der afgevaardigden te Weenen heeft de begrooting aangenomen, zoodat de oorlogsonkosten zoowat *f* 120,000.000 zullen vermeerderd worden per jaar. In Italië is een nieuw geweer uitgevonden, dat veel lichter is en beter op een afstand treft. Gelukkig, dat men maar gedurig wat nieuws uitvindt, waardoor de een den ander niet kan vertrouwen!

Rusland. De czaar verbande dezer dagen naar Siberië eene Russische prinses, die eventjes, als een huwelijksgeschenk voor hare dochter, die met een hooggeplaatst ambtenaar zou trouwen, 20.000 roebels stal. Dat was ook wel wat erg, te meer daar haar man een hoogwaardigheid bekleedt en haar zoon een officier is bij de keizerlijke garde.

De Jodenvervolging houdt steeds aan, en weer 40.000 staan op 't punt om te vertrekken. De Joodsche studenten worden door vrees en honger gedreven, om als speurhonden der politie dienst te doen en hun stamgenooten te verraden, of zijn verplicht het harde lot met hun geestverwanten te deelen, dat is honger en gebrek lijden en te zwerven naar het onbekende land, door vreemde volken daarin voortgeholpen.

Bulgarije. Vorst Ferdinand is te Karlsbad, waar ook zijn voorganger prins Alexander, de moedige Battenburger, is en waar hij de onttroonde Servische Milaan hoopt te ontmoeten. Trouwens, daar beter als op het oorlogsveld.

Afrika. De sprinkhanenplaag houdt steeds aan; ziehier, wat door een correspondent aan de Köln. Zeitung werd geschreven:

„Het is vreeselijk", zeide hij, „het is om van te rillen! Zij komen als een donkere wolk, die men uit de verte hoort. Zij bedekken straten, velden, tuinen, dorpen, wouden. En de wolk wordt hoe langer hoe grooter, omringt alles, gaat over stroomen, graven, muren, het vuur; vernielt het gras, de bloemen, de vruchten, de granen, de bladeren der boomen en nog altijd groeit zij aan. Niemand kan haar tegenhouden, noch de bewoners met hun vuren stoken, noch de sultan met zijn leger, zelfs niet al het volk van Marokko. Hier ziet men bergen van doode, daar van levende sprinkhanen. Als er tien sterven, komen er honderd, als er honderd sterven, worden er duizend geboren. Ik heb ze te Tanger gezien, de straten vol, de tuinen overdekt, de baaien, zelfs de zee er vol van, alles groen, alles in beweging, levend, stervend, besmetting, pest, hongersnood verspreidende, een vloek des hemels."

De voortrekkers in Zuid-Afrika teekenen krachtig protest aan tegen de eigenmachtige heerschzucht van den Engelschen minister Rhodus in de kaapkolonie. Dit zaakje is nog niet voor goed ten einde.

Amerika. President Balmaceda te Chili handelt als een onzinnige. Zijn zaak wordt bij den dag slechter. Dit is blijkbaar goed ook.

Buenes Ayros. In het noorden der Argentijnsche republiek zijn de regeeringspersonen in de gevangenis gezet en hebben de aanvrage om ontslag moeten teekenen.

IJsland. De weinig overgeblevenen zullen waarschijnlijk hun kouden en ondankbaren geboortegrond verwisselen en in Alaska (N.-Amerika) een nieuw vaderland vinden. Dit vindt veel bijval.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Was de dag van Zondag j.l. een heerlijke dag, ten aanzien van de weersgesteldheid, zoodat men op allerlei wijze zich in 't natuurschoon kon verlustigen; voor de gemeente Sneek was die dag nog om andere reden een ware vreugdedag, zoodat zelfs tot laat in den avond de Vredekerk van hare lofliederen weergalmde.

Des morgens sprak onze gel. Voorganger voor een talrijke schare, naar aanleiding van de woorden des Heeren: Ik zal u niet begeven, Ik zal u niet verlaten. Voorzeker, een' heerlijke troost voor Gods kinderen hier op aarde! Daarna werd er eene begrafenis gehouden. Eene begrafenis hoor ik u zeggen! Is dat ook een oorzaak van blijdschap in Sneek? Luister! Eene vrouw uit 's Gravenhage was met haar man, br. J. v. d. Kam overgekomen, om zich volgens Rom. 6 : 4, door den doop in Christus, dood te laten begraven. Reeds sinds jaren had zij „ van ganscher harte geloofd" en waar 't haar nu duidelijk was, dat het dezulken „geoorloofd" is gedoopt te worden, wenschte zij die weldaad te ontvangen en alzoo door een feit te belijden, dat zij der wereld gestorven was en voor Jezus wenschte te leven. Nadat zij op de platvorm vrijmoedig zulks beleden had voor de aanwezigen, werd deze handeling aan haar voltrokken. Dat zulk eene begrafenis de gemeente verblijdde, zal zeker geen christen verwonderen.

Maar daar was buitendien nog iets anders, dat tot vreugde stemde.

Onze Voorganger was 25 Juni jarig geweest. Daar die dag juist op de Unie Verg. viel en de jube-

laris dus in Zutphen was, had de gemeente goedgevonden op Zondagavond te 7½ uur haren Voorganger en diens Echtgenoote uit te noodigen op een klein feest in de Vredekerk.

Bijna allen waren opgekomen om hun Voorg. voor de eerste *maal in hun midden te feliciteeren* met zijn 44en verjaring en dat zulks van harte geschiedde, bewees de glans der vreugde op elks gelaat.

De br. Ouderling ging voor in gebed om vervolgens naar aanleiding van Ps. 103 en Voorganger en gemeente op te wekken, den Heer te loven voor al Zijne weldaden, waarop hij, zooals hij zich uitdrukte, de leiding aan de Vergadering overgaf. Menige hartelijke toespraak volgde en menig danklied rees op, ten bewijze der algemeene instemming.

Ook de Voorganger zelve was recht in zijn schik. Hij betuigde, zich in zijnen nieuwen werkkring recht te huis te gevoelen, en met blijdschap zijn werk in 't midden der gemeente te verrichten, zoodat hij zelfs met verlangen naar den Zondag uitzag om de gemeente te dienen met Gods Woord.

Dat zulks voor de gemeente een niet te waardeeren zegen van God is, behoeft zeker geen betoog.

Tevens herinnerde onze Voorganger, dat hij nu Zondagmorgen reeds de 17e had mogen doopen sedert zijne komst in Sneek, (1890), waaraan zeker binnen kort nog een 5tal zullen toegevoegd worden, die reeds aanvraag deden. Hij verklaarde zeer ingenomen te zijn met de Oostersche wijze van feestvieren hier in 't Westen, dewijl de gemeente haren Voorg. niet alleen ter feestmaaltijd genoodigd had, maar hem ook van een feest*kleed* vooraf voorzien had, waarmee hij zich dan ook gekleed had, (n.l. een nieuw, lakensch pak, door de gezamentlijke leden der gemeente hem op zijn verjaring vereerd.)

Hij besloot met den Heer hartelijk te danken voor Zijne goedheid, hem bewezen. De gemeente was over deze betuiging van haren Voorg. zeer verblijd en, hoewel men hem de rust niet misgunde, die 's Heeren dienstknechten wacht, wenschte ze hem toe, nog 44jaren met blijdschap in 's Heeren wijngaard te arbeiden. Bij dit alles, dient nog als eene bijzonderheid vermeld, dat de oudste dochter van onzen vroegeren Voorg. Grietje Horn, tot blijdschap der gemeente mede tot de feestvierenden behoorde, en dat niet alleen, maar dat zij in allen eenvoud beleed, hoe lang zij ook tegengestribbeld had, nu den Heer Jezus als haren Zaligmaker beminde en Hem haar leven lang wilde volgen.

Welnu, kan 't bij dit alles nog iemand verwonderen, dat, waar de gemeente zoodanig Gods goedgunstigheid mocht opmerken, de Vredekerk nog tot laat in den avond getuige was van vroolijke aangezichten, dankbare harten en wat daarbij behoort; zingende monden?

Zeker had 't nog langer geduurd, indien 't in den winter geweest ware, maar behoefte aan lichamelijke rust deed ons niet eindigen, maar afbreken.

K. KUIPERS.

ZUTPHEN. De vorige week was voor ons met recht een feestweek, toen wij de Afgevaardigden der Zuster-Gemeenten in ons midden mochten ontvangen en korter of langer herbergen.

Ook nu ontdekten wij, dat er bij een weinig goeden wil veel kan worden gedaan, want hadden we eerst groot bezwaar, om ze allen te kunnen logeeren, en dan met het oog op de noodzakelijke kosten? na afloop bleek, dat er ruimte te over was.

Bovendien werd de Gemeente zelf rijk gezegend, niet alleen, doordat staande de Vergadering *f* 24.56 werd gecollecteerd voor ons Nieuw Silo en toezegging der Broederen, om mede te helpen tot verwezelijking van deze zoo hoognoodige zaak — maar inzonderheid door de geestelijke verkwikking, die de Heer ons deed ondervinden, (Hebr. 13 : 2), zoodat wij nu reeds verlangend uitzien, naar de in gebruikneming van ons

„Nieuw Silo,"

in de hoop, dat er dan maar weer vele Broeders en ook Zusters van elders komen, om in onze vreugde te deelen.

Bij ervaring kunnen wij nu zeggen aan onze Zuster-Gemeenten, om vooral het voorrecht der Algem. Verg. eens in hun midden te hebben, niet te laten voorbijgaan.

Wij zouden hier meer willen zeggen, doch mogen niet komen in het werk van den verslaggever, dien wij daartoe ook bekwamer achten, dan ons zelf.

VARIA.

RAADGEVING VAN EEN VADER AAN ZIJNEN ZOON.

Van den bekenden, vóór eenige jaren gestorven Amerikaanschen kanselredenaar Henry Ward Beecher is onlangs in de *Chicago Tribune*, naar 't schijnt voor het eerst, een brief openbaar gemaakt gedateerd 18 Oct. 1878, waarin hij aan zijnen zoon Herbert, die toen het ouderlijke huis verliet, om op eene groote boerderij het landbouwvak te leeren, de volgende voortreffelijke lessen geeft:

1. Steek u nooit in schulden. Wees daar bang voor, als voor den duivel. Maak het tot uw vasten regel: contant betalen en anders niet.

2. Beloof weinig; maar volbreng ook het minste, wat ge eens beloofd hebt. Wie zijne beloften wil houden, moet er niet vele doen.

3. Wees in 't algemeen voorzichtig in al wat gij beweert, nauwkeurig en tevens openhartig. Spreek geen vermoedens uit. Zeg òf niets òf zuivere waarheid.

4. Wanneer gij voor anderen werkt, verloochen u zelf. Zoek hun belang. Maak u door vlijt, trouw en rechtschapenheid voor uwe werkgevers onmisbaar. Zelfzucht is verderfelijk.

5. Heb een hooger ideaal, dan ooit iemand u voor oogen houdt. Eisch van u zelf meer, dan iemand van u verwacht. Verontschuldig u zelf nooit. Wees streng voor u zelf, maar zacht voor anderen.

6. Concentreer uwe krachten op uw eigen vak. Wijk niet af. Wees bestendig, houd vol.

7. In dit land kan elke schrandere en vlijtige jongeling rijk worden, wanneer hij zich niet overhaast. Heb geduld.

8. Speculeer en speel nooit. Gij komt in een streek, waar allen wenschen en er naar streven om spoedig en zonder veel moeite rijk te worden. Zij blazen zeepbellen. Aanhoudende en geduldige vlijt is de zekerste weg. Hebzucht en ongeduld zijn een paar duivelen, die jaarlijks duizenden verslinden.

9. Uw patroon neemt u om mij te believen. Moge het hem nooit berouwen.

10. Ik bezweer u, een gebrek af te leggen: Spreek nooit kwaad van iemand, wat er ook met hem gebeurd zij. Haastige berisping en een streng oordeel over afwezingen is niet edel, maar dikwerf onbillijk en wreed, en maakt vijanden.

11. Wanneer gij u door rechtschapenheid, vlijt en een eerlijk verkregen vermogen bij uwe medeburgers bemind maakt, laten ze u dan eere-ambten aanbieden. Zoek ze echter nooit, neem ze ook niet aan, zoolang gij jong zijt; maar als 't er eens toe komt, dan behoeft gij u den naam van uwen vader niet te schamen.

12. Eindelijk: vergeet den God van uwen vader en uwe moeder niet. Veracht een klein kerkgenootschap en eenvoudige predikanten niet. „Tracht niet naar hooge dingen, maar houd u bij de nederigen." Lees dikwijls de schoone spreuken en lessen van het N. T. De God van uwen vader ga met u en behoede u!

(*Zondagsbode.*)

BEMOEDIGING.

Er *is* een Vriend, Die al uw lijden
En al uw smarten kan verstaan,
Die u wil helpen, ook in 't strijden,
En ieder zucht wil gadeslaan.
Die al uw wonden wil genezen
En niemand ooit heeft afgewezen
Van die geloovig tot Hem gaan.

IN LIJDEN.

'tIs middernacht. Op al mijn schreden
Omringen mij nu donkerheden;
Maar God heeft lief, ook waar Hij zwijgt.
Dooft ook de nacht het zonnelicht,
Het straalt van 's Eeuwigen aangezicht.
Hoe ook mijn pad verdronkren moog,
Alom ziet mij zijn Vaderoog.

Tienduizend vaten spuien dag en nacht
Hun giftig vocht, om met hun satansgaven
De dwelmingsdorst tot dronkenschap te laven.
Een meerderheid, sterk door regeeringsmacht,
Beroert den stroom, en door haar Midasvinger
Schept zij uit drank en bloed en tranen *goud*
Voor 't staatsspel, dat ministers staande houdt.
Dranklustigen weerhoudt dan niet den slinger;
Drinkt en werpt neer, al wat uw lust weerstreeft;
Is 't niet de staat, die u vergunning geeft?

Naar Cowper.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. Kerk Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. Lokaal „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te Berkhout, en D. v. Velden, onderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. Silo-Kapel. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van S. U. J. te Midaelstewehr *f* 7.15, van D. O. te Haarlemmermeer *f* 90.

N.B. In de opgave in ons vorig no. uit Grand Rapids staat „van H. *f* 8,10," moet zijn *f* 1,10.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de zending:

Van S. S. N. N. te F. *f* 2 50.

Voor den Unie-Cent.

Van D. O. te H. *f* 1.10.

N. v. BEEK

Hartelijke dankbetuiging

aan de Gemeenten te Sneek en Heeg en aan vele Broeders en Zusters elders, die door hunne GELUKWENSCHEN en BEWIJZEN van LIEFDE, de datum, 25 Juni, weer op nieuw voor ons tot hooge beteekenis hebben gemaakt!

De ondervonden liefde is voorwaar een prikkel om voort te gaan in den wijngaard des Heeren te werken.

J. de HART.
E. W. E. de HART—NEHRLICH.

Sneek, Juni 1891.

De Gemeenten,

die in haar midden een broeder hebben, die lust en geschikheid heeft, om als reisend prediker voor de Unie-Cent a.s winter uit te gaan, worden verzocht daarvan kennis te geven aan ondergeteekende voor 1 Aug. Geen anderen, dan door een Gemeente aanbevolene, kunnen in aanmerking komen. Dit geldt ook Gemeenten die nog niet tot de Unie zijn toegetreden.

Nadere informatiën te bekomen bij

Deventer, 2 Juli '91. B. ROELES
Secretaris der Unie.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 220. DONDERDAG 9 Juli 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE GOEDE HERDER.

Ja, voorwaar, hier leidt met zachte hand,
Een Gids door 't pelgrims land,
Der donkre aarde,
Zijn kudde die hij gaarde.
Hallelujah!

Schoon in 't donker soms een schaapje dwaalt,
Zijn trouwe zorg nooit faalt.
Hij laat den Zijnen
Een ster ter leiding schijnen.
Hallelujah!

Veilig leidt Hij door den donkren nacht.
Zijn herderarm heeft macht.
Uit storm en regen,
Schept Hij ons milden zegen.
Hallelujah!

Vriendlijk blikt op al Zijn schapen neer,
Die trouwe Vorst en Heer.
In Zijne hoede
Komt stok en staf ten goede.
Hallelujah!

Ja voorwaar, Hij is getrouw en goed,
Geen nood of tegenspoed
Maakt ons verlegen;
Hij leidt ons in Zijn wegen.
Hallelujah!

ELFDE JAARVERSLAG

DER

Unie van Gemeenten van gedoopte Christenen

IN

NEDERLAND.

(1890—1891.)

Waarde Broeders in Christus, Afgevaardigden, Leden der verschillende Gemeenten en allen, die hier tegenwoordig zijn!

Reeds vele weken zag uwe Commissie met verlangen uit naar de stonde, die thans is gekomen, om elkander aan deze plaats te ontmoeten met het doel, waartoe wij zijn vergaderd. Het psalmwoord blijft een voortdurende waarheid:

„Ai, ziet hoe goed, hoe liefelijk is het,
Als broeders samen wonen!'

Het is dan ook niet onze bedoeling om dit overzicht aan te vangen met verschooning te vragen van uwe Vergadering over het weinige wat wij kunnen aanbieden — maar wel is het ons eene behoefte om te zeggen, dat het niet gemakkelijk is om een alle jaren, bijna eenzelvig wederkeerend verslag op te maken. Misschien zouden wij het dit jaar hebben laten passeeren, was het niet, dat onze Statuten beslist voorschrijven, dat de Commissie zulk een verslag opmake, om het aan de Algem. Vergadering aan te bieden.

Hebt dan de goedheid, geliefde Broeders! voor zoovelen gij ten vorigen jare met de Commissie-leden hebt samengewerkt, haren dank aan te nemen voor het haar geschonken vertrouwen; en, waar mocht gebleken zijn, of nog blijken, dat zij te kort schoot in hare roeping, wilt haar niet al te hard beoordeelen, maar haar voorlichten en terzijde staan. Ook weer in dit, nu nieuw ingetreden jaar; rekent zij op uwen steun, want door ééndrachtige samenwerking kan er, hoewel weinig kracht bezittend — toch nog iets worden gedaan, gelijk ook straks nader zal blijken Wij zijn alzoo met onze Gemeenten het afgeloopen jaar weer mede voortgestuwd door den onverbiddelijken tijdstroom en wanneer op het pad van dit haastig leven nog iets goeds door ons is verricht geworden, dan is het: niet uit ons, maar uit Hem, wiens wij zijn en wien toekomt alle lof, eer en aanbidding, Hij bekwaamde ons om Zijne mede-arbeiders te zijn.

Een blik in het verledene van af de kruin eens jaarheuvels, met moeite beklommen, heeft iets weemoedigs, altijd iets hartroerends, want als men nederziet op het vrij stijle bergpad, dat zigszagsgewijze zich naar boven slingert, dan dringen zich vele herinneringen aan het gemoed op, die op eene jaarreize zijn ervaren.

De eene tijd toch vervulde het opzien naar boven vol hoop, terwijl op een andere keer, blijkbaar onder gunstiger omstandigheden, de moed als geheel ontzonk.

Dan weer lokten de uit de verte tegenlachende rozen, die opwaarts wenkten, maar waarbij telkens moest worden ondervonden, dat iedere bloem hier beneden minsten met drie doornen is begiftigd, n.l.: gejaagdheid vóór, onrust bij en teleurstelling nà het plukken.

Vaak was het pad zonnig en de dagvorstin des hemels schoot, zij het ook in schuinsche richting, hare lichtpijlen zoodanig neer op het hoofd van den vaak zuchtenden pelgrim, dat alleen Ps. 84: 3 eenigen troost kon bieden.

De soms donkere wolken, die zich als een dichte massa aan den zoo even nog helderen hemel samenpakten, gaven niet zelden een zeer dreigend aanzien, vooral wanneer uit de verte reeds de rommelende donder werd gehoord en de helle bliksemschicht werd gezien, die — wij zouden haast zeggen, — het donkere pad spookachtig verlichtte. Toch mochten wij gedurig ervaren, dat ook deze donkerheid eer *voor-na*deel bracht, vooral wanneer een milde regen van Gods gunstbewijzen de vermoeide ziel besproeide en de lucht deed verfrisschen, waarin ze moest ademen.

Niet zelden werd de voet geschramd tegen de op den weg liggende rotsblokken, die bij onderzoek bleken, door zoogenaamde vriendenhanden met dat opzettelijk doel daar neergelegd.

Bij wijlen voelde men zich geneigd om het neerdrukkend en knellend kruis, dat loodzwaar woog op de gebogen schouders, af te werpen, doch ontdekte, dat dan het allerminst kracht aanwezig was, zulks te doen.

Gelukkig, dat het vroolijk gezang en het opwekkende woord ook voortdurend werden gehoord en dat boven alles bij allen de noodzakelijke, heilige aandrift werd gezien, het, Voorwaarts! en Opwaarts!! totdat het eindpunt zal zijn bereikt, want zonder dat eindpunt geen rust. — Ook nu niet, al is het ook, dat wij op dezen dag een mijlsteen plaatsen met het bekende opschrift

EBEN-HAËZER,

want waarlijk tot hiertoe heeft God ons geholpen. Deze elfde steen verkondigt ons dat luide, maar verzekert ons tevens met stellige overtuiging, dat hier het land der ruste niet is en ook geenszins zal worden verkregen.

Wij mogen nu, wel is waar, een wijle, als in een oäse gezeten, hier in elkanders gemeenschap en naar wij gelooven onder de leiding des H. Geestes in de goede gunste onzes Gods, ons een weinig verademen, maar dan zoo, om ons des te krachtiger aan te gorden tot den te verwachten strijd en de lange tocht, die zal moeten worden aanvaard — op dezelfde wijze als de oud-Hollandsche Voortrekkers in Zuid-Afrika.

Want eerst aan gindsche zijde, over dien hoogen, zeer hoogen nu nog onafzienbaren bergtop, daar, waar de wateren des doods in de rivier des levens uitloopen, dáár zal de rust worden genoten, de kroon worden ontvangen, de palmen der eere worden verkregen, door de kruisdragende Gemeente van onzen Heere Jezus Christus!

Sporen wij elkander in deze dagen dan bij vernieuwing aan, om in kinderlijken ootmoed, oprecht geloof, zekere verwachting en volhardende trouw voort te gaan op den, ons door Gods Woord duidelijk afgebakenden weg.

Onze terugblik zij dan ook geenszins een begeerte naar het verledene, maar een spoorslag voor het toekomende, om het kwade niet weer te herhalen, maar het goede met meer kracht en nauwgezetheid te ontwikkelen, opdat bij de uitwendige vooruitgang, de innerlijke geesteskracht niet ontbreke.

Wat betreft de

ARBEID,

die is nagenoeg dezelfde gebleven in al de geünieerde en zuster-Gemeenten. Éene zaak zij hier nog bij opgemerkt, dat het oordeel blijkbaar eenparig is om maar bij de oude bekende middelen te blijven, wapens, die in den strijd zijn beproefd geworden en ten allen tijde zeer bruikbaar bevonden. Immers overbekend is het, dat David met het geloof in zijn God den slinger en de beeksteenen goed kon hanteeren, maar het vreemde wapentuig van Saul niet kon gebruiken.

En elk vreemdsoortig pantsier, door lust tot nieuwigheid aangegord, of door anderen opgedrongen, is ook bij ons gebleken niet geschikt te zijn voor den strijd; wel om geraas en gerammel te maken, maar waar de vijand geenszins voor verschrikt en nog veel minder door wordt overwonnen.

Schijnbaar past men dit ook toe op onze

Evangelische Samenkomsten,

ons dunkt ten onrechte, en betreuren het daarom zeer, dat zij zoo in verval geraakt zijn.

In Groningen alleen zijn ze gehouden bij gelegenheid der najaars-commissie-vergadering, zoodat rechtstreeks niet kan worden gezegd, als begeerd te zijn uit den boezem der Gemeente en eerlijk bekend, er was ook niet die rechte fleur in als weleer.

Sneek gaf op, dat het door de overkomst van br. de Hart uit Hengeloo, die in den eersten tijd veel volk trok, onder de gewone prediking en ook de Volkssamenkomst twee maal in de week er bij aan hield, die goed werden bezocht, dat het nu niet noodig was een meeting te beleggen. Ook de kosten daaraan verbonden, zouden te zwaar drukken op de Gemeente, omdat ze reeds vele uitgaven hadden gehad.

Deventer had reeds het geld bij elkander, maar door den langen, harden winter is het voor een ander liefdadig doel gebruikt.

't Zandt oordeelde beter om iederen maand een Voorganger een Zondag in hun midden te hebben om *in* en *namens* de Gemeente aldaar werkzaam te zijn, waaraan is voldaan, naar wij hoorden met wederzijdsch genoegen.

Van de andere Gemeenten kunnen wij geen redenen opgeven, als dat Zutphen niet een

geschikt lokaal

kon bekomen, wat nu in 't vervolg, naar wij hopen, geen hinderpaal meer zijn zal. Zooals reeds bekend is, heeft deze kleine Gemeente den moed gehad een pand aan te koopen, zoo juist geschikt voor haar doel. Wij zullen er echter niet veel van zeggen, daar straks den Broeders gelegenheid wordt geboden om het te kunnen bezichtigen, opdat ieder kunne oordeelen. Elk zal moeten toestemmen, dat het volstrekt geen weelde is, daar toch dit tegenwoordig lokaaltje niet alleen zeer ongeschikt, maar bovendien reeds te klein is voor onze gewone bijeenkomsten.

Het is te hopen, dat de nog aanwezige hinderpalen spoedig worden weggenomen en wij het met November a.s. kunnen aanvaarden, bij welke gelegenheid, D. V., een Evangelische Samenkomst zal worden gehouden en mocht deze dan als een

Phenix

uit zijn assche, vooral de Gemeenten opstaan en de arbeiders in die vroeger zoo rijk gezegende werkkring met nieuwen moed, lust en geesteskracht worden opgewekt en aangegord!

„De Christen"

had dit jaar den moed, om, hoewel in 't zelfde costuum, toch met een ietwat anderen naam, nu, in plaats van alle veertien dagen, alle weken aan zijne gewone adressen te verschijnen. Dit had tengevolge, dat het getal abonné's zich uitbreidde, maar toch niet voldoende om hem een behoorlijk burger-bestaan te verzekeren. Dit is een zeer lastig geval, maar niets ongewoons in een wereld vol concurrentie, waardoor het moeilijk is, voet aan wal te krijgen. Temeer, wanneer men ontdekt, dat niet alle vrienden van het beoogde doel doordrongen zijn en nog liever door nieuwsgierigheid gedreven een vreemde courant, dan eigen blad lezen. Waren de inkomsten wat ruimer, de uitgaven zouden ook milder kunnen zijn, want bij de vele goede eigenschappen, die ons blad bezit, mag ook deze worden genoemd, het is niet gierig noch *zelfzuchtig, maar heeft in den goeden zin des* woords voor zich zelf in zijn vaandel geschreven:

„Geef!"

doch, omdat te kunnen, moeten de handen niet zoo gebonden zijn.

Over den inhoud zullen wij hier niet spreken, klachten kwamen daarover bijna niet in als in den eersten tijd over het politieke kleurtje en over het zoo fatale Gemeente-Nieuws uit Haarlem in no. 201, waarover straks zeker nog wel een woordje zal worden gewisseld.

De correctie liet ook zeer veel te wenschen over, waarom er dan ook op andere wijze in is moeten worden voorzien, wat naar wij meenen vrijwel is gelukt.

Het is te hopen, dat wij geldelijk nog eens in staat worden gesteld om behalve den steeds schaarsch bezoldigden

Voorgangers

een behoorlijk salaris te kunnen geven; dat wij ook wat ruimer onze geschriften kunnen verspreiden, want de onkunde met onze beginselen en handelingen is verregaand, niet het minst onder de godgeleerden. Over het algemeen kennen ze niets meer van ons, dan bij geruchte den naam

Baptist

en dan meestal in den verachtelijksten zin. Dit bleek een onzer weer opnieuw op een bezoek bij een hooggeacht, godvreezend professor, die heusch meende, dat de Baptisten afstammelingen waren van de Groeniaansche naaktloopers in Africa, die voor vele jaren een bekende adelijke familie en nog eenige burgers hier te lande hebben misleid. Toen onze broeder echter Z. H.gel. een en andermaal verzekerde, dat bij gelegenheid des doops de perken der kieschheid ten strengste worden gehandhaafd en dat de plechtigheid voor een zeer gemengd publiek meestal plaats vond, zeide hij daarover zeer verheugd te zijn en tegen het beginsel als beginsel dan niet veel bezwaar had.

Wij zouden nog vele van soortgelijke voorvallen kunnen noemen, maar wijzen er liever op, dat er honderden in ons kleine landje zijn, die niet tevreden zijn met de kinderbesprenging, maar toch ook niet het volle licht hebben in de noodzakelijkheid van den doop der geloovigen.

Konden deze wat meer worden bewerkt en hun de Schrift bescheidenlijk uitgelegd, wij twijfelen niet of er zouden spoedig nieuwe Gemeenten worden geboren.

De pers stelt zich daartoe gaarne behulpzaam, mits zij daarvoor matig beloond worde.

Wenschelijk zou het zijn, wanneer een begaafde broeder zich geheel aan dat werk als reizend prediker kon wijden om zulke christenen te bezoeken en voor te lichten.

„De Unie-cent"

werkte de laatste wintermaanden als een oude bekende op verschillende plaatsen door de B.B. Hesseling en Kuipers. In hunne verslagen in ons blad hebben zij reeds het merkwaardigste onder uwe aandacht gebracht. Br. Hesseling werkte onder meer ook eenige dagen op Ameland.

Voor br. Kuipers was deze arbeid volgens eigen getuigenis een rechtgezegend, voorbereidend werk, daar hij in September a.s. naar Hamburg hoopt te gaan, om verder opgeleid te worden tot den dienst in het Evangelie.

Gods zegen vergezelle hem en doe hem spoedig met de noodige wetenschap tot ons wederkeeren, om zijne landgenooten de waarheid der H. Schrift te verklaren! — Laat er ook voortdurend voor hem veel gebeds zijn, opdat niet alleen wetenschap, maar ook een volheid des geloofs en des H. Geestes zijn deel worde!

De Hamburger school

heeft ons zeer welwillend in dezen en voor 't vervolg een hulpvaardige hand toegestoken en het is te hopen, dat het daartoe ingediende voorstel met algemeene stemmen kan worden aangenomen. Dat bovendien de aanvankelijk gelegde band nauwer moge worden toegehaald met het behoud evenwel van wederzijdsche vrijheid! Het bezoek van de broeders Haupt en Jansen in 't laatst des vorigen jaars ligt nog te versch in 't geheugen, om daarover nu in 't breede uit te weiden. Het blijft steeds in liefelijke herinnering en het is te wenschen, dat ook de Unie hare Afgevaardigden moge zenden naar de Algem. Verg. der Duitsche Baptisten-Bond.

Het plotseling overlijden van onzen geliefden

Br. Pratt

is een groot verlies voor de Unie, maar inzonderheid voor de Gemeenten Deventer en Zutphen en het gemis wordt voortdurend gevoeld.

(Een en ander uitvoeriger gemeld in „de Christen", no. 205.) We vertrouwen echter, dat de Unie door Gods genade in

Br. Klickmann

te Londen een ijverig voorstander heeft gekregen, die hart heeft voor den arbeid in Holland en rusteloos deszelfs belangen bepleit bij de Engelsche Baptisten.

Moge de Heer ZEd. geven te maaien, wat onze overleden broeder met zoo kwistige hand heeft gezaaid, opdat zij zich samen kunnen verblijden!

Br. Beekman, die in Juli a.s. op zijn doorreis naar Duitschland ook Holland hoopt aan te doen, zal na persoonlijke overtuiging en kennis van zaken gekregen te hebben, ongetwijfeld naar Londen terugkeeren om met zijn vriend en broeder Klickmann de zaak in Nederland te bevorderen en zoo is dan ook in dezen weer een lichtstraal van hoop op ons pad gevallen.

Namens de Commissie

heeft de Secretaris een verzoek gericht aan al de Gemeenten, om hem eene beschrijving te zenden, waaruit een geschiedenis is op te maken van het ontstaan en den voortgang der gedoopte Christenen in Nederland.

Tot hiertoe hebben nog niet allen voldaan en wat is ingekomen, is niet toereikend om een geheel te leveren. Moge dat spoedig komen, daar de tijd niet verre meer is, dat het vijftigjarig jubileum onzer Gemeenten kan worden gevierd.

De Zending

onder de Heidenen, ook door onze zustergemeenten in het buitenland, neemt groote afmetingen aan, en het moge ons een voorrecht zijn daaraan iets te mogen bijdragen door gebed en geldelijken steun.

Van br. Mensink in Afrika hooren wij steeds goede berichten, en al is het ook dat hij door een Engelsch genootschap is uitgezonden, toch blijft tusschen ons de band bestaan, daar wij hem — zij het ook door middel van 't genootschap — eenige financiëele hulp bieden. We hopen dat ZEd., noch het werk der zending, niet veel te lijden zal hebben van de daar algemeen verwoestende sprinkhanenplaag, maar dat veeleer voor het Koninkrijk Gods een rijken zegen daaruit volge, als weleer voor Israël in Egypte.

Zoo ook zijn de berichten gunstig van onze zr. G. v. d. Molen, die uit Groningen naar Londen is vertrokken, om als zendelinge te worden opgeleid, en nu zich druk maakt om de Fransche taal machtig te worden, daar zij hoogstwaarschijnlijk naar

Algerië,

een Fransche kolonie in Afrika, zal worden gezonden.

Mevrouw Bentley (echtgenoote van een Engelsch zendeling), bij ons beter bekend als mej. Kloekers uit de Nieuwe Pekela, werkt aan de zijde haars mans met veel zegen aan de Congo. Haar degelijke taalkennis komt aldaar de zending zeer ten goede, daar zij voortdurend mede bezig is om den bijbel in de Congo-taal over te zetten.

Statistiek der Gemeenten.

Deze is nog hetzelfde gebleven; wel hadden wij gehoopt, dat we een vermeerdering hadden kunnen berichten, maar dat is nu nog niet het geval. Het ledental der Gemeenten is weer iets toegenomen, want geen der geünieerde Gemeenten of zij konden dit jaar door den doop nieuwe leden in haar midden opnemen. Doch daar staat tegenover, dat sommigen door den dood werden ontrukt; en hoewel wij dat zeer betreuren, omdat wij ze zoo noode missen, toch is het voor hen zelf groote winste.

Aan anderen moest het lidmaatschap worden ontzegd of verlieten zonder grondige reden de gemeenschap; maar er keerden ook met berouw over hun bedreven kwaad in den boezem der Gemeente terug.

Wij kunnen ook ditmaal niet nalaten om de wenschelijkheid uit te spreken, dat er nog wat meer aandacht gewijd worde aan de bij ons gunstig bekende

Liefdemalen.

Bij wat meer tact zouden de naast bij elkander gelegen Gemeenten zich gemakkelijk op een gewonen Christelijke feestdag kunnen vereenigen, en langs dien weg zou er nog meer verbroedering ontstaan.

Van de

niet geünieerde Gemeenten

heeft ons het besluit van Haarlem tegen de leden der Chr. Nat. geheel-onth. vereeniging zeer gesmart, waardoor ook een scheuring is ontstaan te Amsterdam, waarin de duivel zijn gewone wijze van doen heeft gevolgd: „verdeel en heersch!"

Verblijdend is het in deze onverkwikkelijke geschiedenis, dat de Evangelische Vrije Gemeente tot de Gemeente aldaar is overgegaan, zich op ons standpunt heeft gesteld en nu alzoo tot één geheel is geworden.

Van Hoorn, waar de broederen nog al afgezonderd zijn, hooren wij weinig.

Te Stadskanaal werkt onze br. Van Beek met zegen, reeds veel steun vindt hij in br. Planting, die door ZEd. voor het Evangeliewerk wordt opgeleid.

In Valthermond schijnt het niet erg rooskleurig te zijn, door gebrek aan goede leiding, en in het sterke drank-lievende Weerdingermond gaat het allerbedroevendst.

Toch kunnen wij over het geheel genomen besluiten met een „loof den Heere, mijne ziele, en vergeet niet één van Zijne weldadigheden!"

Blijven wij maar moed houden en elkander sterken, want is het ons gegeven te zaaien, er volgt gewisselijk een maaien, al is het ook na ons, opdat zaaier en maaier zich te samen kunnen verblijden. Laat ons er zeker van zijn, de beginselen werken door, trots alle negeering en tegenstand.

Dit bewijst ook het besluit, dat de Darbistenvergadering in Zutphen genomen heeft, die geen ongedoopte in hun kring meer aan het avondmaal laten. Bekend is het, dat zij juist ook hierom de Baptisten hard vielen, daar deze ongedoopten aan de tafel des Heeren beslist weigeren. Doch het beginsel van de laatsten heeft op het bedoeld besluit een machtigen invloed gehad, zoodat ze het nu niet langer konden weerstaan.

DE COMMISSIE.

Een woord van C. H. Spurgeon over den doop.

De alom bekende predikant Spurgeon te Londen heeft eene hernieuwde uitgaaf in de wereld gezonden van een boekje, handelende over den doop volgens de H. Schrift, dat reeds voor meer dan 200 jaar geleden in ons land werd uitgegeven, en, zooals Spurgeon schrijft, velen tot de erkentenis van de waarheid des doops heeft terug gebracht.

De inhoud van het werkje, dat nu ook te Hamburg werd gedrukt en uitgegeven, komt in hoofdzaak en strekking vrij wel overeen met die van het welbekende boekje „De wonderlijke gebeurtenis", uitgegeven hier te lande door de „Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen", weshalve wij de vertaling van eerstgenoemd werkje niet noodzakelijk achten.

Spurgeons „voorwoord", er bijgevoegd, schijnt ons echter wel belangrijk genoeg om het onder de aandacht onzer lezers te brengen. Het luidt aldus:

„Waarde lezer!

Het eerste en hoofdzakelijke punt met betrekking tot de zaligheid onzer ziel is het geloof in den Heere Jezus Christus. Toen de Heere zijne jongeren uitzond, zeide Hij: „Die geloofd zal hebben en gedoopt zal zijn, zal zalig worden." (Mark. 16: 16) en overal in de H. Schrift wordt het geloof als voorwaarde van het zaligworden gesteld: „Wie in Hem geloofd, wordt niet veroordeeld; wie echter niet geloofd, is reeds veroordeeld, dewijl hij niet geloofd in den naam des eeniggeboren zoons van God." (Joh. 3: 18.) Gelooven wil zeggen, het getuigenis Gods aangaande Zijn Zoon aannemen en den Heere Jezus vertrouwen, gelijk Hij ons in de H. Schrift voorgesteld wordt. Wie daarin feilt, feilt in alles, want er staat geschreven: „Wie den Zoon Gods ongehoorzaam is, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op Hem. Derhalve wensch ik u eerst te verzoeken, u, eer gij dit boekje over den Doop der geloovigen ter hand neemt, te onderzoeken of gij werkelijk in Jezus geloofd of niet, want wanneer zulks niet het geval ware, zou zelfs de meest schrifttuurlijke doop, aan u voltrokken, eer uw oordeel verzwaren, dan uw heil bevorderen. Of gij als kind of als volwassene gedoopt zijt — geen van beide kan u baten, wanneer gij niet van harte gelooft. Of gij besprengd of ondergedompeld zijt, is bijzaak, wanneer gij toch ten slotte een ongeloovige bevonden wordt, want dan zijt gij voor eeuwig verloren. Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen (Hebr. 11: 6), zelfs al heeft men overigens al Zijne verordeningen in acht genomen.

Wanneer gij echter op de vraag naar uw geloof, bevestigend kunt antwoorden en betuigen, dat gij u geheel op Christus verlaat, dan betaamt het u Zijnen wil te leeren kennen en te doen. Door het geloof zijt gij een leerling van Jezus geworden; leer dus, wat uw Meester u leert en doet, als een rechtgeaard leerling, met vreugde en nauwgezetheid, wat Hij u beveelt. Nu kan het wel eens plaats vinden, dat des Heeren wil niet overeenstemde met de gebruiken, bij welke gij opgevoed zijt, en het heeft altijd iets afstootends voor een mensch, zonder bepaalde en gegronde redenen, de voorvaderlijke inzettingen los te laten. Daar echter het ware christendom geheel iets persoonlijks is, en gij persoonlijk Jezus' onderdaan zijt geworden, zoo moet gij zelf Zijn woord onderzoeken en moogt gij geen mensch blindelings volgen. Gij zijt thans onder de heerschappij van Christus, en niet onder die van eenig menschenkind, wat namelijk de dingen des gewetens aangaat. „Een is uw Meester, Christus" (Matth. 23: 10) en Hij maakt aanspraak op onverdeelde toewijding aan Hem. Derhalve weifel niet, maar gehoorzaam trouwelijk den wil van uwen goddelijken Heer, die zegt: „Wie vader of moeder lief heeft boven Mij, is Mijns niet waardig."(Matth. 10: 37.)

Velen onder ons is de doop der geloovigen een der artikelen, die in het door Gods Geest ingegeven Woord op het duidelijkst geopenbaard zijn, en wij verwonderen er ons zeer over, dat niet al onze mede-christenen dit erkennen. Ons is de zaak zoo helder als de zon aan den hemel is en wij kunnen onze oogen er niet voor sluiten. Het is intusschen niet onze zaak hen te oordeelen, die niet inzien kunnen, wat ons zoo duidelijk is; wij moeten hen echter de waarheid in liefde trachten voor te houden, in de hoop, dat de geheele kerk van Christus er nog eens toe kome: „Een Heer, één geloof en één doop te aanvaarden."

U gaat echter niet aan, lieve lezer, wat anderen denken of doen. Het is uwe zaak, uw verlicht verstand te gebruiken, de Schrift met de Schrift te vergelijken, en te trachten onder leiding des H. Geestes tot een juist begrip en resultaat te komen. Het kan u niet schaden, de vraag betreffende den doop in het licht van uwen bijbel na te speuren; het kan u echter zeer veel schaden, als ge weigert te onderzoeken, want vooroordeel werkt in den regel schadelijk.

Boven alles bid ik u, wees er op bedacht u te beijveren, de vooroordeelen, die u vanwege uwe opvoeding aankleven, af te schudden en de Schrift, de Schrift alleen tot uwe leiddraad te nemen. Men roept: „De bijbel, de bijbel alleen is het godsdienstboek voor protestanten." Zeker, zoo behoort het te zijn, maar ik vrees, dat het in vele gevallen zoo niet is; want protestanten doen nog veel, waarvoor ze geen aanleiding in den bijbel vinden. Doch met wie zulks nog het geval zij, houd gij u aan bovengenoemd beginsel vast, en spreek ten allen tijde in zaken van geestelijken aard: Tot de wet en de getuigenis; zoo zij niet naar dit woord spreken, het is omdat er geen licht in hen is (Jes. 8: 20, Engelsche vertaling.)

En komt gij door onderzoek tot overtuiging, wacht u dan voor trotschheid en twistzucht. „Een mensch kan geen ding aannemen, het wordt hem uit den hemel gegeven" (Joh. 3: 27), daarom neem de waarheid ootmoedig aan en houd ze vast, maar houd ze vast in dankbaren zin jegens den Heer, die ze u geleerd heeft. Zijt bereid des Meesters wil te doen en wees evenzoo bereid om in den geest des Meesters te handelen. Verbreid tegelijk de waarheid onbevreesd en getrouw, gelijk gij haar geleerd hebt, en wat gij gehoord hebt in het oor, zijt gij verplicht op de daken te prediken (Matth. 10: 24). Dwaling met betrekking tot den doop geeft aanleiding tot vele misleidingen in onzen tijd. Zie het maar niet voor eene kleinigheid aan, de waarheid betreffende den doop te belijden; maar zijt altijd bereid ter verantwoording aan dengene, die rekenschap van u vordert, omtrent de hoop, die in u is (1 Petr. 3: 15).

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. In het feest, dat ter eere van den Duitschen Keizer en Keizerin de vorige week in de hoofdstad van ons land werd gevierd, ging haast alles en heel het volk op — men hoorde bijna niets anders spreken en geen courant, of ze had lange en breede artikelen over de gasten onzer Koninginnen.

Het zou te veel geduld van de Christen-lezers, te veel tijd van ons vorderen en heel ons blad in beslag nemen, wanneer we maar eenigszins zouden terug geven, wat naar aanleiding van dit bezoek is gezegd, gehoord en gezien — maar wat ons het allermeest interesseerde: de betuiging, dat niet de minste politieke bedoeling, maar louter hartelijke genegenheid en vriendschap den Keizer enkele dagen in ons land deed toeven. Het moet bovendien een bewijs zijn, dat er niet het minste gevaar bestaat voor de verbreking van den Europeeschen vrede.

Nadat de Keizer eenige kruisen en ordelintjes had geschonken aan onze autoriteiten, die bij deze feestelijke gelegenheden vooraan moesten staan, vertrokken H.H. M.M. via Rotterdam naar

Engeland, waar ook groote feesten zijn georganiseerd ter hunner eere. Doch daaruit blijkt ook de veranderde politiek in het groote Keizerrijk, want was Bismarck nog minister-president geweest, het zou niet zijn gebeurd.

De genegenheid van Engeland tot de drie mogendheden, welke het vrede-verbond hebben hernieuwd, is zoo bevestigend, dat mocht er onvoorziens oorlog komen met Frankrijk, dan zouden de Engelschen de Italiaansche kusten beschermen, zoodat van die zijde geen kwaad is te duchten. Dit alles is en wordt van lieverlede meer duidelijk door of naar aanleiding van deze Keizerlijke feestreize.

Gladstone herstelt, hoewel langzaam. De koningin Victoria laat zich dagelijks per telegraaf op de hoogte van zaken stellen.

België. Nog vele werkstakende werkeloozen slenteren rond zonder arbeid en bij den dag worden zij ontevredener in hun positie, waarvan op deze wijze toch geen verbetering is te wachten. Zij berokkenen daardoor de heele maatschappij schade. Dat zulke menschen bij hun geschreeuw van „liefde voor 't Algemeen" zulks niet zien, is haast onbegrijpelijk.

De Brusselsche Congo-Conferentie is door de verwerping der akte, door de Fransche Regeering, geheel mislukt; wel stelden de afgevaardigden der mogendheden voor, om nog een laatste poging te Parijs aan te wenden, om tot andere inzichten te brengen, doch veel hoop van gunstigen uitslag is er niet. Daar liggen dan weer stapels beschreven papieren en weken arbeids geheel vruchteloos en wat het allerergste is, de slavenhandel wordt er door bestendigd.

Frankrijk. De heer de Lesseps, de groote ongeëvenaarde kanaalgraver, is zeer ernstig ziek. Familie en geneeskundigen vreezen, dat hij niet zal herstellen. Het wantrouwen in hem, uitgesproken in zake het Panama-kanaal, omtrent het slechte beheer der toevertrouwde gelden, moet hem zeer hebben geschokt. Zoo zien wij, dat het nog dagelijks doorgaat, dat zelfs de schitterendste zonnen verbleken of geheel in zwarte duisternis ondergaan, zoodat wij wel steeds mogen bedenken, alleen wat wij *in* en *door* Christus bezitten of deelachtig worden, is van eeuwige waarde. Gelooft men zulks van harte, dan zal naar die heilgoederen ook een zoeken zijn, Matth. 6: 33.

Als tegengift van de eere, die Z. M. den Duitschen keizer in ons land en Engeland ondervond en ondervindt, verzekeren de Fransche bladen, dat de Czarin en Czarewitch in Parijs zullen komen.

Luxemburg. De Groothertog heeft de domeinengoederen en eigendommen van wijlen onzen koning Willem III aangekocht voor anderhalf millioen gulden.

Italië. De Vesuvius (vuurspuwende berg) is weer opnieuw aan 't werken gegaan en braakt groote hoeveelheden gloeiende lava uit. Een Braziliaansche reiziger kwam in de gloeiende massa om, terwijl een ander nog bij tijds werd gered.

Portugal. De Minister van Financiën zit er leelijk voor, even als menig huisvader of huismoeder, zij het hier dan op veel kleinere schaal. De geldkist is ledig en nu doet hij wel alle moeite om daarin te voorzien, maar het schijnt een bodemloos vat te zijn, dat boven een peilloozen afgrond staat. Nauwelijks is weer wat ontvangen of honderden rekeningen roepen om betaling. Moge Z. Ex. spoedig ruimer adem kunnen halen!

China. De laatste berichten die aangekomen zijn, deelen de ontzettendste bijzonderheden mede omtrent de vervolgingen door de fanatieke Chineezen den Christenen aangedaan. Te Tangang toch zijn hunne lijken opgegraven en de afgesneden hoofden op een hoop neergegooid, de gruwelijkste mishandelingen zijn gepleegd, die door geheime genootschappen naar een vastberaden plan zijn uitgevoerd. De Christen-zending lijdt veel.

De Regeering is door de vreemde gezanten verwittigd, dat ze krachtiger moet optreden om den vrede te bewaren, of de groote mogendheden zullen er zich mede gaan bemoeien.

Afrika. Al worden de Holl. boeren in hun trek naar het Mashonaland ook gehinderd, toch bekruipt hun telkens weer de lust om het nog eens te probeeren, hoewel ze weten dat, worden zij ontdekt, er gevangenis aan verbonden is. De Engelsche grenspolitie nam onlangs weer eenige gevangen, maar dat kan echter niet verhinderen, dat bij anderen de lust ontwaakt om hetzelfde te doen. Ziedaar weer een staaltje van de echt Hollandsche type: 't duurt soms wel wat lang, eer hij een vast plan heeft ontworpen; maar is het program vastgesteld, dan moet het ook worden uitgevoerd en afgewerkt, waaruit gemakkelijk is af te leiden, dat, duurt het ook wat lang, gaat het met vele moeite gepaard, is er lijden aan verbonden, de Boeren komen eenmaal in Mashonaland.

Amerika. In Chili gaat het zeer treurig toe, de burger-oorlog is een der vreeselijkste geeselroeden, die satan heeft uitgedacht; en wanneer zal hier nog verandering komen? Wel wint de congrespartij, maar ook de president spant alle krachten in; aan onderhandelingen is niet meer te denken, dus een van beiden moet het verliezen.

Rusland. Niet enkel als vertoon maar naar 't wezen der zaak moeten er toerustingen tot een oorlog in dit groote rijk worden uitgevoerd. Er is ook een keizerlijke verordening verschenen, dat alle vreemdelingen die in de zuidwestelijke provinciën zich ophouden, zich moeten laten naturaliseeren of het land verlaten. Die blijven willen, en Rus worden, mogen in tien jaar dan hun woonplaats niet verlaten, zoodat velen het zeker niet zullen verkiezen in een land te blijven, waar zulke harde wetten zijn.

Wat van zulke soortgelijke toestanden is te wachten, is God alleen bekend, maar laat ons vooral letten op die vele teekenen des tijds, want Rusland is een land, dat in de gezichten der oude profeten is opgenomen en nog een groote rol moet spelen in de vervulling der profetiën!

Rumenië. Hoe gaarne Prins Ferdinand ook een huwelijk uit liefde doet en zich in den echt begeeft met eene Mejuffrouw Vacaresco, toch zullen politieke aangelegenheden dat wel verhinderen, want koning Karel, wiens opvolger Ferdinand zal worden, is er beslist tegen en dan zou het testament wel eens kunnen worden veranderd. Velen toch hebben liever geld of een drukkende koningskroon, dan eene liefhebbende vrouw, van daar z'ovele ongelukkige huwelijken. Werd er wat meer geluisterd naar wijlen Salomo (Spreuk. 15 : 16 en 17) er zou wat meer geluk op aarde worden gesmaakt.

Palestina. Door den ontzaggelijken toevloed van emigranten uit Rusland, worden de maatschappelijke toestanden in dit land zeer bedenkelijk vooral te Jeruzalem, waar wekelijks zoo geregeld 2 à 300 gezinnen in den behoeftigsten toestand aankomen, daarop is niet gerekend, zoodat dagelijks de ellende wordt vergroot. Bovendien heerschen in de stad de typhus en roodvonk en is men reeds zeer bevreesd, dat er een pest zal uitbreken.

De levensmiddelen stijgen op buitengewone wijze in prijs, zoodat de nieuwe koloniën, door Baron Rotschild gesticht of ondersteund, bestormd worden, die om brood en werk vragen.

Californië. Door de laatste aardbevingen ontstond hier een meer, gevuld met zoutwater. Men vermoedt, dat er een spleet in de bergen is gekomen, waardoor het water uit de Stille Zuidzee naar binnen stroomt. Er werden zeevisschen ontdekt.

Gemengd Nieuws.

Ds. C. H. Spurgeon is in den laatsten tijd weer zeer gevaarlijk krank geweest, maar het zal zeker velen zijner vrienden — zoo buiten als binnen de grenzen van de Baptistengemeenten — tot vreugde zijn te vernemen, dat hij thans weer van dag tot dag in krachten toeneemt.

Op Maandag 29 Juni j.l. werd den geheelen dag in den tabernakel om zijne spoedige herstelling gebeden, terwijl den vorigen dag in vele vrije kerken bij den dienst aan den kranke was gedacht.

Uit de Gemeenten.

NIEUWEPEKELA. Zondag 28 Juni was voor onze kleine Gemeente een recht gezegende, blijde dag. Wij hadden het voorrecht een jongeling op de belijdenis van zijn geloof en toewijding aan Christus te doopen. Dat dit weder eene ware verkwikking is voor ons, die zoo vele eigenaardige moeielijkheden op deze plaats hebben te bekampen, zal ieder begrijpen, die mede ervaringen op 't gebied der Gemeente en haren arbeid heeft opgedaan.

Blijve onze jonge broeder een steun voor de Gemeente en worde hij nog door velen gevolgd!

HEEG. Het gaat in de Gemeente even als in ieder huisgezin: daar zijn dagen van vreugde, maar ook van smart; en zoolang de zonde in de wereld is, zal dit wel zoo blijven. Ook wij vierden met onzen Voorganger en diens echtgenoote feest en wel op Maandagavond 29 Juni. De Heere werd geprezen voor Zijne liefde, dat Hij onzen Voorganger weer een jaar tot zijne levensdagen had willen toe doen, en dat deze ons tot zegen had mogen zijn. Dat feest was hun door de kleine Gemeente bereid en ook zij gaf nog een bewijs van hare liefde daarbij, in iets, wat steeds bruikbaar is.

Maar op dien feestavond volgde in die zelfde week een avond van smart. Geen lied werd zelfs in die vergadering gezongen; de harpen hingen aan de wilgen. Daar werd met verootmoediging gebeden, omdat de naam des Heeren was onteerd. Een der onzen moest tot handhaving van het recht Gods uit het midden worden afgezonderd. Dit was voor ons een hoogst moeilijk werk; maar de wil des Heeren moet geschieden. Voor de wederopname, na berouw en verbetering des levens, werd op de knieën gebeden.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

Ie EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

MUSSELKANAAL. Zondagsavonds 5 uur *Prediking* (om de andere week) (bij G. Braamhorst.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.

DE UNIE-CENT.

Mag ik den Verzamelaars der Unie-cent (die zulks nog niet deden) verzoeken mij ten spoedigste opgave en toezending te doen van het door hen verzamelde? Dan kan ik in een volgend No. een overzicht geven.

Uw Vriend,
J. HORN,
Penningmeester der Unie.

Aan de Gemeenten,

ook, die niet tot de UNIE behooren, wordt verzocht om op te geven:

1°. het getal Leden;
2°. naam van den Voorganger;
3°. het getal Zondagsschool-leerlingen;
4°. het aantal onderwijzers en onderwijzeressen.

Een en ander voor het „Baptist-Handbook."

Er is een reiziger voor de Unie-cent opgegeven. Mogen wij de Gemeenten nogmaals aan Candidaten voor die betrekking herinneren?

DEVENTER. B. ROELES,
Secretaris der Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 221. DONDERDAG 16 Juli 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

PETRUS.

Schrei, Petrus! laat uw tranen stroomen,
Beween u kwaad!
De trots is vóór den val gekomen,
Als 't doorgaans gaat..

Schrei uit dan, om uw schuld te boeten!
Al kunt gij nu
Niet vallen aan des Meesters voeten,
Toch ziet Hij u.

Toch weet Hij dat uw hart van rouwe,
Van droefheid breekt,
En kiemen van een beter trouwe
In 't binnenst kweekt. —

O, mochten wij van Petrus leeren
Ons hart doorzien!
Daar is verloochening des Heeren
Niet vreemd misschien

Maar ieder die zichzelf veroordeelt
Als Hem ontrouw,
Die zie op Petrus, en op 't voorbeeld
Van diens berouw.

BEETS.

Jerobeam en de Profeet.

(1 Kon: 13 v. 1—9.)

Gewichtig was de stap, die Jerobeam, de eerste koning der 10 stammen, deed met het oprichten der gouden kalveren; — van meer gewicht, als hij zelf waarschijnlijk dacht. — Wanneer toch denkt men *goed* na, als men persoonlijk of als volk de rechte wegen des Heeren verkeert?

Niets meer of minder hield deze maatregel, die uit staatkunde genomen was, toch in den volkomen afval en verzijdestelling van de inzettingen Gods. Gebruik makende van de hoofdzonde des volks (beeldendienst), die zelfs door Salomo was aangewakkerd, deed hij Israël afdwalen. Was toch vroeger de afgoderij en beeldendienst niet vreemd onder Israël (gelijk overvloedig blijkt uit het boek der Richters), nu werd ze verheven tot staatsgodsdienst, en verzette de koning, door God zelf over de 10 stammen geplaatst, zich tegen de inzettingen, door Mozes gegeven in de grondwet voor Israël.

De God Israëls vereerd onder de gedaante van een gouden kalf! — Had vroeger het volk in de woestijn bij Horeb „hunne eere veranderd in de gedaante van eenen os, die hooi eet" (Psalm 106: 20) met deze daad van Jerobeam werd officiëel de wet Gods geminacht en de inzettingen, door Mozes gegeven, afgeschaft. Het woord der Prediker (10 v. 16) kwam in hem tot volle vervulling: „Wee het land, welks koning een kind is!"

De stap was gedaan en de stoot was gegeven, waardoor het volk Israëls al dieper en dieper viel, totdat God ze weg deed uit hun land en tot nog toe draagt het volk der 10 stammen de gevolgen van Jerobeams zonde.

En zou de God Israels zulks gedoogen? De Heer is een jaloersch God en Hij geeft Zijn eer niet aan de gesneden beelden." In Zijne groote liefde waarschuwt Hij volk en koning, zendt Zijn profeet, en geeft getuigenis door een teeken voor het tegenwoordige en voor de toekomst.

Hoe is de houding van vorst en volk tegenover dezen gezant Gods? De koning, gekrenkt in zijn eer, strekt zijn hand uit; gebiedt den profeet te grijpen; de asch van het altaar wordt afgestort en het altaar zelf gescheurd; de hand des konings verdordt, maar wordt op het gebed van den man Gods weêr hersteld. Jerobeam wil den man Gods nu vereeren, 't welk deze weigert. — Hij schijnt alzoo tot inkeer gekomen te zijn, erkent den man Gods als profeet, en wil hem zelfs met een geschenk vereeren — maar aan het einde van dit hoofdstuk (vers 33) lezen we: „toch keerde hij zich niet af van zijn boozen weg, maakte tot priesters der hoogten, wie hij wilde."

De geschiedenis is een spiegel der tijden. Gods Geest heeft deze gebeurtenis niet zonder doel te boek gesteld, maar al deze dingen zijn hun overkomen ons tot voorbeelden, opdat wij niet in dezelfde zonde der ongeloovigheid vallen. Wat zegt Gods Geest hierin en wat maakte de zonde van Jerobeam zoo ontzettend zwaar? Hij wist zeer goed, dat God om de afgoderij van Salomo tien deelen had afgescheurd en aan hem gegeven. Toch valt hij. Zou Jerobeam de laatste hierin wezen?

Hoe dikwijls wordt de boodschap des Evangelies en het getuigenis Gods omtrent Zijne inzettingen met eerbied ontvangen, of zegt men eindelijk eerbied te gevoelen voor de waarheden Gods, vereert zelfs de brenger der blijde boodschap of de getuigen voor de rechte wegen des Heeren, maar — op slot van rekening — keert men zich niet af van zijn eigen boozen weg — gewoonlijk om redenen van maatschappelijken aard. Vergeten wij niet, dat de zonde van Jerobeam niet zoo zeer besliste afgoderij was (hij maakte het, zooals hij meende, altijd nog beter dan Salomo, die Kamos, Astaroth en Molech vereerde) als wel God te dienen op eene andere wijze en onder een anderen vorm, als de Heer voorgeschreven had. O, hoe gevaarlijk is juist zulk een dienen van den Heere, die ons uit Egypte verlost heeft, gelijk Hij zelf gezegd heeft! Wellicht heeft Jerobeam zich verontschuldigd hiermede, dat de tijden waren veranderd. Het volk Israël was door den Heer zelf in tweeën gedeeld. Ook dit volk moest hebben zijn plaats der aanbidding. „De mensch heeft vele vonden gezocht." Pred. 7 v. 29. Het einde weten wij. Ofschoon in Israël nog goede dingen bleven en zelfs ten tijde van Achab 7000 hunne knieën niet voor Baäl hadden gebogen, viel het volk als volk steeds dieper.

Hoe komt onwillekeurig voor den Geest het spreken van degenen, die afwijken van den rechten weg en de inzettingen des Heeren. Is niet zoo vaak de verontschuldiging, ja oorzaak zelfs der afwijking het zeggen: ja, maar de tijden en omstandigheden waren toen anders; toen kon dat — nu kan het niet — alsof Gods Woord niet voor *alle* omstandigheden lessen bevatte en den regel aangaf voor *alle* tijden; — of wel de gewone uitdrukking: wij hebben eerbied voor uw gevoelen, maar, wij voor ons, zijn niet overtuigd, dat het juist *zoo* moet. Eilieve, zeg, kan een christen eerbied hebben voor iets, wat *niet* volgens Gods Woord is? en is het volgens Gods Woord — waarom dan weêrstaan? De geschiedenis der z. g. Christ. kerk staat daar al de eeuwen door als sprekende en waarschuwende getuige van het woord: „hoed u om niet te eeniger tijd af te wijken van den levenden God!" Hetzelfde wat den profeet wedervoer, is ook wedervaren aan verscheidene der getuigen Gods tegen de verschillende dwalingen van Rome. Geëerd en gevierd en na hun dood als heiligen verklaard, maar hun getuigenis is niet gerekend en des ondanks is men voortgegaan op zijn eigen weg. Ook hiervan weten wij de gevolgen en heeft de Heilige Geest de oordeelen voorzegd. De geschiedenis der Christ. kerk doet ons zien, dat alle afwijking klein begon. Het begin van den pauselijken afval en het verval der protestantsche kerk is ontstaan daardoor, dat men bij het Woord Gods iets anders versierde of aannam als regel van geloof en wandel, en bevreesd of niet ijverig genoeg om Gods Woord zelf te onderzoeken, uittreksels en korte begrippen maakte om, zooals men zeide, in het kort de leer der waarheid te overzien; vergetende dat God wil, dat Zijne heiligen alleen door Zijn Woord worden geleerd, maar ook door *geheel* Zijn Woord.

Het was Jerobeam tot verzwaring van schuld, dat hij den profeet had gehoord en geëerd; en zou het denzulken tot verontschuldiging dienen, dat ze de getuigen Gods hebben verheerlijkt? De Heiland sprak eenmaal tot de Pharizeën het woord: „Die u verklaagt is Mozes, op welken gij gehoopt hebt" (Joh. 5: 45); en zal niet het woord eenmaal weêrklinken uit den mond des Rechtvaardigen Rechters van levenden en dooden: „de vaderen en godsmannen, die gij tot voorbeeld neemt, en die gij eert en verheerlijkt, zij klagen u aan, want zij hebben (ondanks zichzelven) van Mij en Mijne waarheid getuigd!

Een spiegel der tijden is de geschiedenis. — Hoe is de houding des volks?

Het volk wist het en had het niet bij overlevering of van hooren zeggen; maar bij eigen ondervinding wist het, dat waar de God Israëls geëerd en gediend wordt, Israël groot en rijk werd, uitwendig door andere volken gevreesd en geëerd, inwendig welvarend en voorspoedig. Het had zulks gezien met eigen oogen gedurende de laatste jaren van Davids regeering en Salomo's bestuur. Toch laat het zich meêslepen. Het volk, wat doet het? Het zwijgt, waar Jerobeam

de kalveren opricht, — het zwijgt, waar de profeet spreekt, — het zwijgt, waar het altaar gescheurd en de asch afgestort wordt, — en het zwijgt ook, waar Jerobeam voortgaat met zondigen. Het houdt zich onzijdig en denkt wellicht: dat moeten priesters, profeten en koningen maar uitmaken, hoe of Jehova moet worden gediend; evenals later, liet het volk zich alles welgevallen, wat de oversten deden. Toen Achab den Baäl diende, vonden ze het goed, en toen Elia de Baäl-priesters slachtte, vonden ze het ook goed. Het heeft geen eigen meening, of wellicht hebben ze gedacht: als de koning den verkeerden weg ingaat, heeft hij zulks zelf te verantwoorden. Welnu, zij hebben het ondervonden. Het huis van Jerobeam is verdelgd en Israëls geschiedenis is vol van ellende en jammer, eindigende bij hunne wegvoering naar de andere zijde der rivier.

Alzoo is de houding des volks. Zou het nog zoo wezen? De Heer verhoede het, en toch, bekruipt soms niet de vrees het harte, dat nog in dezen tijd, ondanks de vermaningen der Schrift en de lessen der geschiedenis, maar al te veel onverschilligheid heerscht ook onder geloovigen, aangaande de waarheid van Gods Woord en de inzettingen des Geestes! Laat ons toezien!

Geen Christen, onverschillig tot welk genootschap hij behoort, kan zich voor God hierop beroepen, dat, 't zij predikant of leeraar of welke voorganger of leidsman ook, evenzoo heeft gedaan en gezegd. Een iegelijk zal wegdragen naar hetgeen hij gedaan heeft, en wij persoonlijk zijn verantwoordelijk voor God. Zelfs de woorden van een Paulus werden door de Bereërs getoetst aan de Schrift en zij worden *edel* genoemd (Hand. 17 : 11).

Het gaat niet aan om te zeggen: „wij kunnen dit niet beoordeelen, dat moeten mannen met meer kennis doen”, waar sprake is van de leer en de inzettingen van Christus of zaken der gemeente. Het is niet goed en houdt geen steek te zeggen: „ik bemoei mij er niet mede, het is mij gelijk wat ze doen of zeggen.” Paulus wederstond zelfs een Petrus in het aangezicht, ofschoon hij de voorman der Apostelen en een pilaar der gemeente was. Het volk kwam niet op tegen de zonde des konings, dien God over hun gesteld had en het was hun ten oordeel. Geen zaak, waar het Gods Woord geldt, is klein of gering te noemen. Geen Elia of Mozes, hoe groot en uitnemend ook, moeten gehoord worden, maar de Zoon Gods, Jezus Christus alleen. Niets mag veranderd worden in de leer en inzettingen van Jezus den Heer en Zijne Apostelen. Jerobeam zondigde, het volk zweeg en ging verloren. Staat op, waakt voor uwe zielen en ziet voor uzelven toe! De Heer zal een iegelijk vergelden naar *zijn eigen* werk. De woorden der Schrift en de voorlichting des Geestes zijn voor alle leden van Christus. De zaken die noodig zijn, heeft God duidelijk genoeg gezegd. Niemand zal te verontschuldigen wezen in den dag des gerichts voor Christus.

„Ben ik een Heer, waar is mijne vreeze? ben ik een Vader, waar is mijne eer?” zegt de Heer der heirscharen (Maleachi 1 : 6).

En velen uit Israël begaven zich naar Jeruzalem om den Heer hunnen God te zoeken (2 Chron. 11 : 16. Niet allen gingen lafhartig mede in de zonde van Jerobeam, en zeker zullen bij de offers hunne gebeden opgestegen zijn voor de broeders naar het vleesch. Er is ten allen tijde nog een overblijfsel geweest, dat niet mede doet met de dwaasheid van het algemeen. Waar bij de smart over de scheuring van Gods volk, diegenen, die den Heer en Zijn heiligdom zoeken en Zijne inzettingen willen houden, zooals Hij ze heeft ingezet, het toch noodig is alle vermenging te vermijden, en men zich afscheiden moet van hen, die ons het naast aan het hart liggen en door de meest hechte banden met ons vereenigd zijn; laten wij niet ophouden te bidden, dat het Woord des Heeren tot vervulling kome: „éene kudde onder éenen herder” (Joh. 10 : 16). De Heer zal Juda en Efraïm weêr samenvoegen, als Efraïms afkeeringen zijn genezen en Juda met Gods Geest vervuld is.

Openb. 2 : 24—29.

Hoorn. OLTHUIS.

Wat deert U?

Onder de navolgers van Christus zijn vele geestelijk zwakken en zieken. Heiliging beteekent gezondheid des harten en wanneer een gemeentelid niet in de genade wast, geen vrucht voortbrengt en niets voor Christus doet, dan moet er iets niet in orde zijn. Broeder A., wat deert u? Naar de kenteekenen te oordeelen, lijdt gij aan de koorts. Een kenteeken van de koorts is gebrek aan eetlust, een tweede kenteeken is onnatuurlijke dorst. Uw eetlust voor de evangelische waarheid is verdwenen en uw dorst naar aardsch genot is onleschbaar geworden. Hebzucht is eene ziekte. Hoe meer gij drinkt, des te dorstiger wordt gij. Wanneer de geest der hebzucht het hart maareerst geheel heeft ingenomen, draagt hij zooveel van de aardsche dingen mede, dat zij de ziel als eene zandbank omringen en geen boot, met weldadigheid bevracht, kan ooit daarover heenkomen. De Bijbel is vol ernstige waarschuwingen tegen deze zonde. Eene ziekte, verwant met de begeerlijkheid naar rijkdommen, is de zucht naar kostbaren opschik en om eene voorname rol te spelen in maatschappelijke kringen. Deze wijze om eene groote rol te spelen, wordt dikwijls gekocht ten koste van den zielevrede en van geestelijke sterkte. Dat, wat men vooruitkomen in de wereld noemt, eindigt met een treurig achteruitgaan in het geestelijk leven. Christus bestraft zulk eene zelfzuchtige eergierigheid, met te zeggen: „Wie van u de meeste wil zijn in in het Koninkrijk der hemelen, die zij aller dienaar.” Hij is de grootste, die het meeste goed onder de menschen tot stand brengt. Wacht niet, lieve vriend, tot God u van uwe koorts geneest, door uwe beurs te ledigen en den vederbos uwer hoogmoed uit te rukken. Wijd Hem uw geld en uwen maatschappelijken invloed en word vervuld met liefde tot den Heere en uwen naaste. Een rijk christen zeide onlangs tot mij: „Geluk te zoeken in het verwerven van geld, is ijdel bedrog; nooit heb ik geluk en genot in mijn rijkdom gevonden, voordat ik begon mijn geld weg te geven. Niet wat gij verwerft, maar wat gij geeft, verzekert u een schat in den hemel.”

Broeder B., wat scheelt u toch? Misschien ontdekt Gods oog den wassenden kanker eener aanklevende zonde. Daartegen bestaat maar éen middel en dat is het mes. Een spoedig en oprecht berouw, dat echt blijkt te zijn uit het terstond opgeven der lievelingszonde, dat alleen kan u genezen. Zoo uwe hand u doet struikelen, houw haar af; doet uw oog u struikelen, ruk het uit. Het is beter voor u verminkt, doch gezond naar den hemel te gaan, dan het eeuwige leven te derven. Vele der gezondste en sterkste christenen hebben, evenals de vruchtbaarste wijnstokken, de toepassing van het snoeimes moeten ondervinden. Moet het aan den Goddelijken arts overgelaten worden, dit te gebruiken of wilt gij zelf korte metten maken met de zonde, die u aankleeft?

Hij is een ander belijder van Christus, die aan de jicht lijdt. Zijne handen zijn verlamd en nutteloos; zijne verlamde voeten noodzaken hem op eene verschrikkelijke wijze te hinken; zijn tong is ook verlamd, zoodat men hem sedert langen tijd niet meer heeft hooren bidden; kortom er is niets van hem overgebleven dan zijn naam in het lidmatenboek. Aan dezulken, zooals gij, roept de Heer het harde bevel toe: „Sta op, neem uw beddeken op, en wandel. Gij hebt eene bewegingskuur noodig. De eerste stap, dien gij doet, om Christus te verheerlijken, de eerste verzoeking, die gij wederstaat, het eerste gebed, waarin gij eerlijk en oprecht uwe zonden belijdt, zullen den ban, die op u ligt, opheffen. Zoodra gij u opmaakt om dien toestand van verlamming, van traagheid van u af te werpen, zullen uwe voeten en uwe beenderen kracht ontvangen en gij zult welgemoed uws weegs kunnen gaan.

Wat scheelt uwe vrouw toch?” vroeg iemand onlangs. „Geene bijzondere ziekte, maar zij kwijnt weg aan algemeene verzwakking.” Dat is ook juist de toestand van duizenden leden van de tegenwoordige Christelijke Kerken. Zij lijden aan bloedarmoede, hun pols slaat niet voor Christus, zij bezitten geen kracht tot den arbeid. Verandering van spijs is voor hen volstrekt noodig. Zij kunnen hunne ziel niet met de dagelijksche tijdschriften of romans of met iets, dat van minder allooi is, dan Gods Woord, voeden. Zij hebben den Heiligen Geest noodig. „Ik heb tegen u, dat gij uwe eerste liefde hebt verlaten. Gedenk dan, waarvan gij uitgevallen zijt, en bekeer u en doe de eerste werken,” spreekt de Heere.

Wanneer de ziekenhuizen maar eerst eens geledigd werden en de geestelijke patienten er uitkwamen, dan zou het leger des Heeren zeker zegepralend voortrukken! Zoolang echter de traagheid des geestes blijft bestaan, zal de vijand nooit op de vlucht worden gedreven. „Die den naam van Christus noemt”, dit is het bevel Gods, dat door den Apostel Paulus tot ons gebracht wordt, „sta af slaaf van ongerechtigheid!”

INGEZONDEN.

Den lezer heil!

Het is ongetwijfeld al den lezers van „de Christen” bekend, dat sedert vele jaren op den 17den Aug. eene Unie-collecte wordt gehouden voor de scholen met den Bijbel. In schier al onze steden en dorpen worden langs de huizen of in de kerken gelden verzameld, ter instandhouding dier scholen, welke ieder Christen uit beginsel moet liefhebben en op prijs stellen.

Niet slechts om deze Unie-collecte aan te bevelen, noch op de tijdsverandering (1) te wijzen, doelt schrijver-dezes met deze vermelding. Zulke gebeurtenissen achten we als bekend. Toch meenden we de Redactie geen ondienst te doen, door eenige ruimte te vragen voor een eenvoudig woord, in het belang van het christelijk onderwijs.

We weten immers, dat „de Christen” gaarne opneemt, wat ten algemeenen nutte kan strekken! De politiek laat ze er niet geheel buiten; tot onze vreugde hebben we opgemerkt, dat de *christelijke* politiek ook de hare is. Welnu, zou de zaak van het christelijk onderwijs dan niet op haren weg liggen? Voorzeker, de school heeft eene hooge plaats in de maatschappij. Hierover zijn we 't allen eens. „Geef mij de kinderen,” zeide eens een hooggeleerd, maar ongeloovig staatsman, „en ik heb de toekomst.” Hij had goed gezien.

Wat ge den kinderen leert blijft vaak het geheele leven hun bij. Dit begrepen ook de ongeloofs-mannen, die er steeds op uit waren hunne kinderen stelselmatig te onthouden van allen godsdienst. In het gezin, in de school, in de kinderkamer, ja overal moet van God en Zijn dienst gezwegen worden. De kinderen, zoo leeraart men, zijn te jong om iets van deze voorstellingen en begrippen te vatten. En, ge moet weten, lezer, ze onderwijzen hunne kinderen niets, wat deze niet begrijpen kunnen!

Hoe geheel anders denkt hierover de christen, die bij alles vraagt naar het onbedriegelijk Woord van God. *Duidelijk en klaar* zegt hem dan ook de H. Schrift in welken geest de jeugd moet worden opgevoed.

Gij vaders, voedt uwe kinderen op in de vreeze en vermaning des Heeren!

„Laat de kinderkens tot Mij komen en verhindert ze niet!”

Wij zullen het niet verbergen voor onze kinderen en voor het navolgend geslacht, vertellend enz.

Het is niet noodig meer plaatsen uit de H. Schrift, die ons ten dienste staan, aan te halen om te toonen, dat eene christelijke opvoeding gebiedend noodzakelijk is, als eisch van Gods Woord voor allen, die naar dat Woord begeeren te leven.

Opvoeden toch is voeden naar boven, naar omhoog, voor den hemel.

Nu gebeurt het allicht, dat er ouders zijn, die zeggen: „volkomen waar, schrijver, wat

(1) In steê van op 17 Aug., als protest tegen de schoolwet van '78, collecteert men op 3 Aug., als adhesie-betoon voor de verlichting van druk.

ge daar zegt, maar . . . . onze kinderen gaan goed vooruit op de Openbare School, terwijl ze niets behoeven te betalen. 's Morgens 's middags en 's avonds ze zijn geregeld bij den huiselijken godsdienst tegenwoordig, voorts zorgen we, zooveel in ons is, onze kinderen verwijderd te houden van vloekers, spotters en dergelijke. Bovendien gaan ze geregeld mee naar de godsdienst-oefening op Zondag en bezoeken nog de Zondagsschool. Meer kunnen wij niet doen!

Blijkbaar onwetend trekt men dan de schouders op en denkt, wat wilt ge nog meer? Die dieper doordenken en ervaring op dit gebied hebben weten wel beter. Daarom kan het niet te luid verkondigd, niet te sterk gekleurd worden, dat kinderen van christen-ouders de godsdienstlooze school niet *kunnen* en *mogen* bezoeken.

Het beeld is oud, echter niet verouderd, om ouders, als die zooeven aan 't woord waren, te overtuigen dat ze met dus te spreken toch niet vrij uitgaan.

Stel u voor een welvoorziene tafel, allerlei kostelijke en voedende spijzen zijn er overvloedig aangebracht om de genooden te verkwikken en te versterken. Straks na den maaltijd gelieft het den gastheer de zijnen te trakteeren op zout, dat expresselijk uit de spijzen was gelaten.

Wat dunkt u, zouden de gasten bevredigd zijn en de spijzen smakelijk gevonden hebben? Zou er den gastheer geen verwijt van te maken zijn, dat hij zoo bijster slecht zorgde voor de goede bereiding der gerechten?

Elke huismoeder toch weet met zorg de spijzen te bereiden met het noodige zoutgehalte.

Wat nu is het zout bij het onderwijs der jeugd? Behoeft het nog gezegd te worden! Het zout bij alle onderwijs is Gods Woord. Hij is de God ook op het erf der wetenschap.

Wat onderwijzer gaat vrij uit, wanneer hij de kinderen leert, dat omstreeks 100 j. v. Chr. de Batavieren in ons land zich kwamen vestigen; dat het grafelijk tijdvak, wat de eerste jaren betreft, in het duister ligt; dat het leenstelsel een slechte opvatting verraadt van het mijn en dijn, dat de kerkhervorming een strijd was tusschen geestelijken, waarvan de school zich niets heeft aan te trekken, dat de Fransche revolutie wel vreeselijk heeft huisgehouden, maar toch zoo kwaad niet is geweest; enz.

Moet hij niet veeleer de kinderen op Gods groote daden, op Zijne ontfermingen wijzen bij de geschiedenis? Ontneemt hij der historie niet heur karakter, wanneer hij zwijgt over Gods wijs bestuur? Is het niet in schreiende tegenspraak met de werkelijkheid dat de hervorming slechts een twist was tusschen geestelijken, waarmede wij niets van doen hebben? Is het voldoende de Fransche omwenteling alzóó te beschouwen en staat hier dan niet op den voorgrond en op schier elke bladzijde met bloedroode letters: *„Wie God verlaat, heeft smart op smart te vreezen?"* Dit over onze geschiedenis!

Stel u verder voor, dat uw onderwijzer kennis der Natuur c.s. doceert. Wat een ruim veld voor den christen om op Gods grootheid, majesteit en liefde wijzen? Ge weet, de onderwijzer der Openbare School mag deze snaar niet aanraken. Al deed hij het liefst, van hooger hand is hem het zwijgen opgelegd. Niemands godsdienstige overtuiging mag gekwetst worden, daarom van alles gezwegen! Een christendom huist hier boven geloofsverdeeldheid.

En zoo gaat het bij elk vak van onderwijs.

Er is meer van te zeggen. Zijt ge overtuigd, dat de school-litteratuur voor uwe kinderen past? Zijn de meeste openbare onderwijzers geen ijverige lezers van Multatuli, kweekelingen van Darwin? Huldigen niet de meeste de volkssouvereiniteit in stede van de souvereiniteit Gods? Laten niet velen hunne stem mee hooren in het sociaal akkoord? Daarbij komt nog het *gebed* in de school. Wij hadden dit wel in de eerste plaats mogen noemen. De Openbare School kent dit niet. Het past daar niet. Men zou van de kleinen vroege dwepers maken. Hoe geheel anders bij den Christen! Het gebed is de polsslag des nieuwen levens. Niet *om* maar *op* het gebed schenkt de Heer den zegen. Hoe heerlijk, wanneer bij die kleinen het besef mag ontwaken van de noodzakelijkheid des gebeds.

„Zonder Mij kunt Gij niets doen" spreekt de Heiland en vervolgens: „Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde."

Laat ons dan afleggen die bedenkingen, waarbij de Openbare School de hand boven het hoofd worde gehouden! Het *verhindert ze niet!* drukke op de gewetens, opdat er geen insluimeren kome en een voortgaan op zondige paden.

Niemand meene echter, dat we veronderstellen kunnen dat de lezers der „Christen" hunne kinderen zenden naar openbare scholen. Veeleer gelooven we gaarne, dat allen bezield zijn met een vaste en innige overtuiging voor het christelijk onderwijs. Evenwel dunkt het ons niet overbodig eens iets over de schoolzaak te schrijven, opdat eene bespreking allicht noopt anderen aan te moedigen en op te wekken ons in dit spoor te volgen.

G. K.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het tegenwoordig Ministerie, dat niet lang meer zal aanblijven, heeft niettegenstaande dat, toch nog een wetje voorbereid om een nieuwe Nederlandsche Ridderorde in het leven te roepen en wel de

„Oranje Nassau-orde"

Dit zullen velen met blijdschap hebben vernomen, die nog al tuk zijn op een kruisje en lintje. De 1e kamer is van oordeel dat deze Regeering zeer vrijgevig is geweest in het uitreiken van orders, waarover de oude heeren zich alles behalve tevreden hebben betoond.

Reeds is een nieuwe wet op besmettelijke ziekten bij de Staten-Generaal aanhangig, waarin ook wordt voorgesteld om de zoogenaamde „pokkeninenting" als VERPLICHTEND af te schaffen. Daarover schreeuwen de liberalen wee en wrake en zien nu al de leelijk, mismaakte pokdalige aangezichten als een erfenis voor ons toekomstig volk. De doktoren zijn over het algemeen vreeselijk gekant tegen afschaffing der verplichting en geen wonder, want dit vaccine-koetje geeft zomer en winter overvloedig melk, boter en kaas aan die heeren) doch, als men leest wat de anti-vaccinebond, waarvan ook geneesheeren lid zijn, tegen de verplichting heeft in te brengen, zooals ook nu weer in de pas verschenen „memorie," dan spreekt de Christen niet alleen tegen „den DWANG" door gemoeds-bezwaar, maar ook de gezondheid van zijn kind dwingt hem met kracht te protesteeren tegen deze overheerschende verplichting. De haren rijzen te berge over de naamlooze ellende, die in vele gevallen door de inenting ontstaat en wij schamen ons niet om het in 't openbaar te belijden, dat wij met koning David liever in de hand van God vallen, dan in die der menschen 1 Kron. 21 : 13. Wij zijn heilig overtuigd, dat ieder geloovige met volhardenden moed, kracht en beleid moet protesteeren tegen allen gewetens-dwang, maar ook niet het minst tegen deze vaccinedwang, die volkstrekt de gezondheid niet waarborgt en voor de pokkenepidemie niet behoedt.

Nog is de strijd der verkiezingen voor leden van de Staten-Generaal niet uitgestreden. In Schoterland, waar Domela Nieuwenhuis (de socialist) voorgoed gevallen is, moet nog weer eene herstemming plaats hebben, tusschen den antirevolutionair en den liberaal. En in Almeloo heeft de gekozene R. Katholiek bedankt om zoodoende aan Dr. Schaepman, een der roomsche woordvoerders, gelegenheid te geven een plaats te krijgen in het parlement.

België. De werkstaking is nu gelukkig ten einde, niettegenstaande velen nog ontevreden zijn, zijn ze toch weer aan den arbeid getogen.

Bij het bezoek van koning Leopold te Brugge riep een letterzetter, juist toen Z. M. hem voorbij reed: „Weg met den kartonnen-koning." Het volk werd woedend en ranselde de meester-schreeuwer eerst flink af, waarna de politie hem nog oppakte en hem in de gelegenheid stelde eens te kunnen nadenken over zijn ijver.

Bij de laatste volkstelling bleek, dat onze zuiderbuur 6,147.000 inwoners telt. Het vorige jaar nam het 100.000 toe.

Een commissie uit Brussel reist door Europa om de voornaamste havenwerken te bezichtigen, en zijn ook in ons land geweest. Men weet, dat vooral deze twee kleine buren zooveel mogelijk elkander den loef trachten af te snijden, waardoor een voortdurende naijver bestaat om den groothandel en scheepvaart geheel aan zich te verbinden.

Frankrijk. De oorlogscommissie vraagt maar weer eventjes 5 mill. francs meer op de uitgaven voor oorlog voor 1892, onder de schoone vlag ter betere verzorging voor den soldaat te velde.

De Senaat heeft bepaald, dat meisjes beneden 18 jaar niet langer dan 10 uren per dag mogen werken. (Dit ziet natuurlijk niet op huishoudelijken arbeid en op handwerkjes, want dan zou er nog al een versterkte politiemacht van toezicht noodig zijn.)

Schrikbarend nemen de gevallen van krankzinnigheid in dit land, als overal, toe. Dr. Carnier zegt: „de voornaamste oorzaak is het toenemend gebruik van sterken drank, waarbij komt overmatige overspanning der zenuwen in den arbeid.

Wanneer toch zullen de Regeeringen wijs worden, om den strijd aan te binden tegen dezen algemeenen volksvijand? O! Christenen ontwaakt! opdat ge geen deel hebt aan den gruwel der verwoestingen, maar getuigt tegen het kwade in woord en daad.

Zwitserland. Naar aanleiding van het vreeselijk spoorwegongeluk onlangs te Mönchenstein, heeft de Regeering gelast om al de spoorbanen, inzonderheid de bruggen en andere ijzerwerken, nauwgezet te inspecteeren. Jammer echter, dat er eerst zoovele menschen moesten verdrinken, voor deze goede maatregel werd ingesteld.

Het moet hier volgens berichten zeer koud zijn, zoodat tot groote schade der bewoners er weinig vreemdelingen den zomer doorbrengen.

Italië. Daar de paus, Leo XIII, bij den dag ouder wordt, hoort men zoo nu en dan iets van zijn vermoedelijken opvolger, waarover men het echter nog lang niet eens schijnt. Een oud gebruik is het, dat het bij voorkeur een Italiaan moet zijn, doch om der wille van de politieke toestanden denkt men aan een kerkvorst uit een andere natie, die misschien beter met de landsregeering over den weg kan.

Rome handelt altijd naar tactiek, waarbij natuurlijk van den wil Gods geen sprake is.

In de schatkist kwam 10 millioen minder in als waarop men gerekend had. Dat is een kwaad accident.

Oostenrijk. De minister van handel, verklaarde in het huis der Afgevaardigden, dat de bepalingen van het Duitsch—Oostenrijksch handelstraktaat nog niet kunnen en mogen bekend gemaakt worden. Want daardoor zouden gewichtige belangen kunnen worden geschaad, vooral nu ook nog met andere Staten onderhandelingen worden gevoerd.

De Regeering is van plan krachtige maatregelen te nemen en de zware straffen nog te verscherpen, tegenover de spionnen, die er steeds op uit zijn, het geheim des lands te verraden en dat ter wille van Rusland.

Er moeten zelfs vestingplannen op de grenzen van Rusland gestolen zijn en op andere plaatsen met hetzelfde doel weer zijn ingebroken. Men brengt er zelfs gepleegde moorden mede in verband. Ook wordt er op gewezen, dat vele officieren van Oostenrijk—Hongarije na volbrachten dienstplicht in Russischen dienst overgaan. Rusland moet zelfs houthakkers geheimzinnig in dienst hebben gesteld, die hun in tijd van oorlog ter wille moeten zijn, met het maken van noodbruggen.

Rusland. Niet alleen, dat in dit ongelukkig land, de vervolging nog streng doorgaat, maar nu wordt het ook gedreigd met hongersnood in vele streken. Op sommige plaatsen heerscht het grootste gebrek, zoodat er het brood reeds wordt gebakken: „half meel en half gras."

Rusland is in den regel de korenschuur van

Europa, zoodat het er over het geheel zeer treurig uitziet. De Regeering komt de geteisterde streken te hulp, doch zij kan met geen mogelijkheid aan al de behoeften voldoen, waar bij komt, dat de fondsen dalen.

Perzië. Ook hier heeft de Regeering tengevolge van de slechte oogst, die aan den sprinkhanenplaag wordt geweten, de uitvoer van maïs verboden. Het ziet er in Europa over het geheel niet best uit, gelukkig die met vast vertrouwen kan zingen ps. 33 : 10.

Rumenië. De latere berichten verzekeren, dat prins Ferdinand, geen zin heeft ter wille een drukkende koningskroon een liefhebbende, zeer begaafde vrouw op te offeren, maar denkt door te gaan in zijn voorgenomen huwelijk. Zijn jongere broeder Karel Anton wordt genoemd als pretendent voor den troon.

Duitschland. De Socialisten hebben pas geleden weer een groote meeting gehad, te Berlijn, waar vooral gebleken is, dat ze zeer verdeeld zijn; dat hun leer vrij wat verschilt met de praktijk des levens. Het ging in deze Vergadering buitengewoon heftig toe en als men van die mannen het HEIL moet verwachten — dan is het zeer bedenkelijk.

Zoo nu en dan lekt eens wat uit van de macht, die eens Bismarck bezat in dit machtige rijk. Eigenlijk regeerde Z.Ex., en hij alleen, waaraan Wilhelm II een einde heeft gemaakt door hem ontslag te geven. Volgens een Amerikaan (Pultrey Bigelow, die gelijk met dezen Keizer te Kassel studeerde) is dit een weldaad voor heel het Duitsche volk. Want al wie niet Bismarchiaansch was, kon er op rekenen, dat hij niet bevorderd werd. De leer van den ijzeren man moest worden gehuldigd, zonder nader onderzoek, als onfeilbaar. — Dit is zeker een zwak van groote mannen.

Engeland. De vorige week was het feest in de wereldstad en dat op zoo groote schaal, dat alle dagbladen, over heel de wereld er vol van waren, of vestigden de aandacht er op Wat er aan de hand was? Keizer Wilhelm II en zijne Gemalin brachten een bezoek aan hun grootmoeder, de Koningin en tevens aan heel het Engelsche volk en daar waren, vooral de Londenaren zoo over opgetoogen, dat zij niet wisten wat ze zouden doen om het den Duitschen Monarch zoo schitterend mogelijk te maken. De toespraken van den Keizer werden met geestdrift begroet en nog steeds besproken en als hoogstgunstig beschouwd. De grijze Vorstin Victoria scheen eerst wel wat bevreesd voor de gewone rondborstigheid van haar kleinzoon, want deze moest eerst hetgeen hij bij feestmalen wenschte te zeggen, opschrijven en dan vooraf zijn grootmoeder laten lezen, die in geen geval over mogelijke uitlatingen in ongenoegen wenschte te komen met Frankrijk of Rusland.

Het moet alles bizonder van stapel zijn geloopen en het keizerpaar betoonde zich zeer tevreden met de hun gebrachte hulde, gelijk het Engelsche volk bizonder vereerd was met dit bezoek.

Men beweert dat Z. M. nu al weer een plan in zijn hoofd heeft om ook Amerika bij gelegenheid te bezoeken. Met recht heet hij de „Reise keizer."

Gladstone, die mooi aan de beterhand was, moet zeer geschokt zijn door den dood zijns zoons, den predikant te Hawarden, die, lijdende aan een hartkwaal, te sterk is gechloroformiseerd en daaraan moet zijn bezweken.

Ierland. Parnell gevoelt bij den dag de gevolgen zijner zonde, waardoor hij zijn prestige heeft verloren, zoodat weldra heel het Iersche volk zich tegen hem zal keeren. Hij ondervindt welke macht de geestelijken, die hem nu tegen zijn, uitoefenen op de stembus.

Amerika. Daar in dit werelddeel de doodstraf op sommige gevallen nog niet is afgeschaft, is hij nu met zeer goed gevolg toegepast door electriciteit. Het achterhoofd en de kuiten werden met de batterij in verbinding gebracht en in een kwart-seconde was de dood bij de vier misdadigers ingetreden, bij wien volgens Dr. Rokwel niet de minste benauwde stuiptrekkingen of akelige lichaamsverwringingen hadden plaats gehad. (Wie weet, of ze nog niet uitvinden om deze wijze van dooden toe te passen in oorlogstijd om een leger van honderdduizenden in eene seconde te vellen.)

In **Chili.** duurt de oorlog nog steeds voort. De president heeft getracht een leening te sluiten in de Vereenigde Staten, doch de congrespartij heeft gedreigd dat zulk een leening niet geaccepteerd wordt door de Republiek, die, als het bestuur straks in handen is van de opstandelingen, deze schulden niet zal aflossen. Zooals het van zelf spreekt, gaat het nu niet vlot.

VARIA.

Geeft een zonde der natie
Aan de Staatskas gewin,
Van die winst komt het tweevoud
Als een schadepost in.

LAURILLARD.

„OOK AAN DE KINDEREN."

Eenige jaren geleden moest een Israëliet in Duitschland een eed zweren, wegens een geldleening, welke hij zeide niet schuldig te zijn. De Israëliet, die algemeen als een gierigaard bekend stond, had zich terstond bereid verklaard, een eed af te leggen. Volgens de gewoonte dier dagen geschiedde deze ernstige zaak in de synagoge voor de geopende kast, waarin de rollen der wet bewaard worden. De rabbijn bracht den Israëliet vóór de kast, waarschuwde hem voor de vreeselijke gevolgen van den meineed, en las hem daarna het derde gebod luide en plechtig voor. Onverschillig en glimlachend hoorde de Israëliet het aan, en bleef even koud, toen de rabbijn den vloek uitsprak over hem, die valschelijk zweert. De rabbijn was ontzet over de onverschillige houding van den man, daarbij vreesde hij, dat deze inderdaad valsch zweren zou, en wilde hem nog ter elfder ure weerhouden.

„Niet u alleen zal de vloek van den eeuwigen Rechter treffen, maar ook, wanneer gij valschelijk zweert, uw kind, uw lief, onschuldig kind (de man had slechts één dochterke)! Denk daaraan, want Jehovah zegt: Ik zal de misdaad der vaderen bezoeken aan de kinderen dergenen, die mij haten! Bedenk dus, wat ge gaat doen!"

De schuldige verbleekte. Zijne knieën knikten. Hij sloeg de oogen neêr, en sprak:

„Neen, ik zweer niet!"

DE VRUCHT VAN DEN ARBEID.

Het volgende leert niet onduidelijk de vrucht van den arbeid kennen: Een stukje ijzer, dat ruw 3 gulden kost, heeft een waarde van 9 gulden, indien het tot hoefijzers verwerkt wordt; 12 gulden tot gewone houtwerkgereedschappen; tot gegoten gereedschappen en sieraden 135 gulden; tot naalden 225 gulden; tot lemmetten voor pennemessen 2100 gulden; tot stalen gespen en knoopen 2700 gulden; tot fijne staalsieraden 6000 gulden; tot horlogeveeren 150.000 gulden.

Een nieuw SILO te Zutphen.

Het was eene goede gedachte van een der Groninger Afgevaardigden op de laatst gehouden Algem. Verg., toen hij voorstelde om in elke Gemeente een broeder te benoemen, die rondging om eenige gelden te verzamelen ten behoeve van het aangekochte perceel te Zutphen. Want langs dien weg zouden niet alleen de gegoeden, maar ook de minder bedeelden, ja zelfs de armsten iets kunnen bijdragen. Een hunner zeide: „de Gemeente hier (Zutphen), die zelve onmachtig is, MOET tot elken prijs worden geholpen!"

Een en ander werd met applaus door al de aanwezigen aangenomen, zoodat wij verwachten, dat we spoedig aangenaam verrast zullen worden uit alle oorden des lands, waar gedoopte Christenen wonen, of waar ook ter wereld ons blad wordt gelezen.

Ook nog op eene andere wijze kan de behulpzame hand worden geboden. Wij geven vijftig pandbrieven uit, ieder groot *f* 50.—, rentende 4 % ten honderd per jaar, waarvan alle jaren MINSTENS drie aandeelen, gelijk *f* 150.—, worden uitgeloot. Deze pandbrieven zijn voorzien van coupons ad *f* 2 —, die op den vervaldag maar behoeven afgeknipt te worden, om ze direkt te kunnen inwisselen.

Zij, die bijv. op de spaarbank of op andere wijze eenig geld hebben uitstaan, kunnen ons hierin zeer van dienst zijn en zichzelven bovendien bevoordeelen, want niet alleen de rente (die voldoende verzekerd is), maar ook het stuk zelf blijft zijn waarde behouden en kan desverlangd worden verkocht.

Die ons op deze wijze kunnen en willen helpen, worden vriendelijk en dringend verzocht, daarvan spoedig kennis te geven aan een der Bestuursleden, die zich bereid verklaren, zoo noodig, elke gevraagde inlichting te geven.

B. ROELES, Evangelist te Deventer.
H. NIEVELD, Ouderl. te Zutphen.
E. A. DUPON, Secret. te Zutphen.
H. TER BRAAK, Penningm. te Zutphen.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van A. K., Vriescheloo, *f* 3.15.

De kwitanties voor de abonnementsgelden over het 2de kwartaal hebben wij aan onze gewone inzamelaars dier gelden verzonden. Worde hun het werk zoo gemakkelijk mogelijk gemaakt!

Hun, die niet op plaatsen wonen, waar in den regel het geld opgehaald wordt, verzoeken wij vriendelijk ons het bedrag voor het afgeloopen halfjaar, of voor het volle jaar te willen toezenden.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Unie-cent.

Ontvangen van br. J. Kuipers te Rotterdam een postwissel, groot *f* 17,60.

Waar blijven de anderen?

Verslag, D. V., in het volgende No.

J. HORN.

Voor de zending:

Van de Zend.-Vereen. „Het Mosterdzaadje" te Sneek *f* 20.00 en van de gemeente te 't Zandt *f* 6.60.

De broeders, die ons gelden zenden, verzoeken we daarbij te bepalen, voor welk deel van het zendingsveld die gelden bestemd zijn.

N. v. BEEK.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 222. DONDERDAG 23 Juli 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

ZELFVERLOOCHENING.

U-zelf wilt gij verloochnen? goed!
Dat is een edel streven,
't Is de eerzucht van een vroom gemoed,
Voor andren slechts te leven.

Doch wie zich-zelf verloochnen wil,
In woorden en in werken,
Hij doe het vroolijk, needrig, stil,
En laat zijn strijd niet merken.

Want weet, als in uw sombren blik,
In uw mistroostig wezen,
De leus: „Mij-zelf verloochen ik!"
Voor ieder staat te lezen....

Dan rooft ge uw liefdewerk zijn kroon,
Zijn lieflijkheid, zijn waarde;
Dan rooft ge uw eigen ziel haar loon,
Omdat gij 't vraagt van de aarde.

Dan is uw offer goed noch groot,
En zal geen hart verrukken;
Wat meer dan goud kon zij—als lood
Zal 't op uw naaste drukken.

Dan wekt ge liefde noch ontzag,
Maar weerzin, medelijden;
De kunst is: met een milden lach,
Als streedt ge niet — te strijden!

DE GÉNESTET.

Sprak ik een leugen uit?

Bovenstaande vraag werd tot Pastor Gordon, voorganger der Baptiste Gemeente te Boston, gericht door een ijverigen trouwen broeder, die wel geene uitgebreide kennis bezat, maar, zooals dat wel eens meer plaats heeft, soms grootere en diepere waarheden uitsprak, dan hij zelf wist.

Bedoelde persoon heette Patrick Daley en was een van de eerste bekeerlingen op de zegenrijke Evangelieprediking van Mr. Moody in Boston. Hij was een volbloed Roomsch-Catholiek wat zijne kerkelijke richting betrof, maar in zijn dagelijksch leven een verschrikkelijke dronkaard. Gedreven door een sterke begeerte om van zijn ellendig leven verlost te worden, overwon hij al zijne godsdienstige vooroordeelen om den grooten Evangelist te gaan hooren. Daar hoorde hij nu tot zijne verbazing en vreugde, dat de grootste der zondaren, de ergste dronkaard terstond vergeving en verlossing van zijne zonde kon bekomen door zich over te geven aan Jezus Christus. Hij begaf zich in de kamer, waar met bekommerden gehandeld werd, gaf zich daar vol vertrouwen over aan den Zaligmaker en vond vrede en blijdschap door het geloof. Met zijne bekeering werd hij niet alleen van zijn zondigen weg in 't algemeen afgebracht, maar ook bevrijd van de banden der pauselijke ceremoniën en des bijgeloofs. Al die dingen achtte hij nu schade te zijn om de uitnemendheid der kennis van Christus, zijn Heer. Zijne verandering kwam sterk sprekend aan het licht en hij verfoeide zeer zijne vroegere gruweldaden. Eenige weken na zijne bekeering — zegt Pastor Gordon — kwam hij tot mij om mij zijne geschiedenis te verhalen en de vraag te doen: „Sprak ik een leugen uit?" — Hij verhaalde aldus:

„Gij ziet, eerwaarde heer, ik heb iets heerlijks leeren kennen en verkregen, en terwijl ik nu de zaligheid voor mijn eigen hart vond, kon ik die onmogelijk alleen voor mij zelf houden. Pieter Murphy leefde eertijds in dezelfde toestand als ik. Hij was nog erger dronkaard dan ik, zoo dit althans nog mogelijk is; wij waren veel samen op den weg der zonde. Maar nu ik mij behouden en van de zonde gereinigd wist door het bloed van Christus, was ik zoo verheugd, dat ik mij zelf als het ware vergat. Zoo begaf ik mij tot mijn ouden kameraad en vertelde hem, wat mij was wedervaren.

„Arme Pieter, hij was pas in huis gekomen en vrij wat ziek, hij leed pijn; zijn gemoed scheen verbroken en hij was bereid naar mij te luisteren. Nu trachtte ik hem zijn toestand te doen inzien en zeide hem voorts, dat alleen Jezus hem kon behouden en bewaren. Ik zocht hem te bewegen zijne knieën te buigen, te bidden en zich aan den Heer over te geven, evenals ik gedaan had. Gij hebt zeker nooit zulk eene verandering in eenig mensch zien plaats vinden, als bij hem in de daarop volgende week gezien werd. Ik hield steeds het oog op hem, bad voor hem en hielp hem zoo goed als ik kon, en ja, waarlijk hij was een veranderd mensch.

Des Zondagmorgens kwam zijn oude kameraad, Healey, in den regel hem bezoeken. Deze bracht geregeld een flesch drank mede; gewoonlijk ging men dan den ganschen dag aan den zwier, zoo, dat ze eindelijk het huis als in een krankzinnigengesticht verkeerden. Zoo zag ik Healey Zondagmorgen j.l. dan weer aankomen, maar bevreesd als ik was, dat Murphy de proef niet door zou staan, ging ik er dadelijk heen, kwam H. voor en zorgde aan de deur van Marphey's huis te zijn, toen hij er aankwam. Toen hij mij zag, riep hij: „Goeden-morgen, Pat.! is Murphy er in?" Ik antwoordde: *„Neen, Murphy is heengegaan, hij leeft hier niet langer meer!* en daarmede wees ik Healey af en bewaarde Murphy voor verleiding."

Hierop volgde nu zijne vraag: „Heb ik een leugen uitgesproken? Wat ik er mede bedoelde", ging hij voort, „was dit: de *oude* Murphy leefde niet meer. Gij weet, mr. Moody zeide ons, dat wanneer een mensch bekeerd is, hij een nieuw schepsel is, dan is het oude voorbij gegaan. Zoo geloof ik, dat Murphy een nieuw schepsel is geworden en dat de oude Murphy niet meer leeft in dit oude huis. Dat is het, wat ik bedoelde. Heb ik ook gelogen?"

Wat zou ik daarop antwoorden? In het licht van Paulus' verheven getuigenis: „Ik leef, doch *niet meer ik,* maar Christus leeft in mij" (Gal. 2: 20), kan zeker niet wel geloochend worden, dat Patrick Daley recht had.

Het vereischt een ernstig onderzoek, om hier niet in eene theologische dwaling te vervallen door geestelijke overdrijving. „Wat ik haat, dat doe ik", zegt Paulus elders. Helaas, niemand, die kennis heeft aan de diepten van zijn zondige natuur, zal dit loochenen! Het is eene voorstelling van een dikwijls terugkeerende ervaring, als er gezegd wordt: „En als ik datgene doe, wat ik niet wil, zoo stem ik de wet toe, dat zij goed is." Ja, werkelijk, dat is waarheid! en ook dit: „Zoo doe ik nu het kwade niet meer, maar de zonde, die in mij woont" (Rom. 7: 17).

Dit laatste is de gevolgtrekking, welke eene diepe waarheid uitdrukt, die ons wel mag doen sidderen. Kunnen wij onze onschuld bewijzen voor den troon des Rechters? Kunnen wij ons zelven vrij verklaren van inwonende zonden en bevestigen, dat we steeds zoo boven haar verheven stonden, dat ze ons nooit troffen?

Wanneer de dienaar der wet bij ons komt, kloppende aan onze deur om ons in arrest te nemen en als gevangene weg te voeren, kunnen we dan verklaren: „Het oude IK leeft hier niet meer, de nieuwe mensch heeft dit huis betrokken?"

Dat dit het grondbeginsel van Paulus' theologie geweest is, kan met beslistheid worden ontkend. „Van zichzelve ontdaan en Christus ingelijfd", is de hoofd-idée, die ontwikkeld wordt en door de groote verandering van geestelijke vernieuwing tot stand gebracht wordt. En merk op, hoe de Apostel ons opwekt, om bij rechterlijk bevel den ouden bewoner van het huis — ons zondig zelf-zijn — uit te werpen en den nieuwen mensch er bezit van te doen nemen.

De waarheid in Jezus is: „dat ge zoudt afleggen, aangaande de vorige wandeling, den ouden mensch, die verdorven wordt door de begeerlijkheden der verleiding; dat gij vernieuwd zoudt worden in den geest uws gemoeds, en den nieuwen mensch *aandoen,* die naar God geschapen is in ware rechtvaardigheid en heiligheid" (Efez. 4: 22—24). Geen verbetering dus of hervorming van den zedelijk bedorven, ouden bewoner, die in een hopelooze en reddelooze staat is met betrekking tot zijn huisheer, maar een onvoorwaardelijk besluit tot zijne uitzetting moet genomen! Daarenboven, de christen wordt geacht, dit reeds uit eigen overtuiging gedaan te hebben en al het oude ter zijde te hebben gezet. „Ziende dat gij uitgedaan hebt den ouden mensch met zijne werken, en aangedaan hebt den nieuwen, die vernieuwd wordt tot kennis Desgenen, die hem geschapen heeft" (Col. 3: 9, 10).

Deze gedachte werd zeer levendig en krachtig weergegeven door Luther, toen hij zeide: „wanneer iemand aan de deur van mijn hart komt kloppen en mij vraagt: wie woont hier? dan antwoord ik: Martin Luther placht er te wonen, maar nu is deze uitgedreven en Jezus Christus woont er nu."

Evenwel de Schrift gaat nog verder. Volgens deze is de oude mensch niet alleen uitgeworpen of verstooten, maar het oordeel des doods is aan hem voltrokken: „wetende dit, dat onze oude mensch met hem gekruisigd is, opdat het lichaam der zonde teniet gedaan worde, opdat wij niet meer de zonde dienen.”

Het symbolische (zinnebeeldige) in den doop, volgens Rom. 6, stelt dit zoo duidelijk aan het licht, dat Irving er toe gebracht werd te zeggen: „De doop is het doodsbewijs van den natuurlijken mensch.”

De leer, thans zoo populair geworden, aangaande „de wezenlijke vergoddelijking der menschelijke natuur”, staat in lijnrechte tegenspraak met de leer van Paulus. Niet beschaving, maar kruisiging van den ouden mensch is het, wat de H. Geest door de pen der heilige mannen heeft willen verkondigen. De Adams-natuur is zóó bedorven, dat de bijl is moeten gelegd worden aan den wortel des booms, en in den dood van Christus is hij geheel veroordeeld en weggeworpen. Nu hebben de geloovigen in Christus een nieuwen stam, van welken zij takken zijn, en een nieuw leven, *naardien zij mede de goddelijke natuur deelachtig geworden zijn*, nadat zij ontvloden zijn de verleidingen en begeerlijkheden der wereld. Niet alleen eene nieuwe geboorte had er met hen plaats, maar zij verkregen door de vernieuwing des Heiligen Geestes ook kinderrecht; vrijheid en heiligheid traden bij hen in de plaats voor de zonde, aan welke zij slaafsch onderworpen waren; zij wandelen alzoo in het voetspoor hunner vrijgemaakte vaderen.

Zoo was dan toch Patrick Daley meer theologant, dan hij zelf wist, toen hij de tegenwoordigheid van zijn ouden buurman ontkende. Laten wij ons als op nieuw verblijden over dat geschonken leven, dat God in ons dienstbaar wil stellen om van alle zonde vrij te maken en ons te volmaken overeenkomstig Zijne hooge bedoelingen.

De oude Adam is te sterk voor den jongen Melanchton,” riep eens de duitsche hervormer uit. Maar de oude Adam is niet te machtig voor Christus. En als Christus waarlijk eene gestalte in ons verkregen heeft, dan is Hij zeker van de overwinning onzer gevallen natuur; Hij zal deze steeds meer onderwerpen, machteloos maken, dooden, tot wij in waarheid met bewustheid kunnen zeggen: „Ik ben met Christus gekruist en ik leef, doch niet meer ik, Christus leeft in mij; en hetgeen ik nu in het vleesch leef, leef ik door het geloof des Zoons van God, die mij heeft liefgehad en zichzelven voor mij heeft overgegeven.” „Doe uit den ouden mensch met zijne werken!”

Wij gelooven niet, dat de oude natuur geheel tenonder gebracht zal zijn tot den dag, wanneer dit sterfelijke onsterfelijkheid zal aangedaan hebben. Maar door de heiligende kracht des H. Geestes moge zij zoo verdreven en ten onder gebracht worden, dat de zonde niet meer h e e r s c h t over ons. De heilige Zoon van God kon zeggen: „De overste dezer wereld komt en heeft aan mij niets.” Gelukkig zijne volgelingen, die, wanneer de verzoeker komt kloppen aan de deur huns harten, om de oude begeerlijkheid, de oude hartstocht of de oude gewoonte, door welke hij ons zoo vaak misleidde, te prikkelen, kunnen zeggen: „ga weg Satan, hij, wien gij zoekt, woont hier niet meer!”

St. N. v. B.

Zendingsfeest te Middachten.

Daar ik het voorrecht had, bovengenoemd feest mede te vieren op 15 Juli l.l. in het prachtige welbekende bosch van Middachten, meen ik de lezers van ons blad geen ondienst te doen hun hiervan een en ander, zij het dan ook weinig, te vertellen.

Onder een stortvloed van hemelwater verlieten wij Deventer en het scheen al te dwaas, op reis te gaan met het doel, om dien dag in de vrije natuur door te brengen; maar de eenige vergoelijking, die we dan ook konden aanvoeren, was, dat we niet *alleen* zoo dwaas waren, want toen wij te Zutphen aankwamen, stond het perron vol menschen, die zich haastten om een plaatsje te veroveren in den zeer langen trein; evenzoo te Brummen en Dieren, en toen wij aan de plaats van bestemming kwamen, krioelde het van feestgangers, die van heinde en ver met de feesttreinen waren aangevoerd; nog steeds kwamen nieuwe treinen aan. Ook kwamen er per rijtuig of te voet, zoodat er op verre na geen programma's genoeg waren gedrukt, om allen te voorzien.

Het is op zich-zelf reeds een indrukwekkend gezicht, duizenden bij elkander te zien met één hoofddoel, waar dan bij komt de ontmoeting van vrienden en oude bekenden, zoodat op de aangezichten de blijdschap is te lezen. Weer anderen vragen en zoeken naar die of genen, zoodat het tooneel gedurig afwisselt en er volstrekt geen tijd is om zich te vervelen.

Van uit de verte klonken ons de liederen, begeleid door muziek, reeds tegen van hen, die eerst waren aangekomen, zooals dat eenmaal zal zijn, als we daar boven de groote feestzaal worden binnengeleid, waar de millioenen onder het gouden harpgetokkel hun eeuwige verlossing bezingen in een altijddurend feestgejubel.

We haastten ons naar spreekplaats 3, waar Ds. Beversluis van Oldemarkt over de s o c i a l e q u a e s t i e e n d e g e h e e l - o n t h o u d i n g” zoude spreken. Z.Eerw. heeft o. i. op eene eenvoudige, maar zeer duidelijke wijze aangetoond, hoe de laatste een machtige factor kan worden, voor de oplossing des eersten. Gaf daarvoor met cijfers en voorbeelden uit het dagelijksch leven overvloedige bewijzen.

Om half-twaalf stelde de Chr. Zangersbond zich op; en uit 1000 monden, onder directie van den heer Snel, begeleid met hoornmuziek, klonken de liederen door het bosch, met zijn hoog geboomte, dat opnieuw weer in een feesttempel was herschapen. Heel in de verte stierven de laatste klanken weg, nadat zij de ooren van duizenden hadden gestreeld en de harten der toehoorders hadden opgewekt, wijl de tekst in het program gemakkelijk kon worden gevolgd, waardoor het gezongene natuurlijk veel meer indruk maakte. Als uit éénen mond hoorde men: „mooi!” — „prachtig!”

Slechts enkelen schenen ongevoelig te zijn en bleken niet vatbaar voor eenigen indruk, want terwijl zij werden vermaand, althans stil te zijn, snaterden ze maar door, als vreesden ze, dat over een uur „uitgaande rechten” moest worden betaald van hun zouteloos gesnap.

In de pauze was het bij de cantine zeer levendig. De prijzen waren zeer billijk, maar wat ons opviel, was dat er veel meer koffie, thee en limonade's werd gevraagd, dan bier en wijn. Toch schijnen die laatste dranken maar niet geheel geweerd te kunnen worden op onzen nationalen feestdisch. We zouden echter willen, dat het Bestuur ook hier mede eens een proef nam, om alle alcoholische dranken eenvoudig niet verkrijgbaar te stellen, evenmin als wat men noemt sterke dranken.

Wij hoorden ook graaf Aldenburg Bentinck, oudsten zoon van de eigenares van Middachten, die nu wel met niet veel gaven der welsprekendheid, maar toch door de liefde Christi gedrongen wordt, om steeds in het openbaar als een getuige op te treden, door het op nieuw voor duizenden hoorders te bewijzen, dat zelfs een hooggeboren graaf, naar de wereld rijk bemiddeld, op de maatschappelijke ladder een hooge sport beklommen, niet gelukkig is of kan zijn buiten Christus, en als zoodanig is ook zijn voortdurend optreden van groote beteekenis.

Zendeling Verhoeven, bij vele lezers zeer goed bekend, deed treffende mededeelingen van den akker der zending en van zijne eigene ervaringen op dat gebied. Hij toonde ons met feiten aan, dat de arbeid onder de Mahomedanen op Java nu gunstiger staat dan ooit te voren, hoewel er vele stemmen opgingen in den laatsten tijd om dit werk op te geven en de krachten over te brengen naar het zwarte werelddeel. Hiertegen moest hij krachtig zijne stem verheffen en waarschuwen, om toch nu na zoovele jaren van opoffering, moeite en strijd (de harde korst van veroordeel schijnt gebroken) niet weg te gaan.

Br. van der Steur bepleitte, met de hem geschonken gaven, het recht van den koloniaal op onze liefde, die in het heete klimaat zijn leven waagde om ons te dienen, zoodat wij ook hierom zedelijk verplicht zijn hem lief te hebben. En hoe zal de hand van christelijke vergelding beter kunnen worden toegestoken dan in dienende liefde? Bijv. door het Evangelie te brengen aan onze Indische soldaten en voor hen een „Chr. militair tehuis” op te richten, enz.

Er kan — er moet VEEL gedaan worden, ook om een oude schuld in dezen nog zooveel mogelijk te vergoeden, want onze kolonialen zijn verwaarloosd. Hij heeft ze leeren kennen te Harderwijk en zal nu de groote hoop niet weer nazeggen, gelijk vroeger in sleur: „het is het uitvaagsel der maatschappij!” — dit is niet waar, het is een leugen. Er zijn degelijke jongens onder, die nog wel te redden zijn. Zij mogen niet worden losgelaten.

We moesten ons haasten om het 2e gedeelte van de zanguitvoering te hooren. Het was een prachtig gezicht van uit de laagte die duizenden menschen te zien, gezeten tegen de hellingen der heuveltjes, onder en tusschen de boomen rondom de zangers.

Het zingen ging nog mooier dan 's morgens, want de muziek zweeg en nu kwamen de stemmen te beter uit. Het publiek geraakte in geestdrift, vooral toen het „Nederlandsch Volkslied” werd gezongen.

Door onophoudelijk handengeklap gaf het zijn begeerte te kennen om het laatste couplet nog eens te herhalen, waaraan werd voldaan. Het luidt:

„Nederland! Vaderland! Handhaaf uw zeden!
Blijf bij uw liefde voor godsvrucht en recht!
Dan is uw toekomst aan 't roemrijk verleden
Met onverbreekbare banden gehecht!
Dan blijft uw grondwet: Jehovah's gebod,
En uw Bewaarder: der Vaderen God.”

Waarop direkt volgde:

„Zij zullen het niet hebben ons oude Nederland!”

Er was gloed *in* en *door* den zang. Het zou te veel zijn om de verschillende stukken te noemen, die bizonder veel indruk maakten, waaronder ook mag genoemd: „een Hebreeuwsche melodie”, die zeer eigenaardig klonk — men kon dat voelen, daar wij aan een heel andere muziek zijn gewend.

De slotredenaar, ds. Wiersma, heeft zeker uit aller naam gezegd, dat de welgeslaagde proef met den „Zangersbond” tengevolge zal hebben, dat er geen zendingsfeest weer zal gevierd worden zonder zanguitvoering.

Z.Eerw. had tot afscheidswoord gekozen, opdat ieder het mede naar huis zoude nemen en in eigen kring verbreiden, 1 Sam. 21 : 8:

„Wijl de zaak des Konings haastig was.”

Het zendingswerk was een werk waar haast bij is. Koning Jezus gebiedt het. En nog gaan er millioenen verloren buiten kennis aan den Verlosser. Het Evangelie moet gebracht, er is haast bij. De teekenen der tijden roepen krachtig, en wat openbaar is onder de Heidenen, is moedgevend. Ieder gorde zich aan het zijne te doen!

Het is het woord des Konings en er is haast bij. Is het gemeenschappelijk gezang op zich-zelf in de vrije natuur indrukwekkend! dit alles werd nog overtroffen, toen de duizenden, na het laatste afscheidswoord, Gez. 96 aanhieven en alle mannen hunne hoofden ontblootten bij de bede, die zeer zacht door het muziekkoor werd begeleid:

„Vader! sla ons steeds in liefde gade;
Zoon des Vaders! schenk ons Uw genade;
Uw gemeenschap, Geest van God!”
Amen! zij ons eeuwig lot.

Onderwijl dachten wij: wat zou Elia hebben willen geven, toen hij daar geheel ontmoedigd te Berseba onder den boom zat met zijn bede: „om te sterven.” Wat moest Noach niet ontberen, niettegenstaande zijne 120-jarige trouwe prediking en hoeveel moest Henoch missen in zijn 300 jaren wandelen met God; en dit alles overdenkende smolt onze ziel weg in innigen dank aan God en wij schepten weer nieuwen moed, om voorwaarts te gaan op den door God ons aangewezen weg.

Tot onze smart moesten wij ook gedurig een wanklank hooren, niet alleen van eenige spotters met God en zijn dienst, die evenals de satan in de dagen van Job (1 : 6) zich in het midden der kinderen Gods stelde — maar ook zoo niet alle, dan toch van de meeste sprekers.

Een wanklank, die wel is te verwachten, maar die daarom toch een wanklank blijft, n.l. over de gedoopte natie, die met het heilig verbondszegel aan het voorhoofd (waar echter niets van te zien is) een dure roeping heeft tegenover de Heidenen; doch op een ander oogenblik worden diezelfde bevoorrechte gedoopte? Christenen weer als onbekeerden toegesproken, om zich als de onbekeerde heidenen te haasten tot waarachtige bekeering. Anderen beweerden, dat zijne hoorders als Heidenen geboren, maar als Christenen gedoopt werden krachtens het verbond, terwijl een oogenblik daarna dezelfde sprekers hen opriepen om nu niet langer ongeloovig te blijven.

Het was een zonderling gehaspel (zelfs onze Broeder geheel-onthouder kon in zijn speech over „de sociale quaestie en geh.-onth. er niet over zwijgen), zoodat het niet mogelijk is voor een nuchter hoorder om er recht vat aan te krijgen, en men al zeer verward in gedachten moet zijn, om het geen wanklank te noemen, al dat gescherm en geharrewar met „de gedoopte natie.”

Onder vroolijk gezang en met een blij gemoed keerden wij huiswaarts, God dankende voor het vele goede, dat Hij ons dien dag had doen genieten.

Deventer, Juli '91. B. ROELES.

Tweede Brief

aan de jeugdige verzamelaars der Unie-cent.

Mijne lieve Vrienden!

Droomen is bedrog, mijn vrinden.
. . . .
Vader CATS.

Ik weet, dat velen uwer met zek spanning op

dezen tweeden brief van mij hebben gewacht: eerstens om te weten of ik alweer goed bekomen ben van de ontsteltenis, veroorzaakt door mijn akelign droom, met name door de redeneeringen van „roodoog” en „witrug” en ten andere of de uitkomst van mijn „rekendag” voor mijn gestel gelijk geacht kan worden met een badkuur op Schiermonnekoog.

Wat zal ik zeggen, vrienden! Eerstens dank voor uwe belangstelling in uw Penningmeester en of ik nu na 24 Juni (onzen rekendag) finaal bekomen ben van den schrik der spinnen en spinnewebben, wil ik maar daarlaten — in elk geval mag ik hen, die vreesden, dat op mijn droom bij dag wel eens een „nachtmerrie” bij nacht kon volgen, geruststellen. Ook mag ik U verzekeren, dat het rijmpje van Vader Cats ook op mijn droom wel ietwat van toepassing was. Tot mijne vreugde mag ik U zeggen, dat de verschijning van de vrucht van uw ijver mijne spinnewebben en muizennesten grootendeels heeft opgeruimd.

Ik kan niet anders dan tevreden zijn en uw ijver prijzen, want ik begrijp, dat gij in den strengen winter zeer veel concurrenten gehad hebt, zoodat gij bij uw wekelijksch collecteeren wel eens een zuur gezicht zult hebben ontmoet en men U wel eens zal toegevoegd hebben: „nu dat weer, er komt ook geen eind aan!”

Doch een goede collectant weet daar niet van, evenmin als een goed colporteur. Laat ik U daarvan eens een staaltje vertellen, 't kon U te pas komen.

Mijn nu reeds ontslapen leermeester, colporteerde eens met Bijbels en N. Testamenten, onder de Roomschen. Gij begrijpt, dat dit een zeer moeielijk werk is, doch genoemde colporteur, die ongetwijfeld zijn werk biddende deed, was tegelijk goed uitgeslapen, handig en vol ijver in het werk van zijn meester. Ten bewijze daarvan kan dienen, dat het hem gelukte alleen in Leeuwarden 70 N. Testamenten aan Roomschen te verkoopen. 't Duurde evenwel niet lang of de Pastoor kreeg er den reuk van en als een echte ketterjager ontnam hij van een heilbegeerig moedertje haar N. Testament en stopte het voor hare oogen in het vuur. Vol droefheid zag het oudje zulks aan en het was haar eene ware verlichting haar hart voor den colporteur, die haar een bezoek bracht, te kunnen uitstorten en een groote vreugde een ander Testament van hem te ontvangen.

Onze colporteur bracht intusschen een bezoek bij den Priester, en in diens studeerkamer toegelaten, bracht hij hem op zeer ernstige wijze zijne vermetelheid onder 't oog, dat hij zich vermeten had Gods Woord te verbranden. 't Disputt liep hoog, ja zeer hoog, totdat de geestelijke, geen ander middel wetende, de deur opende, hem toesnauwende: „er uit vermaledijde ketter!”

Onzen colporteur bleef nu niets over dan te gaan en zoo stond hij dan . . . . op straat meent gij? neen, in de gang.

Inmiddels kwam de wel wat droomerige dienstmaagd, ziende den man, dien zij zoo even binnen gelaten had in de gang staan, begreep zij, dat het haar taak was hem uit te laten.

Bij hem gekomen, haalde hij een N. Testament uit zijn zak, zeggende: „Wilt gij niet een mooi Evangelieboek van mij koopen?” De meid het boek in handen nemende, zeide: „Staat Maria-groetenis er ook in, en de H. Mis?” Hij: „Wel zeker, zie maar en hij las haar Gabriëls bezoek bij Maria en de instelling des Avondmaals voor. Toen begeerde de dienstbode het boek te koopen, kreeg haar knipbeursje uit den zak, maar, o wee! . . . daar vloog de deur van de studeerkamer weer open en trad de woedende pastoor te voorschijn, die achter zijn deur heel de onderhandeling had aangehoord, maar nu in het uiterste geval voor den dag kwam met een krijsende stem roepende: „Mietje, 't is een ketter en een kettersch boek enz. enz. 't Was nu tijd om heen te gaan voor den colporteur, de verschrikte Mietje bij haar van toorn siedenden meester achter latende. Misschien heeft de arme ziel, wie weet hoeveel „Vade'r-Onzes” en „wees gegroeten” gebeden, om van de besmetting dezer ketterij gezuiverd te worden.

Wat ik er mede wil zeggen hebt gij verstaan. Wij moeten in het werk des Heeren geen slaapmutsen zijn, maar uitmunten in kranigheid en beleid. Misschien zegt ge wel: als ik een collectant was gelijk deze colporteur, mijn busje zou er nog beter uitgezien hebben!

Dus vrienden, wees voor geen kleintje vervaard!

Gij hebt flink gewerkt, maar . . . 't moet nog flinker, want . . . . wij zijn achteruit gegaan.

Ik weet, nu bloost gij en vraagt: hoeveel?

Ik ben besloten U alles te zeggen, zie hier de lijst.

	1890.	1891.
Berkhout	ƒ 5.25	ƒ 9.43
Borne	„ 3.60	„ 3.34½
Deventer	„ 21.61½	„ 16.35
Delden	„ 4.32	„ 1.—
Foxhol	„ 15.22½	„ 13.—
Groningen	„ 36.49½	„ 31.02
Haag (den)	„ 4.70	„ 6.67½
Haarlem	„ 14.25	„ 9.50
Haulerwijk	„ 16.61	„ 13.85
Heeg	„ 6.88	„ 9.43
Hengeloo	„ 14.60½	„ 12.20
Leeuwarden	„ 19.—	„ 18.50
Musselkanaal	„ 0.50	„ 1.30
Nieuwe Pekela	„ 7.02	„ 10.94
Rotterdam	„ 21.25	„ 17.60
Stadskanaal	„ 3.80	„ 2.50
Sneek	„ 21.01½	„ 20.13
Valthermond	„ 7.94½	„ 6.76½
't Zandt	„ 9.36	„ 12.21
Zutphen	„ 57.71½	„ 45.38
	ƒ 291.15½.	ƒ 261.12½.

Ziet gij, er is een verschil van circa ƒ 30.—.

Elk jaar nog zijn wij geklommen, *nu zijn wij gedaald* — dat is een FEIT.

Deze rekening is niet volkomen; bij die van 1890 kwam nog een kleine zeventig gulden als „nagiften”, zoodat onze totale ontvangst ƒ 357.49½ beliep — op die nadruppeling hoop ik nu ook nog — enkele plaatsen deden mij geen opgave.

Evenwel laat ons moed behouden en zien dat we het te boven komen.

Wij hebben oorzaak God te danken, die ons tot dit werk heeft willen gebruiken en die ons nog spaarde. Een ijverige verzamelaar, een jongeling, onze br. Meine Boetes te Groningen ging van ons heen naar 't Vaderhuis. Tengevolge mijner oproeping bracht zijn broer mij den bus; die bus was dicht geplakt; 'k verbrak de sluiting en stortte het belangrijk bedrag voor mij uit — hoe aangrijpend was mij zulks — 't was een deel van wat hij voor den Heer had gewerkt. Hij rust nu.

Jongelui, hebt gij den Heere Jezus lief? Zijt gij tot Hem gekomen met al uwe zonden? Is het tot verheerlijking van *Zijn naam*, dat gij in dit werk bezig zijt? Of gelijkt gij de tijdgenooten van Noach, die de Ark hielpen bouwen en zelve in den zondvloed omkwamen. Zulks verhoede de Heer!

Hebt gij den Heiland lief, uw liefde worde overvloediger! Werk terwijl het dag is. Hij, die te komen staat, zal komen en niet vertoeven!

Uw vriend, J. HORN,
Penningmeester der Unie.

GRONINGEN, 15 Juli 1891.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Op politiek gebied is het op 't oogenblik zeer rustig in ons goede Vaderland; behalve de Gemeenteraadsverkiezingen, die nog al wat drukte veroorzaken en in 't klein laten zien, wat de keuze voor leden der 2e Kamer in 't groot doet aanschouwen, is er weinig aan de hand, daar het tegenwoordig ministerie haar zaken schikt, om de bureaux te verlaten, terwijl in stilte aan de samenstelling van een nieuwe Regeering gearbeid wordt.

Geen wonder, dat alles zoo rustig is, de rijken zijn naar 't buitenland, de lagere ambtenaren en goede burgers gaan logeeren en de minder-bedeelden blijven thuis om het gewone werk als in een tredmolen voort te zetten.

Engeland. Het bezoek van den Keizer van Duitschland, die nu al eenige dagen het land der Britten heeft verlaten, om eens een kijkje te nemen bij de stoere Nooren — heeft voor vele beschouwingen aanleiding gegeven. De hoofdzaak van alles is, en dat intresseert ons het allermeest: „Vrede, vrede! dat wil de Keizer, dat wil Duitschland, dat willen al de Mogendheden en nu zouden we zoo gaarne zien, dat ze dat vooral hierin toonden, door den druk der oorlogsbelastingen te verlichten, doch daar schijnt niet van te kunnen komen, want nog dagelijks hoort men als 't ware van nieuwe uitvindingen, van nieuwe moordtuigen, van groote legeroefening, enz. Zoo zal de manouver in

Oostenrijk in September a.s. door Keizer Wilhelm, Koning Albert van Saksen en andere groot- en waardigheidsbekleeders worden bijgewoond, waaraan een 70,000 manschappen moeten deelnemen.

De arme uit Rusland verjaagde joden worden zeer bemoeilijkt in Oostenrijk-Hongarije, daar de grensbewakers last hebben gekregen, om scherp op de vluchtelingen toe te zien en die geen bewijzen kunnen geven, dat ze middelen van bestaan hebben, mogen niet overtrekken. In

Rumenië hebben ze met datzelfde doel, de grenzen bezet met de gewone troepenmacht, zoodat het lot dier verdrukte Israëlieten nog bij den dag erger wordt. Israëls klachte zal wel worden, Ps. 126: 4.

Bulgarije. De politie schijnt nu voor goed de moordenaars van minister Beltchef op 't spoor te zijn. Zij hadden de brutaliteit om een geschreven verzoek op het graf van den vermoorde te leggen, waarin ze om vergiffenis verzochten, daar hij niet de bedoelde persoon was geweest, maar wel Stambouleff, die nog steeds hun mikpunt bleef. Deze behoefde echter niet veel onderzoek naar hen in te stellen, want er was overvloedig personeel om hen van kant te brengen, als de een werd gevangen, stond de ander reeds klaar.

Frankrijk vierde de vorige week ook feest en de eigen bladen zijn daarvan vol lof. Het gedacht als naar gewoonte de helden der Bastille. De wapenschouwing over de troepen moet aller verwachting hebben overtroffen, zelfs de Duitschers konden niet nalaten er een gunstig oordeel over te geven. Als dit laatste den Franschman nu maar niet prikkelt in zijn heetbloedig gestel, om dwaas genoeg te zijn deze loftuiting verkeerd toe te passen.

In de Kamer ging het weer heftig toe. De Boulangist, met name Lauer, was niet tevreden over de houding van den Duitschen gezant, die de pasdwang voor de handelsreizigers naar Elzas-Lotharingen niet wilde opgeven.

De minister wilde deze zaak niet openbaar hebben en verzocht de Afgevaardigde intrekking van zijn interpellatie. Deze echter bleef er stokstijf op staan en werd bij den dag heftiger. De Regeering deed een voorstel in de Kamer, om die zaak niet toe te staan en met 319 stemmen werd dit aangenomen, zoodat een groot gevaar is afgewend, waaruit onberekenbare gevolgen hadden kunnen ontstaan.

De spoorwegbeambten en werklieden zullen hun lotsverbetering gaan zoeken in een al te veel gebruikt middel, n.l. in werkstaking. Ze zijn zelfs al druk bezig hier en daar. Of ze hun doel zullen bereiken is zeer te betwijfelen, daar de maatschappijen reeds maatregelen hebben genomen voor 't geval zich verder mocht uitbreiden; als het hun maar niet gaat als de Belgische mijnwerkers, waarvan een groot deel uit armoede, als een toegestane gunst, weer aan 't werk moesten gaan. Zij leden een schade van meer dan 3 millioen gulden.

Luxemburg. De Groothertog heeft een kapitaaltje van 25,000 francs gegeven als blijk zijner ingenomenheid met het feest, dat Z. M. wordt aangeboden. Hij schonk de som, onder beding, dat de rente jaarlijks moet worden uitgedeeld aan de meest verdienstelijke hulpvereenigingen voor werklieden.

Zwitserland. De gewezen staatskassier uit het kanton Fissin, met name Stazziga heeft zich niet heel mooi gedragen, het is gebleken dat hij diefstal gepleegd heeft en gelden verduisterd, waarover de Rechter volstrekt niet tevreden was, die hem daarvoor nog 10 jaar lang kost en kleeren toeschikte, maar op een wijze, die ons niet best zou bevallen (n.l. tuchthuisstraf.)

Rusland. De provinciale Staten van het gouvernement Kasau hebben besloten tot het aangaan van een leening van 5,000,000 roebels, ten einde de boeren te voorzien van koren. Tevens zal tot de regeering het verzoek worden gericht om den boeren uitstel te verleenen van het betalen der belastingen, om het stoken van brandewijn uit het koren te verbieden, en om in alle gelegenheden, waar brandewijn verkocht wordt, voor een jaar te sluiten. Voorts besloot de vergadering een algemeene oproeping uit te vaardigen, ten einde gelden bijeen te brengen voor de noodlijdende bevolking van het gouvernement Kasan.

Duitschland. Op nieuw is het aan de Regeering gebleken, dat zij zich niet heeft ongerust te maken omtrent den graanvoorraad, zoodat zij de gewone invoerrechten blijft handhaven. Dit is eenigszins geruststellend bij al de courantenberichten, die men leest over schaarschte en toekomstige duurte.

De nieuwe kroon, die keizer Wilhelm zich heeft doen vervaardigen, moet een waar kunstwerk zijn. Zij werd door den Keizer zelven in overleg met den schilder Emil Doepler ontworpen. De edelgesteenten, die de kroon sieren, zijn uit de schatkist van het huis Hohenzollern afkomstig. De voorzijde is over haar geheele breedte met groote diamanten, op gouden bladeren aangebracht, bezet. Van den opstaanden rand vereenigen zich acht bogen, met een rij groote paarlen afgezet, op ieder van welke een roset van vier diamanten prijkt, tot een een kruis van edelgesteenten. Keizer Wilhelm heeft deze kroon voor zijn hoofd juist passend doen maken.

Italië Op het Vaticaan in de naaste omgeving van den Paus zijn socialistische geschriften gevonden, die uit eigen drukkerij afkomstig zijn, maar waarvan men de daders nog niet heeft kunnen opsporen. Men weet, dat de Paus zich over het arbeidersvraagstuk heeft uitgesproken in een lijvig boekdeel, dat dus niet in den smaak van zijne ondergeschikten valt, vandaar blijkbaar hun socialistische bedreigingen.

Siam. De koning heeft de eerst spade gestoken voor den aanleg van een spoorweg van Bangkok naar Paknam.

Suriname. De heer jhr. mr. M. A. de Savornin Lohman, afgetreden gouverneur van Suriname, heeft bij zijn vertrek uit de kolonie de volgende proclamatie uitgevaardigd:

„Bij zijn vertrek uit de kolonie wenscht de ondergeteekende een woord van welgemeenden dank te richten tot allen, die in de stad en in de districten deden blijken van hunne instemming met de inzichten, die hem gedurende zijn bestuur hebben geleid, of van toegenegenheid en sympathie voor zijn persoon, en die hem daardoor zijne taak in niet geringe mate hebben verlicht en veraangenaamd.

„In het bijzonder ook betuigt hij zijn hartelijken dank aan hen, die in de onlangs hem zoo vleiende wijze, gevoel aan den dag legden, waarvan hij de uitingen met voldoening naar Holland medeneemt. Hij beschouwt die adressen als een onderpand, dat de bevolking van Suriname hem in hare herinnering eene plaats zal bewaren, op welke hij prijs stelt. Wat hem aangaat, kan zij verzekerd zijn, dat hij niet zal ophouden in haar en in alles wat haar aangaat levendig belang te stellen.

„Moge de welgezinde bevolking de gevoelens van gehechtheid en liefde, waarvan zij deed blijken jegens hem, overbrengen op zijn opvolger, die zijnerzijds in het behartigen harer belangen en in het streven naar opbeuring der kolonie bij den ondergeteekende niet zal achterstaan. En hiermede zij allen vaarwel gezegd.

„Ruste Gods zegen op u en op het land!"

Gemengd Nieuws.

In den toestand van den heer Spurgeon is aanmerkelijke verbetering gekomen. De geneesheeren hadden den patiënt reeds opgegeven; maar plotseling is de toestand zooveel verbeterd, dat de geneesheeren nog hoop hebben hem te behouden.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Indien de mogelijkheid niet bestond, dat er in de Gemeente personen kunnen inkomen, die later weer moeten buitengesloten worden, dan zou de Heere de *tucht* niet hebben ingesteld. Maar steeds is het smartelijk voor de Gemeente, wanneer zij tot die handeling moet overgaan; toch weet zij, dat als zij op de rechte wijze de *tucht* uitoefent evenzeer naar den wil des hemels handelt, als wanneer zij op de belijdenis des geloofs, leden in haar midden opneemt. Zoo kunnen wij in dezen met vrede der ziel voortgaan en vertrouwen, dat de Heere zijne Gemeente zal loonen.

Wij moesten dan ook in gehoorzaamheid aan het woord des Heeren, aan een man, reeds langen tijd onder *censuur*, de *Excommunicatie* toepassen, zoo ook aan een jongeling. God zij hun genadig, opdat zij nog tot ware verootmoediging mogen komen!

Maar bij dit verlies, gaf de Heere ons weer een nieuw bewijs van Zijne liefde. *Vier* van de vijf perpersonen, die zich voor den doop hadden aangemeld, deden belijdenis van hun geloof, en wij hopen, zoo de Heere wil, hen weldra te doopen.

Wij hebben dezen zomer gedurig Gemeentevergadering, om alles in het huis des Heeren te regelen, en dan als een eenig man weer aan den arbeid te gaan op de Volksbijeenkomsten. Voor dien arbeid is het zoo noodig, dat het gemeenteleven gezond is.

Ook hopen wij weldra te zien, dat de *Censuur* voor eene zuster kan opgeheven worden en zij als een, die aan haar zelve meer stierf, weer met ons kan leven in 's Heeren huis.

Hartelijke groeten aan alle zuter-Gemeenten.

GEDACHTEN.

Het hart is de bron, waaruit al het heilig verlangen, dat de Heer moet hooren, moet vloeien. Scriver.

Het hart is de bloem, die zich voor Hem ontsluit en steeds op Hem moet gericht zijn. Dezelfde.

Bidden heet hart, verstand en gedachten van de aarde opheffen tot God in den hemel en hartelijk zuchten naar de hemelsche goederen. Augustinus.

Het *gebed* is de ziel van het Christendom, het ademhalen van den inwendigen mensch, de polsslag van het geestelijk leven, de heilige band tusschen God en den mensch. De Ouden.

De rechte Meester heeft het *Onze Vader* (Matth. 6: 9—13) ons geleerd, en het is een jammer boven alle jammeren, dat zulk een gebed van zulk een Meester in de geheele wereld vaak zonder eenige aandacht wordt uitgesproken. Velen bidden in een jaar wellicht vele duizende Onze Vaders, en wanneer zij duizend jaar alzoo bidden, zoo hebben zij er toch geen tittel of jota van gesmaakt noch gebeden. Kortom: Het Onze Vader is de grootste martelaar op aarde. Luther.

VARIA.

STEL NIET UIT.

Maria Gerritsen was een gezond en schoon meisje van negentien jaren; hare ouders woonden in Friesland, zij was als winkeldochter te Amsterdam geplaatst. De eigenaar der affaire vreesde met zijne gade God, en vermaanden Maria dikwerf den Heere te zoeken, vóór het te laat was. Het scheen echter of het goede zaad, dat beiden in Maria's hart wilden strooien, bij den weg viel, want was zij voor een oogenblik ernstig, spoedig was zij weer vroolijk en lichtzinnig, zonder juist dat te zijn, wat de wereld „slecht" noemt.

Op zekeren dag toen zij weer ernstig werd toegesproken, werd zij gemelijk en zeide: „ik wil liever die praatjes niet meer hooren, ik ben jong, wil vroolijk zijn en genieten, als ik oud ben, dàn zal ik vroom worden."

„Maar Maria! gij kunt spoedig sterven en moet dan voor een heilig en rechtvaardig God verschijnen!"

„Neen, dat gevoel ik beter; ik zal zoo spoedig niet sterven; ik ben frisch en gezond, ben nooit ziek geweest, heb zelfs nooit hoofdpijn gehad," en een luchtig liedje zingende, ging zij de kamer uit.

Eenige minuten later hoorde de winkelier een hevige gil, hij spoedde zich naar de winkel en — o vreeselijk tooneel — hij zag het lijk van Maria! Zij was van een hoogen winkeltrap tegen de toonbank aangevallen en had den nek gebroken.

Zoo gij heden des Heeren stem hoort, verhardt uwe harten niet!

VERGISSING VAN FELIX NEFF.

Op zekeren dag wandelde Felix Neff door Lausanne, en zag op eenigen afstand een man, dien hij voor een zijner vrienden aanzag. Naar hem toegaande, vraagt hij hem: „Hoe staat het met uwe ziel, mijn vriend?" De vreemdeling zag hem verwonderd aan, en Neff zijne vergissing bemerkende, verontschuldigde zich en ging zijnen weg. Omstreeks drie of vier jaar later, kwam iemand naar Neff toe en zeide hem, dat hij hem onuitsprekelijk dankbaar was voor den grooten dienst, dien hij hem bewezen had. Neff herkende den man niet en verzocht uitlegging. „Hebt gij een zeker iemand vergeten," hernam de vreemdeling, „dien gij op den schouder kloptet in eene van de straten van Lausanne, en wien gij vroegt: „Hoe staat het met uwe ziel?" Ik was het. Uwe vraag bracht mij tot ernstig nadenken, en nu staat het goed met mijne ziel."

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, onderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. K. te Rotterdam *f* 3.37½

N. v. BEEK.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 223. DONDERDAG 30 Juli 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

HOE VER NOG VAN HUIS?

Ik vroeg den wachter: zeg mij toch
Ben ver van 't Vaderhuis ik nog?
„Schep moed," sprak hij, „de morgengloor
Breekt reeds in 't Oosten door."
Vertraag dan niet, maar rep uw voet,
En wie u hindrend nog ontmoet,
Volhard, haast rijst voor uw gezicht
Gods huis in 't eeuwig licht.

Ik vroeg een krijger, oud en grijs,
En vroolijk zong hij, God ten prijs:
„Bang was de strijd, maar schild en zwaard
Heb worstlend ik bewaard."
Sta pal dan, elk gevaar ten trots;
Ge ontvingt een wapenrusting Gods,
De Veldheer zelf staat ons terzij,
Naar 't nood doet ons nabij.

Ik vroeg 't der aard', en zon en maan,
En 't was als deed mij elk verstaan:
„Welhaast bepaalt geen tijd ons spoor;
Het eeuwig licht breekt door."
Schep moed dan en zing blij te moe;
Reeds wenkt Gods morgenster ons toe,
Die, bode van den blijdsten stond,
Zijn sabbatsrust verkondt.

Niet ver van huis! Gemeente Gods,
Zij steil ons pad en scherp de rots,
Een luttel wijls, en voor altijd
Te boven moeite en strijd,
Klinkt voor den troon ons zegelied,
Dat hulde en dank den Vader biedt:
„In Christus redde ons zijn gena;
Looft God, Halleluja!"

EEN ONBEKENDE DAG.

Ik weet den dag mijns doods niet.
Gen. 27: 7*b*.

Onbekend — doch GEWIS.

Lezer, de onkunde van vader Jakob is ook de uwe, ook gij weet den dag uws doods niet. Doch hoe aangrijpend is het, dat onder de u toegetelde levensdagen één dag zal zijn, die de dag **Uw's** doods is. Dat er eenmaal een morgen over u lichten zal, waarop voor u geen avond zal volgen, maar een dag, die u in stervensnood zal vinden, waarop uw pols den dodenmarsch zal slaan, waarop het koude zweet op uw voorhoofd zal parelen, uw oog zal breken, uw hart zal stilstaan en het bloed in uwe aderen zal verstijven.

Die dag komt GEWIS — komt vroeg of laat — komt zeker.

Die dag is niet af te bidden, 't zij ge jong of oud, rijk of arm zijt.

Die dag komt, even zeker als er een dag uwer geboorte was.

Of gij hem wenscht of vreest, hij breekt voor u aan.

Gij zijt een zondaar, daarom treft u hare bezoldiging.

Sterveling is uw naam, sedert gij een gevallene heet. Broos en vergankelijk is uw bestaan.

Onbekend — doch BESLISSEND.

Hoe zal die onbekende, doch gewisse dag u vinden?

Onvoorbereid? dan is hij de verschrikkelijkste aller dagen.

Immers, „waar de boom valt, zal hij wezen."

Het is den mensch gezet, ja te sterven, maar ook slechts éénmaal te sterven en daarna beidt hem niets dan . . . . het oordeel.

Noemt gij den dood het laatste, vergeet dan niet het allerlaatste d.i. het oordeel, dat er onafscheidelijk aan verbonden is.

Met het naderen des doods klinkt u ook het Godswoord tegen: „Ziet de Rechter staat voor de deur", en dat andere: „Vreeslijk is het te vallen in de handen van den levenden God."

Ja, die dag is onbekend, maar hij is beslissend, beslissend voor een eeuwigheid, want: daar is geen bezinning meer, daar is het einde van alle hoop.

Onbekend — doch AANGEKONDIGD.

Niemand evenwel meene dat zijne onbekendheid verontschuldigend zou zijn. Verre van dat. Wordt hij niet bestendig aangekondigd?

Hoort gij niet voortdurend uw doodsklok luiden?

Of is het geen veelvuldig herhaald „MEMENTO MORI" (gedenkt te sterven), dat u wordt toegeroepen in: het sterven uwer medemenschen; het sterven uwer dierbaren en in eigen krankheid of zwakheid des lichaams? Is daar niet de stemme uws gewetens, de stemme van Gods Woord die u toeroept: „Zijt dan ook GIJ bereid!"

Neen den dag uw's doods weet gij niet, maar gij weet wel:

- dat het heden de welaangename tijd, de dag der zaligheid is;
- dat God u van overlang geroepen heeft en nog roept;
- dat de weg der zonde verlaten moet worden en de dag der bekeering niet mag worden uitgesteld;
- dat Jezus, uw Heiland, alleen recht op uw hart en leven heeft;
- dat dit leven beslist voor de eeuwigheid en gij dáár zult maaien, wat gij hier zaaidet.

Neen, den dag uws doods weet gij niet, maar God laat hem u gedurig en telkens weder verkondigen.

Onbekend — doch van HEILZAMEN INVLOED.

Die onbekendheid wekt ootmoed. Wie ben ik; wat ben ik, zwakke sterveling, mensch van eenen dag? is niet mijn adem in mijne neusgaten? Als God die wegneemt, sterf ik.

Die onbekendheid kweekt afhankelijkheid, doodt zelfvertrouwen. Immers in mij is niets, waarop ik kan steunen, zelfs over den dag van morgen, wat zeg ik, zelfs over een volgend oogenblik heb ik niet te beschikken.

Die onbekendheid prikkelt tot levens-ernst. Zijn mijne dagen mij niet toegeteld, waarin ik den mij van God gestelde levenstaak heb af te werken? Voorwaar, 't is als Jan Luyken boven de wijzerplaat van zijn uurwerk schreef: „*zij gaan voorbij, maar worden toegerekend.*" Leer mij dan, o mijn God, mijne dagen tellen, dat ik een wijs hart bekome!

Die onbekendheid baart hemelschgezindheid. Ze behoedt mij de aarde en het aardsche *te hoog* te schatten, ze leert mij de hemelsche, de Goddelijke, de onvergankelijke goederen beter te waardeeren. Want, is het zoo met dit ondermaansche gelegen, dat het mij elk oogenblik kan begeven, dan ook zie ik mijne roeping om de pennen niet vast in de aarde te slaan en de dingen die boven zijn, te bedenken en te zoeken.

Onbekend — doch niet ONBEMIND.

't Is waar, de dood is een koning der verschrikking; tot op zekere hoogte is hij dat ook voor den christen; evenwel hij weet, dat die koning een overwonnen koning is. Is niet zijn prikkel weggenomen? Gewaagt de Schrift niet, hoe voor den geloovige slechts „schaduwen des doods" (Ps. 23) overbleven? Welnu, dan is het den verloste in een anderen zin gegeven, wat eenmaal een vermetel heidensch vorst zeide: „Voorwaar, de vreeze des doods is geweken!" Zijn er voor de verlosten slechts „schaduwen des doods", welnu, waar schaduw is, is ook licht. En de schaduw van een hond kan niet bijten en de schaduw van een zwaard kan niet dooden.

„'t Is *alles* het uwe" roept de Apostel de geloovigen toe, 't zij leven *'t zij dood*. Wij zijn dus niet meer des doods, maar de dood is onze. Wij zijn niet meer zijn *gevangene*, maar hij is onze knecht, hij is onzer dienstbaar, want sinds God vóór ons is, kan niemand of niets meer tegen ons zijn.

„Ik weet den dag mijns doods niet." Zoo zegt ook de Christen, maar hij voegt er aan toe: die onbekende dag is mij niet een onbeminde, want mijn oude vijand, de dood, kan mij geen leed meer doen, evenmin als de vuurvlammen van Babels oven de drie jongelingen konden deeren, doch evenals die vuurgloed slechts hun banden verteerde, zal de dood zulks ook mij doen. Hij is de cipier die de gevangenis ontsluit, waarin mijn vrijgemaakte ziel hier zucht; hij is mijn Elia's wagen, die mij slechts scheiden kan van een wereld vol moeite, lijden en strijd en mij voert waar zijne heerschappij voor goed uit heeft, waar zelfs zijn slagschaduwen niet meer kunnen doordringen. Hallelujah!

En gij mijn lezer . . . .? die den dag uw's doods niet weet, weet gij reeds dat uw Verlosser leeft? Kent gij Hem, die de zonde heeft verzoend en den dood overwonnen? Zoo neen, Hij roept u; Hij wacht op u; Hij biedt u het water des levens om niet, en zegt: wie in Mij gelooft, zal niet sterven in der eeuwigheid.

Groningen. HORN.

ZENDING.

De zendingsarbeid in Noord-Afrika.

Dit arbeidsveld is eerst in 1881 geopend. Gedrongen door den geestelijken nood van de eeuwenlang verwaarloosden, talrijken volksstam, der Kabylen van Algiers, die even als de overige Mohamedanen van Noord-Afrika, nog van het Evangelie vervreemd leefden, werd die arbeid dan ook genoemd: Kabylen-zending.

In 1883 onderging die arbeid eene wijziging en werd de werkkring uitgebreid tot de andere Barbarijnsche stammen van N.-Afrika. Sedert draagt deze zending haar tegenwoordigen naam en heeft ze zich van stap tot stap verder uitgestrekt. Stations werden gevestigd in verschillende steden van Marokko, Algiers, Tunis en Tripoli, en een tak van het zendingswerk in noordelijk Arabië overgebracht.

Het doel dezer zending is, om met de hulp van God onder de Mohamedanen, Joden en Europeanen over geheel N.-Afrika en N.-Arabië de blijde tijding Zijner liefde in de gave van Zijnen Zoon tot een Zaligmaker der wereld te doen verkondigen, door uitzenden van geheiligde, zich-zelf verloochenende broeders en zusters.

Haar aard is zeer vrij: jongelingen en jongedochters van alle christelijke gezindten, die den Heer Jezus van harte liefhebben en gezond zijn in de fondamenteele waarheden der Schrift, worden als arbeiders aangenomen.

De belangen dezer zending, zoo binnen- als buitenlandsche, worden bestuurd en behartigd door eene commissie, die zich verbindt om op alle deelen van het werk nauwkeurig acht te geven. De commissie kiest uit haar midden een honorairen penningmeester en een honorairen secretaris.

De wijze van werken is als volgt: bij het rondreizen of bij plaatselijken arbeid wordt zooveel mogelijk de H. Schrift verkocht of gratis verspreid, openbare prediking en onderlinge gesprekken worden aangeknoopt in de huizen, op de straat, op pleinen en markten, in steden en dorpen, ten einde overal de waarheid des Evangelisch te doen kennen en den weg tot zaligheid aan te toonen. Wanneer zielen gered zijn geworden, worden zij op hunne belijdenis naar 's Heeren verordening gedoopt, en voorts geleerd te onderhouden, alles wat de Heer bevolen heeft. Een blootweg streven naar volksbeschaving stelt deze zending zich niet ten doel; maar ze wenscht eene ondergeschikte dienares te zijn tot het verrichten van Evangelisatie-arbeid. Medische hulp verleenen, waar dat mogelijk is, hebben wij bevonden het meest krachtige middel te zijn om de lieden onder de bearbeiding des Evangelies te brengen.

In de behoeften dezer zending wordt geheel voorzien door de vrijwillige offers van des Heeren volk. Alle belangen en nooden worden in het gebed tot God gebracht, en onder Zijne kinderen zooveel mogelijk berichten betreffende den arbeid verspreid, met een beroep in het algemeen op de christelijke belangstelling en medewerking; niemand wordt echter persoonlijk om geld gevraagd. De namen van hen, die geldelijk steunen, worden niet gepubliceerd.

De honoraire secretaris is Mr. Edward H. Glenny, 21, Linton Road, Barking, Londen.

Doordien onze broeder Mensink in Marokko, thans nog te Casablanca, een niet onbelangrijk deel heeft aan boven beschreven zending, en zuster G. v. d. Molen hoogstwaarschijnlijk spoedig in dat arbeidsveld zal intreden, terwijl dien arbeid reeds door vele onzer Gemeenten en lezers van „De Christen" gesteund wordt, is het goed en noodig met dien arbeid en zijn aard wel bekend te zijn. Vandaar de hier gegeven voorlichting.

Wij zijn voorts gaarne naar ons vermogen bereid aan belangstellenden inlichting te geven aangaande genoemde zending, alsmede aan jonge broeders of zusters, die zich tot het zendingswerk geroepen achten.

Alle bijdragen, kleine of groote, bestemd voor de heiden-zending, zende men aan ondergeteekende, met kennisgeving voor welk deel van het zendingsveld men zijne bijdrage bestemd heeft.

N. v. BEEK.

„De zon ga niet onder over uwe toornigheid."

(Efez. 4 : 26.)

„Heer! de zon is op het punt van onder te gaan", liet eenmaal Johannes, patriarch van Alexandrië, aan den aanzienlijken Nicétas boodschappen. Het was aan den avond van een dag, waarop hij met dezen over eene gewichtige aangelegenheid een ernstigen strijd gevoerd had, die nog onbeslist gebleven was, en waarin men van wederzijde zich verhit had. Het recht was aan de zijde van den patriarch, maar na eenzaam nadenken had hij reden gevonden zich over de groote heftigheid te verootmoedigen, en begon hij te twijfelen of ook voor zijn aandeel deze ijver, deze toorn, deze strijd Gode welbehagelijk konden zijn! „Heer! de zon is op het punt van onder te gaan!" Het was genoeg ook voor Nicétas; zijn gansch gemoed werd ontroerd; zijne oogen vulden zich met tranen, en de laatste stralen van het ter kimme dalende licht zagen hem in Johannes' armen gekneld, aan Johannes' hart gedrukt, en een einde aan alle strijd en verbittering. Niet te vergeefsch had de Apostel vóór deze geschreven: „De zon ga niet onder over uwe toornigheid."

Hier zien wij weer op nieuw de macht van Gods Woord op het geweten. Laten wij van dat Woord alles, maar van onze woorden niets verwachten, vooral in de bewerking van verstoorde gemoederen. Daar zijn thans, door gebrek aan diepte van schuldgevoel en weinig ontzag voor de majesteit Gods, heel wat bittere gemoederen tusschen mannen en vrouwen, ouders en kinderen, leeraars en gemeenteleden, broeders en zusters. Waar moet dat heen?

Als de Heere, de Zon der gerechtigheid komt, hoe zal het dan hen gaan, die de zon weken, maanden, ja, jaren lieten ondergaan over hunne toornigheid? Wie weet dat?

S. D. H.

Evangelisatie door de Baptisten in Frankrijk.

Voor een zestig jaren trachtte eene Amerikaansche Baptistische Zendingvereeniging in Frankrijk te Evangeliseeren; maar hoewel er door hare zendelingen veel werd gearbeid, bleven de resultaten langen tijd gering. Dit is echter in den laatsten tijd anders geworden. Nieuwe mannen gingen tot den arbeid in, nieuwe wegen werden ingeslagen, enkele gemeenteleden deden hunne getuigenis omtrent de kracht van het Evangelie hooren, en de uitkomst is, dat eene tweede Baptistische kerk te Parijs werd gebouwd, dat de samenkomsten der Baptisten in Frankrijks hoofdstad driemaal drukker worden bezocht, terwijl het ledental meer dan verdubbeld werd. De Baptisten hebben in Parijs 270 leden; zij die zich in den laatsten tijd bij hen voegden zijn gewezen Roomschen. En deze beweging is niet alleen tot Parijs beperkt. Ook in andere plaatsen, waar de Baptisten kerkgemeenschappen stichten, merkt men op, dat het aantal leden toeneemt en het kerkelijk leven opbloeit. De verklaring van dit verschijnsel is niet ver te zoeken. De zendelingen der Baptisten zijn bescheiden, maar besliste belijders van de onfeilbaarheid der Schrift, de verzoening van de zonde door het bloed van Jezus Christus, de persoonlijkheid van den Heiligen Geest en van de leer, dat zonder wedergeboorte niemand in het Koninkrijk Gods kan komen. Deze stukken staan bij de Baptistische broeders op den voorgrond en het zou ons niet verwonderen of velen die in de Gereformeerde Staatskerken of Vrije kerken deze leerstukken of hooren bestrijden of verzwijgen, zullen zich tot de samenkomsten der Baptisten getrokken gaan voelen.

Het spreekt wel van zelf dat de arbeid dezer evangelisten tegenstand ontmoet, niet enkel omdat de Baptisten den bejaarden *) doop drijven, maar vooral omdat hun optreden een openbare aanklacht is tegen de verwaterde of ontkennende leer die door velen, welke nog steeds voor evangelisch of orthodox willen doorgaan, verkondigd wordt. Het moet ook den naijver wekken van predikers die hun gehoor zagen verloopen dat men ziet dat de Baptisten veel menschen, voornamelijk bestaande uit mannen, weten te vergaderen, terwijl deze menigte zeer eerbiedig is bij het toedienen van den heiligen Doop door middel van onderdompeling, schoon deze plaats vindt in een zaal, die uitkomt op een der drukste gedeelten van Frankrijk's hoofdstad.

Verblijdend is het dat in Frankrijk eene meer schriftuurlijke leer door de Baptisten verkondigd wordt, dan door de meeste predikers van Gereformeerden naam gedaan wordt.

(Heraut).

*). Dat woord: doop der „*bejaarden*" is een hatelijk woord. Neen, 't verschil tusschen den doop der Baptisten en den zoogenaamden doop der kerken, ligt niet in het aantal jaren van den dompeling, zulks moge van de hedendaagsche Mennonieten gezegd kunnen worden, de kinderbesprengers weten zeer goed, dat noch Menno Simons, noch de Baptisten hier het verschil zochten.

De Baptisten doopen ook kinderen, d. w. z. kinderen, die gelooven.

HORN.

VAN WIJD EN ZIJD.

Op politiek gebied is alles stil en de correspondenten van groote dagbladen zoeken op allerlei wijze hunne kolommen te vullen om de lezers toch nog iets aan te bieden. En wat niet valt te ontkennen, de kleintjes moeten gewoonlijk van de grooten leven, zoodat ook „de Christen" nu zeer bescheiden zal zijn om zijne lezers niet geheel te leur te stellen.

Gelukkig, dat de tegenwoordige tijd zich kenmerkt door feestvieren inplaats van oorlogvoeren, de vorsten komen en gaan elkander bezoeken, sommigen met schitterend gevolg, anderen onder geleide, zooals de koning Alexander van Servië, doch laat ons niet vooruit loopen maar de dingen in volgorde verhalen, om dan te beginnen met ons goede

Nederland. Feest in de Residentie, te beginnen 1 Augustus, eindigende den 3den. Het is 60 jaar geleden, dat de keur onzer jongelingen (nu zijn het stokouden) in enthousiasme voor Vaderland en Vorst naar het Zuiden trokken om de muitende Belgen eens de les te lezen, die hen zeker gevoelig zou hebben getroffen voor hunne vermetelheid, ware de overmachtige Franschman hen niet ter hulpe gesneld. Deze oorlog, de laatste die ons land heeft gevoerd (dan denken wij natuurlijk niet aan Atjeh en anderen), staat bekend in de geschiedenis als:

TIENDAAGSCHE VELDTOCHT.

Nu, die dapperen zijn samengeroepen om elkander nog eens weer — en misschien voor 't laatst — te zien en in den Haag feest te vieren, om hun tiendaagsche avonturen en wedervaren te vertellen of te herinneren.

De deelneming zal echter niet zoo groot zijn, als men gehoopt had, want sommigen durven de verre reis niet meer aan, anderen zijn niet genoegzaam gefortuneerd en zoo hapert er hier of daar nog al wat, dat op de feestvreugde influenseert.

Dit is nu eenmaal zoo in deze wereld en zal geheel anders zijn, als de „Oudstrijders" van koning Jezus samenkomen om hun overwinningsfeest te vieren, daar zal geen arme of zwakke zijn, maar juist het tegenovergestelde van wat ze op aarde hebben ondervonden, zal daar in ruime overvloed worden genooten met den Koning in hun midden, Matth. 22 : 11.

Domela Nieuwenhuis, de bekende socialistische leider, houdt zich nu onledig om in de groote steden de spoorwegbeambten en arbeiders te bewerken en hun zijne beginselen op te dringen, waarvan ze weinig nut zullen hebben voor de toekomst. Schoterland is er niet beter van geworden, dat de gewezen predikant het district 4 jaren in de 2de Kamer heeft vertegenwoordigd en dit zullen ook onze spoorwegmannen ervaren, als ze het door hem aangewezen voetspoor be-

wandelen. Of er dan geen grieven zijn? Ongetwijfeld! en het kan goed zijn, dat het reizend publiek eens mede begint te spreken, daar voor velen van het personeel de werkuren veel te lang zijn en de loonen te karig.

Als er echter van rust — bij voorkeur van zondagsrust — sprake is, dan roept de liberalistische partij moord en brand, alsof alles in de war zal loopen. Zoo heeft het tegenwoordig ministerie, de briefbestelling etc. op Zondag wat ingekrompen en zijn er hier en daar stemmen opgegaan om Zondags in 't geheel niet te bestellen, doch fluks werd een anti-zondagsrustvereeniging opgericht, die nu weer j.l. Zondag in Zwolle vergaderde — natuurlijk op

ZONDAG.

De heeren liberalen hebben nu de meerderheid in de Kamers en zij gaven voor, dat geen partij zoo goed het land kon besturen als zij, doch nu blijkt, dat het niet zoo vlot gaat om een gewenscht personeel te vinden, die gezamenlijk het staatsschip van vrede zullen willen besturen. De Ministers zijn in hun partij voor 't grijpen, doch om een Ministerie samen te stellen, blijkt niet zoo gemakkelijk. En geen wonder, want even als de veelheid der bloemenkleur op het veld, zijn bij hun de politieke kleurschakeeringen.

De een wil dit en de ander weer wat anders en niemand hetzelfde; eensgezindheid is een volstrekte behoefte voor een Regeering.

Luxemburg vierde de vorige week ook feest, de groothertog Adolf van Nassau deed zijn intocht, welke door prachtig weer werd begunstigd, eene bizonderheid, die nu in dezen natten zomer wel meerekent. De Hertog was zeer tevreden over de ontvangst, deed goede beloften bij deze gelegenheid, om de onafhankelijkheid van het Hertogdom te bewaren en gaf aan den Burgemeester Brasseur het kruis der Adolf-orde.

België. Boulanger — de beruchte Fransche generaal — volgde blootshoofds de lijkwagen van mevrouw de Bonnemain. Deze dame is hem ook in zijne vernedering getrouw gebleven en had alles en allen om zijnentwil verlaten, gelijk hij ook van de zijnen gescheiden leefde, om het leven met haar te genieten. De dood maakte een einde aan dit samenzijn en wat zal de toekomst wezen, als noodzakelijk gevolg van zulk een leven?

O, dat er meer met dood en eeuwigheid, met gerechtigheid en oordeel gerekend werd, hoeveel gelukkiger zou het zelfs in de wereld zijn, waar nu de schandelijkste paden der zonde worden bewandeld!

Frankrijk. Te St. Mandé bij Vincennes heeft verleden Zondag een vreeselijk spoorwegongeluk plaats gehad, men zegt dat er 60 reizigers gedood en 100 gekwetst zijn.

Kardinaal de Lavigerie (de bekende stichter van de monniken-orde, die als broeders in het Congo-gebied land zullen ontginnen enz. enz. en die met kracht de slavenhandel denken te bestrijden) is te Parijs krank aangekomen.

Duitschland. De Keizer is nog steeds op reis, moet op zijn schip gevallen zijn en zich aan de knie hebben bezeerd. Z. M. wordt 17 Aug. te Berlijn terugverwacht. Van Staatszaken blijft hij echter goed op hoogte, zelfs de stukken, die geen uitstel gedoogen, worden in den vreemde geteekend, zonder belangrijke vertraging.

Op het eiland Helgoland, dat ten vorige jare van de Engelschen werd ingeruild, zal den 10 Aug. a.s. een obelisk van Zweedsch graniet onthuld worden.

Wat bizonder de aandacht trekt, is de fout in het opschrift, dat misschien nog heel wat pennen in beweging zal brengen, zoo niet erger. Er staat op gebeiteld:

Z. M. de Keizer van Duitschland,
Koning van Pruisen,
nam op 10 Augustus 1890 op deze plek
bezit van Helgoland.

Nu is de eigenlijke titel niet „Keizer van Duitschland", maar „Duitsche Keizer"; nu gevoelt ieder het verschil, waaruit volkomen openbaar wordt, wat in het hart van Wilhelm II omgaat.

Rusland. De Fransche oorlogsvloot is met buitengewone geestdrift te Kroonstad ontvangen, de eene festiviteit volgt op de andere, zoodat het haast alles „coleur de rose" gelijkt in het czarenrijk. De lichtbloedige Franschen zijn zeer opgetoogen en gevoelen zich weer sterk tegen Duitschland en het drievoudig verbond, doch de Czaar aller Russen wil volstrekt niet, dat er een politieke beteekenis aan gehecht worde, en heeft zijn officieren verboden redevoeringen te houden, die nadeelig zouden kunnen zijn voor den algemeenen vrede.

In het Binnenland blijft de toestand nog even betreurenswaardig, de uitdrijving der joden gaat nog steeds voort. Met diep leedwezen ziet men die menschen aan, waarvan wij sommigen hebben gezien in ons land. Wij werden onwillekeurig verplaatst in den tijd toen onze voorouders zoo verjaagd en vervolgd werden, om hun geloof in Christus, arm en naakt van de eene plaats naar de andere trekkend.

De Kroonprins, die nog altijd op reis is, wordt spoedig in Petersburg terug verwacht. De ellende in Siberië wordt met opzet voor hem verborgen en zoo wordt ook hij, evenals zijn vader, gruwelijk misleid door de zoogenaamde vrienden, die eigenlijk hun volk haatten om eigen profijt.

Dit behoort mede tot den vloek, die op Rusland rust, de keizer kent de ellende niet van zijn onderdanen.

Er wordt tegenwoordig een blad uitgegeven, getiteld: „Darkest Russia." Dit blad beschrijft enkel de donkere Russische toestanden, waarvan de haren ten berge rijzen. Gods hand drukt zwaar op zijn volk en krachtig wordt bevestigd de bede der verblinde menigte: „Zijn bloed kome over ons en over onze kinderen" Matth. 27 : 25.

Bulgarije. Men gelooft, dat dit land spoedig zijn onafhankelijkheid zal uitroepen en het is zeer waarschijnlijk, dat Rusland dat stilletjes zal aanzien. Zoo merkt men op allerlei gebied verandering.

Denemarken. Te Kopenhagen zal, ter eere van de aanstaande gouden bruiloft van den Deenschen Koning, een nationaal monument opgericht worden. De Deensche beeldhouwer Hasselrüs heeft de schets gereed. 't Stelt Denemarken voor: een vrouw, op een reuzengraf staande, met het Deensche wapen in de hand. Op 't voetstuk zijn medaillon-portretten der Koninklijke familie en voorstellingen der gewichtigste gebeurtenissen onder 's Konings regeering. Men schat de kosten op 100.000 kronen. 't Monument zal voor het nieuwe Kunstmuseum geplaatst worden en men hoopt den eersten steen op den feestdag zelf te kunnen leggen.

Engeland. De kroonprins van Italië, die bij de Britten vertoeft, wordt daar zeer onderscheiden behandeld en de goede gezindheid tusschen het vereenigde koningrijk en Italië bevestigd. De koningin dronk op de gezondheid van het Italiaansche vorstenhuis, wat door den prins van Napels werd beantwoord met een toast op Victoria.

In de derde lezing heeft het Engelsche Hoogerhuis de wet op den Fabrieksarbeid en die op het kosteloos onderwijs aangenomen.

Amerika. De voornaamste hoofdsteden worden in Europa bezocht door een commissie uit Chicago, die belast is om inlichtingen in te winnen voor de inrichting der tentoonstelling aldaar. De inwoners dier stad hebben 12,000.000 doll. als waarborgsom gesteld tot welslagen van de tentoonstelling in 1893.

De Amerikanen zullen tevens zorgen, dat de hotelhouders enz. niet te hooge prijzen bedingen. Dit is een verstandig besluit. R.

Gemengd Nieuws.

De berichten aangaande de ziekte van Spurgeon te Londen, luidden in de laatste dagen weder gunstiger. Zijne krachten zijn eenigermate toegenomen en hij kan weer eenige vaste spijs nuttigen.

De deelneming in het lijden van den patiënt en in de droefheid van zijne echtgenoot is zóó algemeen en wordt van zóó verschillende zijden openbaar, dat men er zich in Engeland zelfs grootelijks over verwondert.

Mevrouw Spurgeon ontving den 16 Juli l.l. van den grooten staatsman, Mr. Gladstone het volgende briefje:

Coston, Lowestoft,
Juli 16 '91.

Waarde Mevrouw!

Ofschoon het tegenwoordig in mijn eigen huis er donker uitziet, lees ik toch met de grootste belangstelling de dagelijksche berichten aangaande den toestand van Mr. Spurgeon, en ik kan niet nalaten u bijzonder van mijne deelneming in uw en zijn lijden blijk en verzekering te geven, terwijl ik niet weet waarover ik mij meest moet verwonderen, over zijn meer dan gewone kracht of over zijn geheiligd en vast karakter.

Laat mij u en hem minzaam met alle bezwaren der liefde en genade Gods aanbevelen.

Zoo teeken ik mij, waarde mevrouw,
(was get.) W. E. GLADSTONE.

Mevr. Sp. antwoordde daarop met het volgende schrijven, waarbij een post-scriptum van haren echtgenoot eigenhandig:

Westwood, Upper Norwood,
18 Juli '91.

Waarde Mr. Gladstone!

Uwe betuigingen van deelneming hebben eene bijzondere beteekenis en geven blijk van teeder medegevoel, daar ze komen van iemand, die pas door diepe wateren gegaan is, gelijk dat thans ook mij schijnt te dreigen.

Ontvang mijn innigen dank voor uwe belangstelling in mijn geliefden echtgenoot, en het is mijne hartelijke bede, dat de vertroostingen Gods mogen overvloeien voor U, even als zij dit voor mij doen.

Ofschoon wij nog niet verzekerd zijn, dat de dierbare kranke buiten gevaar is, hebben de geneesheeren heden toch eenige hoop gegeven.

Het is mij eene eer te mogen betuigen, dat ik steeds zal blijven

Uw getrouwe Vriendin, enz.

P.S. Uwe woorden zijn woorden van liefde, als alleen geschreven kunnen worden door iemand, die in de tegenwoordigheid des Konings is geweest en veel van Zijn aangezicht heeft gezien.
(was get.) C. H. SPURGEON.

Uit de Gemeenten.

J. SCHOEMAKER.

Onze geachte broeder J. Schoemaker te Muscatine, Jowa, N. Amerika, is niet meer; Zaterdag den 11 dezer werd hij na een lijden van twee maanden aan zijne echtgenoote, zijne twee kinderen, de Gemeente en het Godsrijk op aarde ontrukt.

Hollander van geboorte, was hij, zoo wij ons wel herinneren, reeds 40 jaar in de nieuwe wereld, vond daar het nieuwe leven, en was sedert 35 jaar een nuttig en werkzaam lid van de Hollandsche Baptiste gemeente in zijn nieuwe Vaderland.

Hij was een schriftgeleerde in goeden zin en een onverschrokken kampioen voor den doop der H. Schrift, tegenover die van het kerkendom.

De drie boekjes door hem in de Holl. taal uitgegeven, waarvan het eene den titel draagt: „De kinderdoop, is die uit God of uit de menschen?" en de beide anderen, die verweerschriften zijn tegen prof. Hemkes, *) hebben hem voor het Baptisme zeer verdienstelijk gemaakt. Al had hij alleen geleefd voor het schrijven van deze brochures, had hij niet vergeefsch geleefd.

De God aller vertroosting, die balsem heeft voor elke wonde, zij zijne weduwe en kinderen ten goede nabij! Wij bieden hen, als ook zijn bejaarden broeder, benevens de Gemeente te Muscatine, de betuiging onzer hartelijke deelneming.

Wij laten hier den brief, waarin zijn meer dan 70-jarige broeder C. Schoemaker ons zijn verscheiden bericht, in zijn geheel volgen.

MUSCATINE, 13 *July* 1891.

Waarde br. Horn! Gods zegen zij met u! Ik heb u bij dezen de droevige tijding mede te deelen, dat mijn broeder Jan Schoemaker op den 11den dezer maand, 's morgens 12 *uur* 10 *minuten, in den Heere ontslapen is. Hij bereikte den ouderdom van* 58 *jaren. Zijne ziekte, kanker in de maag, was eene zeer smartelijke ziekte; maar hij droeg ze met*

*) Aan het Bureel van „de Christen" te Groningen verkrijgbaar.

geduld en onderwerping. In de twee maanden zijner krankheid ging ook niet een ontevreden of morrend woord over zijne lippen, en toen het hem duidelijk was, dat hij aan deze ziekte sterven zoude, zeide hij: „ik ben bereid", ik heb begeerte ontbonden te worden en met Christus te zijn." In het begin zijner krankheid had hij veel bestrijding van den Booze, maar de Heere zag op hem neder, zoodat hij geloovig kon spreken, zoo als Azaf sprak, Ps. 73: 12, 13 *(berijming) en ook vers* 12 *van gezang* 37, *was de taal zijns harten.*

In het jaar 1853 *opende de Heer zijne blinde oogen, hij zag zijnen verlorenen toestand, en kwam door Gods genade tot eene zaligmakende kennis van den Heere Jezus Christus. In de maand April* 1855 *mocht ik hem als een discipel des Heeren doopen; hij was sedert dien tijd een bestendig en getrouw lidmaat der Hollandsche Baptisten Gemeente alhier en diende dezelve meerdere jaren als diaken. Hij laat eene diepbedroefde weduwe met* 10 *kinderen na, waarvan de jongsten eerst* 10 *en* 12 *jaren oud zijn. Ook wij als Gemeente treuren met hen over ons verlies, doch niet als zulken, die geene hope hebben. Zijn sterven stemt ons weemoedig, maar ook blijmoedig, wij zullen hem immers wederzien. Onze Heer en Verlosser leeft, en wij, die in Hem gelooven, zullen met Hem leven!*

GRONINGEN. Is er veel wat ons stof tot blijdschap en dank geeft, er komen helaas, in een gezin van 225 personen ook dingen voor, die tot droefheid stemmen. Onder deze hebben wij ditmaal te vermelden de afsnijding van een Jongeling en Jongedochter, die opentlijk de wereld weder hebben gekozen.

Hoe smartelijk is zulks, als wij denken, hoe zij jaren aanen onder den arbeid van 's Heeren genade verkeerden.

Jongelingen en Jongedochters! „een schip op een zandbank, is een baken in zee." Waakt en bidt! de satan, uw tegenpartijder gaat rond als een briesschende leeuw zoekende, wien hij zou mogen verslinden.

Als tegenstelling kunnen wij niet nalaten mede te deelen, hoe de Heer een jongeling, niet tot de gemeente behoorende, met wien God een onzer broederen en onzen Voorganger in aanraking bracht, op zijn ziek- en sterfbed tot bekeering deed komen. Genoemde jongeling gaf daarvan de treffendste blijken.

De Jaarrekening van onzen Penningmeester wees een ontvangst aan van ruim *f* 1300 — wel een bewijs voor hen, die onze finantieele krachten kennen, voor de offervaardigheid der Gemeente. Gode ook daarvoor de eer!

Onze Zangvereeniging „DE LOFSTEM", onder Directie van onzen br. v. d. Baaren, mocht Maandagavond feestelijk herdenken, hoe zij een jaar geleden met 10 leden uit hare assche verrees en inmiddels tot 24 leden aanwies. Zegene de Heer haar en worde zij tot een zegen gesteld.

FOXHOL. Nu en dan gevoelen we ons gedrongen eene kleine mededeeling te doen, van hetgeen onder ons voorvalt.

We werden genoodzaakt volgens het Woord Gods een lid der Gem., die gedurende een jaar zich koel en onverschillig gedroeg, de gemeenschap, waaraan hij zich onttrokken had, te ontzeggen. Een zuster keerde terug en werd weer opgenomen in de Gemeente.

Gedurig wordt het onbestendige van dit leven aanschouwd ook in de belijders van den Christus en daaruit blijkt, dat niet allen Christus *kennen* als de rots der eeuwen.

Bij al de moeilijkheden, hebben we een vreugdedag aan onze kleinen kunnen verschaffen. Onze Zondagsschoolkinderen ten getale van ongeveer 120 hebben we naar het schoone bosch van Mevr. de Wedw. van Arnhem mogen geleiden om daar met hen te zingen en te spreken. Menig toeschouwer was opgekomen, wien we ook nog een woord des Heeren mochten mee geven.

't Deed ons hart goed, de lieve kleinen zich zoo te zien vermaken. En met de bede des harten gingen we heen, dat 's Heeren Woord naar Zijne voorzegging, doen mocht wat Hem behaagt, zoo bij kind als bij oude en die uitwerking door ons aanschouwd mocht worden tot verheerlijking van den Heere onzen God.

Ook werden we er onlangs toegebracht een nieuwen Diaken uit ons midden te kiezen.

GEDACHTEN.

Of wij dooden den toorn, òf de toorn doodt ons. Als de mensch met een vergift te bed gaat, kruipt het vergift in den slaap door alle leden, en wil daarna niet wijken. De toorn is een moordenaar; wie slaapt gaarne bij een moordenaar? Toornen is menschelijk, maar lang toornig te blijven is duivelsch.

H. MÜLLER.

„WORDT TOORNIG EN ZONDIGT NIET."

De toorn moet behandeld worden als een vergift, dat somtijds in een geneesmiddel werkdadig helpt, maar de hoogste voorzichtigheid vordert.

BENGEL.

Het Christendom heft den toorn niet op, maar reinigt dien, dat die niet anders dan in heiligen ijver voor de eere Gods en tot heil des naasten plaats hebbe, maar niet uit haat of zelfzucht.

SPENER.

VARIA.

KIJK NOOIT NAAR DE KLOK.

De beroemde Edison ontving een bezoek van een heer, vergezeld van zijn zoon. De vader, die zijn zoon op een kantoor wenschte te plaatsen, deed aan den grooten uitvinder deze vraag: „hoe moet mijn zoon zich gedragen om in de wereld vooruit te komen?"

Na een oogenblik nadenken zeide Edison lakoniek: „Kijk nooit naar de klok."

Klaarblijkelijk wilde Edison er op wijzen, dat de man, die steeds bevreesd is langer te werken dan den aangegeven tijd, niet in staat is zich te meten met hem, die gewoon is zijn taak af te werken, hoe lang deze hem ook aan zijn lessenaar kluistert. De timmerman, die den opgeheven hamer laat zakken, wanneer de bel luidt, zal waarschijnlijk zijn leven lang een middelmatig werkman blijven, terwijl hij, die een kwartier langer blijft om zijn werk af te maken, op den weg is zich eene goede positie in de maatschappij te verwerven.

In deze woorden ligt een wijze les opgesloten, die helaas, in onze dagen te veel wordt vergeten. De strijd voor den verkorten werkdag is algemeen. Niet naar het afgedaan werk, maar naar het uur, de minuut, waarop de arbeid zal zijn geëindigd, daarnaar wordt rijkhalzend rondgezien.

Edison, de wereldberoemde geleerde, heeft zich op de schitterende hoogte waar hij staat opgewerkt, omdat hij met noesten vlijt heeft gearbeid, totdat de taak, die hem werd opgelegd, was vervuld. Wilt gij, dat het u welga in de wereld, volg dan Edison's raad „kijk nooit naar de klok", maar alleen naar het einde van den arbeid, die billijk van u wordt gevraagd.

Op uw „Abba!" volgt Gods „Amen",
Op uw „Vader" volgt: „Mijn kind."
Neen, Hij zal u nooit beschamen,
Die voor eeuwig u bemint.
Geen gebed gaat ooit verloren,
Zeker zal God u verhooren,
Maar 't geheim: wanneer en hoe,
Komt alleen de Alwijze toe.

Hij, die de zon schiep in haar pracht,
De bron der schoone, heldre dagen,
Hij schept, als Hij mijn ziel hoort klagen,
Ook dáár Zijn heillicht in den nacht.

—

Het grondkarakter onzer feesten zij altijd een offerfeest.

—

Wat andren, ver van 't oog des Heeren,
In rustelooze jacht begeeren,
Bij 't dreigend klimmen van den nood,
Dàt werpt de Heer Zijn welbeminden,
Die in Zijn trouw hun veerkracht vinden,
Terwijl zij slapen, in den schoot!

—

Houdt het goede vast, dan houdt God u vast; en zoo staat gij zeer vast.

—

Als krankte en dood uw zonneschijn
Met wolken overspreiden;
Als zij die u zoo dierbaar zijn,
Straks uit uw armen scheiden;
Dan vraagt uw Heiland aan uw zij':
„Hebt gij ze lief? Gunt gij ze MIJ?"

—

In de meeste harten leeft een Achabszin, die 't gemis van één wijngaard ondraaglijk maakt, zelfs bij 't bezit van een koninkrijk.

—

Dit zij mijn dagelijksch gebed:
„Heer! leer mij bij den dag te leven,
„Niet haastig U vooruit te streven,
„Maar kalm te volgen, tred voor tred!"

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. v. D. K. den Haag *f* 4.05.
Van F. P. B., Amsterdam *f* 12.14.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.
Van br. J. v. D. K. te 's Hage *f* 6.70.

J. HORN.

Aan de Gemeenten.

Die het nog niet deden, worden verzocht spoedig opgave te doen van het getal leden, naam der Voorgangers, Zondagsschoolkinderen enz., voor het Baptist handboek. Alsook of er in hun midden broeders zijn, die voor den Uniecent wenschen te reizen a.s. winter. Voor 1 Augustus moeten de namen bekend zijn. Die niet door het Bestuur der Gem. zijn aangemeld, komen niet in aanmerking; gelieve daar wel op te letten.

Deventer. B. ROELES, Secretaris.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 224. DONDERDAG 6 Augustus 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LOF EN EERE!

Hosanna, lof en eere,
En macht en heerlijkheid,
Zij U, drievuldig Heere!
In eeuw'ge majesteit!
Lof zij den eeuw'gen Vader,
Den Schepper van 't heelal,
Der scheps'len Bron en Ader,
Die was en wezen zal!

Gelijk den Vader eeren
Wij 's Vaders eeuw'gen Zoon,
Die over alle sfeeren
Regeert op 's hemels troon!
En lof en eer zij tevens
Aanbiddend toegebracht,
Aan U, o Geest des levens,
O Geest van liefde en macht!

Jehova, den Drieëenen,
Zij onvergank'lijke eer;
Laat allen zich vereenen
In lofzang aan den Heer!
Eens zal in alle sfeeren,
Terwijl U alles vreest,
U alles, alles eeren,
O Vader, Zoon en Geest!

H. J. KOENEN.

Het aanroepen van den naam des Heeren Jezus.

.... „allen, die den naam van onzen Heere Jezus Christus aanroepen, in alle plaatsen, beide hunnen en onzen Heer."
1 Cor. 1: 2.

De onderwijzing in bovenstaanden tekst geeft ons eerstens een blik te slaan in de algemeen gemeenschappelijke Godsvereering of aanbidding in de apostolische gemeenten; doet ons in de tweede plaats een diepen indruk bekomen van de grootheid en algenoegzaamheid van onzen Heere Jezus Christus voor de harten van al de Zijnen, en eindelijk wordt ons op den vereischten en vastgestelden leefregel voor alle geloovigen opmerkzaam gemaakt.

„Aanroepen van den naam des Heeren" is eene aan het O. T. ontleende spreekwijze. De Apostelen met hunne leerlingen legden daar blijkbaar veel gewicht op.

De eerste Evangelieprediking door Petrus, in de kracht des H. Geestes op den Pinksterdag, (Hand. 2.) was een spreken over den „Naam" des Heeren en het aanroepen van dien naam tot zaligheid (vers 21).

De naam des Heeren is de uitdrukking der volheid van zijn wezen, voor zoover Hij zich aan de menschen openbaart, het laat zien. De naam des Heeren aanroepen is Hem aanbidden, bij de volle zekerheid zijner openbaring. Zoo beteekent ook „de naam van onzen Heere Jezus Christus — Hem in zijne goddelijke heerlijkheid, als God geopenbaard in het vleesch, krachtiglijk betoond als de zoon van God door de opstanding uit de dooden. Het moet ons dus niet verwonderen, toen de Jood zich bitter ergerde en de Griek zijn spotlust koelde, als zij Jezus' discipelen den naam van hun goddelijken Meester hoorden prediken en aanroepen. Vandaar ook het verbod van den raad der Joden (Hand. 4: 17 om tot eenig mensch in dien naam te spreken. — Intusschen gingen toch de Apostelen voort dien naam alom te verkondigen, als de eenige onder de menschen gegeven, door welken wij *moeten* zalig worden en volhardden de Gemeenten „aan alle plaatsen" met het aanroepen, d. i. Goddelijke eer bewijzen aan haren verheerlijkten Heiland en Heer. Ook Ananias te Damascus betitelt de heiligen in 't algemeen als degenen, „die zijnen naam aanriepen." Dat aanroepen was eene eigenaardigheid der geloovigen, en ten spijt van het woedend vijandig Jodendom en onder een wijsgeerig, spottend heidendom — zelfs midden onder de aanbidders van Venus en Zeus te Corinthe, knielden zij voor den naam van onzen Heere Jezus Christus, als voor hun hemelschen Verlosser! En waarin zij ook mochten verschillen, daarin waren allen het eens; want zij wisten het, wie den naam des Heeren aanriep, werd zalig. Hun aanroeping was eene belijdenis, eene uitdrukking van hun geloof „dat Jezus is de Christus" en van de hooge waardeering, ernstige verwachting en hooge vereering van hun Heer.

In den welbekenden brief van Plinius, ten jare 110 stadhouder van Bithynië en Pontus, aan Trajanus te Rome, wordt als de ergste beschuldiging tegen de Christenen opgegeven, dat ze weigerden aan de afgoden te offeren en dat zij op zekere tijden samenkwamen om liederen ter eere van Christus te zingen.

De geloovigen der eerste eeuw waren alzoo niet alleen leerlingen van Jezus Christus, maar aanroepers van Zijn naam. En dit bleek niet alleen uit hun woorden, maar was in hun practisch leven openbaar, dewijl ze aan Christus als de hoogste authoriteit en machthebbende zich onderwierpen.

O, dat ook in onze eeuw, in welke het ware christelijk geloof zooveel wordt verzwakt en bestreden, die gezindheid meer onder het christendom openbaar worde; dat van de belijders van den Christus gezegd kan worden: zij onderscheiden zich aan alle plaatsen van de wereld door het aanroepen van den naam des Heeren Jezus Christus, hunner en aller Heer!

Waar de eerste christenen zich zoo aanbiddend rondom hun eenigen Heer schaarden, gaven zij daardoor te kennen, welk eene heerlijkheid zij in Hem zagen en welk eene zaligheid zij uit Hem en in Zijne gemeenschap smaakten. Die volle titel: „Heere Jezus Christus", wordt juist daar in het N. Testament gegeven, waar de schrijvers den Heer willen voorstellen in Zijne aanbiddelijke grootheid, heerlijkheid en majesteit. De ware aanbidders zien in Hem al de volheid van Gods genade en waarheid voor zich openbaar, en door middel van aanroeping van Zijn naam ontvangen zij uit Zijne volheid genade voor genade. Hij is voor hen de van God gegevene, door Wien weer het ware leven, het leven Gods op aarde gebracht is; terwijl zij door geloof in Hem met God verzoend, van de zonde gereinigd en in Hem tot God terug gebracht, in de gemeenschap van God hersteld en tot erfgenamen van het koninkrijk van Christus geroepen zijn geworden. Aan Christus hebben zij genoeg, en Hem wenschen zij ten volle te genieten; van daar hun aanroepen, dat is: hun gedurig toevlucht nemen tot Hem. Hij is voor hen in Zijne heerlijkheid het bewijs van de vergeving hunner zonden, en door zijn reinigend bloed gaan zij, door hun Hoofd en Heer gemaakt tot koningen en priesters, in het heiligdom.

Naarmate een geloovige toeneemt in kennis en genade van den Heer Jezus Christus, ziet Hij meer grootheid en dierbaarheid in Hem, en wordt hij een meer ijverig en getrouw aanroeper van 's Heeren naam.

O, broeders, dat wij toch geloovig jagen naar die kennis van Hem en de kracht Zijner opstanding, dan zal het meer het kenmerkende van ons leven worden, op alle plaatsen, dat we vereerders en aanroepers van 's Heeren naam zijn; en zoo zullen wij uit Zijne volheid troost putten voor onze vaak geprangde en beangste zielen!

Laat intusschen ieder, die dit leest, zichzelven afvragen: ben ook ik reeds zulk een aanroeper van 's Heeren naam en geplaatst in de reien van ware aanroepers uit alle eeuwen en in alle plaatsen? Ben ik ook afgezonderd van de wereld door geloof in Christus en liefde tot Hem, zoodat ik alleen voor Hem buig, Hem verheerlijk en niet meer mijzelven of den god dezer eeuw?

Waarde lezer, het is zeer noodig dat gij u voor die vrage plaatst. Uwe zaligheid hangt er van af. Immers er staat geschreven: „Die den naam des Heeren zal aanroepen, zal zalig worden." Maar wat moet het dan worden voor hen, die het *niet* doen. Geen godsdienst kan baten of heeft eenige waarde, die niet bestaat in het vereeren van Christus als Heer en Zaligmaker. Geene christelijke gezindte, kerkgenootschap of prediker mag door u vereerd worden, dan *alleen* om Christus' wil, d. i. ter eere van Zijn naam.

God wil „dat allen den Zoon eeren gelijk zij den Vader eeren; die den Zoon niet eert, eert ook den Vader niet, die Hem gezonden heeft."

Aanschouw en geloof de liefde van den Heiland, die voor u in den dood ging; buig u ootmoedig voor Hem; kom openlijk in deze wereld voor Zijn grooten naam uit en Zijn leven zal bij u binnenstroomen, Zijn liefde zal uw hart vervullen, en Hij zal onwillekeurig het eenig voorwerp uwer aanbidding worden.

Dit is het ware hemelsche karakter, dat dan in ons leven openbaar wordt, gelijk wij van de verlosten in de hemelsche heerlijkheid lezen, dat zij, zich scharende rondom den troon van het

Lam, al het andere, al hun eigen werk vergeten, om zich uitsluitend bezig te houden met het prijzen van het LAM.

Laat ons hier beginnen, lezer, dan zullen wij het daar eeuwig mededoen!

St. N. v. B.

Het sterven van Christus.

(EEN WOORD OP GOEDE VRIJDAG VOOR GELOOVIGEN.)

En Hij is eene verzoening voor onze zonden.
1 Joh. 2: 2.

Welk eene zalige en heerlijke waarheid, die ons hier door dezen tekst herinnerd wordt, mijne lezers! Zonder haar was er voor ons geen vrede, geene blijdschap, geen leven, geene zaligheid, geen hemel en geen God, dan alleen om ons in grimmigheid te ontmoeten en ons te verdoen met den adem Zijns monds. Want Hij is de driemaal Heilige, en wij zijn gansch onreine, schuldige zondaren, en er zou tot in eeuwigheid geene gemeenschap tusschen Hem en ons mogelijk zijn geweest, ware Zijne onuitsprekelijke liefde niet reddend tusschenbeide getreden. Dat tot die gemeenschap de verzoening onzer zonden volstrekt noodzakelijk was, prediken ons luide de menigvuldige, bloedige offers van den ouden dag. Dat het bloed van stieren en bokken de zonden evenwel niet kon wegnemen, blijkt even duidelijk uit de gedurige herhaling van die offeranden. Maar dat God in de volheid des tijds het wezen in de plaats dier schaduwen gesteld en Zijn eengeboren Zoon als het ware Offerlam, als het Lam Gods in de wereld gezonden heeft, en dat die Zoon door de uitstorting Zijner ziel in den bloedigen dood des kruises eene volkomene, eeuwige verzoening voor ons heeft aangebracht en thans als de ware Hoogepriester het binnenste heiligdom is ingegaan, om, zoolang wij zondigen, eene verzoening voor ons te zijn, dat verkondigt ons het heerlijke Evangelie als eene waarachtige waarheid, opdat wij door het geloof in Hem vrede en vreugde, het leven en de zaligheid zouden bekomen, een hemel voor onze toekomst en eenen God voor ons hart zouden vinden, in Wiens liefde wij ons in eeuwigheid kunnen verblijden.

Hij is eene verzoening voor onze zonden. Niet waar, Geliefden, wij gelooven dat allen van harte? Waarom zouden wij het niet gelooven? Wij mogen het doen, want God vergunt het ons; wij moeten het doen, want God gebiedt het ons; wij kunnen het doen, want de Heer geeft ons in Zijn Evangelie een vasten grond voor dit geloof en wil het door Zijnen Geest in ons wekken, werken, bewaren en sterken, en, niet waar, wij willen het doen, want wie onzer zou verkiezen verloren te gaan, wat het onvermijdelijk gevolg van het ongeloof is? Helaas, toch zijn er nog altijd velen, die meer ongeloovig dan geloovig zijn; deze uit onverschilligheid, die uit onkunde, een derde uit wereldschgezindheid en zondelust, een vierde uit hoogmoedige eigengerechtigheid, een ander weêr uit een andere oorzaak. Maar, Gode zij dank! dat Hij ons tot Jezus geleid heeft en wij in Hem alleen onze volkomene zaligheid hebben leeren zoeken en vinden.

„Hij is onze verzoening." Wij zijn dus zalig, Geliefden! Of zijn wij het niet? Maar, wat zou ons onzalig maken, nu onze zonden, al onze zonden verzoend zijn? 't Is helaas waar, wij zondigen nog dagelijks, en het leven dezer wereld brengt vele verdrietelijkheden, angsten en smarten mede. Maar laat niets van dat alles ons verhinderen, om in hope zalig te zijn. En dit zal het niet, wanneer wij onder alles steeds deze ééne, heerlijke waarheid geloovig vasthouden: Hij is eene verzoening voor onze zonden! Dat woord is een bevredigend antwoord op elke beschuldiging van ons geweten, een troost na elke op nieuw begane zonde, eene bemoediging in elke smart, eene kracht in elken strijd, een wapen tegen elke aanvechting, een schild tegen elken pijl des boozen, een licht in elke duisternis, een stok en een staf zelfs in het dal der schaduwen des doods. O, laat ons dan dat woord goed leeren kennen, recht verstaan, ernstig behartigen, getrouw gebruiken en onwrikbaar vasthouden tot eer van God en tot zaligheid onzer zielen.

„En niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden der geheele wereld." Gods liefde omvat allen. Voor elk zondaar, hoe groot en snood, is behoudenis en zaligheid in Jezus. Maar ook in Jezus alleen. Die liefde Gods moet ook ons bezielen, geliefden! Laat ons medelijden hebben met allen, die nog ongeloovig zijn, en hen tot Jezus trachten te leiden door woord en voorbeeld, door onderwijs en gebed. Dit is, als geloovigen, onze roeping op aarde. Daartoe zij ons geloof een recht vruchtbaar geloof. Wie omdat Jezus eene verzoening voor hem is, de zonde gering acht, heeft het Evangelie nog niet leeren verstaan. God noemt de geloovigen heiligen, want juist omdat onze zonden verzoend zijn, en dat tot zulk eenen duren prijs, zullen wij ze leeren haten en schuwen. Laat ons van God gedurig de kracht vragen, dat wij bovenal door onzen godzaligen wandel bewijzen, dat wij waarachtig in Hem zijn, die eene verzoening voor onze zonden is. G.

INGEZONDEN.

De geheel-onthouding.

GEACHTE REDACTEUR!

Bij deze neem ik de vrijheid mij tot u te wenden, met het zeer dringende verzoek, om opname voor dit schrijven. Het is alleen uit liefde tot Gods eer en 's naasten welzijn, dat ik u die vraag doe. Ik kon dit schrijven niet korter stellen, zonder halfwerk te geven.

Het is reeds eenigen tijd geleden, sedert 26 Febr. l.l., dat in uw blad een bericht uit Haarlem voorkwam, nml. dat de gemeente Haarlem besloten had, voortaan geen leden der Onth.-Ver. in hun midden op te nemen. Dus dunkt mij een duidelijk bewijs, dat iemand, die lid dier vereeniging is, in hun oog een weg bewandelt, die geheel van God afwijkt. Nu heeft dit besluit, genomen door menschen van wie ik vertrouw, dat zij God vreezen, zoozeer mijn aandacht getrokken, dat ik, ofschoon mijn hart warm klopte voor de zaak der onthouding, mij zelf gevraagd heb: dien ik in dezen God, ja of neen? Daarnaar heb ik ernstig onderzocht, en nu valt het mij niet moeielijk op die vraag een antwoord te geven. Dit is ook de reden, dat ik niet eerder schreef, terwijl ik eerst *zelve* goed wilde weten, of ik naar Gods wil handelde. Ik kan nu echter niet nalaten, het mij geschonken licht op den kandelaar te zetten.

Het verwondert mij *zeer*, dat de Haarlemsche Baptisten zich niet meer moeite geven, om andere Christenen hun zondigen weg (1) onder 't oog te brengen. Ik geloof dat de Haarlemmers daartoe niet de minste poging aanwenden. Hun genomen besluit hebben zij publiek gemaakt, maar tot heden deden zij geen moeite om aan te toonen, op welke gronden hun gevoelen rust.

God zegt ons toch zoo duidelijk, dat wij aan alle christenen hunne zonden zouden verkondigen, en dat wel met luide stem. Hoor slecht Jesaja 58: 1: „Roept uit de keel! houdt niet in! verheft uwe stem als eene bazuin!" Ook verwondert het mij, dat, dewijl zij besluiten de leden der Onth.-Ver- uit te sluiten of niet aan te nemen, zij gelijktijdig uitspreken, dat ze het volkomen met het beginsel der Onthouding eens zijn. Zij spreken toch openlijk uit in 't midden van hun bericht: „Ik zal in eeuwigheid geen vleesch eten of wijn drinken, indien dit mijn broeder ergert."

Zij achten zich dus verplicht Onthouders te worden, zoodra een broeder in hun midden komt, voor wien hun matig gebruik van wijn, of andere alcoholische dranken ten val zou kunnen zijn. Maar, wanneer nu iemand openlijk uitspreekt, en met handteekening bekrachtigt, dat hij zich verplicht acht, zich om des naasten wil van wijn te onthouden, dewijl het een oorzaak zou kunnen zijn, dat de naaste viel, dan wordt zoo iemand om die rede uit de gemeente geworpen. Mij dunkt, dat de Haarlemsche baptisten dan toch wel zeker weten, dat God ons tegenover de naasten een gansch andere gedragslijn heeft voorgeschreven, dan tegenover de broeders en zusters in Christus. Ik zou wel eens willen weten, *waar* en *wanneer* God zoo iets heeft gezegd. Ik meende altijd, dat wij in den dagelijkschen wandel eveneens hadden te handelen tegen de broeders en zusters als tegen de naasten.

Ziehier eenige teksten.

In de Gemeente.	Buiten de Gemeente.
1 Joh. 3: 11, 14, 23*a*;	Lev. 19: 18;
1 Petr. 3: 9;	„ 19: 32;
1 Petr. 5: 5*a*;	„ 19: 17*b*;
Matth. 18: 55;	„ 19: 18*a*;
„ 18: 21, 22;	Rom. 12: 18;
Rom. 12: 16*a*;	„ 15: 2;
„ 14: 19;	1 Cor. 10: 32;
„ 14: 21;	Ex. 22: 25—27;
1 Joh. 3: 15—17;	„ 23: 4—6;
1 Thess. 4: 6*a*.	Lev. 19: 11 en 13*a*.

De lezer zegt waarschijnlijk ik ben mij niet bewust, ooit iemand een oorzaak tot vallen te zijn geweest. Nu, dit ben ik mij ook niet bewust; maar ik durf het evenmin beslist ontkennen.

Het is ongeveer twee jaar sedert ik begonnen ben, mijn vrijen tijd te besteden tot het doen van huisbezoek bij aan den drank verslaafden. Daar mij zeer weinig vrije tijd vergund is, was dat werk ook slechts gering; nochtans is in dien tijd wel menigmaal de vraag bij mij opgekomen: Wie weet of ik vroeger niet de oorzaak van eens anderen val geweest ben.

Een enkel voorbeeld.

Iemand, die reeds veel heeft doorgemaakt ter oorzake van drankgebruik, verhaalde mij onlangs, hoe hij de eerste maal dien beker aan de lippen zette. Hij was aangenomen als lid der kerk. Een vriend, even als hij aangenomen, presenteerde, als naar gewoonte, een glaasje bedwelmend vocht. 't Was toch te kinderachtig te bedanken, en wat daaruit ontstond was van dien aard, dat de man drie jaar later in 't krankzinnigen-gesticht was. O! indien die vriend kon vermoeden wat kwaad hij had gesticht! Wellicht is die vriend een Christen, ik weet het echter niet!

„Er wordt in den Bijbel maar *één* soort van wijn vermeld," zeggen de Baptisten van Haarlem en sommige van Amsterdam.

Zie hier eenige Bijbelwoorden:

Wijn als zegen, iets goeds dat God belooft:	Wijn als Vloek:
Deut. 11: 13*b*,	Jer. 13: 12,
„ 8: 8,	„ 25: 15—17,
„ 6: 11,	„ 27: 28;
„ 7: 13;	Hab. 2: 16;
Gen. 49: 11, 12;	
Wijn als verkwikking:	Wijn als geweld:
Ps. 104: 4, 5;	Spr. 4: 17;
Pred. 9: 7,	
„ 10: 19;	
Klaagl. 2: 11;	
Als Wijsheid:	Een Spotter:
Spr. 9: 1 tot 6;	Spr. 20: 1;
Als Weelde:	Iets verachtelijks dat men niet moet aanzien, dat koningen niet toekomt:
Hoogl. 7: 9;	Spr. 23: 29—35,
Spr. 3: 10;	„ 31: 4, 5;
Reine Wijnen:	Wijn der hoeren:
Deut. 32: 14;	Openb. 18: 3,
Jes. 25: 6;	„ 17: 1, 2,
	„ 19: 8;
De beker der Vertroosting:	Wee! Wijnen:
Jer. 16: 7;	Jes. 5: 11, 22,
De beker van overvloedigen zegen:	„ 28: 1, 7, 8;
Psalm 16: 5;	De beker der bedwelming:
„ 23: 5.	Jes. 51: 17, 22,
	Jer. 49: 12,
	Klaagl. 4: 21,
	Ezech. 23: 31—34,
	Zach. 12: 2.

Wijn als beeld van 's Heilands bloed, waarin wij 't leven vinden:

---

(1) Lidmaatschap der Geheel-Onth.-Ver.

Matth. 26 : 26—29, Mark. 14 : 23—25, Luk. 22 : 17—28, 1 Cor. 11 : 23—26.

Wijn als beeld van Gods eeuwigen toorn, die zal worden uitgestort, in 't laatste der dagen: Openb. 19 : 15, 16 : 19, 14 : 18—20, 14 : 10.

Indien er nu maar één soort wijn bestaat, en wijn altijd is een kostlijke, reine, goede, verkwikkende gave Gods, dan wordt hier toch, dunkt mij, een zeer onjuist beeld gekozen, als God zulk een uitnemende drank gebruikt voor het beeld van de eeuwige rampzaligheid, die de den goddelooze wacht.

Ik zou zoo zeggen, dat, als beeldspraak zoo onduidelijk is, wij er dan *niets* uit kunnen leeren.

Immers dan houdt het op een beeld te zijn. Ook vind ik nergens in de Schrift zulke onjuiste beelden gekozen. Altijd wanneer er beeldspraak in Gods woord voorkomt, vind ik duidelijke en juiste beelden gekozen.

Ik raad den lezer ernstig aan, dit eens te overwegen en na te gaan, alvorens gij zegt: „O! uit bovenstaande teksten kunnen wij niets bewijzen, want die bevatten beeldspraak, die zien op de toekomst.

Ik wil u echter nog eenige teksten aangeven, die volstrekt geen beeldspraak bevatten.

Bij de instelling van het Paaschfeest beval de Heer niet alleen, dat zij niets zouden e t e n dat gedeesemd was, maar dat zij al het gedeesemde (gegiste) uit hunne woningen zouden weg doen. Ex. 12, Lev. 23, Num. 9 en 28, Deut. 16 : 4.

En zou dan de Heer met Zijne discipelen aan het Pascha gegiste wijn gebruikt hebben? Er mocht geen gist in hunne woningen zijn.

In Lev. 2 : 11 lezen wij:

„Van geen zuurdeesum zult gij lieden den Heer vuuroffer aansteken." Spijs- en drankoffer maakten samen een vuuroffer uit, zooals men o.a. kan vinden in Lev. 23 : 13—17; Num. 15 : 5, 7, 10, 24; 19 en 29.

Zou God dan aan Israël v e r b i e d e n zuurdeesem in het vuuroffer te gebruiken en gelijktijdig g e b i e d e n gegiste wijn te offeren, daar toch volgens de Baptisten geen ongegiste kan bestaan. Waarom moesten zij dan geen anderen drank gebruiken die niet giste?

Lang zou ik nog over dit alles kunnen schrijven of spreken, maar ik durf niet breedvoeriger zijn.

Ik kan den lezer betuigen, dat het mij v e e l leed doet, dat menschen, van wie ik vertrouw dat zij God vreezen, zoo vijandig zijn tegen datgene, wat den naasten zoo nuttig is, al ware het dan alleen op maatschappelijk gebied. Ik kan niet nalaten den lezer aan te raden, den vrijen tijd, die gij hebt (veel of weinig) te gebruiken om slaven van wijn en sterken drank te bezoeken.

Ik eindig thans mijn schrijven, met nog den lezer de aandachtige lezing aan te bevelen van Filipp. 4 : 8, Tit. 2 : 7a en 14b; 3 : 1b; 8 en 14.

Met zeer vriendlijken dank aan de Redactie voor de opname van dit schrijven en in de hoop spoedig te vernemen, dat de Bapt. te Haarlem en Amst. zich als leden der onth. hebben aangemeld, blijf ik met heilbede

Uw dienaresse om Jezus wil,

HAARLEM. S. M. v. D. STEUR.

VAN WIJD EN ZIJD.

Als naar gewoonte zullen wij ons overzicht ook nu weer aanvangen met gebeurtenissen uit ons eigen land, die ons toch boven alles na aan het hart liggen. Of er dan zooveel is gebeurd in den loop van deze week dat opzettelijk onze aandacht verdient? dat zouden we niet durven beweeren, want ook in

Nederland laat de komkommertijd zich gevoelen, toch hebben de OUDJES schik gehad op het 60jarig gedenkfeest in den Haag. Meer dan 300 dragers van het Metalen Kruis waren in de wachtkamer 1e klasse van het Staatsspoor station verleden Zaterdag te zamen, om vandaar naar den Dierentuin te marcheeren, onder begeleiding van muziek en een groote menigte volk. Een ooggetuige schrijft: „onder de oudjes zag men nog vele flinke figuren;" een ander meende, dat deze dapperen in de gelegenheid hadden gesteld moeten worden om hun opwachting te maken aan keizer Wilhelm, tijdens diens verblijf in Amsterdam, die als goed soldaat er zeker schik in zou hebben gehad. Nu zijn ze naar hunne haardsteden wedergekeerd, om ongetwijfeld spoedig met den laatsten vijand den strijd te zien aangebonden, mogen ze dan niet beschaamd staan, maar als moedige krijgsknechten den dood onder de oogen zien, wat alleen mogelijk is, wanneer men waarachtigen vrede heeft door het bloed des kruises. Zou het voor de „Christen"-lezers niet goed zijn, om wanneer ze zoo'n oud-strijder in de buurt hebben, die nog eens met nadruk te wijzen op bedoeld KRUIS?

Met het vormen van een nieuw Ministerie, wil het nog maar niet gelukken; naar men meent tobt mr. van Tienhoven, burgemeester van Amsterdam, daar dag en nacht over en toch kan ZEd. Achtb. maar niet de rechte personen vinden — het is moeilijk. —

In 's Hertogenbosch zijn de gemoederen zeer opgewonden, 's avonds trekken groote massa's volk door de straten en vatten post voor het huis van den Commissaris van politie. De politie gebruikte reeds de sabel, de burgers steenen, maar nu zijn strengere maatregelen genomen.

België. „Loven-Boven," zoo zal het roomsch-katholieke dorp in de Congo heeten, als de Leuvensche maatschappij, die tot dat doel is opgericht, haar zin krijgt. De Vereeniging zelve heet: „Altijd God loven." Nu, het is èn om het land èn om de stichters van dit toekomstig dorp maar te hopen, dat zijn naam aan de verwachting voldoet en dat de bewoners in de praktijk de naam niet onteeren, maar „Loven-Beneden" in toepassing brengen.

De spreuk der Ver. „Altijd God loven" is mooi, wanneer er natuurlijk niet mede bedoeld wordt „de goud — God" — die helaas in stichtingen enz. zulk een groote rol speelt.

Frankrijk. Verleden week is de minister Constano en zijn echtgenoote, alsmede eenige hoogwaardigheidsbekleeders en bedienden aan een zeer groot gevaar ontkomen. Iemand uit Toulon namelijk zond aan genoemden heer een doos, inhoudende een boek, netjes gebonden etc., waaruit eenige bladen waren verwijderd, waarvoor in de plaats knal-kwik met schroot enz. was gedaan om te ontploffen. Bij tijds werd argwaan gewekt en zoo het gevaar afgewend.

Duitschland. De minister von Heyden en gevolg maakten een reis door Hannover tot het opnemen van de veengronden, om die productief te maken. ZEx. kreeg een goeden indruk van de bebouwing en is van plan dit op groote schaal toe te passen.

Wij achten dit gelukkig voor onze Oostergrens-bewoners, dat althans vooralsnog niet is besloten om het veen tot turf uit te graven, want dat zou misschien de concurrentie niet weinig vergrooten.

De Keizer komt spoediger thuis dan oorspronkelijk het plan was. Het mag Z. M. wel wat te koud zijn op de kusten van Noorwegen. De walvischvangst is — zooals men zich had voorgesteld — naar men zegt geheel mislukt; daar de sterken der zee, blijkbaar geen lust gevoelden, om zich met de aardbewoners te meten. En natuurlijk onder de oppervlakte in de diepte der wateren had de Keizer niets te commandeeren.

Italië. De Vesuvius is weer aan 't spuwen, het vuur verbreidt zich reeds verre in den omtrek en is reeds gekomen tot aan het dorp Atrio de Cavello.

Zwitserland. De vrije Zwitschers vierden feest en wel ter gedachtenis hunner zelfstandigheid. Op 1 Aug. 1291 werd het Zwitsersche verbond tegen Oostenrijk gesloten en wat de Vorsten ook deden in den loop der eeuwen, om het land weer aan hun macht te onderwerpen, niets mocht baten en zoo staat dit prachtige berglandje met zijn 3.000.000 inwoners zes eeuwen als een Republiek te midden van de Keizer- en koninkrijken van Europa. Hun land staat en stond altijd open voor ieder vreemdeling; ook in de dagen der Hervorming is dit land van groote beteekenis geweest, doch niemand moet het durven wagen de vrijheid aan te randen, want dan zijn de Zwitschers trots onderlinge twist, weer als een éénig man verbonden.

Heel het land nam natuurlijk deel aan het feest, waarbij ook duizenden vreemdelingen waren en vele hoogheidsbekleeders (ook van ons land) maar het middelpunt van feestvreugde was eigenlijk het stadje Schwyz in het Canton van dien naam, waarnaar het heele land „de Schweis" = Zwitserland is genoemd.

Rusland. Ook dit land heeft bij al het droevige zijne feesten. De tegenwoordigheid der Fransche vloot maakt — schijnt wel — het volk dol, waaruit wordt afgeleid de verhouding tusschen deze twee machtige rijken tegenover de drievoudige Bond.

Wij meenen echter, dat het noodgeschrei der ongelukkigen verre het gejoel der opgewonden menigte overtreft, want het is geen vrede-vreugde, maar heeft veel weg van een oorlogskreet.

Men beweert, dat door de bemoeienissen der Amerikaansche Regeering de keizer heeft bevolen de uitzetting der Joden te staken, althans voorloopig; toch gaan bij honderdtallen Israëlieten het land hunner geboorte verlaten, om een rustig plekje op aarde te vinden voor het hol van hunnen voet.

Ook is aan 25000 Duitschers en Oostenrijkers, in de Zuidwestelijke provinciën, aanzegging gedaan, dat, laten zij zich niet naturaliseeren, direkt het land moeten verlaten, met achterlating van bijna alles, want de waarde der eigendommen is zoo luttel, dat het haast niet de moeite waard is.

Die niet tot de oud-Grieksche kerk behoort, heeft geen andere toekomst, 't zij direkt of later, in dit land dan verbannen te worden, totdat de maatstaf der ongerechtigheid vol is en Gods oordeelen gevoelig zullen nederkomen op deze onmenschelijke drijvers.

Bij de komst der Franschen zijn er 41 officieren en 40 nihilisten gevat, die een aanslag hadden voorgenomen op den keizer, willende een grondwettige regeering, wat nog steeds door den keizer en de machthebbers wordt tegengehouden.

Turkije. De Sultan moet er niet erg best aan toe zijn, het gaat de groote heer des lands evenals zijn rijk, hij kan moeielijk op eigen beenen staan, doordat hij een abces aan den voet heeft.

Engeland. Parnell moet de kosten van het pleidooi, betreffende het scheiden van O Schea van zijne vrouw betalen. Dit wil de Ierlander niet, omdat hij geen Engelsman is, doch daar stoort de Rechtbank zich niet aan en blijft eischen of dat hij zich onmachtig betoone, wat een zeer leelijke pil is te slikken voor dezen gewezen volksleider. Zijn vroegere vrienden O Brien en Dillon zijn uit de gevangenis ontslagen en hebben gezegd, zich nu geheel van Parnell af te keeren vanwege zijn schandelijke levenswijze.

De Fransche vloot komt ook in Engeland, maar of de uitbundigheid wel zoo groot zal zijn als in Rusland, staat zeer te betwijfelen, toch willen de Engelschen ook in vrede leven met hun overzeesche Fransche buren zoo goed als met de meer verwijderde Duitschers.

Mekka. In de stad der groote (?) profeet, heerscht de cholera op vreeselijke wijze ook onder de bedevaartgangers, waarvan velen als slachtoffers achterblijven.

Amerika. In Chili is een nieuwe president gekozen, die eerst in September zal kunnen optreden, maar weinig hoop geeft dat de oorlog daarmede beëindigt.

De tentoonstelling, waarover wij meer spraken, belooft reeds in haar voorbereiding echt Amerikaansch te zijn, het gebouw voor de electrische verlichting zal alleen 650,000 dollars kosten.

Gemengd Nieuws.

SPURGEON. — Volgens de laatste ons bekende berichten is de toestand van Rev. Spurgeon steeds vooruitgaande.

De belangstelling uit alle standen en godsdienstige partijen is buitengewoon groot. De Opper-Rabbijn schreef o. a. aan zijne gade: „de ziekte-toestand van uw echtgenoot heb ik met het innigst gevoel gevolgd en bid tot onzen Vader, dat zijn dierbaar leven nog menig jaar gespaard blijve.”

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Op Woensdag 29 Juli vierden onze Zondagsscholen een „Buitenfeest”; men leest in de „Prov. Gron. Courant” het volgende:

EEN AARDIG FEEST.

De stads-evangelisatie: „De Goede Herder” alhier, directeur de heer J. Horn, vierde woensdag, met een deel van de leerlingen harer zondagscholen, 140 in getal, een aardig feest.

Des namiddags 1 uur vereenigden zich de kleinen, met hunne onderwijzers en onderwijzeressen en eenige der ouders, in de Baptistenkerk aan den Meeuwerderweg. Na 't zingen van een lied en het uitspreken van een gebed ging het in optocht naar de Winschoterkade. Reeds dat was een interessant gezicht: die kleinen allen in hunne zondagsche kleeren, sommigen van een oranjestrik, sjerp of vlag voorzien, daar zingende, met van blijdschap stralende aangezichten langs de straat te zien gaan. Een der grootste jongens opende den stoet, dragende een vaandel, waarop stond: Zondagsscholen der Stads-Evangelisatie „De Goede Herder.” Eveneens werd de stoet door een vaandeldrager gesloten, op wiens vaandel stond: „Laat de kinderen tot mij komen.”

Op de Winschoterkade aangekomen, lag daar reeds de groote tjalk met de driekleur in top, die, getrokken door 2 paarden, de feestvierenden naar Foxhol zou brengen. Dat laden was een aardige bezigheid, en hoe groot het aantal passagiers ook was, het doelmatig ingerichte „ruim” slokte allen in. Welk een schilderachtig gezicht hen daar zoo te zien zitten! — Toen ging het voorwaarts naar Foxhol, waar het „Buiten” van mevr. de wedw. v. Arnhem welwillend toegankelijk was gesteld. — Dat er proviand aan boord was, dat er verkwikkingen op het feestterrein overvloedig aanwezig waren, als: krentebroodjes, koek, melk, roode bessen, kruisbessen etc., en dat de kinderen zich een en ander goed lieten smaken, ligt voor de hand.

Te wandelen in het bosch, zich neer te vleien in het grasperk, was voor de kinderen recht aangenaam. Menig goed woord werd tot de kleinen gesproken, en in het zingen hunner liederen waren zij zelve onvermoeid. — Zonder eenigen hinder werd ook de terugtocht volbracht. — Zelfs de regen, die zoo nu en dan neerviel, hinderde niet zooveel, omdat het bij de wandelingen droog was.

Zij ook dit feest aan den arbeid van genoemde evangelisatie bevorderlijk!

VARIA.

STEENEN DER SMAAD TOT EERE GEBRACHT.

In Komasoe, een dorp in Japan, bestaat een christelijke gemeente. In 't eerst werden de christenen vaak gestoord als ze hunne godsdienstige samenkomsten hielden. De vijanden wierpen met groote steenen in de vergadering.

Thans is er een kapel gebouwd en daarin zijn 200 van die steenen vermetseld, waarmede zij smadelijk geworpen waren.

De smaadheid om Christus bouwt zijn huis meer dan de eere van menschen. Wat groot is onder de menschen is een gruwel voor God.

EEN GETUIGENIS VAN EEN NIET-CHRISTEN.

Göthe, de bekende Duitsche dichter, die eens schreef: Ik ben geen anti-christen, geen on-christen, maar een beslist niet-christen, belijdt van den christelijken godsdienst: De christelijke godsdienst is een macht op zichzelf, waarmeê de gezonkene en lijdende menscheid zich van tijd tot altijd weer opwerkt, en, indien men erkent dat de godsdienst deze werking heeft, dan is hij boven alle wijsbegeerte verheven en heeft hij van haar geen steun noodig.

Indien de niet-christen dit belijdt, hoe moet dan de christen, die zegt, wel een christen te zijn, dan niet toonen, dat hij werkelijk aan zijn godsdienst geloofd zonder wijsgeerige termen.

ONS ZWAK GELOOF.

Johannes à Cruce, een godvreezende man, Prior in een klooster te Granade zijnde, werd op zekeren dag door den broeder, die met de zorg voor de keuken belast was, te kennen gegeven, dat hij hem den volgenden dag niets meer kon voorzetten, daar de voorraad verteerd was.

„Welnu,” antwoordde de vrome Prior, God heeft nog tijd tot morgen om voor ons te zorgen. „Wij zullen Hem nog zoo spoedig niet van ontrouw beschuldigen.”

Den volgenden morgen herhaalde de kloosterbroeder zijne klacht, maar á Cruce bleef bij zijn woord: „God zal wel zorgen!”

Op het gewone etensuur kwamen de kloosterlingen bij elkander en plaatsten zich aan tafel, trouwens, hoe men zocht, men vond niets dan een stuk schimmelig roggebrood.

De Prior bad er Gods zegen over af en deelde het rond, terwijl hij inmiddels eene treffende toespraak tot de kloosterlingen hield, die, al werden zij niet naar het lichaam gespijzigd en verzadigd, zoo opgebeurd en vertroost werden, dat zij na de dankzegging, vroolijk in den Heere naar hunne cellen terugkeerden.

's Namiddags werd de kloosterklok geluid. De portier ontving een brief, benevens veel levensmiddelen, door een naburig land-edelman ten geschenke ingezonden.

De portier begaf zich naar den Prior, dien hij biddend in zijn cel vond, overhandigde hem den brief, dien hij las, waarop hij bitter begon te schreien.

Verwonderd, dat hij den geliefden Prior tranen zag storten, en dat deze zoo bedroefd was, vroeg hij hem wat hem deerde, vooral daar hij altijd pleegde te zeggen, dat men over niets moest schreien dan over zijn zonden.

„Och, mijn broeder!” — antwoordde de vrome herder — ik schrei daarom, dat God ons nog zoo zwak beschouwt in het geloof, dat wij nog geen enkelen dag zonder spijze kunnen leven. Anders schikte Hij ons zoo spoedig zoo'n overvloed niet toe Maar daar het Zijn wil is, ga heen en neem de aalmoes, die Hij ons laat uitreiken, aan.”

Lezer, wat zegt gij? Vervult de Heere niet de beloften, aan zijne kinderen gegeven?

VERSCHIL.

De droefheid komt van God, den Heer
En buigt ze U neêr,
Zij heft ook Hemelwaart!
Veel erger — erger is 't verdriet,
Dat U de domme wereld baart,
Dat U de mensch niet spaart —
't Verheft U niet,
Het buigt alléén ter aard!

DE GÉNESTET.

DAT 's DE KUNST.

Naam te maken — dat zegt niets,
Naam te houden — dat is iets;
Op uw tijd,
Kunstnaar, Preêker, wie gij zijt,
Naam en eere te verzaken;
Zonder wrevel, zonder spijt,
Voor den jongre plaats te maken,
Die U volgt in Glories gunst —
Dát is vaak de groote kunst.

DEZELFDE.

DEN TIJD UITKOOPEN.

Ik zal maar eenmaal door dit leven gaan. Elk goed werk dat ik doen kan, iedere vriendelijkheid die ik kan bewijzen, laat mij die vooral niet uitstellen of verwaarloozen; want dezen weg kom ik niet weer langs. (DRUMMOND).

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL” a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

Ie EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH”, *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*”, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja”; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer.”

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO” Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van H. K., Foxhol *f* 11; van A. K., Grandhaven *f* 9,75.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Van br. R. Klickmann te Londen.

Voor „De Christen”	*f* 0.50
„ de Unie-cent	- 2.50
„ „de Goede Herder” te Groningen	- 2.50
„ de opleiding der Unie	- 4.20

Van br. O. Beekmann te Londen.

Voor „De Christen”	*f* 0.50
„ de Unie-cent	- 3.00
„ „de Goede Herder” te Groningen	- 3.00
„ het Nieuwe Silo te Zutphen	- 6.00

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 225. DONDERDAG 13 Augustus 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

NAAR 'T VADERHUIS!

Naar 't Vaderhuis!
'k Ben vreemdling hier op aarde,
Geen woning vind ik hier, noch iets van waarde.
Geen blijdschap vind ik meer in 't aardsch gedruisch.
Naar 't Vaderhuis!

Naar 't Vaderhuis!
Mijn Jezus zal mij leiden
Door deez' woestijn, waar ik Hem zal verbeiden.
Tot ik Hem loof bij 't hemelsch harpgeruisch.
Naar 't Vaderhuis!

Naar 't Vaderhuis!
Dáár zal ik eeuwig rusten
In Jezus troon; hier kan mij niets meer lusten.
De hechtste troon wordt eenmaal hier tot gruis.
Naar 't Vaderhuis!

Naar 't Vaderhuis!
Dra is de strijd volstreden,
Getroost, mijn ziel! straks is het leed geleden!
Eén oogwenk slechts — de kroon volgt op het kruis.
Naar 't Vaderhuis!

Naar 't Vaderhuis!
Dáár in der heilgen midden
Zie ik het Lam — dáár zal ik het aanbidden;
Dáár is mijn plaats, hoe ook de vijand bruis'.
Naar 't Vaderhuis!

Wie is zij?

„Wie is zij, die daar opklimt uit de woestijn, en liefelijk leunt op haren liefste!" Hooglied 8: 5*a*.

'tLied der liefde is zijne ontplooiing genaderd; Sulamith komt, leunende op den arm van haren liefste, uit de onbebouwde vlakte van Jisreël op, door hem geleid naar de ouderlijke woning. Door deze aanblik verrukt, roepen de herders van Jisreël in geestvervoering uit: „Wie is zij, ja wie is zij, opkomende, leunende, liefelijk leunende op haren liefste!"

Is Sulamith beeld der Gemeente Gods? dan hooren wij in dezen jubel de Halleluja's schallen, waarmede de Bruid des Heeren straks van uit de hemelzalen zal worden begroet, als haar lijden geleden, haar strijd volstreden zal zijn, en haar Bruidegom haar binnen zal leiden in het Vaderhuis met zijne vele woningen.

Doch bezien wij onze tekst nader; zij wijst ons:

op de tegenwoordige verblijfplaats der Bruid.

Die verblijfplaats is, zie het maar, de WOESTIJN. Gelukkige toestand. Zij bevindt zich immers in de wereld? — Nu, dan mag het gelukkig heeten, dat deze wereld haar een Woestijn is.

Ware dit niet het geval, dan was de wereld haar vaderland; de dingen der aarde hare schatten; de zonde haar lust; de duivel haar koning; de dood haar bezitter; Johovah haar rechter en de eeuwigheid hare verschrikking.

Zoo was het helaas weleer; maar sedert zij kostelijk was in de oogen harer liefste en sinds hij haar werd de schoonste boven tienduizend, sinds is de wereld haar gekruist en zij der wereld, en als gast en vreemdelinge trekt zij dat land door, dat voor haar „dor en mat is, zonder water."

Is die toestand gelukkig, ze is desniettemin pijnlijk.

Immers de woestijn brengt lijden, ontbering en strijd, en dit is op zichzelf geen zaak van vreugde, maar van droefheid.

Ja, de Bruid ervaart het, wat het zegt in de Woestijn te zijn. Hier is geen lafenis voor haar dorst, geen brood voor haar honger en menig „Mara." Doornen doorwonden haar de voet en rijten niet slechts hare kleederen, maar ook haar vleesch en hart vaneen. Hier lijdt zij lichaamssmart en hartepijn, als menigerlei beproeving haar deel is en de vele tegenspoeden der rechtvaardigen haar treffen; hier lijdt zij zielesmart over eigene en anderer zonden.

Nochtans haar toestand is een heilzame. 't Is tot hare vorming, tot hare voorbereiding, dat Hij die haar „lokte", die „naar haar hart sprak", haar de Woestijn-weg niet spaarde.

Het heilzame van dezen weg is: „vele en in alle manieren."

Tot Israël zeide God: „Ik leidde u in de Woestijn, *opdat gij zoudt weten wat in uw hart was.*" Acht deze wetenschap, hoe pijnlijk ook, niet gering, zij moet het hart vatbaar maken, om Christus in Zijn dierbaarheid en algenoegzaamheid aan dat hart te doen kennen.

Letten wij nu op haren arbeid.

Zij klimt op uit de Woestijn. Hoe kon het anders? Hoe zou zij rustig kunnen nederzitten in dit stof? Onmogelijk! Wat uit de aarde en van beneden is, vraagt en zoekt het aardsche, maar wat van den hemel is, wordt door den hemel aangetrokken, het *zoekt* en *bedenkt* de dingen, die boven zijn, *niet die op de aarde zijn.* Zij verheft zich boven 't stof, boven 't ijdele, nietige en vergankelijke, en streeft naar het eeuwige.

Zij klimt op, dat is: zij verheft zich boven het „lage", daarom ook boven de zonde, die het „allerlaagste" is. Zij is „wars" van het kwaad. De goddelijke natuur in haar zoekt wat van God is; krachtens haar licht-natuur wandelt zij in het licht, en vol verlangen strekt zij zich uit naar die onverderfelijke en onbevlekkelijke erfenis, die haar in de hemelen is weggelegd.

Dat opklimmen evenwel gaat niet zonder groote moeite. De hemelberg is niet gemakkelijk te bestijgen. De weg van de kinderen der wereld gaat benedenwaarts en daarom als van zelf.

Belemmeringen van allerlei aard doen zich gelden. Wijl zulk een „opklimmen" zoo geheel tegen de wijze van doen der Woestijn-burgers indruischt, wekt het de haat van deze in hooge mate op.

Een andere belemmering is de ballast, waarmede zij nog bezwaard is, zij heeft nog het aardsche lichaam, dat nog niet verlost is en naar de aarde henentrekt. Ook zijn er somwijlen nog „leden op de aarde" die gedood moeten worden, wat dit opklimmen tot een bloedigen kamp maakt.

't Valt niet te ontkennen, dat dit opklimmen soms met struikelen, vallen, ja, achteruitgaan gepaard gaat. Excelsior! (naar hooger) blijft hare leuze. Zij is tot *volharding* geroepen. En is dat opklimmen een *worstelen*, er blijft een *ruste* over voor het volk van God.

Haar kracht.

Zij leunt op haar liefste.

Wie is haar liefste en waarom is hij zulks? Haar liefste is JEZUS, en de vraag waarom, mag wel een overbodige vraag heeten. Wie zocht haar op op den weg van vijandschap en dood? Wie nam den loodzwaren zondelast van haar en gaf haar vrede? Wie bevocht haar zielevijand, Satan, en triomfeerde over den dood? Wie verbrak de kracht van onwil en ongeloof binnen in haar? Wie anders dan Jezus, die met haren jammer bewogen den heerlijken hemel verliet, haar vrijkocht met Zijn bloed en sedert de uitverkorene van haar hart, de vriend harer ziele is. Ja, hij is haar liefste! Om Zijnentwil verliet zij haar volk en haar's Vaders huis; Hij is haar de schoonste boven tienduizend, en geen offer was haar om Zijnentwil te groot en te zwaar. Nevens Hem lust haar niets in hemel en op aarde; vol blijde verrukking roept zij 't uit: „Heer! wij hebben alles verlaten en zijn U gevolgd."

Nu leunt zij op hem en in dat leunen belijdt zij eigen machteloosheid. Dit is het onvervreemdbaar kenmerk van het genadeleven:

Eigen krachten te verachten
Wordt in Jezus' school geleerd.

En zie daar nu juist de misvatting bij elke zoekende ziel. Eigen ellende en doemschuld belijdende, zoekt ze het toch nog immer bij zichzelve en doet zij de bestendige klacht over eigen onmacht hooren.

Wat haar klacht is, is de roem des geloofs. De geredde zegt het Paulus na: „Ik heb een welbehagen in nooden, een welbehagen in zwakheid, opdat de kracht van Christus in mij wone, want als ik zwak ben, dan ben ik sterk."

„Niets van mij en 't al van Hem", dat is de belijdenis der bruid.

Zoo toont zij in haar leunen ootmoed, afhankelijkheid en groot crediet in haar Heiland, en geen wonder.

Onze tekst spreekt dan ook niet slechts van een leunen, maar van een liefelijk leunen, d. w. z. een vertrouwelijk leunen op Hem.

En in dat alles openbaart zij, dat het haar waarachtig ernst is met de bereiking van het groote en heerlijke doel, om leunende op den

onbezwijkbaren arm van haren bruidegom, op te klimmen uit dit stof en dat heerlijke koninkrijk te beërven, dat haar is weggelegd van voor de grondlegging der wereld.

Arme woestijn-burger! hoe jammervol is uw toestand in het heden, en wat zal zij zijn voor de toekomst!

Als de Bruid de feestzaal is binnengeleid, dan worden over de wereldwoestijn de fiolen des toorns uitgegoten.

Nog brak die dag des toorns niet aan; nog is het de dag der genade, de dag der zaligheid. Die de Bruid haar liefste noemt, kwam ook om u te redden.

Wilt gij weten, waar Hij weidt? Ga dan uit op „de voetstappen der schapen." Dat wil zeggen, geef, gelijk zij, acht op Zijn stem. Wordt gelijk zij oprecht voor uzelven en voor God. Verlaat als zij, den weg der zonde en werp u aan de voeten van uw Redder neer. Geloof als zij in Hem, die God gaf tot eene verzoening ook voor uwe zonden.

Groningen. HORN.

ZENDING.

Om te doen zien met welke gevaren en moeilijkheden in sommige deelen van het arbeidsveld der zending de broeders nog hebben te kampen, kan het volgende verhaal, uit een brief van zendeling Stapleton aan de opper-Congo, dienen.

Hij schrijft: — „zooals u uit een schrijven van Mr. Weeks gebleken is, hebben wij ons gestationeerd te Monsembi, ten einde een evangelisatie-arbeid te ondernemen onder de verwoeste stammen der Bangalen. Dit volk is lang de schrik van deze rivierstreek geweest. Men deelt eene bloedige geschiedenis mede van dit krijgshaftige volk. Stelen en rooven wordt als hun meest geliefde bezigheid beschouwd, en dit is bewezen, dat ieder, die hun in handen valt, gedood, medegevoerd en opgegeten wordt. De bewoners van Opoto zijn bekend als visschers, de Bobangiers als handelslieden en de Bangalen als menscheneters. Sedert wij hier geweest zijn hebben we ervaren, dat moord en doodslag aan de orde van den dag waren, en ons werd gezegd, dat in eene naburige stad het kanibalisme (menscheneten) gebruikelijk is. En dat dit geenszins overdreven is, zal u de hiervolgende

DROEVIGE GESCHIEDENIS

aantoonen. Gij zult u daardoor dan ook een denkbeeld kunnen vormen van den aard des volks, onder hetwelk wij leven en werken. Ik weet, dat men in het vaderland nog niet geheel er over eens is of het kanibalisme hier nog aangetroffen wordt of niet. Sommigen spreken er bevestigend over, anderen ontkennend. Wat ik hier mededeel zijn feiten.

Ons station bevindt zich in het bovenste gedeelte van de stad Bongincid; juist boven ons ligt de stad Mampoko, en op eenige mijlen in den omtrek liggen nog een aantal steden aan elkander, die Opper-Monsembi genoemd worden.

Voor eenige dagen liep des avonds het opperhoofd van Manpoko met een bel in de hand langs de straten onzer stad om de bevolking bekend te maken, dat de lieden uit de omliggende steden een aanval op onze stad wilden ondernemen. De vrouwen gingen nu op de vlucht, sommigen in cano's (kleine schepen), anderen namen hun toevlucht in het beneden gedeelte der stad, beneden ons station, alle beladen met allerlei rommel en snuisterijen, waarmede de Afrikaansche vrouw haar hut versiert.

Den volgenden morgen te ongeveer half zeven, gaven de vijanden bevel tot den aanval. Er werden eenige schoten gelost en toen volgde er een luid roepen en schreeuwen van mannen, die zich tot den strijd verbonden, terwijl op een ander punt het geroffel van de trom werd vernomen. Kort daarna verscheen een lange rij van gewapenden, met hunne eigenaardige versieringen opgesmukt, en in bonte mengeling liepen zij door elkander op het terrein van ons station, zich gereedmakende om de aanvallers weerstand te bieden. Het gevecht was hevig en al heel spoedig verschenen 4 gewonden bij ons, die het bericht medebrachten, dat 2 anderen gedood waren. Een menigte vrouwen verzamelden zich in de nabijheid van ons huis, afwachtende welke berichten zij konden inwinnen. De hartstocht dier vrouwen was verwonderlijk, en met eene welsprekendheid, voor welke een Professor respect zou hebben, gaven ze aan hun gevoelen lucht, zoo dat men nauwelijks kon gelooven, dat men hier met zulke onkundige menschen te doen heeft.

Terwijl wij bezig waren met het verbinden der gewonden, spraken wij naar aanleiding van het gebeurde en de treurige afloop van zulke tooneelen. Spoedig berichtte men ons, dat de vijand afgetrokken was en dat hij een der lijken van de gedooden had medegevoerd, terwijl zij er een hadden moeten achterlaten. Nu verkeerde het treurtooneel in vroolijk spel, de weeklachten in jubelkreten van overwinning. De vrouwen dansten en zongen, en waren nu even luidruchtig in hare vreugde, als kort te voren in hare smart. Op hetzelfde oogenblik brak er een geweldigen storm in de natuur los en de regen viel met stroomen neer, dit deed ons mede hopen, dat de rust weldra hersteld zou zijn. Doch nieuwe strijdlustigen vertoonden zich, zinnende op wraak. De aftrekkende vijand werd achtervolgd en op zijn eigen gebied aangevallen. Te ongeveer 12 uur kwam er een lange rij van mannen langs ons station, beladen met hun buit. 50 hunner hadden zooveel bokken als zij dragen konden, anderen, die minder gelukkig geweest waren droegen vischnetten, stoelen en andere kleinigheden.

Doch dit alles was nog maar een voorspel geweest van het

VREESLIJK SCHOUWSPEL,

dat volgen zou. Twee mannen traden ons nu voorbij, dragende den hals van een der verslagenen op de punt van een speer, die in de hoogte gestoken werd; een ander droeg een arm. Kort daarop werden we nog meer verschrikt en aangedaan, toen eenige mannen met het vreeslijk verminkte lijk kwamen aandragen. Een der dragers had de hand in eene diepe wonde in het lichaam gestoken, een ander droeg een been op den schouder. Zoo ging het in triumf voorwaarts. Dit te aanschouwen maakte op ons een aangrijpenden indruk, te meer daar wij wisten, dat het lijk gekookt en des avonds zou gegeten worden. Het zal niet noodig zijn op te merken, dat wij geen lust gevoelden om naar zulk een wreed feest te gaan zien. Sommige der jongens gingen er heen, maar kwamen te laat om het vleesch te zien eten; zij werden uitgenoodigd mede te eten van de groenten, die nog in het water stonden, waarin het vleesch gekookt was geworden.

Dat wij, Mr. W. en ik, na dit alles niet veel lust hadden aan ons avondeten, zal niemand verwonderen, en evenmin als wij zeggen, dat die gruwelijke tooneelen ons nog dikwijls voor den geest zweven en ons soms nog bij nacht verontrusten.

Twee dagen daarna zagen we een jongen met een stuk gebraden menschenvleesch op een blad op ons station. Een onzer werklieden voegde zich bij hem, en beide maakten er zich vroolijk mede. Wij moesten zelf dat vleesch zien! Den volgenden dag werden onze stadbewoners andermaal verlokt om de door hen overwonnen stad te bezoeken. De bewoners dier stad waren in allerijl gevloden en hadden eene kranke vrouw achtergelaten. Sommige der krijgshaftigen verhaalden later met genoegen en spottend, hoe zij die vrouw levend hadden gebraden. De geheele stad was voorts verwoest, en met het dooden van een man in het bosch, werd het werk van dien dag beëindigd.

Gedurende de laatste 14 dagen is ons volk dag en nacht gewapend geweest, uit vrees dat de vijand opnieuw zou aanvallen, terwijl vele mannen en vrouwen om en op ons station bescherming zoeken.

Veel hebben wij gedurende dien bangen tijd te verduren gehad. Die ons voorbij gingen smaden ons, omdat we geen deel genomen hadden aan hun gevecht. Zij gaven te kennen, dat, als onze huizen aangevallen werden, zij ons wel wilden helpen; en als hunne huizen verbrand waren geworden, zeiden zij, zouden ook de onzen niet gespaard gebleven zijn. Wij konden ons echter niet met hen afgeven ten strijde, ofschoon wij ons verplicht achtten zooveel mogelijk onze huizen, ons gereedschap en onze bedienden en arbeiders te beschermen. Wij hebben den smaad zoo geduldig mogelijk verdragen; de verwonden verbonden en onderdak verleend; hun elke gevraagde hulp verleend en hun duidelijk gemaakt, dat we vrienden zijn, niet alleen van hen, die met ons zijn, maar ook van de bewoners van alle andere steden. Dit is voor hen eene vreemde leer. Het zal nog wel eenigen tijd duren eer deze menschen idee hebben van die algemeene menschenliefde. Eerst zullen zij de bron moeten leeren, uit welke die liefde geput wordt.

Intusschen heeft al het gebeurde een diepen indruk op ons gemaakt, aangezien ook, dat ons station nog maar zoo kort hier gevestigd is en wij nog niet de noodige middelen hebben om onze goederen te beschermen.

Roofzucht, kanibalisme en slavernij zijn nog de vloek van de Congo. In al deze dingen kunnen de meesten zich nog recht hartelijk verlustigen. Wij zien verlangend uit naar den dag, dat dit volk zich zal onderwerpen aan onzen Vredevorst en Hem met vreugde zal ontvangen.

Het zal u tot blijdschap zijn van ons te vernemen, dat wij onder al het boven geschrevene onzen arbeid op de school, alsmede onder de kranken konden voortzetten enz.

Wij deelden bovenstaande mede, opdat niemand zich te kleine gedachte vorme van de moeite en strijd onzer broederen, die arbeiden onder de verblinde volken van Afrika, en wij ons gedrongen mogen gevoelen, hen dagelijks in de gebeden te gedenken en waar we kunnen ook mede te helpen, om door middel van het Evangelie, de duisternis in dat zwarte werelddeel te verdrijven.

St. N. v. B.

Belangrijk

In No 3. van „De Stem der Liefde." leest men het volgende

„VERZOEKSCHRIFT"

VAN DE WERELD-VROUWEN-CHRISTEN-ONTHOUDERSVEREENIGING TOT BESCHERMING VAN EIGEN HUIS EN HAARD, GERICHT AAN DE REGEERINGEN ALLER LANDEN.

Geëerde Bestuurders, Vertegenwoordigers en Broeders!

„Wij, die met dit verzoekschrift tot u naderen, behooren tot de zwakkere sexe, maar gevoelen ons in onze harten sterk in het liefhebben van onzen huiselijken kring, onzen geboortegrond en het wereldgezin van alle natiën.

Wij weten, dat een helder hoofd en een rein hart een onbesproken wandel, een gelukkig tehuis helpen vormen, en dat in dit spoor de welvaart der natiën verzekerd is, en een wereldvrede als deel der toekomst mag gehoopt worden.

Wij weten, dat het zich overgeven aan het gebruik van alcohol, opium en al wat bedwelmt, het maatschappelijk leven tot schande en vloek wordt, en de wereld met eene ellende vervult, waarvan vooral vrouwen en kinderen bijna al den last moeten dragen.

Wij weten, dat deze bedwelmingsmiddelen verkocht worden met door de Wet gewaarborgde vergunning; vergunningen, welke de Regeeringen tot voordeeltrekkende deelgenooten van dezen handel maken. Met een gevoel van diepe schaamte aanschouwen wij, dat bijna nog alle regeeringen met graagte in deze voordeelen deelen, zoo zelfs, dat aan verschillende volken in hunne onwetendheid of tegen hun wil het gebruik dezer bedwelmingsmiddelen is opgedrongen.

Wij weten, dat de Wet nu veel ongedaan moet laten, dat den toon van het zedelijk leven in de maatschappij zeer zou kunnen verhoogen, en het misdaad plegen bemoeilijken.

Wij hebben geene macht, om deze ongerechtigheden, waaronder de wereld gebukt gaat en zucht, te voorkomen, maar het staat in uwe macht om de natiën in hare eer te herstellen, door niet langer medeplichtig te zijn, aan dit even schandelijk als schadelijk bedrijf.

Om al deze redenen komen wij vereenigd tot u, als vrouwen, die genoegzaam ieder land vertegen-

woordigen, en smeeken u in aller naam, om den standaard der Landswet naar de zedelijke eischen des christendoms te willen verhoogen; voorts dat het u behage aan den drank- en opiumhandel niet langer uw beschermend schild te leenen en daaruit geldelijk voordeel te trekken, meest ten nadeele dergenen, die geen invloed kunnen oefenen op de wettelijke regeling van het maatschappelijk volksleven. Moge de macht u betrouwd en de verantwoordelijkheid, die op u rust, u bewegen om ons huiselijk leven te beschermen door een beslist en geheel tegengaan van deze misbruiken, welke een vloek zijn voor welvaart, zedelijkheid en godsdienst. Mochten daartoe allen binnen de grenzen van eigen gebied besluiten, welk een zegen zou daardoor aller volken deel worden!

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Amstels burgervader heeft heel wat te zoeken om een ministerie bij elkander te krijgen. Naar het verre Oosten wendt hij zijne blikken om de gezant òf uit Petersburg òf uit Konstantinopel te laten overkomen om hun een plaatsje te verschaffen achter de door honderden begeerde groene tafel. Is dan de heer van Tienhoven zoo erg kieskeurig, dat hij zoolang sukkelt met geschikte mannen bijeen te brengen, wijl er zoovelen op een ministersbaantje hopen? Dat nu misschien niet, maar juist om geschikte personen te vinden, want het moet een LIBERAAL ministerie zijn, althans die naam zal het dragen, en dan komt de vraag of die verschillende heeren, zoo bij elkander gezocht, het onderling eens zijn. Het is moeilijk!!!

Met September moeten de Kamers worden geopend, waarbij de beide Koninginnen hopen tegenwoordig te zijn en dan nu nog geen ministerie, het is om er van te huiveren. Er moet toch ook nog een Troonrede worden opgesteld om in de Staten-Generaal te worden voorgelezen en gesteld, dat de toekomstige Regeering zoo lang zit te haarkloven over een samengesteld plan, alsdat er met moeite bij elkander is gebracht, dan zijn nagenoeg die *vier* jaren, om voordat er eigenlijk iets is uitgevoerd. De vrienden van Uitgebreid- of Algemeen Stemrecht moeten zich maar geen gouden bergen der toekomst droomen.

H. M. hoopt in de volgende maand den kroonprins van Italië ten Paleize in den Haag te ontvangen. Deze Prins doet een tocht door Europa en bezoekt nagenoeg alle Hoven.

België. De zenuwachtige, opgewondene krankheid van de koningin, die nu weer hersteld is, heeft veel opspraak gemaakt, schrik en angst verwekt. Wat ons bizonder heeft getroffen? dat H. M. zoo vreeselijk tegen den dood opziet, wel een bewijs, dat hare verhouding tot den Overwinnaar des doods, niet is zooals die behoort te zijn en kan wezen, want die Christus waarachtig voor zijn hart kent, behoeft geen dood te vreezen (Hebr. 2 : 14, 15).

Wij zien hier uit bij vernieuwing, dat rijkdom, macht, hooge eer en koninklijke majesteit, of wat ook in deze wereld voornaam en groot doet zijn, nog geen vrijbrief is voor de eeuwigheid, maar dat vóór alles noodig is een verbroken hart en een verslagen geest vanwege de zonde, doch geheeld door de genade Gods in Christus, die Zijn bloed der verzoening gaf tot reiniging der zonden en wegneming van alle ongerechtigheid.

Frankrijk. De jeugdige reiziger Paul Crampel is vermoedelijk op zijn ontdekkingsreis in de Congo (Afrika) bezweken. De expeditie werd uit elkander gedreven, waarbij hoogst vermoedelijk de 27-jarige Crampel den dood vond. Dit wordt als een zeer groot verlies beschouwd, daar deze reiziger reeds vele bekwaamheden en kennis van menschen bezat.

De hoofdschotel der politieke tafel is wel het bezoek der Fransche vloot aan Rusland. In 1812 staken de Kozakken de oude hoofdstad Moskou in brand, toen het Fransche leger, aangevuld met verschillende legioenen der overwonnen Staten, er hun intrek namen onder commando van Napoleon, die daar in zijn moorddadigen loop gestuit werd. Thans $^{3}/_{4}$ eeuw later worden de hoofdofficieren der Fransche marine binnen die zelfde muren letterlijk op handen gedragen door de opgewonden menigte. En wat er het allerergste van is, dat dit bezoek leelijke gevolgen kan hebben voor den zoo hoog geroemden wereldvrede. De wijze, waarop bij de feesten is gesproken, geeft veel te denken en Oostenrijk en Duitschland toonen zich volstrekt niet op hun gemak, te minder daar Rusland zich steeds krachtiger wapent en vooral zonderlinge bewegingen maakt op de Oostenrijksch-Duitsche grenzen.

Italië. De Paus — die de gebreken des ouderdoms niet kan ontgaan, zoomin als een ander sterfeling — moet zich nu op raad van zijne geneesheeren baden in warm zand.

Ter gedachtenis aan den vrijheidsheld Victor Emanuel, die aan het Pausdom de wereldlijke macht heeft ontnomen, is een gedenkteeken opgericht op de Delome-rots, nabij Susa, ter hoogte van 3545 meter.

De minister van oorlog heeft besloten, om alle *vreemde* ambtenaren bij de militaire bureaux te ontslaan.

Spanje. De Republikeinen hebben weer gepoogd ongeregeldheden te Barcelona te verwekken, doch zij werden daarin verhinderd, zij hadden echter gehoopt, dat de verschillende garnizoenen hen bij zouden vallen, wat in geen geval is gebleken.

Engeland. De Fransche vloot stoomd nu naar de Engelsche wateren en de Koningin zal te Cowes een reveu houden over de schepen, en daarna een feest geven.

In 1890 zijn 250,000 personen, waaronder 76,000 vrouwen veroordeeld wegens dronkenschap. Deze cijfers roepen luide: ontfermt u over de slaven van alcohol, aan dit reddingswerk mag geen christen zich onttrekken, want percentsgewijze is de toestand bijna overal hetzelfde.

Rusland. De Keizer is met de Czarin naar Finland gegaan, om daar uit te rusten van de vermoeienis der laatste feesten, doch werd daar geenszins hartelijk ontvangen, het volk nam er niet eens notitie van zijn komst, waar het vroeger in geestdrift hun Keizer begroette.

Beperking der vrijheid en overmacht van het Russische element is ook hier de oorzaak der verkoeling.

Daar de verlofpassen zijn vergemakkelijkt, vertrekken nog honderden en duizenden joden, meer als vroeger, uit het land der verdrukking. Uit Palestina is bericht ontvangen om de emigratie tegen te gaan, daar er geen brood genoeg is voor de velen, die zich in Jeruzalem en omstreken vestigen.

Van uit Duitschland is er een poging aangewend, om met de Italiaansche Regeering te onderhandelen daar een kolonie te stichten van Jakobs overblijfsel.

Die in Rusland eenmaal over de grenzen is, mag geenszins weer terugkeeren wat de ellende ontzachelijk vergroot. God alleen is het bekend, hoe spoedig de uitbarsting komt; laten wij in ieder geval ons bereid houden, opdat wanneer de Heer de Zijnen roept, niemand onzer van verre sta.

Servië. De jeugdige Koning was, onder toezicht van zijn Gouverneur, eenige dagen de gast van den Czaar, en nu bracht hij een bezoek bijn de Oostenrijkschen Keizer en zal zijn vader Milaan in Parijs ontmoeten, maar niet alleen, immer onder geleide van zijn leermeester. Dit is een zeer droeve toestand, wanneer vader en kind niet eens samen vertrouwd zijn.

Konstantinopel. Van hier is namens de Staat order gegeven, dat den ingezetenen van Bulgarije vrijheid van godsdienst moet worden gegeven en men gelooft, dat nu ook spoedig heel het land zijn zelfstandigheid zal bekomen met Prins Ferdinand als Koning, die voor 5,000,000 francs geweeren bij Krupp heeft besteld.

Oostenrijk. In Trier werd verleden Donderdag op een allerstatigste wijze door de priesters, de rok zonder naad van den Heere Jezus naar de tentoonstelling gebracht. Deze zal ter bezichtiging worden gesteld voor het publiek, extra treinen zullen er rijden en men verwacht de toevloed van vreemdelingen zoo groot, dat vele huizenverhuurders aan de tegenwoordige bewoners de huur hebben opgezegd, omdat ze gelooven betere zaken te maken door aan die dwaze bezoekers te verhuren.

Natuurlijk is die rokgeschiedenis niets anders dan een groote leugen om daar maar geld uit te slaan.

Duitschland. De eerste pogingen der Socialisten om hun leer bij de boeren ingang te doen vinden, is geheel mislukt. De plattelandsbewoners zijn niet zoo dom, om de stadsche grootsprekers maar zoo voetstoots te gelooven.

Als zeker wordt medegedeeld, dat de Keizer in 't zin heeft, om de tentoonstelling te Chicago in 1893 te bezoeken; doch daar kan nog zooveel tusschen beiden komen, ook voor een machtigen heerscher als Wilhelm II.

De politie heeft te Berlijn beslag gelegd op een boekje, dat ten titel heeft: „Keizer, geef ons brood.” De schrijver is geen sociaal-democraat.

Gemengd Nieuws.

Suez-Kanaal. Het verkeer door dit Kanaal neemt van jaar tot jaar toe. In het jaar 1889 zijn er 3425 schepen door 't Kanaal gegaan, en heeft de opbrengst de aanzienlijke som van 65,242.021 francs bedragen.

Op de laatste reis van „de Obdam” van Amerika naar Rotterdam, heeft de kapitein Bakker een stoker doodgeschoten, omdat, zoo werd er eerst verklaard, er muiterij aan boord was. Later is dit tegengesproken, van opstand is geen sprake geweest; enkel had de man die het gold er tegen, om naar het hospitaal te worden gebracht, hoewel hij zeer ernstig ziek was. De kapitein beval het en de kranke bleef zich verzetten.

Wat er ook van aan moge zijn, dit is zeker, de kapitein en een groot deel der equipage mag de aanstaande reis niet mede maken naar New-York, maar moet ter beschikking der justitie blijven te Rotterdam.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. *„Ik zal de blinden leiden door den weg dien ze niet geweten hebben. Ik zal ze doen treden door de paden, die ze niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken, en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen, en Ik zal hen niet verlaten.* Jes. 42 : 16.

Bovenstaande tekst, het onderwerp van de prediking op Zondagavond l.l., zagen wij tegelijk heerlijk in ons midden bevestigd in den Doop van een man, die uit den modderpoel van zonde en ongerechtigheid en uit den nacht van onwetenheid in den afgeloopen winter tot Jezus kwam en nu vol vreugde der gemeente werd toegevoegd. Gode daarvan alleen de eer!

VRIESCHELOO. Zondag 9 Aug. mochten wij een aangenaam „Buitenfeest” vieren met 95 leerlingen onzer Zondagsschool. Van uit ons lokaal „Rehoboth” ging het in optocht onder blij gezang naar het nabij gelegen dorp Wedde. Onderweg werd er gerust op een der heuvelen waar de kinderen, neergezeten in het groen, versnaperingen ontvingen en toegesproken werden.

In goede orde keerden wij in het lokaal weer, dat het getal belangstellende, waaronder de ouders der kinderen, niet kon bevatten. Ook daar was voor klein en groot nog een goed woord mede door onzen br. Sipkes die uit Groningen tot ons overgekomen was.

Aan den avond wachtte ons nog een samenzijn, maar dan van twee Meisjes-vereenigingen samen 26 meisjes, van wie onze zuster Jantje Karssiens bij haar aanstaand vertrek naar Franeker afscheid nam. 't Scheiden viel moeilijk, er waren meer tranen dan woorden. 't Was duidelijk dat genoemde zuster niet te vergeefs had gearbeid. Zegene de Heer haar en ons!

VARIA.

ONLEESBAAR SCHRIFT.

Er kan niet genoeg op gewezen worden, hoe nuttig en noodig het is, dat jongens en meisjes zich op het schrijven van een duidelijke, goed leesbare hand toeleggen. Zij zullen er op lateren leeftijd zichzelven en anderen veel last mede besparen. Voor letterzetters vooral is onduidelijk schrift eene dagelijksche kwelling, en niet minder voor correctors. Wie onleesbare brieven schrijft, heeft kans een antwoord te ontvangen, zooals zekere professor Aldrich eens aan professor Morse zond:

Waarde heer Morse! Het was zeer aangenaam voor mij, dezer dagen een brief van U te mogen ontvangen. Misschien zou ik het echter nog aangenamer gevonden hebben, indien ik in staat was geweest uwen brief te ontcijferen. Ik geloof niet, dat ik het op dit oogenblik iets verder gebracht heb dan tot den datum (dien ik natuurlijk wist) en de handteekening (die ik raadde). Er is een eigenaardige en voortdurende aantrekkelijkheid in zoo'n brief van U: hij wordt nooit oud, hij verliest nooit zijne nieuwheid. Men kan iederen morgen tot zichzelven zeggen: „Hé ja, daar is die brief van Morse óók nog! Dien heb ik nog niet gelezen. Ik geloof dat ik hem vandaag nog maar weer eens onder handen zal nemen; misschien zal ik dan na verloop van eenige jaren wel in staat zijn om uit te maken wat hij eigenlijk bedoelt met die *i*'s, die er als *w*'s uitzien en met die *i*'s, die geen wenkbrauwen hebben." Andere brieven worden gelezen, weggelegd en vergeten; maar de uwe blijven altijd zorgvuldig — ongelezen. Van één zoo'n brief kan iemand gemakkelijk zijn leven lang pleizier hebben. Vol bewondering heb ik de eer te zijn

Uw dw.
T. B. ALDRICH.

Unie-Cent-Blaadje.

Ons Unie-cent-blaadje wordt eerdaags gedrukt. Nu had ik de opgaven daarin liefst zoo nauwkeurig mogelijk.

Men zie onderstaande na en zende mij per omgaande zijn aanmerkingen.

Verzamelaars te
Ameland: P. de Boer en Janke de Boer.
Amsterdam: Metje de Vries.
Berkhout: C. Broertjes.
Borne: Wie? *Delden:* Wie?
Deventer: Heintje *f* 11,55. Frits *f* 4,80.
Foxhol: Eppo Kramer.
Groningen: Alberts Adriana Kruizinga.
Haulerwijk: S. J. v. d. Mei. *Haarlem:* C. Groet.
's Hage: Justus v. d. Kam. *Heeg:* J. Steenbeek.
Hengeloo: Wie?
Leeuwarden: Joh. de Vries en Minke v. d. Molen.
Musselkanaal: Vr. Braamhorst.
Nieuwe Pekela: E. Stuut.
Rotterdam: J. Kuipers.
Sneek: Pietje Gorter *f* 12.34. Folkert v. d. Werf *f* 7,79.
Valthermond: Jan Rengers. *'t Zandt:* Wie?
Zutphen: J. A. Prost. A. H. Nyveldt. G. Prost. F. Scripsema.

Zoo er op eene plaats meer dan een verzamelaar is en men wenscht het door elk verzamelde afzonderlijk vermeld te hebben, dan geve men mij zulks op.

Ook wensch ik te weten hoeveel blaadjes men begeert.

Ook niet-verzamelaars kunnen deze blaadjes gratis bekomen.

Groningen. J. HORN.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds $5\frac{1}{2}$ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. $2\frac{1}{2}$ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van G. J. te Duisburg *f* 2,50; van G. H. M. te Hengeloo *f* 11,58.

N.B. J. K. te Rotterdam, kan de door hem gezonden gelden vermeld vinden in No. 222.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.

Van G. J. in Duisburg *f* 2,50.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** De GRONINGER MIDDERNACHT-ZENDING brengt haren **welgemeenden dank** voor de hulp en de sympathie, die ze tot dusverre mocht ondervinden. Nu het werk onder de haveloozen zich meer en meer uitbreidt, richt ze tot hare stadgenooten het beleefd verzoek, de kleerkast nog eens na te zien, of er niet het een of ander stuk gemist kan worden. Voor het oogenblik is er bovenal behoefte aan onder- en bovenkleeding voor een werkman. Zoo men ons bericht zendt zijn we gaarne bereid het voor ons bestemde te laten afhalen.

Deze week zijn bijdragen en kleeding in dank ontvangen: van mej. H., mej. S., de heeren S., T., G., V., H., J.

Namens de Gron. M.Z.
Het comité
D. B. TALMA, Zuiderpark.
K. STOIT DIJK, Mauritsstraat.
R. DREWES, N. Ebbingestraat.
J. L. HEMMES, Coehoornsingel.

Heden ontsliep zacht en kalm, om — naar eigen getuigenis — in den Heere te ontwaken, onze Vader en Behuwd-Vader F. ROGAAR.

77 jaren en 6 maanden spaarde God hem het leven.

Wij berusten in Gods wil en hopen op een weerzien daarboven.

Kinderen en Behuwd-kinderen.

FOXHOL, 4 Aug. '91.

Aan de Gemeenten.

Die nog geen opgave van het getal leden en Zondagsschoolkinderen deden, verzoeken wij zulks vóór 15 Aug. te doen, daar dan de statistiek wordt opgezonden naar Engeland voor het „Handbook." Dat niemand daarin achterblijve.

Uw dw.
DEVENTER. B. ROELES,
Secr. d. U.

UNIE-CENT-BLAADJE.

Mag ik van de verzamelaars der Unie-Cent wel opgave hoeveel Unie-cent-blaadjes zij begeeren?

Ook anderen kunnen zooveel exemplaren ontvangen als zij wenschen.

GRONINGEN. J. HORN.

GRATIS.

Wie een Ex. van het werkje:
WAT ZEGT DE SCHRIFT?
en wat zegt Prof. G. HEMKES?
naar aanleiding van diens boekje: *„De kinderdoop uit God."*
door J. Schoenmaker,
gratis wenscht te ontvangen, zende een Postzegel van 5 cent voor overzending aan
N. v. BEEK.

*** Bij J. VAN DUINEN, Oosterbinnensingel en C. MOSTERT, Martenstraat, beide te Groningen, worden bestellingen aangenomen op

Karssen's Bijbelsche Scheurkalender,

prijs 35 cent franco.

Ook zijn bij eerstgenoemden voorradig en te ontbieden:

ZONDAGSSCHOOLBOEKJES,

en alles wat tot de Boekhandel behoort.

TRAKTAATJES MET PLAATJES.

Prijs 100 Ex. 35 cent, franco per post 40 cent.

Te bekomen aan 't Bureel van „De Christen" te Groningen.

DE OLIJFTAK,
ONZE KLEINE VERTROOSTER,
SCHEURKALENDER VOOR 1892,

met een extra schoon en sprekend schild in zwaren gothischen rand voorstellende:

1e. Aan de linkerzijde: GETHSEMANÉ.
2e. Aan de rechterzijde: BETHANIË.
3e. Boven het blok: DE OLIJFBERG met zijne 3 toppen.

Alles volgens photographieën in Palestina genomen.

De kalender is bewerkt door Ds. SMITT & Ds. MOOIJ. Ds. SMITT was tot dit jaar toe redacteur van DE KLEINE VERTROOSTER, daarom heet DE OLIJFTAK *nu* **DE OLIJFTAK,** *ONZE KLEINE VERTROOSTER.*

Bestellingen van meer dan één exempl. tot 31 Augustus aan ons adres opgegeven, worden met 10 % korting genoteerd. De prijs van één exemplaar is *f* **0.45,** 25 Ex. *f* **9.—,** 50 Ex. *f* **17.—,** 100 Ex. *f* **30.—.**

Ter uitdeeling op *Zondagsscholen* en voor *Colporteurs* en *Evangeliedienaren* wordt eene belangrijke korting toegestaan.

Bestellingen kunnen bij soliede boekhandelaren gedaan worden en direct aan den Uitgever

Bureel DE VREDEBODE, Dordrecht.

Toezending franco per post.

Aan het Bureel van „De Christen" worden bestellingen aangenomen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 226. DONDERDAG 20 Augustus 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Vrede! Volkomen Vrede!

Een woord in zijn ziekenvertrek te Mentone,
DOOR C. H. SPURGEON.

Daar wij in dit krankvertrek zijn bijeengekomen en gij allen verlangt, dat ik iets met u spreken zal, zoo willen wij onze gedachten eens laten gaan over het lied, zooeven door ons gezongen. Moge de Goddelijke Onderwijzer ons leiden in de mijnen der waarheid en ons de diepten Gods toonen.

Ons lied sprak van Vrede! Volkomen vrede in de wereld, verduisterd door de zonde; van het bloed van Jezus, hetwelk daarbinnen spreekt van vrede, volkomen vrede! O, welk een hemel van zaligheid is daarin vervat! Vrede, die met hemelschen glans schittert, zelfs in den middernacht van deze wereld vol zorg.

Wij kunnen geen waren vrede genieten, zoolang de zonde op ons geweten ligt. Eer zou de Oceaan rustig kunnen zijn, terwijl de storm raast, of de zeemeeuw rusten op de golf, terwijl de baren hemelhoog worden opgezweept. Hoe meer het geweten wordt verlicht, des te stelliger zal het den vrede derven en ontzeggen, zoolang de zonde blijft; want der conscientie eerlijke uitspraak is, dat de zonde Gods toorn verdient en gestraft moet worden. Elk eerlijk gemoed, alle nuchter verstand billijkt de rechtvaardigheid van dat vonnis, volgens hetwelk „elke overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangt." Mij was het, toen ik van zonde overtuigd werd zoo, dat het mij toescheen: God kon geen God wezen, indien Hij mij niet strafte voor mijne zonden. Ter oorzake van deze diep ingedrongen overtuiging werd die groote evangeliewaarheid: — „Het bloed van Jezus Christus Zijnen Zoon, reinigt van alle zonde" — mij een hemelboodschap, liefelijker dan de muziek der engelenciters. Toen zag ik met blijde verwondering, dat God in Christus Jezus is „rechtvaardig, en rechtvaardigende degenen, die uit het geloof van Jezus zijn." Voor mij werd de heerlijke leer der plaatsvervanging een fontein in de woestijn; en zij is het nog. Ik geloof ze met mijn gansche hart en met mijn gansche ziel. Een eerlijk man, in schuld zijnde, zal zich altoos ongelukkig gevoelen, totdat de zaak is afgedaan; maar is dit geschied, is de schuld betaald geworden, dan gaat hij vrij en vroolijk zijn weg. Toen ik mocht verstaan, dat mijn ontzettend groote zondeschuld gansch en al door den Heere Jezus Christus betaald was, die dit deed voor alle geloovigen, toen werd het vrede in mijn hart. Hoe vurig wensch ik, dat het met een iegelijk, met ons al te zamen zoo zij, dat ook wij van heeler harte kunnen zeggen: „Volkomen vrede in deze wereld, door de zonde verduisterd; van het bloed van Jezus spreekt daarbinnen het vrede, van volkomen vrede!

Voorts vroeg ons lied of er vrede, volkomen vrede kon wezen te midden van dringende werkzaamheden? En het onmiddelijk volgende antwoord luidde: den wil des Heeren te doen, zie, dit geeft rust te midden van de beslommering.

Hier hebben wij met den vrede te doen als met een schat, welke genoten kan worden in zoo alledaagsche omstandigheden des leven. Ieder die een huisgezin heeft; elke trouwe huismoeder; een iegelijk, die zaken aan de hand heeft, welke zorg en inspanning vragen, heeft noodig te weten, dat er vrede, volkomen vrede kan wezen te midden van dringende, van opeendringende werkzaamheden. Zulk een bemoeienis, zoodanige beslommering als uit opeenhooping van zorgen en werkzaamheden wordt geboren, leidt uiteraard niet tot rust des gemoeds. Gij weet niet, hoe door alles heen te komen wat u roept, en er schijnt meer op u te rusten dan gij wel in zulk een tijdverloop kunt doen. Kwam het alles in geregelde orde, en kondt ge het een na het ander behoorlijk behartigen, dan zoudt ge rustig kunnen wezen en vrede hebben, ook al waart gij zonder ophouden bezig; maar als het een na het ander en het een nog dringender dan het ander komt opzetten — niet maar dit en nog iets, maar twintig dingen tegelijk, waarvan elk in 't bijzonder dringenden haast heeft — dan wordt de bezorgde ziel onrustig. Eerst worden wij afgemat en dan worden wij gepijnigd. Volkomen vrede te genieten te midden der beslommeringen van opkomende zorgen is een zeer gezegende toestand der ziel, en de eenige weg om daartoe te komen, wordt ons aangewezen in de woorden: „De wil des Heeren te doen, zie dit geeft rust." Verzekerd te zijn, dat gij doet wat Jezus wil, dat gij doen zult, is vrede. Zalig de mensch, die doet wat de Heere wil, dat hij doet! In onze Weesinrichting hing ik voor de kinderen om te lezen de korte vraag op: „*Wat zou Jezus doen?* Indien wij geestelijk gezind zijn, zal het voor ons, wanneer wij in moeilijkheid verkeeren, de beste gids zijn om te weten wat ons het eerste te doen staat, een antwoord op deze vraag te geven. Wij willen doen wat goed is, maar er zijn te veel goede zaken te gelijk voor ons, en wat moet nu het eerst gebeuren? Den wil des Heeren te weten en te doen, is in den vrede met God te blijven. Wat wij niet kunnen doen, moeten wij aan Hem overlaten, ons verzekerd houdende, dat onze plicht niet ligt in de sfeer van het bepaald onmogelijke.

Als er hindernissen verrijzen, als zich zwarigheden opdoen als kerkermuren zoo vast, dan doe ik het weinige, dat ik vermag en het overige laat ik aan den Heere over. God treedt in Zijne genade, waar de onmogelijkheid ons buitensluit. Er zijn twee dingen, waarover wij ons nooit moeten kwellen. — t.w.: wat wij kunnen doen, en wat wij niet kunnen doen. En wat schiet dan over?

Nog een opmerking: Wij zongen van Vrede, Volkomen vrede, terwijl de zorgen zich om ons verheffen als baren, omdat aan Jezus' harte ook dan de kalmte is te vinden. O, die zorgen! — zorgen van krankheid bij onszelven en bij anderen; verliezen, tegenspoeden, teleurstellingen en allerlei kruis in het dagelijksch leven; onvermogen om bijstand te bieden en gedruktheid van geest. Deze laatste zijn bij tijden de ergste van alle; want dan gaat de zorg rechtstreeks in het hart, en wordt inderdaad bezorgheid, droefenis! Al de wateren van den oceaan zijn als niets, zoolang zij buiten gehouden worden; doch als zij doorbreken in de kajuit van des harten zekerheid, en het ruim des harten gaan vullen, dan zijn wij in gevaar.

Vrede, volkomen vrede, terwijl de zorgen zich om ons verheffen als baren, dit is de vinger Gods. Het is niet naar onze natuur om zich even gelukkig te gevoelen in tegenspoed als in voorspoed. „In droefenis" zelfs „altoos blijde" te wezen is een paradijs, alleenlijk bekend en betreden door hen, die aan Jezus' harte kalmte vinden.

Wondervolle staat! Ik heb soms zeer kleine kuikens zien nestelen onder moeders vleugelen, hunne kleine kopjes van onder hare vederen stekende, terwijl zij er zoo warmpjes en zoo rustig uitzagen, dat het wel leek als wisten zij niet, dat het in de ruime wereld daarbuiten zoo guur was. Dicht bij moeders boezem tjilpten zij recht gelukkig, en hadden niet den minsten hinder van de vorst des nachts of van de kille vlagen op den dag. Zoo lezen wij: „Hij zal u dekken met Zijne vlerken en onder Zijne vleugelen zult gij betrouwen; Zijne waarheid is een rondas en een beukelaar. Wij gaan tot Jezus en vinden in Hem een schuilplaats en veiligheid, evenals de kiekentjes onder de vleugelen hunner moeder. Is het zoo met een iegelijk van u? De zaligheid, nu uw deel, moet u eene vertroosting schenken, die evenzoo nu uw deel is; en het zal zoo zijn, indien gij uwen staat en uw voorrecht werkelijk erkent. Vertel uwe bekommeringen, uwe droefenissen aan Jezus; laat uw zorg en kommer bij Jezus. Draag het alleen *voor* Hem, draag het *met* Hem, en zie dan eens wat vrede, wat volkomen vrede gij zult genieten, ook dan, als de zorgen zich om u verheffen als baren.

En zie, dan volgde iets in ons lied, dat ons zoo juist past, als die voor een wijle duizenden mijlen van huis zijn. „Vrede, volkomen vrede, met de geliefden, die ver van huis zijn? Ja in Jezus' hoede zijn *wij* veilig en *ook zij*."

Ja, de geliefde echtgenoote is thuis. Wij weten niet, hoe het met de kinderen gaat, en met de dienstboden, en met de werklieden. Allerlei dingen zijn als lasten op de geliefden, die thuis zijn gelaten. Wij laten onze geliefden aan onzen God over en bevelen, zoover van huis, dat huis met al den aankleve aan God, die overalomtegenwoordig is. Een zwervende zoon, een dolende dochter, wij stellen ze in 's Heeren hand. Het is door het voorzienig bestuur van God zoo besteld, dat deze beminden

verre weg zouden zijn, en daarom is het goed, dat het zoo is. Ja, wat God bepaalt, is recht en *moet recht zijn*. Verwijdering, door den hemel verordineerd, is beter dan nabijheid van onze eigen keuze. Hoe heerlijk het te mogen weten: In Jezus' hoede zijn *wij* veilig, en *ook zij*. Ja, ook zij zijn veilig. Het is alles wel met hen; wij kunnen hen niet zien, doch zij zijn onder Jezus' oog. Zij zijn Hem even nabij als wij, en onder Zijne bewaring zijn zij even veilig als wij. Toen ik een heel klein kind was, woonde ik zoolang bij mijn grootvader, dat hij mij alles werd, en toen ik van hem heenging was het mij, als kwam ik onder vreemden; en ik weet nog zeer goed, dat hij mij vertroostte door te zeggen: „Lieve jongen, gij zult nu weg gaan van Stambourne; maar dezelfde maan zal schijnen, waar gij heengaat. Het zal altoos dezelfde maan wezen." Dikwijls keek ik naar de maan en dacht er dan aan, dat grootvader er ook naar opzag, en dat wij niet zoover van elkaar waren. Het is een liefelijke troost te weten, dat een en dezelfde zorg waakt over de geliefden, die ver weg aan de andere zijde van den aardbol zijn, als die over ons, die hier nu vergaderd zijn, het oog geopend houdt. De afwezigheid onzer beminden moet onze gemoedsrust niet verstoren.

Sommigen zijn angstig en zwaar tillend van aard en dit komt het meeste uit in hunne gedachten over de afwezigen. Ik sprak juist zooeven met eene vriendin, die hare bekommernissen haren Zaligmaker tracht in handen te stellen, maar ze dan heel spoedig weder opneemt en ze op eigen schouders laadt. Zij werpt haren last op den Heere en buigt dan haren eigen vermoeiden rug onder het gewicht. Dit, zoo zeide zij, was menigmaal door haar gedaan. Ik zeide tot haar: „Hebt gij uw geld in de bank gezet?" „Ja," hernam zij: „Dan," zeide ik, „is het voor ons beiden een goed ding dat ik uw bankier niet ben." „Waarom?" vraagde zij, „Wel," hernam ik, „indien gij mij honderd pond bracht, en dan over vijf minuten weerkwaamt, om te vragen of uw geld wel veilig was, dan zou ik u moeten verzekeren, dat het niet veiliger geplaatst zou kunnen wezen. Daarop zoudt gij waarschijnlijk vragen om het te mogen zien, en dan zou ik u antwoorden: „Hier is uw geld. Gij kunt er over beschikken, als gij wilt." Ik zou het niet heel aangenaam vinden, zoo gij den volgenden dag wederkwaamt, dezelfde vraag herhalende, en dan opnieuw dezelfde persoonlijke inspectie hieldt. Ik zou vreezen, dat ik u toevoegde: „Wees zoo goed uw geld terug te nemen en er zelf voor te zorgen, want ik bemerk duidelijk, dat ge al heel weinig vertrouwen in mij stelt." Maar daar gelaten, hoe ik uwe handelwijze opnam, uw gedrag zou vrij beleedigend moeten heeten. Wij moeten niet spreken van vertrouwen op den Heere Jezus, en dan bij het eerste teeken of vermoeden van zwarigheid dat vertouwen gaan opgeven. „Wij zijn veilig, en zij zijn veilig." Zal niet een welverzekerde overtuiging van deze waarheid ons in een zee van hemelschen vrede doen baden? De Heere make het zoo met ons allen!

Slot volgd.

Conferentie te Hamburg.

Volgens een bericht voorkomende in „Der Wahrheitszeuge", het Orgaan onzer Duitsche broeders, belooft de Conferentie der Duitsche Baptisten, die, zoo God wil, in de volgende week in Hamburg zal worden gehouden, een der grootste te zullen zijn.

Reeds meldden zich meer dan 200 afgevaardigden aan, waaronder uit Amerika, Engeland, Zweden, enz.

Gelijk de Gemeenten weten, zullen de broeders de Hart en Horn onze Unie aldaar vertegenwoordigen.

Als dit blad onze broeders bereikt, zijn zij reeds afgereisd naar Weener (Oost-Friesland), waar. D. V., br. de Hart dien avond zal prediken, om dan Vrijdag met den Voorganger der Gemeente te Weener naar Hamburg te reizen.

Zeer dringend vragen wij aller voorbede voor hen, opdat de Heere hen bekrachtige en genade geve voor hunne belangrijke taak.

Maar gedenke men ook de Conferentie voor den troon der genade en vereenigen wij ons eenparig met de bede van br. Bickel in „Der Wahrheitszeuge": „Heer Jezus, kom Gij zelf en kroon die dagen van samenzijn met Uwe Genade! Bij U alleen is Licht, Leven, Kracht en Wijsheid. Zonder U kunnen wij niets doen."

Pastor Varley.

Wij werden aangenaam verrast door een bezoek van Pastor Varley, Baptist Predikant te Warrinton (Engeland), die, om de Hollandsche Baptisten te leeren kennen, tot ons overkwam.

Zondag l.l. vertoefde deze broeder in de Gemeente Deventer, Maandag arriveerde hij in Groningen en bezocht des namiddags met br. Horn Foxhol. Dinsdag reisde hij, met br. Kremer als Tolk, naar N. Pekela om Woensdag in Stadskanaal te vertoeven. Donderdag denkt ZEd. naar Weener (Oost-Friesland) te gaan, ten einde br. de Hart daar te ontmoeten. Vrijdagmorgen wordt er nog een bezoek aan Foxhol gebracht en Vrijdagavond zal hij in Groningen een Meeting houden. Zaterdagmorgen bezoek aan Sneek; Zaterdagnamiddag bezoek aan Heeg; vandaar naar Amsterdam om daar des Zondags te zijn. Des Maandagsavonds vergadert onze broeder nog met de Gemeente van Hoorn en Berkhout, zoo mogelijk des Dinsdags te Haarlem, om Woensdag of Donderdag weder naar Engeland te vertrekken.

Dat onze br. Klickmann daarin de hand heeft, kunnen de Gemeenten ligt bevroeden.

Onzen oprechten dank, aan deze en aan Pastor Varley voor deze hunne liefde!

God zegene laatstgenoemde op zijn tocht door Holland en stelle hem ten zegen! Onze gebeden volgen hem.

„Betaalt den Allerhoogste uwe geloften."

(Ps. 50 : 14.)

Voor vele jaren woonde op de Schwabische Alpen een gegoede boer, die nevens zijn veelvuldigen arbeid ook nog tijd vond om aan God te denken. Maar bij die goede gedachten over God waren er, gelijk helaas! bij zoo velen, nog menige afgoden in zijn hart, die hij ook van tijd tot tijd diende. Vooral had de Mammon, de Syrische geldgod, een voorname plaats in zijn hart. Toch kwamen er ook bij hem weer tijden, in welke hij de geldliefde aan het kruis sloeg, en iets voor de zending en andere weldadige inrichtingen gaf.

Op een' dag was er in zijne nabijheid eene veemarkt, waar onze landman ook wilde heengaan om een' os te verkoopen. Terwijl hij zich gereed maakte om dit voornemen uit te voeren, kwam hem in den zin, dat hij in dezen handel wel iets voor de goede zaak van Christus kon afzonderen. Wijl hij nu zelf vast geloofde, dat ook bij een ossenhandel alles aan Gods zegen is gelegen, zoo kwam hij met zich zelven overeen, dat, wanneer hem de lieve God een goede prijs voor zijn os zou schenken, zoo zou hij het derde deel daarvan aan de zending geven. Toen ging hij vroolijk naar de markt. Als hij daar was, kwam na lang wachten eindelijk een kooper, bezag den os, en wat geschiedde? Onze boer bekwam voor zijn os veel meer dan hij gedacht had. Hij streek de blanke thalers zorgvuldig weg en ging vergenoegd naar huis. Dat geld werd hem op den terugweg steeds liever, en het scheen hem eene recht noodlottige zaak te zijn, dat hij deze gelofte had gedaan. Intusschen kwam hij te huis en deelde zijne vrouw de goede verkoop van den os mede.

Ook maakte hij haar deelgenoot van zijne gelofte, welke hem op den weg naar huis zooveel onrust had bezorgd. Zijne vrouw, die het met het Christendom en de zelfverloochening helaas ook nog niet ver had gebracht, kwam hem met de bewering tegen, dat de lieve God gewis ook wel met de helft tevreden zou zijn. Eindelijk werd het licht uitgeblazen en beiden begaven zich ter ruste. De boer kon echter zoo spoedig niet inslapen. Het beloofde geld ging hem bestendig door het hoofd.

En wat geschiedde? 's Morgens in de vroegte wekte hem zijne vrouw, die reeds in de veestal aan het werk was, met de treurmare, dat twee der ossen in den stal ziek waren. Dit bericht trof den landman als een bliksemstraal bij een helderen hemel. Hij stond plotseling op, kleedde zich, en wat deed hij? Bereidde hij een goede veedrank? of ging hij naar den naastbij wonenden veearts? O neen, hij ijlde naar zijn geldkast en telde in groote haast het derde deel van het geld, dat hij den lieven God had beloofd, en beloofde op nieuw hetzelve aan de zending te geven. De Heere echter, die zijne twee ossen ziek had gemaakt, maakte ze spoedig weer gezond. Onze boer werd nu echter het woord duidelijk en gewichtig: „Betaalt den Allerhoogste uwe geloften."

Mennoniete-Broedergemeenten.

Gemeenten van dien naam bevinden zich in Zuid-Rusland en in Amerika (misschien nog op enkele plaatsen meer). Zij onderscheiden zich van de andere Menn. gemeenten door baptistische beginselen en gebruiken. Zij doopen hen, die belijden geloovigen in Christus te zijn, in rivieren of stroomen. Zij, die uit andere Menn. gemeenten tot haar overkomen, worden, zoo zij het noodig achten, gedoopt, wanneer zij waarlijk geloovig geworden zijn.

Het aantal dezer gemeenten is niet groot, maar hun ledental is niet onaanzienlijk.

De doop wordt zoo dikwijls bediend als er zich geloovige belijders toe aanmelden, en nadat zij in eene openbare gemeentevergadering beleden hebben „van harte te gelooven." Bepaaldelijk onderricht voor den doop wordt niet gegeven; maar de doop-candidaten worden wel gewezen op het gewichtige en de beteekenis van den doop.

De 4 Menn.-broedergemeenten in Zuid-Rusland hebben te Rukkenau een gemeenschappelijk gebouw voor samenkomsten, benevens eene woning voor den predikant. Daar komen zij van tijd tot tijd samen en hebben in den regel 11 maal in het jaar avondmaal. De voetwassching heeft jaarlijks 4 maal plaats.

Zij hebben hun eigen Bonds-conferentie, die ook reizende predikers of Evangelisten benoemt. Hun orgaan heet „Zions-bode", en wordt in Amerika uitgegeven; daarin vindt men verschillende mededeelingen betreffende hunnen niet onbelangrijken arbeid. Voorts heeft zich uit die gemeenten eene beraadslagende vergadering gevormd, die 6 of 8 maal in het jaar samenkomt. Met betrekking tot tijdelijke aangelegenheden en bedrijven bestaat er eene commissie uit hen, die men bij het aanvaarden van eene zaak of onderneming kan raadplegen.

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het valt in den regel moeilijk om met weinig woorden veel te zeggen. Dat elk woord een gedachte meebrengt en elke zin een groep vertegenwoordigd, vinden we maar bij enkele onzer beste schrijvers.

Hoewel deze kunst steeds den voorkeur verdient, is het of dit thans juist omgekeerd is. Dat men thans van de leer is om met veel woorden zoo weinig mogelijk te zeggen.

En om nu zelf niet in dat euvel te vervallen, zullen we terstond zeggen, wat we op het oog hebben: het is de veelbesproken ministriëele crisis.

Van week tot week, dag uit dag in grijpt de belangstellende lezer naar het dagblad, dat hem de namen zal noemen der mannen, die tot de regeeringstaak zijn geroepen. Telkens legt hij het nieuwsblad moedeloos neder, want nòg duurt de crisis voort. Dat zulks alleszins schadelijk is, zal later blijken.

De Wereldconferentie van Jongelings-vereenigingen is geeindigd. Veel is er gesproken, veel genoten. Van alle natiën werd omtrent den toestand der Jongelings-vereeniging rapport uit-

gebracht. Van Nederland slechts niet. Waarom niet? Op gevaar af dat we te wijdloopig worden, laten we eene enkele mededeeling volgen:

Gisteren werden verschillende mededeelingen gedaan omtrent den strijd der Jongelings-vereenigingen in Roomsche landen, en de middelen om haar voortgang te bevorderen. Allereerst werd uit Frankrijk gerapporteerd, daarna uit België en Italië.

Uit deze landen, maar vooral uit het laatste bleek, hoe zeer Rome alles doet om de oprichting van Protestantsche Jongelings-vereenigingen tegen te werken.

Treffend was het te hooren hoe de heer Teophile Gay, die met Paulus mocht zeggen een Romeinsch burger geboren te zijn, en die 18 jaar onder de oogen van den paus had gearbeid, de worsteling schetste, die de Protestantsche jongelingen in Italië hebben door te maken. Hij verhaalde bijv. van een jong man, die lid was van eene broederschap in Palermo. Deze kreeg neiging om tot het Protestantisme over te gaan. Zoodra de broederschap dit bemerkte gaf zij daarover teekenen van afkeuring, en toen de jongeman volhardde, werd zijn beeltenis in een kist gelegd, de lijkdienst werd gehouden, hij werd met inachtneming van alle vormen begraven, en was dood. Niemand sprak meer tot hem, niemand groette hem meer, hij was dood... doch, voegde de spreker er bij, het eeuwige leven had hij gevonden.

België. In België is opnieuw een internationaal congres geopend; nu dat der socialisten.

Na de opening was de eerste dag gewijd aan eenige formaliteiten. De eigenlijke werkzaamheden beginnen eerst heden. Vele z.g. belangrijke zaken zullen behandeld worden.

Zaterdagochtend besloten de anarchisten het congres der socialisten te verstoren. Voor de genomen voorzorgsmaatregelen schijnen ze echter in dit voornemen niet geslaagd te zijn.

Duitschland. De Duitsche regeering heeft geweigerd om de graanrechten af te schaffen. De ministerraad kwam daartoe Zaterdag expres bijeen onder presidium van Caprivi. Evenwel zal de regeering wel iets in het belang der landbouwers doen. Ze heeft een tariefverlaging op de spoorwegen voor graan en meel aangekondigd.

De ontevredenheid is niet gering. De socialisten zullen er ongetwijfeld munt uit slaan.

— Dat het zedenbederf hier onrustbarend toeneemt, kan het volgende leeren.

Knapen treden kijkspelen binnen, waar boven staat: „Alleen voor heeren!", bezoeken z.g. kunsttentoonstellingen, waar de kunst misbruikt wordt, om de onzedelijkheid te bevorderen; ze gaan naar de komedie, als er stukken worden opgevoerd, die er op aangelegd schijnen de zeden te bederven.

In het dorpje Steinbach in Baden, waar het liberalisme oppermachtig gebiedt, was langen tijd de burgemeester de schrik der bevolking. Eindelijk werd hij voor de rechtbank gedaagd. Uit het getuigenverhoor van 70 personen bleek het, dat hij zich meermalen aan echtbreuk schuldig maakte, dat hij vele meisjes verleidde, zijne tweede vrouw mishandelde, herhaalde malen brand stichtte, dikwijls met doodslag dreigde en van een zustermoord verdacht werd.

Dezer dagen las men in Berlijnsche bladen: „Een tienjarig meisje moest in het hospitaal worden opgenomen, omdat het aan eene ziekte leed, die niet nader te beschrijven is." We zouden meer kunnen noemen. Genoeg!

Ongetwijfeld werkt de „gereglementeerde ontucht," die in Duitschland nog in al zijn kracht bestaat, veel daartoe mee. Mocht ook in dit land als elders de strijd tegen deze „reglementeering" weldra begonnen worden.

Frankrijk. Hoe Russisch-gezind de Franschen zijn!

Donderdag is de Russische grootvorst Alexis, broeder des Czarin, te Vichy aangekomen.

De geestdrift die men bij zijn ontvangst toonde was zeer groot. De tocht van het station naar het hôtel was bijna een triumftocht; zelfs wilde men de paarden uitspannen en zelf hun plaats innemen; van welk hoog eerebewijs de grootvorst evenwel niet gediend was. Toen de vereenigingen met hun banieren voorbijtrokken, stond de vorst op het balkon van het hôtel; de opwinding was zeer groot. De illuminatie was grootsch, elke woning nam er aan deel. De vertooning van „Robert le Diable," die door den hoogen gast werd bijgewoond, werd voorafgegaan door het Russische volkslied, gezongen door het koor en de solisten. Tot bij 't aanbreken van den volgenden dag duurde te Vichy de feestvreugde voort. „'t Kan verkeeren" zei Brederoo!

Engeland. Het te Londen gevestigd comité tot ondersteuning der uit Rusland verdreven Joden zond dezer dagen een exemplaar van het nieuwe blad „Donker Rusland," dat in alle Europeesche talen zal verschijnen, aan den heer Gladstone. De „grand old man" sprak in zijn antwoord de hoop uit, dat de bekendmaking van de betreurenswaardige behandeling, die de Joden in Rusland ondergaan, op het vasteland een gunstige stemming jegens de Joden zal teweeg roepen, en eveneens invloed zou oefenen op de houding van het Russische volk en de Russische regeering.

Den 30en September en de twee eerste dagen van October zal Gladstone, die geheel hersteld is, te Newcastle het woord voeren. Aldaar zal hem het eereburgerschap worden aangeboden.

Scandinavië. Omvangrijke plannen en gewichtige wetsvoorstellen zijn aan de orde in het groote Scandinavische rijk. Sinds lang verdraagt Noorwegen slechts met weerzin het overwicht van Zweden; en die weerzin bedreigt de eenheid des rijks. Koning Oscar is nu persoonlijk naar Noorwegen gegaan om zoo mogelijk een gunstiger gezindheid te wekken en tevens de volksvertegenwoordiging te bewegen gelden toe te staan tot versterking van 's Lands weerbaarheid. Maar de Noren waren op dat punt slecht te spreken, zoodat men naar andere plannen moet omzien.

Rusland. Volgens de *Standard* heeft de politie te Moskou geheime bevelen om alle Joden uit de stad te drijven. Onder hen zijn een honderdtal voorname kooplieden begrepen, die reeds belangrijk nadeel in hun zaken ondervonden hadden, doordien hun voor eenigen tijd verboden werd Christen-klerken op hun kantoren te gebruiken. Zij kunnen dus thans slechts Joodsche bedienden in hun dienst nemen. Maar als deze nu Moskou moeten verlaten, zullen de kooplieden vanzelf gedwongen zijn zich elders te vestigen.

Afrika. Generaal Booth is zijne werkzaamheden in Kaapstad begonnen met eene rede over zijne sociale plannen. Onder zijne hoorders was de oud-minister Gordon Sprigg.

— De Afrikaansche Patriot schrijft over de „arbeidskwestie" aldaar. Ze zegt, dat die kwestie voor de Boerenbevolking de belangrijkste is. Niet omdat in Zuid-Afrika het aanbod de vraag overtreft, wat ten onzent een der hoofdoorzaken is der sociale nood, maar omgekeerd, wijl er handen te kort komen.

De Transvaalsche Republiek heeft weder een super-intendent van onderwijs. Prof. Mansvelt, die eene benoeming aannam, zal weldra zijn taak aanvaarden.

Amerika. New-York, 13 Aug. Een pleizierboot, met 800 reizigers aan boord, werd gisteren bij Long-Island door een rukwind overvallen. De brug van de boot stortte in, waardoor 14 reizigers werden gedood en 20 gewond.

Baron Hirsch moet zijn agent gemachtigd hebben in Argentinië groote stukken land aan te koopen voor Joden-koloniën. Over millioenen kan de agent zoo noodig beschikken.

Azië. Uit Hong Kong wordt gemeld, dat er op nieuw onlusten hebben plaats gehad in de zuidelijke provincies van het Chineesche rijk. Verscheidene missiën zijn in brand gestoken en verwoest. In de omstreken van Canton moeten insgelijks onlusten hebben plaats gehad. Men zou er ook zendelingen hebben bedreigd, maar hierover ontbreken bijzonderheden.

G. K.

Gemengd Nieuws.

Vervolging in Rusland. De correspondent van de *Daily Chronicle* schrijft uit St. Petersburg, Maandag 10 dezer:

De Stundisten en Baptisten te Kieff zijn onlangs naar Transcaucasie verbannen; zij moesten op last der Regeering dien langen tocht maken in gevangeniskleederen en geboeid onder militaire geleiding, terwijl 150 misdadigers met hen vervoerd werden. (Zij werden met de misdadigers gerekend.)

Het was een aangrijpend gezicht, toen eene menigte Protestanten hunne ongelukkige vrienden volgden tot aan het spoorwegstation, waar zij nog met hen in aanraking wenschten te komen om afscheid van hen te nemen; zij werden echter telkens door de soldaten teruggestooten. Hierop werd er geroepen, dat er voor ieder verbannen Stundist wel 10 andere in de plaats zouden komen. Sommigen der omstanders smeekten om mede gevangen genomen te worden, wenschende met vreugde in het lot dier vervolgden te deelen.

Het treurigste van deze vervolging is, dat er niets voor hen, die daarheen gebracht worden, kan gedaan worden. Correspondentie met onze broederen in 't Noorden van Europa, openbaarmaking van het hun aangedane leed of klachten bij de regeering, zouden hun lot nog slechts verergeren. Zij vragen dringend onze voorbede.

The Freeman.

— Te Amsterdam is de vorige week eene wereldconferentie van christelijke jongelingsvereenigingen gehouden. Dinsdagavond werden in de Westerkerk toespraken gehouden door predikanten in verschillende talen. Woensdagmorgen bijbellezing en gebeden, alles in de talen der landen, die op het congres vertegenwoordigd zijn. In Maison Stroucken werd des namiddags de eigenlijke vergadering gehouden, onder voorzitterschap van den heer H. graaf van Hogendorp en werd er weer in vier talen gebeden. De voorzitter gaf een kort overzicht van het ontstaan en de ontwikkeling der jongelingsvereenigingen. De eerste werd opgericht te Barmen in 1834. Op de conferentie, in 1872 te Amsterdam gehouden, waren reeds 120 vereenigingen vertegenwoordigd en thans niet minder dan 560. De voorz. hield na zijne rede in het Nederlandsch, toespraken tot de afgevaardigden van Engeland, Frankrijk, België en Zwitserland, Rusland, Italië en Scandinavië, in hunne landstalen. Daarna werd gezongen en volgden toespraken van verschillende afgevaardigden, terwijl de samenkomst met een maaltijd werd besloten.

— Te Tilburg werd dezer dagen geneeskundige hulp ingeroepen bij eene familie, die na het gebruik van kreeften onwel geworden was. Het bleek, dat al de leden der familie vergiftigd waren. Dank zij de doortastende middelen van den arts, is thans het gevaar geweken.

Uit de Gemeenten.

SNEEK. Dat was me eene teleurstelling voor de doop-kandidaten op Zondag 2 Aug.; wij konden niet doopen, omdat de doopvont in die week geheel onbruikbaar werd.

Nu moet er eene nieuwe zijn; eene lijst gaat reeds rond bij de Gemeenteleden, waarop al aardig is geteekend. Maar de leden onzer Gemeente wonen niet alle in Sneek; zij zijn in verschillende plaatsen verspreid. Onze Secretaris heeft het te druk om ze alle persoonlijk te schrijven, daarom komen wij door dezen ook tot hen met het dringend verzoek: Zend ons eene gave voor de nieuwe doopvont, aan het adres van br. S. de Jong, Secretaris der Gemeente.

Wij kunnen de doopvont niet eerder laten maken vóór het geld er is. Broeders en zusters in de verstrooing denkt aan de Gemeente Sneek, waar gij ook éénmaal gedoopt zijt. Ook zij, die nu bij andere Gemeenten zijn ingeschreven, maar hier werden gedoopt, zouden ons zeer verblijden met een weinig hulp in onze behoefte voor een nieuwe doopvont.

Hoe aangenaam en verblijdend zal het ons zijn, als we weldra de 5 doop-kandidaten in de nieuwe doopvont volgens 's Heeren bevel kunnen doopen.

Hartelijke groete en heilbede aan de leden onzer Gemeente en aan de Zuster-Gemeenten.

SPROKKELINGEN.

DE GOD VAN ELIA LEEFT NOG.

Dit ondervonden de inwoners van Danzig in het jaar 1867, toen de honger aldaar sterk was en er groote onheilen dreigden. Wat eenmaal plaats vond met de kinderen Israels in de woestijn, geschiedde ook daar, toen de Heere op wonderbare wijze spijze gaf. Er verschenen plotseling aan de kust bij Weichelmunde groote scharen van kleine visschen, die men nooit te voren in de Oostzee had gezien, in zulk een ontelbare menigte, dat men groote wagens in het water deed afdalen en de visschen met schoppen van uit de zee in de wagens schepte. Men noemde ze *duizendvisschen*. Gerookt en gedroogd smaakten deze wondervisschen, den arme ter vervanging van brood, kostelijk, en ook de rijken genoten ze als een lekkernij. Nog heden kunnen vele menschen in Weichselmunde en Danzig dit Godswonder betuigen, en menigeen zal zich met dank deze visschen herinneren, die zich daarna niet meer hebben vertoond.

Ons echter zal het opwekken, om al onze zorgen op den Heere te werpen, die alles wel zal maken zoowel lichamelijk als geestelijk. Onze Heiland zegt: „Uw hemelsche Vader weet, dat gij al deze dingen behoeft.”

S. D. H.

Een vroom prediker werd plotseling door een hevigen toeval aangetast en meende, dat zijn jongste ure gekomen was. Maar hij herstelde en was toen zoo opgeruimd en kalm, alsof hij niet in doodsgevaar verkeerd had. Toen iemand hem vroeg, hoe hij zoo rustig kon zijn, na dat voorloopig bezoek van den koning der verschrikking, antwoordde hij: „Waarom niet rustig? Ik weet, dat ik zalig sterven kan; ik verander alleen van plaats, niet van omgeving, als ik sterf; nu woon ik nog gelijkvloers en bij mijn sterven ga ik een trap hooger naar de eerste verdieping; het pakken van mijn bagage baart mij geen zorg: ik neem niets mede, want boven vind ik alles voor mij gereed.”

Als langs de straat,
De lijkkoets gaat;
. . . .
. . . .
Zij leert en zegt
Aan heer en knecht,
Aan vorst en slaaf,
Aan boos en braaf,
Aan blond en grijs,
Aan dwaas en wijs,
Aan hecht en wrak,
Aan sterk en zwak,
Aan arm en rijk —
Waarmeê het prijk’: —
„Gij wordt een lijk!”

Zij predikt: waak!
Volbreng uw taak!
Bestel uw huis!
Verduur uw kruis!
Vermijd het kwaad!
En doe en laat,
Wat God begeert,
Wiens uur en dag,
Men vóór den slag,
Niet weten mag.

De wijze hoort
Naar ’t ernstig woord:
. . . .

Beter is de dag des doods, dan de dag, dat iemand geboren wordt. Voor allen? Neen, alleen voor hen, die geluisterd hebben naar deze vermaning: *Gij dan zijt ook gij bereid!*

VARIA.

GENESIS 3.

De bekende Spurgeon zeide in eene op 21 Sept. in zijn tabernakel gehoudene prediking: „Ik bid u, dat gij nooit het verhaal van de slang in het Paradijs als een fabel beschouwt.”

Het wordt in onze dagen door velen gezegd, dat de geschiedenis van de slang slechts eene allegorie is. Maar in den bijbel staat niets daarvan, waar de geschiedenis eindigt en de allegorie begint; het komt alles als eene werkelijke geschiedenis voor. Het komt mij voor, dat, wanneer de slang slechts eene allegorische slang is geweest, het ook een allegorisch Paradijs met allegorische rivieren en allegorische boomen geweest is, en dan zijn Adam en Eva allegorisch en het Hoofdstuk, dat van de schepping spreekt is eene allegorie, en het eenige wat bestaat is eene allegorische hemel en eene allegorische aarde. Wanneer het boek Genesis eene allegorie is, dan is alles allegorisch, en gij hebt eenen allegorischen Abraham en eenen allegorischen Jakob, en eenen allegorischen Juda, van wien dan de allegorische nakomelingen, n.l. de Joden, afstammen.

Wanneer gij echter geld van dit volk leent, zult gij ondervinden, dat de Joden niet allegorisch zijn, wanneer gij hun betalen moet, enz.

S. D. H.

EEN IJVERIG STUDENT.

Men zegt, dat John Wesley zijn gansche leven door een ijverig student bleef. Terwijl hij te paard de graafschappen van Engeland doorreisde, las hij boeken en geschriften van verschillenden aard: Theologie, geschiedenis, litteratuur, natuurwetenschappen, alles interesseerde hem, en maar weinige mannen van zijn tijd waren zoo belezen als hij. Bij zijn lezen, studeeren en zijne onderzoekingen had hij ook steeds het hooger doel zijns levens voor oogen. Hij schrijft: „De studie behoort door éene gedachte beheerscht en bepaald te zijn, n.l.: Wat kan ons nuttig zijn in ’t leven en ons ambt verhoogen? Wat dit doel mist, is ongeoorloofd en overschrijdt onze grenzen. Ik ben voor mij zelf zoo grondig overtuigd van het recht dezer grondregel, dat ik mij onverbiddelijk in mijn studiën daarnaar richt. Ik neem in den regel in acht niets te bestudeeren dan dat, wat mij tot de Godzaligheid en een nuttig leven bevorderlijk kan zijn.”

HOE EN WAT TE LEZEN.

1. Den Bijbel bovenal. Laat die van 1 Januari tot ult. December door uw huis klinken, dat zijn geluid komt tot een iegelijk levende ziel, die er in woont.

2. Beter *één* goed boek tienmaal gelezen, dan tien slechte boeken éénmaal ingekeken.

3. Laat uwe kinderen niets lezen, wat niet eerst onder uwe oogen gekomen is.

4. Tracht in de week een uurtje te vinden, waarin gij uwe vrouw en kinderen wat voorleest, want *vooreerst* dan zit ge zoo recht huiselijk bij elkaâr; ten *tweede*, er komt stof tot nuttig onderhoud: ten *derde*, gij kunt daarbij het best te weten komen, wat er alzoo in uwe kinderen omgaat, en wat ge van hen te hopen of te vreezen hebt; ten *vierde*, gij kunt hun toonen, *hoe* men een boek lezen moet, en welk een gebruik men van ’t gelezene moet maken.

5. Kies voor u zelven en uwe kinderen vooral boeken, over geschiedenis en ook leerzame christelijke verhalen en Natuurlijke Historie. Hieruit leert men de groote daden Gods kennen.

6. Zorg er voor dat uwe dienstbode in de keuken ook iets goeds te lezen krijgt. Gij toont daardoor, dat gij niet vergeet, hoe gij zelf de dienstknecht zijt van een Heer, die u ook zoo menig goed woord toevoegt.

J. DE LIEFDE.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, ’s avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL” a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, ’s nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH”, *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, ’s nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, ’s nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder”*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja”; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer.”

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en ’s nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en ’s avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en ’s nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand ’s avonds 8½ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en ’s nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de andere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en ’s avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, ’s nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* ’s nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

’T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO” Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, ’s avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor ’t publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van E. v. d. S., Haarlem *f* 3.24; van J. R., Valthermond *f* 8,45; van E. H., Musselkanaal *f* 9,54; van H. v. D., ’t Zandt *f* 7,22; van J. R. R., Gilman (Am.) een Dollar; van D. v. V., Hoorn *f* 3,30.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de zending:

Van de Gem. te Hoorn en Berkhout *f* 30.50.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 227. DONDERDAG 27 Augustus 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt za zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE MACHT VAN JEZUS.

In hemel en op aarde
Heeft Jezus alle macht,
Hij die mij steeds bewaarde,
Blijft nog mijn hulp en kracht.
Op menschen is geen bouwen,
Met hen is 't ras gedaan:
Ik zal op God vertrouwen,
Zijn woord blijft eeuwig staan.

Ofschoon een macht van zonden,
Mijn ziel en lijf vermoeit,
Daar zijn vijf dierb're wonden,
Waaruit mij laaf'nis vloeit.
De God van mijn vertrouwen
Heeft al mijn strijd volstreên,
Ik ben in Hem behouên,
Voor tijd en eeuwigheên.

Ik zie de slang wel loeren,
Op mijn verderf belust,
Mijn ziel zal niet ontroeren,
Daar ze in Gods armen rust.
Ik hoor den leeuw wel brullen,
Die omzwerft in den nacht:
Mij zal geen schrik vervullen,
Mijn Jezus houdt de wacht.

Dit leven is een strijden,
Een strijden tot den dood,
Bij vele zware tijden,
Om lijfsbehoud en brood.
Maar over alle muren
Spring ik met mijnen God
Uw trouw zal eeuwig duren,
O Heere, Zebaoth.

J. DE LIEFDE.

Vrede! Volkomen Vrede!

Een woord in zijn ziekenvertrek te Mentone,
DOOR C. H. SPURGEON.

(Slot.)

En nu die andere betuiging: Vrede, volkomen vrede! Onze toekomst is ons ten eenenmale onbekend; maar wij weten, dat Jezus op den troon zit." Hier hebben wij het einde van al onze twijfelingen met het oog op de toekomst. „Hij zit op den troon." Zijn hand is aan het roer, om het schip te sturen. Aan Hem is het souverein bestuur; wat Hij niet verordent of veroorlooft, kan niet gebeuren. O, mijne vrienden, er zijn er onder ons, wien het wel noodig is, dat zij zich deze waarheid herinneren. Een jaar geleden gingen wij huiswaarts van deze plaats, twee onzer, zoo gelukkig als vogeltjes, en binnen eenige dagen had een onzer zijne vrouw verloren, en de ander een geliefden vriend, en kort daarop nog eenen. Wij willen niet vragen naar een telescoop, door middel waarvan wij ons de toekomst ontsluierd zouden zien. Mischien zullen, eer wij het eeuwige licht bereiken, ons nog duistere tooneelen wachten. Wij weten er niets van en behoeven ook niet te weten, wat ons is weggelegd, maar deze groote en troostrijke waarheid is in alles voldoende: Wij weten, „dat Jezus op den troon zit." Wij kunnen veilig alle dingen overlaten aan ons gekroond Hoofd. Ik houd het er voor, dat niemand onzer *Hem* wenscht tegen te spreken, noch eenige zaak anders wil geschikt of geregeld zien, dat Zijn liefdevol hart heeft goedgedacht. Indien Hij in deze oogenblikken in ons midden stond, en tot een onzer zeide: „Mijn kind, Ik heb uwen weg in teedere liefde en in Goddelijke wijsheid bepaald," niemand onzer zou wenschen, dat het anders ware. Zoo Hij tot ons sprak: „Ik heb het zoo en zoo goed gevonden en vastgesteld," zouden wij dan tot Hem spreken, als eenmaal Jozef tot Jakob: „Niet alzoo, mijn Vader!" en zouden wij Zijne handen willen verleggen? Zouden wij den zegen der overelkaar gekruiste handen niet begeeren? Laat de Koning koning zijn en doen wat Hem goeddunkt! Dat wij dit niet alleen zeggen, maar er ook in staan in de ure der beproeving.

De laatste vijand is de dood. Met het oog op hem zongen wij van: Vrede, volkomen vrede, ook als de dood zijn schaduw werpt op ons en de onzen, dewijl Jezus den dood en al zijne machten onderworpen heeft." Ja, de dood is de laatste vijand, maar let wel: „de laatste vijand, *die te niet zal gedaan worden.*" Hij kan een kind van God geen kwaad doen; alleen zijne schaduw kan op ons vallen. Hoe weinig zegt dat! De schaduw van een zwaard kan niet wonden, de schaduw van een hond kan niet bijten, de schaduw van den leeuw kan niet verscheuren en de schaduw van den dood kan niet verderven. „Als de dood zijne schaduw werpt op ons en de onzen." Wel, wel, wij zijn geen onnoozele kindertjes, die schrikken voor eene schaduw. „Jezus heeft den dood en al zijne machten onderworpen." Dit deed Hij door Zijn eigen sterven en door Zijne opstanding. Die opstanding veranderde den dood in gansch wat anders, dan hij te voren was. De dood scheen te voren gelijk een donker hol in de bergen. Men zeide, dat vele de gangen waren, die erin leidden, maar dat er niet één was, die er uitvoerde.

Het was een akelig, alles verslindend hol; maar Jezus heeft, door er door te gaan, het hol veranderd in een tunnel. Hij trad in aan de donkere zijde, maar bleef niet in het hart der aarde; aan het andere einde kwam Hij weder te voorschijn. Zoodat nu de dood behoort tot het pad naar den hemel en de onsterfelijkheid.

Ik vernam aangaande eene bejaarde zuster te Plymouth, die jarenlang gekweld was geworden door de vreeze des doods; maar zij kwam er over heen, en werd zeer blijde en gelukkig, als zij over haar vertrek mocht spreken. Zij woonde in een kamer alleen en op zekeren avond zeide zij tot de geburen in het huis: „Ik geloof morgen den Heere te zullen zien." Het was Zaterdagavond, toen zij zoo sprak, en op haar verlangen lieten zij haar des morgens met rust; maar dewijl men niets van haar hoorde of bemerkte den geheelen voor den middag, zoo opende men des middags hare kamer, en waarlijk zij was heengegaan tot den Heere. Op een stukje papier, dat men op haar deken vond liggen, stonden deze regels geschreven:

Daar Jezus de mijne is, vrees ik niet om ontkleed
te worden,
Maar leg ik met blijdschap mijn stoffelijk omhulsel
af.
In den Heere te sterven is een zegen van 't eeuwige
Verbond.
Omdat Jezus door den dood heen den weg tot de
heerlijkheid baande.

Dit is de rechte wijze om de zaak te bezien. Vrede, volkomen vrede, ook als de schaduw des doods ons en de onzen beschaduwt, dewijl Jezus den dood en al zijne machten overwonnen heeft. En nu wat de laatste strophe inhoudt: „Het is genoeg, de aardsche strijd zal welhaast geëindigd zijn en Jezus roept ons tot des hemels volmaakten vrede."

Geliefde vrienden, het is zoo noodig als iets, dat wij, als belijders des Heeren, niet slechts dezen vrede bespreken en aan dezen vrede gelooven, maar dat wij dien genieten en dit laten blijken. Ik denk, dat het voor sommigen uwer de beste weg is, in welken gij God kunt eeren en anderen voor Christus winnen, n.l.: de openbaring van een rustig, kalm gemoed, vooral in krankheid. Er is niets dat onbekeerde en ongeloovige lieden meer overtuigt dan Christenen kalm en rustig te zien in tijden van nood en gevaar, onderworpen in de ure der beproeving, geduldig bij miskenning en verguizing en alles nemende, gelijk Christenen betaamt, als uit de hand van God. Wereldlingen worden daardoor getroffen, want dit is zoo heel iets anders, dan zij zich bij zichzelf gevoelen. Als de grond onder hunne voeten wankelt, als hunne fondamenten bewogen worden, als hunne gezondheid kwijnt, als hunne aardsche genietingen en steunsels weggenomen worden; wat rest hun dan? Maar gij en ik, wij houden juist zooveel over als al die dingen voorbij gegaan zijn, als wij te voren hadden. Terwijl wij goede dingen op aarde mogen genieten, hebben wij geleerd God daarin te zien, en als ze zijn weggenomen, dan zien wij ze alle in God. Maar de onbekeerden bezitten dien merkwaardigen, dien bijzonderen vrede niet van het volle bezit van alle dingen, welke het eigenaardig genot is van de erfgenamen der zaligheid. Gij en ik zijn Jakob gelijk; de Heere zeide tot hem: „Het land, waarop gij te slapen ligt, zal Ik u geven; „gij hebt slechts op een belofte te rusten en erop te rekenen voor uzelven, het beschouwende als uw eigendom bij de Magna Charta des geloofs. Sla uwen bijbel open, en wat belofte gij erin vindt, gericht tot een kind van God, leg er u op neder, in uwe volle lengte, met al uw gewicht; maak ze u zoo eigen en het zal alzoo

geschieden. Gedenk hoe de Heere tot Abraham sprak: Hef nu uwe oogen opwaarts, en zie van de plaats, waar gij zijt, noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts, want al het land, dat gij ziet, zal Ik u geven." Laten wij gelooven, dat God ons alle dingen heeft gegeven door ons Zijnen Zoon te geven.

Deze wereld is de onze en evenzoo de toekomende. De aarde is ons tijdelijk verblijf; de hemel ons thuis.

Wij moeten dezen volkomen vrede deelachtig zijn of deelachtig worden, van welken wij nu gezongen en gesproken hebben. Ik bewonder in sommige van de heiligen hunne zelfbeheersching, hunne groote, innige en diepe kalmte, des gemoeds. Daaraan is juist de grootste behoefte in onze dagen, dewijl de wereld nu in zoo gejaagden toestand verkeert. De vrede is wel niet alles; doch het is veel. Hij is ons noodig, als wij zwak zijn, als wij lijden, als wij omringd zijn door zorg en droefenis. En zijn wij sterk en jong en zouden de goede dingen, de genietingen des levens ons ter zijde willen afleiden, zie dan is die vrede niet minder te waardeeren. O, dat de wereld zie, dat wij eenen vrede kennen, die ons niet kan ontnomen worden door macht of list! Ik vind niet veel bewonderenswaardig in dat gezegde van Addison: „Kom hier jonkman, en zie, hoe een Christen sterft," het lijkt mij te gemaakt, te komedieachtig, maar ik zou wenschen, dat het zoo met ons ware, dat de lieden op ons zagen om te aanschouwen, hoe een Christen leven kan.

O Heere, die de Gever zijt van allen vrede, geef ons Uwen vrede en de genade om hem te bewaren, tot aan het einde toe. Amen.

De tegenwoordige crisis onder de Joden.

Men berekent, dat er thans ongeveer acht millioen Joden over de aarde verspreid leven. In Azië, Afrika en Amerika worden in elk dier werelddeelen een half millioen gevonden, meer dan een millioen houden zich in Oostenrijk-Hongarije, Duitschland, Roemenië en Turkije op; terwijl er honderd duizend op de Britsche eilanden en omtrent hetzelfde getal in Holland en België wonen, en kleinere getallen in andere landen van Europa. Verreweg het grootste deel van Abrahams nakomelingen wonen in Rusland, waar hun aantal op ongeveer vijf millioen geschat wordt. Hier zijn zij altijd meer of minder mishandeld geworden. Sedert het midden van de 18e eeuw, meer bijzonder sinds de Fransche revolutie, hebben de meeste staten van Europa — die hen in de middeleeuwen eveneens slecht behandelden — den Joden meer vrijheid verleend en hun politieke, burgerlijke en sociale voorrechten geschonken, gelijk met alle andere burgers. Van toen af hebben zij zich onder de Europische volken in de hoogte weten te werken, zij beijverden zich in de beoefening van kunsten en wetenschappen, en met de schranderheid aan hun geslacht eigen, gelukte hun dit zóó zoo wel, dat velen hunner groot en machtig werden op finantiëel, letterkundig, philantropisch of staatkundig gebied, en in de handelswereld werden zij als het ware overmachtig. Zoo bekwamen zij eene verzekerde positie en een zeer grooten invloed, terwijl zij over het algemeen als zeer goede burgers werden geëerd en geacht. Alleen in Rusland en Roemenië werden ze steeds gesmaad, mishandeld en teruggezet, evenals zulks algemeen in de wereld geschiedde, tot aan het einde der 19e eeuw.

Czaar Alexander I nam hen in bescherming en verleende hun volle vrijheid in handelszaken; maar de volgende Monarch, Nicolaas ontnam hun dat voorrecht weer, en sedert hebben zij zeer veel te lijden gehad. Voor ongeveer 10 jaar brak er eene vreeslijke beweging tegen hen los. In West- en Zuid-Rusland waren verjagen en bloedvergieten aan de orde van den dag, en de verdrukking der Joden was hard en schrikkelijk. Velen namen de vlucht. En thans wordt er weder eene meer beslissende beweging gezien, teneinde hen uit dat land te verdrijven, en degenen, die niet verdreven kunnen worden, worden als gevangenen weggevoerd naar het Zuiden, waar de zoogenaamde „nederzettingen" zijn. (In de werkelijkheid zijn ze daar niets anders dan staatsgevangenen en in de wreedste slavernij.) Zij worden er op onbarmhartige wijze behandeld, door de Regeering en het volk gehaat. De Czaar bedenkt allerlei listige aanslagen tegen hen en als hoofd van de heilige synode der Grieksche kerk wil hij hen dwingen om in plaats van hun Sabbat, den Zondag te vieren; joodsche bedienden in winkels, op kantoren en andere werkplaatsen worden gedwongen op Zaterdag te werken en den Zondag als rustdag te houden.

Deze onrechtvaardigheid en dwingelandij heeft een geweldige verontwaardiging en ontsteltenis teweeg gebracht onder allerlei standen en klassen der Israëlieten, en deze behandeling schijnt een der krachtigste middelen te zijn om hen uit Rusland te verdrijven. Er heeft thans een direct ingrijpen in het karakteristieke van hun godsdienstig leven plaats, een onbeschaamde aanval op datgene, wat de kinderen Israëls van de heidenen onderscheidt, en dit is in staat om een afkeer en tegenstand in hen te verwekken, gelijk dat eens bij de Maccabeërs van ouds geschiedde. Of het werkelijke tot een treffen komen zal, moet de tijd leeren; maar het grenst toch aan het ongelooflijke, dat zulk eene onverdragelijkheid, godsdiensthaat en fanatieke wreedheid nog in het laatst der 19e eeuw kan plaats vinden. Het is of men met eene misrekening in de jaartelling te doen heeft — een zich terug geplaatst zien in de barbaarschheden der middeleeuwen, en de beschaafde natiën moesten door verbazing en verontwaardiging worden aangegrepen bij het zien van het lage peil der beschaving en de barbaarschheid, die nog kan voortbestaan in het gebied van den Czaar!

EENE BELANGRIJKE VERGADERING TE LONDEN.

Den 23sten Mei l.l. werd in het Oostelijk deel van Londen een zeer belangrijke vergadering door Israëlieten gehouden in „Mr. Charrington's Assembly Hall." Zij was waarschijnlijk de grootste vergadering van dien aard, die ooit in Europa gehouden werd. De zaal, die 5000 menschen kan bevatten, was geheel gevuld, meerendeels door kinderen Abrahams. De vergadering was samengeroepen tot behandeling van de vraag betreffende de Kolonisatie van Palestina door de rechtmatige eigenaars van dat land. Er heerschte bij de behandeling zeer veel geestdrift.

De meeting was geörganiseerd door eene vereeniging van Joden, die reeds vele jaren bestaat in Londen, onder den naam van „Chovevei Zion Society." Onder de sprekers waren vele aanzienlijke Israëlieten, waaronder ook Rabbijnen.

Een der sprekers, Mr. Montagu verklaarde, dat hij eerst wel het beginsel had voorgestaan om de vervolgde Russische Joden naar Zuid-Amerika en andere landen te zenden, terwijl hij geene andere uitkomst voor de vervolgden zag, dan in het land waar ze zich neerzetten den landbouw te beoefenen. Toen meende hij, dat zij *niet* naar Palestina moesten emigreeren. Het land was te bevolkt om er een goed verblijf te vinden, en hun verblijf aldaar zou evenmin in het voordeel van hen zelf als van het volk waaronder zij zouden moeten verkeeren. In 1882 had hij een plan gereed gemaakt, waarnaar het emigreeren naar Amerika zou kunnen geschieden; in 1884 bezocht hij eene joodsche colonie in het verre Westen en was overtuigd geworden, dat de arme Russische vluchtelingen, daar binnen korten tijd welvarende landbouwers konden worden. Maar sedert is spreker van gevoelen veranderd en oordeelt nu beter de landbouw te gaan beoefenen in het land hunner vaderen, Palestina. Daar wonen zij onder eene Arabische bevolking, welker aard, zeden en geloof veel overeenkomst heeft met die van ons Joden. De Mohammedanen houden zich even als wij streng aan de éénheid Gods, hebben de besnijdenis en eten naar de wijze van ons volk onder de heidenen kouster vleesch.

Het is niet waarschijnlijk — meende spreker — dat de Joden uit Westelijk Europa ooit in grooten getale naar Palestina zullen trekken, maar die uit Rusland en Polen zouden bepaald blijde zijn, als zij er konden heen komen. Zij verlangen naar het land hunner vaderen, niettegenstaande er vele moeielijkheden moeten getrotseerd worden, eer Palestina bepaaldelijk door de Joden kan gekoloniseerd worden, doch welk een reuzenwerk het ook zij, onmogelijk is het niet. Geldelijke hulp is evenwel noodig, opdat zij, die er wenschen heen te gaan er kunnen komen, en eenig land kunnen koopen, teneinde in hunne behoeften te voorzien.

De bevolking van Palestina door Joden zou de Turksche Regeering ten goede komen; terwijl de Russische Czaar nog wel eens bitter berouw kan krijgen over de nu gedane stap, wanneer hij zal ondervinden welk een nadeel hij door het uitdrijven van ons volk aan zijn groot en dun bevolkt rijk heeft berokkend. Mr. Montagu besloot zijne rede met te herinneren aan de wenken door Lord Rothschild en Baron Hirsch gegeven, en wees er op, dat het besluit der vergadering tot de oplossing van het vraagstuk kan leiden.

Een smeekschrift werd der vergadering voorgelegd, dat zoo belangrijk en hartroerend van inhoud is, dat we niet kunnen nalaten het hier in zijn geheel te laten volgen:

Aan den Hoog Ed. Geb. Lord Rothschild
enz. enz.

Wij ondergeteekenden, leden en begunstigers der vereeniging „Chovevei Zion," geboortig uit Rusland en Polen, thans vertoevende in Londen, velen onzer genaturaliseerde Britsche burgers, wenden zich eerbiediglijk tot uwe Lordschap, teneinde door uwe hoogstgewichtige tusschenkomst de volgende petitie (verzoek- of smeekschrift) onder de aandacht te brengen van den Hoog Edelen Markgraaf van Salisbury, die zitting heeft in de regeering van het koninkrijk.

Wij zijn zeer dankbaar en erkentelijk voor de rustplaats, die wij voor onze voetzolen op dit eiland hebben gevonden, en wij ademen hier in de vrijheid onder een volk, dat de gerechtigheid liefheeft. De bevolking van dit land acht het Woord Gods dierbaar, dat Woord, hetwelk spreekt tot allen die ooren hebben om te hooren en harten om op te merken: Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen? Maar terwijl ons nu zulk een geluk, zooveel rust en vrede te beurt gevallen is, hoe zouden wij het kwaad kunnen zien, dat over onze geslachtgenooten komt, die gevallen zijn in de handen hunner onderdrukkers en hoe zouden wij kunnen verdragen den ondergang van ons geslacht?

Op dit oogenblik liggen 3 millioen van onze broederen in den diepsten jammer verzonken. De wateren zijn gekomen tot hunne ziel; zij zijn diep verzonken in den modder, waar hun voet geen standplaats vindt. Hun leven wordt voortdurend bedreigd, elken dag brengt hun nieuwe smart mede. Des morgens zeggen zij: „Ach, dat het avond ware!" en des avonds: „ach, ware het morgen!" De eene plaag volgt op de andere, en de laatste moeielijkheid doet hen de eerste vergeten. Zij worden door hunne medeburgers bespot en vertrapt, en van hun geboortegrond en uit hun ouderlijk huis verdreven. Zij worden weggevoerd naar de Koloniën, in plaatsen gebracht die reeds overbevolkt zijn van Israëls zonen, en daar blijft hun niets over dan te samen te verteren van honger en dorst, aan alles gebrek te lijden.

Is er geene verzachting voor de wonde der dochter Zions? — In de ure onzer verdrukking richten wij onze oogen en harten naar het land onzer vaderen, daar, waar onze vaderen eens woonden en ieder hunner neerzat onder zijn wijnstok en vijgeboom. Velen van de verworpenen uit het land van het Noorden zijn verlangend om terug te mogen keeren naar het heilige land. Zij gevoelen zich tot de steenen aangetrokken en beminnen de stof van dat land; zij zouden zich uitnemend gelukkig achten, als zij den heiligen grond mochten bebouwen. Wel is waar tot op dezen oogenblik ligt die grond nog voor een deel verwoest en onvruchtbaar; maar wij weten dat de hand des menschen dat kwaad heeft aangericht; de hand van een mensch zal het ook herstellen.

Wij wenden ons tot de bestuurders van dit land, om voor onze beproefde en mishandelde broeders hunne hulp in te roepen, niet met het zwaard, maar door liefdedienst, gelijk dat in hun vermogen is. Laten zij voor hen spreken en hunne pleitbezorgers zijn bij de regeering van Rusland, opdat hun het afreizen gemakkelijk gemaakt worde, en bij het gouvernement van Turkije, opdat dit hen in staat stelle in vrede te kunnen wonen en voor een billijken prijs een stuk land te bekomen, om dat te bebouwen en weide voor hun vee te vinden in en om Palestina.

De Israëlieten, die zich in dit en in andere landen opgemaakt hebben ter hulpe van hunne arme broeders, zullen hunne handen ook niet gesloten houden. En de Hersteller van Israël zal niet beschamen de hoop, die men op Hem gesteld heeft; die op Hem vertrouwen, zullen niet beschaamd worden.

In alle eeuwen, ook toen het zwaarste juk hen drukte, hebben de kinderen Israëls de vermaning van den Wijze in acht genomen: „Mijn zoon, vreest den Heer en den koning, en betoon eerbied en gehoorzaamheid jegens uwe rabbijnen." De wet des lands is de wet voor ons.

Moge onze bede worden gehoord, dan zullen we weldra zien — zij het al niet met het vleeschelijk oog — dat, wat de geïnspireerde knecht Gods met het oog des geestes aanschouwde, „de Heer Zion zal troosten; Hij zal troosten al haar woeste plaatsen en ze maken als Eden, en de wildernis als de hof des Heeren!"

Inderdaad zoo de wenschen in bovenstaande vervuld werden, zou dit ons een groote stap nader brengen tot de vervulling der profetiën, met betrekking tot Israël en zijn land.

Maar mocht Israël leeren verstaan, wat Ds. de Liefde zoo schoon bezongen heeft:

„Maar eens zal Hij komen,
Die Kanaän zijn boomen
En vruchten hergeeft;
En vruchten hergeeft;
Als na zooveel smarten,
In Israëls harte
Zijn Christus herleeft."

St. N. v. B.

OPDAT.

Ik herinner mij eens eene anecdote gelezen te hebben van den eigenaar van een wijnberg, die zijnen kinderen bij zijn sterven mededeelde, dat zich in zijnen wijnbouw een groote schat bevond; maar eer hij de plaats had genoemd, waar men dien kon opgraven, was hij gestorven. Na den dood des vaders verzuimden de kinderen niet overal nasporingen te doen om den schat te ontdekken; maar welke moeite er ook werd aangewend, en ofschoon de geheele wijnberg bij herhaling werd omgewoeld en onderzocht, de schat werd niet gevonden. Een oude vriend des vaders meende, dat men den moed niet moest opgeven, de schat zou wel worden ontdekt, totdat hij eindelijk op zekeren dag de kinderen geluk wenschte, dat zij den schat hadden gevonden! . . . . Immers door het omwoelen van den steenachtigen grond was de wijnstok in vruchtbaarheid toegenomen, en zagen zij zich voor hunnen arbeid met een schat beloond van meerder waarde dan de groote som gelds, die zij hadden wenschen te vinden. Thans erkenden zij de wijsheid des vaders, die alzoo den prikkel tot arbeid had opgewekt, daar hij wellicht had opgemerkt, dat die hun anders zou ontbreken.

Deze anecdote kwam mij in gedachten bij het lezen van 1 Petr. 3: 8, 9. Zijt allen eensgezind, medelijdend, de broeders liefhebbende, met innerlijke barmhartigheid bewogen, vriendelijk. En vergeldt niemand kwaad voor kwaad, of schelden voor schelden, maar zegent daarentegen, wetende, dat gij daartoe geroepen zijt, OPDAT gij zegening zoudt beërven.

Mijne aandacht viel op het woordje OPDAT. Opdat gij zegening zoudt beërven, zijt gij geroepen om te zegenen; — merkwaardige conclusie, waarop wij niet altijd letten. Wij zijn wel geneigd om Gods beloften, de toegezegde erfenis, de eeuwige heerlijkheid te begeeren; doch maar al te zeer vergeten wij, dat deze slechts in den weg van arbeid, van een ernstigen en aanhoudenden arbeid ons kunnen geworden. Niet dat de genade Gods ons niet om niet wordt aangeboden; maar onze aangeboren traagheid en lusteloosheid, om door de werking des Geestes de werking des lichaams te dooden, doet ons de genade niet gebruiken, doet dikwijls in een gedachte of geheugen-leven berusten, terwijl toch niet ons oordeel, ons juiste denken, onze wel gevestigde begrippen ons eenige kracht aanbrengen, maar dit alles dan alleen waarde heeft, wanneer onze wil zich aan de erkende waarheid onderwerpt, en door de vele beletselen van zelfzucht en eigen wil henen breekt, opdat hetgeen ons is toegezegd worde verkregen.

Het wordt ons duidelijk door den apostel geformuleerd: Indien gij uwen tegenstander, hem die u smart veroorzaakt, niet kunt zegenen, dan kunt gij de u beloofde erfenis van zegening niet ontvangen. Het OPDAT is hier zooals overal, zeer bepaald in de Schrift. Ook op eene andere plaats heet het: OPDAT een iegelijk wegdrage, hetgeen door het lichaam geschiedt, hetzij goed hetzij kwaad. Dezelfde maatstaf legt ook de Heiland ons in den mond in het volmaakte gebed: Vergeef ons onze schulden, GELIJK ook wij vergeven onzen schuldenaren.

De apostel Paulus wijst de Corinthiërs op eenige voorbeelden uit de geschiedenis van het ongehoorzame Israël, en wel met het doel OPDAT zij zich zouden spiegelen aan de vreeslijke oordeelen, die hun daardoor hebben getroffen.

Dit nauwe verband tusschen onze daden en de uitkomsten is op iedere bladzijde der Schrift op te merken. Dezelfde apostel doet dit met betrekking tot zijn eigen persoon duidelijk uitkomen, indien hij zegt: ik bedwing mij zelven en ik breng mijn lichaam tot dienstbaarheid, OPDAT, terwijl ik anderen predik, ik zelve niet verwerpelijk bevonden worde.

Wij zien uit den aangehaalden tekst 1 Petr. III: 8, 9, waartoe wij geroepen zijn: het is om te zegenen. En wat dit zegenen beduidt wordt door den Apostel beschreven door het opnoemen van een aantal deugden, die het eigenaardig kenmerk dragen van met onze aangeboren natuur geheel te verschillen. Eensgezind zijn, de broederen liefhebben, met innerlijke barmhartigheid zijn aangedaan, vriendelijk zijn, ach, dit kan nog geschieden jegens hen, die ons lief en dierbaar zijn, die ons ongemoeid laten; maar hen, die ons kwaad doen, die ons lasteren en schelden, dezen met liefde, met zegeningen te beantwoorden, dat vermag slechts hij, die den Geest van Christus heeft. En dien Geest moet de geloovige bezitten, zal hij het apostolisch bevel kunnen opvolgen.

En toch, wij mogen er ons niet aan onttrekken. Om ons iedere uitvlucht van onmacht te ontnemen en iedere bedenking van een christendom, dat tegen zelfverloochening opziet, af te snijden, stelt hij ons een alles beslissend OPDAT voor oogen, om ons duidelijk te doen zien, dat, indien deze deugden ons vreemd blijven, wij ook op geene zegening mogen hopen. Want, wat is de beloofde erfenis anders dan die goddelijke eigenschappen, dan het vermogen om te kunnen zegenen? OPDAT gij zegening zoudt beërven, zijt gij geroepen om te zegenen: dat is het doel der komst van den Zone Gods in het vleesch, dat is het einddoel der verlossende liefde.

Neen, van nature hebben wij deze geestelijke gezindheid niet; maar, door den H. Geest bezield, ontvangen wij die geestelijke eigenschappen; en zoo wij deze deugden nog niet kunnen uitoefenen, is ons geloof in de nalmachtigen Verlosser nog zwak en onvolkomen, dan is er nog geen genoegzaam gebruik gemaakt van den beloofden Geest des Heeren. En wij weten, waartoe Hij ons is geschonken, het is: OPDAT deze goddelijke deugden in ons worden gewrocht.

OPDAT de Colossensen staan mochten volmaakt en volkomen in al den wil van God, daarom strijdt Epafras, volgens het getuigenis van Paulus, te allen tijde voor hen in den gebede. — OPDAT de Ephesiërs konden wederstaan de listige omleiding van de macht der duisternis, daarom hadden zij noodig de geheele wapenrusting Gods aan te nemen. — Daarin is ook de Zone Gods de 'gemeente voorgegaan; daarom heeft Hij zich zelven voor haar overgegeven, OPDAT Hij haar heiligen zoude, OPDAT zij zonder vlek of rimpel zoude zijn.

Het is noodig dat wij elkander dit OPDAT herinneren; want eene valsche voorstelling der waarheid openbaart zich ook in onzen tijd; deze wil van geene beperking weten, heeft een afkeer van den nauwen weg ten leven en wil zich van den weg der gerechtigheid ontslaan. Deze poogt de vermaning tot een ernstigen toeleg om in alles den Heer welbehagelijk te wandelen, te verwarren met een werken naar de wet, of eene poging tot het oprichten van eigen gerechtigheid. — Daarom is er zoo weinig ware vreugde in God, omdat het geweten niet gereinigd is van doode werken om den levenden God te dienen, omdat men ook vooral humeurgebreken onaangetast laat, omdat men die niet met ernst onder de tucht des Geestes brengt, en niet vermoedt, dat alleen dan, als alles aan den wil van God onderworpen wordt, er een duurzame vrede des gemoeds wordt geboren en goddelijke deugden mogelijk zijn. — Indien deze overgave des gemoeds ontbreekt, begeert men den schat zonder arbeid.

En het is eene groote arbeid, die den Christen is opgelegd. Niet tot den Jood, niet tot den Heiden, maar tot zijne discipelen, die zich reeds op de roepstem van Johannes tot God bekeerd hadden, wordt door den Heiland dat nadrukkelijke woord gesproken: Die zich zelven niet verloochent, die zijn kruis niet dagelijks opneemt, die Mij niet begeert na te volgen, kan Mijn discipel niet zijn.

Hoogst gewichtig is aan hen het woord des Heeren: Indien uwe hand u ergert, indien uw voet u ergert, indien uw oog u ergert, houw af, werp van u. Het is een gestrenge maar noodzakelijke eisch, anders kweekt gij een worm, die niet sterft, in uw geweten, anders ontsteekt gij een vuur in uw binnenste, dat niet zal worden uitgebluscht. — Laat het u ernst zijn, zegt de Heer, want eens zal het vuur van het Alziend Oog u beproeven, en wee hem, wiens offerande dan niet met het zout van waarachtige en volkomene overgave des gemoeds is gemengd, het zal niet worden aangenomen. Marcus 9: 43—50.

Jezus' dood en zelfsofferande is de eenige oorzaak onzer aanneming bij God. Zijn bloed alleen reinigt van alle zonden; maar daarom moeten wij gedurig met Hem, die de oorzaak is onzer zaligheid, in gemeenschap verkeeren, OPDAT wij één Geest met Hem worden. Daarom is het noodig dat de goede strijd des geloofs wordt gestreden; daarom is het grijpen naar het eeuwige leven eene behoefte, OPDAT dit Goddelijke leven in ons gedurig worde gewekt en versterkt; daarom OPDAT ook in ons die heilige en blijde overtuiging geboren worde, welke Johannes bezat, die kon getuigen: Wij hebben gekend en geloofd, de liefde die God tot ons heeft. God is liefde, en die in de liefde blijft, blijft in God en God in hem. Hierin is de liefde bij ons volmaakt, OPDAT wij vrijmoedigheid mogen hebben in den dag des oordeels, namelijk, dat, gelijk Hij is, wij ook zijn in deze wereld.

A. H. H.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Eindelijk vermeldt dan de St. Ct., de benoeming van het nieuwe ministerie. De eedsaflegging heeft reeds op het Loo plaats gehad. Het is samengesteld uit de heeren:

Buitenlandsche Zaken: mr. Van Tienhoven, Lid der Eerste Kamer en Burgemeester van Amsterdam.

Binnenlandsche Zaken: mr. Tak van Poortvliet, Lid der Tweede Kamer en oud-minister van waterstaat enz.

Financiën: mr. Pierson, president der Nederl. Bank.

Justitie: mr. Smidt, oud-Goeverneur van Suriname.

Marine: Jansen, hoofd-ingenieur.

Oorlog: Seyffardt, luit.-kolonel, Lid der Tweede Kamer voor Utrecht.

Waterstaat, handel en nijverheid: Lely, ingenieur (bij de Zuiderzee-Vereeniging.)

Koloniën: mr. Baron Van Dedem, Lid der Tweede Kamer en Burgemeester van Hoorn.

De afgetreden Ministers zijn Zaterdag te half een uit de residentie naar het Loo vertrokken om dien middag de gasten te zijn van H. M. de Koningin-Regentes.

Uit goede bron wordt vermeld, dat onze Koningingen in September a. s. een tegenbezoek zullen brengen aan den Duitschen Keizer.

De herinneringen van het bezoek van Z. M. aan ons land, schijnen nog niet uitgewischt. De „taptoe-commissie," kort na de ongeregeldheden te Amsterdam ontstaan, is nog ijverig bezig „onderzoekingen" te doen. Of de heeren Steenkamp en Stork er goed zullen afkomen, betwijfelen we zeer. Uit alles blijkt, dat de desorganisatie van het politie-corps te Amsterdam zeer in het oog loopt.

Op uitnoodiging van de heeren Stap en v. d. Steur, middernachtszendelingen, is ook te Zwolle eene Vergadering gehouden met het doel om de onzedelijkheid te bestrijden. Van meer dan eene zijde moet reeds steun zijn toegezegd. Zoo zien we, dat met geloof en geloofsijver in ons goede land nog veel in stand te brengen is; nog vele volkszonden kunnen worden bestreden. Moge de liefde van Christus hen steeds dringen!

België. Het socialisten-congres te Brussel is beëindigd. Zaterdag was de sluitingsdag. Uit het vele dat besproken werd, bleek maar al te zeer, dat de geest van revolutie niet is uitgebluscht, maar integendeel, dat dit vuur steeds dreigender wordt. Alleen het Evangelie des Kruises is in staat de krachtige invloeden van deze macht tegen te staan. Niet de vrijheidsboom, maar het Kruis brengt waarachtigen vrede!

Engeland. De Europeesche pers leeft reeds eenigen tijd van vermoedens en gissingen. De stof daartoe leveren de tochten van wereldgrooten en oorlogsvloten. De Duitsche Keizer, de Koning van Serviё, de Kroonprins van Italië en eenige Russische grootvorsten reizen her- en derwaarts. Evenzoo maakte de Fransche vloot een tocht, eerst naar Petersburg, thans verwijlt ze in Engeland. Zooals het steeds gaat, weet de een dit een ander dat uit deze beweging te distilleeren. We zullen hopen, dat de Europeesche vrede maar niet verbroken worde.

De schouwing der vereenigde Fransche en Engelsche vloten door Victoria had reeds plaats. De burgemeester en de gemeenteraad van Portsmouth boden den Franschen officieren een maaltijd aan. Men dronk op Koningin Victoria e. a. Er waren 600 gasten aanwezig en 2000 personen woonden het feest bij. „Mogen ze steeds vereenigd blijven" was de leus met het oog op de beide mogendheden.

Duitschland. De groothertog van Mecklenburg-Schwerin, Frederik Frans, is ernstig ziek. Hij is pas 40 jaren oud.

— De Keizer en Keizerin, het reizen en trekken nog niet moede, zijn den 22 Aug. ten $8\frac{3}{4}$ uren te Berlijn aangekomen en naar het Tempelhoferveld gereden, alwaar de parade van het gardekorps schitterend gehouden werd.

Frankrijk. In het zuiden van Frankrijk heerscht de typhus. Avesnes wordt hevig geteisterd. Het aantal sterfgevallen is gelukkig nog niet groot. Van hieruit heeft de ziekte zich uitgebreid over de omstreken.

Rusland. De graanberichten zijn ver van gunstig. De mislukte oogst doet soms het ergste vreezen. Het weinige, dat op het veld nog stond, is door de sprinkhanen geheel vernield. In den Elzas daarentegen is de graanoogst boven verwachting meegevallen.

De Joden-vervolging houdt nog steeds aan. Blijkbaar blijven de oordeelen des Heeren niet uit en toont God zijn misnoegen over de verbanning en smaad zijn trouweloos maar oude bondsvolk aangedaan.

Amerika. Hier houdt men zich thans bezig om, let wel! r e g e n te maken. In Texas zoo verneemt men, zijn pogingen aangewend met gunstig gevolg. Luchtballons, die men daartoe oplaat, veroorzaken dezen regen door ontploffing. Proeven op grooten schaal zullen worden genomen. Dit wordt uit A m e r i k a bericht. Maar ook . . . . . dat 200 arme, Duitsche landverhuizers teruggezonden zijn, wier landing door Amerikaansche beambten werd verboden. Wel een bewijs, dat men om te emigreeren, weten moet, wat men doet.

Het liberalistisch Sanhedrin te Paramaribo schijnt het niet zonder slachtoffers te kunnen. (Denk aan den gouverneur de Savornin Lohman) Ditmaal zal de directeur-president der Surinaamsche Bank het moeten ontgelden. „'s Mans houding tegenover de kolonie deugt niet" wordt beweerd. Die verkeerde houding dagteekent, zoo wordt er bijgevoegd, van het optreden van den vorigen gouverneur. Die bijvoeging geeft veel te denken. Men ziet: het complot is weer aan het werk, de mijnen worden al gelegd.

Nieuw-Guinea. Twee zendelingen van het Rijnsche genootschap zijn alhier vermoord. De aanleiding schijnt nog onbekend.

G. K.

VARIA.

DE GELUKKIGE DOOFSTOMME.

Ginds gaat een jongen, doof en stom,
Doch, welk geluk! hij is niet dom,
Een vroolijk hart, een ware guit,
En netjes ziet de knaap er uit;
In Groningen ter school gegaan,
Heeft hij uitnemend daar voldaan.

Dat is een vriend, dien ik bemin.
Eens komt hij mijne kamer in,
En om een proef van zijn verstand
Geef ik hem versjes in de hand,
En vraag hem op zijn lei: „mijn vrind!
Zeg, wat gij 't mooiste versje vindt."

Hij leest, en pas heeft hij gedaan,
Daar toont hij mij al lachend' aan,
Een liedje, dat men vroeger zong,
Getiteld: „*Misbruik van de tong.*"
En lachend schrijft hij dit voor mij:
„Mijnheer! U schuldig — ik ben vrij!"

Toen nam ik lei en griffel weêr,
En schreef: „Mocht ik mijn tong bedwingen,
Meer nuttig spreken, hartelijk zingen!
Gij zijt mijn vriend, ik dank u zeer!"

T.

VOORHOEVE's scheurkalender.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeente van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. *Zondags voorm.* 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal: *Prediking* Woensdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds $5\frac{1}{2}$ uur *Prediking* (om de nadere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond $8\frac{1}{2}$ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds $7\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. $9\frac{1}{2}$ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. $2\frac{1}{2}$ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van G. V. te Farmsum *ƒ* 3,60, van S. de J. te Sneek *ƒ* 18,94.

N. v. BEEK.

Conferentie te Hamburg.

Door 's Heeren genade mogen wij door deze aan onze broederen berichten:

dat wij een goede reis hadden;

dat wij door de Duitsche broeders zeer hartelijk zijn ontvangen;

dat wij reeds veel hebben genoten voor ons hart in de gemeenschap des Heeren en die Zijner kinderen

en:

dat op heden 24 Augustus, na rijp beraad, onze Unie met groote hartelijkheid in den Duitschen Bond is opgenomen, met behoud van eigen zelfstandigheid.

Gelieve de Heer daarover Zijnen zegen!

Met hartelijke groete

Uwe afgevaardigden:
J. DE HART.
J. HORN.

HAMBURG, 24 Aug. 1891.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 229. DONDERDAG 10 September 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

J. G. ONCKEN.

Gedenkt uwer Voorgangeren, die u het woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling. Hebr. 13 : 7.

Nu de verbintenis onzer Unie met den Duitschen Bond een voldongen feit is, vragen onze medeleden ongetwijfeld: Wat is toch de Duitsche Bond; hoe ontstond hij; wat werkt hij; in hoeverre is onze aansluiting aan dien Bond voor het werk des Heeren onder ons van groot belang enz. enz.

Op bovenstaande vragen wenschen wij althans eenigermate te antwoorden, en beginnen met U iets mede te deelen, hoe het werk Gods in Duitschland zijn aanvang nam.

God verwekte daarvoor een drietal mannen, ONCKEN, LEHMANN en KÖBNER, waarvan echter ONCKEN de hoofdpersoon uitmaakt. *)

JOHANN GERHARD ONCKEN, werd den 26 Januari 1800 te Varel in Oldenburg geboren. Zijne ouders behoorden tot de Luthersche kerk, en hoewel onbekeerd, werd hij te zijner tijd, als lid dier kerk aangenomen en tot het Avondmaal toegelaten. Toen leidde de Heer zijn weg naar Engeland, waar hij voor het eerst den weg der zaligheid hoorde verkondigen en op 17-jarigen leeftijd tot God bekeerd werd.

Zijn hart brandde van liefde voor Christus en al spoedig ontwaakte in hem een vurig verlangen om zijne landslieden het dierbaar Evangelie te verkondigen. Met dit verlangen in het hart kwam hij in 1823 naar Hamburg. Van dit tijdstip zegt hij zelf: „Wanneer ik gedenk, hoe ik in het jaar 1823 in Hamburg kwam, dan moet ik mij verbazen. Het is niet te beschrijven hoe gebrekkig mijn optreden was; de geringste onder u kon het beter, evenwel ik had een h a r t voor den H e i l a n d en een h a r t v o o r a r m e z o n d a r e n."

Zijn eerste arbeid was Bijbels en Traktaten te verbreiden. Het was hem niet genoeg de woningen der arbeiders in te gaan, maar ook in stegen en gangen, ja tot in de duistere holen der zonde drong hij door om de liefde van Christus te boodschappen aan het verlorene. Op 27 December 1823 hield hij zijn eerste bidstond, die door 10 personen bezocht was, die eens iets van „de nieuwe Engelsche godsdienst" wilden weten; een hunner kwam dienzelfden avond tot het geloof in Christus. Op 14 Januari 1824 waren er 18 hoorders; op 18 Jan. 30; op 8 Febr. 100—120 en op 15 Febr. 170—180 personen. Oncken hield deze bijeenkomsten in zijn huis, doch den 27 Febr. kreeg hij bezoek van drie vrienden, die hem voorstelden een ruim lokaal voor hem te huren, zoo hij dan maar wilde komen prediken, zouden zij voor de kosten zorgen; dit werd gretig aangenomen en aan den avond waren daar 280 toehoorders vergaderd, op wien het woord des

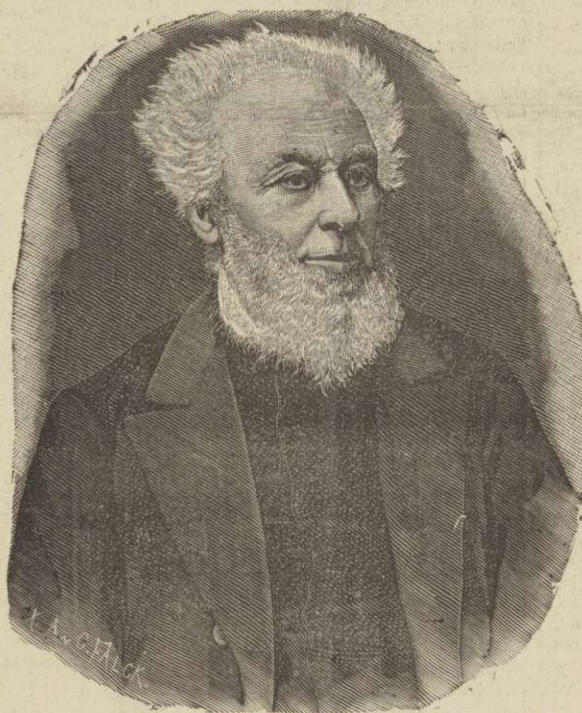

Heeren zoo'n diepen indruk maakte, dat velen bitterlijk weenden.

In Engeland had O n c k e n den zegen der Zondagsscholen gezien en begeerde vurig die ook in zijn Vaderland in 't leven te roepen. Hij wendde zich om hulp naar Engeland en ontving van daar 200 Mark (*f* 120.—) en richtte, in vereeniging met nog twee vrienden, op 9 Januari 1825 de eerste Zondagsschool in Hamburg op, waaraan hij vele jaren arbeidde. Uit deze Zondagsschool ontwikkelde zich weder een Vereeniging tot huisbezoek, ten einde de ouders der leerlingen te leeren kennen. Wat zij in dezen weg te zien kregen van jammer en ellende, overtreft de stoutste gedachte. Weldra kwam ook een Toevluchtsoord van verwaarloosde kinderen tot stand.

Bij zijn ijver anderen ten zegen te zijn, was hij zelf ook een naarstig schrift-onderzoeker. Dit onderzoek leidde hem in 1829 tot de overtuiging, dat niet de zuigelingen-besprenging, maar de doop der geloovigen bij onderdompeling, de doop der Schrift is. Toen hij hierover met een hem bevrienden predikant, Ds. Matthews, sprak, zeide deze tot hem: „Tot geen prijs, Oncken, moogt gij u laten doopen, neen, dat gaat niet!" en om hem zulks te bevestigen, hield hij een wel bestuurde preek over het goed recht van den kinderdoop. De preek had een tegenovergestelde uitwerking, duidelijker dan ooit zag Oncken na het hooren van deze preek, dat aan den kinderdoop alle bijbelsche grond ontbreekt. Bij twee Methodisten had deze preek gelijk gevolg, zoodat ook zij zich later lieten doopen. Ja, wat meer is, Ds. Matthews zelf, die zich zooveel moeite had gegeven Oncken van den doop terug te houden, was nog eer dan hij gedoopt.

Oncken bleef vol verlangen wachten op een gelegenheid om den doop te kunnen ontvangen; Robert Haldane, een hoog geacht Baptisten-prediker in Schotland, raadde hem aan, bij gemis van een dooper, zichzelven te doopen. Hiermede evenwel kon hij zich niet vereenigen, daar zulks, evenmin als de zuigelingen-besprenging, in de Schrift eenigen grond had.

Eindelijk, in het jaar 1834, kwam Dr. Barnabas Sears, professor van het Baptisten-college te Hamilton naar Hamburg, om het vurig verlangen van Oncken te verwezenlijken en den 21 April, des avonds tusschen 8 en 9 uur, roeide in alle stilte een kleine boot over de schoone Elbe naar een eilandje, en daar werd het eerste zevental der Duitsche Baptisten gedoopt. Oncken zelve, deze gebeurtenis verhalende, zegt: „Loof den Heer mijne ziel en al wat binnen in mij is Zijn heiligen naam! Met een vroolijk hart daalde ik in den vloed af, en met God prijzende lippen steeg ik er weder uit. Op dezen gedenkwaardigen dag was ik zoo gelukkig, dat ik nog nooit zoo blij door de straten van Hamburg ben gegaan. Ik meende, een ieder moest het mij aanzien, dat ik nu ook door den doop Christus aangedaan had."

Den volgenden dag werd alzoo de eerste Duitsche Baptiste-Gemeente gesticht, en br. Oncken met gebed en oplegging der handen tot Prediker verkozen.

HORN.

*) 't Verheugd ons zeer onzen lezers hierbij 't portret, en later nog een paar andere Illustraties te kunnen bieden, dank de vriendelijkheid van onzen br. Bickel in Hamburg, de Boekhandelaar-Uitgever en Drukker van den Duitschen Bond.

De tegenwoordige crisis onder de Joden.

III.

De smartelijke gevolgen van de vooroordeelen tegen de Joden in Rusland.

Wat ook de oorzaak van den haat der Russen tegen Israël mogen zijn, de gevolgen zijn wreed en smartelijk voor het volk Israëls. De wanhoopskreten komen van verschillende zijden tot ons. Iemand in Rusland geboren, schreef laatst in de „Joodsche Kroniek":

„Dagelijks ontvang ik hartverscheurende brieven van mijne familie in Rusland. Zij smeeken, dat God hen uit hunne droevige toestand verlosse. Iemand met een gezin van 9 kinderen, zijnde timmerman, kocht grond en bouwde 18 woningen. Deze werden alle in beslag genomen, en nu is hij tot den bedelstaf gebracht. Een ander had een fabriek en had 50 Russische werklieden in zijn dienst; deze werd genoodzaakt zijn fabriek te sluiten, omdat niemand meer voor hem mocht werken. Verarmd moest hij van daar vertrekken en met zijne vrouw en 6 kinderen een voetreis van 400 mijlen afleggen, zonder voedsel te kunnen bekomen. Drie der kinderen stierven en de moeder is den dood nabij."

Waar moeten die bannelingen heen? Niet alleen ons menschelijk medegevoel, maar ook de welvaart der volken maakt het noodig, dat hun eene plaats en gelegenheid om te arbeiden in Palestina bereid worde. Waar zullen ze geschikter een heenkomen vinden? Duitschland en Oostenrijk willen hen niet hebben, daar hebben ze reeds overvloedig genoeg van de Joden; Amerika is ver verwijderd. Engeland, dat eens de armen uitstak tot de in Frankrijk vervolgde Hugenooten, kan wel niet achterblijven van de verjaagde Russische Joden te ontvangen en liefderijk te verplegen, doch ook daar heeft men reeds de handen overvol met het verzorgen, niet alleen van de Joden, maar ook van vele andere hulpbehoevenden; dat land is reeds overbevolkt. Dit is het geval met meest alle rijken van Europa, die overigens nog wel tot hulp van de Joden gezind zouden zijn. Buitendien de arme, onontwikkelde, lang verdrukte Russische Jood gevoelt zich ook veel beter te huis in het meer eenvoudige natuurleven van den Oosterling, dan in de fijner beschaafde Westersche landen. Bovendien de natuurlijke trek der Joodsche natie leidt hen in Oostelijke richting.

Een schrijver in de „Joodsche Kroniek" merkte kort geleden op:

„Israël moest weder de pelgrimsstaf opnemen, teneinde de graven hunner voorvaderen te gaan bezoeken. Waar zal dat arme volk zich heenwenden? Deze vraag hebben de Joden in Rusland voor zichzelven beantwoord. Het meerendeel hunner heeft de oogen naar Palestina gericht en zal geen poging onbeproefd laten om er te komen. Op het land der vaderen — de schouwplaats onzer vroegere heerlijkheid — is onze aandacht als instinktmatig gevestigd. In eene Russische stad werden ten vorigen jare een menigte uit hunne huizen verdreven, en als een refrein klonk het van hunne lippen: „Naar Palestina, naar Palestina!" Het hart van den getrouwen Jood gaat daarnaar uit, wanneer hij aanschouwt de beangste aangezichten van zijne geliefden in hunne brandende positie. En het godsdienstig idée van den Oosterschen Jood, hoe geheel anders dit ook met vele zijner Westersche geloofsgenooten moge zijn, is terug te keeren naar Palestina. Niet alleen de arme, maar ook de rijke Joden denken er aan om het land hunner voorvaderen tot woonplaats te kiezen. Dit is niet langer een droom of eene vinding van een bijbelonderzoeker, maar eene werkelijkheid. De quaestie aangaande de terugkeer der Joden naar hun land, schijnt thans de belangstelling van bijna alle natiën te wekken."

Eenige jaren geleden bestonden in Roemenië niet minder dan 49 verschillende vereenigingen ter bevordering van emigratie naar Palestina, en groote sommen gelds werden met dat doel verzameld.

En wat kan er tegen zijn, dat de Israëlitische bannelingen de landen van Syrië gaan bevolken, die toch zoo dun door Mohammedanen bewoond worden en die nog jaarlijks minder worden? De Sultan van Turkije heeft geen reden om er ontevreden over te zijn. Het zou immers ook in zijn voordeel kunnen zijn als de landen aan beide zijden der Jordaan bewoond en bearbeid werden door een ijverig volk, dat zich aan de wetten des lands onderwerpt. Het geopperde bezwaar, dat de Sultan de uitvoering van het plan zou trachten te verhinderen, is nog geenszins bewezen. Immers het geldt hier niet de zaak om den Sultan zijne souvereiniteit in Syrië te ontnemen, maar alleen, dat de Joden daar kolonies zouden mogen stichten, de verwoest liggende akkers gaan bebouwen en straks van de opbrengst belasting opbrengen aan den Sultan.

Een niet geringe aanwinst in de belasting is reeds door de Joodsche kapitalisten aangebracht; kolonisatie is reeds ondernomen en dat met gewenschten uitslag. Zij, die in 1880 Rusland moesten verlaten namen hun toevlucht in Palestina; 15 jaar later waren aldaar nog niet boven de 8.000 Joden en tegenwoordig wordt berekend, dat er niet minder dan 100.000 zijn, van welke er 15.000 in Jeruzalem en hare voorsteden wonen, die ongeveer de helft van de bevolking dier stad uitmaken. Doch zij zijn zeer arm wanneer zij in Palestina aankomen en moeten geholpen worden, maar als een Jood ook slechts een kapitaal van eenige guldens bezit om er iets mede te beginnen, dan weet hij er ook terstond op velerlei wijze winst mede te doen.

Wij zeggen geenszins te veel, als wij zeggen, dat de herstelling van de Joodsche natie in hun eigen land reeds een aanvang neemt. Het aantal, dat indertijd met Ezra uit Babel terugkeerde bedroeg nog geen 50.000 en nu zijn er reeds meer dan eens zooveel in Palestina aangekomen.

De Joodsche pers spreekt van een bouwplan van 4.000 huizen ten zuiden van Jeruzalem, aan den weg naar Bethlehem, en alleen de moeielijkheid van waterverschaffing moet overwonnen worden om het werk met snelheid te doen doorgaan. Er is voor al de Joden, die Rusland verlaten, ruimte genoeg in hun eigen land; de geheele bevolking van Syrië toch maakt nog slechts de helft van de bevolking van Nederland uit, terwijl de oppervlakte ruim zoo groot is als van ons land. Bedenken we daarbij, dat er een tijd geweest is, dat er van 5 tot 6 millioen menschen in Palestina woonden. De eenige stad van beteekenis is Damaskus met omtrent 200,000 inwoners. In de omstreken van de Jordaan bestaat de bevolking nog meerendeels uit nomaden of rondtrekkende herdersvolken, en dat in eene landstreek, die wel bearbeid, een zeer dichte bevolking zou kunnen voeden. Wel is waar dat sommige deelen van dat land steenachtig zijn en woest liggen, maar over het geheel genomen kan Palestina nog een *goed* land genoemd worden. Zijn klimaat heeft overeenkomst met die in het zuiden van Italië, en het is uitstekend geschikt voor kultuur-klimaat en grondaard in aanmerking nemende bestaat er dus geen enkele rede, waarom dat land niet even voordeelig zou zijn als Italië, rijker dan Griekenland of eenig ander land ten oosten van den meridiaan. Palestina is — zooals velen, die het ook nog in den laatsten tijd bezochten verzekeren — een schoon, liefelijk land.

Tot hiertoe beschouwden wij ons onderwerp alleen van menschelijke zijde. Wij zullen het vervolgens nog van een meer verheven en belangrijker zijde — van de zijde Gods, bij het licht der Profetie en ten opzichte van het voornemen Gods met de vervulling derzelve bezien.

St. N. v. B.

Onze Hamburger reis.

I.

Mijn waarde Jonathan.

Als ik het niet dacht, dan ben ik een boontje, gij wilt altijd het fijne van de zaak weten en dan spant ge er mij maar voor, alsof brievenschrijven voor mij maar zoo'n tijdpasseering was. Doch laat mij niet knorren, maar trachten althans eeniger mate uw wensch te bevredigen en u iets van onze Hamburger reis mededeelen.

Wanneer gij in den morgen van Donderdag 20 Aug. aan den stationsweg te Groningen had gestaan, dan had gij ondergeteekende, beladen met overjas, paraplui, stok en reiskoffer, daar langs zien stuiven. Want dat is verwonderlijk in onze eeuw van stoom: haast je, rep je zit je in merg en been, vooral als je op het punt staat, om door middel van den stoom, door een gedeelte van de wereld te vliegen. Vrouw en kroost, minder onder den invloed van den „stoom", kwamen achteraan om mij uitgeleide te doen.

Voor de eerste maal van mijn leven, Jonathan, had ik een „rondreisbiljet", een aardige vinding en goedkoop; 45 dagen was het geldig; 't was nu 20 Aug. en er stond op, als ik 5 Oct. maar weer thuis was, was 't goed. De spoorwegmaatschappij had zulks met eene handteekening bekrachtigd, doch mijne vrouw en het bestuur der Gemeente had het niet onderteekend.

Daar kwam mijn trein uit Friesland met... br. de Hart er in, zooals ik meende, en zooals ook onze afspraak was. Doch wie er ook uit kwam, de president der Unie niet, o waai mij! — moet nu de Penningmeester er alleen op los? Jonathan, 'k wil niet grooter schijnen dan ik ben, maar eerlijk gezegd, ik kreeg voor dat oogenblik kippevel. Toen verloor ik mij in allerlei gissingen, of ZEd. zich wellicht had verslapen enz. enz., en troostte mij eindelijk met de hoop, dat de volgende trein hem herwaarts zou brengen. Daar ging de fluit van de locomotief en het „ijzeren paard" stelde zich in beweging, en onder de afscheidsgroeten en wenken van mijne dierbaren ging het onverbiddelijk voorwaarts. Reisgezelschap had ik niet veel, want ik had een coupé „niet rooken", en ge weet, het getal „niet-rookers" is nog kleiner dan het getal „niet-drinkers." 'k Hoop niet dat ge u ergert, dat ik rooken en drinken als in één adem noem. Gij rookt immers ook nog op de hoogten? Nu, 't geschiedde niet opzettelijk. Toch stapte in Scheemda een breed geschouderd man mijn coupé binnen, die mij bleek, in een kort gesprek dat wij hadden over het weêr, met den geest van het ongeloof doortrokken te zijn. Helaas! dezulken ontmoet men in onze dagen niet weinigen.

Te Winschoten stapte onze Engelsche broeder Varley en zijn tolk, br. Kremer, in den trein; zij kwamen terug van hun bezoek aan Pekela en Stadskanaal, en gingen nu met mij naar Weener, het tweede station over de grenzen, teneinde br. de Hart, die dien avond daar zou prediken, nog te kunnen ontmoeten. Hebt gij Varley ook ontmoet, Jonathan, hij is een lieve broeder, wij zijn door zijn bezoek verkwikt geworden en gevoelen ons aan hem verbonden; overal in onze gemeenten liet hij een goeden indruk na; menig ernstig woord van hem heeft blijvenden indruk teweeggebracht. O, dat Babel, dat Babel, gelukkig dat onze br. Kremer op de puinhoopen kon klimmen en alles vertolken.

In Weener wachtte ons reeds aan het „Bahnhof" (denk er aan, wij zijn op Duitschen bodem) de Voorganger der kleine, maar lieve Baptiste Gemeente aldaar, den jeugdigen br. Popkes en de ouderling dier gemeente, mijn beminde schoonvader. Gij weet, ik ben aan die Gemeente zeer verbonden; uit haar midden kreeg ik mijne dierbare wederhelft en in mijn verkeer met de broeders en zusters daar, bij gelegenheid als ik mijn' familie bezocht, werden onverbreekbare banden gelegd. Bij dit station moet alles „aussteigen" en met pak en zak de „Revisionshalle" of het „Dauanenkantoor" binnengaan, waar de dienaars van den Duitschen Adelaar met adelaarsblikken alles, wat gij bij u hebt, doorzoeken, of er ook iets onder gevonden wordt waarvan impost betaald moet worden. Zie, dat hebt gij zoo op grensstations. En als ik u nu zeg, Jonathan, dat Weener ook het grensstation is geweest tusschen de Hollandsche en Duitsche Baptisten, en mij het voorrecht te beurt viel daar het eerst aan te komen, dan kunt gij u al het andere er bij denken. Is men echter de Revisionshalle doorgegaan, dan hebt gij 't bewijs in uw zak, dat gij „gerevideerd" zijt. Na een worsteling van ruim 6 jaren zouden de afgevaardigden der Holl-Unie den Duitschen bodem niet weder verlaten zonder dat bewijs.

Dat wij dien dag een recht goeden dag hadden, dat wij nog eenmaal voor niemendal naar 't station gingen, waardoor mijn vrees begon te klimmen; dat wij eindelijk met onzen president onder een geweldigen stortbui huiswaarts mochten keeren, dat br. de Hart des avonds in de kapel een ernstig woord sprak, dat br. Varley en ik er nog een woordje aan toevoegden, dat alles zij u in het voorbijgaan gezegd. Dat toen de tijd van slapen kwam, begrijpt gij ook. Toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag van onze reis.

Na een niet te lange, maar toch verkwikkende slaap, mochten wij in gezondheid ontwaken, toen was het weer haast je, rep je naar den trein en weldra was het adieu Weener op reis naar Hamburg! Br. Varley en Kremer waren al weer op Hollandschen bodem om Foxhol nog te bezoeken, en des avonds een meeting in Groningen te houden, die naar wij hoorden in weerwil van de geweldige regens zeer talrijk bezocht was, en waar br. Varley een hoogernstig woord sprak en br. Kremer zich dapper weerde. Gode alleen de eer, voor zooveel goeds!

Hamburg ligt niet naast de deur Jonathan, van

Groningen gerekend is het een afstand van 288 Kilometers, juist halfweg Berlijn. Ten half negen vingen wij onze reis aan, niet voor 4.15 konden wij in Hamburg zijn. Wat ons reisgezelschap aangaat was aanvankelijk zeer slecht, waarin de „snaps" zegge „Brandewijn" een belangrijke rol speelde, doch al gaandeweg werd het beter, want af en toe stapten er broeders bij ons in, die wij ten vorigen jare op de Conferentie in Ihren reeds hadden leeren kennen, en die het ons zeer aangenaam was thans weder te zien opreis met hetzelfde doel. Hoe wonderlijk is toch de liefdeband, waarmede de Heiland de harten der Zijnen samenstrengelt; zulks zouden wij in het verdere van onzs reis als van schrede tot schrede in toenemende mate ervaren.

In Bremen hadden wij ruim een uur oponthoud, wat zeer welkom is, vooral als men eerste klasse harde banken reist en bijna biefstuk is. Maar laat ik hier over zwijgen, want als Bremen bereikt is, kan men de ontdekking opdoen, dat wie derde klas reist een fijn heer is, het „gaf" hier ook een *vierde klas* . . . . Nu denkt gij zeker, dat ik met u spot en dat ik die groote goederenbakken of de *beestenwagens* op 't oog heb. Neen, Jonathan, inderdaad men kan hier „vierde klas" reizen. Vraag nu niet naar een beschrijving van de coupé's, want die zijn er niet, 't is één coupé, een heele groote, vraag ook niet of de banken van Amerikaansche zittingen voorzien zijn, want . . . . „'t geeft" hier geen banken, behalve aan de kanten — en als gij dan eindelijk vraagt of de passagiers dan als de koeien en paarden bij elkander opstaan, dan moet ik zeggen: als het heel vol is, ja, anders kan men in dubbelen zin zijn koffer bezitten.

En luister nu eens Jonathan, in zulk een IV klasse is de Hollandsche Unie, ik bedoel de President dier Unie, te Hamburg aangekomen, na 2½ uur gezeten, gestaan en heen en weer geloopen te hebben.

En de Penningmeester dan, zegt gij, wel die reisde als een „fijn heer" in de III klasse, want zoo luidde het rondreisbiljet.

En liet gij dan uw broeder alleen . . . . . Kalm, mijn beste, al de broeders op een bejaarden broeder en zuster na, die ik gezelschap hield, reisden IV klasse en wel fatsoenlijke lieden, tot dames met parasols toe. Gij ziet, in dat militaire Duitschland zijn het geen wittebroodskinderen, en eere aan onzen President: hij wist van mijn kas en reisde met de Duitsche broeders in één coupé.

Fuu . . t, welkom Hamburg, heeren aussteigen!

Tot later t.t.

J. HORN.

GRONINGEN, 7 Sept. '91.

VAN WIJD EN ZIJD.

Hadden wij een rubriek „VAN ONGELUKKEN" in ons blad het zou gemakkelijk zijn haar te vullen — want dagelijks komen in de dagbladen spoor- en tram-ongelukken voor, sommige van zeer grooten omvang; waarbij gevoegd kon worden branden, moorden enz. enz., doch „De Christen" heeft gemeend daarvoor hare kolommen niet, exceptioneele gevallen uitgezonderd, open te stellen.

Wat het politiek gedeelte betreft, het is niet heel moeielijk om eene bladzijde daarvan neer te schrijven, maar om iets te berichten, dat onzen lezers belang in boezemt, achten wij alles behalve gemakkelijk, want het is nog steeds de komkommertijd in het leven der Parlementen, waarin echter in de loop van dezen maand verandering zal komen, ook in ons

Nederland. Zaterdag 12 September zullen de twee Kamers der Staten-Generaal samen vereenigen, waarin de tegenwoordige zitting van ons Parlement zal worden gesloten in naam van de Koningin — om die Dinsdag daarop onder Voorzitterschap van het lid der 1e Kamer, A. van Naamen van Eemnes, weder te openen. De Koningin-Regentes zal bij de opening tegenwoordig zijn, doch het is niet waarschijnlijk, dat de jeugdige Koningin deze plechtigheid zal bijwonen.

Dat er weer als altijd — en nu in het bijzonder — veel volk op den been zal zijn, om dien schitterenden stoet van het Koninklijk paleis naar het Binnenhof te zien trekken, laat zich begrijpen.

Verlangend ziet men uit naar het program van het nieuwe Ministerie, waarvan bij de liberale partij zulke groote verwachting wordt gekoesterd, althans wanneer de organen dier partij de taal niet gebruiken, om hun gedachten en hun vrees te verbergen.

Verleden Maandag was onze Koningin-Regentes en Wilhelmina op het terrein, waar de groote militaire oefeningen zijn gehouden in de omstreken van Arnhem. Behalve deze Vorstelijke personen waren tegenwoordig de Amerikaansche generaal Lewis Merril, de luit. kolonel der artillerie uit Frankrijk, de Engelsche artillerie majoor Trotter, Knollys, militaire correspondent van de Times, Tchichagow, kolonel van de generale staf uit Rusland en anderen. De (in schijn) oorlogvoerende partijen hadden prachtig weer bij hun opperatiën. Heden keeren de verschillende regimenten naar hun garnizoenen terug.

Het vreeselijk onweder dat verleden Donderdag over een groot deel van ons land en ook in het buitenland zich liet gelden, heeft vooral in de omstreken van Deventer groote verwoestingen aangebracht aan de tuin- en veldvruchten. De hagelslag was geweldig men kon niet zonder gevaar op straat verkeeren.

Duitschland. De verbodsbepaling, van 6 Maart 1883, op Amerikaansch vleesch, spek enz. is ingetrokken, zoodat onze oosterburen zich weer te goed kunnen doen, aan de vettigheden der nieuwe wereld. De liberale bladen juichen over deze vrijgevigheid der Regeering en meenen daar weer in te zien een nederlaag voor vorst Bismarck.

Naar beweerd wordt, doet de Regeering groote inkoopen van granen in het Buitenland ten behoeve van het leger.

Te Schönhausen is het Bismarck-museum geopend, met een toespraak van den zoon van dien grooten staatsman.

Oostenrijk. De keizers Frans Jozef en Wilhelm II met hun gevolg, zijn te Schwarzenau in Oostenrijk samen geweest, waar ze de legeroefeningen bijwoonden. Op de gebruikelijke wijze was de Duitsche keizer in Oostenrijksche en keizer Frans Jozef in Duitsche uniform gekleed. Dat er veel over de tegenwoordige en toekomstige politieke toestand zal gesproken zijn, is vooral hieruit af te leiden, dat beide keizers hun eersten minister bij zich hadden.

Dardenellen. Deze kwestie der laatste dagen is gelukkig in vrede opgelost en Rusland heeft zijn zin gekregen om oorlogschepen met krijgslieden gewapend, als transport-schepen, ongehinderd deze wateren te laten doorvaren.

We zouden dit niet genoemd hebben — althans zoo luttel komt ons deze kwestie voor — doch wij zien er uit dat het minste verschil van opvatting in de overeenkomende tractaten der mogendheden heel de wereld in spanning brengt. Het kan weinig lijden.

Rusland. De treurige toestand in het Czarenrijk gaat alle beschrijving te boven; er wordt naamlooze ellende geleden niet alleen bij de Joden, Lutherschen en vervolgde Baptisten, maar ook bij de inwoners, leden van de Grieksche kerk, die door hongersnood worden geteisterd. We hebben daarvan berichten gelezen die bijna ongeloofelijk schijnen.

Te Schlusselberg heeft in de gevangenis een droevig feit plaats gegrepen, een 21-jarig meisje met grooten aanleg heeft zich zelf met een oude schaar, die zij wist machtig te worden, het leven benomen. Zij was de hoofdpersoon geweest in een samenzweering tegen den keizer en ter dood veroordeeld, doch door vele verzoekschriften is de doodstraf veranderd in levenslange gevangenisstraf. De vrees greep haar aan, dat ze de verraadster zou worden in een oogenblik van zwakheid of in den slaap of hoe ook van iemand van voornamen huize die de bewuste proclamatie tegen den keizer had geschreven, maar tot hiertoe nog onbekend is gebleven en daar zij alleen dit geheim wist, heeft ze zich zelf gedood om het geheim met haar grafwaarts te doen dalen.

Dit is een groote opoffering en wij meenen, dat in hoogeren zin de Christen hieruit wel wat leeren kan, daar toch zelfverloochening de eerste en laatste eisch is des christelijken levens.

Rumenië. De berichten omtrent de ziekte der Koningin blijven nog zeer tegenstrijdig — dan weer wordt bericht dat H. M. hoogst bedenkelijk is en op een anderen keer gemeld dat ze met ijver arbeidt aan hare letterkundige werken. Zij houdt zich nog steeds op te Venetië in Italië, waar ze door haar hofdame, met wie de kroonprins in het huwelijk zou zijn getreden, wordt verpleegd. De koning heeft zijne gade bezocht en ook nu weer zijne ontevredenheid betoond over de intieme verhouding tusschen de vorsten en bedoelde hofdame, mejuffr. Vacaresco.

Frankrijk laat tegenwoordig veel van zich hooren, door op groote schaal zijn macht te openbaren in vloot en leger. Dezer dagen worden daar groote manoeuvres gehouden om der wereld te toonen, dat het weer hersteld is van de wonde, in '70 en '71 door Duitschland geslagen. Als we zeggen, dat in een tijd van 4 dagen 69 exprestreinen te Bar-sur-Aube, zonder den gewonen spoorwegdienst maar een oogenblik te vertragen, aanbrachten, dan kan ieder lezer eenigszins rekening maken met de groote beteekenis van zulk een beweging.

De gedachte, dat straks die duizenden als slachtvee naar de moordvelden worden gevoerd tegenover evenveel duizenden vijanden, dan krimpt het hart ineen, en we roepen uit ons beklemd gemoed: „O God! bewaar den vrede!"

Engeland. De Britten schijnen maar met recht op hun gemak over de Dardenellen-kwestie, waarover wij boven spraken en de eisch die Turkije deed om Egypte te ontruimen. Dat de sultan een nieuw ministerie benoemd heeft, is van groote beteekenis, want Engeland en Rusland strijden altijd om den voorrang te Konstantinopel.

Amerika. De burgeroorlog te Chili is geeindigd. De congrespartij heeft overwonnen en men hoopt, dat, hoe berooid het land en de schatkist er ook mogen uitzien, nu spoedig het geleden verlies zal worden hersteld en een beteren tijd aanbreken voor dit ongelukkige land. Dat nog vele van de aanhangers van den vorigen president Balmaceda, de doodstraf moeten ondergaan, is wel te verwachten.

Argentinië. Naar men beweert, zijn reeds van onze landgenooten, die vroeger hier heen verhuisden om een beter vaderland te zoeken, maar daar vele ellende leden, op de terugreis. Verder dat er werkstellingen zullen worden gemaakt door bijeenbrenging van gelden allen die daar zoo bitter moeten lijden, in de gelegenheid te stellen, weder te keeren.

Maar gesteld dat ze in grooten getale terugkomen, hoe zullen ze dan werk en brood vinden in ons land, waar reeds zooveel werkeloosheid heerscht? Voorwaar, bange tijden gaan wij tegemoet! Doch laat ieder christen Ps. 33: 10 geloovig leeren zingen.

D. R.

Gemengd Nieuws.

In den toestand van Ds. Spurgeon komt wel eenige gunstige verandering, doch deze is nog zoo gering, dat zij de zijnen nog slechts weinig moed en blijdschap geeft. Men blijft evenwel volharden in bidden en hopen op het behoud van den dierbaren kranke.

Thomas Spurgeon in Nieuw-Zeeland, zoon van C. H. Spurgeon, heeft geweigerd het leeraarswerk in de Gemeente zijns vaders te aanvaarden, daar hij vast besloten is, zich aan Evangelisatie-arbeid te wijden.

In Deventer is ook een afdeeling van de Middernachtzending opgericht. Bestuursleden zijn:

B. ROELES,
E. DE GROOT en
SCHINKEL.

Wie Traktaten heeft enz. weet nu de adressen.

DEVENTER, Sept. '91.

Uit de Gemeenten.

Bij zijn bezoek aan Nederland onlangs zeide Rev. Varley tegen mij:

„Wanneer de Holl. Bapt. Voorgangers niet doordrongen waren van het beginsel der H. Schrift en geen liefde hadden voor zondaren was het voor hen onmogelijk onder deze omstandigheden vol te houden."

Z.

FOXHOL. Den 16 Aug. mochten we nogmaals 2 Zr. uit Muntendam door den doop tot den dood van Christus, begraven.

Zoo nu en dan vinden we verkwikkingen op onzen weg; want naarmate men één wordt in de belijdenis der Waarheid, kan men dat ook zijn in de openbaring des Geestes. En daarin wordt onze Heer verheerlijkt.

VRIESCHELOO. Den 30sten Augustus was voor ons een ware feestdag. Br. Aukema, die van Stavoren tot ons was overgekomen als onzen Voorganger, aanvaardde op dien dag zijn Evangeliearbeid, tot ons aller blijdschap en voldoening. De Heer moge hem en ons rijkelijk zegenen!

VARIA.

ZOLA GETEEKEND.

Zola is bekend als de schrijver van tal van „vuile" boeken. Sommige er van zijn in onze taal overgezet. Die taal is daartoe veel te goed, heeft men gezegd.

Deze man heeft onlangs getracht een der ledig gekomen zetels in de Fransche Academie te verkrijgen, en zoo onder de „onsterfelijken" te worden opgenomen.

Zijne moeite was te vergeefs.

De heer Nierstraz zegt in de Gereformeerde kerk, dat in de vergadering, waarin zij, die voor zulk een zetel in aanmerking komen, gewogen worden, sommigen met warmte voor hem optraden. Onder dezen bevond zich o. a. de bekende de Lesseps. Doch nadat zij zich hadden laten hooren, trad de heer Ernest Renan op, bij ons het meest bekend als de ongeloovige schrijver van een leven van Jezus, dat indertijd heel wat opschudding in godsdienstige kringen teweegbracht. Deze nu verklaarde dat zijn gevoelen het hem nimmer veroorloven zou in één gezelschap te zitten met een man, die op iedere bladzijde, ja, in iederen regel van zijne boeken de zedelijkheid in het aangezicht slaat, alle schaamte verloochent en zich slechts in den modder te huis gevoelt. Ik heb zooeven, zeide Renan, zijn laatste werk gelezen, „la bête humaine" (het dier dat mensch heet) en nu kan ik mijn oordeel in weinige woorden samen vatten: „Zola is een walgelijk beest". Na Renan braken nu ook anderen over Zola den staf.

WAT EENE MOEDER KAN.

In het hooggebergte van Schotland, zoo wordt verhaald, roofde een arend van eene moeder haar jongste kind, dat zij in den hooitijd in zacht hooi had neergelegd, om zelf te kunnen hooien. De roofvogel droeg het kind naar zijn nest, tot spijze voor zijne jongen.

Het nest van den arend was duidelijk te zien op een hoogen rots.

Maar wie waagt het naar boven te klauteren, om dat kind te redden? Een moedige jager waagt het; maar ter halver hoogte wordt hij duizelig en moet weer naar beneden. Een ander waagt het daarna; maar bij het klauteren doet hij een misstap en stort naar beneden in de diepte.

Daar klautert eene vrouw den rots op tot het nest van den arend, grijpt het kind, wikkelt het in haar schort en komt welbehouden naar beneden onder het juichen en bidden der menschen. Die vrouw was de moeder.

D. H.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending (br. Mensink.)

Van br. H. K. te Foxhol *f* 5.—.

N. v. BEEK.

P.S. Br. Mensing denkt in de volgende maand in het huwelijk te treden, en dan in zijn aangewezen werkkring te Tetuan zich te vestigen. Hij denkt daar een zeer belangrijke arbeid te vinden. Doch dat nieuw begin, mede in verband met zijn huwelijk, vereischt bijzondere uitgaven en de fondsen voor de Noord-Afrika-Zending staan laag. Wat is daar aan te doen? WIE KAN EN WIL ONZEN BROEDER EEN HANDJE HELPEN?

Gaarne bereid tot ontvangst en bezorging, ook van de kleinste gift.

Uw dw. br.
N. v. BEEK.

Voor de opleiding van br. P.

Van de Gem. te Haulerwijk *f* 10.—.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 230. DONDERDAG 17 September 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

LIEFDE.

'T Woord liefde is ons een klank, niets meer,
Tot wij in Christus onzen Heer
Het beeld van 's Vaders liefde aanschouwen;
Geen woord, geen beeldspraak kan ons hart,
Gebroken onder zondesmart,
Genezen tot geloofsvertrouwen;
Alleen des Vaders levend beeld,
Hij, die al zijn volmaaktheên deelt,
En toch voor zondaars wilde sterven,
Kan ons geloof ten rotsgrond zijn,
En zonder vrees voor leugenschijn
Ons waren vrede doen verwerven.

Oncken vervolgd.

Allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.
2 Tim. 3: 12.

„De dienstknecht is niet meerder dan zijn heer; zij hebben mij vervolgd, zij zullen ook u vervolgen", zoo sprak de Heiland en dit woord heeft beteekenis voor al zijne volgelingen van alle tijden. Een Christen, niet in naam, maar in der waarheid, een, die den wil zijns Gods doet, haalt zich de haat der wereld op den hals. 't Zout moet smakeloos zijn als het niet prikkelt. 't Vuur moet uitgedoofd zijn als het geen brand veroorzaakt. Het licht zelve moet duisternis zijn geworden, als het met de duisternis niet in botsing komt. Wel is waar, kiest zich de vijandschap in verschillende tijden verschillende wapenen, maar haar karakter verloochent zij nimmer.

Zulks was ook de ervaring van Oncken. Zijne eenvoudige, maar besliste openbaring der waarheid, wekte tegenspraak, en deze uitte zich in haat en vervolging. 't Ergste evenwel is dit: dat die vervolging hem aangedaan werd van de zijde van zoogenaamde Christenen; niet van Rome, maar van het Protestantisme en zulks in naam der kerk. Hoe treurig zulks ook zij, ook dit bevreemdt niet, immers, die naar het vleesch geboren zijn, hebben steeds vervolgd, die naar den geest geboren zijn (Gal. 4: 29) en men raadplege slechts de kerkgeschiedenis, om te zien, hoe de kerk als kerk, dat wangedrocht eener vermenging van vleesch en geest, dat in de zoogenaamde kinderdoop zijn hechtsten steun heeft, hoe de kerk immer de Gemeente Gods heeft vervolgd. Van die vervolgende kerk, die dronken is van het bloed der heiligen, hebben de gedoopte Christenen niet het minst te verduren gehad — wie daar meer van weten wil, sla slechts de Doopsgezinde Martelaarsspiegel op en hij zal de handen ineen slaan van ontzetting over wat ter wille van de belijdenis der Doopwaarheid geleden is. Zulks gaat voort tot op den huidigen dag, want wie ook genade vinde in de oogen der menschen, de Baptist vindt ze noch in de oogen der wereld, noch in die van de geloovigen, die nog in het kerkendom zich bevinden. Zij weten het, dat in de belijdenis van den Doop der geloovigen en in de verwerping van de zuigelingen-besprenging het kerkendom in haar hartader is aangetast.

Twintig jaren van lijden, vervolging en smaad, in bizonderen zin, zijn over het hoofd van dezen knecht des Heeren en Zijne kleine kudde in Hamburg heengegaan. Dikwijls moest hij Hamburg heimelijk ontvluchten en zich elders, meermalen in Bremen schuil houden en meestal bij nacht reizen. Als dan de woede weer wat aan 't bedaren was, keerde hij weer. Merkwaardige ondervindingen, die hij onder de scheepsbemanning, bij gelegenheid van zijn vluchen en wederkeeren had, zouden medegedeeld kunnen worden; de eeuwigheid zal het openbaren, hoevele zielen, ook onder dezen, door Oncken's woord, voor den Heiland zijn gewonnen.

Reeds vroeg wierp hij aan het Elbe-strand in het Holsteinsche het Evangelie-net uit. Op zekeren dag, toen hij te Blankenese zou prediken, was hij daar aangekomen, terwijl het nog te vroeg was voor de bijeenkomst; met nog 12 vrienden begaf hij zich in een tuin, teneinde al wandelende samen te spreken. Nu was het de gewoonte van den eigenaar van dien tuin, aan zulk een gezelschap een kaart af te geven, waarop tegelijk hun getal vermeld stond. Bij hun binnentreden werden ze geteld en hun een kaart overgereikt voor 12 personen; zij maakten de opmerking, dat zij dertien in getal waren. Nu ging de man weder aan 't tellen en . . . . telde andermaal twaalf en werd toornig. Oncken wenkte zijne vrienden en zeide, het zij zoo, dit kan van den Heer zijn. Toen zij nu op het punt waren den tuin weder te verlaten, kwam eene dame op Oncken toeloopen, zeggende: aan de poort staan dragonders, die u zoeken. Toen wendde Oncken zich tot zijne vrienden en zeide: „Nu weten wij, mijne geliefden, waarom wij voor 12 personen geteld zijn, zijt den Heere bevolen en leef wel!" Snel, gelijk eene ree, verwijderde hij zich en spoedde zich, als met gevleugelde voeten, naar de Elbe, aan welks oever de tuin grensde. Daar aangekomen, hoort hij roepen: „mijnheer Oncken wilt gij mee naar Hamburg?" Toen hij opzag, zag hij eene kleine boot aan den oever liggen, waarin hij vrienden bemerkte. Onder den uitroep: „Gij komt van den Heer", deed hij een sprong en was in de boot op de vrije Elbe en kwam wel behouden te Hamburg, terwijl zijne vijanden nog lang vruchteloos aan de poort van den tuin bleven wachten.

Hoewel Oncken door de krachtige bemoeiingen van een vriend het burgerrecht van Hamburg bekwam, kon hem toch ook dit niet voor de vervolging vrijwaren. Op zekeren tijd ontving hij van den Senator aanzegging, dat, zoo hij niet ophield met het houden van bijeenkomsten, zij hem de stad zouden uitzetten. Zulks geschiedde dan ook werkelijk; buiten de poort gebracht zijnde, vroeg Oncken of men zoo deed met de burgers der stad. De Senator ontstelde te hooren, dat hij „burger" was en de verbanning werd veranderd in eene geldboete. Aangezien Oncken weigerde die te betalen, omdat hij ze onrechtvaardig achtte, werden zijne meubelen gerechtelijk verkocht.

Toen zijn arbeid zich meer en meer uitbreidde, begon zij ook de opmerkzaamheid van de staatskerk te trekken, vooral toen een groote zaal in de Boompjesstraat voor de bijeenkomsten gehuurd werd. De groote toeloop van volk maakte de vijandschap in hooge mate gaande, Oncken was meermalen in gevaar van zijn leven en de vijand maakte van zijn toeleg geen geheim, maar schreeuwde het uit: „Die kerel verdient de hoogste galg!"

Op wonderbare wijze wendde de Heer somwijlen het gevaar af en verijdelde de raadslagen zijner vijanden, o. a. zien wij zulks in het volgende: Toen er weder, als naar gewoonte eene bijeenkomst zou zijn, droomden br. Oncken en een zijner vrienden, zekere br. Lange, twee nachten achtereen, dat de Politie-macht de vergadering kwam verstoren, zij merkten hierin de hand huns Gods en stelden de vergadering uit, en waarlijk, toen bedoelde avond aanbrak, verscheen de Politie en trad op het uur der bijeenkomst de zaal binnen, doch vond niemand en moest onverrichter zaken weder aftrekken. Een ander voorval is niet minder merkwaardig: op zekeren avond vond er weder een zeer talrijk bezochte bijeenkomst plaats; daar verscheen weder de Politie, die de zaal binnendrong, terwijl militairen, met het bajonet gewapend, buiten stonden, te midden van een groote menigte volks, die met steenen en straatvuil wierp. De Politie begon de zaal te ontruimen, ten einde de prediker gevangen te kunnen nemen. Doch wat geschiedt: op 't zelfde oogenblik begonnen de tapijten voor Oncken's voeten te scheuren en ging eene geheime deur open, die met een trap naar den tuin heenleidde. Ongemerkt was de prediker verdwenen en vlug als hij was, ging hij over het eene hek na het andere en bereikte ongehinderd zijne woning, terwijl de woedende menigte daar buiten vruchteloos wachtte. De Heer had Zijn dienstknecht bewaard en wonderlijk geleid. Spoedig was zijne woning met wachten afgezet, opdat niet, gelijk vroeger wel geschied was, de glazen ingegooid werden. Het toenmalige Politie-hoofd Senator Hutwalcker, een lieve, geloovige man, was van God gezonden, hun schuts-engel te zijn. De Heer vergelde hem zulks in zijnen dag! Deze man vervolgde onzen broeder niet, hoe veelvuldig men hem daartoe ook aanspoorde, en zoo was er voor de Gemeente een tijd van verademing, waarin zij in ledental toenam, en onderling gebouwd werd.

Als hen geweld en list bestrijden,
Al gaat het nog zoo hoog:
Hun bloed, hun tranen en hun lijden,
Zijn dierbaar in Zijn oog.

HORN.

De tegenwoordige crisis onder de Joden.

Een teeken des tijds.

IV.

In onze vorige beschouwingen, betreffende dit onderwerp, hebben we in 't kort melding gemaakt van de tegenwoordige wreede vervolging der Joden in Rusland, alsmede van de jongste pogingen der Israëlitische vereeniging „Chovevei Zion" te Londen. De leden dezer vereeniging van „Zions vrienden" hebben zich vereenigd en opgemaakt met het doel om de rechten op Palestina te handhaven voor de wettige eigenaars van dat land. Een merkwaardige petitie stelden ze in handen van Lord Rothschild, opdat hij met zijn groote invloed tot den Markies van Salisbury zou gaan, en deze weder zijn invloed zou doen gelden bij de Russische en Turksche Regeering. Voorts dringt men aan op de hulp van Rothschild bij het vertrek der arme volksgenooten, en verzoekt men de bescherming en gunst van den Markies. De uitslag van deze poging is nog niet bekend; maar de stroom van naar Palestina trekkende Joden, wordt gedurig breeder en brengt eene aanmerkelijke beweging onder de volken. De ontwikkelde en rijke Joden in verschillende landen beginnen meer hunne verantwoordelijkheid jegens hunne ongelukkige verdrukte broederen te gevoelen en betoonen hunne hulpvaardigheid.

Intusschen doen zich in het overbevolkte Jeruzalem en in eenige andere joodsche kolonies velerlei onheilen, als hongersnood, koortsen en anderszins voor, zoodat er noodwendig andere en krachtiger maatregelen moeten genomen worden om nog erger rampen te voorkomen. Honderdduizend Joden hebben reeds, zooals we vroeger zagen, den terugweg gevonden naar het land hunner vaderen, en het schijnt wel, dat dit getal weldra verdubbeld, ja, verdrievoudigd zal worden, wegens de noodwendige ontruiming van Rusland.

Dit feit nu mag geenszins gelijk gesteld worden met andere volksverhuizingen of met gevallen, dat een menigte uit armoede of overbevolking het land moet verlaten, om dat met Amerika b. v. te verwisselen. De tegenwoordige verhuizing der Joden naar Palestina draagt duidelijke kenmerken van geheel anderen aard en beteekenis te zijn.

Gedurende 1800 jaren, sedert de verwoesting van Jeruzalem (70 na Chr.) en bijzonder sedert de geheele verdrijving door Hadrianus (131—138) hebben de Joden — zelfs niet in hun smartelijkst lijden — nooit hun toevlucht in Palestina gezocht. Zij werden overal, waarhenen zij verdreven zijn geworden, vervolgd, en honderden malen verdreven; zij hebben moeten vluchten naar alle mogelijke landen van Europa, en zijn menigmaal der wanhoop nabij gebracht, wanneer hun nergens een toevluchtsoord openstond: maar nimmer, gedurende die 18 eeuwen van hun omzwerven, kwam het bij hen op een toevluchtsoord in hun eigen vaderland te zoeken. En ofschoon Palestina lang een land zonder volk was en zij een volk zonder land waren, zijn zij toch nooit naar dat land teruggekeerd. Thans echter, nu er eene verbanning plaats heeft, ingrijpender dan eenige te voren, dewijl ze het grootste deel der natie treft (5 millioen in Rusland) strekt zich het verlangen der verdrukten rechtstreeks uit naar en vestigen zij hunne hoop op het land der belofte. „Zendt ons daarheen," roepen zij, „wij wenschen uitsluitend naar het land onzer vaderen te gaan. Dat verlangen is in hunne ziel gewekt. En zij trekken op met menigten. Ook brengt de ligging van Palestina mede, dat zij het gemakkelijk kunnen bereiken; want de meerderheid der joodsche natie hield zich steeds in de nabijheid van hun oude vaderland op.

Wat zou nu de beteekenis van deze onvergelijke, doch zuiver natuurlijke beweging zijn? — ZIJ ZEGT ONS, DAT DE TIJD GEKOMEN IS, IN WELKE NAAR GODS RAAD DE LANG BELOOFDE HERSTELLING VAN ISRAËL IN ZIJN EIGEN LAND MOET PLAATS HEBBEN.

Vele plaatsen in het Oude en Nieuwe Testament voorspellen zulk eene herstelling; in al die plaatsen wordt verwezen naar „de laatste dagen" (eene uitdrukking die nooit in de Schrift gebruikt wordt bij de voorspellingen aangaande de christelijke bedeeling), uitsluitend dus de gedachte, dat de voorzeggingen met betrekking tot Israël vervuld zouden zijn bij de terugkeer uit Babel.

Deze profetiën, welke thans hunne vervulling naderen, werden somwijlen vergeestelijkt en toegepast op de christelijke kerk. Uitleggers, die zich hieraan vasthielden, verwierpen, ja verfoeiden soms elke gedachte aan eene letterlijke herstelling van de joodsche natie in Palestina, en stelden de geestelijke zegening der kerk voor als de vervulling van de voorzeggingen aangaande de eindelijke herstelling. Bij een onbevooroordeeld onderzoek der Schrift is het echter velen gebleken, dat die beschouwing valsch is, en dat deze het wijdst verspreid is geworden ten tijde, toen men den bijbel weinig onderzocht en slecht verstond, terwijl men van de waarheid omtrent de verschillende op elkander volgende bedeelingen en Gods raadsbesluit of bedoeling met betrekking tot het menschdom geheel vreemd bleef. Later is het meer algemeen verstaan en beleden door evangelische christenen, dat „de genadegiften en roeping Gods onberouwelijk zijn", en dat de tegenwoordige hemelsche roeping der Gemeente van Jezus geenszins de aardsche roeping van het zaad Abrahams naar het beloofde land uitsluit. Hiertoe is men gekomen door eene natuurlijke, gezond-verstandelijke lezing der profetiën; en de gebeurtenissen der laatste dagen zijn geheel overeenkomstig de verwachting veler geloovigen gedurende de laatste 50 jaar.

Het is niet wel mogelijk in een kort saamgevat artikel voor een klein blad, als het onze alle getuigenissen en bewijsplaatsten uit de Schrift aan te voeren, wij noemen slechts enkele onder de vele beloften aangaande de nationale herstelling van het joodsche volk en zijne terugbrenging in Palestina. Dat land is eenmaal voor eeuwig aan het zaad Abrahams gegeven: „Ik", zeide de Heer tot Abraham, „zal u en uw zaad na u geven het land, waarin gij als vreemdeling verkeert, het gansche land Kanaän, *tot eene eeuwige bezitting.*" De stervende Jakob herhaalde die belofte en herinnerde Jozef aan haar inhoud, aldus: „Ik zal u tot een hoop van volken stellen, en zal aan uw zaad na u dit land tot eene *eeuwige bezitting geven.* Mozes eveneens erkent het eeuwige van de bezitting, doch bedreigt het volk met de straf van tijdelijke verdrijving uit het land, wanneer zij tot ongehoorzaamheid vervielen. De geschiedenis van Israël en zijne gevangenschap bevestigt die bedreigingen, en de beloften betreffende de verlossing uit Babel zijn vervuld geworden.

Er zijn echter nog tal van beloften, die *niet* op de verlossing uit Babel betrekking hebben, waarin slechts een klein deel van Israël is betrokken geweest, maar duidelijk waar eene andere veel omvattender en volkomener herstelling heenwijzen; een verzameling van *geheel* Israël, uit het Noorden en uit het Zuiden, van het Oosten en van het Westen, waar zij ook verdreven mochten zijn. De belofte wijst op eene terugbrenging, *die nooit meer door eene andere verstrooiing of verdrijving wordt gevolgd*, en eene herstelling, die in verband gebracht wordt met Israëls bekeering en heiliging.

Wij raden onzen lezer, die belangstellen in deze dingen, aan, de volgende gedeelten uit de boeken van vijf verschillende Profeten te lezen. Wij zouden wenschen de heerlijke, verhevene en bezielende woorden hier over te schrijven; de beperkte ruimte verbiedt zulks. Wij bepalen ons dus bij het aanwijzen van eenige teksten, die wij ter ernstige onderzoeking aanbevelen:

Jesaja II: 1—5; IV: 5, 6; XI en XII; XX: 5—7; XXXIII: 20; XLIX, LI, LXVI; — Jeremia XXIII, XXX; XXXIII, — Ezechiël XVI: 60—68; XXXIV, XXXVI en XXXVII; — Daniël XII; Zacharia II: 10; XII en XIV.

St. N. v. B.

(Slot volgt.)

Georg Müller.

Aangaande dezen merkwaardigen geloofsman vinden wij in „Der Wahrheitszeuge" het volgende onder het opschrift: „Georg Müller in Hamburg", medegedeeld:

Wij hadden reeds voor jaren veel van den geloofsman, Georg Müller in Bristol, gelezen, en dat had bij ons de begeerte gewekt, hem nog eens persoonlijk te mogen zien en hooren. Hiertoe werd ons het eerst de gelegenheid vergund, toen hij op uitnoodiging der Chr. Jongel.-vereeniging kort geleden in onze stad samenkomsten kwam houden. En wij zijn in onze verwachting aangaande dien broeder niet teleurgesteld. Niettegenstaande hij zijn 80ste levensjaar reeds gepasseerd is, spreekt hij nog met kracht en nadruk, zoodat ieder hem kan verstaan. Zijn edel gelaat is nog vol uitdrukking en zijn levendig oog schittert nog, wanneer hij zijn hoogst eenvoudig doch overtuigend en geliefd onderwerp behandeld, sprekende over het geloof aan den levenden God, die ook thans nog wonderen doet. Het deed ons weldadig aan van dien grooten man, dat hij zijne gedachten in de eenvoudigste, edele taal voordroeg, en iedere kunstmatige beweging, ten einde indruk te maken, zorgvuldig vermeed. De indruk, door zijne rede voortgebracht, blijft evenwel niet uit; want men kan het op de aangezichten der toehoorders lezen, dat zij aangegrepen zijn. Vanwaar nu dien indruk? Hij wordt teweeggebracht door de waarheid, die hier met besliste overtuigingsmoed, zonder eenige menschelijke inmenging, den hoorders voor den aandacht treedt. Niets is meer inwerkend, schooner en heerlijker dan de eenvoudige waarheid, als zij over de gezalfde lippen van een waren bode van Christus vloeit.

Wij merkten boven reeds op, dat Georg Müller altijd weer het geloof aan den levenden God, die heden nog wonderen doet, op den voorgrond plaatst. Dit doet hij bijzonder doordat hij zijne ervaringen mededeelt, die hij sedert het jaar 1834 met dien God in geloofs- en gebedsleven heeft opgedaan. De gezegende indruk, dien wij ontvangen hebben, laat zich onmogelijk weergeven; deze berust grootendeels op het in aanraking komen met een Gode gewijde persoonlijkheid. De hier volgende opgaven en cijfers zijn sprekende getuigen van de wonderbare dingen, die de Heer door zijn dienaar heeft willen uitrichten.

George Müller verhaalt:

„In October van het jaar 1830 werd ik door de bijzondere leiding des Heeren er toe gebracht, voor mijn salaris, die ik als leeraar eener Gemeente genoot, te bedanken; nu heb ik sedert den tijd van 60 jaar en 9 maanden geen cent als vaste bezoldiging ontvangen en heb, ofschoon ik geen vermogen bezit, al het noodige voor mij en mijne familie door gebed en geloof ontvangen. Ook neem ik geene bezoldiging als stichter en directeur der grootste weesinrichting der wereld en der 75 scholen, die onder mijne directie staan, hoewel ik al mijne honderde medehelpers bezoldig. Onder deze omstandigheden is mijn geloof zeer dikwijls beproefd geworden; maar ik heb ten allen tijde gebedsverhooringen gehad, ja zeer vele. Dit leidde mij er toe, sedert den 5 Maart 1834, het werk des Heeren op dezelfde wijze te drijven door gebed en geloof, zonder ooit iemand om iets aan te spreken, opdat ik op deze wijze het geloof der kinderen Gods versterken en der wereld zou toonen, dat de levende God nog in de 19e eeuw de levende God is.

Op den 5 Maart 1834 begon ik met 3 scholen voor arme kinderen op te richten; thans zijn er 75 zulke scholen en wel in Engeland, Spanje, Italië, in Oost-Indië en in Demerara, Essequibo en Verbia. In deze 75 scholen bevonden zich op den 26 Mei 1891 6342 leerlingen; en sedert 1834 zijn er 115,753 in onderwezen geworden. De globale kosten dier scholen beloopen van 5 Maart 1834 tot 26 Mei 1891 *f* 1,241.088.

257.966 bijbels in verschillende talen, 1,379.522 N. Testamenten mede in verschillende talen, 20.819 Psalmboeken, 212.614 kleine deelen der H. Schrift

heb ik sedert 5 Maart 1834 verspreid, dat eene uitgaaf vorderde van ƒ 451.788.

Aan de zendingszaak heb ik gedurende genoemd tijdperk eene som van ƒ 2,833.056.60 kunnen besteden, waardoor honderde zendelingen in verschillende deelen der aarde ondersteund zijn geworden.

98,057.132 boeken, brochures en traktaten in verschillende talen zijn verspreid geworden, de kosten daarvan bedroegen tot 26 Mei j.l. ƒ 190.704.

5 groote weeshuizen mocht ik bouwen :

No. 1	voor 300	kinderen	uitgaven	ƒ 180.000
„ 2	„ 400	„	„	- 228.000
„ 3	„ 450	„	„	- 276.000
„ 4	„ 450	„	„	- 360.000
„ 5	„ 450	„	„	- 360.000

In die 5 huizen is ruimte voor 2050 kinderen en 112 helpers; het is het grootste weeshuis der wereld. De kosten voor het onderhoud der weezen beliep van 9 Dec. 1835 tot 26 Mei '91 ƒ 10,038.604, en voor alle takken van mijn arbeid ƒ 15,015.480. Mijn jaarlijksche uitgaven voor alle deelen van den arbeid beloopen ƒ 360.000 tot ƒ 420.000."

N. v. B.

Onze Hamburger reis.

II.

Mijn waarde Jonathan!

Een woordje vooraf. Toen gij en ik in mijn voorgaanden brief ons in alle onnoozelheid hebben verkneuterd met een „grapje" heeft Abimelech ten venster uitgekeken (Gen. 26 : 8) en mij over mijn jokkernij ernstig bestraft, dus Jonathan, alle gekheid op 'n stokje.

Pas uit den trein gestapt, zagen wij ons al aanstonds omringd van Hamburger broeders, die met blauwe strikken op de borst, als herkenningsteeken, ons hartelijk verwelkomden, en als om strijd hunne diensten boden, om ons naar het voor ons bestemde logies te brengen. Deze dienstvaardige broeders waren hoofdzakelijk jongelingen, hupsch en vlug — wij zouden meerdere proeven van hunne gewilligheid te zien krijgen — onwillekeurig dacht ik aan onze jongelingen en hunnen dienst in de Gemeente. Wij echter zouden van hunnen dienst geen gebruik maken, daar wij Pastor Rode, prediker bij de Gemeente te Hamburg-Altona, mede aan 't station aantroffen, die ons hartelijk begroette en aanbood ons in ons logies te brengen.

De regelings-commissie, (en er viel hier wat te regelen) had zich op uitstekende wijze van haar taak gekweten, meermalen hadden wij gelegenheid de tact te bewonderen, waarmede alles voorbereid was. Zelfs in de keuze van logies voor ons Hollanders bleek, dat men met zorg ons herberg bereid had bij eene zuster, weduwe Schirach, die, uit Oost-Friesland afkomstig, de Hollandsche taal kon verstaan. Na straat in, straat uit, onzen gids te zijn gevolgd, bereikten wij eindelijk de Bleicherbrücke en hielden voor no. 18 halt — toen ging het trap opwaarts — nog eens — nog eens, totdat wij trede 96 hadden bereikt, waar zuster Schirach ons recht hartelijk welkom heette. Met veel genoegen hebben wij van af dien Vrijdagavond tot den volgenden Vrijdagmorgen bij deze weduwe en hare 6 kinderen, waarvan 5 nog in huis waren, vertoefd. Zij hebben zich beijverd ons op alle mogelijke wijze ons zijn daar aangenaam te maken en gebeurde het ook, wanneer wij 's avonds zeer vermoeid wederkeerden, dat de 96 treden ons bijna den moed deden ontzinken, de blijde aangezichten die ons wachten, deden ons elkander toeroepen: Exelcior! (naar hooger!) Behalve wij had ook een afgevaardigde, een prediker uit Bohemen, zijn tenten hier opgeslagen, zijn naam was br. Heinrich Nowotny, uit wiens mededeelingen ons bleek, hoe heerlijk toch de godsdienst-vrijheid is, die wij in ons Vaderland genieten, boven zooveel andere landen der aarde.

In ons logies vonden wij aan ons adres een net gedrukte „Conferentz-Kalender", die ons geheel op de hoogte bracht met wat een afgevaardigde diende te weten.

Na ons een weinig verfrischt en verkwikt te hebben, gingen wij dienzelfden avond nog een kleine wandeling doen, kochten ons buitenlandsche postkaarten en schreven onder 't lommer, op een rustbank, onze behouden aankomst aan *onze dierbaren*; wandelden nog een poosje en beklommen toen weder onze verheven woning, en eindelijk ook ons leger en sliepen en droomden den eersten nacht in Hamburg.

Zijt gij wel eens in Hamburg geweest, Jonathan? Hamburg is eene groote, maar ook eene fraaie stad. Tot het laatste heeft ongetwijfeld niet weinig bijgedragen de groote brand, die daar van 5—8 Mei 1842 woedde en niet minder dan het vierde deel der stad in de asch legde. Bracht dit aanvankelijk schrik en ontzetting, weldra verrezen uit de aschhoop nieuwe straten, veel schooner dan verbrand waren.

De stad bestaat uit de vroeger door vestingen omsloten oude stad, de nieuwe stad en de voorsteden St. George ten N. O. en St. Paul, ten W. waaraan zich 15 buitenwijken aansluiten; de totale bevolking bedraagt ruim 400,000 zielen.

Zeer schoon is haar ligging aan de Elbe, die dagelijks een 2 maal wederkeerende vloed heeft en zeeschepen van 6 meter diepgang ongehinderd voor de stad voert. En dat handel en scheepvaart hier nog al wat beteekenen bewijst het volgende: o. a. in 1886 kwamen hier uit zee binnen 5975 schepen en gingen er uit 6022.

Of er ook veel bezienswaardigheden waren? ongetwijfeld — wij echter hebben ze niet bezien, omdat de Conferentie al onzen tijd in beslag nam. Denk eens Jonathan, om tijdig gereed te zijn was het geraden 6 uur op te staan, wat nu wel niet zoo heel vroeg is in den zomer, maar toch een korten nacht geeft, als men laat naar bed gaat, want de bidstond, die elken morgen de Vergadering vooraf ging en die wij niet gaarne verzuimden, begon reeds ten half negen uur; als gij dan in aanmerking neemt dat wij $1\frac{1}{2}$ à 2 uur van de vergaderplaats verwijderd waren, dan moesten wij 's morgens voor 8 ons logies reeds verlaten ten einde per stoomtram tijdig op de Bidstond te zijn. Eerst 's avonds 7 uur werd de Vergadering gesloten, zoodat wij eerst circa half negen te huis konden zijn en waren wij dan eenmaal boven, dan hadden wij weinig lust om nog weer de straat op te gaan.

Reeds de Zaterdagmorgen riep ons ter vergadering. En wel naar de Hamburger-kapel, waar dien morgen de Noordwestelijke Vereeniging haar Conferentie had, dezelfde die ten vorigen jare in Ihren vergaderd was en toen ook door br. de Hart en mij werd bijgewoond. Die indeeling van den grooten Bond in 6 vereenigingen, die hun afzonderlijke bestuurders, werkzaamheden en jaarlijksche Conferentie hebben, is zeer practisch, onze Unie is nu ook als zulk een vereeniging in den Bond opgenomen, maar in den uitwendigen Bond, omdat ze buitenslands is. Genoemde N. Westelijke Vereeniging omvat ook de Gemeenten in Oost-Friesland en daarom kon die Vereeniging het best onze Unie ter opname aan den Bond voordragen, daarom kwam onze zaak allereerst daar in behandeling.

Gij verlangt niet van mij dat ik wijd en breed het daar verhandelde u mededeel, 't zij u genoeg te weten dat de broeders in liefderijken geest het voor en tegen bespraken, totdat eindelijk een der Hollandsche broeders verzocht werd het woord te nemen, dat ik, toen br. de Hart zitten bleef, en mij vooruit duwde, mijn eerste rede voor de vuist in geradbraakt duitsch heb gehouden enz. enz. enz. Toen kozen de broederen een commissie om nog nader met ons samen te spreken en daarvan verslag te doen op de Bonds-Conferentie; — ook die samenspreking had in broederlijken geest plaats en genoemde commissie droeg aan den ons bekenden broeder Jansen op den Bond voor te stellen de Hollandsche Unie op te nemen.

't Zal ruim 1 uur des middags geweest zijn dat wij huiswaarts keerden, waar wij wat aten om toen in gezelschap van onzen broeder Popkes en nog een broeder, kweekeling van de predikerschool, onze eerste en eenige vrije wandeling te maken. 't Belangrijkste van die wandeling was een bezoek aan de Baptisten-prediker-school, tot welks kweekelingen en inwoners nu reeds behoort onze broeder Keimpe Kuipers, dien wij bij deze onze groet bieden.

Voor ditmaal basta, Jonathan!

D. V., tot later t.t.

J. HORN.

GRONINGEN, 14 Sept. '91.

VAN WIJD EN ZIJD.

De groote manoeuvres, die hier en in andere landen zijn gehouden, hebben weer aan het licht gebracht, hoe slagvaardig de volkren tegenover elkander staan, en de woorden daarbij gesproken in het openbaar door aanvoerders, geven niet aan allen de *meeste gerustheid*; voorzoover de dagbladschrijvers achter de schermen kunnen zien, smeult er voortdurend een vuur, gelijkend op rookloos kruit.

Het is een vreeselijke gedachte als we ons indenken, dat straks die wereldvulkaan van menschelijke hartstochten zal losbreken en uit duizenden kraters, in den vorm van kanonnen en geweren, de millioenen neervelt of levenslang ongelukkig maakt. Gelukkig dat een christen redenen heeft om stil geloovig zijn weg te gaan en vertrouwend op te zien tot Hem, die heerscht over koningen en volken.

Nederland. Dinsdagmiddag werden de Staten-Generaal door H. M. de Koningin-Regentes geopend onder de gebruikelijke plechtigheden, waarbij een groote menigte volks op de been was, om getuige te zijn van de schitterende optocht door de straten der residentiestad. De straten waarlangs de stoet trok, waren met soldaten afgezet. Plaatsruimte laat ons niet toe een beschouwing te geven over het liberale program van het nieuwe ministerie, daar wij bovendien toch spoedig gelegenheid zullen hebben er telkens op terug te komen, tijdens de werkzaamheden der kamer.

België. In dit congressen-land zal ook eerstdaags het 3-jarig wereldcongres tegen de ontucht te Brussel worden gehouden, waarvoor het „Paleis du Adene" bereidwillig is afgestaan.

Als vertegenwoordigers uit Nederland zijn benoemd de heeren : jhr. mr. O. Q. van Swinderen en Dr. J. Menno Huizinga, beiden van Groningen.

Gods zegen ruste rijkelijk op de pogingen, die aangewend worden om die zonde te bestrijden, die zoo wijd om zich heen heeft gegrepen en die zulke diepe wortelen heeft geschoten, wat men ook als middernachtzendeling telkens ontdekt. Wij zijn van overtuiging, dat niet alleen uit een zedelijk, maar vooral uit een christelijk standpunt elke geloovige deel moet nemen aan dezen strijd, niet alleen in woord, maar ook praktisch medehelpen. De concientie, die al te lang door gewoonte in slaap was gewiegd, moet wakker geschud, en de redeneering, waarbij de ontucht noodzakelijk is, moet krachtig worden bestreden. De zonde van ontucht en dronkenschap, die als hetware hand aan hand gaan, verwoesten het volk. Ieder wordt er door gebaat, wanneer deze machten der duisternis worden overwonnen. God helpe ons!

Frankrijk. Frankrijk verloor een zijner grootste mannen, n.l. JULES GRÉVY, de oud-president der Republiek op 84jarigen ouderdom. Het was een man van groote bekwaamheid, die weinig praal en pracht vertoonde, wat hem bij vele landgenooten als een zonde werd toegerekend. Hij was republikein in hart en nieren en heeft nimmer zijn beginselen verloochend, zelfs niet in de dagen van het roemruchtige Keizerrijk. Zijn laatste levensjaren zijn bizonder vergald door zijn schoonzoon Wilson, die met zijn knoeierijen hem noodzaakte afstand te doen van zijn president-zetel.

Zijn stof is laatstleden Maandag ter aarde besteld, onder toeloop van duizenden toeschouwers.

Moge hij bij al zijn staatsman-wijsheid, de dwaasheid niet hebben gehad, als helaas zoovelen — zijne ziel te vergeten, maar ook op hare behoeften letten, de rust van het volk Gods zijn ingegaan, die door Christus allen wordt geboden, maar alleen door geloovig te aanvaarden kan worden verkregen.

Over het bondgenootschap met Rusland sprekend, heeft een ander Staatsman, n.l. Jules Simon in de laatste dagen een zeer ernstig woord gesproken tot zijne opgetogen landgenooten, wat wij de Christen-lezers niet willen onthouden :

De czaar, schrijft hij, is niet onze bondgenoot. Hij heeft zich noch door woord, noch door schrift verbonden ons bij te staan in een oorlog. Toen men vroeger elken dag verwachtte den oorlog tusschen Duitschland en Frankrijk opnieuw te zien uitbarsten, zeide hij : „Ik zal tegen dengene zijn, die begint." Is men dit nu zoo spoedig vergeten? De czaar herhaalt elken dag openlijk, dat hij den oorlog niet wil, en hij bepaalt er zich niet toe het te zeggen, hij bewijst het, want de gelegenheid om oorlog te maken heeft zich in de laatste tien jaren driemaal aangeboden. Hij is dus nog niet onze bondgenoot. Hij is meer dan dit, iets anders dan dit: hij is onze vriend. Hij zal ons verdedigen, *indien* wij *aangevallen worden*, en hij zal ons niet bijstaan, indien wij de aanvallers zijn. Men behoeft het hem niet te vragen, want hij heeft het gezegd. Fr. kan niet aan getwijfeld worden, want het is zijn tweeledig belang.

Rusland. Zijn er misschien veranderingen, verbeteringen helaas niet te bespeuren, een deel des volks leeft in de allergrootste ellende van-

wege den hongersnood. En de jodenverdrijving gaat maar steeds voort op dezelfde onmenschewijze.

Zuid-Afrika. Generaal Booth, die thans in Zuid-Afrika reist, heeft dezer dagen Kaapstad verlaten en is van Stellenbosch en Wellington naar Kimberley gegaan. Te Stellenbosch en te Wellington, waar hij een paar bijeenkomsten presideerde, werd de generaal met geestdrift begroet en te Kimberley viel hem een schitterende ontvangst ten deel. Hij werd door een groote menigte aan het spoorwegstation opgewacht, in een rijtuig met vier witte paarden naar het huis waar hij logeerde, gebracht, en overal in de volle straten luide toegejuicht. Uit alle plaatsen in den omtrek waren menschen gekomen om den Heilsleger-generaal te zien en te hooren. Een pachter en zijn gezin kwamen zelfs 120 mijlen ver.

Argentinië. Onze landgenooten lijden daar aller verschrikkelijkste ellende, vele sterven van gebrek en toch gaan er nog weer nieuwe slachtoffers heen om er hun geluk te beproeven. Vele menschen zijn hardleersch.

Chili. Waar nu de vredevlag waait, tracht men zich met kracht te herstellen van de geslagen wonden van den Burgeroorlog.

Italië. Ook dit land heeft een zijner grootste staatsmannen in deze dagen aan den dood moeten afstaan, met name PERUZZI. Als jonkman van 26 jaren was hij reeds Burgemeester van Florence en het is door zijn toedoen, dat de zetel der Regeering van Victor Emanuel naar deze stad is overgeplaatst geworden. Op 69 jarigen leeftijd moest hij het tijdelijke met het eeuwige verwisselen, na het land in verschillende betrekkingen te hebben gediend.

Duitschland. De invloed van de verhoogde korenprijzen laat zich onder de bevolking gevoelen, gelijk blijkt uit de mindere inlegging en meerdere opneming van gelden uit de spaarbank.

— De keizer was bij uitstek voldaan over de ontvangst te München en niet minder over de houding der Beiersche troepen. Hij laat gedurig uit, dat hij met zoo'n leger en zulke bondgenootschappen als ook Oostenrijk geen oorlog vreest.

Denemarken. De Koningin vierde op 7 September haar 54sten verjaardag. Zij wordt wel eens de schoonmoeder van Europa genoemd, daar twee harer dochters getrouwd zijn, de een met den Keizer van Rusland, de ander met den kroonprins van Engeland.

— Dr. Arnold White heeft te Kopenhagen den Czaar een opwachting gemaakt om over de plannen van Bar. Hirsch met betrekking der verhuizing der joden te spreken en naar men wil, moet de heer White zeer tevreden zijn over dit bezoek in het belang van deze arme bannelingen, van wie nog steeds de nieuwspapieren de treurigste mededeelingen doen.

Gemengd Nieuws.

In Hongarije is eene nieuwe sekte opgekomen, die zeer buitensporige gevoelens heeft. Zij hebben den Naam van Nazireërs aangenomen. Onlangs brachten zij den kantonrechter van Gysma in zeer groote verlegenheid. Zij gingen naar het kantongerechtsgebouw en vroegen machtiging om een hunner geloofsgenooten te kruisigen, die voorgaf de Christus te zijn, en die ten hemel wilde stijgen. De rechter hield hun echter na rijp overleg dit voor: „Geliefde vrienden, ik wil op geenerlei wijze uwe godsdienstige overtuigingen kwetsen. Het staat u vrij uwen makker te kruisigen. Maar ik moet u verklaren, dat indien hij niet na drie dagen weder opstaat, ik u allen tot den laatsten man zal doen hangen." De Nazireërs drongen er toen niet langer op aan.

Uit de Gemeenten.

ZUTFEN. De dag van 9 September bracht ons een recht aangenamen avond. Wij mochten het genoegen smaken dien avond feestelijk door te brengen, daar onze vrouwen-vereeniging haar zes-jarig bestaan mocht herdenken. Kennelijk was de Heer in ons midden en vele dankzeggingen stegen op tot Hem, die ons door alle stormen des levens nog steeds heeft bewaard.

't Was waarlijk om jaloersch te worden, als de wereld dat had aanschouwd, hoe aller oog straalde van ware blijdschap in den Heer en aller tongen werden losgemaakt; wij mochten smaken, dat de Heer goed is. De avond was voorbij eer men er aan dacht en wij stemden er allen in toe: steeds waakzaam te zijn en met vernieuwden moed voort te gaan in de kracht des Heeren. Gezang 189 vers 6 werd ten slotte gezongen.

VARIA.

GODS ALMACHT.

In het jaar 1527 werd in Saksen eene kerkvisitatie gehouden, welke Luther bijwoonde. Een boer op een dorp moest bij die gelegenheid de geloofsartikelen opzeggen. De man begon: „Ik geloof in God, den Vader, den Almachtige..... Toen viel Luther hem in de rede en vraagde: „Wat beduidt dat: Almachtige?" „Ich wett nich", antwoordde de boer. „Ja, lieve man!" zeide Luther toen, „ik en alle geleerden weten het ook niet; maar geloof gij maar eenvoudig en oprecht, dat God, zeker en waarachtig, u zelf, uwe vrouw en kinderen uit alle nooden redden kan, al zijt gij ook van de gansche wereld verlaten, dat is Gods almacht." En de boer vergat die woorden niet. Zijne woning werd weinige maanden later in brand geschoten, zijn vee geroofd en hij schier tot den bedelstaf gebracht. Meer dan een nacht bracht hij in het koude barre getijde, met zijn gezin onder den blooten hemel door, doch hoopte steeds op de almacht des Heeren. Zijne hoop werd niet beschaamd, want langs ongedachte wegen gaf de Heere hem terug wat hij verloren had. Toen hij op zijn sterfbed lag, kon hij zijn acht kinderen ieder zooveel nalaten, dat zij onbezorgd de toekomst konden tegengaan; maar bovenal had hij hen zoozeer het berusten in den weg des Heeren en het vertrouwen op zijn almacht ingeprent, dat zij, wat ook geschiedde, Hem tot raadsman namen, die alle macht heeft in hemel en op aarde.

Wat zou ooit zijne macht beperken?
't Heelal staat onder zijn gebied;
Wat zijne liefde ons wil bewerken,
Ontzegt Hem zijn vermogen niet.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

Ie EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondags voormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Lokaal. *Prediking* Woensdagsavonds 7½ uur, om de 14 dagen.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. 's Zondags voormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en 's Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de nadere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond*.

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

LIEFDEGAVEN.

Unie-cent.

Delden, van Anna Essing ƒ 3.18 door br. de Hart. J. HORN.

Huwelijksgeschenk voor den Zendeling br. Mensink.

Van de Gemeente te Haulerwijk ƒ 2.—. 't Is merkwaardig, de kleinste Gemeente vooraan. J. HORN.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. de V. te Leeuwarden ƒ 3.60, van B. R. te Deventer ƒ 4.41, van K. A. te Vriescheloo ƒ 1.80. N. v. BEEK.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 231. DONDERDAG 24 September 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Oncken's gevangenis.

Zij zullen de handen aan u slaan, en u vervolgen, u overleverende in gevangenissen. Luk. 21: 12.

Spraken wij in ons vorig No. over een geloovigen Senator, die Oncken en de gemeente genegen was, gansch tegenovergesteld was het met zijn opvolger; werd ook deze later een vriend, in den tijd zijner vijandschap was hij een besliste tegenstander. Op zekeren tijd zeide hij tot Oncken: „Ik zal niets onbeproefd laten om de Baptisten uit te roeien." Toen Oncken hem herinnerde, dat er nog nimmer een godsdienstige beweging door geweld uitgeroeid was, en hem toevoegde: „Mijnheer de Senator, gij zult ervaren, dat al uw moeite en arbeid vergeefs is;" antwoordde hij: „Goed, doch dan zal het mijne schuld niet zijn, en weet, dat zoolang mijn kleine vinger zich roeren kan, zij zich tegen u zal bewegen om u tot zwijgen te brengen." „Ach", zeide Oncken, „ik geloof niet, dat gij ziet wat ik zie. Want ik zie niet een kleine vinger, maar een groote arm, en dat is de arm Gods, en zoolang zich deze bewegen kan, zult gij mij niet tot zwijgen brengen." De Senator vervolgde: „Wilt gij niet naar Amerika gaan, dan zult gij met vrouw en kinderen vrije overtocht hebben, doch hier kan zulk sectarisme niet geduld worden."

Daar de Gemeente dien tijd reeds 120 leden telde en elke nieuwe doopsbediening nieuwen strijd veroorzaakte, besloot eindelijk de rechterlijke macht om geweld te gebruiken. Daartoe kwam op Woensdagavond den 13 Mei 1840 een aantal politieagenten en militairen de vergadering binnen, die door br. Köbner geleid werd; terstond dreven zij die uiteen, terwijl de uitgedrevenen met luid gejubel en spot door het gepeupel op de straat werden ontvangen.

Hierover zegt br. Oncken in zijn dagboek: „Ik predikte dien avond in de Engelsch-Gereformeerde kerk voor den heer Reeder over Joh. 14: 6. Juist toen ik op weg naar huis was, ontmoetten mij eenige broeders, die mij dringend verzochten mee naar ons lokaal te gaan, in de Boompjesstraat, wijl de politie daar was. Terstond begaf ik mij derwaarts en vond daar vele politie-beambten, waarvan een mij opvorderde hem te volgen naar den Senator. Hieraan gehoor gevende, volgde ik hem en toen wij maar een kort eind wegs gegaan waren, gelastte hij mij in een daar staand rijtuig te stijgen, en daarmede reed men mij naar.... de GEVANGENIS. Nadat ik aan de gevangenbewaarder mijn naam, beroep enz. had moeten opgeven, onderzocht hij mijne zakken en vond daar ook de schets van de zoo even door mij gehoudene predicatie, die hij medenam; vervolgens werd mij mijn logies gewezen op de tweede verdieping, aan de zuidzijde van het gebouw. Het venster van mijn cel was goed verzekerd en de deur zwaar gegrendeld. Toen de gevangenbewaarder zich verwijderd had, wierp ik mij op de knieën, prijzende en lovende

mijnen Heiland, dat Hij mij waardig achtte, om Zijns naams wil, banden en gevangenis te lijden. Ik gevoelde mij wel en zalig, beval mijne dierbare gemeente den Heer aan, en smeekte om de bekeering mijner vervolgers. De nacht was onrustig, daar de harde stroomatras en het even harde hoofdkussen mij ongewoon waren; ook was de bedekking sober, daar het dien nacht nog vroor. Den 15 Mei had ik een verhoor van dr. Afher. Den 22 Mei kwam onze zaak voor de rechtbank; mijne bede was, dat de Heer, die alle harten in Zijne hand heeft, alles moest leiden. Den 23 Mei vernam ik op het stadhuis mijn vonnis, n.l. vier weken gevangenisstraf. Dat was zoo gering, als ik het niet durfde verwachten van menschen, die meenden Gode een dienst te doen door Zijne kinderen te vervolgen."

Daar nu het lokaal gesloten en met een wacht afgezet was, moest het verjaagde hoopje in het geheim in verscheidene kamers hier en daar vergaderen, ten einde elkander op te bouwen in het allerheiligst geloof door het lezen van Gods woord en veel gebed. Maar ook deze plaatsen werden door de politie ontdekt en ook daar werden de vergaderden uit elkander gedreven.

Doch de liefde is vindingrijk, zulks bleek ook hier. Om niet door de politie als „verbodene vergadering" uiteen gedreven te worden, ging men heen en plaatste het theeservies met toebehooren op tafel; een broeder werd op den uitkijk gezet die, zoodra hij gevaar ontdekte, waarschuwde en dan werden de bijbels weggeborgen en ieder nam zijn kop thee in de hand. Doch ook deze wijze van vergaderen werd eenmaal door de politie verstoord, bij welke gelegenheid br. Köbner gevangen genomen en naar dezelfde gevangenis, „de Winserboom", gebracht werd. Hoe hartelijk in dezen tijd van nood de jeugdige gemeente met hare herders verbonden was, bewijst het aandoenlijk geval dat de broeders en zusters in kleine groepjes met bekommerde harten naar de Winserboombrug (de brug bij de gevangenis) trokken, om, zij het dan ook uit de verte en van achter getraliede vensters, een blik en groet van hunne zielenherders te ontvangen, om dan getroost naar huis te gaan.

Tijdens zijn gevangenschap gebeurde het, dat zijn getrouwe gade waakte aan het ziekbed van hun kind. De toestand der kleine verergerde bij den dag. Eindelijk greep de zwaar beproefde moeder de pen en schreef een smeekschrift aan den Senator. Haar bede vond gehoor; haar echtgenoot werd eenigen tijd vrij gelaten. Bij zijn tehuiskomst vindt hij, behalve zijn weenende gade en zijn krank kind, ook een brief uit Kopenhagen, waarin hij dringend verzocht wordt herwaarts te komen, ten einde aan eenigen den doop te bedienen en met de broederen daar 's Heeren Avondmaal te vieren. Maar ook zijne kleine gemeente schaart zich om hem, verblijd dat zij haren herder mag zien. Het is zijn begeerte met hen den naasten Zondagavond samen te komen. Zulks geschiedde. Bij eene zuster, in een afgelegen rommelkamer, waarin slechts eenige oude meubelen geborgen waren, vierde de kleine kudde een rijk gezegend

Avondmaal. Hier was natuurlijk alleen een lofzang „in stilheid", die niet door de vijanden, maar wel door God kon gehoord worden. En zoo stil als men gekomen was, ging men ook in de duisternis van den avond weer heen.

Den volgenden dag beval deze trouwe knecht des Heeren zijne vrouw onder lijden en kommer diepgebogen, en zijn stervend kind in de hand des Heeren aan, en reisde naar Kopenhagen in dienst van zijn Meester. De dag, dien hij daar toefde, was een rijk gezegende; vele personen die tot het geloof gekomen waren, werden gedoopt, en 's Heeren Avondmaal hield de broeders tot laat in den nacht bijeen. Terwijl zij in den Heer vereenigd zoo gelukkig samen waren, wordt aan de deur geklopt; een meisje treedt binnen, brengt een hartelijke groet van haar vader (die in nauwe verbinding met de politie stond) en zegt: „Morgenvroeg zal mijnheer Oncken gevangen genomen worden, 't bevel daartoe is reeds gegeven." Dit was voor Oncken een wenk om niet te blijven; reeds vroeg begaf hij zich aan boord van de stoomboot die naar Hamburg voer, en nog niet ver waren zij van den steiger, of Oncken zag de „roodrokken" daar, doch zij kwamen te laat.

Toen hij tehuis kwam, was zijn lieveling reeds bij Jezus, doch hij was getroost, wetende de wil zijns Heeren gedaan te hebben. Dat de aanklacht uit Kopenhagen volgde en dit zijn gevangenschap nog verzwaarde, ligt voor de hand.

Geruimen tijd bleef Oncken gevangen. Van zijne gemeenteleden werd hem het middageten gezonden Br. Köbner nam deze gelegenheid te baat om een klein briefje te verbergen in een stuk rundvleesch. Als door een ongelukkig toeval werd het ontdekt en daarop werd ook br. Köbner gevangen genomen. Nu stond het kleine hoopje gansch verweesd, terwijl de vervolging met vernieuwde woede losbrak, zoodat men nu slechts onder de grootste geheimhouding, tot het gebed samen komen kon. Br. Oncken zeide, toen hij weder uit de gevangenis was: „Thans, lieve broeders en zusters, is er geen hoop meer voor ons, wanneer niet spoedig de beloofde tusschenkomst van Engeland opdaagt; er blijft ons dan niets over, dan het land te verlaten."

Doch de Heer had het anders besloten. De geliefde broeders in Engeland zonden een deputatie hunner achtbaarste burgers naar Hamburg, om zoo mogelijk de verdrukte gemeente te hulp te komen. Het gevolg van dat bezoek was, dat elk gemeentelid een gedrukt bewijs ontving, waarbij verlof gegeven werd te vergaderen, maar geen proselieten te maken, en zich niet Oncken's gemeente, maar Oncken's consorten te noemen. Zoo werd dan het kleine hoopsken onder menigerlei aanvechting en vervolging tot een aanzienlijk getal. In de eerste 10 jaren werden 267 personen gedoopt, en 6 vroeger gedoopten opgenomen, totaal 273 personen.

Hier mag niet onvermeld blijven den krachtigen geldelijken steun, die van uit Engeland en Amerika verstrekt werd en welke de uitbreiding des werks zeer ten goede kwam.

HORN.

De tegenwoordige crisis onder de Joden.

(Slot.)

Aan het slot van ons vorig artikel gaven we eenige bijbelplaatsen op, waarin de belangstellende onderzoeker eenige profetiën, betreffende ons onderwerp, kon lezen en waartoe wij verzochten. Wie daaraan gevolg gegeven heeft, zal bij eenig nadenken wel hebben begrepen, dat de beloften aangaande eene algeheele herstelling van Israël, in die schriftuurplaatsen gegeven, redelijkerwijs noch figuurlijk, noch symbolisch kunnen opgevat worden, daar toch ontegensprekelijk de terzelfder plaatsen gegeven bedreigingen letterlijk en op ontzettende wijze toegepast en in vervulling gekomen zijn. De verwoesting van Zion en de ellende van hare kinderen heeft al ruim 18 eeuwen geduurd en duurt nog voort, en dit zijn de ernstige en voldoende bewijzen, dat de voorzeggingen betreffende hunne herstelling, hun berouw en bekeering nog vervuld moeten worden. Ja, Israël zal gezegend en verheerlijkt worden, geheel overeenkomstig de verzekeringen en beloften Gods. Het tijdperk van Israëls verdrukking onder het eerste oordeel Gods is duidelijk in den bijbel als *begrensd* voorgesteld. Een hoopvol en hartverblijdend „TOTDAT" is tusschen de rampspoed en duisternis aankondigende profetiën ingelascht, en wel juist daar, waarover het oordeel vanwege de verwerping van Christus uitgesproken wordt. De Heiland zelf bezigt dat woord, waar Hij zegt: „Ziet, uw huis wordt u woest gelaten! want Ik zeg u, gij zult Mij van nu aan niet meer zien, totdat gij zeggen zult: „Gezegend Hij, die komt in den naam des Heeren." Jeruzalem zal van de heidenen vertreden worden, totdat de tijden der heidenen vervuld zullen zijn."

„De verharding is voor een deel over Israël gekomen", zegt Paulus, „totdat de volheid der heidenen zal ingegaan zijn; dan zal geheel Israël behouden worden."

Het hoofdstuk waaruit deze laatste woorden zijn ontleend (Rom. 11), biedt een beslissend argument aan, met betrekking tot de vraag aangaande Israëls herstelling bij den afloop van „de tijden der heidenen", d. w. z. van die lange periode van de regeering der heidenen, volgens de voorzegging in verband met Daniëls visioen van het viersoortig metalen beeld, van hetwelk Nebukadnezar het hoofd was. Van zijne dagen af tot op heden, hebben Babel, Perzië, Griekenland en Rome, de Saracenen, de Kruisvaarders en nu het laatst de Turken achtereenvolgens over het Joodsche land geregeerd. Maar die tijden der heidenen zijn alle afgeloopen, en zij moeten gevolgd worden — volgens de H. Schrift — door de terugbrenging en herstelling van Israël en de spoedig daarop volgende wederkomst van Christus.

De aanvankelijke terugkeer en herstelling van Israël, van welke wij iets zagen, is om verschillende reden voor den christen een hoogst ernstige en belangrijke gebeurtenis; zij bevestigt zijn geloof aan de inspiratie en waarachtigheid des bijbels, en doet hem duidelijk bemerken, dat de komst van zijn Heer nabij is. Dit werd in de laatste jaren meer dan vroeger ingezien en de teekenen er van in acht genomen door de Evangelische christenen; maar thans worden die teekenen van maand tot maand klaarder aanschouwd, ze behooren dan door allen in acht genomen te worden.

De Schrift voorzegt niet eene *nationale* herstelling van Israël vóór de komst des Heeren, maar wel een gedeeltelijke, individueele, even als die, waarop wij hebben gewezen. De Schrift voorzegt bovendien voor deze teruggekeerde, maar nog onbekeerde Joden een tijd van vreeselijk lijden door de aanvallen van de vijandige heidenen — een lijden, dat moet dienen om hen tot berouw te brengen om met hunne harten zich tot God te doen wenden, en waarvan Hij hen alsdan zal verlossen door Zijn glorierijk optreden tegen Zijne vijanden (Zach. 11, 12).

De *nationale* herstelling volgt eerst na die alles beslissende gebeurtenis, volgens Jes. LXVI: 15—22, en wordt geheel voltooid met den strijd tegen de heidensche natiën — als wanneer het duizendjarig koninkrijk van Christus op aarde wordt gevestigd.

Het toegesloten gedeelte van Daniëls boek vermeldt klaarblijkelijk twee groote gebeurtenissen: de verlossing van Israël uit zijn laatsten, naamloozen jammer en de „ontwaking van velen, die in het stof der aarde slapen", d. i. de eerste opstanding.

Deze laatste gebeurtenis heeft plaats, zooals wij weten, bij de komst van Christus (Thess. IV: 16), en de eerste valt waarschijnlijk gelijktijdig met deze. Intusschen een zorgvuldig onderzoek der H. Schrift doet zien, dat de tegenwoordige joodsche crisis een begin is van het einde, eene aanwijzing van de teekenen der laatste dagen, in welke wij leven, en met betrekking tot welke onze Heer zeide: „Wanneer gij deze dingen ziet geschieden, zoo heft uwe hoofden op en weet dat uwe verlossing nabij is."

Welk een prikkel om ijverig te zijn in het werk des Heeren! Welk eene ernstige wenk voor den verkwister van den tijd! Wat een schoone gelegenheid, die aangewend kan worden tot nuttige bezigheid en verbreiding van het Evangelie! Misschien in een uur, wanneer wij er niet aan denken, komt de Zoon des menschen. O, dierbare Heere Jezus! maak en houd ons gereed.

St. N. v. B.

(Vrij naar het Engelsch.)

Onze Hamburger reis.

III.

Mijn waarde Jonathan!

't Was mij en br. de Hart zeer ongewoon, toen wij des Zondagsmorgens ontwaakten, dat wij dien dag niet behoefden te prediken. 'k Durf veilig zeggen, dat zulks in 22 jaar mij geen tienmaal is gebeurd. Hiermede noem ik een dubbel voorrecht, dat eerstens gelegen is in het heerlijke werk zelf en ten andere in genadige bewaring tegen langdurige krankheid.

't Is een zeer goede gedachte Jonathan, wanneer men naar eene conferentie gaat om vóór den Zondag te vertrekken. 't Is waar, de plaats van minstens 150 predikers was dien dag ledig en moest door „behulpsels" bezet worden, of de gemeenten moesten onderling vergaderen, maar ook dat kan zijn nut hebben. Ik geloof beslist, dat deze rustdag een wijding bracht voor heel ons samenzijn. En dat de prediking, die dien dag op vijf plaatsen in en bij Hamburg geschiedde, die strekking had, verstaat gij licht.

Wij hadden de vereerende uitnoodiging ontvangen dien middag bij br. Braun, den 70jarigen voorzitter der Bonds-commissie, te komen eten, en aangezien die waardige broeder in Hamburg-Altona woont, en onze gastvrouw daar aan de Gemeente behoort, gingen wij daarheen „ter kerke." Onze broeders in Hamburg hebben drie kerken, zeer doelmatig gelegen. Zij zijn prachtvol gebouwd, 't zijn wel niet zulke buitengewone groote, maar toch zeer kostbare gebouwen — de grootste is die in 't midden van Hamburg, die nog bij 't leven van Oncken is gebouwd en die in gothischen stijl is opgetrokken, de anderen dragen meer het stempel van den hedendaagsche bouwtrant. Hoe gaarne had ik van alles het fijne willen weten, want hoewel mijn neus nu juist niet zoo spits is, steek ik haar toch gaarne hier en daar in en dat komt hier vandaan: de „redacteur" is me allengs in het bloed gevaren. Toch kon ik bij mijn beperkten tijd, zonder onbescheiden te zijn, niet alles te weten komen. Als ik eens ga gissen, dan denk ik dat de kapel in Hamburg 1000 zitplaatsen heeft, die in Hamburg-Altona 600 en die te Hamburg-Eilbeck, in welke de Conferentie gehouden is, 250. „En wat heeft de bouw dezer drie kerken wel gekost", vraagt ge...? Ik ben dat alleen van de kleinste te weten gekomen: die te Hamburg-Eilbeck, met pl.m. 250 zitplaatsen, kost 69000 Mark, zegge *een en veertig duizend vier honderd gulden.* Welke Hollandsche Baptist zou daar niet van schrikken. Als wij dan onze „Kathedralen" en „Dommen" daarbij vergelijken, gerekend van het „bokkenhok" *) te Haulerwijk tot de „St. Nicolaas-kapel" te Groningen, ons „Rehoboth" te Foxhol, onze „Vrede-kerk" te Sneek (mijn troetelkindje) ons „Bethel" te Deventer en ons „Silo" in Heeg, die kosten al met al (zoo zij betaald waren) nog geen veertig duizend gulden.

De kapel in Hamburg-Altona is een prachtig, vierkant gebouw met zeer welluidend orgel en breede gaanderij. Boven de tribune voor den spreker, waarop eene met rood trijp bekleede sofa staat, zijn op de met verguld afgezette kroonlijst twee biddende engelen gebeeldhouwd. Vóór het preekgestoelte bedekte een kostbaar, veelkleurig tapijt de doopvont, ook in de gangen lagen kokosloopers, 't welk zeer practisch kan heeten; de kerkeknecht of koster was in liverei. 'k Heb niet kunnen merken, (tot mijne vreugde) dat er zitplaatsen verhuurd werden, 1e rang, 2e rang, 3e rang, schapenhok, bestond alzoo hier niet, zoodat de man met den gouden ring aan den vinger hier in het huis Gods geen meerder voorrecht had dan den armen broeder.

De verlichting der kapel, zoowel door het daglicht als door het gas, welks kostbare kroonen zeer hoog in het gebouw waren aangebracht, was ietwat mat; de gasverlichting had veel van het maanlicht, omdat het zoo hoog gehangen was. 't Deed onwillekeurig denken aan onze Roomsche kerken, waar ge door beschilderde ramen en het licht van waskaarsen iets dergelijks hebt. Wat mede nieuw voor ons was, was

---

*) Het kerkje te Haulerwijk werd door de vijanden zoo genoemd, wijl indertijd door een broeder, wiens naam de Bok is, daar werd gepredikt. Gelukkig dat in dit bokkenhok de „schapen" reeds menigen zegen van hun goeden herder hebben genoten en het menigeen reeds een „poorte des hemels" was.

het koorzang. Rondom het orgel zat een zangkoor hoofdzakelijk uit jongelingen en jongedochters bestaande. Tweemaal gedurende de godsdienstoefening zong de gansche gemeente en tweemaal het koor. Dat koorgezang was wegslepend en opvoerend.

Nu ik een punt gezet heb, weet ik, dat u eene vraag op de lippen zweeft en wel deze; wat mijn oordeel is over deze kapellen-pracht en dit koorgezang. 't Past mij in mijn antwoord behoedzaam te zijn; dat ik in onze bedehuizen van netheid en reinheid houd en dat wij bij de inrichting van een en ander ook wel rekening mogen houden met goeden smaak, daarvoor kent gij mij wel, doch in een plaats voor Godsvereering geef ik aan het „sobere" boven het „weelderige" de voorkeur. Let wel: niet het „sombere" verre van daar. 't Moet er in een bedehuis vriendelijk uitzien en ik vind het onvergeefelijk, dat lieden die *hun* huis smaakvol inrichten, uit schraapzucht met betrekking tot de vergaderplaats der gemeente zeggen: 't kan zoo wel. Wat de zang betreft, ik bemin haar en geloof, dat er onder ons meer werk van gemaakt moest worden, doch koorgezang bij de godsdienstoefening, hoe 'k later zal denken, weet ik niet, doch vooralsnog geef ik aan ons plechtig statig koraalgezang de voorkeur. Heeft men bij Volkssamenkomsten een goed zangkoor, uitnemend. 't Is eenmaal niet anders, Jonathan, wij Hollanders zijn wat stijf.

't Beste van deze morgengodsdienstoefening rest mij nog u te melden, n.l. de preek. Pastor Millard van Wiesbaden beklom het spreekgestoelte. Reeds droeg hij de zilveren kroon der grijsheid, had een eerwaardig voorkomen en was in stem en houding geheel in overeenstemming met zijn diep ernstige prediking. O, hoe gaarne zou ik voor u afschrijven, wat mij van zijn toespraak nog diep in 't geheugen zit, ja nog dieper, want ik, zoowel als br. de Hart, werd onder zijn woord gezegend.

Na de prediking was de gemeente en de gasten nog verzocht te blijven. Br. Braun plaatste zich achter een kleinen lessenaar, noemde de namen der gasten, verzocht ze een voor een bij hem te komen, begroette ze recht hartelijk, wist op eene hem eigenaardige wijze elk een woordje toe te voegen en stelde hen de gemeente voor.

Toen gingen wij in gezelschap van onzen gastheer en zijn beide loge's, een broeder uit Berlijn en Pastor Millard, naar diens woning. Doch stel u onze vreugde voor, toen wij onderweg reeds tot de ontdekking kwamen, dat pastor Millard, dien wij in zijn duitsche preek van woord tot woord hadden kunnen volgen, even vloeiend Hollandsch sprak als een van ons, en onze verbazing klom ten top, toen ZEd. ons mededeelde, dat hoewel hij een Engelschman was, zijn vrouw een Hollandsche was en hij zelf in Amsterdam door wijlen br. Tekelenburg was gedoopt. Nu wij onze moedertaal konden gebruiken en een luisterend oor vonden, kwamen onze tongen los en hadden tegelijk een tolk bij onzen vriendelijken gastheer en diens welwillend gezin. Br. Millard kon zich haast niet begrijpen, de werkelijkheid, dat het Baptisme in Holland, hetwelk hij als een handjevol had gekend, aangegroeid was tot 16 gemeenten, met meer dan 1000 leden. Hij vroeg ons in zijne verwondering of wij soms de „Doopsgezinden" op 't oog hadden. Hoe wonderlijk zijn toch Gods wegen, niet waar?

Dat onze kennismaking, samenspreking enz. enz. zeer aangenaam was, *behoef ik u wel niet te zeggen*.

Ook des avonds hoorden wij een ernstig woord in de prediking van Pastor Meijer van Berlijn.

Na de prediking bleef de Gemeente met de gasten tot een „Liefdemaal" bijeen. Pastor Rode, de Voorganger dezer gemeente, leidde de bijeenkomst en gaf aan de verschillende broeders van elders de gelegenheid een woord tot de Vergadering te richten. Ook wij bekwamen het woord en de Heer hielp ons. Hier vonden de vlugge en dienstvaardige jongelingen bezigheid. Zij brachten elk der aanwezigen een „tasch" of kop, en schonken die uit blikken kannen vol thee, vervolgens haalde een ieder zijn boterham, in een stuk papier gewikkeld, uit den zak, at en dronk, ziedaar het stoffelijk gedeelte van dit Liefdemaal. Eindelijk werd nog gezegd, dat de gemeenteleden elk een „grosje" (6 centen) voor de thee hadden te betalen en dat de gasten vrij waren. Zie, dat familiaire, ook onder deftige lieden, beviel mij.

Na een dag van rijken zegen spoedden wij ons naar de Bleicherbrucke no. 18, en het was reeds na 10 uur in den avond eer wij onze 96 treden te boven waren.

Ontvang intusschen mijne welmeenende groet

t.t.

J. HORN.

GRONINGEN, 28 Sept. '91.

Ingezonden.

GEACHTE REDACTEUR!

Vriendelijk, doch dringend verzoek ik een plaatsje in uw blad „De Christen," voor opname van dit schrijven.

Eenigen tijd geleden las ik een stukje over de onthouding of liever over de „Nationale-Christen-geheel-Onthoudersvereeniging" in uw blad. Gaarne wenschte ik hier eenig *antwoord op te geven*.

Ik had de schrijfster er van dit wel mondeling kunnen doen, maar daar het misschien ook tot eenig nut voor anderen kan wezen, dacht ik, was het beter, het in het openbaar te doen, De vele teksten, die er in waren, hebben mij weder tot eenig onderzoek gebracht. Doch zij, die meenen, dat daarin over gegisten en ongegisten wijn wordt gesproken, maken er dat bij, want in den Bijbel staat het niet. Ik vind de wijn onder welken vorm ook gebezigd, altijd als een opwekkende drank in de Schrift vermeld. Dat neemt echter niet weg, dat wij ons niet zouden mogen onthouden van wijn; zeer natuurlijk mogen wij dat; want wie zou mij kunnen beletten, als ik van af heden mij eens wilde vergenoegen met alleen brood en water te gebruiken, omdat ik zag, dat ik mijn naaste kwaad deed met het eten van vleesch of drinken van koffie en thee, immers niemand? Maar eene andere vraag is het of wij anderen daarin *mogen* oordeelen, door te zeggen; het is uw plicht, uwe roeping, of ook, zooals ik wel eens hoorde; gij moogt geen wijn drinken, God verbiedt het u. Dit is ten eerste niet waar, want God vergunt ons den wijn te gebruiken en ook mogen wij daar anderen niet in oordeelen. Nu geloof ik echter wel, dat het zeer goed is voor Christenen zich van alle bedwelmende dranken te onthouden, ja ook zelfs van wijn om hierin de wereld tot een voorbeeld te zijn. Let wel, ik zeg niet, dit is noodig of plicht van den Christen; want God gebiedt het ons niet; integendeel vergunt Hij ons den wijn te gebruiken. Maar omdat wij zien welk eene ellende er uit het misbruik van sterkendrank en ook onder de hoogere standen van wijn voortkomt, dacht ik het beter ze in 't geheel niet te gebruiken. Maar ik herhaal nogeens; wij mogen anderen hier niet in oordeelen en dit toch doet de Onthoudersvereeniging. In hare statuten drukt zij dit immers duidelijk uit. Het 1e artikel geeft dit reeds duidelijk te kennen, als daar staat, dat het de roeping is der Christelijke gemeente; dus, wie niet aan genoemde vereeniging behoort, voldoet niet aan zijne roeping. Maar er staat nog iets meer, wat ik mij onmogelijk kan verklaren. Ik kan n.l. niet gelooven, dat er in de gemeente van Jezus Christus dronkaards zijn en dit staat toch in de statuten van de Nat. Chr. geh. Ont. Ver. Zij zegt o. a. de heerschende drinkgewoonte is een der machtigste hinderpalen voor den bloei der gemeente en haren invloed naar buiten. Dat het een hinderpaal is voor den invloed naar buiten kan ik plaatsen; maar binnen de gemeente, dat klinkt wel wat zonderling, kan een kind van God ook nog een dronkaard zijn? Nu heb ik wel velen hooren zeggen, wat doen statuten aan de zaak af; maar ik geloof dat die wel degelijk iets afdoen; ook staat er ten overvloede nog in, dat zij, die leden der vereeniging wenschen te worden, zich bij haar aansluiten, door onderteekening der statuten, om zoo hunne instemming met het beginsel en doel te doen blijken. Dus vinden zij die statuten goed, anders zouden zij ze niet onderteekenen. Ik vind het natuurlijk zeer goed ook tegen de zonde van dronkenschap te strijden, even als tegen liegen, stelen, doodslaan, enz. enz.

Maar op welk eene manier dat te doen? Tegen elke zonde eene vereeniging oprichten? Dat zou toch niet gaan. *Maar hoe dan? Geliefde* broeders en zusters, de Heer Jezus heeft het ons zelf gezegd: „Gaat heen en predikt het Evangelie aan alle schepselen, dezelve doopende en leerende hen onderhouden alles wat ik u geboden heb."

Waarlijk hier vloeit immers alles uit voort, als iemand tot Jezus gaat met *al* zijne zonden, dus ook met de dronkenschap; zal hij dan een dronkaard blijven? Immers *neen*. Vele menschen echter willen beweren, dat wij de dronkaards niet met het Evangelie kunnen bereiken, omdat zij bijna nooit nuchter zijn; maar als ge met hem over den drank spreekt, moet hij daarvoor toch ook nuchter zijn? O, ik denk wel eens, als ik hoor, wat een tijd er besteed wordt aan de onthouders-vereeniging; als al dien tijd nu eens gebruikt werd om de menschen het Evangelie te brengen, wie weet hoevelen er reeds tot Jezus waren gekomen.

En ach, wat baat het den mensch, zoo hij al een tijd van den drank af is, en hij zich toch niet tot Jezus wendt met *al* zijne schuld en in Jezus zijn steun vindt? Hij kan toch geen weerstand bieden en vervalt weer spoedig in dezelfde ellende. Even zeker als de geheel-onth. geloof ik, dat wij die gruwelijke zonden moeten bestrijden en tegengaan; maar alleen op die wijze, welke God ons aanwijst, namelijk met het Evangelie, waarmede we alle zonden moeten bestrijden. En dit is het eenige wat wij kunnen en moeten doen. Hoe schoon de redeneering der menschen ook mag wezen, kan ik mij toch nergens beter bij vinden, dan bij wat geschreven staat. God zegt: „de Engelen in den hemel verheugen zich meer over een zondaar die zich bekeert, dan over 99 rechtvaardigen die de bekeering niet van noode hebben." En dit is veel de uitwerking van genoemde vereeniging, dat de menschen zóó knap in eigen oogen worden, dat ze geen bekeering meer van noode hebben.

Geliefde brs. en zrs. en vrienden, ik wantrouw uwe goede bedoelingen niet, daar ge meent uw naasten hiermede liefde te bewijzen. Maar gelooft gij niet, dat het voor hen onuitsprekelijk veel grooter geluk zou wezen, als zij Jezus kenden als hun Zaligmaker en Verlosser, dan hier voor een tijd knap en fatsoenlijk te leven, en toch eeuwig verloren te gaan! Ik geloof dat het de roeping is van ieder christen, om de menschen met het Evangelie bekend te maken. Wij behoeven daartoe geen evangelisten of predikers te zijn. We kunnen dat in onze dagelijksche omgeving doen.

Geliefde brs. en zrs., ik durf niet langer uit te wijden, ik vrees, dat ik te veel plaats wegneem, maar eene korte opmerking moet ik nog maken. Het schrijven van mej. S. M. v. d. Steur was gericht aan de Gemeente van gedoopte Christenen te Haarlem. Doch dit mijn schrijven is geen bepaald antwoord van de gemeente, maar mijn persoonlijke overtuiging. Of de Haarlemsche gemeente er evenzoo over denkt, durf ik niet zeggen. Wel weet ik, dat de gemeenten Haarlem en Amsterdam niets liever zouden zien, dan dat het verschil onder ons over die zaak weggenomen kon worden. Maar daar de gemeente even zoo min als ik bij iets anders kan bepalen, dan bij 't geen geschreven staat, moest zij tot zulk een besluit komen. Alle groote afwijkingen zijn niet in eens gekomen, maar stapvoets, en daarom is het noodig dat er op kleinigheden toegezien wordt. En daar de onthoud.-vereeniging buiten Gods woord omgaat, kan en mag dat niet in de gemeente worden toegelaten. Wij vinden in de Schrift nooit iets anders dan het Evangelie te prediken en ons zelven onbesmet te bewaren van de wereld, opdat zij zich in geen geval aan ons kan ergeren. En nu, geliefde brs. en zrs., indien gij mij met Gods woord kunt bewijzen, dat ik dwaal, verzoek ik u vriendelijk dat te doen.

Den Red. bij voorbaat dank zeggende voor de plaatsruimte mij geschonken, noem ik mij

Een getrouw lezer van „de Christen."

Driedaagsche Samenkomst

TE

NEERBOSCH.

Deze bijeenkomst, den 15, 16 en 17 September l.l. in de Weezenkapel Beth-El te Neerbosch gehouden, waren talrijk bezocht, uit alle deelen des lands en zelfs uit België, alsmede uit Amerika en Zuid Afrika, hoewel het doel der bijeenkomsten geheel een nationaal karakter droeg. Woensdagmiddag zaten zoo ongeveer 300 gasten aan tafel, behalve de vele die reeds waren vertrokken, zoodat het getal bezoekers door den heer van 't Lindenhout gemiddeld op 400 werd geschat. Deze allen waren met één geest bezield: de uitbreiding van Gods Koninkrijk en het waarachtig heil van ons volk, dat helaas! in weerwil der beschaving en grooten naam van Christen-natie, nog zoo diep in onkunde daarhenen leeft, wat aangaat de waarheid van Gods woord. Veel en velerlei is er besproken en middelen aangewezen om ons volk uit die onwetendheid op te heffen en tevens aan de lijdende menschheid verlichting aan te bieden door de verpleging der christelijke liefde.

Allereerst kwam ter sprake DIACONEN- en DIACONESSEN arbeid — door ongesteldheid van Ds. FAURE uit Rhede — ingeleid door den heer ZEGERS, Directeur van het gesticht van zenuwlijders te Heemstede bij Haarlem.

ZEd. wees op de noodzakelijkheid van dien arbeid en schetste de twee stroomingen, die in de wereld openbaar zijn, ook op het terrein van ziekenverpleging. De eene strooming werd gedreven door menschelijk medelijden, terwijl de andere door het beginsel der christelijke liefde werd voortgestuwd.

Het gevolg is, dat de eerste niet anders kan bedoelen, dan herstel van het lichaam en verzachting in het lijden, de christen-verpleger zoekt daarentegen ook het heil der onsterfelijke ziel en het bedoelt eeuwig behoud.

Zoo is dan vooral noodig, dat de Christen-diacoon en diacones goed bekend zijn met het Evangelie der genade en dat ze daarvan de zaligmakende kracht aan eigen harten moeten ondervinden om voortdurend biddend hun werk der liefde te verrichten.

Uit de verdere samenspreking bleek de groote

behoefte aan dezulken, die door den drang der liefde van Christus gedreven, zich aan dit werk der barmhartigheid wijden. Rome was ons hier ver in voor, daar zij haar dienend personeel bij honderdtallen uit alle rangen der maatschappij telt. Moge de tijd niet verre zijn, dat ook van ons vele diaconen en diaconessen uitgaan, om zooveel doenlijk het lijden mede te verzachten.

Allen werden krachtig aangespoord om vooral jonge lieden op te wekken tot dien arbeid der dienende liefde. Ik durf ditmaal geen plaatsruimte meer vragen. Toch kan ik de wensch niet onderdrukken, dat ook in onze Gemeente jongelingen en jongedochters opstaan, die zich bereid verklaren in dezen weg hun Heer en Heiland te dienen.

Voor nadere inlichting enz. stelt zich beschikbaar

Uw br. in Chr.,
B. ROELES.

DEVENTER, Sept. '91.

VAN WIJD EN ZIJD.

Bij een terugblik op de week, die pas voorbij gegaan is, willen wij weer als naar gewoonte bij **Nederland** beginnen. Het waren drukke dagen voor de mannen die het roer van ons staatschip in handen moesten nemen, want hun macht strekt zich uit over de groote Oceanen naar het verre Oosten en verwijderde Westen, waar het nog geenszins rooskleurig is en vanwaar niet meer de gouden eieren als vroeger vandaan komen, die ons in deze drukkende tijden goed van pas zouden komen. Men duizelt van de cijfers, als men de millioenen-speech van den Minister van financiën nagaat. Het is dan ook voor de oningewijden een doolhof, waaraan wij zelfs „de Christen" niet wagen om te wandelen op die glibberige paden, uit vrees, dat het 2e gedeelte van vers 10 uit Timoth. 6 er het gevolg van kon zijn. Wij zullen hier enkele cijfers noemen, het blijkt, dat de inkomsten over 1892 geraamd zijn op 127.600.150 gulden en de uitgaven op *f* 129.958.038 alzoo een te kort van 2.358.888 gulden. Waar bij komt, de begrooting van Indië, uitgaven: *f* 136.353.340, inkomsten: *f* 119.549.713, te kort: *f* 16 803.627. Hoogst waarschijnlijk zal het belastingstelsel het eerst aan de orde gesteld worden, waarop misschien de uitbreiding van kiesrecht zal volgen, doch dan zal er eerst nog wel wat water door onze rivieren loopen, eer deze zaken voor elkander zijn en als het dan ten slotte nog maar niet gaat als met de legerwet, waaraan veel tijd en geld is besteed, waardoor vele hoofden op hol zijn geraakt en toch zonder resultaat is gebleven, want zij zit voorgoed in den doofpot.

De Koninginnen zijn weer naar het Loo teruggekeerd en ontvingen daar de drie prinsjes van Bentheim, die daar eenige dagen met onze Wilhelmina spelende zullen doorbrengen.

De Burgemeester van Rotterdam zal als zoodanig in Amsterdam optreden. ZEd. Achtb. wordt geschetst als een stipt eerlijk en nauwgezet ambtenaar, doch een niet zeer vriendelijk mensch die, wanneer hij het volstrekt met twee woorden af kan, geen drie gebruikt. Dit is niet erg moedgevend voor praatgrage Amsterdammers.

Duitschland. De toespraak van den keizer bij gelegenheid van een gastmaal, dat Z. M. te Erfürt was aangeboden, waar hij de troepen heeft geïnspecteerd, heeft veel tongen en pennen in beweging gebracht. Een verkeerd gerucht van een dagbladschrijver in „de Post" heeft al die drukte veroorzaakt.

De keizer, herinnerende de diepe vernedering die Napoleon I de Duitsche vorsten en het volk had aangedaan, maar ook de tegenstand die 's keizers overgrootvader bedacht en die in vereende kracht met andere vorsten Napoleon wist ten onder te brengen, bezigde volgens „de Post" deze woorden: „De Corsicaansche parvenue"; dit was te veel voor de Franschen, en al zijn ze nu een republiek en anti-Napoleons-gezind (het bloed kruipt waar 't niet gaan kan, zegt het spreekwoord), toch was hun die smaad te groot voor den man, die de grootste veldheer van zijn tijd is geweest.

Bij onderzoek bleek, dat de keizer deze woorden *niet*, maar wel „Corsicaansche overweldiger" heeft gesproken, waarbij de Fransche pers zich nu voorloopig neerlegt.

Ook op de Beurs is door deze woorden groote beweging of liever een pijnlijke gedruktheid ontstaan, die zich niet weer herstelde, voor men officieel wist wat de keizer had gezegd.

Uit alles blijkt hoe hatelijk de volken met hun millioenen soldaten zijn en tegenover elkander staan, want één woord, dat op zich zelf niets beteekent, kan oorzaak worden, dat duizenden bij duizenden er het leven voor moeten geven.

Als een bewijs van de vredelievende gezindheid des keizer, zal waarschijnlijk de door vele gehate pas-dwang in Elzas-Lotharingen vergemakkelijkt worden.

Naar men zegt, wordt er met koortsachtige gejaagdheid gewerkt in Duitschland op de marine-werven, waar enkele schepen in gereedheid worden gebracht om de nederlaag der Afrikaansche expeditie, waarbij velen het leven inschoten, te wreken.

Frankrijk. Na het spreken van keizer Wilhelm te Erfürt, heeft president Carnot te Reims op een feestmaal gesproken. Deze rede is van kalmeerende stichting, maar toont tevens aan, dat Frankrijk voor alles gereed is en dat het zich heeft hersteld van vroegere nederlagen. Zoo wordt blijkbaar over en weer gesproken, totdat het laatste woord valt als pik in 't vuur en dan springt de bom.

Italië. Laatstleden Zaterdagmiddag waren er 2000 Fransche bedevaartsgangers in het Vaticaan aanwezig, in wier midden de Paus verscheen, die door hen met geestdrift werd begroet. Nadat hij hun zijn dank had betuigd, wees hij deze vrome lieden er vooral op, dat ze moesten aandringen op Zondagsrust, een lesje, dat de Roomschen over het geheel ook hier in ons land wel ter harte mogen nemen.

In **Trier** zijn meer dan een millioen menschen geweest uit alle standen der maatschappij, om de zoogenaamde rok zonder naad van Christus te bewonderen. Zelfs Princessen en hooge ambtenaren bleven niet achter, om in deze van hun vroomheid en bijgeloof blijk te geven.

Spanje. Hier ziet het in sommige deelen des lands, vanwege de overstroomingen, allertreurigst uit. Niet alleen dat de vruchten zijn vernield en huizen verwoest, waardoor millioenen schade is aangericht, maar ook duizenden menschenlevens zijn te betreuren. Toen het water wat gezakt was, werden de drenkelingen op gewone boeren-karren geladen en zoo in groote kuilen begraven en toch waren er bij lange na geen handen genoeg, om dit droeve werk haastig genoeg uit te voeren. Een pestlucht verspreidde zich door de straten en over het land, zoodat de Regeering besloot, om in plaats van te begraven, de lijken te verbranden. De nood en ellende is onbeschrijfelijk — jammerkreten vervullen de lucht — moge het een roepen worden tot God en tot waarachtige bekeering leiden van hen, die overbleven! Voorwaar, wij beleven hoogernstige tijden, dat we dus allen onze lampen mogen brandende hebben en olie in de vaten, wakende in gedurig gebed, opdat, wanneer de Heer komt, Hij ons bereid moge vinden!

Rusland. In plaats, dat voor de Joden verlichting aanbreekt, zooals men eerst meende, naar een bezoek van den heer With aan den Czaar te Kopenhagen — worden de wetten nog verscherpt *en hun ellende bij den dag grooter*. Ook in de provincies, waar de hongersnood heerscht, neemt de ellende toe. Roof en moord is er aan de orde van den dag.

Bovendien hoort men uit vele andere landen ongeluk op ongeluk met verlies van vele menschenlevens.

Uit Djeddah wordt gemeld, dat het getal cholera-slachtoffers in dit jaar reeds 11.000 bedraagt. Ook in Kaapstad en op de Engelsche schepen te Bombay heeft zich die ziekte geopenbaard.

Tyrol. De stad Resel brandde bijna geheel af tijdens afwezigheid van de meeste bewoners, die in een naburig plaatsje waren gaan feestvieren. Toen zij terug kwamen, lagen hunne huizen en een deel hunner bezittingen in asch en puin.

Chili. (Zuid-Amerika.) De gewezen president Balmaceda is weten te ontvluchten en te Mendora op Argentijnsch grondgebied gekomen — tot niet weinig spijt van de congrespartij, die de overwinning behaalde op zijne troepen.

Argentinië. Dagelijks, als 't ware, komen vanhier de treurigste berichten onzer landgenooten, die er op allerlei wijze lijden. Wel zijn er enkelen hunner, die het er goed gaat, zooals ook bleek dezer dagen uit een schrijven aan den Burgemeester van Franeker, maar over het algemeen is het naamlooze ellende en velen smachten om nog weer in Nederland terug te komen. Mogen de pogingen, daartoe aangewend, wel gelukken!

Gemengd Nieuws.

De Onthouders-vereeniging der Baptisten in Engeland heeft een zeer bemoedigend jaarverslag. De reizende secretarissen hebben 227 steden en dorpen bezocht, 549 bijeenkomsten geleid en 1931 personen tot teekenen bewogen. Het aantal predikanten onder de leden klom tot 1370, zijnde 61 meer dan in het vorige jaar. Als een meest verblijdend feit vermeldt het verslag, dat van de 208 Bapt. studenten 206 vrijwillig geheel-onthouders zijn.

VARIA.

ALS HIJ STILT, WIE ZAL DAN BEROEREN?

't Was storm op zee. De discipelen pijnigden zich zich om voort te komen, maar de wind werd hoe langer hoe heviger en de zee hoe langer hoe onstuimiger.

Boven de vrees, greep hen ontzetting aan, toen zij eensklaps iemand op zee zagen.

Wonderbare verschijning! Wie is dat en wat moet dat leeren?

't Is Jezus zelf, die hen op zee gestuurd heeft en hij komt onder 't loeien van den storm op de baren, opdat de zijnen weten zouden, dat Hij de baren onder Zijn voet heeft.

Jezus heerscht over zee en golven. Toen Hij beval, zweeg de wind, en de golven waren stil.

Als Hij stilt, wie zal dan beroeren?

O! wat kan ons hart soms gelijken op eene onstuimige zee, die slijk en modder opwerpt. En hoe vergeefs blijkt dan iedere poging, om die zee te bedaren.

Nadert Jezus, dan komt allicht ontzetting over ons; maar, om te wijken voor de kalme, zalige rust en stilte, die Hij mee brengt, als men Hem gewilliglijk in het schip neemt.

Het hart wordt niet stil en komt niet tot rust, aleer Jezus daarbinnen gekomen is. En waar hij komt, daar zwijgt de zee en de storm gaat liggen.

(*Vredebode.*)

LIEFDEGAVEN.

Unie-cent.

Ameland. Van zr. J. Visser—de Boer verzameld *f* 5,03. J. HORN.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 232 DONDERDAG ~~24 September~~ 1 October 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Oncken's overwinning.

„Indien dan uw vijand hongert, zoo spijzigt hem; indien hem dorst, zoo geeft hem te drinken; want dat doende, zult gij kolen vuurs op zijn hoofd hoopen. Wordt van het kwade niet overwonnen, maar overwint het kwade door het goede."
Rom. 12: 20, 21.

Toen Oncken weer op vrije voeten gesteld was, kwamen de vrienden weder in zijn huis te zamen, met geslotene deuren, uit vreeze, niet van de Joden, maar van de Christenen. Werd er iemand gedoopt, dan gebeurde dit altijd bij nacht; en op zijne zendingsreizen werd Oncken achtereenvolgens uit bijna al de Duitsche Staten verbannen. Nooit kon hij als eerlijk man over dag reizen, altijd zwierf hij te voet in de duisternis om te prediken, geloovigen te doopen, Avondmaal te bedienen en gemeenten te stichten, terwijl hij zorgde om vóór het aanbreken van den dag weder over de grenzen te zijn.

Eindelijk gaf de Heer uitkomst. Bij den grooten brand in Hamburg in het jaar 1842, waarbij een derde gedeelte van de stad verwoest werd en 20.000 inwoners, behalve de kinderen, dakloos werd, bleven de huizen der broeders op wonderdadige wijze gespaard, en namen zij met de grootste liefde hunne vijanden in hunne woningen op en verzorgden ze geruimen tijd. Te dier tijd had de gemeente als plaats van bijeenkomst het gebouw, wat bijgaande illustratie ons te zien geeft, ook dat bleef door 's Heeren genade gespaard. Hier herbergde en voedde Oncken de ongelukkigen, en ook in dit werk der liefde bleek hij de rechte man op de rechte plaats, want in de verzorging van zoo velen betoonde hij een zeldzame tact. En dat hij bij de verzorging des lichaams ook die der ziel betrachtte, behoeft nauwelijks gezegd. Nu veranderden de harten tegenover hen, en dezelfde Senator, die twintig jaren vroeger Oncken toegevoegd had: „Zoolang ik een vinger verroeren kan, zal het zijn om u te dwarsboomen", zeide nu: „Mijnheer Oncken, uw gedrag, en dat van al de leden uwer gemeente, is zoo edel geweest, dat ik mij voortaan verheugen zal u, waar ik kan, van dienst te zijn"; en tot aan zijn dood toe deed hij zijn woord gestand.

Oncken's werk bepaalde zich echter niet tot Hamburg; evenmin bleef het bij Duitschland; ook in Oostenrijk en Hongarije bracht hij het Evangelie, en verkondigde hij den doop der Schrift. En zoo gezegend was zijn werk, dat bij zijn dood het zevental was aangegroeid tot meer dan 150 gemeenten met meer dan 1500 stations waar zij werkten, en bijna 30.000 leden, terwijl duizenden naar Amerika, Afrika en Australië vertrokken zijn en eveneens duizenden heengingen naar het Vaderhuis.

De groote uitbreiding, die zijn Evangelisatie-arbeid verkreeg, eischte ook veel geld; dikwijls zat hij in grooten geldelijken nood en zag zich gedrongen den bedelstaf op te nemen, teneinde in Engeland en Schotland hulp te zoeken; zelfs

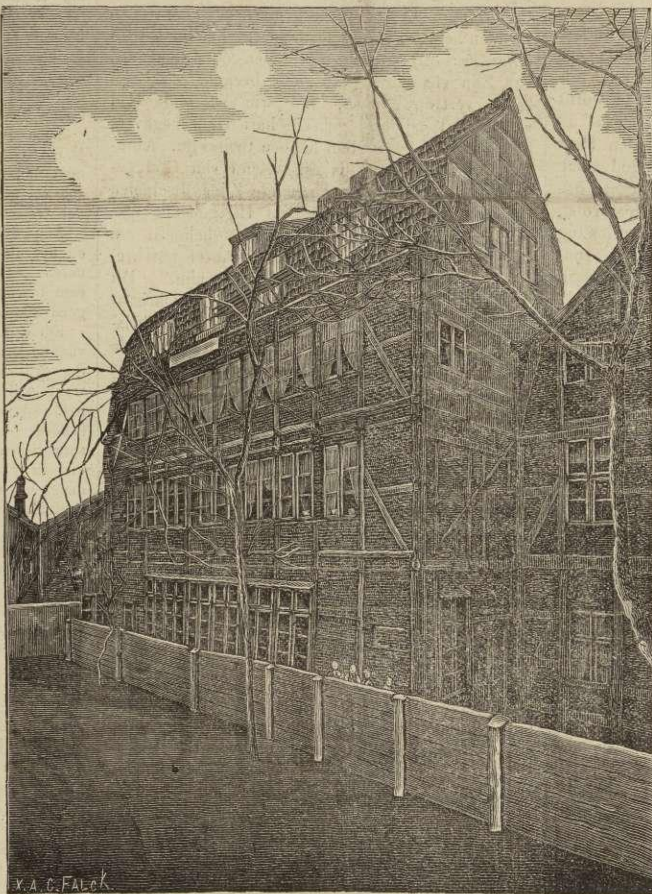

naar Amerika maakte hij een collecte reis. Ook in dit opzicht ervoer hij menigmaal de uithelpende hand zijns Gods. Zoo geschiedde het in 1841, juist toen in Berlijn een verbanningsdecreet tegen hem uitgevaardigd was, dat hij het nooit of te nimmer weer moest wagen een voet op Pruissisch grondgebied te zetten, dat eene dame in Amerika hem 1000 dollars vermaakte ten behoeve der Duitsche Evangelisatie.

Van zijne reizen in Amerika kunnen wij niet nalaten een merkwaardige bewaring Gods mede te deelen. Den 6 Mei 1853 reisde Oncken in gezelschap van professor Tenbrock van New-York per spoor naar Boston. Br. Oncken zette zich aan het uiterste einde der waggon neer. Zijn geleider zeide tot hem: „Lieve broeder, hier kunt gij niet zitten, dit is de plaats voor de Negers." Hij volgde dus zijn vriend en zette zich in het midden der waggon. Doch pas was hij hier gezeten of een onbeschrijfelijke angst overviel hem en hij zeide tot zijn vriend: „Hier kan ik niet blijven"; hij stond op en nam zijn eerste plaats weder in. Zijn reisgenoot volgde hem, wijl hij zijn vriend niet alleen wilde laten. Met snelle vaart ging de trein voorwaarts en . . . kwam voor een brug die afgedraaid lag, zoodat de locomotief met 3 waggons in een diepte van 60 voet stortte. In de derde waggon zaten beide vrienden; ook deze was verbrijzeld met vele passagiers, die zoo noodlottig hun einde vonden; Oncken en zijn vriend echter, wijl zij aan het uiterste van de waggon zaten, konden ontkomen en bekwamen slechts eenige lichte kwetsuren.

Oncken was eene krachtige figuur, geheel in overeenstemming met zijn karakter. Zijne leus was: geloof en leven; daarvoor werkte hij; daarvoor leed hij; dat jaagde hij na met ijzeren volharding. In de laatste jaren leefde hij stil en bracht zijn laatste levensjaar in Zurich door, vanwaar zijn lijk naar Hamburg gebracht werd en den 8sten Januari 1884 ter aarde besteld. Had hij eenige maanden langer geleefd, dan zou hij het vijftigjarig jubilé van de stichting der eerste gemeente in Duitschland mee hebben kunnen vieren.

„De leeraars nu zullen blinken als de glans des uitspansels, en die er velen rechtvaardigen, gelijk de sterren, altoos en eeuwiglijk." Daniël 12: 3.

„De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn." Spreuken 10: 7.

Die hier bedrukt met tranen zaait,
Zal juichen als hij vruchten maait;
Die 't zaad draagt dat men zaaien zal,
Gaat weenend voort, en zaait het al;
Maar hij zal zonder ramp te schromen,
Eerlang met blijdschap weder komen,
En met gejuich, ter goeder uur,
Zijn schoven dragen in de schuur.

HORN.

De vreugde Gods over zijne verlosten.

Gelijk de bruidegom vroolijk is over de bruid, alzoo zal uw God over u vroolijk zijn. Jes. 62: 5*b*.

Deze woorden, in den hier bovenstaanden tekst, hebben in letterlijken zin betrekking op het volk Israëls, zooals het eens uit de verstrooiing terug en terecht gebracht, en verlost door den Heer, weder de vreugde zijns Gods wezen zal. Doch zij kunnen ook gereedelijk op de Gemeente des Nieuwen Verbonds, het geestelijk Israël of Israël Gods en op elken geloovige in 't bijzonder worden toegepast. Immers de profeet schetst de betrekking tusschen Jehovah en zijn volk onder het beeld van een bruidegom en bruid, evenals ook op andere plaatsen tot Israël wordt gesproken: „Ik heb u mij ondertrouwd, zegt de Heere" en in een zelfden zin: „Uw Maker is uw Man," enz. En zoodanige vergelijkingen worden eveneens dikwijls in het Nieuwe Testament gebruikt om de innige betrekking tusschen Christus en Zijne Gemeente te schetsen. Johannes de dooper spreekt reeds met betrekking tot Christus en de Zijnen onder het beeld van bruidegom en bruid. De Apostel Paulus in zijne brieven, we weten het, bezigde gaarne het beeld om de innigheid van den huwelijksbond door de eenheid van Christus en de Gemeente te kennen te geven. Ja, wij zeggen zeker niet te veel, waar wij opmerken, dat het gekozen beeld onder den Nieuwen dag nog veel sterker uitdrukking bekomt in de Gemeente en Christus, dan zulks onder den ouden dag het geval kon zijn. Israël, als volk, kan toch nog slechts eene voorafschaduwing zijn van de Gemeente, als die des Nieuwen Verbonds. Deze laatste wordt genoemd de Bruid en de Vrouw des Lams.

Israël was een volk, verlost door den Heer en zal als zoodanig andermaal voor God staan in het laatste der dagen. De Gemeente des Nieuwen Verbonds is eveneens een verlost volk, doch in nog verhevener zin. Hare verlossing voert haar tot hoogere heerlijkheid op — zooveel heerlijker als de heerlijkheid van eene vorstin aan de zijde van haren koninklijken Gemaal, meer is, dan die van het volk, dat geregeerd wordt!

Doch hoofdgedachte is hier, dat God zich verheugt over zijne verlosten als Hij ze in heerlijkheid voor zich ziet.

Wij noemen drie reden voor die vroolijkheid des Heeren. De eerste reden moet wel liggen in de verlossing zelf van de zijnen. Immers die verlossing was een werk van God; het koste Hem zooveel en degenen, die verlost zijn geworden, deden Hem zooveel moeite aan, eer zij zich lieten leiden en verlossen. Welk eene liefde, welk een offer, welk een duren prijs moest God niet geven om die Goddelijke verlossing des zondaars uit te werken. Petrus herinnert daaraan de geloovigen door te zeggen: „Wetende, dat gij niet door vergankelijke dingen, zilver of goud, verlost zijt uit uwe ijdele wandeling, die (u) van de vaderen overgeleverd is; maar door het dierbare bloed van Christus, als van een onbestraffelijk en onbevlekt Lam" (1 Petr. 1: 18, 19.) Een kind dat den ouders bij de opvoeding veel gekost heeft en der moeder menigmaal de nachtrust ontroofde, wordt niet zelden later de lieveling en de vreugde der ouders. Een duur verkregen goed is in den regel voor den bezitter een hoogelijk gewaardeerde schat. O, wat zegt het veel voor een in zichzelven verloren Adamskind, zich zóó als het eigendom, als eene kostbare bezitting Gods te mogen weten, waarover God zichzelfs verheugt!

Een tweede rede moet in de alles overtreffende liefde Gods tot zijne menschen gezocht worden. Immers Hij heeft lust in het geluk, de zaligheid der menschen. Alles, wat buiten Hem is en waarin helaas de meeste menschen hun heil zoeken, maakt rampzalig, werkt den dood. Doch een zondaar verlost en teruggebracht tot God en tot hetgeen van God is: gerechtigheid, heiligheid, licht en leven, is daarin zalig, ja onuitsprekelijk gelukkig in het hart. De bekeering van een zondaar is een oorzaak van vreugde onder de Engelen Gods, heeft de Heer Jezus gezegd; maar de Engelen zouden zich daarover niet kunnen verheugen, als het heil des menschen, God zelf niet verheugde. Als de verloren, maar weer gevonden zoon, van zijne vuile lompen is ontdaan en met het kindergewaad is omhangen, dan verheugen zich niet slechts de knechten, maar de vader-zelf gaat voor en leidt het koor der feestvierenden. Alleen hij, die blind en gevoelloos is voor 's Vaders liefde, begrijpt die vreugde niet, heeft er een hatelijken afkeer van.

O, mijne broeders, bedenk dit, het is de vreugde uws Vaders in den hemel, dat gij gelukkig zijt, dat gij u in Zijne gemeenschap verlustigt en Hem met opgewektheid en vreugde dient. Onze gelukzaligheid, 's Vaders vreugde, welk een gedachte! Immers het moet niet blijken, dat wij ons bezwaard gevoelen is 's Heeren dienst of dat die ons tot last zoude zijn; daarin wordt onze Heer niet verheerlijkt, maar gesmaad en Zijn weg gelasterd. En nooit ligt de oorzaak onzer droefgeestigheid en neerslachtigheid aan de zijde van den Heer of Zijn dienst. Wij moeten die oorzaak steeds in ons zelven zoeken en berouwvol tot God terugkeeren, dan zal Hij het rouwgewaad met een feest- of bruiloftskleed verwisselen, en uw God zal over u vroolijk zijn! Heeft God oorzaak om zich over ons te verheugen, dan kunnen wij ons in Hem verlustigen en Hij geeft ons de begeerten onzes harten.

Een derde oorzaak is, dat God (of Christus) de Zijnen als bijzonder eigendom beschouwt. Zij staan in eene geheel ongewone betrekking tot Hem. Er is levensgemeenschap tusschen Hem en hen. Paulus, daarvan sprekende, schrijft (Efez. 5: 30): „Wij zijn leden Zijns lichaams, van Zijn vleesch en van Zijne beenen." Zij zijn Zijne vertrouwelingen, van wie ondersteld wordt, dat zij hun geheele hart Hem gegeven, hun gansche leven Hem hebben toegewijd. Abraham, als geloovige, is een vriend van God genaamd. De Heer Jezus noemde Zijne discipelen vrienden, dewijl zij deden, wat Hij gebood.

God is liefde en liefde heeft behoefte om zich mede te deelen; vandaar staat er geschreven: „God wacht om genadig te zijn." Dit is de oorzaak onzer zaligheid, ons in Christus zoo krachtig en diep voor oogen gesteld. Christus is, als het ware, het kanaal, waardoor de stroomen van Gods liefde ons toevloeien. Aanvaardt Christus, grijpt Hem geloovig aan en gij bekomt in Hem een eeuwig deel aan de alle zaligheid omvattende liefde Gods, die door den H. Geest in uwe harten wordt uitgestort. God wil dit: het is Zijne vreugde het te kunnen doen. Het ongeloof sluit het hart voor Gods liefde en den hemel voor hen, die er in wandelen. Gelooven is een zich neigen tot God en een openen van het hart voor Hem, even als de zonnebloem naar de zon. God werkt alsdan in zulk een hart en maakt van den ruwen kei een edelen steen, die schittert met hemelschen pracht. Hij maakt goud uit schuim. De diepst gezonken zondaar, maar uit zijne ellende opgeheven en verlost door de macht der liefde, wordt de schoonste sieraad in het huis Gods — de vreugde van zijn Redder!

Zie, hierover verheugt zich reeds de knecht des Heeren en wordt bemoedigd in zijn arbeid en strijd.

Doch denk nu, waarde lezer, welk eene gruwelijke zonde het is, welk een oordeel men op zich laadt, zich tegen die liefde te verzetten; de duisternis liever te hebben dan het licht!

Dat elk zichzelven voor de vraag plaatse: Is reeds des Heeren werk in mij begonnen? en zoo ja, wordt het zoo in mij volbracht, heeft het steeds zulk een voortgang in mij, dat ik als des Heeren zijnde openbaar ben, en God over mij vroolijk kan zijn, als over Zijne eigen schepping?

St. N. v. B.

Onze Hamburger reis.

IV.

Mijn waarde Jonathan!

In gezelschap van onzen mede-logée, onzen Boheemschen broeder Nowotny, spoedden wij ons des Maandagsmorgens naar het Raadhuisplein, teneinde per stoomtram Hamburg—Eilbeck tijdig te bereiken. Van deze zeer goedkoope rit, maakten wij gedurende de Conferentie steeds gebruik, want te voet zou het zeker een afstand van anderhalf uur geweest zijn. Ook andere afgevaardigden deden zoo, want telkens als de tram stil stond, stapten er broeders in, totdat de Kievietstraat bereikt was, waar wij allen uitstegen en na eenige schreden de vriendelijke en nette Kapel van de kleinste der drie Hamburger-gemeenten bereikten. Er behoorde moed toe, Jonathan, voor deze gemeente, om de conferentie te herbergen. 't Was waarlijk geen kleinigheid zoo'n 200 gasten onder dak te brengen. Toch betuigde een der broederen Diakens dat, terwijl er een uitgave van circa 2500 Mark (*f* 1500) aan verbonden was, en de gedachte, om al die broeders te herbergen, hen aanvankelijk met de handen in het haar deed zitten, zij toch, toen zij geloovig de hand aan den ploeg sloegen, heerlijk mochten ervaren, dat wij met den Heer alles vermogen.

Ter verduidelijking van de som der uitgaven diene, dat het middagmaal in het „Kiels-Hotel", op een half uur afstand, gemeenschappelijk werd gehouden. En nu verwondere het u niet, wanneer men 4 dagen zooveel gasten te voeden heeft, er menige mark om hals gaat. En, daar ik nu toch over die maaltijden spreek, kan ik u zeggen, dat zij zonder weelderig te zijn, toch zeer goed waren — dat ook gemeenteleden tegen betaling van slechts eene Mark er deel aan konden nemen, zoodat het getal gasten een enkele maal tot 270 klom. Sermoniemeester was een der broeders Diakenen, die, bijgestaan door den prediker br. Koch, maar steeds tusschen de rijen doorliep, om te zien of hun gasten wel van alles voorzien waren. Wijn en bier behoorden niet tot het menu, hoewel het voor de gasten tegen betaling zeer billijk te bekomen was. Slechts weinigen maakten daarvan gebruik; ook wij behoorden tot de niet-drinkers, want gij weet, mijn kameraad is ridder van de blauwe knoop en ik een vriend van ganzenwijn.

Toen wij allen gezeten waren, leverde de Eilbecker-Kapel een interessant schouwspel op. Sedert hare opening, zoo verzekerde een broeder, was zij niet zoo vol geweest. Ook hier was alles met groen smaakvol versierd.

Aan de buitenlandsche gasten was de eereplaats op het platvorm aangewezen, waarop ook de bestuurderen plaats genomen hadden — ook ons was die eere beschoren, hetwelk dit voordeel had, dat wij alles goed konden verstaan en het geheel konden overzien.

Edele figuren werden onder bestuurders en afgevaardigden waargenomen. Mannen, die de kroon der grijsheid droegen en wien dit een sierlijke kroon was, wijl zij die droegen op den weg der gerechtigheid. Was sommiger hoofd reeds gebogen door den last der jaren, hun oog was niet verdonkerd, er sprak koenheid uit blik en houding dezer mannen, die in den strijd voor Gods waarheid de hitte des daags en de koude des nachts hebben verduurd. Dien aanblik, Jonathan, deed weldadig aan; stortte, bij de gedachte aan onze worstelingen, moed in de ziel, en stemde het hart tot aanbidding van dien God, die zich in den zwakke machtig toont en die het ook dezen worstelaars nog op aarde gaf te zien, dat zij niet te vergeefs hebben geloopen, noch te vergeefs gearbeid.

Ten 9 uur riep br. Phil Bickel, een der zoo straks genoemden, de vergadering tot de orde, de prediker der gemeente, die hier gewoonlijk vergadert, br. Koch, gaf een lied op, welks inhoud bezielde, daarna las hij Ps. 122, toen deed br. F. W. Liebig van Stuttgart het gebed, waarop br. Bickel het woord nam, de vergadering begroette en den eerst gehoudene Conferentie in 1849 in herinnering bracht, slechts door een 50tal bijgewoond, waarvan nog maar 6 in leven waren. Had Hamburg sedert dien tijd groote veranderingen ondergaan, ook de Gemeente had een machtige uitbreiding bekomen; op 8 plaatsen in de stad werd het Evangelie geregeld verkondigd, 11 Zondagsscholen gingen van haar uit en de kleinste harer drie gemeenten had thans de eer, de Conferentie te herbergen. Voorts sprak hij van den zegen des Heeren, die hij van dit samenzijn verwachtte, voor ons zelven, voor de Gemeenten, die ons herbergden, voor het werk in zijn geheel. Daartoe was noodig, dat de Heer Jezus zelf, de leiding had; menschelijke wijsheid en ervaring was daarvoor ontoereikend. Wij staan hier, zoo sprak hij, op geheiligden bodem, hier hebben Oncken, Köbner en Lehmann geleden en gestreden. Hier zijn vele predikers uit- en ingegaan. Wanneer wij ons heerlijk erfdeel niet zelve veronachtzamen, zullen wij ons doel bereiken. Wat schaadt

ons bij dat alles den smaad en spot der wereld? Daarom, zijt ons hartelijk welkom!

Toen gingen achtereenvolgens 3 broeders voor in het gebed. O, het was een zuchten, een smeeken, een roepen tot den levenden God, een uitgieten der ziel voor Zijn aangezicht, een Hem aanloopen als een waterstroom, om wat op de vergadering niet gemist kon worden en Hij alleen kon schenken: Zijnen zegen. Daarna rees de vergadering omhoog en zong no. 158: 4 uit „Die Glaubensstimme", de zangbundel onzer Duitsche broeders, bestaande uit 700 nummers. Onder het zingen van dat lied, waarbij de vergadering bij den aanhef van den tweeden regel hand aan hand stond, werd het mij wonderlijk te moede, ook ik gevoelde iets van wat de verslaggever in „Der Wahrheitszeuge" zegt: „Het kwam mij voor als opende zich de hemel en als ontving de allerhoogste Majesteit onze 15 Bonds-Conferentie in feestelijke audiëntie, openbarende aan elk zijne heerlijkheid, terwijl ieder, vol ootmoed, het hoofd neigde, en het heilige verbond met den Heer vernieuwde."

Ik kan de verzoeking geen weerstand bieden, Jonathan, genoemd lied, dat onder onze Duitsche broeders zeer geliefd is, hier onder af te schrijven, wellicht is er een dichterlijke geest in een onzer lezers, die het zonder verbreking der versmaat, kan vertalen — dan zal ik u de muziek zenden en wie zulks begeert en ook wij zullen het zingen.

Die wir uns allhier beisammen finden,
Schlagen uns're Hände ein,
Uns auf Deine Marter zu verbinden,
Dir auf ewig treu zu sein!
Und zum zeichen, dasz dies Lobgetöne
Deinen Herzen angenehm und Schöne.
Sage: Amen! und zugleich:
Friede, Friede sei mit euch!

Gode bevolen, t.t.

J. HORN.

Ingezonden.

GEACHTE REDACTEUR!

In de hoop, dat de vraag niet onbescheiden is, wend ik mij nogmaals tot u, met een schrijven over de Onth., met vriendelijk verzoek het een plaatsje in uw blad te geven.

Met belangstelling nam ik eenige weken „de Christen" ter hand, om te zien, of er ook eenig antwoord op mijn schrijven werd gegeven. Juist dacht ik: nu, het komt niet meer, toen ik in uw blad van 24 September een antwoord las.

En ik haast mij thans aan des schrijvers verzoek te voldoen, als er gevraagd wordt: „Kunt gij met Gods woord bewijzen, dat ik dwaal, enz.?"

De schrijver zegt zich nergens anders bij te willen bepalen, als bij hetgeen geschreven staat, geeft een zeer schoone beschouwing, en legt persoonlijke overtuiging bloot, maar geeft niet een enkele tekst aan, als den grond waarop dit gevoelen rust.

Zoo heb ik *niet* gedaan. Ik gaf een lange reeks van teksen, die u bewijzen, dat gij dwaalt.

God spreekt zich zelf niet tegen en zegt niet: Geen zuurdeezem zult gij ten vuuroffer aansteken (Lev. 2) en gelijktijdig wijn zult gij ten drankoffer brengen, als er geen ongegiste of ongezuurde wijn was.

Dat wijn een opwekkende drank is, ook reine wijn, is volkomen waar, een goede gave Gods, die het hart verheugt en den mensch verkwikt; maar verkwikkend is *niet* dronkenmakend, gegiste wijn is *niet* verkwikkend, maar *verdervend* en de bron van vele zonden en kwaad. Gij vraagt of er in de gemeente van Jezus ook dronkaards kunnen zijn. Ik antwoord neen en nog eens neen!

Ik wil trachten dit art. een weinig toe te lichten. Gij verstaat alzoo onder de gemeente van Jezus, die kring van geloovigen, waarin gij verkeert. Dit is hier niet de bedoeling. Wel weet ik, dat alle geloovigen zich moesten samenvoegen in een en denzelfden zin, als Gods gemeente. Maar helaas! Dit is zoo niet, de gemeente is verspreid over de gansche aarde, en overal is een lid, dat zich niet wil losmaken van menschelijke inzettingen, om alleen te vragen naar Gods verordering.

In dit art. kunt en moogt gij niets anders lezen als de noodzakelijkheid voor de uitbreiding van Gods koninkrijk en den invloed, die de geloovigen op de wereld zullen uitoefenen. Natuurlijk kan ik de drinkgewoonte niet bestrijden, als ik haar help opbouwen. Ik kan geen invloed op iemand uitoefenen in dit opzicht, als ik hem voorga met datgene te doen, waardoor hij zoo diep gevallen is. Hij begon met weinig te drinken en werd een dronkaard; zou ik hem nu *voorgaan*, weinig te drinken? Of zou het mijn plicht zijn, om zijnentwil te onthouden?

De Heer zegt, ge zult den blinde geen aanstoot in den weg leggen, en ziet, wij doen dit zoolang wij de drinkgewoonte steunen. O, indien gij vele slaven van de drank kendet en liefhadt met uw gansche hart, dan zoudt ge u haasten, dat struikelblok weg te nemen.

Eens had ik lang gesproken met een vriend van de matigheid, van wien ik wist, dat zijne matigheid de oorzaak van eens anderen val was. De man verdedigde de matigheid met vuur en sprak ongeveer hetzelfde, als vele Baptisten. Eindelijk vroeg ik hem: „U meent dus, dat een verkooper van wijn, bier en sterkendrank, een nuttig en edel werk doet, waarover wij Gods zegen vragen kunnen?" „Neen!" riep hij uit met eene groote verwondering. „Welnu", was mijn vraag, „waarom *helpt* u hem dan?"

En die vraag leg ik aan uw aller hart: „Die de Onth. tegenstaat, bevordert de drinkgewoonte. En indien Schrijver-zelve beter oordeelt de drinkgewoonte niet te bevorderen, meent Schrijver dan, dat anderen niet tot hetzelfde geroepen zijn?

Wij mogen *niets anders* doen, dan het Evangelie verkondigen, zegt ge.

Nu, God zegt dat niet!

De Heer zegt:

„Zorg dan, dat degenen, die aan God gelooven, zorg dragen, goede werken voorstaan, die nuttig zijn voor de menschen (Titus.)

Al wat lieflijk is, al wat wel luidt, al wat verstandig is, bedenkt datzelve en *doet* het (Filippensen.)

Helpt den verdrukte, doet den wees recht, behandelt de twistzaak der weduwe (Jesaja 1.)

Dit is het vasten, dat ik verkies, dat gij den hongerige brood geeft, als gij een naakte ziet, dat gij hem kleedt, enz.: (Jesaja 58: 6 en 8.) Ik zou nog eene lange reeks van teksen kunnen aangeven, die u duidelijk doen zien, dat God niet zegt: „Gij moet *alleen* het Evangelie prediken." God heeft ook gezegd: „Predikt het woord! houdt aan! tijdig en ontijdig. In dat woord nu staat ook: Geen dronkaard zal het koninkrijk Gods beërven. Indien wij nu de zonde van de dronkenschap bestrijden, prediken wij Gods woord. De meeste christenen meenen evenwel, dat wij de Onth. stellen in plaats van het Evangelie. Dit doen wij niet; de drank is eenvoudig een net, dat over den weg gespannen is, en waar velen, die geheel blind zijn of weinig zien, in verward raken en vallen. En dit willen wij *wegnemen*. God kan dat doen, en wij behooren ook in deze te doen, al wat onze hand vindt om te doen, biddende, dat God dit zegent.

WANT BIDT EN WERKT.

Dat iemand, die van de drank is en niet tot Jezus is gekomen, gevaar loopt, eigengerechtig te worden, is volkomen waar; evenzoo met dieven, leugenaars, ontuchtigen, enz. Dit alles moeten wij voor den Heer neerleggen en er onze naasten op wijzen, dat uit de werken geen vleesch gerechtvaardigd wordt. Gij zijt geroepen en ieder Christen met u om den zondaar te prediken, bekeering, (afstaan van de zonden) en vergeving van zonden.

U bij voorbaat dank zeggende voor de plaatsruimte mij geschonken,

Hoogachtend,

Uw Zuster in Jezus,
S. M. v. d. STEUR.

HAARLEM.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. H. M. de Koningin-Regentes heeft verleden Zaterdag, na om 12 uren met haar gevolg aangekomen te zijn, in de Residentie de commissie van antwoord op de Troonrede ontvangen en op gebruikelijke wijze toegesproken:

„*Mijne Heeren*,

Ik verzoek u aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal mijnen dank te willen overbrengen voor haar adres van antwoord.

De betuiging van haar ernstig voornemen om te beantwoorden aan het vertrouwen, waarmede hare medewerking werd ingeroepen tot verzekering van de welvaart van het Nederlandsche volk, stel ik op hoogen prijs.

Het is mijn innige wensch, dat de beraadslagingen van de tweede Kamer, onder Gods zegen, bevorderlijk zullen zijn aan het heil van ons vaderland."

De toespraak, die de Minister van Financiën, de heer Pierson, voor eenige dagen heeft gehouden op een feestmaal te Scheveningen heeft Z.Ex. niet veel genoegen geschonken. Van alle zijden is hij aangevallen, behalve door de groote liberale pers (spreekwoord: groote honden enz.) zoodat hij genoodzaakt was in de 2e Kamer nader zijne bedoeling kenbaar te maken. ZEx. had dan volgens sommige gasten en dagblad-correspondenten ook niets minder gezegd (natuurlijk in het Fransch) dan dat onze boerenstand onkundig en lui was; om die reden zou de concurrentie uit het Buitenland zeer goed voor hun werken en was hij niet voor een inkomstenbelasting van granen etc. Onkundig en lui — maar dat was te veel gezegd en men heeft niet gerust, vóór dat de heer Pierson zich nader en duidelijker verklaarde, waardoor aan deze woorden een gansch andere beteekenis is gegeven, zoodat nu weer uitgemaakt is, dat onze boerenbevolking niet ONKUNDIG en LUI is.

Waarschijnlijk komt in 't begin van October de beeltenis onzer jeugdige koningin gereed, om in 't vervolg op de gouden en zilveren muntstukken te prijken. Gelukkig, die het aan de centen niet ontbreekt voor den komenden winter.

In Limburg moet het er zeer treurig uitzien, daar de schade, door den hagelslag geleden, meer dan *f* 800.000 bedraagt. Nu zal de vereeniging „Limburgia" in Amsterdam een KERMIS gaan organiseeren in „Maison Strouken", waar allerlei „aardigs" zal worden verkocht, tot zelfs Limburgsch bier en Limburgsche vladen enz., zoodat de prettige toon er niet zal ontbreken.

Is het geen schande voor de hoofdstad onzes lands, op zulk een wijze den nood der ellendigen te leenen? Voorwaar! Salomo heeft zeer goed gezien, als hij schreef, Spreuk. 13: 10*b*. „De christen" en ieder weldenkend mensch moet tegen deze soort barmhartigheid protest aanteekenen.

België. Onze zuiderburen willen weer een groote betooging op touw zetten, om de Regeering te bewegen om algemeen kiesrecht in te voeren. (Bij ons is de uitbreiding van kiesrecht weer op den achtergrond geplaatst, omdat de liberale heeren wel begrijpen, dat dan heel wat van hun macht zou slinken.)

De koning heeft 25.000 francs uitgeloofd aan hem of haar, die de beste wijze weet aan te geven om Midden-Afrika voor Europeanen geschikt te maken. Natuurlijk moet op alles dienaangaande gelet worden: de wijze van leven, voeding, arbeidverdeeling, oorzaken van rechten, middelen van bestrijding enz. enz. Iedereen mag mededingen, maar vóór 1 Januari 1897 moeten de antwoorden ingediend zijn.

Frankrijk. De rechtbank te Parijs heeft uitspraak gedaan omtrent het spoorwegongeluk, onlangs voorgevallen te St. Mandé, waarbij zoo velen omgekomen en anderen ongelukkig geworden zijn. De onderchef te Vincennes en de machinist Caron zijn beiden veroordeeld. De eerste tot 4 maanden, de tweede tot 2 jaar gevangenisstraf en geldboeten. De spoorwegmaatschappij is veroordeeld om 113.000 francs uit te keeren aan verminkten of betrekkingen der gedooden.

Nog zijn eenige eischen in onderzoek en anderen hebben buiten de rechtbank om met de maatschappij een accoord getroffen.

Duitschland. Waren de gemoederen in den laatsten tijd wat onrustig omtrent de toestand van Europa, de rijkskanselier von Caprivi heeft te Osnabrück een politieke rede gehouden, die van zeer gerustgestellenden aard is geweest. Geen regeering, zoo sprak ZEx., wenscht den vrede te verstoren, zelfs de aanleiding van toenadering van sommige Europeesche staten (Rusland en Frankrijk) gaf niet de minste bezorgdheid.

De opheffing van den pasdwang op de Fransche grenzen in Elzas-Lotharingen heeft bovendien zeer kalmeerend gewerkt. De keizer evenwel gaat naar Essen om daar nieuwe kanonnen te inspecteeren, die met rookloos kruit vuren.

Rusland. Het plotseling overlijden van grootvorstin Paul des czaren schoonzuster, noopte hem overhaast van uit Denemarken naar Moskou te vertrekken. Deze reis ging over land, zoodat de keizer, keizerin en kroonprins Berlijn moesten passeeren, waar ze opgewacht werden door prins Friedrich Leopold en diens gemalin, als ook eenige Pruisische officieren enz.

Aan den avonddisch werd in 't Duitsch op een zeer hartelijke toon gesproken en de Keizer verzekerde, dat hij spoedig Keizer Wilhelm officieel hoopte te bezoeken.

Dit bewijst eene goede verstandhouding. Laat ons God danken voor deze teekenen van vrede!

Al de Russische vorsten en pausen, die buitenslands zijn, zijn opgeroepen om de ter aarde bestelling bij te wonen. Het is dit jaar het derde sterfgeval in het Grieksche Koningshuis.

Zoo waar! de „Koning der verschrikking” ontziet geen rang of stand, maar blijft voortdurend zijn slachtoffers eischen — mocht ieder er rekening mede houden, opdat ze vooraf bij den „Vorst des Levens” verzekering voor de toekomst zochten.

Overigens ziet het er in Rusland ook nog treurig uit, er wordt naamloos geleden en wanneer zal die drukkende hand des gerichts opgeheven worden? Wij gelooven niet vóór dat Regeering en volk zich oprecht en in ootmoed voor God almachtig vernederen en recht en gerechtigheid zoeken.

Turkije. De Sultan heeft aan de Bulgaarsche Regeering verboden, om een eigen munt te laten slaan. Dit zal Vorst Ferdinand bijster slecht aanstaan.

Aan den afgezetten grootvizier, Kiamil Pacha heeft de Sultan 30,000 piasters pensioen maandelijks toegestaan, zoo iemand kan niet zeggen, dat hij broodeloos aan den dijk is gezet.

Spanje. Dit land wordt vreeselijk geteisterd, waarbij nu ook nog een vreeselijk spoorwegongeluk is te melden; de nood is niet te beschrijven, alle Staten van Europa en Amerika hebben dan ook reeds hulpe geboden of zijn bezig gelden te verzamelen.

Mocht dit land met zijn wreede traditie er door gelouterd worden, opdat het Evangelie van Gods genade er een vrijen loop krijge!

Japan. De aanslag op het leven van den Czarewitsch — onze lezers zullen zich dit herinneren — heeft volgens berichten uit Japan deze Staat niet minder dan 60,000 gld. gekost.

China. Waarschijnlijk zullen de groote mogendheden van Europa wel moeten optreden om in het „hemelsche rijk” de rust te herstellen. Want de Europeanen zijn er lang niet veilig en reeds zijn er velen gedood. Ook de zendelingen zijn in gevaar.

Afrika. Volgens een telegram uit Gibraltar zijn de Mooren bij kaap Juby openlijk in opstand gekomen — de Europeanen hebben het hard te verantwoorden.

Oost-Indië. De toestand in Atjeh verandert niet veel, het wordt er nog in geen geval beter. Aan de West-kust is het sterfte-cijfer aan beri-beri hooger dan het geweest is.

Uit Bangkalan schrijft men, dat den 19en Augustus j.l. 8 mannen zijn opgehangen, die zich schuldig hadden gemaakt aan verzet en moord. De hoofd-aanvoerder, Kain genaamd, was brutaal, maar de anderen waren zeer aangedaan geweest en smeekten nog om genade, doch werden niet verhoord.

Hoe vreeselijk de doodstraf ook is, toch gelooven wij, dat ze beter werkt dan eenige jaren gevangenisstraf, zooals hier te lande.

Klein-Azië. Te Sardes, waar in het begin onzer jaartelling een bekende Chr. Gem. was Openb. 3: 1—6 zullen nu opgravingen worden gedaan, die zeker weer veel belangrijks aan het licht zullen brengen, ook tot bevestiging van de waarheid der H. Schrift. Zoo is steeds het ongeloof genoodzaakt haar eigen naaktheid te openbaren.

Amerika. In Wisconsin woedt een uitgebreide boschbrand. De bevolking van Peh- en Denlerville is volkomen door brandende bosschen omringd. De lucht is uren gaans in den omtrek met dikke rook gevuld en weinig hulp kan verleend worden. Menschenlevens zijn reeds nu al te betreuren.

Chili. Niet zooals wij de vorige week melden is Balmaceda ontvlucht, maar hij heeft zich zelf doodgeschoten, nadat hij zijn testament had gemaakt en een brief aan zijne moeder geschreven, waarin hij zijn goede trouw bepleitte en de afval zijner officieren kenbaar maakte, die als verraders hem hadden misleid.

De congres-partij gaat bezadigd te werk en hoopt de zaken spoedig te herstellen, daar de rust nu overal verzekerd is in het land. De mogendheden erkennen het recht van de nieuwe Regeering.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Zondag l.l. kwam de Gemeente op haar huishoudelijke vergadering tot het besluit het getal Ouderlingen en Diakenen te verdubbelen en alzoo op 4 Ouderlingen en 6 Diakenen te brengen. Zulks geschiedde met het oog op de uitgebreidheid der Gemeente. 't Plan bestaat om, na aftrek van de broeders die bepaaldelijk met de Administratie en de armenzorg belast zijn, de Gemeente in zooveel deelen in te deelen als er dan tweetallen in 't bestuur overblijven, opdat er een nauwkeurig toezicht kan gehouden en de geestelijke belangen meer naar eisch behartigd kunnen worden. Mocht het blijken, dat deze gedachte van den Heer is, dan zal de uitvoering der Gemeente ten goede komen.

Aan het slot der vergadering vond nog een klein afscheidsfeest plaats, daar onze zuster Geertje v. d. Molen, die zich voorbereidt om, D. V., als Zendingszuster uit te gaan, en daartoe reeds 16 maanden in Londen was, weder derwaarts denkt te vertrekken; zij bracht een deel der vacantie onder ons door.

Zij is een kind der Gemeente; als zoodanig gevoelt zij zich op het nauwst met haar verbonden.

God zegene haar en stelle haar ten zegen!

CORRESPONDENTIE.

Br. Drijfhamer, scheepskapitein, schreef ons van Kostrup, in Denemarken, een brief, dien hij in ons blad wenschte geplaatst te zien. Het is ons echter niet mogelijk den geheelen brief op te nemen. Wij nemen het belangrijkste er uit.

Br. D. schrijft dan hoe verkwikkend het is in den vreemde broeders te ontmoeten, met wie men zich *één* gevoelt in Christus en met wie men samen den Heer kan verheerlijken. Eene bijzondere behoefte is het hem, steeds die broeders of Gemeenten te mogen aantreffen, met welke hij door één Heer, één geloof en één doop vereenigd is. Dit mag onze ter zee varende broeders ook nog al eens gelukken; want welke plaats of stad van eenige beteekenis treft men tegenwoordig in het buitenland aan, waar geen Baptisten of gedoopte Christenen zijn.

Voor eenige weken kwam onze broeder zoo ook te Leith, in Schotland, waar hij eenige dagen moest vertoeven. Na eenige onzinnigheid van den arbeid van het „Leger des Heils” te hebben aanschouwd en kennis te hebben gemaakt met een niet onzegenende Evangelisatie, gelukte het hem de Baptiste Gemeente te vinden, waar hij met zeer veel liefde werd ontvangen, en op velerlei wijze geestelijk en lichamelijk genot smaakte. De broeders waren zeer verblijd van den toestand en den arbeid der Gemeenten in Holland te vernemen en wenschten zeer in eenige correspondentie te komen met broeders, die Engelsch schrijven. Br. D. werd opgedragen al de Gemeenten in Holland van die te Leith hartelijk te GROETEN, vandaar ook dit schrijven voor ons blad.

Het adres van den Voorganger is: Rev. D. Tait Parsonage 3de Union str. South Leith, Schotland.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.

Met dank van N. N. te W. *f* 5.90.

J. HORN.

ABONNEMENTSGELDEN.

Door br. Horn van N. N. te W. 3 kwart. binnenland *f* 1.35 (bij vooruitbetaling) en 1 Ex. buitenland tot Dec. '92 *f* 2.75.

VARIA.

DE RECHTER- EN DE LINKERHAND.

Er was eens een klein meisje, een vroom kind, maar zeer vergeetachtig van aard. Hondertmaal had moeder haar reeds het onderscheid tusschen de rechter- en de linkerhand geleerd, en telkens kwam het meisje weder met de vraag: „Moeder wat is rechts? Moeder wat is links?” De moeder had wel een grooten voorraad geduld, maar ten laatste kwam daar toch een eind aan, en zij zeide: „Nu vertel ik het u niet meer, gij onthoudt het toch niet.” Daarop begon het kind bitter te weenen, en snikte: „Lief moedertje, zeg mij nog ééns, wat rechts en wat links is, dan zal ik het niet meer vergeten.” „Welnu,” hernam de moeder, „vetel gij mij dan op uwe beurt eens, waarom gij toch telkens wilt weten, wat rechts en wat links is?” — „Ach, moeder,” antwoordde het meisje, „gij hebt mij immers zelve verteld, dat de Heere Jezus op den jongsten dag de bokken aan Zijne linkerhand plaatsen zal, om ze in de eeuwige verdoemenis te werpen, en de schapen aan Zijne rechterhand, om ze in de eeuwige vreugde te doen ingaan? En als ik nu eens niet weet, wat rechts en wat links is dan zal ik misschien onder de bokken verdwalen, en eeuwig verloren gaan!”

En nu begon de moeder op hare beurt te weenen, en onderrichtte het kind op nieuw wat de rechter en wat de linkerhand was, en heeft het geduld gehad het haar telkens te herhalen, tot zij het ten laatste onthouden heeft

Het is van veel belang, om het onherscheid tusschen rechts en links goed te kennen. Vele, vele groote menschen leven en sterven, als of zij het nooit geweten hadden. Maar wat het verstand der verstandigen menigmaal niet begrijpt, dat ziet het kinderlijk gemoed in zijn eenvoud.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 233. DONDERDAG 8 October 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

IN MEMORIAM.

Zaterdagavond, 3 Oct., ging te Amsterdam tot de ruste zijns Heeren in broeder **H. REEDERS.**

Hij was een beslist Christen en vrijmoedig belijder van zijn Heiland; eerst als Koopvaardijkapitein en later als Voorganger der Gemeente te Amsterdam, die hij met toewijding en opoffering tot voor weinige maanden heeft bediend.

Hij had een liefhebbend hart, dat klopte voor al de broeders, die van heinde en verre tot hem kwamen, en hem en zijne gade steeds welkom waren.

Daarbij had hij, hoewel niet van eenzijdigheid vrij te pleiten, een helder hoofd en een scherpzinnigen blik in de H. Schrift, die hij voortdurend onderzocht. Getuige daarvan ook de stukken, die vooral in vroegeren tijd en geteekend H. R. in ons blad voorkwamen.

Het sterven was hem in elk opzicht gewin, want vele jaren leed hij aan eene kwaal, die hem soms ondragelijke pijnen veroorzaakte. Hij bereikte slechts den leeftijd van ruim 49 jaar.

Moge de God aller vertroosting zijne weduwe troosten en zijn zoon en dochter leeren in de voetstappen huns vaders te gaan!

DE REDACTIE.

Onckens' medearbeiders.

Twee zijn beter dan één.
Een drievoudig snoer wordt niet haast verbroken. Pred. 4: 9, 12.

Als onze Heiland zijne jongeren twee aan twee zond, gelijk zulks het geval was bij de uitzending der zeventigen, en als het veulen eener ezelin voor zijn plechtige intocht in Jeruzalem moest ontbonden worden, en de Paaschdisch moest worden aangericht, dan ligt daarin eene onmiskenbare wenk ook voor de volgende eeuwen. Heeft de Heer in zijn liefde-testament in zijn stervensure eens vooral de zijnen aan elkander vermaakt, toen Hij tot Maria en Johannes zeide: „Vrouw, zie uw zoon, zoon, zie uw moeder," de Heer is voortgegaan inzonderheid ook Zijne werktuigen samen te voegen, als Hij een groot werk had te werken. Zie het maar in de Hervormers, en merk op, hoe zij elkander aanvulden en aan elkander behoefte gevoelden. Wie denkt hier niet aan Luther, toen hij bij het bed van den stervenden Filippus Melanchton stond. „Ach Heere!" zoo sprak hij, „hoe heeft de Duivel uw werktuig gehavend, maar ik smeek u, herstel hem weder, anders geef ik het ook op," en de Heere hoorde de bede zijns knechts.

Ook in het groote werk, dat God voor Oncken te doen had, voegde hij hem twee mannen toe, die met hem een heilig drietal vormden; spreekt men van een Indisch trio: Carey, Marshman en Ward, met evenveel recht kan men van het Duitsche trio: Oncken, Lehman en Köbner spreken.

Ons is niet bekend, dat er van genoemd drietal een grondige biografie bestaat. Wat wij van hen mededeelen, hebben wij slechts hier en daar kunnen opvangen — de lezer vergenoege zich daarmede.

G. W. LEHMANN

werd den 23 Oct. 1799 te Hamburg geboren en op 14 Mei 1837 te Berlijn met nog 5 anderen door Oncken gedoopt. Uit dit 6tal werd de Gemeente aldaar gesticht, die op het einde van 1890 een ledental van 1850 zielen telde, 3 kapellen heeft met 4 predikers, 15 zondagsscholen met 130 onderwijzers en onderwijzeressen, 1550 leerlingen enz. enz.

Ook hier werd ervaren: alle begin is moeilijk. 't Eerste 6tal vergaderde aanvankelijk ten huize van br. Lehmann. Met een hart vol liefde en ijver voor 's Heeren zaak en een helder hoofd, bleek hij de aangewezen Voorganger der broederen te zijn. Ook hier was het een „strijden" in het Evangelie. Daar de vijandschap der Politie het in dien tijd vooral op Oncken gemunt had, die zoo nu en dan weder nieuwe belijders kwam doopen, raadde deze br. Lehmann, die toen reeds gedeeltelijk in dienst van de Amerikaansch Baptiste-Zendings-Unie stond, naar Engeland te reizen, teneinde zich daar voor het werk der bediening te doen ordenen, opdat hij zelve den Doop kon bedienen en Oncken's overkomst daarvoor niet meer noodig was. Zulks geschiedde ook; op 29 Juni 1840 werd br. Lehmann in Londen door Dr. Murch en pastor John Howard Hinton geordend.

Smaakte hij kort na zijn terugkeer de vreugde nieuwe belijders te mogen doopen, nu keerde zich de haat der vijanden ook tot hem. Wel had koning Frederik Wilhelm IV den Pruisischen troon onder de schoonste vooruitzichten beklommen en zijn milden zin getoond in de afkondiging van algemeene godsdienstvrijheid, maar de tegenstanders van dit beginsel wisten dit in hun vijandschap voor de Baptisten schier krachteloos te maken. Het duurde niet lang of de Gemeente ontving een schrijven van dezen inhoud: „Zijne Majesteit heeft met groot misnoegen kennis genomen van de openbare doop der Baptisten en heeft bevel gegeven, dat zulks niet meer in het openbaar mag geschieden

Hiermede was de kleine kudde als aan het wolvengebroed ten prooi overgegeven. Op Hemelvaartsdag 1842 kwam het tot een uitbarsting van de zijde der vijanden. Twee mannen uit een suiker-fabriek, die met 500 arbeiders werkte, waren tot God bekeerd geworden. Dit had de woede hunner kameraden gaande gemaakt; behalve dat zij hen bedreigden met ophanging en hen tal van mishandelingen aandeden, zonden zij op genoemden Hemelvaartsdag 18 sterke mannen naar de namiddag-godsdienstoefening, die met stokken gewapend het lokaal binnentraden, den prediker stokslagen gaven, en toen deze door een zijdeur wist te ontkomen, wierpen zij zich op de toehoorders, dreven hen naar buiten, waar het gepeupel hen opwachte en nieuwe mishandeling hun deel was, en als zij aan het meubelement veel schade toegebracht hadden, verlieten zij de zaal. En de politie . . . . schitterde door afwezigheid; en toen ze van de zaak onderricht was, stopte zij die in den doofpot.

Niettemin moet het feit erkend, dat de gemeente in die dagen een ongekende, geestelijke bloei genoot. Het vuur der liefde brandde helder en velen werden den geloove gehoorzaam.

Te dier tijd richtte br. Lehmann eene zangvereeniging op en vergaderde hij jongelingen rondom zich, teneinde hen voor den dienst des Evangelies op te leiden.

In 1845 reisde Lehmann naar Engeland en collecteerde daar, ten behoeve eener eigene Kapel voor de gemeente, de som van 26000 Mark. Een jaar later werd een stuk gronds aangekocht en weder een jaar later verrees . . . niet een kapel, want dit durfde men nog niet, maar een huis, waarin een zeer groote zaal.

De naderende voltooiing van deze plaats voor samenkomsten wekte een mengeling van vreugde en droefheid — wie toch kon de gemeente verzekeren, dat het zoo gewenschte bezit van dit pand een *ongestoord* bezit zou zijn? Dit drong haar tot ernstig en vurig gebed en ziet, God ontfermde zich en gaf uitkomst; op den dag der opening kon de gemeente God loven, dat ook haar vrijheid geschonken was, allerwegen hare heilige beginselen naar buiten te openbaren.

Dit verhoogde den prikkel bij br. Lehmann, om naar alle zijden Evangelisten uit te zenden, waartoe hij krachtigen geldelijken steun van de broeders uit Engeland en Amerika ontving. Uit dezen arbeid ontstond voor een groot deel de „Pruissische-Vereeniging" waarvan Lehmann de oprichter was. Genoemde Vereeniging telt 23 gemeenten met 5976 leden en 3950 Zondagsschool-leerlingen.

Op 83jarigen leeftijd riep de Heer zijn getrouwen knecht uit het strijdperk op; den 21 Februari 1882 ging hij vol vreugde de ruste zijn's Heeren in. Hij heeft geloofd en uit kracht van dat geloof gearbeid; daarvan spreekt hij ook nog, nadat hij gestorven is.

JULIUS KÖBNER.

werd den 11 Juni 1807 in Denemarken geboren. Als zoon van den Opper-rabbijn werd hij in al de zeden van zijn volk grondig onderwezen en ontving een wetenschappelijke vorming. In zijn jeugd schreef hij voor 't tooneel. Door 's Heeren wonderbare leiding kwam hij in 1840 naar Hamburg en werd onder de prediking van br. Oncken tot Jezus Christus als den waren Messias geleid en op 7 Mei 1836 in Christus' dood gedoopt. Sedert was hij Oncken tot een

grooten steun en nam bij zijne afwezigheid diens plaats in. Den 26 Oct. 1844 werd hij tot het predikambt geordend en diende vele jaren de Gemeente, met zijne schitterende gaven.

Later ging hij naar Barmen, waar hij verscheidene jaren bleef, vandaar vertrok hij naar Kopenhagen om later naar Barmen terug te keeren en de gemeente aldaar te leiden. Van Barmen werd hij naar Berlijn geroepen, welke gemeente hem evenwel slechts kort bezat. Hij was een man van buitengewone bekwaamheid, levendige verbeeldingskracht en groote opgewektheid. Niettegenstaande de zwakheid zijns lichaams, die hem, vooral door benauwdheid in de borst, menigmaal verhinderde den nacht in bed door te brengen, was hij altijd bezig in het werk des Heeren. Zijne prediking was tegelijk leerzaam en met macht. Zijne houding was bijna tooneelmatig; zijne uitdrukkingen en gebaren grensden soms aan het buitensporige; zijne stem was doordringend en soms bevende van aandoening; de hoorders hingen als aan zijne lippen, en hij had eene wonderbare macht om zelfs hen mee te slepen, die nauwelijks de taal verstonden, waarin hij sprak.

Maar terwijl zijne talenten als redenaar zoo buitengewoon waren, bestond zijne grootste kracht in zijne dichterlijke gaven.

Vele van zijne gezangen hebben zoo groote waarde, dat men ze gerust kan rangschikken onder de verhevenste vormen van psalmgezang in eenige taal. Zij zullen bestaan, zoolang de talen bestaan, waarin zij geschreven werden, en in de vergaderingen der kinderen Gods gezongen worden, totdat er geene vergaderingen op aarde meer zullen zijn.

Ook schreef hij verscheidene andere werken, en had mede een werkzaam aandeel in de samenstelling der geloofsbelijdenis der Duitsche gemeenten.

Hij was de laatst overgeblevene van het drietal. In Januari 1884 leidde hij de begrafenis van Oncken en reeds in April van dat zelfde jaar ging ook hij in, in de ruste die daar overblijft voor het volk van God.

't Heeft Gode behaagt om deze zijne knechten ook tot ons in betrekking te stellen, vooral wat Oncken en Köbner betreft. Laatstgenoemde doopte in 1845 het eerste zevental in ons Vaderland, waarvan nu nog 3 in leven zijn.

Oncken kwam in datzelfde jaar aan nog 3 anderen den Doop toedienen. En nu, circa een halve eeuw later, behaagde het God, Duitschers en Hollanders, kinderen eens geestes in eenen Bond tezamen te binden. Zijn groote Naam zij daarvoor geprezen. Amen!

HORN.

Driedaagsche Samenkomst te Neerbosch.

2.

Tweede bijeenkomst. Deze was gewijd aan de bespreking over geloofsgenezing. Nadat Ps. 103 : 2 was gezongen, werd een gedeelte uit Jakobus 5 gelezen.

De heer Joh. van 't Lindenhout leidde het onderwerp in en sprak o. a.: „Ik geef mijn woord niet over aan kritiek, want de zaak, die thans onze aandacht vraagt, is hoogst gewichtig en zeer ernstig.

Ik betreur, dat nog vele geloovigen zoo weinig zich aan het lichaam laten gelegen liggen. Het woord van God echter wijst er op, dat het een kostbaar bestanddeel is van den mensch en wel het schoonste in deze schepping.

Het wordt nog zoo weinig in de praktijk geloofd, dat Christus is geweest een mensch, gelijk als wij, uitgenomen de zonde; en toch: de vleeschwording van den Zone Gods is van de grootste beteekenis voor ons, ook met betrekking tot de aandacht, te wijden aan de gezondheid van ons lichaam."

Voorts geeft hij een overzicht, hoe de meeste geneeskundigen op het hellend vlak des ongeloofs zijn afgegleden. Er zijn nu nog wel geloovige artsen, die den Christus der Schriften in waarheid belijden, maar toch het grootste deel der doktoren is ongeloovig — materialistisch.

Wij hebben in onzen tijd nog meer behoefte aan geloovige doktoren, dan aan rechtzinnige predikanten, en kunnen niet nalaten, de broeders en zusters op te wekken tot gebed in dezen, vooral de Lukas-stichting te Doetinchem aanbevelende en al wat van dien aard maar bevorderlijk kan zijn.

Spreker wijst er op, dat het ongeloof is begonnen met te loochenen, dat de ziekte des lichaams haar oorzaak vindt in de krankheid der ziel, d. i. de zonde, en zoekt haar alleen te bestrijden in het lichaam van den mensch; doch nu zijn ze nog een stap verder gegaan, want de krankheid zit ook niet meer in het lichaam, maar wordt van buiten ingebracht door de baccillen. — Maar ik moet er op wijzen, dat ons leven ziek is, d. w. z. dat wij niet alleen door invloeden van buiten, maar volstrekt door toestanden van binnen krank worden.

Wat het bidden betreft voor de kranken, daarmede moet men zeer voorzichtig zijn, want al wat bidden heet, is zulks nog niet. Bidden is het, als onze ziel inzinkt in God en God zich openbaart in ons. Bidden is een ingaan in Gods tabernakel, Hij verhoort, maar alleen bij Zijn altaar. Ik heb tijden gekend van gebedsverhooring, waarop de geneeskracht zich openbaarde; doch vraagt gij mij, begeert gij ze terug? Neen! Men komt met machten in aanraking, die wij niet kennen, waarvoor onzen Heere Jezus alleen bestand was, omdat Hij ze kende en over hen heerschte.

Geloovig gebed voor kranken mag nooit een geloofsartikel worden, maar moet een beginsel zijn, en maak er nooit gerucht van.

Zende-belijden gaat vooraf — voorzeker, maar dat niet aan allen, die gij ontmoet op uwen weg — dat moet geschieden alleen aan zeer vertrouwde personen en dan bedekt God, d. w. z. Hij neemt de gevolgen weg.

Hij waarschuwde vooral tegen de kwakzalverij, in welken vorm die ook optrad, in een Sequah of sommambule en betreurde het, dat de geloovigen over het algemeen zich zoo licht lieten verleiden tot en krampachtig vastgrepen aan elk verschijnsel, dat zich op deze wijze voordoet. Gelijk ook weer openbaar is geworden bij de ontdekking van prof. Koch. Er mocht wel wat meer geloof beoefend worden. Toch zou hij niet durven beweren, dat het raadplegen van een geneesheer en het innemen van geneesmiddelen zonde is.

Na deze inleiding, waarin weinig of geheel geen nieuws is gezegd, kwamen nog vele sprekers aan 't woord, waarvan wij slechts een paar noemen, wiens mededeelingen en opmerkingen ons niet van belang ontbloot schijnen.

Ds. van Dalfsen van Scherpenzeel deed de vraag: „Hoe kunnen wij weten, dat ons gebed een gebed des geloofs is?" Zijns bedunkens, als met vrijmoedigheid Gods wil wordt aanvaard. Gods wil kennen wij door de teederheid des levens. Een gebed des geloofs is niet slechts een gebed van een geloovige — het is meer!

De heer Greelinger (vertegenwoordiger van het Britsch en buitenlandsch Bijbelgenootschap in Nederland) van Utrecht deed eenige mededeelingen van den als geloovig bekenden Bloemhardt van Bad-Boll, die velen op 't gebed heeft genezen, gelijk bekend is.

Bloemhardt werd als 't ware dagelijks aangezocht en ontving brieven uit alle landen om raad en hulp.

Hij ging echter zeer nauwgezet te werk en trachtte de oorzaak der ziekte op te sporen.

Zoo kwam op zekeren dag eene rijke familie tot hem, die eene dochter had, met wie ze al verschillende badplaatsen, op raad van geneeskundigen, hadden bezocht, doch telkens zonder baat. Het meisje was zeer droefgeestig en teerde weg. De ouders waren hopeloos. Bloemhardt werd op aanraden geraadpleegd. Hij stelde een onderzoek in en ontdekte, dat op het kantoor van den vader een jongmensch als bediende was, op wien de droefgeestige dochter haar hart had gezet. Bloemhardt sprak daarover met de ouders, die om de wille van stand en geld het immer hadden tegen gehouden, doch nu zich lieten overreden en haar dochter gaven aan den armen kantoorbediende, waardoor een gelukkig huwelijk ontstond en de droefgeestigheid week. Hier zou natuurlijk bidden weinig gebaat hebben.

Op een andere keer staat hem eene vrouw op te wachten, toen hij uit de kerk kwam en smeekte hem: „O, dominé, bid toch met en voor mij!"

„En wat scheelt er aan?"

„Ik heb zoo'n vreeselijke kiespijn, dat ik mij dag of nacht geen raad weet."

„Maar," antwoordde Bloemhardt, „als ik met alle vrouwen die kiespijn hebben, moest bidden, waar zou dat heen? Ga heen naar den arts en laat de kies er uittrekken."

Bij eene andere gelegenheid werd zijn raad ingeroepen voor eene jonge vrouw van 17 jaar, die, pas 3 maanden getrouwd, kwijnde aan inzinking en moedeloosheid. Bloemhardt antwoordde kortaf: „Het meisje is over, haar jeugd gesprongen."

Hieruit blijkt, dat vader Bloemhardt zich maar niet liet vinden om voor alles te bidden, en ik meen, dat in deze gevallen zeer wijze levenslessen liggen opgesloten voor allen, die er nut uit willen trekken.

„Geen systematische geloofsgenezing", dit was het algemeen gevoelen van de vergadering. Erkend werd, dat ieder christen wel gebedsverhooring heeft, maar dat voor een geloofsgenezing, zooals in de dagen des Heeren en Zijne apostelen, de waarachtige ootmoed bij de geloovigen ontbrak, en ten anderen, dat de wetenschap belangrijk vooruit was gegaan, wat men ook als een gave Gods met dankbaarheid moest erkennen.

God doet geen wonderen daar, waar genezing langs den natuurlijken weg is te bereiken.

Deventer, Sept. '91. B. ROELES.

ZENDING.

Onze lezers zullen misschien reeds iets gelezen of gehoord hebben van de aanklacht, die het Moorsche Gouvernement bij het Britsche heeft ingediend, wegens godsdienstige propaganda, die onder zijn volk gemaakt wordt, en mitsdien verzochten de zendelingen uit Marokko terug te roepen. Zij gaven voor, niet in staat te zijn, de beleediging van vreemdelingen te voorkomen, wanneer het fanatisme zich onder de bevolking van hun land zou doen gelden. De Britsche Regeering heeft echter aan het Moorsche Gouvernement te verstaan gegeven, dat zij de zendelingen niet terug zal roepen en de Moorsche Regeering verantwoordelijk acht voor de beledigingen, den vreemdelingen aangedaan. Te gelijker tijd waarschuwde zij de zendelingen, vooral voorzichtig te zijn bij hunne verrichtingen, opdat er niet eenige redenen voor aanklacht mogen zijn.

Het is altijd ons streven geweest — schrijft het comité — voorzichtigheid met ijver te paren, en wij hebben zeer weinig moeielijkheid vanwege het fanatisme onder het volk in N. Afrika ondervonden. Wel zijn er enkele plaatsen, waar men eenige persoonlijke neigingen tot dweepzieken tegenstand ontdekt, maar daarmede hebben de broeders bij hunnen arbeid bijzonder gerekend. Wij hebben geen enkel buitengewoon geval van oppositie of tegenkanting van de zijde des volks te vermelden.

Wij zijn inderdaad verrast geworden door het verzoek van het Moorsche Gouvernement; 't is wel een wonder, dat het niet reeds vroeger gekomen is. De akelige toestand van het land, onder het tegenwoordig wanbestuur, maakt het volk ontevreden, onwillig om iets op te brengen en dat bemoeilijkt de regeering; maar de tegenwoordigheid der zendelingen hindert haar in geen geval. Wij verlangen in den regel geen nauwkeurig onderzoek als onze zaken in de war zijn. Om belasting te innen hebben er met een leger door het land rond moeten trekken en hier en daar dorpen in brand gestoken. Menigmaal zijn onschuldigen en schuldigen gelijkelijk naar de gevangenis gesleept om hun geld af te persen. Sodoms zonde en onzedelijkheid van allerlei aard vertoont zich alom, en van jaar tot jaar zinkt het land dieper in ellende. De bevolking vermindert en verarmt door onderdrukking en rooverij, terwijl zij bevrediging voor hare hartstochten zoekt, zonder eenige rekening te houden met waarheid of redelijkheid. Het land zucht vanwege de onderdrukking, en een schoon land verwelkt meer en meer onder den doodenden adem van het Mohammedanisme, gelijk zulks in ieder deel der wereld geschiedt, waar de Islam het bestuur of liever wanbestuur in handen heeft. De Europeesche mogendheden benijden elkander de eer van hervormers te zijn in onbeschaafde landen, maar voor Marokko schijnt men het niet de moeite waard te achten. Zou daar misschien geen eer of voordeel te behalen zijn?

De Engelsche Christenen hebben ondernomen het Evangelie daar te brengen voor de zielen der menschen en geneesmiddelen voor hunne menigvuldige lichaamskrankheden; er zijn nu drie bekwame, geloovige geneesheeren en drie geëxamineerde Diaconessen in het hospitaal, benevens anderen, die zich met ijver bezig houden hulp te verleenen bij allerlei lichte krankheden en ongevallen. Door de zendings-commissie in Noord-Afrika is het eerste hospitaal in het keizerrijk Marokko opgericht voor lijdende inboorlingen, honderden van hen zijn daar gratis behandeld en genezen. Het geheele getal Mooren, die gedurende de laatste acht jaren verpleegd zijn geworden, klimt tot tienduizenden.

Dit heeft er ongetwijfeld veel toe bijgedragen om met meer aandacht naar het Evangelie te

luisteren. Zij zeggen: „De godsdienst van die menschen moet goed zijn, dewijl zij zelf zoo vriendelijk en goed zijn." Zij ondervinden geheel iets anders, als zij onder hun eigen volk gewoon zijn. Zij hebben het den verplegers dikwijls verteld, hoe men onder hen elkander haat. Wij houden het er voor, dat de invloed, die het zendingswerk gehad heeft, hieraan toe te schrijven is, dat de menschen het christendom hebben *gezien* en *gevoeld*, zoowel als zij de prediking hebben gehoord. Met het oog daarop heeft het Gouvernement wel redenen om te vreezen, dat de invloed der zending onder het volk nog toenemen zal, wanneer zij slechts zien, dat er bij het christendom iets beters is, dan bij het Mahomedanisme, zoowel voor dit als voor het volgend leven.

Wij wenschen, schrijft het Comité, ons niet met de politiek te bemoeien, en evenmin hunnen godsdienst aan te vallen; maar wij gelooven in den rechten weg te zijn, als wij de waarheid prediken en die laten zien in ons leven. Dan vertrouwen wij, dat God hun de heerlijkheid van het Evangelie zal toonen, naar dat zij noodig hebben, en dat zij ook zoo de valschheid van hun eigen geloof zullen inzien in vergelijking met het onze. Wij wenschen in ons werk meer positief dan negatief te zijn, verkondigende de waarheid meer dan rechtstreeks de dwaling bestrijden, overtuigd dat, waar de waarheid post vat, de dwaling moet vallen. Inderdaad, het is onmogelijk om iedere botsing te voorkomen, maar wij zoeken ze niet.

Wij vragen bijzonder de voorbede der christenen voor onze zendelingen, opdat hun wijsheid gegeven worde, om in dezen tijd zoo te handelen, dat ze moeielijkheden met de regeering zooveel mogelijk vermijden en tot een zegen zijn mogen, en dat de tegenwoordige verontrusting het voorteeken moge zijn van een wijd verspreiden en voortdurenden zegen voor dit ongelukkige land. De Heer regeert; Hij kan en zal al deze dingen doen uitloopen tot Zijn eigen heerlijkheid in antwoord op de geloovige gebeden.

Onze Hamburger reis.

V.

WIJZE: *Halleluja, eeuwig dank en eere!* (Gez. 96.)

Wij, die hier voor Jezus staan, wij samen
Slaan de handen in elkaar,
Om Hem trouw te zijn, en elk zegt: Amen,
'T Zij alzoo, 't blijk eeuwig waar!
En ten blijk, dat Gij deez' lofgezangen,
Hoe gering, toch gaarne wilt ontvangen,
Zeg tot ons, o Heer, zeg nu:
Vrede, vrede zij met U.

Mijn waarde Jonathan!

Wat zegt ge nu hiervan? Ik weet, ge staat verbluft. 'k Had al gehoord, dat gij in dat Duitsche versje van de vorige week wonderlijk omgestameld hadt en het onder een zucht ter zijde hadt gelegd, zeggende: hoe gaarne zou ik de inhoud verstaan, daar die voor onze broeders in Duitschland zoo aantrekkelijk is. En ziet . . . . reeds is uw wensch bevredigd, daarbij is de wijs u bekend en gij kunt het nu maar *genieten*.

„Maar" . . . . zoo hoor ik u zeggen, „hoe komt gij daar nu weer zoo op eenmaal aan, is soms in u een dichterlijke geest gevaren, heb ik niet meer eens een versje van u gelezen?" Zwijg van mijn rijmelarij, Jonathan, deze schoone vertaling heeft mij evenzeer als u verrast en getroffen en de vriendelijkheid, mij betoond in de toezending, maakt mij verlegen; denk eens, niemand minder dan de ook bij u hooggeachte grijsaard Ds. Adema van Scheltema zond ze mij toe en berichtte mij, dat het zoo voorkwam in de nieuwe Liederen-bundel van de Evangelische Broedergemeente te Suriname, die óf geheel óf tendeele door Ds. A. v. S. bewerkt is. ZEw. meldde mij nog, dat men hem vóór de vertaling de opmerking had gemaakt, dat de tweede regel: „Schlagen unsere Händen ein", blijven moest, wijl de Hernhutter-gemeente de gewoonte had, alsdan ook metterdaad elkander de handen te reiken en alzoo een broederkring te vormen. De Eerw. broeder Scheltema hebbe voor deze vriendelijkheid mijnen en zeker ook uwen dank en naar ik vertrouw, ook dien van vele onzer lezers.

Doch nu weder naar Hamburg naar de Eilbecker-Kapel, waar wij pas de opening der 15e Bonds-Conferentie bijwoonden.

Onder de buitenlandsche gasten behoorden ook Mr. H. Wilkin uit Londen, die de Conferentie in de Duitsche taal toesprak, en veeljarigen vriend genoemd werd en door de Conferentie blijkbaar groote achting werd toegedragen; naar ik vernam uit hoofde van het vele goede, dat hij in Engeland voor de Duitsche broeders had verricht. Ook de Engelsche predikant Bernett uit Lincoln bekwam het woord en bracht de groete van de laatste vergadering der Engelsche broeders, inzonderheid van haren voorzitter Dr. Clifford. Nog sprak een broeder Briggs uit Lancashire, daarna br. Stadling uit Zweden, de voorbede voor den arbeid aldaar vragende, waaraan terstond gevolg gegeven werd bij monde van br. Braun. Eindelijk werd een voorstel om aan den kranken broeder Spurgeon en diens echtgenoote een telegram van deelneming te zenden, door heel de vergadering met geestdrift aangenomen en eindigde deze eerste zitting met eenige aangrijpende mededeelingen over het werk in Rusland, door br. S. Lehmann.

De wandeling naar „Kiels-hotel", waar de gemeenschappelijke maaltijd zou worden gebruikt, was bij het prachtige weer, eene aangename ontspanning, onderweg had men gelegenheid al het gehoorde nog eens samen te bespreken of met dezen of dien kennis te maken.

Des namiddags halfvier werd de tweede zitting geopend, deze was voor ons in hooge mate belangrijk, want daar zou de opname van onze Unie in den Duitschen-bond behandeld worden. De Voorzitter reikte beurtelings br. de Hart en mij de hand, begroette ons recht hartelijk en gaf mij gelegenheid mijn „Toespraak" aan de Conferentie in de Duitsche taal voor te dragen. O, Jonathan! dat was wat; denk eens mijn gebrekkig Duitsch, en dan voor zulk eene vergadering. Toch, moet ik waar zijn, en dan dient gezegd, dat de hartelijke, gulle bejegening, die ons van meet af aan van de zijde dezer broeders te beurt gevallen was, maakte het eigentlijk onmogelijk, om in hun midden onvrijmoedig te zijn. Toch beefde ik ietwat en mijn lezen was wat houterig, nochtans hielp de Heer mij, om welke hulp br. de Hart aan mijne zijde zeker onafgebroken bad en ook in het Vaderland gebeden werd. Wat de vergadering betreft, zij hoorde mij lankmoediglijk aan, ja, „Der Wahrheitszeuge zegt: „met grooten bijval." Toen ik weer op mijn plaats was gaan zitten, begon de discussie, die op broederlijken toon gevoerd werd. Br. Haupt sprak een warm woord, hij verhaalde van zijn bezoek aan Holland in den afgeloopen winter, in gezelschap van br. Jansen, en sprak met veel lof over den ijver in het werk des Heeren, die hij bij de Holl. Bapt. had waargenomen en sprak de meening uit, dat zij daarin de Duitschers nog overtroffen; hij beval de opname ten sterkste aan. Niet minder hartelijk was het woord van Pastor Rode, hij zeide ongeveer het volgende: Lieve broeders, laat ons bedenken, dat het Baptisme in Duitschland niet geworden is, wat het is, zonder steun van buiten. Dat de zwakkere hulp, steun zoekt bij den sterkere, ligt voor de hand, bovendien zij zijn ons verwant, is dat niet zoo? ik mocht voorstellen, hen in den bond op te nemen. Ook de brs. Braun en Bickel voegden daar een warm woord aan toe en bevalen de opname aan. De ons bekende br. Jansen uit Oost-Friesland beval de opname aan in naam van de Noordwestelijke Vereeniging, zeggende: „Wij hebben er het meeste belang bij!" Doch er gingen ook nog een paar andere stemmen op, die de opname onpractisch noemden, eerstens wijl daardoor de Bond zoo groot werd en ten andere wijl de taal een nauwe verbinding in den weg stond. Evenwel vond deze tegenspraak geen ingang gelijk bleek toen het punt in stemming kwam en de gansche vergadering met enthusiasme het voorstel aannam met algemeene stemmen, min twaalf.

Onder dat alles, Jonathan, was mijne ziel stil in mij; mijn oog was op den Heer en mijne verwachting van den God onzes heils. Als ik niet duidelijk Zijne hand en Zijnen weg, in heel deze zaak van 't begin af aan had kunnen erkennen, ik had de opname niet begeerd. Toen eenmaal de opname een feit was, kon ik niet nalaten mij daarover hartelijk te verheugen en den Heer daarvoor te danken. Na de beslissing stond broeder de Hart op en zeide: Geachte vergadering, uw genomen besluit verheugt mij, en daar wij Hollanders, vooral op godsdienstig gebied, niet gewoon zijn, over ijs van één nacht te gaan, verheugt het mij te meer, dat gij niet tot dit besluit zijt gekomen, zonder de zaak rijpelijk te overwegen en van alle kanten te bezien. Moge 's Heeren zegen op onze vereeniging rusten! Toen bleef mij niets anders over, dan mij naast mijn broeder te plaatsen en „Amen!" te zeggen.

Voor ditmaal weder basta; nog één brief, D. V., en dan hoop ik, dat uwe nieuws- en weetgierigheid aanvankelijk is bevredigd.

Mijne hartelijke groete

t.t. J. HORN.

GRONINGEN, 5 Oct. 1891.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. De kroonprins van Italië, die een rondreis doet door Europa, heeft ook ons land bezocht en is op het Loo bij onze koningin, de Regentes, te gast geweest, doch de koningin kon vanwege eene lichte ongesteldheid daaraan niet deelnemen.

Vooral schijnt bij al het bezienswaardige in de hoofdstad — o. a. de Diamantslijperij der firma Daniels, dat het graf van onzen zeeheld de Ruiter hem heeft aangetrokken, waarop nog onveranderd de krans van den Duitschen Keizer ligt. Uit dit en veel meer blijkt opnieuw, dat de troonopvolger van Italië een hart heeft voor den krijgsmansstand.

De vorige week heeft de rechtbank uitspraak gedaan in de zaak der heeren Ras, burgemeester van Pannerden, en kapitein Keyser, die beiden Roomsch-Katholiek om de legerwet [die nu al lang is ingetrokken] zich in der tijd zoo druk hebben gemaakt, dat ze elkander met de pen hebben bestreden op echt Amerikaansche wijze, dat er het gerecht nog aan moest te pas komen. Wat wij hier vooral uit kunnen leeren is, om vooral te trachten kalm te blijven in alle mogelijke omstandigheden des levens niet het minst in politieke zaken, want de naweën zijn gewoonlijk zoo, dat men er jaren spijt van kan hebben.

In **Luxemburg** steekt de Fransch-gezinde partij weder het hoofd op en tracht den groothertog voor zich te winnen. De vroegere minister von Blochhausen, die eenige jaren stil heeft geleefd, poogt weder eene politieke rol te spelen. Wegens zijne vijandige gevoelens tegen Duitschland moest hij aftreden. Thans kondigt hij aan, dat hij in de Kamer eene uitbreiding van het kiesrecht door verlaging van den census van 30 op 10 frc. zal voorstellen, waarschijnlijk, omdat hij er op rekent, dat de anti-Duitsche geest het sterkst is onder de lagere standen.

Frankrijk. Treurig is de afloop van den man, die voor enkele jaren heel de wereld van zich deed spreken en die blijkbaar zich inbeeldde een rechtmatig pretendent te zijn van de Fransche troon. Millioenen guldens heeft hij daarvoor ten offer gebracht, niet van zich zelf, maar van zijne aanbidders, die op hun beurt weer hoopten hun slag ter gelegener tijd te kunnen slaan.

De man, dien wij hier bedoelen, is Boulanger, eenmaal Generaal bij het leger en minister van oorlog.

In den tijd heeft hij zijne vrouw en dochter verlaten, om met eene andere schatrijke vrouw te gaan leven, doch toen deze voor eenigen tijd stierf en hem haar vermogen niet had vermaakt, begonnen de pijnlijke gevolgen van de vroegere grootheid, zoodat hij zich voor een paar dagen op haar graf te Brussel, waar hij laatstelijk woonde, dood schoot.

Afschuwelijk is zijn politiek testament, dat hij wenschte na zijn dood openbaar gemaakt te worden:

Ik zal mijzelven morgen het leven benemen, niet omdat ik wanhoop aan de toekomst, maar dewijl ik niet in staat ben het verschrikkelijk ongeluk te dragen, dat twee maanden geleden mij getroffen heeft. Ik heb getracht te strijden; maar ik kon het niet te boven komen. Mijne aanhangers zullen er mij geen verwijt van maken, dat ik besloten heb te verdwijnen wegens eene zóó groote smart, dat iedere arbeid mij onmogelijk is geworden.

Boulanger spoort voorts zijne aanhangers aan, den strijd voort te zetten tegen hen, die, tegen alle wetten in, hem ver van zijn vaderland hebben doen sterven. Nooit, zegt hij, heb ik mij zelven iets te verwijten gehad; de geschiedenis zal mij niet gestreng veroordeelen, maar wel gestreng zal zij zijn voor mijne vervolgers, die getracht hebben een loyaal soldaat te vernietigen door een monsterachtig politiek vonnis. Hij herinnert er aan, dat hij herhaalde malen zich gevangen heeft willen geven, zoo men zijne zaak volgens de regelen van het gewone recht wilde behandelen; doch zulke rechters zijn hem steeds geweigerd. Ten slotte spreekt hij zijn leed-

wezen uit, niet te mogen sterven op het slagveld. „Op het punt van in het niet te verzinken," zoo besluit hij, „zal mijn vaderland mij wel veroorloven uit te roepen: Leve Frankrijk! Leve de republiek!"

Te recht heeft dan ook de Arnhemsche Courant opgemerkt: „een comediant in zijn leven en in zijn sterven."

Duitschland. Alle Duitsche bladen hebben hunne tevredenheid over de afschaffing van den pasdwang te kennen gegeven, behalve de „Hamburger Nachrichten", Bismarck's lijforgaan, wel een bewijs, dat de ijzeren man ook in zijne grijsheid nog niet is veranderd omtrent Frankrijk. Toch acht men over het algemeen gunstig, dat de Bismarck's politiek is gevallen en dat er weer ruimer geest ademt in Europa.

Het is voor alles te hopen, dat die „MEN" maar gelijk heeft met zijne voortdurende verklaring van: Vrede! Vrede!

Rusland. Hier ziet het nog zeer treurig uit. Hartverscheurende berichten komen er nog altijd in over den hongersnood. In het gouvernement Samara sterven zoovelen, dat de gewone lijkplechtigheden niet kunnen plaats hebben. Aan de aanklachten, door groote grondbezitters wegens het plunderen hunner schuren bij de rechtbanken ingediend, wordt om het groot getal geen gevolg meer gegeven.

De Russische regeering verkeert in groote verlegenheid. Behalve dat bij de levering van graan vele schurkerijen zijn voorgekomen en nog voorkomen, is gebleken, dat ondersteuning in geld bijna overal een vermeerderd verbruik van brandewijn ten gevolge heeft, terwijl bij levering van zaadkoorn de boeren door de hooge graanprijzen zich laten verleiden, het te verkoopen en de opbrengst dan ook doorbrengen. Dit is te erger, omdat daardoor ook de oogst van het volgend jaar wordt in gevaar gebracht.

Pas zijn weder 7000 Israëlieten uit Odessa naar Argentinië vertrokken.

Spanje. Omtrent het getal personen, die in den nacht van 12 September door de overstroomingen der Amarguillo zijn omgekomen, worden verschillende cijfers opgegeven. Een dagblad stelt het getal dooden op 1215, terwijl een ander verzekert, dat het de 500 niet te boven gaat. Het getal verwoeste huizen te Consuegra bedraagt, zegt men, 809. De meeste waren echter armoedige huisjes. De ex-voorzitter der Kamer, Martos, die afgevaardigde is van het district Orgaz, waartoe de zwaarbeproefde stad behoort, heeft een zijner zoons naar Consuegra gezonden om geldelijke hulp aan de meest lijdenden te verleenen.

Veertien personen zullen terechtstaan wegens het stelen van voorwerpen uit de puinhoopen en wegens het schenden van lijken, door ze te berooven. Het perscomité te Madrid heeft 5000 pesetas naar Almeira gezonden. De studenten van Barcelona hebben reeds 14.000 pesetas verzameld. De openbare inschrijvingen breiden zich te Madrid en in de provinciën uit. De minister van binnenlandsche zaken is naar Almeira en Consuegra vertrokken. Volgens telegrammen van Consuegra is de gezondheidstoestand uitmuntend. Levensmiddelen zijn er in overvloed. Al de lijken zijn begraven. De Franciskaner monniken schatten het getal op duizend. De burgemeester van Consuegra begroot de aangerichte schade op 12 millioen pesetas.

Zuid-Amerika. De „Standard" het Engelsch ministereele blad, verneemt uit Washington, dat de Amerikaansche regeering zich ernstig bezig houdt met het geschil tusschen haar en de tegenwoordige Chileensche Regeering naar aanleiding der weigering tot uitlevering van drie aanhangers der oude Regeering, die in het gebouw van het Amerikaansche gezantschap een schuilplaats vonden. Ofschoon het bericht, dat de Junta onder anderen drie Amerikaansche onderdanen in hechtenis heeft genomen, wordt betigd, beschouwt men te Washington het geval toch als niet van ernstigen aard. Gelukkig ook, want hoe eerder dit zaakje nu maar uit de voeten is des te beter voor het land zelf.

Uit de Gemeenten.

STADSKANAAL. Sedert onze laatste berichten kwamen er niet vele bijzonderheden in de Gemeente voor. De Gemeente leefde in vrede en blijdschap des Geestes samen, ofschoon zij ook niet van alle smart verschoond bleef. Aan twee personen moest de gemeenschap ontzegd worden, wegens onchristelijken wandel. Moge deze bestraffing en tucht der Gem. hen nog tot een eeuwigen zegen worden!

Eene Zondagschool werd nieuw opgericht, die door twee zusters wordt gehouden, terwijl, helaas, een in de Buinermond wegens gebrek aan localiteit moest opgeheven worden.

In den arbeid werd het ons vergund op verschillende wijzen vele menschen met het Evangelie te bereiken, ofschoon de zomer, vooral ook in deze streken, juist niet de geschiktste tijd is voor Evangelisatie. Doch de winter nadert reeds, waarin wij gelegenheid hopen te vinden, om aan velen het Evangelie der zaligheid te brengen.

Zondag j.l. hadden we het voorrecht eene zuster op hare belijdenis te doopen. Daar die zuster een welbekend lid der Luthersche kerk was, vulde bij die gelegenheid een vrij talrijke schare belangstellenden en nieuwsgierigen ons kerkgebouw, die in de gelegenheid gesteld werden, de waarheid zoowel met betrekking tot den weg der zaligheid in 't algemeen als tot den doop in 't bijzonder te hooren verkondigen.

Nog werd door eene sedert jaren als geloovig bekende zuster den doop aangevraagd.

LIEFDEGAVEN.

Voor br. Mensink van br. T. N, Grand-Rapids, ƒ 1.05 en van N. N. ƒ 5.

Voor de opleiding.

Van N. N. te Z. ƒ 5.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van v. d. T., Grand-Rapids, ƒ 1.10, van A. K., Vriescheloo, ƒ 0.45, en van J. S. en J. T. ieder ƒ 0.45. N. v. BEEK.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondags voormiddag 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondags voorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

Te EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondag voorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. KERK Meeuwerderweg. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur en Donderdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Frankenstr. C. Groet. Zondags voorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondags voormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondags voorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg* Zondags voorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondags voorm. 7 en Dinsdagsavond 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elke eerste Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. 's Zondags voormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en 's Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de nadere week) (bij J. Stavast)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondags voorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagavond 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondags voormid. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondag voorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondags voorm 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagavond 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABUIS.

De Drukker verzuimde tot zijn en ons leedwezen, om in ons vorig blad nummer en datum te veranderen.

ADVERTENTIËN.

*** Door Gods goedheid is ons 6 October een *ZOON* geboren, waaavan wij onze Broeders en Zusters bij dezen kennis geven.

H. TER BRAAK.
G. TER BRAAK—V. D. WOUDE.

ZUTPHEN, 7 Oct. '91.

Heden ontsliep in zijn Heer en Heiland zeer onverwacht, na een langdurig en smartelijk lijden, onze geliefde Echtgenoot en Vader de Heer

HERMANUS REEDERS,

in den ouderdom van ruim 49 jaar.

Reeds lang zag hij reikhalzend uit naar het Vaderhuis hierboven, thans is zijn begeerte vervuld en staren wij hem na in de hoop op een zalig wederzien.

Op hem is van toepassing: „Het lijden „dezes tegenwoordigen tijds is niet te waar„deeren tegen de heerlijkheid, die in ons „zal geopenbaard worden. Rom. VIII: 18.

Wed. A. J. REEDERS—
TEKELENBURG.
H. G. REEDERS.
A. J. H. REEDERS.

AMSTERDAM, 3 October '91.

Heden ontsliep in onzen Heer en Zaligmaker, in den namiddag ten half vijf ure, na een langdurig, zeer smartelijk en geduldig lijden, in den ouderdom van 49 jaren, onze geliefde Broeder

HERMANUS REEDERS,

Voorganger en Opziener onzer Gemeente.

Dankbaar voor de voortreffelijke gaven, met welke ons heerlijk Hoofd, Jezus Christus de Heer, hem al die jaren toerustte en het uitnemend gezicht, hetwelk Hij hem in Zijne heerlijke Gemeente op deez' aard en als haar eerlang in de eeuwige heerlijkheid zal worden geopenbaard, gaf en hij alzoo de roeping en het standpunt Zijner Gemeente verstond, staren wij hem blijmoedig na, met de bede, dat Hij voorts onze geliefde Zuster, de Weduwe, die met zooveel liefde, trouw en ijver, hem tijdens zijn lijden verpleegde en met hem leed, dermate vertrooste en bemoedige, door de open plaats, zoo in als buiten haar hart, *door het geloof*, met Zijne heerlijke persoonlijkheid, tot aan den avond van haar leven aan te vullen en ook hare kinderen te bemoedigen en vertroosten.

Namens de Gemeente:
F. P. BAKKER.

AMSTERDAM, 3 October 1891.

Heden behaagde het den Heere van deez' aarde weg te nemen onzen dierbaren broeder en voorganger, den Heer H. REEDERS.

De verwisseling van dit aardsche leven met het Hemelsche maakte een einde aan zijn langdurig en smartelijk lijden.

Groot was de vaderlijke zorg en liefde, door onzen broeder aan de Gemeente gewijd; met diepe droefheid staren wij hem dan ook na, doch te weten hem eenmaal daar te zullen ontmoeten, waar geen lijden maar eeuwige zaligheid ons wacht, leenigt onze smart.

HAARLEM, 3 Oct. 1891.

Namens de Gemeente:
E. J VAN DER STEUR,
Secretaris.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 234. DONDERDAG 15 October 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Onckens' Boekhandel.

Al wat uw hand vindt om te doen, doe dat met uwe macht. Pred. 9 : 12.

Tot een beschaming ter eener en tot een prikkel ter anderer zijde staat in de H. Schrift nog altijd dat woord onzes Heilands: „De kinderen dezer wereld zijn voorzichtiger in hun geslacht, dan de kinderen des lichts.” Van die voorzichtigheid (vooruitzien) zien wij kranige proeven rondom ons. Wat al takt, wat al beleid, wat scherpzinnige berekeningen onder de kinderen der menschen, ten einde het door hen voorgestelde doel te bereiken. Wat weet men te woekeren, zelfs met het kleinste en van alles partij te trekken en te profiteeren. Op het gebied des Christendoms evenwel heerscht in menig opzicht de „slaapmutsen-politiek”: „kom ik er vandaag niet, dan kom ik er morgen”, „zoo kan 't wel,” alles op de wijs van „Jan sukkel.” Zelfs christenen, die in de zaken van hun tijdelijk beroep „uitgeslapen” zijn, zijn, als gij ze noodig hebt voor de belangen van het koninkrijk Gods, soms geen halve cent waard.

Toch zijn er op dezen regel uitzonderingen, maar loopen ook daarom des te meer in 't oog.

Ook Oncken behoorde tot die uitzonderingen. Een door en door practisch man als hij was, scheen hij maar immer bezield met de vraag: op welke wijze kan ik nog meer de zaak mijns Heeren dienen? *Bij zijn komst in Hamburg* was Bijbel- en Traktaat-verspreiding een hoofdtak van zijn arbeid. Tien jaar lang ontving hij die van elders, totdat hij in 1834 er toe kwam voor eigen rekening te laten drukken. Den weg om tot het daarvoor benoodigde kapitaal te geraken, wist hij te ontdekken en een geschikten persoon vond hij in zijn naaste omgeving; zijn mede-arbeider Julius Köbner was de man om voor de pers te schrijven en diens broeder W. Köbner, mede een gedoopt Christen, kon de pers hanteeren. Het eerste geschriftje dat hij uitgaf, had tot titel: „Een drievoudig snoer.” In April 1834 werden daarvan 1500 ex. gedrukt en in Sept. een tweede druk groot 5000 exemplaren. Daarop volgde 5000 ex. van de Psalmen Davids en zoo volgde het een het ander van af 1834 tot 1860 een getal van 477,800 exemplaren geschriften.

Was Oncken bij den aanvang van zijn optreden lid en later bestuurslid van het Neder-Saksische-traktaatgezelschap en werden van zijne hand en op zijn aanbeveling meer dan 100 soorten door dat gezelschap gedrukt en verspreid, na zijn doop was hij daar niet meer de gewilde man; dit leidde er toe om in 1836 een eigen vereeniging op te richten, die tot stand kwam onder den naam „Hamburger-traktaat-vereeniging.” Reeds in de eerste 4 jaar liet genoemde vereeniging 615.816 traktaten drukken. De kosten werden gedekt door bijdragen van medeleden en vrienden, terwijl het Amerikaansche Traktaatgezelschap 1000 Dollars zond en br. Oncken zelf in Engeland *f* 1080.— collecteerde.

In de volgende 10 jaar werden 3,126,224 exemplaren gedrukt. Onder deze uitgaven waren 61000 ex. in de Poolsche en 33,500 in de Hongaarsche taal. Ten einde de kosten, aan deze uitgaven verbonden, te bestrijden, reisde Oncken in 1841 weder naar Engeland en verzamelde daar *f* 2616.—, buitendien zonden hem verschillende buitenlandsche Traktaat-gezelschappen een som van *f* 17151.—. Van 1836 tot 1872 werden 24,970,925 traktaten gedrukt.

Reeds in 1828 stond Oncken in betrekking tot het Schotsche Bijbelgezelschap, ja, was te dier tijd hun eerste en eenige colporteur. Te voet, te paard en per wagen was hij een baanbreker voor de verspreiding der H. Schrift, had veel te lijden en te verduren, vond eindelijk den bijval van andere christenen, die hij wist te bewegen een Depôt in hun huis te nemen. De eerste druk voor genoemd genootschap op Oncken's drukkerij geschiedde in 1839 in 10,000 exemplaren van het N. Testament. In hetzelfde jaar volgde nog de druk van den Bijbel in zakformaat. Zoo volgde de eene uitgave de andere op, zoodat van 1838—1872 gedrukt en verspreid zijn, van Köbner's drukkerij 112,260, van andere genootschappen 123,251, te zamen 1,244,511 exemplaren.

Na Oncken's heengaan is ook dit deel van zijn arbeid door nieuwe krachten voortgezet. De overkomst van br. Philipp Bickel uit Amerika in '79, wiens salaris door het Publikations-Gesellschaft *in Philadelphia* betaald werd en nu sedert meer dan een jaar door de Zendings-Unie te Boston, is voor Onckens boekhandel en drukkerij, die sedert '83 voor rekening van den Bond gedreven wordt, een gelukkige gebeurtenis. Het stond met de zaken zoo, dat er zulk een man met evenveel bekwaamheid als liefde en volharding noodig was. Sedert neemt de zaak steeds in bloei toe en waar de werkzaamheden als bij den dag meerder worden en ook de jaren van br. Bickel stijgen, bleek, dat er te veel op zijne schouders geladen was om hem bij de Redactie der tijdschriften ook de leiding en het beheer der geheele zaak te blijven opleggen, weshalve het comité van den Bond zijn zoon, br. Karl P. Bickel, een jongen man die reeds elders proeve van zijne bekwaamheid, trouw en ijver heeft gegeven, als leider van boekhandel en drukkerij aanstelden, terwijl de Redactie der tijdschriften in de hand van br. Ph. Bickel blijft, hierin voor enkele tijdschriften bijgestaan door br. Johannes Lehmann, ook een krachtvolle jonge man, die in dezen arbeid reeds de achting der broederen heeft weten te winnen.

Het gebouw, waarin de boekhandel en drukkerij gedreven wordt, eischt een jaarlijksche huursom van *f* 3000.—. Reeds is een aanvang gemaakt met het inzamelen van gelden, teneinde zelf zulk een gebouw te stichten. Bereids is reeds voor 16.000 mark (*f* 9600) ingeschreven, er zal daarvoor evenwel een som van *f* 36,000.— noodig zijn.

Het personeel bestaat uit 31 personen, waarvan 6 in den boekhandel, 13 in de drukkerij, 12 in de binderij werkzaam zijn.

De machines zijn 12 in getal en wel: 3 stoom-drukpersen, 2 hand-drukpersen, 1 stoommotor. En voor de Binderij: 2 naai-, 1 snij-, 1 plet-machine, 1 verguldpers, 1 perforeer-machine. Bij ons bezoek in Hamburg hadden wij het genoegen een en ander in werking te zien; ook zagen wij den bijbel drukken.

Het kapitaal omgezet in de drie laatste jaren bedroeg *f* 207,952.41, de zuivere winst hierop verkregen beliep *f* 25,617.06, zijnde $12\frac{1}{4}$ pCt.

Het aantal Bijbels en N. Testamenten, dat afgeleverd werd, bedroeg in de laatste 3 jaar 112.119 exemplaren.

Het aantal traktaten bedraagt gemiddeld $3\frac{1}{2}$ millioen bladzijden per jaar.

Er worden op geregelde tijden 7 tijdschriften uitgegeven:

1. Der Wahrheitszeuge, met	5356	abonné's
2. Wort und werk, met	1705	„
3. Friedensbote, met	15300	„
4. Führer (voor Zond.-onderw.), met	1635	„
5. Morgenstern, met	8000	„
6. Schwert u. Kelle (zwaard en troffel)	754	„
7. Tabea (voor jongedochters) met	1732	„

Al deze geschriften worden met takt geschreven en ademen eenen positief Evangelischen geest. „Jezus Christus en die gekruist” is de hoogste wijsheid, die zij verkondigen. Sommigen zijn geïllustreerd en de uitvoering van allen is smaakvol en naar de eischen des tijds.

Zie, dit alles heeft God gewrocht, en wij hebben gevonden dat de erkentenis daarvan bij onze Duitsche broeders levendig is — dat zulks zoo blijve, — want er is geen middenweg; wij wandelen òf met Nebucadnezar op de tinne van zijn paleis, zeggende: „Is dit niet het Babel, dat ik heb gebouwd?” òf wij erkennen met den Apostel: „Die dit alles gebouwd heeft is God!”

Welk een stroom van degelijke, christelijke lectuur is al niet uitgegaan en gaat nog uit van Oncken's boekhandel en drukkerij.

't Verwondere onzen lezers niet, dat onder het neerschrijven dezer dingen de vroegere begeerte weder levend werd, dat ook onze Unie een eigene drukkerij mocht bezitten, temeer, daar de krachten wel onder ons aanwezig zijn om zulk een zaak te drijven. Het hapert alleen maar aan het kapitaal.

HORN.

Spurgeon.

Spurgeon's vader en grootvader waren predikanten; de laatste was een man zóó krachtig, dat hij vijftig jaar lang den kansel beklom. Een zekere Job Spurgeon was in de dagen der vervolging om des gewetenswil in de gevangenis. Charles is dus van een' goeden stamboom. Hij woonde bij zijn grootvader en geen kamer beviel hem beter, dan de bibliotheekkamer. Bij de huisgodsdienstoefening pleegde hij uit den bijbel voor te lezen. „Grootvader", vroeg hij op zekeren dag, „waarheen gaan de menschen, wanneer de poel bodemloos is?" Men verzocht hem verder te lezen; maar de twee volgende dagen koos hij hetzelfde hoofdstuk, totdat hij een antwoord bekwam. Op een' dag hoorde de evangelist, Richard Knill, hem lezen, en de toon waarop hij las, maakte op dezen een diepen indruk. Den knaap op de knie trekkende, profeteerde hij: „deze stem zal door duizenden gehoord worden," en hij nam daarop van hem de belofte af, wanneer hij later in Londen in de groote kerk in Rowland Hills prediken zou, dat lied te laten zingen: „God werkt met verborgen macht." Alles werd woordelijk vervuld.

In het jaar 1849 werd Spurgeon, 15 jaar oud zijnde, bekeerd. Dit ging op de volgende wijze toe: Verontrust over zijne zonden, nam hij zich voor van de eene kerk te Colchester naar de andere te gaan, totdat hij vrede had gevonden. Zoo kwam hij op eenen Zondag in eene kleine Methodisten-kapel. De prediker sprak over Jes. 45: 22: „Zie op mij, en gij zijt behouden" (Eng. vert.). En toen hij zijn blik op den jongen, onbekenden man rusten liet, riep hij uit: „Zie, zie, zie slechts en gij zijt gered!" Spurgeon zag en werd gered; ofschoon zijne familie tot de Congregationalisten behoorde, besloot hij toch zich te laten doopen. Een geruimen tijd verliep, eer hij de toestemming van zijne ouders bekwam. Op de opmerking zijner moeder: „Charlie, ik heb dikwijls om uwe bekeering gebeden, maar nooit, dat gij Baptist zoudt worden", antwoordde hij: „Nu, moeder, God heeft uw gebed met Zijne bekende mildheid verhoord. Hij heeft meer gegeven, dan waarom gij hebt gebeden." Hij maakte een weg van vele Engelsche mijlen om gedoopt te worden.

Tijdens zijn arbeid als hulponderwijzer in een school te Cambridge, deelde hij in den ijver der toenmalige Baptisten-gemeente, tot ondersteuning der leekenprediking in dertien rondom gelegen dorpen. Zijne begaafdheid bleef niet onopgemerkt, en pas 16 jaar oud, werd hij tot zijn eerste prediking gedrongen, of liever, zij werd hem *afgeperst*. Afgeperst zeg ik, want hij werd eenvoudig verzocht een ouden man naar een dorp ter prediking te vergezellen, en vernam, toen zij het dorp nabij waren, dat men aldaar verwachtte, dat hij er zou prediken. Aan het einde zijner prediking vroeg hem eene oude dame: „Hoe oud zijt gij?"

„Het past niet, tijdens de godsdienstoefening zoo iets te vragen", zeide hij.

Terstond daarop werd die vraag herhaald. „Ik ben onder de zestig", was zijn antwoord.

„Onder de zestig? Gij zijt onder de zestien", zoo luidde het daarna.

Toen het bleek, dat hij in de theologie wilde studeeren, werd een leeraar van Londen naar Cambridge ontboden, om kennis te maken met hem en zijn studie in Stefney College.

Volgens afspraak zouden zij in een boekwinkel samen komen. Nadat de jongeling twee uren lang geduldig op den leeraar had gewacht, vernam hij op zijn vragen, dat de heer Angus hem in eene andere kamer had gewacht en zooeven naar Londen was teruggekeerd. Niet zoo spoedig zijn voorgenomen plan opgevende, was hij besloten, den heer Angus te schrijven; maar op den terugweg hoorde hij eene stem tot hem zeggen: „Zoekt gij niet groote dingen voor u zelf? Zoek ze niet!" Hij gehoorzaamde die stem, als eene hemelsche, en later wist hij niet genoeg te danken, dat hij het gedaan had, want hoe ware het anders voor hem mogelijk geweest om zijn Engelsch-Saksische taal zuiver te behouden, als hij zich niet alleen met deze taal had afgegeven!

De gemeente van het kleine Waterbeach nam den jongen prediker voor drie maanden op proef, onder voorwaarde, dat zij, als het noodig scheen, hem eerder kon laten gaan.

Hij was nog geen negentien jaar oud, toen Waterbeach zijn schat aan Londen moest afstaan. Hij werd bij zijne eerste prediking van eene vergadering, bestaande uit twee honderd personen, verwelkomd; maar eer de drie maanden proeftijd voorbij waren, waren twaalfhonderd zitplaatsen bezet. Binnen een jaar werd dat huis vergroot en in het volgende jaar werd de groote Tabernakel gebouwd.

Tijdens den bouw werd de Royal Suvrey Garden, een muziekzaal, gebruikt. Gedurende dezen tijd (een tijdruimte van zeven jaren) werden de vergaderingen geregeld door tien- tot twaalf duizend toehoorders bezocht, ja, bij eene godsdienstoefening in het Kristallenpaleis waren er twintig duizend personen om hem geschaard. „Welk een Meteoor!" (luchtverschijning) riep men. Hij bewees echter eene vaste ster te zijn. Sedert zijn eerste prediking in Londen zijn nu 36 jaar verloopen en trots nijd, spot en hoon, heeft de groote kanselredenaar tot op dezen dag zijne aantrekkingskracht voor de schare niet verloren. In de geheele wereldgeschiedenis is zijns gelijke niet te vinden.

De loopbaan van Savanarola was kort. Luthers kansel was in een kleine stad. Whitefield was een reizend prediker en hield dezelfde prediking twintigmaal en nog meer. Maar Spurgeon, wonende in de grootste stad der wereld, is niet in staat dezelfde prediking meermalen te doen en behoudt toch onuitputtelijke frischheid en kracht. In het jaar 1888 waren tweeduizend preeken van hem gedrukt (nu al 2200 vert)

Van deze preeken zijn jaarlijks 25,000 verkocht, enkele preeken hadden een verkoop van 100,000 ex. Zij zijn zelfs in boekdeelen in verschillende talen overgezet, zoodat in betrekking tot Spurgeon de woorden van Wesley: „De wereld is mijne gemeente", meer dan beeldspraak is. In lange tusschenruimten geeft Philipp Brooks een deel van zijne voornaamste leerredenen uit, en wanneer zijne Paaschpreeken door eenen berichtgever worden nageschreven, verheft hij protesteerend daartegen zijne stem.

Iedere uiting van Spurgeon vindt zijn weg in de pers, en steeds begeert men meer. Stijl en voordracht zijn buitengewoon, n.l. wanneer men bedenkt, dat al zijne predikingen nooit vóóraf door hem geschreven worden. Hij zegt: „Liever liet ik mij als schelm veroordeelen, dan dat ik eene preek schreef."

Een redenaar, die zoo veel, zoo goed spreekt, moet een vlijtig lezer zijn. En dat is Spurgeon. Zelf heeft hij eene aanzienlijke Bibliotheek, dan zendt hij vrienden naar het Britsch Museum, om daar voor hem te lezen.

De keuze van zijn materieel is om te bewonderen. Alles wordt door hem gebruikt om de heerlijkheid van het kruis helder te laten schijnen. Zijn sterrewacht is gericht op Golgotha. Het Evangelie is zijne zon, de wetenschap zijn zijne planeten. Daalt hij ook al niet af om de lieden van sensatie te bevredigen, toch weet hij in iedere Evangelieprediking de dagelijksche voorvallen nuttig voor zijne hoorders te gebruiken. Hij predikt het Evangelie, zonder bij- en af te doen. Gladstone noemt hem „de laatste der puriteinen." Die puriteinen, schriftonderzoekers, beheerschen hem in zijn studie, wijl zij zoo veel beter met den Bijbel omgaan, dan hunne opvolgers.

Spurgeon daagt de „nieuwe theologen" uit om aan te toonen, dat zij meer gevolgen hebben, materieel en geestelijk, dan die oude theologie, welke hij verkondigt, voortgebracht had. Eene gemeente met 6.000 leden, doopen van bekeerden iedere week; 30 stations, waar godsdienstoefening voor Joden en blinden gehouden wordt en die tevens in de behoeften aller klassen van menschen voorzien; weeshuizen, in welke 500 kinderen worden verzorgd, een hospitaal voor vrouwen, een armenhuis, een theologisch prediker-Seminarie met 100 studenten, een traktaatgezelschap met 90 kolporteurs, 40 kapellen, die door zijne studenten gebouwd en bezet zijn — dat is zijn bericht, een gevolg zonder wederga.

Spurgeon is veelzijdig. Hij is niet slechts als Apollos „een welsprekend man, machtig in de Schriften", of als Paulus, die „meer gearbeid" had dan de anderen, maar is ook als schrijver zoo wijd bekend, als ergens een levende of gestorvene onder de schrijvers.

Zijn boek: „Jan de Ploeger" is in 120,000 exemplaren verkocht geworden en toch is dit slechts een derde van de exemplaren, die van zijn: „Gesprekken achter den ploeg" verkocht zijn.

Niet het minste is dit in deze mededeeling te bewonderen, dat in de laatste 25 jaar Spurgeon zeer lijdt aan rheumatiek, welke door de zenuwtrekken, tengevolge van zijne groote verantwoordelijkheid, verergerd wordt. Hoe groot ook zijn geloof mag zijn — de zorg om jaarlijks *f* 16.400 voor zijne weezen, *f* 28.800 voor zijne studenten is gewis groot, al is het ook dat hij *hiervoor een betaalde Collectant in zijn dienst heeft.*

Allen, die door Spurgeon's preeken een zegen hebben ontvangen (en wie heeft ze niet gelezen?) zullen gebeden tot den genadetroon opzenden, dat God Spurgeon nog lang mag sparen of andere personen mag verwekken, die in staat zijn, de vele inrichtingen, welke Spurgeon in het leven heeft geroepen, na zijn dood voort te zetten. Alle Baptisten hebben God te danken voor dezen man.

„Der Wharheitszeuge."

Sneek. J. DE HART.

Onze Hamburger reis.

VI.

(Slot.)

Mijn waarde Jonathan!

Er zou nog heel wat te keuvelen vallen, als ik van al het behandelde op de zeven zittingen der Conferentie, die des Maandagsmorgens aanving en des Donderdagsmiddags gesloten werd, u ook maar een klein weinigje zou mededeelen, doch daar moet ik ditmaal van af zien, alleen wijs ik nog op den

BIDSTOND,

waarmede elken morgen ten half negen de bijeenkomsten aanvingen en waar nagenoeg alle afgevaardigden tegenwoordig waren. Dit waren heerlijke, zegenrijke uren, die een wijding gaven aan den ganschen dag; men kreeg er den indruk, hoe diep de Heer in de harten van al Zijne kinderen dat woord heeft gegrift: „Zonder Mij kunt gij niets doen." En zoo is het, Jonathan, zonder den Heer kunnen wij niets, maar gelukkig wij willen ook niets zonder Hem, want wij weten het maar al te zeer, dat alle doen buiten Hem, kwaad doen is.

Een dezer bidstonden werd geleid door Pastor Schröder uit Sleeswijk, die 20 jaar lang predikant in de Luthersche Staatskerk was, doch bij het licht van Gods woord die kerk verliet, ongeacht de geldelijke schade, die hij daardoor leed en op 6 April dezes jaars in de Kapel te Altona door br. Rode werd gedoopt. Van zijne uittreding en Doop geeft hij rekenschap in eene brochure, die zeer belangrijk is. 't Verblijdt ons zeer dezen lieven man te hebben leeren kennen en onder zijn toespraak op genoemde bidstond naar aanleiding van Jes. 40: 31, sprekende over ootmoed en geloofsmoed, werden wij gesticht.

Van iets dergelijks hoort men toch in ons land maar niet — integendeel, vooral sedert de doleantie neemt de kerkelijkheid allerwegen dermate toe, dat het woord „Vaderlandsche kerk" een veel bereden stokpaardje wordt; en wat nog het ergste is, Jonathan, dat de vrijere broeders, wier anti-kerkelijkheid allen openbaar was en die niet schroomden de kerk de „groote hoer" te noemen, dat die mannen thans die hoer weer gaan liefkozen, blijkbaar om haar loon en haar eer. Hoe treurig ook bevreemdend is zulks niet, want de ketterij der zuigelingen-besprenging wortelt in Rome en voert tot Rome.

Veel van het behandelde en verhandelde was van huishoudelijken aard. Van meer algemeen belang waren de Referaten over het Ouderlingen-ambt door prof. Lehmann en prof. Rouschenbusch gehouden, waarvan ge wellicht later nog wel iets in de Christen zult vinden.

Tijdens de vergadering kwam nog antwoord van den geliefden, kranken broeder Spurgeon; zijn secretaris schreef:

„Br. Spurgeon en gade zenden u hunnen har-

telijken dank voor de biddende deelname der Conferentie. Zijne genezing maakt helaas niet die vordering, die zijne vrienden zoo zeer wenschen. In de vorige week was het getuigenis van den Dokter gunstiger dan thans. Evenwel, het gebed om het behoud zijns levens is tot heden zoo genadig verhoord, dat wij moed hebben zulks ook verder van den Heer te bidden."

Kort maar krachtig was het slotwoord van den Voorzitter br. Wichler, hij zeide ongeveer: „Wij willen rijker worden, iets uit Eilbeck halen, dat waren onze gedachten bij onze reis hier heen. Zijn wij nu rijker geworden aan liefde, aan geloof, aan ootmoed? Keeren wij van den berg terug met glanzende aangezichten? Dat zijn de vragen, die wij onszelven hebben voor te leggen. Mij zijn de Conferentiedagen steeds de groote dagen mijns levens geweest, die ik hooger schat dan alle hoogtijdsfeesten. Ja, wij zijn rijker geworden ook ditmaal, ook blikkende op de jeugdige krachten, die in de plaats der ouden in onze rijen zijn ingetreden. De Heer zal ons verder helpen."

Toen rezen de vergaderden weder overeind, als bij den aanvang, legden de handen inelkaar en plechtig klonk weer het schoone lied waarvan ik u de vorige week de vertaling zond en hiermede was de 15 Bondsconferentie geëindigd.

HET AFSCHEIDS-FEEST.

De regelings-commissie, die alle lof verdient, zette de kroon op haar werk door het schoone afscheidsfeest, dat ze georganiseerd had. Zij had daarvoor gekozen een lommerrijk oord in de nabijheid van Wansbeck, waarin een logement stond. De leiding van dit feest op Donderdagnamiddag was opgedragen aan br. Haupt, die ook hier bleek, de rechte man op de rechte plaats.

Het getal feestgenooten was zeer groot (men schat hen op 700), aangezien de leden der drie gemeenten hier ook vrijen toegang hadden, de tram voor deze gelegenheid kaarten uitgaf tegen verminderden prijs, en het weer bizonder schoon was.

Nadat men onder gezelligen kout in verschillende groepjes koffie had gedronken, ging br. Haupt, staande op een soort heuveltje door vier dikke boomen beschaduwd, dat zich uitstekend als spreekplaats leende, voor in 't gebed, waarna hij een gedeelte uit de H. Schrift las. Toen had onder de leiding van br. Gerhard Braun, zoon van den ouden br. Braun, de uitvoering plaats van een paar zangstukken door 6 zangkoren; inderdaad, Jonathan, dit was verrukkelijk schoon.

Als feestredenaar trad nu br. Cl. Peters, prediker in Berlijn, op; vol gloed en opgewektheid sprak hij de menigte toe naar aanleiding van 1 Cor. 15 : 58 : „Zoo dan, mijne geliefde broeders! zijt standvastig, onbewegelijk, altijd overvloedig zijnde in het werk des Heeren, als die weet, dat uw arbeid niet ijdel is in den Heere." Het motto zijner rede was: „Voorwaarts, mars!", het legerkommando, dat als een electrische schok door de gelederen ging en alles in beweging bracht, — zulk een Goddelijk kommando was tot ons gekomen in de gehoudene conferentie en kwam ook nu tot ons in dit schriftwoord. De eerste klank van dit kommando was: „Zijt standvastig, onbewegelijk", dat is: „Wortelt dieper in Gods waarheid en wordt steeds vaster en onbewegelijker in uw christelijk karakter. Houdt vast aan het bijbelsche begrip met betrekking tot de gemeente en den doop." De tweede toon in dit Goddelijk kommando is: „Neem toe in het werk des Heeren, want weet, zonder getrouwen arbeid is geen zegenrijk gevolg te wachten."

Na deze feestrede werden nog door 6 predikers vijf-minuten-toespraken gehouden, waartoe ook br. de Hart — nog eer wij in Hamburg waren — per briefkaart was uitgenoodigd. Menig ernstig woord werd de menigte door deze broeders toegesproken; ook br. de Hart was kennelijk zeer op zijn gemak en sprak in het Hollandsch voor 700 Duitschers en 1 Hollander, de ondergeteekende. Toch verleende men hem de grootste aandacht, en als om de welwillendheid, waarmede men ons bejegende, ten toppunt te voeren, betuigde men ons, dat het grootendeels ook was verstaan.

Toen kwam er aan handdrukken haast geen einde, zelfs aan de broederkus, waar wij koudbloedigen zoo van ijzen, ontkwamen wij niet. Wat ik bij dat afscheid gevoelde, Jonathan, ik kan het niet onder woorden brengen. Ik heb ze lief gekregen onze Duitsche broeders en dank God, dat ik hen heb mogen leeren kennen niet slechts, maar dat wij door eenen band verbonden nu één mogen zijn. Van die vereeniging verwacht ik gezegende vruchten voor des Heeren werk in ons dierbaar Vaderland, omdat ik geloof, dat die eenheid door God gewerkt is.

Reeds den volgenden morgen reisden wij weder af. Br. de Hart stapte te Ihrhove uit, waar br. Willms hem opwachtte en waar hij des avonds prediken zou, om den volgenden morgen via Salzbergen naar Hengeloo te reizen, teneinde den Zondag in zijn oude gemeente door te brengen.

Ook ik ging eerst des Maandags weer over de grenzen en predikte des Zondags tweemalen in Weener, waar de gemeente zich grootelijks verblijdde over de vereeniging, die tot stand kwam.

En hiermede eindig ik, u de genade des Heeren bevelende. Uw broeder:

J. HORN.

GRONINGEN, 10 Oct. '91.

VAN WIJD EN ZIJD.

Terwijl wij ons nederzetten om overzicht te geven van de gebeurtenissen, die ook „De Christen" niet onverschillig kan zijn, kunnen wij niet nalaten om met afschuw melding te maken van de vele gevallen van moord en doodslag. De levenszatheid van velen, brengt hen tot zelfmoord, gelijk de vorige week een paar oude dames, om anderen niet te noemen, waarvan de een reeds 70 jaren telde. De lezers houden mij ten goede, dat ik niet in het breede uitweid over die treurige feiten, want dan zouden we moeten verhalen van kindermoorden op allerliederlijkste wijze — doodslagen door geldzucht of ongeoorloofde liefde en wat niet al.

Wat wij echter wel zeggen willen is dit, dat we gelooven, dat men tot de oude paden moet terug keeren en daarmede het recht van Gods woord laten gelden:

„Die eens menschen bloed vergiet,
diens bloed zal vergoten worden!"

niet uit wraakneming, maar als straf door de overheid als dienaresse Gods, toegepast.

Wij weten wel, de hooggeroemde beschaving onzer eeuw trekt daartegen de neus op en zij acht zulks te „ouwerwets", maar de toenemende schrikkelijke feiten zullen er de Regeering toe noodzaken tot handhaving van haar eigen gezag en ter bescherming van de goedgezinde onderdanen.

Nederland. Op politiek gebied valt hier nog weinig te melden, de heeren Kamerleden vergaderden, met eene enkele uitzondering, nog steeds in de afdeelingen en zijn nu naar hunne haardsteden teruggekeerd, om krachten en vaardigheid te verzamelen voor de a.s. openbare zittingen, waarin de strijdlustigen zich weer zullen laten hooren en daarmede het bewijs aan de kiezers leveren, dat ze niet voor niet, door hen op het Binnenhof zijn gekomen.

Een klein riviertje in de prov. Gelderland, met name de „Berkel", maakt het de 100 heeren nog al lastig, want het laat telkens van zich hooren en stroomt maar steeds door, zonder zich aan de vloed der welsprekende woorden in den Haag te storen. Zoo nu en dan treedt ze eens buiten haar rechtmatig gebied, waarover de landeigenaren en — huurders in die omgeving dan gedurig pruttelen. Men begrijpt, dat, wanneer men aan dat rivierke een belangrijke concessie schenkt, ook de andere polderbesturen uit de hoek zullen komen, want de afdeeling „Waterstaat" is en blijft voor onze Regeering immer een kwelgeest.

Wij zullen spoedig in de gelegenheid worden gesteld om de nieuwe postzegels met de beeltenis van onze jeugdige koningin te kunnen koopen, misschien valt dit samen met de invoering der nieuwe postwet.

Bij zijn bezoek aan den vorstelijken grafkelder te Delft legde de Prins van Napels een krans van frissche witte rozen met witte linten en daarover een vredepalm van cycassen-bladeren op het graf van koning Willem III.

België. De Italiaansche troonopvolger is van uit Nederland te Brussel aangekomen om hier de voornaamste steden te bezoeken en zijne opwachting te maken bij koning Leopold.

De zelfmoordenaar Boulanger, doet nog steeds van zich spreken al is het dan ook maar door de wagenvrachten bloemen en kransen, die op zijn graf zijn aangebracht, waaraan nog dagelijks nieuwe worden toegevoegd. Het tumult en opstootje bij zijne begrafenis zal sommigen althans nog lang geheugen en zij zullen misschien in de gevangenis tijd genoeg vinden om eens te roepen: „leve Boulanger!" hoewel hij voor goed dood is, want Spreuk 10 : 7*a* en Hebr. 11 : 4*d* is helaas, niet op hem van toepassing.

Zijne eenige dochter, die hij met hare moeder schandelijk verliet, om met eene andere vrouw te leven, bracht ook een krans op het graf haars vaders. Wij eeren die kinderlijke daad van plichtsgevoel, al is het dan ook aan een ontrouwen vader.

Frankrijk. Een man des vredes mag Ernest Renan genoemd worden. Toen Boulanger nog de lieveling des volks en de hoop der rijken was en ieder naar zijne gunst dong, was er een, die aanhoudend weigerde met hem in aanraking te komen, hoewel hem bij feesten en andere gelegenheden gedurig gelegenheid werd gegeven, den held van den dag te ontmoeten. De groote philosoof bleef volharden in zijn besluit, omdat de Generaal het gevaar voor oorlog vergrootte en oorlog is de grootste ramp, die een volk kan overkomen, volgens dezen geleerde.

Wie herinnert zich niet den naam van Garribaldi, den vrijheidlievenden Italiaanschen Generaal, die aan de wereldlijke macht van het Pausdom zulk een geweldigen knak heeft gegeven, dat Italië vrij begon te ademen en nu als een zelfstandige staat zich kan ontwikkelen. Als jongens behoefden wij dien naam maar te hooren — zooals die voor een 25 à 30 jaren geleden op aller lippen zweefde — of wij grepen naar onze houten zwaarden en stelden ons tegenover ieder, die de vrijheid bedreigde. Zijn naam bezielde ieder vrijheidlievende, groot en klein en de Bijbelgeloovigen zagen in hem een vervulling der profetie tegenover het Pausdom. Wij herinneren ons nog een brochure: „Garribaldi en de profetiën."

Welnu, voor dezen held is de vorige week een standbeeld onthuld in de stad zijner geboorte, Nice in Frankrijk, bij welke gelegenheid zijn roemrijke daden werden herdacht. Op het voetstuk prijkt, onder meer, een zinrijke afbeelding, *n.l.*: Een wieg met een pas geboren kind, waarover twee vrouwen gebogen. die als moeders beiden recht meenen te hebben het kindje het hare te noemen. Deze twee vrouwen stellen voor: Frankrijk en Italië en de pasgeborene is Garribaldi.

Duitschland. Koning Karel van Wurtemburg werd op plechtige wijze begraven, de lijkwagen was prachtig versierd en werd door een lange stoet familieleden gevolgd. De opvolger, koning Willem, ging tusschen keizer Wilhelm en de Groot-hertog van Baden in.

In de „Marmerzaal" te Stuttgart werd de lijkdienst gehouden en onder het bulderen der kanonnen het lijk bijgezet. — De dood ontziet niemand. Gelukkig, die wedervaart wat Lazarus (Luk. 16 : 22) ten deel viel, al is dan de begrafenis niet zoo plechtig.

Bebel, de socialist, heeft voor eene vergadering van 3000 geestverwanten te Berlijn gesproken. Hij beweerde, dat Rusland door den hongersnood wordt verhinderd den oorlog te beginnen en verklaarde, dat wanneer die uitbrak, ieder socialist geroepen was om de Russische barbaren te verpletteren. Met Frankrijk behoorden ze en wilden ze verzoenen, maar Rusland moet worden teruggedrongen naar het Oosten, voor goed getuchtigd en bovendien gerevolutioneerd worden door de socialisten, zoowel naar binnen als naar buiten.

Deze rede werd met luiden bijval begroet — maar of de werkelijkheid wel zoo'n vaart zal loopen is te betwijfelen, daar men beweert, dat de kazerne-helden 't lafhartigst zijn op het slagveld.

De wereldberoemde professor Virchow vierde gisteren 14 Oct. zijn 70sten verjaardag. Dit is een groot feest te Berlijn, waarbij de geleerde tot „eereburger" van de hoofdstad des Rijks verheven wordt, een zeldzame onderscheiding, die ook aan Bismarck ten deel viel, alsook prof. Koch, den bekenden baccillen-dokter.

Onze Stokvis vertegenwoordigt als Nederl. professor de geneeskundige faculteit, gelijk andere geleerden hunne landen van Europa.

Wij willen hopen, dat de dokter verstandig genoeg is om zijne gezondheid door al dat eerbetoon niet in gevaar te stellen, door van zijne 70jarige krachten te veel te vergen, maar dat

hij nog lange jaren blijve gespaard voor de lijdende menschheid.

Oostenrijk. De daders van den aanslag op het leven van den Keizer schijnen nog niet ontdekt te zijn, hoewel men nog steeds ijverig zoekt; eerst dacht men hun op 't spoor te zijn uit de overeenstemming tusschen de bommen, die men vroeger heeft leeren kennen, doch bij nauwgezet onderzoek bleek dit mis. Het is maar te hopen, dat zulke deugnieten spoedig achter slot en grendel kunnen worden gezet. Er zijn 10.000 florijnen uitgeloofd aan degenen, die de justitie op het rechte spoor brengen.

De oud-minister-president Tizza heeft een indrukwekkende rede gehouden over den vrede van Europa, doch beweerde aan het eind van zijn toespraak, dat Hongarije geene uitgaven moest ontzien om het leger naar de eischen des tijds in te richten. Dit kalmeerde wel wat de vreugde van den eersten indruk dier speech.

Rusland. Hoewel door den Keizer en 's rijks grooten, burgers en werklieden veel wordt gegeven tot leniging van den nood in de zoo zeer geteisterde streken, toch kon men niet voorkomen, dat in het district Berdiansk de Siberische pest uitbrak, tot groote schrik der bevolking. Het is haast niet te gelooven en toch is het waar, dat de groothandelaren hunne pakhuizen gesloten houden en niet dan voor hooge prijzen het graan willen afleveren, al kost dit winstbejag ook duizenden het leven; doch zij zullen ter kwader ure ondervinden, wat Israëls koning voor 3000 jaar van hen heeft gezegd in Spreuk. 11 : 26*a*; 21 : 7.

Turkije. Dat de Sultan de intrekking van de nieuwe munt met de beeltenis van vorst Ferdinand heeft gelast, heeft over het algemeen een slechten indruk gemaakt, daar men het beschouwt als eene kniebuiging voor Rusland.

Voorts beweert men, dat de groote heer is aangezocht om maatregelen te nemen, opdat de Russische vloot niet onverhoeds Konstantinopel inneme en daardoor de geheele macht in het Oosten verkrijge.

Engeland. De werklieden in Londen zijn weer bezig om zich het leven te bemoeilijken door eene groote werkstaking op touw te zetten, daar ze nu met hun vorige eischen, die ingewilligd werden, niet tevreden zijn. Dit zal weer veel tijdelijke ellende in de achterbuurten der wereldstad veroorzaken en op den duur groote schade aanbrengen, daar de handel zich verplaatst. De politie heeft handen vol werks.

Ierland. Parnell, de voorvechter van Ierlands onafhankelijkheid heeft het de vorige week op 45jarigen leeftijd moeten afleggen tegen koning Dood. Op het onverwachts werd hij aangegrepen en eene kouvatting was de middelijke oorzaak van zijn dood. Hij was een onvermoeid strijder voor Home-Rule en van zijn tegenstander wordt gezegd, dat hij de grootste politicus van onzen tijd was, daar hij anderer gedachten wist over te nemen en direct ter nutte van eigen zaak toe te passen.

Hij was zeer bemind bij zijn volk, hoewel zijn zondig openbaar leven van de laatste jaren met de vrouw van kapt. O'Shea zijn zon heeft doen tanen en velen hem verlieten.

Men is zeer benieuwd, wie nu als volksleider zal optreden.

Nederl.-Indië. In Edi wil de bevolking nog maar niet rustig worden en gedurig hoort men daar van uitvallen, die den dood van enkelen althans ten gevolge hebben.

Op Buitenzorg is eene groote brand geweest, die daar veel heeft verwoest, vooral groote schade aanrichtend in de Chineesche wijk.

Suriname (West-Indië.) De cacao belooft veel, dit is zeker voor de liefhebbers een goed bericht, maar minder aangenaam is het te vernemen, dat de veiligheid aldaar wel wat te wenschen overlaat.

Uit de Gemeenten.

Een goede week.

In naam van mijne mede-broeders, commissieleden, neem ik de vrijheid om te zeggen, dat de pas voorbij gegane dagen, 6 tot en met 9 October goede dagen voor ons waren, waarin onze ziel heeft genoten uit de volheid van Gods genade.

Wat er dan aan de hand was? Wel de tijd was weer daar, dat de commissie moest samenkomen om de belangen der Unie in hare najaarsvergadering te bespreken, en de ontmoeting van elkander na lange afwezigheid heeft reeds een zegen in zich. Daarbij kwam, dat onze Penningmeester, br. Horn, op 6 October verjaarde, wiens gasten wij dien dag waren, om 's avonds met de Gemeente in de kerk samen te komen, om deze weldaad Gods aan haren Voorganger bewezen, feestelijk te gedenken.

De goede harmonie tusschen Voorganger en Gemeente bleek ons, waarover wij ons van harte kunnen verblijden.

Onder genot van koffie en koek, gekruid met hartopbeurende toespraken, vloog de tijd voorbij. De zangvereeniging, onder leiding van br. van der Baaren, liet zich eenige malen hooren, dat de opgewektheid niet weinig verhoogde en zoo was de eerste dag naar onzen zin wel wat te spoedig voorbij.

De Commissie-Vergadering

werd op 7 en 8 te Foxhol, de geboorteplaats van onze Unie, gehouden.

Onze afgevaardigden, die in Augustus l.l. in Hamburg de Conferentie der Duitschen Bond hadden bijgewoond, waren nog vol lof van de hartelijke ontvangst en het goede daar genoten, waarvan zij nog iets extra's bij deze gelegenheid mededeelden, wat blijkbaar vriend „Jonathan" niet te weten komt.

Wat wij hoorden, stemde ons tot blijdschap en innigen dank aan God, en wij kunnen niet anders zeggen, dan dat wij recht blijde zijn in dien Bond opgenomen te zijn.

Voorts werd er gehandeld over de keuze van de Unie-cent-reizigers, doch de beslissing daaromtrent zullen wij over viertien dagen, D. V., bekend maken.

Wat er verder is behandeld blijft natuurlijk geheim, behalve, datgene wat in de loop der dagen in de handelingen openbaar zal worden en daarop mag elk acht geven, die er belang in stelt.

De Gemeente

had, door strooibiljetten en advertenties een „groote Volkssamenkomst" aangekondigd, doch de verwachting was algemeen: „daar zullen niet veel menschen komen", én om de drukke werkzaamheden, én omdat het duistere maan is, én om . . . . ja, waar al niet om. Doch hoe beschaamd werd iedere twijfelaar, want de opkomst was zoo groot, dat het kerkje

Rehoboth

den eersten avond op verre na geen zitplaatsen genoeg bevatte en op den tweeden avond was de menigte nog grooter, zoodat wij buiten het program om, ook den derden avond besloten bijeenkomst te houden.

Met aandacht werd naar de ernstige toespraken der verschillende sprekers gehoord en al zagen wij direct geen vrucht in bekeering, toch gelooven wij vast, dat de nawerking heerlijk zal zijn.

Bovendien is het zeer bemoedigend voor de sprekers geweest, die zich allen opnieuw gaven voor de

Evangelische Samenkomsten

in den a.s. winter. En de Gemeenten worden bij dezen opgewekt om die, evenals vroegere jaren te organiseeren onder de bekende conditiën. Wij hopen, dat alle Gemeenten er weer toe kunnen besluiten, om zulke meetings te beleggen, vooral zich biddend daartoe voorbereiden, en er vroegtijdig kennis van geven om tot een goede regeling te komen, want men moet rekening houden met de gewone drukte der Voorgangers.

Deventer, Oct. '91. B. ROELES.

DE COMMISSIE

heeft de eer, aan de geünieerde Gemeenten te berichten, dat de Gemeente Amsterdam, met overlegging van hare Statuten, aanvrage heeft gedaan om, in de Unie te worden opgenomen.

Het Bestuur bestaat uit de Broeders:
F. J. van Meerloo, Voorganger.
W. Panjer, Ouderling.
M. J. Verhorst, Secretaris.

Na gedaan onderzoek, heeft de Commissie tegen de opname niet het minste bezwaar en kan met volkomen vrijheid zulks aanbevelen.

Verzoekt ten dien einde de

Afgevaardigden

der Algemeene Vergadering, hunne stemmen uit te brengen en in schrift op te zenden aan ondergeteekende voor 1 November a.s.

Mochten er zijn, die bezwaar hebben tegen de opname, dezulken kunnen inlichtingen bekomen aan hetzelfde adres. Die niets van zich laten hooren, worden geacht er mede in te stemmen.

Daar dit de eerste maal is, dat op deze wijze beslissing wordt genomen, achten wij niet overbodig te zeggen, dat de Afgevaardigden van elke Gemeente samenkomen, om over het *wel* of *niet* aannemen te spreken, om dan hun stemmen uit te brengen, die dan in één couvert kunnen worden opgezonden aan den Secretaris.

Deventer, 14 Oct. '91. B. ROELES.

LIEFDEGAVEN.

Voor den Unie-Cent.

Door A. J. S van de vereeniging „Het Mosterdzaadje" te Amsterdam *f* 12.

N. v. Beek.

ADVERTENTIËN.

Gedrukt bij T. Uchtman, Groningen.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 235. DONDERDAG 22 October 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post . . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Het Prediker-Seminarie der Duitsche Baptisten te Hamburg.

En er werd geen smid gevonden in het gansche land van Israël. 1 Sam. 13 : 19.

Het onderwerp, dat ons thans bezig houdt, heeft in hooge mate onze liefde en ingenomenheid. Wij waren in onze brieven aan Jonathan juist zoo spaarzaam in mededeelingen omtrent deze schoone stichting, opdat wij er te dezer plaatse recht veel van zouden kunnen zeggen. Geven wij eerst een korte schets van de stichting zelve en dan van de wijze harer gronding en het goed recht van haar bestaan.

DE STICHTING ZELVE.

Tot onze niet geringe vreugde, zijn wij door de vriendelijkheid van br. Bickel in staat gesteld, onzen lezers van bovengenoemd Seminarie hierbij een afbeelding te bieden.

Den 6 Juli 1887 werd op een stuk gronds, groot 4322½ □ meter, gelegen aan de Renbaanstraat in Horn, onmiddelijk aan de grenzen van Wansbeck, de eerste steen gelegd van bovengenoemde stichting welke 15 April 1888 voltooid was.

'tGebouw zelf is opgetrokken in oud-duitschen Rohbouwstijl, eenvoudig doch soliede. Het dak is met een torentje gekroond.

In het onderste gedeelte van het gebouw bevinden zich de keuken, de badkamer en de eetzaal der studenten. In laatstgenoemde zagen wij de volgende rijmpjes rondom aan den wand aangebracht:

Kommt her ein hier ist gut sein
Ein freundlich Gesicht, das beste Gericht.

Der Hunger ist der beste Koch
Der je ward oder wird er noch.

Der beste Artzt ist weit und breit
Des Menschen eigne Maessigkeit.

De partèrre of de verdieping die boven de keuken en eetzaal is, omvat een ruimte van 54 voet lang en 23 voet breed. Hier bevinden zich de beide Leerzalen (die ook tot een gemaakt kunnen worden), de Bibliotheek, die tegelijk conversatiekamer is en een woning voor een der Professoren. In de eerste en tweede étage zijn, door een gang in het midden gescheiden, aan elke zijde 6 kamers, elke kamer bestemd voor 2 studenten, zoodat 24 broeders daar verblijf kunnen houden. Ieder dezer kamers is ongeveer 16 voet diep en 14 voet breed en heeft een breed raam, dat een aangenamen aanblik in den tuin van het Seminarie verleent en een schoon vergezicht aanbiedt, zoo opwekkend, dat br. de Hart bij dezen aanblik niet kon nalaten te zeggen: „Hier moet de meest phlegmatieke Hollander wel poëtisch worden!" Op iedere kamer bevindt zich een kachel, twee opene ledikanten, een groote tafel, drie stoelen, een waschtafel met toebehooren, twee boekenhangers en een kleerkast. Aan de deur hangt een kaart waarop de „Huisorde" gedrukt is. Over de tweede étage bevinden zich nog 6 dakkamertjes, waarvan een als ziekenkamer is ingericht en een voor andere doeleinden dient, de vier andere staan nog beschikbaar voor 8 studenten, zoodat zij 32 studenten kunnen huisvesten. Op dezelfde étage bevinden zich nog 6 dienstbodenkamers; de ruimte onder het dak is ingericht voor het drogen der wasch.

Het gebouw is door een tuin met sierplanten en heesters beplant, van de straat gescheiden; achter het gebouw bevindt zich een groote moestuin, welker opbrengst de keuken ten goede komt. Naast het gebouw staat het waschhuis. Het is terecht opgemerkt, dat de ligging van het Seminarie op een betrekkelijk grooten afstand van Hamburg—Altona het verkeer met de Gemeente aldaar en het gebruikmaken van nuttige gelegenheden tot vorming en ontwikkeling, zeer in den weg staat; daartegenover staat, dat de bewoners nu de zuivere frissche lucht en de landelijke stilte ongestoord genieten, terwijl het in de nabijheid gelegene Wansbecker bosch tot menige schoone wandeling gelegenheid biedt, en er voor de gezondheid der kweekelingen op deze wijze zoo goed mogelijk zorg gedragen is.

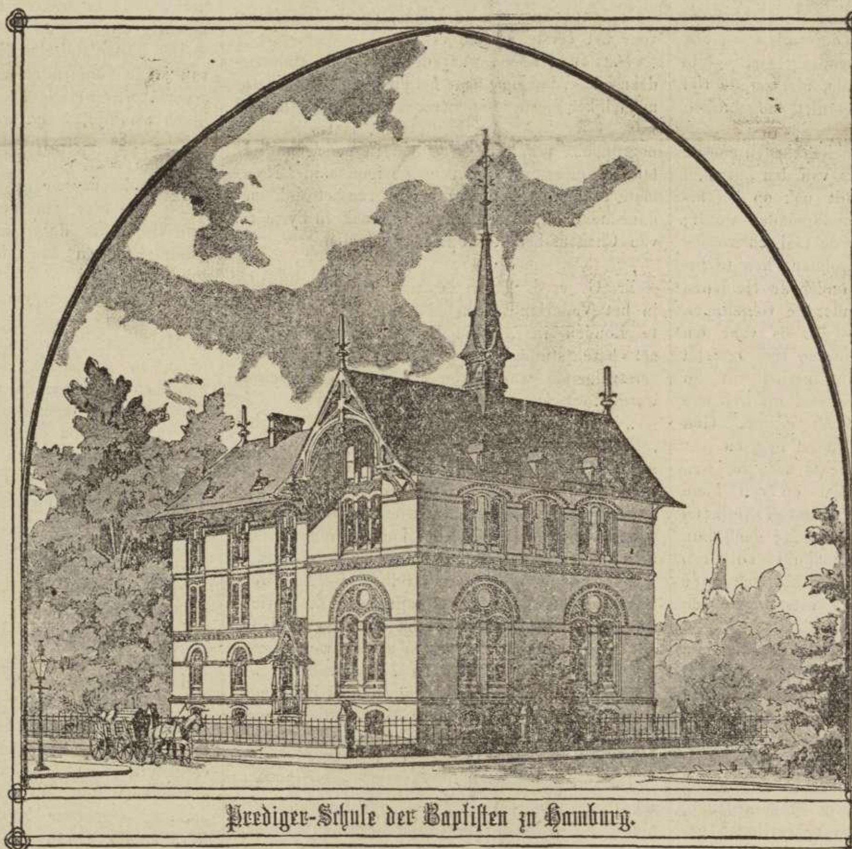

Prediger-Schule der Baptisten zu Hamburg.

Hoewel wij een volgende maal op de geschiedenis dezer stichting denken terug te komen, vermelden wij hier toch als ter loops, dat in de meubeleering van dit voortreffelijke huis, dat zelve een gedenkteeken der liefde Gods en der offervaardigheid zijner kinderen is, menig blijk van de vindingrijkheid dier liefde is. Zoo hebben bijv. de Jongedochters-vereenigingen, daartoe opgewekt door de vrouw van Prof. Fetzer, 7 à 8 studeerkamers gemeubeleerd. Enkele dier vereenigingen, zooals die te Altona, Berlijn, Hamm en Stettin, hebben ieder voor zich een kamer geheel gemeubeleerd, waarom dan ook als herinnering op de deur dier kamer een porceleinen plaat is aangebracht, waarop de naam Altona, Berlijn enz. staat. 't Zal nu wel, ook voor de toekomst, tot de eer van die vereenigingen behooren, bij noodzakelijk wordende vernieuwing van een en ander, daarvoor blijvend zorg te dragen. Ook de kinderen der Zondagsscholen bleven niet achter; zij verzamelden zooveel, dat daarvan de beide leerzalen gemeubeleerd konden worden. Een schoon geschenk gewerd nog aan de inrichting, een fraai Estey-

Orgel, dat geplaatst is in de leerzaal, die voor den dagelijkschen bidstond dienst doet. Genoemd orgel werd door den fabrikant Esty uit Amerika, die een broeder onzer gemeenschap is, aan het Seminarie geschonken. De leerzalen zijn versierd met de portretten van den grooten weldoener der school, Dr. J. D. Rockefeller, en van de drie vaders der Duitsche Baptisten, J. G. Oncken, G. W. Lehmann en J. Köbner, terwijl ook de beeltenis van Dr. Sears, die br. Oncken doopte, en een schilderij waarop velen van hen, die de voetstappen dezer mannen drukken, zijn afgebeeld, mede de wand versieren.

Met een Hallelujah in het hart verlieten br. de Hart en ik dit schoone gebouw, verblijd dat het weldra ook een broeder uit Holland onder zijne bewoners zou tellen, wat inmiddels een feit geworden is.

En nu, nu de verbintenis der Holl. Unie met den Duitschen bond tot stand kwam, is onze vreugde nog grooter, want nu mogen wij, met dank aan den Heer, op deze stichting wijzen en zeggen:

Ziedaar, ons Seminarie!

HORN.

ZENDING.

Bekeering van Mahomedanen.

Het schijnt eene in wijden kring opgevatte gedachte te zijn, dat het als het ware een hopeloos pogen is, aan de bekeering tot het Christendom van Mahomedanen te arbeiden. Alsof op dat gebied iets onmogelijk zoude zijn; alsof iets bij den Heer onmogelijk zoude wezen! En hoe het ook zij, de Heere Jezus heeft bevolen het Evangelie te prediken aan alle volken — zoowel aan Mahomedaansche als aan andere. En voor God zal niets onmogelijk zijn. De gedachte, als zou God de prediking onder de Mahomedanen niet willen zegenen, is door niets — ook door de geschiedenis der zending niet — te rechtvaardigen, en evenmin die, als zou de tijd om hen te evangeliseeren, nog niet aangebroken zijn.

Wel zijn er zeer groote moeielijkheden aan de bearbeiding van de aanbidders van den „grooten Profeet" verbonden, gelijk dit ook op het arbeidsveld in Noord-Afrika ondervonden wordt; wel valt het zwaar, èn wegens de taal, èn wegens het fanatistische van den Muzelman, hen te bereiken, doch dat is ook wel onder de Heidenen het geval, bijzonder ook onder de volgelingen van Boeddha en Confucius. Er is voor den zendeling, vooral in den nieuweren tijd, meestal een wachttijd of voorbereidings-periode in zijn arbeid, en daarin wordt menigmaal op treffende wijze de genadige leiding Gods gezien. God zelf bepaalt den tijd van zaaien en oogsten.

In N.-Afrika, waar nog slechts weinige jaren gearbeid werd, kan nog maar op een klein getal gewezen worden, die Mahomed verlieten en zich aan Christus toevertrouwen; doch hun getal is wel zoo groot en zij zijn in zulk een wijden kring verspreid, dat zij ons het blijde uitzicht openen, dat op deze eerstelingen een rijken oogst volgen zal.

Wenden wij nu onze blikken naar andere deelen van het zendingsveld, waar 's Heeren knechten reeds vele jaren lang hunne krachten gewijd hebben aan de bekeering der Mahomedanen, zooals b. v. Indië; daar zien we dat ook reeds vele treffende uitkomsten verkregen zijn. Men heeft opgemerkt, dat daar in verhouding tot den arbeid onder Hindoes en Mahomedanen, onder de laatsten de meeste bekeerlingen gewonnen zijn. Een geheel Mahomedaansch dorp werd aan Christus onderworpen, en een niet gering getal Muzelmannen zijn ijverige predikers van den Christus geworden. Het werk onder de vrouwen in Indië is eveneens zeer gezegend geweest; en er wordt gezegd, dat een groot getal onder hen beslist voor Christus hebben gekozen, maar door hunne afgesloten positie in de maatschappij verhinderd worden om in het openbaar te belijden. Het is somwijlen wegens de vervolgzucht onder de vijanden wenschelijk geene bijzonderheden te publiceeren. Om deze reden verbood onze Heer somwijlen van verrichtte wonderdaden melding te maken. Het is echter wel noodig dat de vrienden der zending bekend worden met verkregen zegen in den arbeid, opdat zij, na gebeden en geofferd te hebben, ook kunnen danken, in het geloof versterkt en tot volhardenden arbeid bemoedigd worden.

De statistieken van de meeste zendingsafdeelingen geven ons in den regel de uitkomsten te zien van den arbeid onder Heidenen en Mahomedanen dooreen. Het zou belangrijk zijn de uitkomsten van den arbeid in alle deelen der wereld bepaaldelijk onder de Mohamedanen te weten. De overwinningen des Christendoms in 't algemeen te vernemen, is verblijdend en noodig, maar van zijne overwinning over valsche godsdienststelsels te hooren, is bijzonder bemoedigend, dewijl juist die stelsels de menschen het meest gebonden en in slavernij houden en het meest hunne redding in den weg staan.

Op de zendings-conferentie in 1888 sprak Dr. Schreiber, van het Rheinsche Zending-genootschap, over het toenemen van den Islam in de Nederlandsche bezittingen op Sumatra en Java, maar maakte tevens melding van het bemoedigend feit, dat het getal christenen onder de inboorlingen van Java sedert 1873 van 5,673 tot 11,229 was geklommen, en dat over geheel Nederlandsch Indië niet minder dan 148,672 tot 250,000 Christenen waren. Hij deed daarbij met nadruk uitkomen, dat de meesten van hen Mahomedanen geweest waren. Op Sumatra waren eveneens vanaf 1878 de bekeerlingen in aantal geklommen van 2,500 tot 12000, waaronder honderden Mahomedanen, die in de laatste jaren gedoopt of voor den Doop onderwezen werden. Dr. S. beweerde dat er geen land bekend is, waar zoovele bekeerlingen uit de Mahomedanen gevonden worden als in Nederlandsch Indië.

Conclusie: het levend Christendom is machtiger bevonden dan de Islam, en de laatste zal voor het eerste moeten vallen.

Dat in landen, waar de Regeering Mahomedaansch is, het openbaar belijden van den Christus moeielijker is en minder voorkomt, dan in landen waar een christelijk bestuur is, laat zich licht begrijpen. Vandaar treft men in eerstgenoemde landen meer verborgen geloovigen aan. Naarmate echter de politieke macht van het Mahomedanisme daalt, zullen er, vooral ook in Syrië, tal van Christus-belijders openbaar worden.

Zr. G. v. d. Molen is, na haar vacantie hier in het Vaderland te hebben doorgebracht, weer te Londen in „Doric Lodge" teruggekeerd en zet hare studie weer voort om wellicht in het eerstvolgende voorjaar naar Afrika gezonden te worden.

„Doric Lodge" is eene afdeeling van het „East London Mission Institute" (Zendings-Instituut in Oost-Londen) waarin de zusters verblijf houden, die tot Diakonessen en zendingszusters worden opgeleid. In een tegenoverstaand gebouw bevinden zich de jonge broeders, die tot Zendelingen of Evangelisten worden onderwezen. Er is bijna geen land ter wereld, waar niet een of meer kweekelingen van die inrichting werkzaam zijn in dienst van den Heiland. Dit jaar werden vier en dertig zendelingen uitgezonden, 27 mannel. en 7 vrouwel., en wel 15 naar China, 4 naar Indië, 6 naar de Congo, 2 naar Oost-Afrika, 1 naar West-Indië, 1 naar Australië, 1 naar Brazilië, 1 naar N. Canada en 1 naar de Vereenigde Staten.

De generaal-directeur, dr. H. Grattan Guinness, schrijft met betrekking tot de opening van dezen nieuwen cursus, dat de lessen beginnen met een grooter getal leerlingen dan ooit te voren. Jaarlijks wordt het getal jongelingen en jongedochters grooter, die lust en liefde hebben en zich geroepen gevoelen om onder de heidenen het Evangelie te helpen brengen. Deze worden in genoemde inrichting gratis opgeleid, alleen moeten zij zelf voor kleeding, reis- en zakgeld zorgen.

Dr. G. schrijft verder: „Toen wij onzen eersten cursus begonnen, hadden we slechts *negen* mannel. leerlingen. Thans openen wij dezen *negentienden* met ruim 150 studenten, 100 mannel. en 56 vrouwel. Wij danken daarvoor God van harte, want het blijkt, dat onze dienst Hem welbehagelijk is, en wij worden in staat gesteld, getuigenis van Christus, onzen Heer en Zaligmaker af te leggen tot aan de einden der aarde."

Het onderhoud van die geheele onderneming kost niet minder dan 20 pond (*f* 240) per dag. Dr. G. vraagt of er niet 365 vrienden zijn, die elk die som voor hun rekening willen nemen. Deze arbeid is geheel een werk des geloofs, en er zijn geheel geen fondsen. Het is zeker goed, dat hij in Engeland en niet in Nederland woont, temeer dewijl zijn instituut geen kerkelijk, maar eene geheel christelijk vrije inrichting is, waar men de leer betreffende den zoogenaamden kinderdoop verwerpt als strijdig met Gods waarheid, ofschoon men er niet strikt Baptistisch is.

Gods zegen ruste overvloedig op dien arbeid en op de honderden broeders en zusters, die op de verschillende deelen der aarde werkzaam zijn!

St. N. v. B.

Herfstvergadering der Bapt. Unie van Groot-Brittanje en Ierland.

Deze verg. werd gehouden te Manchester van 5—9 Oct. j.l. De Gemeenten aldaar hadden bij die gelegenheid meer dan 1300 gasten te herhergen, en toch was er plaats voor allen. Er heerschte over het algemeen een opgewekte, liefelijke stemming. Er werden zeer interessante redevoeringen en toespraken gehouden over zeer belangrijke onderwerpen, door de beroemdste sprekers onder de Baptisten, als Dr. Maclaren, Dr. Clifford e. a. Ook vele zendelingen, die weer gereed staan naar hun arbeidsveld terug te keeren, benevens oud-zendelingen voerden er het woord, en wekten tot het werk der Zending krachtig op.

De buitenlandsche Zending en de opleiding van jonge mannen en vrouwen voor christelijken arbeid, was wel de hoofdschotel bij den geestelijken maaltijd, gelijk we die samenkomsten zouden kunnen noemen. De praktische zin en volhardende zendingsijver onzer Engelsche broeders is bewonderenswaardig.

Bij een der zittingen werd op voorstel van den Secretaris der Unie, Dr. Booth het volgende telegram aan Rev. C. H. Spurgeon gezonden:

„De Pastors en vertegenwoordigers der Baptiste-Unie, tegenwoordig op de herfstvergadering te Manchester, geven bij dezen blijk van hunne liefde en sympathie voor Mr. Spurgeon. Zij wenschen hem toe de voortdurende vertroosting van een altijd tegenwoordig zijnden Zaligmaker, en, als het God behaagt, volkomen herstelling van zijn langdurig en drukkend lijden, en dit wel zoo, dat hij niet alleen kracht mag bekomen om tot zijne geliefde gemeente terug te keeren, maar dat hij nog lang gespaard moge blijven ten haren dienste en ten dienste van Christus' Gemeente in 't algemeen."

Het antwoord van Spurgeon luidde: „Hartelijk blijk van éénheid zeer dankbaar ontvangen. Mogen uwe vergaderingen onzen Heere behagen, zijnde vol van waarheid en genade, — Spurgeon.

De sluitings-meeting op Donderdagavond was zeer belangrijk. 5000 personen vulden de „St. James' Hall" en een koor van 250 zangers luisterde door hare schoone melodiën deze grootsche vergadering op. Er werden korte toespraken gehouden. Rev. Williams sprak over „onze verhouding tegenover kapitalisten en werklieden." Rev. James Owen van Swansea had tot onderwerp: de werkende stand en de openbare godsdienst: Hij protesteerde vooral tegen het menigvuldige collecteeren in de openbare samenkomsten, enz. enz.

De Engelsche christenen leveren vele bewijzen van wat gedaan kan worden door de Gemeente des Heeren, als geloof en liefde zich in ijver en toewijding laten zien. Laat ons alle goede voorbeelden ernstig navolgen.

N. v. B.

Gemengd Nieuws.

De *Stand.* van 15 Oct. schrijft:

In donkerst Holland.

De middernachtzending werkt nu ongeveer drie jaren in de hoofdstad van ons land.

Gisteravond is in de *Eensgezindheid* een openbare vergadering gehouden; deze was slechts matig bezocht; toch was het een hoogst belangrijke bijeenkomst.

Wij zullen echter het daar gesprokene niet op den voet volgen, maar willen alleen de aandacht vestigen op *feiten*, die daar in het licht gesteld zijn.

Absoluut mag het kwaad ten onzent niet denzelfden omvang hebben, als in grootere landen en steden; *proportioneel* is het waarlijk niet minder.

Men lette slechts eens op het feit, dat in het bestaand internationaal adresboek van allen, die met den handel van blanke slavinnen in betrekking staan, niet minder dan *drie en twintig* adressen uit ons kleine Nederland voorkomen.

Het verkoopen van veelal minderjarige meisjes geschiedt natuurlijk tusschen koppelaarsters en bordeelen; tusschen bordeelen onderling, enz. enz.

Niet zelden komt het voor, dat meisjes voor den prijs van b. v. *f* 30 door het eene hoerenhuis aan het andere worden uitgeleverd.

En nog dezer dagen is uit een zeer groot bordeel een meisje voor den prijs van *f* 2000 naar Frankrijk verkocht.

Ons is verzekerd, dat in de groote bordeelen de meisjes nooit langer dan eenige maanden worden gehouden, en dan worden ze geheel buiten eigen weten om, voor geld aan anderen uitgeleverd.

Van één dier huizen is in de laatste dagen bekend geworden, dat mishandeling der inwoonsters, tot *geeseling* toe, er niet zelden voorkomt.

Moeilijk kan men zich een denkbeeld vormen van de intrigues en de listen, die in het werk worden gesteld, om jeugdige meisjes in dergelijke huizen binnen te lokken.

Op de meest bedekte wijze worden meisjes van beschaving en ontwikkeling gelokt door soms *godsdienstig getinte* advertenties.

Langs dezen weg zijn nog onlangs eenige predikants- en onderwijzersdochters in het verderf gebracht.

En in de vorige week zijn b. v. weer vijf meisjes door een beruchte Groningsche koppelaarster naar Amsterdam getroond; reeds vroeger heeft deze vrouw een gevangenisstraf van zes maanden ondergaan; maar nog heeft zij haar heilloos bedrijf niet laten varen.

Ziedaar enkele bedekte en openbare feiten uit deze wereld van zonde en ongerechtigheid, waar mannen uit onze *hoogste standen* de hand in hebben.

Tegenover al dit kwaad nu staat de middernachtzending met zeer geringe krachten.

Hoogstens kunnen er elken nacht een man of 7, 8 op post zijn.

Het is dus noodig, dat zij in haar moeilijke taak meer en beter gesteund worde.

VAN WIJD EN ZIJD.

Zoo min het dezen zomer mooi weer wilde worden, evenmin kan nu meneer de Herfst aan den slag komen. Wel speelt hij zoo nu en dan eens flink op, maar moeder de Natuur pakt hem direct bij den arm en zet hem rustig weer op het bankje van kalmte. Nu, het is gelukkig ook en wij die geen natuuraanbidders zijn, hebben redenen te over om God te danken voor het schoone herfstweer, waardoor nog zooveel terecht gekomen is.

En gelijk het jaargetijde rustig verloopt, gaat ook het parlementair en staatkundig leven voort. Hier en daar hoort men nog wel eens een storm opsteken, doch de vredeszon verdrijft spoedig die onheilspellende wolkjes van den hemel, met de verklaring door dezen of genen staatsman: „Wij willen en zoeken den vrede.” Niemand beelde zich echter in, dat op een mooien herfst een zachte winter moet volgen, wel is het te wenschen, maar zeker zijn wij niet; zoo min kunnen wij ook op al de vredesbetuigingen staat maken.

We willen weer, als naar gewoonte een reisje door de wereld doen, om hier en daar een kijkje te nemen, wat er in de verloopen acht dagen alzoo is voorgevallen.

Nederland. Het is hier in ons goede land zoo rustig en kalm, we zouden het niet beter kunnen wenschen, n.m.l. als we bang zijn voor strijd en moeite, die onverbiddelijk in het leven voorkomen en die eigenlijk te verkiezen zijn boven die grafstilte.

Naar men beweert, wordt er zeer hard gewerkt op de Bureau's van de Ministers aan de voorbereiding van nieuwe wetten. Ook moet de Min. van Oorlog druk in de weer zijn, niet maar een noodwetje te vervaardigen, maar een degelijk officieele wet voort te brengen, en wel in het voetspoor van zijnen voorganger, natuurlijk met eenige veranderingen, anders zou het den indruk geven, dat dezelfde wet door deze Regeering reeds is ingetrokken.

Straks zullen wij, wanneer de tijd van openbare bespreking daar is, wel van een en ander hooren en onze handen samenslaan van blijdschap, als we vernemen, hoeveel goeds dit ministerie ons meer brengt dan het voorgaande. De beloften zijn zoo.

De anti-revolutionair. hebben den afgevaardigde van Steenwijk Beelaarts van Blokland als hunnen partijleider gekozen, die straks met zijne liberale tegenstanders en afvallige roomsche vrienden in 't krijt zal treden, — moge het ten zegen voor land en volk uitloopen.

Men schijnt het ook nog niet eens te zijn, wie de onkosten der voogdijschap onzer koningin moet betalen, Hare Majesteit of de Staat. Dat dit sommetje niet gering is, kan men opmaken uit het feit, dat *negen* heeren van de eersten des lands daarin zitting hebben, en dezen werken niet als een gewoon ambachtsman voor 15 à 20 cent per uur.

Voor deze bijeenkomsten is een zaal doelmatig ingericht en ook die kosten moeten nog worden betaald.

Zulke dingen hoort men gewoonlijk in den stillen tijd; dan wordt het openbaar, dat aan de wetten des lands nog al heel wat te verbeteren valt.

België. Een groot deel onzer zuider-buren verwachten nog maar steeds het heil des volks van Algem. kies- en stemrecht, en op 22 Nov. a.s. zal er een buitengewoon congres worden gehouden van mijnwerkers, die dan ook weer zullen spreken over 1 Mei als internationalen rustdag. België mag met recht het land van congressen worden genoemd, en was de welvaart alleen te danken aan beraadslagingen, dan zou dit land wel no. 1 zijn in voorspoed — wat nu echter niet zoo is.

Frankrijk. Toen de vorige week de heeren ministers te Marseille waren, vonden daar eenige wanordelijkheden plaats, wat door hen zeer streng werd opgenomen, doch de burgemeester vaardigde direkt de volgende proclamatie uit om erger te voorkomen: „Als eenige kwajongens, onder voorwendsel van socialisme of algemeene politiek, lompe manifestatie hebben gedaan, moet men wel weten, dat de ministers daaraan de waarde hechten, welke zij verdient, en zij te verstandig en te eerlijk zijn om Marseille voor zulk een doellooze onbezonnenheid verantwoordelijk te stellen. Uit het gebeurde valt af te leiden, dat er nog veel te doen valt aan de opvoeding der jongelieden, die de straat boven de werkplaats verkiezen.”

Dit was weer te veel gezegd voor een socialistisch Raadslid, die zijne broeders socialisten voor „onopgevoede kwajongens” hoorde uitmaken. Hij nam het den Burgervader zeer kwalijk. Natuurlijk! want de heeren, o neen, de burgers-socialisten meenen reeds boven aan op de trap van ontwikkeling en beschaving te staan, zoodat zij zich inbeelden de toongevers te zijn, zoowel voor godsdienst als maatschappij. En dan „kwajongens” te worden genoemd? Foei! Burgemeester van Marseille, om ook zoo den spijker op den kop te slaan. Wij begrijpen, dat het voor hem onvergeeflijk is.

Italië. Niet enkel de spoorwegdiefstallen, die dit land in de laatste dagen ter sprake bracht, (hoewel ze op groote schaal zijn gedreven), maar ook de bedevaartstochten naar den Paus hebben veel sensatie verwekt.

De zoogenaamde rok van Christus te Trier had vele pelgrims geen vrede des harten geschonken, wat zeer natuurlijk is, vandaar, dat sommigen (evenals Luther) het beproefden in Rome bij den zich noemenden Heiligen Vader te vinden, maar ook dat gelukte niet en geen wonder, want hoe zal men leven vinden, waar de arenden vergaderen?

Drie Fransche Bedevaartgangers wilden zich eens bovenmate verdienstelijk maken en spogen naar het graf van Victor Emmanuel en schreven in het vreemdelingenboek: Leve de Paus! wiens wereldlijke macht moet worden hersteld.” Daar had men de poppen aan 't dansen; politie, justitie, en ministeries, alles kwam in beweging en nog is dit zaakje niet afgeloopen.

De prefect van Sassari, die een vijandige demonstratie tegen de Franschen aan het spoorwegstation toeliet, is al ontslagen en er zullen nog wel meer moeten boeten.

In de volgende maand, zal hier een zoogenaamd vrede-congres worden gehouden, waaraan vele Buitenlanders uit alle landen van Europa zullen deelnemen. Nederland liet zich door een 7tal Afgevaardigden inschrijven.

Een en ander zal zeer naar genoegen zijn van de PALERMOSCHE dames, die een bond oprichten tot afschaffing van den oorlog.

Nu, als het waar is, wat men zegt (en niet geheel zonder reden), dat de vrouwen de wereld beheerschen, dan is deze bond een eerste schrede op den weg van rust en vrede, indien ze n.l. zelf maar niet de eerste ruzie krijgen.

Duitschland. Te Erfurt, waar de socialisten een groot Congres hebben gehouden, heeft een der bekende sprekers, Vollmar, een rede van twee uren gehouden, om den heer Bebel, een ander bekend redenaar, te bestrijden. Zij zijn onderling zeer verdeeld, maar hierin komen ze vrijwel overeen: Rusland moet worden gefnuikt. Toch moet zooveel mogelijk de wereldvrede worden gehandhaafd, opdat het socialisme meer internationaal (dat is over alle landen) kunne doorwerken.

In Berlijn is een groot aantal brochures in beslag genomen, waarvan de titel was:

„de Czaar krankzinnig.”

De Minister van Openbare Werken stelde een verlaagd tarief voor op de spoorwegen voor alle arme zieken *naar* of *van* ziekenhuizen.

Oostenrijk. Men ontdekt hier telkens dynamiet onder bruggen enz., waarvan een en ander in verband wordt gebracht met de onlangs gehouden aanslag op het leven des keizers, waarvan de schuldigen nog niet zijn ontdekt.

Rusland. Naar men uit Odessa meldt, heeft de Czaar bevel gegeven om de vervolging op de Israëlieten in het oosten te staken. Als het waar is, mogen wij ons er over verblijden, want de ellende wordt er bij den dag grooter. Er zijn ook weer nihilistische complotten ontdekt te Kieff, waarbij vele studenten zich hadden aangesloten.

Er bestaat ook hoop, dat een inkomsten-belasting zal worden ingevoerd, wat zeker eene groote verbetering zal zijn.

De hongersnood is ontzachelijk en gaat alle beschrijving te boven. Het senaatslid Barinoff verklaarde te Petersburg, dat na onderzoek is gebleken, dat 32.000.000 — twee en dertig millioen boeren gebrek lijden. Er wordt veel gedaan, maar de nood is zoo groot, dat er dagelijks honderden den hongerdood sterven, terwijl in Amerika overvloed is, zoodat volgens berichten de locomotieven met graan worden gestookt. Waarom nu geen schepen met graan afgezonden naar die streken, waar zooveel gebrek heerscht? O, die vervloekte geldmacht, die altijd op berekening uit is: „wat is het voordeeligst?”

Ook in ons land wordt nog veel geleden en het is wel noodig, dat de meer bedeelden een wakend oog houden over de minder bevoorrechten om hulp te verleenen, want armoede is hier

geenszins noodig en mag in geen geval onder Christenen plaats vinden.

Engeland. De statistiek bewijst, dat er eene verbetering is op te merken onder het Engelsche volk. De gevangenissen n.l. nemen jaarlijks in bevolking af, hoewel feitelijk de bevolking als overal grooter wordt. Men schrijft dit toe aan de vermindering van drankmisbruik, en dit weer als een vrucht van den arbeid der geheelonthouders- en afschaffers-vereeniging. Moge dit ook spoedig kunnen worden gezegd van ons land. Wij wekken nogmaals al de lezers van „De Christen" op om deel te nemen in den strijd der geh. Onthouders tot heil der naasten en geenszins tot schade van zichzelf.

Amerika. Dat in dit werelddeel groote overvloed heerscht is reeds bekend, maar dat er ook afschuwelijke onzin wordt gepleegd kan niet verborgen blijven. Zoo bericht men nu van eene rijke koopmansvrouw uit Chicago, dat ze een halssnoer draagt van .... menschen oogen, afkomstig van de mummies uit Zuid-Amerika. Deze oogen worden gepolijst en in goud gezet en dan gedragen als eene zeldzaamheid. Wie weet wat met haar eigen oogen nog gebeurt! Wij weten geen woorden te vinden om onze afschuw over zulk een wulpsch mensch uit te drukken en schamen ons, dat ze eene vrouw is van een man, die dit alles toelaat.

Rio de Janeiro. In de laatste 6 maanden kwamen hier 45.000 landverhuizers aan, die hun geluk in den vreemde willen beproeven. Moge het hun goed gaan!

Chili. Is de rust hersteld en is er hoop, dat Generaal Mihe als president der republiek zal gekozen worden, de schatkist is daarmede nog niet gevuld, want nu komen de vreemde Mogendheden gelijk de „New-Yorker Herald" meldt, opdagen om eene schadevergoeding te eischen, geleden tijdens den burger-oorlog. De Engelschen vragen niet minder dan 60 millioen en als zoo ieder naar verhouding doet, dan is het ambt van Minister van financiën niet te benijden.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Zondagmorgen had de Gemeente het voorrecht eene zuster, de vrouw eens broeders, door den doop in haar midden op te nemen.

Des avonds 5 uur werd in plaats van de avondprediking, de Wereld-bidstond voor de Zondagsscholen, mede gehouden. Aangrijpend was het met de ruim 200 kinderen, hunne ouders en onderwijzers, in vereeniging met duizende kinderen Gods over het rond der aarde, te naderen tot den troon der genade.

De Voorganger der Gemeente, tevens Directeur onzer 7 Zondagsscholen, leidde de bijeenkomst en sprak over eene biddende moeder en een biddend kind naar aanleiding van de geschiedenis van Hanna en Samuel. Nog 3 broeders gingen voor in 't gebed na de vergadering een woord toegesproken te hebben. De eerste, br. v. d. Baaren, bad voor de kinderen, de tweede, br. Hazeveld, bad voor de onderwijzers en de derde, br. Hut, voor de ouders. De Heer zegge Amen!

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND bij de Jong, Zondagsnam. 4 uur (om de andere week.)

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondagvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. 's Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en 's Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. Zondagsavonds 5½ uur *Prediking* (om de nadere week) (bij J. Stavast.)

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Donderdagsavonds 7½ uur *Bidstond.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van F. G. B. Amsterdam *f* 10,03; van E. J. S. Deventer *f* $5,34^5$.

N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

Nieuw Silo te Zutphen.

In dank ontvangen *f* 2.50 van br. D. G. Moge ook het andere, wat wij wachtende zijn, spoedig inkomen, de tijd schiet op. En wie ons verder willen helpen en steunen met kleine en groote bijdragen, kunnen ons zeer verblijden.

20 October '91.

Deventer: B. ROELES, voorganger.
Zutphen: H. TER BRAAK, penningm.

AAN DE GEMEENTEN

zij bericht, dat de broeders

J. KATUIN van Frescheloo en
J. BOLMAN van Muntendam

zijn benoemd als reizigers voor den Unie-cent a.s. drie wintermaanden.

B. ROELES,
Secr. der Unie.

Aan de Afgevaardigden

der Algem. Verg.! Zorgt, dat uwe stemmen in zake der Gem. Amst. tijdig inkomen.

B. ROELES, Secr. der Unie.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn. MATTH. XV: 9.

No. 236. DONDERDAG 29 October 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden. MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Het Prediker-Seminarie der Duitsche Baptisten te Hamburg.

En er werd geen smid gevonden in het gansche land van Israël. 1 Sam. 13: 19.

2.

DE WIJZE HARER STICHTING.

Ongetwijfeld hebben onze lezers, althans die mee leven in de dingen van het koninkrijk Gods, met blijde verrassing den blik geslagen op de schoone plaat, die ons vorig No. sierde en die ons de schoone Predikerschool te Hamburg te aanschouwen gaf. Wellicht hebben zij onze Duitsche broeders en nu ook onze Hollandsche gemeenten in hun hart geluk gewenscht met deze schoone stichting. Om ze evenwel recht te waardeeren en er een gedenkteeken van Gods genade en van het offervaardig, volhardend geloof zijner kinderen in te zien is het noodig de geschiedenis harer gronding wat van naderbij te kennen.

„Luctor et emergo," ik worstel en overwin is ook hier van toepassing. De Heer alleen weet hoeveel strijd er gestreden, hoeveel leed er geleden, hoeveel gebeds er gebeden is, eer die 6 Juli 1887 aanbrak, waarop de eerste steen werd gelegd.

Dat de practische br. Oncken waar hij ook kwam terstond partij wist te trekken voor 's Heeren werk van die gaven en krachten, die onder zijne volgelingen openbaar werden, hebben wij reeds gemerkt. Dientengevolge zag hij zich al spoedig van broeders omringd, die gedrongen door de liefde van Christus naarmate hunner gaven en ontwikkeling, den Heer in het Evangelie dienden en . . . . . 't moet volmondig beleden, met grooten zegen en rijk gevolg arbeidden.

Oncken zelf was geen wetenschappelijk gevormd man, doch mag wel een geboren theoloog heeten, en een groote geest als de zijne had ongetwijfeld geene gelegenheid voorbij laten gaan om zich te verrijken met kennis dier dingen, die hij in 's Heeren werk ten zegen kon aanwenden.

Was het wonder dat èn hij èn zijne medearbeiders al spoedig erkenden dat opleiding en vorming van de dienstknechten des Heeren een noodige zaak was? Reeds op de eerste Bonds-Conferentie gehouden in 1849 te Hamburg — dus 15 jaar na de stichting der Gemeente aldaar — werd een besluit genomen, dat er vanwege den Bond middelen zouden worden beraamd, teneinde eene inrichting in het leven te roepen, waar broeders die zich geroepen achten hun leven af te zonderen voor den dienst van het Evangelie, eenig voorbereidend onderricht zouden ontvangen.

Reeds in datzelfde jaar werd aan dit besluit uitvoering gegeven en aan eenigen onderwijs verstrekt door de broeders Oncken, Köbner en Schlatter. In 1850 telde de school *zes* kweekelingen, in '51 *zeven*, in '52 weder *zes*, in '53 *zeven* (waaronder br. Haupt). In '54 werd geen onderricht gegeven, in '55 werden er evenwel 9 brs. onderwezen; toen stond de school weer 4 jaar stil, daarna ving het onderricht weer aan, ditmaal met 18 broeders. Weer werd het onderwijs 6 jaar gestaakt, tot in 1865 er weder mede aangevangen werd, ditmaal met 26 leerlingen. Toen volgde er weder een pauze en wel de langste van allen; in 9 jaar tijd werd geen onderwijs gegeven, totdat in 1874 weder 16 broeders ingeschreven waren, voor het meerendeel Polen en Russen.

Dat hetgeen op deze wijze verkregen werd onvoldoende geacht moest worden, werd op de conferentie in 1879 algemeen toegestemd, hoewel tegelijkertijd moest worden erkend, dat de tot dusver zwakke pogingen met rijke uitkomsten waren bekroond. Toch was men het eens, dat een onderricht van hoogstens 7 maanden in geen geval aan de billijk gestelde eischen kon beantwoorden. Dit leidde tot de keuze van een nieuw comité, dat na rijp beraad oordeelde, dat de school hoe er hoe beter weer geopend moest worden en dan met een 3jarigen cursus, teneinde de dienaren des Evangelies een grondige vorming te geven. Later werd de cursus nog een jaar verlengd. Leeraren werden aangesteld en een broeder naar Amerika gezonden, teneinde voor de school te collecteeren.

Was nu het onderwijs tot een gewenschte regeling gekomen, de lokaliteit waar de broeders onderwezen en geherbergd moesten worden, liet veel te wenschen over; er was aan niets minder gebrek dan aan *licht*, *lucht* en *water*, wat op de gezondheidstoestand niet dan schadelijk kon werken. Hierin verbetering te brengen, was van nu aan een punt van ernstige overweging bij onze ijverige broeders. Br. J. Braun, een van Oncken's trouwste vrienden en ijverigste medestanders, penningmeester van het schoolcomité, kwam met het verrassend aanbod 5000 mark (*f* 3000.—) te willen geven tot stichting van een doelmatig gebouw, als *negen* anderen gelijk bedrag daarvoor beschikbaar stelden. Dit was reeds een begin en dat moet er eerst maar zijn. Toen kwam nog grooter verrassing; zekere dr. J. D. Rockefeller te New-York bood aan, als antwoord op een schrijven aan ZEd. gericht, de som van 5000 dollars te schenken tot aankoop van den grond. Zoo regende het, stroomde het, druppelde het, en het lang en vurig begeerde kon verwezenlijkt worden. Behalve de gift van dr. R., collecteerde br. Fetzer in Amerika nog 10000 mark (*f* 6000.—), en in 1888 reisde br. Ph. Bickel nog eens derwaarts en verzamelde er 6000 dollars, wat, wij behoeven het zeker niet te zeggen, van de zijde dezer broeders een niet genoeg te waardeeren opoffering en toewijding vorderde. Maar dit was dan ook voor den grijzen broeder Bickel een onvergetelijk oogenblik, zoo voor hem als voor heel den Duitschen Bond, dat hij op de laatste conferentie de vergadering als in triumf mocht toeroepen: Onze school is schuldvrij! Tranen kwamen hem hierbij in de oogen, als hij bedacht de zwerftochten, moeite en teleurstellingen, die hij met zijn God had doorworsteld, zeggende: Elke voetstap was een gebed! — maar ook de blijde verrassingen door den Heer hem op zijn weg bereid. Het gansche bedrag voor aankoop van den grond, stichting en inrichting des gebouws beliep de aanzienlijke som van *f* 65139.—, waarvan door de gezamentlijke gemeenten, aan den Bond behoorende, in 5 jaar tijds circa *f* 12000.— was bijeengebracht.

De Schrift meldt van sprekende steenen en wijst er ons, welke groote en heerlijke dingen verkondigen. Wat dunkt u, lezers, hebben ook de steenen, waarvan wij ditmaal spraken, ons niet iets te vertellen?

HORN.

Verlossing en zaligheid door den dood.

DOOR DR. MACLAREN.

„En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemelsch koninkrijk; Wien zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen!"

I.

„Verlos ons van den booze, want U is het koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen!" Aldus leerde onze Heiland ons bidden. Bemerken we hier niet de echo dier bede in de woorden van den gevangenen knecht des Heeren? Inderdaad, het is geen toeval, dat zoovele van de zielsuitingen in de gebeden der ware aanroepers in het gebed des Heeren hunne overeenstemming vinden.

Denk, onder welke omstandigheden de woorden in mijnen tekst zijn neergeschreven. Paulus was een gevangene, oud, vermoeid, alleen gelaten, in een oogenblik van verademing, een verpoozing tusschen zijn eerste en tweede verhoor voor de Romeinsche rechtbank. En deze ontboezeming, deze triumfkreet is zijn laatste woord tot zijn vriend Timotheüs, uitgenomen nog een paar persoonlijke groetenissen. Deze vogel kon dus zingen in eene donkere kooi, en had de zekerste en schitterendste verwachtingen, toen alles het donkerst scheen.

Wanneer er eenige heenwijzing in mijn tekst is naar de woorden uit het gebed des Heeren, dat ik niet wel denken kan, hebben we daarin toch een belangrijk getuigenis voor het reeds vroegtijdig gebruik van dat gebed in de Gemeenten, zelfs in het tijdperk, kort vóór dat de Evangeliën geschreven werden. En als wij de zaak beschouwen in verband met de omstandigheden, onder welke de Apostel hier spreekt, en de beteekenis van zijn overwinnend vertrouwen opmerken, bekomen wij veel opheldering bij

de verklaring van een der diepzinnige gebeden, welke onze Heere ons leerde bidden.

I. Overwegen we dan ten eersten het vertrouwen van den gevangene.

Het is wel duidelijk, dat hij geen andere verwachting meer had dan ter dood gebracht te zullen worden. Immers weinige verzen tevoren heeft hij gezegd: „Ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb den loop geëindigd" enz.; en van nu aan is er niets meer voor hem overgebleven *te doen, dan alleen de kroon te ontvangen*. Vandaar draagt hij plechtig de bediening aan zijnen jeugdigen vriend op, en vermaant hem ernstig, te zorgen „dat men van zijn dienst ten volle verzekerd kon zijn." Eén verhoor had hij reeds doorgemaakt voor den bloeddorstigen keizer Nero, maar was, zooals hij zeide, toen „uit den muil des leeuws verlost." Nu rekende hij er op, weldra andermaal voor dien wreedaard te moeten verschijnen, maar verwachtte nu niet in denzelfden zin verlost te zullen worden.

En toch, terwijl de dood hem aangrijnst en hem niets duidelijker is dan dat zijn werk afgedaan is en hem niets meer overblijft dan te wachten op de kroon, breekt hij uit in deze triumfkreet: „De Heer zal mij verlossen van alle boos werk en mij bewaren", of volgens het kardinale punt in den tekst: „*behouden* voor Zijn hemelsch koninkrijk."

Laat ons onderzoeken wat de ware beteekenis is van de uitdrukking: verlossing *van* den booze, en alzoo van de bede, die wij er mede in verband brachten. De meening is niet afwending van het lijden, niet een ontsnappen aan het pijnlijke er van. Wanneer wij bidden: „verlos ons van den booze", dan bedoelen wij niet: „laat er ons gemakkelijk langs komen, of maak het zoo, dat wij tusschen de bliksemschichten door glippen, als die naar de aarde schieten; maar als wij bidden in dezelfde gezindheid, in welke de Apostel hier spreekt en zijn vast vertrouwen voor de toekomst te kennen geeft, dan hebben wij iets grooters, iets edelers voor oogen. Het eenige kwaad, dat een christen heeft te vreezen en dat hem tot bidden moet nopen is, dat het zwaar drukkende van den nood, vervolging, smart, beproeving of dergelijke hem ontrouw zouden doen worden aan zijn hemelschen Meester, en zijn vertrouwen zou doen wankelen.

Wie in staat is onder strijd en lijden zijn geloof vast te houden en door het geloof zijn Zaligmaker, heeft verlossing verkregen van den booze, al stort die zich ook met al zijne plagen als een stroom over zijn hoofd uit. Want het eenige, wat ons werkelijk kan schaden, is dat, wat ons van God afvoert, en iedere uitwendige omstandigheid, elke aanval van smarten of doodsschaduwen, die ons nader tot God uitdrijft, bevat een schat van zaligheid, zóó groot en zóó heilrijk, dat het een onzin in de taal moet heeten in die gevallen nog van „kwaad" te spreken.

„Hij zal mij verlossen van alle boos werk", wil dus niet zeggen, het zwaard zal mijn nek niet treffen, maar terwijl het dit doet, zal het mij toch niet van Christus scheiden. „Hij zal mij verlossen van alle boos werk"; niet omdat ik niet zal smaken al de bitterheid van den kelk des lijdens, die aan mijne lippen gebracht zal worden, maar omdat ik dien, hoe ook gevuld met den meest walgelijken drank, zal opnemen als den beker der verlossing, terwijl ik den naam des Heeren zal aanroepen. Dat is verlossing, en dat is het wat Christus ons op de lippen legt in die dubbele bede: „leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den booze." Beproef ons, want het is ons nuttig, maar leid ons, of liever leid er ons *door* heen; en verlaat ons niet als wij wegzinken in het modderig slijk. „Verlos ons van den booze!"

Dezelfde gedachtengang mag gevolgd worden bij de beschouwing van het andere gedeelte van dit uitspreken van vertrouwen, welke ons een blik doet werpen op de laatste der zoogenaamde boosheden. Paulus verwacht te worden „verlost *van*" en „bewaard *tot*." De eerste uitdrukking leidt de beschouwing uit den kring van het booze, de andere brengt behouden over in een sfeer, waar het booze onbekend is, in het hemelsche Koninkrijk, over hetwelk Christus rustig en onbeperkt heerschappij voert, terwijl Nero de aarde beroerde en verwoestte door een teugeloos jagen naar bloed en wellust.

En wat was het eigenlijke feit, waarmede Paulus' geloof in verband stond, en hem in een stralenglans als in een gewaad des overwinnaars hulde? Niets anders dan die afschuwelijke verschijning des doods, gevreesd en gehaat door alle menschen als de ergste van alle rampspoeden. De afschuwelijke koning der verschrikking komt hem voor als een verlosser en engel-boodschapper van behoudenis, gekomen, niet om 's menschen leven te verwoesten, maar te bewaren, niet om hem in de duistere vallei des doods te voeren, maar hem te leiden langs den weg des behouds in het hemelsch koninkrijk van zijnen en onzen Heer. De dood is voor Christus' dienaar de bode, die dezen de deur opent van de binnenkamer des Konings. Paulus verwacht een haastig einde, en is verzekerd, dat die laatste storm hem zal voortstuwen niet van zijne touwen los, maar in de haven des behouds. Het zou de hoogste verlossing en behoudenis zijn als zijn Heer hem, zijn dienstknecht, zou toeroepen: „Kom hooger op!" en hij zou komen, zij het ook langs een smal en bloedig pad des martelaarschaps, om daar verlost te zijn, geheel en volkomen „van alle boos werk".

De Apostel gebruikt in mijn tekst een ander voorzetsel om een beschrijving te geven van deze laatste verlossing dan toen hij zijne eerste verlossing te kennen gaf met de woorden: „Ik ben *uit* den muil des leeuws verlost." In dit laatste stelt hij het gevaar voor oogen, waaraan hij ontkomen was, gerukt van tusschen de tanden van het ondier, dat hem dreigde te verscheuren. In het andere geval echter spreekt hij van eene meer volkomene verlossing een geheele ontkoming uit de sfeer van alle boos werk. Nemen we de twee voorzetsels bij elkander *van* en *tot*, bekomen we de idée van plaatsverandering of, zooals we ook zouden kunnen zeggen, van het eene rijksgebied naar het andere afreizen. Dus is de volkomen behoudenis hier voorgesteld als eene verlossing, welke ons verheft boven de lagere vlakten en uit de atmosfeer van het booze, dat hier soms als een wilde orkaan woedt, alles voor zich uitzweept en verwoest, maar ons draagt tot de liefelijke oorden, waar geen stormen meer worden vernomen, waar alleen de loftiederen plechtig en zachtkens ruischen, doch waar ook stilstand even vreemd is als oproerigheid. Daar zijn we volkomen verlost van alle boos werk in Christus' eeuwig koninkrijk van vrede en zaligheid.

N. v. B.

C. H. SPURGEON.

De heer C. Spurgeon neemt in beterschap toe; reeds was hij in staat om in zijn tijdschrift *Zwaard en Truffel*, den volgenden brief te schrijven:

„Ik ben niet in staat de duizende vrienden van alle rangen en godsdiensten, die in de donkere dagen mijner ziekte, sympathetische brieven aan mijne vrouw en mij schreven, ieder afzonderlijk te beantwoorden, maar ik verlang toch zoo goed als ik kan aan allen mijn dank te betuigen. Voor mijne lieve, bedroefde vrouw, waren de vriendelijke woorden, van alle zijden haar toegesproken, tot eene onuitsprekelijke vertroosting, onder den zegen Gods. Ik was te ziek om te weten wat er gebeurde, maar nu ik aan het herstellen ben, worden mijne oogen met tranen, mijn geest met verwondering, mijn hart met dank vervuld bij het lezen van de hartelijke woorden die mij werden toegezonden. Zekerlijk is er in de kerk van God eene eenheid, wel diep verborgen, maar die openbaar wordt op het bekwame oogenblik; dat ik zulk een oogenblik mocht in het leven roepen, overstelpt mij. Sommige vrienden, die kerkelijk van mij gescheiden zijn, hebben zoo warm tot mij gesproken alsof wij het eens waren op elk punt, en hunne woorden zijn meer waar en kostbaar, als wanneer ik geheel met hen instemde. Broeders en zusters in Christus, de Heere vergelde u een iegelijk honderdvoudig uwe teedere belangstelling betoond aan iemand, die geen andere aanbeveling bij u had, dan de zware beproeving die tot hem kwam."

Na ook zijne verwondering uitgesproken te hebben, dat hij brieven van sympathie ontvangen had van menschen, die niet van het christelijk geloof zijn, drukt hij de hoop uit, dat hij nooit iets doen zal om zich de achting, die men hem toedraagt, onwaardig te maken, gaat hij aldus voort:

„Ik heb ook de aangename taak te vervullen om de tallooze vrienden te danken die mij niet schreven, maar voor mij hunne harten tot God hieven. Ik ben door het gebed van den dood gered. In vele gevallen is er een verzekerd geloof bij het gebed gemengd geweest, en dit is het zekere teeken van den invloed Gods. Het maakte mij gelukkig te vernemen, dat vrienden die mij niet persoonlijk kenden, geheele nachten in smeeking voor mij doorbrachten, en dat geheele kerken voor mij bij den Heere tusschen beide traden en het deed mij, toen mijn toestand op het hachelijkst was, zeggen: „Ik zal niet sterven, maar leven en des Heeren daden vertellen."

Het is mijn vurige bede dat de Vader in de hemelen een ieder, die mij zoo vol liefde gedacht, ook zal gedenken, wanneer de ure van beproeving voor hen mocht komen."

Men kan uit alles opmerken, dat het Christelijk Engeland gevoeld heeft, welk een verlies het voor land en kerk zoude zijn, indien een man als Spurgeon werd weggenomen. De Heere gaf hem met zijne rijke gaven en talenten niet afgedreven te worden op den stroom van „de moderne gedachte", de Heere schonk hem te getuigen tegen den afval van velen en zijn woord vond weerklank in menig hart.

Niet dat wij ons illusiën maken door de schier algemeene deelneming, die de ziekte van Spurgeon verwekte. Men vergete niet dat hij een man is, die zeer beminnelijk is van karakter, die ieders bewondering wekt door zijn warme evangelieprediking, en dus een zoon van Engeland is, waarop het land trotsch zijn kan. Ook zou wellicht de deelneming in zijne ziekte geringer zijn geweest, wanneer hij zijn verzet tegen „de moderne gedachte" meer had kunnen systematiseeren. Het blijkt uit de aanvankelijke herstelling van Charles Spurgeon wat het gebed des geloofs vermag. Spurgeon is in het leven behouden schoon zijn toestand allerhachelijkst was. Dit wisten zijn biddende vrienden zeer wel, want telkens werden er bulletins door de geneesheeren uitgegeven, meldende hoe het den kranke ging, en toch bad men voor het behoud van den geliefden leeraar op hope tegen hope. Trouwens het ware gebed is door den God des ontfermens gewerkt en zou dit dan niet verhoord worden?

(*Heraut.*)

„Want de Heere kent den weg der rechtvaardigen."

(Ps. 1 : 6*a*.)

De rechtvaardigen, zij, die door de wedergeboorte de hemelsche *vaardigheid* verkregen om Gods *recht* te leeren kennen niet alléén, maar ook te doen bewandelen een weg door den Heere gekend. Hun weg is Gods weg; daar hun levensdoel de verheerlijking van God is. Vroeger was hun weg die der goddeloozen, maar de Heere zocht hen op, liet hun het einde van dien weg zien, en bracht door zijnen Geest die verlichting en vernieuwing des harten aan, waardoor de omzetting van hun wil plaats vond, en er een verlaten kwam van den breeden en een bewandelen van den engen weg.

Hoe machtig is de genade in de vernieuwing van het gevallen schepsel. Hoe onbegrijpelijk groot wordt dan voor ons het verlossingswerk des Heeren. In de vergeving aller zonden wordt de zondaar een gerechtvaardigde en door de natuursverandering, wordt hij een rechtvaardige, d. w. z. een, die naar het recht Gods wil leven en wel in het midden der onrechtvaardigen.

Dat leven als rechtvaardigen nu is een leven vol van zelfverloochening en strijd. Een gestâge kamp met zichzelven om Gods recht steeds te huldigen boven eigene beschouwing en voordeel, als met de menschen, die van het recht van God afkeerig zijn. Ja, ze ondervinden 't, waar ze den wil des Heeren boven alle wil van vleesch en bloed, willen doen regeeren, daar komen zij in gedurig conflict met de macht der zonde. Gods recht wordt in de wereld vertreden en zoo velen die voorstanders zijn van een godsdienstig leven, willen op eigene manier God dienen, maar zijn afkeerig van zijne ordonnanties. Dit is hun grootste strijd. Maar, hoe vertroostend: „de Heere kent hun weg," en dat kennen is een *er*kennen, een bezegelen, dat hij goed is. Die weg is van God zelf; Hij leerde hun dien en bracht hun op denzelven en gaf hun genade, kracht en moed om hem steeds te bewandelen. Dit is voor de rechtvaardigen voldoende en helpt hen in al den druk; troost hen te midden van alle droefheid; is hun tot een kracht om het kruis te dragen en tevens een spoorslag om voort te gaan, als rechtvaardigen Gods eere te zoeken en die alleen.

Wel kan het hoofd menigmaal gebukt gaan, onder de moeielijke gevolgen van de handhaving van het Goddelijk recht, en is men soms der bezwijking nabij; maar dan daalt de Heere neer in zijne liefde, en laat de schitterende beloften zien voor de getrouwen, om ze op nieuw met moed te vervullen en ze te sterken tot den strijd voor de eere Zijns Naams.

Alle wegen der menschen, ook de godsdienstige, zullen vergaan; maar den weg der rechtvaardigen kent de Heere, ook in het oordeel.

Onderzoeken wij ons nauw, ja, zeer nauw, of de weg dien wij bewandelen, de weg der rechtvaardigen is?

Sneek. J. DE HART.

Nathan bij David.

Onze val is van onszelven, maar het opstaan is van den Heere.

David zou verloren geweest en immer ellendiger geworden zijn, indien God hem in zijnen toestand nog verder had laten voortgaan. Maar Hij, die toegelaten had, dat hij — ons en de geheele wereld tot waarschuwing — viel, die erbarmde zich zijner ook weder, toen hij daar lag, opdat alle gevallenen in hem een voorbeeld zouden hebben van de genade, welke machtiger is dan de zonde. Hij zocht nu eerst hem tot erkentenis en bekentenis zijner schuld te brengen, en zond tot hem den profeet Nathan, den man, die David overal als een Beschermengel omgaf, in wederwaardigheden troostte, in voorspoed tot ootmoed stemde, in den ouderdom tegen samenzweringen beschermde en zijn koninklijk aanzien zocht te handhaven.

Zoo er ergens iemand geschikt was om op Davids gemoed indruk te maken, dan gewis Nathan. Hij behoorde tot die weinige standvastige menschen, bij wien de genade huns Gods hooger staat, dan alle gunst van de machtigen op aarde, en hij was er niet op uit den koning in slaap te zingen, zoodat deze nog geruster werd; neen, hij zag het duidelijk in, dat het tegenwoordig oogenblik een keerpunt in Davids leven zoude zijn, en dat er veel op het spel zou staan, indien hij niet op de rechte wijze geleid werd; dat David even goed een dwingeland kon worden, wien geene wet meer heilig bleef, als een goed koning, door schade en schande wijzer en beter geworden. Nathan die Davids zacht en licht ontvlambaar gevoel voor recht en gerechtigheid en zijnen eerbied voor de wet kende, volbracht zijn werk met groote wijsheid. Hij wist, dat, indien hij den koning zijne zware zonde ronduit voorhield, deze hierdoor licht verbitterd en teruggestooten zou worden; daarom trachtte hij David den blik naar buiten te doen slaan, en hem eene schilderij voor te houden, alsof een ander gedaan had, wat hij eigenlijk had misdreven, opdat hij met juistheid zien en oordeelen kon. Hij vertelde hem eene gelijkenis (II Sam. 12.)

FR. ARNDT.

VAN WIJD EN ZIJD.

Wij willen gaarne bekennen, dat wij geenszins „*den steen der wijzen*" hebben gevonden, om het ieder naar den zin te maken. Trouwens, die de geschiedenis van: „den vader met den zoon en hun ezel heeft gelezen, doet daartoe ook geen moeite.

Wij mogen terloops herinneren, dat de rubriek niet wordt geschreven voor dagbladlezers, maar voor hen, die zich anders weinig of in het geheel niet met politiek inlaten. Wij zijn evenwel van oordeel, dat „De Christen" er zich wel mede moet bemoeien, daar de Heer zelf de raad geeft, acht te geven op de teekenen der tijden, en daarom hopen wij de achterblijvers een weinig vooruit te helpen. Zijn er — en dit is ongetwijfeld — die deze rubriek beter kunnen vullen, de schrijver doet het gaarne over, als het maar ten bate van ons blad en ten nutte van de lezers komt.

Voor vriendelijke *op*- en *aan*merkingen houden wij ons ten zeerste aanbevolen en gaan gemoedigd onzen weg.

Nederland. Ook onze Koningin-Regentes doet het niet ieder naar den zin, want zoo lazen wij, dat ze in de laatste dagen dingen doet, die „van niet veel tact getuigen."

Zij benoemde een Duitsch officier tot stalmeester; nog steeds wordt de benoeming verwacht van een kolonel voor het regiment grenadiers, daar de voorgedragene H. M. niet schijnt te bevallen.

Ten andere wil zij, dat de dagbladen geene andere berichten van het Hof zullen plaatsen, dan welke van het Hof zelf zijn opgezonden. Nieuwigheden, die naar men beweert, ons „vrije Hollanders" niet best naar den zin zijn, daar ze een geur uit den vreemde verspreiden.

Als met zekerheid wordt gemeld, gaat H. M. a.s. *voorjaar naar Berlijn*, om den Keizer te bezoeken, (natuurlijk als God wil), maar of de Koningin hare moeder zal vergezellen, is nog niet zeker, daar dit vooral afhangt van haar studie.

In 's Hertogenbosch zijn de gemoederen na maanden lange overspanning nog maar niet tot rust gekomen en het is ook nog niet te voorzien, wanneer de rust voor goed zal hersteld zijn. Het volk wil, dat de commissaris van politie zal worden afgezet en de Raad heeft wel onderzoek ingesteld naar de grieven des volks, maar is tot geen besluit gekomen, daar het recht hun blijkbaar geen vrijheid geeft, om dien ambtenaar te ontslaan.

Gedurig worden de ruiten der straatlantaarns ingeworpen alsmede bij sommige burgers.

Het is een moeilijke zaak voor den Gem. Raad; een onwillig volk te besturen gaat op den duur evenmin, als met onwillige honden hazen vangen. Het recht, om den wille des volks te verkrachten, zou het gezag ondermijnen en in de toekomst het Bestuur even onmogelijk maken, als dat ouders achting blijven houden bij dwingende kinderen, dien ze maar altijd toegeven om zoet te houden. GOEDE raad is hier duur en die ze heeft, zende ze spoedig op naar Noordbrabants hoofdstad.

België. De radicale partij te Brussel heeft met algemeene stemmen besloten om de werkliedenpartij te ondersteunen bij hun betooging voor algemeen kiesrecht en herziening der grondwet. Dus alweer een optocht in het land van processies.

Frankrijk. De begrooting over 1892 is 50,000.000 francs, zegge *vijftig millioen* francs hooger dan over '91. Dit baggetelletje zal in hoofdzaak weer worden besteed aan oorlogsmaterieel en dat in één tijd dat alles en allen schreeuwen van vrede en geen gevaar. Die het maar gelooven willen!

Toen de prins van Italië onlangs in België was, moest hij op het slagveld van Waterloo gezegd hebben: „Het was hier, dat Europa gered werd." Daarin zagen de Franschen eene beleediging en daar had men de poppen aan 't dansen; het heeft heel wat geschrijf en gewrijf gekost, eer de gemoederen kalmeerden. Uit alles blijkt, dat men zoo kittelig is tegenover elkander, dat men de waarheid niet eens kan verdragen.

Uit het zuiden van Frankrijk komen steeds treurige tijdingen van slechte oogst en hooge watervloeden, waardoor veel schade is aangericht. Er wordt op vele plaatsen gebrek geleden.

Men verzekert, dat de Russische rijkskanselier Von Giers den 29sten dezer te Parijs zal komen; dit is niet zonder groote beteekenis.

Italië. Naar men wil, zal de kroonprins, of liever koning Humbart zelf, voor zijn zoon den czaar vragen om de hand zijner dochter.

Het engagement zou dan op St. Maartensdag, den verjaardag van den Italiaanschen kroonprins, officieel worden bekend gemaakt.

Gedurende de anarchistische processen dergenen, die betrokken zijn bij de ongeregeldheden op 1 Mei l.l., gaat het zoo rumoerig toe te Rome in de gerechtszaal, dat de president in geen geval de orde kan bewaren. Er wordt niet de minste eerbied betoond voor de heeren rechters. De 62 beschuldigden verklaren openlijk, dat ze zich vereerd achten door de vonnissen, maar onteerd door in aanraking te zijn gekomen met de bandieten van het gerecht. De rechters worden allerlei scheldwoorden naar het hoofd geworpen.

Dit gebeurt nu in „de eeuwige" stad, waar de heilige (?) vader (de paus) troont, die onfeilbaar heet. Het licht dat van hem afstraalt, schijnt niet veel invloed te hebben op deze mannen, en alweer is het spreekwoord waarheid bevonden: hoe dichter bij den paus, hoe slechter christenen (?); immers deze anarchisten worden daar ook onder gerekend, al is het ook dat ze met God en godsdienst hebben gebroken.

Spanje. In de overstroomde streken, vooral in het district Arragon, is de ellende groot; er wordt bitter geleden, hetwelk nog wordt verergerd door de teleurgestelde hoop, die het hart krenkt, waardoor de bevolking bitter gesteld wordt. De hulp is verre weg onvoldoende, en men vreest voor groote ongeregeldheden.

Engeland. De verdeeldheid der Parnellisten blijft steeds voortbestaan en zijn onverwachte dood heeft daarin geene verandering teweeggebracht. Op eene vergadering te Dublin verzekerde zijn opvolger John Redmond, dat de groote Iersche staatsman niet beter kon worden geëerd, dan trouw zijn plan uit te voeren, wat tot heil van hun ongelukkig land strekken kan.

De storm heeft op de kusten vooral groote verwoestingen en schade aangericht, vele menschenlevens zijn te betreuren, alsook tijdelijke overstroomingen te melden.

Rusland. De toestand wordt nog niet beter in het rijk des Czaren. De ellende vermeerdert bij den dag en honderden sterven den hongerdood, daar de honger-typhus op vele plaatsen is uitgebroken.

En als doof voor al die ellende gaat de Regeering maar door zich toe te rusten tot den oorlog; zoo zijn er in Frankrijk weer 500,000 geweren besteld, die uiterlijk in Juli 1894 klaar moeten zijn. Behalve deze moeten eigen fabrieken tegen dien tijd 430,000 gereed hebben, alzoo samen bijna 1 millioen.

De Regeering is niet — wat men eerst meende — gunstiger gestemd tegenover de Israëlieten. Integendeel, de verbanningswetten zullen nog worden verscherpt.

Duitschland. Het visscherij-congres, waar ook Nederland vertegenwoordigd is, heeft besloten, om vooral den oorlog te verklaren aan de reigers — door deze vogels zelf te dooden of de eieren uit te halen en daarop een belooning te zetten, omdat deze dieren zooveel visch uit de rivieren wegkapen. Wat een liefde voor de visschen!

De boekdrukkersgezellen zijn van plan of zijn daartoe reeds overgegaan om in de groote steden het werk te staken. Zij willen een 9-uurschen arbeidsdag ingevoerd hebben.

De hofraad Manche is tot 3 jaren gevangenisstraf veroordeeld, omdat hij misbruik heeft gemaakt van vertrouwen, tijdens de regeering van Wilhelm I. Deze hoogwaardigheidsbekleeder ver-

kocht ordeteekens aan zulke dwazen, die verzot zijn op een lintje en dan zichzelven inbeelden, dat ze al heel wat beteekenen, evenals die geleerden, die hun diploma koopen.

Amerika. In Chili is nog de rust niet hersteld en daar de matrozen gedurig slaags raken met hunne Amerikaansche collega's komt de N. A. Staat met den eisch om vergoeding voor het onrecht hen in hun onderdanen aangedaan. Vier oorlogschepen zijn naar Valparaiso gezonden om desnoods handelend op te treden.

Men verwacht openbaarmaking van de brieven, die Balmaceda aan zijn minister Senor Lillo schreef en die veel licht kunnen verspreiden over den burger-oorlog.

Argentinië. Hier moet het allertreurigst uitzien, volgens verklaringen van de hoofden des volks is het land onherroepelijk verloren. Dit is niet uitlokkend om er heen te gaan. Ieder zij gewaarschuwd!

China. Het gevaar voor de zendelingen is hier op verre na nog niet geweken. Gedurig worden plakkaten aangeplakt door fanatische priesters: „Dood aan de Christen-zendelingen." Wij, voor ons, gelooven in de bescherming Gods en hebben nog meer te doen met die ongelukkig verblinde menschen, dan wel met die christenen, die, worden ze hier vermoord in den hemel een welkom thuis zullen vinden.

De cholera woedt hevig te Amoy, reeds 200 personen zijn aan die ziekte bezweken.

Nederl. Indië. Een Chinees pachte te Soerabaje voor *f* 109,000 — zegge honderd negen duizend gulden per maand het recht om opium te verkoopen. O! dat arme volk, wat wordt het toch onder toelating van een christelijk (?) bestuur uitgezogen en wat nog erger is, vermoord voor tijd en eeuwigheid.

De toestand in Atjeh enz. blijft onveranderd.

Uit de Gemeenten.

GRONINGEN. Onze gemeente-vergadering Zondagavond was nog al opwekkend. Direct na de avondprediking smaakte een kop koffie zeer goed en op Duitsche wijze had ieder (althans eenigen) zijn boterham meegenomen en at die op. Behalve velerhande zaken werden ook de stembriefjes geopend voor 5 bestuursleden, teneinde het bestuur van 5 op 10 leden te brengen. Drie broeders bekwamen een groote meerderheid: de broeders *H. Hut*, *W. Hazeveld* en *G. Voorhans*; voor de twee overige werd een herstemming op den a.s. rustdag bepaald.

't Slot bracht nog groote vreugde, namelijk de wijze waarop de Penningmeester uit de knel kwam, daar in allerijl deze en die hem een stukje van zijn last afnam, waardoor de spreuk: vele handen maken licht werk, bevestiging vond.

DEVENTER. Gansch ongezocht hebben we een feestelijken avond gehad, daar onze secretaris, br. E. J. SCHONEVELD, die in de Gemeente zeer wordt geacht en bemind, 12½ jaar gebuwd was, Zondag 25 Oct. l.l. Hij noodigde de Gem. leden en nog eenige vrienden uit om dit voorrecht, daar hij meer dan eens door ziekte nabij den dood is geweest — met hem feestelijk te gedenken en wij sleten waarlijk genoegelijke uurtjes op dien avond van samenzijn.

Nu wilde de Gemeente zich ook niet onbetuigd laten en greep deze gelegenheid aan, om een blik van haar liefde en waardeering te geven, voor zijne belangelooze toewijding als secretaris. Op de laatst gehouden Gem. vergadering, 26 Nov., vereerde ze hem en zijne echtgenoote elk een ruststoel, waarin ze na vermoeienissen van den arbeid kunnen uitrusten — moge het zijn door Gods genade nog vele jaren — om dan samen Ps. 77 : 7 te zingen. Want ook in hun leven wordt 1 Tim. 4 : 8*b* bewaarheid.

Ten andere was op deze Gem. Verg. ons het voorrecht vergund om eene zuster die reeds eenige weken onder censuur was geplaatst, het volle voorrecht weer toe te staan, daar ze in den laatsten tijd blijk gaf van nauwgezetten christelijken wandel.

Voorts nam br. E. HARMSEN, die naar Heemstede vertrekt, afscheid, om zich daar aan de christelijke liefde te wijden in de verzorging van zenuwlijders. De Voorganger sprak hem namens de Gem. een ernstig en hartelijk woord toe en legde hem het gewicht van dezen arbeid, en het heilig beginsel, wat wij op grond van Gods woord voorstaan mel klem op het hart. ZEd. sprak daarbij de wensch uit, dat hij als eersteling door vele jonge broeders en zusters mocht worden gevolgd uit deze en andere Gemeenten, daar toch het werk van Diacoon en Diacones een hoog ernstig en heerlijk werk is, alleen door Christenen, die zichzelven willen leggen op het altaar der liefde, te volbrengen.

Br. Harmsen dankte hartelijk en sprak zich uit te gelooven in Gods weg te zijn en verzocht de aanhoudende voorbede der Broeders en Zusters — waarna de vergadering hem biddend toezong Ps. 134 : 3.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondagvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te 6½ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Maandagsavonds 7 uur Jongel.-vereen. Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking*.

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van J. K. te Vriescheloo *f* 1.80, van J. K. *f* 3.37½.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.
(br. Mensink).

Van B. J. D. te Lemelerveld *f* 1.50.

N. v. BEEK.

Voor het nieuwe Silo te Zutphen.

In dank ontvangen van br. en zr. te Leeuwarden *f* 1.50.

B. ROELES.

Deventer. Van een onbekende *f* 2.— en *f* 1.— oude schuld.

Groningen. Door tusschenkomst van br. Hut *f* 16.50.

Onzen hartelijken dank voor een en ander.

B. ROELES.
W. TER BRAAK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 237. DONDERDAG 5 November 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DES HEILANDS LIEFDE.

Vol genade, vol erbarmen
Zijt Gij, dierbre, trouwe Heer!
Gij neemt zondaars in Uw armen
En verloornen zoekt Gij weer.
Kan de wereld vreugde geven?
Vrede, leven? — Neen, o neen!
Vrede, vreugde en eeuwig leven
Vindt mijn ziel bij U alleen!

Nooit kan Uwe liefde falen,
Die verliet des Vaders troon,
Om van 't dwaalspoor weer te halen
Den verloren, dooden zoon.
En zoudt Gij, die eens uw leven,
In den smadelijksten dood,
Ook voor mij hebt prijsgegeven,
Mij verlaten in den nood?

Neen, mijn Heiland! Gij blijft liefde,
Waar ook ik U snood verliet;
Gij naamt weg al wat mij griefde,
Gij verlaat uw vrienden niet.
Vol van liefde, vol erbarmen
Zorgt Gij dag en nacht voor mij;
Weldra rust ik in uw armen,
Juich ik in der heilgen rei.

(Voorhoeve's Kalender.)

Verlossing en zaligheid door den dood.

DOOR DR. MACLAREN.

„En de Heere zal mij verlossen van alle boos werk, en bewaren tot Zijn hemelsch koninkrijk; Wien zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen!"
2 Tim. 4: 18.

II.

Een tweede gedachte, die onze overweging vordert, is de grond des vertrouwens van den gevangene.

Het woordje „en" aan het begin van den tekst is zeer waarschijnlijk ingeschoven, maar niettemin is het hier uitgesproken vertrouwen gegrond op een in den vorigen volzin vermelde ervaring. Immers hij deelt aan Timotheüs met dankbaarheid mede: „Ik ben uit den muil des leeuws verlost." En hij is verzekerd, dat de toekomst zal zijn als het verleden — „ik *werd* verlost" — „de Heer *zal* mij verlossen." Die ervaring dan is de eerste grond van zijn vertrouwen.

Gods „tot hier toe" sluit steeds een „voortaan" in zich. Al wat Hij is geweest, zal Hij zijn. Er zijn geen tijden in Zijne werkwoorden. Het verleden en de toekomst smelten samen tot een eeuwig en onveranderlijk tegenwoordig. Gebeurtenissen hebben bij ons plaats op verschillende tijden en onder uiteenloopende omstandigheden, maar het „heeft" en het „zal" behoort uitsluitend tot het gebied van ons beperkt en eindig bestaan, doch bestaat bij den hoogen God niet. God heeft nooit begonnen te bouwen zonder te kunnen voleindigen. Wie kan zeggen: „tot hier toe heeft de Heer mij geholpen", heeft ook het troostvolle en bemoedigende uit zijn verleden geput, als zijnde eene getrouwe profetie voor de toekomst, en de zoodanige kan met blijmoedigheid zeggen: „De Heer zal mij helpen en verlossen van alle boos werk."

Doch er is nog een andere grond des vertrouwens, voor welke ik kortelijk uwe aandacht verzoek. Indien ik mij niet bedrieg bij het stellen van een zeker verband tusschen mijn tekst en het gebed des Heeren, dan is dat gebed de grond van het hier uitgedrukte vertrouwen, en is Paulus zeker, dat God hem zal verlossen en voeren in Christus' hemelsch Koninkrijk, omdat Christus hem leerde bidden: „Verlos mij van den booze." Zoo maakt hij het gebed tot eene belofte, en uit het van Christus geleerde gebed put hij de verzekering der hoop op de Christus-gift. Gelukkig zij, die zoo bidden, dat zij in hunne gebeden grond vinden, waarop zij hun vertrouwen kunnen vestigen! Gelukkig zij, die zoo'n goeden grond hebben voor al hunne verwachtingen, dat deze tot gebeden kan herleid worden! Wie op zulk een wijze bidt en, terwijl hij zijne lichamelijke en geestelijke nooden voor Gods aangezicht brengt, boven alles de heiliging van 's Heeren naam, de komst van Zijn koninkrijk en het doen van Zijn wil zoekt, mag zeker zijn te zullen verkrijgen, wat hij begeert. Als wij Hem om verlossing vragen, dan is niets meer onmogelijk en ongeloofelijker, dan dat Hij onze bede zou afwijzen.

III.

Eindelijk merken wij nog den lofzang op, die bij zulk een vertrouwen uit het hart ontspringt.

„Hem zij de heerlijkheid, in alle eeuwigheid. Amen!" Paulus' dankbaarheid ontstaat door het zich geloovig voorstellen en niet door de werkelijkheid der verlossing. Zoo volkomen en wezenlijk was het geloof van dien man, dat hij op een tijdstip, toen er uiterlijk niets van verlossing, maar wel het tegenovergestelde hem voor oogen stond, toch uitbrak in dezen verheven danktoon en lofzang. Als reeds de voorstelling zulk eene liefelijke muziek op de lippen brengt, wat moet dan de werkelijkheid niet doen! Worden ook door ons de nog niet ontvangen zegeningen met zooveel vertrouwen en dankbaarheid verwelkomd, als hier vermeld wordt? Is het niet noodig, dat wij ons de afgebeden zegeningen ons voor den geest stellen, eer ze nog komen, en zoo beproeven of onze hope werkelijk gevestigd is op de onwankelbare beloften Gods, opdat die onze lippen mogen openen tot lof en dank?

Waarom zouden wij het niet doen? Wij zijn immers op reis naar Zion, langs het pad, dat Zijne hand ons baande, dwars door de woestijn heen, maar waarop Hij „gejuich en eeuwige blijdschap op onze hoofden geeft", omdat we weten, dat de zekere uitzichten die wij hebben, toch even zeker weldra voor ons verwezenlijkt worden. De gevangene Paulus richtte zijn blik bezijden langs het schavot en den bijl van den beul, en zag om zich heen, alsof hij nu reeds bezitter was van de heerlijkheid, die hem wachtte.

Zoo wij mogen leven in eene zekere toekomst en door ons geloof, zij het ook in geringe mate, vertoonen de eigenschap van onzen God, die de dingen, die niet zijn, roept alsof zij waren, voor Wien de toekomst tegenwoordige tijd is, als ook hetgeen wij begeeren en verwachten, voor ons als tegenwoordig zij.

Wij mogen verder niet onopgemerkt laten, hoe in des Apostels lofgezang ook onverdeeld Goddelijke eer aan Jezus Christus gebracht wordt. Het is Jezus, die hier „de Heer" genoemd wordt, en ofschoon in onzen tekst niet bepaaldelijk van Christus' Godheid melding wordt gemaakt, de hooge eerbewijzing, die in dit lied aan Hem gewijd wordt is noch te verklaren, noch te rechtvaardigen, als hij, die ze brengt, Hem niet als God erkent. Deze ongekunstelde afleiding uit den zin is hier bijgebracht in verband met ons sterk vermoeden, dat we te doen hebben met eene zinspeling op het gebed des Heeren. De lofzang is inderdaad eene bijvoeging bij dat gebed, en het is te bewijzen dat hij geen deel uitmaakt van den oorspronkelijken tekst, maar ongetwijfeld reeds zeer vroeg, waarschijnlijk wel in Paulus' tijd, aan het gebed is toegevoegd. Aan eenige bekroonde en voor de godsdienstoefeningen vastgestelde lieden was geen behoefte; maar de Apostel maakt hier oogenschijnlijk gebruik van een welbekend loflied ter eere Gods, hetzij aan het gebed des Heeren ontleend of niet, en brengt dat over op Jezus. Christus is voor hem Heer over de toekomst en beheerscher van den dood. Christus is het, dien hij in staat acht om tusschenbeide te treden in het gevaar en met de schaduw zijner vleugelen zijn bedreigd hoofd te beschermen tegen iederen vogel van kwaden naam, die boven hem fladdert, en om zijne Engelen te zenden teneinde hem op de handen te dragen in Zijn hemelsch koninkrijk. Paulus' Christus was geen Christus die stierf en in den dood was gebleven, maar een levende Christus. Paulus' Christus was geen Christus, die eens groote en heerlijke dingen verricht, die Hij nu niet meer zou kunnen doen, maar een Christus, die nog steeds werkzaam was voor Zijn dienstknecht. Paulus' Christus was niet alleen een voortreffelijk mensch maar een godmenschelijke Christus. Daarom brengt Paulus Hem, met onbedriegelijke lippen en uit volle borst lof en dank, en deze vereering klonk als godslasterlijk den vijanden in de ooren, maar ons als eene belijdenis van het Woord dat bij God was en God is.

Let er wel op, dat de aan Christus gebrachte glorie, die schittert van eeuw tot eeuw, hier in verband gebracht wordt met Paulus' zaligheid. Hij stelde zich echter niet voor, dat zijne

behoudenis bij uitnemendheid heerlijkheid aan Christus zou toebrengen, boven die van anderen. Diepe ootmoed en hartelijke dankbaarheid is het, die hier uitkomt, geen trotschheid. Juist omdat hij zich zoo onwaardig en zwak gevoelt, meent de Apostel, dat de kracht en de liefde, die hem wil en kan behouden, hem tot eindeloozen lof moet nopen. Hoe armer het materieel, dat een kunstenaar ten dienst staat, des te meer eer ontvangt hij voor zijn kunstgewrocht. Tot in alle eeuwigheid zal de heerlijkheid van Gods genade in Christus geprezen worden en hare roem weerklinken door 't heelal. De altijd wijder wordende cirkel van het koor der aanbidding, die het oor van den ziener op Pathmos zoo zeer boeide, en alle levende schepselen in zich besloot, uit den hemel, van de aarde en uit de zee, bezingt eeuwig den lof van het Lam, dat geslacht zijnde, menschen verloste van ieder boos werk en bewaarde voor Zijn hemelsch koninkrijk, en daarom waardig was te ontvangen eer en heerlijkheid en dankzegging. De menschheid verlost en volmaakt is het meesterstuk van God. „Door de Gemeente wordt nu aan de overheden en de machten in den hemel bekend gemaakt de veelvuldige wijsheid Gods."

St. N. v. B.

De heerschende drinkgewoonte veroordeeld door een Rechter van instructie.

Het trof mij, als geheelonthouder, dezer dagen uit den mond eens Rechters het navolgende te hooren, waaruit ten duidelijkste blijkt, dat deze mannen, die dagelijks misdadigers voor zich zien verschijnen, terdege weten, welk een onnoemelijk aantal onzer medemenschen slachtoffers der heerschende drinkgewoonten worden, waardoor ze zich zelf en de hunnen in het verderf storten.

Als getuige opgeroepen verscheen ik voor den Rechter, in tegenwoordigheid van den beschuldigde, die door den drank er toe gekomen was, om zich meer geld te verschaffen, valsche handteekeningen te maken. Ik was diep getroffen dezen jongen man van pl. m. 25jarigen leeftijd, dien ik zoo menigmaal in goeden doen, opgeruimd en vroolijk ten mijnent had gezien, daar zóó te ontmoeten, terwijl hij schreide als een kind. Er ging veel in mij om, ik dacht ook: waar zullen nu zijn vrouw en kind van moeten leven, en terwijl ik daar zoo zat te denken, vertelde ik den Rechter, — ik weet niet meer wat aanleiding daartoe gaf — dat ik mij voor de eerste maal op zulk een plaats bevond, waarop ZEd. ongeveer aldus antwoordde: „Dat wil ik gaarne gelooven mijnheer, u heeft ook een afdoende maatregel genomen, die u vrijwaart om hier te komen," ZEd. wees op mijn blauwe knoop, „deden allen dit, n.l. zich geheel onthouden, dan konden wij gerust opdoeken, want dan hadden wij geen werk meer; dat u en ik het beleven zullen, dat ons Nederlandsche volk van dezen grooten vijand bevrijd zal zijn, betwijfel ik echter zeer."

Het trof mij tevens, dat ik in de wachtkamer, waar het rein en frisch uitzag, hoewel er maar een schilderij was, die een woordje te zeggen heeft aan de wachtenden: het was de bekende plaat: „Ach vader niet meer."

Mannen, gij allen die u aangegord hebt de heerschende drinkgewoonte met al u ten dienste staande, geoorloofde middelen te bestrijden, houdt goeden moed, alle weldenkenden zijn aan onze zij en wij aan de hunne, wat ook weer zoo zeer blijkt uit boven meegedeelde ervaring.

A. BAKKER.

AMSTERDAM.

Wenken voor gemeenteleden met het oog op hun bijwonen van de gemeentevergaderingen.

1. Kom zoo getrouw mogelijk in de gemeentelijke samenkomst. Hebt gij het goed onder de openbare prediking, geniet ge daar een zegen voor uw hart, den Heere zij daarvoor dank. Maar bedenk, dat ook de huishoudelijke samenkomst aanspraak heeft op uwe tegenwoordigheid; al zoudt ge ook moeten zeggen: ik geniet daar niet veel. Laat de liefde tot des Heeren zaak, laat gehoorzaamheid u drijven, en niet genotzucht. In onzen onvolmaakten toestand hier beneden valt er niet te denken aan volmaakte vergaderingen; en waren ze er, dan zou IEDER van ons ze bederven door er heen te gaan, omdat wij zelven niet volmaakt zijn.

2. Kom tijdig, opdat ge met de anderen deel kunt nemen in 't gebed, in den lof van God, in 't lezen van Zijn Woord, eer de zaken behandeld worden. Laat het bij u vaststaan, dat ieder, wiens hart door gebed en gemeenschapsoefening met God bestiering heeft ontvangen, daardoor ook zal worden geleid om, om Jezus' wille en in Zijnen Geest, de belangen van Zijn Huis te bedenken. Onverschilligheid voor 's Heeren werk is geen vrucht des Geestes. En die om wijsheid bidt, zal ook wijsheid ontvangen.

3. Denk er altoos om, dat een gemeentevergadering de vergadering is van een huisgezin of eene familie, en dat wat in den familiekring besproken en behandeld wordt, niet bestemd is om aan vreemden te worden meegedeeld. Zorg dat de gemeentezaken blijven binnen den kring der gemeente.

4. Ieder eerbiedige het gevoelen des anderen. Moet hij verschillen, dan openbare hij dat op bescheiden wijze, en niet onbeleefd. „Een iegelijk achte den ander uitnemender dan zichzelven." De weg om betamelijk bejegend te worden is anderen betamelijk te bejegenen. Zoo iemand bij zich zelf besloten hadde zijn eigen idee vol te houden tegenover de meerderheid der broederschap en zich in geen geval te onderwerpen, zoo zou hij daardoor geheel voorbijzien, dat anderen evenzeer als hij, zelf hun inzicht hebben en dat elk recht van spreken heeft en ook recht om te worden aangehoord.

5. Kom niet na de gemeentevergadering op tegen zaken, waartegen in de vergadering niets is gezegd. Leden, die de vergadering niet bijwoonden, hebben wel toe te zien, dat zij zich niet schuldig maken aan onredelijke beoordeeling. Is de afwezigheid toe te schrijven aan onverschilligheid, dan is het ten eenenmale ongepast om eenige aanmerking te maken op wat zij deden, die wel opkwamen.

6. Men stelle niets voor, wat niet overwogen is en waarvan men niet de verwachting koestert, dat het waarlijk goed is en goed kan werken. 't Spreekt van zelf dat een ding, waarop men den zegen des Heeren niet kan vragen, het voorstellen niet waard is.

7. Een iegelijk wake over zijn eigen humeur, zijn eigen woorden. Een iegelijk onderzoeke zijn eigen beweegredenen. Zoo allen zoo doen, dan heeft niet een van de anderen iets te vreezen en de anderen hebben van hem niets te vreezen.

Ai, ziet hoe goed en hoe liefelijk is
het, dat ook broeders samenwonen!

De Boodschapper.

Een woord van prof. Arthur Pierson

(Philadelphia.)

Ik geloof, dat de demon van den sterken drank de groote vijand is van God en den mensch; dat hij den mensch tegelijk ongeschikt maakt voor het genot van aardsch geluk en voor de zegeningen des hemels, en dat twee derden van alle armoede, misdaad en jammer op aarde aan hem, als oorsprong moeten worden toegeschreven. Ik geloof, dat hij is verwekt door Satan, geboren uit den bedorven lust van den mensch en alleenlijk ellende en lijden aanbrengende aan zijne slachtoffers. Ik geloof, dat onder zijne heerschappij het verstand gekruisigd, de liefde uitgedoofd en het geweten begraven wordt; dat de mensch reeds hier op aarde afdaalt in de hel en er geen opstanding van zijne menschelijkheid, geen verlossing voor zijne in slavernij verzonken ziel te verwachten is, dan in de kracht van God. Ik geloof, dat geen dronkaard het koninkrijk Gods kan ingaan, of verkeeren kan in de tegenwoordigheid van Hem, die komen zal om de levenden en de dooden te oordeelen. Ik geloof in de reddende en bewarende macht van den Heiligen Geest; dat de geheele algemeene Christelijke kerk zich behoort te vereenigen tot den aanval op en de verwoesting van de verfoeilijke fabricatie van sterken drank, en de verlossing des menschdoms van den vloek der drinkgewoonten; dat het eenige redmiddel voor de menschheid bestaat in de geheel-onthouding van het individu, het toenemend verbod voor het publiek, en boven alles de omhelzing van het Evangelie van Christus, die alleen lichaam en ziel kan verlossen van de slavernij der zonde en ons doorstroomen met de krachten des eeuwigen levens.

Ingezonden.

Geachte Redacteur!

In de hoop, dat u mij nog ditmaal eenige plaatsruimte in uw blad wilt verleenen, zoo wend ik mij nogmaals tot u, met het vriendelijk verzoek om opname van het volgende. Doch tevens wil ik u en alle lezers mededeelen, dat dit mijn *laatste* antwoord is. Ten eersten, omdat ik weet, dat de redacteur van „De Christen" niet gaarne zijn blad disponibel stelt voor het strijden over verschilpunten en ten tweeden, omdat ik geloof, dat het voor de wereld geen goede indruk zal geven aangaande „De Christen." De redacteur zal dit moeten accepteeren. Doch nu ter zake.

Als ik mij niet vergis, liep het eerste punt van mej. S. M. v. d. Steur over de gemeente. Zij schrijft, dat ik daar niet onder mag verstaan, de kring van geloovigen, waarin ik verkeer, maar de geloovigen over de gansche aarde. Ik weet wel, dat de Onthouders-vereeniging er dat mede bedoelt; maar ik vind, dat de bijbel dit toch geheel tegenspreekt. Dit kunnen wij toch zeker wel merken uit de brieven, die de apostel Paulus aan verschillende gemeenten richt.

Die gemeenten, welke op verschillende plaatsen waren, maakten natuurlijk eene gemeente uit, omdat zij allen op een en denzelfden grond gebouwd waren. Doch als wij die brieven opmerkzaam lezen, kunnen wij toch heel goed zien, dat alleen dezulken tot Zijne gemeente behooren, die in alles den wil van God doen en Hem in alles willen volgen. Maar laten we voor een oogenblik veronderstellen, dat het zoo is, als de schrijfster zegt, dan zou ik nog herhalen: kan eene geloovige een dronkaard zijn? Immers neen. Het beste woord, dat er voor te vinden is, om in de statuten der Onth.-vereeniging te zetten, zou de *kerk* wezen en anders niets.

Het 2e punt spreekt over den wijn. De schrijfster zegt, als er alleen gegiste wijn was, zou God niet zeggen: „Geen zuurdeesem zult gij ten offer brengen en gelijktijdig, wijn zult ge ten offer brengen.

De schrijfster drukt zich hier zeker niet goed uit, want dit staat niet *gelijktijdig*. God geeft in Lev. 2 den kinderen Israëls een reeks voorschriften, *wanneer* en *hoe* zij die offers bereiden zouden, en daaronder zegt God: „geen spijsoffer, dat gij den Heer zult offeren, zal met deesem gemaakt worden. Want van geen zuurdeesem en geen honing zult gijlieden den Heere vuuroffer aansteken. Lev. 2: 11 en in Nummeri 15: 6—7—8, spreekt God over drankoffers dat daarbij wijn moet gebruikt worden. Doch daar staat niet: ongegiste wijn. Eenvoudig wijn, net als overal staat.

Ten 3en zegt de schrijfster, dat de apostel Paulus aan Titus vermaant, goede werken voor te staan. Maar laat hij hun nu aan hun zelf over, dat zij maar weten moeten, wat die goede werken zijn? Immers neen. Leest maar goed. Eerst geeft de apostel Paulus eene reeks van vermaningen, om dit en dat te doen, en dan zegt hij: deze dingen zijn het, die goed en nuttig zijn den menschen, 3e hoofdstuk, 8ste vers, laatste gedeelte. Ik vind het volstrekt niet noodig, hier verder over uit te weiden, daar ik mij reeds vroeger breedvoeriger uitdrukte.

Mocht ik evenwel uit Gods Woord bemerken, dat ik verkeerd handelde, zoo zal ik dit in „De Christen" uitspreken, doch anders zal ik (zoals ik in het begin reeds zeide) hier verder niet meer over spreken.

Den Redacteur vriendelijk dankzeggend, teeken ik mij

Een getrouwe lezer van „De Christen."

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Wij zullen onze lezers maar niet te lang bezig houden met de ingediende wetsontwerpen, wat het Leger en de Schutterij betreft, daar toch nog zooveel kan worden veranderd en misschien, even als van de voorgaande Minister, al dat geschrijf van weken arbeid naar de prullemand wordt verwezen. Waar wij echter

wel de aandacht op willen vestigen is op het 4daagsch christelijk congres, dat den 9 November a.s. te Amsterdam zal geopend worden met een rede door Dr. A. Kuyper en dan zullen de volgende dagen gewijd worden aan de vraag: „Wat moet onze houding zijn tegenover de sociale nooden van onzen tijd?"

Verschillende bekende sprekers zullen de onderwerpen *inleiden, om daarna onderling te be*raadslagen. Gestelde vraag is in drie hoofdgedachten uitgedrukt.

I. De sociale quaestie (vraagstuk van den arbeid) van haar christelijke religieuse zijde.

II. De sociale quaestie van haar maatschappelijke zijde.

III. Idem idem van haar staatkundige zijde.

Deze bespreking gaat uit van de groote christelijke Werkliedenvereeniging, met name Patrimonium. God geve aan al de sprekers de leiding des H. Geestes, opdat er licht kome tot wezenlijke hulp in den grooten nood van den werkman en burger in de stad en van de bevolking op het platte land.

België. Zooals wij de vorige week melding maakten, zou de Regeering een groote leening aangaan om de plannen van den Minister van oorlog te doen slagen. Dit werd tegengesproken, doch nu blijkt, dat het wel waar is, er wordt zelfs bij verteld, dat de finantiën niet heel *gunstig staan bij onze zuiderburen. Trouwens* dit is ook wel het geval bij anderen, niet *alleen* bij de Belgen.

Frankrijk. De lichtbloedige studeerende jongelingschap te Brest heeft eens lucht gegeven aan wat in het hart van bijna alle Franschen leeft, n.l. om aan Rusland hun buitengewone sympathie te betoonen door de onderdanen van den Czaar te verzekeren, dat, willen zij oorlog (natuurlijk dan tegen Duitschland) dan zijn zij, die dagelijks met pen, inkt en boeken omgaan in plaats van sabels, geweren en kanonnen, gereed den laatsten droppel bloed prijs te geven. „Leve de Czaar! Leve Rusland!" Kan het mooier?

Gelukkig, ook voor die snoevende studenten, dat het nog niet noodig is en de Russen verstandig doen door er niet te veel op te rekenen.

De Minister van oorlog wil, dat de soldaten voortaan op post weer de ransel op den rug zullen hebben. Boulanger had dat afgeschaft. Ook hier wordt bevestigd, dat niemand zoo slecht is of hij heeft nog wel éene goede eigenschap.

Duitschland. „De baard van den Keizer" is er het onderwerp van den dag. Wij maken er melding van om aan te toonen, hoe dwaas blijkbaar anders verstandige menschen kunnen zijn.

Wat toch is het geval. De Keizer liet zijn baard geheel groeien, dit beviel de keizerin niet, zoodat hij hem ter wille van zijne vrouw op haar verjaardag 21 Okt. liet afscheeren. Zijn barbier en kapper Kedlich maakte daar goede zaken mede, want hij verkocht kleine vlokjes haar voor groote sommen o. a. voor 1000 mark en dit beviel hem zoo, dat hij zelfs zooveel verkocht, dat het achterdocht verwekte en bij onderzoek bleek, dat het niet alles van des keizers baard afkomstig was. De barbier is ontslagen uit zijne betrekking en de keizer-aanbidders zijn bedrogen. Alzoo bedrieger en bedrogenen bedrogen.

Vroeg men diezelfde menschen voor een armen wees of voor de zendingszaak eene bijdrage, dan zouden ze met een zeer bedenkelijk gezicht de collectanten wegzenden; hoewel ze overvloed betoonen te hebben om hun onzin te streelen.

Minder grappig is het, wat wij lazen, dat de Regeering voornemens is 180 millioen francs aan te vragen ten behoeve van het leger. Het gaat nog steeds voort, zich ten oorlog gereed te maken bij al het geroep van vrede!

Rusland. De Czaar en zijne keizerlijke familie zijn te Denemarken en vierden daar het zilveren huwelijksfeest, hoofdzakelijk in den familiekring.

Onder de boerenbevolking wordt allervreeselijkst geleden en de hulp is lang niet toereikend voor den nood.

Vele Joden willen geen gehoor geven aan de oproeping van Baron Hirsch, maar verkiezen Palestina als hun toekomstig land in plaats van Zuid-Amerika of een ander deel der wereld. Dit zegt veel, wij mogen het niet ongemerkt voorbij laten gaan. Er zijn nu weer een 700 Israëlieten te Konstantinopel wachtende op het vertrek naar hun eigen land en 600 te Alexandrië.

Engeland kan nog maar niet overweg met Rusland; elke beweging van de laatste wordt met argus-oogen gade geslagen. Zoo bestond er weer vrees voor botsing, omdat de afgevaardigde van den Czaar zich te veel vrijheid aanmatigde in de Aziatische hooglanden, de jarenlange twistappel tusschen deze twee rijken. En niet voor dat de Rus volmondig had bekend, dat de keizer geen de minste uitbreiding van zijn rijk bedoelde, was Engeland tevreden.

Uit alles wordt ons duidelijk, hoe de Mogendheden elkander op de vingers zien en dit moet eenmaal tot eene uitbarsting komen.

Het 3e bataljon grenadiers te Windsor, de lusthof van koningin Victoria, gooide als een man het eten buiten het venster, omdat het niet te gebruiken was. Dit is ook al geen gunstig teeken.

Ierland. In de stad Cork zijn de *voor-* en *tegen*standers van wijlen Parnell eens duchtig slaags geweest, waarbij Dillor is gewond en met hem nog 35 anderen. Voor de eere van een mensch willen de meesten nog wel lijden, hoeveel te meer moest dit de Christenen aansporen om voor edeler zaak, vóor Christus zelf, hun leven feil te hebben. Helaas! dat er dan zoo weinige worden gevonden, die gewillig zijn.

D. R.

Voor onze Jongelieden.

Mijn jeugdige vrienden! De Redactie van „de Christen" heeft wat schuld jegens u — dit moet wel beleden, doch het is nog wel haar ernstig voornemen, zooveel mogelijk die schuld te betalen. Vraagt gij misschien nog waarin die schuld bestaat? Luister! Toen „de Christen" een weekblad werd, beloofde de Red. ook voor u een rubriek te willen openstellen, teneinde van tijd tot tijd eens naar uwe bevatting met u te spreken of u iets te verhalen, dat u kon aantrekken en tot lezen opwekken. Zie, daar is nog weinig van gekomen; terwijl men toch volgens christelijk beginsel verplicht is te doen wat men belooft.

Begrijpt gij nu wat met die schuld bedoeld werd? Wij kunnen echter wel iets ter verschooning van de Red. aanvoeren, onder anderen dit: Het blaadje is nog klein en dus spoedig gevuld, zoodat er menigmaal geen plaats voor gevonden kan worden, terwijl er zoo vele andere stukken zijn, die naar den aard van het blad moeten voorgaan. Het blad moet dus vergroot worden, zegt gij, — goed gezegd, maaaar! Is het noodig u, mijne vrienden, dat lang gerekte „maar" te verklaren? Ik geloof het niet. Laat ik u alleen doen opmerken, dat vergrooten van het blad meer papier, meer letters, meer inkt en meer werk vereischt, en op al die „meer's" volgt dan nog een meer... meer geld! Nu, dit zouden we ook wel willen geven en ook wel kunnen, als we nog slechts DRIE HONDERD abonné's *meer* hadden. Wie weet...! Maar, zoo hoor ik u al zeggen, is dat nu schuld afdoen! Werkelijk niet; maar ach, men komt zoo onwillekeurig aan het spreken of schrijven over iets, waar men hart, dat wil zeggen liefde voor heeft. En het gaat onze kleine „Christen" onder de vele grootere en kleinere Christelijke bladen nog al dikwijls als de koe, de geit en het schaap uit de bekende fabel. Die drie dieren gingen n.l. eens op de jacht in gezelschap met den leeuw. Al spoedig vingen zij een groot hert.

Nu kwam het lieve leventje aan, nu moest den buit gedeeld worden. De koning van de dieren kwam natuurlijk het eerst aan het woord en sprak: „Het eerste deel is voor mij, omdat ik de leeuw ben; het tweede moogt ge mij wel toekennen wegens mijne dapperheid; het derde mag mij wel toevallen, omdat ik sterker ben dan gij, en wee uw gebeente, als gij u aan het vierde vergrijpt!" Zoo ging de onrechtvaardige leeuw met den ganschen buit strijken.

Zoo ben ik dan reeds eenigszins tot mijn doel genaderd. Mijn plan was n.l. u eenige fabelen te vertellen. Fabelen zijn verdichte vertellingen, die dikwijls, een diepe, ernstige waarheid, aan het werkelijke leven ontleend, ten grondslag hebben. Bij het lezen er van moet dus gedacht worden en moet men zich de vraag stellen: wat valt er uit te leeren voor het leven. En, niet waar, hoe goed is het bijzonder voor jonge menschen, ernstig daarover na te denken

Laat ik dan beginnen met de fabel van

De goudkever.

„Werkelijk", zeide de goudkever trotsch, „de geheele schepping moet toch wel respekt voor mij hebben en zich over mijn schitterenden glans verbazen." Een nachtegaal hoorde dit en kwam en pakte hem. „Wat? wat"? schreeuwde de kever, „gij poëtische vogel, gij zùlt mij toch geen lijden aandoen? Gij zijt immers zoo vriendelijk en zingt zoo liefelijk." „Ja" antwoordde zij, „ik ben wel vriendelijk; maar de pralende kever eet ik op."

De pauw en de haan.

Eens sprak de pauw tot eene hen: „Zie eens hoe hoogmoedig en trotsch uwe haan daar heen stapt! En toch zeggen de menschen niet: „de *trotsche haan", maar altijd: die trotsche pauw."* — „Dat komt daar van daan, zeide de hen, dat de menschen een gegronde trotschheid wel kunnen verdragen. De haan is op zijne waakzaamheid, en moed trotsch; maar waar zijt gij trotsch op? — Op kleuren en vederen!"

Denk eens over deze fabelen na, lieve vriendjes; een volgende maal hoop ik er u nog eenige voor te leggen.

N. v. B.

Uit de Gemeenten.

HENGELOO. Zaterdag 24 Oct. l.l. vierde de Jongedochtersvereeniging „Febe alhier haar jaarfeest." Aan de uitnoodiging om aan haar feest deel te nemen, was door vier vereenigingen gehoor gegeven, n.l. 2 van Nijverdal, 1 van Zutphen en 1 uit Enschede. Het voorfeest werd door br. Varenhorst, uit Borne, die uitgenoodigd was om het feest te leiden, in plaats van br. Haverkate, die door ziekte verhinderd was, geopend.

Nadat door de aanwezigen was gezongen, Gez. 12: 1, werd het feest door gen. broeder geopend met gebed, waarna hij een kort woord sprak, naar aanleiding van Hand. 2: 17, 18 en wees er vooral op, hoe de vrouw telkens een groote rol heeft vervuld in de verschillende takken van Christelijke werkzaamheden en hoe haar invloed ten zegen, maar ook ten vloek worden kan; spoordt vervolgens allen aan, om zich voor het eerst of bij vernieuwing den Heer te wijden tot zegen van allen, die rondom ons zijn. Doarop begon, na een half uur pauze, te 8 uur het nafeest, bij welke gelegen de toegang voor nietgenoodigden op 25 cent was opengesteld, waarvan nog al gebruik was gemaakt. Vervolgens onthaalde „Febe" hare gasten op melk en broodjes, die men zich zeer goed liet smaken? Toen begonnen de verslagen van de verschillende vereenigingen, die blijken gaven van levensvatbaarheid en zegenrijke werkzaamheden. Ook werd menig goed en stichtelijk woord gesproken dóor verschillende afgevaardigden, alles afgewisseld door zamenspraken en gezangen. Door de uitgenoodigde Jongelingen-vereeniging werd voorgedragen de sociale kwestie, vervaardigd door br. Haverkate, dat zeer leerzaam was en al de aanwezigen boeide. Wij meenen de tolk van al de aanwezigen te zijn door „Febe" te bedanken, voor haar gul en mild onhaal, getuige ook de gulle vroolijkheid, die op aller gelaat te lezen was. Men kon hier aanschouwen, hoe ook jonge menschen zich kunnen verheugen met eene vreugde, die de wereld niet geeft, maar ook niet heeft.

Te vroeg was voor velen de tijd van scheiden daar, waarna dit goed geslaagde feest door den Voorz. met dankzegging werd gesloten.

Geve de Heer, dat ook dit feest nog moge strekken tot eer en verheerlijking van Zijnen grooten naam, en moge de vereeniging „Febe" nog tot zegen van velen gesteld worden.

H. ASSING.

STADSKANAAL. Mochten we op Zondag 25 Oct. l.l. de zuster doopen, van wie we vroeger reeds melding maakten; Zondag j.l. zagen wij weder een broeder, wiens vrouw eenige weken geleden gedoopt werd, door de doop tot Christus dood begraven en alzoo der Gemeente toegevoegd worden.

Wij danken God voor die teekenen van zegening, die we steeds van den Heer afbidden, terwijl we arbeiden in Zijn Naam en ieder middel, dat ons ten dienste staat, aanwenden om onze mede-menschen op den weg der waarheid te leiden, waarop steeds licht, zekerheid en vertroosting genoten wordt door Jezus Christus onzen Heer en Zaligmaker.

Weder is een der eerste en oudste der Gedoopte Christenen in ons land de eeuwige rust ingegaan. Onze geliefde broeder WILLEM KRUIT te Gass. Nijeveen, overleed den 2en dezer maand, in den gezegenden ouderdom van ruim 80 jaar. Hij was een van de eerste 7, die in Mei des jaars 1845 door

wijlen broeder J. Köbner werden gedoopt. Hij is dus mede geweest in de hitte van den strijd voor de waarheid des Doops en van een schriftelijk gemeentelijk leven der geloovigen. Ofschoon met geene bijzondere geestesgaven bedeeld, was toch zijn getrouw en oprecht christelijk leven steeds een ernstig getuigenis in zijne omgeving, evenals in de Gemeente, waarbij eene duidelijke belijdenis der lippen niet ontbrak. En daarin heeft hij mogen volharden tot het einde toe. God zij geloofd!

Zij zijne gedachtenis ten zegen, en worde zijne opengevallen plaats in de Gemeente waardig aangevuld!

VARIA.

DE TWIJFELAAR EN EEN ITALIAANSCH MEISJE.

Een veertienjarig meisje, dat op straten en pleinen fruit te koop aanbood, zat naast haar stalletje met alle aandacht in haar bijbeltje te lezen. Zij was zoo verdiept in hetgeen ze las, dat ze de voetstappen van een haar naderend heer geheel niet opmerkte, en werd opgeschrikt door de vraag, die tot haar gericht werd: „Wat leest gij daar toch, dat u zoo bijzonder boeit?"

Na eenige oogenblikken nadenkens, antwoordde zij: „Het woord van God."

„Wie zegt u, dat de Bijbel Gods woord is."

„Dat zegt mij God zelf", antwoordde de kleine in kinderlijke onschuld.

„Zeide God u dat! Inderdaad! Hoe heeft Hij u dat wel verteld? Gij hebt Hem toch nooit gezien of met Hem gesproken. Hoe kon Hij u dan zeggen, dat de Bijbel Zijn woord is?"

Voor eenige oogenblikken was het meisje overbluft en verlegen en hield zich stil. De man, die voor zich zelven aan alles twijfelde, trachtte ook het geloof in de waarheid der H. Schrift bij anderen te ondermijnen, doch werd door de eenvoudigheid van dit kind beschaamd. Weldra bedacht zij zich, en terwijl hare donkere oogen stralen schoten, vroeg zij: „Mijnheer! wie heeft u gezegd, dat er eene zon is daar boven ons aan de blauwe lucht?"

„Wie mij dat zeide?" hernam de aangesprokene met een schamperen lach, dewijl hij meende, dat het meisje hare onkunde door eene ontwijkende vraag trachtte te bedekken. „Wie mij dat zeide? Niemand; ik heb ook niet noodig, dat mij dit iemand zeggen zou. De zon getuigt mij voor zich zelve. Zij verwarmt mij en ik geniet van haar licht, dat is mij genoeg."

„Mijnheer", hernam nu het meisje met diepen ernst, terwijl ze met gevouwen handen voor hem stond, „gij hebt het juiste punt gevat met betrekking tot de zon en den Bijbel. Dat is juist het middel, waardoor God mij zegt, dat dit Zijn woord is. Ik lees het en het verwarmt mijn hart en geeft mij licht. Ik geniet en bemin zijn licht, en niemand anders dan God kan door den inhoud van een boek zooveel licht en warmte geven. De Bijbel moet Zijn boek zijn. Ik wensch daarvoor niet meerdere bewijzen, dat wat het mij zegt, is mij genoeg, mijnheer! Zóó zeker als de zon aan den hemel staat, zóó zeker komt ook Gods licht tot ons door dit boek."

De ongeloovige was beschaamd. Het ernstig geloof van dat jeugdige fruitmeisje beschaamde hem. Hij had wel eens op behendige wijze twijfelingen kunnen brengen in harten van zoodanigen, die slechts een verstandelijke overtuiging hadden, dat de Bijbel Gods woord was; maar bij dit meisje, die de liefelijke kracht van Gods woord in haar hart had ondervonden, mocht hem dat niet gelukken.

N. v. B.

EEN ENKEL WOORD.

„Kom Zondag," zeide een oude heer tot een kleinen jongen van ongeveer vier jaar; „kom Zondag, dan ben ik den heelen dag thuis?"

„Hoe, ben u Zondags den heelen dag thuis?" vroeg Robert.

„Ja," zeide de oude heer; „jij niet?"

„Neen, ik ga tweemaal naar de kerk, en papa ook. Het is zonde om niet naar de kerk te gaan, als men wel is."

Het was maar een enkel woord, door een klein kind gesproken, maar het vond een plaats in het hart van dien man, die reeds zoo oud in de zonde was. Het deed hem inzien, welk een groot zondaar hij was en hoe hij behoefte had aan verlossing. Den volgenden Zondag ging hij, tot groote verwondering van zijne vrouw en kinderen, naar de kerk, en het werd spoedig in alles duidelijk, dat hij een waar Christen was geworden.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondagvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL *„De Goede Herder"*, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL. *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt.) Elken eersten Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te 6½ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur.

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Maandagsavonds 7 uur Jongel.-vereen. Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond.* Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

CORRESPONDENTIE.

Vervolg en Slot van „De Predikerschool", D. V., in het volgende nummer.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van A. K. te Franeker 45 ct., van H. K. te Foxhol *f* 14,05, van P. J. R. te Workum *f* 1.50.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor het nieuwe Silo te Zutphen.

Met dank ontvangen van de Gemeente te Nieuwe Pekela *f* 21.40.

B. ROELES.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 238 DONDERDAG 12 November 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

De LXVe Psalm.

U wordt d' U toegezegde hulde
Met stil ontzag gewijd,
U, die ons smeekgebed vervulde
En aller toevlucht zijt.
Leef ik in zonde en schuld verloren,
Gij delgt haar uit, mijn schuld:
Welzalig dien Gij hebt verkoren
En in Uw voorhof duldt.

Gij wilt ons met het heil verzaden,
Dat in Uw tempel woont,
God! die door wonderbare daden
Ons biddend hopen kroont.
Vertrouwen van de verste streken
Bij d' uiterst' oceaan,
Die, in Uwe almacht, onbezweken
De bergen pal doet staan.

Gij stilt het bruisen van de baren;
Gij doet, als 't golfgeklots,
't Gewoel der volkeren bedaren:
Zij vreezen 't oordeel Gods.
Gij maakt dat de uitgang van den morgen
En van den avond juicht,
Dat land en akker van Uw zorgen,
Uw trouwe liefde tuigt.

De Godsrivier is rijk aan zegen:
Pas is het graan bereid,
Of zachtverkwikkend daalt de regen
Door Uw milddadigheid.
Het vocht, den bodem ingezonken,
Verweekt de harde kluit,
Maakt de opgeploegde voren dronken
En zegent wat ontspruit.

Uw zegen kroont de jaargetij'en;
De weligste overvloed,
Ook in de barste woestenijen,
Drupt neder van Uw voet.
Het veld, waarop de kudden dwalen,
't Gebergte, omgord met vreugd,
Het golvend koren in de dalen —
't Juicht al, in U verheugd.

(Zondagsbode). d. H. S.

Het Prediker-Seminarie der Duitsche Baptisten te Hamburg.

En er werd geen smid gevonden in het gansche land van Israël. 1 Sam. 13: 19.

3.

(Slot.)

Het goed recht dezer stichting.

De ingenomenheid met de stichting der Predikerschool *was* en *is* onder de Baptisten nog niet algemeen; vele broeders in Duitschland en ook in Holland maken daartegen ernstig bezwaar, schudden bedenkelijk het hoofd en vreezen in de toekomst van deze school voor de gemeenten het ergste.

„Onbegrijpelijk!" zeggen wellicht tal van lezers. „Wat", zoo vragen zij, „mag bij deze broeders daarvan de reden zijn? Zijn zij voorstanders van onwetendheid en meenen zij, dat onkunde eene aanbeveling is voor een dienstknecht van Christus?"

Dat zij zulks zouden meenen, gelooven wij niet; maar wat bij hunne bezwaren wel 't meest gewicht in de schaal legt, is: *zij vreezen dat de schoolstichting eene schrede is in de richting van het kerkendom, waaruit wij pas door den Heer verlost zijn*; en gelijk een Abraham eenmaal op het stelligst aan zijn trouwen knecht Eliëzar betuigde, Izak *nooit weer* te brengen naar dat land *waar God hem uitgeleid had;* en het geloof der patriarchen, volgens het getuigenis van den H. Geest, mede daaruit bleek: *dat zij van de gelegenheid om weder te keeren geen gebruik hebben gemaakt;* zoo ook deze broeders; tot geen prijs willen zij naar 't kerkendom terug.

Heel het kerkendom, van Rome af, met inbegrip van alles en allen, die in den verderfelijken kinderdoop rekening houden met hen „die naar het vleesch geboren zijn", is een caricatuur (een spotbeeld) van de gemeente Gods, eene vinding van den ouden slang, waarin hij al zijn list heeft tentoongespreid, waardoor hij duizenden bij duizenden zielen onvatbaar maakt voor het Evangelie der genade, naardien zij in dezen weg christen zijn gemaakt buiten Christus, zonder vernieuwing des harten en waardoor hij duizenden bij duizenden kinderen des lichts in een zieldoodend en God-onteerend samenwonen bracht met de kinderen der duisternis. Voorwaar, dat is te vreezen, en ook de rok, die met dit vleesch besmet is, is te haten.

De gemeente is een schepping des H. Geestes, zij is door hem verwekt en wordt door Hem van alle geestelijk goed tot hare bewaring en opbouwing voorzien. De H. Geest, die in de gemeente, als in Zijn tempel woont, siert haar met velerhande gaven. Hij heeft sommigen *gegeven* tot herders, leeraars, evangelisten enz., tot volmaking der heiligen, tot het werk der bediening, tot opbouw des lichaams van Christus (Efez. 4: 11).

De kerken daarentegen hebben haren oorsprong in het vleesch. Staat boven de poort der Gemeente door 's Heilands eigen vinger geschreven: Tenzij iemand wederom geboren worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan, zelfs niet zien, de kerk spreekt; van de kinderen der geloovigen als kinderen des verbonds, krachtens hun geboorte *uit het vleesch* dezer geloovigen, terwijl zij onder „geloovigen" hier nog niet eenmaal verstaan wil hebben de „bekeerden", maar allen die tot hare gemeenschap behooren. Deze valsche christenen ontvangen dan ook een valschen doop, en die gedoopten worden dan stelselmatig afgericht tot „belijders" en bij heel deze heillooze mechaniek worden dan in de valsche gemeente ook nog de „ambten" en „gaven" nagebootst. Dit is in hooge mate ergerlijk, wat het leeraarsambt betreft.

Inderdaad, wie hier ook maar even achter de schermen gezien heeft, moet zeggen, dat de aflaat-handel van John Tetzel er nog maar kinderspel bij is. In de dagen van Kajafas werd het hoogepries er-ambt voor geld verkocht; hier is het niet anders dan eene geldkwestie. Let maar op, hoe de kerk haar leeraars bekomt: Zekere vader en moeder krijgen een kind, een jongen, hun trotsch. Hij groeit voorspoedig, slaat met handen en voeten in de wieg of op moeders schoot, en de verrukte ouders vragen elkander: wat moet onze zoon worden? Hen dunkt: Dominé, voor ƒ 5000 à ƒ 7000 is dat te koop, en hun middelen veroorloven hun dit. Zij zeggen ook *wat* dominé hij worden moet, modern of orthodox, zulks is naar keuze. Is vader zelf dominé, dan heeft hij met het oog op de studie zijner jongens (althans in de herv. kerk) groote privilegiën, zoodat zich het geval voordoet, dat uit het gezin van *één* dominé *vijf* nieuwe komen. Van kindsbeen af wordt nu het onderwijs naar dit plan geregeld — en of nu die jongen bekeerd of niet bekeerd wordt, hij *moet* het Evangelie straks prediken en der gemeente als *„herder"* dienen. Wie nu in eene academiestad woont en ziet, hoe die aanstaande dominé's (op zeer enkele uitzonderingen na) daar van af den tijd der schandelijke „ontgroening" tot hun laatste examen toe den zwierbol uithangen (om niets ergers te zeggen), die mag wel uitroepen: arme ouders! arme jongeling! arme kerk! Maar hij promoveert dan toch, doctoreert nog bovendien, en aan hem, die over zijn eigen zielenheil zich nog nimmer bekommerde, die God en Zijn dienst haatte en de wereld in de uitgietingen harer ongerechtigheid liefhad, aan hem worden de onsterfelijke zielen toevertrouwd, en hij is kunstmatig afgericht om een „preek" te maken en voor te lezen; in zulke handen is Gods heilig woord gelegd om het anderen te verklaren.

Ik bevond mij eens op eene plaats, waar een dergelijke kunstmatige dominé's-teelt op groote schaal werd gedreven, en ontmoette daar een boer, die God vreesde; hij zeide tot mij: „Zal u ook naar de fabriek?"

„Naar wat fabriek?" vraagde ik.

„Wel, naar de dominé's-fabriek!".... Is 't niet om te weenen? Een ander, even nuchter als deze boer, zeide, toen een zijner kennissen zich beklaagde over zekeren predikant: „Nu, gij moet uwe verwachting ook niet zoo hoog stellen, *'t is maar fabriekswerk!"*

Denk u dat heirleger van onbekeerde dominé's in ons kleine Vaderland en den verpestenden invloed dezer mannen, die daarom zoo verderfelijk is, omdat zij niet als „verdervers" maar als „behouders" worden aangediend. Blinde leidslieden der blinden die zij zijn, stomme honden, die niet bassen kunnen. Zij zijn diep te beklagen, en het stelsel zij vervloekt, dat hun het aanzijn gaf.

Wij zijn hierover lang niet uitgepraat, doch waartoe meer, die zien *wil*, weet het wel en *die moedwillig de oogen sluit*, Hij leeft die hem oordeelt.

Ziedaar nu, wat velen onzer broederen beducht maakte met het oog op de stichting der Predikersschool, namelijk: dat ook dit een kweekplaats van onbekeerde predikers zou worden en al het gewicht van de leeraars der Gemeente hier gezocht zou worden of zij hun opleiding aan de school hadden genoten, zoodat „wetenschap" in de plaats van de „roeping" van boven en de toerusting met den H. Geest zou worden gesteld.

Gode zij dank! voor deze gevaren waren de oogen der stichters goed open en zij zelven, wij weten het, zouden het met hun bloed willen onderschrijven, dat zij eer wenschten, dat van dit schoone gebouw geen steen op den ander bleef, dan dat het ooit of te immer dienstbaar zou zijn tot zulk een werk der duisternis.

Reeds in 1849, toen op de eerste Bonds-Conferentie in Hamburg het besluit genomen werd, broeders, die zich voor het werk des Heeren geroepen achtten en van de gemeente als zoodanig erkend waren een voorbereidend onderricht te geven, reeds toen kwam br. Oncken met het volgende voorstel:

De vergadering spreke met beslistheid uit, dat alleen zulke broeders, *die algemeen als „beproefd" door de gemeente erkend zijn*, door ons uitgezonden worden, en dat dezen, wanneer zulks mogelijk is, het noodzakelijkste voorbereidend onderwijs gegeven worde, *doch dit laatste mag niet tot wet verheven worden.*

Hoewel het 42 jaar geleden is, dat Oncken dit sprak, is het op dit oogenblik nog de geldende regel bij de toelating van broeders tot de school.

Wanneer zich een broeder bij het school-comité ter opname aanmeldt, wordt aan hem alsook aan de gemeente, waartoe hij behoort, een lijst van vragen gezonden, die beantwoord moeten worden.

Aan den broeder, die onderwijs begeert, wordt onder meer gevraagd:

10. Wanneer, hoe en waar kwaamt gij tot bekeering?
13. Hebt gij reeds gepredikt en hoe lang?
Op welke wijze waart gij sedert in de Gemeente en in het werk der Evangelisatie bezig?
Welke vrucht hebt gij gehad?
Bijzonder onder de prediking? (Zoo er zielen onder uwen arbeid tot den Heer gebracht zijn, deel zulks dan in uw levensgeschiedenis uitvoerig mee.)
14. Hebt gij een roeping van God tot het predik-ambt en waarop gelooft gij dit te mogen gronden?
24. Zijt gij besloten, wanneer gij na voleindigde studie van een gemeente in den dienst der Evangelisatie of tot het Predik-ambt geroepen wordt, uw aardsch beroep, of het vooruitzicht om geld en goed te verwerven, te verloochenen, en u in vertrouwen op God, die Zijnen getrouwen knechten ook het dagelijksch brood geeft, u onverdeeld den dienst des Heeren te wijden?

Het school-comité verwacht, dat gij, geliefde broeder, deze vragenlijst naar uw geweten zult beantwoorden, en bij elke vraag de geheele waarheid zult mededeelen, bovendien verwacht zij van u een duidelijke, zelfstandige en eigenhandig geschreven levensgeschiedenis. Moge de Heer, die alle harten in Zijn hand heeft, uwe gedachten leiden en u het rechte licht geven over het gewichtige ambt, dat gij begeert.

Onze lezers bemerken, dat dit toch iets anders is dan: *Sla je met je handen en voeten? Hebben je vader en moeder ƒ 5000?*

Nu nog een uittreksel uit de vragenlijst, die het comité aan de gemeente, waaruit een broeder opname zendt, vraagt:

1. Sedert wanneer is br. N. N. mede-lid bij u geweest?
2. Is hij van harte vroom en tracht hij naar een heilig leven in de vreeze Gods?
Is hij bekend als ernstig of lichtvaardig?
Oprecht of onoprecht?
Bescheiden?
Vriendelijk?
Vredelievend?
Kent gij hem als geschikt?
Vertrouwbaar?
Trouw en ijverig in zijn beroep?
Geniet hij het vertrouwen en de achting der gemeente? of zijn er eenige gegronde klachten tegen hem?
3. Wat was zijn contributie per jaar gedurende de laatste drie jaren ten behoeve der gemeente? der in- en uitwendige Zending?
6. Gelooft de Gemeente, dat deze broeder door God tot het Predik-ambt is geroepen, en op welken grond?
7. Is de Gemeente overtuigd, dat deze broeder door de liefde van Christus gedrongen wordt tot het predik-ambt en niet om op gemakkelijke wijze door de wereld te komen, of uit andere verkeerde beweegredenen?

Het Comité verwacht van de Gemeente, dat zij deze vragen naar vermogen en naar eisch des gewetens zal beantwoorden, want het gelooft de grootst mogelijke voorzichtigheid te moeten aanwenden om te verhoeden, dat geen onwaardige en ongeroepen mannen zich in het predik-ambt indringen.

Het Comité verzoekt deze vragenlijst in eene Vergadering der gemeente voor te lezen, en zoo noodig, haar van uitvoerig bericht te dienen.

Waar de zaken zóó ernstig opgevat worden, begrijpen wij niet hoe er in den boezem onzer gemeenten nog bezwaar kan bestaan. In de te onderwijzen broeders vraagt men *vreeze Gods*, *goddelijke roeping*, *bewijzen van lust en gaven tot het werk*, *het getuigenis der Gemeente.* Of maakt iemand bezwaar, dat een geroepen dienstknecht des Heeren het verstand, dat God hem gaf, ontwikkele, en zijn geest verrijke met de kennis dier dingen, die hem in het werk des Heeren van dienst kunnen zijn? Of mag een landbouwer zijn land wel ontwikkelen en het op alle mogelijke wijze productief trachten te maken, maar moet ons verstand onontwikkeld blijven?

Een zeker prediker, die niet eens een getrouwe lezer van den Bijbel was, veel minder die naar 's Heilands eisch *onderzocht*, zeide eens tot een anderen prediker: Hoe! studeert gij nog? ik niet, als ik spreken moet, sla ik den Bijbel maar open en de Geest geeft het mij in die ure. Zoo, zoo, antwoordde de aangesprokene, nu, ik herinner mij, dat ik éénmaal zoo redeneerende voor mijne hoorders optrad en toen heeft de Geest mij niets anders gezegd, *dan dat ik lui geweest was.*

Wachten wij ons voor dweeperij! Zij in het werk des Heeren onze verwachting van den Heer, erkennende en dankbaar aanvaardende, *wat God ons reeds geschonken heeft.* Predikers-maken kan de school niet, en zoo zij het kon, wij begeerden ze niet. Men kan leeren voor Schoenmaker, Timmerman, Smid enz, maar niet voor Evangelist, Herder of Leeraar, *dat moet men zijn uit kracht van Goddelijke roeping* en zulks *moet* en *zal* alsdan der Gemeente openbaar zijn.

Zoo kan de Gemeente, naar 's Heeren eigen bevel, blijven bidden, dat de Heer des Oogstes arbeiders uitstoote in Zijn wijngaard, zoo heeft zij voortdurend acht te geven op de gaven des Geestes, die in haar midden openbaar worden, en dan stelle men den weg der middelen, die mede door God verordend zijn, op den rechten prijs.

Er was geen smid in Israël, zoo schreven wij aan het hoofd dezer artikelen, toch moest Israël zijn bijl en ploegijzer scherpen en was nu genoodzaakt tot de Filistijnen te gaan. Immers bijl en ploegijzer *moeten gescherpt*; en niemand achte de tijd en moeite daaraan besteed, verloren; integendeel, zend twee mannen naar een bosch te houthakken, den eenen met een stompen, den anderen met een scherpen bijl, en zoo de eerste al iets *kan* doen, de laatste zal hem verre overtreffen. Let wel: de school is geen fabriek, waar ruw ijzer tot gereedschap wordt bewerkt, neen, dit is op geestelijk gebied uitsluitend het terrein, waar God werkt; heiligschennis en hoon is het, zoo de mensch het waagt dit terrein te betreden; gelijk hij onder Israël, die het waagde de heilige zalfolie na te maken, waardoor de in zichzelf onreine Hoogepriester, tot een dienaar des heiligdoms werd gewijd, een kind des doods was, en gelijk die zalfolie alleen naar het Goddelijk recept mocht worden bereid, zoo zal ook God het „zien en zoeken" van die Kerkgemeenschap, Synode of Academie, die in dit opzicht den Heilige niet hebben gevreesd, maar getrotseerd.

Zij onder ons, die tegen eene wetenschappelijke vorming der geroepene dienstknechten bezwaar hebben, letten hierop, dat als God tegen den komenden hongersnood in Egypte een Jozef verkiest tot redder in dezen nood, Hij deze Jozef, die bestemd is om te regeeren, eerst aan het hof brengt; dat God Mozes, den toekomstigen leidsman Zijns volks mede aan het hof laat opvoeden, waar hij onderwezen wordt in al de wijsheid der Egyptenaren; zoo ook David, bestemd om Israël te regeeren, wordt door God van achter de schapen aan het hof gebracht. En als wij eindelijk wijzen op den grooten Apostel Paulus, door den Heer geroepen om Zijn naam te dragen voor Koningen en Stadhouders, was het toevallig, dat hij aan de voeten van Gamaliël onderwezen was en in wetenschap uitnemender was dan al de Apostelen, of had de Heer hem niet „afgezonderd", reeds van zijn geboorte af aan?

Willen wij hiermede zeggen, dat het Egyptische hof, Jozef en Mozes; het hof van Saul, David; de lessen van Gamaliël, Paulus hebben gemaakt, wat zij waren? dit zij verre van ons, maar, met evenveel vrijmoedigheid beweren wij: zij zijn niet geworden wat zij waren zonder dat.

En . . . . zoo vraagt eindelijk nog een belangstellende: Wat zijn de financiëele bezwaren? Antwoord: Vijf duizend gulden is niet noodig. Elke kweekeling kost aan het Comité voor huisvesting en onderwijs *ƒ* 390.— per jaar, behalven kleeren, boeken, zakgeld en beddegoed. Voor dit laatste *moet* elke kweekeling of zijne gemeente zorgen, ook het bedrag van *ƒ* 390.— per jaar komt voor rekening van den kweekeling of zijne ouders. Zijn zij onvermogend, dan geschiedt zijne opname gratis, hoewel hij zich verbindt zoo hij ooit in het bezit van middelen geraakt, het aan hem ten koste gelegde te restitueeren. Voorts worden de gemeenten opgewekt voor de school te collecteeren. Er werd nog onlangs de berekening gemaakt, zoo elk der gemeente-leden 30 cent per jaar betaalde, de school kon bestaan.

Wij eindigen met de bede, dat onze mededeelingen harten mogen hebben gewonnen voor eene inrichting, die daarop aanspraak heeft — dat daarvan weldra de blijken mogen worden gezien en dat God ook onder ons tot Zijn werk roepe, die, gesteund door het gebed der gemeenten, in de school eene plaats vinden mogen.

God zegene het School Comité; God zegene de Leeraren en Kweekelingen en het worde hoe lang zoo meer openbaar onder Israëliet en Filistijn:

DAT ER WEL DEGELIJK EEN SMID IN ISRAËL IS!

HORN.

Huisregels van Pastor Flattich.

I.

1. Wanneer men in het huwelijk wil treden, komt het er vóóral daarop aan, wat men zich daarin voorstelt. — De een wil eene vrouw voor *genieten* en *bevelen;* de ander zoekt naar Gods bedoeling eene *hulpe.* Verder huwt een derde naar *genegenheid;* een vierde ziet op *familie* en *stand;* een vijfde op *vermogen.* Wanneer daarom lieden tot mij komen, die huwen willen, zoo zeg ik gewoonlijk tot hen, zij zullen toch geen *stiefvrouw* nemen. Als men een vrouw met kinderen huwt, neemt men de kinderen om de vrouw te bekomen, en die kinderen heeten alsdan *stief*kinderen; zoo ook wanneer men eigenlijk om het vermogen huwt, neemt men de vrouw om het vermogen, en zoo wordt van zelf de vrouw *stief*vrouw.

2. Wanneer in het huwelijksleven de oneenigheid zal vermeden worden, zoo moet de een zoowel als de andere toegeven. — Ik vroeg den heer Harling, of de mensch altijd verstandig is? Hij antwoordde: „neen, daar komt somwijlen eene dwaze ure in zijn leven." Daarop zeide ik: „derhalve genadige Heer, wanneer die dwaze ure bij u komt, zoo geef dan toe, want wanneer de dwaas daar bij komt, zoo ontstaat er geschil." — Wanneer men daarop acht geeft, zoo zal men vinden, dat kleinigheden de meeste tweespalt tusschen echtelieden maken. Twee voorheen gansch vredelievende echtelieden zagen op Nieuwjaarsavond een vogel op het dak van een buurman. „Het is een musch," zeide de man. „Neen, een vink is 't," zeide de vrouw. En daar beiden gelijk wilden hebben, kwam het ten laatste tot een slaan van elkander. Toen dat jaar voorbij was, herinnerden zij op Oudejaarsavond elkander hoe dwaas zij waren geweest, om wegens 't verschil van een vogel elkander te slaan. „Maar man, ik heb toch recht gehad," zeide daarop de vrouw. En daar de man ook niet in het ongelijk wilde zijn, kwam het eindelijk nogmaals tot een slaan. Van dien aard zijn de meeste geschillen onder de gehuwden. — Het spreekwoord zegt: De verstandige geeft toe. Als de man de verstandige zijn wil, zoo zal hij het eerste toegeven.

3. De man heeft geen recht zijne vrouw met slagen tot gehoorzaamheid te brengen. Gemeenlijk meenen mannen, dat de vrouw moet doen, wat zij willen en wanneer dit niet geschiedt, zoo hebben zij het recht ze met geweld daartoe te brengen. Daarvoor beroepen zij zich op de woorden: De man is het hoofd der vrouw. Maar daar zeg ik op, met het hoofd slaat men niet, maar denkt men en gebruikt men zijn verstand. Slaan kan iedere dwaas. Petrus echter zegt: „Gij mannen! insgelijks, woont bij haar met verstand," alzoo zal de man daarop bedacht zijn, als hij zijne vrouw verstandig bejegent, dat het geen verschil geve. — Voor eenige jaren waren mannen bij mij, en daar ik hun mijne gedachten hierover ten beste gaf, zoo gaf mij een hunner tot antwoord, dat bij zijne vrouw mochten geene goede woorden helpen; zij moest een weinig geslagen worden. Daarop zeide ik tot hem: hij had ook reeds ezels gezien; of ook een ezel zonder slagen voortging? Hij antwoordde: neen, een ezel moet geslagen worden. Toen vervolgde ik verder of hij zoo zijn eer had verloochend, dat hij een ezel in stede van eene vrouw had genomen, zoo moest hij dan maar voortslaan. Dit bracht hem tot nadenken, dat hij de belofte gaf, hij wilde geen ezeldrijver meer zijn en zijne vrouw met wijsheid maar niet meer met slagen zien te veranderen.

4. Echtelieden zullen elkander niet tot schande maken. — Ik was eens bij eene adelijke dame, die haren man bij mij zeer verkleineerde en zijne gebreken openbaarde. Toen ik haar eenigen tijd had aangehoord, zeide ik tot haar, zij moest dat nimmer meer doen, de gebreken van haren man te vertellen en hem te kleineeren. De vrouw draagt den naam van haren man. Wanneer zij nu heenging en haren man tot een ledigloo*per* maakte, zoo was zij de ledigloop*ster*.

5. Een rechtschapen man is geen herbergbezoeker. Maar de vrouw zal zich wachten, dat zij den man niet naar de herberg drijft. — Wanneer de man veel naar de herberg gaat, zoo kan men reeds daaruit besluiten, dat hij geen huishouder **is** en geene liefde tot zijne vrouw en kinderen heeft. De wijn maakt dwazen. Wanneer de man zich aan het drinken overgeeft, zoo is hij niet meer het hoofd der vrouw, maar haar dwaas. Ook hieruit ontstaan zoovele twisten, wijl eene rechte vrouw geen dwaas tot man wil hebben. — Veelal zijn ook hiervan de vrouwen zelf de schuld, wanneer hunne mannen veel naar de herberg gaan, (of uithuizig worden) n.l. wanneer het eten niet op tijd klaar is, of in huis alles onordelijk is, of hen liefdeloos behandelen. Daarom zal eene vrouw haar man met liefde bejegenen, dat hij gaarne te huis is. Daardoor heeft reeds menige vrouw haren man van de herberg terug gehouden.

(*Der Wahrheitszeuge*).

Voor onze Jongelieden.

Mijn jeugdige vrienden! Hebt ge de fabelen gelezen, die ik u in ons vorig No. vertelde? Zoo ja, dan hoop ik, dat ge er uit geleerd hebt u te wachten voor ijdelen roem en trotschheid op glans en kleed, waar helaas zoovele jonge menschen zich aan overgeven in onze praalzieke eeuw. Al de glans dezer wereld is als een bloem, die licht vertreden of geknakt wordt door den wind. Leer om te zien naar wat wezen heeft en u nuttig kan zijn voor tijd en eeuwigheid. Wacht u voor alles, wat u zou moeten bezwaren, als ge op uw ziek- of sterfbed komt te liggen, of waarover gij u zoudt moeten schamen, als gij voor God verschijnt. Bidt God, dat Hij u voor alle kwaad beware.

Laat mij u nu weer een paar fabelen vertellen, in de hoop, dat ze u weer iets te denken en te leeren zullen geven. Thans iets van

de bij en de mier.

Eens vroeg de kleine mier aan de ijverige bij, die vlijtig nektar uit de bloemen zoog: „Hoe komt het toch, dat men mij nooit de dankbaarheid betoont, die mij toch billijk toekomt. De menschen onthouden u hun dank nimmer. Uit de bloemen verzamelt gij u honig; ik verzamel onvermoeid koren en tracht mij tegen den hongersnood te behoeden; en nochtans waardeert men mij niet, verwoest mij mijne voorraadschuren, verstoort mijne rust en treedt mij eindelijk dood."

Hierop hernam de bij heel bedaard: „Ik wil u wel zeggen hoe dat zoo komt; het is waar, wij verzamelen beide: gij echter verzamelt alleen voor u zelf, ik ook mede voor anderen."

De hebzuchtige verzamelt en schraapt alleen voor zich; de edele, onbaatzuchtige tracht met hetgeen hij heeft ook anderen genot te verschaffen.

De roos en de vlinder.

Eene roos, die wat in een verschoven hoekje van den tuin bloeide, benijdde hare zuster, die midden in den tuin op een prachtig park geplaatst was, en beklaagde zich aldus: „Zij trekt aller aandacht tot zich, wordt bewonderd en geprezen, maar ik leef en sterf hier onopgemerkt."

„Zoo sterft ge dan toch onder betere omstandigheden", merkte een vlinder op, die hare klacht had aangehoord, „want gene treft de hitte des daags, en de verzengende zonnestralen dringen tot haar door, ja zelfs kan het gebeuren, dat een of andere voorbijganger haar geheel afrukt; gij daarentegen staat hier welbeschermd, op een koel plaatsje, in de schaduw en geniet minstens uw leven dubbel."

Benijd hen niet, die voornamer zijn dan gij; gewoonlijk is het leven, dat van verre schittert, van nabij bezien kort en drukkend.

Nog iets van

twee musschen

en dan voor ditmaal weer genoeg.

Het was een erg droog jaar, vele kruiden en vruchten mislukten en twee musschen werden erg door den honger gekweld. „Vlieg toch nog eens rond, zuster", zei de zwakste der twee, „en zie of nog niet ergens eenig voedsel is te vinden. Gaarne vloog ik met u, maar ik kan niet meer. Zoo ge nog iets mocht vinden, breng mij dan ook een weinig; doe het spoedig, want ik ben den hongerdood nabij."

De sterke beloofde zulks en vloog heen, en waarlijk, zij vond een kersenboom, beladen met rijpe vruchten. „O", riep ze nu uit, „nu is mijne vriendin en ik geborgen!" Ze proefde de kersen en vond ze voortreffelijk, at voorts, maar wel wat overmatig. Een uur vervloog, de zon neigde ten ondergang. Nu zal ze met eenige kersen beladen tot hare vriendin terugkeeren. Maar telkens weer lokt haar eene schoone kers; zij kan van den boom niet scheiden en toeft zoolang, tot ze insliep. Eerst aan den morgen ontwaakte zij, vloog haastig naar hare verlatene vriendin, maar vond haar, ach, op den rug liggende, dood!

Goede en noodige dingen mogen tegen geen prijs uitgesteld.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Het nieuwe zegel voor den Hoogen Raad van Adel, ontworpen door den heer Mengelberg te Utrecht, is nagenoeg gereed. Het stelt de Koningin voor te paard, met den koninklijken mantel en de Kroon en dragende in de eene hand den Rijksappel en in de andere den scepter. Ter zijde haar wapen; de beneden achtergrond wordt ingenomen door de takken van een oranjeboom; het paard stapt naar links. De stijl is 15e eeuw.

Het randschrift luidt: Wilhelmina, b. d. G. Gods, Koningin d. Nederlanden, Prinses v. Oranje-Nassau.

De nieuwe burgemeester van Amsterdam heeft groote annexatie-plannen. Hij wenscht geheel Nieuwer-Amstel en een deel van Watergraafsmeer bij de hoofdstad gevoegd te zien. Van den heer Meinesz, onder wiens bestuur Delfshaven bij Rotterdam werd gevoegd, zou van de verwezenlijking van deze annexatie-plannen veel worden verwacht.

De uitvoer van Nederlandsch rundvee naar Duitschland neemt steeds toe.

België. Verleden Zondag hebben de Belgen in Brussel weer een congres gehad, waar het geliefdkoosde stokpaardje, algemeen kies- en stemrecht werd bereden. Op voorstel van den heer Volders de bekende leider der werkliedenpartij om alle geschillen tusschen Socialisten, Radikalen en Liberalen te vergeten en op dit eene zoo zeer begeerde punt aan te sturen werd met geestdrift aangenomen.

Frankrijk. Den 7den November werd het standbeeld ter gedachtenis aan Gambetta, die na den val van Napoleon III, onthuld en wel te Villa-d'Array, waar Leon Gambetta is overleden.

De kosten van dit standbeeld zijn bijeen gebracht alleen door de Elzas-Lotharingen, die daardoor aan hun liefde tot Frankrijk lucht geven. Dat dit de Duitschers, bij wie ze zijn ingelijfd, nu niet zoo recht bevalt, is wel te vermoeden. Toch is het maar te hopen, dat ze voortaan zoo worden geregeerd, dat ze spoedig met hart en ziel dat machtige rijk zijn toegedaan, dan zal een struikelblok van niet geringen omvang en gevaar zijn weggeruimd uit de oorlogzuchtige wereld.

Duitschland. Het gaat hier nu niet meer zoo druk om des keizers baard, waarvan wij de vorige keer melding maakten; maar thans is er een beroering ontstaan onder het bezittende deel des volks, doordat het huis Felix en Siegmund onmachtig is uit te betalen. Die heeren leefden op zeer groote voet; zoodat zelfs een hunner, een schoenmaker, alleen voor zich liet werken en een magazijn kleederen ter zijner beschikking had. Nu hun onmacht bleek, hebben beiden getracht zich om het leven te brengen, wat aan den één direkt is gelukt, doch den ander hoopt men in het leven te behouden; maar daarmede hebben de lieden hun geld nog niet terug, waarbij misschien ook wel christenen zijn, die veel liever hun geld bij zulke groote? heeren deden, dan het te beleggen ten nutte van den arbeid in Gods Koninkrijk, waaruit ze tijdelijk en eeuwig voordeel hadden kunnen trekken. (Lukas 16 : 9.

Rusland. Hier klimt de nood nog bij den dag, hetwelk zich ook aan het buitenland laat gevoelen, daar de Regeering steeds besluiten neemt om den uitvoer van verschillende voedingsmiddelen te beletten. Dat dit nog al wat beteekent, bewijst een schrijven uit Londen, waar zelfs een poelier 100.000 pond Russische kippen en wild besteld had, waarvan hij nu bijna niets kan in ontvangst nemen, wat hem natuurlijk veel schade berokkend. Zoo zien wij dat eigenlijk op de geheele wereld allen elkander noodig hebben, waarop het beeld des lichaams 1 Cor. 12: 14—26 gebruikt van toepassing is.

Van al het lijden dat er geleden wordt in de 17 groote districten, krijgt ook een groot deel den drankduivel op zijn rekening, waarvoor de bevolking knielt en offert. Ook dat moge ons aansporen tot een aanhoudende strijd tegen die volkskanker.

In Moskou gaan vele handelshuizen failliet.

Zweden en Noorwegen. De verkiezingen voor de volksvertegenwoordiging is daar in vollen gang. De liberalen hebben daar veel kans van slagen en wel om de treurige oorzaak, dat een orthodox predikant, met name Lars Ofredal, die een groot redenaar en machtig tegenstander was der liberalen, doordat hij veel vertrouwen en grooten aanhang had onder de geloovigen, van den preekstoel moest afkondigen in ontucht te hebben geleefd. Dus even als Parnell — zij het dan ook op eene andere wijze — in Ierland. Dit heeft ook zijn partij zeer geknakt en voor het oogenblik hun vleugel lam geslagen.

Men zegt van hem, dat hij zelf groote stichtingen in het leven heeft geroepen, als „Bethaniëoorden en Magdalena-huizen" voor gevallenen.

Ook hier wordt den tekst bevestigd: „die meent te staan, ziet toe dat hij niet valle", want men sleept in de meeste gevallen anderen mede, en de gevolgen zijn nooit te berekenen.

Engelands troonopvolger, de prins van Wales, heeft aan den lord-mayor van Londen doen weten, dat hij zijn a.s. 50sten verjaardag slechts huiselijk vieren wil; hij heeft zich een goeden indruk in **Ierland** gevestigd met door zijne zoons een krans te doen leggen op Parnell's graf. (Een doode is meestal vrij onschadelijk, zal ook hij denken).

De Ieren-zelven eeren Parnell anders, n.l. door een waren burgeroorlog. Te Corck volgt naar aanleiding van de verkiezing, het eene straatgevecht op het andere, en reeds zijn 350 gewonden in de ziekenhuizen opgenomen, waaronder de parnellistische candidaat-zelf; en te Dublin heeft — midden in een rechtzaal! — een neef van den ongekroonden koning eenen van diens felle tegenstanders met een karwats afgeranseld.

Italië. Het meergenoemde wereld-vredes-congres is afgeloopen, er is een beslissing genomen om een internationaal Burade (d. i. waarin alle volkeren deel kunnen nemen) tot stand te brengen. Dit congres zal de oorlog de wereld uithelpen en alles door scheidsrechters laten beslechten. Dat is goed. Jammer echter, dat men leest, dat het op de vergadering zelve niet zoo heel vredig afliep. Nu, een vrede buiten God, de christen weet waarop dat uitloopt.

Spanje. Dat de Spanjaarden van het zooeven genoemde congres ook nog niet veel verwachting hebben, blijkt vooral hieruit, dat de regeering is besloten 80 millioen te leenen voor oorlog.

Dit doet het eene land het andere na en zal zoolang duren, totdat de bom losbarst, en dan moet één minstens den pot verteeren en krijgt het volk nog eens een oorlogschatting bovendien, behalve de duizende ellendigen en gedooden.

Brazilië. Hier staat de huishouding weer op het einde. Hebben ze in 1889 keizer Pedro I afgezet, thans willen ze den president der republiek aan den dijk zetten en een en ander heeft dit ten gevolge, dat Rio de Janeiro, de hoofdstad, in staat van beleg is gesteld.

„Alles woelt hier om verandering
En betreurt ze dag aan dag,
Hunkert naar hetgeen hij zien zal;
Wenscht terug, 't geen hij eens zag."

Gez. 22.

Z. R.

Uit de Gemeenten.

Br. Willms.

Tot ons leedwezen vernemen wij, dat onze beminde broeder Willms te Ihrhove zeer lijdende is aan eene ernstige ongesteldheid. Laat ons hem in onze gebeden gedenken, of het Gode nog mocht behagen zijn nuttig leven te sparen.

DEVENTER. Den avond van 5 November l.l. hadden wij de bidstond ten huize van onzen Voorganger tusschen de kisten en pakken, daar ZEd. den volgenden dag zou verhuizen naar Zutphen, wat ons niet verblijd heeft.

Deze bijeenkomst geleek meer op een dankstond, want wat er alzoo in die 9 jaren van zijn zijn hier was gepasseerd, werd nog eens ter tafel gebracht en vele liefelijke herinneringen en vooral uitreddingen Gods herdacht. En al is het ook dat het heet, dat er geen verandering is gekomen, toch zullen wij het heel spoedig ondervinden. God geve dat er bovenal Zijn naam in worde verheerlijkt.

ZUTPHEN. Zondag 8 November werd de Voorganger en familie ten hunnen huize verwelkomd door de Gemeenteleden. Het was een ernstige avond. De meesten zagen voor het eerst het nieuwe „Silo" en stonden vol verbazing en konden haast niet gelooven wat ze zagen, zoodat van goeder harte in deze

ledige ruimte Ps. 84 : 1 en 4 werd gezongen en daarop den Heere gedankt en gebeden, dat Hij in dit „Silo" Zijn naam wil groot maken in de redding van verlorenen.

Door gewillige handen der dienende liefde was het huis schoon gemaakt, zoodat het intrekken vergemakkelijkt werd, maar nu dreunt er dagelijks den hamerslag en hoort men het getik van den troffel en elk is in de weer om de zaken voor elkander te krijgen, *totdat wij het voor goed in gebruik kunnen nemen.*

Nehemia 2 : 20*b*.

VARIA.

De Welsprekendheid der Zielesmart.

In een welvarend stadje in Pensylvanië, N.-A., was eene groote menigte der inwoners saamgekomen om volgens een aloud gebruik te beslissen of er, en zoo ja, hoevele „vergunningen" zouden worden aangevraagd. Op het platform zaten o. a. de *leeraar* der gemeente, een zijner *ouderlingen*, en de *dokter*; een der *magistraten* der stad leidde de vergadering.

Nadat de bijeenkomst geopend was, stond een der gegoede burgers op, die na een korte toespraak voorstelde, dat het gewone aantal vergunningen zou worden aangevraagd voor het volgend jaar. Hij was van meening, dat het niet goed zou zijn om vergunningen te weigeren, maar dat men aan *degelijke* lieden moest toestaan drank te verkoopen.

Dit voorstel scheen algemeen bijval te vinden. De president zou juist het voorstel in stemming brengen, toen een voorwerp uit een verborgen hoekje van de zaal opstond; aller oogen waren plotseling naar die plek gewend. Het was een oude, armzalig gekleede vrouw, op wier gelaat diepe trekken van zorg en zielesmart te lezen stonden. Er was toch iets in haar heldere oogen, dat te kennen gaf dat zij betere dagen had gekend. Zij sprak den president aan en zeide, dat zij hier gekomen was, omdat zij vernomen had, dat de vergunningskwestie zou worden beslist.

„Gij", zeide zij, „allen hier aanwezig, kent mij. Gij hebt eens gekend de eigenares van een der schoonste woningen in de stad. Eens had ik een echtgenoot en vijf zonen; geen vrouw had een beter man, geen moeder beter en meer liefdevolle zonen. Maar waar zijn ze nu?

Dokter, ik vraag u, waar zijn ze nu?

„Op gindschen kerkhof zijn zes graven, helaas, gevuld door dien echtgenoot en die vijf zonen; — en O! het zijn allen de graven van dronkaards.

Dokter, hoe werden zij tot dronkaards gemaakt? Zijt gij niet met hen komen drinken en hebt ze gezegd, dat *matig* drinken hen goed zou doen?

En gij (zich tot den predikant keerende) kwaamt ook drinken met mijn man; en mijn vijf zonen dachten, dat zij uw godsdienstig voorbeeld gerust konden navolgen.

Meneer *ouderling*, *gij* hebt ze rum verkocht, en uw rum heeft ze tot dronkaards gemaakt. Gij hebt nu mijn vroegere bezitting en die hebt gij door *Rum* ontworsteld!

En nu, „zeide zij", heb ik u mijn boodschap medegedeeld en keer weêr tot het armenhuis, waar mijne woning is. Gij Weleerw. Heer — gij dokter en gij ouderling, Ik zal u mogelijk nooit weêr zien, totdat ik u ontmoeten zal voor Gods rechterstoel op den grooten dag des oordeels, — dáár zullen ook mijn man en mijn vijf zonen u aanklagen voor God, als de bewerkers van hun eeuwig verderf.

De diep ontroerde oude vrouw zat toen neêr. Er was een plechtige stilte, toen de president de stilte verbrak en opstaande deze vraag aan de vergadering voorhield: „zullen wij de aanvragen om „vergunningen" voor het nieuw in te treden jaar inzenden?" En op die vraag volgde een algemeen „NEEN!" zoodat de echo daarvan door het geheele gebouw weêrklonk, en het gevolg van de treffende woorden van die oude vrouw was, dat er voor dat jaar geen „vergunningen" werden toegestaan.

Lieve lezer, terwijl gij door dit treffend voorval u een traan uit 't oog voelt ontvallen of uw hart diep geroerd wordt, besluit, indien gij dit niet reeds hebt gedaan, onverwijld, met betrekking tot de vloek der drinkgewoonte, de eenige veilige, christelijke plaats in te nemen, n.l. door u

te onthouden van allen schijn des kwaads.

☛ Bovenstaand hebben we als traktaat doen drukken en stellen het verkrijgbaar 1000 ex. *f* 3.—, 500 ex. *f* 1.75, 100 ex. 40 cent. Te ontbieden aan het Bureel van „de Christen" te Groningen.

VRIJ VAN BELASTING.

Een ontvanger van belastingen in Amerika kwam bij eenen armen dorpspredikant, om onderzoek te doen naar diens bezittingen. „Welk vermogen bezit gij?" vroeg de ontvanger. „O, ik ben een rijk man!" antwoordde de arme predikant. De goede ontvanger haalde zijn boek voor den dag, puntte zijn potlood en vroeg: „Nu, wat bezit gij alzoo?"

„Eenen Heiland, die voor mij en de mijnen eene eeuwige zaligheid verworven en eene plaats voor ons in het hemelsch Jeruzalem bereid heeft!" —

„En wat meer?" — „Eene brave, godvreezende vrouw; want Salomo zegt: „Die eene vrouw gevonden heeft, heeft eene „goede zaak gevonden, en hij heeft een welgevallen getrokken van den Heer."

— „Wat meer?" „Een vroolijk hart, zoodat ik met blijdschap mijn aardsche loopbaan loopen kan."

— „Wat meer?" „Dat is alles."

De ontvanger sloot zijn boek en zeide: „Ja, gij zijt een rijk man, maar belasting behoeft gij van uwe bezittingen niet te betalen."

Waarde lezer, bezit gij ook zulke eigendommen, die vrij van belasting zijn?

Reddingsbode. J. J. G.

NIEW SILO ZUPHEN.

In dank ontvangen, 20 bl. postzegels van br. K. te S.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 239. DONDERDAG 19 November 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

BIJ 'T AVONDMAAL.

WIJZE: Psalm 66.

In Christus één! Het oude teeken
Kwam tot ons van 't hartroerend lot,
Van 't kruis, dat spreekt van heil'ge liefde,
Die 't leven geeft in dienst van God.
Hij is hier weder in ons midden;
Wij zien zijn grootheid in den geest,
En zacht verwijtend vraagt ons Jezus:
Zijt gij, mijn' broeder! trouw geweest?

In Christus één! Al kleurt het schaamrood
Ook menigeen voor 't Alziend oog,
't Is niet de keuze, die berouwde,
Maar d' ontrouw, die zoo zwaar ons woog.
Toch spreekt in 't hart weer 't oud verlangen
Om één te zijn in kinderzin!
Het wil geheel God toebehooren
En klopt van ware menschenmin.

In Christus één. Gij, Vader! ziet ons
Met Hem vereenigd voor U staan.
Gij wilt ons als Uw kind'ren zeeg'nen
Ons dringen met Hem voort te gaan.
Gij wilt met 't levensbrood ons voeden,
Dat zielen sterkt, de kracht vernieuwt;
Den heil'gen Christusgeest doen komen
Nu 't oud verbond weer wordt hernieuwd.

In Christus één! Met u, mijn vader,
Mijn moeder, zuster, broeder, kind,
Met u mijn vrienden, reisgenooten,
Één gaat ons voor, Één wordt bemind.
Zoo reiken wij den beker over,
En kost 't ook strijd, wij zien op 't kruis,
Vergeven allen wat ons griefde,
Elkaar een hand, dan saam naar huis.

In Christus één. Hoe ook verschillend,
Wij strijden elk een' heil'gen strijd.
Komt, dragen w' ook elkanders lasten
Tot helpen, steunen steeds bereid.
Het groot gebod zij aller richtsnoer
Één Vader vraagt ons hart geheel,
Één Leidsman wijst den weg op aarde,
Één vrede zij aan 't eind ons deel!

Wat wij boven alles behoeven.

De winter is in aantocht en reeds zeer nabij gekomen. Dat jaargetijde brengt zijne eigenaardigheden mede: voor sommigen velerlei genot, voor velen, helaas, ontzettend veel gebrek, lijden en zorg met betrekking tot dit leven. Doch daarover willen wij nu niet verder uitweiden. Wij weten, God leeft, en wie met zijne nooden en zorgen tot Hem gaat, zal niet beschaamd worden. Reeds wordt er zooveel over maatschappelijke nooden van verschillende zijden en op velerlei wijze geredeneerd, geklaagd, gemurmureerd; dat wij ons daarvan wel kunnen onthouden, om ons met andere, in ons oog meer belangrijke dingen bezig te houden.

Voor geloovigen in Jezus Christus, heeft de winter ook veel bijzonders, veel aantrekkelijks, met betrekking tot hunne roeping en hun geestelijk leven. Immers de wintertijd biedt vele schoone gelegenheden aan om te arbeiden in de wereld rondom ons of tot onderlinge stichting te vergaderen. Nu, wij wenschen en verwachten, dat daarvan een getrouw gebruik zal gemaakt worden. 't Is althans noodig den tijd uit te koopen, dewijl de dagen boos zijn.

Doch wie is tot deze dingen bekwaam? — Waarlijk, om getrouw te zijn en naar den eisch onzer verhevene roeping als christen een medearbeider en navolger Gods te zijn is meer noodig dan een gezond lichaam en een goede wil. Alle ijver en moed zal weinig wezenlijke uitwerking hebben, als er geen hoogere drijfkracht aanwezig is dan die der natuur.

Er zal gedurende den aanstaanden winter, naar wij hopen, weer op verschillende wijzen en met verschillende middelen gewerkt worden om het Evangelie ingang te doen vinden bij vele menschen, in vele plaatsen, gezinnen en harten. Gaarne laten wij iederen broeder vrij, hoe hij ook meent zijn doel te moeten bereiken, doch even gaarne roepen we allen toe: zie niet te veel op en verwacht niet te veel van uwe wijze van doen, van de middelen, die gij uitdenkt, van bewegingen, die men zoo gaarne aanwendt bij den arbeid in onze dagen. Door al die dingen kan licht de aandacht geheel worden afgetrokken van het boven alles noodige in het christelijk leven in 't algemeen, en in den christelijken arbeid in 't bijzonder.

Wat wij boven alles behoeven, broeders en zusters, is een waarachtig geestelijk leven, dat is een leven in de nauwste, voortdurende gemeenschap met onzen verheerlijkten Verlosser en door Hem met God, door het geloof. — Wie zich aan Christus heeft overgegeven, bezit zichzelven niet meer, heeft eigen leven in Christus verloren en Christus leeft in hem. De zoodanige heeft geleerd niet meer met eigen leven te rekenen of op eigen wil of kracht te bouwen; maar alleen te achten het leven, dat hij in Christus leeft en van hetwelk hij weet, dat het welgevallig kan zijn aan God, die alleen aan het volmaakte een welbehagen kan hebben. Met betrekking tot Christus heeft God gesproken: „Aan Hem heb Ik mijn welbehagen." — Wie in Christus *is* en in Hem *blijft* is in Hem volmaakt, en als de rank in den wijnstok, draagt hij veel vrucht. Letten wij hierbij op de herhaalde vermaning van den Apostel Johannes: „Kinderkens, blijft in Hem!"

Er is eene diepere zelfkennis noodig onder de Christenen, een volkomener zelf-bewustzijn van dat hier boven beschreven leven te bezitten. Geen geroep over „hooger leven," „hooger licht" etc.; maar werkelijk geestelijk leven en verlichting der waarheid hebben wij noodig. Geene houding van den Farizeër „O God! ik dank u, dat ik niet ben als deze en die, maar staat men werkelijk op een hooger standpunt van geestelijk leven, heeft iemand meer licht dan een ander, zoo is het roeping den naaste of den broeder, die lager staat of minder licht heeft, er mede te dienen.

Er is noodig een nauwgezetten levenswandel in alle dingen, zoodat het geloof behouden wordt en een goede conciëntie, hetwelk sommigen veronachtzaamd hebbende, van het geloof schipbreuk hebben geleden. Zal de H. Geest ons hart vervullen, ons leven bezielen, door ons zijne kracht openbaren, dan moet waarheid en reinheid in het binnenste zijn. Waar dit gemist wordt, wordt de H. Geest tegengestaan, bedroefd. Elk christen behoort zich te oefenen tot godzaligheid en reinen wandel door den Geest.

Er is noodig meer ware vrijheid, om onbeneveld de waarheid te onderzoeken, zooals die in Christus is, altijd veronderstellende, dat wij zelf en alle menschen, ook de vroomste en geleerdste theologen licht dwalen kunnen. Bijzonder hebben dit noodig, zij, die anderen moeten onderwijzen. Naarmate zij meer duidelijkheid bekomen in Gods waarheid, zullen ze een duidelijker en milder Evangelie kunnen brengen, terwijl zij zelve gelukkiger en vaster zullen worden, ziende den rijkdom en de heerlijkheid van Gods openbaring. Wij moeten God danken als er menschen of geschriften van menschen zijn, die ons voorthelpen in ons onderzoek der H. Schrift, maar wij mogen ons nooit zoo aan eenig mensch verbinden, dat we zijne schriftverklaring als onfeilbaar zouden achten. Wij moeten bij ons Schriftonderzoek te rade gaan met onze christelijke ervaring en wederkeerig onze ervaring toetsen aan de H. Schrift met een biddend hart. Bij Gods licht zien wij het licht en den oprechte gaat het licht op uit de duisternis.

Niet het minst hebben we noodig meer broederlijke liefde; waardoor waarachtige belangstelling in het lot en leven van den broeder ontstaat. De leden moeten voor elkander zorg dragen, en dat niet in de eerste plaats voor hunne lichamelijke behoeften en tijdelijken welvaart, want dat kunnen de kinderen dezer wereld op hunne wijze ook nog doen, maar benevens dit en boven alles hebben de geloovigen eene roeping voor de geestelijke belangen van elkander te zorgen en te arbeiden. En die liefdearbeid mag zich niet beperken tot onzen eigen kring of gemeente, zooals dat licht geschiedt, maar wij zijn ook schuldenaars aan broeders buiten dien kring of die gemeente. En gaat dit laatste soms moeielijk en wordt het door sommigen wel eens kwalijk opgevat, toch moet onze liefde voor hen verwakkerd worden en ons pogen tot hen uitgaan. En door onzen medegeloovigen de waarheid met betrekking tot geloof en wandel, naar het ons geschonken licht, te helpen brengen en in liefde te vermanen, helpen wij hunne geestelijke belangen bevorderen. Immers in de waarheid te wandelen, is het allergrootste geluk voor een christen „Ik heb

geen grooter vreugde" — schreef Johannes — „dan dat ik hoor, dat mijne kinderen in de Waarheid wandelen.

De vijanden des geloofs zijn op hun hoede, houden steeds hunne wapenen gereed, laat hier niet moeten gelden van ons: „De kinderen dezer eeuw zijn voorzichtiger dan de kinderen des licht in hun geslacht."

St. N. v. B.

Huisregels van Pastor Flattich.

II.

6. Men moet niet te veel gebruiken, dan behoeft men ook niet veel te verdienen. Het verdienen brengt steeds veel zorgen. Wanneer men nu niet veel noodig heeft en zijne huishouding eenvoudig inricht, dat men geene staatshuishouding wil voeren, zoo behoeft men niet veel en de zorgen zijn dan veel minder. Men kan dikwijls twintig goede vrienden in de liefde eenvoudig voeden, tegen dat men éen gast als een heer trakteert. — Toen mij iemand een paar zijden kousen schenken wilde, heb ik gezegd, dat ik die niet kon gebruiken, want zij zouden mij meer dan 1000 gulden kosten. En als ik dat nader verklaren moest, zoo zeide ik: „bij deze kousen behooren andere broeken, rok en hoed, als ik draag. En wanneer ik mij voornamer ging kleeden, dan moesten mijne vrouw en kinderen dat ook doen, dan moest de gansche inrichting van mijn huis geheel anders worden, zoodat 1000 gulden bij verre niet genoeg waren. Daarom kan ik die kousen niet gebruiken.

7. In de huishouding komt het op den zegen aan. — Wanneer twee vrouwen te zamen naar de markt gaan en Margaretha koopt een schotel voor 6 centen, en Anna Marie een gelijke voor 8 centen, zoo had Margaretha voordeeliger koop gedaan. Wanneer echter Margaretha haar schotel onderweg breekt, zoo is die van Anna Marie toch de goedkoopste. Daarom komt het in de huishouding niet op voordeelig inkoopen of duur verkoopen aan, maar op den zegen. Daarnaar had Flattich zelf geleefd, en niets begeerd waar geen zegen aan verbonden was. Toen hem eens eene kleine erfenis ten deel viel, verloor hij op eene openbare veiling eenige honderden guldens daarvan. Bij nader onderzoek bleek hem, dat dit vermogen, waarvan hem een gedeelte was geworden, niet alles eerlijk verworven was; hij begeerde niets te hebben, waarop Gods zegen niet kon rusten. Ging er weer wat verloren, zoo zeide hij: „Godlof, dat dit ook weg is!" Eerst als de geheele erfenis verdwenen was, was Flattich weer rustig, wijl hij nu wist, dat op het weinige wat hij had, Gods zegen rustte.

8. *Armen kunnen* veel *gemakkelijker huizen* dan rijken. — Hoe meer men heeft, destemeer moet men zich moeite geven, dat *men niets* verliest, want men wil niet gaarne verliezen, liever steeds meer hebben. Wanneer b.v. eene vrouw 100 kippen heeft, hoeveel zorgen moet zij wel niet hebben, dat er geen kip noch ei verloren raakt. En zoo is het ook met kapitaal en roerende goederen. Hoeveel zorgen en angst moet men steeds hebben, dat men niet verliest; daarentegen hebben de armen het veel beter, wijl ze niet zoo veel te verzorgen hebben.

9. Het is lichter het huis te houden dan te verderven. — Wanneer ik met lieden spreek, wien het huishouden zoo veel moeite geeft, en die zooveel zorgen hebben, zoodat zij bevreesd zijn van het niet te kunnen houden; zoo heb ik de gewoonte hun deze vraag voor te leggen: „Wat is lichter, het huis te houden, dan te verderven?" waarop zij gewoonlijk dan *antwoorden*: het huis te houden is gewis veel zwaarder dan het te verderven, want het laatste is geen kunst. Ik daarentegen zeg tot hen, ik geloof het niet, maar houd het voor veel lichter, het huis te houden, dan te verderven. Gij moet deze zaak aanzien in verband met uwe eigene kinderen. *Moet niet een kind* veel verkeerds doen, eer dat de vader zijn hand geheel van hem aftrekt? Zoo staat God boven den mensch. Een mensch moet afschuwelijk veel kwaads gedaan hebben, eer God hem loslaat en aan het verderf overgeeft. Alzoo is het met het oog op dien God gemakkelijker zijn huis te verzorgen dan te verderven, daar God ons niet verderven wil.

10. Tot het genot in het huisgezin behooren rechte en goedaardige dienstboden. — Velen beklagen zich dikwijls bij mij, dat zij zulke slechte dienstboden hebben. Ik zeg dan steeds, dat zij zich niet moeten verwonderen, dat men bij dienstboden evenzoo moet doen als bij het vee. Daar vraagt men toch allereerst of ze van de goede soort zijn. Nog veel meer ligt daar bij menschen aangelegen, van welke afkomst zij zijn. Bij een knecht of maagd moet men niet in de eerste plaats daarop zien, of ze voor hun werk zijn opgewassen, maar ook, wie hunne ouders zijn, wat voor eene opvoeding zij hebben gehad. Salomo zegt: Mijne oogen zijn op de getrouwen in den lande.

Sneek. J. de Hart.

Der Wahrheitszeuge.

ZENDING.

Wij hebben er vroeger al eens op gewezen, dat de arbeid in Noord-Afrika, bijzonder in Marokko, veelal bij de kranken moet beginnen. Vooral onder de Mohammedanen is krankenverpleging en geneeskundige hulp bijna het eenige vruchtbare middel, om met de menschen in aanraking te komen en hen van lieverlede met het Woord Gods bekend te maken. Vandaar ook, dat daar zulk een aantal zusters met vrucht werkzaam zijn. Ook zijn op dat arbeidsveld reeds twee bekwame en geloovige geneesheeren werkzaam.

Om te doen zien, hoe men tegelijkertijd met de lichamelijke krankheden ook de geestelijke ellende tracht weg te nemen, laten we hier een zendings reisverhaal volgen van dr. T. Gillard Churcher, gelijk hij dat in het zendingsblad „North Africa" mededeelt: „Dr. C. heeft in den regel zijn werk in het zending-hospitaal te Tanger, maar van tijd tot tijd maakt hij eene reis landwaarts in of naar andere steden, altijd met het doel kranken te helpen en het Evangelie te verkondigen."

De reis, waarvan hier eenige aanteekeningen volgen, werd gemaakt naar Larache, een zeehaven, zes uren van Tanger over zee. De reisgelegenheden zijn daar echter nog zoo slecht en ongeregeld, dat die reis van ongeveer 60 mijlen twee en een halven dag duurde. Dr. C. verhaalt:

„*Dinsdag.* Heden arriveerden wij te Larache en spanden mijn tent even buiten de stad. Daar kwamen de kranken tot mij. Volgens mijn plan van werken, zette ik mij op het bepaalde uur op mijn karpet (vloerkleed) neer (zooals de menschen daar gewoonlijk zitten) en bracht mijne medicijnen te voorschijn en liet mijn jongen de eerst aangekomen patiënt ontbieden. Zoodra deze *binnen gekomen was en neerzat*, haalde ik mijn Arabischen bijbel uit mijn tasch, vertelde hem eerst, wie ik was en waarom ik mij uit Engeland hierheen had begeven; zeide hem vervolgens, dat hij op dezelfde wijze als ik van de zonde moest verlost en behouden worden; las hem Joh. III: 16 voor; sprak over het lam, dat zij jaarlijks offeren tot wegneming van de zonde, als zijnde een type van het *ware* Lam van God, dat de zonde der wereld wegneemt, en besloot met hem op te wekken om van harte te bidden: „O Heer, vergeef mij mijne zonden door het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus." Daarna onderzocht ik zijne krankheid en maakte een recept voor hem gereed. Zoo behandelde ik acht personen.

Volgens mijne ondervinding is dit voor mij *de meest praktische wijze van werken*; het gaat langzaam, maar zeker. Een der patiënten van heden, dien ik vroeg om mede te bidden, was terstond gereed, nam zijne gewone houding in 't bidden aan en wij baden samen om een zegen.

Woensdag. Heden morgen bezocht ik de stad om naar een en andere zaken te zien; toen ik terugkeerde, vond ik bij mijn tent veertien personen op mij wachtende. Ik deelde hun mede, dat mijn tijd voor consult was van 's namiddags 3 uur tot zonsondergang. Ik had echter nog omtrent een kwartier lang een evangelisch onderhoud met hen eer zij terugingen. Des namiddags kwamen twintig patiënten opdagen; ik had met 16 hunner een kort onderhoud, voordat zonsondergang hen (naar Mohammedaansche wijze) tot gebed riep. Een der patiënten, een jonge Taleb (soort priester) maakte mijn hart droevig en blijde, toen hij mij meedeelde van de krachtige kruiden, die hij bij zich droeg en zeer krachtig werkten, als de Mooren maar zeiden: „Allah akabar" = God is groot.

Vrijdag. Heden behandelde ik 31 patiënten.

Zaterdag. De eerste patiënt van heden was een voorname fokie of leeraar, die beweerde het licht uit zijn oogen verloren te hebben door „het boos oog." Ik trachtte hem duidelijk te maken, dat er zulk een ding geheel niet bestond; hierover werd hij boos, en triumfantelijk zocht hij zijn punt te verdedigen, door zijn verhaal in verband te brengen met de hier volgende geschiedenis, van welke ik eene vrije vertaling geef:

„Ten tijde van onzen Heer, Mozes of Jezus (hij kon zich niet goed herinneren wie van die beide, want Mooren hebben niet veel begrip van tijdrekening), was er een zeker vroom man, die God diende door de kleederen des volks te wasschen, maar hij had een boos oog, en daardoor waren al de kleederen bij de behandeling gescheurd. Het volk wendde zich daarop tot den profeet, die toen leefde en smeekte hem van God te bidden, den man met zijn boos oog te dooden; daarop zond de Heer eene groote slang, die zich verborg in de te wasschen kleeren, de gelegenheid afwachtende om den man met het boos oog te verslinden. Nu gebeurde het, dat de vrouw van dien man hem drie sneden brood met vleesch voor zijn middagmaal bracht; juist kwam er ook een bedelaar aan en vroeg om een aalmoes, ontving een van de sneden brood; intusschen bracht God een steen in de mond van de slang, juist zoo groot als het stuk brood, dat den bedelaar gegeven was. Dit zelfde werd tot driemaal toe herhaald, de man begaf zich zonder eten naar huis, doch zijne liefdadigheid deed hem behouden blijven!"

Dit was het verhaal van den fokie, en hij vooronderstelde, dat hij zijn stuk aangaande „boos oog" volkomen bewezen had. Toen ik hem Jezus predikte, zeide hij niet te verstaan wat ik dienaangaande verklaarde. Hij was dus wel een van de blinde leidslieden, die in dubbelen zin blind was. — Veertien patiënten werden heden behandeld.

Maandag. Reeds vroeg begaven wij ons op reis door een dikke mist omgeven naar eene markt in een naburig dorp. Na eene reis van drie uren bereikten wij het gebied van de Toulba, daar eene markt werd gehouden, die niet onder toezicht van het Gouvernement stond, maar door de godsdienstige lieden uit dit district bestuurd werd. Hier werd een van onze ezels gestolen; na lang najagen kreeg men toch wel den dief, een reusachtigen Moor, in handen, hij werd als gevangene teruggebracht door een mijner kleine bedienden.

Ten einde van mijne vredelievende bedoelingen bij dit eerste bezoek hier te doen blijken, vergaf ik den dief zijne misdaad, na den ezel terug bekomen te hebben. Wij begaven ons nu verder landwaarts in, om den volgenden dag in een ander district eene markt van meer beteekenis bij te wonen. Wij moesten door twee rivieren waden, eer wij onze tent konden opslaan; de eerste was zeer gezwollen en zoo diep, dat we na eenige uren wachtens nog genoodzaakt waren onze goederen te ontladen, om ze op de hoofden naar de overzijde te laten dragen, en konden nog nauwelijks het water uit onze kisten houden. De tweede rivier was minder diep, maar bij het doortrekken zakte mijn dier in de modder weg en ik moest op mijne voeten, zoo goed en zoo kwaad als ik kon, aan de overzij trachten te komen. Wij sloegen onze tent op bij een Arabisch dorp, alwaar ik 10 patiënten ontmoette. Het volk was hier onwetend, bot en woest.

Dinsdag. Na nog twee uren reizens, kwamen

we op de grootste Dinsdagmarkt. Er waren vele duizenden menschen aanwezig. Ik deed niets om de aandacht op mij te vestigen, maar een vroegere patiënt herkende mij en verwelkomde mij zeer beleefd. Hier behandelde ik er velen. Ik werd getroffen door het belangrijke van deze markt; kooplieden van Arzila, Larache en, naar ik denk, van El-Kasar, komen hier en handelen met de bergbewoners, zoowel als met de lieden, die de vlakten bevolken.

Van hier afgereisd, kwamen wij aan een niet onaardig aangelegd dorp, genaamd Blot. Het lag op een welbeplante heuveltop en had eene keurige omgeving. Zoodra wij onze tent gespannen hadden, verscheen de dorpsonderwijzer om consult, en spoedig volgden er een troepje van veertien mannen, die aandachtig luisterden naar de waarheid aangaande den Heere Jezus, aan de deur van mijn tent. Onder hen was een vroegere hospitaal-patiënt, die zeer dankbaar en blijde was mij te zien, maar zeer vreesachtig tegenover de anderen, om over Christus te spreken.

Woensdag. Na het ontbijt kwamen veertien patiënten opdagen, mannen van het laagst zedelijk allooi. Hoe machteloos is de Islam tegenover de onzedelijkheid en onreinheid; hun vuil gedrag doet aan de inwoners van Sodom denken!

Na 's Donderdags en 's Vrijdags op de terugreis nog op verschillende plaatsen gewerkt te hebben, arriveerde dr. C. des Zaterdags weer in Tanger, hebbende, zooals hij schrijft, een uitstapje genoten en het werk volbracht.

St. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Uit Zuid-Afrika zal den 23 November a.s. een schrijven te 's Hage aankomen, ter gedachtenis van onzen laatsten Oranjevorst. Een groot deel Nederlanders in dat verre land, als Transvaal, Oranje-Vrijstaat en Kaapkolonie hebben een adres gereed gemaakt, wat een meesterstuk moet zijn van calligraphie. Op een donker paarschen grond zijn de letters met zilveren tint aangebracht. De inhoud luidt:

Aan
Hare Majesteit de Koningin-Weduwe, Regentes van het Koninkrijk der Nederlanden.

Mevrouw!

Mag het Uwe Majesteit behagen mij toe te laten, Uwe Majesteit ootmoedig te naderen, in naam van tal van Nederlanders en afstammelingen van Nederlanders in Zuid-Afrika, met het verzoek om een nederig blijk van innige deelneming van ons te ontvangen met het verlies, dat Hare Majesteit koningin Wilhelmina en Uwe Majesteit getroffen heeft door het overlijden van onzen geliefden Koning.

De afstand, die ons van het lieve Vaderland scheidt, belette, dat wij onze betuiging van hartelijke deelname aan Uwe Majesteit konden aanbieden tegelijk met die van het geheele treurende volk.

Onze harten hebben echter behoefte uit dit verre land, waar wij als een van onze dierbaarste bezittingen onze altoosdurende en diepe gehechtheid aan het doorluchtige Huis van Oranje bewaren, dezen krans aan Uwe Majesteit aan te bieden, met het nederig verzoek om hem op het graf van wijlen Zijne Majesteit onzen geliefden Koning te doen plaatsen.

Wij doen dit verzoek, onder betuiging van innige gehechtheid aan en met de vurigste bede voor het onafgebroken heil van Hare Majesteit koningin Wilhelmina en van Uwe Majesteit, tot geluk des Vaderlands en tot bevordering van al wat edel is en goed.

Uit naam van de ootmoedige dienaren Uwer Majesteit,

Uwe ootmoedige dienaresse:
Marie Koopmans—de Wet.

De Minister van Buitenlandsche Zaken is de vorige week aan het woord geweest en zeide o. a.:

Dat, hoewel hij zich onthield om een beslist oordeel te geven omtrent de toestand van de Nederl. landverhuizers naar Argentinië, meende hij toch te mogen betwijfelen of de ellende wel zoo groot was als door sommige bladen beschreven en algemeen wordt aangenomen. Wat in de Standaard was geschreven zal nader worden onderzocht. De heer Reed, Nederlandsch consul-generaal, werd door Z.Ex. gehandhaafd.

Arbeiders die vlijtig waren, zei de Minister, vonden er geregeld hun brood.

De verhuizing naar West-Indië kon hij niet aanraden, er worden personen voor geëischt, die volkomen geschikt zijn voor immigratie.

Voor de Nederlanders in China behoeven voorloopig nog geen bizondere maatregelen te worden genomen.

Het overige van 's Ministers rede zullen wij laten rusten om de weinige ruimte waarover wij hebben te beschikken.

Duitschland. Dat Bismarck nog hoog wordt geacht in het keizerrijk, blijkt uit het volgende:

Tegen vijf uur Zaterdagnamiddag kwam te Berlijn a/h Stettiner station Bismarck met zijne echtgenoote aan. In weerwil van den ergen regen was eene groote menigte, onder welke zich vele studenten bevonden, in den omtrek van het station bijeengekomen. Men liet Bismarck's salonwagen aanvankelijk buiten het station stilhouden en trachtte den toevloed van het publiek door een kordon politieagenten tegen te houden. Ten slotte echter werd het gedrang den agenten te sterk en stormden de menschen op Bismarck's wagen los. Men drukte hem de handen en bood hem bloemen aan. Ook werd er van alles geroepen, o. a: tot weerziens in den Rijksdag, kom in den Rijksdag, enz

Bismarck dankte eenigszins aangedaan en zeide zoo iets van: dat hij nauw gehoopt had, te Berlijn nog zoovele vrienden te bezitten.

Van het Stettiner station werd Bismarck's salonwagen naar het Lehrter station gevoerd, vanwaar de doorreis naar Friedrichsruhe anderhalf uur later zoude plaats hebben.

Aan het Lehrter station had de stationspolitie zulke gestrenge maatregelen genomen, dat het talrijke publiek, dat tevergeefs verzocht te worden toegelaten, zeer ontevreden werd. Niet meer dan een dozijn personen slaagde er in, in het station te dringen en Bismarck persoonlijk te begroeten, wat met groote geestdrift geschiedde. Intusschen belegerde de buitengesloten menigte hardnekkig deuren en vensters van het stationsgebouw; zelfs werden er ruiten stuk geworpen. De menigte riep telkens: leve Bismarck, en zij die waren binnengedrongen, herhaalden de woorden der buitenstaanden. Men riep: Lang leve onze held! tot weerziens! enz.

Een van hen, die in station was gedrongen, hield eene korte toespraak tot Bismarck, hem huldigend als den laatstlevende van het groote driemanschap des Duitschen volks.

Bismarck dankte met korte woorden, zonder nochtans iets te beloven aangaande zijne komst naar Berlijn of naar den Rijksdag. Bismarck zag er zeer goed uit.

Oostenrijk. De rede van den keizer heeft een onrustigen indruk teweeggebracht, zoodat zelfs op de beurs de gevolgen zich lieten gevoelen, doch nu haastte zich zijn Rijkskanselier Kalnoky en trachtte het onrustbarende weg te nemen door zijne rede op l.l. Zaterdag, waarin hij betoogde dat de toestand tegenwoordig volstrekt geene bezorgdheid wekt. Wat toch moet men er op die wijze van gelooven, terwijl de baas de schouders ophaalt en de wenkbrauwen fronst, en daardoor de gemoederen in onrust brengt, roept de knecht, het is niet zoo erg! Een en ander noemt men politiek en op politiek valt niet te bouwen, want het is moerasgrond.

De slaven en slavonen, een deel des volks, zijn woedend, omdat de Minister van onderwijs von Gautsch gezegd heeft in het huis van Afgevaardigden, dat ieder ontwikkeld man in de monarchie het Duitsch behoort te kennen. Dat is te veel voor de anti-Duitschers en zij zullen het er zeker niet bij laten zitten, hetwelk nog weer een ingewikkelde geschiedenis kan worden.

Zoo is er altijd wat te twisten in de strijdlustige wereld.

Rusland. Al door treurige berichten uit Rusland. Nu is er weer een groot komplot van samenzweeders ontdekt, waaronder vele adellijke personen en studenten. Te Moskau zijn er meer dan 60 personen gearresteerd.

De autoriteiten hebben een aanschrijven ontvangen, waarin zij verantwoordelijk worden gesteld voor de politieke uiting hunner provinciën, voorwaar, geen benijdenswaardige toestand. Ook op de hoogescholen zal nauwkeurig toezicht worden gehouden op de politieke uiting der studeerende jongelingschap. Arm Rusland!

Engeland. De Londensche Graafschapsraad heeft, eenige dagen geleden, een contract gesloten met de firma Pearson om voor 871.000 pd. st. (*f* 10.452.000). bij Blackwall een tunnel onder de Theems te maken, die als gewone verkeersweg zulk een breedte moet hebben, dat twee rijen rijtuigen elkaar kunnen passeeren, terwijl aan beide zijden van den wagenweg nog een een voetpad van drie voet breedte moet overblijven. De berekening is, dat, zonder onvoorziene omstandigheden, het grootsche werk in drie jaren gereed zal komen. De tunnel, zonder de toegangswegen, zal 4464 voet lang zijn en daarvan zijn 1212 voet onder den bodem der rivier.

Spanje. De Regeering schijnt zuinig te worden of is het, omdat ze geen geld kan krijgen dat zij besloten heeft om een deel des legers naar huis te zenden tot vermindering van kosten, Nu dit zijn geen slechte teekenen.

Italië. Bij de opening van de Landbouwtentoonstelling beweerde de Minister de vooruitgang van stoffelijke welvaart en belangrijke vordering op oeconomisch gebied.

Het vredes-Congres te Rome, waarover wij reeds eerder spraken, wil ook betere kapitaalsverdeeling en verlaging van invoerrechten

Wanneer die heeren leden nu er voor vast mede beginnen, zullen ze een zeer goed voorbeeld geven, maar tusschen *zeggen* en *doen* ligt eene breede kloof.

Frankrijk. Op de Belgische grens werd een rijwieler aangehouden, omdat hij in de banden van zijn wiel alcohol smokkelde. Hij ontsnapte.

Luxemburg. De Groot-Hertog Adolf is van zijn uitstapje in de hoofdstad teruggekeerd en hoopt daar althans veertien dagen te blijven.

Amerika. De kwestie tusschen de Ver. Staten en Chili schijnt nu voorgoed uit de wereld te zijn. De gezant van Chili is door pres. Harrisson welwillend ontvangen.

De Krijgsraad te Chili heeft 10 officieren, die onder Balmaceda dienden, voor 5 jaren het land ontzegd en de Minister van president Balmaceda moet zich zelf van het leven hebben beroofd.

Brazilië. De Regeering ontkent, dat daar de toestand onbevredigend is, van revolutie geen sprake; andere berichten zijn niet zoo gunstig.

Argentinië. Ook hier is de zaak niet recht in orde.

Nimmer rust is 's werelds beloop.

Z. R.

Gemengd Nieuws.

De bekende Amerikaansche predikers Moody en Sanckey zijn Zondag onverwachts te Londen verschenen en hebben daar een godsdienstige samenkomst geleid, waar Sanckey twee van zijne liederen zong en Moody predikte over berouw. De twee evangelisten gaan naar Schotland en ondernemen daarna een reis rondom de wereld.

— Het bestuur van Berlijn stelt tot leniging van den toenemenden nood onder de arme bevolking gedurende den naderenden winter een millioen mark extra beschikbaar voor openlijke verwarmingslokalen, wijkplaatsen voor daklooze en uitdeeling van warme spijs aan arme schoolkinderen.

— Eene jonge Jodin, meldt de „Baptist," bestudeerde de Evangeliën en de kerkgeschiedenis, om te onderzoeken, hoe 't komt, dat de christenen zoo weinig op Christus gelijken. Ten slotte werd zij zelf Christin.

— Veertig knapen uit Dr. Barnardo's Tehuizen voor verwaarloosde kinderen verlieten Zaterdag Liverpool op weg naar Canada. In het geheel zijn nu dit jaar al 417 jongens en meisjes, die een eerste opleiding in de Tehuizen ontvingen, naar Britsche koloniën verzonden. Sedert Dr. Barnardo zijn menschlievenden arbeid begon, werden door hem reeds 4980 jeugdige landverhuizers — meest in Canada — geplaatst. In zijne inrichtingen in Engeland worden op het oogenblik 4100 kinderen verzorgd.

Nieuw SILO te Zutphen.

Door tusschenkomst van br. de Vries te Haulerwijk in dank ontvangen *f* 2.—.

De acte is gepasseerd en het gebouw staat op naam der Gemeente, doch het zilveren dak staat niet mooi, wie wil ons nog helpen daarvoor een minder schitterend in de plaats te krijgen.

Het pand valt, nu wij aan het werk zijn goed uit, maar er is nog veel geld noodig voor wij in alles klaar zijn, ik moet dagelijks uitgeven, wie helpt mij een handje.

„Silo lief", dat is zoo onze gewone scheldnaam onder het volk, maar hoe verbaasd stonden wij te kijken, toen wij dit bij het afbreken van de middenpui onder een belegstuk lazen, dat er zeker al eenige jaren heeft gestaan. Een der timmerlieden zeide: dat is zeker een profetie geweest.

Nu, Goddank, dat DE SILO leeft en Hij geve, dat ook de Gemeente door Hem leve, om nog een licht te zijn onder deze bevolking!

ZUTPHEN, November '91. B. ROELES.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending.

(br. Mensink.)

Van de Vereen. „Het Mosterdzaadje" door W. J. W. te Sneek *f* 20.—.

Door W. J. K. van de meisjes- en vrouwenvereeniging te Hengeloo *f* 2.50.

N. v. BEEK.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van G. W. P. te Zutphen *f* 7.15, van J. N. te Chicago (Am.) *f* 12.19, van J. R. te Valthermond *f* 11.51. N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 240. DONDERDAG 26 November 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

DE KERSTBOOM.

(VOOR KINDEREN)

Wijze *„Er ruischt langs de wolken"* enz.

I.

Hij is verplant. (Joh. 1 : 14.)

De boom, dien gij ziet, wies in anderen grond,
Beteekenisvol is hij in deez' stond;
De Zoon van Maria, gebaard in een stal,
Is Schepper en Heer, van 't onmeet'lijk heelal!
Welkom! Welkom! hier nu gebracht,
Want kinderen-oogen begroeten uw pracht.

2.

Hij is groen. (Hebr. 13 : 8.)

De kleur van deez' boom het behagelijk groen,
Blijft altijd dezelfde in ieder Seizoen,
En wat ook verdwijnt en verandert op aard,
De trouw van den Heiland is eeuwen verjaard.
Rotsvast! Rotsvast! staat ieder kind
Die 't groen zijner trouw van harte bemint.

3.

Hij geeft licht. (Jes. 9 : 1.)

De flonk'rende lichtjes zooveel in getal,
Verdrijven het donker, 't is licht overal
Waar Jezus verschijnt, wordt de lichtglans gezien,
Het duister der zond' en des doods doet Hij vliên.
Lichtfeest! Lichtfeest! ook voor mijn hart;
Uw lichtglans O Jezus verdrijve mijn smart.

4.

Hij draagt vruchten. (Rom. 8 : 32.)

De vruchten, waarmede de boom is belaân,
Zijn prijzen, waarmee ik naar huis heen mag gaan;
't Komt alles van Jezus, door God niet gespaard,
Het heil van den hemel, de zegen der aard,
Plukt nu! Plukt nu! de vruchten af.
Naar Vader en Moeder op vroolijken draf!

5.

Hij geeft vreugde. (Luk. 2 : 10.)

De Kerstboom geeft vreugde, geloofd zij den Heer!
Wij zingen en dansen om hem op en neêr.
Ons hart is verheugd door het blijde geschal,
Zijn lof nu vermeld over berg en door dal.
Vreugde! Vreugde! Hallelujah,
De eer zij aan Hem voor zijn groote genâ!

Dit lied kan niet alléén bij den Kerstboom worden gezongen, maar is ook geschikt om over den Kerstboom te spreken. Ieder Couplet heeft een punt boven zich. De onderwijzer spreke over dat punt in verband met den tekst daarbij. Heeft hij over dat punt gesproken dan late hij de kinderen dat Couplet zingen. Met het vierde punt wachte hij, dat de prijzen worden uitgedeeld en de Kerstboom van zijn vruchten wordt ontdaan. De kinderen zingen dan maar eenige keeren dat Couplet, vóóral: „Plukt nu! Plukt nu! de vruchten af" enz.

Wanneer men aan het einde van het feest is gekomen, zingen de kinderen het laatste Couplet.

Sneek. J. DE HART.

☞ Tegen toezending van 11 blauwe postzegels zenden wij 100 afdrukken van dit lied Adres: Bureel „De Christen" te Groningen.

ONS ALTAAR.

Door Dr. Maclaren.

„Wij hebben een altaar, van hetwelk geene macht hebben te eten, die den tabernakel dienen . . . . Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs. dat is de vrucht der lippen, die zijnen naam belijden."

Wij *hebben* een altaar." Er is in het oorspronkelijke zulk een bijzonderen nadruk op deze woorden gelegd, alsof er iets door beweerd wordt, dat bestreden of ontkend is geworden. Wie de bestrijders waren is duidelijk genoeg. Zij waren de vertegenwoordigers van het Judaïsme, die natuurlijk het christendom als in sterke tegenstelling beschouwden met hunne godsvereering, van welk altaar en offer bij uitnemendheid wezenstrekken waren.

Evenals voor de heidensche volken de godsdienstplechtigheid van het Judaïsme, zijn ledige kast en tempel zonder een god, een onzin en bespotting waren, zoo was voor heiden en jood de naakte, tegenzinnelijke godsvereering der Gemeente, zonder tempel, priester, offer of altaar geheel iets vreemds, eene dwaasheid.

De schrijver van dezen brief dan stelt in deze woorden vast. in overeenstemming met de doorgaande hoofdgedachte in dezen brief, dat het christendom met meer waarheid een altaar en offerande heeft, dan het heidendom en jodendom.

En hij is niet tevreden met een zinnebeeldige voorsteling van zijn werkelijk bezit van een altaar; maar hij verdedigt en verzekert zijn zeggen op authoriteit van het christelijk beginsel.

Hij wijst op het feit, dat het groote zondoffer bij den joodschen eeredienst, niet door de offeraars genoten, maar met vuur verbrand werd buiten de legerplaats, en in de woorden, die mijn tekst onmiddelijk vooraf gaan, gaf hij te verstaan, dat het christelijk offer onderscheiden was van en verheven boven het joodsche door deze bijzonderheid, dat aan het laatste de aanbidders zich vergasten en mesten.

Dan nog wijst hij in de laatste woorden van mijn tekst op een ander punt van voortreffelijkheid — n.l., dat alle christenen priesters in dit altaar zijn, en op hetzelve hebben te offeren offeranden van dankzegging.

Hij verheft alzoo de zuiver geestelijke Godsvereering des christendoms niet alleen als waardiger dan al de schitterende plechtigheden in de godsdiensten rondom, maar als zijnde zeer verre daar boven verheven, al scheen het ook, dat die menschelijke glans in hun godsdienst vele voorrechten aanbood. — Zoo hebben we dan drie bijzonderheden, waarbij wij kunnen stilstaan: ons christelijk altaar; ons christelijk offerfeest; onze christelijke offerande op het altaar.

I.

Eerst dan ons christelijk altaar.

„Wij *hebben*" — zegt de schrijver, met een triumfantelijken nadruk op het volzinnetje, „wij hebben een altaar;" „doch daar vertoont zich niets zichtbaars in onze openbare godsvereering; sommigen van onze bekeerlingen schijnen het gemis te gevoelen van de zinnelijke voorstelling waaraan zij voorheen gewoon waren; en anderen zijn hierdoor in de war gebracht en maken er ons een verwijt van."

Nu moet hierbij, naar ik meen, opgemerkt worden, dat toch als regel kan aangenomen worden, dat bij alle godsdiensten, waar geofferd wordt, het altaar het middelpunt is waarom de tempel is opgetrokken; het is echter op zichzelf van geene beteekenis, het is alleen gewichtig als zijnde het voorwerp, waarop de offerande geofferd wordt. Daarom vooronderstel ik niet, dat de schrijver een eigenlijk voorwerp in zijne gedachten had, sprekende over een altaar in het offerstelsel door hem bedoeld. Hij had zijn aandacht meest gevestigd op de offerande, die op het altaar gelegd was en op het altaar uitsluitend in vereeniging daarmee. Maar als wij niet bevredigd zijn met zulk eene verklaring der woorden, er bieden zich nog twee verklaringen aan.

Eene daarvan zegt, dat het kruis het altaar is. Maar dat schijnt mij te grof, te zinnelijk toe, en riekt te veel naar de dwaling, die juist in dezen brief krachtig is bestreden, n.l. dat het stoffelijke, het zinnelijke van groot gewicht zou zijn in betrekking tot het geestelijke. De andere verklaring verdient de voorkeur, die hier op neer komt, dat, als er met het altaar bepaald iets gewichtigs aangeduid werd, het de God-menschelijke persoonlijkheid van Jezus Christus moet zijn, op en in Wien de offerande is geofferd.

Maar de zaak, waarop hier nadruk moet gelegd worden, is het feit, dat het middelpunt, waarom zich alles in het christendom beweegt, een altaar is, op hetwelk een offer gelegd werd. Als wij alzoo den zin van onzen tekst en het daarin aangegeven zinnebeeld wel hebben gevat, dan stelt het altaar voor de groote verborgenheid en het evangelie van de vleeschwording en het offer de verborgenheid en de verkondiging van het gansche beloop van Christus' leven, lijden en sterven, dat de verzoening is voor onze zonden.

Maar die voorstelling heeft weer te veel kunstmatigs, wij bepalen ons derhalve bij het algemeen opgevatte begrip, dat het hart van het Evangelie een altaar en een offer is. Die idée is de hoofdinhoud van het geheele Nieuwe Testament, vandaar dat wij de aankondiging van Johannes, den voorlooper van Christus, hooren in de woorden: „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt," tot den laatsten aanblik van den ziener op Patmos op „het Lam, staande als geslacht," de eeuwige mede Heerscher met den Vader over het heelal en de Middelaar, door Wien de geheele Gemeente, waar ook vertegenwoordigd, eeuwig den Vader nadert.

De dagen zijn voorbij, naar het mij toeschijnt, dat iemand nog redenen zou meenen te vinden om te betwisten, dat, zooals ik zeide, op elke

bladzijde des N. Testaments, de waarheid aangaande het offer van Jezus Christus geleerd wordt. Er is een tijd geweest, toen men met inspanning van krachten den tekst geweld aandeed om dien zoo uit te leggen, dat de taal niet noodzakelijk de beteekenis inhield, die wij er aan geven. Maar dat is nu weer voorbij en wij hooren thans menigvuldiger den bestrijder op de volgende wijze spreken: „O, zeker, ik geef toe, dat het begrip van offeren door het geheele N. Testament heen aanwezig is, maar dat is alleen nog een snipper van de oude bolster van het Judaïsme en wij zweven reeds boven de vlakte van die religieuze gedachte."

Nu, ik ben geenszins van plan dezen morgen in eene discussie te treden, plaats noch tijd vergunt mij dit, maar ik wensch juist te doen uitkomen, dat de verwantschap tusschen het oude stelsel der openbaring, met zijn offer, altaar, priester en tempel, en het nieuwe stelsel des christendoms, welk laatste veel dieper en, naar ik geloof, veel verhevener is dan het eerste — in den brief aan de Hebreën is ontwikkeld, wijzende op het verband tusschen schaduw en wezen, tusschen profetie en vervulling. Dit acht ik veel meer waar en ook meer zuiver wijsgeerig, dan de voorstelling, waardoor men tracht op verachtelijke wijze het oude stelsel op zijde te schuiven als een „hebreeuwsch oud kleed," met hetwelk het christendom niets zou hebben uit te staan. Het Judaïsme *was*, omdat Christus *zou zijn*; en de oude eeredienst was (of de moderne ideën omtrent den tijd van het ontstaan aangenomen worden of niet) volgens een door God gegeven voorbeeld, waarin de toekomstige zaken werden afgespiegeld. In Jezus Christus zien wij alles, wat door tempel, priester, altaar en offer aan het licht werd gesteld. En gelijk er een band bestaat tusschen Christus' werk en de ceremonieele offeranden onder Israël, als tusschen schaduw en wezen, profetie en vervulling, zoo ook is er eene zekere overeenstemming en verband tusschen het altaar en het offer des Nieuwen Testaments. Al de stelsels van het Heidendom met hun rookende altaren, daar deze een innerlijke behoefte of neiging te kennen geven, zijn eene belijdenis van menschelijkheid en van een geweten der zonde, vaneen gescheiden en vervreemd zijn van het waar geluk en van de noodzakelijkheid van een offer, terwijl het alles heeft, waarnaar het Heidendom in alle landen zucht, wat het noodig heeft en wanhopig poogt te vinden.

St. N. v. B.

(*Wordt vervolgd.*)

De heerlijkheid van Christus

bestaat vóóral in Zijn verlossingswerk. Wel is Hij ook door de Vader gezalfd tot Profeet en Koning; maar als Hoogepriester heeft Hij zich zelven voor ons opgeofferd tot wegneming onzer schulden. De wijzen der wereld kunnen Hem slechts als profeet huldigen, en willen Hem wel eens de eereplaats boven alle groote mannen geven, wier werk op aarde eens een hervormend karakter droeg. De Joden hebben Hem eens als Koning de Hosanna's gebracht, maar verder gaat de wijsheid en eigengerechtigheid der wereld niet in hunne Christus-verheerlijking. De geloovigen daarentegen nemen Hem in alle drie ambten aan en vinden hun beeld in Maria van Bethanië, door Hem als Hoogepriester en offerlam de onvervalschte nardus eener ootmoedige en innige liefde te schenken. Zij leerden zichzelven bij het licht van Gods gerechtigheid veroordeelen en zagen toen in Hem eene vroegere ongekende heerlijkheid in Zijn verzoeningswerk schitteren Alles wat nu aan Hem is, zelfs de afzichtelijke lijdensgestalte, is hun nu boven alles dierbaar. Hem te aanschouwen in de donkere wolken van het kruis is voor hun een hemel van lichtende sterren. Door het leven in zijn verzoeningsdood te vinden, worden ze leerlingen in de school van den Profeet en onderdanen van den Koning. Zij kunnen in de bewustheid van de waarheid te hebben, de verzoening te hebben gevonden en de heerlijkheid te zullen beërven, op aarde Christus belijden en dat als in het aangezicht van Satan, die steeds werkzaam is om Christus die heerlijkheid te ontrooven. Hij, als de groote wederpartijder van den Verlosser van zondaren, kant zich steeds tegen Hem en werkt verblindend op de menschen, opdat zij *Hem in die heerlijkheid niet zien.* Hij werkt om hen te bekoren, door hoogmoedige eigengerechtigheid, opdat zij in den valschen waan zouden leven, Hem als Verzoener der zonden niet noodig te hebben. Hoe gelukt hem dat bij zoovelen! Zoo brengt hij de menschen af van het hoogste en heerlijkste, wat voor verlorene zondaren in Hem aanwezig is, en de eenige waarde en beteekenis van den menschenzoon gaat in het begrip der menschen verloren. Helaas! hoe velen werden door waanwijsheid en gebrek aan inzicht in de schuldigheid der zonde, door Satans invloed verleid en verloren het geloof van de Gemeente van Christus door alle eeuwen, dat alléén in den offerdood des Heeren voor ons hart de verzekering is van de wegneming onzer zonden. Christus houdt feitelijk voor hen op Hoogepriester te zijn; dit ambt ging in Hem voor hen verloren en zoo hebben zij den rijken Christus arm gemaakt voor zondaren, die geen raad met hun zelven weten, vanwege het gewicht hunner zonden. Kan hij echter de menschen niet daartoe brengen, omdat zij door vast te houden aan den Bijbel en goed onderwijs in den persoon van Christus en Diens ambten, Hem verdedigen en handhaven tegen die Satanische aanvallen, die in het valsche licht den menschelijke rede steeds in de Christenheid werken, dan werkt hij om den weg naar Christus hart te versperren. Voor hen, die Christus als de wegnemer der zonde erkennen, tracht hij de uitgebreidheid van zijn offerdood te verminderen, door het onzeker te maken of Hij wel voor allen is gestorven. Hoevelen blijven door twijfel nu op een afstand van Hem. Weer anderen maakt hij wijs, *verdorven* te zijn of te weinig berouw te bezitten of te klein geloof te hebben, of geen volharding te bezitten, om bij Hem te blijven. Zoo verspert hij den weg naar het liefdevol hart van Jezus, want hij weet, dat Christus de Gekruiste, *zijn ondergang is, als de opstanding des zondaars.* Maar hij zal het verliezen, Christus heeft door Zijn bloed den weg tot Zijn troon gebaand en wij zullen door de reinigende kracht van dat bloed ook éénmaal bij Hem rondom Zijnen troon komen, om eeuwig in Zijne heerlijkheid te deelen. *Daarom blijven wij Hem in* de heerlijkheid van Zijn verlossigswerk handhaven.

Sneek. J. D. H.

„Nu zal ik een der dagen door Sauls hand omkomen."

Dit zijn woorden van David; de man met zoovele treffende bewijzen van Gods trouwe Vaderhulp. Wat, van David, de gezalfde des Heeren, die door de kracht des geestes een leeuw, een beer, den reus Goliath met honderden Filistijnen had verslagen? Wat, van Isaïs Zoon, de door Samuel op Gods bevel gezalfde, om eenmaal de plaats van den verworpen Koning Saul in te nemen? Hoe is het mogelijk, dat hij in deze moedelooze stemming kon komen? Daar was toch immers niet de minste reden toe; want God had hem laten zalven, niet om niet, maar om werkelijk over Zijn volk te heerschen en dat volk voor te gaan in den dienst des Heeren. Hoewel dit zoo was, verloor David toch nu den moed en het was hem voor een wijle, als zou het zijn vijand nog eenmaal gelukken, hem als een vogel in zijn strik te krijgen. Toch had David niet het minste recht om zich aan deze somberheid van het gemoedsleven over te geven, want niet alleen had de God Israëls hem bewaard, maar Saul was door God in zijn macht geweest. Op den heuvel Hachila had zijn vijand een kind des doods kunnen zijn; maar God had David een hart gegeven om hem te sparen. Wat is David hier groot! Hier schittert hij boven zijne vrienden in de zelfverloochende en vergevende liefde. En die David, dáár zoo groot door liefde, ook eene liefde des geloofs, dat God zijn Rechter zou zijn en *zijne zalving zou nakomen door hem op* den troon van Saul te brengen, is hier zoo klein door ongeloof. Zoo even had de Heere hem Saul in zijn macht gegeven en nu vreest hij van weldra in diens macht te komen. Wat is toch de mensch een ongestadig wezen en hoe weinig valt van hem te verwachten.

Het is voor ons zinnelijke en eindige menschen zoo ontzettend moeilijk, om op den onzienlijken God te vertrouwen en op Zijn woord af te gaan. Daar wordt bij *'s Heeren kinderen* wat strijd dienaangaande doorgemaakt. Niet, dat wij dien strijd goedkeuren, dat zou geheel in strijd zijn met de eischen des Woords, en de uitspraken des Heeren tegen den twijfel en het ongeloof. Eigenlijk moest die strijd bij ons nooit komen. Het moest voor ons altijd onomstootelijk vast staan, dat God zijn Woord nakomt en wij met Hem nooit kunnen bedrogen worden. Het is totaal in strijd met Gods Woord en met de trouw des Heeren, om het ongeloof in bescherming te nemen en een recht van bestaan te erkennen, ja, het zelfs den stempel van vroomheid te geven. Daar zijn menschen die zooveel met David op hebben, wanneer zij hem zoo hooren spreken en houden veel meer van hem dan wanneer zij hem hooren jubelen: „Want met U loop ik door een bende en met mijnen God spring ik over een muur." (Ps. 18 : 30.) Hoewel ik geloof dat het voor ons heel wat gemakkelijker is om in den eersten toestand te komen dan in deze, moet toch de laatste ons ideaal zijn. Steeds hebben wij met het oog op *den getrouwen God en de onwankelbaarheid van* 's Heeren getuigenis den strijd aan te binden tegen onze gevoelsaandoeningen, onze waarnemingen en berekeningen.

Eén blik op ons en wij zijn weg voor de eeuwigheid, want wie kan met het oog op zich zelven een oogenblik rust hebben, daar wij ons steeds moeten veroordeelen, maar ons verlatende op Jezus, die het aan het kruis heeft volbracht, roepen wij uit: ik zal niet omkomen, want Jezus zitten aan de rechterhand des Vaders is mij een bewijs, dat ik ook daar zal komen.

Hoe licht gebeurt het, dat groote zondaren, wier redding eene wonder der wonderen was, toch later in zulk een somberheid verzinken, als zoude de Heere ze niet steeds buiten de macht van den duivel kunnen houden en ze alzoo voor zijn heerlijk Koninkrijk kunnen bewaren. *Ze vreezen ras te zullen omkomen, terwijl de Heere zegt:* „Niemand zal ze uit mijne hand rukken."

We weten het, wij hebben een Bijbel vol beloften, voor alle levenstoestanden en toch, wanneer wij in de eene of andere omstandigheid zijn, gevoelen wij ons soms het hart ontzinken en met Petrus zinken wij weg in de zee, of met Elia onder den jeneverboom en wat doen wij dan anders dan Davids klacht tot de onze maken: Nu zal ik een der dagen omkomen!

Omkomen, door de vijanden, de valsche vrienden, deze of gene zonde, door den duivel, door aardsche zorg, door de natuurkrachten of waardoor dan ook. O, dat zien en afgaan op ons zelven, dat rekenen met de omstandigheden, wat maakt ons dat diep ongelukkig. Mochten wij het eens en voor altijd afleeren, en was het zoo steeds met ons, dat wij alleen het oog hadden op den onveranderlijken God en zijne toezeggingen als vertrouwbare beloften. Leefden wij bestendig bij onze zalving totkin deren Gods, dan zouden wij steeds kunnen jubelen: Ik ben Gods kind, met ziel en lichaam voor Zijne rekening, door Hem zal ik bewaard en geleid worden door de woestijn naar het Kanaän, dat boven is en alles wat mij overkomt dient tot mijn heil. In stede van de bange klachte: „Ik zal omkomen!" zou het kunnen zijn: „Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn."

SNEEK. J. DE HART.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Wij zullen de lezers maar niet ophouden met de redevoeringen, die in de 2de kamer zijn gehouden, toen de begrooting van den minister van koloniën over het

„schoone Insulinde” aan de orde was. Deze begrooting liep er, als 't ware, zonder slag of stoot door, zoodat de heer van Dedem met veel vreugde zijn taak kon aanvatten, om „den verdrukten Javaan ter hulpe te komen” en de zich meer indringende, bloedzuigende Chineesch tegen te werken. Bovendien zullen er groote werken worden aangelegd, die het volk zullen opheffen uit hun gedrukten toestand, en dan zal Indië, dat zoovele jaren geweest is „een kip, die gouden eieren legde”; maar in den laatsten tijd zonder voordeel moest gevoederd worden, zichzelf weer kunnen redden.

Waar eigenlijk de schoen hem wringt is wel bekend; maar de vraag is, zal het kwaad in de hartader worden aangegrepen, of zal maar weer worden voortgesold als vroegere jaren.

Toen minister Keuchenius degelijke verandering voorstelde, werd zijne begrooting afgestemd in de 1e kamer en Z Ex. daardoor buiten de deur gezet.

Men klaagt steen en been over de toestanden ook in O. Indië, zoo goed als in de West, maar toch blijft alles in de gewone sleur voortgaan; zelfs in de taktiek van den Atjeh-oorlog komt geene verandering, zoomin als in die der opium, waardoor het volk zedelijk en lichamelijk wordt ten ondergebracht.

De 1e kamer is bijeengeroepen tegen Maandagavond 30 November *en dan beginnen* de heeren eens te praten over al het verhandelde in de 2e kamer, wat wèl en wat *niet* moet worden goedgekeurd.

Al men dat zoo leest, dan zou men zeggen, wat gaat alles precies toe en geen sterfeling is bijmachte om eenige inbreuk te maken op zulke besluiten, die zoo over en weer zijn bekeken. Doch als we dan in het praktische leven zooveel zien, dat dit weerspreekt — denk aan de eed-kwestie, — dan daalt de hooge verwachting zeer.

België. Koning Leopòld heeft niemand minder dan zijn minister van staat, den heer Woeste, aan het werk gezet om een boekje te schrijven, *waarin den volke verkondigd wordt*, dat België nooit of te immer een geheim verdrag heeft gesloten met Duitschland en dat het zulks niet doen kan met *éénе* mogendheid, waardoor het zijn neutraliteit (onzijdigheid) zou verliezen.

De schrijver betoogt en bewijst uit de stukken, dat België met allen *in* vriendschap *wil* leven, zoowel met den Franschman, als den Duitscher en Hollander.

Als nu allen er niet alleen zoo over dachten, maar ook in praktijk brachten, was de oorlog zoo goed als de wereld uit.

Frankrijk. De Russische minister-president Von Giers is te Parijs geweest, is op het diner geweest bij den president Carnot, doch wat daar aan tafel is gesproken, moet geheim blijven. In ieder geval is de tegenwoordigheid van dezen Rus in Frankrijks hoofdstad van groote beteekenis; wij hopen maar, dat er de gevolgen van oorlog niet door bevorderd zullen worden.

Men verzekert, dat de kroonprins van Rusland a.s. Januari Parijs officieel zal bezoeken, waaruit de verstandhouding tusschen deze twee machtige rijken hoe langs hoe meer aan het licht komt en waaruit de toekomst wel is te voorspellen. De politiek kan zich toch in alle bochten wringen; een republiek, waar men met alle koninkrijken en keizerrijken heeft gebroken, en een land waar de keizer alleenheerscher is, gaan hand aan hand, om zich sterk te maken tegen de verbonden vorsten.

De werkstaking in het noorder departement neemt toe, de werkeloozen worden nu reeds op 30.000 geschat en worden door socialistische volksmenners met schoone beloften gevleid en ook in het parlement door hunne woordvoerders verdedigd.

De minister verzekerde, „dat het de plicht der regeering was, orde en eigendomsrecht te beschermen en te handhaven, en dat zij daartoe vast is besloten, het koste wat het wil. Nu, met dit gezegde moge ieder rekening maken.

Oostenrijk. Den 20 dezer vierde graaf Kalnaky zijn 10e jaarfeest als Minister van staat — dit is eene gebeurtenis, die zeldzaam voorkomt in dit keizerrijk, en voor ZEx. van des te grooter beteekenis, daar hij eerst als Russisch gezind werd gewantrouwd.

Duitschland. In Berlijn hebben bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen de socialisten belangrijke overwinningen behaald en dit is des te meer bedenkelijk, daar in den regel de grooten, de kleinen voorgaan.

Men zegt, dat de wolf, die door den Duitschen keizer *is geschoten*, zal worden opgezet en dan 14 dagen lang voor het publiek ter bezichtiging worden gesteld. Zullen er misschien ook nog geen rijke dwazen uit Nederland henen trekken, om dien keizerlijken wolf te bezichtigen? 't Ware beter, dat ze hun geld aan de armen gaven, dan zoo hun ijdelheid te streelen.

Een wets-ontwerp wordt er voorbereid, met het oogmerk om daardoor: schrijvers, uitgevers, drukkers en verkoopers van onzedelijke boeken te vervolgen. Wenschelijk, dat zulk een wet in ieder land in het leven werd geroepen, want slechte boeken en geschriften doen ontzaggelijk kwaad, en ieder mag zich wel wachten dergelijke werken te lezen, want voor men het zelf vermoedt, is men vergiftigd. Vooral hebben ouders toe te zien, wat hunne kinderen lezen.

Rusland. Van officiëele zijde wordt gemeld dat, nu het uitvoerverbod van granen in werking is getreden, in de behoeften kan worden voorzien tot den volgenden oogst.

De Regeering heeft 60 millioen uitgetrokken tot leniging van den honger, toch blijft de ellende en het lijden groot, daar die streken, waar de meeste honger wordt geleden, moeilijk zijn te bereiken.

Naar het bruidskleed te oordeelen, dat de keizerin op haar zilveren feest heeft gedragen, dat 3200 roebels heeft gekost en in Parijs gemaakt is, kan er nog wel wat gedaan worden ter ondersteuning, zonder andere landen lastig te vallen om hulp.

Bij Moskou is des nachts een trein overvallen door een bende roovers, die den postbeambte doodde en een bedrag van 30,000 roebels stal. stolen.

Denemarken. In het Parlement zal binnen kort de gedeeltelijke invoering van het vrouwen-stemrecht ter sprake worden gebracht. De Regeering wil ongehuwde vrouwen, die 25 jaren hebben bereikt, en weduwen die belasting betalen, laten stemmen. De getrouwden mogen aan manlief de politiek overlaten.

Servië. De gewezen koning van Milaan heeft zich laten uitkoopen, zoodat hij van alle aanspraken op den troon is vervallen. Hij leeft te Parijs zeer buitensporig Toen hij in geldverlegenheid zat, wilde hij zich met zijne vrouw Nathalia, die zeer rijk is, verzoenen; dat is mislukt, doch bij de Regeering vond hij gunstiger gelegenheid.

Brazilië. De toestand is er zeer gespannen; de opstandelingen willen niets minder, dan dat de tegenwoordige president Du Fonceca afstand doet. Niet één concessie is gelukt, alleen moet de diktator aftreden en dat waarborgt de rust en vrede. Een republiek blijkt dan ook al niet beter te zijn, dan een keizerrijk.

Gemengd Nieuws.

— *Spurgeon's Gemeente.* De Gemeente van Ds. Spurgeon telt thans 5,328 Avondmaalgangers. Meer dan zeven duizend wonen geregeld de godsdienstoefeningen bij, en velen moeten telkens terug, omdat het gebouw de schare niet kan bevatten. Viermaal in het jaar verzoekt Ds. Spurgeon zijn Gemeenteleden om „heden avond eens niet te komen, teneinde aan vreemdelingen gelegenheid te geven hem te hooren.”

— Een zekere miss Robinson heeft in het vorige jaar te Porstmouth een koffiepaleis en eene bijbelzaal opgericht, waarvan de kosten, ongeveer 12000 pond (*f* 144.000), grootendeels door haar zelve samengebracht zijn. Deze som is de opbrengst eener 3 maanden lange reis, waarop genoemde dame lezingen hield. Wat daarbij te verwonderen valt, is, dat zij den meesten tijd van het jaar bedlegerig is, wijl hare gezondheid veel te wenschen overlaat. Zij legde die duizenden Engelsche mijlen, welke zij te reizen had, ook *in* een ziekenwagen af.

Het door haar opgericht gebouw bevat behalve koffie- en conversatiezalen ook eene groote eetzaal, eene verdieping met slaapvertrekken voor soldaten en zeelieden. In een ander gedeelte van het kolossaal groote gebouw bevinden zich onderscheidene kamers, voor vrouwen en kinderen ingericht. Allen behoeven voor onderkomen, spijs en drank, slechts eene kleine som te betalen.

Schier het geheele dienstpersoneel bestaat uit ongehuwde vrouwen van allerlei leeftijd, zoowel het twaalfjarige meisje als de zeventigjarige vrouw vinden daar hare bezigheden, zoodat de stichting van miss Robinson in meer dan één opzicht nut verspreidt.

— Tot de merkwaardigheden van Rusland behooren 7 meren in het gouvernement Olonetz, die periodiek verdwijnen, om dan later weder te voorschijn te komen. Sommige verdwijnen slechts gedurende den winter, andere voor drie jaar. Gedurende den tijd dat zij droog liggen, wordt er rogge, haver en hooi van geoogst. Het Aardrijkskundig Genootschap van Moskou zal naar deze natuurwonderen een onderzoek instellen.

— De Britsche Zuid-Afrikaansche maatschappij heeft bericht uit Kaapstad ontvangen, dat in de nabijheid van fort Victoria rijke goudriffen ontdekt zijn.

— Volgens de nieuwste statistieke studiën bedraagt de jaarlijksche sterfte op de geheele wereld 33 millioen en sterven dagelijks 91,555, elk uur 3730 en elke minuut 62 menschen. De gemiddelde duur van het menschelijk leven bedraagt ongeveer 38 jaren. Een vierde van het menschdom sterft na 70 jaren, de helft vóór het 17e jaar. Op de 100,000 menschen komt er één voor, die honderd jaar oud wordt. De gehuwden leven in den regel langer dan de ongehuwden.

Onder de 1000 personen, die 70 jaren oud worden, komen o. a. voor 43 geestelijken en ambtenaren' 40 landlieden, 33 handwerkslieden, 32 militairen, 29 rechtsgeleerden en ingenieurs, 27 onderwijzers en slechts 24 artsen.

DE KINDERVRIEND.

Met groote ingenomenheid maakte ik kennis met de beide afl. van bovengenoemd Kinder-tijdschrift, waarvan iederen Zaterdag een afl. zal verschijnen. De uitgever is J. B. Wolters en de Redacteur de ons bekende Br. J. Horn, beiden te Groningen.

Druk, inhoud en plaatwerk is uitnemend en de prijs ongeloofelijk goedkoop, zoodat men als oningewijde zegt: Hoe kan dat?

Reken eens aan 1 Ex. kost 80 ct. per jaar; daar krijgt men een boekdeel voor (van 200 bladzijden, met 52 fraaie platen). Maar bij grootere getallen geeft men slechts 52 ct. per jaar. En ziet, schrijver en uitgever hebben daarop gerekend dat het debiet enorm groot zal worden, want als dat niet komt, zal de uitgave op zulke billijke voorwaarden bezwaarlijk zijn vol te houden.

Het blad moet burgerrecht in de Zondagsschool verkrijgen; daar moet het in de behoefte van Rooster, Belooningskaartjes, Boekjes, Traktaatjes en Liederenboekjes voorzien. Met het oog daarop is de uitgave ondernomen. Van harte hoop ik, dat vele Zondagsschool besturen eens een proef zullen nemen, of wanneer zij het niet uit de Zondagsschoolkas kunnen doen, zij dan dien kinderen wekelijks de afl. op de Zondagsschool geven die een extra Cent daarvoor medenemen. Als het eerste niet kan, zal het laatste heel goed doel kunnen treffen. Wij voor ons kunnen verzekerd zijn, dat de inhoud heilzaam voor onze kinderen kan werken. De ware Kindervriend in den hemel geve Zijne zegen over de uitgave van dit tijdschrift, naar Zijnen Naam genoemd.

SNEEK, 23 Nov. 1891.

J. DE HART.

De Gemeente te VRIESCHELOO gaf het loffelijk

voorbeeld 72 ex. per week te bestellen, zijnde het getal huisgezinnen, waaruit zij kinderen op hare Zondagsscholen heeft. Alleen op deze wijze wordt de uitgave mogelijk gemaakt. Zonder eenparigen krachtigen steun kan er van de zaak niets komen.

De Red. van „De Kindervriend."

Uit de Gemeenten.

BR. WILLMS.

18 Nov. ontvingen wij tot onze blijdschap van br. Willms een eigenhandig schrijven, waarin hij ons bericht, dat hij langzamerhand in beterschap toeneemt en met het oog op den Heer en de gebeden van Gods kinderen, waarin hij zich bij vernieuwing aanbeveelt, op algeheele herstelling hoopt.

VARIA.

Jezus bij Lazarus, Martha en Maria.

In 't kleine Bethanië, daar had onze Heer
Een huis, waar Hij gaarne logeerde;
Daar woonden twee zusters, die deden zoo graag
Al wat onzen Heiland vereerde;
Zij deelden met Hem al het lief en het leed
En alles stond voor Hem ten dienste gereed.

De voetstap des Heeren was hun reeds bekend;
Wat vreugde Hem te zien en te hooren.
Dan heette het: „Vrede zij u" uit Zijn mond,
't Was het lieflijkste woord om te hooren,
Zij waren dan allen weldadig verrast,
Want Jezus was immer hun welkome Gast.

Maria bood Hem eene eereplaats aan
En zette zich nedrig daarneven;
Haar hart zoo begeerig, had altijd een vraag
Betreffende 't eeuwige leven.
Zij was in haar zelve zoo arm, zoo klein,
En dronk Zijne woorden als zuiveren wijn.

Eens kwam onze Heer naar gewoonte weer daar
En werd weer begroet als te voren;
Maria die zette zich naast Hem weer neer
Om woorden des levens te hooren.
Nu was het geen wonder, als zij daar zoo zat,
Dat zij dan alras al het aardsche vergat.

Maar Martha die ging in de keuken aan 't werk,
En alles duurt haar daar te lange:
„De Heer is vermoeid en heeft honger meteen",
Zoo denkt zij, en 't wordt haar te bange,
Zij vliegt door de keuken met haast, dat zij zweet
En vraagt: „wanneer kom ik toch nu nog gereed?"

Zij zit daar te luisteren met opene mond;
Hoe kan zij den Heer zoo vergeten,
Dat hindert Hem zeker, dat weet ik gewis,
Dat zij mij laat zwoegen en zweeten.
Ik zal het Hem vragen: zij gaat naar Hem heen,
Zij is op Maria volstrekt niet te vreên.

„Zeg Heere, trekt Gij U dat nu toch niet aan?"
Zoo vraagt zij, wel ietwat verlegen,
„Dat zij mij niet helpt U te dienen; Gij ziet,
Ik ben U recht hartelijk genegen."
't Was niet om de moeite van Martha alleen —
Zij vond het niet lief van haar zuster meteen.

Maar 't antwoord, dat had zij wis zoo niet verwacht,
Dat zij „Martha, Martha!" moest hooren;
„Wat maakt gij toch drukte en moeite om mij",
„Te veel", klonk het haar in de ooren.
„Weet gij het niet, Martha! uw Meester en Vriend,
Die kwam niet op aard' om te worden gediend."

Hij kwam om te dienen, Zijn ziel tot rantsoen
Te geven voor vrijen en slaven;
En 't is Zijne spijze, het dorstige hart
Van zulke Maria 's te laven.
Ja, als men het doel van zijn komst *hier* verstaat,
Dat is het wat Jezus Zijn harte verzaadt.

O, luister eens Martha: „Maria verkoos
Het beste, het eeuwige leven;
„Dat zalige leven, dat nimmer vergaat,
„Heb ik haar voor eeuwig gegeven;
„Uw ijver, uw drukte, die hindert mij zeer,
„Ga zitten en hinder uw zuster niet meer."

Zeg Martha, wilt gij voor uw Jezus wat doen,
Vraag eerst, Heer, wat is Uw begeeren?
En zoek dan ootmoedig en biddend in 't Woord,
Dan zal Hij Zijn wil u wel leeren,
Want als gij u zelven daarvan vergewist,
Allicht, dat ge uzelf ook als Martha vergist.

De Heer mint een stillen ootmoedigen geest
En die voor Zijn woorden hier beven;
Aan armen en hong'rigen biedt Hij genâ,
Dien schenkt Hij het eeuwige leven.
Zij werken in stilheid voor Jezus hun Heer
En geven *Hem gaarne in alles* de eer.

H. J. H.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl. vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondagvoorm. $9\frac{1}{2}$ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond $8\frac{1}{2}$ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. $9\frac{1}{2}$ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand 's avonds $8\frac{1}{2}$ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags $9\frac{1}{2}$ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. $9\frac{1}{2}$ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te $6\frac{1}{2}$ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. $9\frac{1}{2}$ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds $8\frac{1}{2}$ uur

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. $9\frac{1}{2}$ uur *Prediking*, 's nam. $1\frac{1}{2}$ uur *Onderl. vergadering.* Maandagsavonds 7 uur Jongel.-vereen. Dinsdagsavonds 6 / uur *Bidstond.* Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds $6\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. $9\frac{1}{2}$ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. $2\frac{1}{2}$ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagsavonds $8\frac{1}{2}$ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Van K. H. te Nieuwepekela *f* 8, van H. J. N. te Assen *f* 1.80, van J. v. d. K., Den Haag, *f* 4.50. N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 241. DONDERDAG 3 December 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Een woordje tot onze vrienden.

Lieve vrienden en broeders! — Thans is de tijd weer aangebroken om voor den volgenden jaargang van ons blad naar

nieuwe abonne's

om te zien. Zij, die zich nu abonneeren, ontvangen de nog in dit jaar verschijnende Nos. *gratis.*

Maar, zegt gij misschien, het is zoo moeilijk abonnés te verkrijgen. — Juist, mijne vrienden, omdat het zoo moeilijk is, hebben wij uwe

medewerking

dringend noodig — Gij weet, wij beoogen met DE CHRISTEN:

a. Gods waarheid te verkondigen door het geschreven woord, gelijk we dat doen door het gesproken woord, en door „De Christen" bijzonder tot den christen;
b. berichten, aangaande het werk Gods door middel van Zijne kinderen over de aarde in 't algemeen, en uit onze gemeenten en werkkringen in 't bijzonder te leveren;
c. alsmede op christelijke wijze mededeeling te doen aangaande belangrijke gebeurtenissen onder de volken en de koninkrijken dezer wereld, teneinde op de teekenen der tijden acht te geven.

Wij twijfelen niet of gij zult dit doel wenschen te bevorderen. Nu, doe dat dan ook door nog eens vol moed

eene ernstige poging

aan te wenden, ten einde voor het jaar 1892 ons getal abonné's, dat nog maar steeds te klein is, aanmerkelijk te helpen vergrooten! Ieder een weinig, dan verkrijgen we samen veel! Gaat biddende uit en zijt getrouw, en ge zult dankende terug kunnen keeren.

Mogen er betere christelijke bladen zijn dan „De Christen", wij spreken dat niet tegen, maar wij mochten toch ook, zij het in zwakheid, reeds eenige jaren door middel van ons blad mede arbeiden in den kring der christelijke pers, en hadden nog wel eens eene waarheid aan het licht te stellen, die door anderen ontkend of stilzwijgend wordt voorbijgegaan. En tot onze vreugde en ootmoedigen dank aan God, die ons ook in dezen arbeid Zijn hulp wilde verleenen, mogen we spreken van zegeningen, die door middel van „De Christen" werden verspreid en genoten, en wij vertrouwen dat dit veel meer geschied is dan wij weten.

De abonnementsprijs, franco per post 45 cent per kwartaal, is, in vergelijking met de meeste andere Chr. bladen, laag.

Wees niet traag, zie tegen geen moeite en strijd op, vrienden, want op ons gebied wordt zonder veel moeite en strijd *niets* verkregen; daarom is het voor ons noodig altijd geloovig in de kracht van God te staan!

Vraag spoedig bladen en bestelkaarten om er mede te werken in uwe buurt.

Adres: N. VAN BEEK,
Evangeliedienaar te Stadskanaal.

ONS ALTAAR.

Door Dr. Maclaren.

„Wij hebben een altaar, van hetwelk geene macht hebben te eten, die den tabernakel dienen. . . . . Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs. dat is de vrucht der lippen, die zijnen naam belijden."
Hebr. 13: 10 en 15.

II*b*.

Er zijn reeds vele pogingen aangewend, om den algemeenen drang tot het brengen van offers op andere gronden te verklaren, en alzoo het getuigenis, dat daar in ligt, aangaande de diepe behoefte der menschheid, wortelende in het geweten, de zonde te verzwakken of van kracht te berooven; maar ik waag het beslist uit te spreken, dat al die pogingen slechts bewijs leveren van oppervlakkigheid en dat de onderzoeking en vergelijking der verschillende godsdiensten in de geheele heidenwereld een vragen, een verlangen kenbaar maakt, dat alleen door de kennis van Jezus Christus en Zijn werk bevredigd kan worden. Ik waag te zeggen, dat dat eene ware filosofie op godsdienstig gebied is, veel meer dan wat heden ten dage onder dien naam doorgaat.

En wat ligt nu in die groote gedachte opgesloten? — Laat ik hier vooraf opmerken, dat ik geene poging doe om een afgerond leerbegrip te geven aangaande de verzoening; want ik acht niet, dat zulks volkomen mogelijk is. Maar dit spreek ik gaarne uit, dat ik de hoofdgedachte in mijn tekst — „wij hebben een altaar" — als fundamenteel en wezenlijk erken, en dien overeenkomstig inzie, dat Christus in Zijn plaatsbekleedende betrekking tot het geslacht der menschen, in Zijne waarachtige verwantschap met ieder mensch op aarde, in Zijn leven en sterven op Zich heeft genomen al de gevolgen van de zonde der menschheid, en dat niet slechts door natuurlijk medegevoel (Sympathie), noch alleen bij wijze van soortgelijkheid, wegens Zijne betrekking waarin Hij stond tot de menschheid, maar door vrijwillige gehoorzaamheid en zelfvernedering, zelfs tot die ontzaggelijke scheiding van den Vader, van welke de uitroep in de zwarte duisternis van het kruis, „waarom hebt Gij mij verlaten", de ondoorgrondelijke uitdrukking is. Aldus dragende onze zonde, droeg Hij ze weg en „wij hebben een altaar."

Let er nu wel op, dat deze groote waarheid eene duidelijke leering is voor hen, die hunkeren naar buitengewone plechtigheden bij den godsdienst. De schrijver van dezen brief wendde ze aan met het oogmerk om duidelijk te maken, dat in de christelijke gemeente, die het eenig ware offer heeft, geen plaats meer was voor iets anders; dat priester, tempel, altaar en offerande, in eenigen stoffelijk uitwendigen vorm, in tegenstelling waren met het grondbegrip des Evangelies. En het schijnt inderdaad vreemd, dat er christelijke secten konden opstaan, zoo zeer verblind, dat zij de ware beteekenis van mijn tekst zoo misvatten en zoo al de leering, die er in ligt, uit het oog verloren, dat men tot de dwaling is vervallen deze woorden, die juist een protest zijn tegen eenige verzinnelijking van de idee altaar en offer, zóó op te vatten, alsof met het altaar zou bedoeld zijn de tafel des Heeren, en door het offer de gemeenschap aan Zijn lichaam en bloed. Doch dit zij zoo! 't Is een blijk van de verkeerde neigingen in ons zwak, menschelijk gemoed, dat steeds hijgt naar eenige zinnelijke verlichamelijking van de waarheid, dat de gemeente Christi, over het geheel, zich niet heeft kunnen staande houden op de verhevenheid van mijn tekst, maar daarentegen gehongerd heeft naar een of ander uiterlijk teeken, waaraan zij hunne aandacht mochten wijden, in plaats van die alleen te bepalen bij het geestelijk offer van Jezus Christus. Aldus wordt ons hier, naar het mij toeschijnt, eene sterke tegenstelling gegeven, n.l. van letter en geest van mijn tekst, even als we die aantreffen in den geheelen brief, waaraan mijn tekst ontleend is, en toch is het valsche begrip van een afzonderlijken priesterstand, die offeren moest, heimelijk ingeslopen en hardnekkig vastgehouden door groote afdeelingen der [zoogenaamde] christelijke kerk. En aan die dwaling heeft zich verbonden het denkbeeld om het ware offer te offeren op een stoffelijk altaar. Mijn tekst protesteert tegen dat alles en zegt die eerste christenen, wat zij ons zegt: „Gaat in uw binnenkamer en offer daar het offer uwer aanbidding des harten, hetwelk voor de zintuigen zoo arm en doodsch schijnt. Laat het zoo zijn, dat de menigte zegt: „er is niets in uw godsdienststelsel voor de zintuigen, waaraan men zich vasthouden kan." Des te beter. 't Moge zoo zijn, dat gij niet kunt pralen met eene plechtigheid, voorzien van een altaar, een priester en een offer. Al die dingen zullen voor eeuwig verdwijnen, omdat één, Jezus Christus de zonde heeft weggenomen door de offerande van Zichzelven. Onze tempel is Zijn lichaam; onze priester is voor den troon. Wij houden er geen altaar op na, nu Hij is gestorven. Ons offer werd geofferd op Golgotha en van nu af verheft zich onze Godsvereering, gezuiverd van die stoffelijke en zinnelijke dingen, tot in hooger kringen, en wij aanbidden God in den geest en hebben geen vertrouwen in het vleesch.

Maar deze waarheid voert ons ook nog naar de tegenoverliggende pool der dwaling, n.l. daar, waar men gaarne een christendom zou hebben zonder een altaar. Ik beslis niet in hoever het ware discipelschap van Jezus Christus bestaanbaar is met het verzuimen van dit artikel der belijdenis. Het is mijn zaak niet dat uit

te maken, maar het is, naar ik meen wel mijn zaak dit te beweren, dat een christendom zonder een altaar, een christendom is zonder kracht; onvermogend om de wereld te bewegen tot geloof of tot het hart des menschen door te dringen, onttereikend om de nooden en eischen van den innerlijken mensch te bevredigen. Waar zijn de vervallen gemeenten? Waar zijn de gemeenten, die het kardinale feit, de offerande van Jezus Christus voor de zonde der wereld, hebben losgelaten? Het antwoord op beide vragen moet hetzelfde zijn. Waar zaagt ge ooit een koortsachtig ontworstelen aan dit middelpunt der waarheid en een weifelend uitspreken er van? Ge moest er ook doodigheid en ledige vormelijkheid ontwaren.

Jezus Christus en Zijne dienaars — zoo begon ik te zeggen — zijn onderworpen aan dezelfde wet: „Geen kruis, geen Kroon." Ware Christus niet gestorven, als des wereld's offerande, Hij zou nooit als 's werelds' Koning regeeren. Als Zijn kruis een altaar is, is het een troon. Is het dit niet, dan is het alleen een galg, waaraan langen tijd geleden een godsdienstige geestdrijver, met vele aangename en te waardeeren eigenschappen, opgehangen werd en stierf, en voor mij heeft dan de geheele beweging niet de minste waarde.

„Wij hebben een altaar", en zoo niet, dan hebben we een godsdienst, die het onderhouden niet waard is.

St. N. v. B.

(Slot volgt.)

Eerzucht en eenheid.

Het is niet onverschillig welke christenen men over de eenheid hoort spreken, en wie op de wijze van Jeremia's klaagzangen over het treurige van de veelvoudige verdeeldheid, ontboezemingen doen hooren. Daar zijn er o zoo velen, die door eerzucht vervoerd, zelf de eenheid des geestes, welke onder de wedergeborenen bestaat, verbreken en daardoor zelf grootelijks schuld hebben aan de verdeeldheid. Dezulken moesten nooit daarover klagen wanneer ze niet beginnen met zich zelven aan te klagen bij den Heere en van Hem verlossing begeeren van hun *ik*, m. a. w. van hun *zelf*.

De verdeeldheid onder de geloovigen is gewis eene groote zonde, en is daarom zoo groot, omdat ze voor het hart van Jezus zulk eene pijnigende zonde is. Hij, die biddende om de eenheid der Zijnen de aarde verliet, moet wat smart hebben, al zit Hij thans ook op den hemeltroon, dat zij, die hopen in den hemel te komen, hier op aarde zoo gescheiden kunnen leven, ja, verbitterd tegen elkander kunnen zijn. Hoe komt dat toch? De natuur van het nieuwe leven erkent toch het leven in anderen, en dat stemt tot zielsverheffing. De ontvangene genade ziet en geniet toch de genade in anderen, al is de levendgemaakte ook nog een zwak en struikelend geloovige.

Daar zijn gewis heel wat redenen, waarom geloovigen niet met elkander gaan. Wij zouden er vele kunnen noemen, maar de *eerzucht* is in onze dagen wel eene voorname. De eerzuchtige kan gaven hebben, maar mist de schoonste gaven van ootmoed, nederigheid en erkenning van anderen, en komt, door niet genoeg met zijn natuur op het altaar te liggen, gedurig in conflict met anderen. 's Heeren apostelen streden vóór den Pinksterdag, zelfs aan het Joodsche pascha, wie de meeste onder hen was. De Heere wilde hun dat afleeren in het voorbeeld der voetwassching. Toen ze later met den H. Geest vervuld werden, vinden wij die zonde niet meer. Hier zien wij, dat de inwonende werking des H. Geestes ons inwendig reinigt van het zoeken van ons zelven, en er ons toe brengt om een ander uitnemender te achten.

Als er eens een algemeene gebedsgeest kwam en de bidders gaven zich geheel aan den Heere en aan elkander over, en men nam de H. Schrift in haar geheel aan, zonder bijvoeging van menschenleer en zonder nalating van 's Heeren geboden, dan waren wij er. Maar zal dit wel ooit komen? Het verschil is immers te groot. De richtingen onder de geloovigen loopen te veel uiteen. De kerk- en gemeente-inrichting is te veel uiteenloopend, dan dat wij zoo iets zouden kunnen verkrijgen.

Want reken eens aan, zelf zij, die op denzelfden bodem van belijdenis staan, hebben nog hunne veten en verschillen. Dit laatste is gewis heel ontzettend en smartelijk, want hier is verdeeldheid meest hartstocht en wel de harsttocht van eigen eer, let wel *eerzucht*. Wanneer wij verschillen over leeropvatting, dan is er een beginsel in spel, en een beginsel-strijd kan er gevoerd worden met erkenning van elkanders wedergeboorte. Maar als wij hetzelfde beginsel hebben, b.v. wij Baptisten: „Eén Heere, één geloof, één doop", en wij openbaren ons niet als eene éénheid in het midden der wereld, hoe komt dat dan? Zou het dan geen gebrek zijn aan het ware geestelijk leven, waardoor wij iedere vonk in anderen als Gods werk erkennen en uit kracht daarvan elkander aannemen in den Heere? Of kan hier de *eerzucht* ons niet vervoeren, waardoor wij Gods werk miskennen, omdat het niet precies in onzen gewilden vorm voorkomt? Wij hebben voor ons zelven te waken, dat wij niet in strijd met 's Heeren wil en onze verkiezing de bestaande eenheid des geestes verstoren, want dan werken wij den Heere der Gemeente tegen. En in die tegenwerking houden wij Gods Koninkrijk tegen. Satan is de eerste Jezuit; van hem, niet van Loyola is de spreuk: „Verdeel en heersch" en dit vergeten 's Heeren kinderen maar al te veel. De verdeeldheid is Satans werk, en wanneer wij daaraan schuldig zijn, heeft Satan ons beheerscht en bewerkt, door onze hartstochten van onder de macht des Geestes te rukken. Bedenken wij dit toch steeds. Die één zijn in God, moeten ook één zijn voor de menschen, in het leven, in hun werk, in hun strijd, in hun leven, op hun pelgrimsreize, gelijk weldra in den hemel. En als er in die werkelijke Bijbelsche éénheid wordt geleefd, dan kunnen er nog heel wat verscheidenheden zijn, welke wij in elkander niet alleen kunnen dragen, maar die ook heilzaam voor elkander kunnen zijn, om den vollen rijkdom der Schrift te genieten als het volle, rijke leven Gods te ontplooien. In de natuur verscheidenheid en toch éénheid; zoo ook in de Gemeente. Eenvormigheid is de dood, het kerkhof, de fabriek, maar éénheid en verscheidenheid, of liever de verscheidenheid in de éénheid, dat is Gods grootheid in schepping en Gemeente. Een Paulus is geen Petrus, en toch waren ze één. De Apostel der Heidenen kan de Apostel der sleutelen bestraffen en werd toch later door hem geëerd in zijn' brief (II Petr. 3: 15, 16). Geen eerzucht bij Petrus, daarom éénheid. God banne alle eerzucht, welke de éénheid verstoort, uit onze harten.

Sneek. J. D. H.

Een en ander uit den vreemde.

1. Een brief van C. H. Spurgeon.

In een brief aan zijne gemeente, gedateerd Mentone 12 Nov. '91, schrijft Spurgeon het volgende: — „Geliefde vrienden! Ik kan u geen sterke vooruitgang berichten, maar ik *gevoel*, dat ik beter moet zijn, wat ook de uitwendige verschijnselen mogen zeggen. Toch zijn gevoelsaandoeningen twijfelachtige getuigen; van één ding word ik dagelijks krachtig overtuigd, n.l. dat ik zwak ben als water, en dat opbouwen langzamer gaat dan neervellen. Intusschen de lijdzaamheid moet een volmaakt werk hebben en ik heb wel reden tot blijmoedige onderworpenheid, daar ik zulke verblijdende berichten ontvang aangaande den zegen, die rust op den arbeid van mijn waardigen broeder Dr. Pierson. *) Als er niets (betreffende den arbeid) door mijne afwezigheid benadeeld wordt, brengt den langen duur van mijne afwezigheid geen stoornis teweeg. Als de Heer mijn plaatsvervanger meer wil zegenen, dan Hij mij gedaan heeft, zal ik mij verblijden voor eene wijle opzij geschoven te zijn geweest. Nu, in dit geval hangt er veel af van ieder der leden persoonlijk. De Heer wil u zegenen door uzelf. De zendingsgeest ontbrandt in het hart van Dr. Pierson en Mr. Stott schijnt alom vuur te ontsteken, ook anderen van uwe voorgangeren zijn ijveraars om het behoud van zielen; moge het geheele lichaam (de Gemeente) gelouterd worden met hemelsch vuur! Wij zullen aanzien, dat de geheele gemeenschap verwarmt en de omgeving opgewekt wordt tot belangstelling in het Evangelie om eindelijk te komen tot berouw over de zonde door den gloed der Goddelijke genade. Ik ben zeer gerust aangaande het getuigenis der waarheid, dat van mijn platform gegeven wordt, want onze vriend, Dr. P. laat niet af de waarheid te handhaven en valsche leeringen aan te vallen. Volgens, alles wat ik kan vernemen, ben ik overtuigd, dat de dwaling nog even sterk voortwoekert als altijd, en zij is krachtig gesteund, doordat goede, zich aan de waarheid vasthoudende lieden met hen, die de dwaling voorstaan, vereenigd blijven. Als ik niet reeds vroeger mijn protest openbaar gemaakt had, zou ik mij aangedreven gevoelen om het nu nog te doen. „De booze menschen zullen tot erger voortgaan." Wat ons aangaat, geliefden, laat ons blijven bij wat de H. Geest ons heeft geleerd en moge dat, wat Hij geschreven heeft in zijn boek, eveneens als met zijn eigen hand geschreven zijn in ons aller harten. De Heer zegene u.

Van harte de uwe

(was get.) C. H. SPURGEON.

*) Deze Dr. Pierson, een beroemd Baptiste predikant uit Amerika, vervult thans den dienst in de plaats van Spurgeon.

2. De Baptisten in Transvaal.

De arbeid der Baptisten wordt op vele plaatsen der aarde liefelijk gezegend en bevestigd. Thans vernemen we weder met genoegen, dat de Baptisten in Transvaal zich tot een Bond vereenigd hebben. Deze vereeniging werd gevormd en haar bestuur gekozen uit eene vergadering van afgevaardigden uit verschillende deelen des lands, de vorige maand te Johannesburg gehouden. Reeds werden op die vergadering eenige punten behandeld. Het eerste was over de ordening van bedienaars des woords, waarover met warmte werd gediscusseerd. Voorts werd er door verschillende broeders mededeeling gedaan, omtrent hun werk in hunne respectievelijke werkkringen. Hierdoor bleek, dat er een aantal nuttige werkzaamheden in den Staat ondernomen zijn en dat het uitzicht voor den arbeid bemoedigend is. Men was eenstemmig aangaande het wenschelijke van nauwere vereeniging der Baptisten in Zuid-Afrika. Zeer belangrijke plannen werden gevormd, ten einde nieuw arbeidsveld te ontginnen en om zich meer toe te leggen op den arbeid onder de inboorlingen. Met betrekking tot de onthoudingszaak werd de volgende motie voorgesteld: Het is de ernstige wensch van deze Unie, dat de verschillende gemeenten de onthoudingsbeweging gemeenschappelijk en zooveel mogelijk helpen bevorderen.

Het is onze hartelijke wensch, dat deze nieuwe poging tot vereeniging en samenwerking wel moge slagen en dat de broederen niet alleen steun mogen vinden in hun eigen broederkring, maar ook in 't algemeen ter bemoediging in hunne pogingen.

Freeman. N. v. B.

3. Het Evangelie in Zuid-Afrika.

De zendeling Moffat werd, terwijl hij in Zuid-Afrika werkzaam was, dikwijls diep bedroefd en in zijn werk belemmerd door de liefdelooze behandeling der Hollandsche boeren, den inboorlingen aangedaan.

Op zekeren avond vervoegde hij zich op eene hoeve van een dier boeren, een rijk man, die er vele slaven op na hield. Na het avondeten wilde Moffat eene godsdienstoefening houden. Toen hij echter de familie alleen vergaderd zag, vroeg hij: „waar zijn de dienstboden?" Vol verbazing sprak nu de Hollander: „Gij bedoelt de Hottentotten!" Daarop wendde hij zich tot zijn zoon en zeide: „Laat de honden binnenkomen, dat is even goed." — „Moffat sloeg nu Matth. 15: 27 op en las: „Ja, Heer,

maar de hondekens eten ook van de kruimkens, die van de tafel huns heeren vallen" en hield naar aanleiding daarvan eene toespraak. Hij had echter nog maar een paar volzinnen gesproken toen de boer hem verzocht even op te houden, waarop hij zijne slaven liet binnenkomen. Toen de godsdienstoefening geeindigd was, zeide hij tot den Zendeling: „Mijn vriend, gij hebt een harden hamer genomen, om daarmede een harden kop te verbrijzelen."

Wahrheitszeuge. N. v. B.

VAN WIJD EN ZIJD.

De honderd heeren der 2e kamer praten weer honderd uit en hunne redevoeringen zouden een groot boekdeel vormen; geen wonder, zij waren aan de algemeene beschouwingen over de Staatsbegrooting en dan springen die Volksvertegenwoordigers met de duizenden guldens om, alsof er niet de minste kreuk in het land is. En toch zijn het grootendeels sommen, die van de penninkskens der burgerij in den vorm van belasting en patenten moeten worden opgebracht. Ieder krijgt op zijn tijd een beurt, zelfs de gewone uitblijvers zorgen wel, dat ze hun speech op tijd afsteken en wanneer dan de leden zijn uitgepraat, komen de Ministers aan het woord, die dan hunne op- en aanmerkingen maken, hier wat geven, daar wat nemen, om in de meeste gevallen toch hun zin te krijgen en zoo zijn de heeren dan niet ongezellig bijeen. Ernstiger echter blijft de vraag of met „bekwamen spoed" (een geliefd woord aan de Regeeringstafel) niet wat meer konde worden gedaan, waar het volk belang bij heeft en waarnaar de arbeid reeds jaren te vergeefs naar heeft uitgezien. Nu is wel de belofte gegeven van den Minister van Tienhoven, dat het lot der ouden, zwakken en minder-bedeelden zal worden behartigd en met genoegen had hij vernomen, dat de Kamer daar vrijwel mede instemde. Ook zou deze Regeering kiesrechtuitbreiding, belastingverbetering en defentiestelsel ter hand nemen, maar daarmede is de zaak nog niet in orde, want tusschen zeggen en doen, gaapt eene groote klove.

De vorige Regeering had een wets-voorstel, om de tollen voor de schippers te laten vervallen, wat zeker hun zeer ten goede zou komen, doch toen deze Ministers het roer van Staat in handen kregen, hebben ze ook die beschreven papieren over boord geworpen tot later onderzoek en zoo breekt de een af, wat de ander bouwt, en de schippers kunnen in hun niet te benijden bedrijf maar blijven voort betalen: brug- en sluisgelden, om die bodem der schatkist met goud- en zilverstukken te dekken.

De heer Pierson, Minister van Financiën, verzekerde, dat in het begin van het volgend jaar een belangrijk belasting-voorstel zoude worden ingediend. De Minister van Oorlog zeide, dat aan het defentie-vraagstuk druk wordt gearbeid en Minister Smidt betoogde, dat grondwetsherziening niet te verwachten is, vóór dat kerk en staat gescheiden zijn.

Wat ons betreft, hoe eer hoe liever worde daartoe overgegaan; het zou eene verruiming zijn. De Kamper docent Noordzij heeft daarop ook met kracht aangedrongen en terecht.

Wij laten het hierbij en besluiten met het bekende spreekwoord:

„Hoop doet leven."

België. De mijnwerkers hebben hun geliefkoosde bezigheid „werkstaking" weer opgevat en in groote getale zijn ze werkeloos.

Er waren ook eenige Fransche onruststokers gekomen, die met schoone woorden het volk ophitsten, doch dit verveelde de vrouwen, die jacht gingen maken op de vreemde indringers, doch de vogels waren bij tijds geslagen, anders zouden ze leelijke pijpen hebben gerookt, door de ontevreden vrouwtjes hun toegediend.

Frankrijk. Hier is een wet vervaardigd welke eerstdaags bij de kamer zal worden ingediend; een wet over scheidsrecht; bij verschil tusschen werkgevers en werklieden, uit beide partijen zullen evenveel leden zitting hebben. Dit zal een groot deel der sociale vraag ten goede komen.

Wij twijfelen niet, of een dergelijke wet zal ook in ons land komen, al duurt het naar gewoonte ook wat lang.

De schouwburgbrand liep gelukkig zonder persoonlijke ongelukken af.

Duitschland. De Rijkskanselier Caprivi, zeide in den Rijksdag, dat het oorlogsgevaar niet zoo groot was als algemeen, vooral in Pruisen, in den laatsten tijd werd geloofd en besproken. Toch zou het nog wel wat duren, eer de legerversterking ophield. Deed tevens uitkomen, dat bij een te komen oorlog Duitschland de beste kansen had.

Dat de Franschen tot verhoogd zelfbewustzijn waren gekomen, daarin bestond voor Duitschland geen gevaar. De Czaar had ook de beste vredelievende bedoelingen. Als dit nu geen politiek is van den minister-president, dan mag het ons tot blijdschap stemmen.

De bekende socialist sprak op hoogen toon en in zelfvoldoening uit, dat geen der partijen de toekomst heeft, doch het socialisme wel. De Rabsakes zijn nog niet uitgestorven.

Denemarken. Wat zelden gebeurt, zal dit landje spoedig kunnen beleven n.m.l. dat hun vorstenpaar 50 jaren is gehuwd. Dat zal dan een koninklijken gouden bruiloft heeten!

Wij wenschen van heeler harte die oudjes vrede en blijdschap toe — vooral den vrede door het bloed des kruises.

Rusland. Hoe nijpend de hongersnood is in het Czarenrijk, blijkt uit het verhaal van den heer Schmit, een Duitscher, die in Nikolaïff woont en deze week terugkeerde van een tocht door het district van Samara. Toen hij in het dorp Morty aankwam, viel een boer hem weenend te voet, en vertelde hoe zijne vrouw, en zes kinderen en hij sinds verscheidene dagen geen voedsel hadden geproefd. Ze hadden enkel wat gras gekauwd. De heer Schmit gaf hun wat meel. Sinds Sept. poogde het gemeentebestuur eenigen bijstand te geven, doch die was zeer onvoldoende.

Hij deelt mede, dat gedurende dezen winter het aantal groot zal zijn der slachtoffers van den hongersnood en van de ziekte, welke gene vergezelt. De landbouwers verkoopen vee en paarden, voor paarden wordt van 70 kopeken tot twee roebels betaald.

En toch gaat de Regeering maar door met de bewapening der troepen, met nieuwe geweren voor de som van zes millioen francs en dat volgens Capivri met de vredelievendste bedoeling. Ons dunkt, dat brood voor de hongerden beter ware gekocht.

China. Hier is het alles behalve rustig. De roomsche zendelingen en hun bekeerlingen zijn reeds vermoord en wat nog het einde zal zijn, is niet te overzien. De christenen krijgen het hard te verantwoorden, op wie het door de priesters als indringers het eerste gemunt is.

Brazilië. Hier is de rust nagenoeg wedergekeerd; daar president Foncexa zoo verstandig was, zijn ambt neer te leggen; waarmede de opstandelingen zich tevreden stelden, en een nieuwen diktator benoemden.

Z. R.

Uit de Gemeenten.

De Unie-Cent-Evangelisten, de broeders J. Bolman en J. Katuin, hebben Dinsdag 1 December hun werk aangevangen, de eerste in Muntendam en omstreken, de andere in Sneek en omstreken.

De Heer des Oogstes bekrachtige hen door Zijnen H. Geest; dit zij het aanhoudend gebed der Gemeenten.

VRIESCHELOO. *Twee feesten op eene plaats.* Het eerste den eersten November j.l. door de opname eener jeugdige zuster in de Gemeente, waarbij zeer veel volk tegenwoordig was.

Het tweede den 18 Nov., toen van onderscheidene plaatsen eenige leden en niet-leden tot ons overgekomen waren, om liefdefeest te vieren. Velen gaven getuigenis van wat de Heere aan hunne ziel gedaan had; o. a. een broeder van N. Pekela, die ons een hartelijk en ernstig woord toesprak, waarin duidelijk uitkwam, dat ook hij zijne zaligheid bij aanvang en voortgang alleen aan vrije genade toekende. Eerst te een uur in den nacht konden wij (met moeite) afbreken.

Zulke liefdefeesten stichten, moesten meer gehouden en beter bezocht worden; de Heere geve het!

K. A.

ZUTPHEN. Toen onze Voorganger l.l. Zondagmiddag uit Deventer kwam en voor ons optrad, deelde hij mede, dat het eerste wat hij, des morgens uit den trein komend, hoorde, was: „Vrouw Paalman is overleden", en nauwelijks in Beth-El aangekomen, of een broeder zeide hem: „Mevrouw van Ginkel is niet meer"; een en ander schokte ons zeer en bracht een zeer ernstige stemming in de vergadering. ZEd. sprak vervolgens over Hebr. 11 : 5, er met nadruk op wijzende, hoe de Heer de dood *teniet* deed, doet en doen zal, zoodat zelfs een christen altijd gemoedigd kan zijn.

Het was een kort woord, omdat deze avond tevens zou zijn

EEN GEDENKSTOND,

daar het de laatste keer zou zijn, dat wij in dit gebouwtje samen waren, na er ruim 4 1/2 jaar in gehuisvest te zijn geweest. Na 't zingen van Ps. 77 : 7 werd er gelegenheid gegeven tot dankzegging. De eerste was een broeder, die hier voor het eerst zijne knieën voor God had leeren buigen, daarna zijne vrouw en vele anderen; er was een overvloeiende stroom van dankzegging en gebed voor het genotene in deze nederige, voor de wereld zoo onaanzienlijke stulp. De Heer heeft getoond, dat Hij dezelfde is gebleven, die ook nu nog zich in een schamele stal wil verheerlijken.

Het was een zeer gewijde ure. De bede was voorts: „Heer! ga Gij ook met ons naar het nieuwe Silo!" Anders zei de Voorganger: „ware het beter, dat niet eene steen op de ander bleef van dat zoo groote gebouw, dat wij a.s. Donderdag hopen te betrekken." Maar, immers wij mogen er op rekenen, dat de Heer met ons gaat, want aldus is de belofte: „aan alle plaats, waar Ik mijns naams gedachtenis stichten zal, zal Ik tot u komen en u zegenen" (Exod. 20 : 24*b*). En moge dien zegen groot zijn en onze verwachting niet al te zeer worden teleurgesteld.

Het gebouw wordt heel wat veranderd; moge het een beeld zijn van het innerlijke, wat daar zal plaats hebben. Was het voorheen een R. Kath. school, om die kerk te stijven door allerlei dwaalbegrippen, wij hopen het Evangelie van Gods genade in al hare zuiverheid tegenover elke dwaalleer te verkondigen; maar ook dezelfs liefelijkheid voor verlorene zondaren niet achter te houden.

Aan de voorkant, overzijde der straat, vergaderen de zoogenaamde socialisten in hun luidruchtig geroep om Algem. kies- en stemrecht, en achter ons zetelt het tegenwoordig druk bezochte café chantant, waar de schelle muziek de ijdele menigte opwekt tot allerlei zonde en gruwelen, waartegen alleen het Evangelie een geneesmiddel is.

De lezers begrijpen ons, wat wij bedoelen. Wij zitten midden in het bolwerk des satans, om door Gods genade de banier des kruises op te heffen en de fakkel des Evangelies te ontsteken.

Hebben wij in ons zelven weinig of beter, in het geheel geen kracht, bewust als wij zijn, dat Gods kracht in zwakheid worde volbracht, bezielt ons met

MOED.

DEVENTER. De kleine gemeente leed een groot verlies, door het onverwacht overlijden van onze oude zuster Paalman, de oudste in jaren.

In haar ouderdom bekeerd, leefde ze als een degelijke christin, wel als een stille in den lande, maar meer door daden sprekend, dan door woorden betuigend, Wien ze behoorde, zonder haar weg te gaan als een stomme. Zij werd door allen bemind, gelijk ook bleek bij de begrafenis, daar vele broeders en zusters (ook uit Zutphen) haar de laatste eer bewezen, door haar stoffelijk overschot grafwaarts te volgen.

De broeders droegen haar van uit de lijkwagen *grafwaarts*. Bij de geopende groeve werd gezongen Gez. 12 : 3. Waarna de Voorganger, br. Roeles een kort, maar ernstig woord sprak over het geloof in Christus en de hope der opstanding. Ten slotte werd na het zingen van Gez. 182 : 4 met gebed geeindigd.

Van het graf ging het naar Beth-El, alwaar gesproken en gezongen werd, zoodat ook deze plechtigheid weer haar zegen zal achterlaten, Hem de eer.

VARIA.

DE OUDE BEER.

Er worden vele onbedachtzame woorden gesproken in tegenwoordigheid van kinderen. Nu is het zeker goed, nooit onbedacht een woord te uiten en vooral geene enkele uitdrukking te bezigen, die anderen kan kwetsen, — maar in 't bijzijn van kinderen moet men dubbel voorzichtig zijn, wil men er later niet door in moeite komen. Hiervan een enkel voorbeeld.

Een vader had een rijken oom, dien hij hoopte te beërven, en noodigde hem nu en dan aan zijne tafel. Op zekeren dag zit oom aan den familiedisch naast zijn jongste neefje, een kind van even zes jaren.

„Oom", vraagt eensklaps het kind, „oom, wanneer komt de oude beer?"

Toen de vader deze vraag hoorde, werden zijne wangen zoo rood als vuur, en hij wenkte het kind met de oogen, dat het zwijgen zou. Maar de jongen lette er niet op en vroeg nog eens: „Oom, komt de oude beer nog niet?"

„Welke beer moet er dan komen; vroeg oom, en hoe kom je aan die vraag?"

„O", antwoordde 't kind, „vader zei van morgen, vandaag komt de oude beer weer bij ons eten."

Oom werd boos, nam hoed en stok en ging heen. Toen hij weg was, kreeg de knaap geduchte klappen, maar wie had ze eigenlijk verdiend?

GODS HEININGEN.

Eenige jaren geleden bracht ik mijn vacantietijd door te Portsdown Hills, eene geliefkoosde ontspanningsplaats van de bewoners van Portsmouth, om de schoonheid van het zeegezicht. Alles is daar open aan de zeezijde, behalve eenige plaatsen, waar het uitzicht wordt belemmerd door zorgvuldig onderhouden heiningen. Zijn dit plekken, die het weelderigst mogen heeten, waar het gras zacht en het mos groen is? O neen, volstrekt niet; het zijn afgekante en steile plekken, waar zeer licht ernstige ongelukken zouden kunnen gebeuren. Gods wetten zijn juist gelijk aan deze heiningen; Satan wil ons diets maken, als wij aan een afgezet of afgesloten gedeelte komen, dat God het ons verbiedt, omdat het bijzonder genotvol is, en omdat Hij er het welbehagen van een dwingeland in heeft, om ons te belemmeren in het genot van eenig geluk. Maar dit is een leugen van den Verleider. Gods liefde heeft die heining daar geplaatst, om ons te behoeden, dat wij onszelven geen kwaad doen."

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering*.

DEVENTER. Kerk „Beth-El" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg*. Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred*.

FOXHOL. Kerk „Rehoboth", *Pred*. Zondagvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. Kerk Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. Lokaal „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel-vereen „Joëzer."

HAARLEM. Schachelstr. 8 C Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg*. Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd 9½ uur *Pred*. Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te Berkhout, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. Silo-Kapel *Onderl. verg*. Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred*. en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te 6½ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. Vrede-Kerk. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd 9½ uur *Prediking*, 's nam 1½ uur *Onderl. vergadering*. Maandagsavonds 7 uur Jongel-vereen Dinsdagsavonds 6 / uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking*.

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur Samenkomst nam 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl verg*.

ZUTPHEN. Lokaal „Silo" Larenstraat Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking*.

N B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. de V. Leeuwarden *f* 4.70; van E. v. d. S. Haulerwijk *f* 2.25.

ADVERTENTIËN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 242. DONDERDAG 10 December 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . ƒ 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

Psalm LI.

Genade! toon Uw goedertierenheid,
Delg Gij mijn schuld naar Uw barmhartigheden
En reinig mij! 'k Erken mijn overtreden,
Verlos me: ik zie wat mij het kwaad bereidt!
'k Heb tegen U, ja U alleen misdaan;
Dat kwaad is in Uw oog, kon mij bekoren;
Doch stipt naar recht zult Gij het vonnis slaan;
Ik ben in zonde ontvangen en geboren.

Ja, waarheid eischt Ge en innig schuldbesef;
Gij wilt in stilte Uw wijsheid mij verkonden,
Neem Gij ze weg met hysop, al mijn zonden,
Dat ik de sneeuw in blankheid overtref.
Heel mijn gebeent door Uw vertroosting weêr,
Wil al mijn schuld voorbijzien en verschoonen;
Schep mij een rein en vlekloos hart, o Heer!
Opdat in mij een vaste geest moog' wonen.

Verwerp mij niet, ontneem m' Uw geest niet, Heer!
De vreugde Uws heils doe mij met vaste zinnen
Vrijmoedig voor Uw weg den booze winnen,
Opdat tot U de zondaar wederkeer',
God van mijn heil! delgt Gij mijn bloedschuld uit,
Dan roem ik Uw gerechtigheid bij allen
En zal Uw lof, als Gij mijn mond ontsluit,
Verkondigen met vroolijk welgevallen.

Behaagden offers U, ik bood ze U aan —
Maar andre wilt Gij niet, dan dat wij 't harte
U wijden, diep geroerd door zondensmarte:
Dat offer zult Gij nimmermeer versmaân.
Doch rijst ooit weêr de tempelmuur en wal,
Dan brengen we U rechtmatige offeranden
Van boete en dank, oneindig in getal,
En U tot eer zal weêr het outer branden.

(*Zondagsbode.*) d. H. S.

ONS ALTAAR.

Door Dr. Maclaren.

„Wij hebben een altaar, van hetwelk geene macht hebben te eten, die den tabernakel dienen. . . . . Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen eene offerande des lofs. dat is de vrucht der lippen, die zijnen naam belijden."
Hebr. 13: 10 en 15.

II.

Overdenken we nu in de tweede plaats **ons offerfeest.**

Van dit altaar, zegt de schrijver, hebben de bedienaars van het oude systeem (stelsel) geen recht te eten. Dit sluit in, dat dezen, die het oude stelsel aanhingen recht hadden en van dat recht gebruik maakten om van het altaar te eten. De schrijver wijst op eene tegenstelling met betrekking tot het groote offer van den verzoendag en het offer van Christus op het kruis. Het eerste werd niet, gelijk zoovele andere offers, genoten door priesters en aanbidders, maar alleen het bloed werd binnen het heiligdom gebracht, en al het overige werd verbrand in eene woeste plaats buiten de legerplaats. Dit is de tegenstelling, welke den schrijver voor de aandacht zweeft. Wij hebben een offer, waarvan wij genieten en waarbij wij feest vieren. Dat wil dus zeggen: Christus, die stierf voor mijne zonden, is niet alleen het middel tot mijne verzoening met God, maar zijne offerande en dood is ook het voedsel van mijn geestelijk leven. Wij leven in Christus, die voor ons stierf. En dat maar niet bij wijze van spreken, maar werkelijk is Christus de eerste oorzaak en de diepste grond van het geestelijk leven, waarover vele woorden in de H. Schrift getuigen, bij welke wij nu niet van stuk tot stuk kunnen vertoeven. Het leven van den Christen is de inwonende Christus. Hij, die niet in het hart ervaart, dat Christus in hem is, is dood al leeft hij het natuurlijk leven en heeft geen deel aan het ware leven voor den menschelijken geest bestemd n.l. — het leven in vereeniging met God. Christus in ons is het gevolg van Christus voor ons; en ons christendom moet gebrekkig zijn, als men zich niet met kracht vasthoudt aan de gedachte aangaande het offer op het kruis en het offerfeest, dat er op volgt.

Maar hoe kan die voeding door het offer geschieden? — Christus zegt: „Die mij eet, zal leven door Mij." Hij, die gelooft, eet. Wie zoo waarlijk ootmoedig gelooft, maakt Christus tot zijn bijzonder eigendom, eigent Hem zich toe als zijn levensvoedsel en als de grond en oorzaak van zijn eigen werkelijk leven, berustende op het feit van het leven en den dood van het offer, waardoor hij nu waarlijk leeft. Te eten is te gelooven, te gelooven is te leven.

Ik zal, vermoedelijk, niet noodig hebben te herinneren, dat er in de woorden van mijnen tekst, gelijk ik reeds heb trachten aan te toonen, geene heenwijzing gevonden wordt naar de openlijke viering van onze gemeenschap aan het lichaam en bloed des Heeren; zoo staat het hier genoemde „altaar" in geene betrekking met die tafel; maar toch is er verband tusschen de twee als zichtbaar voorgestelde denkbeelden, in zoover mijn tekst in woorden verklaart, wat de teekenen in het Avondmaal in symbool voorstellen, en de beteekenis van het offerfeest is uitgedrukt door dit verheven woord: „Dit is mijn lichaam, verbroken voor u." „Dit is het Nieuwe Testament in mijn bloed." „Drinkt allen daar uit." „Wij hebben een altaar", ofschoon dat niet is de tafel op welke de symbolen van den offerdood onzes Heeren voor ons liggen uitgespreid; maar deze symbolen en de woorden van mijn tekst passen op de woorden in 's Heilands diepe verhandeling in het zesde hoofdstuk van het Evangelie van Johannes, waar op hetzelfde feit nadruk wordt gelegd, dat de geestelijke aanneming van Christus door het geloof, is de verwezenlijking van „Hem te eten" en de voorwaarde om eeuwig te leven.

III.

Eindelijk wijst onze tekst nog op de christelijke offeranden op het altaar.

„Laat ons dan door Hem (Christus) altijd (voortdurend) Gode opofferen eene offerande des lofs. Wat zijn deze offeranden? Christus' sterven is eenmaal geschied; kan niet herhaald worden; heeft niet noodig herhaald te worden; dat offer is eeuwig en eenig, volkomen genoegzaam en verzoenende de zonde der geheele wereld." Maar er zijn ook nog andere soorten van offers. Er zijn offeranden van dankzegging, zoowel als een verzoenoffer. En wij, gezeten aan den voet van dat groote offer, waaraan wij niets kunnen toebrengen, waarop wij alleen kunnen rusten, mogen de offers van ons dankbaar hart geven. Deze offeranden zijn van tweeërlei aard, zegt de schrijver. Er zijn woorden van lof en dankzegging en er zijn daden van weldadigheid. Het dienen van onze medemenschen is een offer aan God gebracht. Dit is een diep zeggen en reikt ver. Zulk eene lofzegging en zulke weldadigheid zijn alleen mogelijk aan den voet van Christus' offerande, want daar alleen is ons offer aangenaam, en alleen wanneer wij bewogen zijn door die oneindige ontferming en liefde zullen wij onszelven vrijwillig overgeven als dankoffers aan God.

Zoo dan, broeders, de geheele omvang van het christelijk leven, in zijn innerlijk wezen en uitwendige openbaring, is samengevat in deze twee gedachten — het feesthouden bij het eens gebrachte offer en het wederkeerig brengen van onze offeranden op het altaar. Als wij dus, bewogen door de ontferming Gods, onszelven geven als eene levende offerande, „welke onze redelijke godsdienst is," dan zal ons leven niet alleen een gedurig dankoffer zijn, maar, gelijk de Apostel zich op eene andere plaats uitdrukt, ook door den dood zichzelven afstaan als een dankoffer aan God. Want hij zegt: Ik ben nu gereed geofferd te worden. (2 Tim. 4: 0 — Engelsche vertaling.) En waar zulk een dankbaar hart is, rustende op het zichzelf opofferende leven en den dood van Jezus Christus, wordt het leven eene uitdrukking van dankbaarheid, het sterven een bezegeling van Gods oneindige ontferming en maakt het offer volkomen. Er is een Christus, die alzoo ons leven en sterven kan heiligen en aangenaam maken voor God, en dat de Christus, die voor ons stierf en nu leeft, opdat wij in Hem priesters Gods zouden zijn. Er is slechts een christendom, dat voor ons heeft, alles wat wij noodig hebben en dat is het christendom, welks middelpunt een altaar, op hetwelk de Zoon van God, ons Pascha, voor ons is geslacht.

St. N. v. B.

Martha en Maria.

(Lukas 10 v. 38—42.)

Ziedaar ons in de H. Schrift een van die tooneelen geschetst, waar het oog en het hart zoo gaarne bij verwijlt. Voor het oog, het geestelijk oog van den nieuwen mensch, zoo aangenaam te aanschouwen, — voor het gemoed zoo weldadig, tevens zoo leerzaam; zoo rijk aan lessen. Wie anders dan de H. Geest Gods kan zoo schrijven, zulke eenvoudige verhalen teekenen, waarin zulke gewichtige lessen zijn op te merken, en met één pennestreek het karakter aangeven en het onderscheid aanduiden der schijnbaar tegenovergestelde wijzen, waarop zich het leven met en voor Christus openbaart? — Wij zien hier een der gouden kleinoodiën der Schrift, een der juweelen van Gods Geest, die schitteren en zullen schitteren, zoolang Gods Woord blijft. Letten wij er op, wat de Heer ons ook hierin zegt.

Jezus kwam in het huis eener vrouw, Martha geheeten, en wordt volgens het geschiedverhaal door haar en hare zuster Maria vriendelijk ontvangen. Alzoo een oaze in het smarte- en moeietevolle leven van den Heer, een plaats der ruste voor zijn vermoeid hoofd. Hier is Hij veilig voor de listen en aanvallen der Fariseën; — hier valt men Hem niet lastig met twistvragen en redeneering; — hier kan Hij rusten van zijn arbeid, zich verkwikken.

Alzoo denkt ook Martha. — Is het wonder, dat zij bezig is met *veel* dienens? — Zij wil het den Heer recht aangenaam maken, hem wel onthalen en daartoe is zij bezig, druk bezig. Geen moeite is haar te veel, geen opoffering te groot. Het is voor den Heer, voor den door God gezondenen Profeet en Leeraar, den beloofden Messias. Verrukt als zij is over de weldaden en wondermacht des Heeren, aan zieken en kranken bewezen, dankt zij den God Israëls, die haar gezondheid en kracht schonk. Zij heeft gelukkig, zoo meent zij, geen weldaden noodig van Jezus. Zij wil Hem dienen met hetgeen zij heeft; zij wil Hem het leven aangenaam maken en alzoo toonen, hoe zij het op prijs stelt en naar waarde weet te schatten, dat Hij, de Heer, bij haar komt en in haar huis vertoeft. Daarom verloochent zij zichzelve, daarvoor doet zij alle moeite.

Hoe natuurlijk is deze handelwijs? Wie zou ook niet alzoo handelen!? —

Gansch anders is Maria.

Zoo spoedig de Heer in huis en neêrgezeten is, zet zij zich aan Zijne voeten, ondervraagt Hem en de Heer antwoordt. Zoo begeerig is zij naar het onderricht van den Heer, dat zij er niet eens aan denkt, iets voor Jezus te doen. Hare ziel dorst naar Hem. Zij hangt als aan de lippen van Jezus en wijkt niet van hare plaats. Zij denkt slechts aan haar eigen zieleheil en is slechts begeerig naar *ééne* zaak; de woorden der Schrift en het doel van Jezus komst op aarde te begrijpen of ten minste eenigszins te vatten. — Hoe zelfzuchtig! hoe zichzelve alleen zoeken! Is het wonder, dat Martha verontwaardigd wordt en zich niet langer bedwingen kan, maar tot den Heer zegt: „Heer, trekt Gij het U niet aan, dat mijne zuster mij alleen laat dienen?” Zij zal dit gedacht hebben, ik ben zoo druk bezig met den geliefden Meester te dienen en zij doet niets, integendeel, zij denkt slechts aan eigen voordeel en geluk. Kon Maria ook niet medehelpen, in plaats van daar stil te zitten? Mocht de Heer dan *nooit* rust hebben? Moest Maria zelfs nu nog Hem lastig vallen met vragen? Neen, denkt Martha, niet met aan de voeten van Jezus te zitten, betoont men zijne liefde voor den Heer, maar met iets voor Hem te doen.

Heeft (alzoo spreekt zij in zichzelve) de Heer niet gezegd, dat Hij, evenals Zijn Hemelsche Vader, altijd werkt, en moeten wij dat voorbeeld niet volgen? Het was beter, dat Maria ook zoo dacht, haar stil zitten is alleen goed en nuttig voor haar zelve, maar wat heeft de Heer hier aan? Heeft zij oogenschijnlijk niet volkomen gelijk? Wordt er niet dikwijls nog alzoo gedacht en gesproken?

Luisteren wij verder. —

Arme Martha, wat zijt gij nog achterlijk en doorziet gij nog weinig het doel van den komst des Heeren. Gij maakt het uzelve zeer druk en zijt in de oogen des Heeren niet welgevallig. Arme Martha, hoe bedriegt gij uzelve! Maar de Heer, die het harte kent, weet ook hoe goed hare bedoeling is. Uit liefde voor Hem, zij het dan ook een verkeerde liefde, handelt zij alzoo. Daarom, ofschoon de Heer haar berispt, had de Heer evengoed Martha, als Maria en haren broeder Lazarus lief (Joh. 11 : 5).

„Één ding is noodig.” Meer noodig dan al uw zorg en bekommering; meer noodig dan al uw werk en arbeid; meer noodig dan al uw tobben en zwoegen voor Mij en Mijn genoegen is het, om Mij te begrijpen, aan Mijne voeten te zitten en met Mijn Geest vervuld te worden. Gij hebt Mij noodig, o Martha, niet Ik u! Ik moet u dienen, niet gij Mij.

„Maria heeft het goede deel uitgekozen.” Maria heeft het begrepen, dat zij Jezus persoonlijk noodig had, en stil aan Zijne voeten, dronk zij de woorden des levens van Zijne lippen gretig in. Maria gevoelde zich onbekwaam iets voor den Heer te doen; zij wilde van Hem leeren en zij heeft geleerd. Zooals wij later zien, blijft zij niet daarbij, om aan de voeten van Jezus te zitten, maar heeft meer dan een der twaalven het uiteinde des Heeren, Zijn lijden en dood voorzien; en dat haar liefde tot Jezus ook werkzaam was en niet enkel lijdelijk, heeft zij later getoond.

„Het zal van haar niet weggenomen worden.” Integendeel, het werd vermeerderd; en terwijl Martha weer terug moest, en leeren, dat de Heer eerst in en aan haar moest werken, dat zij niets voor den Heer, maar de Heer iets, ja alles voor haar en in haar moest doen, ging Maria steeds verder; zoodat zelfs de discipelen het te veel vonden, dat zij voor den Heer over had.

Neen, iets voor Jezus te doen, is niet veel waard. Niet, dat de christen geroepen is, om juist stil te zitten, dat leert Gods Woord niet, maar — eerst stil *zijn* onder de lessen des Geestes. Men kan, zoo denkt men, veel voor Jezus doen, en nochtans tegenover Hem staan. Niet wij *voor* Hem leven, maar Hij

Tot nog toe had de Heer haar stil laten begaan en zich bezig gehouden met Maria. Hij had hare handelwijs noch afgekeurd, noch goed gevonden, maar nu zij zich op den Heer beroept en wil, dat de Heer hare zuster vermaant, spreekt Hij haar aan.

Martha! Martha! zegt de Heer. Tweemaal noemt Hij haar naam, als een teeken, dat hetgeen Hij te zeggen heeft, de volle aandacht verdient en zeer belangrijk is. Wij zien toch en merken op, dat, waar de Heer iemand tweémaal roept, dit zeer groote beteekenis heeft. Alzoo met Abraham en Samuel, alzoo met Saulus op den weg van Damascus. Laten de Martha's, die dit lezen, dan ook dubbel letten op hetgeen de Heer hun te zeggen heeft. De Heer heeft u iets belangrijks te zeggen. „Martha, Martha!” alzoo is het woord des Heeren „gij bekommert u over vele dingen; één ding is noodig; Maria heeft het goede deel uitgekozen, dat niet van haar zal weggenomen worden.”

„Gij bekommert u over vele dingen.” Bekommerd was ze voor de rust des Heeren en Hij zocht geen rust — het was Zijn rust, evenals Zijne spijze, den wil Zijns Vaders te doen. — Zij wilde den Heer dienen, en Hij was niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen. — Zij wilde voor den Heer zorgen, dat Hij het noodige kreeg en Hij, God, geopenbaard in het vleesch, de Jehova van Israël, was arm geworden, opdat de zijnen het leven en overvloed zouden hebben en leefde nu uit de hand Zijns Vaders. — Zij dacht, dat de Heer hare zorg behoefde, dat zij iets kon doen, om Hem het leven te veraangenamen en begreep niet, dat zij afhing van Hem en dat Hij uit Zijne volheid haar moest en kon vervullen.

in ons — niet wij iets *voor* Hem doen, maar Hij alles *aan* en *in* ons. Niet wij werken *voor* Christus, maar Hij werken *door* ons, dit is de leer, zooals de H. Geest ze door Paulus predikt. Als er ooit iemand is, die in den dienst des Heeren veel heeft gearbeid, is het deze Apostel, maar ook niemand is er, die het duidelijker uitspreekt, dat het God is, die werkt. Dit was de fout van Martha. Haar standpunt tegenover den Heer was niet zuiver. Iets, ja veel voor den Heer doen, bewijst op zich zelf nog niets. Wij zouden schromen het neer te schrijven, als de Heer het niet Zelf had gezegd, men kan teekenen en wonderen doen in Zijnen Naam, ja de duivelen uitwerpen en toch behooren bij de werkers der ongerechtigheid. Hoe vreeselijk! Aan de voeten van Jezus te zitten echter, naar Hem te luisteren en Zijn woorden op te vangen, dit doet alleen de discipel of discipelin des Heeren, dit is een kenmerk niet alleen van vroomheid of godsdienstigheid, maar van recht geloof des harten.

Wat Maria wel geleerd heeft aan de voeten des Heeren en dat het geloof ook in haar door de liefde werkende was, dit betoont zij later, maar het begin en de voortdurende toestand des harten moet zijn aan de voeten van Jezus.

Wij merken ook op, dat het Martha op het laatst zwaar valt; zoo bezig te wezen met veel dienens. Het verveelt haar en het wordt haar moeilijk. Geen wonder, zij staat in eigen kracht. Zulks was haar niet bevolen. O, dat degenen, die iets voor Jezus *willen doen* en steeds *bezig zijn*; dit bedenken, dat, waar men het moede wordt en zich verveelt, omdat men zoo alleen Jezus dienende is, dat dit ook een bewijs is van verkeerd werk. Waar de Heer in ons werkt, wordt men niet moede. Daar is de Heer de Werkmeester, wij het werktuig, en welk werktuig of gereedschap wordt ooit moede of verveelt zich als het zoo dikwijls wordt gebruikt. „Die den Heer verwachten, zullen de kracht vernieuwen.” Jez. 40 vers 31.

Amsterdam. K. OLTHUIS.

(Wordt vervolgd.)

VAN WIJD EN ZIJD.

Nu het jaar zich ten einde spoedt, wordt in al de Parlementen haast gemaakt de ingekomen voorstellen en kleine wetjes af te handelen, om met de Kerstvacantie vroegtijdig klaar te zijn. Zoo ook bij ons in de 1e en 2e Kamer, waar 's lands zaken worden behandeld. Veel nieuws is echter niet mede te deelen, de hoofdzaak is, dat de Regeering zich thans niet zoo haastig betoont met de uitbreiding van kiesrecht, grondwetsherziening, scheiding van kerk en staat enz., als bij de verkiezing in meer of mindere mate werd beloofd en door den heer Tydens, afgevaardigde van Opsterland, werd verlangd. Nu, beloften ook door een lands-regeering zijn gemakkelijker te doen, dan uit te voeren en het zal immer het beste zijn — voor iedereen — maar niet te veel op menschelijke beloften te steunen, doch zich des te meer vast te klemmen aan de beloften Gods, die getrouw en waarachtig zijn en nooit falen.

De Koningin Emma, die in den Haag is teruggekeerd, om daar den winter door te brengen, ging op den verjaardag der begrafenis des Konings, vergezeld door eene hofdame, naar Delft, een legde een palmtak op het graf van haren Gemaal.

Een vrouw, die haar man weet te eeren, kent en beoefent haren eersten plicht.

België. De vraag, om algemeen kiesrecht, duurt ook hier voort en men kan het er maar niet eens worden, hoe dit in te richten. Met deze vraag van kiesrecht-uitbreiding staat in het nauwste verband die van den 8 uurschen werkdag.

Niemand meene echter, dat dit eene vinding is uit de verlichte 19e eeuw, de voorvaderen dachten er ook al zoo over, gelijk blijkt uit een karakterestiek versje uit 1618, door de Nieuwe Rotterd. Cour. opgenomen en in Antwerpen in een kroniek gevonden:

Vyf uren zuldi in den dach God eeren,
Seven uren zuldi u werk hanteeren,
Seven uren muechdy slapen,
Twee uren muechdy locht rapen
Drie uren muechdy eten,
Aldus doende zuldy den tyd vergheten.

De eerste regel willen over het algemeen de kies- en stemrechters niet, met God rekenen zij niet meer en dat is de GROOTE fout.

Als de christen kritiek zal oefenen, moet hij zeggen, niet vijf, maar de 24 volle uren God geëerd en gediend. 1 Cor. 10 : 31.

Frankrijk. In Parijs overleed laatstleden Vrijdag de gewezen Keizer van Brazilië, Pedro II, op 56jarigen leeftijd. Zijn dagen zijn geweest vol moeite en zorg en ook hij heeft de onbestendigheid dezer wereld leeren kennen, want nadat hem de Keizerkroon was ontrukt, moest hij als een banneling zijn land vluchtend verlaten.

Mocht hij in zijne diepe wegen hebben leeren zoeken de kroon des levens, die blijft in alle eeuwigheid, die gelukkig ook voor niet gekroonden is te bereiken aan den voet van het kruis van onzen H. Jezus Christus.

De banken van leening worden tegenwoordig bekroond met borstbeelden en medailles van Boulanger. Alle hoop is vervlogen, door den zelfmoord van dezen man, die eertijds de aangebedene was in Frankrijk en de heele wereld in spanning bracht door zijne oorlogzuchtige plannen.

Duitschland. De keizer heeft de uitnoodiging van het koninklijk gouden bruidspaar van Denemarken aangenomen en naar men wil, hoopt ook zijne grootmoeder, koningin Victoria, op de bruiloft tegenwoordig te zijn, alsook de czaar en de czarin. Nu, het is beter dat de groote en machtige vorsten dezer wereld samen feestvieren, dan oorlog voeren.

De strijd tegen den vaccinedwang is daar in vollen gang en zeker lang aanhouden moet, want in dit jaar zijn niet minder dan 2951 adressen met 90.000 handteekeningen bij den Rijksdag ingekomen, die inentingsdwang willen afgeschaft zien.

Deze stukken zullen worden gezonden naar den Rijkskanselier, die er wel zijn aandacht aan leenen moet.

Nu, het is te wenschen, dat het Duitsche volk spoedig worde verlost van die knellende dwangwet en dat wij in het vrije Nederland ook niet al te lang behoeven te zuchten.

Elk vrij man moest tegen dien dwang opkomen en zou zijne kinderen vooral, van een zeer pijnlijke operatie bevrijden.

Bij 2e lezing is de wet op de werklieden — ziekenfondsen enz. enz. in hoofdzaak aangenomen, doch de invoering uitgesteld tot 1 Jan. 1893, in plaats van 1 Oct. 1892. Echter in dien tijd kan er nog heel wat veranderen.

Polen. 1892 is het 100 jaar geleden, dat dit land ophield een zelfstandig rijk te zijn en nu zijn alle vaderlandslievende Polen van voornemen, om het volgende jaar in rouwgewaad zich te kleeden en zoo die droeve gebeurtenis in herinnering te brengen en te betreuren.

Voorzeker, het verlies van vrijheid en zelfstandigheid is een groot gemis, toch zouden wij het gelukkiger achten, dat ieder in oolmoed leerde weenen over zijne zonden en zich zoo, als één eenig man, voor den God des levens stelden, die ook de koninkrijken uitdeelt en geeft aan wien Hij wil.

Turkije. De arme Joden werden, gelijk blijkt, in de hoofdstad van het Ottomanische rijk zwaar getroffen. Het Israëlitische kwartier te Ardin werd geheel vernield, 200 huizen en 2 synagogen verbrandden, 8 menschenlevens zijn daarbij te betreuren.

De schah staat blijkbaar op een beteren voet met den czaar van Rusland, dan voormaals de vorsten van deze twee rijken. De czaar liet zich zeer gunstig uit over deze Mohamedaansche Majesteit en zeide zich te verblijden in zijne vriendschap. Daar zal zeker wel wat achter zitten in den zin, zooals vader Cats dat heeft bezongen.

Rusland. Te Petersburg zal ten behoeve der hongerlijdende bevolking een nationale loterij worden gehouden, gelijk keizer Wilhelm het voornemen heeft door zijn hof weldadigheids-concerten te doen organiseeren, ten behoeve van de lijdende Russen.

Hoe lief en mooi dit ook schijnt, toch protesteeren wij tegen zulke hulp, op die wijze verschaft en of nu keizers of gewone burgers dit doen, wij verwerpen zulk hulpbetoon, omdat het ons zeer wreed toeschijnt. Op prettige wijze bittere tranen te droogen, is niet wat de H. Geest leert. Rom. 12 : 15.

De hoogleeraar Issasieff, heeft in eene rede gezegd, dat 40,000,000 — zegge veertig millioen menschen in Rusland honger lijden en daarvoor zou noodig zijn in plaats van 60,000,000 wat de Regeering zich voorstelt, 300,000,000 roebels — drie honderd millioen.

Engeland. De mijneigenaars uit Zuid-Wales hebben hunne overeenkomst met de werklieden opgezegd, met het doel nieuwe contracten te sluiten. Het aantal werklieden dat daardoor wordt getroffen, bedraagt niet minder dan 100,000. Dit is dus een ander vaatje waaruit, wordt getapt. Er bestaat veel vrees voor ongenoegen tusschen werkvolk en werkgevers.

Italië. In de vergaderzaal der Italiaansche Regeering en afgevaardigden ging het zeer onstuimig toe, want niets minder was aan de orde dan de herstelling des Pausen in zijn wereldlijke macht.

De minister-president Di Rudini, kon zich maar niet begrijpen dat dit nu nog ter sprake moest komen; immers die zaak is al lang dood. Zij werd begraven, toen de Franschen Rome in den steek lieten en geen vrije Italiaan gelooft daar ooit aan. De vergadering moest worden geschorst, vanwege het tumult; nadat de heer Di Rudini had verzekerd dat de landen van den drievoudigen Bond elkander trouw terzijde zullen staan bij het uitbreken van een oorlog.

Zuid-Africa. De boeren zullen binnen kort te Krugersdorp samenkomen, waar ze de eed van getrouwheid aan de Republiek aflegden. Bij het doen van dien eed voor tien jaar geleden, legde ieder een steen neer en over die ruwe steenen is later een prachtige boog gemetseld en op die boog een obelisk geplaatst, die verre in den omtrek kan worden gezien en die voor de nazaten de overwinning op de Engelschen zal verkonden.

Drie dagen godsdienstfeesten en drie dagen jachtvermaken zal de feestweek uitmaken — o. i. z. een zonderling contract van feestvieren.

China. Gelukkig is de hoofdleider der oproerige Chineezen gevat en gedood. Vele Christenen zijn echter in dezen opstand omgekomen.

Ook de Mongoolsche prins, die kort geleden was bekeerd — hoewel tot de R. K. kerk. — De berichten zijn verschillend, sommigen zien in den opstand enkel politiek, anderen vijandschap tegen het toenemend Christendom. Hoe het zij, de Christenen kunnen het allereerst ontgelden en dit zal ten allen tijde in deze wereld zoo zijn. Dat ieder belijder van den Heere Jezus daarop steeds bedacht zij.

Z. R.

Uit de Gemeenten.

HENGELOO. Zaterdag 21 Nov. vierde alhier de Chr. Jongelingsvereeniging, onder de zinspreuk: „Ik schaam mij het Evangelie van Christus niet”, haar 23ste jaarfeest. De voor-vergadering, onder leiding van br. G. H. Varenhorst van Borne, werd geopend met 't zingen van Gez. 43 : 6, waarna de leider voorging in gebed en vervolgens tot onderwerp zijner toespraak koos 1 Kor. 11 : 1. Bij de bespreking deelde hij mede, hoe de Chr. Jongelingsvereenigingen, waarvan de eerste werd opgericht in Amerika voor ruim 50 jaar, zich vervolgens over vele landen van Europa hadden verspreid en eindelijk ook in ons land waren overgeplant, totdat nu 22 jaar geleden ook hier eene vereeniging tot stand kwam, die door de kracht onzes Heeren nog staat tot op dit oogenblik. En wanneer we zien met welke tegenspoeden en moeite ze hier heeft te kampen gehad en nog heeft, dan mogen we God danken voor de zegeningen haar bewezen.

Na nog gezongen te hebben en een kwartier pauze te geven, begon het feest, waarbij vijf vereenigingen van elders vertegenwoordigd waren, n.l. 2 van Nijverdal, 1 van Enschedé, 1 uit Delden en 1 uit Goor.

Nadat de verslagen van genoemde vereenigingen waren uitgebracht, werden de aanwezigen onthaald op chocolade, broodjes met kaas enz., alles afgewisseld door gezang, voordrachten en samenspraken. Zoo waren tot laat in den nacht de feestvierenden recht gezellig bij elkaar. Er werd menig goed woord gesproken, terwijl de Jongedochters-vereeniging uitstekende diensten bewees, door voor Martha op te treden, waarvoor haar alle dank toekomt. Vervolgens werd ongeveer te half een uur dit goed geslaagde feest met dankzegging door den voorzitter gesloten. Dat ook dit feest moge strekken tot uitbreiding van Gods Koninkrijk, is de wensch en bede van

H. ASSINK.

SNEEK. Had het najaar zijne stormen, waardoor vele schepen en schepelingen omkwamen, ook onze Gemeente heeft aan stormen bloot gestaan.

In onze dagen is er, vóóral onder hen, die eenig werk voor den Heere verrichten, licht een geest van hoogmoed. Daar is zoo weinig zelfkennis en diepte van berouw over de zonde als gevoel voor de eere Gods. In dien toestand zoekt men zoo spoedig zich zelven en een geest van hoovaardij ontstaat, waardoor men in opstand komt tegen de inrichting van 's Heeren Gemeenten. In dien storm verloren wij van onze leden. God opene hunne oogen en brenge ze berouwvol weer!

In zulke stormachtige tijden leert men den mensch kennen in de verkeerdheid van zijn hart en ziet men meer dan ooit in, dat als de genade Gods niet steeds heerschappij over ons heeft, de booze natuur zoo spoedig gezien wordt.

Ook de doorgemaakte storm stond onder Gods bestuur en zal zijn goede gevolgen hebben. De Heere neemt wel eens de wan in de hand om Zijnen dorschvloer te zuiveren.

Omdat wij een nieuwe doopvont moesten hebben en het nog al heel wat tijd vorderde, om de gelden daarvoor te krijgen, kwam er van den doop in den laatsten tijd niets. Toch waren er 5 kandidaten. Nu hebben wij Zondag een daarvan kunnen doopen; de anderen waren door ongesteldheid en andere redenen verhinderd. Wij hadden een goeden dag. De Heere was bij ons en zegende ons met Zijne liefde.

Hartelijke groete aan alle zustergemeenten, met verzoek om voorbede.

VARIA.

Hoogmoed groeit aan met het afnemen van andere zonden en neemt toe door hun verval. Satan is slim; hij zal iemand hoogmoedig maken op zijne ontvangene genadegaven — hij zal hem er hoogmoedig op maken, dat hij niet hoogmoedig is.

Niets, heeft iemand gezegd, duurt zoo kort, als de gedachtenis aan ontvangen genadebewijzen; en hoe grooter zij zijn, hoe meer zij gewoonlijk met ondank beloond worden.

Het is zeer opmerkelijk, dat de arend en de leeuw, deze dappere schepselen niet, als offers aan God werden opgeofferd, doch het arme lam en de zwakke duif — om aan te duiden, dat God niet op hooge en verhevene geesten ziet; maar dat God zwakke, arme, zachtmoedige geesten aanneemt.

„Spreek niet over uw goed leven,” zegt een Heiden „maar laat uw leven spreken.” God bepaalde dat de gewichten en maten van het heiligdom tweemaal zoo groot zouden zijn, als die in het dagelijksch leven gebruikt werden, — om aan te duiden, dat Hij meer verwacht van degenen, die Hem in het heiligdom dienen, dan van anderen. Christenen behooren te zijn als die flesch met zalf, die, toen ze gebroken werd, het huis met haren geur vervulde.

„Laten de gedachten van een gekruisigden Christus,” zegt iemand, „nooit uit uw hoofd en hart gaan. Laten ze spijze en drank voor u zijn. Laat ze uw liefelijkheid en uw vertroosting zijn, uw honig en uw lust, uw lezen en uw overdenking, uw leven, dood en opstanding.”

VOORUITGANG?

In het Musée Guimet te Parijs heeft onlangs eene Boedhistische godsdienstplechtigheid plaats gehad, welke door den heer en mevrouw Floquet, de heeren Jules Ferry, Clemenceau, Jules Simon, den prefect der Seine enz. enz. en tal van schitterende getoilletteerde dames werd bijgewoond. Naar men wil, hebben tal van dames reeds keurige Boedhistische kapelletjes ingericht, waar wierook en sandelhout voor beelden branden en waar zij Amitábba, het hoofd van het Paradijs van Sukhavati, aanroepen.

Men schijft ons:

Omtrent het al of niet bestaan eener Mohammedaansche gemeente te Liverpool blijkt, dat zulks

werkelijk het geval is. Een Engelschman, die er eenigszins vreemde beginselen op nahield en daarbij Unitariër was, vond op zijn reizen door noordelijk Afrika zijn begrippen omtrent de eenheid Gods in de leer des Islams zoo wel belichaamd, dat, in Engeland teruggekomen, hij met eenige andere heeren, die eveneens het Unitarisme en de ongepastheid om priesters te eeren, beleden, de gemeente oprichtte. De meeste bewoners van Liverpool weten niet, dat dit feit bestaat en veel onderzoek was noodig vóór ik vernam, dat die gemeente omtrent 15 of 20 leden telt. Wel is deze treurige zaak een bevestiging van het Schriftwoord: „Mij, den springader des levenden waters, hebben zij verlaten, om zichzelven bakken uit te houwen, gebroken bakken, die geen water houden.” (Jer. 2 : 13.) *(Stand.)*

SLECHTS ÉÉN GLAASJE!

Mijn man is, zoo zegt een vrouw, die door redenen, welke hier niet gezegd kunnen worden, „thans in grooten nood verkeert,” altijd vlijtig en oppassend geweest. Weliswaar dronk hij, zooals bijna alle werklieden doen, zijn „slokje”, maar elken Zaterdagavond gaf hij mij zijn weekgeld, en ik deed het hiermee, zoo goed ik kon. Slechts 5 centen per dag, de Zondag niet gerekend, gebruikte hij voor zijn „slokje.”

Eens zeide ik, dat het toch eigenlijk zeer veel was, elke week 30 cent, doch hij antwoordde: „Nu nog mooier, anderen gebruiken veel meer.” Toen het kerstfeest aanbrak, gaf hij mij zes gulden, en zeide: „Nu, zullen wij eens een vroolijk kerstfeest hebben.„

Ik schrok er van, omdat ik geloofde, dat hij zich zulk een voorschot had laten geven, en later zou mij dat geld dus worden afgehouden. Hij lachte echter, en zeide: „Neen, dat zijn de centen, die ik anders voor jenever gebruikt zou hebben.”

Lieve vriend, als gij soms meent, dat een stuiver dagelijks niet veel uitmaakt, ga heen en doe desgelijks. Denk aan de vreugde, die die man gedurende den tijd had, dat zijn kapitaaltje grooter werd. Dat was reine vreugde; die ook naderhand het hart nog met geluk vervulde.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL” a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH”, *Pred.* Zondagvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*”, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja”; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer.”

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te 6½ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Maandagsavonds 7 uur Jongel.-vereen. Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking*.

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO” Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

CORRESPONDENTIE.

J. B. Wie iets zendt om in ons blad te plaatsen, moet ons zijn naam doen weten. Buitendien achten wij uw stukje niet geschikt, het zou geheel omgewerkt moeten worden, dewijl het zóó niet gedrukt kan worden. Wij raden u echter aan de teksten, door u tot staving van uwe bewering aangevoerd, nog eens nauwkeuriger na te lezen, dan zult ge misschien bemerken, dat ge ze geheel buiten hun verband hebt opgevat; en kunt gij dan de dingen nog niet goed begrijpen, vraag dan meer ontwikkelde christenen u te helpen, dan zult ge misschien leeren, dat kennis voor een christen, bijzonder voor wie anderen leeren wil, van zeer hoog belang is.

RED.

ABONNEMENTSGELDEN.

Voor een abonnement 1892 van M. H. Wilkin, Esq, Londen, door br. Klickmann, *f* 2.20.

J. HORN.

Hengeloo, van G. H. M. *f* 10.60, van J. D., Leerdam, *f* 0.75.

Errata. In ons vorig No. stond: van E. v. d. S., Haulerwijk, moest zijn: Haarlem.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Met dank ontvangen van br. R. Klickmann te Londen van W. R. Rickett, Esq, *f* 24.—.

J. HORN, Penningm.

Voor br. Mensink.

Van de gemeente te Groningen *f* 6.50.

N. v. BEEK.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 243. DONDERDAG 17 December 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . ƒ 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*

Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Het vervloekte aardrijk.

„Zoo zij het aardrijk om uwentwil vervloekt en met smart zult gij daarvan eten al de dagen Uws levens." (Gen. 3: 17).

Gij Adam, Zoon des stofs! Gij brakt door uwe zonden,
Den band, die ons verbond, met God den Opperheer.
Rampzaalge, die gij zijt! Gij hebt het ondervonden,
De straf, die op U kwam; de smart drukt U ter neer.
Maar ach! wat spreek ik toch; ik was in U besloten.
Uw daad was mijne daad; uw schuld ook mijne schuld.
Ik ben van Uw geslacht, en uit U voortgesproten,
Vandaar, dat ook deez' aard' mijn hart met smart vervult
Hoe dikwijls voelde 'k reeds het zondige van Uw luist'ren
Naar Eva's lokstem, zij, die gij beschermen moest.
Zij bracht U in een staat van jammer door de kluist'ren,
Der ongerechtigheid, die niet door tijd verroest,
Gij Koning! werd een slaaf, geketend en gevangen,
Door hem, die Duivel heet en Satan is zijn naam,
Het wild gediert' der aard maakt U het harte bange,
Het Paradijs verdween, de doornen vangen aan,
Zij komen uit de aard; uw afval ging ze zaaien.
Uw zaad was zondedienst, uw mest was vleescheslust;
Gij kunt nu immers niets dan doorn en distel maaien,
Omdat gij God verliet en satan hebt gekust.
Maar is nu niets in staat uw jamm'ren te verzachten?
O ja! God zij geloofd! de redding die brak aan.
Gij Jezus, Zoon van God; Gij zijt de lang-verwachte.
Uw komst bracht zaligheid, want JEZUS is uw Naam.
Gij woudt deez' doorn'ge aard, eens met uw zweet doorweken,
Uw bloed viel op haar neer; dit bracht haar vruchtbaarheid.
Uw kruisdood is gewis voor deze aard een teeken.
Uw mond sprak: 't Is volbracht! Nu zal de vreedzaamheid
Weldra op aard regeeren,
Ten spijt van zonde, dood en hel
En zelfs geen Satan kan het keeren.
Dat heel de schepping juicht: „'t is wel!"
'tIs wel! De Duivel is gebonden,
De vloek rust op de aard niet meer.
Ze is gereinigd van de zonden,
De mensch valt met d'Engelen neer.
De doorn is verbrand in de oven,
De distel vindt geen bodem meer.
De aarde stemt den mensch tot loven
En doet hem juichen als weleer.
Maar zullen wij, die de aard' betreden,
Door vloek gedrukt als een woestijn,
Ook éénmaal op de Middlaarsbeden,
Bij Hem en Zijn verlosten zijn?
Zijt gij teruggekeerd van 't zwerven,
Op 't zondig kronkelpad der aard?
Kunt gij der wereld wellust derven,
Is de zonde uw hart een zwaard?
Wat is uw antwoord op die vragen?
Zeg, spreek vrij uit, voor 's Heeren troon:
„*'k Verbeuzelde mijn levensdagen*"
„*En hoorde niet naar Uwen Zoon.*"
Komt, valt dan neêr, belijdt uw zonden,
Erkent uw schuld met zielesmart;
Valt in de schuilplaats Zijner wonden,
En eeuwig rust gij aan Zijn hart.
Want uw vernederen wordt een stijgen,
Van uit uw val, tot 's Heeren troon;
Dan zult gij Zijn genade prijzen,
En eeuwig loven Zijnen Zoon.

SNEEK. J. DE HART.

Het innerlijke licht.

„God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis zou schijnen, is Degene, die in onze harten geschenen heeft." (2 Cor. 4: 6).

Het innerlijke licht is een helder schijnsel in het hart, een schijnsel dat geen schaduw duldt, het is de dag, dien God liet worden, toen Hij uit louter ontferming tot mijne ziel sprak: „Daar zij licht!" — Het is het nieuwe hart zelf, de kracht uit de hoogte in mijn sterfelijk leven, de vrede en de liefde Gods, die ik deelachtig ben geworden, het is de Heilige Geest uitgestort in het hart. Hoe helderziend gij vroeger meendet te zijn, welk een fijngevoelig hart gij vroeger ook waandet te bezitten: het innerlijke licht Gods doet uw natuurlijk licht verbleeken. Gij zegt met den apostel: „Eerst nu wordt het dag in mijne ziel."

Velen gelooven, dat alle goede gaven van boven komen, maar slechts weinigen kennen deze groote gave van onzen God: het licht, „dat in onze harten geschenen heeft." Dit is het geheim, waarom velen met ziende oogen niets zien en met hoorende ooren niets hooren. Dit is het wonder in ons midden, het groote raadsel van het geestelijk leven, de groote gebeurtenis op het gebied des harten. Geen mensch kan de herschepping zijns harten bewerkstelligen, geheel zonder zijn toedoen komt zij tot stand, even als de dag, dien elke morgen ons aanbrengt, en als de heldere zonneschijn, waarin wij wandelen.

De Geest waait, waarheen Hij wil, maar waar men bidt en in het geloof volhardt, daar bespeurt men Hem. Het innerlijke licht komt evenals de Pinksterdag, die ook bij u vervuld moet worden, daar alle leiding Gods in uw leven dit eene doel hebben.

Dan is de kennis van uzelven en het berouw geen gebod meer voor u; gij ziet en gevoelt u voortdurend als zondaar; alle verontschuldigingen en alle deugden, waarmee gij u vroeger getroost hebt, ontbreken u. Dan beziet gij ook de wereld met uw innerlijke licht. Gij hebt zielkundige oogen ontvangen voor de verdorven diepten van den menschelijken omgang; een onbedriegelijke blik gewerd u voor de werkelijke waarde van dingen en menschen. Maar het zaligste is, dat uw hart nu in staat is te begrijpen, dat gij bemind wordt, dat gij een Heiland hebt, die voor u stierf en u tot uwen Vader en tot het hemelsch Vaderhuis gebracht heeft.

Zulk een kennen en weten, wordt bidden, loven en danken. Zulk een licht wordt liefde, en deze liefde is geen roem, maar werken. Het is het nieuwe leven in de navolging des Heeren, dat ook anderen redden en helpen wil, zooals Hij zelf ons gered en geholpen heeft. Want niet tot blijdschap alleen werd ons het innerlijke licht gegeven, ofschoon God niets liever wil, dan Zijnen menschenkinderen te midden hunner kommervolle en vergankelijke dagen eene duurzame blijdschap te verschaffen.

Het innerlijke licht moet voor de menschen schijnen, opdat zij onze goede werken zien en onzen Vader in den hemel prijzen, daartoe werd ons het heldere schijnsel in het hart gegeven, opdat door ons moge ontstaan, „de kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." Laat ons het innerlijk licht een weg bereiden in de wereld, door Hem, die ons machtig maakt door Jezus Christus! Zijn weg is medelijden, barmhartigheid en weldoen. Al Zijne daden zijn liefdewerken, waar het heldere schijnsel van een van God vervuld hart in de duisternis der ellende en der armoede doorstraalt.

En even als door Zijn werken, zoo spreekt Jezus ook tot ons door Zijn lijden. Hij roept ons toe geduldig en stil te zijn en in den wil Gods te berusten. Hij vermaant ons eigen kruis te vergeten, terwijl wij het lot onzer broederen helpen verzachten en dat wij nooit moede worden het licht, dat God in onze harten gaf, naar buiten te doen uitstralen. Wie dit doet, wordt niet arm, maar steeds rijker. Het innerlijke licht is de rijke schat des harten, waarmede wij goed doen. Geene weldadigheid, die niet uit deze schatkamer voorkomt, kan de proef doorstaan.

Waarom ik geen bidstond onnoodig verzuim

1. Op de bidstond vind ik broeders en zusters in Christus. Daar vergaderen de heiligen om God te zoeken. Ik heb hen lief in Christus en daarom ben ik gaarne, waar zij zijn. Het doet mij goed met hen saam te wezen. Ik hoor hen gaarne spreken tot onzen God en Vader, tot onzen Heiland en Behoeder. Ik vereenig mij gaarne met hen in gebed en smeeking, in psalm, en lofzang, en geestelijk lied. God beware mij, opdat ik mij niet laat terughouden van de bidstond, waar Hij mij niet terughoudt.

2. Het zou kunnen gebeuren dat zij, die ik het liefst op de bidstond zag, er niet waren; doch ik weet zeker, dat de uitnemenste vriend van allen, de beste Vriend, dien ik in den hemel en op de aarde heb, daar zijn zal. Hij mist nooit, ook niet waar slechts weinigen van de zijnen bijeen zijn. Ten einde allen twijfel dienaangaande op te heffen, heeft Hij het in zijn Boek geschreven. Ik vertrouw dat Boek volkomen, en daarom wil ik de bidstond niet verzuimen.

3. Daarenboven: ik heb er behoefte aan mijn hart te verfrisschen door mijne aandacht te verleenen aan de onzichtbare en eeuwige dingen. Ik heb allen dag veel bemoeiens met allerlei tijdelijke zaken, en daardoor raken, om zoo te zeggen, mijne oogen zoo vol stof van de aarde, dat ik groote behoefte gevoel aan wat opklaring van mijn blik en aan wat anders, dan waarop ik alle dagen zie. De bidstond heeft wel wat van een observatorium of sterrewacht; die hoog, heel

hoog boven de wereld staat. Ik zou zeggen: we zijn dan zoo veel dichter bij het betere land, dat indien iemand ooit of ergens eene schemering daarvan kan waarnemen, dan is dat vooral op de bidstond.

4. Maar om nu eens te blijven bij dat beeld van een sterrewacht, wij moeten niet vergeten, dat ieder daar instrumenten noodig heeft. Wat zou hij zonder deze daar hebben of daar doen? Nu op de bidstond heeft ook een elk geloof en liefde en hoop noodig. Doch even als op de sterrewacht de instrumenten aanwezig zijn, zoo is het opmerkelijk, hoe ook daar, waar men God *begeert* te ontmoeten, de Heer zich te zien geeft. „Zalig zijn de reinen van harte, want zij zullen God zien." Menig geloovige kan ervan getuigen, hoe zijne ziel telkens weer verkwikt, verlevendigd, bemoedigd wordt op de bidsond. „Waar twee of drie in mijnen Naam bijeen zijn," zoo sprak Jezus, „daar ben ik in het midden." En

„Waar Jezus komt, daar zegent Hij,
Dat doet Hij u, dat doet Hij mij;
Wie op Zijn eigen Woord vertrouwt,
Heeft op de vaste rots gebouwd."

5. Houd ik mij terug van de bidstond, dan onttrek ik mij aan den arbeid der gemeente. Laat er gewerkt worden, zooveel men kan, om Gods waarheid te verbreiden, zonder Gods zegen zal het alles *niet baten*. De Heer wil het zwakke en geringe tot een rijken zegen stellen. Doch Hij zegt: Bidt en gij zult ontvangen. Mag ik dan onnoodig mij onttrekken aan het gebed der gemeente? Moet ik niet daar gevonden worden, waar de broeders en zusters hunne smeekingen opzenden om zegen op den arbeid, op het getuigenis der gemeente?

6. Door mijne getrouwe opkomst ter bidstond zal ik ook de handen sterken van mijn leeraar. Hij kan niet anders dan zich bedroeven, als de bidstond kwijnt. Als er geen hart is voor de bidstond, geen behoefte om gemeenschappelijk als een huisgezin Gods te danken en te bidden, als daartoe geen drang en daarin geen kracht en leven is, dan moet hij wel vreezen, dat er weinig liefde is voor Jezus en Zijne zaak. Ik kan de bidstond wel noemen: een thermometer, die den geestelijken staat der gemeente aangeeft. Het spreekt van zelf, dat het den leeraar verheugt of bedroeft, al naar hij den thermometer ziet rijzen of dalen. En ik sta toch onder de heilige verplichting om hem te sterken, te bemoedigen. Wie God getrouw wil dienen in het Evangelie heeft moeite en beproeving genoeg; wij behoeven er geen verwaarloosde en kwijnende bidstond aan toe te voegen. En elk gemeentelid, die de bidstond veronachtzaamt, doet hare zwakte toenemen. En daaraan mede te werken is niet, wat ik wensch te doen.

Neen, zoo God mij niet terughoudt, hoop ik altoos zeer getrouw de bidstond te bezoeken. En waar ik daarin nalatig geweest ben, vraag ik mijnen Hemelschen Vader om vergiffenis.

(Boodschapper.)

„Maar ik zal U uwe ziel tot eenen buit geven."

Jer. 45 : 5.

Baruch, de geheimschrijver van den Profeet Jeremia, kreeg van den Heere de belofte, dat zijne ziel zou worden behouden. Hij zou met het beleg van Jerusalem door Nebucadnezar niet omkomen, zoomin als in het oordeel vallen.

Welk eene belofte is dat? Kan voor ons ook iets heerlijkers worden verkregen?

Cresus verkreeg onnoemelijke schatten, zoodat zijn naam spreekwoordelijk werd, maar door Cyrus verloor hij alles. Napoleon verkreeg een macht, zoodat hij met landen en vorsten speelde, maar wat hield de balling van St. Helena over?

Menigeen ontving in zijn bloeitijd voor gaven en talenten, boven menschelijke eere, maar stierf als een vergetene. Denk aan de operazangers.

Groote dingen hier op aarde te zoeken, ligt in de menschelijke natuur, en velen verkregen hun Ideaal, maar hunne ziel ging onder dat rusteloos zoeken verloren. De geloovige, de aanstaande hemelburger mag dan ook al van de aardsche goederen weinig bezitten, als hij maar weet, mijne ziel is gered, dan heeft hij een toekomst. Neen, de rijken, de machtigen, de geëerden en de wijzen hebben geen toekomst, wanneer hunne ziel niet gered is. Alles wat ze hebben en waar ze nu mede schitteren zal verdwijnen; God verbreekt alles. Op hun sterfbed moeten ze met een koning zeggen: Nu is alles verloren en ik ben verloren.

Zie niet, o wereldlingen, met verachting of medeijden op de veelal arme volgelingen van den Nazarener neer. Straks wisselen zich de rollen. Hij, wiens ziel hier gered wordt door het bloed des Lams, krijgt ook zijn lichaam maar als vernieuwd in de opstanding weer. En daarbij de hemel als woonplaats en de aarde als vernieuwd. Een kroon op zijn hoofd, purper om de lenden, een schepter in de hand en hij wordt in alles mede-erfgenaam met Christus, den erfgenaam van alle dingen.

Zie, dat is de toekomst van hen, wier leven hier zoo hopeloos scheen.

Ondanks wij als geloovigen, dit alles weten en het weten door dien God, wiens naam de Getrouwe en Onveranderlijke is, hebben wij ons zoo menigmaal te beschuldigen van niet genoeg daarin te leven. Als onze oogen meer het licht dier aanstaande heerlijkheid op ons levenspad zagen stralen, wat zouden wij gemoedigder voortwandelen. Het kruis zou ons niet zoo drukken. De zorgen niet zoo bezwaren. De vijandschap der wereld niet zoo hinderen. Onze levenseischen hier beneden niet zoo hoog zijn. Onze ijver meer in overeenstemming zijn met Gods volmaakten wil, kortom, het geheele leven met al zijne ondervindingen zouden ons niet deeren, maar alles in het licht der eeuwigheid bezien ons hooger doen stijgen in de gemeenschap met God.

De Christen mag arm zijn, toch is hij de rijkste mensch op aarde, want hij heeft een vooruitzicht als Lazarus, die in Abrahams schoot kwam, als Eliazar, die priesterlijke waardigheid zou verkrijgen, als David, die koning zou worden. Daarom kunnen zij met Paulus zeggen: Wij hebben dan altijd goeden moed.

S. J. D. H.

ZENDING.

Verzwakking van den Islam.

Vijftien jaar geleden werd het nog aan geen Christelijken zendeling toegestaan, door den Islam onder zijne vereerders, de Mohammedanen, te arbeiden, en volgens zijne zinnelijke wet kan hij het thans nog niet toestaan. Iedere afvallige wordt vogelvrij verklaard en is tot de doodstraf veroordeeld. Maar waar thans de Europesche mogendheden hun macht laten gelden, kan die doodstraf niet worden toegepast. In Perzië is de Regeering bijna machteloos en tegen zich zelve verdeeld en de bestuurders des lands zijn zeer weinig geschikt om zich met godsdienstige dingen te bemoeien. In Turkije wordt de kracht van het christendom eveneens gevoeld; de christelijke zendelingen kunnen er niet geheel verdreven worden. In Egypte heeft de beweging en de opstand onder de bevolking de vrijheid voor den christelijken arbeid bevorderd. En over geheel Noord-Afrika is veel meer vrijheid, dan onder de Romeinsche heerschappij, ten dage der Apostelen en der eerste Gemeente. Dit kan gezegd worden met betrekking tot alle Mohammedaansche landen, zelfs van Soudan en Afghanistan.

Wij mogen dus opmerken, dat er in ieder Mohammedaansch land tegenover de geweldadige macht van eene stelselmatige *onverdraagzaamheid*, eene andere macht staat n.l. de Europesche, bijzonder de Engelsch-sprekende natie, met een steeds toenemend kapitaal, handel en beschaving. Dit geldt reeds voor Egypte en den Boven-Nijl, Arabië, Indië en Afghanistan, Turkije en Perzië. En het is opmerkelijk, dat de gevallen, waarin de Islam zich als mededingende macht laat gelden, inderdaad zeldzamer worden.

Dan wij hebben nog te rekenen met een andere, meer gewichtige factor. De oude kerken van het Oosten, wier ontrouw oorzaak is geweest van den grooten afval en van den invloed der ketterij van den Islam. Hunne herleving kan alleen hun totalen ondergang voorkomen. Er bestaat thans eene Evangelische Gemeente met 2.500 leden in Perzië, een gelijksoortige in Opper-Egypte, een in Syrië en een andere met meer dan 12.000 werkzame leden in andere deelen van Turkije. Deze organisaties openbaren zich als Gemeenten van levende leden midden onder de Mohammedanen als overwinnaars van den Islam; zij en de zendelingen zijn ijverig werkzaam met den Bijbel, de chr. pers en hun dagelijksche levensopenbaring. De Musselman heeft geen verweermiddel, waardoor hij zou kunnen hopen, die christenen tot zijn geloof over te halen, dewijl de christenen nu den strijd hebben begonnen, vol vertrouwen en in de zekere verwachting van den eindelijken triumf der Waarheid. De bekeerde Mohammedanen van af de boorden van den Ganges tot de straat van Gibraltar, zijn de zegeteekenen, die eene groote menigte doen verwachten. Groote gebeurtenissen mogen zich voordoen en plotseling de gedaante van het Oosten veranderen, wij vreezen niet, want zij zullen geleid worden door de doorboorde hand van den Wereldbeheerscher. De ernstige moeielijkheden bij het pogen om het vraagstuk — de bekeering der Mohammedanen op te lossen — dringen ons te meer tot groote en besliste handelingen. Er is geen bezielender werk in de wereld, dan te arbeiden tot het omverwerpen van den Islam.

Gelukkig de beschaafde jongeling, met positieve christelijke beginselen en een geheiligd leven, die zich als zijn levenstaak kiest om op eenig gedeelte van het arbeidsveld zich te begeven onder de leuze: „De wereld voor Christus!"

Missionary Review of the Woreld.

In de N. Prov. Gron. Courant leest men het volgende:

De apostel Paulus of generaal Booth?

Ons werd een uitnoodiging toegezonden voor de bijeenkomst van het Heilsleger in de Harmonie op laatstleden Maandagavond.

We maakten er geen gebruik van, omdat we twijfelen of zulke bijeenkomsten er wel door kunnen.

Naar wat we nu vernemen dat door mevrouw Oliphant—Schoch gesproken is, twijfelen we nog veel sterker dan te voren.

Wij vreezen dat èn het Christendom èn de vrouw als zoodanig gecompromitteerd wordt, door hetgeen mevrouw Oliphant verkondigd heeft. De vraag doet zich bij ons op, of het niet noodzakelijk wordt openlijk tegen sommige leerstellingen en opvattingen van het Heilsleger te protesteeren.

. . . .

Wij begrijpen niet hoe mevr. Oliphant de gehuwde vrouw en moeder als haar christenplicht aanbevelen kan, man en kinderen aan vreemden ter verzorging te laten en zelf een rondreis te gaan doen om te prediken. In Mevr. O.'s Bijbel staat toch evengoed als in den onzen (1 Cor. 7 :34):

„De ongetrouwde bekommert zich met de dingen des Heeren, opdat zij heilig zij, beide aan lichaam en geest; maar die getrouwd is, bekommert zich met de dingen der wereld, hoe zij den man zal behagen."

En in Titus 2: 4, 5: „Opdat zij de jonge vrouwen leeren voorzichtig te zijn, hare mannen lief te hebben, hare kinderen lief te hebben; matig te zijn, kuisch te zijn, het huis te bewaren, goed te zijn, haren eigenen mannen onderdanig te zijn, opdat het Woord Gods niet gelasterd worde."

Deze voorschriften gelden voor ons meer dan de openbare of geheime leerstellingen van generaal Booth.

En nu ook hier ter stede het optreden van Mevr. Oliphant met haren vrouwelijken staf toejuiching vindt bij Christenen, die toch immers het gezag des Bijbels nog als het hoogste laten gelden, achten we het niet overbodig dit alles eens kortelijk te herinneren.

VAN WIJD EN ZIJD.

Nederland. Nu de openbare bespreking der Staatsbegrooting ten einde spoedt, is voldoende gebleken, dat de verwachtingen van duizenden in den lande zullen beschaamd zijn geworden. Men had zoo vurig gehoopt, dat het liberale ministerie nu eens met flinke hervormingen zou te voorschijn komen, doch daarvan is niets gebleken en zal ook in de volgende jaren niets noemenswaardigs komen. De teleurgestelde hoop krenkt het hart en om daar nu eenigszins vergoeding of balsem voor te zoeken, troost men zich met het denkbeeld, als over 4 jaar het andere ministerie er maar eens is en dat zal? .... weer hetzelfde of nagenoeg hetzelfde doen. Arme mensch, die alleen bij de dingen dezer wereld leeft en daarvan geluk en zaligheid wacht, in welken vorm dan ook.

De „vermogensbelasting" zoogenaamd, omdat daardoor de couponknippers zullen worden getroffen, die zijdelings beloofd is — brengt ons evenmin in de gouden eeuw en het defentievraagstuk, d. i. de landsverdediging zal ook weer heel wat papier vermorsen, zonder dat men een oogenblik veiliger is in ons goede Nederland.

De minister van Justitie heeft hoofdzakelijk gezegd, wat hij NIET zal doen; dit is natuurlijk gemakkelijker dan te zeggen, wat men WEL zal doen.

De Staatscourant bevat een lezenswaardig artikel over de landverhuizing naar Argentinië en allen, die van plan zijn, naar dat nu niet heel aanlokkelijke deel der wereld te verhuizen, zullen weldoen, eens met ernst dat stuk te lezen.

Het *voor* en *tegen* wordt daarin tegenover elkander gesteld, doch is te uitgebreid om in onze kolommen opgenomen te worden. Dat de trek daarheen niet zoo gering is, blijkt uit het cijfer daar genoemd. In het jaar 1889 en 1890 zijn er 4007 Nederlanders heengetrokken en 395 weder gekeerd.

België. De Brusselsche studenten, die te veel aan Bachus hadden geofferd, een zonde, waaraan duizenden geleerden en ongeleerden, rijken en armen mede doen en daardoor zooveel ellende voor zichzelven en anderen teweegbrengen, zijn met de politie slaags geweest. Niet minder dan 40 van die veel belovende jongelui zullen terecht staan, doch het zal ook daar wel weer met een gewone sisser afloopen, men noemt het immers gewoonlijk een opgewonden misstap van een onbezonnen jeugd!

Doch de gedachte, dat dit nu straks de godsdienstleeraars, de rechters en volksleiders zullen zijn, maakt dat het meer ontwikkeld deel der natie met vrees vervuld is en beter met afkeer van zulke hoogheidsbekleeders en zedemeesters is vervuld.

Wat men ook voor de studeerende jeugd ter vergoelijking aanvoere, wij verzetten ons daar tegen met al de kracht, die in ons is, en eischen een nauwgezetten levenswandel, juist omdat ze volksleiders enz. zullen worden.

De sterfkamer van den onlangs overleden prins Boudewijn, die bestemd was tot troonopvolger van koning Leopold, is nu tot een bidkapel ingericht, waar voortaan elken Dinsdag en Vrijdag een mis zal gelezen worden ten behoeve (?) des overledenen. Arme menschen! die zoo verblind zijt en dom gehouden wordt.

Wat is er toch weinig gezond-godsdienstig en zelfbewust leven ook onder de machtigen dezer wereld, die in het allerernstigste voor den mensch maar steeds doorloopen in de tredmolen van sleur, gewoonten en overleveringen.

Frankrijk. In de hoofdstad, het verlichte, maar ook zoo zeer wulpsche Parijs, zijn moorden als aan de orde van den dag, die op de sluwste wijze worden bedreven. Dit zijn zeker mede de vruchten van de beschavingsleer.

De „Figaro", een bekend dagblad, zal een tooneelvoorstelling organiseeren ten behoeve der overgeblevenen van de slachtoffers, die te Saint-Etienne op zoo'n treurige wijze in de mijnen om het leven kwamen.

Wij blijven zulks een afschuwelijke liefdadigheid noemen en hopen, dat er spoedig krachtiger stemmen zullen optreden tegen soortgelijke handelwijze om ongelukkigen te helpen.

Duitschland. In zijne rede der vorige week in den rijksdag gehouden, zeide Caprivi o. m.: „Men ziet meer en meer, dat zich groote rijken vormen; deze groote staten letten alleen op eigen-belang en daarmede moet worden gerekend. De toestanden zijn anders geworden; wat nu nog groote Europeesche mogendheden zijn, zullen straks kleine staten zijn tegenover die reusachtige rijken der toekomst; en wanneer dan de Europeesche staten verstandig willen zijn, moeten ze elkander niet uitzuigen.

Wij gelooven, dat in deze redeneering een waarheid ligt, al is die ook op politieke wijze uitgesproken, dat er een profetie in ligt, waarop vooral de christenen weldoen acht te geven, als zoovele teekenen der tijden.

Oostenrijk. De keizer en keizerin, alsmede de aartshertogin Maria Valeria, zijn, vreezende voor de influenza, die in de Hofburg te Weenen heerscht, naar Godollo vertrokken; of ze daar dan die lastige indringster zullen ontkomen, moet de tijd nog leeren. Zij — de influenza — doet weer veel van zich spreken.

Hongarije. De Hongaren willen feest vieren en nu reeds worden toebereidselen gemaakt, daar het in 1895 duizend jaren geleden zal zijn, dat hun rijk bestaat.

Te Budapest zijn van wege de besmettelijke ziekte, die daar heerscht, de scholen gesloten.

Rusland. Te Petersburg werd niet als gewoonlijk in het Winterpaleis op het zoogenaamde feest van St. George een feestmaal enz. gegeven. De gelden, voor dit diner bestemd, werden geschonken aan de noodlijdende boeren, en bovendien nog vele andere giften geschonken bij die gelegenheid.

Dit is een prijzenswaardige daad, waar zelfs onthouding en opoffering aan voorafgaat.

Bij den dag wordt het meer openbaar, hoe treurig het er uitziet in de administratie, en hoe veel graan nog wordt teruggehouden, om maar hoogere prijzen te maken. Waarlijk, de barmhartigheden der goddeloozen zijn wreed!

De nihilistische woelingen duren eveneens voort.

Bulgarije. Te Sofia zullen 40 personen terecht staan, ter oorzake van de moord op den minister gepleegd. Er zal zeker niet mede gespeeld worden.

Zwitserland moet een nieuwen president kiezen. De Regeering vraagt een crediet van $7\frac{1}{2}$ millioen aan, ten behoeve van den minister van Oorlog, die de vrije Zwitschers wil sterk maken tegen elken vijandigen indringer.

Italië. In de schouwburgzaal te Livorno zijn een paar mannen binnengedrongen, die de portretten der koninklijke familie verscheurden. Zij zullen zeker voor die heldendaad op eene ongewenschte wijze worden beloond.

Koning Humbert geeft oveigens blijk een zeer menschlievend Vorst te zijn, doch nooit maakt men het iedereen naar den zin.

Spanje eischt niet minder dan 3 mill. doll. schadevergoeding van Chili, voor de verliezen die de Spaansche onderdanen leden bij den burgeroorlog. En met

N. Amerika is Chili nog lang niet in het reine, het gaat daar nog steeds om het *mijn* en *dijn*.

In **Mexico** heerscht, doordat de oogst is verwoest, hongersnood. De Gouverneur van Chihuahua heeft 100,000 bushels graan besteld in Amerika, om die te verdeelen onder de bevolking.

Z. R.

MEDEDEELING.

Wij werden zeer aangenaam verrast door een hartelijk, broederlijk schrijven uit de Oranje-Vrijstaat (Zuid-Afrika) van zekeren broeder H. Gudath. Hij deelt ons mede, dat hij en eenige gedoopten te Senegal wonen en deel uitmaken van een Hollandsche Baptiste gemeente in het drie dagreizen van hen verwijderde Surgarloaf (postkantoor Tafelberg, district Vrede in de Oranje-Vrijstaat) en dat zekere br. J. D. Odendaal Voorganger dier gemeente is en hun station 2 maal per jaar bezoekt.

Duitscher van geboorte en vriend van br. Ph. Bickel, was hij juist 2 à 3 dagen na de Conferentie te Hamburg aangekomen, waar br. B. hem van de Holl. broeders en van „De Christen" verteld had, waarop hij 15 exempl. van ons blad bestelde, waarvan sedert 5 ex. aan hem en 10 aan genoemden prediker gezonden worden.

Vol verlangen zijn wij van onze broeders en stamverwanten meer te hooren en bij onze hartelijke groete aan heel de Gemeente in de Oranje-Vrijstaat verzoeken wij iets naders van onze broeders aldaar te mogen vernemen.

DE GENADE VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS, DE LIEFDE GODS EN DE GEMEENSCHAP DES HEILIGEN GEESTES, ZIJ MET ONZE BROEDERS EN ZUSTERS IN DE ORANJE-VRIJSTAAT. AMEN!

De Redactie van „De Christen."

Elken dag trekken onze Unie-centEvangelisten uit: laat ons hen in onze gebeden gedenken zoowel op de bidstonden als in ons huiselijk en verborgen gebed.

Nieuw SILO te Zutphen.

Zeer verblijdt het ons, met dank aan God te kunnen vermelden, dat door tusschenkomst van br. R. Klickmann ons weder eenige gaven zijn toegekomen als van de heeren: Robt Turtle *f* 2.35, Tom Smith *f* 3.—, W. R. Rickett *f* 36.—.

Onze broeder is steeds bezig om het welzijn der Holl. Gem. te zoeken, offert daarvoor gaarne tijd, geld en krachten op, gelijk wijlen br. Pratt, wiens arbeid ook nu nog nawerkt.

Wanneer deze of gene in Holland ons nog met een liefde-gift of extra gave wil bedenken, zal ons dit zeer van dienst zijn, want wij hebben nog veel noodig, voor dat kan gezegd worden: „nu is de zaak voor elkander." Dus, die ons helpen kan en wil, vertrage niet.

ZUTPHEN, 15 Dec. '91. B. ROELES.

VRAGENBUS.

(Al wat deze rubriek betreft, in te zenden aan J. de Hart te Sneek.)

Aan den broederkring te S.!

Uwe begeerte is om te weten, hoe men I Tim. 5 : 22, 23 moet verstaan: „*Van sommige menschen zijn de zonden te voren openbaar, en gaan voor tot hunne veroordeeling; en in sommigen ook volgen zij na. Desgelijks ook de goede werken zijn te voren openbaar; en daar het anders mede gelegen is, kunnen niet verborgen blijven.*"

Al bij den eersten opslag zou men tot het volgende komen. Alle menschen, goddeloozen en vromen, zullen eenmaal geoordeeld worden.

Nu zijn er bij de goddeloozen *openbare* en *verborgene* zonden. Vóór dat nu de oordeelsdag daar is, zien wij bij sommigen hunner, in die *openbare* zonden, wat hun oordeel zal zijn; maar de *verborgen* zonden zullen dan te voorschijn komen van de anderen, daar al het verborgene openbaar wordt.

Zoo zijn er geloovigen, wier goede werken in het oog loopen; maar daar zijn ook andere, waar de werken meer voor ons verborgen blijven. De Heere evenwel zal in den oordeelsdag al de werken, welke vruchten des geloofs zijn, openbaar maken en vergelden.

Van der Palm schrijft hierover: „Dit en het volgende vers schijnen voorschriften van menschenkennis te bevatten. Zij, wier slechtheden niet in het oog loopen, moeten daarom niet terstond voor goede menschen gehouden worden; velen weten ze een' tijdlang te bedekken, en doen zich daarna eerst kennen. Men moet derhalve niet te voorbarig, maar hoogst omzichtig wezen in zijne beoordeeling van menschelijke karakters.

Maar gelijk dit ten aanzien van slechte daden plaats heeft, zoo ook ten aanzien van goede daden. Zijn sommigen slechter dan ze schijnen, anderen daarentegen zijn beter; en het blijkt eerst van achteren, hoeveel goeds zij in stilte verrichtten, voor hoeveel voortreffelijks zij vatbaar waren. Inderdaad, dit zijn allernuttigste herinneringen voor een jong mensch, in een gewichtigen post geplaatst."

Wij voor ons willen als de bedoeling van Paulus aannemen, dat wij hier te doen hebben met de aanneming en uitsluiting van gemeenteleden, en wel meer in het bizonder van ambtsdragers.

In vers 22 vinden wij: „Leg niemand haastelijk de handen op.” Steeds komen er gevallen voor, dat de gemeente met onzekere personen te doen heeft. Waar het *kwade* en het *goede* gezien wordt, is het niet moeielijk om te besluiten; waar beide in verschijnselen nog slechts bestaan, is er geduld noodig.

Wacht dus, het kwade, waardoor gij een vermoedelijk persoon moet buiten sluiten, zal wel openbaar worden, zoodat gij met toestemming van uw geweten kunt handelen. Zoo ook zullen er openbaringen komen van het nieuwe leven, waardoor de vrees uit uw gemoed wordt weggenomen, of gij de bedoelde personen wel in de gemeente als leden, of als ambtdragers kunt opnemen. Hier is dus eene wijze vermaning om de sleutelen goed te gebruiken.

S. J. DE H.

VARIA.

Onze harten zijn van nature gelijk aan het eiland Patmos, dat zoo arm is aan eenig goed, daar er niets op wil groeien, dan in aarde, die van elders is aangebracht; toch kan Christus het maken tot een gewaterden hof en tot een springader der wateren, die nimmer ontbreken.

Zielen die rijk in genade zijn, trachten altijd naar meer genade, uit liefde tot de genade en om de heerlijkheid, die zij in de genade zien. Genade is een zeer schitterend juweel, en hij, die haar liefheeft en haar najaagt ter oorzake van haar eigen schoonheid, heeft veel van haar in zich.

DE FAMILIE VAN DEN DUIVEL.

De slimste leugen, die de duivel ooit aan de menschen heeft doen gelooven, is: *dat er geen duivel is*.

Een prediker in Amerika zou eens een voordracht houden en kondigde door aanplakbiljetten aan, dat hij zou spreken over: *de listen van den duivel*.

Een man las dit biljet en riep uit: „ik geloof niet aan een duivel!”

„Zeg eens, Jan” — riep een ander hem toe — „ben je wel eens dronken geweest?” „Ja, nog al eens,” zei Jan, die ook nu moeite had om op de been te blijven. „Heb je dan wel eens erg hoofdpijn en razernij gevoeld?”

„Ja” — zei Jan — „al driemaal, en ik krijg weêr kou, als ik er aan denk. ’t Was precies, alsof ik dan tijgers, draken en slangen zag, en alles rondom mij was zoo heet als vuur.”

„Welnu” — zei de ander — „als de familie van den duivel al zoo verschrikkelijk is, hoe vreeselijk moet dan de meester-zelf wel zijn?”

Toen den beroemden Dr. Samuel Johnson gevraagd werd, waarom zoovele letterkundige mannen ongeloovig waren, antwoordde hij: „omdat zij van den Bijbel onkundig zijn. Waren zij *waarlijk* met zijn inhoud bekend, dan moesten zij erkennen, dat hij van God is.” En de waarheid van deze opmerking wordt door de ervaring bevestigd, dat verscheidene van de uitnemendste voorstanders des Christendoms den Bijbel in de hand namen om hem te bestrijden, en eindigden met hem te gelooven en te verdedigen.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, ’s avonds 6 uur *Onderl. vergadering*.

DEVENTER. Kerk „BETH-EL” a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred.*, ’s nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

1e EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH”, *Pred.* Zondagvoorm. 9½ uur, ’s nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, ’s nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*”, Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja”; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer.”

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en ’s nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond*.

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking*.

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en ’s avonds 5 uur *Prediking*. Dinsdagavond 8 uur *Bidstond*.

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en ’s nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand ’s avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en ’s avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en ’s nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te 6½ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en ’s avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd 9½ uur *Prediking*, ’s nam. 1½ uur *Onderl. vergadering*. Maandagsavonds 7 uur Jongel.-vereen. Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond*. Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking*.

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* ’s nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Grooten.

’T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO” Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg.*, ’s avonds 5 uur *Prediking*. Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking*.

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor ’t publiek toegankelijk.

ABONNEMENTSGELDEN.

Ontvangen van J. Z. te Heeg *f* 10.

P.S. C. J. L. te Scheveningen! alles in orde, op het dubbele zal gelet worden.

N. v. BEEK.

LIEFDEGAVEN.

Voor de Zending (in Marokko.)

Van de Chr. Jongel. Vereen. te Hengeloo *f* 1,50. N. v. BEEK.

ADVERTENTIËN.

*** Te ontbieden aan het bureel van „de Christen” te Groningen:

De stervende Tamboer en zijn gebed.

Van dit aangrijpende verhaal, dat oud en jong boeit, zijn nog eenige exemplaren voorhanden.

’t Is zeer geschikt tot uitdeeling in de Zondagsscholen op het a.s. Kerstfeest.

’t Is buitengewoon goedkoop, netjes gedrukt, met gekleurd omslag, 32 bladzijden met 2 plaatjes, kost het slechts 1 Ex. 10 cent; 25 Ex. *f*2.—; 50 Ex. *f*3.50; 100 Ex. *f*6.—.

Wij houden ons verzekerd, dat onder al de Kerst-aanbiedingen deze de goedkoopste is. Men haaste zich, de voorraad is klein.

LIEFDEMAAL.

Wij hopen, zoo de Heere wil, op den tweeden Kerstdag, aanvang 5 uur, Liefdemaal te hebben. Dringend noodigen wij tot bijwoning daarvan uit onze Gemeenteleden, wonende in ’t Heidenschap, Leeuwarden, Langweer enz. als de Gemeente Heeg. Verdere uitbreiding kunnen wij thans er niet aangeven, zoo er leden uit een andere Gemeente willen komen, zij zijn ons niettemin hartelijk welkom. Gaarne ontvangen wij eenig bericht.

De Evangelische Samenkomsten zijn gesteld in de week van 11—15 Jan. 1892.

Hartelijke groete aan U allen.

Sneek, 14 Dec. 1891. J. DE HART.

Tot onze spijt

is de deelname onzer gemeenten in „**de Kindervriend**” zóó luttel, dat, zoo er niet spoedig verandering komt, van de uitgave zal afgezien moeten worden. Slechts 3 van de 16 gemeenten, n.l. Vriescheloo, Heeg en Groningen, toonden ons pogen op prijs te stellen.

Wij betreuren dit zeer; niet slechts met het oog op de *Honderd Gulden*, die deze proefneming koste en nu nutteloos verloren gaat, maar meest nog, wijl wij zoo gaarne naast ons blad „De Christen” ook een blad voor onze kinderen hadden. Hoe gretig grijpen onze jongens en meisjes naar Couranten en Advertentiebladen met hunne verderfelijke feuletons. Wij wilden hen iets beters geven.

Maakt, in weerwil van den geringen prijs, de kosten toch nog het bezwaar uit, wij gelooven, dat de kinderen, als zij hen werden aangeboden, er gaarne een cent voor mede brachten, de armsten niet uitgezonderd.

Uit Gaastmeer, een zeer klein dorpje in Friesland, bestelden onze vrienden (geen gemeenteleden) 50 exemplaren per week, dit kan helpen.

Januari staat voor de deur en dan moet er beslist worden.

HORN.

De Christen,

Weekblad voor Gemeente en Huisgezin.

Orgaan der Unie van Gemeenten van Gedoopte Christenen in Nederland.

Te vergeefs eeren zij mij, leerende leeringen, die geboden der menschen zijn.
MATTH. XV: 9.

No. 244. DONDERDAG 24 December 1891. 10de Jaarg.

Die geloofd zal hebben, en gedoopt zal zijn, zal zalig worden.
MARK. XVI: 16.

Abonnementsprijs:
Per kwartaal, franco per post. . . *f* 0.45
Voor 't Buitenland per jaar . . . . „ 2.20
De betaling geschiedt per kwartaal.

Adres voor de Redactie: J. HORN, *te Groningen.*
Adres voor de Administratie: N. VAN BEEK, *te Stadskanaal.*

Advertentieprijs:
Een tot vijf regels . . . . *f* 0.30
Elke regel meer. . . . . „ 0.03
Groote letters naar plaatsruimte.

KERSTAVOND.

TROOST DER ARMEN.

Wat buigt ge u neder, o mijn ziel,
Waarom dus gansch verslagen?
Alsof op u al 't donker viel
Der donkerste aller dagen!
Besterft ons lamplicht op zijn pit,
Die uitgaat van de droogte,
Wij hebben beter licht dan dit.
In d' OPGANG UIT DE HOOGTE. [1])

De middagkost was zeker schraal;
Elk onzer nam hem zuchtend;
Niets bleef er voor een avondmaal
En niets voor morgenuchtend.
Maar beter lijfs- dan zielenood!
Zoo de aardsche broodstaf faalde;
Kom, heffen we aan van 't Hemelsch Brood,
Dat uit den hemel daalde!

Een handvol kools, wat havergort
Moest onze jongens voeden;
Hun zak is hard, hun deken kort;
Toch slapen zij, de bloeden!
Vrouw! klaag niet tot den hemeltroon.
Hoe arm ons vijftal 't hebbe,
Denk aan Gods eigen lieven Zoon,
Die neerlag in de krebbe.

O Jezus Christus! Zoon van God,
Voor ons in 't vleesch gekomen!
Hebt gij het in een beestenkot
Op aard voor lief genomen:
Dat doet het hart van d' arme goed,
Dien gij uw heil verkondigt,
En zonder vreeze naadren doet,
Al heeft hij veel gezondigd.

De Wijzen brachten wierook, goud,
En mirrhe, uit verre landen;
Maar wij, wij komen even stout
Tot U, met leege handen.
Arm zijn wij, altijd arm geweest,
Dies wij wel dikwijls morden;
Gij gaaft ons arm te zijn van geest:
Toen zijn wij rijk geworden.

Ja, rijk wordt die zijn armoe kent,
Zijn naaktheid in Gods oogen,
En zich tot U om uitkomst wendt,
Om dekking uit den hoogen;
Dien gij een honger kennen doet,
Die naar *uw* brood leert smachten,
En, daar gij hem ten leven voedt,
All' andren nood verachten.

O Jezus, die uzelven gaaft,
Zie bij uw krebbe ons knielen!
Een arme vrouw heeft u gelaafd
Gij laaft onze arme zielen.
Uw tengre hand is rijk gevuld
Met schatten van genade,
En breekt den kerfstok onzer schuld,
Dat ze aan ons heil niet schade.

Zij wendt den vlcek en 't oordeel af,
Verzegelt ons den vrede,
En geeft ons een beproefden staf
Op alle paden mede.
Welzalig die, in dezen nacht,
Uw kinderhandje kusten.
Maar zaalger die op 't geen het bracht
In blind geloove rusten!

Die u zijn Heiland noemen mag,
Zijn Leven uit de dooden,
Dien troost gij met een zoeten lach
In alle soort van nooden.
Dan zegt gij, als hij 't laatste brood
Voor hongrend kroost zal breken;
„Uw Vader kent ook dezen nood;
„Gij zult niet vruchtloos smeeken."

Wat buigt ge u neder, o mijn ziel?
God voert door donkre wegen,
Maar 't heil, dat u te beurte viel,
Is pand van allen zegen.
De ster, die stilstond boven 't huis,
Waarin 't kind Jezus schreide,
Verlicht ook elke schaamle kluis,
Waar 't hart hem plaats bereidde.

Gods heerlijkheid bestraalt den nacht,
Gods licht verscheurt Gods wolken:
Herhaal de boodschap u gebracht,
De blijdschap aller volken!
Gods Englen heffen 't feestlied aan,
Tot lof van Gods erbarmen;
Zij hebben 't ook voor u gedaan;
Het is een lied der armen.

„Geeft, hoogste heemlen! geeft God eer!"
Ziel, offer hem uw smarte!
„Gods vrede daalde op aarde neer."
En daalde ook in mijn harte!
Om Jezus wil toont God „in 't kroost
„Van Adam welbehagen!"
Ontfermer! bij zoo rijk een troost,
Vergeef een zondaar 't klagen!

N. BEETS.

[1]) Luk. 1, 78

Eene Goddelijke oproeping tot het Kerstfeest.

Eene stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg des Heeren, maakt recht in de wildernis eene baan voor onzen God.
Jes 40: 3.

Wie de hierboven geplaatste tekst leest, zal wel bemerken, dat er eene profetische heenwijzing naar den voorlooper van Christus, Johannes de dooper, in vervat is. Die bode Gods had eene hoogst gewichtige boodschap aan zijn volk Israël te brengen. Hij sloot de rij der Oudtestamentische Profeten. Zijne profetie was eene bij uitnemendheid verheven messiaansche en is treffender dan alle andere van dien aard, dewijl de vervulling zoo onmiddelijk volgde, dat de profeet zelf ze met den vinger aan kon wijzen. Hadden alle andere profeten en heiligen „van verre aanschouwd," Johannes daarentegen van zeer nabij. Van daar is ook zijn oproeping in den naam zijns Gods — eene oproeping tot bekeering — zoo doordringend ernstig. Geen wonder, dat zijne stem door geheel Palestina drong en duizenden des volks, lieden van allerlei soort en stand, naar de oevers van de Jordaan uitdreef. Als een, die zich zijne verhevene roeping volkomen bewust is, als een bode of heraut van den Albeheerscher van het heelal, met woorden, kort en beslist als het kommando van een Officier, roept hij, als een ware boetprediker het volk op tot bekeering, om alzoo den weg te bereiden voor den Koning des hemels, die zijn intocht zou houden in deze wereld. Zijn woorden richtten zich rechtstreeks tot de harten, tot de concientiën der hoorders. Daar, in het binnenste des menschen, moest een weg gebaand, moest de Christus ontvangen en geboren worden. Johannes' prediking bazeerde zich met betrekking tot den mensch op die hoofdgedachte, welke in het volgende rijmpje staat uitgedrukt:

„Al ware Christus duizendmaal in Bethlehem geboren,
En niet in u, dan waart gij toch verloren!"

Voorts kwam hij op voor het recht van God en zijnen Christus op alles, bijzonder op de harten der menschen; geene uitwendige vertooning bij de toebereidselen voor den te verwachten Heiland werden verlangd, maar een gezindheid des harten, om Hem met ware ootmoed, met innerlijke behoefte als Verlosser en als Dengene, die hen in *) Heiligen Geest (in geestelijken zin) zou doopen, te ontvangen. Wel verwachtte men onder Israël een Messias, dien men zich groot en heerlijk voorstelde en aangaande Wien men grootsche verwachtingen koesterde; maar deze waren meest van uitwendigen aard; aardsche macht en overwinningen, door tusschenkomst van den Messias, stelde men zich voor. Het minst echter verwachtte men een Verlosser van zonde, die door Zijne komst op aarde, door dienstbaarheid en gehoorzaamheid tot den dood, den dood des kruises, de zonde zou wegnemen, om allen, die Hem zouden aannemen, in Hem zouden gelooven, tot een nieuw, eeuwig leven te zijn, hen dat deelachtig te maken. Neen, daaraan gevoelde men over het algemeen geene behoefte; het gros van Israëls priesters en leeraren achtten zich boven die gedachte verre verheven, en het volk werd in dezelfde richting geleid. Tegenover de volken rondom stelde men zich als het zaad Abrahams, als de reinen, die zich van de onreinen verre moesten houden, als de vereerders van den waren God, Wien zij allerlei goede diensten meenden te bewijzen, waarmede God wel zeer vereerd en ingenomen moest zijn! Welk eene verwaandheid! Welk eene verblinding! Ja waarlijk, bergen van hoogmoed en ijdelen waan moesten geslecht en diepe dalen van zelfbedrog en geestelijke ellende gedempt worden, eer de Christus, die kwam om 't verlo-

*) In den oorspronkelijken tekst staat niet *met* water, *met* den H. Geest, maar overal *in*. Ook ontbreekt er het lidwoord. N. v. B.

rene te zoeken, gebondenen los te maken, kranken te genezen, blinden de oogen te openen, in de harten een intrek zou kunnen nemen!

Wat moest er dan geschieden? Hoor wat Johannes predikt: „Bereid den weg des Heeren! Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen!” Wat wil het zeggen: „bekeert u”; immers niets anders dan: „doet boete, erken uwe zonde en keer er u van af; doe afstand van al uwe inbeeldingen, eigengerechtigheid, verwaandheid en trotschheid”, en begin niet bij u zelven te zeggen: „wij hebben Abraham tot een vader”, maar erken uwe zondigheid en onreinheid voor God, evenzeer als alle andere volken, en brengt vruchten voort der bekeering waardig. Kom dan en laat u doopen — in de wateren der Jordaan begraven, — om daardoor te kennen te geven, dat ge uwe doodelijke onreinheid erkent, en alleen leven en heil verwacht door den dood en het graf heen, terwijl daarbij uw oog en al uwe verwachting gevestigd is op Hem, die zoo aanstonds Zich openbaren zal als het Lam, dat de zonde der wereld wegneemt en door zijn sterven, zijne begrafenis en opstanding leven en onverderfelijkheid voor de menschheid zal aanbrengen en door het Evangelie aan het licht zal stellen.

Dit was ongetwijfeld de hoofdgedachte van Johannes' prediking en arbeid. Welk een overweldigenden indruk — daarbij gedacht ook zijn indrukwekkende persoonlijkheid en wijze van optreden — moet die prediking gemaakt hebben op de menigte, voor wie zij even nieuw was, als de verschijning des predikers zelf!

Inderdaad, wie aan die prediking gehoor gaf en nog in dezen tijd aan dezelve gehoor geeft, is geschikt, ja voor dien wordt het eene behoefte, Jezus Christus in huis en hart te ontvangen; niet slechts als Leeraar en als Koning, maar veel meer, in de eerste plaats als Verlosser van zonde en dood en als dengene, die, zijnde het afschijnsel van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld Zijner zelfstandigheid, de reinigmaking onzer zonden door Zichzelven teweeggebracht heeft.

Ook nog in dezen tijd moet de weg voor Christus gebaand worden in de harten; want ach, ook thans zijn er nog zoovele bergen van hoogmoed en eigen gerechtigheid te vernederen, zoo vele diepten van leugen, ongerechtigheid en zedeloosheid te vullen, eer de Christus in het hart kan geboren worden! Zoo weinigen van hen, die toch kerstfeest mede vieren, en dat ook nog op godsdienstige wijze doen, zijn tot zichzelven gekomen of hebben hun doodelijk verdorven en onreine toestand voor God erkend en beleden, zoodat zij een afkeer van hun oude leven en hunne zondige daden betoond hebben. Immers dit laatste is alleen de ware belijdenis, een waar berouw. Daarop wees ook Johannes de Farizeën en Sadduceën, die tot zijn doop kwamen, met de woorden: „brengt dan vruchten voort der bekeering waardig”, d. w. z. vruchten, die waarlijk blijk geven van de oprechtheid uwer bekeering.

Velen wanen ook nu nog godsdienstig te zijn en wel met God gemeenschap te hebben en te kunnen oefenen steeds meer; maar zij zijn willens blind voor hun wezenlijken toestand en hun diep bederf en onreinheid door de zonde; zij bemerken daarin ook de ontzettende afstand niet, die er licht tusschen hen en God, die volmaakt rein en heilig is, en bij de reinen wil wonen. Hoe zullen zij behoefte gevoelen aan een Verzoener en Verlosser van de zonde, een Redder van den dood, wanneer ze zulks niet voor zichzelven noodig achtten? Neen, dan heeft men genoeg aan een christus, die als Leeraar en Godsdienst hervormer, stichter eener nieuwe gezindte, roemrijk voorbeeld ter navolging enz., op wie men bogen kan.

Jezus kwam niet in de wereld om te schitteren voor de menschen, en alle menschen-roem en vereering, waar geen verootmoedigd hart uitsprak, was Hem een gruwel. Hij wilde schitteren, maar voor den Vader in gerechtigheid en al de zijnen, die Hij afzondert uit de wereld, wil Hij verheerlijkt voor den Vader stellen, zonder vlek of rimpel.” Daartoe gaf Hij zichzelven; werd arm om velen rijk te maken; daalde in 's menschen diepsten jammer af om hem er uit op te heffen.

Wie Hem zoo aanneemt kan werkelijk Kerstfeest vieren, en zal de beteekenis van 's Heeren woorden verstaan in Joh. 3 : 16. „Alzoo lief heeft God de wereld gehad enz.

Lieve lezer! Geef acht op de bedoeling des Heeren, als Hij u zijn woord zendt en u aan uzelven wil ontdekken, u tot berouw en belijdenis aanspoort; immers het geschiedt, opdat er in uw hart en leven een bereide weg zou zijn, — „*een baan voor onzen God!*”

St. N. v. B.

De Reddingsbode.

In het nummer van 1 Dec. van bovengenoemd blad, dat ons niet door de Redactie, maar door anderen werd toegezonden, vonden wij onder het opschrift „Gehoorzaamheid”, dat gedeelte uit No. 238 van ons blad afgedrukt, waarin wij de vraag beantwoordden, hoe de kerk aan haar leeraars komt. Blijkbaar is de redacteur, de heer van Petegem, door den inhoud van dat stuk geërgerd, ja in toorn ontstoken; want, hoewel wij niet beter wisten, of wij waren goede vrienden, scheldt hij ons daarin. En evenals het met ieder mensch gaat, die boos is, zoo gaat het ook hem, hij grijpt wat hij grijpen kan om er ons mede te werpen, het slijk der laster niet uitgezonderd. Immers als hij van ons zegt, dat wij in den waan verkeeren door den waterdoop Christenen te vormen, dan zegt hij iets, wat hij zelf beter weet. De heer v. P. kent ons en onze prediking, wij hebben meermalen samen gearbeid. Overigens vermaant hij ons tot broederlijke liefde, en daarvoor danken wij hem, hoewel wij bij lezen en herlezen van wat wij schreven, tot op dit oogenblik niet hebben kunnen ontdekken in welk opzicht wij daarin tegen de broederlijke liefde hebben gezondigd.

Vruchteloos evenwel hebben wij in zijn stuk gezocht naar eenige *wederlegging* van wat wij schreven. Op geen enkel punt wijst hij ons in ons betoog op een feil of misstelling. Met duidelijke ronde woorden deden wij niets meer dan de gang van zaken in het kerkendom aantoonen en noch op het een, noch op het ander maakt hij ons attent, als bezijden de waarheid te zijn.

Maar, zoo vragen wij, hoe is het mogelijk, dat de Voorganger eener Vrije Evang. Gemeente zich over ons schrijven zoo warm maakt? Raakt *hem* dat schrijven dan ook? Wij voor ons rekenen alle kinderbesprengers als tot het kerkendom te behooren, doch de V. Ev. meenen wij, beschouwen zich als Gemeente Gods, als het „Bijbelsche Christendom” in tegenstelling van de kerk. Als zoodanig staan zij dan ook buiten en daarom tegenover de kerk. En hoe zij over de kerk denken, daarvan hebben zij geen geheim gemaakt; een hunner eerste Voorgangers althans, de heer M. Mooy, liet in zijn Vredebode drukken, dat de kerk de „groote hoer” was, en nog onlangs waarschuwde hij en zijn broeder A. Mooy, de pas gestichte Vrije Gem. te Spijkenisse, toch vooral te waken, dat zij geen kerk werd, want èn de Joodsche èn de Roomsche èn de *Hervormde kerk* eindigden met Christus te kruisigen. (Zie Bijblad Vredebode, No. 50.)

En toch is een Vrije Evang. Voorganger boos op ons, dat wij slechts een klein beetje waarheid van deze „groote hoer”, van deze „Christus — kruisigster zeiden; hoe is dat mogelijk?

Konden wij hier het zwijgen bewaren — wij wenschten het — maar mogen wij het wel?

De toorn van br. v. P. doet ons denken aan de volgende geschiedenis:

Een zeker eiland, door enkele heidenen bewoond, werd door een zendeling bezocht. Ten einde de bevolking tot zich te trekken had hij allerlei snuisterijen meegebracht, waaronder ook een handspiegel. Deze schonk hij aan de dochter van het opperhoofd, de prinses. Nu was er op dat eiland nog nooit een spiegel geweest en de meisjes hadden elkander steeds wijsgemaakt, dat zij heel schoon waren. Vooral de prinses was door allen een wonder van schoonheid genoemd. Nu zij evenwel in den spiegel zich zelve zag, kwam zij tot de ontdekking, dat zij bij uitstek leelijk was; en wat deed zij nu? Zij *wierp den spiegel tegen den* grond en vergruisde haar, vol toorn roepende: „Leelijke spiegel!”

't Komt ons voor, dat het br. v. P. evenzoo ging, toen wij het beeld der kerk teekenden. Maar hij is immers naar eigen beweren niet van de kerk? Waarom roept hij dan (terwijl de kerk zweeg) „leelijke spiegel!”

Wij blijven bij onze beweering, dat de vrije Gemeente „kerk” is. *Daaraan* heeft zij haar aanvankelijk succes te danken, *dat* zal haar ondergang zijn.

Meent gij op onderscheid tusschen haar en de kerk te moeten wijzen, dat onderscheid is slechts gradueel en . . . . in den laatsten tijd *sterk afnemend.*

Zie hier bewijs:

1. Ds. v. Dijk klapte uit de school, reeds in het Doet. Weekblad van 20 April '88; sprekende over de volkskerk, zeide Z.Ew.:

„maar er zijn tal van krachten, die nu tot andere kerkgenootschappen of vrije gemeenten behooren, en die toch, voor een groot deel althans, gaandeweg weer verlangen naar de oude Moederkerk terug te keeren . . . . . Ik zou zelfs meer dan één uitnemend Voorganger kunnen noemen, die gaarne de Herv. kerk zouden willen dienen; doch . . . . . de examens.”

Liegt van Dijk? of stonden in '88 de zaken reeds zoo?

Mij dunkt, al de Vrije Gemeenten hadden ds. v. Dijk tot opheldering moeten dwingen.

2. De „examens” intusschen bleven; de broeders v. d. Hoek, Poot en de Vink gingen tot „de kerk” over, d. w. z. in Amerika. De Vink is reede Dominé in Tjamsweer, Poot staat, meen ik, in Amerika er weer buiten.

3. *Onder de studenten* aan de Opleidingsschool te Doetinchem is meer dan een jongeling uit de Vrije Gemeente om . . . . . opgeleid te worden als predikant voor de „groote hoer,” voor de „Christus kruisigende Hervormde kerk”, en onder die jongelingen, als wij wel ingelicht zijn, een zoon van den heer v. Petegem zelf. . . . . .

4. Ja meer nog, reeds is de zoon van den Voorganger der Vrije Evang. Gemeente te Franeker, br. v. Paassen, predikant in die kerk.

5. Hoe werd de Avondmaalsviering in Neerbosch en te Rotterdam, beide als sluiting eener conferentie, door A. M. in de Vredebode geroemd. Heerlijke éénheid!

Dit alles schrijven wij neder met diepe smart. De meeste der broeders, die wij noemden, kennen wij en hebben wij lief. In menig opzicht staan zij ons, onder de Christenen in ons land, het naast.

't Zij verre van ons hen hard te vallen, want wij weten, dat de vrije arbeid in het door en door kerkelijke Nederland een harden strijd heeft te strijden, niet het minst op financiëel gebied.

Toch dragen wij leed over dezen gang van zaken en bidden van God, dat Hij zijne kinderen en inzonderheid zijne knechten genade geve om in de rechte wegen des Heeren te wandelen. En als br. v. P. nu zwenkt en terugkeert tot wat hij verlaten heeft, laat hem dan niet boos zijn, als wij van God genade ontvangen om staande te blijven en ook tegenover de kerk der waarheid getuigenis geven.

Groningen. J. HORN.

Aangenaam zou het ons zijn, zoo br. v. P. dit schrijven in zijn blad overnam.

Br. R. KLICKMANN.

Met blijdschap hebben we vernomen, dat br. Klickmann te Londen zich gegeven heeft, om als onze vertegenwoordiger in Engeland op te treden, in de plaats van wijlen onzen geliefden br. Pratt van Cardiff. Vergeten we onzen br., die zoo veel liefde voor zijne Hollandsche broederen betoont, toch nimmer in onze gebeden, opdat hij in zijn pogingen bemoedigd moge worden.

In *The Freeman* van 18 dezer wordt het volgende bericht:

„Mr. Rudolph Klickmann, Denmark-place chapel, heeft zich, op verlangen van het Comité der „Hollandsche Baptiste Unie,” bereid ver-

klaard, om als haar vertegenwoordiger op te treden. De uitbreiding, die dien belangrijken zendingsarbeider verkregen heeft in het Noord-Oostelijk gedeelte van Holland, is waarlijk bemoedigend. De predikant J. W. Varley van Warrington, bezocht in Augustus l.l. 10 Gemeenten (de eerste Engelsche Bapt. pred., die zulks gedaan heeft) en geeft een zelfde getuigenis aangaande de belangrijkheid en behoefte van vermelden arbeid ! !

De Commissie der Unie.

VAN WIJD EN ZIJD.

VREDE OP AARDE! Zoo zongen voor bijna 1900 jaren de Engelen in Efrata's velden, en nog laat de wereld-vrede te vergeefs op zich wachten, want jaarlijks worden steeds meer millioenen aan oorlogsmateriaal ten koste gelegd. Het is zooals meer is gezegd : „een gewapende vrede." Gelukkig dan toch nog vrede, althans in Europa, al is het ook dat verschillende oorzaken daartoe medewerken, als bijv. den localen ondergang van den franschen Boulanger, de hongersnood in Rusland, de vredelievendheid van keizer Wilhelm en zoovele machten meer, die in ieder geval staan onder het bestuur van den Koning der Koningen.

Oorlog is dan ook een vloek! zoowel voor den overwinnaar als voor het overwonnen volk, dat kunnen wij, zij het dan ook op kleinere schaal, weer zien in Chili, waar de burgeroorlog dit jaar groote verwoesting aanrichtte en vele menschenlevens na zich sleepte.

Toch hebben de Engelen het niet mis gehad, is het ook, dat helaas! velen niet meer willen luisteren naar hun vredelied; de vrede zal komen, doch vooraf zullen er nog groote gebeurtenissen plaats vinden, n.l. de opname der gemeente, wanneer Christus zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijne heiligen en wonderbaar in allen die gelooven. Maar daarover mogen wij thans niet verder uitwijden en keeren ons weer tot de alledaagsche loop der dingen.

Nederland. De honderd heeren der 2de Kamer zijn met vacantie naar hunne haarsteden gekeerd, om in het midden der hunnen Kerstfeest te vieren, nu, dit is een groot voorrecht, wanneer men met zijne huisgenooten, waaronder wij natuurlijk ook de dienstboden begrijpen, kan feestvieren — maar daarvoor moet men de beteekenis van het feest recht vatten en geenszins te hooggevoelend zijn om in een stal te buigen, om Hem te aanbidden, die Zich zelf zoo diep vernederde, dat Hij den geringste gelijk werd. Wat ons bizonder getroffen heeft bij de debatten over de begrooting, is de rede van den welbekenden heer Keuchenius, dien waardigen grijsaard, die zoo duidelijk en onomwonden den Christus als de Koning der Koningen en Zaligmaker van zondaren beleed. Voor de liberale heeren enz. is hij waanzinnig, maar wij achten hem juist daarom hoog, dat hij durft te spreken en spreekt in het midden van spotters, waaronder God-loochenaars zijn. Het voegt ons, voor die mannen te bidden, opdat zij steeds het rechte woord mogen spreken.

Naar men zegt, zal nu de nieuwe postwet met Januari a.s. in werking treden en te hopen is het maar voor de natie, dat ze vlugger is in uitvoering als bij invoering, want zij laat ontzettend lang op zich wachten, wat aan het correspondeerend publiek niet erg voordeelig is.

België. Het land der Congressen, had l.l. Zondag in zijn hoofdstad een congres van studenten geopend, die allen het socialistisch beginsel zijn toegedaan en dat bestudeeren. Tachtig afgevaardigden namen deel aan deze bijeenkomst en tien nationaliteiten waren er vertegenwoordigd, o.a., Nederland, Bulgarije, Denemarken, Rumenië, Rusland, Zwitserland, Italië, Frankrijk, Engeland. Duitschers waren er niet, omdat de Senaat dat uitdrukkelijk had verboden. Dit Congres duurt 3 dagen en is gewijd aan de besprekingen, hoe de student zijn plicht moet vervullen in de maatschappij, en het oprichten eener internationale bond van socialistische studenten.

In ieder geval, wij achten dit met het oog op de naaste toekomst een hoogst belangrijk teeken.

Frankrijk. Al brutaler in hun eischen worden de socialisten waarvan, het onderstaande als bewijs kan dienen. We verzoeken den lezer dit met aandacht te lezen om den geest en het doel van het socialisme te leeren kennen :

De socialistische afgevaardigde Lafargue wil bij de Kamer een wetsontwerp indienen, om de begrooting van eeredienst, benevens het concordaat en de organieke wetten betreffende dit laatste, af te schaffen; — alle roerende en onroerende goederen in de doode hand en de industrieele en commercieele inrichtingen van geestelijke orde nationaal eigendom te verklaren; — alle patroons zoo bijzondere personen als corporatiën, te verbieden particuliere kapellen te stichten en werklieden of beambten tot godsdienstige verrichtingen te dwingen; — de 50 millioen tengevolge van de afschaffing der begrooting van eeredienst vrijkomende te besteden voor het verhoogen van de bezoldiging der onderwijzers en onderwijzeressen, en het kosteloos verschaffen van boeken, kleederen en maaltijden aan de kinderen; het kapitaal en de renten der aan de natie terugkomende kerkelijke goederen te bestemmen voor een nationaal pensioenfonds voor oude en gebrekkige werklieden.

Al is hierin nu veel wat ons billijk voorkomt, toch moeten wij niet uit het oog verliezen wie de eischer is en niet alleen tegen de roomsche godsdienst, maar tegen elke Godsvereering hebben ze hun pijlen gericht, zoodat ze eigenlijk alle godsdienstzin willen uitblusschen en hunkerende naar de paradijsbelofte des satans — in 't voorbijzien van de belofte Gods, die Ja en Amen is — zelve God of goden zijn.

Duitschland. De Keizer heeft den Rijkskanselier Caprivi, toen de Rijksdag de nieuwe handelstraktaten had aangenomen, tot *graaf* benoemd, waarbij hij eene rede hield, die ook wij hier woordelijk onzen lezer aanbieden, omdat er zooveel in gezegd wordt, wat belangrijk is ook voor niet-Duitschers. Z. M. zeide: Caprivi met zijn ver reikenden staatkundigen blik is er in geslaagd ons vaderland op het juiste oogenblik voor gevaarlijke dingen te behoeden. Het spreekt van zelf, dat, om het geheel vooruit te brengen, de belangen van enkelen moeten worden opgeofferd. Ik geloof echter, dat de daad van de handelsverdragen te hebben ingeleid en beredderd. — eene gebeurtenis welke door tijdgenooten en nakomelingen als eene der belangrijkste staatkundige gebeurtenissen zal worden beschouwd — dat deze daad eene reddende daad moet genoemd worden.

De meerderheid van den Rijksdag heeft getoond, dat zij erkent, dat deze man een ruimen politieken blik heeft, dat zij zich bij hem wil aansluiten; daarmede heeft de Rijksdag zich een merk- en gedenkteeken gesticht in de geschiedenis van het Duitsche rijk. Niettegenstaande alle verdachtmakingen en de moeilijkheden, welke den rijkskanselier en mijnen raadslieden van verschillende zijden in den weg zijn gelegd, is het gelukt, het vaderland in deze nieuwe richting te voeren. Ik ben overtuigd, dat niet alleen het vaderland dezen dag zal zegenen, maar dat millioenen onderdanen van de landen, die met ons tot het groote tolverbond behooren, zulks zoo zullen doen.

In eene daaraan voorafgaande redevoering had de Keizer, met duidelijke toespeling op Bismarck's oppositie, verklaard: Ik heb het gevoel, ik twijfel er geen oogenblik aan, dat niet alleen de landbouwers dier provincie, maar van mijn gansche rijk de ondervinding zullen hebben, dat wij in en onder al wat er gebeurt bij elkander behooren, dat wij met elkander arbeiden, met elkander gevoelen, en dat steeds het oude woord der Hohenzollern's suum cuique (elk het zijne) ook in de hoogste mate van toepassing is op den landbouw. Ik ben overtuigd, dat dit woord u diep in het hart ligt, in weerwil der pogingen, welke van verschillende zijden gedaan worden, om het tegendeel bij u te bereiken.

Rusland. Het ziet er in die streken, waar gebrek heerscht, allerbedroevendst uit; er kwam reeds een bericht, dat de hongerlijdende boeren in opstand waren gekomen, wat echter ook is weersproken, hoewel het niemand zou bevreemden. Het laatste bericht, wat wij lazen, was, dat in de hongerlijdende gedeelten des lands de staat van beleg is afgekondigd. In ieder geval, roof en plundering, dikwijls vergezeld met moord, is een dagelijksch verschijnsel.

Voor een deel moet het er in Siberië droevig uitzien, het bestuur weet zich niet meer te handhaven; ieder, die een wapen machtig kan worden, zij het ook met doodslag van een ander, wapent zich, gelijk eenige vluchtelingen hebben medegedeeld.

Nu is aller oog en hoop gevestigd op den nieuwen minister Annenkoff, die als een vastberaden man bekend staat en de boeren wil laten werken, om hun zoodoende brood te verschaffen, hij vraagt daarvoor 30 millioen aan.

Hongarije. De minister van oorlog heeft besloten om honden in te voeren, als overbrengers van berichten aan het leger.

En de jong-Czechen (een politieke club in het Oostenrijksche huis van afgevaardigden) zijn alles behalve tevreden met het „handelsverdrag", hetwelk keizer Wilhelm zoo roemde, omdat Oostenrijk weer de dupe geworden is van Duitschland.

Noorwegen en Zweden schijnen zich gaarne bij het Midden-Europeesche tolverband aan te sluiten.

Dit alles geeft weer een ontzettende omkeering in den gang der zaken, het is zich sterk maken tegen Amerika c.s.

Italië. Het plan bestaat om in 1895 te Rome eene tentoonstelling te houden, waarvoor 1,500.000 lire noodig is. Het is of de tentoonstellingen gouden eieren leggen; in Chicago worden ontzaggelijke toebereidselen gemaakt en er wordt met de duizenden dollars omgesprongen, alsof ze geen waarde meer hebben. Of er wel zooveel voordeel aan zulk een wereldtentoonstelling verbonden is, kunnen wij Nederlanders het beste onderzoeken bij de Amsterdammers en de aandeelhouders van 1883.

China. Het is in het (hemelsche) rijk nog lang niet rustig. Telkens breken er nieuwe opstanden uit, die voorgeven tegen de Regeering, maar de zendelingen beginnen te gelooven, dat dit een valsch voorgeven is, maar dat het eigenlijk tegen het Christendom en de vreemde natiën is gericht, om die te plunderen.

De Europeanen echter zijn gereed om handelend op te treden, zoowel in het binnenland als in de havens en zij zullen er niet mede spelen, waarmede de langstaarten wel rekening zullen moeten houden.

Z. R.

Uit de Gemeenten.

Elken dag trekken onze Unie-cent-Evangelisten uit; laat ons hen in onze gebeden gedenken, zoowel op de bidstonden, als in ons huiselijk en verborgen gebed.

STADSKANAAL. 't Gaat hier, naar ik vermoed, als in de meeste onzer Gemeenten, met de stille trom voorwaarts. Vele meldenswaardige bijzonderheden zijn hier in den laatsten tijd niet voorgevallen; maar toch heeft er iets plaats gehad, dat ons zóó tot vreugde stemde, dat wij niet na kunnen laten ook anderen, zooveel mogelijk in onze vreugde te doen deelen. Wij mochten n.l. getuigen zijn van een feest. Het feest der Chr. Jongel. Vereen. „Excelsior." „Nu" zal wellicht iemand zeggen, „is dit nu zooveel bizonders, dat aanleiding tot zooveel vreugde gaf?" Niet, dat feest op zich zelf, maar de geest, die tijdens genoemd feest tot ons sprak, door den mond van zoo vele jongelingen, dat was het, wat ons zoo verblijdde. 't Is inderdaad zeer moeilijk den indruk, toen ontvangen, zóó weer te geven, dat ge met ons gestemd kunt worden, daarvoor van harte God te prijzen. 'k Hoop u echter, zoo goed mogelijk, de hoofdzaak mede te deelen.

Op den 16 Dec. j.l., 's avonds te 6 uur, kwam eene groote schaar van jongelingen en ook een aantal

jongedochters met nog eenige mannen en vrouwen, van meer gevorderden leeftijd, in ons kerkgebouw samen. In bijna aller oogen kon men lezen, dat er iets buitengewoons, iets dat tot vreugde stemde, zou plaats vinden. Toen dan ook op klokslag 6 onze geachte Voorganger voor het talrijke publiek optrad, behoefde men niet lang te raden naar wat er thans wel zou gebeuren. 't Zou hedenavond een feestavond zijn! De reeds genoemde br. Voorganger, ook voorzitter der Vereeniging, zou de Vergadering op verzoek der Vereen, een woord van opwekking enz. toespreken, teneinde — zooals men dat wel eens placht te zeggen — de Verg. in een feestelijke stemming te brengen. Nu, wanneer dit het doel was, dan dient gezegd, dat het „inleidingswoord" bijzonder doel heeft getroffen. Z.Ed. sprak naar aanleiding van Daniël 1 tot ons, over „de Jongelings-Vereen. te Babel." 't Korte bestek laat mij niet toe daarover thans veel te zeggen, gaarne zal ik echter, wanneer mij daartoe de gelegenheid wordt gegeven, u, voor zoo ver mij zulks mogelijk is, 't een en ander dienaangaande mededeelen, geloovende, dat zulk een woord onder de aandacht van alle Chr. Jongel.-Vereenigingen moet gebracht worden. Hierover dus, naar ik hoop, later. — Wat de indruk van deze rede aangaat, wensch ik alleen nog dit te zeggen, dat wij den geheelen avond de Jongel.-Vereen. van Babel als een voorbeeld van alle Chr. Jongel.-Vereen. voor den geest hadden staan, zoodat 't bij vernieuwing ons heilig voornemen was, God in getrouwheid, naar Zijn woord, te verheerlijken. En, Gode zij dank, 't heeft ons mogen gelukken, want.. de Heer was in ons midden! Dit was zoowel in 't een als 't ander merkbaar.

In bijzonderheden kan ik thans, hoe gaarne ook, om 't gewone bezwaar — plaatsruimte — niet treden.

Na de verslagen van secretaris en penningmeester, die in 't kort een overzicht aangaande den toestand der Vereeniging leverden, traden achtereenvolgens de afgevaardigden voor ons op, die de volgende Vereenigingen vertegenwoordigden: *Haulerwijk*, *Assen*, *Groninger I*, *Weerdingermond*, *Foxhol*, *O.-Pekela*, *Veendam*, *Groninger II*, *Musselkanaal en Stadskanaal* — *Tent*. De toespraken of verslagen en voordrachten der Afgevaardigden, getuigden over 't geheel zoowel van ernst als van opgewektheid. 't Was ons een oorzaak van vreugde te mogen vernemen, dat onze Jongelings-Vereenigingen, den moed hebben, om, in een wereld van zonde en leugen, het vaandel des Evangelies omhoog te heffen. God de Heer bevestige het werk der Chr. Jongel.-Vereen.

Bij deze gelegenheid was, tot onze vreugde, den eerw. heer Douma van O.-Pekela in ons midden. Wij gelooven, dat ook de ernstige en hartelijke woorden, door Z.Ed. ons toegesproken, hun werking zullen hebben.

Dat dit een en ander gedurig afgewisseld werd door opgewekte liederen, zal ieder begrijpen. Ook de bakker en de schenker deden hun werk eer aan.

Lang duurde het, dat men tot eindigen besluiten kon. En toen nu eindelijk de tijd van gaan weer daar was, hadden wij allen stof tot dankbaarheid te over.

Wij eindigen thans met de wensch, dat 't u allen, kon het zijn, in dezen winter nog eens vergund wordt zulk een Jongelingsfeest bij te wonen, opdat uw hart meer dan ooit gloeie voor 't werk der Chr. Jongelings-Vereen., en tevens bidden wij van God, dat alle christen-jongelingen met gewijden ijver, het heerlijk werk onder hunne mede-jongelingen moedig voortzetten, gedachtig aan de Jongelings-Vereeniging te Babel. Daniël 1.

De Secretaris der Vereeniging.

VRAGENBUS.

(Al wat deze rubriek betreft, in te zenden aan J. de Hart te Sneek.)

Spreuk. 16: 4: „De Heere heeft alles gewrocht om Zijns zelfs wil, ja ook den goddelooze, tot den dag des kwaads."

Hier komt God voor als de Opperheer van alle dingen niet alleen, maar ook van alle menschen, zelfs van de goddeloozen. In alles gaat God Zich zelf verheerlijken en hoewel Hij in de vromen in den eigenlijke zin van het woord verheerlijkt wordt, zal ook Hij nog in de goddeloozen ook verheerlijkt worden, wanneer het gericht daar is. Hoe vreemd dit voor ons ook moge schijnen, toch moet het eenmaal openbaar worden, dat Zijne regeering zoo was, dat Hij de absolute macht en wil bezit, hoewel de goddeloozen naar eigen wil en vermogen hebben geleefd. Wat is dit eene troost voor hen, die hier op aarde leven om God in al Zijne werken te verheerlijken.

In de Bijbelverklaring van Dächsel vinden wij als verklaring van dezen tekst het volgende:

Even min als in Rom. 9, wordt ook hier de eeuwige voorbestemming van den goddelooze tot de verdoemenis geleerd, zooals de oude Gereformeerde uitleggers, b.v. Calvijn, gemeend hebben; maar Salomo, zoowel als Paulus, en de geheele H. Schrift met hen, zeggen alléén, dat voor alle schepselen de heilige wil van God de hoogste wet is, dien ze allen moeten dienen, ook de Duivel en alle goddeloozen; want zonder Gods wil bestaat ook de Duivel en de zonde niet. Ook de allergrootste vijandschap tegen Gods heiligen wil moet alleen daartoe medewerken, dat de wil Zijner eeuwige liefde tot verlossing en zaliging der Zijnen zoo veel te eerder en beter bereikt worde. Tot de bereiking van het einddoel van den weg van God dient ook de verdoemenis der goddeloozen.

S. J. D. H.

VARIA.

„Vrouwtje, hebt u wel een Bijbel?" vroeg een colporteur, toen hij weer een huis was binnengegaan.

„Neen!" was daarop het antwoord, „dien heb ik niet."

„Geen Bijbel, en daarin vindt gij van Jezus, die wij allen behoeven om te worden behouden", antwoordde daarop de verkooper van het beste boek.

„Ja, dat weet ik wel en ik heb Hem, door den Bijbel gevonden, voor mijne ziel" was haar wederantwoord.

„Maar hebt gij dan nu geen Bijbel, nu gij den Heere hebt gevonden?" „Ik begrijp u niet," zeide de colporteur.

„Laat ik u dan zeggen, vroeger had ik *wel* een *Bijbel* maar *geen Heiland; nu* heb ik een Heiland en geen Bijbel, want ik gaf hem weg, opdat ook anderen den Heiland zouden vinden." Dit verblijdde den colporteur en daarbij ze kocht een nieuwe.

Hoe velen zijn er, die een Bijbel hebben, een Prachtbijbel, maar geen Jezus. Ook van de lezers van „De Christen?"

Sneek. J. D. H.

BIDT ZONDER OPHOUDEN.

Wat de sleutel is voor uw horloge, dat is het gebed voor uwe godsdienst. Beide staan stil wanneer de sleutel ontbreekt; beide zijn nuttelooze versierselen wanneer zij niet in beweging zijn. Bidt zonder ophouden zegt de Bijbel. Een christen kan niet altijd luisteren — hij kan niet altijd lezen noch spreken tot anderen, maar hij kan wel altijd bidden. Er is geene plaats ter wereld die hem zulks zou kunnen beletten. Met Petrus op het dak, met Jona in den visch, met Izaäk in het veld, overal kan de christen zijn hart verheffen tot God. Moet gij even als Nehemia uw meester aan tafel bedienen, doe als hij en bid.

Zijt gij des nachts eenzaam als uw Heer, kniel neder als Hij en bid. Zijn ketenen om uwe handen, gelijk een Paulus kunt gij bidden, overal hoort God u, als gij tot Hem roept en het gebed des geloofs zal u behouden. Een gewijd schrijver zegt: „Ieder geloovige is een tempel Gods en draagt eene plaats voor Godsvereering met zich mede."

LIEVELINGSVERS VAN GORDON.

O vraag toch nooit, hoe zal den last
Die morgen dreigt, ik dragen!
't Kwaad is voor heden afgepast,
Zóó is 't al onze dagen.
En God schenkt, wie zijn hulp verwacht,
Voor elken dag genoegzaam kracht.

Een bijbel-colporteur in Friesland kwam in aanraking met een oud man. Zijn borst was versierd met een decoratie van den tiendaagschen veldtocht in België. Dus, hij was nog een van de overgebleven oud-strijders. God had hem nog in het leven gelaten.

Toen hij met dien ouden strijder sprak over de redding der ziel, sprak de oude zeer gevoelvol uit: „Jezus heb ik boven alles lief!" Dit was iets meer, dan een strijder te zijn geweest voor het lieve vaderland.

Ook spraken zij te zamen over de kerk en de dominé. De oude man ging naar de kerk te B. en mocht ook wel den predikant hooren; maar dit had hij op zijn komen in de kerk tegen, dat daar nooit anders dan psalmen werden gezongen. De oude zeide daarvan: „Ik *moet* daar altijd van David en *kan* daar nooit van Jezus zingen!"

Hij had Jezus lief en had behoefte om van Hem te zingen en dat kon daar niet. Hoe kwam dat? Was de dominé er op tegen of de gemeente?

De colporteur vroeg er den dominé naar. Z.Eerw. zeide hem: „Ik ben voor de Gezangen, maar de gemeente wil ze niet zingen." Maar hij beloofde den colporteur den oudstrijder in het armenhuis een bezoek te zullen brengen.

Het is maar te hopen, dat de dominé van dien ouden held wat heldenvuur mag overnemen, om later ook in zijne kerk de menschen van David tot Jezus te brengen.

Sneek. J. DE H.

Geregelde Bijeenkomsten der Gemeenten van Gedoopte Christenen.

AMSTERDAM, Rozengracht 166. Zondagsvoormiddags 10 uur *prediking*, 's avonds 6 uur *Onderl vergadering.*

DEVENTER. Kerk „BETH-EL" a/h Singel. Zondagsvoorm. 10 uur *pred.*, 's nam. 5 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

Ie EXLOËRMOND des Zondagsvoormidd. *Pred.*

FOXHOL. Kerk „REHOBOTH", *Pred.* Zondagvoorm. 9½ uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagavond 7 uur.

GRONINGEN. KERK Meeuwerderweg. *Bidstond* Zondagsmorgens 8 uur. *Prediking* Zondagsvoorm. 10 uur, 's nam. 5 uur. *Bidstond* Dinsdagsavonds 8 uur. *Onderling Samenzijn* Donderdagsavonds 8 uur. LOKAAL „*De Goede Herder*", Hoekstraat. Maandagsavonds 8 uur Knapen-vereen. „Obadja"; Vrijdagsavonds 8 uur Jongel.-vereen. „Joëzer."

HAARLEM. Schachelstr. 8 C. Groet. Zondagsvoorm. 10 en 's nam. 6 uur *Onderl. verg.* Woensdagavond 8½ uur *Bidstond.*

HAULERWIJK. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Pred.* Woensdagsavonds 6 uur *Bidstond en Bijbelbespreking.*

HENGELOO. Zondagsvoorm. 10 en 's avonds 5 uur *Prediking.* Dinsdagavond 8 uur *Bidstond.*

HOORN en BERKHOUT. *Onderl. Vergadering* ten huize van Z. Groet, diaken te BERKHOUT, en D. v. Velden, ouderling Turfhaven 74 te Hoorn (om de beurt).

HEEG. SILO-KAPEL *Onderl. verg.* Zondagsvoorm. 9 en 's nam. 1½ uur. *Bidstond* Zondagsvoorm. 7 en Dinsdagsavonds 7 uur. *Prediking* Donderdagsavonds 7 uur. *Volkssamenkomst* Zondagsavonds 7 uur.

HEIDENSCHAP. Op onbepaalde tijden.

LEEUWARDEN. (Ten huize van Joh. de Vries Weerklank-Hulsbuurt) Elken eersten Maandag der maand 's avonds 8½ uur Avondmaal.

MUNTENDAM. Zondagsvoormiddags 9½ uur en 's avonds 5 uur *Pred.* en Zaterdagsavonds *Bidstond* te 8 uur. Alles ten huize van J. Bolman.

NIEUWE PEKELA. *Prediking* Zondagvoorm. 9½ uur en 's nam. 5 uur. *Bidstond* Donderdagsavonds 8 uur.

N. BUINEN. *Prediking* iederen Vrijdagavond te 6½ uur ten huize van J. Stavast.

SNEEK. VREDE-KERK. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ en 's avonds 5 uur. *Volkssamenkomst* Zondags- en Woensdagsavonds 8 uur. *Bidstond* Vrijdagsavonds 8½ uur

STADSKANAAL. Zondagsvoormidd. 9½ uur *Prediking*, 's nam. 1½ uur *Onderl. vergadering.* Maandagsavonds 7 uur Jongel.-vereen. Dinsdagsavonds 6½ uur *Bidstond.* Woensdagsavonds 7 uur Jongedochters-vereen. Donderdagsavonds 6½ uur *Prediking.*

VALTHERMOND. *Prediking* Zondagsvoorm. 9½ uur en *Bijbelbespreking* 's nam. 2½ uur. Samenkomst nam. 4 uur bij J. Groeten.

'T ZAND. Zondagsvoorm. 10 uur *Onderl. verg.*

ZUTPHEN. Lokaal „SILO" Larenstraat. Zondag voorm. 10 uur *Onderl. verg*, 's avonds 5 uur *Prediking.* Donderdagsavonds 8½ uur *Prediking.*

N.B. De *Onderlinge Vergaderingen* in deze lijst genoemd zijn ook voor 't publiek toegankelijk.

ADVERTENTIËN.